

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa

Siane Komongu New Testament

Contents

Matiu	1
Maki	63
Luka	99
Yoni	164
Aposolo	209
Lomu	267
1 Kolinti	298
2 Kolinti	325
Galesia	345
Efesusi	356
Filipai	366
Kolosi	374
1 Tesalonaika	381
2 Tesalonaika	387
1 Timoti	391
2 Timoti	399
Taitusi	405
Filemoni	409
Hibulu	411
Yemusi	434
1 Pita	442
2 Pita	450
1 Yoni	456
2 Yoni	463
3 Yoni	465
Yuti	467
Oloto Piyami Ka	470

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa

**The New Testament in the Komongu dialect of
the Siane Language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Siane long Niugini

Language: Siane

Provided by: Wycliffe Bible Translators

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

3afe57f6-e45b-5d73-911d-a4f03ec59939

ISBN: 978-1-5313-0588-8

Matiu

*Yesu kala kuwa lalo
Matiukafo lufuwa wiyami ka*

Komu Ka

Buku ama ya Yesu ege-ege moينamo we tuwelu (12) minagu yauti we ma kuliya Matiu, kuliya ma Lifai yakafo lufuwa wiyami ne. Matiu ya Yuda we minoto, Yesu ege moينامامي kamenalo ya kifana takisi olu-olu imo lono olaito, Yesu lula fiyaito ya lonowa fulito ege wiye.

Yuda wenena yate Gotikafo ilifi melami we ya oto nelauti efili ledeto kiyabate we wekudi minenagoliye, loti kiyabala o minamo, Hibulu kalekati ya wewa Mesaiyale, loti, ido Giliki kalekati ya Kilistole, loti lo minae. Eti lo minato, Matiu ya Yuda we minoto, aimola Yuda wenenala Yesu ya Gotikafo ilifi melami we Mesaiya ona ya ne, loti kolinagilae, loto kawa ya lufuwa wiyami ne.

Lamo kawa lufuwa wiyami ya katoto, ailo we ma lufuwa wiyaiye, loto kolonimo nefa, ido Matiukafo aimola kuliya ya olu faka adenae, loto kolami yamu, Ege-ege moينomo we ya lowe, loto lufuwa wiyamaiye. E'e, Ege-ege moينami we ya liye, loto lufuwa wiyami ne. Lufuwa etito wiyami monawa yamaidana oto aiga Yonikafo lufuwa wiyaiyu ya melaiye.

Yesu Kilisto aulafo kolofala-mota kulini

(Lu 3:23-38)

1 Yesu aulafo kolofala mino oluti wamo ya kulini etito ya ne. Yesu Kilisto ya Defiti kipa ufa fiyaigu yauti ya ne. Ido Defiti ya Abalahamu kipa ufa fiyaigu yauti ya ne.

²Abalahamukafo Aisaka kedami. Ido Aisakakafo Yekopu kedami.

Ido Yekopukafo Yuda yaki ido kunalafo-mota yaki kedami. ³Ido Yudakafo Pelesite Selate kedami ya kipawa lele onibo ya Tamali ya ne. Ido Pelesikafo Hesiloni kedami. Ido Hesilonikafo Lamu kedami. ⁴Ido Lamukafo Aminadapu kedami. Ido Aminadapukafo Nasoni kedami. Ido Nasonikafo Salimoni kedami. ⁵Ido Salimonikafo Bowasi kedami ya kipawa olafo ya Lahapu ya ne. Ido Bowasikafo Obeti kedami ya kipawa olafo ya Luti ya ne. Ido Obetikafo Yesi kedami. ⁶Ido Yesikafo kiyabani we wenaba Defiti kedami.

Ido Defitikafo Solomoni kedami ya kipawa olafo ya komu ya Ulia olonafo ne. ⁷Ido Solomonikafo Lehobowami kedami. Ido Lehobowamikafo Abiya kedami. Ido Abiyakafo Asa kedami. ⁸Ido Asakafo Yehosafati kedami. Ido Yehosafatikafo Yolami kedami. Ido Yolamikafo Usia kedami. ⁹Ido Usiakafo Yotamu kedami. Ido Yotamukafo Ehasi kedami. Ido Ehasikafo Hesekia kedami. ¹⁰Ido Hesekiakafo Manase kedami. Ido Manasekafo Emoni kedami. Ido Emonikafo Yosaiya kedami.

¹¹Ido Yosaiyakafo Yekonia yaki ido kunalafomota yaki kedami ya aya kamenalo ya Babiloni wenena kimiwenina yate Isilaeli wenena numunido meleti gilimiti uti ebanina Babilonika nela fi gedamo.

¹²Ido Babilonika nelalo utamo kamena yalo ya Yekoniakafo Sealitiyeli kedami. Ido Sealitiyelikafo Selubabeli kedami. ¹³Ido Selubabelikafo Abiyuti kedami. Ido Abiyutikafo Eliyakimu kedami. Ido Eliyakimukafo Asoli kedami. ¹⁴Ido Asolikafo Sadoku kedami. Ido Sadokukafo Ekimi kedami. Ido Ekimikafo Eliyuti kedami. ¹⁵Ido Eliyutikafo Eleyasa kedami. Ido Eleyasakafo Matani kedami. Ido Matanikafo Yekopu kedami. ¹⁶Ido

Yekopukafo Yosefe kedami. Ido Yosefe ya Malia wanafo ne.

Ido olonafo Maliakafo Yesu kedami ya kuliya Kilistole, loto ya ne.

¹⁷Etiti minamo, ya Abalahamu kede melami kipa minado yaloti oloto piyamo wenenawa fotini (14) wenenawa etiti oloto piti fulu uti uti ato dito dito aiga yalo Defiti oloto piyami. Ido Defiti kede melami kipa minado yaloti oloto piyamo wenenawa fotini (14) wenenawa ayaidana oti oloto piti fulumo idato, aiga yalo kuwonibo yate Isilaeli wenena Babilonika nelau olu fulo gedato minamo. Ido Babilonika minamo kama yaloti oloto piyamo wenenawa ya fotini (14) wenenawa oloto piti folato, oloto piti folato ayaidana o minomo wato wato ena yalo ya aiga Kilisto oloto piyaiye.

Yesu oloto piyami ka

(Lu 2:1-7)

¹⁸Ena Yesu Kilisto oloto piyami ka ya etito ne. Olafo Malia Yosefe ko mele edafa, u ekelámami kamenalo ya Goti Ouna Felegagakafo mona mele edaito ya Malia nomilipala mulunau nemo ya eyámae. ¹⁹Etiti eyámafa, ido wanafo Yosefe ya monala efe limoma nenako, ya olu ukanalo koli edetenae, loto yamu kala auma wito kito momona oto ilifi fulitenae, loto kolaiye. ²⁰Eti loto netawa yamu kala ki minaito ya moda Wekola enisolela makafo famoku oloto pi umuto eti loumami, Defiti nakulafo Yosefeyo, ologafo Malia olunae, lotoma koli komámaneyo. Nomilipala mulunau nemo ya Goti Ounalekati nemo ya felegaga ne. ²¹Felegaga neto ya nalafo kedageto ya amokafo wenenala lifimanina olu mofuto olu omuni kenagoliye, loto kuliya Yesule, loto melo, loto loumaiye.

²²Ena netawa muki o fedami yamu Wekolakafo ka polofete welalo melaito eti limo,

²³Kolalo. Nomili ma weki onámami nomili ma nomilipala mulunau minoto nalafo ma kedageto kuliya ya Emanuwelile, loti melenagilae. Ido kuliya monawa ya Goti ya lalimoteki ne,

loto ka mono lufuwau (Ais 7:14) ya nemo kawa ya wiyaiye.

²⁴Ena Yosefe onototo nedito Wekola enisolelakafo ka loumami ya welalo meyalo meletu olonafodo ya ekelámoto, ²⁵minomo uti uti yalo ya nalafo kedaito, ya kuliya Yesule, loto melaiye.

Mika faigakati ka maninigu nemo we o fedamo ka

2 Yuda wenena kiyabani we wenaba Heloti minami kamenalalo ya Yudia ebaleka Betelehemu numudo yalo ya Yesu ya oloto piyaiye. Oloto piyami kamenalo ya moda fo idaidokati ka maninigu nemo we Yelusalemu numudo o fedeti ya eti loti loga amo, ²Yuda wenena kiyabani we wenaba oloto piyami ya numuna ega ya ne? Ukulula fo idaidoka yalo moda eyetoto ya kuliya olu faka loto oudelute-kate umunune, loto one, loti lae.

³Eti loti lato, ya wenaba Helotikafo kawa kolito ya siya-mulunau keina ito, ido Yelusalemu wenena muki yaki ayaidana oti keina kolae. ⁴Keina koli minato, ya Helotikafo Goti yokila ki umamo we wenabani yaki, ido wenena lo melami ka api gilibi-gilibi amo weki muki olu mau wi gedeto ya logimami, Gotikafo kiyabate we wekudi ilifi melami we Kilisto ya egalo oloto pinaiye? loto loga o gedaito, ⁵itibiti loumamo, Yudia ebaleka Betelehemu numudo yalo oloto pinagoliye. Ido polofetekafo lufuwa wiyaiye ya eti limo,

⁶Aiyo, Yudia mikau Yuda wenena numuna meya nabanina muki yauti ya Betelehemu numuna ya lumuto kefo efemako minámenanimo ne.

Aya numuna meya naba yauti ya kiyaba we wekudi ma oto, ya wene-nane Isilaeli wenena muki ya kiyaba o gedenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Mai 5:2*) ya nemo ne, loti loumae.

⁷Eti loti loumato, ya Helotikafo kolito ya wemomo ka maninigu nemo we ya momona oto luni fiyaiye. Luni fiyaito ato, ya ukuluwa apito oloto piyami kama mena yamu loga-miga o gedaiye. Logamiga o gedaito, amote loumato, kolito ya logimami, ⁸Linate Betelehemuka ya uti kipawa yamu auma witi moni wiliti olu oloto pi edetima ya oti lonomato, namo ya ayaidana oto uto kuliya olu faka loto oune-lune-kane umunae, loto unagolowe, loto logimito gilifi fulaiye.

⁹Eti loto logimami ka ya koliti uti, ya moda ukuluwa komu fo idaidoka eyamo ya u komu uto kipawa nedo uto aufaleka minaiye. ¹⁰Ukuluwama eyeti, ya senimulunigu alikani oti lalo naba-naba koli minae.

¹¹Ena numuguma diti kipawa kefolate olafo Maliate geyeti, ya kuba wi edeti, kuliya olu faka loti, oui-luni-kani umuti minae. Eti oti minoti ya koukamenina efiliti neta lalo umamo, ya kifana mona kuliya goli yaki, ido yokila ladanuwa imo kiyamo kuliya falagenesenisi yaki, ido yá nowala ladanuwa imo kuliya mulu ya uma. ¹²Umato, Gotikafo famoku yau fuka ka ma eti logimami, Heloti nedo itibiti áumalo, lito koliti yamu ya kanu maleka uti inanimo ebanidoka itibiti wae.

Isipi ebaleka koli wamo ka

¹³Utato, ya moda Wekola enisolela makafo famoku yau Yosefe fede umuto eti loumami, Kamo nedito kipa kefolaki, ido olafoki koli gilimito Isipi ebaleka uto aya ebau ya minoto, ka kofa logiminamo yamu kiyabane o minalo. Moda kolabe? Helotikafo kipawa ofo fulunae, loto

moni wilinagoliye, loumaito ¹⁴Yosefe nedito kipa kefolaki, ido olafoki luwaila siniku akaima gilimito Isipi ebau wiye.

¹⁵Gilimito yau wito yalo minomo diti diti, ya aiga Heloti folami kamenalo ya itibiti Isilaeli mikau oti minae. Ido komu adeina Wekolakafo ka ma polofete welalo melaito eti limo,

Isipi mikauti ya Nanefo lula fiyoneto itibito aiye,

loto ka mono lufuwau (*Hos 11:1*) nemo ka ya etito wiyaiye.

Helotikafo lito kipa kefolamuki ya gini folamo ka

¹⁶Ena ka maninigu nemo wemomo inanimo ebanidoka itibiti kanu ailo maleka wato, ya Helotikafo, Kone wiyae, loto kolami siya kala-kala loitaito kimiwe gilifi melaito, uti Betelehemu numuna nabau ido numuna-amuna adu negu muki yauti wenena nanibo melege lele olu fulámamo kipa kefolamuki ya gini fulumo wae. Eti o gedami ya komu ka maninigu nemo we loga-miga o gedaito, weniguti ukulu fedami kamenawa loumato kolami yamamu koli minoto eti iye. ¹⁷⁻¹⁸Ena aya kawa ya polofete Yelemaiyakafo limo,

Lama numuna meya yau nola ma kolamo ya kufu naba oto, Ei-ai, loto siya-mulunau naba-naba kolami ya wena Leselikafo ufa fiyami wenenala nomilipanina yamu kufu naba-naba o minaito, ya wenenala egaidana oto siya-muluna olu you lo edenune, loti kolafa, nomilipanina minámamo yamu, ogoufámae,

loto ka mono lufuwau (*Jer 31:15*) nemo ka ya komu adeina lufuwa wiyaido ya netawa muki o fedaiye.

Yosefe kipa yaki olafoki gilimami ka

¹⁹Ena Heloti fulutaito ya moda Wekola enisolela makafo Isipi ebau

Yosefe famoku fede umuto eti loumami, ²⁰Kipawa ofenagolimo wema fulutaiye. Yamu folomokalo yati nedito, amoki ido olafoki gilimito itibito Isilaeli mikau wo, loto loumaiye. ²¹Kawa loumami ya Yosefe kolito ya nedito kipawa yaki ido olafoki gilimaito, itibiti Isilaeli mikau wae.

²²Wafa, ido Akelausi yakafo melafo Heloti ebalala oluto Yuda wenena kiyabani we wenaba ne, loti lamo ya Yosefe kawa ya kolito ya, yalo uto minenube? loto koli umaito, ya famoku yau fuka ka ma kolito ya Galili mikau yau uti moniti ²³ya numuna naba ma kuliya Nasalete yau oti numuna ku onoti minae. Eti o minamo yamu ya komu adeina ya polofete yate lamo, Wenena muki yate amomu ya Nasalete we ne, loti lo edenawae, loti kawa lamo ya etito u ayalo wiyaiye.

Yoni noku wi gede-gede imo we lo oloto melami ka

(Mk 1:2-8; Lu 3:1-18; Yo 1:19-28)

3Ena kamena yalo ya noku wi gede-gede imo we Yoni Yudia eba kofu mikau ya o fedeto, wenena ka naba lo oloto gimito eti limo, ²Kosinau kiyaba we wenaba wenenala kiyaba o ledami we kamenala moda alitinako, loti seti-muludi olu eleyapa wiyalo, loto logimaiye. ³Aya wewa Yoni yamu ya polofete Aisaiyakafo eti limo, Kofu mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto melenami, Wekola moninami kanula ya olufe loti wili edalo, loto lo minenaiye, loto limo ka ya ka mono lufuwau *(Ais 40:3)* ya nemo ne.

⁴Ido Yoni ukanalo owo ya yafu-kameli yowalakafo olufe lamo ya ukanalo owo wito, ido kimela ya bulumakau atuwakafo olufe lamo ya kofalalo ya kime wito, ido wela-neta ya ebenuki ido kofuku sabu fimona nowala yaki no-no o minaiye.

⁵Ena Yelusalemu wenena, ido Yudia mikaloti wenena muki yaki, ido wenena ebanina adu Yodani no nabalo nemo wenena yaki muki ya Yoni nedo oti ⁶ya lifimanina lo oloto melato, Yodani no nabau ya noku wi gedemo wiye.

⁷Noku wi gedaito, ya Falisi ido Sadusi we maleka ya noku wi gedaido ato, ya geyeto eti logimami, Linate koiyofa nomilipala minamo, Metefokafo lifima lolumunami kamena naba ya adu melainako, loti koliya enawae, loto fuka ka ya kemakafo logimaiye?

⁸Linate seti-muludi olu eleyapa witi monatina efe limo ya melalo. ⁹Ido linate kolamo, Abalahamu ya autefokolofatema nenako, yamu Gotikafo lifimate olu itibito lomámenami ne, loti luti-katigu ya koli minafe? Etiti kolámalo. Gotikafo kifana-afana yakafo Abalahamu nakulafo-mota olufe lenae, lenami faifa olufe lenagoliye. ¹⁰Ido luna ya yá monalo moda mele minami ne. Eti inako, yá ma ilawa lalo liyámenami yá muki monalo fukoto yoku kinagoliye.

¹¹Linate seti-muludi olu eleyapa wiyone, loti ato ya namo moda nokafo noku wi gedofa, ido we ma aiga enami ya namo olu fulu nedeto wenaba ona nemoma nenako, namo efe yamo kiyanalalo netala olu fulu edenamo ya efe ádenagoliye. Aya wewa ya Ouna Fellegaga yaki ido yo famulakikafo noku wi gedenagoliye. ¹²Wewa ya yuwa witi lilika winami neta ya anau oluto lono oluto yuwa witi atuwa ya kilito fulu yo eifámenami yoku ya ito, yuwa witi kula ya olu mau wito oluto numugu mele-nagoliye, loto Yonikafo logimaiye.

Yonikafo Yesu noku wi edami ka

(Mk 1:9-11; Lu 3:21-22)

¹³Ena aya kamenalo ya Yesu Galili mikaloti Yodani no nabalo ya oto Yonikafo mono noku wi nedenaieye, loto amo nedoka o fedaito, ¹⁴Yonikafo

loumami, E'e, namodoka ya nedito oto lane? Namo ya kamokafo noku wi nedenanimo ya lalo enagoliye, loto lo fuko edaifa, ¹⁵ido Yesukafo limo, Moda laba, ido oiya ya namo wenelo meyalo melenanimo ya etito Goti mona lalo mele lomamidana oto melenalimo ya moda ogo-funami ne, lito ya Yonikafo kolito ya wela-lo meyalo melete, noku wi edaiye.

¹⁶Noku wi edaito, Yesu ayalo nokuti dito, eyaima moda kosina godito Goti Ouna ya nema mulu yaidana oto lumuto, amodo fiyaito, ¹⁷ido kosinaukati nola makafo limo, Moda youma we Nanefo sene-mulune umomo we ya lalo ona eyowe, loto liye.

Satanikafo Yesu kepa mele edami ka

(Mk 1:12-13; Lu 4:1-13)

4 Ena ayaloti ya Ouna Felegagakafo Yesu ya ilimito Satanikafo kepa mele edenaiye, loto kofo mikau akaiya ilimito idaiye. ²Dito fo kamena foti (40), ido lumi ya foti (40) ya wela-neta moi wito minototo aiga ya kadunamu folaito, ³kepa mele-mele ledami we ya amo minaido oto loumami, Kamo Goti Nalafoma minotoma, kifana ama nemo ya loumageto weka-neta fedaneyo, loumaiye. ⁴Loumaito Yesukafo itibito loumami,

Wenena mino kolinawamo ya wenineta nenawamo yako minámaiye. E'e, Goti welaloti ka limo muki meyalo melenawamo ya moda mino kolinawamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Lo 8:3*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁵Eti loto loumaito, ya Satanikafo felegaga numuna meya Yelusalemu yau ilimito uto Isilaeli wenena felegaga kuliyai numuna naba kolalo olu nedi edeto loumami, ⁶Kamo Goti Nalafoma minotoma umaloti satomo mikalo youma wiyo. Mono lufuwau yau eti limo,

Kamomu ya enisolela ya logimageto, kiyaba o kedeti, kiyaga ya kifanakafo kofotenaiye, loti ya ani mulalo olu faka lo kedenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sng 91:11, 12*) ya nemo ne, lito, ⁷Yesukafo limo, Ido aya lufuwau yau ka ma eti limo,

Wekola Gotitina ya kepa mele umámalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 6:16*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁸Loumaito, yaloti ya Satanikafo ilimito mowa naba-naba akaiyati nemo yalo ilimito dito, minoto mikau-mikau eba muki kuliyai neta-mata ilibito eti loumami, ⁹Kuba wi nedeto, kuline olu faka loto, ouga-luka-kaka nomage-toma ya netawa-matawa muki ya kumunagolowe, lito, ¹⁰Yesukafo limo, Ka mono lufuwau eti limo,

Wekola Gotitina oudi-luti-kati umuti aimolako kiyani umola fiti koubanaba o edalo,

loto limo (*Lo 6:13*) nenako, yamu Sataniyo, namodokati faiga womo! loto loumaiye.

¹¹Eti lito, Satani ya fulo edeito wito, ena Goti enisolela o fedeti Yesu ana olu faka lo edae.

Yesu Galili mikalo apito lonola olami ka

(Mk 1:14-15; Lu 4:14-15)

¹²Ena Yoni nela numugu fulo edamo ka ya kolitoto, Yesu kawa ya kolito minami eba ya fulito, Galili mikau ya wiye. ¹³Uto Nasalete numunaloti fokito uto, Kapeneyamu numuna nofunu Galili onowalo ya Sebuluni ido Napitali mikau ya onoto nedito minaiye. ¹⁴Eti o minami ya komu adeina polofete Aisaiyakafo eti limo,

¹⁵Wenena ya Sebuluni mikau ido Napitali mikau, ido kuwo no kanu anawalo ido Yodani no naba wela ya kuwo no filigaleka aya Galili ebau ya ailo feka wenena mikanina mi-

namo ¹⁶ya wenenawa sinidigu minamo ya lamena naba-naba moda eyato, ido wenena fulunagili minadoka ya lamenawa yakafa lamena o gedaiye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 9:1-2*) nemo ka yama u ayalo winaiye, loto aya mikau yau uto minaiye.

¹⁷Ena kamena yaloti Yesukafo apito eti lo oloto gimami, Seti-muludi olu eleyapa wiyalo. Kosinau nemo we wekudi wenenala kiyaba o gedami kamena moda adu otainako, yamu seti-muludi ya olu eleyapa witi melalo, loto lo oloto melemo wiye.

**Yesukafo we fo (4) ya luni
fiyaito ege wamo ka**

(*Mk 1:16-20; Lu 5:1-11*)

¹⁸Yesu ya Galili nofunu anawalo monimo uto eyami ya kunalafo-yalafo lele Saimonite kuliya ma Pita, ido Adu-lute laefa olami owo noku fuloti laefa olu minaito ¹⁹Yesukafo logimami, Nege melailo. Mona api gilibinamo ya wenena olu-olu enawami we bulu gedegedagolowe, lito, ²⁰alako ya laefa owoninama fuliti ya ege meleti waiye.

²¹Ido yaloti monimo uti Sebedi nalafa lele Yemusite, Yonite ya geyaiye. Menibo Sebediki lakoina sipiku laefa owoni fukami kifiti minato, Yesukafo luni fiyaito, ²²ayalomati ya sipiki ido meniboki ya fulititi oti ege waiye.

**Yesukafo kala kuwa lalo
lo oloto gimami ka**

(*Lu 6:17-19*)

²³Ido Yesu Galili mikau muki monimo uto uto, mono numunina negu-negu dito, Gotikafo mikalo wenena kiyaba o gedami kala kuwa lalo ya lo oloto gimito, ido wenena neta kilamo ido ukani ogofu imo neta muki ya olu faka lo gedemo wiye. ²⁴Eti imo ya kala kuwa Silia mikau upatito koliti wenena

muki neta kilamo, ido ukani ogofu imo, ido Satani kimiwela ya wenena lunigu idamo wenenati, ido kulu ginami wenenati, ido ani-kiyani gali-magalidimo wenenati muki ya amo nedoka gilimiti ato, olu lalo o gedemo wiye. ²⁵Eti o gedemo wito, ya Galili mikauti ido Dekapolisi ebalekati ido Yelusalemu numudoti, ido Yuda mikauti, ido Yodani no wela afu-lalekati wenena mau naba-naba olu mau witi ege monimo wae.

**Yesukafo mowalo ka
mono api gilibami ka**

(*Lu 6:20-23*)

5 Wenena o mau witi oti ege melemo wamo ya Yesu geyeto ya mowaloma dito amedoto minaito, ya ege-ege moinamo we o fedeti olu ogona o edeti minae.

²Yesukafo ka mono api gilibito eti logimami, ³Wenena inanimu ukani-luni olu faka ádoti Goti yakafoko ade olu faka lenaiye, loti kolinawamo wenena ya kosinau nemo we wekuditekafo wenenala kiyaba o ledami monawa ya moda mino gedaima nenako, yamu lalo koli minomo wae.

⁴Ido keina koli minamo wenena ya Gotikafo seni-mulunigu olu aila wi gedegedagolimoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

⁵Ido wenena seni-muluni oto lumuti meleti sodoti moni minamo wenena ya Gotikafo mikaleka eba muki ya iya ku gedaito olunawamoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

⁶Ido wenena kadunamu nosámami fuluti kenebanido apatito nomu auma witi kolamo yamaidana oti wenena seni-mulunigu Goti monala efe limo mona yamu auma witi koliti moni mine-nawamo wenena ya Gotikafo mona lalo ogofuto giminagolimoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

⁷Ido wenena ma keina kolamo yamu wenena mate milumani koliti ani olu faka lo gedeti moni minenawamo wenenawa ya Gotikafo ayaidana oto keinanina yamu ya milumani kolito ani olu faka lo gedenagolimoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

⁸Ido wenena luni-kani mo lotoko moni minenawamo wenena ya omunikafo Goti eyenagilanako, yamu moda lalo koli minomo wae.

⁹Ido wenena muliti meleti fina lowa lukafa ofo fuluti olu you lo gedegede o minamo wenena ya Gotikafo namo nomilipane minae, loto lo gedenagolimoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

¹⁰Ido wenena mona lalo efe limoko melemo wamo yamu ya wenena mate geyamo nosámaito, olu kopa o gedatoma ya kosinau wekuditekafo kiyaba o ledami mona moda mino gedaima nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

¹¹Ido linate ya namo nege melamo yamu ya wenena mate goduti giyadoti ido ka nosa naba ámami suki ka mona-mona fi gimatoma ya moda lalo koli minomo wae. ¹²Koli minafe? Aya kanuwalo ya polofete yate olu komu meleti wamo ya wenena nosámamo yate ayaidana oti ginama ne. Kosinau meinawa naba-naba ya kiyaba o lede minainako, loti seti-muludigu kuli-kuli ageto moda lalo ona kolalo, loto logimaiye.

**Goti kala koli
kikitamo wenena kanina**

(Mk 9:50; Lu 14:34-35)

¹³Linate ya mikalo ama koli kikito no-mamo wenena ya kuwo mudini yamaidana oti minafa, ido aya kuwowa leyala ya fuli lagaiyama ya egaidana oto kofa leya enami ne? Aya kuwowa yamaidana ya lonolama kofa minámmainako, faifa

fuliti kiyanikafo leya witi upato fuli lenagilae.

¹⁴Ido linate ya mikaleka wenena feiya lamenanina yamaidana oti minae. Numuna eba mowalo ya ma ku onenawamo ya falukuto minámenagoliye.

¹⁵Ido wenena mate lamu kiti oluti masa lulau yau melámoti, lamu melemele amo eballo yalo melato, wenena muki numugu minamo ya lamena o gedenagoliye. ¹⁶Yamu lamenatinawa ayaidana oti ya wenena muki minado ya lamena o gedaneyo. Etiti ya monatina lalo melamo ya eyeti, kosinau Metibo kuliya olu faka loti oluti dinawae, loti ya etiti lamena o gedaneyo.

Goti lo melami ka yamu limo ka

¹⁷Ena namo omo yamu Goti lo melami kafe ido polofete kanina ya olu fulenae, loto aiye, loti ya kati ki minafe? E'e, eti loti kolámalo. Namu omo ya olu fulenae, loto ámwowe. Aya kawa yama o namodoka kulawa ya olu oloto pinaiye, loto omo ne. ¹⁸Yamu ka ona logimowe. Kolalo. Mika kosina fuli lenami kame-nalo ya faifa fuli lenagolifa, ido Goti lo melami kala mono lufuwau wiyamo yauti ya lufuwa neta kefo efemafe, ido ka kefo efemafe u kopa ámunagoliye. Aya kawalo muki ya u ayalo uwasawai minageto kulawa o fedenagoliye. ¹⁹Yamu wenena ma lo melami ka yauti kefolo lawoko ma meyalo melámoto, kawa kefo efema nemo nenako, olu fultalo, loto wenena api gilibinami, wewa ya kosinau wekudite kiyaba o ledami wenena minagu yauti kuliya oluto lumuto minenagoliye. Ido we makafo lo melami ka muki golodoto minoto, lo melami ka ya golodalo, loto api gilibami ya kosinau wekudite kiyaba o ledami wenena minagu yauti wewa kuliya ya dito akaiyati minenagoliye. ²⁰Etito nemo nenako, loto ka ona logimowe. Linate monatina efe lenami yamo

lo melami ka api gilibi-gilibi amo we, ido Falisi we monanina efe limo ya olu fulo edámenami ya linate kosinau wekudite kiyaba o ledami kilalau yau idámenagi-lae, loto logimaiye.

**Seni-muluni koli nosámami
giminawamo ka**

(Lu 12:57-59)

²¹ Adeina Gotikafo autibo-mota eti logimami,
Wenena gini folámalo,
loto (*Kis 20:13*), ido ka maki limo,
We makafo ofo fulunami ya ka olu efe lo-lo amo ebalo ilimiti wato, wewa ofami yamu lifima ka lo edenawae, loto ka mono lufuwau (*Kis 21:12*) nemo ka ya linate moda kolitama ne. ²² Etito nemo nefa, ido nanimo ya aya kawa yamu ka ma logiminagolowe. Kolalo. We makafo aulafo siya-muluna koli nosámami umunami ya ka olu efe lo-lo amo ebalo ya ilimiti wato, lifima olu umunawae. Ido we makafo ka manegau minámamile, loto aulafo loumunami ya kanisole kiyabani wenaba minado ya ilimiti wato, ka olu efe lo-lo amo we yate lifimala umunawae. Ido we makafo kamo digani ka manegau minámami, loto aulafo ma loumunami ya aimola yo eifámenami yoku yau lifimawa meinala olunaiye.

²³⁻²⁴ Ena kamo ya Goti umunagolo waba, aukafa makafo siya-muluna koli nosámami numu minaiye, loto kolitoma ya komu Goti umunanimi neta mono folomolalo adu yalo meleito uto, aukafa yaki ka olu efe lo fuli loito, itibito oto netawa oluto ya Goti umo.

²⁵ Ido kamote kuwokafote ka olu efe lo-lo amo numudo unawaido ya kanudo yako alako ka lokoli-fakoli oti, seti-muludi olu lawoko melailo. Eti ámenawami ya ka olufe lamo we anido melageto, ido amote kimiwe anido

melato, ido kimiwete nela numugu ya fulo nedetenawae, loto seti-muludi olu lawoko melailo. ²⁶ Yamu ka ona logiminagolowe. Nelau etito dinanimo ya alako nelauti fuli ádenagolane. E'e, lifimaka ya kifana muki ya itibito giminanimo yako nelauti fuli loto lumunagolane.

Kume-ugele nenawamo ka

²⁷ Ido ka ma eti logimami,
Linate kume-ugele ya ánaló,
loto ka mono lufuwau (*Kis 20:14*)
nemo ka ya linate moda kolitama ne. ²⁸ Etito nemo nefa, ido nanimo ya aya kawa yamu ka ma logiminagolowe. Kolalo. We makafo wena ma eyeto siya-mulunau ya olu onenamolae, loto kolinami wewa ya aimola lula-kalau yau moda kume-ugele naiye.

²⁹ Ido omuga yakafo lifima olu mofu kedenami ya ukaga muki yo eifámenami yoku fulo nedetenaiye, loto omuga ya ikilito fulo. ³⁰ Ido agakafo lifima olu mofu kedenami ya ukaga muki yo eifámenami yoku fulo nedetenaiye, loto aga fukoto fulo.

**We makafo olonafo
fuko fulo edenami ka**

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lu 16:18)

³¹ Ido ka ma eti logimami,
We makafo olonafo fulo edenae, loto kolitoma ya wewa olonafo fulo edenami ka lufuwa wito umageto ya olonafo fulo edenami ne,
loto ka mono lufuwau (*Lo 24:1*) ya nemo ne. ³² Etito nemo nefa, ido nanimo ya aya kawa yamu ka ma logiminagolowe. Kolalo. We ma olonafo kopa olu ono-ono moinámaifa, ido wanafokafo ya olonafo fuko fulitami wena ya we ailo ma unami, ya komu wanafokafo olonafo olu kume-ugele kanuwa wili edaiye. Ido we makafo fuko filiga-filiga amo wena ma olunami we ya kume-ugele nenagoliye.

**Neta ma kuliya aumafofo
loti olu onale, lenawamo ka**

³³Ena linate autibo-mota lo melami kanina ya moda kolitamo ya eti limo, Linate ka onale, loti ido neta ma eti enune, Wekola kuliya loti, lo gedoti melenawamo ya suki mona melámoti, kawa ya meyalo meleti, Wekola omunalo ya eti enune, loti lamo kawa efe lotiko eti alo, loto adeina ka monoku yauti moda kolitama ne. ³⁴Etito nemo nefa, ido nanimo ya aya kawa yamu ka ma logiminagolowe. Kolalo. Neta ma kuliya loti, ka onale, loti ádalo. Koli minafe? Kosinau nemo we wekuditekafo wenenala kiyaba o ledainako, linate wenena ma ka logiminagilima ya kosina kuliya loti, kawa ya olu onae, loti ádalo. ³⁵Ido mika amalo ya Goti kiyana leya wi minami mika ya kuliya loti, kawa ya olu onale, loti ádalo. Ido Yelusalemu ya wekudite wenabate numunalama nenako, Yelusalemu kuliya loti kawa ya olu onale, loti ádalo. ³⁶Ido linate ya linanimo manidi yowala ya ma lawoko ma olu feke loti, ido olu lumu loti enawamo ya ogoufámanako, yamu maniditi kuliya olu onale, loti ádalo. ³⁷Etito ya o, lenawamo ya faifa o, loti, ido e'e, lenawamo ya faifa e'e, loti lalo. Ka ma ya kawa mulalo ayalo enu witi olu aumafofo loti olu onale, loti lenawamo ya nosámami we nedokati enami ne, loto logimaiye.

Lifima itibito gimámenumo ka

(Lu 6:29-30)

³⁸Ido ka ma eti logimami, We makafo omugalo kofenami ya ayaidana oto lifima itibito omunalo ofo. Ido makafo wekau kofenami ayaidana oto welau lifima itibito ofo, loto ka mono lufuwau (*Kis 21:24, Wkp 24:20, Lo 19:21*) nemo ka ya linate

moda kolitama ne. ³⁹Etito nemo nefa, ido ka ma lenagolowe. Kolalo. Wenena mate olu kopa o gedatoma itibiti olu kopa o gedámalo. E'e, we makafo wanega onaleka kofenami ya filiga adowaleka yaki nofo, loto wanega ilibo. ⁴⁰Ido makafo olu kalo mele kedeto ukagalo owo lulau wiyanimo olunae, loto lenami we ya ukagalo owo mulalo wiyanimo yaki faifa umo. ⁴¹Ido kimiwe makafo, Koukamene mofuto kanu kofala linama unane, loto aumafofo lo kedename, ya kofala maki faifa enu wito ilimito wo. ⁴²Ido makafo neta mamu wako lokumunami ya faifa umo. Ido makafo kamodokati ya neta ma leiga meletolo unae, loto enami, ya mesafa wi umámo, loto logimaiye.

Kuwotefo sete-mulude giminumo ka

(Lu 6:27-28, 32-36)

⁴³Ido ka ma eti logimami, Wenenatina adu ekeleti minamo wenena ya seti-muludi gimiti, ido kuwotibo ya seti-muludigu koli nosámami gimalo, loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) nemo ka ya linate moda kolitama ne. ⁴⁴Etito nemo nefa, ido nanimo ya aya kawa yamu ka ma logiminagolowe. Kolalo. Kuwotibo ya seti-muludi gimalo. Ido mona nosámami mele gedewawamo wenena yamu Goti loumalo. ⁴⁵Eti enawamo yakafo Metibo kosinau nemo we ya nomilipala ona minenagilae. Moda kolafe? Amo yakafo fo ya olufe lito wenena nosámami yaki ido lalo yaki minado ya muki olu lawoko ito fo liye. Ido amokafo ko ya olufe lito wenena monanina efe loti melamo yaki ido efe loti melámamo yaki minado ya muki olu lawoko ito ko ya wiyaiye. ⁴⁶Yamu linate yate seni-muluni gimamo wenena yako ya itibiti seti-muludi gimatoma ya meina olunawafe? E'e, aya monawa ya kifana takisi olu-olu amo

we yaki mele minamo yae. Monawa ya ogoufámaiye. ⁴⁷Ido linate ya wenenati yako aiyo-koiyo logiminawamo monate yakafo wenena maleka monani olu fulo edaiye, loti koli minafe? E'e, ailo feka wenena koli kikitámamo yaki aya monawa ya mele koli minamo yae. Moda kolafe? ⁴⁸Etito ya Metibo kosinau nemo we monala ya efe lotoko nemo, yamu linate ayaidana oti mona efe lotiko melalo, loto logimaiye.

**Neta ko ánamo wenena ani
olu faka loto giminumo ka**

6 Linate ya mona efe loto melenune, loti, ya wenena lalo leyenawae, loti omunido melenawamo, ya Metibo kosinau minami we yakafo ekeina neta ma gimámenami, yamu koti moniti, wenena lalo geyenawamo yamu kolámalo.

²Yamu ya ko ánamo wenena ani olu faka loto neta ma giminune, lenawamo ya wenena monabi lele wiyamo ya kulite oluti dinawae, loti kona oluti mono numugu ido kanudo-kanudo u komu uti bumu wekilofa nola melamo mona yamaidana oti ya melámalo. Ya monawa melamo meinala ya moda olutamo ne, lomo ona logimowe. ³Yamu linate yate neta ko ánamo wenena ani olu faka loto neta giminune, loti kolinawamo ya neta giminawamo monatina yamu ailo wenena logimámalo. ⁴E'e, falukutiko ani olu faka loti gimalo. Eti enawamo ya Metibo neta falukuto nemo muki ya ko-ko imo we yakafo ekeina neta giminagoliye.

Goti loumunumo mona yamu limo ka

(Lu 11:2-4)

⁵Linate Goti loumunawado ya monabi lele wiyamo wenena yamaidana oti loumámalo. Amo yate Goti loumunawado ya wenena leyenawae, loti mono numugu ido kanu anawalo omunido nedi minae. Monawa melamo

yamaidana oti linate etiti melámalo. Ya monawa melamo meinala ya moda olutamo ne, lomo ona kula logimowe. ⁶Yamu kamokafo Goti loumunae, loto kolinanimo ya kaimo numugau ya dito, kanu kuitito Mekafo eyámanimo we loumu-umu o minagetoma, ya Mekafo mona muki momona enanimo ya ko-ko imo we yakafo ekeina neta kumunagoliye.

⁷Ido ailo feka wenena Goti monala yamu kolámamo wenena yate faifa ka ilulu kuti lo-lo amo ya koli lumunami ne, loti kani kiti lo-lo amo monani melamo yamaidana oti linate melámalo. ⁸E'e, komu loga o edámamo kamenalo Metibo yakafo muki neta seti-muludigu kolamo ya moda kolitaima ne.

⁹Ena Metefo loumunagilima etiti loumalo,

Metefo kosinau minanimo we ya wenena yate kulika olu faka lomo dito fel-egagale, loti minenawamo ne, loto kolone.

¹⁰Ido kamo kiyabate we wekudi kiyaba o ledanimo kamena o fedenagoliye, loto kolone.

Ido kosinau weka lanido golodotiko minamo yamaidana oto wenena mikalo amau ya wekalo golode-nune, loto kolone.

¹¹Ido kamena-kamena wete-neta lomo.

¹²Ido wenena lifimani kilili o gedonimo yamaidana oto lamo lifimate ya kilili o ledo.

¹³Ido mona nosámami kepa mele lumunami nedo ya lilimámaba, ido mona nosámamikafo nela wi ledenaiguti ya efili ledo.

[Kamo kiyaba we wekudi kiyaba o ledanimo ya minomo uto uto aumafofoka ya minomo uto uto kulika ya dimo uto uto minowaminowa oto minenami ne. Ya onale,]

loti Goti loumunawamo ya eti loti loumalo.

¹⁴Moda kolafe? Linate olu nosámami o gedenawamo wenena lifimani kilili o gedatoma, ya Metibo kosinau nemo wekafo linanimo lifimatina yaki ayaidana oto kilili o gedenagolimo ne. ¹⁵Etito nefa, ido wenena lifimanina kilili o gedámenawamo ya Metibo yakafo linanimo lifimatina yaki ayaidana oto kilili o gedámenagoliye, loto logimaiye.

Goti koli umuto konuma moi winumo mona yamu limo ka

¹⁶Goti koli umuto konuma-kobina moi wi umuto ka loumuto minenanido ya monabi lele wiyamo wenena yaidana oto mona melámo. Wenenawa yate laina witi koni-weni olu kopaitamo, wenena leyenawamo ya konumakobina moi wi umamo ne, loti leyenagilae, loti lamo monanina yamaidana oto ya mona melámo. Monawa melamo meinala ya moda olutamo yae, lomo ka ona kula logimowe. ¹⁷Ido kamo ya Goti koli umuto konuma-kobina moi winae, lotoma ya koka-weka noku wito, atekalo ya yá nowala ladanuwa imo neta filito moino. ¹⁸Eti enanimo ya wenena muki ya Goti koli umuto, konuma-kobina moi wi umaiye, loti keyámenawafa, ido Mekafo mona muki momona enanimo ya ko-ko imo we yakafo ekeina neta ya kumunagoliye.

Koukame olu mau wi-wi enumo mona yamu limo ka

(Lu 12:33-34)

¹⁹Linate mikaleka koukame olu mau naba wi minato, ya kanu sigefa filito, ido ufa lenami ne. Ido ugele we yate numunina ya fukoti diti neta ugele olunawamo ne. Yamu mikaleka uma koukame ya olu mau wi-wi ámaló. ²⁰Ido kosinau koukame olu mau winawamo ya kanu sigefa yakafo ánenagoliye. Ido ufa ádenagoliye. Ido ugele we yate numunani ya fukoti diti ugele olámenagi-

lae. Yamu kosinau koukame ya olu mau wi-wi alo. ²¹Moda kolafe? Koukametina melenawamo eba ya seti-muludi kati-manidi aumafofo loti aya ebau yako koli umunawamo ne, loto logimaiye.

Ukade lamu ka

(Lu 11:34-36)

²²Omudi ya ukadi lamula ne. Yamu ya omudi lalo minagetoma lamena ya ukadi muki ya olu faito gedenagolimo ne. ²³Ido omudi nosámagetoma ya ukadi muki ya sini yamu faito gedenagolimo ne. Yamu ya lamena lutigu nemo ya sinidenami ya moda naba-naba sinidenagoliye, loto logimaiye.

Wenaba lelelo kouba-naba o gedenumo ka

(Lu 16:13)

²⁴We makafo wenaba lele ya kouba-naba o gedenami ya ogoufámaiye. Eti enae, loto kolinami ya wenabala ma ya eleka fi umuto, ido ma ya siyámuluna umunami nefemo, ido malo ya u ekeleto, ido ma ya fulo edenami ne. Ayaidana oti linate Goti yaki ido kifanakoukame mikalo neta-mata yaki olu lawokoiti kouba-naba o gedenuwe, loti kolinawamo ya ogoufámae.

Kati mumudi kiyámalo, limo ka

(Lu 12:22-31)

²⁵Yamu ya ka ma logiminagolowe. Kolalo. Linate ya fulutenune, loti ya konuma-kobina nenawamo neta yaki, ido no yaki ya egaukati oluto nenumo ne? loti kati mumudi kiti, ido ukadi yamu koliti ya ukadelo owo ya nena neta winumo ne? loti kati mumudi ya kiyámalo. Omude kofawa minonimo mona yakafo wete-neta ya olu fulo edami ne, loti kolámafe? Ido ukadi yakafo ukanido owo ya olu fulo edami ne, loti yaki kolámafe? ²⁶Nema ya kosinalo bu loti moinamo monanina yamu kati kife lalo.

Amo ya ufa neta kifámamo ne. Ido kulawa liyami ya doilámamo ne. Ido numugu ya weni-neta olu mau wiyámamo ne. Eti ámafa, ido Metibo kosinau nemo we yakafo weni-neta moda gimi-gimi imo ne. Yamu kolalo. Linate ya moda nema ya olu fulo gedeti minae, loti ya kolámafe? ²⁷Ido linate minagu yauti ya kemakafo aimola kala mumudi kiyaidoti ya mino oluto unami kamenala ya kefola maki enu wito minomo unami ne?

²⁸Ido ukanido winawamo owo yamu ya nediti kati mumudi ki minae? Kofuku ugawa imo yamu kati kifelalo. Ugawa yakafo lono olámoto ido ukanalo owo olufe ádami ne. ²⁹Eti olufe ádaifa, ido ugawa yakafo Yuda wenena mikalo kiyaba we wekudinina Solomoni ukanalo owo lalo-talo wiyami ya olu fulo edami ne, loto logimowe. ³⁰Ake, linate koli kikitina kefo nemo wenena, Goti yakafo yuwa-nela ya onema neto ido leda fukoti yoku kinawamo neta ya etito olu egelamima nenako, yamu ya moda ayaidana oto kiyaba lalo o ledenagoliye, loti ya kolámafe?

³¹Yamu ya konuma-kobina yaki, ido no yaki egaidana oto oluto nenumo ne? loti, ido nena neta ukadelo winumo ne? loti kati mumudi ya kiyámalo. ³²E'e, aya netawa-matawa muki yamu ya ailo feka wenena yate moni wili-wili afa, ido Metibo kosinau nemo we yakafo netawa-matawa muki ya linate olunawamo ogofunami neta ya moda koli minaiye. ³³Yamu linate ya kosinau nemo we wekudi ya kiyaba we wenabate minenagoliye, loti, ido amo monala efe limo mona laloko meyalo melenune, loti auma witi koliti olu seti-muludigu ya komu meleti minaneyo. Eti enawamo ya netawa-matawa liliga muki yaki moda enu wito oloto pi giminagoliye.

³⁴Ido linate ya leda yamu ya kati mumudi ya kiyámalo. Fo kamena leda yakafo aimola netala yamu kala ki-

nagoliye. Fo kamena lawokolo ya aimola keinala ya moda ogofuto ne, loto logimaiye.

Olu kalo mele gedámalo, loto limo ka

(Lu 6:37-38, 41-42)

7 Yesukafo eti limo, Gotikafo linate olu kalo mele ledetenaiye, loti wenena olu kalo mele gedámalo. ²Yamu kamo olu kalo mele gedenanimo mona yaidana oto Gotikafo olu kalo mele kedenaiye. Ido gimi-gimi animo mona yaidana oto itibito kumunagoliye. ³Yamu ya egaidana oto aukafo omunalo momupa kefo efema nemo ya eyaba, ido kaimoka omugau yá lana naba nemo ya eyefe ádane? ⁴Ido yá lana ya kaimoka omugau nemo eyámanimo aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya egaidana oto olu fulo kedenae, loto loumunanimo ne? ⁵Monabi lele wiyanimo we, kamo kaimoka omugalo ya yá lana naba nemo ya komu olu fulito kofe loto minototo, aiga ya aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya olu fulo.

⁶Adala lofotenawae, loti felegaga neta lalo ya kula gimámalo. Ido yafokiyani kafo leya witi eleyapa witi adala lofotenawae, loti okani ekeina lalo netatina ya mikalo fa fulámalo.

Goti loumu-umu onimo ka

(Lu 11:9-13)

⁷Linate neta ma lumunabe? loti loumuti minenawamo wenena netawamu kolinawamo ya giminami ne. Ido neta moni wili minenawamo wenena netawamu kolinawamo ya olu oloto pi gedenami ne. Ido kanudo kesoba winawamo wenena ya kanu wi gedenami ne. ⁸Yamu neta lumunabe? loti loumuti minenawamo wenena ya moda olunawamo ne. Ido neta moni wili minenawamo wenena ya olu oloto pinawamo ne. Ido kanudo kesoba witi

minenawamo wenena ya kanu wi gedenami ne.

⁹Ena linate yauti we ma nalafokafo konumamu melafo loga o edenami ya kifana fowena umunami nefe? ¹⁰Ido laefa yamu loga o edagetoma ya salopaina umunaife? ¹¹Etiti linate ya wenena nosámami minafa, ido nomilipatina neta lalo faifa gimi-gimi amo mona ya koli minae. Monawa koli minato, ido Metibo kosinau nemo we yakafo neta mamu loga o edenawamo wenena ya oto dito neta lalo-talo gimi-gimi enami ne.

¹²Yamu wenena mate etiti o mele nede-nede enawae, loto kolinanimo ya kamokafo yaki mona ayaidana oto mele gede-gede o. Lo melami ka ido polofete kanina monawa etito nemo ne.

Kanu lele kala

(Lu 13:24)

¹³Ido linate ya kanu wela kefo efema ya moni wiliti idalo. U kopa enawamo kanu wela ya naba-naba neto ido kanu kofala ya naba-naba nenako, wenena mumudi kanuwalo yau di-di amo ne.

¹⁴Etito nefa, ido mino ko-ko amo ebau unawamo kanu welawa ya kefola neto, ido kanu ya kefola nenako, wenena lawoko-lawoko yako kanuwa ya olu oloto pi-pi o minae.

Ka su mono api gilibamo wenena kanina

(Lu 6:43-44, 13:25-27)

¹⁵Ka su mono api gilibamo wenena ya ekena o gedalo. Wenenawa ya oti koni winune, loti sipisipi you limo monani yaidana oti melafa, ido seni-mulunigu yau kula fadena yaidana oti minae. Yamu geyefe loti minalo. ¹⁶Aya wenenawa mona melenawado yati kulawa ya eyeti geyefe lenagilae. Lunadi liyami ya kefani kailau yauti dolinawafe? Ido yá kemani ailau yati ade ilawa ya

dolinawafe? E'e, eti ámenawamo ne. ¹⁷Etito yá lalo yakafo kulawa lalo li-li ifa, ido yá nosámami yakafo kulawa nosámami li-li iye. ¹⁸Yá lalo yakafo kula nosámami liyámaito, ido yá nosámami yakafo kula lalo linami ya ogoufámaiye. ¹⁹Etito yá ma kula lalo liyámenami ya fukoti yoku ya kinagilae. ²⁰Etito nemo yamu Goti kala logiminagolo one, loti lo-lo amo wenena ya kulawanina eyeti geyefe lenagilae.

²¹Wenena mukite Wekolate, Wekolate, loti lonumu-numu o minamo wenena ya kosinau nemo we wenenala kiyaba o ledami kilalau idámenagilafa, ido Menefo kosinau nemo we welalo golodoti moni minamo wenena yako unagilae. ²²Yamu iya melenami kamena nabalo ya wenena mukite eti lonumunawamo, Wekolate, Wekolate, kulikalalo ya wenena logimonimoma ne. Ido kulikalalo ya Satani kimiwela wenena seni-muluniguti olu fulu gedeto gilifonimoma ne. Ido kulikalalo ya Goti aumala gilibami neta so loto onimo ne, loti lonumunawae. ²³Etiti lenawamo ya namokafo eti loto lo oloto giminamo, Linate ya geyámoma ne. Monani nosámami mele-mele amo ya namo minodoka faiga walo, loto logiminagolowe, loto logimaiye.

We lele numuni kuwaima ka

(Lu 6:47-49)

²⁴Wenena mate kane ya koliti meyalo melenawamo ya ka manenau nemo we numuna kifana mulalo kuwami yamaidana oti minenagilae. ²⁵Numuna kuwaito, aiga ko naba-naba wito, no naba ya lafa oto, epe naba-naba yakafo oto numunawaloma auma wito ofaifa, ido numuna ya kifana naba mulalo aumafofo loto kuwainako, lumu fou ádaiye. ²⁶Etito nemo nefa, ido wenena mate kane koliti meyalo melámenawamo wenena ya ka manenau minámami we numuna akelo kuwami ya-

maidana oti minenagilae. ²⁷Numuna kuwaito, aiga ko naba-naba wito, no naba ya lafa oto, epe naba-naba yakafo oto numunawaloma auma wito ofaito lumu fou loto upa-napatoto wiye, loto logimaiye.

²⁸⁻²⁹Yesukafo kawa ya lo fuli lito wenena mau naba minoti ka logimami monala kolamo ya elegiyae. Amo ya lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yaidana oto api gilibámoto, ka mono kula abogakafo api gilibainako, elegiyae.

Yesukafo okola kilami we ma olu kolouto edami ka

(Mk 1:40-44; Lu 5:12-14)

8 Yesu mowaloti lomaito, wenena mau naba-naba ege wae. ²Ege wato, ido moda okola kilami we ma Yesu nedo oto, kiyanaló kuba wi umuto eti limo, Wenabao, kamokafo eti enae, loto kolitoma okola kilomo ya kolouto nedo, loto lagetó ukane ya moda koloutenaiye, loto loumaiye. ³Eti loto loumaito, Yesukafo ana sino loto wewa ukanalo olu minoto loumami, Eti enae. Okola kilanimo kolouto, lito ayalo okola kilami moda koloutiye. ⁴Ido Yesukafo limo, Neta o kedomo ka ya wenena logimámoto, uto yokila ki umami we ukaga ilibageto keyageto ena Mosesekafo ka lo melamidana oto neta umageto wenena muki yate okola kilanimoma moda koloutane, loti kolinagilae, loto loumaiye.

Yesukafo kimiwe kouba-nabala we ma olu faka lo edami ka

(Lu 7:1-10)

⁵Ena Kapeneyamu numudo o fedaito, kimiwe kiyabani we ma Yesu nedo oto ⁶eti loumami, Wenabao, kouba-nabane we ipedotoko minoto, ukana ogofu naba-naba ito, numugu folomolo ono minaiye, loto loumaiye. ⁷Loumaito,

Yesukafo itibito eti limo, Nanimokafo uto neta kilami ya olu faka lo ede-nagolowe, loto loumaifa, ⁸ido kimiwe kiyabani we yakafo eti limo, Wenabao, namo Yuda we minámonako, numuneu dinanimó ya efe ádenagoliye. Yamu kamo ka yako lagetó kouba-nabane we neta kilami ya faka lenaiye. ⁹Etito namo yaki kiyaba o nedamo we wenido meyaló melenamo we minowe. Ido namo ya kimiwe kiyabani we minowe. Etito kimiwe ma wo, loumoneto ya moda wiye. Ido we ma ano, loumoneto ya moda aiye. Ido kouba-nabane we eti o, loumoneto ya eti iye, loto loumaiye. ¹⁰Loumaito, Yesukafo kawa limoma ya kolito elegito ege wamo wenena ya eti logimami, Ka ona logimowe. Kolalo. Isilaeli wenena muki yauti we ma koli kikila naba nemo wewa yaidana we ma eyámowe.

¹¹Yamu logiminagolowe. Fo idaidokati ido fo lomaidokati ailo feka wenena muki ya oti kosinau nemo we wenenala kiyaba o gedami ebalau diti Abalahamu, Aisaka ido Yekopu lakoina amedoti weni-neta nenagilafa, ¹²ido Yuda wenena Goti kala koliti kolámamo wenena ya gilifi eba sini naba digu fuló gedenami ebawau ya itagetó kufu naba-naba oti weni kofala uguti minenagilae, logimaiye.

¹³Logimito kimiwe kiyabani wema eti loumami, Kamo wo. Koli kikitanimó yaidana oto kulawa oloto pi kedenaie, loto loumaito, ido aya kamenalo ya kouba-nabala we neta kilami ya faka liye.

Yesukafo Pita iyabala olu faka lo edami ka

(Mk 1:29-31; Lu 4:38-39)

¹⁴Ido Yesu ya Pita numunau dito eyaima, ya Pita iyabala wena ya neta kilito ukana kala-kala lito folomolo ya ono minaiye. ¹⁵Ono minami ya eyeto analo

olaito, ukana kala-kala limoma ya fulo edaito wenawama nedito weni-neta ofo ki gedaiye.

**Yesukafo wenena muki
olu faka lo gedami ka**

(Mk 1:32-34; Lu 4:40-41)

¹⁶Ena lunaga melaito Satani kimi-wela seni-mulunigu mino gedamo wenena muki ya gilimiti Yesudoka ato, ka limokafo Satani kimiwela mino gedamo olu fulo gedeto gilifi melaito wato, ido neta kilamo wenena muki ya olu faka lo gedaiye. ¹⁷Eti imo yamu Gotikafo polofete Aisaiya ka welalo melaito eti limo, Aimolakafo ukadeu ogoufami neta oluto, neta kilonimo mona-mona ya mofutaiye, loto ka mono lufuwau (*Ais 53:4*) nemo ka kulawa moda fedaiye.

**Yesukafo ege melenawamo
we ya logimami ka**

(Lu 9:57-60)

¹⁸Yesukafo wenena mau nabate ogona o edamo ya geyeto, ege-ege moinamo we ya nofuna anawa filiga afulaleka wokele, loto logimaiye. ¹⁹Logimaito, ka mono api gilibami we makafo amo nedo oto limo, Api lilibanimo we, eba muki unan-imodoka ya namote lakoina unaliye, loto loumaiye. ²⁰Loumaito, Yesukafo eti limo, Kula fadena ya mika kofuti ku onato, ido nema kosinalo moinamo ya numunani neto minafa, ido namo We Kula ya oku ono-ono omo ebane ya minámaiye, loto loumaiye.

²¹Yesu ege melamo we yauti we ma oto limo, Wekolao, komu uto menefo kale li edetoto kege moninafe? loto loga o edaifa, ²²Yesukafo limo, Nege ano. Fulunawamo wenena fulo gedageto amo yate ya folamo wenenanina kale li gedena-gilae, loto loumaiye.

**Epe yaki ido no satimo yaki ya
Yesu welalo golodami ka**

(Mk 4:35-41; Lu 8:22-25)

²³Ena sipiku idaito ege-ege moinamo we ege uti ayau idae. ²⁴Diti nofugu ya moda epe naba-naba apito no ofaito, no satimo yakafo sipi no lulau lumunae, loto ifa, Yesu ya moda oku ono minaiye. ²⁵Oku ono minaido ege-ege moinamo we oti eku oti loumamo, Wekolao, no lulau lumuto fulunagolone. Ade olu faka lo, loti au loti loumae. ²⁶Au loti loumato, amokafo limo, Linate koli kikitina kefolo nemo we, nediti koli kolae? loto logimito onaiguti nedito epe yaki ido no satimo yaki goudaito, ayalo ya epe fu-fu ádoto, no satimo yaki momoga ámaiye. ²⁷Eti imo yamu wemomo ya elegiti eti lamo, Aiyo, we ya egaidana we minaito, epe yaki ido no yaki ka lido ya golodaiye? loti lae.

**We lele Satani kimiwela mino
gedaito gilifami ka**

(Mk 5:1-17; Lu 8:26-37)

²⁸Yesuki ege-ege moinamo weki nofuna filiga akailaleka Gadala wenena mikanido u fedato, we lele ma Satani kimiwela mino gedami we ya kono melamo ebaloti oti katula aiye. Wewa lele auma nosámami wiyainako, yamu wenena koli gimaito, aya kanudo yalo uti oti ámae. ²⁹We lelewa yate eti loumami, Goti Nalafo, nedi-nedi o ledenagolo ane? Lifima olu iya mele ledenanimo kamena naba oiya fedámainako, ukade ogofu olu lumunagolo abe? loti loga o edaiye. ³⁰Loga o edaito, yafu mau naba ma yowa minoti weni-neta no minato, ³¹Satani kimiwela yate geyetiti loumamo, Lilifinae, lotoma ya yafu lunigu yowau lilifi fulo, loti aumafofo loti loumae.

³²Loumato, ayau walo, loto logimaito, we lele luniguti fulo gedeiti yafu lu-

nigu idato, yafowa koli lumuti lowau konidokati luwa fiti nofugu yau no noti moda folae.

³³Moda folato, yafu kiyaba amo we ya koli oluloti uti numuna meya yau diti, wenena muki aya kawa yaki we lelema Satani kimiwela mino gedami gilifami ka yaki logimae. ³⁴Logimato, ayalo ya muki wenena numuna meya yauti oti Yesuki katula enune, loti oti eyeti ya auma witi eti loumamo, Lamo ebate ya fulito wo, loti wako lo edae.

Yesukafo kiyana-ana ipedotoko nemo we olu faka lo edami ka

(Mk 2:1-12; Lu 5:17-26)

9 Yesu sipiku dito nofuna wela filiga uto aimola numunalo fedaiye. ²Fedaito, ya moda kiyana-ana ipedotoko nemo we ma agagalo meleti amo nedo ilimiti ato, Yesukafo koli kikito umamo monanina ya geyeto kiyana-ana ipedotoko nemo we ya loumami, Nanefo, koli komámaneyo. Lifimaka ya moda kilili otaiye, loto loumaiye.

³Eti lito, moda wewa Goti kamana kiyaiye, loti ka mono api gilibamo we seni-mulunigu kolae.

⁴Kolato, Yesukafo seni-mulunigu kolamo ka ya geyeto eti limo, Linate nediti seti-muludigu yau ka nosámami koli minae? ⁵Etito ipedotoko nemo we, Lifimaka ya kilili otami ne, loto loumunamo linate kulawa ya eyámanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolámenagilae. Ido, Agagalo yati nedito kanu moino, loto loumoneto kulawa eyenawanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolinagilae.

⁶Namo We Kula minomo mikalo ama ya lifima kilili enamo auma ya moda mino nedami ne, loti kenagilae, loto ya ipedotoko nemo wema eti loumami, Nedito, kunuka oluto itibito numugaleka wo, loto loumaiye. ⁷Loumaito, wewama

nedito kunula oluto numunaleka wiye. ⁸Wito, ya wenena mau naba ya eyetiti elegiti Goti ya aumala naba wenena anido gimami kuliya olu faka loti ebola lae.

Yesukafo Matiu ya lula fiyami ka

(Mk 2:13-17; Lu 5:27-32)

⁹Yesu yaloti monimo uto wenena kifana takisi olu-olu amo ebalo ya Matiu amedoto minami ya eyeto eti loumami, Nege ano, loto loumaito ya nedito ege wiye.

¹⁰Ena numugu ya Yesu wela-neta no minaito wenena kifana takisi olu-olu amo we ido lifimanina nemo we mumudi ya oti Yesuki ege-ege moinamo weki lakoina weni-neta no minae.

¹¹Weni-neta no minato, Falisi we yate oti geyeti ege-ege moinamo we ya eti logimamo, Egaidana oto api gilibami we ya auwa wenena kifanani takisi olu-olu amo weki, ido lifimanina nemo we yaki lakoina wela-neta naiye? loti loga o gedae.

¹²Yesukafo kawa lamo ya kolito eti limo, Neta kilámamo wenena ya lusa numugu ya ámu-ámu ae. E'e, neta ona kilamo wenena yako ya lusa numugu ya uu ae. ¹³Namo omo ya wenena mona efe limoko melamo wenena ya seti-muludi olu eleyapa witi melalo, loto logiminae, loto ámowe. E'e, lifimanina nemo wenena ya seti-muludi olu eleyapa witi melalo, loto logiminae, loto omo ne. Kolalo. Gotikafo eti limo,

Sene-muluneu kolomo ya neta ofo ki numunawae, loto kolámoto, wenena milumani koliti ani olu faka lo-lo enawae, loto kolowe,

loto ka mono lufuwau (*Hos 6:6*) ya nemo ne. Yamu linate uti kawa monawa ya moni wiliti kolife loti kolalo, loto logimaiye.

Falisi we yate weni-neta moi wiyamo yamu Yesu loga o edamo ka

(Mk 2:18-22; Lu 5:33-39)

¹⁴Ido Yoni ege melamo we ya Yesu-doka oti eti loumamo, Lamoki ido Falisi weki wete-neta moi wiyogeto ya kamo kege-kege moinamo we ya egaidana oti weni-neta moi wiyámae? loti loga o edae.

¹⁵Yesukafo itibito eti logimami, We ma wena olunami wenenalaki lakoina minami kamenalo ya wenenala seni-mulunigu keina koliti kufu nema ka lenawafe? E'e, eti ámenawafa, ido amodokati wewa ipoti olunawamo kamena ya fedenami yalo ya weni-neta moi winawamo ne, loto logimaiye.

¹⁶Ido we makafo ukanalo owo lila fukenaido ya owo kofawa kefo makafo mulalo meleto kifinami ya noku wiyoneto kofawakafo lilama ika ageto fukotenaiye, loto kifámenagoliye. ¹⁷Ido we makafo no waini kofawa ya lipito yafo-meme atuwa lilau yau leikámenami ne. No waini kofawa yakafo yafo-meme atuwa lila ya foikageto no waini kofawa ya mikalo lekito u kopa wageto ido yafo-meme atuwa yaki fokito u kopa utenaiye, loto no waini kofawa ya yafo-meme atuwa kofawau yako lek-inami ya lelewai faifa aumafofo loti minenagoliye.

Kiyaba we oluwafo folami ya olu nedi edami ka

(Mk 5:22-43; Lu 8:41-56)

¹⁸Kawa ya logimi minaidoma ya kiyaba we ma oto kiyanalo kuba wi umuto ya limo, Olunefo oiya ya folami yamu kamo oto aga manenalo melageto ya moda nedinaiyé, loto loumaiye. ¹⁹Eti loto lomaito ya Yesu nedito ege wito ege-ege moinamo weki ege wae.

²⁰⁻²¹Ege wato, ya wena makafo wanula leki-leki imo melege tuwelu

(12) yalo ya netawa kilitoko nemo ya oto Yesu nedo egeka oto ukanalo owo onowalo olunamo ya moda olu faka lo nedénagoliye, loto kala kito oto ukanalo owo onowalo ya olaiyé.

²²Olaito, Yesu eleyapa wito wenawama eyeto ya loumami, Olunefo, kala komámaneyo. Koli kikitanimó yakafo olu faka lo kedaiye, loto loumaito, ayalo wenawama moda faka liye.

²³Ido Yesu uto kiyaba we numunau dito ya kanugana nomu yaidana oti fu lo-lo amo wenena geyeto, ido wenena mau naba witi kufu ka naba-naba loti minamo ya kolito eti limo, ²⁴Linate feka walo. Nomiliwa ya folámoto, faifa oku onaiye, loto logimaito wenenawa muki ya kiya o edae. ²⁵Eti ato, ya muki gilifi feka fulitito, lulau dito nomiliwama analo oluto olu nedi edaiye. ²⁶Eti imo kala kuwa aya mikau muki ya upatoto wiye.

Omuni likami we lele ya omuni olu falato gedami ka

²⁷Ena Yesu ebawa fulito wito we lele omuni likami yate ege uti eti lami, Defiti ufa fiyami weyo, milumate kolo, loti au loti laito, ²⁸Yesu ya uto numugu idaito omuni likami we lelema amo nedo aito eti logimami, Linate omudi ya olu falatenaiye, loti koli kikito nomaife? loto loga o gedaito amo yate O, Wenabao, koli kikito komoiye, loti loumaiye. ²⁹Eti laito, anakafo omunido oluto eti limo, Linate koli kikitami yakafo kulawa fede giminaiyé, loto logimaito ³⁰we lele omuni falatito Yesukafo limo, Kolailo. Neta eti omo ka ya wenena logimámailo, loto auma wito lo fuko gimaifa, ³¹lelemate uti kala kuwa laito ebawa negu-negu upatomo wito muki kolae.

³²Ena we lelewama waito moda we ma Satani kimiwela siya-mulunau mino edami nei kilami we ya amo nedo ilimiti ae. ³³Ilimiti ato, Satani kimiwela siya-

mulunau minamima olu fulo edeto ilifi melaito nei kilami we ya ka lito wenena mau minamo wenena ya elegiti eti lamo, Isilaeli mikau neta yaidana ma eyámon-imoma ne, loti lafa, ³⁴Falisi we yate eti lamo, Satani kimiwela kiyabani we wen-aba aumala yakafo Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae.

Yesu siya-mulunau ya wenena milumani kolami ka

³⁵Yesu uto numuna kefo naba muki ya monimo uto mono numunina negu-negu dito api gilibito, ya wenenala kiyaba o ledami kala kuwa ya lo oloto pi gimito, ido wenena neta ukanigu kilamo muki yaki, ido ukani ogofu neta kilamo muki yaki olu faka lo gedemo wiye.

³⁶Ido wenena mau naba-naba ya geyeto ya siya-mulunau milumani kolami, ya wenenawa yate egau unune? Kemakafo ade olu faka lo ledenaiye? loti aisa lamo ya sipisipi kiyabani we minámamo yaidana oti minanako, milumanina kolaiye. ³⁷Yamu ege-ege moinamo we eti logimami, Konuma-kobina migu ya naba-naba kula lifa, lono olunawamo wenena lawoko-lawoko yako minae. ³⁸Yamu linate lono aboga ya loumato lono olunawamo wenena ya lonolau ya gilifi melenaiye, loto logimaiye.

Yesu ege-ege moinamo we kulini

(Mk 3:13-19; Lu 6:12-16)

10 Yesukafo ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya luni fiyaito ato ya Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melamo auma, ido wenena neta mona-mona kilamo, ido ukani gelo imo olu faka lenawamo auma ya gimaiye.

²Lonolalo gilifi melami we ya kulini etito ne: Komu melami ya Saimoni kuliya ma Pita ne. Ido kunalafo Adulu ya ne. Ido Sebedi nalafa Yemusite kunalafo Yonite ya minaiye. ³Ido Filipi ne. Ido Batolomiu ne. Ido Tomasi ne. Ido Matiu ki-

fana takisi olu-olu ami we ya ne. Ido Alifiusi nalafa Yemusi ne. Ido Tadiusi ya ne. ⁴Ido Saimoni ya Seloti maunigu yati nemo we ya ne. Ido Yudasi Isikaliyoti ya Yesu kuwonibo anido gimami we ya ne.

Yesukafo ege-ege moinamo we lonomu logimami ka

(Mk 6:7-13; Lu 9:1-5)

⁵Ena ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya Yesukafo lonolalo gilifi mele-nami ya ka etito logimami, Uti ya ailo feka wenena minamo ebau yaki ido Samalia wenena numuni nabau yaki áu-moti, ⁶Isilaeli wenena sipisipi fuisamo mona yaidana oti minamo wenena eban-igu yau walo. ⁷Monimo uti kosinau nemo we wekudite kiyaba o ledenami kamenala moda alitimoma ne, loti lo oloto melete logimimo walo. ⁸Logimimo uti neta kilamo ya olu faka lo gedeti, folamo ya olu nedo gedeti, okola kilamo ya olu kolouto gedeti, ido Satani kimi-wela mino gedamo ya olu fulo gedemo walo. Linate aumawa olamo ya meina fiti olámoti faifa olanako, yamu wenena ma netawa ya eti o gedetima ya meina olámalo.

⁹Ido kifana golife, kifana siluwafe ido kifana kapafe owonigu ya koliti áu-malo. ¹⁰Ido moninagilima ya kifanani kolinawamo owo ya oluti áumalo. Ido ukanido owo lele yafe, ido kiyanido winawamo neta yafe, ido kolobo yafe oluti moinámalo. Lono olunami we ya lono meinala olunaiye. Yamu muki neta oluti moinámalo.

¹¹Ido numuna negu-negu ya utima, mona lalo melami we moni wiliti we-waki lakoina numunau minomo uti ebawa ya fuliti unagilima ya nediti walo. ¹²Ena numugu ya ditima, ya you amene mona linate minadoka mino gedenaiye, loti logimalo. ¹³Aya numugu minamo wenena moda nasafili mona mele gedatoma, ya you amene katina

yakafo amo minadoka mino gedenaiye. Ido wenenawa moda eti mele gedámatoma, ya you amene katina ya amo minadoka mino gedámoto, linate minadoka kofa itibinami ne. ¹⁴Ido numuna ma yau wenena yate linateki koina wiyámoti, ido katina yaki koli fulitatoma, ya numunanife ido ebaninafe ya fulo gedeti unagilima ya kiyanido momupa ekelami ya itili o fultiti walo. ¹⁵Ka ona logimowe. Wenena muki lifima ka giminami kamena nabalo ya Sodomu ido Gomola wenena ya lifima ka oluto lumuto gim-inagolifa, aya ebawau minamo wenena ya lifima ka oluto dito giminagoliye, loto logimitoto lonodo gilifi melaiye.

**Yesukafo olu nosámami
gedenawamo yamu limo ka**

(Mk 13:9-13; Lu 21:12-17)

¹⁶Yesukafo limo, Moda nanimokafo linate sipisipi yaidana oti kula fadena yaidana amo wenena minagu ya gilifowe. Yamu ya koyyofa ka manenau nemo yaidana oti kati kife lalo. Ido nema mulu efe loto monala melami yaidana oti mona ya melalo.

¹⁷Koti moinalo. We mate ani-kiyanido oluti numuna meyallo kanisole wenena anido melato gilimiti uti mono numunigu ya nela kefakafo ipi gininawamo nenako, koti moinalo. ¹⁸Ido yako minámaiye. Nege-nege moinamo yamu kuliyai we ido kiyaba we wenaba minado ya gilimiti wato, linate kane kune lo oloto melato amoki ido ailo feka wenenaki ya kolinagilae. ¹⁹Ido kiyaba we wenaba minadoka gilimiti wato, ka egaidana oto lenumo ne? Ido ka lolomatoma nediye loto itibito logiminumo ne? loti ya kati mumudi kiyámalo. Aya kamenalo ka logiminawamo ya wetido melenami ne. ²⁰Linate linanimoni ya ka ádenawafa, Metibo Ouna Felegaga yakafo linate wenigu yauti ka lenagoliye.

²¹Ido we makafo kunalafo ya kuwolafo-mota anido gimageto ofo fulunawamo ne. Ido we makafo nomilipala ya ayaidana o gedenami ne. Ido nomilipani yate onibo menibo meni gimato gini fulunawamo ne. ²²Linate ya wenenane minanako, wenena muki koli nosámami-asámami giminawafa, ido we makafo koli kiki loto auma wito minomo keina naba-naba fuli lenami kamenalo dinami we ya olu omuna kenami ne. ²³Ido numuna malo minamo wenena yate giniti giyadatoma fuliti numuna ailo ya koli walo. Ona logimowe. Linate Isilaeli numudo-namado yalo lono olumo wato namo We Kula enamo kamenalo ya lonotina fuli ádageto enamo ne.

²⁴Ena ege melami we yakafo api ilibami we ya olu afima edámami ne. Ido kouba-naba we yamo wenabala ya olu afima o edámami ne. ²⁵Etito nenako, ka kolinami we yamo api ilibami we mona melami yaidana oto minenami ya moda ne. Ido lonodo we ya lono aboga mona melami yaidana oto minenami ya moda ne. Ido numuna aboga namo minomo ya Belesebulile, lo nedetima moda oto diti wenenane muki yaki kamanina kinawamo ne.

**Yesukafo Goti koliya
kolalo, loto limo ka**

(Lu 12:2-7)

²⁶Yamu kamadi kiyamo wenenawa ya kolini kolámalo. Neta muki falukuto nemo ya aiga oloto pi gedeto, ido asa wiyami nemo neta muki ya oloto pito gilibinagolima ne. ²⁷Ido ka siniku logimomo kawa ya fo lenaido ya lo oloto meleti, ido ka ma sodoto kanigu lamo ya numuna obito diti au loti lo oloto melalo. ²⁸Eti ato, ukadi ya gini fulunawafa, ido oudi ya gini fuluti ogoufámamo wenena ya kolini kolámalo. Yo eifámenami yoku ya oudiki ukadi atuwa

yaki lakoina gini fulunami we yako koliya kolalo.

²⁹Ena nema somo lele ya meinala kefo efema ne. Etito nefa, Metibo kiyaba o gedami we ya nema somo lawoko mikalo lumu fou lenami ya kolami ne. ³⁰Ido ateni yowala muki yaki moda katotami ne. ³¹Yamu koli kolámalo. Amo omunalo ya lamo wenenala minonimo yakafo nema somo muki ya olu fulo gedonima ne.

**Yesukafo lo lalo umunamiki ido
meya umunamiki limo ka**

(Lu 12:8-9)

³²Ena we makafo wenena onobanido kuline lo oloto melenami we ya namo ayaidana oto kosinau Menefo onobalalo kuliya ya lo oloto melenae. ³³Ido we makafo wenena onobanido meya numuto eyámomo ne, lenami we ya namokafo ayaidana oto kosinau Menefo onobalalo mene umuto eyámomo ne, loto lenagolowe.

Yesu ami monawa yamu limo ka

(Lu 12:51-53, 14:26-27)

³⁴Mikalo omo ya we wena ya olu you lo ledenae, loto aiye, loti kati kiyámalo. E'e, we wena ya olu you lo ledenae, loto ámoto, ile kimi oluto owe.

³⁵Namo omo ya kuwolafo-kuwolafo minenawae, loto omoma nenako, Nalafokafo melafo ya kuwolafo bulageto, ido olulafokafo olafo ya kuwolafo bulu edenami ne. Ido onofula yakafo itufala ya kuwolafo bulu edenami ne. ³⁶Ido we ma aimola numunau onenawamo wenenala ya olu kuwolafo bulu edenawamo ne, loto ka mono lufuwau (*Mai 7:6*) ya nemo ne.

³⁷Ido we ma olafofe melafefe siya-muluna giminami monala yakafo siya-muluna numunami monala ya olu fulo edaito ya yowone we minámaiye. Ido

we ma nalafefe olulafefe ya siya-muluna giminami monala yakafo siya-muluna numunami monala olu fulo edaito ya yowone we minámaiye.

³⁸Ido we makafo yá yofola mofuto nege melámenami ya ayaidana oto namo yowone we minámaiye. ³⁹Etito we ma aimola ukana atuwamuko kolito minoto fulunami we ya u kopa unagoliye. Ido we ma namomu kolito monimo uto ukana atuwa fulunami ya omuna kofawa minowa-minowa enagoliye.

Yesukafo meina yamu limo ka

(Mk 9:41)

⁴⁰Ido we ma linate koina wi gedename ya namo ayaidana oto o nedena-goliye. Ido we ma koina wi nedename ya nilifami we yaki o edenagoliye. ⁴¹Ido polofete ya numunalo aito ya we makafo eyeto amo ya polofete ma nenako, koina wi edenae, loto enami we ya polofete meinala ya itibito olunagoliye. Ido we makafo monala efe limo we eyeto ama ya monala efe limo we ma nenako, koina wi edenae, loto enami we ya aimola monala efe limo we meinala ya itibito olunagoliye. ⁴²Ka ona kula logimowe. We ma yakafo nege-nege moinamo we yauti ma siya-muluna oluto lumuto minami we ya eyeto, nege melami yamu epe no umoneto nenaiye, loto eti enami we ya meinala u kopa ámunagoliye, loto logimaiye.

**Yonikafo ege melamo we
Yesu nedo gilifi melami ka**

(Lu 7:18-35)

11 Yesukafo ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya lono ka ya api gilibitoto ebawa fulito ka mono api gilibitoto lo oloto melenae, loto Galili mikau numuni meya nedo-nedo ya wiye.

²Ena Yoni noku wi gede-gede imo we yakafo nela numugu minoto Kilisto lono olami kala ya kolito ege melamo

we ya Yesu nedo gilifi melaito ³uti eti loumamo, Enaiye, loti lamo ya wema minabemo, ido we ailo ma kiyabala enune? loti loga o edae.

⁴Ido Yesukafo logimami, Itibiti uti neta muki koliti ido omunikafo eyeti amo ya Yoni eti loumalo. ⁵Omuni likami wenena ya omuni falato ae. Ido kiyani nosámami wenena ya kanu moni-moni ae. Ido okola kilamo ya gululudo gedegede iye. Ido kani melami wenena ya ka koli-koli ae. Ido folamo wenena ya folaguti nedi-nedi ae. Ido neta ko ánamo wenena ya mate kala kuwa lalo lo oloto gimi-gimi ae. ⁶Ido wenena mate namomu koliti koli fultámenawamo wenena ya alikani enagilae. Eti ae, loti loumalo, loto logimaiye. ⁷Eti logimaito, ya Yoni ege melamo we ya itibiti wae.

Itibiti wato, Yesukafo wenena mau witi minamo ya logimami, Yoni yamu kofo mikalo wamo ya nena neta kenune, loti wamo ne? Konofa epekafo oluto uto oto imo ya kenagili wafe? ⁸Ido we ma ukanalo owo lalo-talo wiyami eyenagili wafe? E'e, moda ukanido owo lalo-talo wiyamo ya mikalo kiyaba we wekudi numunigu yako mino-mino enawamo ne. ⁹Ido nena neta kenune, loti wamo ne? Polofete ma eyenagili wafe? O, eyenagili wamo wewa yamu ka ma logim-inagolowe. Kolalo. Wewa eyamo ya polofete muki olu fulo gedeto nemo we ne. ¹⁰Amomu Gotikafo limo, Moda kane lo oloto melenami we ilifoneto u komu mele kedeto kanuka wili kedenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Mal 3:1*) ya nemo ne. ¹¹Ka ona logimowe. Kolife loti kolalo. Wenaipate kedamo wenena muki yauti we makafo ya Yoni noku wi gedegede imo we ya olu afima edámenami ne. Nefa, kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau faifa we ma kuliya minámami yakafoko Yoni olu afima o edaiye.

¹²Ido Yoni noku wi gedegede imo we kamenalalo yaloti oto oto oiya amalo ya kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami kala kuwa lalo ya wenena yate olunune, olunune, loti aumafoto loti olamo ne. ¹³Polofete muki ido lo melami ka yate kala kuwa lo oloto melemo uti uti Yoni kamenalalo ya wae. ¹⁴Ido koli kikitenawamo ya yama Elaiya ya enami ne, lo-lo amoma ya Yoni yamu lae. ¹⁵Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo.

¹⁶⁻¹⁷Ena oiya minamo wenena ya egaidana oto lo fi meleto lenae? Ya ya nomilipa kefolo yaidana oti minae. Nomilipa ya maketilo amedoti minoti koinanibo-mota luni fiti logimamo, Lamo owo ofoto nema loba, ido linate melege olámae. Ido folamo nema lo fi mele gedeto loba, ido linate kufu ámae, loti au loti logimae. ¹⁸Moda kolafe? Yoni oto kefa kobina, no waini ánoto moi wi umami ya eyeti, ya Satani kimiwela ya mulunau mino edaiye, loti lo edae. ¹⁹Ido namo We Kula ya oto kefa kobina, no waini noto moi wiyámoneto neyeti, Ake, moda konuma naba-naba noto no waini naba-naba noto ido kifana takisi olu-olu amo we ido lifimanina nemo wenena yowoni we ya minaiye, loti lo nedae. Eti lafa, ido kala-manenau nemo ya mona lalo melami yakafo efe limo we ne, loti gilibinagoliye.

**Seni-muluni olu
eleyapa wiyámamo ka**

(*Lu 10:13-15*)

²⁰Ena numudo-numudo aumala gilibami neta olu oloto pi gimaifa, ido seni-muluni olu eleyapa wiyámamo yamu goduto eti logimami, ²¹Aiyo, Kolasini numudo wenenao, Betesaida numudo wenenao, linate ya u kopa unagilamo ya kolámafe? Linatedoka netawa Goti aumala oloto pi gedami neta ya Taiya numudo ido Saidoni

numudo oloto pi gedami neko, ya adeinati seni-muluni olu eleyapa witi yo laina maninigu filiti ukanido owo fekali-makali imo ya wiyagi ne. ²²Yamu ka logiminae. Kolalo. Lifima iya mele gedename kamena nabalo ya Taiya ido Saidoni minamo wenena lifimani ya oto lumuto gimito, ido linate lifimati ya oto dito giminagoliye. ²³Ido Kapeneyamu wenena, kulite ya olu akaiya kosinalo dito minenaiye, loti kati kiyafe? E'e, eti ámenagoliye. Ya lowau fulaito yau lumuti minenagilae. Ido Goti aumala gilíbami neta linate ebanigu olu oloto piyomo ya Sodomu wenena olu oloto pi gimomo neko, oiya ama ya Sodomu numuna eba fa minagi ne. ²⁴Yamu ka logimowe. Wenena muki olu iya mele gedename kamena nabalo ya lifimatina yakafo Sodomu minamo wenena lifimanina ya olu fulo edenami ne, loto logimaiye.

**Yesu minodo ato ani olu faka
loto mino gedena, limo ka**

(Lu 10:21-22)

²⁵Kamena yalo Yesukafo eti limo, Menefo, mika kosina Wekolala minanimo ya ka maninigu nemo wenena netawa ya olu faluku gedeto, ido fa wenena nomilipa kefolaidana oti minamo ya olu oloto pi gimanimu yamu keboka lo minowe, loto lokomowe. ²⁶Menefo, seka-mulugau eti enae, loto lalo kolanimo etito ya ne.

²⁷Menefokafo neta muki moda anelo meleitami ne. Ido wenena mukite Nalafo minomo monane ya kolife ádae. Menefo yako kolami ne. Ido wenena muki yate Menefo monala ya ayaida oti kolife ádae. Nalafo minomoki ido amo ya olu oloto pi gedena, loto kolomo wenenaki yako koli minogeto wenena ma ya kolife ádae.

²⁸Linate lono naba-naba oluti, keina naba-naba koliti, aisa loti, wida loti mi-

namo wenena ya namodoka ato, foli amene mona olu oloto pi gedena. ²⁹Yafane filiga akitilo mofuti minato api gilíbinagolowe. Monane ya you loto nemo ido sene-mulune ya oluto lumuto we minoneto, oudi foli amene minenami mona ya giminagolowe. ³⁰Etito yafane filiga akitilo moufamo ya you limo ne. Ido mofunawamo neta gimomo ya keina ámainako, kotiye, loto logimaiye.

Sabati foliku lono olamo ka

(Mk 2:23-28; Lu 6:1-5)

12 Aya kamenalo ya Sabati foliku ya Yesu yuwa witi kifagu wito, ege-ege moínamo we ege uti kadunamu fuluti yuwa witi ya leketi kula feketi noti wae. ²Eti amo ya Falisi we yate geyeti loga o edeti eti lamo, Kolabe? Kege-kege moínamo we yate lo fukami neta ya oti Sabati foli monala ya olu kopaitae, loti loumae. ³Loumato, amokafo itibito limo, Defitiki lawoko moínamo wenenaki kadunamu fuluti neta amo ka ya mono lufuwau yau linate katoti kolámafe? ⁴Goti numunau diti beleti melamo neta felegagale, loti lamo ya yokila ki umami we oluto gimaito namoma ne. Nato lo melami kala yau Gotikafo yokila ki umamo we inanimoniko nenawae, loto limo netawa Defiti ido wenenala ánenawamola ya nae.

⁵Ido lo melami ka mono lufuwa wiyagu yau Sabati foliku yokila ki umumu amo we ya mono numugu lono oluti, Sabati foli monala ya meyalo melámafa, lifimanina minámami ne. Kawa ya katoti kolife ádafa? ⁶Etito nefa, namo moda logimowe. Oiya amalo makafo felégaga kuliyai numuna naba ya olu afima itami we ya minaiye. ⁷Ido Gotikafo eti limo,

Sene-muluneu kolomo ya neta ofo ki numunawae, loto kolámoto, wenena milumani koliti ani olu faka lo-lo enawae, loto kolowe,

loto ka mono lufuwau (*Hos 6:6*) ya nemo ne. Linate ya kawa monala yama kolife loti kolamo neko, lifimani minámami wenena olu kalo meleti ligiya logimámagi ne. ⁸Yamu kolalo. Namu We Kula ya Sabati foli aboga minowe, loto Falisi we itibito logimaiye.

**Sabati foliku we ma
olu faka lo edami ka**

(*Mk 3:1-6; Lu 6:6-11*)

⁹Yesu ya ebawa ya fulito uto mono numunigu idaito, ¹⁰moda ana galidimo we ma neto, Falisi we yate Yesu ligiya loununumo mona ma moni wilinune, loti eti loga o edamo, Yesuwo, Sabati foliku ya wenena neta kilamo ya olu faka lo gedunune, loti enawamo ya lo melami ka fukenawafe? loti loga o edae. ¹¹Amokafo itibito limo, Linate minadokati we ma sipisipila lawoko ma ya Sabati foliku kaleku lumunami ya wewa anadunu oluto olu feka o edámenami nefe? ¹²Sipisipi ya fa neta nefa, ido wenena ya kula neta minae, loti kolámafe? Yamu Sabati foliku mona lalo melenumo ya lo melami ka ya fukámenune, loto logimaiye. ¹³Logimito wewama, Aga folado, lounmaito ana foladito ana filiga nemo yamaidana oto olu lalo ifa, ¹⁴ido Falisi we yate feka lumuti, Yesu ofo fulunune, loti ka lo kifimo wae.

**Yesukafo Goti ya
kouba-naba o edami ka**

¹⁵Kawa lo kifamo ka ya Yesukafo kolutoto numuna ebawa ya fulito wito, wenena naba ege wato, neta kilamo wenena muki ya olu faka lo gedeto eti limo, ¹⁶Namu ya olu oloto pi giminune, loti wenena logimámalo, loto lo fuko gedaiye. ¹⁷Mona etito melami yamu komu adeina Gotikafo polofete Aisaiya ka welalo melaito eti limo, ¹⁸Moda ama ya kouba-nabane we iyaina o edomo ya sene-mulune umuto

lalo eyomo we ne. Oune ya mele edoneto amokafo ailo feka wenena mona olufe lo gedomo ka ya logiminagoliye. ¹⁹Amo yama au-au loto moila fi gimámageto kanudokanudo ya nola kolámenagilae. ²⁰Wenena koli kikinina aumala minámami ya konofa foikami yaidana oti minamo yamu leke fulito gedena, loto ámenagoliye. Ido wenena ouni wida limo ya feiya kefo efema limo yaidana oti minamo yamu ofo efinae, loto ámenagoliye. Ido kala efe limo ya koliti meyalo mele minenawado ya kamena lalo oloto pinami ne. ²¹Ido kuliyalo ya ailo feka wenena mona-mona yate ade olu faka lo ledenaiye, loti kiyabala enawamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 42:1-4*) nemo kama ya ayalo wiyaiye, loto logimaiye.

Yesukafo Belesebuli yamu limo ka

(*Mk 3:20-30; Lu 11:14-23, 12:10*)

²²Ena we ma Satani kimiwela siyumulunau mino edaito, omuna likoto ka ádami we ya Yesu nedo ilimiti ato, olu faka lo edaito, ya ka loto ido neta-mata eyaiye. ²³Eti o edaito, ya wenena mau minamo muki yate eyeti elegiti eti loga amo, Wewa ya Defiti ufa fiyami we minaife? lato, ²⁴Falisi wenena yate kawa lamo koliti eti lamo, Wewa ya Satani kimiwela wenabanina Belesebuli aumala yakafoko Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae.

²⁵Eti lato, Yesukafo kani kiyamo ya kolutoto eti logimami, Lawoko wenena inanimu foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo ya ebanina olu kopa itenagilae. Ido numuna meya malo wenenafe ido ufa lawokoku wenenafe inanimu foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo ya muki u kopa unagilae. ²⁶Ido Satnikafo aimola Satani wenenala iyadotoma ya aimola foki filiga-filiga enago-

lagaiyama wenenala kiyaba o gedami lonola egaidana oto auma wito mine-nami ne?

²⁷Ido namokafo Belesebuli aumala oluto Satani kimiwela wenena seni-mulunigu nemo gilifi melonetoma ya linate gege melamo wenige-mota ya kemakafo auma gimaito, wenena seni-muluniguti Satani kimiwela olu fulo gedeti gilifi mele-mele o minae? Yamu gege melamo wenena yate ya geyeti iya mele gedenagilae. ²⁸Etito nefa, ido Goti Ouna mino nedami aumalakafo wenena seni-muluniguti Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melonetoma ya moda kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami mona ya linatedoka olu oloto pi gedaiye.

²⁹Etito nefa, we makafo aumafofo limo we ma numunau ya fukoto dito koukamela olunae, lotoma ya komu uto aumafofo limo we ya nela wi edageto ya koukamela muki olunagoliye.

³⁰We makafo namodo ekelámenami ya kuwonefo minenagoliye. Ido we ma namoki lakoina wenena olu mau wi gedámenami we yakafo wenena giyado fulenaiye.

³¹Yamu logiminae. Kolalo. Wenena lifimani mona-mona muki ido wenena kamani kiyamo kani lifimani muki ya kilili o gedenagolifa, ido mate Ouna Felegaga kamana kinawamo ya lifimanina kilili o gedámenagoliye. ³²Ido mate namo We Kula ya kamane kinawamo wenena ya lifimanina kilili enagolifa, Ouna Felegaga kamana kinawamo wenena ya lifimanina kilili o gedámenagoliye. E'e, kamena oiyafe, ido kamena nabalo fedenamife, lifimanina ya minowa-minowa ageto kilili ámenagoliye.

Yá ilawa liyami ka

(Lu 6:43-45)

³³Yá lalo minenami ya ilawa lalo linagoliye. Ido yá nosámami minenami

ya ilawa nosámami linagoliye. Etito wenena ya yá ilawa eyefe loti eyenagilae. ³⁴Linate koiyofa nomilipala minamo, wenena nosámamo egaidana oti ka lalo ma lenawae? Etito seti-muludigu kolamo nemo neta yauti weti yamo kawa ya lenami ne. ³⁵We lalo yakafo neta lalo ouna-lula-kala neguti ya neta lalo olu oloto piyaito, ido we nosámami yakafo neta nosámami ouna-lula-kala neguti ya neta nosámami olu oloto piyaiye.

³⁶Etito nefa, lifimani olu giminami kamena nabalo ya wenena fa ka lamo muki yamu lifima iya mele giminami ne, loto logimowe. ³⁷Yamu ka lo-lo ado yaloma kolito ya lifimala minámami we nefe, ido lifimala nemo we ne, loto iya mele-nagoliye, loto logimaiye.

Goti aumala lilibami neta eyenuwe, lamo ka

(Mk 8:11-12; Lu 11:29-32)

³⁸Ena Falisi we ido lo melami ka api gilibi-gilipi amo we yate loga o edamo, Api lilibanimo we, Goti aumala lilibami neta ma kamokafo olu oloto piyageto eyenune, loti lae.

³⁹Lato, Yesukafo itibito logimami, Linate mona nosámami meleti Goti ekelámamo wenena yate Goti aumala lilibageto eyenune, loti lafe? Eti lafa, neta kofawa Goti aumala gilipami neta ma olu oloto pi gimámenami ne. Ido polofete Yona ukanalo Gotikafo aumala ilibami mebe-maba yako olu oloto pi gedenami ne. ⁴⁰Etito Yona fo kamena tili (3) ido sini kamena tili (3) yalo ya laefa naba-naba mulunau nemo yamaidana oto namo We Kula ya fo kamena tili (3) ido sini kamena tili (3) yalo ya mika lulau yau minenagolowe.

⁴¹Ena lifimani giminami kamena nabalo ya Ninife numudo minamo we yate nediti, sino loti, oiya ama minamo wenena ligiya lo gedenagilae. Ninife numudo minamo we yate Yona ka limo

ya koliti seni-muluni eleyapa wiyafa, ido oiya moda Yona olu fulo edomo we ya amau minofa, seti-muludi eleyapa wiyá-mae. ⁴²Ido lifimani giminami kamena nabalo ya Seba mikau minamo wenena kiyabani wena yakafo nedito, sino loto, oiya ama minamo wenena ligiya lo gedengoliye. Seba wenena kiyabani wena ya Solomoni ya ka manenau nemo we nenako, uto kala lalo kolinae, loto mika faiga-faigalekati ami nefa, ido oiya moda Solomoni olu fulo edomo we ya amau minofa, ka lomo ya kolámae.

Satani kimiwela ma ebalalo itibito ami ka

(Lu 11:24-26)

⁴³Ido Satani kimiwela we ma siya-mulunau mino edami lulauti oto fulo edeito uto kofo mikau yaleka monimo uto foli minenae, loto yaidana eba ma moni wilimo wifa, eba ma oloto piyá-maiye. ⁴⁴Oloto piyámoto eti loto limo, Komu minomo numuna fulo edomo yalo kofa itibito unae, loto kolito itibito wiye. Itibito o fedeto eyaima numuna kilili oto, feke loto, neta-mata muki lulau efe lotoko ne. ⁴⁵Ido kofa feka uto Satani kimiwela seweni (7) kaila nosámami fiyamo kailala olu fulo edeti minamo ya gilimito aito, numunawa yau diti onoti nediti minae. Etiti minato, wewa ya komu Satani kimiwela lawokoko siya-mulunau nemo ya nosámaifa, ido aiga Satani kimiwela muki siya-mulunau minamo yate olu nosámami naba-naba o edamo ne. Ido monawa yaidana ya oiya ama minamo mona nosámami mele-mele o minamo wenena minadoka etito oloto pinami ne, loto logimaiye.

Yesu olafoki kunalafu-motaki amo ka

(Mk 3:31-35; Lu 8:19-21)

⁴⁶Ka logimi neto ya moda olafoki kunalafu-mota yaki feka kiyaba minoti, ka loumunagolone, loti lato ⁴⁷we

makafo eti loumami, Moda okafoki kunakafo-motaki ka lokumunagili feka kiyaba minae, loumaito, ⁴⁸itibito eti loto limo, Kema ya onefo ne? Kema ya kunanefo-mota minae? loto ⁴⁹ege-ege moiname we minado ya anakafo kisunu pito limo, Moda amau ya onefo ido kunanefo-mota minae. ⁵⁰Ido mate kosinau Menefo kala lalo kiyami mona meyalu mele-mele amo ya kunanefo ido atenefo ido onefo ya minae, loto liye.

Ufa neta itili imo ka

(Mk 4:1-9; Lu 8:4-8)

13 Aya kamenalo ya Yesukafo numunauti lumuto no anawa akelo uto amedoto minaito, ²wenena naba so loti oti minaidoka mau wiyamo yamu sipiku dito amedoto minaito wenena mau wiyamo muki ya no akelo nediti minae. ³No akelo nedi minato, neta-mata muki kepa ka logimito ya eti limo, Moda we makafo ufa neta itili enae, loto migu wiye.

⁴Migu uto itili ito ufa neta ma kanudo olumo wiyami ya nema yate oti no fuli lae.

⁵Ido ufa neta ma kifana feumau neto mika kefo ma mulalo nedo olumo wiyami ya mika kefo nemoma nenako, kenemaneto fou lifa, ⁶fo lido megunito lufawa minámainako, apatito folaiye.

⁷Ido ufa neta ma kaila imo neta idaigu olumo wiyaito ya kaila imo neta yakafo dito olu itoto ofo folaiye.

⁸Ido ufa neta ma mika lalo negu olumo wiyami ya fokito dito ilawa liyaiye. Ma yakafo ilawa so loto wani hadeti (100) yaidana oto liyaiye. Ido ma yakafo ilawa kefolo naba sikisiti (60) yaidana oto liyaiye. Ido ma yakafo ilawa kefo efema teti (30) yaidana oto liyami yaidana-yaidana oto limo wae. ⁹Linate kati nemo wenena ya kawa ya kolife loti kolalo, loto logimaiye.

**Yesukafo kepa ka limo monala
olu oloto piyami ka**

(Mk 4:10-12; Lu 8:9-10)

¹⁰Ena ege-ege moinama we amo nedo oti ya eti lamo, Nedito kepa ka logimigimi o minane? loti loga o edato ¹¹amokafo logimami, Kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ka falukuto nemo ya linate olu oloto pi gimaitama ne. Ido wenena maleka olu oloto pi gimamaiye. ¹²Ido we ma neta ko nami ya maki enu wito umageto ko nami netala so lenami ne. Etito nefa, ido we makafo neta ko ánenami ya neta ko nami netala kefo efema minenami ya amodokati itibito olunami ne.

¹³Koli minafe? Omuni yakafo ko-ko o minafa, ido neta kofe loti eyámae. Kani yakafo ya ka koli-koli o minafa, ido kolife loti kolámae. Etiti minanako, yamu ka asa wito nemo ka ya logimowe. ¹⁴Aya wenenawa yamu Gotikafo kala ya polofete Aisaiya welalo melaito eti loto limo,

Linate koli-koli o minafa, ka kolife loti kolámoti, ido ko-ko o minafa, neta kofe loti eyámenagilae. ¹⁵Wenenawa ya seni-muluni moda gedimoko minanako, kani anawako koliti omuni olu likotoko minae. Eti ámamo neko, omunikafo ko-ko o minoti, kanikafo koli-koli o minoti, luni-kanikafo kolife loti koliti seni-muluni ya olu eleyapa witi namodo ato olu faka lo gedogi ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9-10*) nemo ka yama moda oiya ama minamo wenena yalo wiyaiye. Yamu kepa ka logimimo wowe.

¹⁶Linate nege melamo we omudikafo kofe loti eyeti ido katikafo kolife loti minanako, lalo koli minomo wae. ¹⁷Ka ona kula logimowe. Polofete muki yaki ido Goti wenenala monanina efe lamo

wenenaki yate neta omo linate eyamo ya eyenune, loti kolafa, ido eyámamo ne. Ido neta api gilibomo linate kolamo ya kolinune, loti kolafa, ido kolámamo ne. Yamu kepa ka logimi minowe, loto logimaiye.

**Ufa neta itili imo we
kepa ka monala ka**

(Mk 4:13-20; Lu 8:11-15)

¹⁸Ufa neta itili imo we kepa ka monala ya linanimotina koliti fokiti kolife lalo. ¹⁹We makafo wekudite wenenala kiyaba o ledami kala kuwa ya kolito kolife ádaitoma ya nosámami abogakafo oto kama ya wewa siya-mulunau kifami yama kenemaneto olu fulitaiye. Ufa neta ya kanudo olumo wiyami yamaidana oto ne. ²⁰Ido we makafo Goti kala kolito ayalo siya-mulunau koli lalo kolami ya ufa neta kifana mulalo olumo wiyami yamaidana oto ne. ²¹Wewa ya lufawala ona olu kiki ádoto, faifa mulalo nemo yakafo ya Goti kala yamu keina umuti kaila fi edatoma, koli kikila ya alako u kopa wiye. ²²Ido we makafo Goti kala lalo kolaifa, mikalo neta-mata muki yamu keina kolaito, keinala ido kifana-koukame yakafo kola wito kala laloma olu ito edaito ilawa liyámaiye. Wewa ya ufa neta kaila neta idaigu olumo wiyami mika yamaidana oto ne. ²³Ido we makafo Goti kala lalo kolito, mona kolife loto kolami we ya ufa neta mika lalo negu olumo wiyami mika yamaidana oto ne. Ido wewa kulawa wani hadetife (100), ido sikisitife (60) ido tetife (30) ya oloto piyami ne, loto logimaiye.

Yuwa witi kiliyalau omiya idami ka

²⁴Ido kepa ka ma loto logimami, Kosinau nemo we wenenala kiyaba o ledami monala ya we ma minau ya yuwa witi ufa lalo kifami yaidana oto ne. ²⁵Wewa ufa lalo kifafa, ido oku onami kamenalo ya kuwolafo yakafo oto

omiya ufa oluto oto kifaigu kiliyalauma kifito wiye. ²⁶Etito ya yuwa witi ufa fou loto idami kamenalo omiya yaki lakoina moda oloto piyami ne. ²⁷Yamu ya lonola olamo we yate mina aboga nedo uti loumamo, Wenabao, migau ufa neta laloko kifanima nefa, omiya ya egauti idaiye? loti loga o edae.

²⁸Loga o edato, ya eti limo, Kuwonefo makafo kifaito idaiye, loto logimaiye. Eti logimaito ya lonodo we yate loumamo, Lamo uto omiya ya afuto olufe lenube? loti loga o edato ya eti loto logimami, ²⁹E'e, omiya ya aufone, loti yuwa witi yaki afutenawae. ³⁰Yamu yuwa witiki ido omiyaki lakoina minoto o melenaiye. Etito kula lagetoto yuwa witi fuko-fuko amo we komu ya omiya fukoti olu mau witi nelakafo asa witi fulu yoku iti kinawae. Ido yuwa witi ya olu mau witi oluti numuneu ya melalo, loto logiminagolowe, loto lonodo we logimami ne, loto logimaiye.

Kolipa ilawa ka

(Mk 4:30-32; Lu 13:18-19)

³¹Ido kepa ka ma logimami, Kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya kolipa ilawa ya we ma oluto minau kifami yaidana oto ne. ³²Kolipa ilawa kefolo sagena yaidana oto nemo yakafo fou loto ditodito kolipa ya naba wiye. Ido neta-mata muki migu kifamo olu fulu gedeto nemo yamu nema kosinalo moinamo yate oti akawalo yalo numuna ku onae, loto logimaiye.

Yisi kepa ka

(Lu 13:20-21)

³³Ido kepa ka ma logimami, Kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya etito yaidana oto ne. Wena ma beleti ofo kinagolowe, loto beleti olu fudodo imo neta kuliya yisi oluto, palawa naba yaki olu kofu-nafu

oto meletoto kiyaba ito, ena yisikafo upatoto wito beleti muki olu fudodo imo ne, loto logimaiye.

Kepa ka

(Mk 4:33-34)

³⁴Kawa ya Yesukafo mau wiyamo wenena logimami, ya efe loto lo oloto pito logimamoto, kepa kako logimaiye.

³⁵Etito komu adeina polofete makafo eti limo,

Kepa ka logimomo ya mika kosina oloto piyami kamena yaloti neta falukuto nemo ya lenagolowe, loto ka mono lufuwau (*Sng 78:2*) nemo ka etito wiyami ne, loto logimaiye.

Omiya migu idami kepa ka monala ka

³⁶Yesu ya mau minamo wenena fulu gedeito numugu idaito ege-ege moinamo we amo minaido oti ya eti lamo, Kamo omiya migu idami kepa ka lanimo ya mona lagetoto kolinune, loumae.

³⁷Ido amokafo itibito eti logimami, Wewa ufa neta lalo kifami we ya namo We Kula ya minowe. ³⁸Ido mi kifamile, lomo ya mikau muki ya ne. Ido ufa neta lalo ya Goti kilalau minamo wenena ya minae. Ido omiya ufa ya nosámami aboga wenenala ya minae. ³⁹Ido kuwolafo kifami wele, lomo ya nosámami aboga Satani ya ne. Ido yuwa witi fukunawamo kamenale, lomo ya mika kosina fuli lenami kamena ya ne. Ido fuko-fuko amo wenenale, lomo ya kosinau enisole ya minae. ⁴⁰Ido omiya fukoti asa witi yoku ki fuli lamo ya ayaidana oto mika kosina fuli lenami kamenalo yalo ⁴¹namo We Kula ya enisolene gilifoneto, namo kilaneu yauti wenena muki wenenanina olu kopaitamo wenena, ido mona nosámami melamo wenena, muki ya olu mau wi gedeti ⁴²eifámenami yoku ya fulu gedenawae. Yau fulu gedato lumunawamo ebau ya kufu naba-naba oti

weni kofala uguti minenagilae. ⁴³Ka-
mena yalo monanina efe limo wenena
yate fo kiyala giga limo yaidana oti
Menibo kilalau lamena enawamo ne.
Kani nemo wenena yate kawa ya kolife
loti kolalo, loto logimaiye.

**Neta lalo-talo kaleku
falukami nemo ka**

⁴⁴Kosinau nemo we wekudite we-
nenala kiyaba o ledami monala ya
we makafo neta lalo-talo meinala kefo
minámami yama ailo we migu kaleku
falukami nemo ya olu oloto pito eye-
toto uguinami yaidana oto ne. Netawa
eyami yamu siya-muluna lalo kolito uto
aimola koukamela muki kifanalo fulo
fuli loito itibito uto neta lalo-talo kale
liyami mikama ya meina fiyaiye, loto
logimaiye.

Ekeina neta omona biyane kepa ka

⁴⁵Kosinau nemo we wekudite wene-
nala kiyaba o ledami monala ya etito
yaidana oto ne. We makafo kifanalo
fulo fuli lenae, loto ekeina neta omona
biyane nemoma ya moni wilimo wiye.
⁴⁶Moni wili-wilito ekeina neta omona
biyane nemo yama muki olu afima o
gedamima ya olu oloto pito, koukame
netala muki wenena gimaito kifana
umato uto ekeina netawa omona biyane
nemoma ya meina fiyaiye.

Laefa olu-olu amo owo kepa kala

⁴⁷Ido kosinau nemo we wekudite we-
nenala kiyaba o ledami monala ya laefa
olu-olu amo owo noku fulato lumuto
laefa kola ailo-ailo nemo olami yaidana
oto ne. ⁴⁸Owoma faitito ika oti olumo
akeloma iti, amedoti laefa ya iya meleti,
nenawamo neta lalo ya owoku meleti,
ido ánenawamo neta ya fulitamo ne.

⁴⁹Ido mika kosina fuli lenami kame-
nalo yaidana neta fedageto ya enisole

yate oti wenena monani efe limo
melamo wenena minagu yauti ma mo-
nani nosámami melamo ya iya meleti,
⁵⁰yo eifámenami yoku yau fulo gedato,
lumuti yalo kufu naba-naba oti weni ko-
fala uguti minenagilae.

⁵¹Netawa muki yamu logimomo ya
moda koliti kolife loti kolafe? loto loga
o gedaito, eti loumamo, O, moda kolito
kolife loto kolone, loumato, ⁵²amokafo
limo, Goti lo melami kala kolife loti
kolamo we yate kosinau Menefo wene-
nala kiyaba o ledami ka api gilibomo ya
koli kikitoti meyalo melenawamo, ya we
ma api lilibamo ka lila ido ka kofawa
yauti neta lalo olami yaidana oto ne, loto
logimaiye.

**Yesu aimola numuna meyau ya
wenenala kala kolámamo ka**

(Mk 6:1-6; Lu 4:16-30)

⁵³Yesukafo kepa ka mona-mona muki
ya loto lo fuli loito ebawa ya fulito
⁵⁴aimola numuna ebalalo oto mono nu-
munigu dito ka mono api gilibaito, ko-
lamo ya elegiti eti lamo, Aiyo, ka mane-
nau nemo yaki ido Goti aumala lilibami
netawa olu oloto pi lomami auma
yaki egalekati olaiye? ⁵⁵Wewa auwa
ya numuna ku-ku imo we nalafoma
yae. Ido olafo Malia ido kunalafo-mota
Yemusikele Yosefekele Saimonikele ido
Yudasikele yama yae. ⁵⁶Ido emonala-
mota muki ya lamoki lakoina minon-
ima yae. Ena wewa ama netawa-matawa
muki ya egalekati olaiye? loti ⁵⁷amo
yamu seni-mulunigu eleka fi umae. Eti
ato Yesukafo eti limo, Polofete ma
aimola numuna meyalo ido aimola nu-
munalo yako wenenala kuliya olu faka
ádenagilamo ne, loto logimaiye. ⁵⁸Ido
aya eballo wenena muki koli kikinina
minámmainako, neta kofawa Goti aumala
gilibami neta muki ya gilibámaiye.

**Yoni noku wi-wi imo
we ofato folami ka**

(Mk 6:14-29; Lu 3:19-20, 9:7-9)

14 Ena aya kamenalo ya Galili wenena kiyabani we wenaba Heloti ya Yesu kala kuwa kolutoto, amoki lakoina minamo wenena ya eti logimami, ²Aya wewa ya Yoni noku wi-wi imo we minoto ya folaiguti olu nedi edainako, yamu Goti aumala lilibami auma ya mino edaito netawa iye, loto logimaiye.

³⁻⁴Ido komu Helotikafo kunalafo Filipi olonafo Helotiyasi olami yamu Yonikafo eti loumami, Wenawa ya olanimo ya Mosese lo melami kala ya fukaninako, lifimaka ne, loto loumami yamu Helotikafo limo, Yoni ya oluti ana-kiyanalo nela wi edeti, nela numugu fulo edalo, logimito gilifi melaito wae. ⁵Wato, ofo fulunae, loto kolaifa, wenena muki yate polofete ne, loti kolamo yamu kolini kolaiye.

⁶Ena Heloti oloto piyami kamena o fedaito, Helotiyasi olulafo ya wenena muki omunido melege olaito, Helotikafo eyami siya-mulunau koli lalo ito ya eti limo, ⁷Namo Goti omunalo auma wito lo melomo, kamokafo neta yaidanaa-maidana olunae, lenanimo ya moda kumunagolowe, loto loumaiye. ⁸Loumaito, olafokafo komu olulafo kala oluto eti limo, Yoni noku wi-wi imo we kenobala fuko fuloto atela ya lapelo meleto oto nomo, loto loumo, loto loumaiye.

⁹Loumaito, kala meyalo melenami kiyaba wenabama siya-muluna keina ifa, weni-neta lakoina namo wenena omunido auma wito lo mele edainako, eti limo, Netawa oluto oto umo, loto ¹⁰we ma ilifi melaito, nela numugu ya uto Yoni kenobala fuko fuloto ¹¹atela ya lapelo meleto oluto oto nomiliwa

umaito, oluto uto olafo umaiye. ¹²Ena Yoni ege melamo we yate oti kono ukana oluti uti kale li edeiti uti Yesu kawa ya loumae.

**Yesukafo we faifu tauseni
(5,000) ya weni-neta gimami ka**

(Mk 6:31-44; Lu 9:10-17; Yo 6:1-13)

¹³Ena Yesu kawa kolutoto minami eba ya fulito sipiku dito fafato mikau wiye. Utaito wenena muki kawa ya koliti, numuni ebani fuliti mikalo moniti ege wae. ¹⁴Ege wato, Yesu nofunu anawalo o fedeto sipikuti lumuto, wenena muki ya geyeto siya-mulunau milumani kolito neta kilamo wenenani ya olu faka lo gede minaiye.

¹⁵Ena lunaga melaito ege-ege moinamo we amo nedo oti ya eti loumamo, Amalo ya mika fafato minogeto moda lunaga meletaiye. Wenena ya gilifageto numudo-numudo uti weni-neta meina finawae, loti lafa, ¹⁶Yesukafo nedito unawamo ne? Linate yate weni-neta ma gimalo, loto logimaiye. ¹⁷Logimaito, itibiti loumamo, Beleti faifu (5) ido laefa lele (2) yako olu minone, loumato ¹⁸eti limo, Netawa ya ama namo minodoka otalo, loto logimaiye.

¹⁹Logimito ido wenena mau wiyamo yuwalo amedalo, loto logimito beleti faifu (5) oluto laefa lele yaki oluto kosinau kogo koto, Siyane, lalole, loto loumuto ya beletiki laefaki leketo, ege-ege moinamo we gimaito, wenena mau naba minamo ya gimae. ²⁰Gimato, muki wenena noti muni ito, luma nemo oluti koilamo ya owo kedikoko naba tuwelu (12) koilamo ya faitiye. ²¹Ido weni-neta namo wemomo ya faifu tauseni (5,000) minato, ido wenaipaki nomilipaki ya katamae.

**Yesukafo no mulalo
kiyanakafo moinami ka**

(Mk 6:45-52; Yo 6:15-21)

²² Ayalo Yesukafo ege-ege moinamo we ya eti logimami, Wenena mau wiyamo gilifi melodo ya linateki sipiku ya diti nofunu filiga akala komu meleti walo, loto logimaito, sipiku diti wae. ²³ Wato, wenena mau wiyamo ya gilifi meleito aimolako Goti loumunae, loto mowalo dito minaito, sinidito aimolako ayalo minaiye. ²⁴ Minaito, sipima mika fulito u nofunu muliti utaito, epe ma konidokati aito no yamo satoto oto sipima ofaito, oluto dito lumuto iye.

²⁵ Kolomolo yaleka Yesu nofunu no mulalo kiyanakafo leya wito monimo oto minado o fedaito, ²⁶ eyeti ukani loloto oti ya, Aiyo, kolofa ne, lato koli gimaito, kai melato ²⁷ Yesu alako logimami, Setimuludi you laneyo. Namoma minowe. Koli gimámaneyo, loto logimaiye.

²⁸ Logimaito, Pitakafo eti loumami, Wekolao, ona minagetoma no mulalo ano, lonomageto no mulalo monimo minanido enae, loto loumaiye. ²⁹ Eti lito, ya ano, loto loumaito, Pita sipikuti lumuto no mulalo monimo Yesu nedo aifa, ³⁰ epe naba imo eyamikafo koli umaito, no lulau lumuto, Wekolao, anelo olo, loto au loto loumaiye.

³¹ Ayalo Yesukafo ana sino loto ukanalo oluto eti limo, Koli kikika kefo efema nemo ya nedito kaka lele kiyane? loto loumaito, ³² lelewai sipiku idaito, epe fulitaiye. ³³ Ido sipiku minamo we oui-luni-kani ya umuti eti loumamo, Kamo ona Goti Nalafole, loti lae.

**Genesalete mikau neta kilamo
wenena muki olu faka lo gedami ka**

(Mk 6:53-56)

³⁴ Ido nofunu ya yofototo uto Genesalete mikau o fedato, ³⁵ wemomo ebawa yau minamo yate eyetiti, aya

wema ne, loti eyefe loti kolato, eba adu nedo-nedo ya ka fulo filiga-filiga ato, wenena neta kiliti minamo muki ya gilimiti amo nedo oti eti loumamo, ³⁶ Neta kilamo yate owo wiyanimu onowalo yako olunawafao? Loti wako lo edato, neta kilamo wenena muki anikafo olamo ya olu faka lo gedaiye.

**Lo melami ka ido aunibo-mota
kanina yamu logimami ka**

(Mk 7:1-13)

15 Ka mono lufuwa api gilibamo we ido Falisi we ya Yelusalemukati Yesu nedo oti loga o edeti eti lamo, ² Kege-kege moinamo we yate autefo-mota kidene kanina koliti olu fulitae. Nediti weni-neta nenagilima ya ani noku wiyámae? loti loga o edae.

³ Loga o edato, amokafo eti limo, Ido linate ya nediti autibo-mota kidene kani meyalo meleti ya Goti lo melami kala meyalo melámae? ⁴ Yamu Gotikafo limo, Otibo metibo kulini olu faka lalo, loto lo meletoto lima ne. (Kis 20:12, Lo 5:16) Ido ka maki limo,

We makafo ka nosámami olafofe melafofe ya lo gedenami, aya we ya ofo folalo,

loto ka mono lufuwau (Kis 21:17, Wkp 20:9) ya nemo ne. ⁵ Etito nemo yama nefa, linatete eti lo-lo amo, We makafo olafofe melafofe eti logiminami, Koukamene ko nomo yakafo adi olu faka lenami netama ya Goti moda umutonako, yamu linate olámenawami ne, loto logiminami ⁶ ya netawa olafo melafo gimámenagoliye, loti lo-lo ae. Etiti linanimoni ya autibo-mota kidene kanina ya meyalo mele minafa, Goti lo melami ka ya olu faifa neta yaidana oti fulitae.

⁷ Linate monabi lele wiyamo yamu Gotikafo Aisaiya welalo ka melaito eti limo,

⁸Aya wenenawa ya wenido yako kuline olu faka lafa, ido senimulunigu koli nomámamo ne. ⁹Ouni-luni-kani sukiko numuti, ido fa wenena kidene kani yako api gilibilibili ae,

loto ka mono lufuwau (*Ais 29:13*) nemo ya linatemu ka ona lo gedaiye, loto logimaiye.

**Neta yakafo wenena ya sitoto
olu ladi o gedami ka**

(*Mk 7:14-23*)

¹⁰Yesukafo wenena mau wiyamo luni fiyaito, amo minaido ato, ya ani noku wi-wi amo mona yamu logimami, Koliti kolife loti kolalo. ¹¹Neta-mata wetigu namo yakafo Goti omunalo linete ya olu ladi o gedámaifa, wetiguti feka ami yakafoko Goti omunalo linete ya olu ladi o gede minaiye, loto logimaiye.

¹²Logimaito, ege-ege moinamo we ya amo minaido oti loumamo, Falisi wemomo ya ka lanimo kolititi lukafa naba otae. Moda kolabe? loti loumato, ¹³amokafo eti limo, Ufa neta Menefo kosinau nemo wekafo kifámami ya lufawaki afunami ne.

¹⁴Koiti gedalo. Wenenawa kanu gilibamo omuni likami wenena yaidana oti minae. Ido omuna likami we makafo ailo ma omuna likami we ya kanu ma ilibagetoma, lelewai ya kale nabau yau lumu fou lenagilaiye, loto logimaiye.

¹⁵Logimaito, Pitakafo eti limo, Kepa kawa mona ya lolomageto kolinune, loto loumaito, ¹⁶Yesukafo goduto eti limo, Ake, linete yaki kolife loti kolámafe? ¹⁷Weti-neta ya wetigu nato, uto setikofumawau uto minoto, aiga ya sefe lo fulo-fulo amo yama kolámafe? ¹⁸Eti ifa, wetiguti feka ami ya oudi-luti-kati yauti ami nemo yakafoko Goti omunalo linete ya olu ladi o gedenaiye. ¹⁹Yamu oudi-luti-kati yauti ya kati-manidi nosámami kiyamo, wenena ya gini fulunumolae,

ido kume-ugele nenumolae, ido kopanapa olu onenumolae, ido neta ugele olunumolae, ido suki ka lenumolae, ido kamani kinumolae, loti kati kiyamo netawa muki ya oudi-luti-kati yauti ami ne. ²⁰Aya netawa yakafo Goti omunalo linete olu ladi o gede minaifa, ido ani noku wiyámamo mona yakafo Goti omunalo olu ladi o gedámami ne, loto logimaiye.

**Ailo feka wena makafo
Yesu lula fiyami ka**

(*Mk 7:24-30*)

²¹Ena Yesu ya ebawa fulito monimo Taiyaki ido Saidoniki eba afu-laleka wiye. ²²Wito, yalo wena ma Yuda wena minámami ailo Kenani mikauti ami yakafo amodo oto lula naba fito eti loumami, Wekolao, Defiti ufa fiyami we, namomu mulugau miluma koli nedo. Sataki kimiwelakafo olunefo siya-mulunau minoto kaila fi ede-ede minaiye, loto loumaiye. ²³Loumaito, amokafo itibito ka ma loumámaito, ege-ege moinamo we amo nedo oti ya eti lamo, Wenawa ilulu kuto kai naba-naba mele minoto lege-lege melainako, ilifi melo, loti loumae.

²⁴Loumato, eti limo, Isilaeli wenena sipisipi fuisamo mona yaidana oti meleti minadoka yako nilifaiye, loto logimaiye. ²⁵Logimaito, wenawa ya oto amodo kyanalo kuba wi edeto ya eti limo, Wenabao, ane olu faka lo, loumaito ²⁶eti limo, Nomilipa weni-neta oluto fiyaloto kula giminumo mona ya onámaiye, loto loumaiye. ²⁷Loumaito, itibito limo, Wenabao, ona laba, kulama yate aboganina weni-neta no minato lana mikalo olumo wiyami ya nono ae, loto loumaiye. ²⁸Yesukafo limo, Wenao, koli kikika naba ne. Fede numunaiye, loto kolanimo neta ya fede kumunami ne, loto loumaito, ayalo olulafu faka lo fulitaiye.

**Yesukafo neta kilamo wenena
muki olu faka lo gedami ka**

²⁹Ido Yesu aya eba fulito monimo Galili nofunu naba anawalo uto monimo mowalo dito amedoto minaiye. ³⁰Ido wenena mau naba-naba wiyamo yate kiyani nosámami, ido kiyani-ani gali-magalidimo, ido omuni likami, ido nei kilamo, ido neta ailo-ailo kilamo wenena ya gilimiti amo nedo oti kiyanalo mau wi gedato, muki olu faka lo gedaiye. ³¹Olu faka lo gedami, ya nei kilam-oma ya ka lamo, ido kiyani-ani gali-magalidimoti yama ya u lalo wamo, ido kiyani nosámamiti yamaki kanu moinamo, ido omuni likamiti yamaki ya kamo ya geyeti yamu wenena muki yate elegiti Isilaeli wenena Gotinina ebola lae.

**Yesukafo we fo tauseni (4,000) ya
weni-neta gimami ka**

(Mk 8:1-10)

³²Yesukafo ege-ege moinamo we luni fiyaito ato, eti logimami, Wenena naba mau minamo ya fo kamena tili (3) yalo ya namoki umalo minamo ya nenawamo neta minámami yamu sene-muluneu miluma koli gimoneto, kadunamu folanako, uti kanudo lumu fou lotenawae, loto gilifi melámenagolowe, loto kolowe, loto logimaiye. ³³Eti loto logimaito, ege-ege moinamo wema yate loumamo, Eba ama fafato ya nenako, beleti naba ma egalekati oluto wenena mau naba yaidana ya gimogeto noti ogofunawamo ne? loti loga o edae. ³⁴Ido Yesukafo limo, Beleti nenaki olu minae? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Lamo beleti seweni (7) ido laefa kefolu maki olu minone, loti loumae.

³⁵Eti loti loumato, wenena muki amedoti minalo, logimito ³⁶beleti seweni (7) ido laefa ya oluto, Siyane, lalole, loto

leketo ege-ege moinamo we gimaito, wenena mau naba minamo ya gimae. ³⁷Gimato, muki ya noti muni ito, ido luma nemo ya olu mau wiyamo owo kedikoko naba seweni (7) koilamo ya faitiye. ³⁸Ido weni-neta namo wemomo ya fo tauseni (4,000) minato, ido wen-naipaki nomilipaki ya katámae. ³⁹Ena wenena muki gilifi meleito ya sipiku dito uto monimo Magadani mikau wiye.

**Goti aumala lilibageto
eyenune, lamo ka**

(Mk 8:11-13; Lu 12:54-56)

16Ena Falisi we ido Sadusi we yate kepa mele umunune, loti Yesu minaido oti ya eti lamo, Kosinaukati Goti aumala lilibinami neta ya lilibageto kenune, loti lae. ²Lato, amokafo itibito logimami, Lunaga ya fo sapito kosina ufa lafa limo kotima, ya leda fo lenami ne, loti lo-lo ama ne. ³Ido leda ya kosina sinidoto epe itoma, onema ya ko winagoliye, loti lo-lo ama ne. Ido linate ya kosina monawa ya eyeti kolife loti kolitafa, ido namomu ido oiya kamena yamu ya mebe-mabawa fedami eyeti ya monawa kolife loti kolinawamo ya ogoufámae. ⁴Mona nosámami meleti Gotiki ekelámamo wenena yate Goti aumala gilibami neta moni wilafa, ido Goti aumala gilibami neta ma ya olu oloto pi gedámenami ne. E'e, polofete Yona ukanalo Gotikafo aumala ilibami mebe-maba yako olu oloto pi gedenami ne, loto logimito fulu gedeito wiye.

Falisi we ido Sadusi we yisinina ka

(Mk 8:14-21)

⁵Ido ege-ege moinamo we nofunu anawa filigaleka ya u fedeti beleti kani melaito oluti ámae. ⁶Ido Yesukafo limo, Falisi we ido Sadusi we yisinina ya ekena oti moinalo, loto logimaiye. ⁷Kawa logimami ya inanimonigu lokoli-fakoli oti ya eti lamo, Beleti oto

ámoninako, yamu, loti lae. ⁸Ka lamo ya Yesu kolitoto eti limo, Koli kikitina kefo efema nemo we, nediti beleti otámamo yamu lokoli-fakoli o minae? ⁹Linate ya kolife ádoti minafe? Beleti faifu (5) oluto wenena faifu tauseni (5,000) gimomo yama kati melaife? Ido luma nemo oluti owo nenaki ya koilae? Yamaki kati melaife? ¹⁰Ido beleti seweni (7) ya wenena fo tauseni (4,000) gimomo yamaki kati melaife? Ido luma nemo oluti owo naba nenaki ya koilae? Yamaki kati melaife? ¹¹Beleti yamu logimámowe. Egaidana oti kolife loti kolámae? Linate ya Falisi we ido Sadusi we yisinina ya ekena oti moinalo, loto logimaiye.

¹²Ayalo ka limo mona ya moda kolamo, Yisi ona yamu ekena oti moinalo, loto ádoto, Falisi we ido Sadusi we api gilíbamo kanina yamu ekena oti moinalo, loto logimami kawa monawa ya kolife loti kolae.

Pitakafo Gotikafo ilifi melami we Kilisto yama minane, loumami ka

(Mk 8:27-30; Lu 9:18-21)

¹³Yesukafo Sisalia Filipai ebau ototo ege-ege moinamo we loga o gedeto eti limo, Wenena muki yate namo We Kula yamu ya kema minaiye, loti lo-lo ae? loto ya loga o gedaiye. ¹⁴Loga o gedaito, itibiti eti loti lamo, Wenena maleka yate Yoni noku wi gede-gede imo we ya minane, loti lo minae. Ido maleka yate Elaiya ya minane, loti lo minae. Ido ma yate Yelemaiyafe, ido we ma polofete minaguti we ya minane, loti lo minae, loti loumae. ¹⁵Ido linate yate namo ya kema ne, loti lo minae? loto loga o gedaiye.

¹⁶Saimoni Pitakafo eti limo, Kamo ya kilifi melami we Kilisto, Goti minowa-minowa imo we Nalafo ona ya minane, loto loumaiye.

¹⁷Loumaito, Yesukafo limo, Ba-Yona nalafo Saimoniyo, ka etito lanimo ya

wenena yate lo oloto pi komámae. Aya kawa ya Menefo kosinau nemo wekafo efe loto olu oloto pi kedami yamu lalo koli minomo wane. ¹⁸Kamo ya Pita minane, loto lokomowe. Ido kifana naba-naba ama mulalo ya mono wenenane olu mau wi gedemo idoneto fulumo wamo mona olu afima o gedename ya ogoufámenaiye. ¹⁹Ido kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami kilala kanu-wela wito kuto enanimo auma ya kumunae. Ido neta muki mikalo nela winanimo ya ayaidana oto kosinau yaki nela moda witami ne. Ido neta muki mikalo efilinanimo ya ayaidana oto kosinau yaki moda efitami ne, loto loumaiye. ²⁰Loumutoto ege-ege moinamo we liliga ya logimami, Namu yamu ilifi melami we Kilistole, loti wenena muki logimámalo, loto lo fuko gedaiye.

Yesu ofo folato folaiyeti nedinami ka

(Mk 8:31-9:1; Lu 9:22-27)

²¹Kamena yaloti Yesu Kilistokafo apito ege-ege moinamo we ka lo oloto pi gimito eti limo, Ena Yelusalemu numudo woneto wenena kiyabani we ido Goti yokila ki umamo we ido lo melami ka api gilíbamo we yate keina naba-naba olu mofu nedeti nofo folato, fo kamena tili (3) minoneto ya olu nedi nedengoliye, loto logimaiye.

²²Ena Pitakafo ilimito anawaleka uto oduto ya limo, Ake, Wekolao, moda netawa ya ona fede komámenami ne, loto auma wito loumaiye. ²³Loumaito, Yesu eleyapa wito limo, Sataniyo, negeka wa. Kamo ya kifanalo kiyane uteba winamo kifana yaidana oto minane. Goti kala kiyami yaidana oto kaka kiyámoto, faifa mikalo wenena kani kiyamo yaidana oto kaka kiyanimone, loto loumaiye.

²⁴Yesukafo ege-ege moinamo we ya logimami, We makafo namo nege me-

lenae, lotoma ya aimola siya-mulunau kolinami neta ya fulito, yá yofola ya mofuto nege melenaiye. ²⁵Yamu we makafo aimola ukana atuwamuko koli minoto fulunami we ya u kopa unagoliye. Ido we makafo namomu kolito monimo uto ukana atuwa fulunami ya omuna kofawa minowa-minowa enagoliye. ²⁶We makafo mikalo neta-mata muki ya ko noto monimo wifa, ido ouna-lula-kala u kopa unami we ya ko nami netala-matala egaidana oto ana olu faka lenami ne? Ido nena-netakafo meina fito ouna-lula-kala kofa itibito olunaiye? ²⁷Ena namo We Kula ya Menefo lamenala nabau yau kosinau enisoleneki lakoina ya oloto pito oto wenena muki inanimoni monanina melado ya lifimanina iya mele giminagolowe. ²⁸Namo ona logimowe. Oiya ama nedi minagu yauti maleka ya folámoti, komu ya namo We Kula ya wenenane kiyaba o gedena, loto enamo kamena ya neyenagilae, loto logimaiye.

Yesu ukana u ailoma builami ka

(Mk 9:2-13; Lu 9:28-36)

17 Fo kamena sikisi (6) ya utaito Yesukafo Pitale, ido Yemusile kunalafo Yonile gilimito mowa naba fanalo diti inanimoni yako minato, ²omunido Yesu ukana ya u ailo builaito, kola-wela ya fo lamena yaidana oto lamena ito, ido ukanalo owo ya feke ona limo yaidana oto lamena iye. ³Ayalo Mosesete ido Elaiyate oloto piti amoki ka lo minato geyae. ⁴Geyetiti Pitakafo eti limo, Wekolao, amalo minonimo ya lalo iye. Kaimoka kolinanimoni ya numuna kolokalo tili (3) kuwogeto, ma ya kamo numuga minenaiye. Ido ma ya Mosese numuna minenaiye. Ido ma ya Elaiya numuna minenaiye, loto loumaiye.

⁵Eti lito, moda kawa lo minaido ayalo ya limu ma lamena kuku limoma ya moda oto asa wi gedaito, ya moda

limuku yauti nola ma kolamo eti limo, Ama ya sene-mulune umomo Nanefo ya ne. Amo ya lalo eyowe. Kala ya luti-katigu kolalo, loto liye.

⁶Ena ege-ege moinama we kawa nola koliti ya mikalo lumu fou loti koli naba-naba kolato, ⁷Yesukafo ya minado oto ukanido oluto ya eti logimami, Mikalo yati nediti koli kolámalo, loto logimaito, ⁸ko faka loti eyamo ya wenena ma minamoto, Yesu aimola yako minaiye.

⁹Ena mowaloti monimo lomado ya Yesukafo logimami, Neta oiya eyamo ya wenena ma logimámoti, minomo wato namo We Kula ya fulunaguti neidoneto ya logiminawae, loto lo fuko gedaiye.

¹⁰Lo fuko gedaito, ege-ege moinama we eti loti loga o edamo, Elaiya komu enami ne, loti lo melami ka api gilibililili amo we yate nediti eti lo minae? loti loga o edae.

¹¹Loga o edato, eti limo, Ya ona ne. Elaiyakafo komu oto neta-mata muki ya olufe lenagoliye. ¹²Etito nemoma nefa, Elaiya ya moda otaifa, eyeti eyefe loti eyámoti, neta-mata muki seni-mulunigu kolamo ya o edetama ne, loto logimowe. Ido ayaidana oti namo We Kula ya keina naba-naba numunagilae, loto logimaiye.

¹³Eti lito, ege-ege moinama we ya Yoni noku wi gede-gede imo we yamu logimaiye, loti kolae.

Yesukafo Satani kimiwela olu fulo edeto ilifami ka

(Mk 9:14-29; Lu 9:37-42)

¹⁴Amo ya wenena mau witi minado ya itibiti o fedato, we makafo oto kyanalo kiyana umola fito ¹⁵eti limo, Wenabao, nanefomu seka-mulugau milumala kolo. Kulu ofoto ukana ogofu naba-naba olu umaito, kamena-kamena yokufe, ido noku yau lumu fou lo-lo iye. ¹⁶Etito kege-kege moinama we minadoka ilimito ofa, ukana olu faka lo edenawamo ya ogoufámae, loto loumaiye.

¹⁷Loumaito, Yesukafo limo, Ake, linate koli kikitina minámaito monatina lekesa wiyami melamo wenenao, kamena nenaki ya linateki minenae? Ido kamena nenaki ya linate keinatina mofu gedena? Kipawama ilimiti namodo alo, logimaito, ¹⁸ilimiti ato, Yesukafo Satani kimiwela oudaito, kipa lulauti fulo edeto wito, ayalo ya moda faka loitaiye.

¹⁹Ena ege-ege moinamo we inan-imoko minoti Yesu nedo oti eti loga o edamo, Olu fulo edeto ilifinumo ya nedito ogoufámone? loti loga o edato, ²⁰eti limo, Koli kikitina kefolako nenako, yamu ilifinawamo ya ogoufámae. Etito nemo nenako, namo ona logimowe. Koli kikitina ya yá kolipa ilawa yaidana oto minenami ya mowa aufa ya yaleka fulito amaleka ano, loumunawamo ya enagoliye. Ido neta ma yamu ogoufámone, loti ádenawamo ne. [²¹Eti enawafa, ido aya Satani kimiwelawa yaidana imo yamu ilifinuwe, lotima komu weti-neta moi witi Goti loumutiko ilifinagilae. Ilifinawamo kanu ma minámaiye,] loto logimaiye.

Yesu ya fuluto nedinami ka

(Mk 9:30-32; Lu 9:43-45)

²²Ido Galili yalo lako wato, Yesukafo eti limo, Namu We Kula ya wenena anido gimato ²³nofo folato, fo kamena tili (3) wageto fulunaguti ya olu nedi nedonagoliye, loto logimaito, koliti senimuluni keina naba-naba iye.

Felegaga kuliyai numuna naba kifana takisi meina fiyami ka

²⁴Ena Kapeneyamu numudo o fedato, ya felegaga kuliyai numuna naba kifana takisi olu-olu amo we yate Pita nedo oti loga o edeti lamo, Api gilubami we yakafo felegaga kuliyai numuna naba kifana takisi ya fulo-fulo ámaife? loti lae.

²⁵Lato, itibito logimami, Moda fulo-fulo iye, loto logimito numunau di minaito, ayalo Yesu oto komu loga imo, Saimoniyo, kaka kiyo. Mikaleka wenena kiyabani we wenaba ya egalekati kifana takisi olu-olu ae? Wenenanina yalekatife, ido mika malekati amo wenena yalekatife? loto loga o edaiye. ²⁶Loga o edaito, Pitakafo limo, Mika malekati amo wenena yalekati olu-olu o minae, lito ya Yesukafo limo, Etito nemo nenako, lamo nanibo minonimo ya kifana takisi fulámenumo ne. ²⁷Nefa, senimuluni koli lumunawamo nosámotenaiye, loto uto nofugu ya laefa olamo nela ya noku fuloto laefa kana olunanimu ya ika oto welau ya olu atoto kifana ma minenami ya oluto kamote namote kulitelo kifana takisi ya gimo, loumaiye.

U komu meletu nemo ka

(Mk 9:33-37; Lu 9:46-48)

18Aya kamenalo ya ege-ege moinamo we Yesu nedo oti loga o edamo, Kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau ya kema komu meletu kuliya nemo we minenagoliye? loti loga o edae.

²Loga o edato, nomilipa kefolo ma lula fiyaito, aito omunido minagu olu nedi edeto eti limo, ³Namu ka ona logimowe. Linate monatina ya olu eleyapa witi u nomilipa kefolo yaidana oti ámenawamo ya kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami we kilalau yau ámunagilae. ⁴Ido we ma siyumuluna oluto lumuto nomilipa kefolo ama yaidana enami we ya kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami we kilalau u komu meletu kuliya nemo we ona minenagoliye.

⁵Ido ma yate namomu koliti nomilipawa kefolo amaidana oto minamo wenena olu koina wi gedonawamo ya namoki olu koina wi nedonagilae, loto logimaiye.

**Mona nosámami yakafo
wenena ika o gedename ka**

(Mk 9:42-48; Lu 17:1-2)

⁶Ido Yesukafo ka ma eti limo, We makafo nomilipawa kefolala koli kikito nomamo wenena yauti ma ya kola wito koli kikila olu kopaitenami wewa ya ana-kiyanalo oluti kenebalalo kifana naba-naba nela witi kuwo no sumitigu no noto fulunaiye, loti fulo edamo neko, moda lalo agi ne.

⁷Mika negu-negu ya neta nosámami yakafo koli kikito nomamo wenena ya kani fito kanu lalototi ika o gedename ne. Netawa-matawa nosámami ya moda fedenagolifa, ido we makafo koli kikito nomamo wenena ya kani oluto kanu lalotoka yati ika o gedename we ya keina naba-naba kolinami ne. ⁸Yamu aga yakafofe ido kiyaga yakafofe lifima olu mofu kedagetoma aga yafe ido kiyaga yafe fukoto olu fulito. Moda kolafe? Etito aga filigakofe ido kiyaga filigakofe mako minageto ya mino ko-ko amo ebalo dinanimona mona yakafo aga lelefe ido kiyaga lelefe nemokafo eifámenami yoku unanimo mona ya olu afima edaiye. ⁹Ido omuga yakafo neta eyeto lifima olu mofu kedagetoma ya omuga ikilito fulo. Etito omuga lawokoko minageto mino ko-ko amo ebalo ya unanimo mona yakafo omuga lele minageto yo eifámenami yoku yau unanimo mona ya olu afima edaiye.

¹⁰Ido koti moinalo. Wenena nomilipawa kefomaidana yauti ma ya menumu o edámalo. Ka ama logimowe. Kolalo. Enisole kiyaba o gedamo kosinaleka minamo yate kamena-kamena Menefo kosinau nemo we ya kola-wela ko-ko o minae. [¹¹Yamu namo We Kula ya moni fuisamo wenena ya moni wilito olu omuni kenae, loto omo ne.]

Sipisipi fuisami kepa ka

(Lu 15:3-7)

¹²Kati kiyalo. We ma sipisipila wani hadeti (100) neguti lawoko ma fuisagetoma, wewa yakafo sipisipila muki nainti-naini (99) faifa nemo ya fulo gedeito mowalo ya uto, sipisipila lawoko fuisamima ya moni wilámenaife? ¹³Ka ona logimowe. Moda moni wilito olu oloto pinami ya siya-muluna lalo kolami mona yakafo sipisipila nainti-naini (99) ya fa nemo yamu siya-muluna lalo kolami mona yama olu afima edenagoliye. ¹⁴Etito ayaidana oto Metibo kosinau nemo we yakafo nomilipawa kefolala minagu yauti lawoko ma fusinaiye, loto kala kolámami ne, loto logimaiye.

Nosámami mona mele kedenami ka

¹⁵Ena mono wenenaka minaguti koinakafo makafo mona nosámami mele kedenami ya uto linanimoniko minoti nosámami mona melami yamu oudo. Oudageto kaka ya kolife loto kolagetoma koinakafo kofa itibito olunanimona ne. ¹⁶Etito nefa, ido kaka koli fulagetoma, kamoki we lawokofe ido lelefe lakoina ka kolinawamo ya gilimito minaido unawae. Aiga wenena lelefe ido lelei-lawokoife ya ka lanimo ya onae, loti logiminagilae. ¹⁷Ido kanina ya kolámagetoma monolo mau wi-wi amo wenena logimageto, uti loumato kanina yaki kolámagetoma ya ailo feka wenena ido kifana takisi olu-olu amo we mona mele gedenantawamo yamaidana oti mona mele edenawae.

¹⁸Ka ona kula logimowe. Ama mikalo nela winanimona ya ayaidana oto kosinau yaki nela moda witami ne. Ido neta muki mikalo efilinanimona ya ayaidana oto kosinau yaki moda efilitamona ne.

¹⁹Kofa logimowe. Mikalo uma lele mate neta-mata mamu koliti, seni-

muluni lawoko meleti lumunabe? loti loununawami ya Menefo kosinau nemo wekafo kolito netawa muki eti o gedena-goliye. ²⁰Yamu wenena lelekofo, ido tili (3) yako ya namo kulinelo lakoina minenawamo ya amo minagu yau mine-nagolowe, loto logimaiye.

Kouba-naba we ma auwafo lifimala kilili o edámami ka

²¹Ena Pitakafo Yesu nedoka oto eti limo, Wekolao, kamena nenaki koinane-fokafo mona nosámami mele nedage-toma, lifimala kilili o edenae? Kamena seweni (7) meloneto ya modafe? loto loga o edaiye.

²²Yesukafo limo, Kamena seweni (7) melageto ya moda ne, loto lokomámowe. E'e, kamena sewedi-seweni (77) ya kilili o edemo wo.

²³Yamu kosinau nemo we weku-dite wenenala kiyaba o ledami monala ya mikalo kiyaba wenaba makafo kouba-nabala we lifima gimami ya olufe lenagolowe, loto kolami we yaidana oto ne. ²⁴Ena lifima apito olufe lo gedemo wito we ma lifimala teni tauseni (10,000) taleni ya nemo amo nedo ilim-iti ae. ²⁵Ilimiti afa, lifimala itibito umunami ya ogoufámainako, yamu kiyaba wenabala yakafo kouba-nabala wenena ma eti logimami, Wewa, olonafo, nomilipala yaki gilifi ailo wenena lononido itageto, uti lono olato, lononina meinala ya olunae. Ido koukamela muki ya kifanaló fuloti kifana oluti ya kifanane moda nami ya itibiti nomalo, loto logimaiye. ²⁶Logimaito yamu koubanabala we yakafo kiyanaló oto kiyana umola fito wako lo edeto eti limo, Wenabao, ka lanimo eti ádotó, kiyaba mino. Kifanaka muki ya itibito kumunagolowe, loto loumaiye. ²⁷Ido kiyabala we wenaba ya kala kolito, siya-mulunau milumala kolito, efilito lifimala kilili o edaiye.

²⁸Kilili o edaifa, kouba-naba wewa ya feka uto eyaima ya kouba-naba we ma wani hadeti (100) denaliyasi ya umaito lifimala faifa nemo we ya eyeto, kenebala oluto, ipili wito eti limo, Kifana komomo muki ya moda oiya itibito nomo, loto loumaiye.

²⁹Eti lito, kouba-naba wewa ya auwafo kiyanaló uto kiyana umola fito eti limo, Ka lanimo ya eti ádotó, kiyaba mino. Kifanaka muki ya itibito kumunagolowe, loto loumaiye. ³⁰Eti lifa, kala kolámoto, ilimito uto nela numugu fulo edeto limo, Kifana lifima muki itibito nomagetoma efili kedenae, loto loumaiye.

³¹Eti loumaito lono lakoina olamo koinaláfo-mota yate koinanibo eyamo ya seni-muluni nosámaito, kiyabani we wenaba nedo uti kawa muki loumae. ³²Loumato, kiyabani we wenaba yakafo wewa lula fiyaito aito eti limo, Kouba-naba we nosámami ona minane. Milumane kolo, loto lonomaninako, kifana lifimaka muki ya kilili o kedowe. ³³Namo ka lanimo kolito, sene-muluneu milumaka kolomo yaidana oto kamo yaki koinakafo yamu seka-mulugau milumala nedito kolámáne? loto loumuto, ³⁴siya kala-kala naba lito, nela numugu ukana ogofu olu umunawamo we anido gimito eti limo, Kifana lifima muki itibito nomagetoma efili kedenae, loto loumaiye.

³⁵Ena linate muki seti-muludigu yau koinatibo-mota lifimanina ya kilili o gedámatoma Menefo kosinau nemo wekafo ayaidana oto lifimatina ya kilili o gedámenagoliye, loto logimaiye.

We ma olonafo fuko fulitenami ka

(Mk 10:1-12; Lu 16:18)

19 Yesu aya kawa ya lo fuli loito Galili mika fulito, monimo Yudia mikau Yodani no naba filigaleka wito,

²wenena mau naba-naba ege melato, ido yalo wenena neta kilamo olu faka lo gedaiye.

³Ido Falisi we yate, Kepa mele umunune, loti amo minaido oti eti loti lamo, We ma olonafo ya mona mona melami yamu fuko fulitenami we yakafo lo melami ka fukenaife? loti loga o edae.

⁴Loga o edato, amokafo eti limo, Kana ya mika kosina olu oloto piyami wekafo we wena olu oloto piyaiye, loto ka mono lufuwau (*Stt 1:27*) nemo ka ya katoti kolife loti kolámafe? Ido ka ma eti limo,

⁵Yamu wemomo yate onibo menibo fulo gedeiti olonibodo ekelamo, lele ya ukani u lawoko oti minenawaiye.

loto ka mono lufuwau (*Stt 2:24*) ya nemo ne. ⁶Yamu lelewa ya lele minámaiye. E'e, moda u lawokoko oti minainako, yamu Gotikafo olu ekelami ya wenena fuko filiga-filiga o gedámalo, loto logimaiye.

⁷Logimaito, itibiti lamo, Etito netoma ya Mosesekafo we ma olonafo fuko fulitenami we ya kiyaba we minadokati lufuwa wiyamo ya oluto olonafo umuto fuko fulitenamile, loto limo ya nedito liye? loti loga o edae.

⁸Loga o edato, itibito logimami, Linate seti-muludi gedimo yamu Mosesekafo ya olodibo fuko filiga-filiga fulenawamo ya etiti enawae, loto kawa limo ne. Nefa, kana ya kanu yaidana oto minámaina ne. ⁹E'e, we ma olonafo kopa olu ono-ono oto moinámami ya fuko fulito uto wena ailo olunami we ya moda kume-ugele nenaiye, loto logimowe, loto liye. ¹⁰Eti lito ege-ege moinamo we ya eti loumamo, Etito netoma wena olámenagolimo mona yakafo we wena lakoina mofu meleti minenawami mona ya olu afima edaiye, loti loumae.

¹¹Loumato, ido amokafo eti limo, Wenena muki kawa kolamo ya ogo-

futi meyalo melámenawae. E'e, Gotikafo aya auma gimami wenena yako kawa meyalo melenawae. ¹²Etito we maleka ya onibo mulunauti wenate ekeleti ogoufámenawamo we minamo yamu wena olámenawae. Ido wenena yate we maleka olu wenate ekeleti ogoufámenawamo we gedanako yamu wena olámenawae. Ido we maleka ya kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami we ya kouba-naba o ede-nune, loti kolanako, wena olámenawae. Kawa ya kolife loti koliti koli ogofunawamo ya kawa oluti meyalo melalo, loto logimaiye.

Yesu ya anakafo nomilipa kefolo atenido olami ka

(*Mk 10:13-16; Lu 18:15-17*)

¹³Ena nomilipa kefolo ma Yesu nedo gilimiti amo ya anakafo atenido oluto amomu kolito Goti loumunaiye, loti afa, ido ege-ege moinamo we yate goudae.

¹⁴Goudato, Yesukafo eti limo, Kosinau nemo we wekudite wenena nomilipawa yaidana oti minamo wenena ya kiyaba o gedainako, yamu nomilipa namodo enawamo ya kanu ku gedámalo, loto logimito, ¹⁵ana ya atenido olutoto, ebawa ya fulito wiye.

Neta ko nami we loumami ka

(*Mk 10:17-31; Lu 18:18-30*)

¹⁶Ena we ma moda Yesu nedo oto loga imo, Api lilibanimo we, namo kofawa minomo dinamo mona ya olunae, loto kolinamo ya nena mona lalo melenamo ne? loto loga o edaiye.

¹⁷Loga o edaito, eti limo, Mona lalo yamu nedito loga o nedane? Lawoko yako lalo ne. Ido kamo omune kofawa minenae, lotoma lo melami ka ya meyalo melo, loto loumaiye.

¹⁸Eti loumaito, amokafo limo, Lo melami ka ya egamae? loto loga o edaito, Yesu eti limo,

Wenena gini folámo. Kume-ugele áno. Neta ugele olámo. Ka suki logimámo. ¹⁹Okafo mekafo kulini olu faka lo. (*Kis 20:12-16*) Kaimoka yamu kolanimo yamaidana oto wenena muki ya seka-muluga gimo, (*Lo 5:16-20*)

loto ka mono lufuwau nemo ka ya loumaiye.

²⁰Loumaito, we kofawe yakafo limo, Kawa muki ya moda meyalo melemo wowe. Yamu ma egaidana enae? loto loga o edaiye.

²¹Loga o edaito, Yesukafo limo, Kamo ufe ona lenae, lotoma ya uto koukameka muki ya kifanalo fuloto, kifana oluto neta ko ánamo wenena ya iya mele gimo. Eti ageto ya kosinau koukame lalo oloto pi kumunagoliye. Ido oto nege melo, loumaiye. ²²Loumaito, we kofawe yakafo kawa kolito, neta naba ko nami nenako, yamu siya-muluna keina naba ito ya wiye.

²³Wito, Yesukafo limo, Ona logimowe. Koukame naba-naba ko nami we yakafo kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau dinae, loto kolinami ya koiya naba finaiye. ²⁴Ka kofa logimowe. Yafo-kameli yakafo naka kifiyau unami ya koiya finami nefa, ido neta ko nami we yakafo Goti wekudite kilalau dinae, loto kolinami ya oto dito koiya naba-naba finami ne, loto logimaiye.

²⁵Logimaito, ege-ege moinamo we kawa limo ya koliti, elegiti eti loga amo, Etito nenako, yamu kema wenena olu omuni kenaiye? loti lato, ²⁶Yesukafo kogo efe loto geyeto eti logimami, Wenena yate ya ogoufámafa, Goti yakafo neta-mata muki eti enami ya moda ogofuto minaiye, loto logimaiye.

²⁷Logimaito, Pitakafo loga o edeto eti limo, Lamo moda neta-mata muki fulitoto kege meloninako, nena neta olunumo ne? loto lito ²⁸Yesukafo limo,

Ona logimowe. Neta-mata muki kofawa oloto pinami kamenalo ya namo We Kula yakafo wenena kiyaba o gedenae, loto lamenu ekeina folomolo ya amedoneto, linate nege-nege moinamo yaki ekeina folomo ya tuwelu (12) yalo amedoti minoti Isilaeli wenena afo monalomonalo tuwelu (12) ya iya mele gedeti wenenawa kiyaba o gedenawae. ²⁹Ido wenena mate ya namomu koliti numuni ebani, yanibo kunanibo gemonani, onibo menibo, nomilipani, mini fulitenawamo wenena ya ayalo naba-naba itibiti oluti, ido omuni kofawa minowaminowa oti minomo dinagilae. ³⁰Etito nefa, ido wenena mumudi kulinigi we minamo ya kulini ya lumunami ne. Ido kulini lomami wenena ya kulinigi we minenawamo ne, loto logimaiye.

Nela waini ilawa kifami minau lono olunawamo ka

20 Kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya mika aboga yaidana oto ne. Leda luwaila fo idaito mika aboga uto nela waini ilawa kifami migu ya lono olunawamo we gilimito enae, loto wiye. ²Etito uto wewa lono olunawamo wemomo ya fo kamena lawoko lono oluti ya lono fo kamena lawoko meina kifana denaliyasi lawoko ya olunawae, logimaito, O, olunune, loti lato, ido nela waini ilawa minau ya lonodo gilifi melaiye. ³Aiga fo lo gedito maketilo uto, wemomo ma faifa nedi minamo ya geyeto logimami, ⁴Linate yaki nela waini ilawa mineu uti ya lono olato lono meina efe loto giminagolowe, loto logimaito lonodo wae.

⁵Wato, ido folilo yaki kofa itibito uto, ido lunaga yaki kofa uto, wemomo ma ya lonolau gilifi melaiye.

⁶Ido lunaga fo saipami yaidana uto, wenena maleka nedi minamo ya geyeto logimami, Nediti faifa foli nedi mi-

nae? loto logimaiye. ⁷Logimaito, amote louloumamo, We makafu lono olunumo lomámainako, faifa minone, loti lato, amokafu limo, Linate yaki nela waini ilawa mineu uti lono olu nedalo, loto logimaiye.

⁸Ena lunaga meletaito mika abogakafu kiyaba imo we loumami, Lono olamo we muki ya olu mau wito, lono olutato aiga amo we lono meinanina ya komu gimo. Ido komu amo we meinanina ya aiga gimo, loto loumaiye. ⁹Eti loumaito wenena fo saipaito lunaga oti lono olamo we muki ya lono fo kamena lawoko meinala kifana denaliyasi lawoko ya gimaiye. ¹⁰Ido leda luwailati lono apiti olamo wenena yama meina naba olunumo ne, loti kani kiyafa, ayaidana oto wenena muki yaki lono fo kamena lawoko meinala kifana denaliyasi lawoko ya gimaiye.

¹¹Etito gimaito, meina olado ya mika aboga ya oduti loumamo, ¹²Wenena aiga amo ya kamena linako lono olamo, ido lamo ya leda luwailati oto lono naba olu minogeto fo loitaigu lono olonimo olu lawokoito meina yaidana oto lomane, loti loumae.

¹³Loumato, amokafu we ma itibito loumami, Wenenane, olu nosámami kedámowe. Kamokafu lono oluto ya fo kamena lawoko meina kifana denaliyasi lawoko ya olunae, loto labe? ¹⁴Yamu meinaka oluto wo. Aiga ami we ya kamoki meina ayaidana oto giminae, loto kolowe. ¹⁵Namo nanimo netanema nenako, yaida-amaida enae, loto kolinamo ya eti ámenamo nefe? Ido neta gimiki kolonako, yamu seka-muluga naba ofo nomabe? loto loumaiye.

¹⁶Etito wenena so loti kulinigi we minamo ya kulini ya lumunami ne. Ido kulini lomami wenena ya kulinigi we minenawamo ne, loto logimaiye.

Yesu ya fuluto nedinami ka

(Mk 10:32-34; Lu 18:31-33)

¹⁷Yesu ya Yelusalemu dinae, loto ege-ege moainamo we tuwelu (12) ya gilimito inanimoko kanudo wamo ya eti logimami, ¹⁸Moda Yelusalemu numudo akaiya idogeto, yalo namo We Kula ya yokila ki umamo we wenabaniki ido lo melami ka api gilibamo weki anido gimato, ka fi numuti nofo fulunune, loti ¹⁹ailo feka wenena anido gimato, kamane kiti, nela kefakafu ipi nofoti, yá yofolo ya nofo folato, fo kamena tili (3) wageto fulunaguti ya kofa nedinagolowe, loto logimaiye.

Sebedi nalafu lele Yesu kafulalo minenaliye, loti kolami kani

(Mk 10:35-45)

²⁰Ena aiga Sebedi olonafu neta ma olunae, loto kolaito, ido nalafu lele yaki Yesu nedo ato, onibo ya kiyana umola fi umaito, ²¹Yesukafu loga o edami, Nena neta olunae, loto kolane? loto lito, itibito eti loumami, Kamo wenenaka kiyaba o gedenanimo kamena yalo nanefo lele ya ma fulu aga onaleka ito, ido ma aga adowaleka ito gedageto, ya amedoti kafukalo we minenawaiye, loto kolowe, loto loumaiye.

²²Eti lito, Yesukafu limo, Loga o nedanimo neta ya monawa kolife ádane. Namu kaila fi nedanawamo kapu ya linate yaidana oti ogofuti olunawaiye? loto loga o gedaito, eti lami, Faifa olunalimo ne, loti loumaiye. ²³Yesukafu limo, Namu keina kolinamo yaidana oti kolinagilaifa, ido kafunelo filiga-filiga minenawami ne, loto lenamo ya ogoufámowe. E'e, Menefokafu ebawa olufe lo gedetami wenena ebanina ya ne, loto logimaiye.

²⁴Logimaito, ege-ege moainamo we teni (10) ya kawa koliti aunibo lele kafuwalo we minenaliye, loti lainako,

lelewa koli nosámami gimae. ²⁵Yamu Yesukafo luni fiyaito ato logimami, Linate kolamo ya ailo feka wenena kiya-bani we yate lono olamo ya inanimoni kulini olu faka loti auma witi, eti alo, eti alo, loti ka logimi-gimi ama ne. Ido kiya-bani we wenaba yaki auma witi logim-iti kiyaba o gede-gede amo monanina ya linate koli minama ne. ²⁶Koli minafa, ido mona melamoidana linate minagu ya melámalo. E'e, we ma linategu yauti wenabatina minenae, loto kolinami we ya linate kouba-naba lonoti ya olaneyo. ²⁷Ido makafo wenaba ona minenae, loto kolinami ya nelalo kouba-nabati we minoto kouba-naba lono olaneyo. ²⁸Ayaidana oto namo We Kula ya wenena kouba-naba o nedenaarawae, loto ámowe. E'e, kouba-naba o gedeto, ido lifimanina yamu u kopa utenawae, loto inanimoni ebanina oluto fulunae, loto owe, loto logimaiye.

**Yesukafo we lele omuni likami
olu falato gedami ka**

(Mk 10:46-52; Lu 18:35-43)

²⁹Ena Yesuki ege-ege moimamo weki Yeliko numuna fulito wado wenena mau naba-naba Yesu ege wae. ³⁰Ege wato, moda we lele ma omuni likami ya kanu anawalo amedoti minami yate Yesu aiye, loti lamo ka koliti eti lami, Wenabao, Defiti ufa fiyami we, milumate kolo, loti auma witi lula fiyaiye. ³¹Eti laito wenena muki yate ka kedámoti sodoti minaliyo, loti goudafa, wewa lele yate, Wenabao, Defiti ufa fiyami we, milumate kolo, loti oto diti au naba loti lula fiyaiye.

³²Laito, Yesu kanudo minoto luti fito loga o gedami, Namu ya linate nedi-nedi o ledenaiye, loti kolaiye? loto liye. ³³Lito, itibiti eti lami, Wenabao, omude olu falato ledenane, loto koloiye, loti loumaito, ³⁴Yesu siya-mulunau

milumani kolito omunido olaito, ayalo omuni falatito ege waiye.

Yesu ya Yelusalemu idami ka

(Mk 11:1-11; Lu 19:28-40; Yo 12:12-19)

21Ena uto Yelusalemu alalili meletu, ya Betefage numuna Olifi mowa kiyanao yalo fedeto, Yesukafo ege-ege moimamo we yauti we lele ma gilifito ²eti limo, Linate numuna meya ama adu negu yau uti, ayalo yafo-dogi olafote momolate nela witamo minenami ya geyeti, nelalo efiliti oluti itibiti namo minodo ailo. ³Eti aito we makafo loga o gedagetoma, Wekolakafa amo lonola ma neto yamu lito oiye, loti loumailo. Eti loumunawami ya ayalo yafo-dogi ya gilifinagoliye, loto logimito gilifaiye.

⁴Eti imo yamu Gotikafo ka polofete welalo melaito eti limo,

⁵Linate Saiyoni we wena eti loti logimalo. Eyalo. Kiyabatina we wekudi ya linate minadoka ami ya mona you limoko mele-mele imo we ya yafo-dogi meyalo amedoto minaiye. Yafo-dogi momola meyalo amedoto minoto ya aiye, loti ya logimalo, loto ka mono lufuwau (*Sek 9:9*) nemo ka yama ayalo wiyaiye.

⁶Ido ege-ege moimami we lelema Yesu welalo golodoti uti ⁷yafo-dogi olafoki momolaki gilimiti oti, ukanido owo feka wiyami ya kololototi yafo-dogi meyalo melaito, Yesu dito amedoto minoto wiye. ⁸Wito, wenena naba-naba mau minamo yate, Wenabate ne, loti ukanido owo ya kololototi kanudo unaido kolaleka mikalo ya wilimo wato, ido wenena malekate ya yá akawa leketi kanudo ya melema wae. ⁹Ido wenena mau nabate olu komu-komu o edamo ya ido mate olu aiga-aiga o edamo yate eti loti lamo,

Aiyo, siyane, hosana! Defiti ufa fiyaiguti weyo, keboka lenune. Wekola

kuliyalo ami we ya lalo kolimo wimo ne. Yoiyau kosinau minamo yaki ayaidana oti, Aiyo, siyane, hosana! loti lo-lo ae,

loti aiyo-koiyo lo edemo wae.

¹⁰ Yesu ya monimo uto Yelusalemu numudo ya idaito wenena minamo muki ya elegiti eti lamo, We ama ya kema ne? loti loga-miga ato, ¹¹ wenena mau naba mate Galili mikau Nasalete numudoti polofete Yesu ya ne, loti itibiti logimi minae.

**Yesu felegaga kuliyai
numuna nabau idami ka**

(Mk 11:15-19; Lu 19:45-48; Yo 2:13-22)

¹² Ido Yesukafo felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya dito neta meina fiti minamo wenena, ido neta meinalo fuloti minamo wenena geyeto ya muki giyado feka ito, ido kifana kola ailo-ailo nemo ya olu filiga-filiga amo wenena folomonina muki yaki, ido nema mulu meinalo fuloti minamo wenena folomonina yaki muki ya olu eleyapa wito fululu kiyaiye.

¹³ Fululu kito eti limo, Ka mono lufuwa wiyaiye eti loto limo,

Numune ya ka lonumu-numu amo numunale, loti lenawamo ne, loto ka mono lufuwau (Ais 56:7) nemo nefa, linate yate olu ugele we numuni yaidana o minae, loto logimaiye.

¹⁴ Eti logimito aya felegaga kuliyai numuna nabau minaido ya omuni likami ido kiyani nosámami wenena ato olu faka lo gedaiye. ¹⁵ Olu faka lo gedaito, yokila ki umu-umu amo we kiyabani we ido lo melami ka api gilibamo we Goti aumala gilibami neta olu oloto piyami ya koti, ido nomilipa felegaga kuliyai numuna naba ebalo minamo ya Aiyo, Defiti ufa fiyami weyo, keboka lo minone, loti lamo ka koliti ya seni kala-kala loitaiye. ¹⁶ Etiti ya loga o edamo, Amau minamo wenena ka lamo ya kolabe? loti lato, Yesukafo itibito logimami, O, moda kolowe. Ido ka ma,

Nomilipa namunaki ido nomilipa yaki wenidoti keboka lenawae, loto ya oloto piyane,

loto ka mono lufuwau (Sng 8:2) nemo kama linate ya katoti kolámafe? loto loga o gedaiye. ¹⁷ Loga o gedeto fulo gedeito numuna meya naba kilalauti feka uto, Betani numudo dito luwaila yalo onaiye.

**Yá ade aila Yesu
welalo meguinami ka**

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Ido leda luwaila numuna meya nabalo ya unae, loto kanudo monimo aido ya kadunamu fuluto ¹⁹ ya yá ade ma kanu anawalo eyeto yá monalo wifa, ilawa liyámaito ailako nemo eyeto, kofa ilawa liyámenane, loto loumaito, ayalo yá aila ya meguinaiye.

²⁰ Yá aila meguinaito, ya ege-ege moinamo we eyeti elegiti eti lamo, Egaidana oto yá ade aila ya kene-mané oto meguinaiye? loti loga o edato, ²¹ Yesukafo limo, Ona logimowe. Koli kikito numuti seti-muludi lele melámatoma, yá ade eti o edomo yaidana oti eti enagilae. Ido yako minámaiye. Linate mowa yaleka yowa nemo ya kuwo noku nedito wo, loti lenawamo ya kati meyalo melenagoliye. ²² Neta ma muki yamu olunune, loti koli kikitoti Goti loumunawamo ya moda olunawae, loto logimaiye.

**Yesu ya kema welaloti kolito o-o
ane? loti loga o edamo ka**

(Mk 11:27-33; Lu 20:1-8)

²³ Ido Yesu ya felegaga kuliyai numuna naba kilalau dito, wenena ka mono api gilibi minaito yokila ki umamo kiyabani we yaki wenena kiyabani we wenaba yaki amodoka oti loga o edeti lamo, Kamo ya neta o-o animo ya kema welaloti kolito o-o ane? Ido kemakafo lokomaito o-o ane?

loti lae. ²⁴Lato, Yesukafo limo, Namu yaki linate ya neta lawoko ma loga o gedoneto, logane ya itibiti efe loti lonomatoma, namo ayaidana oto kema welaloti kolito netawa o-omo kuliya ya logiminagolowe. ²⁵Kolalo. Yoni noku wi gede-gede imo we ya kema welaloti eti o-o imo ne? Kosinau nemo we welaloti nefemo, ido faifa wenena wenidoti ne? loto loga o gedaiye.

Loga o gedami kawa ya koliti yamu lokoli-fakoli oti eti lamo, Kosinau nemo we welaloti ne, lenumo ya nediti koli kikito umámae? lolumutenaiye, loto eti ádenune. ²⁶Ido faifa wenena wenidoti ne, lenumo ya wenena muki Yoni polofete ne, loti kolamo yamu wenena kolini kolone, loto ya eti ádenune, loti lae. ²⁷Eti loti itibiti loumamo, Lamo kolife ádone, loti loumato, amokafo limo, Namu yaki ayaidana oto kema welaloti neta-mata o-omo yama logimáme-nagolowe, loto logimaiye.

We ma nalafo lele minami yamu limo ka

²⁸Yesukafo eti limo, Kati kiyalo. We ma nalafo lele minami ya komu nalafo nedo uto loumami, Nanefo, onema ya uto nela waini ilawa mineu ya lono olo, loumageto, ²⁹nalafokafo limo, E'e, eleka nofaito, lonoka olámenagolowe, lifa, aiga ya siya-muluna eleyapa witoto uto lono olaiye. ³⁰Ido wewa nalafo ma nedo uto ayaidana ka loumaito, nalafokafo itibito eti limo, O, menefo, uto lonoka olunagolowe, lifa, áumaiye. ³¹Etito nalafo lele yauti kemakafo melafo welalo golodiye? loto loga o gedaito, eti lamo, Komu nalafole, loti loumae.

Loumato, Yesukafo limo, Namu ona logimowe. Kifanani takisi olu-olu amo we ido kopa olu ono-ono amo wenaipa ya Goti wekudite wenenala kiyaba o gedami kilalau yau linate u komu mele gedeti dinawae. ³²Kolafe? Yonikafo

linate minadoka mona efe limo kanuwa api gilibinae, loto aifa, linate yate koli kikito umámafa, kifana takisi olu-olu amo we ido kopa olu ono-ono amo wenaipa ya koli kikito umae. Eti amo ya linate geyetama nefa, seti-muludi olu eleyapa witi koli kiki ádae, loto logimaiye.

Nela waini migu kiyaba amo we nosámamo kani

(Mk 12:1-12; Lu 20:9-19)

³³Yesukafo limo, Kepa ka ma ya kolalo. Mika aboga we makafo migu nela waini ilawa kifito, kila fito, kiyamidunu nela waini ilawa lipinawamo eba olufe loto, nela waini ilawa kiyaba enawamo numuna kuto, eti o fuli loito mina lonowa ya kiyaba amo we anido meleito monimo eba faiga ma wiye.

³⁴Ena nela waini ilawa kula lenami kamena ya adu melageto kouba-nabala we eti logimami, Mine kiyaba amo we minado uti, nela waini ilawa kula olu nedeti alo, loto gilifi melaiye. ³⁵Gilifi melaito, minado u fedato, mina kiyaba amo we yate kouba-nabala we ya anikiyanido oluti, we ma ya kefakafo ofoti, ma ya ofo fuluti, ma ya kifanadunu ofae. ³⁶Eti ato, ena kofa kouba-nabala we ma so loti ya gilifi melaito wamo mina kiyaba amo we yate ayaidana o gedae.

³⁷Eti ato, aiga ya aimola nalafo amo minado ilifito eti limo, Eyeti kala kolinawamo ne, loto ilifi minagu ya melaifa, ³⁸mina kiyaba amo we yate nalafo ya eyeti, inanimoni lokoli-fakoli o minoti eti lamo, Amo yakafo melafo neta le fi mele edami netala muki olunagolinako, yamu ofo fuluto netala muki ya olunuwe, loti ³⁹migu yauti olu feka fuloti, ofo folae. ⁴⁰Yamu mina aboga yakafo enami ya mina kiyaba amo wewa ya nedi-nedi o gedenaiye? loto loga o gedaiye.

⁴¹Loga o gedaito, itibiti lamo, Nosámamo wewa ya olu nosámami o gedeto, gini fuluto, wenena ailo ma ya nela waini ilawa mina kiyaba enawamo, kula lenami kamenalo ya numu-numu enawae, loto migu lono anido giminaiye, loti loumae.

⁴²Eti loumato, Yesukafo eti limo, Ka mono lufuwau yau eti limo,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne. Wekola yakafo netawa eti imo ya eyeto elegiyone, loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22-23*) nemo kawama ya katoti kolámafe? ⁴³Yamu logimowe. Goti kiyaba we wekudi wenenala kiyaba o ledami mona ya linatedokati oluto ailo feka wenena kulawa olu oloto pinawamo ya anido giminagoliye. [⁴⁴Ido we makafo kifanawama yalo lumu fou lenami ya aumala leke-make oto olu kopa enami ne. Ido kifanawama yakafo we ma meyalo olumo winami ya wewa ukana ya moda upa-napatenaie, loto logimaiye.]

⁴⁵Ido yokila ki umamo we kiyabani we ido Falisi we yate asa wiyami ka limo ya lamo lo ledaiye, loti koliti, ⁴⁶nela wi edenawamo kanu moni wilafa, wenena muki ya polofete ne, loti kolamo yamu kolini kolae.

**We wena olunaido
weni-neta nenawamo ka**

(*Lu 14:16-24*)

22 Yesukafo kepa ka kofa eti logimami, ²Kosinau nemo we wekudite yakafo wenenala kiyaba o ledenami monala ya kiyaba we wenaba ma nalafu wena olunagolimo yamu konuma-kobina naba olu mau wito ofo kiyami we yaidana oto ne. ³Wewa lonodo we eti logimami, Wenena komu luni fiyomo minado uti gilimiti enawae, loto gilifi melaito wafa, luni fiyami wenena

ya eleka ginaito ámae. ⁴Yamu lonodo we ma kofa gilifi meletu eti logimami, Uti komu luni fiyomo wenena ya etiti logimalo, Konuma-kobina ya ofo kito, ido bulumakauti sipisipiti moda ofo kito, muki neta olufe lo fulitoninako, yamu oti we wena anido olu gimito weni-neta nenawae, loti logimalo, loto logimito gilifi melaiye.

⁵Gilifi melaito, uti kawa logimafa, kolámoti faifa kanu ailo-ailo wato, ma ya aimola minau wito, ido ma ya aimola kifana lonolau wito, ⁶ido maleka yate lonodo wewa ani-kiyanido oluti ukani olu nosámami o gedeti gini folae. ⁷Kiyaba we wenabama kawa kolito siya kala-kala lito, kimiwe gilifi melaito, uti gini folamo wenenawa muki gini fuluti, numuni ebani yaki feiya ae.

⁸Feiya ato, lonodo we logimami, Nanefo wena olaito konuma-kobina olufe lomo ya nenune, loto wenena lu fi gedofa, monani efe ádami yamu enawamo ya ogoufámae. ⁹Yamu kanu kofala nedo-nedo uti, wenena muki geyenawamo ya luni fiti, neta nenuge alo, logimiti gilimiti enawae, loto lonodo we logimaiye. ¹⁰Logimaito, uti kanu kofala nedo-nedo monimo uti, wenena muki oloto piyamo, mona lalo melamo ido nosámami melamo, muki ya gilimiti ato, numuna nabau ya wenena naba mau witi amedoti minae.

¹¹Mau witi amedoti numugu ya minato, kiyaba wenabakafo geyenae, loto dito wenena geyemo wiye. Geyemo wimo ya we ma kipa wena oludo unagili wi-wi amo owo ukanalo wiyámami ya eyeto loumami, ¹²Wenenane, kipa wena olunagilado wi-wi amo owo ukagalo wiyámanimo ya egaidana oto numugu amau ya idane? loto loga o edaito, wema ka ádaiye. ¹³Ka ádaito, kiyaba we wenaba ya lonodo we eti logimami, Wewa ana-kiyanalo nela witi sinidigu feka fulato, aya siniku yau kufu naba-

naba oti weni kofala uguti minenagilae, loto logimaiye.

¹⁴Ena ayaidana oto Gotikafo wenena muki ya luni fiyaifa, ido lawoko-lawoko iyaina o gedaiye, loto logimaiye.

**Yesu kifana takisi yamu
loga o edamo ka**

(Mk 12:13-17; Lu 20:20-26)

¹⁵Ena Falisi we yate feka uti, Yesu ka lenami ya ka oluto ligiya lo edenune, loti mau witi kudala ki minoti, ¹⁶gege melamo we ido Heloti ege melamo we Yesu nedo gilifi melato uti eti loti lamo, Api lilibanimo we, ka ona kulako lolo ane, loto koli minone. Ido Goti kanula lalo yalo moninawamo monamu ona kula api lilibi-lilibi o minane. Ido faifa wenenafe, ido kulini nemo wenena ya kolini kolámoto, ka ona yako lo minane. ¹⁷Etito loga o kedogeto itibito ka lenanimo kolinune. Ena kiyaba we wenaba Sisa kifana takisi umu-umu onimo mona ya efe loto nefe? loti loga o edae.

¹⁸Yesukafo kani-manini nosámami kiyamo ya kolitoto eti logimami, Linate monabi lele wiyamo we, nediti kepa mele nomae? ¹⁹Kifana takisi fulenawamo kifana ya nilibalo, lito kifana denaliyasi lawoko ya olu oloto piti ilibato, ²⁰Yesukafo eyeto logimami, Ounaki lufuwalaki ama ya kema netala ne? loto loga o gedaiye. ²¹Ya Sisa ounaki lufuwalaki ne, loti itibiti lounato eti limo, Etito Sisa netala oluti ya Sisa itibiti umalo. Ido Goti netala oluti ya Goti itibiti umalo, loto logimaiye.

²²Kawa limo ya koliti elegiti fulo edeiti wae.

**Folaguti neidamo yamu
Yesu loga o edamo ka**

(Mk 12:18-27; Lu 20:27-40)

²³Aya kamenalo Sadusi wenena ya wenena folagu yauti neidámenawamo

ne, loti kolamo ya Yesu nedo oti loga o edamo, ²⁴Api lilibanimo we, Mosesekafo eti limo, We ma nomilipa kedámoto folagetoma, kunalafo yakafa wena-kenawa ya oluto yalafodo nomilipa olu oloto pi edenaiye, loto limo ne. ²⁵Ido lamo minonigu ya yalafo-kunalafo seweni (7) ya minato, ena komu yanibo ya wena oluto nomilipa kedámoto folaito, kunalafokafo wenawa olaiye. ²⁶Oluto amo ayaidana oto folaito, kunalafo makafo wenawa oluto folaiye. Etiko oluti wato, yalafo-kunalafo seweni (7) ya wenawa lawoko oluti folae. ²⁷Muki ya folato, aiga wenawa yamaki folaiye. ²⁸Folaito, yalafokunalafo seweni (7) ya wenawa olamoma nenako, yamu wenena folamo ya kofa nedinawamo kamenalo ya kema olonafu minenami ne? loti loga o edae.

²⁹Loga o edato, Yesukafo itibito limo, Linate ya ka mono lufuwau nemo ka ido Goti aumala yaki kolife loti kolámanako, yamu kopa ka lo minae. ³⁰Wenena folaguti nedinawamo kamenalo ya we wena mofu melámato, we wena anido olu gimámenagilae. E'e, Goti enisolela kosinau minamo yaidana oti minenagilae.

³¹Ena wenena folaguti kofa nedinawamo kamena yamu Gotikafo logimami ka ya katámafe? ³²Eti logimami, Namu ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minowe, loto ka mono lufuwau (*Kis 3:6*) ya nemo ne. Amo ya wenena folamo Gotinina ya minámaiye. E'e, wenena omuni kofawa minamoko Gotinina ne, loto logimaiye. ³³Ido wenena mau minamo ya kawa limo koliti ya mono api gilibami kala yamu elegiyae.

**Ka auma wiyami yamu
Yesu loga o edamo ka**

(Mk 12:28-31; Lu 10:25-28)

³⁴Ena Falisi we yate Yesu ya Sadusi we olu you lo gedaiye, loti lamo kawa koliti ya mau witi minae. ³⁵Ido mau minagu yauti we makafo lo melami ka ya katoto kolife limo we ya Yesu kepa mele edenae, loto amo nedo uto eti loumami, ³⁶Api lilibanimo we, lo melami ka yauti ya nena ka ya u komu uto auma wiyami ka ne? loto loga o edaiye.

³⁷Loga o edaito, Yesukafo limo, Seka-muluga muki ido ouga muki ido kaka-manega muki ya Wekola Gotika ya umu,

³⁸loto lo melami kau (*Lo 6:5*) nemo kawa ya u komu uto auma wiyami ka ya ne. ³⁹Ido aiga ka ma ayaidana oto nemo, Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino, loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) ya nemo ya ne. ⁴⁰Kawa lele ya Goti lo melami kala ido polofete kanina muki ya mona lufawa ona kula ya ne, loto loumaiye.

**Yesukafo Falisi we Goti ilifi melami
we Kilisto yamu loga o gedami ka**

(Mk 12:35-37; Lu 20:41-44)

⁴¹Falisi we muki mau witi minamo ya Yesukafo eti loto loga o gedami, ⁴²Linate ya Goti ilifi melami we Kilisto yamu nediye loti koli minae? Kema ufa fiyami we ne? loto loga o gedaito, amo yate Defiti ufa fiyami we ne, loti itibiti loumae.

⁴³Loumato, amokafo eti limo, Etito ya Ouna Felegaga yakafo Defiti welau ka melaito, Wekolanele, loto limo ya egaidana oto lo edami ne? Yamu mono lufuwa wiyaiyu yau eti limo,

⁴⁴Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ya kuwokafomota fulo

kiyaga feumau gedenagolowe, loto limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya nemo ne. ⁴⁵Etito Defitikafo ya, Wekolanele, loto lito Goti ilifi melami we Kilisto ya egaidana oto Defiti ufa fiyami we minami ne? loto loga o gedaiye.

⁴⁶Yamu wenena ma ka itibiti loumunawamo ya ogoufámato, aya kamena yalekati minomo wamo ya koliya koliti kofa loga-miga o edámae.

**Lo melami ka api gilibamo
we ido Falisi we monani ka**

(Mk 12:38-39; Lu 11:43-46, 20:45-46)

23 Yesukafo wenena mau wiyamo ido ege-ege moinamo we ya eti logimami, ²Kolalo. Lo melami ka api gilibamo we ido Falisi we yate Mosese yaidana oti lo melami ka api gilibi-gilibi o minae. ³Yamu linate lo melami ka api gilibamo ka muki ya koliti meyalo melalo. Ido monanina mele-mele amo yaidana oti melámalo. E'e, wenikafo lo oloto melamo nefa, inanimi kanina ya meyalo melámae. ⁴Ido lo melami ka api gilibamo, wenena seni-muluni olu aila wi gedenami ka ádoti, auma wiyami ka logimiti keina olu mofu gedafa, ani olu faka lo gedámae.

⁵Ido wenena leyeti lebote lenawae, loti wenena omunido neta muki o-o ae. Ido wenena leyenawamo mono wenena minone, loti kolinagilae, loti lo melami ka ma aila nabalo lufuwa witi koukameu meleti onobanido asa witi wi-wi ae. Ido Goti loumunagili ukanido owo onowalo ekeina nela fana-fana wi-wi ae. ⁶Ido weni-neta naba nenawamo kamenalo ya wenena omunido folomo komu nedo yako ya amedenune, loti koliti, ido mono numugu yaki ayaidana oti wenena omunido ya folomo komu nedo minenune, loti koli-koli o minae. ⁷Ido maketilo ya wenena leyeti aiyo-koiyo ka lolumu-

nawae, loti koliti, Api lilibamo wele, loti lebote lenawae, loti koli-koli o minae.

⁸Eti afa, linate api gilibami we lawokoko ya ne. Ido linate muki ya yatibokunatibo ya minae. Yamu wenena mate, Api lilibamo wele, loti latoma, ya Eti ádalo, logimalo. ⁹Ido mikalo uma we ma, Metefole, loti kuliya olu akaiya oti ebola ádalo. E'e, Metibo lawokoko minami we ya kosinau minaiye. ¹⁰Ido linate yamu wenena mate, Kiyabate we wenabale, loti latoma, ya eti ádalo, logimalo. Kiyabati we wenaba ya lawokoko ilifi melami we Kilisto ya ne. ¹¹Ido linate yauti we makafo u komu meleto kuliyai we wenaba ona nemo we ya linate lonodo wenenatina minenaiye. ¹²Yamu we ma aimola kuliya oluto dinami ya Gotikafo kuliya oluto lumunami ne. Ido we ma aimola kuliya oluto lumuto moni minenami ya Gotikafo kuliya olu akaiya edenami ne, loto logimaiye.

Mona nosámami melamo ka

(Mk 12:40; Lu 11:39-42, 44, 52, 20:47)

¹³Yesukafo limo, Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Linate ya kosinau nemo we wekudite kilalau dinagilamo wenena konido ya kanu ku gede-gede o minae. Eti o minamo linanimote ya kilalau idámoti, ido dinagilamo wenena ya kanuma ku gede-gede o minae.

[¹⁴Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Linate wena-kena ya koni witi numuni netanina ya ugele noti, ido wenena leyenawae, loti ka fana-fana Goti loumu-umu amoma nenako, lifimatina ya olu mulalo-mulalo oto melenaiye.]

¹⁵Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele

wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Linate lege melenami we ma moni wilinune, loti ya kuwo no mulalo ido mikalo uti oti moinamo lono naba-naba oluti moni wili-wiliti, wewa oloto piyageto ya kopa api ilibato mona nosámami melenami yakafo linate mona nosámami melamo ya olu afima o gedainako, yo eifámenami yoku unami ne, loto logimaiye.

Falisi we felegaga neta-mata naba ya fuliti neta kefoko olu faka lamo ya goudami ka

¹⁶Aiyo, linate omuni likami yate wenena kanu gilibamo ya lifima ka naba-naba itibiti olunagilae. Linate ka etiti lamo, We ma eti enae, loto lido ya kawa limo olu auma wito olu onale, loto felegaga kuliyai numuna naba kuliya lenami we ya kawa faifa liye, loti lo-lo ae. Eti lafa, ido we makafo eti enae, loto kawa limo olu auma wito olu onale, loto kifana goli ya felegaga kuliyai numuna naba lulau nemo kuliya lenami we ya kawa meyalo melo, loti loumae. ¹⁷Linate ya ka maninigu minámami ido omuni likami wenenao, kifana goli ya kula nefemo, ido felegaga kuliyai numuna naba yakafo kifanawa olu felegaga imoma ya kula ne?

¹⁸Ido yako minámaiye. We makafo eti enae, loto kawa limo olu auma wito olu onale, loto neta ki-ki amo folomo kuliya lenaido yamu linate yate, Faifa liye, loti lo-lo afa, ido makafo Metefo faifa umunami neta ya yokila ki-ki amo folomolo nemo kuliya lenami we yamu linate lamo, Ka eti lanimo ya meyalo melo, loti loumu-umu ae. ¹⁹Linate omuni likami wenenao, nena neta kula ne? Goti umunagili oluti amo neta ya kula nefemo, ido neta ki-ki amo folomolo yakafo umunawamo netawa olu felegaga imoma ya kula ne? ²⁰Yamu we makafo eti enae, loto lenami we ya kawa limo olu auma

wito olu onale, loto neta ki-ki amo folomo kuliya loto lenaido ya folomowa yaki ido neta muki folomo mulalo nemo kulini muki yaki auma wito olu onale, loto lenami ne. ²¹Ido we makafo eti enae, loto kawa limo olu auma wito olu onale, loto lenami we ya felegaga kuliyai numuna naba kuliya lenaido ya numunawa kuliya yaki ido ayau minami we yaki kulini muki ya olu auma wito lenami ne. ²²Ido we makafo eti enae, loto kawa limo olu auma wito onale, loto kosina kuliya loto lenami we ya Goti minami ebala yaki ido eba aboga yaki kulini olu onale, loto lenami ne.

²³Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Wete-neta olu leya enami neta-mata teni (10) ya olunawaguti ya neta lawoko ma iya meleti Goti umafa, lo melami ka kula yau mona naba nemo ya efe limoko melamo mona, ido wenena milumani seni-mulunigu kolamo mona, ido koli kikitamo monalo melemo idamo mona ya moda fulitae. Linate lo melami ka yau neta ma meyalo melamoidana oti muki neta kefolo naba lakoina ya meyalo melalo. ²⁴Linate omuni likami yate wenena kanu gilibinawamo wenena minae. Etiti amo ya we makafo no nenami yau sekefa lumuto nemo yauti olu fulaifa, ido yafo-kameli yau nemo ya faifa no mitoto imo we yaidana oti minae.

²⁵Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki ido Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Kapuki lapeki ya feka atuwalo noku wiyafa, lulau yau neta-mata maki maki olunumolae, loti ouni-luni-kanigu yau auma witi koli minamo monaki, ido omudi folami neta-mata olu mau witi no fuli lenumolae, loti lalo kolamo monaki ya faitiye. ²⁶Falisi we linate omuni likami ya neta

lulau ya komu noku winawamo feka yaki lakoina feke loto mo lenami ne.

²⁷Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Linate kono mele gedamo ebalo ufa kiyoba limo filamo yaidana oti minae. Aya ebalo fekaka ya wenena eyeti eba lalo ne, loti kolafa, ido lulau ya kono aumani ido neta-mata nosámami fitala kiyamikafo faitimo ne. ²⁸Linate yaki ayaidana oti ukadi atuwakafo wenena omunido lalo moniti monatina efe limo mele minafa, ido lutigu yau monabi lele wiyamo mona ido nosámamiasámami mona ya faitimo ne, loto logimaiye.

Api gilibamo we mona melamo yamu lifima giminami ka

(Lu 11:47-51)

²⁹Aiyo, linate lo melami ka api gilibamo weki Falisi weki monabi lele wiyamo wenenao, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne. Polofete kononi mele gedamo ebalo numuni ku gedeti ido monani efe limoko melamo wenena kononi melado neta kifiti eba ekeina o-o ae. ³⁰Eti oti lamo, Autefo-mota kame-nanidokama minionimo neko, polofete gini folamo wenena ya ani olu faka ádogi ne, loti lo-lo ae. ³¹Eti loti lamo kawa yakafo linate ya polofete gini fulufulu amo we ufa fiyamo wenenanina ne, loto moda ligiya lo gedaiye. ³²Ido aunibo-mota adeina apiti o-o amo neta oiya linate ayaidana oti monatina melemo idae. ³³Linate koyofa nosámami nomilipala minamo, ya Gotikafo olu kalo mele gedeto yo eifámenami yoku yau fulo gedenami, ya egaidana oto koli unawamo ne?

³⁴Yamu kolife loti kolalo. Polofete, ido ka maninigu nemo we, ido ka mono api gilibamo we ya linate minagu gilifi meloneto enawamo, maleka ya gini fu-

luti ido yá yofolo gininawamo ne. Ido maleka ya mono numudigu ya nela ke-fakafo ipi giniti ido giyadato numudo malo-malo u-unawamo ne. ³⁵Yamu wenena yate monani efe limo wenena mikalo uma ya gini folamo lifima muki ya linatedoka minenagoliye. Etito monala efe limo we Abeli ofo folami kamenaloti wenena ya gini fulumo uti uti Sekalaiya, Belekia nalafo yaki ofato folami kamenalo wae. Wewa ya felegaga kuliyai numuna nabaki neta ki-ki amo folomoki muliti yalo minaido ya ofo folae. Yamu lifimawa muki ya linatedoka giminami ne. ³⁶Namo ona logimowe. Lifimawa muki ya oiya wenena minado ama fede giminami ne.

**Yesukafo Yelusalemu
wenena yamu kufu imo ka**

(Lu 13:34-35)

³⁷Aiyo, Yelusalemu wenena, Yelusalemu wenena, linate yate polofete gini fuluti, ido kifanakafo wenena minagu gilifi melami ya fuloti ginamo, ya okolofokafo nomilipala okanau olu mau wi gedami yaidana oto linate muki ya kemanau olu mau wi gedanae, loto kolofa, ido eleka ginaito, E'e, lae. ³⁸Kolalo. Numudi ebatina fulitoneto ya polofete linateki minámato, linateko minenawamo ne. ³⁹Yamu logimowe. Namu ya kofa neyámoti monimo uti uti Wekola kuliyalo ami we ya ebola logeto mino kolimo wiye, loti ka mono lufuwau (*Sng 118:26*) nemo ka lenawamo kamena yalo ya kofa neyenagilae, loto logimaiye.

**Felegaga kuliyai numuna naba
ya luko-mako enawamo ka**

(Mk 13:1-2; Lu 21:5-6)

24 Yesu felegaga kuliyai numuna naba ya fulito wido ege-ege moinamo we ya felegaga kuliyai

numuna naba kuwamo ya ilibinune, loti amo nedoka ato, ²Yesukafo limo, Numuna kuwamo neta muki ya eyafe? Namu ona logimowe. Kifana makafo kifana ma mulalo nemo amaidana oti koitámenagilae. E'e, muki ya itufu fulato, lumu fou lenagoliye, loto logimaiye.

Keina nosámami fedenami ka

(Mk 13:3-13; Lu 21:7-19)

³Yesu Olifi mowalo ya amedoto minaito, ege-ege moinamo we amo lako ya minaido oti eti loumamo, Kawa lanimo yama nena kamenalo oloto pinami ne? Ido egaidana oto mebe-maba ya fedenami eyeto kamo kofa itibito enanimo kamena ido mika kosina fuli lenami kamena moda alitimo ne, loto kolinune? loti loga o edae.

⁴Loga o edato, Yesukafo limo, Linate wenena mate oti kote witenawae, loti ko efe loti moinalo. ⁵Wenena so loti oti kuline oluti, namu Goti nilifi melami we Kilisto minowe, lenawamo ya wenena muki koni winagilae. Etito nenako, ko efe loti kiyaba oti minalo.

⁶Ido fina ka ido lowa ka ya kolinagilafa, koli gimámalo. Netawa yaidana fedenagolifa, mika kosina fuli lenami kamena ya ayalo fedámenami ne. ⁷E'e, wenena mikau-mikau ya lowa fimo wato, ido mikalo kiyaba we ma wenenalaki ido kiyaba we ma wenenalaki lowa fina fimo unawamo ne. Ido mikau-mikau kadunamu naba oloto pitoko minageto, ido mika mima naba enami ne. ⁸Ido netawa-matawa muki ya wenaipa nomilipa kedenagili ukani apito ogofu imo yaidana oto ne.

⁹Ena aya kamenalo ya linate namu wenenane minanako, yamu oluti ukadi ogofu olu gimiti keina naba olu mofu gedeti gini fulunawamo ne. Ido mikau-mikau wenena mukite wenenane minamo yamu seni-mulunigu koli

nosámamiasámami giminagilae. ¹⁰Ido netawa ya oloto pinami kamenalo ya wenena so loti ya fulo nedeti kopa uti wenenani ya olu kuwonibo-mota anido gimiti inanimoinanimo kuwolalo-kuwolalo bulunawamo ne.

¹¹Ido ka suki polofete so loti enawamo ya wenena muki koni winawamo ne.

¹²Ido mona nosámami ya u naba-naba fedenagolinako, wenena muki ya senimuluni gimi-gimi amo mona ya fulitenawamo ne. ¹³Etiti minenagilafa, koli kiki loti auma witi minomo keinawa fuli lenami kamenalo dinawamo wenena ya Metefokafo olu omuni kenami ne. ¹⁴Ido wenena muki mikau-mikau minamo ya kawa kolinagilae, loti wekudite kiyaba o ledami we kala kuwa lalo ya logimimo wato, kawa kolitato, ena aiga mika kosina fuli lenami ne, loto logimaiye.

Neta nosámami aiga fedenami ka

(Mk 13:14-23; Lu 21:20-24)

¹⁵Wenena yate Daniyeli ka limo, ka mono lufuwau (*Dan 9:27, 11:31, 12:11*) nemo kawa katenawamo ya kolife loti kolinagilae. Neta nosámami-asámami muki neta olu kopaitenami neta yamu limo, aya netawama eba felegagalo yalo minenami ya eyenawado ¹⁶Yudia mikau minenawamo wenena u mowaleka koli unagilae. ¹⁷Ido ma numuna obito minenaidoti ya lumuto numunau yauti koukamela olunami kamenala minámenagoliye. ¹⁸Ido ma ya minau lono olunaidoti ya kofa itibito uto ukanalo owo olámenagoliye. ¹⁹Ido aya kamenalo ya wenaipa nomilipa mulunigu nemoki, ido wenaipa nomilipanina amina gimi minenawamoki ya keina naba kolinawamo ne. ²⁰Ido netawa fedageto koli unawamo ya epe naba lenami kamenalofe, ido Sabati foli kamenalo ya oloto pitenaiye, loti Goti loumu-umu o minalo. ²¹Aya kamenalo keinawa naba-naba fedenami ya mika kosina oloto

piyaido akaimati oto oiya kamenalo minami keina yaidana oloto piyámami ne. Ido aiga yaki keina yaidana ma minámenagoliye.

²²Kamenawa ya fukoto olu lina itámami neko, wenena ma ya minámagi ne. Etito nefa, amokafo wenenala iyaina o gedami yamu kolito kamenawa olu lina itenagoliye.

²³Ido aya kamenalo we makafo, Eyalo. Ilifi melami we Kilisto uma ya ne, loto lenaife, ido, Eyalo. Yowa ne, loto lenami ya koli kikito umámalo. ²⁴Etito wenena mate oloto piti suki ka lenawamo, maleka namo ya Kilisto minowe, lato ido ma yate, Namu polofete minowe, loti enawamo, ya neta kofawa naba-naba ailo-ailo ido aumani gilibami neta olu oloto pinawamo, ya Goti iyaina o gedami wenenala yaki koni winune, loti ogofunawamo neko ya koni winagi ne.

²⁵Kamenawa aiga enami yamu linate moda komu logimitowe. ²⁶Yamu moda kofu mikau yola minaiye, latoma, ya áumalo. Ido moda numugu lulau amau minaiye, lenawamo yaki kolámalo. ²⁷E'e, kopanakako filiga fo idaidokati kopana kito uto fo lomaidoka ya wimo yaidana oto wenena yate namo We Kula kofa itibito enamo ya neyenawae.

²⁸Kolife loti kolafe? Kono ukana nedo yalo nema ikime ya oti mau wi-wi ae, loto logimaiye.

We Kula itibito enami ka

(Mk 13:24-27; Lu 21:25-28)

²⁹Ena kaila fiyami kamenawa fuli lagetoyalo,

Fo ya sinidito, ikana lamenala ya fuli lito, ukulu ya kosinauti olumo wiyageto, kosinalo nemo neta muki ya momoga enagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 13:10, 34:4*) ya nemo ne. ³⁰Aya kamenalo namo We Kula enamo mebe-mabane kosi-

nalo yalo oloto piyageto, mikau-mikau minamo wenena muki neyeti ya kufu nema naba lato, namo We Kula ya kosina limulo minoto aumane nabaki ido lamena nabaki oneto neyenawamo ne.³¹ Ena namo enisolene ya gilifi meloneto bumu wekilofu nola aumafofo loti nola meleti mika filiga-filiga yaleka-waka uti iyaina o gedami wenenala olu mau wi gedenawae, loto logimaiye.

Yá ade monala yamo lilibami ka

(Mk 13:28-31; Lu 21:29-33)

³²Linate ya yá ade monala yamo neta lilibami ka kolife loti kolalo. Yá ade akawa ya lilisawa bu loto nowala minoto aila kofawa wiyaitoma, ayalo fo lenami kamena alili iye, loti kolae.³³ Etito netawa muki yaki oloto piyaito linate eye minenawamo, ya kamenawa moda adu ona meletami ne, loti kolinagilae.³⁴ Ka ona logimowe. Kamena oiya ama minamo wenena maleka folámato ya netawa muki logimomo ya oloto pinami ne.³⁵ Mika kosina ya fuli lenagolifa, namo kane ya minowa-monowa omo dito fuli ádenami ne.

Kamena yamu kolife ádae, loto limo ka

(Mk 13:32-37; Lu 17:26-30, 34-36)

³⁶Netawa muki oloto pinami kamena ya kolife limo we ma minámaiye. Ido kosinau enisole yaki kolife loti kolámae. Ido namoki Nalafo minomo ya kolife loto kolámowe. E'e, Metefo yako fedenami kamenawa ya koli minaiye.³⁷ Ido namo We Kula kofa itibito enamo kamenalo ya Nowa minami kamenalo wenena monani melamo yamaidana oti mona melenawamo ne.³⁸ No lafawa naba ya fedámami kamenalo wenena weni-neta nonano noti, we wena mofu melato, we wena anido olu gimato, etiti yaida-amaida monalo moni minato, Nowa sipiku idami yalo³⁹ no lafa naba-

naba enami kamena ya kolife loti kolámato, no lafa naba-naba oto wenenawa muki ya kililifa oto gilimito wiye. Ido yamaidana oto namo We Kula itibito enamo kamenalo ya eti amo yaidana enawae.

⁴⁰Ido kamena yalo we lele migu lono olu minenawaidokati ma ya oluti ido ma ya fulu edenawamo ne.⁴¹ Ido wena lele lakoina lono olu minenawaidoti ma ya oluti ido ma ya fulu edenawamo ne.⁴² Etito ya nenako, yamu Wekolatina itibito enami kamena ya kolámanako, yamu koti kiyaba otiko minalo.⁴³ Ido numuna aboga yakafo onema luwaila numuneu ugele we fukoto dinami ne, loto kolami neko, siniku ya kiyaba ageto fukoto idámagi ne.⁴⁴ Etiti linate yaki namo We Kula enamo kamenane ya kolámamo yamu kiyaba otiko minalo, loto logimaiye.

Lonodo mona nosámami melami we ido ma mona lalo melami wete kanina

(Lu 12:42-46)

⁴⁵Yesukafo eti limo, Ena lonodo we yauti kema yamo lono koli umuto efe loto oluto ka manenau nemo we ne? Lono aboga yakafo, Wewa ya lonone olamo wenena muki ya kiyaba o gedeto, weni-neta nenawamo kamenalo ya weni-neta iya meletu gimigimi enaiye, loto iyaina o edami ne.⁴⁶ Aiga lono aboga itibito oto lonodo we loumایدo meyalo meletu lono olu minami we eyageto ya lalo mino kolinagoliye.⁴⁷ Namu ka ona logimowe. Lono aboga ya oto netane-matane muki kiyaba o nedenaie, loto koukamela muki ya lonodo we analo melenagoliye.⁴⁸ Etito melenagolifa, ido lonodo we ya monala nosámenami meletu, lono aboga ya kenemane oto itibito ámenagoliye, loto siya-mulunau kolito⁴⁹ ya auwafo-mota koubanaba we kefakafo ginito,

ido no noti luni-kani olu kopa o-oti moinamo weki lakoina weni-neta ido nonano naba no-no minenawae. ⁵⁰Ena wewa lono aboga itibito enami kame-nala yamu kolámoto, ido oiya onema ámenagoliye, loto koli minaido, aya kámenalo moda o fedenaiye. ⁵¹Fedeto we ya monabi lele wiyamo wenena ebanigu yau ilifi melageto, ayau moda kufu naba-naba oti weni kofala uguti minenagilae, loto logimaiye.

Nomili teni (10) ya kepa kanina

25 Yesukafo ka ma eti limo, Aya kámenalo ya kosinau nemo we wekudite wenenala kiyaba o ledami we monala ya nomili teni (10) yate lamunina ya oluti uti, kipa wena olunagolimo ya kanudo enaido katula oto ilimito enune, loti wamo yaidana oto ne. ²Nomili faifu (5) ya ka maninigu nemo nefa, ido maleka faifu (5) ya ka maninigu minámaiye. ³Ka maninigu minámami nomiliwa yate lamunina oluti wafa, ido no lamuku lekinawamo ya ma olámae. ⁴Ido ka maninigu nemo nomiliwa yate lamunina oluti ido no fiyamo netau yau lamu no ma liligaleka witi, oluti wae.

⁵Ena kipawa wena olunagolimo ya enaidole, loti kiyaba afa, ámaito nomiliwa omuni fifi ito oku ono minae.

⁶Oku ono minato, luwaila sini kamulu kiyami kámenalo ya wena olunagolimo we ya kanudo o fedageto ya uti, eyeti ilimiti itibiti alo, loto ka naba ma oloto wito, ⁷nomilima muki nediti lamunina olufe lamo, ⁸ka maninigu minámami nomili yate ka maninigu nemo nomili ya eti logimamo, Lamute ya efinagoliye. Linate no ma leki ledalo, loti lafa, ⁹ido ka maninigu nemo nomili yate, E'e, note uma ya linateki ido lamoki lek-inumo ya ogoufámáiye. Linate uti no ma meina fiyalo, loti logimae. ¹⁰Ena lamu no meina finune, loti kanudo u mi-

nado ya wena olunagolimo kipawama aito, kiyabala o minamo nomili ya weni-neta ofo kiti melamo numugu ya lakoina idato kanu kuwae.

¹¹Kanu moda kuwato, ido aigama nomili liligama yaki oti eti loumamo, Wenabao, wenabao, kanu wi ledomo, lafa, ¹²ido amokafo limo, Namu ka ona logimowe. Linate geyefe loto geyámowe, loto logimaiye.

¹³Yamu kolalo. Itibito enamo kámena ya linate kolámamo yamu ya kámena-kámena moda kotu kiyabane otiko minalo.

Lono olamo we tili (3) kepa kanina

(Lu 19:11-27)

¹⁴Ido kámenawa enami ya etito yaidana oto ne. Kolalo. Kámena ma we makafo kanu faiga unae, loto lonola olamo we koukamela anido meleto, netane kiyaba o nedato unae, loto luni fiyaito, ato ¹⁵anido melami we ya lonodo we muki monani yaki ido neta-mata olufe lenawamo ogofuto mino gedami aumani yakimu kolito kifana ya iya meleto we ma kifana naba-naba kuliya taleni faifu (5) ya umami, ido we ma kifana naba taleni lele ya umami, ido we ma kifana taleni lawoko ya umami, etito gimitoto unagolimo kanu ya wiye.

¹⁶Ena kifana taleni faifu (5) olami wema ya alako uto kifanamakafo lono oluto kifana taleni faifu (5) maki ika oto olaiye. ¹⁷Eti ito ido kifana taleni lele olami wema ayaidana oto kifana taleni lele maki olaiye. ¹⁸Olaifa, ido kifana taleni lawoko olami wema kifanawa oluto uto mikau ya kale lito falukaiye.

¹⁹Aiga kámena fana minototo lonola olamo kiyabani we wenaba ya kifana gimami yama olufe lenae, loto itibito aiye. ²⁰Eti ito kifana taleni faifu (5) ya olami wemakafo kifana taleni faifu (5) maki olu lakoito oluto loumami, Wen-

abao, eyo, kifana taleni faifu (5) no-manima lonowa olumo uto kifana taleni faifu (5) ya maki ounawa olowe, loto loumaiye. ²¹Loumaito, kiyaba we wenaba yakafo itibito loumami, Kamo ya kouba-naba we lalo minoto kanelo golodanimi lonoka lalo eyowe. Kamo kefolo netao kiyaba we lalo minaninako, yaidana oto koukamene muki ya kiyaba o nedageto, namote ekeleto laloko minomo dinagolone, loto loumaiye.

²²Ido kifana taleni lele olami wemakafo oto loumami, Wenabao, eyo, kifana taleni lele nomanima lonowa olumo uto kifana taleni lele maki ounawa olowe, loto loumaiye. ²³Loumaito, kiyaba we wenaba yakafo limo, Kouba-naba we lalo minoto ido kanelo golodanimi lonoka lalo eyowe. Kamo kefolo netao kiyaba we lalo minaninako, yaidana oto koukamene muki ya kiyaba o nedageto, namote ekeleto laloko minomo dinagolone, loto loumaiye.

²⁴Ena kifana taleni lawoko olami wemakafo oto loumami, Wenabao, sekamuluga itamima minanimi ne, loto kolomo, konuma-kobina minigu kifamo ya dolito wenena ailote mikanigu ufa neta itili agu yauti doli no-no animoma nenako, ²⁵yamu kolika kolito, kifana taleni lawoko nomanimo ya mikau kale lito falukomo uma ya ne, loto umaiye.

²⁶Umaito, kiyaba wemakafo loumami, Kamo ya kouba-naba we kefali nosámami minane. Kamo neyanimo ya ailo wenena minigu yauti konuma-kobina kifamo ya dolito wenena ailo mikanigu ya ufa neta itili agu yauti doli no-no omo neyanima nefe? ²⁷Ido namomu eti loto kolaninako, kifana kiyaba we anido meleto ido kiyabane we enami kamenalo ya kifanala melomo yaki kifana ouna yaki olunaiye, loto kifanane ya mele-mele amo numugu ya nedito

mele nedámame? loto loga o edaiye. ²⁸Loga o edeto, ya eti logimami, Kifanawa taleni lawoko ya anauti oluti kifana taleni teni (10) ya olu minami we ya umalo, loto logimaiye. ²⁹Etito neta ma ko nami we ya maki enu wito umageto neta naba ko nenami we minenagoliye. Ido we ma neta kefoko ko nami ya aya neta kefo ko namima ya anauti ipenagoliye. ³⁰Ido kouba-naba we nosámami ya sinidigu feka fulato, siniku ya kufu naba-naba oti weni kofala uguti minenagilae.

Kamena naba kala

³¹Namo We Kula ya lamene nabau enamo, enisole muki yaki lakoina enumo kamenalo, ya ekeina folomonelo dito amedoto minoneto, ³²wenena mikau-mikau onobanelo olu mau wi gedato, ido sipisipi kiyaba wekafo sipisipi ido meme fokito iya mele gedami yaidana oto wenena fokito iya mele gedenagolowe. ³³Sipisipi ya ane onaleka fulo gedeto, ido meme ya ane adowaleka fulo gedenagolowe. ³⁴Ena kiyabani we wekudi namo ya wenena ane onaleka minenawamo ya eti logiminamo, Linate Menefo ubalela gimami wenena ya alo. Kana mika oloto piyaidoti Menefokafo kiyaba wenena naba minenawae, loto ebatina le fi mele gedami eba ya olunawae. ³⁵Kolafe? Kadunamu fuluto minoneto linate ya wene-neta nomamo ne. Ido nomu koloneto no ya nomamo ne. Ido eba ailo maukati oto kanudo minoneto numudigu ya nilimiti wamo ne. ³⁶Ido ukanelo owo minámaito ukanelo owo ya wi nedamo ne. Ido neta kiloneto kiyaba o nedamo ne. Ido nela numugu minoneto oti neyamo ne, loto logiminagolowe.

³⁷Etito logiminado ya monani efe limo wenenawa yate itibiti eti lonumunawamo, Wekolao, nenafeko kadunamu folageto keyeto weka-neta komonimo

ne? Ido nomu kolageto no komonimo ne? ³⁸Ido nenaferko ya eba ailo maukati we keyonimo minane, loto kilimito numudeuka wonimo ne? Ido ukagalo owo minámaito minageto ukagalo owo wi kedonimo ne? ³⁹Ido nenaferko neta kilito minageto uto keyeto, ido nelau minageto uto keyonimo ne? loti loga o nenedawamo ne.

⁴⁰Ido namo kiyabani we wekudi ya itibito eti lenamo, Ka ona logimowe. Linate yate wenenane kulini minámami wenena ma eti o gedamo ya namoki eti o nedae, loto logiminagolowe.

⁴¹Ido ane adowaleka minamo wenena yaki eti logiminamo, Linate u kopa unawamo wenena namo minodo ya fuliti, nosámami abogaki kimiwelaki yo eifámenami yo olufe lo gedaigu yau lumuti minalo. ⁴²Kolafe? Namu ya kadunamu fuluto minoneto linate wene-neta ya nomámamo ne. Ido nomu koloneto no ya nomámamo ne. ⁴³Ido eba ailo maukati oto minoneto numudigu ya nilimiti áumamo ne. Ido ukanelo owo minámaito ya ukanelo owo ya wi nedámamo ne. Ido neta kilito, ido nelau minoneto ya oti kiyaba o nedámamo ne, loto logiminagolowe.

⁴⁴Logimoneto, amo yate lonumunawamo, Wekolao, nenaferko kadunamu folanimofe, ido nomu kolanimofe, ido eba ailo malekati animofe, ido ukagalo owo minámamife, ido neta kilanimofe, ido nelau minanimo ya aga olu faka ádone? loti loga o nenedawamo ne.

⁴⁵Ido itibito lenamo, Namu ona logimowe. Linate yate wenenane kulini minámami ma ya eti o gedámamo ya namoki eti o nedámamo ne, loto logiminagolowe. ⁴⁶Yamu uti minowaminowa enami lifima ya olumo dinagilae. Ido monani efe limo wenena ya omuni kofawa minowa-minowa oti minomo dinagilae, loto logimaiye.

Yesu ofo fulunagili ka loti lo kifamo ka

(Mk 14:1-2; Lu 22:1-2; Yo 11:45-53)

26 Ena Yesukafo kawa muki lo fuli loito ya ege-ege moimamo we eti logimami, ²Kamena lele ma wageto ya Goti Elita O Ledami foliwa oloto pinagoliye, loti koli minae. Ido namo We Kula ya kuwonefo-mota anido gimato ya yá yofolo nofenagilae, loto logimami ne.

³Ena kamena yalo yokila ki umamo we kiyabani we wenaba kuliya Kaiyafasi numuna nabau ya yokila ki umamo we kiyabani wemomo yaki ido Yuda wenena kiyabani wemomo yaki mau witi, ⁴Yesu nedo momona oti ana-kiyanalo nela witi ofo fulunagili ka loti lo kifafa, ⁵wenena muki fina lowa fitenawae, loti oiya amau foliwalo eti ámokele, loti lae.

Wena makafo no ladanuwa imo Yesu atelalo leki edami ka

(Mk 14:3-9; Yo 12:1-8)

⁶Ena Yesu ya Betani numudoka komu okola kilami we Saimoni numunalo minoto ⁷amedoto wela-neta no minaito, ya wena makafo nomu kifana falake limo nomuku no ladanuwa imo meinala naba nemo ya oluto oto Yesu atelalo leki edaiye. ⁸Eti ito, ege-ege moimamo we eyeti ko eleka fi umuti eti lamo, Meinala naba nemo netawa ya nedito fa fulaiye? ⁹Netawa ya kifanaloto fulami neko, meina naba oluto neta ko ánamo wenena gimagi ne, loti lae.

¹⁰Eti lato, Yesukafo aya ka ya kolutoto logimami, Linate wena ama ya nedito odu minae? Neta lalo o nedaiye. ¹¹Kolafe? Neta ko ánamo wenena ya moda linateki kamena-kamena lakoina ekeleti minenagilafa, ido namo ya linateki kamena fana ekeleto minámenagolowe. ¹²Fulunamo kamena adu melainako, yamu yá nowala ladanuwa imo ukanelo leikami ya foloneto mele nenedawamo

yamu ya eti o nedaiye. ¹³Yamu ka ona logimowe. Kane kune lalo mikau-mikau logimimo uti uti wenawa ama netawa o nedami monala yaki lakoina logimimo wato, ya amomu koliwa-koliwa mine-nagilae, loto logimaiye.

**Yudasikafo Yesu ya kuwolafo
anido melenami ka**

(Mk 14:10-11; Lu 22:3-6)

¹⁴Ena we tuwelu (12) minaguti ya we ma kuliya Yudasi Isikaliyoti yokila ki umu-umu amo we kiyabani wemomo minadoka uto ya logimami, ¹⁵Namokafo amo ya anido gimonetoma, ya kifana meina nenaki numunawamo ne? loto loga o gedaito, yalo amote kifana siluwa teti (30) ya katoti umato olaiye. ¹⁶Kifanawa olaido yaloti ya anido giminami kanu ya moni wilimo wiye.

**Goti Elita O Gedami
konuma-kobina namo ka**

*(Mk 14:12-21; Lu 22:7-14,
21-23; Yo 13:21-30)*

¹⁷Ena foliwa ya beleti olufe lagetto fudenami neta yisi ya melámoti faifa kiti no-no amo foliwa komu kamenalo ya ege-ege moinamo we Yesu nedo oti lounato, Numuna egau ya Goti Elita O Gedami konuma-kobina ofo kito olufe lenune? loti loga o edae. ¹⁸Amokafo limo, Numuna meya nabau ya we ma minenaido uti eti lounalo, Api lilibami wekafo eti lokomami, Kamenane alitimo yamu numugau namoki nege-nege moinamo weki Goti Elita O Gedami konuma-kobina nenune, loto liye, loti ya lounalo, loto logimaiye. ¹⁹Eti loto logimaito, ya welalo meleti ege-ege moinamo we Goti Elita O Gedami weni-neta ofo kiyae.

²⁰Ena lunaga fo saipaito ya Yesuki ido ege-ege moinamo we tuwelu (12) yaki numunawa yau amedoti minoti

²¹weni-neta no minato, ya amokafo logimami, Ka ona logimowe. Linate yauti we makafo namo ya kuwonefo-mota anido giminagoliye, lito, ²²senimulunigu keina naba-naba iti lounamo, Wekolao, namofe? loti muki loga o edae. ²³Loga o edato, amokafo limo, We ma lape yau ana fulageto namo yaki ana fulo ayau itenamo we yakafo kuwonefo anido giminagoliye. ²⁴Namo We Kula ya moda fulunamo kanune yamu ka mono lufuwau wiyadoma ya ayalo unagolowe. Etito unafa, ido namo We Kula ya kuwonefo anido giminami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne. Olafo mulunauti oloto piyámami neko, ya lalo minagi ne, liye. ²⁵Eti lito, kuwolafo-mota anido giminami we Yudasi yakafo lounami, Api lilibanimo we, namomu labe? lito ya, Kaimoka moda lane, loto lounamiye.

Yesukafo mono kobina gimami ka

*(Mk 14:22-26; Lu
22:15-20; 1 Ko 11:23-25)*

²⁶Ena weni-neta no minato Yesukafo beleti ma oluto, siyane, lalole, loto lounutoto ya leketo ege-ege moinamo we gimito logimami, Ama ya namo ukane ne. Oluti nalo, loto logimaiye. ²⁷Eti loito ena nomu oluto, siyane, lalole, lounutoto ya gimito eti logimami, Linate muki ya nomuwa yauti nalo. ²⁸Ama ya namo wanune ne. Gotiki olu kutifi gedami ka olu auma wi edami wanune yakafo lifimanina kilili o gedena, loto wenena mumudi yamu lek-inamo ne. ²⁹Ido ka ma logimowe. No waini ya kofa ma moda ánoto minomo uto uto Menefo kiyabate we wekudi kiyaba o ledami kilalau yau linateki ya kofa nenagolone, loto logimaiye.

³⁰Ena eti loto logimaito, ya mono nema ma lotiti numudoti lumuti uti Olifi mowalo ya idae.

**Pitakafo Yesu kuliya
olu falukunami ka**

*(Mk 14:27-31; Lu
22:31-34; Yo 13:36-38)*

³¹ Olifi mowalo idato, ya Yesukafo limo, Kolalo. Ka mono lufuwau eti limo, Namokafo sipisipi kiyabani we ya ofoneto, sipisipi mau minamo ya upatenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sek 13:7*) ya nemo yamu onema oiya luwaila neta o nedanawamo yamu linete muki ya fulo nedeti koli unagilae. ³² Eti enawafa, ido namo fologuti nedito ya Galili mikau u komu mele gedeto unagolowe, loto logimaiye. ³³ Pitakafo ka itibito limo, Maleka muki ya koli fulo kedeti watoma, ya namo nanimo ya moda fulo kedamenagolowe, loto loumaiye. ³⁴ Yesukafo limo, Namoka ka ona lokomowe. Onema luwaila okolofa nola adageto ya kamena tili (3) ya kuline olu falukunagolane, loumaiye. ³⁵ Eti lito, Pitakafo limo, Kofo fulunawamo ya namoki lakoina nofo fulatoma, moda kulika olu falukame-nagolowe, loto loumaito, ido ege-ege moinamo we muki yaki ayaidana oti loumae.

**Yesukafo Getesemanika
Melafo loumami ka**

(Mk 14:32-42; Lu 22:39-46)

³⁶ Ena Yesu ido ege-ege moinamo we ya eba ma kuliya Getesemani wato, amokafo limo, Amalo amedoti minato, yolalo uto Menefo loumunagolowe, loto ³⁷ Pita ido Sebedi nalafo lele gilimito uto ya siya-mulunau kolami keina naba-naba o minoto, ³⁸ eti limo, Senemuluneu keina naba-naba omo yakafo fulunamoidana imo yamu amalo minoti namoki lakoina kiyaba o minalo, loto logimaiye. ³⁹ Eti loito, kefo ma monimo uto kola-wela mikalo olumo fito limo,

Menefo, kanu ma minagaiyama miluma kolomo kapu ama olu fulo nedanane, loto kolomo nefa, ido namo kolodo mele nedamoto, kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumaiye.

⁴⁰ Loumutoto ya itibito ege-ege moinamo we minado oto geyaima, oku ono minato ya Pita loumami, Namoki kamena lina efema lakoina kiyaba enawamo ya ogoufamafe? ⁴¹ Ido neta ma fedeto ya kepa mele lumutenaiye, loti koti kiyaba oti Goti loumutiko minalo. Lutigu eti enune, loti kolafa, ido ukadi aumala ya kefo ne, loto logimaiye.

⁴² Eti loito kofa uto limo, Menefo, keinawa ya olu fulo nedamagaiyama ya moda mofunagolowe. Kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumutoto, ⁴³ ya kofa itibito aito, omuni fifi ito oku ono minamo ya geyeto ⁴⁴ fulo gedeto kofa uto Melafo loumami, ya komu loumami kama moda ayaida oto kofa loumaiye.

⁴⁵ Eti loumuito ya kofa itibito ege-ege moinamo we minado oto logimami, Faifa minoti oku ono minafe? Kamena ya moda alitimo ya namo We Kula ya lifimanina nemo wenena anido moda gimaiye. ⁴⁶ Neidato wokele. Afulaleka eyalo. Kuwonefo-mota anido gimami we ya moda o fedaiye, loto logimaiye.

**Yudasikafo Yesu kuwolafo
anido gimami ka**

(Mk 14:43-50; Lu 22:47-53; Yo 18:3-12)

⁴⁷ Eti loto logimi minaito ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti we ma Yudasi ya o fedami, wenena mau naba lakoina yaki amo wenena anigu emi nabati kefati olamo, ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani we ido Yuda wenena kiyabani we yate, ilimiti enawae, loti gilifi melae. ⁴⁸ Ido anido gimami we yakafo komu eti loto logimami, Wewa ya mudo ede-

namo ya ne. Ana-kiyanalo olalo, loto logimito ⁴⁹oto alako Yesu nedo o fedeto loumami, Api lilibanimo we, siyane, loto mudo edaiye. ⁵⁰Mudo edaito, Yesukafo loumami, Yowone we, eti enae, loto animo ya eti o, loto loumaito, ya oti analo olu kiki loti anigu olae.

⁵¹Eti olato, moda Yesuki minamo we yauti makafo emila kimelauti ika oto yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba kouba-nabala we kala ya fuko fulitaiye. ⁵²Fuko fulitaito, Yesukafo eyeto ya loumami, Wenena muki emikafo fina finawamo ya emikafo gini fuli lenagilanako, itibito kimekau wiyo. ⁵³Ido Menefo loga o edonetoma ya oiya ama enisolela mau naba-naba sewedi tauseni (70,000) yaidana oto gilifageto ane olu faka lenawamo ne, loto kolámabe? ⁵⁴Ido eti oneto ka mono lufuwau nemo yau ka ma namodo netawa o fedenami yamu limoma ya egaidana oto u ayalo kulawa fedenami ne? loto loga o edaiye.

⁵⁵Ido aya kamenalo Yesukafo wenena mau minamo eti logimami, Namu ya ugele we wenabanina ne, loti koliti ya emiti kefati oluti oti nela fi nedene, loti afe? Kamena-kamena felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya wenena api gilibimo wodo yama ane-kiyanalo oluti nela fi nedámae. ⁵⁶Eti ámama nefa, ido oiya ama ya neta muki o nedamo ya polofete ka mono lufuwa wiyamo ka yama u ayalo kulawa fedenagoliye, loto logimaito, ayalo ege-ege moinamo we muki fulu edeiti koli wae.

Yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba numunau ilimiti idamo ka

(Mk 14:53-65; Lu 22:54-55, 63-71; Yo 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Ena Yesu ana-kiyanalo olu kiki loti olamo we yate ilimiti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba Kaiyafasi nedo wato, ayauka ya mono api gilibamo we

ido Yuda wenena kiyabani we ya mau witi minae. ⁵⁸Eti ato, Pita ya faigato meleto ege uto, yokila ki umamo we kiyabani we wenaba numuna nabalo o fedeto kilalau dito, ya nedi-nedi o edenawae? Eyenae, loto kimiwe minagu uto amedoto minaiye.

⁵⁹Minaito, ena yokila ki umamo we kiyabani wemomo ido kanisolenina kuliyai Sanihetilini mau muki minoti ofo fulunumo ka olu oloto pinune, loti suki ka fi umunawamo ya moni wilimo wamo, ⁶⁰wenena muki suki ka fi umunawamo ya o fedafa, ofo fulunawamo ka ma olu oloto piyámae. Eti o minato, ya aiga we lele o fedeti eti lami, ⁶¹Wewa yakafa eti limo, Goti felegaga kuliyai numuna naba ya lukoto fo kamena tili (3) wageto kofa ku fuli lenamo ne, lito ya moda kolonimo ne, loti laiye.

⁶²Eti laito, ya yokila ki umamo we kiyabani we wenabakafo folomolokati nedito Yesu loumami, Kamo ka itibito ma ádenabe? Wewa ya ka lo kedami ya nediye loti laiye? loto loga o edaifa, ⁶³ido Yesu ya ka ádoto minaiye. Ka ádoto minaito ya yokila ki umamo kiyabani we wenabakafo loumami, Goti mino ko-ko imo we onobalalo loga o kedowe. Lolomo. Kamo Goti Nalafo Kilistoma minabe? loto loga o edaiye.

⁶⁴Loga o edaito, Yesukafo loumami, Kaimokakafo moda lotane. Ido ka ma logimowe. Aiga namo We Kula ya aumafofo limo we ana onaleka amedoto minoto, kosinalo limuku o fedoneto neyenagilae, loto loumaiye.

⁶⁵Ena kawa lido ya yokila ki umamo we kiyabani we wenabanina aimola ukanalo owo fekalito ya limo, Ake, moda Metefo kamana kitaiye. Wenena ma ka fi umunawamo ya luni fiyámenuwe. Metefo kamana oiya kiyami ya moda kolitanako, ⁶⁶yamu linate moda nediye loti kolae? lito ya amote loumamo, Moda fulunami ne, loti lae.

⁶⁷ Eti loti, ketufu o edeti, bemu-damu ofoti, ido malekate ani lukanadunu ofoti eti loumamo, ⁶⁸ Kamo Goti ilifi melami we Kilistoma minanimo ya kofami we kema ne? Polofete ka lolomo, loti lae.

Pitakafo Yesu kuliya olu falukami ka

(*Mk 14:66-72; Lu 22:56-62;*

Yo 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ena Pita ya feka numuna kilala lulau amedoto minaito, ya lonodo nomili ma amo nedo o fedeto loumami, Kamo yaki Galili we Yesuki minanima ne, lito, ⁷⁰ amokafo wenena muki onobanido olu falukuto eti loto limo, Ka lanimo yamu kolife loto kolámowe, loto ⁷¹ kanu we-lalo wito, lonodo nomili makafo eyeto ya wenena yalo minamo logimami, We ama ya Yesu Nasaletе weki lakoina minami ne, loto logimaito, ⁷² Metefo onobalalo lo fukoto, We ya eyámowe, loto kofa olu falukuto liye. ⁷³ Eti lito, aiga ya adu nedi minamo wenena mate amo nedo o fedeti loumamo, Kaka lanimo noka ya kolife logeto kamo ya ona amo minagu yauti minane, loti loumae. ⁷⁴ Eti loumato, kofa Metefo onobalalo lo fukoto, Wewa ya moda eyámowe. Ka ona ádoneto Gotikafo olu kopa o nendenaiye, lito ayalo ya okolofo kokololo liye. ⁷⁵ Kokololo lito, Pitakafo Yesu ka komu loumami ya okolofo nola ádageto kamokafo kamena tili (3) ya kuline olu falukunanimo ne, loto loumami ka yamu kolito, feka uto kufu naba-naba iye.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti wamo ka

(*Mk 15:1; Lu 23:1-2; Yo 18:28-32*)

27 Ena ko lito yokila ki umu-umu amo we kiyabani wemomo muki ido Isilaeli wenena kiyabani we mau witi Yesu ofo fulunuwe, loti ka lo kifiti, ² analo nela witi ilimiti uti gamani kiyaba we wenaba Pailati analo umaе.

Yudasi nela oto folami ka

(*Ap 1:18-19*)

³⁻⁴ Ido kuwolafo-mota anido gimami we Yudasi ya Yesu ofo fulunuwe, loti lamo ka ya kolito siya-muluna keina naba-naba ito anido gimami meinala kifana siluwa teti (30) olami yama itibito yokila ki umamo kiyabani we ido Isilaeli wenena kiyabani wemomo ya gimito eti logimami, Namо lifimala minámami we ya kuwolafo anido gimoneto ofo fulunagilanako, lifimane ya naba ne, logimaiye. Logimaifa, amo yate lamo, Lamodoka nedito oto lane? Ya kaimo netaka ne, loti loumato, ⁵ Yudasi kifanawama oluto uto felegaga kuliyai numuna nabau yau fulito fulo gedeto uto nela oto folaiye.

⁶ Folaito, ido yokila ki umu-umu amo we kiyabani we yate kifanama oluti eti lamo, Kifanawa ya ofo fulunagili meina fiyama nenako, yamu felegaga kuliyai numuna naba kifana-koukameku melenumo ya ufe ádenagoliye. ⁷ Ayawa nedi enumo ne? loti ka lomo uti ya kaba masa olufe lo-lo imo we mikala ya wenena eba malekati oti fulunawamo ya mele gedenumo mikale, loti aya kifanawa yamakafo meina fiyae. ⁸ Yamu ya mikawa ya wanu mikale, loti kuliya melamo ya oiya ama yaki kuliyawawa fa eti lo minae. ⁹ Ido aya yamu ya komu adeina polofete Yelemaiya eti limo, Amomu ya Isilaeli wenena yate meinala litipelako kifana siluwa teti (30) ya ne, loti kifanawa ya oluti ¹⁰ Wekolakafa kaba masa olufe lo-lo imo we mikala meina finawae, loto lonomaido ya meina fiyae, loto ka mono lufuwau (*Sek 11:12-13, Jer 32:6-9*) nemo kawa ya ayalo wiyaiye.

**Pailatikafo Yesu
loga-miga o edami ka**

(Mk 15:2-5; Lu 23:3-5; Yo 18:33-38)

¹¹ Yesu ilimiti oti gamani kiyaba we wenaba omunalo olu nedo edato, ya kiyaba we wenabamakafo loumami, Kamo Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? loto loga o edaito, ya Yesukafo limo, Kamo kaimoka ya moda lane, loto loumaiye. ¹² Ido yokila ki umamo we kiyabani we ido Isilaeli wenena kiyabani we ya Yesu ka ligiya-fagiya ka lo fi umado ya ka ma ádaiye. ¹³ Ka ma ádaito, Pailatikafo limo, Kamo yamu ka muki ligiya-fagiya lo fi komamo ya ma kolámabe? loto loga o edaifa, ¹⁴ ligiya ka loumamo ya lawoko maki itibito logimámami, yamu ya kiyaba we wenabama kala ligi-ligi kito elegiyaiye.

**Pailatikafo Yesu yá yofolo
ofalo, loto logimami ka**

*(Mk 15:6-15; Lu 23:13-25;
Yo 18:39-19:16)*

¹⁵ Ena melegelo-melegelo aya foliwa fedaito ya gamani kiyabani wenaba yakafo mau wiyamo wenena ya nelau wenena yauti we ma efilito ilifi fulo, lato ya wewa efili fulo gede-gede iye. ¹⁶ Ido aya kamenalo ya kaila fi-fi imo kuliyai we ma kuliya Balabasi ya nela numugu minaito, ¹⁷⁻¹⁸ Pailatikafo Yesu ya komumu witi anelo nomae, loto kolainako, wenena mau minamo ya eti logimami, Linate kolamo ya Balabasi ya efili fulo edenafemo, ido Yesu ya Kilistole, loti lamo we ya efili fulo edenae? loto loga o gedaiye.

¹⁹ Ena Pailati ka olufe lo-lo amo folomolo yalo minaito, olonafokafo ka ma eti loto fulo edami, Monala efe limo we ya koito edo. Aya we yamu onema famo koto keina naba-naba folowe, loto loumaiye.

²⁰ Eti loto kawa fulo edaifa, ido yokila ki umu-umu amo we kiyabani we-momo ido Isilaeli wenena kiyabani we-momo yate mau minamo wenena kani olamo, Balabasi ya fulo edeito Yesu ya ofo folo, loti loumalo, loti logimae. ²¹ Eti lato, ya gamani kiyaba we wenaba yakafo limo, Wewa lele yauti kema ya linatedoka ya fulo edenae? loto loga o gedaito ya amote Balabasi efili fulo edo, lato ya ²² Pailatikafo logimami, Ido Yesu ya Kilistole, loti lamo we ya amomu nedo edenae? loto loga o gedaito, ya mukite loumamo, Yá yofolo ofo folo, lato, ²³ amokafo logimami, Nediye? Nena mona nosámami ya melamimule? loto loga o gedaito ya ilulu kuti lamo, Yá yofolo ofo folo, loti auma witi lomo wae.

²⁴ Eti lato, ya Pailatikafo kolami, Kane kolámenagilae, loto kolito moda fina finagilamo yamu no ma lekito mau minamo wenena omunido ana noku wito eti logimami, Wewa ya ofo fulunawamo lifima ya namodoka minámenagoliye. Moda linanimonidokako ne, loto logimaito, ²⁵ ya wenena mukite ka itibiti loumamo, Wewa ofo fulunumo lifimawa ya lamoki nomilipate nakutefomotadoka moda mino ledenaiye, loti lae. ²⁶ Eti lato, ya Balabasi efilito amodoka fulo edeito, ido Yesu ipi auma witi ofotiti, yá yofolo ofo fulunawae, loto kimiwe anido gimaiye.

Kimiwe yate Yesu kamana kiyamo ka

(Mk 15:16-20; Yo 19:2-3)

²⁷ Ena gamani kiyaba we wenaba kimiwela yate Yesu ilimiti uti Lomu gamani kiyabani we numuna kuliya Pila-toliumule, loti lamo kilalau diti kimiwe ma muki olu mau wi gedeti minoti ogona o edeti ²⁸ aimola ukanalo owo wakoti, owo fana kisi limo ma ukanalo wi edeti, ²⁹ ido kefani kailakafo kokamu olufe loti atelalo kolouto wi edeti, konofa ma ana onaleka ya meleiti omunalo

kiyani umola fi umuti suki neta oti koli umuti eti loumamo, Aiyo, Yuda wenena kiyabani we wekudi, siyane! loumuti ³⁰ketufu o edeti, konofama oluti atelalo ofomo wae. ³¹Ofomo uti kamana kiti, ya owo fanama wakoti aimola ukanalo owo itibiti wi edeti, ya yá yofolo ofenagili ilimiti feka wae.

Yesu yá yofolo ofamo ka

(Mk 15:21-32; Lu 23:26-43; Yo 19:17-27)

³²Yesu ilimiti wato, ya we ma Sailinikati ami we kuliya Saimoni eyeti, ya yá yofola ana olu faka loto mofunaiye, loti auma witi lo edato moufaito ³³ya monimo uti eba ma kuliya Gologota (kuliya monawa ya ateni auma ebale, loto nemo) yalo ya o fedae. ³⁴Fedato no wainiki ido ekefa imo nowala yaki olu lakoiiti nenaiye, loti umato, kefo efema noto kolaifa, eleka ofaito ánaiye. ³⁵Eti ánaito, moda yá yofolo ofoititi ya ukanalo owola yamu noka kedeti iya meleti olae. ³⁶Eti olato, amedoti yalo ya kiyaba o ede minae. ³⁷Ido atela mulalo ya ofo folamo ka mona Pailatikafo eti loto lufuwa wiyami, Ama ya Yuda wenena kiyabani we wekudi Yesu ya ne, loto lufuwa wiyaito melae.

³⁸Ido yá yofolo lele malo ya kaila fiyami we lele amoki lakoina ginamo ma ya filiga onaleka ido ma ya filiga adowaleka ya yá yofolo giniae. ³⁹Ido yalo uti oti amo yate ka nosámami-asámami auma witi loumuti oni aga-aga wi umuti eti loumamo, ⁴⁰Ake! Kamo felegaga kuliyai numuna naba ya luko fulito fo kamena tili (3) ya kofa ku fukenamo ne, loto lanimo we kamo moda Goti Nalafo minotoma, kaimoka olu omuga koto yá yofolo yati lomo, loti loumae. ⁴¹Eti lato, ido yokila ki umamo we kiyabani wemomo ido lo melami ka api gilibamo wemomo ido Isilaeli wenena kiyabani we-

momo yalekate ayaidana oti kamana ki edeti eti loumamo, ⁴²Wenena ailo ya olu omuni ko-ko imoma nefa, aimola olu omuna kenae, loto ogoufámáiye. Isilaeli wenena wekudinina minami ya yá yofolo yati oiya amaló lomagetoma, ya moda koli kikito umunagolone. ⁴³Amo ya Goti Nalafo minowe, loto limoma ya koli kikito Goti umainako, yamu Gotikafo lalo eyagaiyama ya moda efilii edenami ne, loti lo minae. ⁴⁴Ido kaila we amoki lakoina yá yofolo ginamo ya ayaidana oti ka nosámami lo edaiye.

Yesu folami ka

(Mk 15:33-41; Lu 23:44-49; Yo 19:28-30)

⁴⁵Ena folilo tuwelu (12) kiloku yalomatí u lunaga tili (3) kiloku ya mikau-mikau muki ya sinidomo wiye. ⁴⁶Ido lunaga tili (3) kiloku yaloma ya Yesukafo limo, Eli, Eli, lema sabaktani, loto auma wito limo ka monawa ya Gotine, Gotine, nedito fulo nedane? loto lito, ⁴⁷ayalo nedi minamo wenena kawa koliti eti lamo, Wewa ya Elaiya lula fiyaiye, lato, ⁴⁸ido makafo alako oluloto uto neta kuwo nokuti noi yaidana oto nemo ya oluto, no waini ekefa imo yau fito konofa oiyoto pito meletó, Yesu nenaiye, loto umaifa, ⁴⁹ido liligate, Fulitokele. Elaiya oto olu omuna kenaiye? Ko minokele, loti lae. ⁵⁰Eti lato, ido Yesu kofa ka auma wito loito ya moda ouna ilifi meletó folaiye.

⁵¹Folaito, ayalo ya felegaga kuliyai numuna naba lulau ya eyetenawae, loti lafo-lafo naba kailamo ya yaleka atelalokati fekalito waka lomami ne. Ido mika ya mima naba oto, kifana naba-naba foki-naki oto, ⁵²mele gedamo eba ya fokito, felegaga wenena moda folamo ya so loti kono ukani ya kofa nedi gedaito, ⁵³mele gedamo ebaleka yati oti, Yesu folaiyuti moda neditami kamenalo ya numuna meya felegaga Yelusalemuka

diti yalo monimo uti wenena naba oloto pi gimae.

⁵⁴Ido kimiwe kiyabani we ido kimiwela ya Yesu kiyaba o edeti minamo yate mima imo ido neta ma muki oloto piyami ya eyeti koli naba-naba gimaito eti lamo, Wewa ya moda ona Goti Nalafo ne, loti lae.

⁵⁵Yalo ya wenaipa muki Yesu Galili mikaloti ege meleti kouba-naba o edamo wenaipa ya faiga nedi minoti, neta koti koliti ⁵⁶ayau minamo wena ya Malia Madala numudoti wenakele, ido lilafo Yemusite Yosefete onibo Malia-akele, ido Sebedi nalafo lele onibo-kele yama minae.

Yesu kono ukana ya kifagu mele edamo ka

(Mk 15:42-47; Lu 23:50-55; Yo 19:38-42)

⁵⁷Ena lunaga fo saipaito Alimatea numudoti neta-mata ko nami we ma kuliya Yosefe yakafo Yesu ege melami we ya oto ⁵⁸Pailati nedoka uto Yesu kono ukana ya numunabe? loto loga ito, Pailatikafo kimiwela ya, Umalo, loto logimaiye. ⁵⁹Eti ato, Yosefekafo kono ukana oluto, lafo-lafo feke kofawa makafo asa wito, ⁶⁰kifana lula ligu aimola fulunamo ya mele nedenawae, loto liyaigu yau meleito, kifana fowena naba-naba ma kululu meleto oluto oto kifana lula welalo ma itoito moda wiye. ⁶¹Moda wito, ena Malia Madala numudoti wena, ido lilafo Malia yate mele edami ebawalo adu yalo amedoti minaiye.

Kimiwe kono kalelo kiyaba oti minamo ka

⁶²Ena leda Sabati foli neta-mata olufe-fo lamo kamenala fuli lito ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani wemomo ido Falisi we ya Pailati nedoka uti eti loumamo, ⁶³Wenabao, kote wi-

wi imo wewa yakafo kofawa minami kamenalo ya eti limo, Fuluto fo kamenala tili (3) wageto kofa nedinagolowe, loto limo ka ya kate ki minonima ne. ⁶⁴Yamu kimiwe ma gilifageto uti mele edamo kifana welalo itoti ya kamenala tili (3) ya kiyaba oti minenawae. Eti ámenumo ya ege-ege moimamo we yate kono ukana ya ugele oluti uti, Yesu folaiguti neditaiye, loti wenena muki logiminawamo kawa yakafo komu koni wiyamo ka yama olu afima edeteniye, loumae. ⁶⁵Eti loumato, Pailatikafo limo, Kiyaba enawamo kimiwe gilimiti uti kono kalelo ya kanu olu kiki lenawamo monawa koli minamo yamaidana eti alo, logimaito, ⁶⁶uti kono kaleloma kanu olu kiki lenune, loti kifana fowenalo aina meleititi fulu gedato, kimiwe kiyaba oti minae.

Yesu folaiguti neidami ka

(Mk 16:1-10; Lu 24:1-10; Yo 20:1-18)

28 Ena Sabati foli fuli lito salele komu kamenalo ko lenagolido ya Malia Madala numudoti ami wena ido lilafo Malia ya mele edamo eba kenaliye, loti aito ²ayalo moda mima naba-naba ito Wekola enisolela ma kosinaukati lumuto o fedeto mele edamo ebalo kifana fowenama kanudo itamoma kululu meleto ya mulalo amedoto minaiye. ³Amedoto minami ya ko kopana yamaidana oto lamena ito ukanalo owo ya feke nafu-nafu liye. ⁴Ido kimiwema kiyaba oti minamo ya eyeti koli gimaito, ukani ololo o kopaiti wenena ona folamo yamaidana oti lumu fou loti onomo wae.

⁵Ena enisolemakafa wena lelema logimami, Linate koli kolámailo. Yesu ya yofolo ofo folamo ya eyenaliye, loti ami ya moda koli minowe. ⁶Amo ya komu logimami yamaidana oto moda folaiguti olu nedi edainako, moda amaló minámaiye. E'e, mele edamo ebau yau diti onami ebala ya eyailo. ⁷Eyetiti alako uti

ege-ege moinamo we ya eti logimailo, Folaiguti olu nedi edaito, ya moda Galili mikau u komu mele gedageto yalo eye-nagilae, loti logimailo. Moda logimaito, loto logimaiye.

⁸Eti logimaito, wena lelema kono melamo ebalekati alako uti ya luni-kanigu moda koli gimami yaki, ido alikani naba-naba ami yaki lakoina koliti ya ege-ege moinamo we logiminaliye, loti oluloti waido ⁹ya moda kaita Yesukafo katulani oto ya, Setinane, loto logimaito, ya amodoka o fedeti kiyana abusa witi ya ouni-luni-kani umaiye.

¹⁰Ouni-luni-kani umaito, ya Yesukafo logimami, Koli gimámaneyo. Uti kunanefo-mota logimailo, Galili mikau uti yalo ya namo neyenagilae, loti logimailo, loto logimaiye.

Kimiwe yate neta oloto piyami monawa logimamo ka

¹¹Ena wena lelema waito, ya moda kale welalo kiyaba amo kimiwe ma Yelusalemu numudo uti netawa muki oloto piyaima ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani wemomo logimae.

¹²Logimato, ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani wemomo ido Isilaeli wena kiyabani wemomo yate mau witi ka lo kifiti ya kifana naba-naba oluti kimiwe gimiti ya logimamo, ¹³Linate eti loti lalo, Luwaila ya oku ono minogeto

ege-ege moinamo we yate oti kono ukana ya ugele oluti wae, loti lo oloto melalo. ¹⁴Ido kawa ya gamani kiyaba we wenaba kolitoma neta ma o ledetenaie, loti koli gimámaneyo. Lalimote moda olu you lo edenumo ne, loti logimae. ¹⁵Eti loti logimato, ya kimiwe yate kifanama oluti ka logimato ya meyalo melae. Ido kawa ya Yuda wena minagu upatomo wimo ya oiya ama ayaidana oti lo-lo ae.

Yesukafo lonolalo fulo gedami ka

(Mk 16:14-18; Lu 24:36-49; Yo 20:19-23)

¹⁶Ena ege-ege moinamo we leweni (11) ya Galili mikau uto Yesukafo mowalo yalo walo, loto logimaido yalo ya idae. ¹⁷Diti yalo Yesu eyeti ya ouni-luni-kani umafa, ido maleka ya kani ligi-ligi ki minae. ¹⁸Ido Yesu amodoka o fedeto eti logimami, Kosinaleka ido mikaleka aumala muki ya namo no-mainako, ¹⁹yamu linate uti wenena muki mikau-mikau minadoka ya nege enawamo mona api gilibiti, ya Menefo kuliyalo ido Nalafo namo kulinelo ido Ouna Felegaga kuliyalo noku wi gedeti, ²⁰ka lo mele gedodoma muki yaloma etiti meyalo melalo, loti api gilibalo. Eti ato namo ya moda linateki kamena-kamena mino gedemo uto uti mika kosina fuli lenaido minenagolowe, loto logimaiye. Modae.

Maki

*Yesu kala kuwa lalo
Makikafo lufuwau wiyami ka*

Komu Ka

Maki kuliya ma Yoni ya buku ama lufuwau wiyami we ya Yesu ege-ege moinamo we minagu yauti minámoto, Polo yowola we Banabasi wenenala ne. Eti minoto kamena lina amoki ya Polote Banabaside yaki lako moinato ani olu faka lifa, fulo gedami yamu Polo eleka naba ofaiye. (Ap 15:36-47) Eleka ofaifa, aiga ya lelewa kofa yowoni we minaiye. (2 Ti 4:11)

Maki ya kipa kefola minaidoti ya Yelusalemu numudo onoto nedito minami yamu ka maninigu nemo wenena ya eti lamo, Pitakafo Yesu kala kuwa lalo lo oloto mele-mele imo ka ya Makikafo kolito lufuwau wiyami ne, loti lo-lo ae.

Makikafo Lomu wenena ya Yesu kala kuwa kolinagilae, loto kolito, buku ama ya lufuwau wiyami ne. Lufuwau ama wiyaiyu ya Yesukafo aumala gilíbami neta so loto imo kala, Satani olu afima o edami kala, ido olu omude kenami kala ya auma wito lufuwau wiyaiya, ido api gilíbami kala ya olu lina oto lufuwau wiyami ne.

Ido wenena mate eti lamo, Ailo we makafo onowa ka ya lufuwau wiyami ne, loti lo-lo ae.

Yoni noku wi-wi imo we kala

(Mt 3:1-12; Lu 3:1-18; Yo 1:19-28)

1 Ka ama ya Goti Nalafo Yesu Kilisto kala kuwa lalo ya ne. ²Ido polofete Aisaiyakafo ya Gotikafo Nalafo ka loumami ya eti limo, Moda kane lo oloto melenami we ilifoneto u komu mele kedeto kanuka wili kedenagoliye. (*Mal 3:1*) ³Kofo

mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto melenami, Wekola moninami kanula ya olufe loti wili edalo, loto lo minenaiye, (*Ais 40:3*)

loto ka mono lufuwau ya nemo ne.

⁴Etito Yoni ya kofu mikau ya oto noku wi gedeto eti lo oloto melami, Linete Gotikafo lifimate kilili o ledenaiye, loti seti-muludi olu eleyapa winawamo ya namo noku wi gedengolowe, loto lo oloto melaiye. ⁵Eti lo oloto melaito, Yudia ebau muki numudoti-numudoti wenena ato, ido Yelusalemu numudoti wenena muki amodoka oti, nosámami monanina lo oloto melato, Yodani no nabau ya noku wi gedemo wiye.

⁶Ido Yoni ukanalo owo ya yafu-kameli yowalakafo olufe lamo ya wito, ido kimela ya bulumakau atuwakafo olufe lamo ya kofalalo ya kime wito, ido wela-neta ya ebenuki ido kofuku sabu fimona nowala yaki no-no imo ne. ⁷Ido eti loto lo oloto melami, We ma aiga enami ya namo olu fulo nedeto wenaba ona nemoma nenako, namo efe ya kiyano netala olu fulu edenamo ya efe ádenagoliye. ⁸Namo ya nokafo noku wi gedofa, ido wewa ya Ouna Felegagakafo ya noku wi gedengoliye, loto lo oloto mele minaiye.

Yonikafo Yesu noku wi edami ka

(Mt 3:13-17; Lu 3:21-22)

⁹Ena aya kamenalo ya Yesu Galili ebau Nasaleta numudokati oto Yodani no nabau ya Yonikafo noku wi edaiye. ¹⁰Noku wi edaito, ayalo nokuti dito eyaima kosina godito Ouna ya nema mulu yaidana oto lumuto amodo fiyaito, ¹¹ido kosinaukati nola makafo limo, Kamo ya Nanefo sene-mulune komomo we minanimo ya lalo ona keyowe, loto liye.

Satanikafo Yesu kepa mele edami ka

(Mt 4:1-11; Lu 4:1-13)

¹²Ido ayalo ya Ounakafo Yesu ya kofu mikau ilifaito wiye. ¹³Uto, yalo fo kamena foti (40) ya onoto nedito minaito, Satanikafo kepa mele edemo wito, kefa fadenati yaki minaito, ido enisole yate ana olu faka lo edae.

Galili mikalo ya Yesu lonola apito olami ka

(Mt 4:12-17; Lu 4:14-15)

¹⁴Ena Yoni ya nela numugu fulo edetato, Yesu ya Galili mikalo oto Goti kala kuwa lalo lo oloto melemo uto ¹⁵ya eti limo, Kamena melami ya moda o fedaito, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledenami kamena ya moda adu otainako, yamu seti-muludi olu eleyapa witi kawa kuwa lalo ya koli kikito umalo, loto logimimo wiye.

Yesukafo we fo (4) luni fiyaito ege wamo ka

(Mt 4:18-22; Lu 5:1-11)

¹⁶Ena Yesu ya Galili nofunu anawalo monimo uto eyami ya Saimonite kunalafo Adulute laefa olu-olu ami we minami yamu noku ya laefa olu-olu amo owo ya fulo minami ya geyeto ¹⁷eti logimami, Linate nege melailo. Nege oti ya laefa olu-olu ami lonotina yaidana oti wenena olu-olu enawami we ya bulu gedenagolowe, loto logimaito ¹⁸alako laefa owoninama fuliti ya ege meleti waiye.

¹⁹Ido yaloti monimo uto Sebedi nalafo Yemusite Yonite ya sipiku laefa olu-olu amo owonina olufe lo minami ya geyeto, ²⁰alako luni fiyaito, lelewa ya menibo ido kifana lono olamo we sipiku minamo ya fulo gedeti Yesu ege waiye.

Yesukafo Satani kimiwela ma olu fulo edami ka

(Lu 4:31-37)

²¹Ena Kapeneyamu numudo wato Sabati folilo fedaito Yesu mono numugu dito api gilibaiye. ²²Api gilibami ya lo melami ka api gilibamo we yaidana oto api gilibamoto, ka mono kula abogakafo api gilibainako, ya koliti elegiyae.

²³Ayalo mono numunigu we ma Satani kimiwela mino edami we yakafu au loto eti limo, ²⁴Aiyo, Nasalette numudoti we Yesuwo, nedi-nedi o ledenagolo ane? Olu kopa o ledenagolo abe? Kamo ya keyefe loneto Gotidokati Felegaga we ya minane, loto au loto liye. ²⁵Eti lito, ya Yesukafo lo fuko edeto loumami, Kamo ka kedamoto wewa fulo edeto dito wo, loumaito ²⁶Satani kimiwelakafo wewa olu imu-damu edeto siya-mulunauti feka oto au naba loto wiye. ²⁷Wito, ido wenena muki weni lawa apaitaito ya lokolifakoli oti eti lamo, Aiyo, ya nena neta ne? Ka mono kofawa ya abogakafo api lilibaiye. Ido yako ya minamaiye. Satani kimiwela ya ka logimaito welalo golo-dae, loti lae. ²⁸Eti lato, ido Galili mikau muki ya kawa kuwa ya upatoto wimo ne.

Yesukafo Pita iyabala olu lalo o edami ka

(Mt 8:14-15; Lu 4:38-39)

²⁹Yesuki ege-ege moinamo weki mono numuguti u feka uti, ayalo Yemusile Yonileki lakoina uti, Saimonite, Adulute numunigu idato, ³⁰Saimoni iyabala wena neta kilito ukana kala-kala lito, folomolo ya ono minami ka ya Yesu loumae. ³¹Loumato, amo nedo uto analo oluto olu faka lito ukana kala-kala limoma ya fulo edaito nedito weni-neta apito ofo ki gedaiye.

**Yesukafo wenena neta kilamo
ya olu faka lo gedami ka**

(Mt 8:16-17; Lu 4:40-41)

³²Ena lunagama fo sapi fuli lito ya neta kilamo wenena ido Satani kimi-wela seni-mulunigu mino gedamo wenena ya gilimiti Yesudoka ae. ³³Oti, numuna meya naba wenena muki minamo numuna kanu welalo mau minato, ³⁴Yesukafo wenena neta ailo-ailo kilamo olu faka lo gedeto Satani kimiwela mumudi ya wenena seni-mulunigu yauti olu fulu gedaifa, eyefe lanako, Ka kedá-malo, logimaiye.

**Yesukafo Galili mikalo kala
kuwa lo oloto melami ka**

(Lu 4:42-44)

³⁵Ena leda luwaila sinidigu ya Yesu nedito numudoti lumuto wenena minámamo eba yalo uto Goti loumu minaiye. ³⁶Loumu minaito, Saimoniki lakoina minamo wenenaki uti monila wiliti, ³⁷eyeti eti loumamo, Wenena muki ya monika wili minae, loti loumae. ³⁸Loumato, Yesu itibito logimami, Eba maleka numuna meya adu-adu nedo uto yalo minamo wenena yaki lo oloto giminae, loto ya owe. Yamu wokele, loto logimaiye. ³⁹Eti logimito, Galili mika negu-negu ya uto mono numunigu lo oloto gimito, Satani kimiwela olu fulu gedemo wiye.

**Yesukafo okola kilami we ma
ya olu faka lo edami**

(Mt 8:1-4; Lu 5:12-16)

⁴⁰Ena okola kilami we ma Yesu nedo oto kiyana umola fito wako lo edeto loumami, Wenabao, kamokafo eti enae, loto kolinanimo ya okola kilamo ya kolouto nedo, loto lageto ukane ya moda koloutenaiye, loto loumaiye. ⁴¹Loumaito, Yesukafo milumala kolito ana sino loto wewa ukanalo olu minoto

loumami, Eti enae. Okola kilanimo kolouto, lito, ⁴²ayalo okola kilami ya fulu edaito ukana moda koloutiye. ⁴³Yesukafo ayalo ilifito auma wito lo fuko umami, ⁴⁴Neta eti o kedomo ka ya wenena logimámo. Uto yokila ki umami we ya ukaga ilibageto, keyageto ena Mosesekafo ka lo melamidana oto neta umageto wenena muki yate okola kilanimoma yamu koloutane, loti kolinagilae, loto loumaiye. ⁴⁵Eti loumaifa, ido uto netawa yamu apito wenena muki lo gimigimi iye. Yamu Yesu kofa numuna meya ya wenena omunido ámuto wenena minámamo eballo yako minaifa, ido wenena eba malekati-malekati amodoka o-o ae.

**Yesukafo kiyana ipedotoko nemo
we ma olu faka lo edami ka**

(Mt 9:1-8; Lu 5:17-26)

2 Kamena ma olu fulito Yesu kofa Kapeneyamu numudoka itibito aito wenena muki itibito ami kawa ya koliti, ²wenena so loti oti mau minato, eba kiki lotami ya kanudoti yaki faito fulitato wenena ma minenawamo eba ma minámaito ya amokafo kala kuwa ya logimi minaiye. ³Logimi minaito, we fo (4) yate ana kiyana ipedotoko nemo we ma ilimiti amo nedo afa, ⁴wenena mau naba faitamo yamu Yesu nedo ya ilimiti unawamo ogoufámoti, numuna mulalo diti Yesu minaido manenalo ya menefa olu fuloti wewama kunuwalo ono minaido fulato numugu lomaiye. ⁵Numugu lomaito, Yesukafo koli kikito umamo monani ya geyeto ana kiyana ipedotoko nemo we ya eti loumami, Nanefo, lifimaka moda kilili otaiye, loto loumaiye. ⁶Eti loumaito, lo melami ka api gilíbamo we maleka yalo amedoti minoti eti loti kani kiyamo, ⁷Aiyo, kawa ya nediye liye? Goti kamana ya kiyaiye. Lifima kilili o-o imo we ya Goti aimolakoma ne, loti kani ligi-ligi ki minae.

⁸ Ayalo ya etiti seni-mulunigu ya kani ligi-ligi ki minamo ya Yesukafo kolito eti loto logimami, Linate ya netawa yamu nediti kani ligi-ligi kiyae? ⁹ Ido ipedotoko nemo we, Lifimaka ya kilili otami ne, loto loumunamo ya linate kulawa ya eyámanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolámenagilae. Ido, Agagalo yati nedito, kunuka oluto wo, loto loumoneto kulawa eyenawanako, ya suki lifemo, ido ona liye, loti kolinagilae. ¹⁰ Namó We Kula ya mikalo ama ya lifima kilili enamo auma ya moda mino nedami ne, loti kenagilae, loto ya ipedotoko nemo wema eti loumami, ¹¹ Nedito, kunuka oluto, itibito numugaleka wo, loto lokomowe, loto loumaiye. ¹² Eti loumaito, wewama nedito kunula oluto omunido feka wito wenena muki eyeti elegiti Goti ebola loti eti lamo, Neta yaidana oto komu eyámonima ne, loti lae.

Lifai nege melo, loto loumami

(Mt 9:9-13; Lu 5:27-32)

¹³ Ena Yesu kofa feka uto ya nofuná anawaleka wito wenena muki mau minamo ya amodoka ato api gilibi minaiye. ¹⁴ Api gilibito, monito Alifiusi nalafo Lifai ya kifana takisi olu-olu amo ebalo amedoto minami ya eyeto nege ano, lito nedito ege wiye.

¹⁵ Yesu Lifai numunau wela-neta no minaito wenena so loti ege melanako, kifana takisi olu-olu amo weti ido lifimanina nemo weti yaki amoki ege-ege moinamo weki lakoina weni-neta no minae. ¹⁶ Ido lo melami ka api gilibigilibi amo we yate wenena lifimanina nemo weki, ido kifana takisi olu-olu amo weki lakoina wela-neta no minami ya eyeti ege-ege moinamo we eti loti loga o gedamo, Egaidana oto ya auwa wenena kifanani takisi olu-olu amo weki, ido lifimanina nemo we yaki lakoina wela-neta no minaiye? loti loga o gedae. ¹⁷ Loga o gedato, Yesukafo kawa lamo ya kolito

eti limo, Neta kilámamo wenena ya lusa numugu ya ámu-ámu ae. E'e, neta ona kilamo wenena yako ya lusa numugu ya u-u ae. Namó omo ya wenena mona efe limoko melamo wenena ya luni finae, loto ámowe. E'e, lifimanina nemo wenena ya luni finae, loto omo ne, loto logimaiye.

Yesukafo weni-neta moi wiyamo mona api gilibami ka

(Mt 9:14-17; Lu 5:33-39)

¹⁸ Ena kamena malo Yoni ege melamo wenenalaki, ido Falisi weki ya weni-neta moi witi ánato, wenena maleka Yesudoka oti loga o edamo, Yoni ege melamo weki, ido Falisi weki weni-neta moi wiyato ido kamo kege moinamo we ya egaidana oti weni-neta moi wiyámae? loti loga o edae. ¹⁹ Loga o edato, Yesu ya itibito logimami, We ma wena olunami we ya yowola wenenaki mine-nami kamenalo ya egaidana oti weni-neta moi witi minenawae? Amoki ya lakoina minenami kamenalo ya alikani oti weni-neta moi witi ogoufámenawae. ²⁰ Moi witi ogoufámafa, aiga amodokati wewa ya ipoti olunawamo kamena yalo ya weni-neta moi winawamo ne, loto logimaiye.

²¹ Ido kepa ka ma eti logimami, We makafo ukanalo owo lila ma olu kifinae, loto kofawa fekalito lilalo meletó kifinami we ma minámaiye. E'e, eti enami ya netawa noku winami kamenalo ya lilaki kofawaki ya u lawoko áumoto kofawa yakafo auma wito lila ya olu kopaito fekalinami ne.

²² Ido we makafo no waini kofawa ya lipito yafo-meme atuwa lilau yau leikámenami ne. E'e, no waini kofawa yakafo yafo-meme atuwa lila ya bemudageto ya no waini kofawa ya mikalo lekito u kopa wageto ido yafo-meme atuwa yaki fokito u kopa utenaiye, loto no waini kofawa ya yafo-meme atuwa kofawau lekinami ne.

Sabati folilo lono olamo ka

(Mt 12:1-8; Lu 6:1-5)

²³Ena Sabati foli malo ya Yesu yuwa witi kifagu wito ege moimamo we yaki uti ilawa ma apiti doilae. ²⁴Eti ato, Falisi we mate geyeti ya eti loti loumamo, Geyo. Sabati foliku ya eti ámaló, loto lo fukami ya nediti eti ae? loti loga o edato, ²⁵Yesu ka itibito logimami, Defitiki lawoko moimamo wenenaki netamu koliti kadunamu fuluti neta amo ka ya mono lufuwau yau linate katoti kolá-mafe? ²⁶Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba Abiyata minami kame-nalo Defitikafo Goti numunau dito beleti oluto naima ne. Aya beletywa Goti omunalo mele edamo ya wenena fa wenena ánenawae, loto lo fukamo neta ya Goti yokila ki umamo we inanimó yako nono amo beletywa yama oluto noto ido wenenala lakoina minamo yaki gimaito namoma ne, loto logimaiye.

²⁷Ena ka ma enu wito logimami, Gotikafo Sabati foli yamu kolito wenena ya olu oloto pi gedámaiye. E'e, wenena yamu kolito Sabati foli ya mele gedaiye. ²⁸Etito namo We Kula ya Sabati foli yaki aboga minowe, loto logimaiye.

Yesukafo we ma ana galidimo we ya olu faka lo edami ka

(Mt 12:9-14; Lu 6:6-11)

3Ena kamena ma Yesu kofa mono numugu idaito ya we ma ana galidito ya ne. ²Ido wenena malekate Yesu ligiya loumunune, loti ka ma moni wilimo wamo ya Sabatiku yau wewa ya olu faka lo edenaifemo, ido olu faka lo edámenaiye? loti kogo eye minae. ³Kogo eye minato, Yesukafo ana galidimo we ya eti loto loumami, Kamo omunido nedi mino, loto loumuto, ⁴ido muki eti loto loga o gedami, Sabati foliku ya

mona lalo melenubemo, ido mona nosámami melenune? Ido wenena olu omuni kenubemo, ido olu kopa o gedunune? Linate kolamo ya nena mona ya ufe liye? loto loga o gedaito ya ka kedámae. ⁵Ka kedámato, Yesu ya siya kala-kala lito kogo ogona oto geyami ya seni-muluni gedinako, keina naba kolito wewa eti loumami, Aga folado, lito ana foladito kofa lalo ya iye. ⁶Ana lalo ito, Falisi we feka uti Heloti ege melamo wenenaki Yesu ya ofo fulunune, loti ka lo kifimo uti apiti kudala kiyae.

Yesukafo neta kilamo wenena olu faka lo gedami ka

(Lu 6:17-19)

⁷Ido Yesuki ege-ege moimamo weki yalo fuliti nofuná anawalo wato, wenena mau naba Galilikati oti ya ege wae. ⁸Ege wamo wenenawa ya neta muki imo ka ya kolititi maleka ya Yudiakati ato, ido maleka ya Yelusalemukati ato, ido maleka ya Idumea ebalekati ato, ido maleka ya Yodani no naba wela fili-galekati ato, ido maleka ya Taiya numudo, ido Saidoni numudo eba adu nedo-nedo yaloti ae. ⁹Etiti oti mau nabababá minanako, Yesukafo ege moimamo we ya logimami, Wenena muki yate miwi nedetenawae, loto sipi kefolá ya olufe lo nedalo, loto logimaiye. ¹⁰Eti logimami komu wenena so loti ya olu faka lo gedainako, yamu oiya neta kilamo wenena muki ya ukanalo olunune, loti adu adu oti itufu-matufu ae. ¹¹Eti ato, ido Satani kimiwela mino gedamo wenena yate eyeti ya kiyanaló kiyani umola fiti au loti eti lamo, Kamo ya Goti Nalafo minane, loti lafa, ¹²amokafo eyefe lamo yamu auma wito lo fuko gimami, Namó ya olu oloto pi giminune, loti logimámalo, loto logimaiye.

Yesukafo aposolo we ya iyaina o gedami ka

(Mt 10:1-4; Lu 6:12-16)

¹³Ena Yesukafo mowalo dito aposolo lono olunawae, loto kolami we ya alo, logimaito amodoka ato, ¹⁴⁻¹⁵we tuwelu (12) ya namoki lakoina minoti, kane kune lalo lo oloto melenawae, loto gilifito weneloti Satani kimiwela olu fulo gedeti gilifi melenawae, loto iyaina o gedaiye. ¹⁶Wewa tuwelu (12) ya kulini etito ne: Saimoni, kuliya kofawa Pitale, loto melaiye. ¹⁷Ido Sebedi nalafo Yemusite Yonite, kulini kofawa Bowanegesele, loto melami kuliya monawa ya ko kalake limo yaidana oti minaiye, loto melaiye. ¹⁸Ido Adulu, Filipi, Batolomiu, Matiu, Tomasi, Alifiusi nalafo Yemusi, Tadiusi, Saimoni ya kuliya ma Seloti, ¹⁹ido Yudasi Isikaliyoti Yesu kuwolafo anido melami we ya ne.

Yesu ya Belesebuliki lakoina lono olaie, loti lamo ka

(Mt 12:24-32; Lu 11:14-23, 12:10)

²⁰Ena Yesu ya numugu idaito wenena kofa mau naba minanako, Yesuki ege moinamo weki weni-neta nenawamo kama ya minamaiye. ²¹Ido kawa wenenala yate koliti, Kala-manena ya u kopa wimo yamu ilimito unune, loti amo minaidoka ae.

²²Eti ato, ido lo melami ka api gililibi amo we Yelusalemukati amo yate eti lamo, Satani kimiwela wenabanina Belesebuli ya Yesu mino edaiye. Mino edaito amo ya Satani kimiwela wenabanina aumala yakafo Satani kimiwela wenena seni-mulunigu nemo ya olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae.

²³Yamu Yesukafo, Alo, logimito kepa ka eti loto logimami, Egaidana oto Satanikafo Satani olu fulo edeto ilifi melenami ne? ²⁴Lawoko wenena inanimoni foki filiga-filiga oti fina finawamo ya

auma wi minámenagilae. ²⁵Ido numuna meya lawoko yautife, ido ufa lawoko yauti, inanimoni foki filiga-filiga oti, fina finawamo ya auma wi minámenagilae. ²⁶Ido Satani wenenala inanimoni foki filiga-filiga enawamo ya Satani auma wi minámaito kiyaba o gedami kama-nenala ya fuli lenagoliye.

²⁷Etito we makafo auma wiyami we ma numunau ya fukoto dito koukamela olunae, lenami ya komu uto auma wiyami we ya nela wi edenami yako ya koukamela muki ugele olunagoliye.

²⁸Ka ona logimowe. Wenena lifimani mona-mona muki ido wenena kama-ni kiyamo kani lifimani kilili o gedanagolifa, ²⁹makafo Ouna Felegaga kama-ni kinami ya lifimala kilili o edámenagoliye. Aya lifimawa ya minomo dinagoliye, loto ya logimaiye. ³⁰Lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Satani kimiwela siya-mulunau ne, loti lamo yamu Yesukafo kawa ya logimaiye.

Yesu olafo ido kunalafo-mota amo ka

(Mt 12:46-50; Lu 8:19-21)

³¹Ena Yesu olafo kunalafo-mota o fedeti feka nedi minoti amo minaido, Ano, loti ka fulato, ³²wenena mau naba ogona o edeti amedoti minamo wenena yate eti loumamo, Okafoki kunakafo-motaki ka lokumunagili feka minae, lato ³³Yesukafo itibito logimami, Onefo kunanefo-mota ya kema ya minae? loto loga o gedaiye. ³⁴Loga o gedeto, ogona oti amedoti minamo wenena geyeto eti limo, Amau ya onefo kunanefo-mota ya minae. ³⁵Ido mate kosinau Menefo kala lalo kiyami mona meyalo mele-mele amo ya onefo kunanefo nemonane-mota ya minae, loto logimaiye.

We makafo ufa neta itili imo ka

(Mt 13:1-9; Lu 8:4-8)

4Ena kama-ni malo, Yesukafo kofa no-funa anawalo ka mono api gilibaito,

wenena so loti o fedeti olu mau witi ogona o edamo, yamu sipi mau dito nofudo amedoto minaito, wenena muki nofuna anawa akelo ya minomo wae. ²Mi-nomo wato, amokafo neta-mata muki kepa ka loto api gilibito eti limo, ³Ko-lalo. We makafo ufa neta itili enae, loto migu uto ⁴itili ito ufa neta ma kanudo olumo wiyami ya nema yate oti no fuli lae. ⁵Ido ufa neta ma kifana mulalo nedo olumo wiyami ya mika kefo nemoma nenako, alako fou lifa, ⁶fo lido ya me-gunito lufawa naba minámainako, apatito folaiye. ⁷Ido ufa neta kaila imo neta idaigu olumo wiyaito, ya kaila imo neta yakafo dito olu itoto ofo folainako, kulawa liyámaiye. ⁸Ido ufa neta ma mika lalo negu olumo wiyami ya fokito dito ilawa liyami ya tetife (30), ido sikisitife (60), ido wani hadeti (100) ya oloto pi gimaiye. ⁹Linate kati nemo wenena ya kawa ya kolife loti kolalo, loto logimaiye.

**Yesukafo kepa ka limo monala
olu oloto piyami ka**

(Mt 13:10-17; Lu 8:9-10)

¹⁰Aiga ya Yesu aimolako minaito, ege moinamo we tuwelu (12) yaki ido lakoina mino-mino amo wenenaki yate kepa ka limo yamu loga o edato, ¹¹amokafo eti logimami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ka falukuto nemo ya linate moda olu oloto pi gimitaiye. Eti ifa, ido feka minamo wenena ya neta-mata muki ka asa witoko logimowe. ¹²Yamu eti loto limo, Ko-ko o minafa, neta kofe loti eyámenagilae. Ido koli-koli o minafa, ka kolife loti kolámenagilae. Eti ámamo neko, seni-muluni olu eleyapa wiyato lifimani kilili o gedagi ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9-10*) ya nemo ne. Yamu kepa ka logimi-gimi owe, loto logimaiye.

Kepa ka monala

(Mt 13:18-23; Lu 8:11-15)

¹³Ena Yesukafo eti loto logimami, Kepa kawa lomo ya kolife loti kolámafe? Ka muki asa wito lenamo, ya egaidana oti kolife loti kolinawamo ne? ¹⁴Ufa neta itili imo we ya Goti kala ya itili imo ya ne.

¹⁵Ido wenena ma ya ufa neta ma kanudo olumo wiyami yaidana oti minae. Wenenawa Goti kala ya kolafa, ayalo Satanikafo oto ya Goti kala seni-mulunigu kifami yama olu fulitaiye.

¹⁶Ido maleka ya ufa neta ma kifana mulalo olumo wiyami yaidana oti minae. Wenenawa Goti kala koliti ayalo alikani naba afa, ¹⁷ido lufawani minámainako, yamu kamena linako koli kikito umu minato, ya Goti kala koli kikito umamo yamu wenena mate kaila fi gedamo yamu keina naba-naba amodoka o fedenami kamenalo ya Goti kala ya fuliti u kopa wae.

¹⁸Ido maleka ya ufa neta ma kaila neta idaigu yau olumo wiyami yaidana oti minamo Goti kala kolafa, ¹⁹ido ama mikaleka keina kolamo neta-mata yaki, ido neta ko namo neta-mata kote winami netaki, ido neta-mata mamu senimulunigu kolamo neta yamo o fedeto Goti kala ya olu itainako, kulawa ámami ne.

²⁰Ido maleka ufa ma olumo mika lalo negu wiyami yaidana oti minamo ya Goti kala koliti koli kikito umato, amodoka kulawa tetife (30), ido sikisitife (60) ido wani hadetife (100) ya oloto pi gimimi minami ne, loto ya logimaiye.

**Mate lamu kiti oluti masa
lulau melámenawamo ka**

(Lu 8:16-18)

²¹Ido ka ma eti loto logimami, Linate ya lamu kiti oluti masa lulau yau mele-nawamo nefemo, ido folomo feumau yau melenawamo nefefe? E'e, etiti melámoti,

lamu mele-mele amo ebalo yalo ya mele-nawamo ne. ²²Yamu kolalo. Komu neta ma kolife loti kolámamo neta ya aiga kolife loti kolinawamo ne. Etito neta-mata muki oiya falukuto nemo ya aiga olu oloto pi gedenami ne. ²³Ido kani nemo wenena yate kawa ya kolife loti kolalo.

Ufa neta fou loto dito nemo kepa kala

²⁴Linate ya ka kolinawamo ya koti kolalo. Ido gimi-gimi amo monatina yaidana oto itibito gimito, ido mulalo-mulalo oto giminami ne. ²⁵Ido neta ko namo wenena ya aiga maki enu wito giminami ne. Ido neta ko ánamo wenena ya neta kefoko ko namoma ya amodokati ipenaiye, loto logimaiye.

²⁶Ido ka ma enu wito eti logimami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya etito ne: We ma ya ufa neta mikalo itili imo we ²⁷ya fo limo, sinidimo, onoto nedito oto minami kame-nalo, ya ufa neta fou loto dito nefa, mona ya kolife loto kolámaiye. ²⁸Mika aimolakafa ya ufa neta olu auma wi edaito, komu aila oloto pito, aiga ugawa oloto piyaito, ya kilito oto, aiga kulawa liyaiye. ²⁹Kulawa liyaito, doliti olu mau winawamo kamenawalo ya kulawa ya doli-doli iye, loto logimaiye.

Kolipa ilawalo ya kepa ka

(Mt 13:31-32; Lu 13:18-19)

³⁰Ena Yesukafo eti loto loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya nena neta yaidana oto ne, loto lenune? Ido nena netalo olumo meleto asa wito lenune? ³¹Kolipa ilawa ya kefo efema yaidana oto ne. Kolipa ilawa kefo efe yakafo ufa neta muki mikau kifamo kefonina ya olu fulo edaiye. ³²Eti imo kolipa ufa ya kifato, fou loto yá kolipa naba dito migu neta muki olu fulo edaito, nema-afa kosinalo moinama

ya oti akawalo amene melaigu ya mino-mino amoma ne, loto logimaiye.

Yesukafo kepa ka limo ka

(Mt 13:34-35)

³³Etito Yesukafo Goti kala api gilboneto kolinawae, loto kepa ka yaidana oto mona-mona ka api gilibaiye. ³⁴Api gilibami ka ya efe loto lo oloto pito logimámoto, kepa kako logimaifa, ido ege-ege moinama weki amoki lawoko minado yalo kepa ka monawa muki ya logimaiye.

Epe yaki ido no satimo yaki ya

Yesu welalo golodami ka

(Mt 8:23-27; Lu 8:22-25)

³⁵Kamena yalo ya lunaga fo saipaito Yesukafo ege-ege moinama we eti logimami, Nofuna anawa filiga afulaleka wokele, loto logimaito, ³⁶wenena muki mau witi minamo wenena ya fulo gedeti Yesu sipi kefolau minaito ya ilimiti sipi maki lakoina wae. ³⁷Wato, epe nabababa oto ya nokafo sipi olu akaima ito ya sipikuma no lulau lumunae, loto ito, ³⁸Yesu sipi meyalo ya lagalo oku ono minaito, ege-ege moinama we oti eku oti eti loumamo, Api lilibanimo we, lalimo oiya ya no lulau lumuto fulunagolo onimo ya kaka ki lomámabe? lato, ³⁹amo ya nedito ya epe naba-naba limo ya oduto ido no satimo ya, You lo mino. Sodoto mino, loumaito epe fufu ádoto no satimo momoga ámoto you loto ne. ⁴⁰You loto neto, amokafo ege-ege moinama we eti loto loga o gedami, Linate nediti koli kolae? Koli kikito nomámafe? loto loga o gedaito, ⁴¹koli naba-naba koliti inanimonigu eti loti lokoli-fakoli amo, Aiyo, we ya egaidana we minaito, epe yaki ido no yaki ka lido ya golodaiye? loti lae.

Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edamo ya gilifami ka

(Mt 8:28-34; Lu 8:26-39)

5 Yesuki ege-ege moinamo weki no nofuna wela filiga akailaleka Gelasa wenena mikanido ya u fedato, ²Yesu sipikuti mikalo lomaito we ma Satani kimiwela mino edami we ya kifana lulau kono auma melamo ebauti ami ya katula iye. ³Wenena ya aya wewa kono ukani melamo eballo onoto nedito minami we ya nela wi edenune, loti afa, ogoufá-mae. Ido nela auma wiyami ainikafo olufe lamo yakafo nela wi edenune, loti amo yaki ogoufá-mae. ⁴Komu kamena so loto aini nelakafo ana-kiyanalo wi edafa, amokafo analo aini nela ika oto fulito ya ido kiyanalo aini nela fukoto fulitainako, ya auma wito olu afima edenami we ma ya minámaiye. ⁵E'e, wewa yakafo foliloti luwailaloti kono ukani melamo ebaloki mowaloki ya au naba loto aimola ukana-akana ya kifana kafo fuko-nako o-o iye.

⁶Wewa ya faigakati Yesu eyetoto amodoka oluloto o fedeto omunalo kiyana umola fiyaito, ⁷⁻⁸Yesukafo eti limo, Satani kimiwela nosámamo linatwe ya siya-mulunau ya fuliti walo, loto limo yamu wewama au naba-naba loto eti limo, Yesuwo, Goti akaiya nemo we wenaba Nalafo, nedi-nedi o nedanagolo namodoka ane? Ukane ogofu olu nomámenae, loto Goti kuliya loto ka lanimo ya olu onae, loto lonomo, loto loumaiye. ⁹Loumaito, Yesukafo, Kulika lo, loto loumaito siya-mulunau yau Satani kimiwela muki diti minainako, yamu kuline Lisiyonile, loto loumaiye. ¹⁰Loumuto, Ya eba mauka olu fulu gedámo, loto wako lo edemo wiye.

¹¹Ido mowalo adu yaleka yalo yafo mau naba noti minamo yamu ¹²ya Satani kimiwela yate loumamo, Lilifi melageto ya yafo seni-mulunigu di-

nagolobao? loti wako lo edato, ¹³O, lito Satani kimiwela ya wewa siya-mulunau ya fulititi yafo seni-mulunigu idato, yafo mau naba tu tauseni (2,000) yaidana oti minamo ya koli lumuti lowau konidokati oluloti nofugu yau no noti moda folae.

¹⁴Folato, ya yafo kiyaba amo we ya eyeti koli oluloti uti wenena numuna meya nabauki ido migu minamo wenena yaki kawa logimato, wenena mate netawa eyenune, loti oti ¹⁵Yesu minaido fedeti komu Satani kimiwela siya-mulunau mino edamo wewa ya oiya ukanalo owo wito kala-manena efe loto neto minoto ya Yesu kiyanalo amedoto minami we ya eyeti ya koli gimaiye. ¹⁶Ido netawa koliti eyeti amo wenena yate Satani kimiwela mino edamo we kala yaki ido yafo kanina yaki logimae. ¹⁷Logimato, wenena ya Yesu auma witi eti loumamo, Lamo ebate fulito wo, loti wako lo edae.

¹⁸Wako lo edato, sipiku di minaito wema komu Satani kimiwela mino edamo we ya Namote unalifao? loto wako loto loumaifa, ¹⁹amokafo, E'e, kamo numugaleka wo. Wageto, Wekolakafo milumaka kolito ya neta-mata muki olufe lo kedami ya wenenaka logimo, loto loumaiye. ²⁰Eti loumaito, wewa Dekapolisi eba yalo uto Yesukafo neta-mata muki o edami ka ya lo gimigimi omo wito wenena muki kani mumi kiyae.

Kiyaba we olulafo folaito olu nedi edami ka

(Mt 9:18-26; Lu 8:40-56)

²¹Ena Yesu sipiku nofuna wela filiga itibito uto anawalo minaito, wenena mau naba ya ogona o ede minae. ²²Eti minato, mono numuna kiyaba we wenaba ma kuliya Yailusi yalo oto Yesu eyeto, kiyanalo kiyana umola fito eti loto wako loumami, ²³Olunefo kefolo moda fulunagolinako, yamu olu

faka lo edageto ya omuna kofawa mine-naiye, loto amodoka oto aga ya ukanalo ya melo, loto wako liye. ²⁴Wako lito, Yesute lakoina waiye.

Waito, wenena mau naba yate olu lulau edeti wato, ²⁵yalo wena ma nemo ya wanula leki-leki imo melege tuwelulo (12) yalo netawa kilaiye. ²⁶Netawa kilito, lusa we so loti minadoka wito olu faka lo edenune, lato kifana meina fimo wifa, ukana ogofu umuti netawa kilami ya faka lo edámato neta kilami ya u naba wito, kifanala muki ya moda fuli liye. ²⁷Ido wenawa ya Yesu monala lamo ka ya kolito egeka oto ukanalo owo ya olaiye. ²⁸Olami ya faifa ukanalo owo olunamo ya faka lenagolowe, loto kala kiyainako, ukanalo owo ya olaiye. ²⁹Olaito, ayalo ya ukanau neta kilami fuli lito, ukanau-akanau kolami ya faka liye. ³⁰Faka lito, ayalo Yesu aumala ma amodokati wimo ya kolito wenena mau naba minagu ya eleyapa wito eti loto loga o gedami, Ukanelo owo ya kema olaiye? lito ³¹ege moinamo we yate itibiti loumamo, Wenena mau naba yate olu lulau o kedamo ya geyanimo ya nenako, egaidana oto namo ukanelo ya kemakafo olaiye? loto lane? loti loumae. ³²Loumafa, Yesu ya kemakafo etiye? loto kala kito kogo ogona oto geye minaiye. ³³Geye minaito, wenawa ukanalo neta fede umami ya kolito amodoka oto kiyanaló kiyana umola fito koli kolito ukana ololo oto, kawa monawa ya lo oloto melete loumaito, ³⁴Yesukafo loumami, Olunefo, kamo koli kikitanimó yakafa olu faka lo kedaiye. Keina kolanidokati efili kedoneto seka-muluga yoyu lageto wo, loto loumaiye.

³⁵Yesukafo eti loumu minaito, ayalo ya mono numuna kiyaba we wenaba Yailusi numunau yati ma oti ya eti loti loumamo, Olukafo moda fulutaiye. Yamu api lilibami we ya koiya fi ámenune, loti loumae. ³⁶Yesu kawa lamo ya

koli fuli loto mono numuna kiyaba we wenaba eti loumami, Kaka lele kiyámoto namo koli kikito numutoko mino, loto loumaiye. ³⁷Eti loumuto, wenena muki nege ámaló, loto logimito Pitale, ido Yemusile kunalafo Yonile yako gilimito uto ya ³⁸mono numuna kiyaba wenaba numunalo fedato, wenena momogamoga oti au-au loti kufu-nema auma witi oti minamo ya geyaiye. ³⁹Geyeto, numugu dito wenenawa eti logimami, Momoga naba oti kufu ámaló. Nomiliwa ya folámoto faifa oku onaiye, loto logimaifa, ⁴⁰kiya o edae. Kiya o edato, muki gilifi feka fultito nomiliwa olafo melafo ege moinamo we lakoina amo we yaki gilimito, nomili ebalau ya dito ⁴¹analó oluto eti loumami, Talita kumi, limo kawa monawa ya nomili kefolao, neido, loto lokomowe, lito ⁴²ayalo ya nomiliwama nedito moinaiye. (Aya nomiliwa ya olafo kedaidoti melegela tuwelu (12) ya ne.) Moinaito, ya eyeti moda weni lawa apaitaito ⁴³Yesukafo eti lo fukami, Netawa ya logimámalo, loto ido, Nomili wela-neta umalo. Nenaiye, loto logimaiye.

**Nasalete minamo wenena
Yesu kala kolámamo ka**
(Mt 13:53-58; Lu 4:16-30)

6 Ena Yesu ebawa ya fulito aimola numuna ebalalo ya ege moinamo weki lakoina wae. ²Lakoina uti, Sabati foliku mono numunigu dito apito logimami ka wenena so loti koliti weni nowala apaitaito ya eti lamo, We ama ya kala ya egalekati oluto liye? Amo ya ka manenau nemo we kemakafo api ilibaiye? Ido Goti aumala lilibami netawa olu oloto pi lomami auma ya egalekati olaiye? ³Wewa auwa ya faifa numuna ku-ku imo wema yae. Ido amo ya Malia nalafo yae. Ido kunalafo-mota Yemusikele, Yosefekele, Yudasikele, ido Saimonikele yama minamo yae. Ido

emonala-mota muki ya lamoki lakoina ya minonimo yae, loti ya seni-mulunigu koli nosámami umae. ⁴Eti afa, Yesukafo eti loto logimami, Polofete ma ya muki ebau ya kuliya olu faka lafa, ido aimola numuna meyalo ido aimola numunau, ido wenenala minagu, ya kuliya olu faka ádenagilamo ne, loto logimaiye. ⁵Eti logimito, ido aya ebalo Goti gilibami neta ya oloto pi giminami ogoufámoto, neta kilamo wenena lawoko lawoko yako ukanido anakafo oluto ya olu faka lo gedaiye. ⁶Ido koli kikito umámamo yamu kala mumudi kiyaiye.

**Yesukafo ege moinamo we lono
olunawamo ka logimami**

(Mt 10:5-15; Lu 9:1-6)

Ena Yesukafo numudo-numudo ya monito api gilibi-gilibi iye. ⁷Ido ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya amodoka olu mau wi gedeto, lele lele lonolalo apito gilifi melenagolo ya komu Satani kimiwela olu fulo gedeti gilifi meleanawae, loto ya auma gimaiye. ⁸Auma gimito eti loto logimami, Linate kanudo unawamo neta-mata olámoti, kolobo yako oluti, ido beletife, ido owotinafe, ido kifana owotife yaki olámoti faifa walo. ⁹Ido kiyanido neta winawafa, ido ukanido owo lele ya wiyámalo. ¹⁰Ido numugu dinawagu yau yako onoti nediti oti minomo uti numuna meya malo unagilima ya kamenalo ya numunawa fulitalo. ¹¹Etiti eba maleka u fedato koina wi gedámoti, ido ka lenawamo ya kolámatoma, numunawa ya fuliti kiyanido momupa ekelami ya kululu witi fuliti monatina kolinawae, loti fulo gedalo, loto logimitoto ya gilifi melaiye. ¹²Gilifi melaito, ya uti seti-muludi olu eleyapa wiyalo, loti lo oloto meleti, ¹³Satani kimiwela so loti olu fulititi ya neta kilamo wenena so loti ya yá ilawa nowala fili gedeti ya olu faka lo gedae.

**Yoni noku wi gede-gede imo
we ofato folami ka**

(Mt 14:1-12; Lu 3:19-20, 9:7-9)

¹⁴Ena Yesu eti imo ka ya wenena muki kolato, mikalo kiyaba we wekudi Heloti yaki kawa kolaiye. Kolaito, wenena malekate eti lamo, Wewa Yesu ya Yoni noku wi gede-gede imo we ya ne. Amo yama folaiguti olu nedí edainako, mebe-mabawa ya olu oloto pi-pi o minaiye, loti lo-lo ae. ¹⁵Ido malekate ya eti lamo, Wewa ya Elaiya ya ne, lato ido malekate eti lamo, Amo ya polofete adeina minamo yamaidana oto polofete ma ya ne, loti etiti lo-lo ae. ¹⁶Kawa lamo ya Helotikafo kolito eti limo, Yoni namo kenobala fuko fulomo ya folaiguti olu nedí edaiye, loto ya liye.

¹⁷⁻²⁰Eti limo ya komu Helotikafo kunalafo Filipi olonafo kuliya Helotiyasi olaito, ya Yonikafo eti loumami, Helotiyo, kamo kunakafo olonafo olanimó ya lo melami ka ya fukane, loto loumu-umu iye. Eti loumami yamu wena Helotiyasi siya kala-kala lito, Yoni ya ofo fulunae, loto kolaifa, Heloti ya kolami, Yoni ya monala ya fe-fe loito felegaga we ne, loto kolito koliya kolito kiyaba lalo o edainako, Helotiyasikafo ofo fulunami ogoufámaiye. Ogoufámaito, Heloti ya Yoni ka limo kolito kala mumudi kiyami nefa, ka limo kolinae, loto lalo kolaiye.

²¹Ena aiga ofo fulunami kamena ma etito oloto piyaiye. Heloti olafo kedami kamenala ya oloto piyaito, wenena kiyabani we wenaba yaki kimiwe kiyabani we wenaba yaki ido Galili minamo wenena kiyabani we wenaba yaki ato weni-neta ofo kiyaito nae. ²²Weni-neta nato, wena Helotiyasi olulafo oto omunido melege olaito Helotiki amoki lakoina namo wenenaki ya lalo eyato, mikalo wekudi yakafo nomiliwa eti loumami,

Kamo ya, Neta ma olunae, lenanimo ya kumunae. ²³Ido, Ebaka filiga olunae, lenanimo yaki moda kumunae, loto lo gedoto lo mele edaiye.

²⁴Lo mele edaito, feka uto, Ya nena neta loumunae? loto olafo loga o edaito, itibito loumami, Yoni noku wi gede-gede imo we manena ya olunae, loumo, loto loumaiye. ²⁵Eti loumaito, ayalo ya nomilima oluloto mikalo wekudima nedo oto eti loumami, Oiya Yoni noku wi gede-gede imo we atela ya lapelo nomo, liye. ²⁶Kawa lito, mikalo wekudikafo kolito siya-mulunau keina naba-naba ifa, weni-neta amoki lakoina namo wenna omunido ya nomili ka lo mele edomo nenako, yamu ya nomiliwa kala ma olu fultámenae, loto kala kito ²⁷ayalo kimiwe eti loumami, Yoni manena otano, loto ilifafo ya uto nela numugu Yoni kenobala fuko fuloto ²⁸atela ya lapelo meleto oluto oto nomilima umaito ya oluto olafo umaiye.

²⁹Ido Yoni ege-ege moinamo we ya kawa koliti oti kono ukana ya oluti uti kale li edae.

**Yesukafo we faifu tauseni
(5,000) ya weni-neta gimami ka**

(Mt 14:13-21; Lu 9:10-17; Yo 6:1-13)

³⁰Yesukafo aposolo komu gilifi melami we ya itibiti amodoka oti ya neta-mata eti amo ido api gilibamo ka muki ya loumae. ³¹Loumato, ya wenena muki uti oti anako, neta nenawamo kamena minámaito, ya aposolo Yesukafo eti logimami, Lalimoko wenena minámenawamo ebalo uto foli minenune, logimaiye. ³²Logimaito, sipiku diti eba fafato inanimoko wae.

³³Eba fafato wado ya wenena muki geyeti numuni meyau yati muki mikalo oluloti uti komu u fedae. ³⁴Komu u fedato, Yesu sipikuti mikalo lu-

muto ya wenena mau naba minamo geyeto ya sipisipi kiyabani we minámamo yamaida oti minanako, yamu siya-mulunau miluma koli gimito neta-mata muki api gilibaiye.

³⁵Api gilibi minaito, lunaga fo sapinagolito ege moinamo we amodoka oti eti loumamo, Eba fafato ama ya minogeto ya sinidenagoliye. ³⁶Yamu wenena ya numudo-numudo ya gilifi fulageto weni-neta meina finawae, loto gilifi melo, loumae. ³⁷Eti loumato, Linate yate weni-neta ma gimalo, loto logimaito itibiti loumamo, Aiyo, netawa meina finumo ya meinala kifana denaliyasi tu hadeti (200) yaidana oto minenagoliye. Lamote ya uti kifana naba fuloti beleti meina fi gedeti oti gimalo, loto labe? loti loga o edae. ³⁸Loga o edato, eti logimami, Beleti nenaki olu minae? Uti kalo, logimaito uti olu oloto pititi itibiti oti eti loumamo, Beleti faifu (5) ido laefa lele olu minone, loti loumae.

³⁹Loumato, eti logimami, Wenena muki mau minamo ya we fiti yuwa laloto ya amedalo, loti logimalo, loto logimaito, ⁴⁰ido wenena fifti-fifti (50) ya mau minamo ido maleka wenena wani hadeti wani hadeti (100) ya mau minamo ya yuwalo amedoti minae. ⁴¹Amedoti minato, Yesukafo beleti faifu (5) ya oluto kosinalo ko faka loto, siyane, lalole, lototo ya leketo ege-ege moinamo we yate iya meleti wenena mau naba ya giminawae, loto gimaiye. Ido laefa lele yaki iya mele gimaito ⁴²muki noti muni ito ⁴³ido ege moinamo wewa ya luma nemo onowa-fanawa minomo wimo ya kiyaka oti, owo kedikoko naba tuwelu (12) ya koilato faitimo ne. ⁴⁴Ido weni-neta namo wemomo ya faifu tauseni (5,000) ya minae.

**Yesukafo no mulalo kiyana
leya wito moinami ka**

(Mt 14:22-23; Yo 6:16-21)

⁴⁵Ayalo Yesukafo ege moinamo we ya eti logimami, Linate sipiku ya diti Betesaida numudo komu meleti walo, loto logimito wenena mau minamo ya gilifi melaiye. ⁴⁶Gilifi meletu fulu gedeito ya Goti loumunae, loto mowalo idaiye. ⁴⁷Idaito, luwaila melenagolito sipima mika fulu faiga ito u nofuna muliti utaito, aimolako mikalo ya minaiye. ⁴⁸Minoto geyami ya epe naba ma konidokati oto olu bubudito koiya fiti ika o minato, ya Yesu geyaiye. Geyeto, kolomolomo yaleka ya no mulalo kiyana kafo leya wito monimo oto minado oto ya fulu gedeito unae, loto kala kiyaiya, ⁴⁹amote Yesu no mulalo moinami ya eyeti eti kolamo, Kolofa ne, loti kani kiti ya muki eyeti koli naba-naba gimainako, ⁵⁰au naba-naba lae. Au naba-naba lato, ayalo ya eti logimami, Seti-muludigu ya auma wiyalo. Namoma minowe. Koli gimámaneyo, loto logimito ⁵¹sipiku lakoina idaito ya epe fuli lito elegiti, ⁵²seni-muluni gedimo nenako, komu beleti iya melami monala ya kolife loti kolámae.

**Neta kilamo wenena
olu faka lo gedami ka**

(Mt 14:34-36)

⁵³Ido nofuna ya yofototo uto Gene-salete mikalo fedeti sipi no anawalo nela witi olu kiki loti ⁵⁴sipikuti lomato, ayalo ya wenena ya Yesu eyefe loti, ⁵⁵eba negu-negu yati muki oluloti oti minami ebaleka ya wenena neta kilamo ya kununido meleti gilimiti ae. ⁵⁶Gilimiti amo yaidana oti Yesu eba muki amaufe yaufe, ido numuna meya nabalofe, ido kefolalofe wimo ya wenena mau minamo ebalu neta kilamo wenena ono gedeti ya eti loumamo, Ukagalalo owo anawalo

yako olunagolone, loti wako loumato ido wenena muki olamo ya olu faka lo gedaiye.

**Yesukafo Goti lo melami kalaki ido
Yuda wenena aunibo-mota
kani yakimu logimami ka**

(Mt 15:1-9)

7 Falisi weki lo melami ka api gilibi-gilibi amo we malekaki ya Yelusale-mukati Yesu nedo oti mau minato, ²ege moinamo we maleka ani noku wiyámoti weni-neta nato ya geyae. ³Geyeti, Falisi weki ido Yuda wenenaki muki ya aunibo-mota kidene kanina meyalo meleti weni-neta nenagilima ya komu ani noku witiko no-no ae. ⁴Ido maketilo yati neta ma oluti otima, komu noku witiko no-no ae. Ido kidene ka so loti kaputi masati lapeti noku wi-wi amo mona yamaidana oti meyalo melae. ⁵Yamu Falisi we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate eti loti loga o edamo, Egaidana oti kege-kege moinamo we yate autefo-mota kidene kanina ya meyalo meleti weni-neta nenagilima ani noku wiyámae? loti loga o edae. ⁶Loga o edato, itibito logimami, Aisaiyakafo komu adeina linate monabi lele wiyamo yamu ka ona loto eti limo, Wenenawa ya wenido yako kuline olu faka lafa, seni-mulunigu koli nomámoti, ⁷eti lamo, Kawa ya Goti kala ne, loti lafa, ido wenena kidene kani yako api gilibiti ouni-luni-kani nomamo monawa ya fa neta ne, loto ka mono lufuwa wiyaiyu (*Ais 29:13*) ya nemo ne. ⁸Ido Goti lo melami kala ya linate olu fuliti wenena kidene kanina olu kiki loti olumo wae.

⁹Linate eti lamo, Lalimo monate yako meyalo melenune, loti Goti lo melami kala fulitamo ya monate lalo ne, loti kani kiyafe? Olo. ¹⁰Yamu Mosesekafo eti limo, Otibo metibo kulini olu faka lalo,

loto (*Kis 20:12, Lo 5:16*), ido ka maki eti limo,

We makafo ka nosámami olafofe melafofe ya lo gedename, aya we ya ofo folalo,

loto ka mono lufuwau (*Kis 21:17*) ya nemo ne. ¹¹Eti lifa, we makafo olafo melafo logiminami, Namo neta muki ko mele gedomo neta yama felegaga neto Goti moda umutomo ne, logiminami we ya ¹²linate eti loumamo, Okafo mekafo netawa gimito kofa olu lalo gedámanimo ya lalo ne, loti loumuti, ¹³linate monati etiti api gilbamokafo Goti kala olu fa neta oti fulitae. Ido linate mona yamaidana oti so loti eti mele-mele ae, loto logimaiye.

**Neta yakafo wenena ya sitoto
olu ladi o gedami ka**

(*Mt 15:10-20*)

¹⁴Yesukafo wenena mau minamo luni fiyaito amo minaido ato eti logimami, Linate muki kane koliti ya kolife loti kolalo. ¹⁵Neta-mata feka nemo neta yakafo luteu dinami ya olu ladi o ledámenagolifa, ido neta-mata oude-lute-kateu yati feka ami neta yakafo olu ladi o ledaiye. [¹⁶Linate kati nemo wenena yate kolalo, loto logimaiye.]

¹⁷Wenena mau minamo fulo gedeito numugu idaito, ya ege-ege moinamo we yate kepa kawa limo yamu loga o edato, ¹⁸amokafo eti logimami, Ake, linate yaki kolife loti kolámafe? Neta-mata fekati luteu idami ya ¹⁹oudelute-kateu idámoto, sete kofumawau yako dito, aiga sefe lo fulo-fulo oninako, oude-lute-kate ya olu ladi o ledámaiye, loto limo ya etito wete-neta muki nonimo ya lalo ne, loto liye. ²⁰Eti loto ido ka ma eti limo, Oude-lute-kateuti feka ami yakafoko Goti omunalo ya olu ladi o ledaiye. ²¹Yamu oudi-lutikati yauti kati-manidi nosámami kiyamo mona, kopa olu onamo mona, neta

ugele olamo mona, ofo folamo mona, kume-ugele namo mona, ²²ko lalo-talo melamo mona, wenena koli nosámami o gedamo mona, koni wiyamo mona, mona nosámami meletto wenena olu ukanido koli gedename mona, netanimu koliti seni-muluni nosámami mele gedamo mona, kamani kiyamo mona, ukani-luni oto diti kolamo mona, ka maninigu minámami mona, ²³monawa nosámami-asámami muki ya oudi-lutikatigu yauti oto olu ladi o gedegede iye, loto logimaiye.

**Ailo feka wena makafo
koli kikitimo ka**

(*Mt 15:21-28*)

²⁴Ena Yesu ya ebawa ya fulito uto eba ma Taiya numuna adu nedo ya u fedeto numugu dito, ya momona oto minenae, loto kolaifa, ido yalo u falukunami ya ogoufámami ne. ²⁵Etito nenako, wena ma olulafo kefolo ya Satani kimiwela siya-mulunau mino edami ya wenawa Yesu kala kolito ayalo oto kiyanalo kiyana umola fiyaiye. ²⁶Kiyana umola fiyami wenawa ya ailo feka wena minoto Fonisia eballo Silia mikalo oloto piyami wena yakafo eti loumami, Olunefo Satani kimiwela siya-mulunau mino edami ya olu fulo edeto ilifi melo, loto wako loumaiye. ²⁷Etito wako loumaito, ya eti loumami, Nomilipa weni-neta oluti kula minagu fulamo ya efe ádaiye. Nomilipa komu nenawamo ne, loumaiye.

²⁸Eti loumaifa, ido itibito loumami, Wenabao, ona laba, ido nomilipa weni-neta no minato, lana mikalo olumo wiyami ya kula yate no-no ae, lito, ²⁹eti loumami, Etito itibito lonomanimo yamu numugaleka itibito wageto olukafo Satani kimiwela ya fulo edeto utaiye, loumaiye. ³⁰Loumaito, numunaleka itibito uto ya olulafo folomolo ono minami eyami Satani kimiwela moda fulo edeito utaiye.

**Yesukafo we kala melami
wela kuluma keina imo ya
olu faka lo edami ka**

³¹Ena Yesu Taiya eba ya fuloto uto Saidoni numudo fedeto, yaloti u Galili nofudo uto Dekapolisi ebalo fedaiye. ³²Fedaito, ya we ma kala melami wela keina imoma ilimiti Yesu nedo oti, Agakafo ya ukanalo olo, loti wako lounato, ³³amokafo wenena mau minadoti ilimito fele uto ya ana ilekiya kalau meletu ya ketufu oto we wela kuluma oluto, ³⁴kosinaleka koto mulunauti aku loto eti limo, Efata, loto limo ya monawa, Kaka ya olu godu, loto lounamaiye. ³⁵Lounaito, ya ayalo ya wewa kala ya moda olu godito, wela kulumama kotito, ka efe loto liye. ³⁶Ka efe loto lito, Yesukafo logimami, Linate netawa yamu wenena ma logimámalo, loto lo fuko gedaifa, amote auma witi logimimo wato, ³⁷wenena koliti weni lawa apaitaito eti lamo, Amo ya neta-mata muki ya laloko olufe liye. Kani melami wenena olu kani ki godoto, ido weni kuluma keina imo wenena olu efe lo gedaifo, ka efe loti lae, loti lae.

**Yesukafo we fo (4) tauseni
weni-neta gimami ka**

(Mt 15:32-39)

8 Kamena yalo wenena naba kofa mau wi minato, weni-neta minámaito, Yesukafo ege moinamo we luni fiyaito ato eti logimami, ²Wenena mau naba minamo ya fo kamena lelei-lawokoi (3) yalo ya namoki umalo minamo ya nenawamo neta minámmainako, sene-muluneu miluma koli gimowe. ³Ido maleka ya faigakati amo ya numunidoka kadunamu folado ya gilifi melenamo ya kanudo lumu fou lenagilae, loto logimaiye. ⁴Logimaito, ege moinamo wewa itibiti lounamo, Eba ama fafato ya nenako, beleti naba ma egalekati oluto gi-

mogeto ogofuti nenawamo ne? loti loga o edae. ⁵Loga o edato, itibito logimami, Beleti nenaki oluti ae? logimaito eti lamo, Seweni (7) ya ne, lounamae.

⁶Lounato, amokafo wenena muki mikalo amedoti minalo, logimito ya beleti seweni (7) ya oluto, siyane, lalole, lounamuto leketo ege moinamo we wenena muki ya gimalo, loto gimaito eti ae. ⁷Ido laefa kefola maki nemo yamu siyane, lalole, lounamuto ege moinamo we gimito, ya laefa yaki gimalo, logimaiye. ⁸Logimaito, gimato, muki noti muni ito ya aiga ege moinamo we ya luma nemo ya olu mau wiyamo owo ma kedikoko naba seweni (7) ya owo koilamo ya faitiye. ⁹Ido wemomo fo tauseni (4,000) ya yalo minae.

Ido wenenawa ya gilifi meleito ¹⁰ya Yesuki ege-ege moinamo weki sipiku diti ya Dalimanuta ebalo wae.

**Goti aumala lilibageto
eyenune, lamo ka**

(Mt 16:1-4)

¹¹Ido Falisi we ya Yesudoka oti moila fiti kepa mele umunuwe, loti ya eti lounamo, Kosinalo mebe-maba ma lilibageto kenune, loti lae. ¹²Eti lato, amokafo siya-mulunau keina imo yauti aku loto eti logimami, Kamena oiya ama minamo wenena ya nediti Goti aumala lilibami mebe-maba ma oloto pi lomageeto eyenune, loti lae? Ka ona logimowe. Goti aumala gilibami mebe-maba ma ya olu oloto pi gedámenamo ne, loto logimito, ¹³fulu gedeito sipiku itibito dito nofuna wela filigaleka wiye.

**Falisi we ido Heloti ka
nosámami api gilibamo ka
yamu fuka ka logimami ka**

(Mt 16:5-12)

¹⁴Ege moinamo we ya beleti kani melaito otámato ya beleti lawoko mako sipiku amo minagu ne. ¹⁵Ido Yesukafo

fuka ka logimami, Koti moinalo. Falisi we yisininaki, ido Helotiki yisilaki olu kopa o ledetenaiye, loti kofe loti moinalo, loto logimaiye. ¹⁶Eti logimami kawa yamu inanimonigu lokoli-fakoli oti eti lamo, Beleti oto ámoninako, yamu eti liye, loti lae. ¹⁷Ka lamo ya Yesu kolitoto eti limo, Nediti beleti otámamo yamu lokoli-fakoli o minae? Onema yaki ya koti kolife loti kolámafe? Ido setimuludi gedife? ¹⁸Omudi nemo yamo ágafe? Ido kati nemo yamo kolámafe? Komu neta omo yama ya kati melaife? ¹⁹Beleti faifu (5) ya oluto wenena faifu tauseni (5,000) ya gimoneto luma nemo oluti owo kedikoko nenaki ya koilamo ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Lamo tuwelu (12) ya koilonimo ne, lato, ²⁰eti logimami, Ido beleti seweni (7) ya oluto wenena muki fo tauseni (4,000) gimoneto luma nemo oluti owo kedikoko nenaki ya koilamo ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Lamo seweni (7) ya koilonimo ne, lato, ²¹eti logimami, Oiya yaki kolife loti kolámafe? loto logimaiye.

**Yesukafo we ma omuna likami
ya omuna olu falatimo ka**

²²Ena u Betesaida numudo fedato wenena mate omuna likami we ma ilimiti Yesu nedo oti ya agakafo ukanalo olo, loti wako loumato, ²³amokafo omuna likami we analo oluto numunidoti ilimito uto ya omunalo ketufu oto anakafa ukanalo oluto eti loumami, Neta ma kabe? loto loga o edaito, ²⁴ko faka loto eti loumami, Namu wenena geyofa, ido yá kanu moinamo yaidana kelae, loto loumaito, ²⁵Yesu anakafa kofa omunalo olaito, omuna falatito neta-mata muki eyefe loto kaiye. ²⁶Efe loto kaito, aimola numunaleka ilifi meletu loumami, Numuna meya yau idámo, loto lo fuko edaiye.

**Pitakafo Goti ilifi melami we
Kilistoma minane, loumami ka**

(Mt 16:13-20; Lu 9:18-21)

²⁷Ena Yesuki ege moinamo weki eba naba kuliya Sisalia Filipaika uti numuna meya adu nemo ya wado kanudo ya eti limo, Wenena ya namomu ya kema minaiye, loti lo minae? loto loga o gedaito, ²⁸itibiti loumamo, Wenena maleka yate, Yoni noku wi gede-gede imo wema ya minane, loti lo minae. Ido maleka yate, Elaiya ya minane, loti lo minae. Ido ma yate, Yelemaiya minabemo, ido polofete minagumati we ya minane, loti lo minae, loti loumae. ²⁹Eti lato, amokafo limo, Ido linate ya namo ya kema ne, loti lo minae? loto loga o gedaito, Pitakafo itibito loumami, Kamo ya Goti ilifi melami we Kilisto ya minane, loto loumaiye. ³⁰Ido kawa ya wenena logimámalo, loto ka auma wito lo fuko gedaiye.

**Yesu fulutoto nedinae,
loto logimami ka**

(Mt 16:21-28; Lu 9:22-27)

³¹Ido amokafo api gilibito eti limo, We Kula namo ya keina naba-naba kolinagolowe. Ido Yuda wenena kiyabani we yaki yokila ki umamo we kiyabani we yaki ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yalekate meni numunagilae. Numuti nofo folato, ya fo kamena tili (3) wageto, kofa ned-inagolowe, loto logimaiye. ³²Kawa ya oloto lito, Pitakafo ilimito anawaleka uto apito oudaifa, ³³ido Yesu ya eleyapa wito ege moinamo we geyeto Pita oduto eti loumami, Sataniyo, negeka wo. Kamo Goti kala kiyami yaidana oto kaka kiyámanimo faifa mikaleka wenena kani kiyamo yaidana oto kaka kiyane, loto loumaiye.

³⁴Ena Yesu mau minamo wenena ido ege moinamo we yaki, Namu minodo

ya alo, loto luni fito eti logimami, Ma nege melenune, loti lenawamo ya linanimomuko kolamo ka ya fuliti kamena-kamena nege meletoto fulunune, loti lenawamo ya yá yofonina mo-futi ya nege-nege melenawae. ³⁵Yamu makafo aimola ukana atuwa yamuko koli minoto fulunami we ya u kopa un-agoliye. Ido makafo namomu ido kawa kuwa lalo yamu kolito monimo uto omuna kofawa minami monala ya fulito fulunami wewa ya omuna kofawa minomo dinagoliye. ³⁶Kolafe? Makafo ya mikaleka neta-mata muki ya ko noto monimo wifa, ido aimola u kopa un-ami we ya egaidana oti ko nami netalamatala olu lalo o edenami ne? ³⁷Ido moda fulutenami ya nena netakafo ouna meina fito itibito olunaiye? ³⁸Ido kamena oiya ama minamo wenena ya mona nosámami meleti Gotidoka ekelámamo kamena negu mate namomu ido ka lomo yamu koliti ukanido kolinawamo wenena ya namo We Kula ya enisole felegaga yaki lakoina o Menefo lamenala yau fedenamo kamenalo ya wenenawa yamu kolito ayaidana oto ukanelo kolinagolowe, loto logimaiye.

9 Ena Yesukafo eti logimami, Ka ona logimowe. Linate onema amalo nedi minagu yauti maleka folámoti faifa kofawa minamo ya Goti wekudi wenenala aumalakafu kiyaba o gedami kamena ya eyenagilae, loto logimaiye.

Yesu ukana ya u ailoma builami ka

(Mt 17:1-13; Lu 9:28-36)

²Aiga fo kamena sikisi (6) utaito, ya Yesukafo Pitale, Yemusile, Yonile gilimito mowa fana-fanalo idaito, fele inanimoniko minato, yalo ya omunido ukana ya u ailo bulaito ³ukanalo owo lamena oto u kiyoba ona builami ya wenena ukanido owo kiyoba bulu edamo

ya mikalo wenena yate kiyoba yaidana oti bulu edámenagilae. ⁴Ido omunido Elaiyate, Mosesete, oloto piyaito Yesuki lokoli-fakoli o minato geyae. ⁵⁻⁶Geyeti, koli naba koliti Pitakafo nediye lenae? loto kala kife ádototo, Yesu eti loumami, Api lilibanimo we, amalo minonimo ya lalo iye. Numuna kolo-kalo lelei-lawokoi ya kuwogeto ma ya kamo numuga minenaiye. Ido ma ya Mosese numuna minenaiye. Ido ma ya Elaiya numuna minenaiye, loto loumaiye. ⁷Eti loumaito, ya limu ma moda oloto pito asa wi gedaito, ya limuku yauti nola ma kolamo eti limo, Ama ya sene-mulune umomo Nanefo ya ne. Linate kala ya luti-katigu kolalo, loto liye. ⁸Eti lito, kaita ko fulo yaleka waka afa, ya wenena ma geyá-mae. Yesukiko lakoina minae.

⁹Mowalekati lomado ya Yesukafo auma wito lo fuko gedami, Neta kamo yama wenena logimámalo. Aiga namo We Kula fulunaguti kofa neditoneto kawa ya logiminawae, loto lo fuko gedaiye. ¹⁰Lo fuko gedaito, folaigniti kofa nedinami kawa monawa ya inanimoniko minagu yau lokoli-fakoli oti moni wilae.

¹¹Moni wiliti eti loti loga o edamo, Elaiya komu enami ne, loti ka mono api gilibamo we yate nediti eti lamo ne? loti loga o edato, ¹²Yesukafo itibito logimami, Ona lae. Elaiya ya komu oto neta-mata muki ya olufe lenagoliye. Eti ageto ido mono lufuwa wiyagu yau namo We Kula yamu eti loti lamo, Amo ukana ogofu naba-naba kolaito, ido meni umunawae, loti lamo kawa ya nediye loti lufuwa wiyamo ne? ¹³Ka logimowe. Elaiya ya moda otaifa, ido amomu lo melami ka lufuwa wiyamo kamalo meyalo meleti eti edenune, loti netawamatawa muki seni-mulunigu kolamo ya olu edetama ne, loto ya logimaiye.

**Yesukafo Satani
kimiwela olu fulami ka**

(Mt 17:14-21; Lu 9:37-43)

¹⁴Ena Yesule, Pitale, Yonile, Yemusile itibiti ege-ege moinamo we liliga minadoka oti kamo ya wenena mau naba ogona o gede minato, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ege-ege moinamo weki moila fiyamo ya geyae. ¹⁵Geyato, mau witi minamo wenena muki ya Yesu eyeti elegiti oluloti amo nedo uti aiyo-koiyo lounmato, ¹⁶amokafo, Moila fiyamo mona ya lonomalo, loto logimaiye. ¹⁷Eti logimaito, mau minamo wenena yauti we makafo lounmami, Api lilibanimo we, nanefo siya-mulunau Satani kimiwela mino edami yamu ka ádaito ya kamodoka ilimito owe. ¹⁸Ido kamena-kamena Satani kimiwelakafo nanefo oluto fulo mikalo edaito, amo ketufu welauti dito, wela-auma ogofu kiki loto, ukana-akana bubudema minomino imo ne. Yamu namokafo kege-kege moinamo we siya-mulunauti ya olu fulo edeti ilifi melalo, loto logimofa, ido ogoufámae, loto lounmaiye.

¹⁹Loumaito, Yesukafo itibito logimami, Aiyo, kamena oiya ama minamo wenena, linate koli kiki ádamo wenena, namo ya linateki kamena nenaki mine-nae? Ido kamena nenaki keinatina kolin-nae? Kipawama ilimiti namodo alo, loto logimaiye. ²⁰Ilimiti ato, Satani kimiwela yakafo Yesu eyeto ayalo ya kipawama olu kulu ofaito mikalo lumu fou loto kululu-kululu monito ya ketufu welauti kala-kala loto idaiye.

²¹Yesukafo kipawa melafo loga o edami, Kamena nenaki eti iye? lito itibito lounmami, Kipa kefolá minaidoti eti imo ne. ²²Ido kamena-kamena Satani kimiwela yakafo ofo fulunae, loto nanefo yoku noku olu fulo ede-edo imo ne. Nefa, kamo ogofutoma ya lamo milumate kolito ade olu faka lo,

loto lounmaiye. ²³Eti loumaito, Yesukafo lounmami, Ogofutoma, lanimo ya nedito lane? Wenena koli kikitamo wenena, Neta-mata eti enune, loti kolinawamo ya netawa-matawa ya ogofuti enawamo ne, loto liye. ²⁴Eti lito, ayalo ya kipa melafokafo lounmami, Namó koli kikitomo nefa, koli kikine aumala minámaiye. Yamu kamokafo koli kikine ya olu auma wi nedeto ane olu faka lo, loto lounmaiye.

²⁵Ido wenena muki oluloti oti mau wiyamo ya Yesukafo geyeto Satani kimiwela oduto eti lounmami, Kamo kipa kala meleto ka ádenaiye, loto eti o edanimó ya ka auma wito lokomowe. Kipa siya-mulunauti feka oto fulo edeito uto kofa itibito ámo, loto lounmaiye. ²⁶Eti loumaito, Satani kimiwelama kai naba meleto kipawa olu kulu naba-naba ofo edeto feka oto fulo edeito wito kipawama kono ukana kelaito ya wenena muki eti lamo, Aiyo, moda fulutaiye, loti lafa, ²⁷Yesukafo analo oluto olu faka lito ya nedi minaiye, loto logimaiye.

²⁸Yesu numugu idaito, wenena ma minámado ya ege-ege moinamo we yate eti loti loga o edamo, Olu fulo edeto ilifinumo ya nedito ogoufámone? loti loga o edato, ²⁹itibito logimami, Netawa yaidana olu fulo edenawamo ya komu Goti loununawamo yakafoko olu fulo edenawamo ne, loto logimaiye.

**Yesu fuluto nedinami
ka kofa logimami ka**

(Mt 17:22-23; Lu 9:43-45)

³⁰⁻³¹Ebawa fuliti Galili mikalo monimo uti Yesukafo ege-ege moinamo we api gilibami yamu wenena minonimo eba ya kolámenawae, loto kolaiye. Kolito eti logimami, We Kula namo ya wenena anido gimato, nofo folato, fo kamena tili (3) wageto fulunaguti ya kofa nedinae, loto logimaiye. ³²Eti logimaifa,

kawa monala ya kolife ádoti koliya koliti ya netawa yamu loga o edámae.

U komu meleto nemo ka

(Mt 18:1-5; Lu 9:46-48)

³³Uti Kapeneyamu fedeti Yesukafo numugu dito eti loto loga o gedami, Kanu onido ya nena netamu moila fiyae? lito, ³⁴kanudo ado ka lamo ya minagu yauti kemakafo u komu meleto kuliya nemo we minenagoliye, loti yamu moila fiyanako, ka kedámae. ³⁵Ka kedámato Yesu amedoto ege moinamo we tuwelu (12) ya alo, logimaito koliti ato, eti logimami, We makafo namo kuline nemo we minenae, loto lenami we ya komu kuliya lumuto nemo minoto wenna muki kouba-naba o gedenaiye, loto logimito ³⁶nomilipa kefolá analo oluto, minagu olu nedi edeto, abusa wito eti logimami, ³⁷We mate ya namo kuline yamu nomilipawa yaidana oto koina wi gedenagilamo we ya namoki koina wi nedenagilae. Ido namo koina wi nedenawamo we ya namoko koina wi nedámenagilae. E'e, nilifi melami we yaki koina wi edenagilae, loto ya logimaiye.

We ma kuwotefo builámenami ya wenenate ne, loto limo ka

(Lu 9:49-50)

³⁸Ena Yonikafo eti loumami, Api lilibanimo we, we ma kamo kulikalo Satani kimiwela olu fulo gede-gede imo we ya eyonimo nefa, aya wewa ya lamodoka ekelámami yamu lo fuko edone, loto loumaiye. ³⁹Loumaito, Yesukafo limo, Lo fuko edámalo. Makafo ya kulinelo Goti aumala gilíbami neta oloto pi giminami we ya alako ka nosámami ogofuto lo nedámenagoliye. ⁴⁰Yamu we ma ya kuwotefo builámenami we ya yowote we ne. ⁴¹Ka ona logimowe. Linate Goti nilifami we Kilisto nege melanako, we makafo namo kuline yamu nomu oluto

no giminami we ya meinala u kopa ámunagoliye, loto logimaiye.

Mona nosámami yakafo koli kikitamo monani olu kopaitami ka

(Mt 18:6-9; Lu 17:1-2)

⁴²Ido we makafo faifa wenena koli kikito nomagu yauti lawoko ma koli kiki-ila ya olu kopaitenami we ya Gotidokati lifima ka naba-naba itibito olunami ne. Ido wenena kifana naba-naba kenebalau nela witi ya no sumitigu yau fulo edamo neko, moda lalo agi ne.

⁴³Ido agakafo lifima olu komage-toma, aga fuko fulito. Kamo aga dumani nageto omuga kofawa minanimo ya lalo nefa, aga lelewai yaki minoto yo eifámenami yoku unanimo ya nosa naba ámenami ne. [⁴⁴Yalo kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami ne.] ⁴⁵Ido kiyagakafo lifima olu mofu kedagetoma, kiyaga ya fuko fulito. Kamo keni-keni oto omuga kofawa minanimo ya lalo nefa, kiyaga lelewai yaki minenanimo ya yoku olu fulo kedenawamo ya nosa naba ámenami ne. [⁴⁶Yalo kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami ne.] ⁴⁷⁻⁴⁸Ido omugakafo lifima olu mofu kedagetoma, omuga ya olu fulito. Kamo omuga filigako minoto Goti wekudi wenenala kiyaba o gedami kilalau idageto ya lalo nefa, omuga lelewai minenanimo ya yo eifámenami yoku kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami negu ya olu fulo kedenawamo ya nosa naba ámenagoliye.

⁴⁹Ido wenena u lalokako unawae, loto nela kuwo kiyamo yaidana oto Goti yamo kaila fi ledami ne. ⁵⁰Kuwo ya lalo nefa, kuwo leya folámagaiyama nena netadunu leya fulunami kofa olufe lenune? Ido linate seti-muludigu kuwo amo yaidana oti you amene mona meleti wenenatinaki sodoti lakoina minalo, loto liye.

**We wena mofu melamo ya
fuko fulitenawamo ka**

(Mt 19:1-12; Lu 16:18)

10 Ena Yesu ya aya ebawa fulito Yudia mikau uto no naba Yodani kilito filigaleka wiye. Wito wenena mau naba-naba minamo ya amodoka ato, api gilibi-gilibi imo monala meletu ya api gilibaiye.

² Api gilibaito, Falisi we mate kepa mele umunune, loti oti eti loti loga o edamo, We makafo olonafo fuko fulitenami we ya lo melami ka fukenaife? loti loga o edato, ³ itibito logimami, Mosesekafo nena ka auma wito lo mele gedaiye? loti loga o gedaiye. ⁴ Loga o gedaito, ya eti loumamo, Mosese ya we makafo olonefo fulitena, loti lufuwa wito umuto fulito edenamile, loti limo ne, loti loumae. ⁵ Loumato, itibito logimami, Linate seti-muludigu gedinako, yamu kawa lufuwa wito logimaifa, ⁶ kana adeina akaimati neta-mata apito olu oloto piyami kamenalo ya Gotikafo We wena olu oloto piyami ne, loti ka mono lufuwau (*Stt 1:27*) ya nemo ne. ⁷ Etito nemoma nenako, Wemomo yate onibo menibo fulo gedeiti olonibodo ekelamo, lele ya ukani ⁸ u lawoko oti minenawaiye, loti ka mono lufuwau (*Stt 2:24*) ya nemo ne. Etito lele minamoti u lawoko uti minenawami ne. ⁹ Etito nemo nenako, Gotikafo moda ekele gedetami ya wenena yate fuko filiga-filiga o gedamalo, loti logimaiye.

¹⁰ Aiga numugu minoti ya ege-ege moinamo we ya netawa yamu kofa loga o edato, ¹¹ Yesukafo itibito logimami, We makafo olonafo fuko fulito uto wena ma olami we ya moda kume-ugele naiye. ¹² Ido wena makafo wanafo fuko fulito uto we ma mofu melami wena ya moda kume-ugele naiye, loti logimaiye.

**Yesukafo ana nomilipa kefolo
atenido melami ka**

(Mt 19:13-15; Lu 18:15-17)

¹³ Ena nomilipa kefolo ya Yesu nedo gilimiti ato, ya anakafo atenido melamaiye, loti o minafa, ege-ege moinamo we yate geyeti goudae. ¹⁴ Goudato, Yesukafo koto siya kala-kala lito eti logimami, Nomilipa namodo alo, loti logimalo. Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau ya yaidana wenena ebanina nenako, enawamo kanu ya ku gedamalo. ¹⁵ Ka ona logimowe. Wenena ya Goti wekudite kiyaba o ledenaiye, loti kolinawamo wenena ya nomilipawa kefolo yaidana oti ya kilalau dinawamo ne, loti logimito, ¹⁶ nomilipa abusa wito, anakafo atenido oluto Melafo olu lalo o gedo, loti loumaiye.

Neta ko nami we kala

(Mt 19:16-30; Lu 18:18-30)

¹⁷ Ena Yesu kanudo unae, loti wido ya we ma oluloto oto kiyanalolo kiyana umola fito eti loumami, Api lilibanimo we lalo netao, Namu kofawa minomo dinamo mona olunae, loti kolinamo ya nena mona melenamo ne? loti loga o edaiye. ¹⁸ Loga o edaito, Yesukafo eti loumami, Kamo nedito namo ya we lalo minane, loti lane? Wenena lalo ma minamamo ne. Goti yako lalo ne. ¹⁹ Lo melami ka yau eti limo, Wenena gini folamo. Kume-ugele ano.

Neta ugele olamo. Ka suki loti wenena kamani kiyamo. Wenena koni wito netani olamo. Okafo mekafo kulini olu faka lo,

loti ka mono lufuwau (*Kis 20:12-16, Lo 5:16-20*) nemo ka ya moda kilitanimo ne, loti loumaiye. ²⁰ Loumaito, itibito loumami, Api lilibanimo we, kipa kefolo minomo kamenaleka yati kawa muki ya meyalo melemo wowe, loti loumaito, ²¹ Yesukafo eyeto siya-muluna

umuto loumami, Kamo ya neta lawoko mako eti ámane. Uto netaka-mataka muki ko nanimo ya kifanaló fuloto, kifana oluto, neta ko ánamo wenena iya mele gimo. Eti enanimo ya kosinauka neta-mata ko nenagolane. Ido oto nege melo, loto loumaiye. ²²Loumami kawa kolito koukame naba-naba ko nami nenako, kola-wela kifufu wito siya-muluna keina ito ya wiye.

²³Wito, ya Yesukafo eleyapa wito ege moinamo we eti loto logimami, Koukame naba-naba ko namo we ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinune, loti kolinawamo ya koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaito, ²⁴kawa limo koliti elegiyafa, Yesu kofa ya limo, Nomilipao, makafo ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinae, loto kolinami ya koiya naba-naba finami ne. ²⁵Ido yafo-kameli yakafo naka kifiyau dinae, loto koiya naba fiyami yaidana oto koukame naba-naba ko namo we ya Goti kilalau dinune, loti kolinawamo ya oto diti koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaiye. ²⁶Logimami ka koliti eleigiti inanimoni yau lokoli-fakoli amo, Etito nenako, yamu kema wenena olu omuni kenaiye? loti lato, ²⁷Yesukafo geyeto eti limo, Wenena ya ogoufámenagilafa, ido Goti ya ogofunami ne. Neta-mata muki eti enae, loto kolami ya moda ogofu minaiye, loto logimaiye.

²⁸Logimaito, Pitakafo eti loumami, Lamo moda neta-mata muki fulitoto kege melonimo ne, loto lito, ²⁹Yesukafo itibito loumami, Ka ona logimowe. Wenena mate namoki kane kune laloki yamu koliti numuni ebani, ido yanibo kuanibo gemonani, ido onibo menibo, ido nomilipani, ido mini fulitenawamo wenena ³⁰ya oiya minamo kamenalo netawa fulitamo mulalo-mulalo diti itibiti olunawamo ne. Numuni ebani, yanibo kuanibo gemonani, onibo

menibo, nomilipani, mini olunawafa, ido yako minámaiye. Keina ma yaki kolinawamo ne. Ido kamena aiga o fedenami yalo Goti analoti kofawa minowa-minowa oti minomo dinawamo mona ya olunawae. ³¹Etiti olunawafa, ido wenena mumudi kulinigi we minamo ya kulini ya lumunami ne. Ido kulini lomami wenena ya kulinigi we minenawamo ne, loto logimaiye.

Yesu folaiguti kofa nedinami kala

(Mt 20:17-19; Lu 18:31-34)

³²Ena Yelusalemuka dinune, loti wado ya Yesu u komu mele gedeto wito ege-ege moinamo we eleigiti kani mumudi kiyato, ido gege melamo wenena ya koli kolae. Ido amokafo ege moinamo we tuwelu (12) ya anawaleka gilimito uto neta-mata o edenawamo yamu ya eti loto logimami, ³³Moda Yelusalemuka idogeto yalo ya kuwonefo-mota yate namo We Kula ya yokila ki umu-umu amo we wenabani ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we anido ya gimato olu kalo mele nedeti nofo fulunawamo ka lo winagilae. Etiti ailo feka wenena anido gimato, ³⁴wenenawa yate kamane kiti ketufu o nedeti ipi nofoti nofo fulunawae. Nofu folato, fo kamena tili (3) ya wageto fulunaguti kofa nedinae, loto logimaiye.

Yemusite Yonite kulinigi we minenaliye, loti kolami ka

(Mt 20:20-28)

³⁵Ena Sebedi nalafo Yemusite Yonite Yesu nedo oti eti loumami, Api lilibanimo we, lokumunalimo neta ya olufe lo ledenane, loto koloie, laito, ³⁶itibito limo, Nena neta olufe lo ledenaiye, loti kolaiye? loto loga o gedaiye. ³⁷Loga o gedaito, itibito loumami, Kamo lame-naka nabaki enanimo kamenalo ya lamo

ma fulo aga onaleka ito ido ma aga ad-
owaleka ito ledo, laiye.

³⁸ Eti laifa, ido Yesukafo eti logimami, Linate ya ka lami monawa ya kolife ádaiye. Namokaila fi nedamo kapu ya linate yaidana oti ogofuti olunawaife? Ido noku wi gedamo yaidana oti ya keina naba-naba yamo noku wi nedenawamo neta ayaidana oti olu ogofunawaife? lito, ³⁹ itibiti lami, Lamo ogoufoiye, loti loumaiye.

Loumaito, eti logimami, Namokaila fi nedamo neta ya linate ayaida olunawaiye. Ido nosámami neta o nedamo yaki linate o gedenawafa, ⁴⁰ ido namokafo ma fulo ane onaleka edeto ido ma fulo adowaleka edeto enamo ya ogoufámowe. E'e, ebawa ya wenena olufe lo gedetami ebanina ne, loti logimaiye.

⁴¹ Logimaito, ege moinamo we teni (10) ya kawa kolititi seni kala-kala lito, Yemusite, Yonite koli nosámami gimiti goudae. ⁴² Yamu Yesukafo alo, loti olu mau wi gedeto eti logimami, Ailo feka wenena kiyabani we yate lono olamo ya inanimoni kulini olu faka loti auma witi, eti alo, eti alo, loti ka logimigimi ama ne. Ido kiyabani wenaba yaki auma witi logimiti kiyaba o gede-gede amo monanina ya linate koli minama ne. ⁴³ Koli minafa, ido linategu monawa ya melámalo. We makafo linate yauti kulinei we minenae, loti kolinami we ya linate kouba-naba lonoti ya olaneyo, loti loumowe. ⁴⁴ Ido we makafo linate yauti wenabani ona minenae, loti kolinami we ya lonotina we minoto muki kouba-naba o gedaneyo, loti loumowe. ⁴⁵ Ido yako minámaiye. Namokaila fi nedamo neta ya linate ayaida olunawaiye. Ido nosámami neta o nedamo yaki linate o gedenawafa, ⁴⁰ ido namokafo ma fulo ane onaleka edeto ido ma fulo adowaleka edeto enamo ya ogoufámowe. E'e, ebawa ya wenena olufe lo gedetami ebanina ne, loti logimaiye.

Yesukafo we omuna likami olu falatimo kala

(Mt 20:29-34; Lu 18:35-43)

⁴⁶ Ena o Yeliko fedato, Yesuki ege-ege moinamo weki wenena mau naba yaki numuna meya naba fuliti wato ya Timeusi nalafo Batimeusi omuna likami we ya kanu anawalo amedoto neta wako lo-lo o minoto, ⁴⁷ Yesu Nasaleta numudoti ami we aiye, loti lamo ka kolito apito au naba loto eti limo, Yesuwo, Defiti ufa fiyami we, milumane kolo, loto au loto liye. ⁴⁸ Eti lito, wenena mukite oduti eti lamo, Ka kedámo, loumafa, oto dito au naba loto limo, Yesuwo, Defiti ufa fiyami we, milumane kolo, lito, ⁴⁹ Yesukafo ka limo kolito nedi minoto eti limo, Wewa ano, loti lula fiyalo, lito omuna likami we ya lula fiti eti loumamo, Alikani aneyo. Luka fiyaiye. Neido, loumato, ⁵⁰ amokafo ukanalo owo moufami ya fiyalo fulito satoto nedito Yesu nedo aiye. ⁵¹ Aito, ya Yesukafo loga o edami, Namokaila fi nedamo neta ya linate ayaida olunawaiye. Ido nosámami neta o nedamo yaki linate o gedenawafa, ⁴⁰ ido namokafo ma fulo ane onaleka edeto ido ma fulo adowaleka edeto enamo ya ogoufámowe. E'e, ebawa ya wenena olufe lo gedetami ebanina ne, loti logimaiye.

Yesukafo kiyaba we wekudi yaidana oto Yelusalemu idami ka

(Mt 21:1-11; Lu 19:28-40; Yo 12:12-19)

11 Ena oti, Yelusalemu alili meleti Betefage numudo ido Betani numudo Olifi mowalo o fedeti Yesukafo ege-ege moinamo we lele ya gilifi meleti eti logimami, ² Numuna meya kami omunido yalo uti dinawaido ya yafodogi momola meyalo moinámamo ma nela witamo minenami eyenawami ya nelalo efiliti oluti itibiti namo minodo

ailo. ³Ido we makafo, Linate ya nediti eti aiye? loto loga o gedagetoma, eti loumailo, Wekola lonola ma nenako, ya olutoto alako kofa itibito amalo ilifi melenaiye, loti loumailo, loto logimito gilifi melaiye. ⁴Gilifi melaito, uti yafo-dogi momola ya kanudo nemo numuna kanu welalo nela wiyamo olu oloto piti nela efilaito, ⁵wenena ma yalo amedoti minamote eti lamo, Linate yafo-dogi momola ya nediti efilaiye? loti loga o gedato, ⁶Yesukafo ka logimami ya-maidana oti logimaito koliti, O, ilimiti wailo, lato, ⁷yafo-dogi Yesu nedo ilimiti uti ya ukanido owo moufami ya meyalo melaito Yesu dito amedoto minaiye.

⁸Amedoto minaito, ya wenena muki ukanido owo kanudo melemo wato, ido wenena mate yá akawa miguti fukoti ya kanudo unaido kolaleka melemo wae.

⁹Ido komu melamo wenenaki ido egeka melamo wenenaki yate au naba loti eti lamo,

Aiyo, siyane, hosana!

Wekola kuliyalo ami we ya lalo kolimo wimo ne.

¹⁰Autefo-kolofate Defitikafo wenenala kiyaba lalo o gedami monala yaidana oto wewa yakafo kiyaba lalo o ledenami mona ya lalo kolimo unumo mona ya ne.

Yoiyau kosinau minamo yaki ayaidana oti, Aiyo, siyane, hosana, loti lo-lo ae,

loti ya au loti lomo wae.

¹¹Ena Yesukafo Yelusalemu dito uto felegaga kuliyai numuna nabau dito neta-mata muki ya ko fuli lito ya moda sinidenagolito amoki ido ege moinamo we tuwelu (12) yaki itibiti Betanika u fadae.

Yesukafo yá ade kofa liyámenaiye, loto limo ka

(Mt 21:18-19)

¹²Leda Betanika fuloti wado kanudo Yesu kadunamu fuluto ¹³ya yá ade ma aila wiyami faiga nemo ya eyeto uto ilawa liyami ya moni wilinae, loto yá nedo wifa, ilawa liyami kamena miná-mainako, ilawa liyami olu oloto piyá-moto yá ailako eyaiye. ¹⁴Yá ailako eyeto, yá eti loto loumami, ilawaka ya wenena ma kofa ánenawae, loto loumaiye. Kawa ya loumami ege-ege moinamo we ya kolae.

Yesukafo felegaga kuliyai numunau wenena neta kifanalo fulamo giyadami ka

(Mt 21:12-17; Lu 19:45-48; Yo 2:13-22)

¹⁵Yesu ya Yelusalemu o fedeto felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya dito neta meina fiyamo wenenaki neta kifanalo fulamo wenenaki ya apito giyado feka iye. Ido kifana kola ailoo nemo ya olu filiga-filiga amo wenena folomoniki, ido wenena nema mulu meinalo fulamo wenena lono folomoni yaki olu eleyapa wito fululu kiyaiye.

¹⁶Fululu kito, wenena neta-mata oluti felegaga kuliyai numuna naba kilalau diti lumuti amo wenena ya eti ámallo, loto lo fuko gedaiye. ¹⁷Lo fuko gedeto api gilibito eti logimami, Gotikafo eti limo,

Numune ya wenena mikau-mikau ya ka lonumu-numu amo numunale, loti lenawamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 56:7*) nemo ka ya ne. *Etito nefa, linate olu ugele we numuni yaidana o minae, (Jer 7:11)* loto logimaiye.

¹⁸Kawa ya logimami yamu wenena muki elegiyato yokila ki umu-umu amo we kiyabani weki, ido lo melami ka api

gilibi-gilibi amo weki koliya koliti ofo fulunawamo kanu moni wilae.

¹⁹Ido lunaga sinidenagolito Yesuki ege-ege moinamo weki numuna meya naba ya fuliti wae.

Yesukafo Goti koli kikito umalo, loto logimami ka

(Mt 21:20-22)

²⁰Leda kanudo monimo uti ya yá ade lufawati ailati muki moda meguinami ya eyae. ²¹Eyato, Pitakafo kala kito Yesu ya eti loumami, Api lilibanimo we, eyo. Kamo ya yá ade olu kopaitenami ka loumanimo ya moda meguinaiye, loto loumaito, ²²Yesukafo itibito loumami, Goti ya koli kikito umalo. ²³Ka ona logimowe. Goti koli kikito umunami wekafo mowa ama ya kuwo noku nedito wo, loto kala lele kiyámoto loumunami ya moda ka lomo ya oloto pi nedenaieye, loto kala ki kikitoto kinami ya etito oloto pi edenami ne. ²⁴Yamu logimowe. Neta ma muki yamu olunune, loti koli kikitoti Goti loumunawamo ya moda olunawae.

²⁵Ido nedito minoto Goti loumunanimo kamenalo ya we ma mona nosámami ma mele kedami we lifimala ya kilili edo. Eti enanimo ya Mekafo kosinau nemo we yakafo kamo lifimaka yaki ayaidana oto kilili o kedenami ne. [²⁶Etito nefa, we ma lifimala kilili o edámenanimo ya Mekafo kosinau nemo we yakafo lifimaka kilili o kedámenami ne, loto logimaiye.]

Yesu kema welalo api lilibane? loti loga o edamo ka

(Mt 21:23-27; Lu 20:1-8)

²⁷Ido kofa o Yelusalemu fedato, Yesu felegaga kuliyai numuna naba kilalau moni minaito, yokila ki umu-umu amo we kiyabani we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we ido Yuda wenena kiyabani we ya amo nedo oti ²⁸eti loti loga o edamo, Netawa eti o-o minanimo

ya kema welaloti o-o ane? Ido kemakafo eti lokomaito o-o ane? loti loga o edae.

²⁹Loga o edato, Yesukafo itibito logimami, Namu ka ma loga o gedengolowe. Itibiti lonomatoma kema welaloti netawa o-omo ya logiminagolowe. ³⁰Yoni ya kema welaloti wenena noku wi gedegede iye? Kosinau nemo we welaloti nefe, ido wenena wenidoti nefe? Lonomalo, logimaiye.

³¹Logimaito, inanimonigu lokolifakoli oti eti lamo, Lamo ya kosinau nemo we welaloti ne, loto lenumo ya amokafo, Aiyo, linate nediti koli kikito umámae? loto lolumunagolifa, ³²ido wenena wenidoti ne, loto lenube? loti kani ligi-ligi kiyamo, ya wenena muki Yoni ya polofete ona ne, loti kolanako, wenena kolini kolae. ³³Yamu itibiti eti loumamo, Ya kolámone, loti loumato, Yesukafo limo, Namu yaki ayaidana oto kema welaloti netawa o-omo ya logimámenagolowe, loto liye.

Kiyaba we nosámamo nela waini migu lono olamo kani

(Mt 21:33-46; Lu 20:9-19)

12Ena Yesukafo kepa ka apito logimami, We makafo mina kila ogona oto fito migu nela waini ilawa kifito kiyamidunu nela ilawa lipinawamo kale ya lito migu kiyaba enawamo numuna kuwaiye. Eti o fuli loito mina lonowa ya kiyaba amo we anido meleito monimo eba faiga ma wiye. ²Uto, nela waini ilawa lalami kamenalo ya mineuti ilawa lalami ma ya komato oluto itibito ano, loto mina kiyaba amo we minadoka kouba-nabala we ma ilifi melaito wiye. ³Wifa, ido ana-kiyanalo oluti ofoti neta ma umámoti iyadato itibito aiye. ⁴Itibito aito mina aboga yakafo kouba-nabala we ma ya kofa ilifi melaito wifa, manena ofoti nosámami neta o edae. ⁵Eti o edato, aiga we maki ya ilifi melaito wito wewa ya ofo folae. Ofo folato, we

mumudi ya gilifi melaito wafa, maleka ya ginae. Maleka ya gini folae. ⁶Gini folato, ilifi melenami we lawokoko ma nemo ya nalafo siya-muluna umami we ya ne. Nalafoya ya aiga ilifi minado ya meleto eti loto kolami, Nanefo kuliya ya olu faka lenagilae, loto kolito ilifi melaiye. ⁷Ilifi melami wewa wimo ya mina kiyaba amo we yate eyeti inanimu yau eti lamo, Amo ya Melafokafo netalamataala olu iya ku edami wema ne. Yamu ofo folokele. Melafu fulunami kamenalo ya iya ku edami neta muki olunagolone, loti ⁸ana-kiyanalo oluti ofo fuluti kono ukana ya migu yauti fulu feka itae.

⁹Ena waini ilawa mi abogakafo nedi-nedi enaiye? Kolafe? Amokafo mina kiyaba amo wenena minadoka oto gini fuluto migu lono ya ailo wenena anido melenagoliye.

¹⁰Ido mono lufuwau ya eti limo, Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne. ¹¹Wekola yakafo netawa eti imo ya eyeto elegiyone, loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22-23*) nemo kawa ya katámafe? loto loga o gedaiye. ¹²Loga o gedaito, amote asa wiyami ka limo ya kolamo, Lamo ya lo ledami yamu nela wi edenune, loti kolafa, wenena mau minamo kolini koliti ya fulu edeti wae.

**Kifana takisi Sisa umunube?
loti Yesu loga o edamo ka**

(*Mt 22:15-22; Lu 20:20-26*)

¹³Ena aiga Falisi wenena maki ido Heloti ege melamo wenena maki Yesu ya ka nosámami lenaido ya ligiya loumune, loti amo minaido gilifi melato ¹⁴amodoka oti eti loumamo, Api lilibanimo we, lamo kolonimo ya kamo ka onako lo-lo ane, loto kolone. Ido faifa wenenafe, ido kulini nemo wenena ya kolini kolámoto, kaka ligi-ligi kiyámoto

Goti kanulalo moninawamo mona ya ona efe loto api lilibi-lilibi minane. Yamu lagetoto kolinune. Kiyaba we wenaba Sisa kifana takisi umu-umu onimo mona ya Goti omunalo ya efe loto nefe? Etito umu-umu enubemo, ido umáme-nune? loti lae.

¹⁵Eti lafa, ido Yesukafo monabi lele wiyamo monanina kolitoto ya eti logimami, Nediti kepa mele nomae? Kifana denaliyasi ya nilibato eyenae, loto logimaito, ¹⁶kifana ma olu umato eyeto loga o gedami, Ouna kifanawalo ya kema ouna ne? Ido lufuwa yaki kema netala ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Ya Sisa netala ne, loti lae. ¹⁷Eti lato, Yesukafo eti logimami, Etito Sisa netala oluti ya Sisa itibiti umalo. Ido Goti netala oluti ya Goti itibiti umalo, lito, eleigi minae.

**Folaguti neidamo yamu
Yesu loga o edamo ka**

(*Mt 22:23-33; Lu 20:27-40*)

¹⁸Ena Sadusi we yate wenena folaguti kofa neidámenagilae, loti lolo amo wenena ya Yesu nedoka oti eti loti loga o edamo, ¹⁹Api lilibanimo we, Mosesekafo mono lufuwau eti loto wiyami, We ma folagetoma, olonafu kofawa minoto nomilipala ma olu oloto piyámainako, folami we kunalafo yakafo wena-kenawa ya oluto yalafodo nomilipa olu oloto pi edenaiye, loto lolomami ne. ²⁰Ido we ma nalafo seweni (7) minagu yauti komu we yakafo wena olaifa, nomilipala kede melámoto folaiye. ²¹Ido folami we kunalafo makafo wenawama olaifa, nomilipala olu oloto piyámoto ayaidana oto folaiye. Folaito, ya aiga kunalafo naba tili (3) yakafo wenawa ayamaidana iye. ²²Etiti kipawa seweni (7) yama ayaidako oti nomilipa ma kedámoti folato, aiga wenawa yamaki folami ne. ²³Ena yalafu-kunalafo seweni (7) ya wenawa olamo yamu fo-

laguti kofa nedinawamo kamenalo ya kema olonafu minenami ne? loti loga o edae.

²⁴Loga o edato, Yesu itibito logimami, Linate ya mono lufuwau nemo ka yaki ido Goti aumala yaki kolife ádanako, yamu kopa ka lo minae. ²⁵Wenena folaguti nedinawamo kamenalo ya we wena mofu melámato, we wena anido olu gimámenagilae. E'e, enisole kosinawu minamo yaidana oti minenagilae.

²⁶Ido wenena folaguti kofa nedinawamo yamu linate Mosese mono lufuwa wiyau ya yá kefolalo yo limo kala lufuwa wiyami ya katámafe? Yalo Gotikafo ka eti loumami,

Namo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minowe,

loto ka mono lufuwau (*Kis 3:6*) ya nemo ne. ²⁷Amo ya wenena folamo Gotinina minámaiye. E'e, wenena kofawa minamo wenena Gotinina ne. Linate kopa-napa kani ki minae, loti ya logimaiye.

Lo melami ka yauti ka ma komu uto auma wiyami ka

(*Mt 22:34-40; Lu 10:25-28*)

²⁸Ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we minaguti ma oto moila fiyamo ka kolito Yesu ya ka lalo itibito logimami kala kolito eti loti loga o edami, Lo melami ka muki yauti nena ka ya u komu uto auma wiyami ka ne? loti loga o edaito, ²⁹Yesukafo itibito loumami, Ka ya u komu uto auma wiyami ka etito ne: Isilaeli wenena, linate ya kolalo.

Wekola Gotite ya Wekola lawokoko ne. ³⁰Seti-muludi muki, ido oudi muki, ido kati-manidi muki, ya Wekola Gotitina ya umalo,

³¹Ido auma wiyami ka naba tu (2) ya etito ne:

Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimi-gimi o mino,

loto ka mono lufuwau (*Lo 6:4-5, Wkp 19:18*) nemo kawa lelewa ya ka makafo ya olu fulu edámenami ne, loti loumaiye.

³²Loumaito, ya eti loumami, Api lilibanimo we, ka efe loti lane. Goti ya lawokoko ne. Ido ailo ma minámaiye, loti lanimo ya ka ona lane.

³³Ido kawa lanimo, Seti-muludi muki, ido oudi muki, ido kati-manidi muki ya Wekola Gotitina ya umalo. Ido kaimokamu kolanimo yaidana oto wenena muki seka-muluga gimi-gimi o mino, loti limo kawa yakafo yokila ki umamo neta muki, ido ofo ki umamo neta muki yaki ya olu fulu gedaiye, loti liye.

³⁴Eti lito, Yesu ya wewa ka efe loti loumami kala kolito eti loumami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo kanu ya kamodoka adu melaiye, loti loumaiye.

Yaloti ya wenena koliya koliti kofa loga-miga o edámae.

Yesukafo Goti ilifi melami we Kilisto yamu loga o gedami ka

(*Mt 22:41-46; Lu 20:41-44*)

³⁵Ena Yesukafo felegaga kuliyai nuna naba kilalau ka mono api gilibi minami kamenalo ya eti loti loga o gedami, Lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Goti ilifi melami we Kilisto ya Defiti nakulafole, loti lo-lo amo ya egaidana oti lo minae? ³⁶Ouna Felegaga yakafo Defiti mino edeto welau ka melaito, eti limo,

Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ya kuwokafo-mota fulu kiyaga feumau gedenagolowe, loti limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya nemo ne. ³⁷Ido Defiti ya aimolakafo loumami, Wekolanele, loti lito ya Kilisto ya egaidana oto Defiti ufa fiyau yauti

minoto ido Wekolala yaki minaiye? loto liye.

**Lo melami ka api
gilibi-gilibi amo monani**

(Mt 23:1-36; Lu 11:37-54, 20:45-47)

Ido wenena mau naba minamo ya kawa ya koliti seni-mulunigu lalo kolae. ³⁸ Yesukafo api gilibito eti logimami, Linate ya lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yamu koliti koti moinalo. Amo yate ukanido owo fana-fana witi moniti, ido maketilo ya wenena leyeti, aiyokoiyo lolumunawae, loti koliti, ³⁹ ido Yuda wenena mono numunigu idamo ya wenena omunido folomo welalo yako minenune, loti koliti, ido weni-neta nenune, loti amo kamena ya folomo welalo komu yaloko minenune, loti koli minae. ⁴⁰ Ido wena-kena numuni netani-matani fa oluti, ido wenena leyenawae, loti ka fana-fana Goti loumu-umu o minae. Aya wenenawa ya lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto logimaiye.

**Wena-kena makafo Goti
neta ma umami ka**

(Lu 21:1-4)

⁴¹ Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau kifana-koukame yau fulo-fulo amo ebato adu nedi minoto wenena naba mau minamo yate kifananina fulamo ya geye minaiye. Geye minaito, wenena neta-mata ko namo muki ya kifana naba fulafa, ⁴² wena-kena ma netala minámami ya oto kifana lafa kefolaleleko ma fulami ya wani (1) toya yaidana oto ne. ⁴³ Wenawa fulami ya eyeto ege-ege moinalo we ya alo, logimaito amodoka ato eti logimami, Ka ona logimowe. Wena-kenawa ya netala minámami yakafo kifanala koukameku fulami ya wenena muki kifanani fulamo ya olu afima o gedaiye. ⁴⁴ Aya wenena ya netani-matani ko nagu yauti fulafa, amo netala minámamigu yauti ya neta

kefo efema mino edaido yama moda fulo fuli linako, ya ma minámamaye, loto logimaiye.

**Yesukafo felegaga kuliyai numuna
naba u kopa unami ka limo**

(Mt 24:1-2; Lu 21:5-6)

13 Yesu ya felegaga kuliyai numuna naba fulito lomaito ya ege-ege moinalo we yauti makafo eti loumami, Api lilibanimo we, kokae. Kifana nababati ido numuna nabati ya dowaliye, loto loumaito, ² Yesukafo itibito limo, Kamo ya numunawa naba kabe? Kifana makafo kifana ma mulalo nemo amaidana oto koitámenagilae. E'e, muki ya itufu fulato, lumu fou lenagoliye, loto liye.

Keina naba o fedenami kala

(Mt 24:3-14; Lu 21:7-19)

³ Yesu Olifi mowalo amedoto minaito felegaga kuliyai numuna naba kolaleka neto Pitale, Yemusile, Yonile, Adulule ya inanimoko amo nedo oti eti loumamo, ⁴ Netawa ya nenafeko oloto pinami ne? Ido netawa muki ya moda alitagetoma, ya nena neta fedageto eyenune? Lolomo, loumae.

⁵ Eti loumato, Yesukafo itibito logimami, Linate ya kote witenawae, loti koti moinalo. ⁶ Wenena so loti ya oti kuline oluti eti lenawamo, Namu ya nilifi melami wewa ya minowe, loti wenena muki koni winagilae.

⁷ Ido fina ka, ido lowa ka kolitima, koli gimámaneyo. Netawa oloto pinagolifa, mika kosina fuli lenami kamena ya oiya fedámenagoliye. ⁸ Ido wenena mika malekaki mikalekati lowa fina fimo wato, ido mikalo wekudi ma wenenalaki, ido ma wenenalaki ya lowa fina fimo unagilae. Ido mikau-mikau mima naba oto, ido kadunamu fulunawamo kamena ya oloto pinami ne. Netawa koli-

nawamo, ya wenaipa ukani ogofu ito nomilipani kedamo yaidana oto ne.

⁹Linate ya koti moinalo. Linate ya ani-kiyanido oluti gilimiti uti kanisole wenena anido gimato, ido mono numunigu ipi ginawamo ne. Ido linate nege melamo yamu wenena kiyabani we wenaba ido mikalo wekudi omunido ya olu nedi gedenagilae. Eti o gedato ya namo kane logiminawae. ¹⁰Ido komu kane kune lalo ya wenena mikau-mikau lo oloto giminagilae.

¹¹Ido ani-kiyanido oluti gilimiti uti olu kalo mele gedenawamo maunigu watoma, linate ya ka egaidana oto itibito logiminumo ne? loti kati ligiligi kiyámalo. Aya kamenalo ya linanimo katidoti ádenagilae. E'e, Ouna Fellegaga yakafo wetido ka lenawamo melenami kawa ya faifa logimalo. ¹²Ido yalafokafo kunalafo ya kuwolafo-mota anido gimageto ofo fulunawamo ne. Ido melafokafo nomilipala ya kuwolafo-mota anido gimageto ofo fulunawamo ne. Ido nomilipani yate onibo meni gimiti kuwonibo-mota anido gimato gini fulunawamo ne. ¹³Linate ya wenenane minanako, wenena muki koli nosámami-asámami giminawafa, koli kiki loti auma witi minomo keinawa fuli lenami kamenalo dinawamo wenena ya olu omuni kenami ne, loto logimaiye.

**Neta nosámami-asámami muki neta
olu kopaitenami neta ka**

(Mt 24:15-28; Lu 21:20-24)

¹⁴Namo lufuwa ama wiyomo ka ya linate katenawamo ya kati kife loti monawa kolife loti kolalo, loto logimowe. Yesukafo ka ma enu wito logimami, Ido aiga neta nosámami-asámami muki neta olu kopaitenami neta ya oto Gotikafo, E'e, limo ebalo minenami ya eyeti Yudia mikalo minenawamo wenena ya mowalo koli dinawae. ¹⁵Ido ma numuna obito minenaidoti ya lumuto nu-

munau yauti koukamela olámenagoliye. ¹⁶Ido makafo minau lono olunaidoti ya kofa itibito uto ukanalo owo ya olámenagoliye. ¹⁷Ido aya kamenalo ya aiyo, wenaipa nomilipani mulunigu nemoki, ido wenaipa nomilipanina amina gimi minenawamoki ya keina naba-naba kolinawamo ne. ¹⁸Ido netawa fedenami ya epe naba lenami kamenalo oloto pite-naiye, loti Goti loumu-umu o minalo. ¹⁹Netawa oloto piyagetoma, keina naba-naba kolinawamo netawa ya Gotikafo mika kosina olu oloto piyaido akaimati ya keinawa naba-naba yaidana oloto piyámami ne. Ido aiga yaki keinawa yaidana ma oloto piyámenami ne. ²⁰Ido Wekolakafo kamenawa ya olu lina itámami neko, wenena ma ya minámagi ne. Etito nefa, amokafo wenenala iyaina o gedami yamu kolito kamenawa ya olu lina itami ne.

²¹Ido aya kamenawalo ya we makafo lenami, Eyalo. Ilifi melami we Kilisto uma ya ne, loto lenaife, ido, Eyalo. Yowa ne, loto lenami ya koli kikito umámalo. ²²Wenena ma oloto piti suki ka lenawamo, maleka, Namonilifi melami we Kilisto minowe, lato ido mate, Namopolofete minowe, loti enawamo, ya neta kofawa naba-naba ailo-ailo ido aumani gilibami neta olu oloto pinawamo, ya Goti iyaina o gedami wenenala yaki koni winune, loti ogofunawamo neko ya koni winagi ne. ²³Eti enawamo ya linate koti kiyaba oti moinalo. Netawa-matawa muki aiga enami neta yamu komu oloto piyámami kamenalo ka muki ya moda logimowe.

We Kula itibito enami ka

(Mt 24:29-31; Lu 21:25-28)

²⁴Ena keinawa naba fuli lagetoyaki, aya kamenalo ya
Fo ya sinidito, ikana lamenala ya fuli lito, ²⁵ukulu ya kosinauti olumo

wiyageto, kosinalo nemo neta muki ya momoga enagoliye, loto ka mono lufuwau (*Ais 13:10, 34:4*) ya nemo ne. ²⁶Aya kamenalo ya namo We Kula ya aumane lamene naba-naba mino nedageto kosinalo limuku oneto ya neyenagilae. ²⁷Namo enisole ne ya gilifi meloneto uti fo idaidoka fo lomaidoka mikau-mikau yauti iyaina o gedomo wenenane ya gilimiti olu mau wi gedenawamo ne.

Yá ade monala yamo lilibami ka

(*Mt 24:32-35; Lu 21:29-33*)

²⁸Linate ya yá ade monala yamo neta lilibami ka ya kolife loti kolalo. Yá ade akawa ya lilisawa bu loto nowala minoto aila kofawa wiyaitoma, ayalo fo lenami kamena alili iye, loti kolae. ²⁹Etito netawa muki logimomo ya oloto piyageto linate eye minenawamo, kamenawa moda ona adu meletami ne, loti kolinagilae. ³⁰Ka ona logimowe. Kamena oiya ama minamo wenena maleka folámato ya netawa muki logimomo ya oloto pinami ne. ³¹Kolalo. Mika kosina ya fuli lenagolifa, kane ya minowa-minowa omo dito fuli ádenami ne.

Netawa o fedenami ka

(*Mt 24:36-44*)

³²Netawa muki oloto pinagolimo kamenala, ya ma koli minamo wenena ma minámae. Ido kosinalo enisole ya kolámae. Ido Nalafo namo yaki ya kolámowe. E'e, Metefo yako ya koli minaiye.

³³Ido linate yaki kamenawa oloto pinami ya kolámanako, omudi falatoti koti kiyaba oti minalo. ³⁴Kamenawa oloto pinami ya we ma faiga wimo yaidana oto ne. Wewa numuna fulito uto kouba-nabala we netala-matala kiyaba o edenawamo wenena muki lono gimito ido kanu welalo kiyaba o minenami we ya koto kiyaba oto mino, loumuito wiye. ³⁵Ido numuna aboga ya nenafeko itibito

enaiye? Luwailafe? Luwaila akailafe? Okolofa lenaidofe? Ko lenaidofe? Itibito enamo kamena ya kolife ádanako, yamu koti kiyaba alo. ³⁶Namo kaita itibito oto, linate oku ono minenawamo ya olu oloto pitenae, loto, koti kiyaba alo. ³⁷Ido kawa linate logimomo ya wenena muki ayaidana oto eti loto logimomo, Koti kiyaba alo, loto logimowe, loto logimaiye.

Yesu ofo fulunagili kudala kiyamo ka

(*Mt 26:1-5; Lu 22:1-2; Yo 11:45-53*)

14 Ena kamena lele uto, Goti Elita o Gedami foliwaki, ido beleti olufe lagu yisi melámoti faifa kiti no-no amo foliwaki ya o fedenami yokila ki umumu amo we kiyabani we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Yesu nedo momona oti ana-kiyanalo nela witi ofo fulunagili ka loti lo kifafa, ²wenena ya so lanako, fina fitenawae, loti foliwalo ya ofo folámenune, loti lae.

Wena makafo no ladanuwa imo Yesu atelalo leki edami ka

(*Mt 26:6-13; Yo 12:1-8*)

³Ena Yesu ya Betanika numudoka ya komu okola kilami we Saimoni numunau amedoto minoto wela-neta no minaito, wena makafo nomu kifana falake limo nomuku no ladanuwa imo nalitikafo olufe lamo meinala naba nemo ya oluto oto nomuma wela leketo no ya Yesu atelalo leki edaiye. ⁴Leki edaito, wenena minagu yauti mate seni kala-kala lito, inanimoni yau eti lamo, Nowa ladanuwa imo ya nedito fa fulaiye? ⁵Netawa ya kifanalo fulami neko, we ma melege lawoko lono oluti meina olami yaidana oto oluto neta ko ánamo wenena ya gimagi ne, loti auma witi oudae. ⁶Oudato, Yesukafo logimami, Koiti edalo. Nediti ya odu minae? Amo yakafo neta lalo o nedaiye. ⁷Kolafe? Neta ko ánamo wenena ya moda linateki

kamena-kamena lakoina ekeleti minato, ani olu faka lenune, loti kolinawamo ya faifa ani olu faka lenagilafa, namo ya linateki kamena-kamena lakoina miná-menagolo ne. ⁸Amokafo ya fulunamo kamena adu melainako, yamu komu no ladanuwa imo ukanelo leikami ya foloneto kale li nedenangilamo yamu ya eti o nedaiye. Eti o nedenami neta ya o nedaiye. ⁹Ka ona logimowe. Kane kune lalo mikau-mikau logimimo unawado ya wenawa ama netawa o nedami kala yaki logimimo wato ya amomu koliwawakoliwa minenagilae, loto logimaiye.

Yudasikafo Yesu ya kuwolafo-mota anido giminiae, loto limo ka

(Mt 26:14-16; Lu 22:3-6)

¹⁰Ena Yesu ege moinamo we tuwelu (12) ya minaguti Yudasí Isikalíyoti yakafo, Yesu ya kuwolafo-mota anido melenae, loto yokila ki umu-umu amo we kiyabani we minado wiye. ¹¹Wito, kala koliti alikani naba-naba oti meina kumunune, lo mele umato, Yesu anido giminami kanu ya moni wilimo wiye.

Yesuki ege-ege moinamo weki Goti Elita O Gedami weni-neta namo ka

(Mt 26:17-25; Lu 22:7-14, 21-23; Yo 13:21-30)

¹²Ena foliwa beleti olufe lagu fude-nami neta yisi melámoti faifa kiti nono amo foliwa o fedaito, komu kame-nalo ya Elita O Gedami kate melete-naiye, loti sipisipi momola ofo kiti nono amo ne. Aya kamena ya fedaito ege moinamo we Yesu nedo oti eti loti loga o edamo, Numuna egau Goti Elita O Gedami wete-neta ofo kito olufe lenune? loti loga o edae. ¹³Loga o edato, ege-ege moinamo we lele ya gilifi meletoto eti logimami, Numuna meya nabau dinawaido ya we ma no fi-fi amo masa mofuto enami we ya katula enawami ya ege meleti wailo. ¹⁴Ege uti, nu-

munau idami numuna aboga eti logimailo, Api lilibami wekafo ya nege-nege moinamo weki Gotikafo Elita O Gedami wete-neta nenumo eba ya ega ya ne? loto loga o kedaiye, loti loumailo. ¹⁵Eti loumunawami ya eba naba ma kunu-anu wiliti olufe lotamo eba ya gilibageto, yau wete-neta ofo kiyailo, loto logimaiye. ¹⁶Logimaito, fulo edeiti uti numuna meya nabau diti Yesu limo netawa yaidana olu oloto piti Goti Elita O Gedami weni-neta ofo kiyaiye.

¹⁷Lunaga fo saipaito, ya Yesuki ege moinamo we tuwelu (12) yaki oti ¹⁸amedoti weni-neta noti minoti ya Yesukafo eti logimami, Ka ona logimowe. Linate yauti we makafo namo ya kuwonefo-mota anido giminagoliye. Wewa ya namote wete-neta nomi we ne, lito, ¹⁹seni-mulunigu keina naba-naba ito muki eti loumamo, Namofe? Namofe? lato, ²⁰itibito logimami, Nege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti lawoko ma lapeku namote beleti fuloto neta oluto nomi we ya ne. ²¹Namo We Kula ya moda fulunamo kanune yamu ka mono lufuwau wiyado ayaloma ya unagolowe. Etito unafa, ido namo We Kula ya kuwonefo anido giminami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne. Wewa ya olafokafo kedámami neko, lalo minagi ne, loto liye.

Yesukafo mono kobina gimami ka

(Mt 26:26-30; Lu 22:15-20; 1 Ko 11:23-25)

²²Weni-neta no minato, Yesukafo beleti ma oluto, siyane, lalole, loto loumutoto, leketo ege-ege moinamo we gimito ya logimami, Olalo. Ukane ya ne, loto, ²³ido nomu oluto, siyane, lalole, loumutoto ya gimaito, muki ya nomu yauti nae. ²⁴Nato, amokafo eti limo, Ama ya namo wanune ne. Gotiki olu kutifi gedami ka olu auma wi edami wanune ya wenena mumudi yamu lek-

inamo ne. ²⁵ Ka ona logimowe. No waini ya kofa ma moda ánoto minomo uto uto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau linateki no waini kofawa ma kofa nenagolone, loto logimaiye.

²⁶ Logimaito, mono nema loititi ya feka uti Olifi mowalo wae.

**Pitakafo Yesu kuliya
olu falukunami ka**

(Mt 26:31-35; Lu 22:31-34; Yo 13:36-38)

²⁷ Olifi mowalo idato, Yesukafo limo, Gotikafo eti limo,

Namokafo sipisipi kiyaba we ya ofoneto sipisipi ya upatenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sek 13:7*) nemo nenako, linate muki ya fulo nedeiti koli unagilae. ²⁸ Eti enawafa, ido namo fulunaguti nedito ya Galili mikau komu mele gedeto unagolowe, loto logimaiye. ²⁹ Logimaito, Pitakafo ka itibito limo, Maleka muki ya koli fulo kedeiti watoma, ya namo nanimone ya moda fulo kedámenagolowe, loto loumaiye. ³⁰ Loumaito, Yesukafo limo,

Namo ka ona lokomowe. Onema luwaila okolofo kamena lele nola ádageto, ya kaimoka yakafo kamena lelei-lawokoi ya kuline olu falukunagolane, loumaiye. ³¹ Eti lifa, Pitakafo ilulu kuto auma wito loumami, Kofa fulunawamo ya namoki lakoina nofo fulatoma, moda kulika ya olu falukámenagolowe, loto loumaito, ido ege-ege moinamo we muki yaki ayaidanako oti loumae.

**Yesukafo Getesemanika
Melafo loumami ka**

(Mt 26:36-46; Lu 22:39-46)

³² Ena Yesu ido ege-ege moinamo we ya eba ma kuliya Getesemani oti amokafo eti limo, Amalo amedoti minalo. Namu yolalo uto Menefo loumunagolowe, logimito, ³³ Pitale, Yemusile, Yonile gilimito uto yaloti apito siya-mulunau keina naba-naba oto nosámaito

metolito kolito eti logimami, ³⁴ Sene-muluneu keina naba-naba omo yakafo fulunamoidana imo yamu amalo minoti kiyaba o minalo, loto logimaiye.

³⁵ Eti loito, kefo ma monimo uto kola-wela mikalo olumo fito, Kanu ma minagaiyama, kamenawa ya olu fulo nedenaie, loto Goti ya ³⁶ eti loumami, Weyano, Menefo, neta-mata muki eti enanimo ya moda ogofuto minane. Miluma kolomo kapu ama ya olu fulo nedanane, loto kolomo nefa, ido namo kolodo mele nedámoto, kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumaiye.

³⁷ Loumutoto, ya itibito ege-ege moinamo we minado oto geyaima, oku ono minato ya Pita loumami, Saimoniyo, oku onabe? Namoki kamena lina efema lakoina kiyaba enanimo ya ogoufámabe? ³⁸ Ido neta ma kepa mele lumuto enami neta lamodoka fede lumutenaiye, loti koti kiyaba oti Goti loumutiko minalo. Lutigu eti enune, loti kolafa, ido ukadi aumala ya kefo ne, loto loumaiye.

³⁹ Eti loito, kofa uto Melafo komu loumami kama moda ayaidana oto kofa loumaiye. ⁴⁰ Loumutoto kofa itibito ami omuni fi-fi ito oku ono minamo ya geyaito itibiti loumunawamo ka ma minámaiye.

⁴¹ Ena kofa itibito minado oto eti logimami, Faifa minoti oku onoti foli minafe? Modae. Kamenane ya moda o fedainako, namo We Kula ya lifimanina nemo wenena anido moda gimaiye. ⁴² Neidato, wokele. Kuwonefomota anido gimami we ya moda o fedaiye, loto logimaiye.

**Yudasikafo Yesu kuwolafo
anido melami ka**

(Mt 26:47-56; Lu 22:47-53; Yo 18:3-12)

⁴³ Eti logimi minaito ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti ma Yudasi ya o fedaito ido

amoki lakoina amo wenena mau naba minamo anigu ya emi nabati kefati olamo ya o fedae. O fedamo wenenawa ya yokila ki umamo we kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido Yuda wenena kiyabani we yate, llimiti enawae, loti gilifi melae. ⁴⁴ Gilifi melato, kuwolafo-mota anido melami we yakafo komu logimito limo, Wewa ya mudo edenamo ya ne. Ana-kiyanalo oluti nela wi edeti kiyaba o edeti ilimiti walo, loto logimaiye.

⁴⁵ Eti logimito, ya alako Yesu nedo o fedeto loumami, Api lilibanimo we, loto mudo edaiye. ⁴⁶ Mudo edaito, Yesu analo olu kiki loti anigu olae.

⁴⁷ Anigu olato, wenena adu nedi minagu yaute we makafo emila fana kime-lauti ika oto yokila ki umamo kiyabani we wenaba kouba-nabala we kala ya fuko fulitaiye. ⁴⁸ Fuko fulitaito, Yesukafo limo, Namomu ya ugele we wenaba ne, loti koliti ya emiti kefati oluti oti nela fi nedenu, loti afe? ⁴⁹ Kamena-kamena felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya wenena api gilibimo wodo yama anelo-kiyanalo oluti nela fi nedámamo ne. Eti o nedámama nefa, ka mono lufuwa wiyamo ka yama u ayalo winaiye, loto logimaito, ⁵⁰ ege-ege moinamo we muki ya fulo edeiti koli wae.

⁵¹ Koli wato, we kofawe ukanalo lafo-lafoko wiyami ya Yesu ege wito amote analo olato, ⁵² lafo-lafola apaso fulito ya apako koli wiye.

**Yesu ya kanisole omunido
loga-miga o edamo ka**

*(Mt 26:57-68; Lu 22:54-55,
63-71; Yo 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Ena Yesu ana-kiyanalo olu kiki loti ilimiti yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba minaido wato, yalo yokila ki umamo we wenabani muki ido lo melami ka api gilibamo we, ido Yuda wenena kiyabani we ya o fedeti mau witi

minae. ⁵⁴ Mau witi minato, Pita faigato meleto ege uto yokila ki umamo we kiyabani we wenaba numuna kilalau dito yalo kimiweki lakoina amedoti yo labiti minae.

⁵⁵ Ena yokila ki umamo we kiyabani wemomo, ido Yuda mono kanisole we muki yate Yesu ofo fulunawamo ka olu oloto pinune, lafa, ka ma olu oloto piyá-mae. ⁵⁶ Olu oloto piyámato, muki ya suki ka fi umunawamo ya o fedafa, ka lamo ya u lawoko áumaiye. ⁵⁷ U lawoko áumaito, wenena mate nedito suki ka lo edeti eti lamo, ⁵⁸ Wewa yakafo eti limo, Felegaga kuliyai numunawa naba anikafo kuwamo ya lukoto fo kamena tili (3) wageto numuna ma wenena yate kuwámamo ya ku fuli lenamo ne, lito ya moda kolonimo ne, loti lae. ⁵⁹ Eti lafa, kanina yaki ya u lawoko áumaiye.

⁶⁰ U lawoko áumaito, yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo omunido nedi minoto Yesu eti loto loga o edami, Kamo ya ka ma itibito ádenabe? Wenenawa kalo mele kedamo ya nena ka lae? loto loga o edaifa, ⁶¹ Yesu ya ka itibito loumámoto minaiye.

Loumámoto minaito, yokila ki umamo kiyabani we wenaba yakafo kofa loga o edami, Kamo mino kolimo wimo we Nalafo ya kilifi melami we Kilisto minabe? loto loga o edaito, ⁶² Yesukafo itibito loumami, Namu ya minowe. Ido aiga namo We Kula ya aumafoko limo we ana onaleka amedoto minoto kosi-nalo limuku o fedoneto neyenagilae, loto loumaiye. ⁶³ Kawa lido ya yokila ki umamo kiyabani we wenabanina aimola ukanalo owo fekalito ya limo, Ake, nedito ka ma moni wilinumo ne? ⁶⁴ Moda Metefo kamana oiya kiyami kala ya kolitama ya nenako, yamu linato moda nediye loti kolae? loto loga o gedaito, muki yate, Moda fulunami ne, lae. ⁶⁵ Eti lato, mate ketufu o edeti lafo-lafokafo omunallo fitoti anidunu ofoti eti

loumamo, Polofete ka lolomo, lato, ido kimiwe yate ilimiti uti anidunu ofae.

Pita Yesu kuliya olu falukami ka

*(Mt 26:69-75; Lu 22:56-62;
Yo 18:15-18, 25-27)*

⁶⁶Netawa eti o edato, Pita ya feka numuna kilalau afumaleka minaito, nomili ma yokila ki umamo kiyabani we wenaba kouba-naba nomilila oto ⁶⁷Pita yo labito minami ya kogo eyeto eti loumami, Kamo ya Nasaletekati ami we Yesuki minanima ne, lifa, ⁶⁸amokafo eti limo, E'e, ka lanimo ya kolife loto kolámowe, loumuto uto numuna kanu welalo minaiye. [Minaito okolo-fokafo liye.] ⁶⁹Yalo minaito, kouba-naba nomiliwa eyeto wenena adu nedo minamo ilulu kuto logimami, Wewa ya auwafo-mota minagu yauti ne, loto logimaito, ⁷⁰Pitakafo kofa, E'e, loumaiye.

Loumaito, aiga kefolo adu nedo minamo wenena yate eti loumamo, Kamo ya Galili we minaninako, auwafo-mota minagu yauti moda minane, loti loumae. ⁷¹Lato, amokafo auma wito itibito logimami, Wewa yamu ka lamo ya moda eyámowe. Ka ona ádoneto Gotikafo olu kopa o nedenaie, liye. ⁷²Kawa lido ayalo ya okolofo kofa kokololo lito ya Pitakafo Yesu ka komu loumami, Okolofo kamena lele nola ádageto kamokafo kamena lelei-lawokoi (3) ya kuline olu falukunagolane, loto loumami ka yamu kolito kufu naba-naba iye.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti wamo ka

*(Mt 27:1-2, 11-14; Lu
23:1-5; Yo 18:28-38)*

15 Ena ko lito, yokila ki umamo we kiyabani we muki, ido Isilaeli wenena kiyabani weti, lo melami ka api gilibamo weti, mono kanisole we muki yaki mau witi lokoli-fakoli oti kani olu lawoko meleti Yesu analo nela witi

ilimiti uti Pailati analo uma. ²Umato, amokafo eti loto loga o edami, Kamo ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? lito itibito loumami, O, kamo kaimoka ya moda lane, loto loumaiye. ³Ido yokila ki umamo we kiyabani we yate muki ka ligiya loumato, ⁴kofa Pailatikafo loga o edami, Ka ma itibito ádenanimo nefe? Ligiya ka muki lo kedamo ya kolo, loumaifa, ⁵kofa itibito logimámaito, Pailati ya ligi-ligi kala kiyaiye.

**Pailatikafo Yesu
loga-miga o edami ka**

*(Mt 27:15-26; Lu 23:13-25;
Yo 18:39-19:16)*

⁶Ena melegelo-melegelo aya foliwalo ya gamani kiyabani wenabama yakafo mau minamo wenena yate nela we ma kuliya lato, ya efili fulo gede-gede imo mona ya melaiye. ⁷Ido aya kamenalo ya nela numugu gamaniki fina fiti wenena gini folamo wenena minagu yauti kaila fi-fi imo we ma kuliya Balabasi ya ne. ⁸Ido mau minamo wenena yate Pailati nedo oti eti lamo, Komu mona mele lede-lede animo yamaidana oto kofa mele ledole, lae. ⁹Eti lato, amokafo eti loto loga o gedami, Namu ya linate Yuda wenena kiyabati we wekudi ya efili fulo edenaiye, loti kolafe? loto loga o gedami, ¹⁰yokila ki umamo we kiyabani we ya wenena muki koli umuti lamo koli fulitenagilae, loti kolamo yamu komumu witi anelo melae, loto kolaiye. ¹¹Kolaifa, yokila ki umamo we kiyabani we yate mau minamo wenena ile fali senigu wiyato, ya amote eti lamo, E'e, Balabasi ya efili edo, lato ¹²eti logimami, Ena wewa ya Yuda wenena kiyabani we wekudile, loti kuliya melamo we ya nedo-nedo o edenae? loto loga o gedaito, ¹³itibiti au naba loti eti lamo, Yá yofolo ofo folo, lae. ¹⁴Eti lato, amokafo kofa eti loto logimami, Nediye? Nena mona nosámami

ya melamimule? loto loga o gedaifa, lo gedoti ilulu kuti lamo, Yá yofolo ofo folo, loti au naba loti lae. ¹⁵Eti lato, Pailatikafo wenena mau naba ya seni-mulunigu lalo kolinawae, loto Balabasi ya efili fulo gede gimito ido Yesu ya ipi auma witi ofotiti yá yofolo ofo fulunawae, loto kimiwe anido melaiye.

Kimiwe yate Yesu kamana kiyamo ka
(Mt 27:27-31; Yo 19:2-3)

¹⁶Ena kimiwe yate Yesu ilimiti uti Lomu gamani kiyabani we numuna kuliya Pilatoliumu kilalau diti kimiwe muki ya olu mau wi gedeti, ¹⁷ukanalo owo fana kisi limo ma wi edeti, ido kefani kailakafo kokamu olufe loti atelalo kolouto wi edeti, ¹⁸eti loti apiti lula fiyamo, Aiyo, Yuda wenena kiyabani we wekudiyo, siyane, loti ¹⁹kono-fakafo atelalo ofomo uti ketufu o edeti, kiyani umola fiti, suki neta oti koli umae. ²⁰Etiti kamana kititi, owo fana kisi limoma wakoti aimola ukanalo owo itibiti wi edeti ya yá yofolo ofenagili ilimiti feka wae.

Yesu yá yofolo ofamo ka

(Mt 27:32-44; Lu 23:26-43; Yo 19:17-27)

²¹Yesu ilimiti wado, ya we ma Aleksadate Lufusite menibo kuliya Saimoni ya Sailinikati we kanudo Yelusalemuka unae, loto aido ya eyeti analo oluti yá yofola ya akikalo moufo, loti auma witi lounato moufaiye.

²²Moufaito, uti eba ma kuliya Gologota yalo ya fedae. (Kuliya monawa ya ateni aumale, loti melae.) ²³Fedato, no wainiki ido yá nowala kuliya muluki olu lakoiiti nenaiye, loti umafa, ánaito, ²⁴yá yofolo ofae. Ofoti, ukanalo owo yamu noka kedeti iya meleti olae.

²⁵Ofamo kamena ya naini kiloku (9) ya yá yofolo ofamo ne. ²⁶Ido kalo mele edamo ka lufuwa wiyami ya, Yuda wenena kiyabani we wekudi ne, loto lu-

fuwa wiyaito melae. ²⁷Ido kaila fiyami we lele amoki lakoina ginamo ma ya filiga onaleka ido ma ya filiga adowaleka ya yá yofolo ginae. [²⁸Ido, Amo ya ka koliti kolámoti amo we yaidana oto minaiye, loti eyamo ne, loto ka mono lufuwau (Ais 53:12) nemo ka yama ayalo ya wiyaiye.]

²⁹Ido wenena uti oti amo yate ka nosámami-asámami auma witi lounuti oni aga-aga wi umuti, eti lounamo, Ake! Kamo felegaga kuliyai numuna naba ya luko fulito fo kamena tili (3) kofa ku fukenamo ne, loto lanimo we ³⁰yá yofoloti lumuto kaimoka olu omuga ko, loti loumae. ³¹Eti lounato, ido ayaidana oti yokila ki umamo we kiyabani weki, lo melami ka api gilibamo weki inanimonigu kamana kiti eti lamo, Wenena ailo ya olu omuni ko-ko imoma nefa, ido aimola olu omuna kenae, loto ya ogoufámaiye. ³²Ido aya wewa Goti ilifi melami we Kilisto ya Isilaeli wenena kiyabate we wekudima yá yofolo yati lomageto eyetoma, koli kikito umunune, loti lato, ido we amoki lakoina yá yofolo ginamo yaki ka nosámami lounaiye.

Yesu folami ka

(Mt 27:45-56; Lu 23:44-49; Yo 19:28-30)

³³Ena folilo 12 kiloku (12) yalomati u lunaga tili kiloku (3) ya mikau-mikau muki ya sinidomo wiye. ³⁴Ido lunaga tili (3) kiloku yaloma ya Yesukafo au loto limo, Eloi, Eloi, lama sabaktani? loto au loto limo ka monawa ya Gotine, Gotine, nedito fulo nedane? loto au loto liye. ³⁵Ido adu nedi minamo wenena kawa koliti eti lamo, Kolalo. Elaiya lula fiyaiye, lato ³⁶ido we makafo alako oluloto uto neta kuwo nokuti noi yaidana kelami ya oluto no waini ekefa imo yau fito konofa oiyoto pito Yesu nenaiye, loto umuto eti logimami, Oiya koita edalo. Elaiya oto efili edageto lumunaife? Ko minokele, loto logimaiye.

³⁷ Eti lito, ido Yesukafo au naba loto wela mula fuli lito folaiye.

³⁸ Folaito, ya ayalo ya felegaga kuliyai numuna naba lulau ya eyetenawae, loti lafo-lafo naba kailamo ya yaleka atelalokati filiga-filiga fekalito waka lomami ne. ³⁹ Ido kimiwe Yesu omunalo nedi minami we yakafo au loto folami monala eyeto eti limo, Wewa ya moda ona Goti Nalafo ne, loto liye.

⁴⁰ Yalo ya wenaipa maki ya faiga minoti neta koti koliti minae. Minagu yau Malia Madala numudoti wenati, ido Yosefete Yemusi lilafote onibo Maliati, ido Salometi ya minae. ⁴¹ Komu Yesu Galilika minami kamenalo ya wenaipawa ya ege meleti kouba-naba o edato, ido wenaipa ma so loti amoki lakoina oti Yelusalemuka fedamo yamaki yalo minae.

Yesu kono ukana ya kifana kaleku mele edamo ka

(Mt 27:57-61; Lu 23:50-55; Yo 19:38-42)

⁴² Ena lunaga sinidenagolito ya Sabati foli alili melaito Yuda wenena Sabati folimu weni-neta ofo ki melenawamo kamenalo nenako, ⁴³ Yosefe Alimatea numudoti we Yuda wenena kiyabani we kanisole minagu kuliya nemo we aimola ya Goti wekudi wenenala kiyaba o gedami kamenala ya kiyaba o minami wewa yakafo auma wito Pailati nedo uto Yesu kono ukana ya numunabe? loto loga o edaiye. ⁴⁴ Loga o edaito, Pailatikafo limo, Moda fulutaife? loto kala ligi-ligi kito kimiwe kiyabani we, ano, loto ka fulo edaito kolito aito eti loto loga o edami, Yesu ya moda fulutaife? lito, ⁴⁵ kimiwe kiyabani wekafo itibito loumami, Moda fulutaiye, lito Pailati ya Yesu kono ukana ya olo, loto Yosefe loumaiye. ⁴⁶ Loumaito, Yosefe uto lafo-lafo kiyoba ma meina fito

uto kono ukana ya yofoloti oluto lafo-lafokafo asa wito oluto uto kifana lulau melaiye. Meleito, kifana fowena nabababa ma kululu melete oluto oto oto, kifana lula welalo ma olu itaiye. ⁴⁷ Olu itaito, Malia Madalakati wenate, Yosefe lilafo olafo Maliate ya mele edami eba ya eye minaiye.

Yesu folaiiguti neidami ka

(Mt 28:1-8; Lu 24:1-12; Yo 20:1-10)

16 Ena Sabati foliwa fuli lito ya Madalakati wena Maliate, Yemusi olafo Malia lilafote, Salomele ya uto Yesu kono ukanalo ya ya nowala fili edenune, loti ladanuwa imo neta meina fiti ² leda Sadeku ko lido ya kifana lulau kono ukana melagu ya unune, loti wae. ³ Uti kanudo ya inanimoni lokoli-fakoli amo, Kemakafo ade olu faka loto kifana naba kale welalo itamo yama kululu mele ledenaiye? loti lokoli-fakoli oti ⁴ ko faka loti kamo ya kifanawa naba-nabama ya kululu utaito eyae. ⁵ Eyeti kifana lulau yau diti we kofawe ma ukanalo owo kiyoba wito ya anawaleka amedoto minami ya eyeti koli gimaiye.

⁶ Koli gimaito wewa yakafo eti logimami, Koli kolámalo. Linate ya Yesu Nasaletekati we ya yofolo ofo folamo ya monila wili minae. Amo ya folaiiguti kofa neditami ne. Amau ya minámaito, mele edamo ebau ya kalo. ⁷ Ala uti ege-ege moinamo we logimiti ido Pita yaki ya eti loumalo, Amo ya komu logimami yaidana oto Galilika komu mele gedaito yalo ya eyenagilae, loti logimalo, loto logimaiye.

⁸ Eti logimaito, wenaipa ukani ololo oti eleigiti kifana lulauti feka uti oluloti wae. Uti koli gimainako, kawa ya wenena logimámae.

**Malia Madala wena
yakafo Yesu eyami ka**

(Mt 28:9-10; Yo 20:11-18)

⁹Sadeku ko lido Yesu ya folaiguti kofa nedito komu Malia Madala wena Satani kimiwela seweni (7) ya siyamulunauti olu fulo edeto gilifi melami wenama omunalo oloto pi umaiye.

¹⁰Oloto pi umaito, amokafo uto komu lakoina mino-mino amo wenena senimulunigu keina naba-naba ito kufu nema o minado ya uto logimaiye.

¹¹Logimaifa, Yesu kofawa minaito Malia ya eyami kala koliti ya koli kikito umámae.

**Yesukafo ege melami we
lele ma oloto pi gimami ka**

(Lu 24:13-35)

¹²Aiga ege melamo we minaguti we lele migu unagili moinaido ya Yesu ailo keleto omunido oloto piyaito, ¹³eyeti wewa lele ya itibiti muki minado uti logimaifa, kawa yaki logimamo koli kikito gimámae.

Yesukafo lonolalo fulo gedami ka

(Mt 28:16-20; Lu 24:36-49;

Yo 20:19-23; Ap 1:8)

¹⁴Aiga ya ege melamo we leweni (11) ya neta no minado, Yesu ya omunido oloto piyaito koli kikito umámoti ido fo-

laiguti neidami eyamo wenena ya logimamo kani ya ilulu kuti koli kikito gimámanako, yamu goudaiye. ¹⁵Godutoto, eti logimami, Wenena muki mikau-mikau minadoka uti kane kune lalo ya logimi-gimi alo. ¹⁶Wenena ya koli kikito numuti mono noku winawamo wenena ya olu omuni kenami ne. Eti enaifa, wenena koli kikito nomámenawamo wenena ya lifima ka giminami ne. ¹⁷Ido koli kikito numunawamo wenena ya Goti aumala gilibami mebe-maba ya gimageto aya wenenawa ya weneloti Satani kimiwela ya olu fulo gede-gede enawamo ne. Ido luwa-lawa ka kofawa ya lenawamo ne. ¹⁸Ido anikafo koiyofa fa olunawamo ne. Ido lota ya wenena gini fulunami netati ya nenawamo ya olu nosámami o gedámenami ne. Ido anikafo neta kilamo wenena ya ukanido olunawamo ya olu faka lo gedenami ne, loto logimaiye.

¹⁹Ena Wekola Yesu ya kawa logimi fuli loitaito Gotikafo ilimito kosinau idaito yalo Goti ana onaleka amedoto minaiye. ²⁰Minaito, ena ege-ege moinamo we ya uti mikau-mikau kawa kuwa lalo lo oloto melemo wato, Wekolakafo ani olu faka loto aumala gimito wenena muki ya kane kune ya ona ne, loti kolinagilae, loto aumala gilibami neta ya olu oloto pito gilibi-gilipi iye.] Modae.

Luka

*Yesu kala kuwa lalo
Lukakafo lufuwa wiyami*

Komu Ka

Yesu folaiguti nedito kosinau itibito wito, aiga buku ama ya Giliki we ma kuliya Lukakafo lufuwa wiyami ne. Wewa ya lusa we minoto, Giliki wenenaki ailo feka wenena ma muki yaki Yesu kala kuwa koliti, koli kikito umunagilae, loto buku ama ya lufuwa wiyami ne. Ido buku ma kuliya Aposolo yaki lufuwa wiyami ne. Lufuwa wiyau yau Yesu ya olu omude kenae, loto aiye, loto api gilibami ne.

Lukakafo Yesu kala kuwa ya Tiyofilusidoka ya lufuwa wi fulo edami ka

1¹⁻² Wenabane Tiyofilusiyo, namo lufuwa ama lufuwa wi fulo kedowe. Kato. Lamo minonigu ya neta oloto pi lomami neta ya kana apito oloto piyaido akaimati ya wenena omunikafo eyeti ka monolo kouba-naba lono olamo wenena lo oloto lomamo ka ayawa ya wenena mukite kawa kuwa wife loto lufuwa winune, loti kolamo ya moda kolane.³⁻⁴ Eti loto kolaninako, namo moda ayaida oto netawa muki kana apito oloto piyaidoti ya mama oto kolimo idomoma nenako, loto ya kamomu kolito olu efe-efe loto lufuwa wiyomo ya katoto kolito ka mono api kilibamo ya ona kula ne, loto kolife lenane, loto kane kito ya lufuwa ama ya wiyowe. Eyo.

Enisole makafo Sekalaiya loumami ka

⁵Ena Yudia wenena kiyabani we wenaba Heloti kamenalalo yalo Goti yokila ki umamo wenena ma lono kulini naba ya Abiya wenena yauti we ma nemo kuliya Sekalaiya ya olonafu kuliya Elis-

abeti yaki ya Goti yokila ki umami we wenaba Aloni ufa fiyami yauti wena ne.⁶ Etito minami ya olonafu wanafo lele ya Goti omunalo ya luni-kani laloko oti minoti, Wekola lo melami ka muki ya olu meyalo mele-mele o minaito, lifimani minámaiye.⁷ Eti o minaiifa, ido Elisabeti ya keni-wena nenako, nomilipanina minámaito, we kilofu wena kilofu melaiye.

⁸Ena wewa Sekalaiya yokila ki umamo wenenalaki lono kamenani fedaito, Goti omunalo lono olu minaiye. Lono olu minaito, yokila kiyamo wenenawa yate ki-ki amo monanina olu meyalo meleti,⁹ ido ladanuwa imo kinami we kuliya olu oloto pinune, loto olu mebe-maba oto noka kedogeto kuliya oloto pinami we yamo ya lonowa olunaiye, loti kedamo ya Sekalaiya kuliya oloto piyaiye. Oloto piyaito, ladanuwa imo neta kinae, loto Wekola felegaga kuliyai numuna nabau yau lulau idaiye.¹⁰ Lulau dito ladanuwa imo neta kinami kamena yalo ya wenena muki mau minamo wenena ya feka minoti Goti loumuti minae.

¹¹Eti o minato, ladanuwa imo neta ki-ki amo folomo onaleka yalo ya Wekola enisolela ma oloto pi umaiye.¹² Oloto pi umaito Sekalaiyakafa eyeto ukana ololo oto koli naba-naba umaiye.¹³ Koli naba-naba umaito, enisolekafo eti loumami, Sekalaiyao, koli komámaneyo. Goti ka loumanimo ka ya koli minainako, ologafo Elisabeti ya kipa ma kedenagoliye. Kedageto ya kuliya Yonile, loto melo.¹⁴ Ido oloto pinami yamu seka-muluga moda idageto alikani ageto wenena muki alikani naba-naba enagilae.¹⁵ Eti ato, Wekola omunalo wenaba minoto, no wainife ido olu omuni moninami no mafe ya áno, loto lo fuko edo. Amo ya olafo mulunau mine-naigu ya Goti Ouna Felegaga mino edeto siya-mulunau faitoto mino edenagoliye.

¹⁶ Etito minageto yakafa aiga Isilaeli wenena so loti ya itibito olu Wekola Gotinidoka giliminagoliye. ¹⁷ Ido Ouna Felagagakafo Elaiya mino edeto olu auma wi edami yaidana oto amo ya mino edageto, Wekola u komu mele edenami we minenagoliye. Wewa ya wenena seni-muluni olu eleyapa wi gedageto nomilipaniki luni-kani lawoko melenagilae. Ido ka koliti kolámoti amo wenena yaki luni oluwe o gedageto ya wenena mona efe limoko melamo yaidana oti ka mono mona ya efe loti mele minenagilae. Etito ya wenena olufe lo gedageto ya moda efe loti minoti Wekola kiyabala o minenagilae, loto loumaiye.

¹⁸ Eti loumaito, Sekalaiyakafo ka itibito eti loumami, Egaidana oto ka ona lane, loto kolinae? Namo we kilofu meloneto olonefoki ayaidana oto moda kilofu melainao, loto liye.

¹⁹ Enisolekafo ka itibito loumami, Namo ya Gebiliyeli, Goti omunalo nedito mino-mino owe. Eti oneto, amo yakafa, Kawa kuwa lalo loumo, loto kamodoka nilifi melaito, lumuto lokomowe.

²⁰ Ya koli mino. Kawa lokomomo kamenala ageto ya moda kulawa enami ne. Nefa, kawa lokomomo ya koli kiki ádanimo yamu oiya amalekati ka ádoto minenagolane. Ka ádoto minageto ya kawa kulawa enami kamenalo ya kofa ka lenagolane, loto loumaiye.

²¹ Etiti lo minaito, feka mau minoti Sekalaiya kiyabala minamo wenena yate felegaga kuliyai numuna naba lulau yau kamena fana minaiye, loti kani ligi-ligi ki minae. ²² Eti o minato, aiga lumuto, ka lenami ogoufámaiye. Ka lenami ogoufámoto mebe-maba yako o gimainako, wenenawa ya eti loti kolamo, Felegaga kuliyai numuna nabau yau neta ma oloto pi umaiye, loti kolae.

²³ Ena yokila kiyami lono kamenala fuli lito ya aimola numunaleka itibito

wiye. ²⁴ Uto minaito, aiga olonafo Elisabeti nomilipala mulunau nemo ne. Nomilipala mulunau neto ya ikana faifu (5) yalo falukuto minoto eti loto limo, ²⁵ Namo keni-wena minomo yamu wenena omunido ukanelo koli minofa, oiya ya Wekolakafo neyami kamenalo ya ukanelo kolomo ka ya olu fulu nedena, loto ya eti o nedami ne, loto liye.

Enisolekafo Malia oloto pi umami ka

²⁶ Ena ikanala sikisi (6) yalo ya Gotikafo enisolela Gebiliyeli ilifi melaito, Galili mikalo Nasaleta numudo wiye. ²⁷ Uto yalo ya nomili we olámamo nomili kuliya Malia ya adeina wekudi Defiti ufa fiyami we ma kuliya Yosefu ko mele edamo nomili nedo o fedaiye. ²⁸ Oto oloto pi umuto eti loumami, Siyane, Wekolakafo siya-mulunau lalo naba keyeto mino kedaiye, loto loumaiye. ²⁹ Eti loto loumaito, ka limo yamu ya siya-mulunau keina naba-naba ito, Nena kama ne? loto kala ligi-ligi kiyaiye.

³⁰ Kala ligi-ligi kiyaito, enisolekafo eti loto loumami, Maliao, koli komámaneyo. Goti siya-mulunau lalo naba keyaiye. ³¹ Ena ka ma lokumunae. Koli mino. Aiga ya nomilipaka mulugau minageto ya nakafo kedenanimo ya kuliya Yesule, loto melo. ³² Amo ya kuliyai we minenami ya akaiya nemo we Nalafole, loti lenawamo ne. Ido Wekola Gotikafo aulafo kolofala Defiti kiyaba we lonolama umunagoliye. ³³ Ido Yekopu ufa fiyami wenena kiyabani we wekudi minowa-minowa oto minoto kiyaba omo dinami ya ma fuli ádenami ne, loto loumaiye.

³⁴ Loumaito, Maliakafo ka itibito eti loto loumami, Namo we makafa olu ono nedámaito minomoma nenako, ka lanimo ya egaida oto gedenaiye? loto loga o edaiye.

³⁵Loga o edaito, enisolekafo ka itibito eti loto loumami, Ouna Felegagakafo kamodoka ageto ya akaiya nemo we aumala yakafo kamamuna yaidana oto olu fito kedenagolinako, nomilipaka kedenanimo ya Gotikafo felegagale, loto ido Nanefole, loto lenagoliye.

³⁶Ido yako minámaiye. Wenenaka Elisabeti wena kilofo meletami ya keniwena ne, loti lo edamoma nefa, oiya nalafo mulunau nemo ya ikanala sikisi (6) ya utaiye. ³⁷Yamu Goti yakafo neta-mata muki eti enami ya moda ogofunami ne, loto loumaiye.

³⁸Eti loto loumaito, Maliakafo ka itibito eti loto loumami, Namu Wekola kouba-nabala nomili minomo ya neyane. Yamu ka lanimo ya eti o nedenaie, loto lito ya enisolekafo fulo edeito wiye.

Malia ya Elisabeti nedo wimo ka

³⁹Ena kamena yalo ya Malia nedito mowalo Yuda wenena numuni meya yalo alako uto ⁴⁰fedeto Sekalaiya numunau dito ya, Siyane, loto Elisabeti loumaiye. ⁴¹Eti loto loumaito, Elisabeti kolami kamenalo ayalo ya mulunau nomilipala nemo ya satito, Ouna Felegagakafo Elisabeti siya-mulunau faitoto mino edaito ⁴²Elisabetikafo lu aumawai eti loto fiyami, Aiyo, moiyo, wenaipa muki yauti kamo Gotikafo keyeto olu lalo o kedami ne. Ido nomilipaka mulugau nemo kedenanimo yaki olu lalo o edenami ne. ⁴³Ido Wekolane olafokafo namo minodo animo ya namo faifa wena ma minonako, nedito oto eti o nedane? ⁴⁴Yamu kolo. Kamo siyane, loto lonomanimo ya noka lebona kolodo ayalo ya muluneu nomilipane alikani oto satiye. ⁴⁵Ido kamo Wekoladokati ka lokomami ka ya kulawa enaiye, loto koli kikito umanimo wena ya moda lalo alikani o-o animo ne, loto Elisabetikafo eti loumaiye.

Maliakafo limo ka

⁴⁶Ena Maliakafo eti loto limo, Nanimo oune-lune-kane yakafo Wekola kuliya olu faka loto ebola lo minowe. ⁴⁷Ido Goti ya olu omune kami we minainako, yamu oune ya alikani o-o minowe. ⁴⁸Namu ya fa neta kouba-nabala nomili efema ya minofa, ido neye lalo melainako, yamu oiya amaloti wenenamuki kofawa minamoki ido oloto pinawamoki yate namomukoliti ya wenawa lalo koli minomounami mona ya Gotikafo umaiye, loti lo-lo o nedenawamo ne.

⁴⁹Aumafofo aboga yakafo neta nabanamodoka olu oloto piyaito, kuliya felegaga nemo ne.

⁵⁰Wenena muki kofawa minamoki ido aiga oloto pinawamoki ya wewakoliya kolinawado milumanina kolkoli enami ne. ⁵¹Ido wewa anakafa auma wiyami lono oluto ya wenena ouni-luni-kanigu inanimo kulini olu faka lamo wenena ya olu upato gedaito wamo ne. ⁵²Kulinigi wenena minoti wenena kiyaba o gedamo we ya kulini olu waka o gedeto, ido kulini minámami wenenafe yako ya kulini olu faka lo gedami ne.

⁵³Ido kadunamu folamo wenena ya neta lalo gimaito muni ifa, ido neta ko namo wenena ya amodokati gilifi melaito, anigu neta ma olámoti wamo ne. ⁵⁴Isilaeli wenena kouba-nabala wenena minonimo ya ade olu faka loto milumate kolami ya minowa-minowa oto kala melámami ne. ⁵⁵Etito milumate kolito Abalahamu yaki, ufa fiyami wenenala yaki ka lo mele ledami yamu u ayalo wiyami ya minowa-minowa oto nemo ne, loto eti limo ne.

⁵⁶Ena ikana lelei-lawokoi (3) yalo Malia ya Elisabetite lakoina minoti aimola numunaleka itibito wiyae.

Yoni oloto piyami ka

⁵⁷Ena Elisabeti kamenala fedaito ya nalafu kedaiye. ⁵⁸Nalafu kedaito, adu ekeleti minamo wenena, ido wenenala maleka minamo koliti ya, Aiyo, Wekolakafo milumala naba-naba kolami mona amodoka olu oloto piyaiye, loti amoki alikani naba ae.

⁵⁹Ena yaloti fo kamena eiti (8) wito yalo ya kipa ukanau Goti ainala fuke-nune, loti mau witi melafo Sekalaiya kuliya lilafole, loti melenune, loti lafa, ido ⁶⁰olafokafo limo, E'e, kuliya Yonile, loti melalo, loto logimaiye. ⁶¹Logimaito, amote ka itibiti eti loti loumamo, Aiyo, wenenatina yauti ma kulini yaidana ma minámaima ne, loti ⁶²melafo Sekalaiya ya mebe-maba oti nalafu kuliya melenami yamu loga o edae. ⁶³Loga o edato, amokafo lufuwa winami neta numunawae, loto mebe-maba ito oluti umato, Kuliya ya Yonile, loto lufuwa wiyaito ya kani mumudi kiyae. ⁶⁴Ido ayalo wela kuluma olu kotito ka loto Goti ebola liye. ⁶⁵Ido adu ekeleti minamo wenena muki ya weni lawa apaitaiye. Ido Yudia eba naba mowalo-mowalo yalo netawa yamu lokoli-fakoli omo wae. ⁶⁶Eti o minamo ya kawa kolamo wenena muki yate lunigu kolamo ya Wekola aumala mino edamile, loti kolamo yamu eti loti lamo, Kipa yakafo naba dito egaida we minenaiye? loti eti lo minae.

Sekalaiyakafo Wekola ebola limo ka

⁶⁷Ido melafo Sekalaiya ya Ouna Felegakafo lulau mino faitito ya Goti welaloti ka eti loto ya limo,

⁶⁸Wekola ya Isilaeli wenena Gotite ebola lokele. Amokafo ya wenenaladoka oto meina fi ledeto nelauti efilu ledaiye. ⁶⁹Eti o ledeto kouba-

nabala we Defiti ufa fiyamila yauti olu omude kenami we auma wiyami we ya olu oloto pi ledami ne. ⁷⁰Eti o ledenae, loto aimola kala ya adeinati polofetela felegaga we wenigu ya melaito eti loti lamo, ⁷¹Goti yakafo olu omudi kenae, loto kuwotefo-mota anigu yauti, ido wenena seni-mulunigu nosámami koli lumunawamo anigu yauti olu omude kenami ne, loti lamo ne.

⁷²Etito Gotikafo autefo kolofate-mota ya milumanina kolito, amoki olu kutifi ledami kala felegaga nemo ya kala melámami ne. ⁷³Gotikafo autefo Abalahamu ya auma wito lo gedimo kawa ya eti limo, ⁷⁴⁻⁷⁵Kuwotibomota anidoti olu omudi koneto kolini kolámoti, kuline olu faka loti seti-muludi numuti, mikalo minamo kamenalo yalo mona efe lotiko melenawamo ya felegaga wenena mino-mino enawae, loto lo melami ne.

⁷⁶Ido kaimo, nomilipane ya kamomu akaiya nemo we polofetelale, loti lenawamo ne. Kamokafo Wekola moninami kanu ya wili edenae, loto komu melenane. ⁷⁷Komu melenanimo ya Wekola lifimate kilili o ledeto olu omude kenaiye, loto wenenala logimi-gimi enagolane. ⁷⁸Etito Gotite ouna-lula-kalau yau milumate kolami ya fo yaidana oto lamena lumunami we ya kosinalo akaiyati lamodoka ya ilifi melenaiye. ⁷⁹Wewa yakafo lamo wenena sinidigu minoto fulunumo kamena yamu koli kolonimo ya lamena o ledeto, you amene mona ya api lilibinaiye, loto ilifi melaiye,

loto Sekalaiya limo ne.

⁸⁰Ido kipawa naba dito, ouna-lula-kala ya auma wimo idaito, uto kofu mikau yau minomo uto, aiga Isilaeli wenenana omunido oloto pi gedami ne.

Yesu kedami ka

(Mt 1:18-25)

2 Ena Yoni namuna minami kamena yalo ya Lomu mikalo kiyaba we wekudi Sisa Ogasitusi welaloti ka ma eti loto lo melami, Wenena mikau-mikau minamo Lomu gamanikafo kiyaba imo wenena ya kulini lufuwa wiyalo, loto lo melaiye. ² Eti loto lo melami ya Silia ebalo we naba Kuiliniusi yakafo wenena kiyaba o gedami kamenala yalo kulini wiyamo lonowa yaidana komu ma olámamo nefa, ido aya kamenalo yati apiti lonowa oluti kulini wiyamo ne. ³ Kulini wiyato, wenena muki kulite winawae, loti inanimu numuni meya yaloko wae. ⁴ Wato, Defiti ufa fiyami we ma Yosefe ya ayaida oto Galili ebalo numuna meya Nasalete yalo minami yaloti Yudia ebalo Defiti numunala meya Betelehemu yalo wiye. ⁵ Uto ya ko mele edamo nomili Malia nomilipala mulunau nemo yaki lakoina kulite winawae, loti waiye. ⁶ Uti yalo ya minaito, nomilipala kedenami kamenala fedaito kedaiye. ⁷ Kedaifa, ido wenena numuna meyalo ya liti linako, numugu eba ma minámaito, kana nalafo kedami ya lafo-lafokafo asa wito bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono edaiye.

Enisole makafo sipisipi kiyaba amo we logimami ka

⁸ Ido eba ayalo ya wenena ma luwaila yalo yuwa fafato ma sipisipinina kiyaba oti minae. ⁹ Kiyaba oti minato, Wekola enisolela makafo kaita oloto pi gimaito, Wekola lamenalakafo lamena o gede fulitaito, koli naba-naba gimaiye. ¹⁰ Koli naba-naba gimaito, enisolemakafa eti loto logimami, Linate koli gimámaneyo. Namo wenena muki lalo koliti alikani naba-naba enawamo neta oloto pi gimami ya kawa kuwa lalo logimowe.

¹¹ Onema ya Defiti numuna meyalo yalo ya olu omudi kenami we ya linatemu oto kedaiye. Amo ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto minoto ya Wekola minaiye. ¹² Minami ya eyenawamo mebe-mabala ya etito ne. Kipa namunama lafo-lafokafo asa wiyamo ya bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono mine-nami ya linate eyenawamo ya uti olu oloto pinagilae, loto logimaiye.

¹³ Eti loto logimaito, ayalo Goti kosinau kimiwela enisole mau naba-naba oloto piti ya komu ami wema olu ekeleti ya Goti ebola eti loti lamo, ¹⁴ Yoiyau kosinau minamo ya Goti lamena kuliya ya olu faka lomo idae. Ido wenena Goti lalo geyami wenena mikaleka minamo ya you amene mona ya oloto pi gedaiye, loti lae.

Sipisipi kiyaba amo we yate uti kipa namuna Yesu olu oloto piyamo ka

¹⁵ Ena enisole yate fulu gedeiti kosinauka idato, sipisipi kiyaba amo we yate eti loti lokoli-fakoli amo, Betelehemu numudo uto ya Wekola welaloti lo oloto lomami neta ya kulawa eyenune, loti lae. ¹⁶ Eti loti lokoli-fakoli oti alako uti Maliate Yosefete kipa namuna bulumakau wela-neta melamo ebau yau ono minami ya olu oloto pi gedeti ya eye minae. ¹⁷ Geyetiti uti ya kipa kefolala kala kuwa yamu logimaito, kawa kolamoma ya lo oloto melema wae. ¹⁸ Lo oloto melato, weniguti kawa kolamo wenena muki koliti, elegiti muluni idaiye. ¹⁹ Ido Malia ya netawa muki yamu siya-mulunau ya metolito kolito minaiye. ²⁰ Ido sipisipi kiyaba amo we ya lononido itibiti uti, neta-mata muki kolamo neta yamaki, ido eyamo neta yamakimu Goti kuliya olu faka loti ebola lowa-lowam minae. Neta-mata muki logimaidoma ya moda wiyami ne.

Yesu kuliya melamo ka

²¹Ena kipawa oloto pito minaito, fo kamena eiti (8) wito ya ukanau Goti ainala fukenawamo kamenalo ya kuliya Yesule, loti melamo ne. Ya kuliyawawa ya komu Malia mulunau nomilipala miná-maito enisolekafo loumami kuliya yama melae.

Maliatē Yosefete felegaga kuliyai numuna nabau Yesu ilimiti wami ka

²²Ena Wekola lo melami ka Mosesekafo lufuwa wi melami ka yalo ya olu meyalō meleti olu mo lenawami kamena alitito ya kipawa ilimiti Wekola omunalō olu oloto piti ya yokila ki umunaliye, loti ya Yelusalemuka idaiye.

²³Eti ami ya Wekola lo melami ka lufuwa wiyaigu eti limo, Kana nomilipani nanibo oloto piyatoma,

Wekola felegaga we iyaina o edalo, loto ka mono lufuwau (Kis 13:2, 12, 15) nemo ka meyalō meleti eti o edaiye.

²⁴Ido ka ma ya etito nemo, Nema mulu lelefemo, ido nema mulu momola lelefe ya oluti uti ofoto kinaiye, loti yokila ki umunami we ya umunawae,

loto ka mono lufuwau (*Wkp 12:8*) nemo ka koliti yaki oluti waiye.

²⁵Ena Yelusalemuka we ma nemo kuliya Simeyoni ya mona efe limo meletō, mono olu kiki lo minoto, Isilaeli wenena luni-ouni olu you lo gedename kamena oloto pinaiye, loto kiyaba o minaiye. Eti o minaito ya Ouna Felegaga lulau mino edaiye. ²⁶Mino edeto ka eti loto lo oloto umami, Kamo folámageto Wekola ilifinami we Killisto oloto piyageto eyenagolane, loto lo oloto umaiye. ²⁷Ena Ounakafo ilimito felegaga kuliyai numuna naba kilala yau idaiye. Idaito, kipa namuna Yesu olafote melafote yate ilimiti uti ya Goti lo melami kala yamalo olu

meyalō mele edenaliye, loti ayau idaiye.

²⁸Idaito Simeyonikafo kipawa namuna oluto abusa wito Goti ebola eti loto limo,

²⁹⁻³¹Wekolao, oiya amaleka ya kamo olu omude kenami we ya wenena mikau-mikau minonimo wenena muki omudelo olu oloto piyanimo ya omune kulakafo eyowe. Eyonako, kouba-nabaka we namo ka lo mele nedeto ya moda meyalō meletaninako, yamu lalo kolito fulunagolowe. ³²Amokafo ya ailo feka wenena ka ona kula olu oloto pi gedenaē, loto luni lamena o gedageto ya amodokati Isilaeli wenenaka kulini ya faka lenaiye,

loto liye.

³³Ido kipawa yamu kawa eti lito ya olafo melafo koliti elegi minaiye. ³⁴Eti o minaito, Simeyonikafo Goti olu lalo o gedename ne, loto amomu kolito Goti loumaiye. Goti loumutoto ya kipawa olafo Malia eti loto loumami, Ena ka ma lokomowe. Gotikafo eti loto kolami, Kipawa yamo Isilaeli minamo wenena maleka ya olu lumu fou lo gedeto, ido maleka ya olu faka lo gedenaie. Ido amo ya Goti kolami neta gilibinami we minageto wenena mukite ka nosámami lo edenawamo ne, loto iyaina o edami ne. ³⁵Etito iyaina o edami ya wenena muki ka luni-kanigu nemo ka ya olu oloto pinagoliye, loto ya eti o edenami ne. Ido kamo seka-mulugau ya emikafo fukaito ogofu imo yaidana oto miluma nosámami kolinanimo ogofu oloto pi kumunagoliye, loto loumaiye.

³⁶Ena polofete wena ma nemo kuliya Ana ya Aseli ufa fiyaiguti we Fanuweli olulafo ya ne. Ena wenawa ya nomililoti we uto ekeleto minami ya melege seweni (7) yaidana wimo wena wanafo folaito, ³⁷wena-kena minomo idami melegela eiti-fo (84) ya olu fulito wena kilofō melaiye. Ena wenawa kilofō yakafo ya felegaga kuliyai numuna nabau yau

kamena-kamena yauko minoto, leda lunaga Goti loumutoko minoto, kamena ma wela-neta moi wito minoto Goti loumutoko minaiye. ³⁸Aya kamenalo ya wenawa yakafo olafo melafo minado o fedeto, Goti ebola loumuto, uto Yelusalemu wenena efili gedenami kamena kiyaba o minamo wenena muki ya kipawa yamu logimi-gimi iye.

Nasalete numudoka itibiti wamo ka

³⁹Ena olafote melafote Wekola lo melami ka yama meyalo mele fuli loiti ya itibiti Galili mikalo uti, inanimoni numuni meya Nasalete yalo waiye. ⁴⁰Uti yalo minaito kipawama auma wito ka manenau faitito ya Goti nasafilila mino edaiye.

Kipa Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau idami ka

⁴¹Ena melegelo-melegelo Goti Elita O Gedami folilo yalo olafote melafote ya Yelusalemu numudo di-di ami ne. ⁴²Eti o-o minaito ya kipawama melegela tuwelu (12) ya olu fulaito, foli monawa meyalo meleti ya idae. ⁴³Diti minato, foli kamena fuli lito ya kipa Yesu Yelusalemuka minami ya olafote melafote kolámoti, fulo edeiti itibiti uti uti, ⁴⁴aiga ya kani kiyami, Lakoina onimo wenena maki moda komu wife? loti kani kiti, uti uti fo kamena lawoko ya olu fuliti kanudo wenenani loga-miga oti monila wilimo waiye. ⁴⁵Monila wilimo waifa, ido olu oloto pi edámoti fuliti kofa Yelusalemuka itibiti monila wilimo idaiye. ⁴⁶Monila wilimo idaito, fo kamena lelei-lawokoi utaito, felegaga kuliyai numuna nabau yau olu oloto piyaiye. Olu oloto piti eyami ya amokafo mono api gilubamo we minagu yau minoto, ka lamo ya kolito loga-miga o gede minaiye. ⁴⁷Etito loga-miga o gedeto, kolife limo kala yaki ido ka itibito logimami kala yaki muki ya ko-

lamo yamu elegiyamo ne. ⁴⁸Eti o minato, olafote melafote ya eyeti ouni wito olafokafo eti loto loumami, Nanefo, kamo nedito eti o ledane? Mekafote sete-muludeu ogofu naba-naba kolito monika wili minomi ya ma ágabe? loto loumaiye. ⁴⁹Loumaito, amokafo ka itibito eti loto logimami, Aiyo, moiyo, linate ya nediti namo monine wilaiye? Namu Menefo numunalo minomo ya efe loto minowe. Yama kolámaife? loto logimaiye. ⁵⁰Ido logimami kawa ya koliti kolife ádami ne.

⁵¹Eti oti amoki lakoina Nasalete numudo itibiti lumuti, yalo ya olafo melafo ka lami ka ya kolito meyalo mele minaiye. Meyalo mele minaito, olafo ya netawa muki yamu siya-mulunau ya metolito kolito minaiye. ⁵²Ido Yesu ya naba dito, ka manenau mene oto naba nemo ya Gotiki ido wenenaki lakoina eye lalo melemo idamo ne.

Yoni noku wi gede-gede imo we kala

(Mt 3:1-12; Mk 1:2-8; Yo 1:19-28)

3Ena Lomu wenena mikau-mikau muki kiyabani we wekudi Taibeliyasi Sisa kiyaba omo idami ya melege fiftini (15) utaito kamena yalo ya Pontiusi Pailatikafo ya Yudia mikalo minamo wenena kiyaba o gede minaiye. Ido Helotikafo ya Galili minamo wenena kiyaba o gede minaiye. Ido Heloti yalafo Filipikafo ya Itulia ido Tilakonitisi eba lele ya kiyaba o gede minaiye. Ido Abilene ebalo ya Lisaniyasikafo ya kiyaba o gede minaiye. ²Gamani kiyabani wewa etiti minomo wato, ido Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenabani kulini ya Anasite ido Kaiyafasite ya mono lono olu minami ne. Ido aya kamena yalo ya Sekalaiya nalafa Yoni ya mika kofa mikalo minaito, amodoka Goti kala ya o fedeto mino edami ne. ³Etito Yonikafo no naba

Yodani amaleka, afulaleka monito ka eti logimami, Linate Gotikafo lifimate kilili o ledenaiye, loti seti-muludi olu eleyapa winawamo ya namo noku wi gedénagolowe, loto lo oloto melaiye.

⁴Yamu polofete Aisaiyakafo ka mono lufuwau ya eti limo,

Kofo mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto mele-nami, Wekola moninami kanula ya olufe loti wili edalo. ⁵Mowa ebalo kowo muki ya uguniti olu faitalo. Ido mowa naba-naba muki idami lomami ya eba muki lumuto dito imo ya olu litipeko alo. Ido kanu tekae limo ya olufe lalo. Ido kanu nosámami ya olu lalo oti olufe lalo.

⁶Eti ato, wenena muki mikau-mikau ya Goti olu omuna kenami mona ya eyenagilae, loto lo minenaiye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 40:3-5*) nemo ka yama Yonidoka gedimo ne.

⁷Ido wenena mau naba ya mono noku wi ledenami ne, loti Yoni nedo ato, amokafo eti loto logimami, Linate koiy-ofa nomilipala minamo, ka naba oloto pi lumutenaiye, loti koli koliti walo, loto kemakafo fuka ka logimaito ya ae? ⁸Yamu linate luni-kani olu eleyapa wiyamo wenena yaidako mona kula olu oloto piyalo. Ido Abalahamu ufa fiyami wenenama minoninako, Gotikafo lalo leyami ne, loti kolámalo. Yamu namo ka ma logimowe. Gotikafo kifana-afana yakafo Abalahamu nakulafo-mota olufe lenae, lenami faifa olufe lenagoliye. ⁹Ido oiya ama ya luna ya yá monalo melami ne. Yamu yá ma ilawa lalo liyámenami yá muki monalo lufawalo fukoto yoku kinagoliye, loto logimaiye.

¹⁰Logimaito, wenena mau minamo ya, Aiyo, eti enami nedi-nedi enune? loti loga o edae. ¹¹Loga o edato, amokafo eti loto logimami, Wenena mate ukanido owo lele ko nenawamo ya iya meleti, we ma ukanalo owo ko ánenami ma ya

umalo. Ido weti-neta ko nenawamo ya ayaida alo, loto logimaiye.

¹²Logimaito, kifana takisi olu-olu amo we yaki ayaidana oti mono noku wi ledenaiye, loti ya amodoka oti, loga o edeti lamo, Api lilibanimo we, lamo yaki nedi-nedi enune? lato ¹³itibito eti loto logimami, Wenena kifana takisi etiti melenawae, loto lo melami kalo ya kifana takisi ma mene oti ugele olámalo, loto logimaiye. ¹⁴Logimaito, kimiwe malekaki ayaidana oti ya, Ena lamo yaki nedi-nedi enune? loti loga o edato, eti loto logimami, Linate kifanani ipoti olunune, loti, ido suki-faki ka loti, ligiya-fagiya ka suki neta oti logimámalo. Moda lono meinatina olamo ya moda lalo ne, loti kolalo, loto logimaiye.

¹⁵Eti loto logimaito, wenena muki koliti neta ma kiyaba o minamo ya Yoni ya Gotidokati ilifi melami we Kilisto nefemo? loti luni-kani ligi-ligi ki minato, ¹⁶Yonikafo ka itibito eti logimami, Nan-imone ya no yakafoko noku wi gedegede ofa, ido we ma aumalakafo olu fulo nedami we ya enami ne. Namu efe ya amo yaidana we ya minámonako, kiyanaló netala olu fulo edenamo ya efe ádenagoliye. Enami wewa ya Ouna Fel-egaga ido yo yakafo ya noku wi gedénagoliye. ¹⁷Ido amo ya yuwa witi lilika winami ebala ya efe loto kililito kula ya olu mau wito numugu melenafa, ido moita neta ya yo eifámenami yoku kinagolowe, loto anau ya lilika winami netala olu minaiye, loto logimaiye.

¹⁸Etito ya api gilíbami ka ma muki ya oluto Goti kala kuwa lalo ya wenena lo oloto gimaiye.

Helotikafo Yoni nelalo fulo edami ka

¹⁹Ena Yonikafo wenena kiyaba o gedami wenabani Heloti monala nosa naba ámami yamu oudaiye. Wewa yakafo yalafo olonafó Helotiyasi ya ika oto wena oluto, ido nosámami mona

liliga muki yaki o meleto, ²⁰ido mulalo mene oto Yoni yaki nela numugu fulo edami ne.

Yonikafo Yesu noku wi edami ka

(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹Ena (komu nela numugu ámami kamenalo ya) wenena muki Yonidoka wato, mono noku wi gedami kamenalo ya Yesu ayaida oto wito, noku wi edaito, Yesukafo Goti loumu minoto kosina eya lito ²²Ouna Felegagakafo nema mulu yaidana kelami amodoka lomaiye. Lomaito, ya kosinaiti nola ma kolamo eti limo, Nanefo sene-mulune komomo we minanimo ya lalo ona keyowe, loto liye.

Yosefe aulafo kolofala kulini ka

(Mt 1:1-17)

²³Ena Yesu melegela teti (30) yaidana oto olu fuloto ya mono lonola aipaiye. Ido wenena yate melafo Yosefe ya ne, loti kani ki minae.

Ido Yosefe melafo Heli ya ne.

²⁴Ido Heli melafo Matati ya ne.

Ido Matati melafo Lifai ya ne.

Ido Lifai melafo Meliki ya ne.

Ido Meliki melafo Yanai ya ne.

Ido Yanai melafo Yosefe ya ne.

²⁵Ido Yosefe melafo Matatiasi ya ne.

Ido Matatiasi melafo Amosi ya ne.

Ido Amosi melafo Nahamu ya ne.

Ido Nahamu melafo Esili ya ne.

Ido Esili melafo Nagai ya ne.

²⁶Ido Nagai melafo Mati ya ne.

Ido Mati melafo Matatiasi ya ne.

Ido Matatiasi melafo Semeni ya ne.

Ido Semeni melafo Yoseke ya ne.

Ido Yoseke melafo Yoda ya ne.

²⁷Ido Yoda melafo Yowanani ya ne.

Ido Yowanani melafo Lesa ya ne.

Ido Lesa melafo Selubabeli ya ne.

Ido Selubabeli melafo Sealitiyeli ya ne.

Ido Sealitiyeli melafo Neli ya ne.

²⁸Ido Neli melafo Meliki ya ne.

Ido Meliki melafo Adi ya ne.

Ido Adi melafo Kosamu ya ne.

Ido Kosamu melafo Elimadamu ya ne.

Ido Elimadamu melafo Eli ya ne.

²⁹Ido Eli melafo Yosuwu ya ne.

Ido Yosuwu melafo Eliyeseli ya ne.

Ido Eliyeseli melafo Yolimu ya ne.

Ido Yolimu melafo Matati ya ne.

Ido Matati melafo Lifai ne.

³⁰Ido Lifai melafo Simeyoni ya ne.

Ido Simeyoni melafo Yuda ya ne.

Ido Yuda melafo Yosefe ya ne.

Ido Yosefe melafo Yonamu ya ne.

Ido Yonamu melafo Eliyakimu ya ne.

³¹Ido Eliyakimu melafo Melea ya ne.

Ido Melea melafo Mena ya ne.

Ido Mena melafo Matata ya ne.

Ido Matata melafo Natani ya ne.

Ido Natani melafo Defiti ya ne.

³²Ido Defiti melafo Yesi ya ne.

Ido Yesi melafo Obeti ya ne.

Ido Obeti melafo Bowasi ya ne.

Ido Bowasi melafo Salimoni ya ne.

Ido Salimoni melafo Nasoni ya ne.

³³Ido Nasoni melafo Aminadapu ya ne.

Ido Aminadapu melafo Atimini ya ne.

Ido Atimini melafo Alani ya ne.

Ido Alani melafo Hesiloni ya ne.

Ido Hesiloni melafo Pelesi ya ne.

Ido Pelesi melafo Yuda ya ne.

³⁴Ido Yuda melafo Yekopu ya ne.

Ido Yekopu melafo Aisaka ya ne.

Ido Aisaka melafo Abalahamu ya ne.

Ido Abalahamu melafo Tela ya ne.

Ido Tela melafo Naholi ya ne.

³⁵Ido Naholi melafo Seluku ya ne.

Ido Seluku melafo Leu ya ne.

Ido Leu melafo Peleki ya ne.

Ido Peleki melafo Ebeli ya ne.

Ido Ebeli melafo Sela ya ne.

³⁶Ido Sela melafo Kainani ya ne.

Ido Kainani melafo Alipakisati ya ne.

Ido Alipakisati melafo Semu ya ne.

Ido Semu melafo Nowa ya ne.

Ido Nowa melafo Lameki ya ne.

³⁷Ido Lameki melafo Metusela ya ne.

Ido Metusela melafo Enoku ya ne.

Ido Enoku melafo Yaleti ya ne.
 Ido Yaleti melafo Mahalaleli ya ne.
 Ido Mahalaleli melafo Kenani ya ne.
³⁸Ido Kenani melafo Enosi ya ne.
 Ido Enosi melafo Seti ya ne.
 Ido Seti melafo Adamu ya ne. Ido Adamu
 melafo Goti ya ne.

Satanikafo Yesu kepa mele edami ka

(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

4 Ena Yesu ya Ouna Felegagakafo lulau mino faito edaito, Yodani no nabaloti itibito Ounakafo ilimito u mika fafato wiye. ²Uto yalo ya fo kamena foti (40) ya onoto nedito minaito, Satanikafo kepa mele ede-edo o minaiye.

Ido aya kamenawa yau ya Yesu welaneta ánoto minomo idaito, kamenawa ya fuli lito kadunamu folaiye. ³Kadunamu folaito, Satanikafo eti loto loumami, Ena, kamo Goti Nalafoma minotoma, kifana ama nemo ya loumageto wekaneta fedaneyo, loumaiye. ⁴Loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Wenena mino kolinawamo ya weni-neta nenawamo yako minámaiye, loto ka mono lufuwau (*Lo 8:3*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁵Eti loto loumaito ya Satanikafo ilimito dito wenena mikau-mikau kiyabani we wekudi kiyaba o gedamo ebanina muki ya kaita ilibi fuli liye. ⁶Ilibi fuli loto ya eti loto loumami, Ena ebawa muki yaki, ido kulini kuni-kani mino gedami yaki ya kamo kumu fuli lenagolowe. Netawa muki numutaito, olutomo ya we ma umunae, loto kolinamo ya fa umunagolowe. ⁷Yamu kuline olu faka loto ouga-luka-kaka nomagetoma, netawa muki ya kamo netaka enaiye, loto loumaiye. ⁸Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Ena ka ma eti limo, Wekola Gotitina kuliya olu faka loti oudi-luti-kati umuti, aimolako kouba-naba o edalo,

loto ka mono lufuwau (*Lo 6:13*) ya nemo ne, loto loumaiye.

⁹Eti loto loumaito, Satanikafo ilimito Yelusalemu uto felegaga kuliyai numuna naba kolalo fulo edeto ya eti loto loumami, Kamo Goti Nalafoma minotoma, umaloti satomo mikalo youma wiyo. ¹⁰Ka mono lufuwau ya eti limo, Kamomu ya enisolela logimageto, kiyaba o kedeti ¹¹kiyaga ya kifanakafo kofotenaiye, loti ya ani mulalo olu faka lo kedenagilae, loto ka mono lufuwau (*Sng 91:11-12*) ya nemo ne, loto loumaiye. ¹²Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Ena ka ma limo, Wekola Gotitina ya kepa mele umámalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 6:16*) ya nemo ne, loto loumaiye.

¹³Eti loto loumaito, Satanikafo kepa mele umami ka muki lo fulito ya amodokati uto kamena malole, loto kiyaba o minaiye.

Yesukafo Galili minoto lonola apito olami ka

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴Ena Yesu ya Ouna Felegaga aumala mino edaito, Galili mikalo itibito wiye. Itibito uto kala kuwa numudo-namado Galili adu nemo numudo ya u fuli liye. ¹⁵Etito yalo ya mono numunigu negu-negu ka mono api gilibaito, koliti ebola lo minae.

Nasalete minamo wenena yate meni Yesu umamo ka

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶Etito monimo uto Nasalete numudo aimola kipa kefolo minoto u naba idami numudo Sabati foliku mono numugu di-di imo yamaidana idaiye. Dito mono lufuwa kato giminae, loto neidaito, ¹⁷polofete Aisaiya lufuwa wiyami lolokuto ya olu umae. Olu umato fo-

ladoto ka ma olu oloto piyami kawa ya eti loto nemo,

¹⁸Wekola Ounakafo neta ko ánoti minamo wenena kala kuwa lalo lo oloto gimo, loto mino nedami ne. Mino nedeto ya eti loto lonomami, Uto ya nela wi gedamo wenena ya Nela yauti gedageto mine-nawae, loto etito lo oloto gimo. Ido omuni likami wenena ya Omuni kofa falatageto kenawae, loto lo oloto gimo. Ido kuwonibo-mota yate olu nosámami o gede minamo wenena ya efili gedo. ¹⁹Ido Wekola olu lalo o gedenami kamena ya moda alitiye, loto lo oloto gimo, loto eti loto lonumuto nilifi melami ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 61:1-2*) nemo ka ya kato gimaiye.

²⁰Kawa ya katoto lufuwa ya iya fito, kiyaba we olu umuto, amedoto minaiye. Amedoto minaito ya wenena mono numugu minamo wenena muki amodoka kogo eyae.

²¹Kogo eyato, ka apito logimami, Mono kawa katomo ama ya onema linate kani kolado ya moda kulawa oloto piyami ne, loto logimaiye. ²²Eti logimaito, amo yate ka lalo lo edato, we-lauti ya nasafili ka limo ya lalo koliti muluni idaito, eti loti lo minamo, Aiyoy, amo Yosefe nalafo minaife? Olo, loti lae.

²³Eti lo minato, amokafo eti loto logimami, Linate ya ka ma lo-lo amo ka ya eti loti lonumunawamo, Lusa we, kamo lusa ki gede-gede animo yamaidana oto kaimokamu kiyo. Aumaka Kapeneyamu numudo gilibanimo yamu kolonimo aya aumakawa yama amalo kaimo numugalo yaki lilibageto kenune, loti lonumunagilae. ²⁴Yamu namo ka ona logimowe. Polofete ya aimola numuna meyalo yako wenenala yate kuliya olu faka ádenagilae. ²⁵Ido ka ma ona logimowe. Elaiya kamenalalo ya melege tiliki hafuki (3 ½) yalo

ko wiyámaito, kadunamu naba-naba mikau-mikau oloto pito fuli loto nemo kamenalo ya Isilaeli mikalo ya wenakena muki minamo ne. ²⁶Eti minafa, aya wena-kena muki minado Gotikafo Elaiya ilifi melámaiye. E'e, ailo wenena Saidoni mikalo Salefata numudo wenakena lawoko ma nedoka yako ilifaito wiye. ²⁷Ena Polofete Elisa nemo kame-nalalo ya Isilaeli mikalo ya okola kilamo wenena muki minagu yauti Gotikafo ma kolouto gedámaifa, ailo Silia mikaloti we Namani yako kolouto edaiye, loto logimaiye.

²⁸Eti loto logimaito, mono numugu minamo wenena muki koliti ya seni kala-kala naba-naba lito, ²⁹ya nediti uti numudo yati ilifi feka itufu-matufu oti, numuna meya mowalo kolalo ilimiti diti, fulo edogeto lumunaiye, loti lowa anawaleka ilimiti wae. ³⁰Eti o edafa, amokafo minagu ya felala oto wiye.

Yesukafo Kapeneyamu numudo lono olami ka

(*Mk 1:21-28*)

³¹Ena lumuto Galili mikalo numuna ma Kapeneyamu yalo fedeto, Sabati foliku ya ka mono api gilipi minaiye. ³²Api gilipami ya ka mono kula abogakafo api gilipainako, koliti elegiyae.

³³Ido mono numugu yau we ma Satani kimiwela ma mino edami we ma nemo yakafo Yesu eyeto, kai naba meleto eti loto limo, ³⁴Yae, Nasaleta numudoti we Yesuwo, nedi-nedi o ledenagolo ane? Olu kopa o ledenagolo abe? Kamo Gotidokati Felegaga we ya minanimo ya namo keyefe lowe, loto liye.

³⁵Eti lito, Yesukafo eti loto lo fuko edeto limo, Kamo ka kedámoto wewa ya fulo edeto dito wo, lito Satani kimiwela wenena omunido wewa mikalo olu lumu fou lo edeto, siya-mulunauti feka oto wiye. Eti o edeto wewa ukana olu kopa o edámaiye. ³⁶Ido wenena muki weni

lawa apaitaito, lokoli-fakoli oti eti loti lamo, Aiyo, ka ama ya nena kama ne? Amo auma aboga yaidana oto aumala naba nemo wekafo ya Satani kimiwela ya ka logimaito, diti u-u amo ne, loti lae. ³⁷Eti lato, aya ebawa yau kala kuwa numudo-namado upatoto wimo ne.

Pita iyabala olu faka lo edami ka

(Mt 8:14-15; Mk 1:29-31)

³⁸Ena Yesu mono numuguti lumuto Saimoni numunau idaito, ayau Saimoni iyabala wena neta kilito ukana kala-kala limo ka ya koliti Yesu loumae. ³⁹Loumato, amodoka oto yalo nedi minoto, ya ukana kala-kala limoma lo fuko edaito, ya fulu edeito wito, ayalo ya wenawamakafo nedito weni-neta ofo ki gedaiye.

Yesukafo wenena so loti olu faka lo gedami ka

(Mt 8:16-17; Mk 1:32-34)

⁴⁰Ena fo sapinagolito wenena muki wenenanina neta ailo-ailo kilamo ya Yesudoka gilimiti ato, ya muki ukanido anakafa oluto olu faka lo gedaiye. ⁴¹Eti o gedami yako minámaiye. Wenena maleka seni-mulunigu yauti Satani kimiwela diti kai naba meleti ya, Kamo Goti Nalafo minane, loti lae. Eti lamo, ya amo Goti ilifi melami we Kilisto ne, loti kolamo yamu ya amokafo, Ka kedámalo, loto lo fuko gedaiye.

Yesu numudo-namado moinami ka

(Mk 1:35-39)

⁴²Ena ko lito Yesu numudokati lumuto, wenena minámamo eba yalo uto minaiye. Minaito, wenena monila wiliti ya eyeti amodoka oti eti loumamo, Lamo fulu ledeito áumo, loti ika o edae. ⁴³Ika o edafa, amokafo eti loto logimami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kala kuwa lalo ya wenena numudo-namado minamo yaki ya logimo, loto nilifi

melainako, uto lo oloto giminagolowe, loto logimaiye. ⁴⁴Eti loto Yudia mikalo mono numuni minomo wigu yau monito mono logimimo wiye.

Yesu welalo noku laefa so loti olamo ka

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

5Ena kamena ma ya Yesu Genesalete nofuna anawalo nedi minaito, wenena mau naba ya Goti kala kolinune, loti olu lulau o ede minamo ne. ²Olu lulau o ede minato, amo ya sipi lele nofuna anawalo eyaito laefa olu-olu amo we ya sipiku minámoti laefa olu-olu amo owonina noku witi minae. ³Minato, amo ya sipi ma, Saimoni sipilau ya dito eti loumami, Sipika ya no akelo nedo yaloti kefoma itufu, loto loumuito ya sipi ayau amedoto ka mono api gilibimo wiye.

⁴Api gilibimo uto fuli loto Yesu ya Saimoni eti loto loumami, Laefa olunune, loti nofuna muliti uti owotina ya noku fulalo, loto loumaiye. ⁵Eti loto loumaito, Saimonikafo itibito loumami, Api lilibanimo weyo, lamo ya moda luwaila lono naba oluto monimo uto melemo woba-woba, ido laefa ya olámonimo ne. Nefa, kamo wekalo kofa melenae, lito uti ⁶ya owonina fuloti laefa ya so loti ika ato, owo fukenae, loto imo ne. ⁷Eti o minoti, lono lawoko olamo we ma sipi mau minamo ya, Linate oti ade olu faka lalo, loti ani mebe-maba ato ya lakoina laefa olamo sipi lele faitoto olu afima itenae, loto iye.

⁸Eti o minato, Saimoni Pitakafo netawa eyeto ya Yesu kiyanalo kiyana umola fito eti loumami, Aiyo, Wekolao, namo lifima nemo we ma minowe. Fulu nedeto wo, loto loumaiye. ⁹Eti loto loumami ya aimolaki ido wenenala lakoina minamo muki yaki laefa muki olamo yamu koliti weni lawa apaitami ne. ¹⁰Weni lawa apaitami ya Saimoniki lono lawoko olamo we Yemusite Yonite,

Sebedi nalafo lele ya ayaida oti weni lawa gediye. Eti o minato, Yesukafo Saimoni eti loto loumami, Kamo koli komámaneyo. Oiya amalekati wenena olu-olu enane, loto loumaiye. ¹¹Eti lito, amo ya sipi ika ato no akelo wito ya netani-matani muki fuliti Yesu ege wae.

Yesukafo okola kilami we ma olu kolouto edami ka

(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹²Ena kamena ma Yesu ya numuna meya malo ya minaito, we ma okola ukanalo muki kilami we yakafo oto Yesu eyeto ya kola-wela mikau fito eti loto wako lo edami, Wekolao, kamo eti enae, loto kolinanimo ya okola kilomo ya kolouto nedo, loto lagetoto ukane ya moda koloutenaiye, loto loumaiye. ¹³Loumaito, Yesukafo ana sino loto wewa ukanalo olu minoto loumami, Eti enae. Okola kilanimo kolouto, lito ayalo okola ya fulito edaiye. ¹⁴Eti o edeto ya eti loto lo fuko edami, Kamo kawa ya wenena logimámoto, faifa uto yokila ki umami we ya ukaga ilibagetoto kenaiye. Koto ya ukaga koloutami yamu Mosesekafo ka lo melamidana oto neta umagetoto wenena muki yate okola kilanimoma yamu koloutane, loti kolinagilae, loto loumaiye. ¹⁵Eti loto loumaifa, ido kala kuwa ya numudo-namado ba loto wito, wenena mau naba-naba oti kala koliti neta kilonimo olu faka lo ledenaiye, loti mau witi minae. ¹⁶Mau witi minafa, ido kamena-kamena Yesu ya u mika kofo mikalo uto Goti loumu-umu o minaiye.

Yesukafo ipedimo we ma ya olu faka lo edami ka

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷Ena kamena ma Yesukafo wenena mono logimi minaito Falisi we ido lo melami ka api gilíbamo we Galili numudo-namadoti, ido Yudia mikaloti,

ido Yelusalemu numudoti muki oti ya wenena minagu amedoti minae. Amedoti minato, Wekola aumalakafo wenena neta kilamo olu faka lo gedami auma ya Yesuki mino edaiye. ¹⁸Mino edaito, ena ipedimo we ma ya wenenalate kunulo meleti, oti ya numugu oluti diti, Yesu kiyanalo olumo fule-nune, loti afa, ¹⁹ido wenena mau minamo yamu oluti dinawamo eba minámaito, numuna mulalo oluti diti menefa ya olu fuloti wewa kunulo ono minami fulato, wenena minagu Yesu omunalo ya lomaiye.

²⁰Eti amo ya Yesu koli kikito umamo monanina geyeto, wewa eti loto loumami, Wenenane, lifimaka moda kilili otaiye, loto loumaiye. ²¹Eti lito, Goti lo melami ka api gilíbamo we ido Falisi we kawa ya koliti eti loti kani kolamo, Aiyo, Goti kamana kiyami we ya kemae? Lifima kilili o-o imo we ya Goti aimolakoma nenako, loti kolae. ²²Eti loti koli minato, Yesukafo kolito ya ka itibito eti logimami, Linate ya netawa yamu nediti ya seti-muludigu ya kani ligi-ligi ki minae? ²³Ido ipedotoko nemo we, Lifimaka ya kilili otami ne, loto loumunamo linate kulawa ya eyámanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolámenagilae. Ido, Nedito moino, loto loumoneto kulawa eyenawamo, suki lifemo, ido ona liye, loti kolinagilae. ²⁴Yamu namo We Kula mikaleka ama ya lifimani kilili o gedenamo auma mino nedami ya kolinagilae, loto ipedimo we eti loumami, Namu ka lokomowe. Nedito, kunuka oluto numugaleka wo, loto loumaiye. ²⁵Eti loumaito, wewa ayalo omunido nedito netalo onami neta ya oluto, Goti ebola lomo-lomo numunaleka wiye. ²⁶Eti ito, wenena muki eyeti kani mumudi kiti koli koliti eti lamo, Onema neta ailo ma oloto piyaito eyone, loti Goti ebola lae.

Yesukafo Lifai lula fiyami ka

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷Ena yaloti ya kanu uto, kifana takisi olu-olu imo we ma kuliya Lifai ya kifana takisi olu-olu amo eballo amedoto minami ya eyeto, Nege ano, loto loumaito, ²⁸amo ya nedito netala-matala muki fulito ege wiye.

²⁹Ege uto, numunauka wela-neta naba-naba ofo ki edeito ya kifana takisi olu-olu amo we muki ido wenena liliga maki olu mau wi gedaito oti lako nae.

³⁰Lako no minato, Falisi wete ido lo melami ka api gilipi amo we maunigu minamo we yate koli nosámamiti Yesu ege-ege moinamo we eti loti logimamo, Egaidana oti linate takisi olu-olu amo we yaki, ido lifimani nemo we yaki weni-neta no minae? loti loga o gedato, ³¹Yesukafo kolito ka itibito eti loto limo, Neta kilámamo wenena ya lusa numugu ya ámu-ámu afa, ido neta ona kilamo wenena yako ya lusa numugu ya u-u ae. ³²Ido namo omo ya wenena mona efe limoko melamo wenena ya luni finae, loto ámowe. E'e, lifimanina nemo wenena ya luni fito seti-muludi ya olu eleyapa witi melalo, loto logiminae, loto omo ne, loto logimaiye.

Yesukafo weni-neta moi winawamo mona logimami ka

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³Ena amo yate eti loti loumamo, Yoni ege-ege melamo we ya kamenakamena weni-neta moi witi minoti, Goti loumamo lono olu-olu o minama ne. Ido Falisi we gege melamo wenena yaki ayaida oti o-o ama ne. Eti o-o ama nefa, ido kamo kege moinamo we ya weni-neta ido nonano no-no o minae, lato, ³⁴Yesu ya eti loto logimami, We ma wena olunami we ya yowola wenenaki minenami kamenalo ya linate yate wenenawa weni-neta moi witi mi-

nalo, loti logiminawafe? ³⁵E'e, etito minámaiye. Aiga amodokati wena olunagolimo wewa ya ipoti olunawamo kamena yalo ya weni-neta moi witi mine-nawamo ne, loto logimaiye.

³⁶Eti logimito, ido kepa ka ma yaki eti loto logimami, We makafo ukanalo owo kofawaloti ma fekalito lilalo kifinami we ma minámaiye. E'e, eti enami ya kofawa ya fekalito, ido lilaki kofawaki u lawoko ámunami ne. ³⁷Ido makafo no waini kofawa ya meme atuwa lilau yau lekinami we ya minámaiye. E'e, eti enami ya no waini kofawakafo meme atuwa ya foik-agetto no wainiki, ido meme atuwa yaki lakoina u kopa enagoliye. ³⁸Yamu ya no waini kofawa ya meme atuwa kofawa yauko lekinawamo ne. ³⁹Ido makafo no waini lila nototo ya kofawa nena, loto kolinami we ya ma minámaiye. E'e, lila ya leya folaiye, loto kolami ne, loto logimaiye.

Sabati foli ka

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

6Ena Sabati foli malo ya yuwa witi kifagu yau uti, ege-ege moinamo we ilawa ma doliti anikafo kululu witi nae. ²Eti ato, Falisi we mate geyeti ya eti loti lamo, Sabati foliku ya eti ámallo, loto lo fukami neta ya nediti eti ae? lato ³Yesu ka itibito logimami, Defitiki lawoko moinamo wenenaki kadunamu fuluti neta amo ka ya mono lufuwau yau linate katoti kolámafe? ⁴Defiti ya Goti numunau dito, beleti Goti omunalo mele edamo ya oluto oto beletiwato noto wenenala gimaito, lakoina namoma ne. Beletiwato ya wenena fa wenena ánenawae, loto lo fukamo neta ya Goti yokila ki umamo we inanimamo yako nono amo beletiwato yama ya Defiti yokila kiyamo we yauti ma minámaifa, oluto nami ne, loto logimaiye. ⁵Eti logimito ka ma enu wi meleto eti limo, We Kula

namo ya Sabati foli aboga minowe, loto logimaiye.

**Yesukafo we ma ana galidimo
we ya olu faka lo edami ka**

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶Ena Sabati foli malo mono numugu dito ka mono api gilibi minaido yalo we ma ana onaleka galidimo ya minaiye. ⁷Eti o minaito, Falisi we yaki, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ligiya lo edenune, loti ka ma moni wiliti, Sabati foliku yau wewa olu faka lo edenaifemo, ido olu faka lo edámenaiye? loti kogo eye minae. ⁸Kogo eye minafa, Yesukafo lunigu ya geye fuli loto ya wewa ana galidimo ya loumami, Kamo wenena omunido ya nedito mino, loto loumaito, amo nedito yalo minaiye. ⁹Yalo minaito, Yesukafo eti logimami, Namó ka ma loga o gedena. Lo melami ka ya Sabati foliku yau olu lalo o gedalo, loto lifemo, ido olu nosámami o gedalo, loto liye? Ido wenena olu omuni kalo, loto lifemo, ido olu kopa o gedalo, loto liye? loto loga o gedaiye. ¹⁰Eti loto loga o gedeto, olu ogoña oto geyeto ya wewa eti loumami, Aga folado, loto lito ya ana foladito kofa lalo iye. ¹¹Ana kofa lalo ifa, ido amo yate seni kala-kala lito, Yesu olu yaidamaida o edenune, loti ka lokoli-fakoli ae.

**Yesukafo aposolo we ya
iyaina o gedami ka**

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹²Ena kamena malo ya Yesukafo Goti loumunae, loto mowalo idaiye. Dito luwaila ya Goti loumu minaito, ko liye. ¹³Ko lito ege melamo wenena luni fiyaito, ato minagu yati we tuwelu (12) ya kiyaka oto, kulini naba ya aposolole, loto melaiye. ¹⁴Ido wewa kulini etito ne. Saimoni kuliya kofawa Pitale, loto melami, ido kunalafo Adulu, ido Yemusi ido Yoni, ido Filipi, ido Batolomiu, ¹⁵ido

Matiu, ido Tomasi, ido Alifiusi nalafo Yemusi, ido Saimoni kuliya ma Selotile, loti melamo, ¹⁶ido Yemusi nalafo Yudasí, ido lilafo Yudasí Isikalíyoti ya Yesu kuwolafó anido melami we ya ne.

**Yesukafo wenena olu
faka lo gedami ka**

(Mt 4:23-25; Mk 3:7-12)

¹⁷Yesuki amoki lakoina lumuti ya lumu ofunalo fedeti yalo ya ege melamo wenena muki ya minae. Minato, wenena mau naba Yudia mikalo numudonamadoti, ido Yelusalemu numudoti, ido kuwo no anawalo Taiya numudo ido Saidoni numudo eba yaloti ya o-o amo, ¹⁸mono lenami ya kolinune, loti, ido neta kilonimo ya olu faka lo ledenaiye, loti ya o-o minae. O-o minato, seni-mulunigu Satani kimiwelate mino gedamo wenena ya olu faka lo gedegede iye. ¹⁹Ido amodokati aumala ya uto muki olu faka lo gedegede inako, wenena mau naba muki ya adekafo ukanalo olunune, loti koliti ya ae.

**Alikani enawamo ka
ido kufu enawamo ka**

(Mt 5:1-12)

²⁰Yesukafo ko faka loto ege-ege moinamo wenena geyeto eti logimami, Linate neta ko ánamo wenena ya kosinau nemo we wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya moda mino gedaima nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

²¹Ido linate oiya kadunamu fuluti minamo wenena ya muni enagolinako, yamu moda lalo koli minomo wae.

Ido linate kamena amaleka kufu o minamo wenena kiya enawamoma nenako, yamu moda lalo koli minomo wae.

²²Ido linate ya We Kula namo nege melamo yamu wenena mate koli nosámami gimiti, fulo faiga o gedeti, kamani

kiti kuliti olu kopaiti enawamo yamu linate moda lalo koli minomo wae.

²³Wenenawa aunibo kolofanige-mota yate polofete ayaida o gedato, linate ya neta yaidana oloto pi gedagetoma, kosinalo lifimatina lalo olu le fito mele gedainako, seti-muludi lalo koliti satoti alikani alo.

²⁴Etiti minenagilafa, ido neta ko namo wenena, aiyo, linate ya olu alikani o gedami netatina ya moda olutanako, aiga keina ka naba-naba kolinagilae.

²⁵Ido oiya ama neta naba noti muni imo wenena, aiyo, aiga linate kadunamu fulunagilanako, keina ka naba-naba kolinagilae.

Ido oiya amaleka kiya o minamo wenena, aiyo, aiga linate ya miluma koliti kufu nema enagilanako, keina ka naba-naba kolinagilae.

²⁶Ido linate ya wenena muki yate gebotina loti kuliti oto diti lalo o gedenaawamo yamu aiyo, keina ka naba-naba kolinagilae.

Aunibo kolofanige-mota yate ayaidana oti ka suki lamo polofete ya geboni loti, lo lalo gedamo ne, loto logimaiye.

**Kuwonibo-mota seni-muluni
gimamo mona ka**

(Mt 5:38-48)

²⁷Ena ka ma mene oto eti loto logimami, Ena linate kane kolamo wenena ka ma logimowe. Linate kuwotige-mota seti-muludi gimalo. Ido koli nosámami giminawamo wenena ya linate itibiti olu lalo o gedalo. ²⁸Ido wenena mate olu kopa o gedenune, loti kudawati ki minenawamo wenenamu koliti ya olu lalo o gedo, loti Goti loumalo. Ido olu kopa o gedenawamo wenena ya amomu koliti Goti loumalo.

²⁹Ena makafo wanega filigaleka kofenami ya filiga yaki nofo, loto wanega ilibo. Ido makafo ukagalo owo mulalo

wiyanimo olunami ya ukagalo owo lulau wiyanimo yaki olunae, lenami ya, E'e, loumámo. ³⁰Ido makafo neta mamu wako lokumunami ya faifa umo. Ido makafo netaka ipoto olunami ya itibito olunae, loto auma wito loumámo. ³¹Ido wenena mate etitiko o mele lede-lede enawae, loti kolinawamo ya linate yaki mona ayaidana oti mele gede-gede alo.

³²Linate ya wenena seni-muluni gimimamo wenena yako itibiti seti-muludi giminawamo ya egaidana oti meina olunawae? Mono kolámamo wenenaki ya wenenani seni-muluni gimimamo wenena ya itibiti seni-muluni gimimamoma ne. ³³Ido linate olu lalo o gede minamo wenena yako itibiti olu lalo o gedenawamo ya egaidana oto Goti ya gebotina lenaiye? Mono kolámamo wenena yate ayaida oti eti o-o minamo ne. ³⁴Ido olu itibiti giminawamo wenena yako neta lifima olu gimiminenawamo linate ya egaidana oto Goti ya gebotina lenaiye? Mono kolámamo wenena yate wenenanina mono kolámamo wenena ya ayaidana oti muki neta gimonimo olu itibiti lumunawae, loti ya lifima olu gimigimi amo ne. ³⁵Eti o minamoma nefa, ido linate kuwotibo-mota seti-muludi gimiti, mona lalo meleti, ido olu itibiti lifima lomámenawae, loti koliti ya fa olu gimiminalo. Etiti minenawamo ya lifima lalo le fi gedami ya naba oluti akaiya dito nemo we nomilipala oti minenagilae. Amo ya wenena amomu kolámamo wenena ido luni gedimo wenena ya faifa olu lalo o gede-gede imo we ne. ³⁶Metibokafo wenena milumanina kolami ya linate ayaida oti milumani kolalo.

**Ligiya logimiti olu kalo
mele gedamo ka**

(Mt 7:1-5)

³⁷Linate wenena olu kalo mele gedámato, Gotikafo moda linate olu kalo

mele gedámenaiye. Ido we ya lifimala ne, loti ádalo. Eti ámatoma, Gotikafo moda linate lifimatina ne, loto ádenaiye. Ido wenenatina lifimani kilili o gedenawamo, Gotikafo linate lifimatina kilili o gedenaiye. ³⁸Ido neta giminaawamo, Gotikafo linate giminami ya oto dito miwito, mau naba wi gedeto, fitoto fululu kito giminagoliye. Neta gimigimi enawamo mona yaidana oto giminaagoliye, loto logimaiye.

³⁹Etito ya kepa ka ma eti loto mene oto logimami, Omuna likami we makafo omuna likami we ma kanu ilibinae, loto enami nefe? E'e, kale nabau lelewai ya lumu fou lenagilaiye.

⁴⁰Ena ege melami we yakafo api ilibami we olu afima o edámami ne. Etito nefa, api ilibageto ya monawa ko fuli lenami yamo api ilibami we yaidana oto minenagoliye.

⁴¹Ido aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya egaidana oto eyaba, ido kaimoka omugau yá lana ya eyefe ádane? ⁴²Ido yá lana ya kaimoka omugau nemo eyámanimo aukafo omunau momupa kefo efema nemo ya egaidana oto olu fulu kedenae, loto loumunanimo ne? Monabi lele wiyanimi we, kamo kaimoka omugau yau yá lana nemo ya komu olu fulito, kofe loto minototo aukafo momupa omunau nemo ya olu fulu edo.

Yá nosámamikafo ilawa nosámami linami ka

(Mt 7:16-20, 12:33-35)

⁴³Kolalo. Yá lalo yamo egaidana oto ilawa nosámami linaiye? Ido yá nosámami yamo egaidana oto ilawa lalo ya linaiye? Eti ámenagoliye. ⁴⁴Yamu wena ya yá ilawa eyefe loti eyenagilae. Kolafe? Ade ilawa ya kefani kailau yauti doilámenagilamo ne. Ido lunadi ya yá kemani yauti doilámenagilamo ne. ⁴⁵We lalo yakafo neta lalo ouna-

kula-kala neguti ya neta lalo olu oloto piyaiye. Ido we nosámami yakafo neta nosámami ouna-luna-kala neguti ya neta nosámami ya olu oloto piyaiye. Etito ya lunigu faitoto nemo ka yauti weniguti ka lo feka o minae.

Numuna kuwami we lele kanina

(Mt 7:24-27)

⁴⁶Linate weti atuwalo Wekolao, Wekolao, loti lonomafa, ka logimomo olu meyalo melámamo ya nediti eti ae? ⁴⁷Makafo namodoka oto ya ka lomo kolito, olu meyalo mele minami we mona ya gilubinagolowe. ⁴⁸Wewa ya we makafo numuna kunagolowe, loto kale lito, fulu afima uto, kifanaló numuna kuwami we yamaidana oto ne. Etito ku fuli loito ya aiga ko wiyami kamenalo no lafa oto numuna itufaifa, numuna ya yá gedimokafo kuwainako, yamu auma wito ne. ⁴⁹Etito nefa, makafo ka lomo ya kolito koli fultami we ya we makafo ya numuna kunagolowe, loto aka ma su neta oto mika mulaloko fito kuwami we yamaidana oto ne. No lafa oto numuna itufaito ayalo mofuluto lumuto upa-napa limo ne.

Yesukafo kimiwe kouba-nabala we ma neta kilami olu lalo o edami ka

(Mt 8:5-13)

7 Ena Yesu ya mono ka wenena logimi fuli lototo ya Kapeneyamu numudo dito wiye. ²Wito yalo ya kimiwe wani hadeti (100) kiyaba o gedami we kouba-nabala we ma koli lalo umami we ya neta kilito fulunagolo imo minaiye. ³Minaito, wenabala kimiwe kiyabani wekafo Yesu kala kuwa kolito, Yuda wenena kiyabani we ma eti logimami, Linate Yesu nedoka uti, Oto kouba-nabane we olu faka lo edenane, loti loumalo, loto logimito gilifi melaiye. ⁴Gilifi melaito, Yesudoka uti, ka auma witi eti loti wako lo edamo, Wewa ya

monala lalo nemo nenako, kamo eti o edenanimu ya lalo enaiye. ⁵Amokafo lamo Yuda wenena siya-muluna lumuto ya mono numude ku ledami ne, loti loumae.

⁶Etiti wako lo edato ya Yesu ya kolito amoki lako wae. Uti numuna olu alili melato kimiwe kiyabani wekafo wenenala ma Yesu nedo gilifi meleta ya ka eti loto logimaito wamo, Wekolao, namo Yuda we minámonako, numuneu dinanimu efe ádenagoliye. ⁷Ido kamodoka enae, loto kolofa, ido namo yaki ya kamo yaidana we ya minámonako, keinalo kolowe. Yamu kamo faifa wekakafo ka lagetou koubanabane we ya moda faka lenaiye. ⁸Etito namo yaki kiyaba o nedamo we wenido meyalo meleta ya lono oluto ido namo ya kimiwe kiyabani we minomo kiyaba o gedeto etito we ma wo, loumonetoma, moda wiye. Ido we ma ano, loumoneto ya moda aiye. Ido koubanabane we, lono ya olo, loumonetoma, lonowa ya olu-olu o minaiye, loti loumaito.

⁹Loumaito, Yesukafo kawa limoma ya kolito, elegito wenena mau ege wamo wenenadoka oluwe oto eti logimami, Namu ya logimowe. Muki Isilaeli wenenau yauti we ma koli kikila naba nemo wewa yaidana we ma eyámowe, loto logimaito. ¹⁰Eti lito, gilifami wema ya itibiti uti numugu idato, koubanaba we moda faka lito eyae.

Yesukafo kipa ma folaugiti olu nedi edami ka

¹¹Ena aiga kefolau Yesukafo numuna meya naba ma kuliya Naini yalo unae, loto wito ege-ege moinamo we ido wenenau mau naba ya ege wae. ¹²Ege wato, numuna meya kanudo ya u fedaito, wenenau ma kono ukana ya yafalo meleti oluti lomae. Lomato, ido wenenau muki ya wena-kena ma nalafu lawoko ya folaito mele edenune, loti

wena-kenaki numudoti lakoina lomae. ¹³Lomato, Wekolakafa wena-kena eyeto siya-mulunau milumala kolito, Kufu ámo, loto loumaito. ¹⁴Eti loumuto u adu anakafo ya yafalo olaito, kono yafa melamo we kanudo nedi minato, amokafo eti loto limo, We kofawe, kamo lokomowe. Neido, loto loumaito. ¹⁵Eti loumaito, folami we kofawe ya nedito ka liye. Eti o minaito, Yesukafo olafote minenawaiye, loto olu umaito. ¹⁶Eti o gedaito, wenenau muki ya weni lawa apaitaito, Goti ebola loti eti lamo, Ei, polofete naba ma minonigu oloto piyami ne, lato, ido liligate eti lamo, Gotikafo wenenala ani olu faka lenae, loto ami ne, loti lae. ¹⁷Ido aya kala kuwa ya Yudia ebalo ido eba yaleka waka yau upatoto wimo ne.

Yonikafo ege moinamo we Yesudoka gilifi melami ka

(Mt 11:2-6)

¹⁸Ena Yoni ege-ege moinamo we yate Yesu kala kuwa ya loumae. ¹⁹Loumaito, kolito, ege moinami we lele ya ailo, logimaito ya aito eti logimami, Wekoladoka uti ya eti loti loga o edailo, Enaiye, loti lufuwa wiyamoma ya wema minabemo, ido we ailo kiyabala enune? loti loga o edailo, loto logimito gilifaiye. ²⁰Gilifaito, we lele ya Yesudoka uti eti lami, Yoni noku wi gede-gede imo wekafo eti loto kamodoka lilifaiye. Enaiye, loti lufuwa wiyamoma ya wema minabemo, ido we ailo kiyabala enune? loti loga o edaiye.

²¹Eti loti loga o edaito, Yesukafo aya kamenalo ya wenenau neta-mata naba kilamo olu faka loto, ido senimulunigu Satani kimiwela mino gedamo gilifi feka fulaiye. Ido omuni likami muki ya omuni olu falato gedaiye. ²²Eti o gedeto we lelema ya ka itibito eti logimami, Linate itibiti uti, neta muki kolito, ido omunikafo eyeti ami ya Yoni

eti loti loumailo. Omuni likami wenena ya omuni falato ae. Ido kiyani nosámami wenena ya kanu moni-moni ae. Ido okola kilamo wenena ya gululudo gede-gede iye. Ido kani melami wenena ya ka koli-koli ae. Ido folamo wenena ya folaguti nedi-nedi ae. Ido neta ko ánamo wenena ya mate kala kuwa lalo lo oloto gimigimi ae. ²³Ido wenena mate namomu koliti koli fultámenawamo wenena ya lalo koli minomo wae. Etititi loumailo, loto logimaiye.

Yesukafo Yoni yamu limo ka

(Mt 11:7-19)

²⁴Ido Yoni gilifami we lele itibito waito, Yesukafo wenena mau minamo ya Yoni yamu eti loto logimami, Linate mika kofu mikalo nena neta kenune, loti wamo ne? Konofa ma epekafo oluto uto oto imo kenune, loti kenagili wafe?

²⁵E'e, latoma, we ma ukanalo owo lalotalo wiyami ya eyenagili wafe? E'e, moda ukanido owo lalo-talo witi, neta-mata ko noti minamo wenena ya mikalo kiyaba we wekudi numunigu yau minae.

²⁶Yamu nena neta kenune, loti wamo ne? Ido polofete ya eyenagili wafe? O, eyenagili wamo wewa yamu ka ma logimowe. Wewama eyamo ya polofete maleka olu fulu gedeto nemo we ne.

²⁷Amomu ya mono lufuwau ya eti limo, Moda kane lo oloto melenami we ilifoneto u komu mele kedeto kanuka wili kedenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Mal 3:1*) ya nemo ne. ²⁸Yamu namo ka logimowe. Wenaipate kedamo wenena muki yauti makafo Yoni olu fulu edami we ma minámaiye. Minámaifa, ido Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau we ma kuliya minámami we efema nemo we yamakafo Yoni olu fulu ede minami ne, loto logimaiye.

²⁹Logimaito, Yesu kala kolitamo wenena muki ido kifana takisi olu-olu amo

we yaki Yoni mono noku wi gedainako, Goti monala moda efe liye, loti kolae. ³⁰Eti kolato, ido Falisi we ido lo melami kala koli fulu lamo we Yonikafo mono noku wi gedámainako, Gotikafo, Olu yaidanaamaidana o gedena, loto kala lalo kiyami ya fulitae.

³¹Ena Yesukafo mau minamo wenena eti loto logimami, Kamena oiya ama minamo wenena ya kemaidana oto olu lawoko o gedena? Ido egaidana wenena minae? ³²Wenenawa ya nomilipa kefolo yaidana oti minae. Nomilipawa kefolo ya maketilo amedoti minoti koinanibomota luni fiti au loti logimamo, Owo ofoto nema loba, ido linate melege olámae. Ido folamo nema lo fi mele gedeto loba, ido linate kufu ámae, loti logimamo ne. ³³Etito Yoni noku wi gedegede imo we ya oto, wela-neta ido no waini ánoto moi wiyaito linate eti lo edamo, Satani kimiwela mino edaiye, loti lo edae. ³⁴Ido namo We Kula ya oto wene-netaki noki ya no minoneto linate eti lo nedamo, Ake, we ya wela-netaki ido noki yamuko koli minoto kifana takisi olu-olu amo weki lifimani nemo wenenaki yowo melaiye, loti lo nedae. ³⁵Eti lo minato, Gotidokati ka maninigu nemo ya olamo wenena muki ya ka manenau nemo ya ona kula ne, loti gilibi-gilibi ae, loto logimaiye.

Wena nosámami makafo Yesu kiyanaló fili edami ka

³⁶Ena Falisi we ma kuliya Saimoni ya namoki wete-neta lakoina nenube? loto Yesu loga o edaito, numunau dito, amedoti weni-neta lakoina no minae.

³⁷Lakoina no minato, numuna meya yaloti wena nosámami makafo kolito ya no ladanuwa imo ma nomu kifana falake limo nomuku nemo ya oluto numunau dito ³⁸egeka minoto kufu oto, omuna nowalakafa kiyanaló fili edeto, manena

yowalakafa kilili o edeto, kiyana mudoto, ladanuwa imo no yalo leki edaiye.

³⁹ Eti o edaito, Falisi we Yesu olu numunau edami wewa yakafo eyeto ya lulau eti loto kolami, Wewa ya polofete nemo neko, wenawa neta eti o edami ido monala yakimu lifimala nemo wena minaiye, loto kolife lagi ne, loto kolaiye.

⁴⁰ Eti loto kolaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Saimoniyo, namo ka ma lokumunae, loto loumaito, amokafo ka itibito limo, Api lilibanimo we, moda lonomo, loto loumaiye. ⁴¹ Loumaito, Yesukafo eti limo, Kifana lonodo olami we makafo we lele ma lifima umunawami kifanawa Yuda kifana kuliya denaliyasi faifu hadeti (500) ya ma umuto, ido ma fifti (50) ya umaiye. ⁴² Etito gimaito aiga ya lifimawa uma finae, loto kifanala moni wilaifa, itibiti ogoufá-maito damoto faifa kilili o gedaiye. Kilili o gedageto, lelewai ya seni-muluni umunagilaifa, ido makafo oto dito siya-muluna umunagoliye. Ya kemamu lowe? loto loga o edaiye.

⁴³ Etito loga o edaito, Saimonikafo ka itibito eti loto loumami, Lifimala naba nemo kilili o edami we eti enami ne, lito ya Yesukafo eti loto loumami, Moda efe loto kaka kiyane, loto loumaiye.

⁴⁴ Eti loto loumuto ya wena nedoka oluwe oto ya Saimoni eti loto loumami, Wenawa ya eyabe? Namu numugau idomo ya kiyane noku winamo no fi nomámaba, ido amo yakafo omuna nowalakafa kiyanelo lekito atela yowalakafa kilili o nedaiye. ⁴⁵ Ido kamo numugau idodo yalomati oto oiya amalo aito, kamoma mudo nedámanima nefa, amo yakafo kiyane mudomo wiye. ⁴⁶ Ido kamokafo atenelo yá nowala fili nedámanima nefa, amokafo kiyanelo ladanuwa imo nokafo fili nede minaiye. ⁴⁷ Yamu ka ma lokomowe. Amokafo siya-muluna naba-naba nomami yamu lifimala naba-naba nemo ya kilili otami

ne. Etito nefa, ido we ma lifimala kefoko nemo we kilili o edami ya siya-muluna kefo efemako umami ne, loto loumaiye.

⁴⁸ Eti loto loumuto ido wena ya eti loto loumami, Lifimaka moda kilili otaiye, loto loumaiye. ⁴⁹ Eti loto loumaito, weni-neta lakoina noti minamo wenena yate lokoli-fukoli eti lamo, Ake, wewa ya lifima yaki kilili imo we ya kema ne? loti kolae. ⁵⁰ Ido Yesukafo wenawama ya eti loto loumami, Koli kikika yakafo moda olu omuga ko kedetaiye. Kamo wageto you amene mona ya mino kedenaiye, loto loumaiye.

Yesu ege moinamo wenaipa ka

8 Ena Yesu ya numudo-namado monimo uto, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kala kuwa lalo ya lo oloto melete logimimo wiye. Logimimo wimo ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) yaki lakoina wae. ² Ido wenaipa maleka ya Satani kimiwela seni-mulunigu mino gedamo ya olu fulu gedeto gilifi melete ido neta kilamo olu faka lo gedami wenaipa yaki lakoina minae. Lakoina minamo wenawa ya etito ne: Ma ya Madala numudoti wena kuliya Malia ya siya-mulunauti Satani kimiwela seweni (7) ya olu fulu gedeto gilifi melami ya ne. ³ Ido ma ya Yowana Heloti koubanabala we kiyabani we kuliya Kusa olonafa ya ne. Ido ma ya kuliya Susana ido wenaipa liligaleka muki ya lakoina minae. Ido wenaipawa netanimatani ko nagu yauti ani olu faka loti gimi-gimi ae.

Ufa itili imo ka

(Mt 13:1-17; Mk 4:1-12)

⁴ Ena numudoti-namadoti wenena muki uti u Yesudoka mau naba wi minato ya amokafo kepa ka ma eti loto logimami, ⁵ Neta kifi-kifi imo we makafo ufa neta ma itili enae, loto migu wiye. Uto itili ito, ya ufa neta ma

kanudo olumo wiyami wenena yate leya witi kululu wiyato, nema yate oti no fuli lae. ⁶Ido ufa neta ma ya kifana mulalo olumo wito, fokito idaifa, mika nowala minámainako, yamu ufa fou loto idami ya meguinami ne. ⁷Ido ufa neta ma ya kaila imo neta idaigu yau olumo wito, fokito idaito, kaila neta yakafo ayaida oto dito, ufa ya olu itoto ofo folami ne. ⁸Ido ufa neta ma ya mika lalo negu olumo wito fokito dito ilawa liyami ya u wani hadeti (100) liyami ne, loto logimaiye. Eti loto kepa ka ya lo fuli loto ya eti au loto limo, Linate katina nemo wenena yate kawa ya kolife loti kolalo, loto logimaiye.

⁹Eti loto logimaito, ege-ege moinamo we yate kepa ka monawa yamu loga o edae. ¹⁰Loga o edato, eti loto logimami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami ka falukami ya linate oloto pi gimoneto moda kolae. Kolafa, mate Ko-ko o minafa, neta kofe loti eyáme-nagilae. Ido koli-koli o minafa, kolife loti kolámenagilae, loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9*) ya nemo ne. Etito nenako, kepa ka yako logimowe, loto logimaiye.

Ufa neta kepa ka limo monala ka

(*Mt 13:18-23; Mk 4:13-20*)

¹¹Eti loto logimami, Ena kepa ka lomo ya monawa etito ne. Ufa ya Goti kala ya ne. ¹²Ido ufa neta ma kanudo olumo wiyami yaidana oti wenena mate Goti kala kolafa, ayalo Satanikafo oto, Goti koli kikito umato, olu omuni kotenaiye, loto ya kawa ya seni-muluniguti ipoto olu fulo gedaiye. ¹³Ido ufa neta ma kifana mulalo olumo wiyami yaidana oti wenena mate Goti kala koliti, ayalo alikani naba afa, ido lufawani minámaiye. Minámaito, kamena linako koli kiki umuti ya kepa mele gimami kame-nalo ya Goti kala fuliti u kopa wae. ¹⁴Ido ufa neta ma kaila idaigu yau olumo

wiyami yaidana oti ya wenena mate Goti kala kolafa, ido uti ya mikaleka keina kolamo neta-mata yaki, ido neta ko namo neta-mata yaki, ido alikani enawamo neta-mata yaki netawa-matawa yakafo kawa kolamo yama olu itoto gedainako, wenenawadoka kulawa fede gimámaiye. ¹⁵Ido ufa ma olumo mika lalo negu wiyami yaidana oti wenena ma lunikani ona lalo nemo yate Goti kala koliti olu kiki loti auma witi minomo idato, amodoka kulawa oloto pi gimíminaiye.

Lamu kepa ka

(*Mk 4:21-25*)

¹⁶Kolalo. Wenena yate lamu kiti oluti masa lulaufe, ido folomo feumau ya melámenawamo ne. E'e, wenena numugu dinawamo ya lamena eyenawae, loti lamu mele-mele amo ebalo yalo ya melenagilae. ¹⁷Ido ayaidana oto neta-mata muki oiya faluku nemo ya aiga olu oloto pinagoliye. Ido neta-mata muki olu momona-amona oto olu miwi minamo neta ya muki oloto pi fuli lagetoto, wenena koli fuli lenawamo ne.

¹⁸Yamu linate ka kolinawamo monatina yamu kati kife lalo. Neta ko namo wenena ya ma enu wito gimagetoto, ido wenena ya moda neta ko nonimo wenena minone, loti kani kiyamo wenenadokati netawa ya ipoto olunagoliye, loto logimaiye.

Yesu olafoki kunalafo-motaki o fedamo ka

(*Mt 12:46-50; Mk 3:31-35*)

¹⁹Ena Yesu olafoki kunalafo-motaki amodoka unune, loti afa, wenena mau naba minoti olu lulau o edanako, ogoufámae. ²⁰Ogoufámato, mate geyeti uti Yesu eti loti loumamo, Okafoki kunakafo-motaki keyenune, loti fetoyouma minae, loti loumae. ²¹Eti loti loumato, amokafo itibito eti loto logimami, Goti kala koliti olu meyalo

melamo wenena ya onefo kunanefo-mota ya minae, loto logimaiye.

Epe yaki ido no satimo yaki ya Yesu welalo golodami ka

(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²²Kamena ma ya Yesu ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, Nofuna anawa filiga afulaleka ya wokele, lito koliti sipiku diti wae.

²³Etiti wado ya Yesu omuna fi-fi ito oku onaito, epe naba-naba oto, no ya olu nosámami itaito, no satoto sipi lulau idaito, noku lumunune, loti ae.

²⁴Eti o minato, ege-ege moinamo we minaidoka oti eku oti eti loti loumamo, Wekolao, wekolao, lamo no lulau lumuto fulunagolone, lato, ya amo nedito epeki no satimoki ya goudaito, ya epeki no satimoki fulitito you loto neto ²⁵ege-ege moinamo we eti loto loga o gedami, Linate nediti koli kikito nomámae? loto limo ya koliya koliti, elegiti ya eti loti loga-loga amo, Aiyo, we ya egaidana we minaito, epe yaki ido no yaki ka lido ya golodaiye? loti lae.

Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edamo ya gilifami ka

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶Ena sipiku monimo uti no nofuna filiga akailaleka Gelasa ebalo u fedae.

²⁷Yalo u fedato, Yesu mikalo idaito we ma Satani kimiwela mino edami wema ya numuna meya afulaleka yati aito ya katula aiye. Katula ami wewa ya adeinati ukanalo owo wiyámoto, numugu onámoto, kono melado yalo ku onoto moni-moni iye. ²⁸Wewa yakafa Yesu eyeto kai meleto kiyanalo kiyana umola fito ka au loto limo, Yesuwo, Goti akaiya nemo we Nalafo, nedi-nedi o nedanagolo ane? Ukane ogofu olu nomámo, loto auma wito lokomowe, loto loumaiye.

²⁹Eti loto loumami, ya Yesukafo Satani kimiwela ya wewa siya-mulunau yauti lumuto wo, loto loumami yamamu ya eti loto loumaiye. Ido adeina afimalekati wewa ya ana-kiyanalo oluti nela ainikafo nela wi edeti kiyaba o edafa, ido Satani kimiwelawa yakafa kamena-kamena ya wewa olaito nela-ala fuko-nako o fulitaito, iyadaito eba fafato koli u-u iye.

³⁰Ido Yesukafo wewa, Kulika lo, loto loumaito, siya-mulunau yau Satani kimiwela mukite diti minamo yamu, Kuline Lisiyonile, loto loumaiye. ³¹Loumaito, Satani kimiwela yate, Lowau lilifageto lumutenune, loti ya eti o ledámo, loti wako lo edae.

³²Ido mowalo adu yaleka yalo yafu mau naba noti minamo yamu ya Satani kimiwela yate, Yafu lunigu dinune, loti wako lo edato ya, O, liye. ³³O, lito wewa siya-muluna yauti lumuti yafu lunigu idato, yafowa koli lumuti lowau konidokati luwa fiti nofugu yau no noti moda folae.

³⁴Folato, yafu kiyaba amo we ya eyeti koli oluloti uti wenena numuna meya nabaloti kefolaloti minamo ya kawa logimae. ³⁵Logimato, wenena mate netawa eyenune, loti Yesudoka o fedeti, wewa siya-mulunauti Satani kimiwela fulu edamo we ya ukanalo owo wito, kala-manena efe loto neto minoto, ya Yesu kiyanalo amedoto minami ya eyeti ya koli koli minae. ³⁶Koli koli minato, netawa koliti eyeti amo wenena yate Satani kimiwela mino edami we olu lalo o edami monawa wetata o gimae.

³⁷Kawa wetata o gimato, Gelasa mikalo minamo wenena muki ya koli naba giminako, Yesu mikate fulito unaiye, loti loumae. Eti loti loumato ya itibito unae, loto sipiku dito fulu gedeito wiye. ³⁸Ido fulu gedeto wido wewa Satani kimiwela fulu edamo we yakafa, Namote unalifao? loto wako lo edaifa, Yesukafo eti

loto loumami, ³⁹E'e, kamo numugaleka itibito uto ya Gotikafo kamodoka lono naba olami kawa ya wenenaka lo oloto gimo, loto ilifaito, wewa ya uto Yesukafo olu lalo o edami neta naba ya wenena muki lo oloto gimaiye.

**Yesukafo nomili ma
folaguti olu nedi edami ka**

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰Ena Yesu itibito aito, wenena mau naba kiyabala o minamo ya eyeti aiyo-koiyo lo edae.

⁴¹Ena mono numuna kiyaba we ma kuliya Yailusi ya oto Yesu kiyanalolo kiyana umola fito, Namu numuneu ano, loto wako lo edaiye. ⁴²Wako lo edami wewa ya olulafu lawokoko nemo melegela ya tuwelu (12) yaidana oto nemo nomili ya fulunae, loto ono minami yamu etito wako lo edaiye.

Yesu ya wewa wako lo edami kala ya kolito, lakoina wami ya wenena yate olu lulau o ede minae. ⁴³Eti o edamo wenena minagu wena ma nemo ya wanula leki-leki imo melege tuwelu (12) yalo ya netawa kilaiye. Netawa kilami wenawa ya lusa we yate olu faka lo edenune, loti afa, ogoufamae.

⁴⁴Ena wenawa ya Yesu egeka uto, ukanalo owo onowalo olaito ya ayalo wanula gelediye. ⁴⁵Wanula geledito, Yesukafo, Kemakafo ukanelo olaiye? lito ya wenena mukite, E'e, lamo eti amone, lato ya Pitakafo eti loto loumami, Wekolao, wenena mau naba yate olu lulau o kedeti liti-liti lanako, ido kitufunatufu o minae, loto loumaiye. ⁴⁶Eti loto loumaito, Yesukafo eti loto limo, E'e, ailo makafo ukanelo olaito namodokati aumane ma wimo ya kolowe, loto liye. ⁴⁷Eti lito, wenawamakafo monane apoilaiye, loto ukana ololo oto o fedeto, Yesu kiyanalolo kiyana umola fito ya wenena muki omunido ya neta kilami ka ya loto, ido ukanalo olaito ayalo moda faka

limo ka yaki lo oloto melaiye. ⁴⁸Lo oloto melaito, Yesukafo eti loto loumami, Olunefone, kamo koli kikitanimomo yakafu olu faka lo kedami ne. Seka-muluga you lageto wo, loto loumaiye.

⁴⁹Ena eti loumu minaito, ayalo ya Yailusi mono kiyaba we numunauti makafo oto ya eti loto loumami, Olukafo moda fulutaiye. Yamu api lilibami we ya koiya fa fitenaiye, loto ya amenaiye, loto loumaiye. ⁵⁰Eti loto loumami ka ya Yesukafo kolito ya Yailusi ka itibito eti loumami, Koli komamaneyo. Koli kikito numuto minageto ya olukafo faka lenagoliye, loto loumaiye. ⁵¹Eti loumuto u numudoka fedeto ya dinae, loto wenena liliga lo fuko gedeto, Pitale, Yonile, Yemusile, ido nomiliwa olafote melafote yako gilimito idae. ⁵²Idato, wenena mukite kufu-nema oti ei-ai, loti afa, Yesukafo eti loto logimami, Linate kufu amalo. Nomili ya folamoto faifa oku ono minaiye, loto logimaiye. ⁵³Eti loto logimaito, wenenawa yate nomiliwa ya moda folaito, konima nenako, loti ya kiya o edae. ⁵⁴Eti o edafa, amokafo analo oluto ya eti loto lula fito limo, Nomiliyo, neido, loto loumaiye. ⁵⁵Eti loto loumaito, ouna itibito aito ayalo ya neidaiye. Neidaito, Yesu eti logimami, Wela-neta umalo. Nenaiye, loto logimaiye. ⁵⁶Logimaito, olafote melafote elegi minaito, amokafo kawa wenena ma logimamailo, loto auma wito lo fuko gedaiye.

**Yesukafo ege-ege moinamo
we lono ka logimami**

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

9Ena Yesukafo ege-ege moinamo we tuwelu (12) amodoka olu mau wi gedeto Satani kimiwela olu fulo gedeti gilifi melenawamo auma ido neta kilamo olu faka lo gedenawamo auma ya gimaiye. ²Auma gimito, eti logimami, Uti Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami

ka ya lo oloto gimiti ya ido neta kilamo ya olu faka lo gedalo, loto gilifi melaiye. ³Gilifi melenagolo ya ka ma mene oto eti loto logimami, Linate unawamo ya kanudo neta-mata owotinafe, ido kolobofe, ido beletife, ido kifanafe ya olu minámoti faifa walo. ⁴Ido numugu dinawagu ayau yako onoti nediti oti minomo uti numuna meya malo unagilima aya kamenalo ya numunawa fuliti walo. ⁵Ido u fedato koina wi gedámenawamo, numunawa ya fuliti kiyenido momupa ekelami ya kululu witi, fuliti monatina kolinawae, loti fulo gedalo, loto logimito gilifi melaiye. ⁶Gilifi melaito, uti numudo-numudo eba nedo-nedo moniti Goti kala kuwa lalo lo oloto gimiti, neta kilamo olu faka lo gedemo wae.

Helotikafo Yesu kala kuwa kolami ka

(Mt 14:1-2; Mk 6:14-16)

⁷Ena gamani wenabani Helotikafo Yesu neta-mata imo ka ya kolito, kala ligi-ligi kiyaiye. Wenena mate ya Yoni folaiguti olu nedi edaito minaiye, loti lo-lo ae. ⁸Ido mate ya Elaiya kofa oloto pito minaiye, loti lo-lo ae. Ido liligate ya adeina polofete minagu ma folaiguti nedito minaiye, loti lo-lo ae. ⁹Eti lo minamo yamu Helotikafo kala ligi-ligi kito ya eti limo, Namu weneloti ya Yoni kenebala fitamo ne. Wewa yamamu ka yaidana lo minamo kolomo yamu kema ne? loto ya eyenami kanu ma moni wili minaiye.

Yesukafo wenena faifu tauseni weni-neta olu gimami ka

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Yo 6:1-13)

¹⁰Ena aposolo we yate moinadoti itibiti oti lono olamo ka ya Yesu loumae. Loumato, Yesukafo gilimito, lalimoko minenune, loto numuna meya kuliya Betesaida wiye. ¹¹Gilimito wito, wenena mau naba-naba ya koliti gege uti ya Yesudoka o fedae. O fedato, koina wi

gedeto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ka ya logimito, neta kilamo wenena ya olu faka lo gedaiye.

¹²Ena fo sapinae, loto ito ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya amo nedoka oti eti loti loumamo, Amalo ya fafato mikalo minonimo yamu kolito wenena mau naba ya uti numudo-numudo ido mini numuni adu nedo yalo ya weni-netaki ido onenawamo eba ya moni wilinawae, loto gilifi melo, loti loumae. ¹³Eti loti loumafa, ido amokafo, Linanimo weni-neta ma gimalo, loto logimaito, itibiti loumamo, Lamo beleti faifu (5) ido laefa lele (2) yakiko olu minone. Yamu nedi enune? Uto wenenawa muki weni-neta meina finumomu labe? loti lae.

¹⁴Eti loti lamo ya wemomo ya faifu tauseni (5,000) yaidana oti minamo yamu lae.

Eti lato, amokafo ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, Linate wenena logimato we fiti mau fifiti-fifiti (50-50) witi amedoti minomo unawae, loto logimaiye. ¹⁵Eti loto logimaito, amote uti eti o gedato, muki amedoti minomo wae. ¹⁶Eti ato, Yesukafo beleti faifu (5) yaki ido laefa lele (2) yaki oluto kosinalo ko faka loto, siyane, lalole, loto ya leketo ege-ege moinamo we yate iya meleti, wenena mau naba ya giminawae, loto gimaiye. ¹⁷Gimaito, muki wenena nato muni ito ya luma nemo onowanawa minomo wimo ya kiyaka oti owo kedikoko naba ya tuwelu (12) koilato faitiye.

Pitakafo Yesu ya Goti ilifi melami we Kilisto ya ne, loto limo ka

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸Kamena ma Yesuki ege-ege moinamo weki inanimoko minoti, Yesu aimolako Goti loumu minaido yalo ya eti loto loga o gedeto limo, Wenena mau naba yate namomu lamo ya kema

minaiye, loti lo minae? loto loga o gedaiye. ¹⁹Loga o gedaito, ka itibiti eti loumamo, Mate kamo Yoni noku wi gede-gede imo we ya minane, loti lae. Ido mate Elaiya ya minane, loti lae. Ido mate ya adeina polofete minaguti ma ya folaiyuti kofa neidami we ya minane, loti lo minae, loti loumae. ²⁰Eti loumato, amokafo, Etiti lafa, ido linate ya namomu ya kema ne, loti lo minae? loto loga o gedaito, Pitakafo ka itibito eti loto loumami, Gotikafo kilifi melami we Kilistole, loto loumaiye. ²¹Loumaito, ido kawa ya wenena logimámalo, loto auma wito lo fuko gedaiye.

Yesu fuluto nedinami ka

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²²Ido ka ma mene oto logimami, We Kula namo ya keina naba-naba koloneto Yuda wenena kiyabani weki, yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilíbamo we yalekate meni numuti nofato fuluto ya fo kamena tili (3) wageto kofa nedinagolowe, loto logimaiye.

²³Ena Yesukafo ya muki eti loto logimami, Ma nege melenune, lotima, inanimomuko kolamo ka ya fuliti, kamena-kamena yá yofonina mofuti nege melenawae. ²⁴Ido we makafo aimola ukana atuwamuko koli minoto fulunami we ya u kopa unagoliye. Ido makafo namomu kolito monimo uto omuna kofawa minami monala ya fulito fulunami we ya omuna kofawa minowa-minowa enagoliye. ²⁵Ido mate ya mikaleka netamata muki ya ko noti monimo wafa, ido inanimoni u kopa unawamo ya egaidana oti lalo enawamo ne?

²⁶Ido makafo namomu ido ka lomo yamu kolito ukanalo kolinami we ya namo We Kula lamene yaki, ido Menefo ido felegaga enisole lamene yaki o fedenamo kamenalo ya wewa

yamu kolito ayaidana oto ukanelo kolinagolowe.

²⁷Ena ka ona logimowe. Linate onema amalo minagu yauti maleka folámoti faifa minato, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena olu oloto pi gimageto eyenawamo ne, loto logimaiye.

Yesu ukana u ailoma builami ka

(Mt 17:1-13; Mk 9:2-13)

²⁸Ena Yesukafo kawa logimi fuli loito neto ya fo kamena eiti (8) utaito yalo Goti loumuna, loto Pitale, Yonile, Yemusile gilimito mowalo idaiye. ²⁹Dito, Goti loumu minaido ya kola-wela u ailo ito ido ukanalo owo u lamena oto kiyoba ko sili gae-gae fulami yaida iye. ³⁰Eti o minaito, we lele Mosesete Elaiyate ³¹kosina lamene oloto piti, amoki ka lokoli-fakoli amo ya Yesu Yelusalemu ya fuli loto fulunami ka ya lo minae. ³²Lo minato, ya Pitaki lakoina minami we leleki omuni fi-fi ito oku onadoti nediti Yesu lamene yaki ido we lele lakoina minami we yaki geyae. ³³Geyato, we lele Yesudokati waido ya Pitakafo Yesu eti loto loumami, Api lilibanimo we, lamo amalo minonimo ya lalo ne. Lalimo kolo-kalo numuna lelei-lawokoi kuto ma ya kamo numuga minenaiye. Ido ma ya Mosese numuna minenaiye. Ido ma ya Elaiya numuna minenaiye, loto loumaiye. (Eti loumuto ka limo monala ya kolife ádaiye.)

³⁴Eti lo minaito, limu makafo oloto pito asa wi gedaito ege-ege moimamo we ya koli gimaiye. ³⁵Koli gimaito, limuku yauti nola ma kolamo eti limo, Ama ya Nanefo iyaina o edomo wema ne. Kala ya luti-katigu kolalo, loto liye. ³⁶Ka lo fuli lito ya Yesu aimolako minami ya eyae. Ena kamena yalo ya netawa eyamo ya wenena ma logimámoti faifa koliti minae.

**Yesukafo kipa ma siya-mulunauti
Satani kimiwela ilifami ka**

(Mt 17:14-21; Mk 9:14-29)

³⁷Ena leda mowaloti lomado ya wenena mau naba ato katula ae. ³⁸Katula ato, ayalo wenena minagu yau we makafo eti loto lu fiyami, Api lilibanimo weyo, nanefo nomilipane lawokoko ma nenako, eyo, loto wako lo kedowe. ³⁹Kolabe? Satani kimiwela makafo olu kiki lo edaito, kaita kai-kai nosámami melaito ido olu ipili-napili wi edaito ketufu kala-kala welau yati di-di imo ne. Eti imowa ya ala fulo edámoto kamena fana-fana etito ukana olu kopa o edemo idaiye. ⁴⁰Eti o edaito, namo kege-kege moinamo we yate siya-mulunauti olu fulo edeti ilifinawae, loto wako lo gedofa, ido ogoufámae, loto loumaiye.

⁴¹Eti loto loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto limo, Ake, linate koli kikitina minámaito monatina lekesa wiyami melamo wenena, kamena nenaki ya linateki minenae? Ido kamena nenaki linate keinatina mofu gedenae? Nakafo ilimito ano, loto loumaiye. ⁴²Eti loto loumaito, kipawa ya Yesu nedo o minaito ya Satani kimiwelakafo olu mikalo fulo edaito, kululukululu monito, ketufu welauti kala-kala loto idaiye. Eti o edaito, ya Yesukafo Satani kimiwela, Eti ámo, lo fuko edeto, ya kipa olu faka lo edeto melafo itibito olu umaiye. ⁴³Eti o gedaito, muki yate Goti aumala naba ya eyeti elegiyae.

**Yesukafo fulunae, loto
lo oloto gimami ka**

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Ido wenena muki ya Yesu neta-mata oto meletu o-o minami yamu elegi minato, amokafo ege-ege moinamo we ya eti loto logimami, ⁴⁴Ka ama logiminamo ya koliti eti loti kolife lalo. We Kula namo ya nofo fulunawamo

wenena anido giminagoliye, loto logimaiye. ⁴⁵Eti loto logimaifa, kala ya kolife lotenawae, loto Gotikafo kala monawa olu faluku gedainako, yamu kani ligi-ligi kiti loga o edenune, loti kolafa, ido koli gimaito loga o edámae.

U komu meletu nemo ka

(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶Ena ege-ege moinamo we yate moila fiti eti loti lamo, Lamodokati ya kema komu meletu kuliya nemo we minenagoliye? loti lae. ⁴⁷Eti loti lafa, ido luni-kanigu kolamo ka ya Yesukafo kolito ya nomilipa kefola ma ilimito adu nedi meletu ⁴⁸eti loto logimami, Kolalo. Wenena mate namo kulinelo nomilipa kefola yaidana ma koina wi gedenawamo wenena ya namoki koina wi nedenagilae. Ido koina wi nedenawamo wenena ya nilifi melami we yaki koina wi edenagilae. Yamu linate yauti we ma kiyenido lumuto minenami we ya liliga muki ya olu fulo gedeto u komu melenaiye, loto logimaiye.

**Kuwotibo minámamo wenena ya
wenenati ne, loto limo ka**

(Mk 9:38-40)

⁴⁹Ena Yonikafo eti loumami, Api lilibanimo weyo, we makafo kamo kulikalalo Satani kimiwela gilifaito eyonimo ya lamodoka mene oto kege melámainako, yamu lo fuko edone, loto loumaiye. ⁵⁰Loumaito, Yesukafo eti loto limo, Lo fuko edámalo. Linate kuwotibo bulu gedámami we ya linate yowoti we ne, loto logimaiye.

**Samalia wenena yate Yesuki
koina wi edámamo ka**

⁵¹Ena Yesu kosinau dinami kame-nala alitito ya Yelusalemu numudo unae, loto auma wito kolito ⁵²wenena gilifaito komu meleti uti Samalia wenena numuni malo u fedeti, Yesu

onenami numuna ma olu oloto pi edenune, loti idafa, ⁵³ido Yesu ya Yelusalemu numudo unagolimo yamu wenenawa amoki koina wi edámae. ⁵⁴Amoki koina wi edámamo monani ya ege-ege moinamo we Yemusite Yonite koti eti loti loumami, Wekolao, lamo ya kosinau lu fiyoito kosinanti yo lomageeto lo ludo fuli lenawae, loto kolabe? loti laito ⁵⁵amokafo oluwe oto goudaito ⁵⁶u numuna maleka wae.

Yesukafo ege-ege moninawamo mona yamu ka logimami

(Mt 8:19-22)

⁵⁷Ena kanudo wato, we makafo eti loto loumami, Eba muki unanidoka ya namote lakoina unaliye, lito, ⁵⁸Yesukafo eti loto loumami, Kula fadena yate mika kofuti ku onato ido nema kosi-nalo moinamo ya numunani neto minafa, namo We Kula ya oku ono-ono omo ebane ya minámaiye, loto loumaiye.

⁵⁹Eti loto loumuito ena we ma eyeto, Oto nege melo, loto loumaifa, wewa yakafo itibito loumami, Wekolao, komu ya uto menefo kale li edetoto kege moninafe? loto loumaito, ⁶⁰Yesukafo eti loto loumami, Fulunawamo wenena fulo gedageeto amo yate ya folamo wenenani mele gedenagilae. Ido kamo ya uto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ka ya lo oloto gimo, loto loumaiye.

⁶¹Ena we makafo eti loto loumami, Wekolao, namo ya kege melenafa, komu ya uto numunelo minamo wenena ya aiyo-koiyo lo gedeto minalo, loto logimitoto ya kege melenafe? loto loumaito, ⁶²Yesukafo itibito loumami, Wenena ma ya lono kila olunune, loti olafa, neta mamu koliti fulitenube? loti luni-kani lele melenawamo ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo ya ogoufámae, loto loumaiye.

Yesukafo ege melamo sewedi-tu (72) ya mono lonodo gilifi melami

10 Ena aiga Wekolakafo ege melamo wenena sewedi-tu (72) ma iyaina o gedeto ya numuna meya muki ido eba muki aimola unae, loto kolami ebalo ya we lele lele u komu mele nedeti unawae, loto gilifi melaiye. ²Gilifi melenagolo ya lono ka eti loto logimami, Konuma-kobina migu ya naba-naba kula lifa, lono olunawamo wenena ya naba minámae, loti linate lono aboga loumato ya lono olunawamo wenena ma ya lonolau ya gilifi melenaiye, loti loumalo.

³Linate walo. Namu gilifi melomo linate ya sipisipi momola yaidana oti kula fadena minagu yau gilifi melowe.

⁴Unawamo ya kifanafe, ido owofe, ido kiyanido winawamo neta mafe ya ma olámoti faifa walo. Ido kanu unawado ya wenena ma geyetima, faifa minoti ka-ka logimiti lokoli-fakoli ámalu.

⁵Ena uti u fedeti numuna mau dinawamo komu ya, Numuna amau ya you amene mona ya mino gedenaiye, loti logimalo. ⁶Eti loti logimato, we ma you amene mona amodoka mino edami numugu minenami, linate you amene mona yamu loumamo ya wewadoka ya mino edenagoliye. Ido ma minámenami, monawa yamu loumamo ya linatedoka kofa itibito enagoliye. ⁷Ido lono olamo wenena yate meinanina olunawamo nenako, yamu dinawamo numugu ayau yako onoti nediti oti, konuma-kobina muki giminawamo ya nalo. Numuna mauka-mauka idámalo.

⁸Ena numuna meyalo maleka o fedato ya wenena yate koina wi gedeti ya weni-neta giminawamo ya nalo. ⁹Noti ya ayau neta kilamo wenena ya olu faka lo gedeti eti loti logimalo, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya linatedoka alito gedaiye, loti logimalo.

¹⁰Ido u numuna meyalo maleka o fedato, wenena ya linateki koina wi gedámenawamo, kanunido moniti ya eti loti logimalo, ¹¹Linate numunidokati fulo gedeito unune, lotima, momupanina yaki kiyadelo ekelami ya pupa loto itili oto fulo ebatinauka fulito gedone. Eti o gedoba, ido linate ya fuka ka logimonimo ya kolalo. Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamenala ya moda alitimo ne, loti logimalo. ¹²Ka ona lowe. Kamena nabalo ya Sodomu minamo wenena lifima ka oluto lumuto giminagolifa, ido numunawau minamo wenena lifima ka ya oluto dito giminagoliye.

Keina naba kolinawamo ka

(Mt 11:20-24)

¹³Aiyo, Kolasini wenenao, Betesaida wenenao, linate u kopa unagilamo ya kolámafe? Linatedoka Goti aumala oloto pi gedami netawa-matawa ya Taiya wenenaki ido Saidoni wenenaki numunido oloto pi gedami neko, adeinati senimuluni olu eleyapa witi ukanido owo migoli-agoli witi yo laina filiti minagi ne. Etito nefa, linate seti-muludi eleyapa wiyámoti faifa gedito minae. ¹⁴Eti o minafa, ido lifima ka giminami kamenalo ya Taiya ido Saidoni minamo wenena lifima ka ya oto lumuto gimito, ido linate lifima ka ya oto dito giminagoliye. ¹⁵Ena Kapeneyamu wenenao, linanimo kuliti ya olu akaiya kosinalo dito minenaiye, loti kati kiyafe? E'e, eti ámenagoliye. Ya lowau fulo gedaito yau lumuti minenagilae, loto liye.

¹⁶Ena ka ma mene oto logimami, Linate ka lenawamo ka ya kolinawamo wenena ya namoki kolinagilae. Ido koli fulo gedenawamo wenena ya namoki koli fulo nedenagilae. Ido namo koli fulo nedenawamo wenena ya nilifi melami we yaki koli fulo edenagilae, loto logimilifi melaiye.

Sewedi-tu (72) wenena itibiti amo ka

¹⁷Ido sewedi-tu (72) wenenawa monititi itibiti oti ya seni-mulunigu lalo ito eti loti loumamo, Wekolao, kamo kulikalo Satani kimiwela yate wetelo golo-dae, loti loumae. ¹⁸Loumato, Yesukafo eti loto logimami, Satani ya kosinanti kopana yaidana oto olumo wiyaito eyomo ne. ¹⁹Namo linate auma gimonako, salopaina ido fuma makana mulalo leya witi, kuwotefo aumala muki ya olu afima o edato, neta makafo olu kopa o gedenami ya ma minámaiye. ²⁰Etito nefa, linate Satani kimiwela wetido meyalo melamo yamu alikani ámallo. E'e, kulitina kosinau lufuwa witami nenako, yamu alikani alo, loto logimaiye.

Yesukafo Melafo loumami ka

(Mt 11:25-27, 13:16-17)

²¹Ido aya kamenalo ya Ouna Felegaga Yesu siya-mulunau mino edami yakafo alikani naba-naba umaito ya eti limo, Menefo, kosinauka mikaleka Wekolala, ka maninigu nemo wenena ya netawa ya olu faluku gedeto, ido fa wenena nomilipa kefolaidana oti minamo ya olu oloto pi gimanimo yamu keboka lo minowe. Kamo seka-mulugau eti enae, loto lalo kolanimo ya moda eti o gedane, loto loumaiye.

²²Loumutoto, ido wenena eti loto logimami, Menefokafo neta-mata muki ya moda anelo meletami ne. Ido Nalafo namo ya we makafo neyefe loto neyami we ma minámaiye. E'e, Menefo yako neyefe loto neyaiye. Ido ayaidana oto we makafo Menefo eyefe loto eyami we ma minámaiye. E'e, namoki ido wenena olu oloto pi giminaiye, loto kolomo wenena yakiko Menefo eyefe lonimo ne, loto logimaiye.

²³Eti logimito ege-ege moinamo weki inanimoko minoti ya eti loto logimami, Wenena omuninakafo linate neta eyamo

yaidana oti eyeti ya alikani o-o enagilae. ²⁴Ka logimowe. Polofete muki ido mikalo kiyaba we wekudi muki yate linate neta eyamo yaidana oto eyenune, loti kolafa, ido eyámamo ne. Ido linate ka kolamo yaidana oto kolinune, loti kolafa, ido kolámamo ne, loto logimaiye.

Samalia we yakafo kuwolafo olu lalo o edami kepa ka

²⁵Kamena ma lo melami ka kolife lo fuli limo we makafo Yesu kepa mele ede-nae, loto nedito eti loto loga o edami, Api lilibanimo we, namo kofawa minomo dinamo mona olunae, loto kolinamo, ya nena mona melenamo ne? loto loga o edaiye. ²⁶Loga o edaito, Yesukafo eti loto loga o edami, Lo melami ka lufuwa wiyaiyu yau nediye liye? Kamo ya katoto nediye loto kolane? loto loumaiye. ²⁷Loumaito, itibito loumami, Seka-muluga muki ido ouga muki ido kaka-manega muki ya Wekola Gotika ya umo. Ido kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimi-gimi o mino,

loto ka mono lufuwau (*Lo 6:5, Wkp 19:18*) ya nemo ne, loto loumaiye. ²⁸Loumaito, Yesukafo eti loumami, Oiya ya ka efe loto itibito lonomane. Kawa ya meyalo melenanimo, minowa-minowa oto kofawa minomo dinane, loto loumaiye.

²⁹Eti loumaifa, wewa yakafo monane efe limo ya oloto pinaiye, loto itibito loga o edami, Kemamu ya koloneto wenenane minenaiye? loto loumaiye. ³⁰Yesukafo itibito loumami, Kolo. We ma Yelusalemu numudoti Yeliko numudo monimo lomaido ugele we yate kaita ofoti ukanalo owo wakoti netala muki oluti ofoti fulunaiye, loti fulo edeiti wae. ³¹Wato, Goti yokila ki umami we ma aya kanudo monimo lumuto wewa ya eyeto kanuma fulito u filigaleka kanu

anawaleka afula uto wimo ne. ³²Ido ayaidana oto we ma Lifai ufa fiyaiyu yauti we ya aya ebalo oto eyeto kanu anawa filigaleka afula uto fulo edeito wimo ne.

³³Fulo edeito wifa, Samalia we ma kanudo monimo oto ya wewa ono minami ebalo o fedeto eyeto milumala kolaiye. ³⁴Milumala kolito amo nedo uto ukana ofo fukado ya no wainiki yá ilawa nowalaki yakafo noku wito asa wi edaiye. Asa wi edeto aimola yafola-dogi meyalo ya olu meletu numuna naba ma kanudo moinamo siniditoma uti ono-ono amo numugu ya ilimito dito kiyaba o edaiye. ³⁵Kiyaba o edeto, leda kifana lele koilami ya oluto numuna aboga umuto eti loto loumami, Wewa ya kiyaba o edo. Ido kifana komomo ogoufámagetoma, itibito enamo kame-nalo ya kifana ma yalo kumunagolowe, loto loumaiye.

³⁶Ena wema lelei-lawokoi yauti kema ya ugele wete ofamo we wenenala ne? loto loga o edaiye. ³⁷Loga o edaito, lo melami ka katoto kolife limo wekafo ka itibito loumami, Milumala kolami wele, loto lito, Yesukafo, Kamo ya uto mona melami yaidanako oto melo, loto loumaiye.

Yesu ya Maliate Matate numunigu minami ka

³⁸Yesuki ege-ege moinamo weki kanu monimo uti numuna malo fedato, wena ma kuliya Matakafo nasafili o gedaito, ³⁹kunalafo kuliya Malia Wekola kiyanaló amedoto ka limo ya koli minaiye. ⁴⁰Koli minaifa, atelafo Mata neta ofo kiyami lonokafo nela wi edaito, uto oto minoto Yesu nedo oto eti loto loumami, Wekolao, kunanefo ya fulo nedeito wito kouba-naba lono ya nanimoko olomo ya neyanimo lalo ife? Kamo loumageto ane olu faka lenaiye, loto lito, ⁴¹Yesukafo eti loto loumami,

Matao, Matao, kamo neta-mata mukimu kolito kaka mumudi kito seka-mulugau keina koli minane. ⁴²Eti o minaba, ido mona lalo lawokoko ma mino kedámaiye. Ido Malia mona lalo melenae, loto mona melami yamamo ya kamo monaka olu fulo edainako, mate amodokati monala ya ipoto olámenagilae, loto loumaiye.

Goti loumunumo mona ka

(Mt 6:9-15, 7:7-11)

11 Kamena ma ya eba malo Yesukafo Goti loumu minaiye. Loumu fuli lito ya ege-ege moinami we makafo amo nedo oto eti loto loumami, Wekolao, Yonikafo ege-ege moinamo we Goti loumunawamo mona api gilibami yaida oto kamo ya api lilibo, loto liye. ²Lito, Yesukafo eti logimami, Linate Goti loumunune, loti ya etiti loumalo,

Metefo, wenena yate kulika olu faka lomo dito felegagale, loti minenawamo ne, loto kolone. Ido kamo kiyabate we wekudi kiyaba o ledanimo kamena o fedenagoliye, loto kolone. ³Ido kamena-kamena weteneta ya lomo. ⁴Ido lamo yaki wenena muki olu nosámami o ledamo lifimanina kilili o gedonimo yamu kamo lifimate kilili o ledó. Ido mona nosámami kepa mele lumunami nedo ya lilimito áumo, loti Goti loumunawamo ya eti loti loumalo.

⁵Ena kati kiyalo. Linatedokati makafo luwaila yalo uto auwafo lula fito eti loumunami, Aunefo, kamo beleti lelei-lawokoi ma nomo. ⁶Aunefo ma kanu moinaidoti namo minodo o fedaito wela-neta umunae, loto ofa, kobina ma numuneu minámaiye, loto loumunaiye. ⁷Ido numunau minami we yamo itibito eti loumunami, Neku ámo. Numuna kanu kuto olu kiki loito, namoki nomili-

paneki folomolo oku onoto minone. Yamu folomonelo yati nedito neta ma ogofuto komámenagolowe, loto loumunaiye. ⁸Ka logimowe. Numuna aboga ya wewa yowone wema ne, loto kolito folomoloti nedito beleti umámaifa, wewa ya ilulu kuto loga o edainako, yamu folomoloka yati beleti moda ogofuto olu umunagoliye.

⁹Yamu ka logimowe. Linate ya neta ma lumunabe? loti Goti loumu mine-nawamo ya netawamu kolinawamo ya giminami ne. Ido neta moni wili minenawamo ya olu oloto pi gedenami ne. Ido kanudo kesoba winawamo ya kanu wi gedenami ne. ¹⁰Etito neta lumunabe? loti loumu minenawamo wenena ya moda olunawamo ne. Ido neta moni wili minenawamo wenena ya olu oloto pinawamo ne. Ido kanudo kesoba wi minenawamo wenena ya kanu wi gedenami ne.

¹¹Ido linatedokati ya we ma nalafokafo laefa yamu loga o edenami, ya salopaina olu umunaife? ¹²Ido okolofo mulamu loga o edenami, fuma makana olu umunaife? ¹³Etiti linate ya wenena nosámamo minafa, nomilipatina neta lalo faifa gimi-gimi amo mona ya koli minae. Monawa koli minato, ido Metibo kosinau nemo we yakafo oto dito wenena ya Ouga Felegaga lomo, loti loumunawamo ya moda giminami ne.

Yesu ya Belesebuliki lakoina lono olaiye, loti lamo ka

(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edeto olu nei kili edami ya siyumulunauti ilifi melaito fulo edaito wito wewa komu nei kilami yakafo ka lito wenena mau minamo ya elegi minae. ¹⁵Elegi minafa, liliga yate eti lamo, Amo ya Satani kimiwela wenabanina Belesebuli aumala yakafo Satani kimi-

wela ya olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae. ¹⁶Ido ma yate, Kepa mele edenune, loti kolamo, Kosinalo mebe-maba olu oloto pi ledageto kenune, loti loumae. ¹⁷Loumato, Yesukafo kani kiyamo ya koli fuli loto eti loto logimami, Lawoko wenena inanimi foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo ya inanimi ebanina olu kopa itenagilae. Ido afo mona lawoko yau wenena minamo inanimi foki filiga-filiga oti fina finawamo ya afo monati ya olu kopa itenawamo ne. ¹⁸Ido Sataniki ido wenenalaki inanimi foki filiga-filiga oti fina fi minenawamo, egaidana oto auma wi minenami ne? Linate ya namomu koliti, Satani kimiwela wenabanina Belesebuli aumala olamikafo Satani kimiwela olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lo-lo amo kawa yamu logimowe. ¹⁹Ido namo ya Belesebuli aumala olomokafo Satani kimiwela ya olu fulo gedeto gilifi melonetoma, ya linate gege melamo wenenanina ya kemakafo auma gimaito olu fulo gedeti gilifi mele-mele ae? Yamu gege melamo wenena yate ya geyeti iya mele gedenagilae. ²⁰Ido namo ya Goti aumala olomokafo Satani kimiwela ya olu fulo gedeto gilifi melomo yamu Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya linatedoka mino gedami ne.

²¹Kolalo. Auma wiyami wekafo lawelaki kiyalaki minami aimola numuna ebalala kiyaba ageto ya netala-matala muki fa minenagoliye. ²²Fa minenagolifa, ido aumala olu fulo edami we makafo oto ofoto kiya lawela olu auma wi edami netawa ipoto oluto koukamela ya iya melenagoliye.

²³We ma namodo ekelámami ya kuwonefo ne. Ido we makafo namoki lakoina lono oluto olu mau wi gedámami we ya olu upato gede minaiye.

Satani kimiwelakafa we ma fulo edeto wimo nefa, kofa itibito ami ka

(Mt 12:43-45)

²⁴Ido Satani kimiwela nosámami we ma siya-mulunau mino edami lulauti lumuto fulo edeito uto kofa mikau yaleka monimo uto foli minenae, loto yaidana eba ma moni wilimo wifa, eba ma oloto piyámamiye. Oloto piyámaito eti loto limo, Kofa itibito komu minomo numuneuka unae, loto kolito itibito wiye. ²⁵Itibito o fedeto eyaima numuna kilili oto, feke loto, neta-mata muki lulau efe lotoko ne. ²⁶Etito eyeto kofa feka uto, Satani kimiwela nosámami seweni (7) ya kaila nosámami fiyamo amo kailala olu fulo edeti minamo ya gilimito aito numunawa yauma diti onoti nediti minae. Etiti minato wewa komu ya Satani kimiwela lawokoko siya-mulunau nemoma nefa, ido aiga ya Satani kimiwela muki siya-mulunau minamo yate olu nosámami naba-naba o edenawamo ne, loto logimamiye.

²⁷Yesu kawa logimi minaido ya wenenana mau minagu yauti wena ma lula fito limo, Kamo mulunauti kedeto amina komami wena ya lalo koli minomo wiye, loto loumaito, ²⁸aimola itibito loumami, Ona laba, ido Goti kala koliti golodamo wenenana ya lalo koli minomo wae, lenumo ya moda efe lenami ne, loto liye.

Yesukafo Yona mebe-mabala ka limo

(Mt 12:38-42; Mk 8:12)

²⁹Ido wenenana mau naba wiyamo yate Yesu olu lulau o ede minato eti loto logimami, Oiya minamo wenenana monanina nosámami-asámami mele minae. Mebe-maba ma olu oloto pi ledenanimi, eye-nune, loti lafa, Goti aumala gilibami neta ma olu oloto pi gimámenami ne. E'e, polofete Yona ukanalo Gotikafo aumala ilibami mebe-maba yako olu oloto pi

gedenami ne. ³⁰Yona monala melami yakafo mebe-maba Ninife numudo wenena oloto pi gedami yaidana oto We kula namo monane melomo yakafo kamena oiya ama minamo wenena mebe-maba oloto pi gedenamone. ³¹Ido lifima ka giminami kamena nabalo ya Seba wenena kiyabani wena wenakudi yakafo nedito kamena oiya ama minamo wenena ya ligiya lo gedenaieye. Amo ya Solomoni ka manenau nemo we nenako, uto kala lalo kolinae, loto mika faigalekati ami nefa, ido oiya moda Solomoni olu fulo edomo we ya amau minowe. ³²Ido lifimani giminami kamena nabalo ya Ninife numudo minamo wenena yate nediti kamena oiya ama minamo wenena ya ligiya lo gedenaigilae. Ninife numudo minamo wenena yate Yona kala koliti, seni-muluni eleyapa wiyafa, ido oiya ama moda Yona olu fulo edomo we amau ya minowe.

Ukade lamula ka

(Mt 5:15, 6:22-23)

³³We makafo lamu kito olu falukunani ebau melenamife, ido masakafo olu fitenami we ya ma minámaiye. E'e, wenena numugu dinawamo lamena eyenawae, loto lamu mele-mele amo ebalalo melenami ne. ³⁴Ido omuga ya ukaga lamula ne. Yamu omuga lalo minagetoma, lamena ya ukaga muki ya olu faito kedenagolimo ne. Ido omuga nosámagetoma, sini ya ukaga muki olu faito kedenagolimo ne. ³⁵Ido lamenawa lukau nemo ya sinidotenaiye, loto koto kiyaba oto mino. ³⁶Etito ukaga muki lamena kakafo faito kedageto, sinido kedenami eba ma minámageto, lamu ya lamena o kedenami yaidana oto ukaga muki lamena o kedenaiye, loto liye.

Yesukafo Falisi we monani nosámamo melamo ka limo

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40; Lu 20:45-47)

³⁷Yesu ka lo fuli loto minaito, Falisi we makafo wela-neta nenaiye, loto numunau ilimito wiye. Ilimito wito numunau dito weni-neta namo folomolo amediye. ³⁸Amedoto nenagolifa, ana komu noku wiyámami yamu Falisi wekafo eyeto kala mumudi kiyaiye. ³⁹Kala mumudi kiyaito, Wekolakafo eti loto loumami, Aiyo, linate Falisi we yate kapuki lapeki atuwalo feka yako noku wiyafa, lutigu yau wenena netanina ipoti netamata maki maki olunumolae, loti kolamo monaki, ido nosámami kani kiyamo monaki ya faitiye. ⁴⁰Linate kati-manidi minámami wenena, atuwa olu oloto piyami we ya lulau yaki olu oloto piyámaife? ⁴¹Etito nefa, neta lape lulau nemo neta ya ko ánamo wenena giminawamo ya muki neta olu mo lo gedenamone.

⁴²Aiyo, linate Falisi we ya lifima ka nabanaba itibiti olunawamo ne. Linate yate neta teni (10) ya olagu yauti fokiti lawoko Goti umamo ya geneti loboti miguti kobina olu leya enami neta-mata mona-mona ya umafa, ido neta kula nemo, efe limo mona ido seti-muludi Goti umunawamo mona ya fulitae. Efe limo mona ido seti-muludi Goti umamo monaki melamo neko, ido neta Goti umamo mona melamo yaki fulitámamo neko, ya fa u yalo efe lagi ne.

⁴³Aiyo, linate Falisi we yate mono numugu dinawamo ya folomo komu nedo minenune, loti koli-koli o minoti, ido maketilo ya wenena leyeti aiyo-koiyo lolumunawae, loti kolanako, yamu lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne.

⁴⁴Aiyo, linate ya kono auma mika lulau falukuto neto wenena kolámoti mulalo moinamo eba yaidana oti minanako,

lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto liye.

⁴⁵ Eti lito, lo melami ka katoti kolife lamo we minaguti we makafo itibito eti loto loumami, Api lilibanimo we, kamo ka etito lanimo yamo kulite yaki oluto lomane, loto loumaiye. ⁴⁶ Loumaito, Yesukafo itibito eti loumami, Ido linate lo melami ka katoti kolife lamo we yate wenena keina naba gimato, keina folamo ya neta ma mofu gedenune, loti ani olu faka lo gedámanako, lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne.

⁴⁷ Aiyo, linate ka keina naba-naba kolinagilae. Autige-mota kolofati yate polofete ya gini folato, ido linate gini folamo yamu koliti, kiniba ekeina oluti kale li gedamo ebani olu lalo o minamo ne. ⁴⁸ Etiti linate yate autige-mota kolofati gini folamo monanina ya lalole, loti lae. Eti lato, amo yate polofete gini folato, ido linate ya polofete kono aumanido numuna ku gedamo ne.

⁴⁹ Etito nenako, Goti ka manenau nemo we yakafo eti loto limo, Polofeteki ido aposoloki amodoka gilifi meloneto enawae. Gilifi meloneto enawamo maleka ya gini fulunawamo ne. Ido maleka ya olu keina koli gedenawae, loto liye. ⁵⁰ Ido mika kosina olu oloto piyami kamenaloti polofete muki gini folamo wanuni yamu lifima ka ya kamena oiya ama minamo wenenadoka ya fede giminami ne. ⁵¹ Etito Abeli ofo folami kamenaloti gini fulumo uti uti Sekalaiya ofato folami kamenalotiwamo ne. Wewa ya felegaga kuliyai numuna nabaki ido Goti yokila ki umamo folomoloki muliti yalo minaido ofo folamo ne. Ka ona lowe. Lifimawa ka muki ya kamena oiya ama minamo wenenadoka ya fede giminami ne.

⁵² Aiyo, linate lo melami ka katoti kolife lamo we yate mono ka koli fuli lotone, loti mono ka kolife loti kolinawamo kanu-wela witi kuti enawamo

neta ya oluti wae. Linanimo kanu-welau idámoti, ido we wena dito mono ka kolinune, loti lamo wenena ya kanu ku gede itanako, yamu linate lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto logimaiye.

⁵³ Kawa eti loto logimito wimo Falisi weki, ido lo melami ka api gilibamo weki olu kuwolafo bulu edeti, moila fi umuti, ilulu kuti loga-miga o edeti, ⁵⁴ welaloti efe ádami ka ma lito olu kalo mele edenune, loti kiyaba o minae.

Yesukafo Falisi monabi lele wiyamo monamu limo ka

(Mt 10:26-27)

12 Ena wenena mau naba-naba tausenitauseni minamo ya amodoka o fedeti liti-liti loti kiyanido leya wi minae. Eti o minato, Yesukafo apito ege-ege moinamo we komu eti loto logimami, Linate ya Falisi monabi lele wiyamo monani ya yisi yaidana oto nemo ya koti kiyaba oti moinalo. ² Ido neta muki falukuto nemo ya aiga oloto pi gedeto ido neta asa wiyami nemo neta muki ya oloto pito gilibinami ne. ³ Ido siniku ka lamo ya fo lido yalo kawa lamo yama kolinagilae. Ido numugu lulau sodoto kanigu ka lamo ya numuna obito yalekati lo oloto melato kolinagilae.

Yesukafo auma winawamo ka logimamo

(Mt 10:28-31)

⁴ Aunefo-motao, ka logimowe, Linate ya ukadi gini fulunawafa, ido kofa olu kopa o gedeti ogoufámamo wenena ya kolini kolámalo. ⁵ Kolini kolámafa, ido ma koliya kolinawamo ya gilibinagolowe. Wewa yakafo ya ukadi gini fulutoto lowau gitufunami aumala ya mino edami wewa koliya ona kolalo. Ona lowe. Koliya kolalo.

⁶Ena nema somo faifu (5) meinala ya kefo efema ne. Etito nefa, Goti ya nemawa lawokoti yaidana u kala melámename ne. ⁷Ido linate ateni yowala muki ya moda katotami ne. Koli kolámalo. Omunalo ya linate wenenala minamo nema somo muki ya olu fulo gedamo ne.

**Wenena onobanido Yesu
kuliya lo oloto melenami ka**
(Mt 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸Ido ka logimowe. We makafo wenena onobanido kuline lo oloto melenami we ya namo We Kula yakafo ayaidana oto Goti enisolela onobanido ya kuliya lo oloto melenae. ⁹Ido we makafo wenena onobanido meya numuto eyámomo ne, lenami we ya Goti enisolela onobanido ya mene umuto eyámomo ne, loto lenamo ne.

¹⁰Ido we makafo namo We Kula ya kamané kinami we ya lifimala kilili enagolifa, ido we makafo Ouna Felegaga kamané kinami we ya lifimala kilili o edámenami ne.

¹¹Kolalo. We mate ani-kiyanido oluti olu kiki loti ika oti gilimiti mono numuna kanisole mau wiyagufe, ido kiyabani we wenaba ido kiyabani we mau wiyagu enawamo, ya ka lolomato nediye loto itibito logiminumo ne? Ido ka egaidana oto lenumo ne? loti kati ligiligi kiyámalo. ¹²E'e, aya kamenalo yalo Ouna Felegaga yakafo ka logiminawamo ka ya api gilibinami ne, loto logimaiye.

**Neta ko nami ka manenau
minámami we kepa ka**

¹³Ido wenena mau wiyagu yauti makafo eti loto limo, Api lilibanimo we, kamo loumageto yanefokafo neta iya ku ledami neta iya meleto filiga ya namo numunaiye, loto loumaiye. ¹⁴Loumaito, Yesukafo itibito loumami, Aiyo, kemakafo ka olu efe-efe lo gedenamo wefe, ido muliti we bulu nedaiye? loto loga o

edaiye. ¹⁵Ido ka ma eti loto logimami, Koti moinalo. Neta-mata maki maki olunumolae, loti kolamo mona muki yauti ma meletenune, loti koti kiyaba oti moinalo. Wenena mikalo ama minoti neta-mata naba ko namo netanina yamo kofawa minamo mona gimámenagoliye, loto logimaiye.

¹⁶Ena kepa ka ma eti loto logimami, Ena ko nami we ma mikala lalo nenako, kulawa nabanaba liyaiye. ¹⁷Kulawa liyami ya eyeto eti loto kala kiyami, Nedi enae? Eba minámmainako, egau kulawa olu mau winae? loto kala ki minaiye. ¹⁸Kala kitoto eti limo, Eti enae. Numune ya lukoto kofawa olu naba ito kuto kulawane muki ido koukamene muki meloneto minenaiye. ¹⁹Ido nanimone ya kane eti loto kolinae. Namonetane-matane naba ya melege so loto unaifa, faifa minenagolinako, namo ya sodoto use loto minoto, nonanone noto, wene-netati noto, alikani o-o enagolowe, loto kolowe, loto liye. ²⁰Eti lifa, ido Gotikafo eti loto loumami, Ka manegau minámami we, onema luwaila folageto kamenaka ya fuli lenagoliye. Ena netaka-mataka moda olu mau wito melemo idanimo ya kema netala bulunaiye? loto loumaiye. ²¹Ayaidana oto we makafo aimolamu kolito netalamatala moda olu mau wito melemo dinami we Goti omunalo ya u neta ko ánami we ona bulunami ne.

Kati mumudi kiyámalo, loto limo ka
(Mt 6:25-34)

²²Ena Yesukafo ege-ege moinamo we eti loto logimami, Kolalo. Linate ya fulutenune, loti ya konuma-kobina nenawamo netamu koliti ido ukadi yamu koliti ukadelo owo ya nena neta winumo ne? loti kati mumudi ya kiyámalo. ²³Omude kofawa minonimo mona yakafo wete-neta ya olu fulo edami ne. Ido ukade yakafo ukadelo owo ya olu

fulo edami ne. ²⁴Nema yamu kati kife lalo. Amo ya ufa neta ya kifámamo ne. Ido kulawa liyami ya doilámamo ne. Ido numugu ya weni-neta mau witi melámamo ne. Eti ámafa, ido Gotikafo weni-neta moda gimi-gimi imo ne. Kolafe? Linate ya moda nema ya olu fulo gedeti minae. ²⁵Ido linate minagu yauti ya kemakafo aimola kala mumudi kiyaidoti ya omuna kofawa mino oluto unami kamenala ya kefolo maki enu wito minomo unami ne? ²⁶Ido netawa kefolo neta efe yaidana olu efe lenawamo ogoufámoti, ya neta liliga yamu nediti kati mumudi ki minae?

²⁷Ido kofuku neta ugawa imo yamu kati kife lalo. Ugawa yakafo lono olámoto ukanalo owo olufe ádami ne. Etito olufe ádaifa, ido ugawa yakafo Yuda wenena kiyabani we wekudi Solomoni ukanalo owo lalo-talo wiyami ya olu fulo edami ne, loto logimowe. ²⁸Ido Goti yakafo yuwa-nela ya onema neto ido leda ya fukoti yoku kinawamo neta ya etito olu egelamima nenako, yamu ya moda ayaidana oto kiyaba lalo o lede-nagoliye, loti ya kolámafe? Aiyo, linate koli kikitina ya kefoko nemo wenena minae. ²⁹Linate konuma-kobina yaki, ido no yaki egaidana oto oluto nenumo ne, loti moni wiliti seti-muludigu nosámami koliti kati mumudi ya kiyámalo. ³⁰E'e, aya netawa-matawa muki yamu ya ailo feka wenena yate moni wili-wili minafa, ido Metibo yakafo neta-mata muki ya linate olunawamo ogofunami neta ya moda koli minaiye. ³¹Yamu linate ya Goti ya kiyabate we wekudi minenaiye, loti auma witi koliti seti-muludigu ya olu komu mele minaneyo. Eti enawamo ya netawa-matawa liliga muki yaki moda enu wito oloto pi giminagoliye.

Koukamete olu mau wi-wi enumo ka

(Mt 6:19-21)

³²Ido linate mau kefolo minamo ya koli kolámalo. Metibo yakafo namo wenenane kiyaba o gedomo yaidana oti wenena kiyaba o gedenawae, loto lalo kolito lonowa gimami ne. ³³Koukametina ya kifanalo fuloti meina oluti neta ko ánamo wenena gimalo. Ido kifana kolinawamo owo fitala kiyámenami ya olalo. Ido kosinauka neta olu mau winawamo ya ugele we yate adu ámenagilae. Ido kanu sigefa yakafo ánenagoliye. ³⁴Moda kolafe? Koukametina melenawamo ebau ya seti-muludi kati-manidi aumafofo loti aya ebau yako koli umunawamo ne.

Lonodo we ya wenabanina kiyabala minenawamo ka

(Mt 24:42-44)

³⁵Ena linate lonola olunune, loti ukanido owo ya olu kiki loti lamematina kiti minalo. ³⁶Ido lono we yate kiyabani we ya we wena anido olu gimiti konumakobina nadoka yati itibito oto kanudo kesoba wiyageto ayalo kanu wi edenune, loti kiyabala o minamo wenena yaidana oti minalo. ³⁷Ido kiyabani we enami yakafo lonodo we ya auma witi kiyabala o-o minamo monanina geyeto lalo geyowe, loto lito alikani naba-naba enagilae. Ona logimowe. Kiyaba we yakafo ukanalo owo ya olu kiki loto neta nono amo eballo oti amedoti minato weni-neta giminae, loto logimito kouba-naba o gedenami ne. ³⁸Ido luwailafe, ido leda luwaila ya kiyabani we oto lonodo we auma witi kiyabala o-o minamo monanina geyeto lalo geyowe, lagetito alikani naba-naba enagilae.

³⁹Etito nefa, kolife loti kolalo. Numuna aboga yakafo onema luwaila numuneu ugele we fukoti dinagilae, loto kolami neko, siniku ya kiyaba ageto

fukoti idámagi ne. ⁴⁰Ido linateki ya namo We Kula enamo kamenane ya kolámanako, yamu kiyaba otiko minalo, loto logimaiye.

**Lonodo we mona nosámami
melamiki ido we mona
lalo melamiki kepa ka**

(Mt 24:45-51)

⁴¹Eti loto logimaito, Pitakafo limo, Wekolao, kamo kepa kawa lanimo ya lalimomuko labemo, ido mukimu lane? loto loga o edaiye. ⁴²Loga o edaito, Wekola itibito loumami, Ena lonodo we yauti kema yamo lono efe loto oluto ka manenau nemo we ne? Lono aboga yakafo wewa ya lonone olamo wenena muki ya kiyaba o gedeto weni-neta nenawamo kamenalo ya weni-neta iya meletto gimi-gimi enaiye, loto iyaina o edami ne. ⁴³Aiga lono aboga itibito oto lonodo we kawa loumaido meyalo meletto lono olu minami we eyageto ya lalo mino kolinagoliye. ⁴⁴Namo ka ona logimowe. Lono aboga ya oto netane-matane muki kiyaba o nedenaie, loto koukamela muki ya lonodo we analo melenagoliye. ⁴⁵Etito melenagolifa, ido lonodo we ya mona nosámenami meletto lono aboga we alako itibito ámenagoliye, loto siya-mulunau kolito auwafo-mota kouba-naba weki wenaki kefakafo ginito ido wela-neta noto no noto lula-kala olu kopa o-oto minenami, ⁴⁶ya lono aboga itibito enami kamenala yamu kolámoto, ido onema oiya ámunagoliye, loto kolaido, aya kamenalo yalo o fedenaie. Fedeto lono aboga yakafo fuko-nako o edeto, koli kikitámamo wenena ebanigu ya ilifi melenaiye.

⁴⁷Ido lonodo we ya lono aboga kala kolaifa, neta olufe loto kala golo ádenami ya auma witi ofenagilae. ⁴⁸Eti

enagilafa, lonodo we ya lono aboga kala koli efe ádoto mona nosámami melenami ya kamena lina ofenagilae. Ido netamata muki gimami wenena ya amodokati netamata ma mulalo-mulalo ya itibiti numunawamo ne, loto kolito, ido neta-mata muki kiyaba o nedenaie, loto wenena ya neta-mata kiyaba o nedenaie lono ma mulalo-mulalo ya giminae, loto kolami ne.

Yesukafo ami mona yamu limo ka

(Mt 10:34-36)

⁴⁹Namo omo ya wenena mikalo minado yo fulenae, loto omo ne. Fuloneto alako lenaiye, loto auma wito kolowe. ⁵⁰Etito kolofa, ido noku wi gedamo yaidana oti ya keina naba-naba yamo noku wi nedenaie, keina kolinagolowe. Netawa fuli ádenaido ya keina koli minowe. ⁵¹Linate kolamo mikalo omo ya we wena ya olu you lo ledenae, loto aiye, loti kolafe? Etito minámaiye. Ona logimowe. Namu wenena ya olu kuwonibo-kuwonibo o gedenaie, loto omo ne. ⁵²Ido oiya ama kame-nalekati wenena faifu (5) ya numuna lawokoku minamo yama ya fokiti u ailo-ailo wato, wenena filiga tili (3) ya minamo yate wenena liliga lele (2) minamo ya kuwonibo-kuwonibo u bulu gedenawae. Ido lele (2) yamate wenena liliga tili (3) yama kuwonibo-kuwonibo u bulunagilae. ⁵³Etiti u ailo-ailo uti ya melafo yamo nalafu kuwolafo bulageto, ido nalafu yamo melafo kuwolafo bulu edenami ne. Ido olafo yamo olulafu kuwolafo bulu edenami ne. Ido olulafu yamo olafo kuwolafo bulu edenami ne. Ido aula-ilofo yamo onofula kuwolafo bulu edenami ne. Ido onofula yamo aula-ilofo ya kuwolafo bulu edenami ne, loto logimaiye.

**Mebe-maba ya neta
fedenami logimami ka**

(Mt 16:2-3)

⁵⁴Yesukafo wenena naba mau minamo eti loto logimami, Linate ya kosinalo limu kuwami ya eyetima, ko winagoliye, loti lo-lo ato ya moda eti iye. ⁵⁵Ido epe ya maukati oto epe fu-fu litoma, fo lenagoliye, loti lo-lo ato ya moda o-o ima ne. ⁵⁶Linate monabi lele wiyamo wenena, aya mikalo kosinalo mebe-maba oloto piyami ya etiti kolife loti kolama nefa, ido oiya ama kamenalo mebe-maba ma oloto piyaito ya eye minamo ya egaidana oti kolife loti kolámae?

**Olu kalo mele kedenami ka
olufe lo, loto limo ka**

(Mt 5:25-26)

⁵⁷Linanimotina ya mona efe limo ya nediti iya meleti kofe ádae? ⁵⁸Ido kamote kuwokafote ka olu efe lo-lo amo numugu unawaido kanudo yalo ka lalo loumageto, seti-muludi lawoko meleti, ka olu efe lo-lo ami we analo melageto kimiwe yate nela wi kedeti nela numugu yau fulu nedetenawae, loto seti-muludi lawoko melailo. ⁵⁹Ka ona logimowe. Lifimaka kifana muki ya itibito giminanimo yako ya nelauti fuli loto lununagolane, loto logimaiye.

**Mona nosámamidokati eleyapa
wiyámotima, u kopa unawamo ka**

13 Aya kamenalo ya wenena maleka yalo minamo yate Pailatikafo kimiwela gilifi melaito uti Galili wenena ma yokila kinawamo minadoka uti gini folamo ka ya Yesu loumae. ²Loumato, amokafo itibito logimami, Aya Galili wenena netawa keina imo kolamo yamu lifimanina yakafo Galili wenena liliga muki lifimani ya olu fulu edaiye, loti kolafe? ³E'e, moda etito minámaiye,

loto logimowe. Etito minámaifa, ido seti-muludi olu eleyapa wiyámenawamo ya linate yaki ayaidana oti u kopa unagilae. ⁴Ido we eitini (18) ya Silowamu numudo minamo numuna fana-fana yakafo lumu fou loto gini folami we lifimani yamamo Yelusalemu minamo wenena muki lifimani ya olu fulu edaiye, loti kolafe? ⁵E'e, moda etito minámaiye, loto logimowe. Etito minámaifa, ido seti-muludi olu eleyapa witi melámenawamo linate yaki ayaidana oti u kopa unagilae, loto logimaiye.

Ya ade kifaito, kula liyámami ka

⁶Ena kepa ka eti logimami, Yá ade ma migu neto ya aboga yamo minau uto, ade liyami ya moni wilinae, loto moni wilaiifa, olu oloto piyámaiye. ⁷Olu oloto piyámaito, mina kiyaba imo we eti loto loumami, Melege tili (3) yalo yá adewa nedo oto kula moni wili-wili minofa, olu oloto piyámowe. Yamu fukoto fulito. Mine mika aumala faifa notenaiye, loto loumaiye. ⁸Loumaito, mina kiyaba imo wekafo itibito loumami, Wenabao, melege lawoko ma yáwa koitageto faifa minageto, mika monau ya kofuto mika winagolowe. ⁹Ido melege lawoko ma wageto, ilawa linaife, ya kenaliye. Ilawa liyagetoma, ya lalo minenagolifa, ido ilawa liyámagetoma, ofo fukenaliye, loto loumaiye, loto logimaiye.

**Yesu Sabati foliku wena
ma olu faka limo ka**

¹⁰Ena Sabati foliku Yesukafo mono numuna malo api gilibi minaito, ¹¹yalo moda wena ma nemo Satani kimiwela melege eitini (18) ya mino edeto olu neta kili edaito, meya nosámami kuba witoko nemo, nedito efe loto moninami ya ogoufámaiye. ¹²Ena Yesukafo wenawa eyeto eti loto loumami, Namodo ano, lito kolito aito eti loumami, Wena, neta kilanimo yama

moda apaso kedowe, loto loumaiye. ¹³Loumuto anakafa manenalo olaito, ayalo meya ya efe lito, nedito, efe loto monito, Goti ebola lo minaiye.

¹⁴Ena mono kiyaba wekafo Yesu Sabati foliku wenawa olu faka lo edami yamu siya kala-kala lito wenena minamo eti loto logimami, Kolalo. Lono kamena ya sikisi (6) ya ne. Etito nemoma nenako, neta kilamo ya olu faka lo ledenaiye, loti lenawamo ya lono kamenalalo yako alo. Ido Sabati foliku yalo ámaló, loto logimaiye. ¹⁵Eti loto logimaito, Wekolakafa itibito loumami, Monabi lele wiyamo ya minae. Linate muki Sabati foliku bulumakautife ido yafotina-dogi nelauti efiliti no nenawae, loti gilimiti nolo u-u afe? Olo. ¹⁶Yamu Abalahamu ufa fiyaigu yauti minami wenawa ya Satanikafo kamena fana melege eitini (18) yalo nela wi edemo wimo ya Sabati foliku ya nela wi edami neta yati olu efilitemo ya ufe ádaife? loto loga o gedaiye. ¹⁷Kawa logimami ya koliti kuwolafo-mota ukanido koli minato, ido wenena muki ya neta-mata lalo imo yamu alikani naba-naba o minae.

Kolipa ilawaki ido beleti olu fudenami netaki kepa ka

(Mt 13:31-33; Mk 4:30-32)

¹⁸Ena Yesukafo eti loto loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya nena neta yaidana oto ne? Nena netalo olu meletó lenae? ¹⁹Kolipa ilawa ya we makafo oluto uto minau kifami yaidana oto ne. Kifaito, fou loto dito dito aiga yá kolipa naba oloto piyaito, nema-afa kosinalo u moni-moni amo ya oti akawalo mino-mino amoma ne, loto logimaiye.

²⁰Ido kofa ya loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami mona ya nena netalo olu meletó lenae? ²¹Netama ya beleti olu fudenami neta kuliya yisi yaidana oto ne. Wena ma

beleti ofo kinagolowe, loto yisi oluto palawa naba yaki olu kofu-nafu ito yau ya yisi yamo lono oluto neta muki ya olu fudodo imo ne, loto logimaiye.

Kanu wela kefola ka

(Mt 7:13-14, 21-23)

²²Ena Yesu Yelusalemu unae, loto monimo wimo ya numuna meya nabaloti ido kefolati yaki uto mono ka api gilibimo wiye. ²³Etito makafo eti loto limo, Wekolao, wenena mau kefo-mako olu omuni kenaife? loto loga o edaiye. ²⁴Loga o edaito, itibito limo, Linate kanu kefolau dinune, loti kolinawamo koiya naba ya fiyalo, loto logimowe. Yamu wenena mukite dinune, loti lenawafa, ido ogoufámenawae. ²⁵Ido numuna aboga namo nedito kanu moda kunamo kamena fedenami yalo linate feka minoti kanu kesoba wi minoti, eti loti wako lo nedanawamo, We nabao, kanu wi ledó, loti lonumunawafa, ido namokafo itibito logiminamo, Linate ya geyefe loto geyámowe. Ido numuna ebati yaki ya ágowé, loto lenagolowe. ²⁶Eti loto loneto linate yate eti loti lonumunawamo, Kamoki lakoina wetenetati ido nonanoti nonima ne. Ido numude kanutelo yalo mono ya api lilibi-lilibi anima ne, loti lonumunawamo ne. ²⁷Eti loti lonumunawafa, ido itibito logiminamo, Linate ya geyefe ádowe. Egalekati wenena minae? Linate nosámami monako mele-mele amo wenena muki ya fulo nedeti faiga walo, loto logiminagolowe. ²⁸Eti logimoneto, ena Abalahamu, Aisaka, Yekopu, ido polofete muki ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebala yalo minato linate geyenawafa, ido linanimote ya fulito gedanako, yamu feka minoti, kufu au-au loti, weni kofala uguti minenagilae. ²⁹Ena mika negu-negu filigafiliga yaleka-waka yalekati wenena oti Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami

ebalau diti weni-neta nenagilae. ³⁰Ido wenena oiya kulinigi we minamo ya aiga kulini ya lumunami ne. Ido oiya kulini lomami wenena ya aiga kulinigi we minenawamo ne, loto logimaiye.

**Yesukafo Yelusalemu minamo
wenena yamu kufu imo ka**

(Mt 23:37-39)

³¹Aya kamenalo Falisi we mate Yesu nedo oti loumamo, Helotikafo kofenae, loto kolami yamu mika ama fulito eba malo wo, loti loumae. ³²Loumato, amokafo itibito logimami, Linate itibiti uti wewa kula-fadena ya eti loti loumalo, Koli minabe? Moda onemaki ido ledaki Satani kimiwela mino gedamo gilifi melemo uto, wenena neta kilamo olu faka lo gedomo woneto ido fo kamena tili (3) wageto lonone ya fuli lenagoliye, loti loumalo. ³³Ido namo ya onema ya monimo uto, leda yaki monimo uto, oko yaki monimo unagolowe. Ya neditole? Yelusalemu kilala feka yalo polofete ma ofo folámenawae. E'e, Yelusalemu numudoka yako nofo fulunawae.

³⁴Aiyo, Yelusalemu wenena, Yelusalemu wenena, linate polofete gini fulu-fulu o minae. Ido linanidoka gilifi melami we ya kifanakafa gini fulu-fulu amo ne. Ido okolofokafo momola olu mau wi gedeto okanakafa olu fito gede-gede imo yaidana oto kamena mumudi namokafo linate kmane olu mau gedena, loto kolofa, ido eleka fimo wae. ³⁵Eyalo. Numudi meya ya fulito edenaiye. Ido linate kofa neyámoti monimo uti uti, Wekola kuliya ami we ya lalo kolimo wimo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 118:26*) nemo ka lenawamo kamena yalo ya kofa neyenagilae, loto logimaiye.

**Yesukafo we ma neta kilami
olu faka lo edami ka**

14Ena Sabati foliku malo Yesu wene-neta nena, loto Falisi kuliya nemo we ma numunau idaito, auma witi eye minae. ²Eye minato, moda omunalo we ma ana-kiyana fudimo ya neto ³Yesukafo eyeto ya Falisi weki ido ka lo melami ka kolamo weki eti logimami, Sabati foliku olu faka lo edenuwe, loti lenawamo ya lo melami ka fukénawafemo, ido fukámenawae? loto loga o gedaiye. ⁴Loga o gedaito, ka ádoti minamo yamu anakafa neta kilami we oluto olu faka lo edeto ilifaito wiye.

⁵Wito, ena eti logimami, Kani kiyalo. Linate yauti we ma nalafefe ido bulumakaulafe ya Sabati foliku ya kale fana no negu yau lumu fou lenami ya wewa yamo alako olu faka lo edámenaife? loto loga o gedaito, ⁶itibiti loumunawamo ka ya minámaiye.

⁷Ido Yesukafo wenena weni-neta nenune, loti amo wenena yate folomo konido oloto nemo folomolo yaloko minenune, loti kolamo ya geyeto kepa ka ma logimami, ⁸We makafo nalafo wena olageto wete-neta ya nenagologe. Kamo ano, loto kamodoka ka fulo kedeto, ido we ma kuliya nemo kulika olu fulo edenami we yaki ka fulo edetoma, ⁹kamodoka oto, Folomoka ya we ama ya umo, loto lokomage to ukagalo kolito uto faifa wenena ebanido yalo minotena, loto folomolo konido oloto nemo yalo amedámo. ¹⁰E'e, ano, lokomage to, kamo uto faifa wenena ebanido yalo minenanimi ya weni-neta aboga kamodoka oto lokumunami, Wenenane, oto folomo laloto yalo minenane, loto lokumunami ne. Eti lokumunami aya kamenalo ya wenena muki omunido ya kulika dinami ne. ¹¹Etito makafo aimola kuliya oluto dinami ya Gotikafo ya

kuliya oluto lumunami ne. Ido makafo aimola kuliya oluto lumuto moni mine-nami ya Gotikafo kuliya olu akaiya o edenami ne, loto logimaiye.

Wete-neta nenuge alo, loti lamo ka

¹²Ido Yesukafo wela-neta aboga eti lounami, Ena folilofe, ido lunagafe, weni-neta naba ofo kitoma, yowokamotafe, ido atekafo-motafe, ido wenenakafe, ido wenena adu minoti neta ko namo wenenafe, wete-neta nenuge alo, loto ka fulo gedámo. Alo, logiminanimo, ya itibiti lokumunawamo, Kamo ya lamoki lakoina nenane, lato, lifimane fuli lotenaiye, loto alo, logimámo. ¹³E'e, weni-neta naba ofo kinanimo ya neta ko ánamo wenenati, kebili siyamoti, ido kiyani-ani nosámami wenenati, ido omuni likami wenenati, Alo, loto ka fulo gedo. ¹⁴Etito ka fulo gedenanimo ya lalo koli minomo unagolane. Ido aya wenenawa itibiti lifima kumunawamo ya ogoufámanako, yamu efe limo mona melamo wenena folaguti olu nedi gedenamei kamenalo ya lifima itibito kumunaiye, loto loumaiye.

We makafo weni-neta nenawae.

Alo, loto ka fulo gedami ka

(Mt 22:1-10)

¹⁵Ido Yesuki lakoina amedoti weni-neta no minamo wenena minagu yauti we makafo kawa kolito eti lounami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ebalau diti ya weni-neta nenawamo wenena ya kolomo lalo koli minomo unagilae, loto liye. ¹⁶Eti loumaito, Yesukafo itibito limo, We makafo wenena muki weni-neta ofo ki gedoneto nenawae, loto enawamo kamena ya mele gedaiye. ¹⁷Ena neta-mata muki ya olufe lo fuli loitami kamena yalo ya wenenadoka ya kouba-nabala we ilifaito uto eti loto logimami, Neta-mata muki ofo kitae. Alo, logimaiye. ¹⁸Eti logimaifa, we-

nenawa muki ka ailo-ailo loti ámunawamo ka lae. Eti lato, we makafo eti limo, Namoiyako mika ma meina fiyomo nenako, yakafo ika o nedaito kenae, loto wowe. Yamu kamo wenaba nedoka uto loumageto kawa ya kolinami nosámenaife? loto ya liye. ¹⁹Ido makafo limo, Namoiyako bulumakau teni (10) ya meina fiyomo nenako, uto lono olunawamo kepa meleto enagolowe. Yamu kamo wenaba nedoka uto loumageto kawa kolinami nosámenaife? loto ya liye. ²⁰Ido mamakafo limo, Namoiyako wena olomo yamu ámunae, loto liye.

²¹Etito kouba-naba we yakafo itibito uto, we nabala kawa lamo ka ya loumaito, kolito numuna aboga siya kala-kala lito, kouba-nabala we eti loto lounami, Kamo alako numuna meya nabau uto kanu kofalalo ido kanu kefolalo ya monito neta ko ánamoti, kebili siyamoti, omuni likamiti, kiyani nosámamiti gilimito ano, loto loumaiye.

²²Eti loumaito, kawa kouba-nabala we kolito, ayalo meyalo meleto itibito oto wenabala ya eti loto lounami, Wenabane, kamo ka lanido ya meyalo meleto gilimito ofa, ido eba maleka ya faifa ne, loto loumaiye. ²³Eti loumaito, we nabala ya eti limo, Yamu numuna meya fulito uto kanu kofalalo ido migu kanudo ya monito wenena minenawamo ya auma wito gilimito ageto oti numuneu faitenawae. ²⁴Ena logiminagolowe. Wenena komu ka fulo gedeto weni-neta ofo ki gedomo ya ma ánenawamo ne, loto liye, loto loumaiye.

Yesu ege melenumo ka

(Mt 10:37-38)

²⁵Ena wenena mau naba minamo ya Yesu ege wato, eleyapa wito eti logimami, ²⁶We makafo namodoka oto olafo, melafu, olonafu, nomilipala, yalafu, kunalafu, ido aimola omuna

kofawa minenami mona yaki meya gimámenami ya nege melenami ogoufámenagoliye. ²⁷Ido yá yofola mofuto nege melámenami we ya nege melenami ya ogoufámaiye.

²⁸Kati kife lalo. Linate minagu yauti we makafo numuna naba ma kuna, loto lenami ya komu amedoto meinala kolito kifanane ogofunaife? loto kifanala katenagoliye. ²⁹Eti ámenami, numuna folomo wilinaido kifanala fuli lagetó numuna ku fuli lenami ogoufámaito, wena muki netawa eyeti ya kamana kinawae. ³⁰Kamana kiti ya eti lenawamo, Wewa ya numuna apito ku fuli lenami ya ogoufámaiye, loti lo edenawamo ne.

³¹Ido mikalo kiyaba we wekudi makafo mikalo kiyaba we wekudi maki lowa finune, loto lenami ya komu amedoto mau wiyamo kimiwela teni tauseni (10,000) yate kuwolafo kimiwela tuwedi tauseni (20,000) enagilamo ya olu fulo gedenubemo, ido olu fulo gedámenune? loto kala kinaiye. ³²Ido olu fulo gedámenune, loto kilitoma, kuwolafo faiga minenami kamenalo inateki egaidana oto olu kutifinune? loto ka fulo edenae, loto wenenala kuwolafo nedoka gilifi melaito unawae.

³³Ido ayaidana oto linate yauti makafo netala-matala muki ya meya umámenami ya nege melenami ya ogoufámenaiye.

Kuwo ka

(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴Kolalo. Kuwo ya neta leya imo nefa, leyalá fuli lagaiyama ya egaidana oto kofa leya enami ne? ³⁵Lonola fuli limo ne. Etito kuwowaki ido bulumakau sefeki mikau ya olu eleyapa wito neta kifámenagolone. Faifa fulitone.

Linate katina nemo wena ya kawa kolife loti kolalo, loto logimaiye.

Sipisipi fuisami kepa ka

(Mt 18:12-14)

15 Ena kifana takisi olu-olu amo weki ido mona nosámami mele-mele amo weki muki Yesu kala kolinune, loti amodoka oti ogona o ede minae. ²Eti o minafa, Falisi weki ido lo melamo ka api gilibamo weki yate Yesu koli nosámami umuti eti lamo, We ama ya mona nosámami mele-mele amo wena ya koina wi gedeto lakoina no-no o minae, loti lae.

³Eti lato, ena Yesu ya kepa ka logimami, ⁴Kolalo. Linate minagu yauti we makafo sipisipila wani hadeti (100) minaguti lawoko ma ya fuisageto liliga nainti-naini (99) ya faifa nemo ya yuwa namo ebalo fulo gedetoto uto fuisamima ya moni wilimo uto uto olu oloto pinami nefe? ⁵Olu oloto pito alikani naba-naba oto eyauto ⁶numudoka itibito enami ne. O fedeto auwafo-motaki ido wena adu minoti ekelamo wenenalaki olu mau wi gedeto eti loto logimami, Sipisipine fuisamima ya olu oloto pitowe. Yamu namoki lakoina alikani naba-naba enune, loto lenagoliye. ⁷Ido ka logimowe. Kosinauka minamo yate ayaidana oti lifima mino edami we lawoko makafo siya-muluna olu eleyapa winami, alikani naba-naba o minae. Ido alikani naba-naba enawamo monaniwa yakafo wena nainti-naini (99) mona efe limoko mele-mele onimo nenako, sete-mulude eleyapa wiyámenune, loti lenawamo yamu alikani amo mona ya olu fulo edaiye.

Kifana siluwa lawoko fuisami ka

⁸Ido wena makafo kifanala siluwa teni (10) nemo yauti lawoko ma fuisaito feiya kito numugu ya moita kilito esama-masama oto moni wilimo uto uto oloto pinagolife? ⁹Oloto pitoto wena ya auwafo-motaki ido wene-

nala adu minamo yaki olu mau wi gedeto logiminami, Kifanane siluwa lawoko ma fuisami yama olu oloto pitowe. Yamu namoki lakoina alikani naba-naba enune, loto lenagoliye. ¹⁰Ido ka ma logimowe. Ayaidana oto Goti enisoleta omunido lifimala nemo we makafo siyumuluna olu eleyapa winami, alikani naba-naba o minae, loto logimaiye.

We ma nalafu fuisami ka

¹¹Yesukafo ka ma enu wito logimami, We ma nalafu lele minami ya ¹²aiga kedami kipa yakafo melafu loumami, Netaka iya ku nedanimu yama nomo, loto loumaito netala iya meleto nalafu lele gimaiye.

¹³Netala nalafu gimaito kamena lina efe lako minoito aiga kedami kipamakafa netala-matala muki olu mau wito oluto eba ma faiga mauka uto yalo iya ku edami netala muki kifanal fuloto mona nosámami meleto monito kifanal fulu fuli liye. ¹⁴Kifanal koukamela muki ya fuli loito minaito mika yalo kadunamu naba oloto piyaito, Wene-neta ma minámainako, kadunamu fulutena, loto ¹⁵aya ebalu wenena ma nedo uto lonoka olunae, lito, Yafone weni-neta umuto kiyaba o, loto yalo fulu edaito yafola kiyaba iye. ¹⁶Yafola kiyaba oto kadunamu folaiya, we ma wela-neta umámainako, yafu weni-neta ya noneto mune enaiye, loto kolaiye.

¹⁷Eti loto kolito oku onaguti ega-maga oito nedito eti loto kala kiyami, Menefo koubanabala we muki ya konuma-kobina noti minamo leiga neta so loto nemo nefa, namo ya kadunamu fulu minowe. ¹⁸Etito nemoma nenako, menefo nedoka itibito uto eti loumunae: Menefo, namo ya kosinau minami wete kamote mona nosámami mele gedomo yamu lifimane ne. ¹⁹Yamu nanefo ne, loto lenanimu ya efe ádenami ne. E'e, kamo lonokalo

kouba-naba wele, loto fulu nedene, loto kala kito ²⁰nedito melafodoka wiye.

Wimo ya melafokafo faigati eyeto mulunau milumala naba kolito nalafodoka oluloto uto abusa wito mudo edaiye. ²¹Mudo edaito, nalafokafo loumami, Menefo, namo kosinau minami we ya mona nosámami mele edeto ido kamo omugalo mona nosámami mele kedomo yamu lifimane ne. Yamu nanefo ne, loto lenanimu ya efe ádenami ne, loto loumaifa, ²²melafokafo kouba-nabala we eti logimami, Kenemane oti ukanalo owo lalo-talo ukanido owo maleka olu afima o edami yama oluti oti ukanalo wi edeti, analo ekeina neta lalo wi edeti, kiyanal neta yaki wi edalo. ²³Etiti ya uti bulumakau dunuma fiyami ya oluti oti ofo kuwato alikani oto nenune. ²⁴Nanefowa ama yamu moda folaiye, loto loma nefa, kofa neidaiye. Ido fuisaito kofa olu oloto piyowe, logimaito ena apiti alikani oti noti minae.

²⁵Eti o minato, nalafu komu kipa ya lonogu minaiguti oto numuna lega adu ya o fedeto nema loti melege olamo ya kolito ²⁶kouba-naba we ma lula fito eti loumami, Nedi-nedi ae? loto loga o edaiye. ²⁷Loga o edaito, eti loumami, Kunakafa folámoto itibito aito metibomakafa bulumakau dunuma fiyami ma ofoto ku edaito noto minone, loumaiye. ²⁸Eti loto loumami ka ya kolito siya kala-kala lito lukafa oto numugu idámenagolowe, lito melafokafo kolito numunauti lumuto loumami, Numugu ido, loto kala fi minaiye. ²⁹Kala fi minaiya, amokafo eti loto melafu loumami, Kolabe? Melege so loto kouba-naba o kedeto ido kakalo kamena lawoko ma olu fulámomoma ne. Nefa, ido kamo ya meme momolati ya yaidana oto nomageto wenenaneke minámo-minámo onima ne. Ona moda eti ámanima ne. ³⁰Eti ámanima nefa, ido nakafa ama

ya netaka-mataka oluto monito we-naipa nomilipa kopa olu ono-ono oto gimi fuli loto kofa itibito aito ya kamo kala kolito yafoka-bulumakau momola dunuma fiyami ya ofo ki edane, loto eti loumaiye.

³¹Eti loumaito, melafokafo limo, Nanefone, kamena-kamena namote minomima nenako, namo netane muki ya kaimo netaka ne. ³²Etito nefa, onema ya sete-muludeu lalo kolokele. Aya kunakafowa ya fulutaima nefa, onema kofa neidaiye. Ido u kopa utaima nefa, onema kofa olu oloto piyone, loto loumaiye.

Koukame kiyaba imo we ka manenau nemo ka

16 Yesukafo ege-ege moinamo we ya ka eti logimami, Neta ko nami we ma nedo oti koukamela kiyaba we yamu koukameka moda fulaiye, loti lodobe fiyae. ²Yamu namodoka ano, loumaito aito loumami, Kamomu lo kede minamo kawa ya kolowe. Koukamene kiyaba we minanimo lonone ma kofa olámenane. Yamu kifana oluto ido kifana fulitanimo mona ya olu oloto pi nomo, loumaiye.

³Eti loumaito, kiyaba wekafo kala mumudi kito ya nedi-nedi enae? We nabanekafo lononelo yaloti olu fulo nedainako, migu lono olunafe? E'e, aumane minámainako. Wenena wako logiminafe? E'e, eti enamo ya ukanelo kolinagolowe. ⁴Aiyo, wenabane nilifageto wenenate wene-neta nomato, numunigu onoto nedito enamo yamu neta enae, loto kolaiye. ⁵Eti loto kolito, wenabala netala lifima olu umamo wenena muki alo, lito ya kala koliti ato, komu ami we ya kiyaba wewakafo loumami, Kamo wenabanedokati netala olanimo ya kamodoka lifima nenaki ne? loto loga o edaito, ⁶namodoka ya yá olifi nowala dalamu wani hadeti (100)

yaidana nemo moda notowe, lito ya eti loumami, Amodokati neta olanimo lufuwa ya oluto, kenemaneto amedoto dalamu fifiti (50) yako olu oloto melete lufuwa wiyo, loumaiye. ⁷Ena aiga ami we ya loumami, Wenabane netala olanimo ya neta nenaki uma fiyámanimo ne? loto loga o edaito, itibito loumami, Yuwa witi beki naba wani hadeti (100) ya moda notomo ne, lito eti loto loumami, Uma fiyámanimo neta lufuwa wiyami ya oluto, amedoto yuwa witi beki naba eitiko (80) ya ne, loto olu oloto melete lufuwa wiyo, loto loumaiye.

⁸Ido koukame kiyaba we kaila imo mona melami we ya ka manenau nemo yaidana oto kala kiyainako, wenabala yakafo ebola limo ne. Yamu ama mikaleka monamu kolife loti kolamo wenena ya inanimo ani olu faka lenawamo monaninakafo wenena lamedo minamo ya inanimo ani olu faka lenawamo monani ya olu fulo edaiye.

⁹Kolalo. Linate ama nosámami mikalo kifana-koukame ko namo neta yakafo wenena koina wi gedalo. Eti ato kifana-koukameti fuli lenaido ya minowaminowa oti minenawamo ebau ya koina wi gedenawae, loto logimowe.

¹⁰Makafo kefo-afola neta kiyaba lalo oto olu minenami ya ayaidana oto neta-mata naba yaki kiyaba lalo enagoliye. Ido makafo kefolafola neta ya koto kiyaba ámenami yakafo ayaidana oto neta naba ya kiyaba ámenami ne. ¹¹Etito nemo nenako, kamo ya kifana-koukame ama mikalo ya kiyaba lalo o edámenanimo, kemakafo neta ko nami netala ona kula ya kiyaba o nedanane, loto agalo melenami ne? ¹²Ido kamo ailo wenena koukamenina ya kiyaba lalo ámenanimo, kemakafo kaimoka netaka ne, loto koukame komageto olu mine-nanimo ne?

¹³We makafo wenaba lele ya koubanaba o gedenami ya ogoufámaiye. Eti enae, loto kolinami ya wenabala ma ya eleka fi umuto, ido ma ya siya-muluna umunami nefemo, ido malo ya u ekeleto, ido ma ya fulo edenami ne. Ayaidana oti linete Goti ido kifana-koukame mikalo neta-mata ya olu lawokoiti koubanaba o gedenune, loti kolinawamo ya ogoufámae, loto logimaiye.

Lo melami ka ido Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami mona ka

¹⁴Ido Falisi we kifana ya seni-muluni umamo we yate Yesu kawa limo ya koliti kamana ki minae. ¹⁵Eti ato, amokafo eti loto logimami, Linate ya wenena omunido efe limo mona melonimo wenena minone, loti monabi lele wi minafa, Gotikafo seti-muludigu kani kiyamo monawa ya koli minaiye. Ido wenena yate neta ma kuliya oluti di minamo neta ya Goti omunalo ya fitala kiyami neta yaidana oto ne.

¹⁶Kolafe? Lo melami ka, ido polofete kanina ya lo oloto melemo uti Yoni minami kamenalo ya wae. Yaloti Goti wekudi kiyaba o ledami kala kuwa lalo lo oloto melemo wato, Gotidoka unune, loti auma witi kolamo wenena muki ya koiya fiti lono olu minae.

¹⁷Ido aiga ya mika kosina fuli lenami ya faifa fuli lenagolifa, ido lo melami ka yauti ka kefo efemako ya u kopa ámunami ne.

We wena mofu melamo ya fuko fulitenawamo ka

(Mt 5:31-32, 19:9; Mk 10:11-12)

¹⁸Ena we makafo olonafo fuko fulito, uto wena ailo olami ya kume-ugele naiye. Ido we makafo wena wanafo fuko fulitami ya wena olami ya kume-ugele naiye.

Neta ko nami weki Lasalusiki kanina

¹⁹Ido neta ko nami we ma nemokafo ukanalo owo kisiki kiyobaki meinala naba nemo wito, kamena-kamena wela-neta laloko no-no o minaiye. ²⁰No minaito, ido we ma neta ko ánami wako o-o imo we kuliya Lasalusi ukana muki numuna limo we ²¹neta ko nami we wela-neta leiga ya fulenawamo oluto nenaiye, loti kila kanu welalo wenenalate olumo fulo edato, ono minaiye. Ono minaito, kula yate oti numuna lido kenabu-kenabu o edae.

²²Ena aiga wako o-o imo wema folaito, enisolete ilimiti diti Abalahamu kemanau fulo edae. Ido neta ko nami wemaki folaito, kale li edae.

²³Kale li edato, yo eifámenami yoku minoto ogofu naba-naba kolito ko faka loto yaleka faiga aufaito kami ya Abalahamute Lasalusite lakoina minami ya geyaiye. ²⁴Geyeto Abalahamu eti loto loumami, Menefone, namo milumane kolito ya yoku ogofu naba-naba kolonako, oto ana gala noku fito wene kulumalo fili nedenaiye, loto Lasalusi namodoka ilifo, loto loumaiye.

²⁵Loumaifa, ido Abalahamukafo itibito loumami, Nanefone, koli minane. Mikalo minanimo kamenalo ya netaka-mataka lalo ya moda olageto, ido Lasalusi ya netala-matala nosámami olaima nefa, oiya siya-muluna olu aila wi ede minoneto, ido kamo ogofu koli minane. ²⁶Ido yako minámaiye. Filiga-filiga lamo minonido linete minado muliti yau kowo naba-naba failainako, wenena amalo minamo ya filigaleka ogofuti kamo minanidoka ya ámunagilae. Ido kamo minanidoka yati ogofuti lamo minonido ya ámenagilae, loto loumaiye.

²⁷⁻²⁸Ena itibito loumami, Menefone, ka ma lenae, koli nomo. Menefo numunau kunanefomota faifu (5) ya minamo

ne. Amoki yo eifámenami eba amau ya lumuti ogofu naba-naba kolitenawae, loto Lasalusi ilifageto uto fuka ka logimainaiye, loto loumaiye. ²⁹ Etito loumaito, Abalahamu yakafo itibito loumami, Kunakafomota ya Moseseki polofeteki lufuwa wiyamo yama mino gedaima nenako, kolinagilae, loto loumaiye. ³⁰ Eti lito, loumami, E'e, Abalahamu, menezone, etito minámaiye. We ma folaiguti nedito logiminami ya seni-muluni olu eleyapa winagilae, liye.

³¹ Eti lito, ya loumami, Mosesete polofetete kanina koli fuliti minatoma, ido we ma folaiguti nedito uto logiminami ya ayaidana oti kala ya koli fulitenawamo ne, loto logimaiye.

Mona nosámami yakafo wenena koli kikinina olu kopa o-o imo ka

(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)

17 Yesukafo ege-ege moinamo we eti logimami, Neta-mata mona-mona yakafo oto wenena ya olu nosámami mona melenawae, loto enagoliye. Eti enagolifa, we makafo etito olu lifima fede giminami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne. ² Yaidana we yakafo wenenane yauti lawoko aumala minámami ma olu lifima fede umunae, loto lenami we ya ana-kiyanalo oluti, kenebalalo kifana naba-naba nela witi kuwo noku fulo edamo neko, moda lalo agi ne.

³ Yamu linanimo monatina ya koti kiyaba otiko moinalo. Ido koinakafo makafo nosámami mona melami ya oudageto, siya-muluna olu eleyapa winami, lifimala kilili o edo. ⁴ Ido fo kamena lawokolo ya kamena seweni (7) ya olu nosámami o kedenami ya kamena seweni (7) ya kamodoka itibito oto sene-mulune olu eleyapa wiyowe, lenami, lifimala kilili o edo, loto logimaiye.

Koli kikito umunumo ka

⁵ Ido aposolo yate Wekola loumamo, Kamo koli kikite ya olu naba-naba o ledó, loti lato, ⁶ amokafo itibito logimami, Linate koli kikitina ya kolipa ilawa yaidana oto kefolá minenami ya yá yola afuto lumuto kuwo noku minoto dinane, loti loumunawamo ya wenido meyalo meletó eti enagoliye.

Kouba-naba we lononi ka

⁷ Kati ki efe loti kiyalo. Linate yauti we ma kouba-nabala we ya migu mika fi minenaife, ido sipisipi kiyaba o minenaife, lunaga melageto migu yati itibito oto numugu dinami ya wenabala yakafo loumunami, Alako ano. Wekáneta no, loto loumunaife? ⁸ E'e, etito minámaiye. Amomakafo eti loumunami, Aiyo, kamo wene-neta ofo kito, ukagalo owo wito, wene-neta nomageto notoneto aiga kaimoka ofo ki nenane, loto loumunagoliye. ⁹ Ido kouba-nabala we ya ka loumaido meyalo melami ya ebola lenaife? E'e, eti o edámenaiye. ¹⁰ Yamu linateki ayaidana oti neta logimodo ya o fuli lageto, Lamo faifa kouba-naba we minoto lonote yako ologe. Lebote ya ádalo, loti lalo, loto ya logimaiye.

Yesukafo okola kilamo we teni (10) ya olu faka lo gedami ka

¹¹ Ena Yesu ya Yelusalemu unae, loto kanudo Galili mika onowalo, ido Samalia mika onowalo ya monimo uto, ¹² numuna meya malo u fedeto idaito, okola kilamo we teni (10) yate katula oti, ¹³ faiga minoti au loti lula fiti eti lamo, Yesuwo, wenabao, lamo milumate ya kolo, loti lae. ¹⁴ Eti loumamo we ya geyeto logimami, Linate uti ukani ya yokila ki umamo we ya gilibalo, lito koliti kanudo monimo wado yalo ukani olu mo lo gedaiye. ¹⁵ Ido wemomo wagu yauti we lawoko makafo ukana mo limo

ya eyetoto itibito Yesu nedo oto, Goti ebola au-au loto lomo aiye. ¹⁶Oto ya Yesu kiyanaló kiyana umola fito, Siyane, lalole, loto loumaiye. Eti loto loumami wewa ya Samalia we ne.

¹⁷Yesu ya loga imo, We teni (10) okola kilamo ya muki olu mo lo ged-ofe? Olo. Ido liliga naini (9) egau ya minae? ¹⁸Ailo feka we ama yako oto Goti ebola lenae, loto itibito ainako, liliga ya Goti ebola lenune, loti itibiti ámafe? loto loga o gedeto, ¹⁹ido wewama eti loto loumami, Kamo nedito wo. Koli kikitinimo yakafo ukagalo ya olu faka lo kedaiye, loto loumaiye.

Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamenala ka

(Mt 24:23-28, 37-41)

²⁰Kamena ma Falisi we yate Yesu loga o edamo, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya nenafeko o fedenami ne? loti loga o edato, Yesu ya itibito logimami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya mebe-mabaki wenena omunikafo eyenawamo ya ámenami ne. ²¹E'e, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ya moda linate minagu mino gedami nenako, Uma ya ne. Eyalo, ido, Yola ya ne. Eyalo, loti ádenawamo ne, loto logimaiye.

²²Ena ege-ege moinamo we eti loto logimami, Aiga linate ya namo We Kula ya kofa oloto pi gedenamo kamena lawoko ya eyenune, loti auma witi kolinagilafa, eyámenawamo ne. ²³Ido mate eti logiminawamo, Yolaleka ne. Eyalo, ido, Umaleka ne. Eyalo, loti logiminawamo ya eyenune, loti oluloti gege melámalo. ²⁴E'e, kopana ito kosinalo ya filiga falake loto filiga lamena o fulitami yaidana oto namo We Kula kamenanelo ya itibito o fedenamo ne. ²⁵Etito oloto pinafa, ido kamena oiya ama minamo wenena komu keina naba-naba mona-

mona numuti, meni numuti neyefe loti neyámenawae.

²⁶Ido namo We Kula itibito enamo kamenalo ya Nowa minami kamenalo wenena monani melamo yamaidana oti mona melenawamo ne. ²⁷Aya kamenalo ya wenena weni-neta nonano noti, we wena mofu meleti, we wena anido olu gimiti, yaidana-amaidana mona melemo uti, u Nowa sipiku idaido yalo wafa, ido no lafa naba ya o fedeto muki olu kopa o gedami ne.

²⁸Ido Loti kamenalalo yaki ayaidana oti weni-neta nonano noti, neta-mata meina fiti, neta-mata kifanaló fuloti, ufa neta kifiti, numunina kuti etiti minomino omo idae. ²⁹Etiti minafa, Loti Sodomu fulito wimo kamena yalo yo yaki kifana salifa yo limo yaki ko wiyami yaidana oto kosinalo yati lumuto wenena muki olu kopa o gedami ne. ³⁰Ido namo We Kula olu oloto pi gedenamo kamenalo ya adeina wenena monawa melamo yamaidana oti eti enawamo ne.

³¹Aya kamenalo ya we ma numunala obito minenaidoti ya lumuto uto koukame-akamene lulau olunae, loto numunalau idámenaiye. Ido ayaidana oto we ma minau minenami ya itibito netane ma olunae, loto numudo ámunagoliye. ³²Loti olonafó kala yamu kati ki efe lalo. ³³Makafo aimola oto meletó imo monala ya olu kiki lo minenae, loto kolami ya u kopa unagoliye. Ido makafo aimola oto meletó imo monala yamu kolámenami ya omuna kofawa minowaminowa enami ne.

³⁴Ka ma logimowe. Aya luwaila yalo lele folomolo lawokolo ono minenawami ya lawoko ma oluti ido lawoko ma fuló edenawamo ne. ³⁵Ido wena lele lakoina lono olu minenawaidoti ma oluti ido ma fuló edenawamo ne. [³⁶Ido we lele migu minenawami ma ya oluti ido ma ya fuló edenawamo ne,] loto logimaiye. ³⁷Eti logimaito, amo ya

loumamo, Wekolao, kawa lanimo ya egaleka oloto pinaiye? loti loga o edato, itibito logimami, Kono ukana nedo yalo nema ikime ya oti mau wi-wi ae, loto logimaiye.

Wena-kena ka

18 Ena Yesu ya ege-ege moinamo we ya kamena-kamena Goti loumutiko minoti, aisa loti fultámenawae, loto kepa ka logimaiye. ²Etito logimami, Numuna meya malo ka olu efe lo-lo imo we ma nemo ya Goti koliya kolámoto, ido wenenati yaki koli gimito geye lalo melámaiye. ³Ido numuna meya ayau ya wena-kena ma nemo yakafo kamena-kamena ya ka olu efe lo-lo imo we nedo ya uto ilulu kuto eti loto loumuumu imo, Kuwonefokafo kane ya olu fulu nedainako, yamu kamo ya ane olu faka lo nedo, loto liye. ⁴Eti lito, wewa ya wena-kena kala kamena fana koli fulito minami nefa, aiga siya-mulunau eti loto kolami, Namo ya Goti koliya kolámoto, ido wenenati yaki koli gimito geye lalo melámowe. ⁵Etito nefa, wena-kenawa ya ilulu kuto kamena-kamena loga lonumutoko minageto, aisa lote-nanako, yamu ana olu faka lenae, loto kolaiye, loto Yesu ya logimaiye.

⁶Ena Wekolakafa eti limo, Linate ya ka olu efe lo-lo imo we monala efe ádami we kalawa ya kolalo. ⁷Ido Goti iyaina o gedami wenenala ya fo lido sinidigu kamena-kamena au loti loumuumu o minamo ya ani olu faka ádenaife? Ido kiyaba omo wato aiga ya ani olu faka lenae, loto ádenaife? ⁸E'e, ka ona logimowe. Kenemane oto ani olu faka lenagoliye. Etito nefa, namo We Kula enamo kamenalo ya mikalo koli kikitina nomamo wenena ya olu oloto pinafe? loto logimaiye.

Falisi weki kifana takisi olu-olu amo weki kepa ka

⁹Ido Yesukafo wenena maleka inan-imomu kolamo, Mona efe lotoko mele minone, loti wenena liliga muki ya koli fulu gedamo wenena ya kepa ka maki eti loto logimami, ¹⁰We lele ma Goti loumunaliye, loti felegaga kuliya numuna nabau idami, ma ya Falisi we, ido ma ya kifana takisi olu-olu imo we ne. ¹¹Ido Falisi wema ya nedi minoto, aimolamu ya kolito eti loumami, Aiyo, Gotiyo, wenena liliga ya ugele noti, mona nosámami-asámami meleti, kume-ugele namo mona melamo we, ido kifana takisi olu-olu imo we ama nemo yaidana oto minámonako, yamu siyane, lalole, loto lokomowe. ¹²Namo salele lawoko lulau fo kamena lele wene-neta moi wito ánoto minoto, koukame kofawa oluto ko nomo neta yauti mau naini (9) ya nanimone olumo uto ido mau lawoko (1) ya kumu-kumu omo ne, loto etito loumaiye. ¹³Eti loumaifa, ido kifana takisi olu-olu imo we faiga afumaleka nedi minoto, kosinau kogo ko faka ádoto, ikiyalo kesoba wito, eti loumami, Aiyo, Gotiyo, namo lifimane nemo we ya minowe. Yamu milumane kolo, loto limo ne. ¹⁴Etito loumami we ya Gotikafo monaka efe limo we minane, lo edaito numunaleka wimo ne. Ido ailo wema yamu etito ádaiye, loto logimowe. Yamu we ma aimola kuliya olu faka lo minenami we ya Gotikafo kuliya oluto lumunami ne. Ido we ma aimola kuliya oluto lumuto moni minenami we ya Gotikafo kuliya olu akaiya edenami ne, loto logimaiye.

Yesu nedo nomilipa kefola gilimiti amo ka

(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵Ido nomilipa kefola Yesu nedo gilimiti ato, anakafo atenido melenaiye,

loti afa, ege-ege moinamo we yate goudae. ¹⁶Goudafa, Yesu ya nomilipa kefolo luni fito, amo nedo olu mau wi gedeto, eti limo, Nomilipawa yaidana oti minamo wenena ya Goti wekudi wenenala kiyaba o gedainako, yamu namodo enawamo ya kanu ku gedámalo. ¹⁷Ka ona logimowe. We makafo nomilipa neta faifa umunawamo neta olunami yaidana oto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya olámenami ya Goti kilala yau idámenaiye.

Kiyaba we neta ko nami we kala

(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸Ido kiyaba we makafo eti loumami, Api lilibanimo we lalo, namo kofawa minomo dinamo mona ya olunae, loto kolinamo ya nena mona melenamo ne? loto loga o edaiye. ¹⁹Loga o edaito, Yesukafo itibito loumami, Nedito ya we lalole, loto lo nedane? We lalo ma ya minámaiye. Goti yako lalo ne. ²⁰Ena kamo lo melami ka moda kolife loto kolitanima ne. Etito limo,

Kume-ugele áno. Wenena gini folámo.

Neta ugele olámo. Ka suki logimámo. Okafo mekafo kulini olu faka lo,

loto ka mono lufuwau (*Kis 20:12-16, Lo 5:16-20*) nemo ka ya koli minane, loto loumaiye. ²¹Loumaito, itibito limo, Kipa kefolo minomo kamenaleka yati kawa muki ya meyalo melemo wowe, loto loumaiye. ²²Loumaito, Yesukafo kawa kolitoto eti loumami, Kamo ya neta lawoko mako eti enanimo neta ya faifa ne. Neta-mata muki ko nanimo ya kifanaló fuloto, kifana oluto neta ko ánamo wenena iya mele gimageto ya kosinau koukame ko nenagolane. Ido oto nege melo, loto loumaiye. ²³Kawa loumami ya kolitoto koukame naba-naba ko nami nenako siya-muluna keina iye.

²⁴Eti imo Yesu eyeto loumami, Koukame naba-naba ko namo wenena

ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo ya koiya naba finawamo ne. ²⁵Yafo-kameli yakafa naka kifiyau dinami ya koiya naba finami nefa, ido koukame ko namo wenena yate Goti kilalau dinawamo ya oto diti koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaiye. ²⁶Wenena ya kawa limo ya kolititi eti lamo, Etito nenako, yamu kema wenena olu omuni kenaiye? loti loga o edato, ²⁷Yesu ya limo, Wenena yate ya ogoufámafa, ido Goti yakafa neta-mata muki eti enami ya moda ogofuto minaiye, loto logimaiye.

²⁸Pitakafo eti loto loumami, Lamo ko nonimo netate-matate muki ya moda fulitoto kege melone, loumaito, ²⁹Yesu ya logimami, Ka ona logimowe. We makafo Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami yamu numunala ebalafe, ido olonafufe, ido yalafokunalafofe, ido olafo melafufe, ido nomilipalafe fulitenami ³⁰ya oiya minami kamenalo neta fulitami mulalo-mulalo dito itibito umunami ya oluto, ido aiga kamena o fedenami yalo ya minowa-minowa oto minomo dinami ne, loto logimaiye.

Yesu fulunami ka

(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹Yesu ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) yako gilimito anawaleka uto, eti loto logimami, Lamo ya Yelusalemu idogeto polofetete namo We Kula yamu lufuwa wi melamo ka yama muki u ayalo winaiye. ³²Namo We Kula ya anekiyanelo oluti ailo feka wenena anido gimato, amote kiya o nedeti, kamane kiti, ketufu o nedeti, ³³ipi nofoti, nofo fulunagilae. Ido fo kamena lelei-lawokoi (3) wageto fulunaguti ya kofa nedinagolowe, loto logimaiye. ³⁴Eti logimami kawa muki ya kolife loti kolámae. Ka limo monawa ya olu faluku gedami yamu nena netamu liye? loti ya kolife ádae.

**Yesukafo omuna likami we ma
olu faka lo edami ka**

(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

³⁵Yesu monimo uto Yeliko olu alili melaito, omuna likami we ma ya kanu anawalo amedoto minoto, neta wako lolo imo wema ne. ³⁶Ido wenena mau naba kanu ayalo uti ka lamo ya kolitoto eti loto loga imo, Yae, nedi-nedi ae? loto loga ito, ³⁷eti loti loumamo, Yesu Nasalete numudoti ami we ya monimo wiye, loumato, ³⁸wewa ya au loto lula fito eti limo, Yesuwo, Defiti nakulafo, namo milumane kolo, loto loumaiye. ³⁹Eti lito, wenena komu meleti wamo yate wewa oduti eti loumamo, Ka kedamoto mino, loti lafa, kofa au naba-naba loto eti limo, Defiti nakulafo, milumane kolo, loto loumaiye. ⁴⁰Yesu ka limo kolito, nedi minoto, wewa ya ilimiti minodo alo, lito ilimiti ato adu minaito wewa ya Yesukafo loga o edami, ⁴¹Namo ya kamo nedi-nedi o nedelaiye, loto kolane? loumaito, itibito eti loto loumami, Wekolao, omune kenae, loto kolowe, loto lomaito, ⁴²Yesu itibito loumami, Omuga ko. Koli kikitinimo yakafo olu faka lo kedaiye, loto loumaiye. ⁴³Loumaito, moda ayalo omuna likami ya falatito, Yesu ege meletoto Goti ebola lomo wiye. Ido wenena muki ya eyeti amo yaki Goti ebola lomo wae.

Sakiusi kala

19 Yesu ya Yeliko numudo uto, monimo wiye. ²Ido yalo we ma kuliya Sakiusi ya kifana takisi olu-olu amo we kiyabani we naba minoto, neta ko nami we minaiye. ³Ido wewa yakafo Yesu ya egaidana we ne? loto eyenae, loto kolaifa, we lina nenako, wenena mau naba minagu minoto eyefe adaiye. ⁴Yamu Yesu unaidoka kanu afumaleka ya oluloto komu uto, eyenae, loto ya yá

adeku dito ya minaiye. ⁵Minaito, Yesu aya ebalo o fedeto ko faka loto eyeto, eti limo, Sakiusiyo, alako itibito mikalo lomo. Namona onema ya kamo numugau minenae, loto kolowe, loto loumaito ⁶ayalo kenemaneto itibito lumuto, siya-muluna alikani ito, aiyo-koiyo lo edeto, ilimito numunauka wiye. ⁷Wito wenena muki ya eyeti, koli nosámami umuti eti lamo, Aiyo, lifimala nemo we numunau dito yalo onenagoliye, loti lae.

⁸Eti lafa, Sakiusi nedito, Wekola ya eti loumami, Wekolao, moda kolo. Oi ya ama namo koukamene muki iya meletoto filiga ya neta ko anamo wenena giminae. Ido we ma ka suki loumuto netala lawoko ma ugele olomo ya mulalo-mulalo meletoto itibito neta fo (4) yaidana umunagolowe, loto loumaiye. ⁹Ido Yesukafo eti limo, Wewa yaki Abalahamu ufa fiyaigu yauti nenako, onema Gotikafo numunawau minamo wenena olu omuni kaiye. ¹⁰Etito namo We Kula wenena moni fuisamo wenena ya moni wilito olu omuni kenae, loto omo ne, loto loumaiye.

**Kifana lono olamo we teni (10)
ya lononi meina olamo ka**

(Mt 25:14-30)

¹¹Kawa ya koli minato, Yesu Yelusalemu olu alitami yamu wenena Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami mona ya oiya eti-mati oloto pinaiye, loti kolato Yesukafo kepa ka ma enu wito eti logimami, ¹²Kuliya nemo we ma eba faigalo uto minoto, mikalo kiyabani we wekudi bulu nedato, itibito enagolowe, loto ¹³kouba-nabala we minaguti ya teni (10) luni fiyaito, ato Giliki kifana kuliya mina lawoko ya muki gimito eti logimami, Kifanawa gimomo ya oluti kifana lono olumo wato itibito enae, lototo wiye.

¹⁴Wifa, ido kiyaba o gedami wenena amomu koli nosámami umuti, wewa

wido ya kiyabate we wekudi minenaiye, loto kolámone, loto kawa fulenune, loti wenena ma egeka gilifi melato wae. ¹⁵Wafa, ido kiyabani we wekudi buluto, aiga ya itibito aiye. Itibito oto kifanane gimomo ounawa nenaki olu mene amo ya kolinae, loto kouba-nabala we luni fiyaito ae.

¹⁶Komu ami we eti loto loumami, Wenabao, kamo kifana mina nomanimo yakafo lono oluto kifanaka ounawa teni (10) maki olu mele kedomo ya ne, loto loumaiye. ¹⁷Eti lito, kiyaba we ya eti loumami, Kouba-nabane weyo, lonoka lalo eyowe. Kamo neta kefo efema ya kiyaba lalo aninako, numuna meya teni (10) ya kiyaba enane, loto loumaiye.

¹⁸Loumaito, ido kouba-nabala we naba tu ya oto eti limo, We nabao, kamo kifana mina nomanimo yakafo lono oluto kifanaka ounawa faifu (5) maki olu mele kedomo ya ne, loto loumaiye. ¹⁹Loumaito, kiyaba we ya eti loumami, Numuna meya faifu (5) ya kiyaba enane, loto loumaiye. ²⁰Eti loumaito, kouba-nabala we ma oto eti loumami, We nabao, kamo kifana mina nomanima lafo-lafoku yau asa wito falukuto melomo uma ya ne. ²¹Kamo seka-muluga itanimo nenako, kolika kolowe. Ido neta ma netaka minámami ya faifa olu-olu animo ne. Ido neta migu kifamo neta kifámanimo ya faifa kofu-kofu anima ne, loto loumaiye.

²²Eti loto loumaito, kiyabala we yakafo itibito loumami, Kouba-naba we kefali nosámanimo, kaimoka ka lanimo yakafo olu kalo kedenagolowe. Namo sene-mulune itoto, neta ma netane minámami ya faifa olu-olu oto, ido neta migu kifamo neta kifámomo ya faifa kofu-kofu omo ya moda kolitabe? Olo. ²³Eti loto kolanimo ya itibito enami kame-nalo ya kifanalaki ounaki olunaiye, loto kifanane komomo ya kifana mele-mele amo numugu ya nedito mele nedámame?

loto loga o edaiye. ²⁴Loga o edeto wenena adu nedi minamo ya eti loto logimami, Kifana anau olu nemo ya ipoti oluti kifana mina teni (10) ko nami we ya umalo, loto logimaito ²⁵amo yate itibiti loumamo, We nabao, amo ya kifana mina teni (10) ya moda olu minaima ne, loti loumato, ²⁶itibito eti loto logimami, Neta ma ko namo wenena muki ya maki enu wito giminami ne. Ido neta ma ko ánamo wenena neta kefo ko namoma ya amodokati ipenamini ne, loto logimowe. ²⁷Ena kuwonefomota namomu ya mikalo wekudite minenaiye, loti kolámamo ya gilimiti oti namo omunelo ya gini folalo, loto limo ne, loto logimaiye. ²⁸Ena Yesu ya kawa ya logimi fuli lototo Yelusalemu unae, loto komu meleto idaiye.

Yesu Yelusalemu yalo mikalo wekudi yaidana oto idami ka

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Yo 12:12-19)

²⁹Monimo dito mowa kuliya Olifi mowa yalo Betefage ido Betani numuna olu adu meleto ege-ege moinamo we lele komu gilifi meleto eti logimami, ³⁰Linate numuna meya youmalo uti dinawaido ya yafodogi momola meyalo moinámamo nela witamo minenami ya eyeti nelalo efiliti oluti amalalo itibiti ailo. ³¹Ido we makafo, Linate ya nediti nela ya efilaiye? loto loga o gedaitoma, eti loumailo, Wekola lonola ma neto yamu lito oiye, loti loumailo, loto logimito gilifi melaiye.

³²Gilifi melaito, wewa lele ya monimo uti netawa muki Yesu logimamidana oto oloto pi gimaito eyeti ³³uti yafodogi momola ya nela efili minaito aboga yate oti logimamo, Linate ya nediti yafotedogi momola ya nela efili minaiye? loti loga o gedato, ³⁴itibiti logimami, Wekola lonola ma neto yamu lito oiye, loti laiye.

³⁵Eti loti yafo-dogi momola ya ilim-iti Yesu nedo ya oti ukanido owo mulalo wiyamo ya kololototi yafo-dogi momola meyalo ya meleti Yesu ana olu faka lato meyalo idaiye. ³⁶Dito minoto monimo wito wenena yate ukanido owo feka wiyamo ya kololototi kanudo unaido kolaleka wilimo wae. ³⁷Eti ato, Yelusalemu adu Olifi mowa fulito waka afumaleka wimo kanudo ya aito, ege melamo wenena muki mau naba yate alikani naba oti, Goti aumala gilibami neta muki oloto pi gedami ya eyamo yamu au naba-naba loti Goti ebola loti, kuliya olu faka loti eti lamo,

³⁸Aiyo, kiyabate we wekudi Wekola kuliyalo ami we ya lalo kolimo wimo ne.

Ido kosinau you amene mona ya oloto piyaito, yoiyau kosinau minamo yaki ayaidana oti kuliya olu faka lolo ae,

loti ya lomo wae.

³⁹Wenena mau naba minagu yauti Falisi we mate Yesu eti loti loumamo, Api lilibanimo we, kege melamo we ya lo fuko gedageto weni itoti minenawae, loti loumato, ⁴⁰itibito logimami, Namoka logimowe. Ka ádatoma, kifana yate kai melenagilae, loto logimaiye.

Yesukafo Yelusalemu yamu kufu imo ka

⁴¹Ena Yesu monimo uto, Yelusalemu olu alili meletu, numuna meya naba ya eyeto wenena yau minamo kufuni o gedeto ⁴²eti limo, Aiyo, onema oiya amalo namokafo olu you amene mona mele gedenamo mona ya linanimotina kolife loti koli minamo neko, lalo agi ne. Nefa, oiya netawa olu faluku gedami yamu omudikafo ogofuti ágae. ⁴³Ogofuti ágato, kamena ma enami yalo ya linate kuwotibo-mota numuna meya naba kilalo kifana okoli melemo diti yalo diti ogona o gedeti kanu muki

unawagu-unawagu ito gedenawamo ne. ⁴⁴Ido numuni meya muki ya luko-mako oti olu kopa o edeti we wena nomilipani muki minamo ya gini fulunawamo ne. Gotikafo olu omuni kenae, loto ami kamentala ya kolife loti eyámamo nenako, yamu kifana ya kifana ma mulalo nemo ma minámenami ne, loto limo ne.

Felegaga kuliyai numuna nabau Yesukafo wenena neta kifanaló fulamo ya giyadami ka

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Yo 2:13-22)

⁴⁵Ena Yesu felegaga kuliyai numuna naba kilalau dito wenena neta kifanaló fuloti minamo ya apito giyado feka ito eti logimami,

⁴⁶Numune ya ka lonumu-numu amonumunale, loti lenawamo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 56:7*) ya nemo nefa, linate yate olu ugele we numuni yaidana o minae, loto logimaiye.

⁴⁷Ido kamena-kamena ya felegaga kuliyai numuna nabau api gilibimo wifa, yokila ki umamo we kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido wenena kiyabani we yate Yesu ofo fulunawamo kanu ya moni wilafa, ⁴⁸wenena minamo ya auma witi ka limo ya kolanako, yamu ofo fulunawamo kanu ya olu oloto piyámamo ne.

Yesu kema welalo api lilibane? loti loga o edamo ka

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

20 Kamena ma Yesu ya felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya wenena api gilibito kawa kuwa lalo lo oloto melaito, yokila ki umamo kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido wenena kiyabani we yaki amodoka oti ²eti loumamo, Kamo netawa o-o minanimo ya kema welaloti kolito o-o ane? Kemakafo lokomaito o-o ane? loti loga o edato, ³itibito logimami, Namoka yaki ka ma loga o gedenagolowe. Lono-

malo. ⁴Yoni ya kema welaloti wenena noku wi gedaiye? Kosinau nemo we welaloti nefemo, ido wenena wenidoti nefe? loto loga o gedaiye. ⁵Loga o gedaito, inanimoni lokoli-fakoli oti eti lamo, Lamo ya kosinau nemo welokati ne, loto lenumo ya amokafo ya, Aiyo, linate ya nediti koli kikito umámae? loto lolumunagoliye. ⁶Ido wenenadokati ne, loto lenumo ya wenena muki yate kolamo Yoni ya polofete ne, loti kolama nenako, kifanakafo lofo fulunagilae, loti kolamo yamu ⁷itibiti loumamo, Egalekati ne? Lamo kolife ádone, loti loumato, ⁸Yesukafo limo, Namu yaki kema welaloti amaleka neta o-omo ya logimámenagolowe, loto logimaiye.

Kiyaba we nosámamo nela waini migu lono olamo ka

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹Ido Yesu ya wenena muki kepa ka apito eti logimami, We makafo nela waini kifomo mine ya kiyaba o minenune, lenawamo meina numunawae, loto lonowa anido meleito mika faiga uto yalo kamena fana minaiye. ¹⁰Minaito, ilawa linami kamenalo ya kouba-nabala we ma mineuti ilawa liliga umato oluto enaiye, loto mina kiyaba o minamo we minado ilifi melaito, u fedaifa, ofoti, neta ma umámoti, iyadato, faifa itibito aiye. ¹¹Itibito aito, kouba-naba we ma ilifi melaito, minadoka wifa, amoki ofoti olu nosámami o edeti neta ma umámoti iyadato faifa itibito aiye. ¹²Itibito aito, kouba-nabala we mama ilifi melaito, minadoka wifa, ayaidana oti ofoti ukana olu nosámami o edeti itufae. ¹³Itufato, nela waini mi aboga yakafo eti loto limo, Nedi nedi enae? Nanefo sene-mulune umomo we ya minado ilifi melenae. Ilifi meloneto unami ya kala kolinagilae, loto kolito ilifi melaiye. ¹⁴Ilifi melaito, minadoka wifa, eyeti lokoli-fakoli oti eti lamo, Wewa ami yakafo melafo

fulunami kamenalo netala-matala iya ku edami ya olunagolinako, yamu ofo folokele. Lalimote melafo fulunami kamenalo ya iya ku edami netala muki ya olunagolone, loti ¹⁵ya anakiyanalo oluti nela waini migu yauti olu fulo feka iti ofo folae. Yamu linate kati kiyalo. Nela waini mi aboga yakafo nedi-nedi o gedenami ne? ¹⁶Amokafo minado uto ya nela waini mi kiyaba o edamo wewa muki ya gini fuluto, migu lonowa ya ailo wenena anido melenagoliye, loto logimaiye. Logimaito, kawa kolado eti lamo, Ei, eti ámenami ya lalo ne, loti lae.

¹⁷Eti lato, Yesukafo kogo geyeto, eti loto logimami,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22*) nemo kawa monala ya linate egaidana oti lenawamo ne? ¹⁸Kolalo. We makafo kifanawama yalo lumu fou lenami ya aumala leke-make oto olu kopa enami ne. Ido kifanawa yakafo we ma meyalo olumo winami ya wewa ukana ya upanapatenami ne, loto logimaiye.

¹⁹Eti logimaito, lo melami ka api gilibamo weki, ido yokila ki umamo we kiyabani weki ya Yesukafo kepa kawa limo ya inanimoni lo gedami ka kolititi, ayalo ana-kiyanalo olunune, loti kanu ya moni wilafa, wenena kolini kolae.

Kifana takisi Sisa umunube? loti Yesu loga o edamo ka

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

²⁰Ena kiyaba amo ya wenena maleka ya momona oti neta ma enaido eyenawae, loti gilifi melae. Gilifi melamo wenenawa ya monate efe limo wenena minone, loti suki neta ae. Amo ya Yesu ka lenami ya kolito ligiya lo edenumo mona ma moni wilito, olu oloto pito ilimito uto gamani kiyaba we wenaba

analo melenune, loti kolamo yamu ²¹ eti loti loga o edamo, Api lilibanimo we, kolonimo ya kamo ka onako loto mona efe limoko api gilibi-gilibi animo ne. Ido wenena mele dilumu o gimámane. Ido Goti kanulalo moninumo mona ya ona efe loto api lilibi-lilibi o minane, loto koli minone. ²² Yamu lagetomo kolinune. Kiyaba we wenaba Sisa kifana takisi umu-umu onimo mona ya efe loto nefe? loti loga o edae. ²³ Eti loti loga o edato, kepa mele edamo kolito eti logimami, ²⁴ Kifana denaliyasi ya nilibalo. Ounaki lufuwalaki kifanawalo nemo ya kema netala ne? loto loga o gedaito, itibiti eti loti lamo, Ya Sisa onunaki lufuwalaki ne, loti loumato, ²⁵ eti logimami, Etito Sisa netala oluti ya Sisa itibiti umalo. Ido Goti netala oluti ya Goti itibiti umalo, loto logimaiye. ²⁶ Ido amo yate Yesu ya wenena omunido ka lenami ma oluti ligiya lo edenawamo ka ma ogofuti oloto piyá-mae. Ido itibito ka logimami koliti elegiti, ka ádoti minae.

**Folaguti kofa neidamo yamu
Yesu loga o edamo ka**

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Ena Sadusi we maleka wenena folaguti kofa neidámenawamo ne, loti kolamo wenena ya Yesu nedo oti eti loti loga o edamo, ²⁸ Api lilibanimo we, Mosesekafo mono ka lufuwau eti loto limo, We ma nomilipala kedámoto folagetoma, olonafo kofawa minaito kunalafo wena-kenawa ya oluto yalafodo nomilipa olu oloto pi edenaiye, loto limo ne. ²⁹ Yamu we ma nalafo seweni (7) minagu yauti komu we yakafo wena olaifa, nomilipala kedámoto ya folaiye. ³⁰ Ido folami we kunalafo makafo wena-olaifa, ayaidana oto folaiye. ³¹ Folaito, aiga kunalafo naba tili (3) yakafo olaifa, folaiye. Etiti kipawa seweni (7) yama ayaidana oti oluti nomilipala ma

kedámoti folae. ³² Folato, ido aiga wena-wawa yamaki folaiye.

³³ Ena folaguti kofa nedinawamo kámenalo we seweni (7) ya wena-olamoma nenako, yamu aya kámenalo ya kema olonafo minenami ne? loti loga o edato, ³⁴ Yesukafo itibito eti loto logimami, Onema kámena amalo minamo wenena ya we wena mofu meleti, we wena anido olu gimiminae.

³⁵ Eti afa, ido aiga kámena naba fedenaído yalo Gotikafo wenena maleka yamu eti limo, Monani efe limo wenena folaguti kofa olu nedi gedoneto namoki minenawae, loto lo gedami wenena ya we wena mofu melámoti, we wena anido olu gimámenagilae. ³⁶ Aya wenenawa ya enisole yaidana oti kofawa minomo diti ya kofa ogofuti folámenagilae. E'e, ido folaguti olu kofa nedi gedami nenako, Goti nomilipala minae. ³⁷ Ido Mosese yaki yá kefolalo yo limo kala ya lufuwau wiyáigu yau Wekola kala yamu eti limo, Namo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minaiye,

loto ka mono lufuwau (*Kis 3:6*) nemo ka yakafo wenena folamo ya folaguti kofa nedinawae, loto api lilibaiye. ³⁸ Yamu amo omunalalo wenenala muki ya kofawa minomo idamo nenako, Goti ya folamo wenena Gotinina minámaifa, kofawa minamo wenena Gotinina ne, loto logimaiye.

³⁹ Eti loto logimaito, lo melami ka api gilibamo we malekate itibiti eti loumamo, Wekolao, kamo ka lagetomo lalo iye, loti, ⁴⁰ koli gimaito kofa loga-miga o edámae.

**Yesukafo Kilisto yamu
loga o gedami ka**

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Ena Yesukafo ya eti loto logimami, Goti ilifi melami we Kilisto ya Defiti nakulafole, loti lo minamo ya nediti lae?

⁴²Defiti aimola yakafo Mono Nema lufuwa wiyagu yau eti loto limo, Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ⁴³ya kuwokafo-mota fulo kiyaga feumau gedenagolowe, loto limo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya limo ne. ⁴⁴Etito Defitikafo ya Wekolanele, loto linako, egaidana oto amo ufa fuyaiguti minami ne? loto loga o gedaiye.

Api gilibamo we monanina yamu logimami ka

(*Mt 23:1-36; Mk 12:38-40; Lu 11:37-54*)

⁴⁵Wenena muki ka limo koli minado Yesu ya ege-ege moinamo we eti loto logimami, ⁴⁶Linate ya lo melami ka api gilibamo we yamu koti kiyaba oti moinalo. Amo yate ukanido owo fanafana witi moniti, ido maketilo ya wenena leyeti aiyo-koiyo lolumunawae, loti koliti, ido mono numugu idamo ya wenena omunido folomo welalo yako minenune, loti koliti, ido weni-neta nenune, loti amo kamena ya folomo welalo komu yaloko minenune, loti koli minae. ⁴⁷Ido wena-kena numuni netani-matani fa oluti, ido wenena leyenawae, loti ka fanafana Goti loumu-umu o minae. Aya wenenawa ya lifima ka naba-naba itibito giminagoliye, loto logimaiye.

Wena-kena makafo Goti neta ma umami ka

(*Mk 12:41-44*)

21 Yesu ya ko faka loto neta-mata ko namo wenena yate kifana ya felegaga kuliyai numuna nabau kifanakoukame yau fulo minamo ya geyaiye. ²Geyeto ido wena-kena ma netala minámami ya oto kifana lafa kefolaleleko ya wani (1) toya yaidana oto fulami yaki eyaiye. ³Eyeto eti loto limo, Ka ona logimowe. Wena-kenawa netala minámami

kifanala fulami yakafo wenena liliga kifanani fulamoma ya olu fulo gedaiye. ⁴Aya wenena ya neta-mata ko namo yauti fulato, netanina muki faifa nefa, ido amo netala minámaigu yauti ya neta kefo efema mino edaido muki moda fulo fuli lito ya ma minámaiye, loto logimaiye.

Yesukafo felegaga kuliyai numuna naba u kopa unami ka limo

(*Mt 24:1-2; Mk 13:1-2*)

⁵Ena ege-ege moinamo we malekate wenenate kifana lalo-talo melamoki, ido Goti seni-muluni umuti umamo netaki yakafo felegaga kuliyai numuna naba ekeina olu edamo ya koti lomo wafa, ido Yesukafo logimami, ⁶Netawa ama eyamo ya kamena aiga fedenami kame-nalo kifana makafo kifana ma mulalo nemo ya koitámoti, muki ya luko-mako enagilae, loto logimaiye.

Keina naba fedenami ka

(*Mt 24:3-14; Mk 13:3-13*)

⁷Ido amo yate eti loti loumamo, Api lilibanimo we, netawa ya nenafeko fedenaiye? Ido nena mebe-maba oloto piyageto netawa ya moda alili melaiye? loto kolinune, loti loga o edato, ⁸itibito eti logimami, Linate kote witenawae, loti koti kiyaba oti moinalo. Wenena so loti ya oti kuline oluti eti lenawamo, Namu ya wewa ya minowe, loti ido, Kamena naba ya moda alitiye, loti lenagilae. Linate ya wenenawa ya gege melámalo. ⁹Ido fina ka ido lowa ka kolitima, koli gimámaneyo. Netawa ya komu oloto pinagolifa, mika kosina fuli lenami kamena ya ayalo fedámenami ne, loto logimaiye.

¹⁰Ido ka ma enu wito logimami, Ido wenena mikau-mikau fina lowa fimo wato, ido mikalo kiyaba we ma wenenalaki ido kiyaba we ma wenenalaki lowa fina fimo unawamo ne. ¹¹Ido mika

mima naba-naba enaiye. Ido kadunamu naba fedenaiye. Ido eba maleka neta kilinawamo neta nosámami-asámami oloto pinaiye. Ido neta mona-mona koli naba-naba giminamiki, ido kosinaloti mebe-maba naba-naba yaki ya oloto pinagoliye.

¹²Netawa muki ya oloto piyámageto linate ani-kiyanido oluti olu nosámami o gedeti, gilimiti mono numuna kiyaba weki ido nela numuna kiyaba weki anido melenawamo ne. Ido mikalo wekudiki wenena kiyabani we wenabaki omunido ya nedi gedenagilae. Linate namo kuline olu minamo yamu eti o gedenagilae.

¹³Eti o gedenawamo kamenalo ya linate kala kuwa lalo ya lo oloto melenagilae.

¹⁴Linate lo oloto melato, ligiya lo gedewawado nena ka itibito logiminumo ne, loto kate ligi-ligi kiyámenune, loti auma witi kolalo. ¹⁵Nanimone yakafo wetido ka melete ido manidigu melenamo ka ya kuwotibo-mota yate katina oluti lumuti olu fulo gedene, loti lenawamo ya ogoufámenagilae.

¹⁶Linate ya otige, metige, yatige kuanatigemota ido minamo ufa wenenati, ido yowotibomota yate kuwotibo-mota anido melato, minagu yauti maleka ya gini fulunagilae. ¹⁷Ido linate ya wenenane minanako, wenena muki senimulunigu koli nosámami-asámami giminagilae. ¹⁸Eti enagilafa, manidi yowala lawoko ma ya u kopa ámenagoliye. ¹⁹E'e, linate mino auma witi minenawamo ya kofawa minomo dinawamo mona oloto pi gedenagoliye, loto logimaiye.

Yelusalemu u kopa unami ka

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰Ido ka ma enu wito logimami, Ena kimiwe mau naba yate oti Yelusalemu olu ogona enawamo geyenawado ya moda u kopa unami kamenala alitiye,

loti ya kolinagilae. ²¹Aya kamenalo Yudia mikalo minenawamo wenena ya mowaleka koli walo. Ido numuna meya nabau minenawamo wenena ya ebawa fuloti walo. Ido migu minenawamo wenena ya numuna meya nabau idámalo.

²²Aya kamenawalo ya lifima ka itibito giminami kala lufuwa wiyamo muki yama u ayalo winaiye. ²³Ido aya kamenalo aiyo, wenaipa nomilipanilunigu nemoki, ido wenaipa nomilipanina amina no minenawamoki ya keina naba-naba kolinagilae. Ido wenena muki mikawa amalo minenawamo ya keina naba kolato, Gotikafo wenenawa lifima ka itibito giminaiye.

²⁴Ido kuwonibo-mota yate gini-gini amo emi yakafo giniti, ido nela wi gedeti, gilimiti mikau-mikau unagilae. Ido ailo feka wenena yate Yelusalemu mikalo kiyani leya wimo moinato, kamenani fuli lageto kofa leya wiyámenagilae, loto logimaiye.

We Kula itibito enami ka

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵Ido ka ma enu wito logimami, Ena fo, ikana, ukulu yalo mebe-maba oloto pinagoliye. Ido mikalo wenena mikau-mikau minamo yate kuwo nokafo satoto naba-naba imo nola naba lenami ya koliti kani ligi-ligi kiti koli naba giminagoliye. ²⁶Ido kosinalo neta nemo ya momoga enami nenako, wemomo mikalo neta ma fedenami kenune, loti kiyaba o minenawamo ya koli naba-naba gimageto, folamo yaidana oti minenagilae. ²⁷Aya kamenalo We Kula namo ya kosinalo limuku o fedeto aumane nabaki, ido lamena nabaki oneto neyenagilae. ²⁸Aya netawa apito oloto pinami, meina fito efili gedomo kamena moda adu mele minainako, yamu nediti ko faka lalo, loto logimaiye.

Yá ade kepa ka

(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Yesukafo kepa ka eti loto logimami, Linate ya yá adeki ido yá liliga muki koti monanina kolalo. ³⁰ Yá aila kofawa winami, linanimote ya koti, ayalo fo lenami kamena adu melaiye, loti ya kolikoli ae. ³¹ Etito netawa logimomo yaki oloto piyaito, linate eye minenawamo, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kamenala adu melaiye, loti kolinagilae.

³² Ka ona logimowe. Kamena oiya ama minamo wenena maleka folámato ya netawa muki logimomo ya oloto pinami ne. ³³ Kolalo. Mika kosina ya fuli lenagolifa, namo kane ya minowa-minowa omo dito fuli ádenami ne, loto logimaiye.

Yesukafo ege melamo wenenala koti kiyaba oti moinalo, loto limo ka

³⁴ Linate ya koti kiyaba oti moinalo. Nonano weti-neta naba nato, omudi monito kati-manidi u kopa unami mona, ido ukadi atuwa neta yamu kati mudi kiti, seti-muludigu keina naba-naba kolitenawae, loti kamena naba yakafo kilifu ku olamomaidana oto kaita oloto pi ledetenaiye, loti koti kiyaba oti moinalo. ³⁵ Etito aya kame-nawa ya wenena muki mikau-mikau minenawado yalo ya oloto pinagoliye. ³⁶ Yamu netawa oloto pinami olu afima o ledetenaiye, loto ido We Kula omunalo ogofuto nedi minenagolone, loto ade olu faka lo, loti kamena-kamena koti kiyaba oti moniti Goti loumumo idalo, loto logimaiye.

³⁷ Ido kamena-kamena Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau ya api gilibilgili o minaito, lunaga melaito, numuna meya fulito Olifi mowalo dito yalo ya luwaila mino-mino iye. ³⁸ Eti o minaito ko lito wenena muki ka lenami ya kolinune, loti felegaga kuliyai numuna nabau oti mau wiyae.

Yudasikafo Yesu kuwolafo-mota anido giminae, loto logimami ka

(Mt 26:1-5, 14-16; Mk 14:1-2, 10-11; Yo 11:45-53)

22 Ena folima ya beleti olufe loti fudodo imo neta yisi melámoti faifa kiti no-no amo foliwa kuliyai Elita o Gedami kamena ya alili melaito, ² Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ya wenena kolinina kolanako, yamu Yesu ya egaidana oto ofo fulunuwe? loti kanu ma moni wilimo wae.

³ Etiti minato, Yesu ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti we ma kuliyai Yudasi kuliyai ma Isikaliyoti nemo ya Satanikafo lulau idaiye. ⁴ Lulau idaito, Yudasikafo Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido felegaga kuliyai numuna naba kimiwe kiyabani we minado uto Yesu ya anido melemami ka ya logimaito, lakoina lokolifakoli o minae. ⁵ Lokoli-fakoli o minoti, seni-muluni alikani naba-naba oti ya kifana kumunune, loti loumato, ⁶ O, loto wenena naba minámamo kamenalo Yesu kuwolafo-mota anido giminae, loto kiyaba o minaiye.

Yesuki ege-ege moinamo weki weni-neta namo ka

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Yo 13:21-30)

⁷ Ena folima ya beleti olufe loti fudimo neta yisi melámoti faifa kiti no-no amo kamena ya oloto piyaiye. Aya kamenalo ya Elita O Gedami kate meletenaiye, loti sipisipi momola ya ofoti no-no ae. ⁸ Yamu Yesukafo Pitate Yonite eti loto gilifi melami, Linate ya uti Elita O Gedami kobina nenumo ofo kinawaiye, loto logimaito, ⁹ itibiti eti loumami, Numuna egau ofo kinaliye? loti loga o edaito, ¹⁰ eti loto logimami, Kolailo. Linate numuna meya nabau dinawaido

ya we ma no fi-fi amo masa mofu enami we ya katula oti, ege meleti wailo. Ido numunau dinami ya ayau idailo. ¹¹Diti numuna aboga eti loumailo, Api lilibami wekafo nege-nege moinamo weki Elita O Gedami kobina nenumo eba ega ya ne? loto loga o kedaiye, loti loumailo. ¹²Eti loununawami ya eba naba ma folomo kunu-anu wilamo eba ya gilibageto yau wete-neta ofo kiyailo, loto logimaiye. ¹³Logimaito, fulo edeiti uti, Yesu limo netawa yaidana olu oloto piti, Goti Elita O Gedami weni-neta ofo kiyaiye.

Yesukafo mono kobina gimami ka

(Mt 26:26-30; Mk
14:22-26; 1 Ko 11:23-25)

¹⁴Ena kamenawama o fedaito, Yesuki ido aposolola yaki neta nenawamo folomolo amedoti minae. ¹⁵Amedoti minato, eti loto logimami, Miluma kolinamo kamenane alitimo yamu komu ya Elita O Gedami wete-neta ama linateki nenune, loto auma wito kolowe. ¹⁶Ido aya yamu ka ma logimowe. Namu ya Elita O Gedami wete-neta kofa ánoto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami eballo Elita O Gedami mona ona ya enaido yalo kofa nena, loto logimaiye.

¹⁷Logimito ya nomu olutoto, siyane, lalole, loto loumuto ya eti logimami, Linate oluti minagu ya iya melalo. ¹⁸Ka ma logimowe. Namu ya no waini kofa ánoto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledenami kamena oloto pinami yalo kofa nena, loto logimaiye. ¹⁹Eti logimito beleti oluto, siyane, lalole, loumuto ya leketo gimito eti loto logimami, Ama ya namu ukane nemo ya linatemu umu minowe. Monawa etiti melenawamo kamenalo ya kati ki numuti etiti melemo idalo, loto logimaiye. ²⁰Ido aiga no fuli lotiti ya nomuma yaki ayaidana oto oluto eti logimami, Nomu amau ya namu wanune ya Gotiki olu kutifi gedami ka kofawa olu auma wi edami wa-

nune ya linatemu lekinamo ne. ²¹Etito nefa, namu kuwonefo-mota anido melenami we ya namote folomolo amalalo ya lakoina wete-neta no minoiye. ²²We Kula namu ya Gotikafo, Eti enane, loto limo welalo ya melenagolofa, ido kuwonefo anido melenami we ya aiyu, lifima ka naba-naba itibito olunami ne, loto logimaiye. ²³Eti loto logimaito, inanimoni minagu yau, Kemakafo ya eti enaiye? loti loga-loga ae.

Kemakafo u komu uto naba minaiye, loti moila fiyamo ka

²⁴Ena ege-ege moinamo we yate moila fi filiga-filiga oti ya lamo, Lalimo yauti kema kuliya u komu uto ne? lato, ²⁵Yesukafo ya eti loto logimami, Ailo feka wenena mikalo kiyabani we wekudi yate wenena auma witi kiyaba o gedato, ido kiyabani we ma kulini ya wenena koinanibo-motale, loti melae. ²⁶Etiti melamo mona yaidana oti linate melámalo. E'e, linate minagu yauti kuliya nemo we ya linate kuananibo aiga we yaidana oto minenaiye. Ido kiyabatina we ya kouba-naba we yaidana oto minenaiye. ²⁷Kolalo. We lele yauti kema ya kuliya nemo we ne? We ma amedoto minoto wela-neta no minami wefemo, ido kouba-nabala we wela-neta ofo ki umunami we ne? Wela-neta no minami we ya kuliya nemo we ne, loti koli minae. Etito nefa, ido namu ya linate minagu minomo ya koubanabatina we yaidana oto minowe.

²⁸Ido neta-mata muki kepa mele numunae, loto fedami kamenalo ya linate yate fulo nedeiiti ámuti namoki lakoina mino-mino amoma wenena ya minae. ²⁹Ido Menefokafo kiyaba we wekudi lono nomami yaidana oto namu ya kiyaba we wekudi lono ya linate gimowe. ³⁰Namu kiyaba we wekudi lono olunado yalo linate namoki lakoina neta noti, ekeina folomolo amedoti

minoti, Isilaeli wenena afo monalo-monalo tuwelu (12) ya iya mele gedeti wenenawa kiyaba o gedenawae, loto lonowa gimowe, loto logimowe, loto liye.

Yesukafo Pita ya kuline olu falukunane, loto limo ka

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Yo 13:36-38)

³¹ Yesukafo limo, Saimoniyo, Saimoniyo, Satanikafo yuwa witi ilawa lilika wiyamo yaidana oto linate ya lilika winafao, loto Goti loumaifa, ³² ido namo yakafo koli kikitanimu ya fuli lotenaiye, loto kamomu kolito Goti loumowe. Ido kamo eleyapa wito itibito enanido ya aukafomota olu aumafofo lo gedo, loto loumaiye.

³³ Eti loto loumaito, itibito loumami, Wekolao, kamo nela fi kedenawafe, ido kofo fulunawafe, unanido ya lakoina unagolowe, lito ³⁴ Yesukafo limo, Pitao, lokomowe. Okolofokafo onema luwaila nola ádageto kamo kamena lelei-lawokoi ya wewa eyámowe, loto kuline olu faluku nedengolane, loto loumaiye.

³⁵ Ena Yesu ya loga o gedami, Komu gilifi meloneto kifana owotina, ido owo, ido kiyanido wiyamo neta ya olámoti moinamo yama neta ma mino gedámami nefe? loto loga o edaito, itibiti loumamo, Lamo ya neta ma moni wilámone, loti loumae. ³⁶ Loumato, amo eti logimami, Etito ya nefa, oiya ya kifana owo ko nenawamo ya oluti, ido owo yaki oluti, ido fina finawamo emi ko ánotima, ukanido owo ya kifanalo fuloti meina olunawamo yakafo fina finawamo emi ya meina fiyalo. ³⁷ Lufuwa wiyaiyu eti limo, Amo ya koliti kolámoti amo wenena yaidana oto minaiye, loti eyamo ne, loto ka mono lufuwau (Ais 53:12) nemo ka yama namodoka kulawa enagoliye. Ona, namomu lufuwa wiyamo muki

ya moda kulawa o fuli lenagoliye, loto logimaiye. ³⁸ Eti logimaito, ege-ege moinamo we eti loti loumamo, Wekolao, lamo ya fina finumo emi lele ya olu minone. Eyo, loumato, itibito logimami, Moda ya ogoufaiye, loto logimaiye.

Yesukafo Getesemani kinibau uto Goti loumami ka

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Ena Yesu ya kamena-kamena o-imo ya oto Olifi mowalo ya idaito, ege-ege moinamo we ege wae. ⁴⁰ Ege wato, ido ebawalo yama o fedeto ege-ege moinamo we eti logimami, Linate ya mona nosámami yakafo kepa mele ledageto ya lumu fou lotenune, loti Goti ya loumutiko minalo, loto logimaiye. ⁴¹ Logimito fulu gedeito amodokati monimo kefo ma uto, kiyana umola fito ya Goti eti loto loumami, ⁴² Menefo, miluma kolomo kapu ama ya olu fulu nedo, loto kolomo nefa, kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumaiye.

[⁴³ Eti lito, kosinau yati enisole makafo oloto pi edeto auma umaiye. ⁴⁴ Ido Yesu ya siya-mulunau keina naba-naba kolito, Goti ya auma wito loumumo idami kola-welalo ya koiya fiyamila ya wanu yaidana oto mikalo ya lomaiye.]

⁴⁵ Etito loumuito ya nedito, itibito ege-ege moinamo we minado uto geyami ya seni-mulunigu keina naba imo yamu aisa loti oku ono minae. ⁴⁶ Oku ono minamo ya eti loto logimami, Linate nediti oku ono minae? Mona nosámami kepa mele ledenaido ya lumu fou lotenune, loti Goti loumu-umu o minalo, loto logimaiye.

Yudasikafo Yesu kuwolafo-mota anido melami ka

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Yo 18:3-11)

⁴⁷ Yesu kawa ya eti lo minaito, wenena naba mau minamo amodoka o fedato,

ege-ege moinamo we tuwelu (12) yauti wema kuliya Yudasí yakafó olu komu meletó gilimitó Yesu nedo oto, mudo edenae, loto adu aifa, ⁴⁸Yesu ya loga o edami, Yudasíyo, We Kula namo ya mudo nedenanimokafó olu kuwonefomota anido melabe? loto loumaiye.

⁴⁹Ido Yesu ege melamo we ya neta fedenagolimo ya koliti eti loti loumamo, Wekolao, lamo ya fina fi-fi onimo emite yakafó gininube? loti loga o edeti, ⁵⁰amodokati makafó yokila ki umumu amo we wenabani koubanabala we emikafó kala onaleka ya fuko fulitaifa, ⁵¹Yesu ya netawa eyeto eti limo, Mona ya fulitalo, loto wewa kala ya oluto olu faka lo edaiye.

⁵²Ena Yesukafó Goti yokila ki umamo we kiyabani we, ido felegaga kuliyaí numuna naba kiyaba amo kimiwe kiyabani we, ido we kilofo kulinigi we ya, ana-kiyanalo olunune, loti o fedamo ya eti loto logimami, Linate kolamo namo ya ugele wenaba ne, loti koliti emiki, ido kefaki oluti minodo afe? ⁵³Kamenakamena ya felegaga kuliyaí numuna naba ebaló linateki minomo yama anekiyanelo olámamoma ne. Ane-kiyanalo olámamo nefa, oiya ama kamenatina neto ido sinidimo kiyaba we kamenala ya ne, loto logimaiye.

Pitakafó Yesu kuliya olu falukami ka

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Yo 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Ena amote Yesu ana-kiyanalo oluti, ilimiti uti yokila ki umumu amo we kiyabani we wenaba numunau idae. Idato, Pita ya faigato meletó gege monimo wiye. ⁵⁵Gege uto numunawa kilalau ya diti, yo kiti labiti minado ya Pita ya u ayau ekeleto minagu ne. ⁵⁶Minaito, koubanaba nomili makafó oto yo lamena ido yalo amedoto minami ya eyeto, kogo eyefe loto eti limo, Wewa ama amoki lakoina mi-

nanima ne, loto lifa, ⁵⁷ido Pita limo, Nomiliyo, namo amo eyámomoma ne, loto olu falukuto loumaiye. ⁵⁸Loumaito, ido aiga kefoma ya we makafó eyeto eti loto loumami, Kamo yaki auwafomota minagu yauti ya minane, loto lito, itibito loumami, We amala, namo ya etito minámowe, loto loumaiye. ⁵⁹Eti loumaito, ido aiga wani (1) awa yaidana oto minoto, we ma oto lo gedoto limo, Ya ona lowe. Wewa ama ya Galili we nenako, Yesuki minami ya ne, loto lifa, ⁶⁰Pita itibito loumami, We amala, ka lanimo ya kolife loto kolámowe, loto lo minaido ayalo okolofo kokololo liye. ⁶¹Kokololo lito, Wekolakafó oluwe oto Pita kogo eyefe loto eyaito, ka komu eti loto loumami, Okolofokafó onema luwaila nola ádageto kamo kamena lelei-lawokoi kuline olu faluku nedonagolane, loto loumami ka ya kolito, ⁶²feka uto kufu nabanaba iye.

Yesu kiya o edeti ofamo ka

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³Ena Yesu kiyaba o edeti minamo we yate kamana kiti ya ofo minoti, ⁶⁴lafa-lafokafó omunalo itoti loumamo, Polofete ka lolomo. Kofami we ya kema ne? loti loga o edeti, ⁶⁵ido ka nosámami-asámami ka muki ya loumae.

Kanisole omunido Yesu olu kalo nedi edamo ka

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Yo 18:19-24)

⁶⁶Ena ko lito leda Yuda wenena we kilofo kulinigi weki, ido Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilíbamo weki ya kanisole mau witi minado Yesu ya ilimiti uti omunido olu nedi edae. ⁶⁷Olu nedi edato, eti loti loga o edamo, Kamo ya ilifi melami we Kilisto minagetoma, lolomo, loti loumato, itibito eti logimami, Namó ya linate logimonetoma, koli kikito nomá-

menagilae. ⁶⁸Ido loga o gedenamo ya itibiti lonomámenagilae. ⁶⁹Etito nefa, oiya kamena amalekati We Kula namo ya Goti aumafofo limo we ana onaleka amedoto minenagolowe, loto logimaiye.

⁷⁰Eti loto logimaito, amote loga o edamo, Yamu ya kamo Goti Nalafu minabe? loti lato, itibito logimami, Linanimote, Etito minane, loti lamo ya ka ona lae, loto logimaiye. ⁷¹Eti logimami kawa ya koliti eti lamo, Lalimote ya nedito ka maki ya kolinumo ne? Aimola welaloti ya moda kolone, loti ya lae.

**Pailati omunalu Yesu olu
kalo nedi edamo ka**

*(Mt 27:1-2, 11-14; Mk
15:1-5; Yo 18:28-38)*

23 Ena mau minamo wenena muki ya nediti, Pailati nedo ilimiti ²uti, ligiya eti loti lamo, Aya we yamo lamo Yuda wenena muki olu kopa o lede minami we ya olu oloto piyone. Amokafo eti limo, Linate kifana takisi Lomu kiyaba we wenaba Sisa umámenawae, loto logimaiye. Ido, Namoni nilifi melami we Kilisto ya kiyaba we wekudi ya minowe, loto eti lo minaiye, loti loumae. ³Eti lato, Pailatikafo kolito eti loumami, Kamo ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? loto loga o edaito, Yesukafo itibito limo, Ona lane, lito, ⁴Pailatikafo Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido wenena muki mau minamo ya logimami, Namoni ya wewalifimala moni wilito olu oloto piyámowe, loto logimaiye. ⁵Logimaifa, ilulu kuti lo gedoti loumamo, Wewa yakafa api gilibami kala yamo Yudia mikalo minamo wenena muki seni-muluni olu kopa o gedemo wiye. Olu kopa o gedami ya Galili mikalo yaloti apito gilibimo ami oto oiya amaló ya fedaiye, loti loumae.

⁶Pailati ya kawa kolito eti limo, Wewa ya Galili we nefemo? loto loga o gedeto, ⁷ido Heloti kiyaba imo ebalaleka yati aiye, loti lamo ya kolito, Heloti ya oiya Yelusalemu minaima nenako, amoni nedo ilimiti unawae, loto gilifi melaiye.

**Yesu Heloti nedoka ilimiti uti
ligiya lo edamo ka**

⁸Gilifi melaito, Heloti nedoka ilimiti o fedato, Heloti ya kamena fana Yesu kala koli-koli o minami nenako, eyenae, loto kolito eyeito alikani naba-naba ito, Goti aumala nilibinami neta ya olu oloto pi nedageto eyenae, loto koli minaiye. ⁹Etito koli minoto Yesu logamiga o edemo wifa, itibito ka ádoto minaiye. ¹⁰Ka ádoto minaito, Goti yokila ki umamo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibamo we yateki yalo nedi minoti auma witi ligiya lo ede minae. ¹¹Eti ato, Helotiki ido kimiwelaki yate noka kede umuti, kamana kiti, kiyaba we ukanalo owo ma wi edeti, Pailati minaidoka kofa ilimiti unawae, loti gilifi melae. ¹²Ido Pailatite Helotite komu ya kuwolafó-kuwolafó minami nefa, ido fo kamena yalo ya yowo melaiye.

**Pailatikafo Yesu yá
yofolo ofalo, loto limo ka**

*(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15;
Yo 18:39-19:16)*

¹³Ena Pailatikafo yokila ki umamo we kiyabani weti, ido wenena kiyabani we nabati, ido faifa wenena muki yaki olu mau wi gedeto, ¹⁴eti loto logimami, Linate wewa Lomu gamaniki fina lowa finune, loto wenena ile fali seni-mulunigu wiyami wele, loti lo edamo ya namodoka ilimiti ato, namokafo omunido ya ligiya lo edamo katina kolito, lifimala ya moni wilofa, ma olu oloto piyámowe. ¹⁵Ido Heloti yaki ayaidana oto lifimala ma olu oloto piyámainako, yamu ya lamodoka ilifi melami ya moda

koli minae. Wewa ya neta ma ofo fulunumo neta ma o melámaiye. ¹⁶Yamu ya ipi ofoto, nelauti efili edeto fulo edenagolowe, loto logimaiye. [¹⁷Eti logimami ya aya foliwa ya nelalo we ma nelauti efili edeto fulo edo, loti loumamo wewa ya nelauti efili edenaiye.]

¹⁸Eti logimami kawa ya kolititi ka noni olu lako meleti au loti loumamo, Wewa ya ofo folo. Balabasi nelauti efilito adelo melo, loti loumae. ¹⁹Eti loti lamo Balabasiwa ya numuna meya naba fina-lowa kito, gamani wenena fi ginito, we ma ofo folaito, yamu nela numugu fulo edamo ne. ²⁰Ido Pailatikafo Yesu efili edenae, loto kolami ya kofa logimaifa, ²¹ido ilulu kuti au loti eti lamo, Yá yofolo ofo folo. Yá yofolo ofo folo, loti lo minae. ²²Eti lato, amokafo kofa eti loto logimami, Nediye? Nena mona nosámami ya melamimule? Namu ya wewa ofo fulunawamo lifimala ya moni wilofa, olu oloto piyámonako, yamu ipi ofoto ilifi fuloneto unaiye, loto logimaiye. ²³Eti logimaifa, lo gedoti ilulu kuti lamo, Yá yofolo ofo folo, loti au loti lo minato, kanina yakafo amo kala olu fulo edainako, ²⁴Pailati ya kolami, Kanina meyalo melenae, loto ²⁵kaila fifi imo we fina-lowa kito we ofo folaito, nela numugu minami we ya adelo melo, loti lamo wewa ya nelauti efili edeto, ido Yesu ya ofo fulunawae, loti koli minamo yamu kimiwela anido melaiye.

Yesu yá yofolo ofato folami ka

(Mt 27:32-44; Mk
15:21-32; Yo 19:17-27)

²⁶Ena Yesu ilimiti wado we ma kuliya Saimoni ya Sailinikati we kanudo Yelusalemu u fedenae, loto aido ya eyeti, analo oluti yá yofu akiyalo mofu edeti, Yesu meyalo ege melenaiye, loti auma witi loumae.

²⁷Ena we wena muki gege monimo wagu yauti wenaipa ma kufu nema o

edemo uti miluma-aluma kolae. ²⁸Eti ato, Yesu oluwe oto eti logimami, Aiyo, Yelusalemu wenaipao, namomu kufu ámalu. Linanimoti ido nomilipati yamu kufu alo. ²⁹Kolafe? Kamena ma fedenami kamena yalo eti loti lenawamo, Wenaipa keni minamo, ido wenaipa nomilipa kedámamo wenaipa, ido wenaipa aminido nomilipa ánamo wenaipa ya alikani enagilae, loti etiti lenagilae. ³⁰Ido

Aya kamenalo eti loti lenawamo, Linate mowa naba ya lamodoka lumuti miwi ledalo. Linate mowa kefolo ya lamo minonido lumuti ukade ya ogofu olu lulau o ledalo,

loti ka mono lufuwau (*Hos 10:8*) nemo ka ya lenagilae. ³¹Ido yá kofawa nemo ya nosámami netawa eti amo ya yá gedimo kamenalo ya nena neta nosámami mulalo-mulalo enawamo ne? Kolafe? loto logimaiye.

³²Ena we lele ma kaila fiyami we ya amoki gini fulunune, loti gilimiti wae.

³³Gilimiti uti eba ma kuliya Ateni Aumale, loti nedo ya o fedeti, yalo amoki ido kaila fiyami weki ginamo ma filiga onaleka, ido ma ya filiga adowaleka ya yá yofolo ginae. ³⁴Ginato, Yesukafo eti limo, Menefo, neta amo ya monawa kolámoti amo yamu ka lifimanina ya kilili o gedo, loto loumaiye. Ido kimiwe yate ukanalo owo yamu noka kedeti iya meleti olae.

³⁵Ido wenena nediti ko minato, kiya-bani we yaki ka nosámami-asámami eti loti lo edamo, Wenena ailo ya olu omuni ko-ko imoma we ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto, iyaina o edami we yama minagetoma, aimola olu omuna kenaiye, loti lae.

³⁶Ido kimiwe ya ayaidana oti amodoka oti kamana ki minoti, nenaiye, loti ekefa imo no waini umuti, ³⁷eti loumamo, Kamo Yuda wenena kiyabani we wekudi minotoma, kaimoka ya olu

omuga ko, loti loumae. ³⁸Ido atelalo neta lufuwa wiyaito melamo ya eti loto wiyami, Wewa ama ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minaiye, loto wiyami ne.

³⁹Ido kaila fiyami we ma yá yofolo minami yakafo ka nosámami eti loto loumami, Kamo Goti ilifi melami we Kilisto minabe? Olo. Kaimokaki ido lamo yaki olu omude ko, loto loumaifa, ⁴⁰ido kaila fiyami we mamakafo oduto eti loumami, Kamo ya keina olami yaidana oto olanimo yamu Goti koliya kolámabe? ⁴¹Lamo mona nosámami melonimo yamu lifimate efe loto nemo ya itibito oloba, ido wewa ama mona nosámami ma melámami ne, loto ⁴²eti loto loumami, Yesuwo, kiyaba we wekudi enanimo kamenalo ya namomu kolinabe? loto lito, ⁴³Yesu ya itibito loumami, Namoka ona lokomowe. Onema ya namote Paladaisika minenaliye, loto loumaiye.

Yesu folami ka

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Yo 19:28-30)

⁴⁴Ena folilo, tuwelu (12) kiloku yalomati u lunaga tili (3) kiloku ya fo ádaito, mikau-mikau muki ya sinidomo wiye. ⁴⁵Sinidomo wito, ido felegaga kuliyai numuna naba lulau ya eyetenawae, loti lafo-lafo naba kailamo ya filiga-filiga fekailami ne.

⁴⁶Ido Yesukafo au naba loto eti limo, Menefo, agalo oune ya melowe, loto wela-mula fuli lito folaiye.

⁴⁷Folaito, kimiwe kiyabani wekafo neta ya eyeto, Goti ebola loto eti limo, Wewa ya moda monala efe loto melami we ya minaiye, loto liye.

⁴⁸Ido wenena muki neta kenune, loti o fedeti mau minamo yate netawa koti koliti, seni-mulunigu keina koliti, ikinido ofoti itibiti monimo wae.

⁴⁹Eti afa, aulafo-motati ido Galili mikaloti ege melamo wenaipati ya faiga nedi minoti netawa koti koliti minae.

Yesu mele edamo ka

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Yo 19:38-42)

⁵⁰Ena we ma nemo kuliya Yosefe ya Yuda kanisole we minami, we lalo monala efe limo ne. ⁵¹Ido auwafo-mota Yesu ofo fulunune, loti lamo kamenalo ya amo eti enune, loto ádaiye. E'e, aya wewa ya oloto piyami numuna meya ya Yuda wenena numuni kuliya Alimatea wewa ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kamena ya kiyaba omo idaiye. ⁵²Aya wewa yakafo Pailati nedo uto, Yesu kono ukana ya numunabe? loto loga o edaito, ⁵³O, lito uto kono ukana ya yá yofoloti oluto, lafo-lafokafo asa wito, oluto uto kifana lulau kono meleunune, loti olufe loti kono yau melámagu yau Yesu kono ukana ya mele edaiye. ⁵⁴Mele edaito, aya kamena kuliya Olufe Lenawamo Kamenale, loto neto Sabati foliwa alitimo oloto pinagoliye.

⁵⁵Ido wenaipa Yesuki Galili mikaloti lakoina amo ya Yosefe ege uti, kifana lula eyeti, ido kono ukana kifana lulau melami monala ya ko fuli loti, ⁵⁶numudoka itibiti uti, yá nowala ladanuwa imo fili edenawamo neta olu mau wiyafa, lo melami ka meyalomeleti Sabati foliwalo lono olámae.

Yesu folaiyuti neidami ka

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Yo 20:1-10)

24 Ena Sabati foliwa fuli lito salele komu kamenalo ko lenagolido wenaipawa neta ladanuwa imo neta olu mau wiyamo neta yama kifana lula limo ebalo oluti wae. ²U fedeti eyamo kifana naba kale wela itamo yama ya kululu wito kale wela godo minaiye. ³Godo minaito, lulau diti Wekola Yesu kono ukana moni wilafa, olu oloto piyá-

mae. ⁴Olu oloto piyámoti yamu kani ligi-ligi ki minato, kaita we lele ma ukanido owo ko sili gae-gae fulamidana lamena imo wiyami ya oloto piti nedi minaiye. ⁵Nedi minami ya geyeti koli gimaito, kuba wi umuti mikalo ko minato, wewa yate eti loti logimami, Linate nediti omuna kofawa nemo we ya folamo wenena minagu yau moni wilaiye? ⁶Amo ya folaiguti kofa neditami ne. Amau ya minámaiye. E'e, amo yakafo linateki Galili mikalo minami kamenalo logimami ka kolalo. ⁷Eti loto logimami, We Kula namo ya lifimanina nemo we anido melato, yá yofolo nofo folato, fo kamena lelei-lawokoi (3) wageto ya kofa nedinagolowe, loto logimaima ne, loti laiye.

⁸Eti laito, wenaipa Yesu logimami kala ya kani ki minae. ⁹Ena kifana lula yaloti itibiti numudoka uti, ege-ege moinamo we leweni (11) yaki, ido liliga wenenaki netawa muki yamu logimae. ¹⁰Etiti aposolo logimamo wenaipa ya kulini etito nemo, Malia Madala numudoti ami, ido ma Yowana, ido ma Yemusi olafo Malia, ido liliga maleka yaki lakoina minae. ¹¹Eti loti kawa logimafa, ido kanina kolamo ya fa ka lae, loti koliti koli kiki ádae. ¹²Koli kiki ádato, Pita ya nedito, kifana lula limo ebalo oluloto o fedeto, kuba wito eyami lafolo yako neto koto, nedi-nedi iye? loto numudoka itibito kala kimo wiye.

**Ege melami we Emeusi
numudo wami ka**

(Mk 16:12-13)

¹³Ena aya fo kamenalo ege melamo we minagu yati lele ma Emeusi numudo unaliye, loti waiye. Numunawa yaloti Yelusalemu ya leweni (11) kilomita yaidana oto ne. ¹⁴Ena wewa lelema ya kanudo monimo uti, neta muki oloto piyami yamu lokoli-fakoli omo waiye. ¹⁵Etiti lokoli-fakoli omo

waito, Yesu aimola ya oto amodo ekelaito, lakoina wafa, ¹⁶makafo olu omuni likami yaidana oti edaito eyefe loti eyámaiye.

¹⁷Eyefe loti eyámaito, amokafo eti logimami, Linate kanudo monimo aido ya nena netamu lokoli-fakoli omo aiye? loto loga o gedaito, lelewama momoga oti ámuti, faifa nedi minoti, koni-weni keina iye. ¹⁸Ena ma ya kuliya Kiliyopasi yakafo loga o edami, Wenena muki Yelusalemu oti minamo ya koli fuli linako, kamoko netawa oloto piyami neta ya kolámabe? lito ¹⁹loga o gedami, Nena neta yae? lito itibiti loumami, Yesu Nasaletekati ami we kala yae. Amo ya polofete minoto ido Goti omunaloti ido wenena muki omunidoti ya neta o o imoki ido ka lo-lo imoki ya auma wiyami ne. ²⁰Etito auma wiyami nefa, yokila ki umamo we wenabaninaki ido lamo kiyabate weki yate ana-kiyanalo oluti ofo fulunawae, loti kuwolafo-mota anido melato yá yofolo ofo folae. ²¹Eti afa, lalimote aimola ya lamo Isilaeli wenena ya meina fito efili ledenaiye, loto komu kolone.

Ido netawa oloto piyami fo kamena lelei-lawokoi (3) yaidana moda utami ne. ²²Ido minonigu yauti wenaipa mate olu elegi ledae. Amo ya leda luwaila kifana lulau uti ²³kamo ya kono ukana ya moda olu oloto piyámoti, itibiti lamodoka oti eti lamo, Lamo yate famo yaidana oto eyonimo enisole lele oloto pi lumuti, Yesu ya kofawa minaiye, loti laiye, loti lolomae. ²⁴Ena kawa kolito, lamodokati autefo-mota liligaleka ya kifana lula yau uti, wenaipate lolomamo yamaidana oti ya ayalo eyafa, ido aimola ya eyámae, loti loumaiye.

²⁵Loumaito, amokafo eti loto logimami, Linate ya ka manidigu minámami wenena, seti-muludi gedimo yamu polofete ka lamo muki ya koli kiki ádo minae. ²⁶Kolife loti kolámaife? Goti ilifi

melami we Kilisto ya komu netawa keina naba-naba kolitoto lamenalau ya dinami ne, loti kolámaife? Olo, loto logimaiye. ²⁷ Eti logimami ya Mosesekafo ka lufuwa wiyami ka yaki, ido polofete muki lufuwa wiyamo ka yaki yaloti apito mono lufuwau yau muki neta aimola yamu lamo ya olu oloto pi gedemo wiye.

²⁸ Ena uti Emeusi numuna meya olu alitato, Yesu ya eba malo monimo unae, loto ifa, ²⁹ E'e, loti auma witi eti lami, Fo lomami ya sinidenami nenako, kamo lamoki minenune, loti laito, amoki minenae, loto koli gimaito, numugu lakoina idae. ³⁰ Numugu diti, weni-neta nenawamo folomolo amedoti minato ya beleti oluto leketo, siyane, lalole, loumuto apito gimaiye. ³¹ Apito gimaito, omuni olu falato gedaito eyefe lami kamenalo ayalo eyámaiye. ³² Eyámoti inanimo eti loti lami, Kanudo lolomami ya ka mono lufuwauti monawa ya olu oloto pito lolomaito, sete-mulude idami ne, loti laiye.

³³ Eti loti ayalo nediti Yelusalemuka itibiti waiye. U fedeti geyami ya ege-ege moinamo we leweni (11) yaki, ido aunige-motaki mau witi minamo eti loti lamo, ³⁴ Ya onae. Wekola ya folaigniti moda nedito, Saimoni oloto pi umaiye, loti lato, ³⁵ lelewa ya ayaidana oti kanudo neta oloto pi gimami monaki, ido Yesu ya beleti lekaito eyefe loti eyami monawa yaki logimaiye.

**Yesukafo ege melamo we
oloto pi gimami ka**

*(Mt 28:16-20; Mk
16:14-18; Yo 20:19-23)*

³⁶ Kawa logimi minado ya Yesu aimolakafo minagu yau oloto pito nedi minoto eti loto logimami, You amene mona ya linatedoka mino gedaiye, loto logimaiye. ³⁷ Logimaito, kolofa oloto piyaiye, loti kani ki minoti ya ukani

ololo oto koli naba-naba gimaiye. ³⁸ Koli gimaito, amokafo eti loto logimami, Nediti seti-muludigu keina koliti kati ligi-ligi ki minae? ³⁹ Ama ya nanimo yama minowe. Linate ane-kiyane eyalo. Ena oti ukane oluti neyefe lalo. Kolofa ya aumalaki ukana emilalaki minámaifa, namo aumaneki ukane emilaneki minomo ya neyalo, loto logimaiye. ⁴⁰ Eti logimito ana kiyana gilibaito, ⁴¹ kawa koliti elegiti alikani amo yamu auma witi koli kikito umámato, eti loto loga o gedami, Konuma ma nefe? Nenagolowe, lito, ⁴² laefa kiyamo ma ya olu umato, ⁴³ oluto omunido naiye.

⁴⁴ Ido nototo eti loto logimami, Kolalo. Mosesekafo lo melami ka ya lufuwa wiyagu, ido polofete yate lufuwa wiyagu, ido Mono Nema lufuwa wiyagu yau namomu lufuwa wiyamo ka muki yama u ayalo winaiye, loto namo linateki minodoma eti loto logimomo ne, loto logimaiye. ⁴⁵ Eti logimito ka mono lufuwa wiyamo kolife loti kolinagilae, loto api gilibi minoto ⁴⁶ eti limo, Kolalo. Etiti lufuwa wiyamoma ne: Goti ilifi melami we Kilisto ya keina naba kolito, folageto fo kamena tili (3) wageto fulunaiguti kofa nedinaiyae. ⁴⁷ Neidageto, kuliyalo ya wenena seni-muluni olu eleyapa winawamo ya lifimanina kilili o gedenaie, loti lo oloto gimimo unawae. Ido kala kuwa lo oloto gimimo unawamo yate Yelusalemu yaloti lonowa apiti wenena mikau-mikau minagu ya uti kala kuwa lo oloto piti logimimo unawae. ⁴⁸ Ido linate netawa kamo ya wenena logimimo walo. ⁴⁹ Ido namo ya neta ma Menefokafo giminae, loto lo mele gedami netawa ya linatedoka ya ilifi melenae, loto logimowe. Ido numuna meya naba yau kiyaba oti minomo wato, akaiyati auma ya lumuto mino gedageto yaloti ya apiti logimimo unagilae, loto logimaiye.

**Metefokafo Yesu kosinau
ilimito wimo ka**

(Mk 16:19-20; Ap 1:9-12)

⁵⁰Ena numudoti gilimito uto Betani numudo adu fedeto ana faka loto Gotikafo olu lalo o gedo, loto ⁵¹lo mi-

naido ya fulu gedeito kosinalo idaiye. ⁵²Idaito, kuliya olu faka loti, ounilunikani umuti, alikani naba-naba oti, Yelusalemuka ya itibiti wae. ⁵³Itibiti uti kamena-kamena felegaga kuliyai numuna nabau minoti, Goti ebola lo-lo o minamo ne. Modae.

Yoni

*Yesu kala kuwa lalo
Yonikafo lufuwa wiyami ka*

Komu Ka

Yoni ya Yesu ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu minoto, Yesukafo ege-ege moinami wema siya-muluna umami we ya ne. Kamena so loto Yesuki lakoina monito omunakafo Yesu lono olami ya eyeto, kalakafo api gilibami ya koli-koli imo netawa ya lufuwa wito eti limo, Linate katoti koliti ya Yesu ya Goti Nalafo ilifi melami we Kilisto ne, loti koli kikitenaawae. Koli kikito umato, ya amo kuliyalo kofawa mino gedemo dinagilae, loto wiyami ne. (Yoni 20:31)

Lamo kawa lufuwa wiyami ya katoto, ailo we ma lufuwa wiyaiye, loto kolonimo nefa, ido Yonikafo aimola kuliyaya ya olu faka ádenae, loto kolami yamu, Ege-ege moinomo we ya lowe, loto lufuwa wiyámaiye. E'e, Ege-ege moinami we ya liye, loto lufuwa wiyami ne. Lufuwa etito wiyami monawa ya Matiukafo ayaidana oto lufuwa wiyaiye.

Goti Kala ya omuna kofawa nemo ka

1 Ka ya kana monau akaimati minomo dito minoto ya Gotiki lawoko mino edemo idami ne. Ido Kawa ya Goti aimola ya ne. ²Ido Kawa ya kana monau akaimati Gotiki lawoko minoto mino edemo idami, ³ya neta-mata muki oloto piyami ya amo yakafoko olu oloto piyami ne. Etito amo ya minámami neko, mika, kosina, neta-mata muki ya oloto piyámagi ne. ⁴Ido amodoka ya kofawa minomo idami mona kula ya ne. Ido aya kofawa minomo idami mona kulawa yakafo wenena olu lamena o ledami ne. ⁵Lamenawa yakafo lu-

miku ya lamena ito, lumikafo lamena eifámaiye.

⁶⁻⁷Ena we ma kuliyaya Yoni ya lamena yamu lo oloto melageto, wenena muki yate lamena aboga koli kikito umunawae, loto Gotikafo ilifi melami ne. ⁸Ilifami wewa Yoni ya lamena aboga minámaiye. E'e, faifa lamena aboga kala kuwa lo oloto melami we ya ne.

⁹Ena lamena aboga wenena mikau-mikau olu lamena o ledami ya Yoni kamentalalo ya mikalo oloto pito ami ne.

¹⁰Mikalo ami wewa ya aimola umalakafo mika ya olu oloto piyaifa, mikaleka wenena yate kofe loti eyámae.

¹¹Ido aimola ebalaleka oloto pito aifa, wenenala ya amoki koina wiyámamo ne. ¹²Koina wiyámafa, ido wenena ma amoki koina witi kuliyaya koli kikitoti moni minamo wenena ya Goti nomilipala minenawamo kanu ya olu oloto pi gede minaiye. ¹³Wenena ukanigutiko oloto piyamo wenena ya Goti nomilipala minámae. Ido we wena ekelenaliye, loti ekelaigu yauti oloto piyamo wenena ya Goti nomilipala minámae. Ido wenena linanimoni kani kiyado yati Goti nomilipala ya oloto piyámae. E'e, Goti nomilipala ya Gotidokati oloto piyamo minae.

¹⁴Ena Kala ya ukana atuwaki oloto pito, lamo minionigu ya minoto, nasafili ido mona ona kula aboga minami we ya lalimote lamena monala eyonimo, ya Metefo Nalafo lawoko lamena monala yaidana oto ne.

¹⁵Ena amomu ya Yonikafo lo oloto meleto, lo faka loto eti limo, Aiga ami we ya namo oloto piyámoneto minomo idami we nenaako, namo olu fulu nedeto wenaba ona nemo ne, loto logimitomo we yama ama ya ne, loto liye.

¹⁶Ena nasafili aboga yakafo lamo wenena muki ya amodokati nasafili o ledemo wiye. ¹⁷Goti lo melami ka ya Mosese anau meleto lomaima nefa, Yesu Kilistodokati nasafili o ledeto mona ona

kula ya lilibaiye. ¹⁸Ena Goti ya we makafo eyami we ma minámaiye. E'e, Nalafo Goti lawoko Melafo kemanau minami wekafo ya monala olu oloto pi lomami ne.

**Noku wi gede-gede imo we Yoni
yakafo lo oloto melami ka**

(Mt 3:1-12; Mk 1:2-8; Lu 3:1-17)

¹⁹⁻²⁰Ena Yelusalemu numudoti Goti yokila ki umu-umu amo we ido felegaga kuliyai numuna naba koubanaba we ya Yuda wenena yate gilifi melato Yoni nedo uti ya loumamo, Kamo ya kema we ma minane? loti loga o edato ya monala olu falukámoto, lo oloto meleto eti loto logimami, Namu ya Goti ilifi melami we Kilisto yama minámowe, logimaiye. ²¹Logimaito, ya amo yate kofa loga o edamo, Ena kamo ya kema minane? Elaiya minabe? lato itibito logimami, E'e, namu Elaiya minámowe, lito amo yate lamo, Kamo polofete kiyabala onimo we yama minabe? lato ya amo, E'e, loto liye. ²²Eti limo yamu amo yate eti loti loumamo, Ena kamo ya kema ma minane? Kamo animo yamu lilifi melato one. Kamo kaimoka ya yaidana we minowe, loto lolomageto uto logiminune, loumae. ²³Loumato, eti logimami, Polofete Aisaiya eti limo, Kofa mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto melenami, Wekola kanula ya olufe lalo, loto lo minenaiye, loto ka mono lufuwau (Ais 40:3) nemo ka yama oiya namu ya o fedowe, loto ya liye.

²⁴Ido Falisi we minaguti Yonidoka gilifi melato wamo wenena yate ²⁵loga o edeti lamo, Ena ka lanimo ya namu Goti ilifi melami we Kilisto ya minámowe. Ido Elaiya ya minámowe. Ido polofete kiyabala onimo we yama minámowe, loto lanimo ya kamo nedito noku wi gede-gede ane? lato, ²⁶Yonikafo eti loto

logimami, Namu ya wenena no yakafoko noku wi gede minofa, ido linate minagu yau we ma oloto pito minami we ya linate eyefe ádae. ²⁷Amo ya nege aifa, namu efe ya amo yaidana we ya minámonako, kiyanaló wiyami neta efilinamu ya efe ádenagoliye, loto ya liye. ²⁸Kawa ya Betani numudo Yodani no filiga afulaleka yalo ya Yonikafo wenena noku wi gedaido, yalo ya kawa ya oloto piyaiye.

**Yesu ya Goti Sipisipila Momola
ya ne, loto limo ka**

²⁹Ena leda ya Yesu Yoni nedo ya wito, faigati eyeto ya wenena eti loto logimami, Eyaló. Goti Sipisipila Momola yolakafo wenena mikau-mikau lifimate olu moufami we ya ne. ³⁰Olu moufami we yamu eti logimoma, Aiga ami we ya namu oloto piyámoneto minomo idami we nenako, namu olu fuló nedeto wenaba ona nemo ne. ³¹Ido nanimo komu ya eyefe ádomo nefa, monala ya linate Isilaeli wenenane logimoneto kolinawae, loto ya o fedeto nokafo noku wi gedoma ne, loto ya liye.

³²Ido ka ma aimola omuna eyami neta yamu Yonikafo eti loto lo oloto pi gimami, Ouna ya nema mulu yaidana oto kosinauti lumuto amodoka ya neto eyomo ne. ³³Nanimo komu ya eyefe ádofa, nokafo noku wi gedomo lonowa nomami wekafo eti loto lonomami, Ouna ya lumuto amodoka ya minageto eyenagolane. Eyananimo we ya Ouna Felagagakafo noku wi gedenagoliye, loto lonomami ³⁴yamu namu neta ya komo nenako, loto monala eti loto logimoma, Amo ya Goti Nalafo ya ne, loto logimaiye.

**Yesukafo ege melenawamo we fo
(4) luni fito olu ekelami ka**

³⁵Ena leda ya Yoniki ido ege melamo we yauti we lele yaki ebawau ya minato,

³⁶Yesu leketo ayalo ya wito, Yonikafo eyeto we lele ya logimito limo, Eyailo. Goti Sipisipila Momola yola ya ne, lito, ³⁷lele ya kawa koliti Yesu ege waiye. ³⁸Ege waito, Yesukafo oluwe oto geyeto ya, Linate ya nediti aiye? lito ma yakafo limo, Api lilibanimo we, numuga egau ya minane? loto loga o edaito ³⁹ya logimami, Oti eyailo, loto logimaito, lele ya ege-ege uti numuna eyeti ya fo lunaga melenae, loto ito yalo ya Yesu minaido ya minaiye.

⁴⁰Ena Yoni kala koliti Yesu ege wami we ma Saimoni Pita kunalafo Adulu yakafo ⁴¹alako uto yalafo Saimoni olu oloto pi edeto, eti loto loumami, Lamo Mesaiya olu oloto piyoiye, loto limo, ya kawa monawa ya Gotikafo ilifi melami we Kilistole, loto ne. ⁴²Kawa loumuto ya Yesu nedoka ilimito wito, Yesukafo eyeto ya limo, Kamo Yoni nalafo Saimoniyo, kulika kofawa Sifasile, loto ya melowe, loto limo, ya Yuda wenena kanidokati kuliya Sifasi, ya Giliki wenena kanidokati ya kuliya Pita ya ne.

Yesukafo Filipite Nataniyelite luni fiyami ka

⁴³Ena leda ya Yesukafo Galili mikalo unae, loto ya Filipi eyeto eti loumami, Kamo nege-nege ano, loto loumaiye. ⁴⁴Loumami wewa Filipi ya Adulute Pitate numunani Betesaidakati ami we ne. ⁴⁵Wewa Filipikafo uto Nataniyeli eyeto eti loumami, Mosesekafo lo melami ka lufuwa wiyaiyu ido polofete yaki lufuwa wiyagu yau we yamu wiyamo wewa yama oiya olu oloto piyone. Ya we ya Nasalete numudoti ami we Yosefe nalafo Yesu ya ne, loumaiye. ⁴⁶Loumaito, Nataniyelikafo ka eti loto itibito loumami, Nasalete numudo yati neta lalo ma oloto pinami nefe? lito Filipikafo loumami, Kamo oto eyo, loto loumaiye.

⁴⁷Eti loumaito, Nataniyeli ya uto Yesu nedo u fedaito, Yesukafo eyeto ya limo, Eyalo. We ama ya Isilaeli we kula nemo ya siya-mulunau ka suki ya ma minámaiye, lito ⁴⁸Nataniyelikafo loga o edeto limo, Kamo egaidana oto ya namo neyeto lane? lito Yesukafo limo, Filipikafo luka fiyámaito ya yá ade monau ya minageto keyoma ne, loumaiye. ⁴⁹Loumaito, Nataniyelikafo eti loto loumami, Api lilibanimo we, kamo Goti Nalafo Isilaeli wenena kiya-bate we wekudi ona ya minane, lito ⁵⁰Yesukafo limo, Yá ade monau ya minanima lo oloto pi komomo yamu koli kikito nomabe? Aiga ya neta naba kulawa ya oto dito eyenagolane, loto, ⁵¹ido ka ma enu wito limo, Namu ka ona kula logimowe. Linate kosina godageto Goti enisolela yate We Kula namo minodo ya diti lumuti ato geyenagilae, loto ya logimaiye.

Kana numudoti we ma wena olami ka

2 Ena lono kamena lele fuli lito Galili mikalo Kana numudo ya we wena anido olu giminune, loti weni-neta ofo ki minado, Yesu olafo ayalo minaito, ²Yesu yaki ege-ege moinamo we yaki lo mele gedato ya ae. ³Ato, wenena mau witi neta no minato, no waini fuli lito ya Yesu olafokafo loumami, No waini ma minámaiye, lito ⁴Yesukafo loumami, Moiyu, lono yamu ka lonomámo. Kamenane oiya nefe? loumaiye. ⁵Loumaito, olafokafo numuna aboga kouba-nabala we eti loto logimami, Lono ma logiminami ya olalo, loto logimaiye.

⁶Ena numuna yalo ya kifana malu naba begako sikisi (6) neto, ya Yuda wenena ka mono monanina ya neta-mata kamena-kamena noku wi-wi amo yamu numugu-numugu no maluku ya minomo wiye. Maluwa ma yau dalamu kefolau kamena faifu (5), ido ma yau kamena seweni (7) ya no fiti olumo leki-

leki amo ya nabanina etito ne. ⁷Etito neto ya Yesukafo numuna aboga koubanabala we eti loto logimami, Linate no fiti maluku yau leikalo, lito amo yate eti oti no ya fiti leikato lumuto faito fulitaito ⁸Yesukafo eti loto logimami, Linate ma fiti konuma-kobina kiyaba imo weloka ya oluti walo, loto logimaiye.

⁹Eti logimaito, no fiti oluti wato, no yakafo no wainika wito weni-neta kiyaba imo we ya no kolaifa, monala kolámami, koubanaba we no fiti maluku leikamo we yateko no waini monala kolife lae. Ido weni-neta kiyaba imo we yakafo wena olami we ilimito oto ¹⁰eti loto loumami, Komu no waini leya imo gimogeto, noti kanimanini u kopa ito aiga no waini leya ámami ya gimi-gimi onima ne. Monate etito nema nefa, kamo ya olu eleyapa wito leya imoma ya miwitaniguti oiya oloto piyaiye, loto loumaiye.

¹¹Etito Yesu yakafo Galili mikau ya Kana numudo yalo ya neta kofawa aumala gilíbami lonola apito oluto, lamena aumala olu oloto piyaito ya ege-ege moinamo we eyeti koli kikito uma.

¹²Ena Yesule, olafole, kunalafo-motaki, ido ege-ege moinamo we yaki muki ya Kana numudoti lumuti Kapeneyamu numudo o fedeti ya kamena malekako yalo ya minae.

**Felegaga kuliyai numuna nabau
neta kifanalo fulamo wenena
ya Yesukafo giyadami ka**

(Mt 21:12-13; Mk
11:15-17; Lu 19:45-46)

¹³Ena Yuda wenena Gotikafo Elita O Gedami foli kamenani alitito, Yesu ya Yelusalemu numudo ya dito ¹⁴felegaga kuliyai numuna naba kilalau dito eyami, ya Goti yokila ki umunawamo yamu sipisipi, bulumakau ido nema mulu ya kifanalo fulamo wenena, ido folomolo ya kifana kola ailo-ailo nemo ya olu filiga-

filiga amo wenena ya Yesukafo geyeto, ¹⁵nela ya miyaito u kefaka wito, wenena yaki sipisipi bulumakau yaki ginifoganifo o gimaito koli wato, kifana-afana yaki oluto fululu kito, folomoti yaki itufu-matufu oto, ¹⁶nema mulu olu minamo we ya eti loto logimami, Linate netawa olu fekaitalo. Ama Menefo numunau ya neta kopa eti ato ya maketi yaidana ámaneyo, loto ya liye. ¹⁷Eti imo yamu ya ege-ege moinamo we ya ka mono lufuwau nemo ka yamu eti loti kani kiyamo,

Kamo numuga olufe-fe lenae, loto auma wito kolito sene-mulune yo loto kutifi-natifi iye,
loto ka mono lufuwau (*Sng 69:9*) ya nemo ne.

¹⁸Ena Yuda wenena yate loga o edeti lamo, Kamo eti animo ya aumaka monaka yakafo nena neta olu oloto pi lumunanimone? lato, ¹⁹amokafo ka itibito eti loto logimami, Linate felegaga kuliyai numuna naba ama ya lukoi to namo fo kamena tili (3) wageto kofa ku fukenagolowe, logimaiye. ²⁰Logimaito, amote eti loti loumamo, Lamo yatemete minamo yate felegaga kuliyai numuna naba ama ya melege foti-sikisi (46) ya wito ku fukama nenako, ya kamo ya fo kamena tili (3) yako ku fukenae, loto labe? loti loumafa, ²¹ido Yesukafo ukana yamu olumo felegaga kuliyai numuna nabalo ya meleta kepa ka logimaiye.

²²Eti loto logimito minoto folaiiguti neidaito ya ege-ege moinamo we kawa ya kolife lamo ne. Ido Yesu kala limo yaki ido ka mono lufuwau ya Goti kala wiyamo yaki ya koliti ya koli kikitamo ne.

**Yesukafo wenena muki luni-kanigu
ya ko fuli loto geye minami ka**

²³Ena Yesukafo Goti Elita O Gedami foliku ya Yelusalemu numudo ya au-

mala gilíbami neta mona-mona imo ya wenena mukite eyeti kuliya koli kíkito umafa, ²⁴ido Yesukafo wenena monani geye fuli linako, ya amodoka metolito minámaiye. ²⁵Amo ya we ma monala kolinae, loto wenena maleka loga o gedámami ne. E'e, aimolakafo wenena seni-mulungu ya ko fuli loto geyaiye.

Yesu ya Nikodemusite ka lokoli-fakoli ami ka

3Ena Falisi we minagu yauti we ma nemo kuliya Nikodemusi ya Yuda mono kanisole we ya ²luwaila Yesu nedo oto ya eti loumami, Api lilibanimo we, lamo monaka ya koli minone. Kamo api lilibanimo we ya Gotidokati anima ne. Kamo neta kofawa olu oloto pi lumulumu animo, ya Goti kamoki minámami neko, etito olu oloto piyámagi ne, loto loumaiye.

³Eti loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Namó ka ona kula lokomowe. Ma ya auma wito kofawa oloto piyámenami yakafo Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kilala ya eyámenagoliye, loumaiye. ⁴Eti loumaito, Nikodemusikafo eti loto loga o edami, Aiyo, we ma naba ditami yakafo ya egaidana oto kofa nomilipa namuna buluto oloto pinami ne? Egaidana oto kofa olafo mulunau ya idageto kofa ya kedename ne? loto ya liye.

⁵Lito, ya Yesukafo eti loto loumami, Namó ka ona kula lokomowe. Ma ya nokuti ido Ounauti kofawa oloto piyámenawamo ya Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami kilalau ya ma ámunagilae. ⁶Wenena ukaniguti oloto piyamo ya faifa wenena yaidana oti minae. Ido Ounau yati kofawa oloto piyamo ya ouni ya Goti Ouna yaidana oti minae. ⁷Kofawa oloto piyaneyo, loto lomo ya kolito kaka ligi-ligi kiyámo. ⁸Epe ya kopanapa o-o minoto ya kokoweke limo yako koli minane. Monawa ya egalekati apito

aife? Ido u egaleka fuli life? Ya ma kolámone. Ounau yati oloto piyamo wenena ya ayaidana oti minae, loto ya liye.

⁹Eti lito, ya Nikodemusikafo ka itibito eti loto loga o edami, Ya egaidana oto eti enumo ne? lito, ¹⁰Yesukafo ka itibito loumami, Kamo Isilaeli wenena api gilibanimo wema minaba, kolife ádabe? ¹¹Namó ka ona kula lokomowe. Lamo neta kolonido ido eyonido, ayalo ya loto lo oloto gilibi minoba, linata ya kate ya koli fulu minae. ¹²Ido mikaleka neta yamu logimomo ya koli kiki ádanako, kosinauka neta yamu logiminamo ya egaidana oti koli kikite-nawamo ne? ¹³Wenena ma kosinauka idámae. We Kula nanimo lawoko yako kosinauka minodoti lomomo ne. ¹⁴Ido Mosesekafo komu afimaleka ya kofó mikalo ya koyofa lebonala olufe loto olu faka limo yamaidana oti We Kula namo ya olu faka lenagilae. ¹⁵Olu faka lenagilanako, koli kíkito numunawamo wenena muki ya kofawa minowa-minowa oti minomo dinagilae, loto loumaiye.

¹⁶Ena Goti yakafo mikalo wenena muki ya siya-muluna oto dito gimami yamu Nalafo lawokoko ilifi melaima, ya koli kíkito umunawamo wenena ya u kopa ámuti, moda kofawa minowaminowa oti minomo dinagilae, loto ilifi melaiye. ¹⁷Ilifi melami, ya mikalo wenena lifima ka olu itibito giminae, loto ilifi melámaiye. E'e, Nalafokafo wenena olu omuni kenaiye, loto ilifi melaito lomaiye. ¹⁸Koli kíkito umunawamo wenena ya lifima ka olu itibito gimámenami ne. Ido koli kíkito umámenawamo wenena ya Goti Nalafo lawokoko kuliya koli kíkito umámanako, yamu lifima ka olu itibito gimami mona oiya ama moda mino gedami ne. ¹⁹Ido lifima ka olu itibito gimami monawa etito ya ne: Lamena yakafo mikalo wenena olu alalili mele gede minaiifa, monani nosámaido minanako, lamena ya

seni-muluni umámoti, sinidimo ya seni-muluni umae. ²⁰Nosámami mona mele minamo wenena yate lamena eleka fi umuti, ya monate olu oloto pitenaiye, loti lamedo ya ámoti minae. ²¹Ido mona ona kula mele minamo wenena yate Goti lulau mino edeto monate mele-mele onimo monawa ya olu oloto pinagoliye, loti lamedo ya oti minae.

Yonikafo Yesu monala lo oloto melami ka

²²Ena aiga Yesuki ege-ege moinamo we yaki Yelusalemu fuliti Yudia mika anawalo ya uti, yalo ya minoti wenena noku wi gedae. ²³⁻²⁴Ido Yoni ya nela numugu fulo edámamo kamenalo nenako, amokafo ayaidana oto mika ma kuliya Ainoni adu Salimi numudo ya no so loto nemo yamu neto wenena oti-oti ato, ya noku wi gede-gede iye.

²⁵Noku wi gede-gede ito, Yoni ege moinamo we malekaki Yuda we maki noku wiyamo mona yamu moila fiyae. ²⁶Moila fiyato, Yoni ege moinamo we yate Yoni nedo ya uti eti loti loumamo, Api lilibanimo we, kamo Yodani no filigaleka afula minageto we ma u keyeto katula ito monala lo oloto pi lomanimo we yamakafo oiya kamena amaleka wenena noku wi gede minaito, ya amodoka u fuli lae, loumae. ²⁷Loumato, Yonikafo ka itibito logimami, We ma kosina abogakafo neta umámagaiyama aimolakafo egaidana oto olunami ne? Moda olámegaiyae. ²⁸Namo komu eti logimomo, Namu Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya minámowe. Minámofa, Gotikafo u komu melete kanula olufe lo, loto nilifi melaito owe, loto logimomo kawa ya linate moda kolitama ne. ²⁹Kipa ma ko mele edamo ya wena olunami ya ne. Ido koinalafo adu nedi minoto nola lebona kolito siya-mulunau ya lalo kolinami ne. Yamu namo oiya lalo kolomo mona ya sene-muluneu faitimo ne. ³⁰Amo kuliya

ya dimo unami, ido namo kuline ya lumumo unami ne.

³¹Ena yaleka yowauti lomami we yakafo wenena muki olu fulo ledaiye. Wenena mikaleka oloto piyonimo ya mikalo wenena minoto, mikaleka neta-mata muki olu fulo lede fuli limo we ya ne. ³²Amo ya koto kolito imo neta yamu lo oloto melaifa, wenena yate kala koli fulo minae. ³³⁻³⁴Gotikafo ilifi melami we siya-mulunau ya Ouna faitoto melainako, Goti kala ya lo minami yamu ka limo koli kikitamo wenena yate Goti monala ya mona ona kula ya ne, loti olu faka lo minamo ne. ³⁵Melafokafo Nalafo siya-muluna umuto, neta-mata muki ya analo mele fuli limo ne. ³⁶Goti Nalafo koli kikitamo umamo wenena oiya amalekati ya omuni kofawa minowa-minowa oti minomo idamo ne. Ido Goti Nalafo kala golo ádamo wenena ya mino kolimo dinawamo mona ya ágenawamo ne. Gotikafo eleka fi gimami mona moda mino gedami ne.

Yesu ya Samalia wena mate ka lokoli-fakoli ami ka

4 Ena Falisi we yate Yesumu eti loti kolamo, Yonikafo ege melamo wenena naba olu mau wito noku wi gedaito, ido Yesukafo Yoni olu fulo edeto wenena naba-naba olu mau wi gedeto noku wi gedami yamu kolafa, ²Yesukafo aimola ya wenena ma noku wi gedámaiye. Ege-ege moinamo we yako noku wi gede-gede ae. ³Ido Wekolakafo kawa eti lamo ya kolito, Yudia mika fulito Galili mikalo itibito unae, loto ⁴unami kanu ya Samalia mikalo ya leketo wiye.

⁵Etito Samalia mikalo ya leketo uto uto numuna ma kuliya Sikali yalo ya u fedaiye. Numunawa ya Yekopukafo nalafo Yosefe mika olu umami ya olu

alalili meletu, ⁶ ayalo ya Yekopu no kale li melaido ya folilo Yesu u ayalo fedeto, aisa loto kale wela anawalo ya amedoto mino kolaiye.

⁷⁻⁸ Minaito, ege-ege moinamo we weni-neta meina finune, loti numudoka ya idato, Yesu aimolako minaito, Samalia wena ma no fina, loto o fedaito Yesukafo eti loto loumami, Kamo no ma nomageto nena, loto loumaiye. ⁹ Eti loumaifa, Yuda wenena ido Samalia wenena yaki weni-neta moi mamakeke loti moi wiyamoma nenako, loto wenawa yakafo eti loto loumami, Kamo Yuda we makafo Samalia wena namodoka nedito nomu ya lane? liye.

¹⁰ Lito, Yesukafo ka itibito loumami, Kamo Goti nasafili monala yaki, ido namo no ma nomageto nena, loto lokomomo we monane yaki ya kolife lanimo neko, ena ma nomo, loto laniko ya no fiyawa yaidana oto komogi ne, loumaiye.

¹¹ Loumaito, wenawa yakafo eti loto loumami, We kofawe, no kale fana nenako, kamo no finanimo netaka yaki minámainako, no ma finanimo fiyawa egalekati oloto pinamimu lane? ¹² Autefo-kolofate Yekopukafo no kale ya liyami ama ya ne. Ido amo nalafo-mota yaki, sipisipila, bulumakaula yaki muki no ayau yatiko noti minama ne. Kamo ya Yekopu olu fulu edeto noma olu oloto pinagolo labe? lito ¹³ ya Yesukafo ka itibito eti loumami, No amauti nenawamo wenena yate kofa nomu fulunagilae.

¹⁴ Ido namo none gimoneto nenawamo wenena ya nomu kofa folámoti fa minomo diti minenagilae. Nowa ya gimito mulunigu ya no fiyawa yaidana oto olu oloto pi gedoneto, omuni kofawa minowa-minowa oti minomo dinagilae, loto liye. ¹⁵ Eti lito, wenawa yakafo eti loto loumami, We kofawe, kamo nowa ya nomageto noto nomu

aiga folámoto, amalo ya oto no fi-fi o minomo ya fulitena, loto ya liye.

¹⁶ Eti lito ya Yesukafo loumami, Uto wagafo lula fito ilimito ano, lito, ¹⁷ wenawa yakafo ka itibito limo, Namu wanefo ma minámaiye, lito, Yesukafo loumami, Kamo wanefo minámaiye, lanimo ya ona efe loto lane. ¹⁸ Ido wagafo faifu (5) mofu meletu fulito anima ne. Ido oiya yaki welo ekele minanimo auwae kamo wanefo ya minámaiye, loto lanimo ya ka ona oloto lane, loumaiye.

¹⁹ Loumaito, wenawa yakafo eti loto loumami, We kofawe, kamo polofete minanimo ya oiya ya kolowe. ²⁰ Yamu ya lagetoto kolinae. Lamo Samalia wenena autefo-mota yate mowa amalo ya Goti ouni-luni-kani umumo idamo ne. Ido linete Yuda wenena yate wenena muki Yelusalemuka ya Goti oudi-lutikati umalo, loti logimi-gimi ama ne, loumaiye.

²¹ Loumaito, Yesukafo eti loto loumami, Wenao, namo ka lokomowe. Koli kikito mino. Kamena ma alili enagolimo, ya ageto ya linete Menefo ouni-luni-kani umunawamo ya mowa amalo ma ámenagilae. Ido Yelusalemuka yaki ámunagilae.

²² Linete ya kolife ádoti oudiluti-kati umu-umu ae. Olu omuni kami mona ya Yuda wenenadokati nenako, lamo ya kolife loto oude-lute-kate umu-umu o minone. ²³ Ido kamena ma enami ya moda fedetaiye. Yalo ya ouni-luni-kani umamo wenena kula ya Ouna lulau mino edeti, aimola monala ona kulalo meyalo meleti ya Menefo ouni-luni-kani umunagilae. Etiti numunawae, loto Menefokafo wenena yaidana o minamo ya moni wilami ne. ²⁴ Goti ya Ouna nemoma nenako, yamu ouniluni-kani umunawamo wenena ya Ouna lulau mino edeti, aimola monala ona kulalo meyalo meleti ouni-luni-kani ya umunawae, loto loumaiye.

²⁵Loumaito, wenawa yakafo eti loumami, Mesaiya, kuliya ma Kilisto ya Gotikafo ilifi melami we oloto pinaiye, loti lamo ya namo koli minowe. Amokafo oloto pito neta-mata muki ya lo oloto pi ledenagoliye, lito ²⁶Yesukafo loumami, Kamo lanimo ya namo ya minowe, loto loumaiye.

²⁷Eti lo minaito, ege-ege moinamo we ya itibiti o fedeti wenate ka lokoli-fakoli ami yamu kani mumudi kiti, Nena ka loumane? Nedito lokoli-fakoli o minaiye? loto loumunune, loti kolafa, keina ito fulitae.

²⁸Ena wenawa yakafo no nomula fulito numudoka ya itibito uto wenena eti loto logimami, ²⁹Linate oti we ma yakafo neta oto melete omo muki lo oloto pito lonomami ya eyalo. Ya we ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya nefemo? lito, ³⁰koliti numuna meyaloti lumuti ya Yesu nedo wokele, loti wae.

³¹Wato, Yesu ege-ege moinamo we ya amo nedo minoti, ka auma witi loumamo, Api lilibanimo we, weka-neta no, loti loumato, ³²amokafo logimami, Kobina ailoma olu minofa, ya linate ma kolámae, lito, ³³ege-ege moinamo we ya lokoli-fakoli oti lamo, Wenena makafo konuma-kobina oluto oto olumo umaifemo? loti lae. ³⁴Eti lato, ya Yesukafo logimami, Nilifi melami we kala lalo kiyami mona ya meyalo melete lonola olu fuli lenamo ya namo wene-neta ya ne.

³⁵Linanimotina eti loti lo-lo amo, Ikana fo (4) ya fuli lageto ya kobina kula lotainako, pili nenune, loti lafa, nanimo logimowe. Linate ko faka loti koti lono kila eyalo. Kobina kula limo kamena oiya eti-mati ya moda fedetaito, ³⁶oluti olu mau-mau wiyamo wenena yate meinawa olu minae. Ya meinawa kula yakafo wenena muki omuni kofawa minomo dinawae. Yamu neta olu kifamo wenena yate kulawa olu mau

wiyamo wenena yate lakoina alikani enagilae. ³⁷Yamu ka ama ya eti lamo, Ma yate neta olu kifi-kifi ato, ido ma yate kulawa olu mau wi-wi ae, loti lo-lo amo ka ya ona ne. ³⁸Linate neta olu kifámaguti kula olu mau winawae, loto ya namokafo gilifi melowe. Lonodo we mate lono olato, kula moda lotami ne. Linate ya kulawa lakoina olu mau wimo wae, loto logimaiye.

³⁹Ena Samalia wenawa yakafo numunaloti wenenala eti loto logimami, Neta oto melete omoma muki ya lo oloto nomaiye, loto logimami ka yamu ya wenenala mukite Yesu koli kikito umamo, ⁴⁰yamu Yesu nedo u fedeti lamoki minenune, loti Yesu wako lo edamo ya Yesukafo koli gimito, oto fo kamena lele amo numunido ya minaiye. ⁴¹Minoto ka mono logimaito, wenena muki koliti koli kikito umamo, ⁴²yamu wenawa ya eti loti loumamo, Komu ya kamo kakalo oto koli kikitonimo nefa, oiya ya lalimote ka limo welaloti ka kolito ya koli kikitone. Wewa ya ona mikau-mikau wenena olu omude kenami we ne, loti lae.

Yesukafo kiyaba we wenaba ma nalafu neta kilami olu faka lo edami ka

⁴³⁻⁴⁴Ena Yesu ya komu lo oloto melete eti limo, Polofete ma aimola numuna ebalalo minenami ya kuliya olu faka ádenagilae, loto linako, Samalia wenenaki fo kamena leleko minoto Galili mikalo wiye. ⁴⁵Uto Galili mikalo ya u fedaito, komu ya Galili wenena muki ya Yelusalemu uti Gotikafo Elita O Gedami foliku ya minagu ya Yesu lono olaito eyamo yamu amoki koina wiyae.

⁴⁶Ido Galili mikalo Kana numudo ya komu ka lito no yakafo no wainika wido yalo ya kofa itibito oto minaiye. Ido Kapeneyamu numudo kiyaba we wenaba ma nemo ya nalafu neta naba kilami, ⁴⁷yamu Yesu ya Yudia mikaloti

itibito Galili mikalo kofa o fedaiye, lato ya kiyaba we wenabawa ya kolito, Kana numudo Yesu nedo dito, nalafo fulunami kamenala adu melainako, yamu Yesu ya lumuto, nanefo olu faka lo edenane, loto wako lo edaiye.⁴⁸ Eti lo edaito, Yesukafo eti loto loumami, Linate ya neta kofawa aumane gilibomo neta ya omudi ágenawamo ya koli kikito nomámenagilae, loto liye.⁴⁹ Eti lito, kiyaba wekafo eti loto loumami, Wenabao, nanefo moda fulutenaiye, loto kenemane oto enabe? lito⁵⁰ Yesukafo eti loto loumami, Nakafo moda omuna kofawa minaiye. Faifa wo, lito ya kiyaba wekafo Yesu ka loumami ya koli kikitoto itibito wiye.

⁵¹Ena itibito uto kanudo monimo lomaido ya lonola olamo we oti katula oti ya, Nakafo moda omuna kofawa minaiye, loumae.⁵² Eti loumato, ya faka limo kamena yamu loga o gedaito, amote eti loti loumamo, Ena amo ya melo fo muliti neto ya ukana yopayo wiyami ya fulo edaiye, loti lae.⁵³ Ido kiyaba we yakafo monawa eti loto kolami, Kamena yalo ya Yesukafo, Nakafo moda omuna kofawa minaiye, loto lonomami ne, loto kolito, uto amo yaki ido numunalo lakoina minamo wenenala muki yaki koli kikitae.⁵⁴ Yesukafo etito netawa kofawa ya ototo Yudia mikaloti Galili mikalo itibito uto minaido ya neta kofawa aumala gilibami ya kamena lele olu oloto pi gimaiye.

Yesukafo Beteseda nofudo ya we ma olu faka lo edami ka

5 Minoto aiga ya Yuda wenena foli kamenani naba ma alitito Yesu ya Yelusalemuka idaiye.

²Ena Yelusalemu kanu wela ma kuliya Sipisipi Kanuwae, loto nemo kanu anawalo ya nofunu ma nemo kuliya Beteseda anawalo ya kolokalo numuna faifu (5) ya minomo wimo,³ ayau ya wenena neta kilamo, omuni

likami, kiyani bemu imo, ukani ipedimo, muki wenena yau ono minae.⁴ [Ena Wekoladokati enisole makafo kamena ma nofugu ya lumuto no ya olu momoga iye. Olu momoga ito neta kilamo wenena yauti ma komu lumuto noku wito neta kilamila ya olu faka lo edaiye. Yamu wenena muki no ya momoga enaidole, loti kiyaba ae.]

⁵Ena we ma neta kilito onomo idami ya melege teti-eiti (38) ya wiye.⁶ Wito, Yesukafo wewa ya eyeto kolami, Kamena fana ono minaiye, loto kolito, loga o edeto limo, Kamo faka lenae, loto koli minabe? loumaiye.

⁷Loumaito, neta kilami we yakafo eti loto loumami, We kofawe, we makafo no ya momoga agetoma ya noku ya fulo nendenami we ma minámainako, nanimone lumunae, loto o-ofa, ailo-ailote fulo aiga nedeiti lumu-lumu ae, lito⁸ Yesukafo eti loto loumami, Kamo nedito kunuka oluto moino, loumaiye.⁹ Loumaito, ayalo ya ukana lalo ito, nedito kunula oluto wiye.

Ido fo kamena yalo ya Sabati foli kamena ya nemo¹⁰ yamu Yuda wenena yate wewa neta faka limo we ya eti loti loumamo, Oiya Sabati foliku ama ya nedito kunuka oluto mofu minane? Ya neta lo fukamo neta ane, loumae.¹¹ Loumato, amokafo eti loto logimami, Olu faka lo nedami we yakafo, Kunuka oluto moino, loto lonomami ne, logimaiye.¹² Logimaito, amote loga o edeti lamo, Kunuka oluto moino, loto lokomami we ya kema ne? lafa,¹³ ido Yesu ya wenena mau naba minagu yau sodoto wito, faka limo we ya kuliya kolámaiye.

¹⁴Eti ito, aiga Yesukafo wewama ya felegaga kuliyai numuna nabau olu oloto pito ya eti loto loumami, Ukaga moda lalo otaiye. Yamu kolito ya neta ma keina naba-naba imo neta ya oto dito oloto pi numutenaiye, loto ya mona nosámami kofa melámo, loto loumaiye.

¹⁵Eti loto loumaito, we yakafo uto Yuda wenena eti loto logimami, Olufe lo nedami wema ya Yesu ya ne, loto logimaiye.

¹⁶Ena Yesukafo ya Sabati foliku ya lonowa olami yamu ya Yuda wenena yate olu keina mofu edae. ¹⁷Eti o minato, Yesukafo eti loto logimami, Menefo yakafo lono kamena-kamena olu minami yamu nanimo yaki olu minowe, loto logimami ¹⁸yamu amote eti loti kolamo, Yesukafo ya Sabati foli ya olu kopaitami yako minámaiye. E'e, oto dito Goti yamu nanimo Menefo ne, loto aimola ya olu Goti nabamaidana itaiye, loti ya neta lele yamu ofo fulunune, loti koli umumo idae.

Yesu ya Melafo lonola olu-olu imo ka

¹⁹Ena Yesukafo ka eti loto logimami, Ka ona kula logimowe. Goti Nalafo nanimo senemuluneuti kane kito lono olámenamo ne. E'e, Menefokafo lono olaido ya eyeto, ayalo yako ya olu-olu o minowe. Neta-mata muki Menefokafo olaido ya Nalafo namokafo ayalo olu-olu o minowe. ²⁰Menefokafo Nalafo namo siyamuluna numuto, lono olu minami lono nilibi fuli lo minaiye. Ido lono ama ko minamo yako minámaiye. E'e, lono naba nilibageto linate eyenawamo ya eleiginagilae. ²¹Menefo yakafo wenena folamo ya olu nedí gedeto, omuni kofawa olu gimami ayaidana oto Nalafo namokafo we ma wena ma omuni kofawa olu giminae, lenamo ya faifa olu giminagolowe. ²²Ido Menefo ya wenena lifima ka itibito gimámenami ne. Lonowa ya Nalafo namo anelo melami ne. ²³Etito ya Menefo kuliya olu fakalamo wenena muki ya ayaidana oti Nalafo namo kuline olu faka lo mine-nagilae. Ma yate Nalafo namo kuline olu faka ádenawamo yate nilifi melami we Menefo ayaidana oti ya kuliya olu faka ádenagilae.

²⁴Namo ka ona kula logimowe. Namokane koli lunigu meleti ido nilifi melami we koli kikito umamo wenena ya omuni kofawa minowaminowa enawamo mona ya moda olutamo ne. Ido lifima ka itibito olámenagilae. E'e, fulunawamo mona ya fulititi, oiya amaloti ya kofawa minomo dinagilae.

²⁵Namo ka ona kula logimowe. Kamena ma enami ya moda fedetaiye. Yalo ya folamo wenena yate Goti Nalafo namo none lebona koliti, omuni kofawa minenagilae. ²⁶Menefo omuna kofawa minomo idami mona ya moda mino edami ne. Ido Nalafo namo yaki ayaidana oto omune kofawa minomo idomo mona ya mino kedenaiye, loto monawa nomami ne. ²⁷Ido We Kulama minonako, wenena lifima ka itibito olu giminane, loto lonomami ne. ²⁸Ka ya koliti kati ligi-ligi kiyámalo. Kamena melami ya alitageto ya kono melagu ono minamo wenena ya namo none lebona ya koliti ²⁹nedinagilae. Neidato, ya wenena mona lalo melamo ya nedinawado ya omuni kofawa minomo dinagilae. Ido wenena mona nosámami melamo ya nedinawado ya lifima ka itibito giminagolowe. ³⁰Namo nanimone oune-lune-kaneloti kolito lono olunamo ma minámaiye. E'e, Menefo welalotiko lifimani itibito gimi-gimi o minowe. Nanimo weneloti lono olunae, loto kolámoto nilifi melami we welalotiko olunae, loto kolonako, lifimani itibito gimi-gimi omo ya efe lenagoliye, loto ya liye.

Gotikafo Yesu monala lo oloto mele minami ka

³¹Ido Yesukafo ka ma mene oto limo, Nanimone monane lenamo yakafo kula ámenagoliye. ³²Makafo monane lo oloto mele minaiye. Lo oloto melageto ya kulawa enagoliye, loto koli minowe.

³³Linate ya wenena Yoni nedo gilifi melato uti loga o edato, ka ona kula

lo oloto melaima ne. ³⁴Nefa, wenena yate monane lo oloto melenawae, loto ádowe. Kawa lomo ya linate kolato Gotikafo olu omudi kenaiye, loto linanimo yamu ya lo minowe. ³⁵Yoni ya feiya lamu yaidana oto olu lamena o gedaima ne. Eti ito kamena yalo linate ya lame-nala eye lalo meleti minama ne.

³⁶Nefa, Yonikafo namo monane lo oloto melami ya mulaloko lo oloto piyaiye. Menefokafo lono ka lonomami lono kula olu oloto pi fuli lenane, loto nilifi melaito lomomo ne. Nilifi melami monawa ya lonone yakafo ya olu oloto piyaiye. ³⁷Ido Menefo nilifi melami yakafo amo yaki monane lo oloto piyami ne. Linate ya aimola welaloti ka kolámamo ne. Ido kola-wela yaki ya ágamo ne. ³⁸Ido nilifi melaito minomo ya linate koli kikito nomámanako, kala ya setimuludigu mino gedámaiye.

³⁹Linate ka mono lufuwau ya katoti ya omudi kofawa minenawamo monawa ya olu oloto pinune, loti koliti ya katae. Eti loti katagu ya lufuwa yakafo ya namo monane lo oloto melaifa, linate koli nomámae. ⁴⁰Ido linate namodoka ya ato omudi kofawa olu giminae, loto lofa, linate ya eleka ginaito namodoka ámae.

⁴¹Wenena yate namo kuline oto dinawae, loto ádowe. ⁴²Linate monatina ya koli minowe. Oudi-luti-kati Gotidoka ya minámaiye. ⁴³E'e, namo Menefo welaloti linate minado lomomo nefa, linate namoki koina wiyámae. Ena minoto we ma aimola kala kiyaido o fedenami ya amoki koina winawae. ⁴⁴Linate ya wenena yate gebotina lenawamo ya lalo kolafa, ido Goti lawoko minami wekafo gebotina lenami mona ya melenune, loti kolámamo wenena ya linate egaidana oti koli kikito umunawamo ne?

⁴⁵Ido linate ya amo yakafo Melafo lounageto ligiya lolumunagoliye, loti ya namomu ádalo. Etito minámaiye.

Linate Mosesedoka ekeleti minamo nefa, Mosese aimola kala yakafo ligiya logiminami ne. ⁴⁶Mosesekafo ka lufuwa wiyaiyu ya namomu wiyami nenako, linate kala koli kikitamo neko, namoki koli kikito nomagi ne. ⁴⁷Nefa, linate Mosese kala lufuwa koli fulitanako, namo kane egaidana oti koli kiki lenawamo ne? loto ya liye.

Yesukafo wemomo 5,000 ya konuma-kobina olu gimami ka

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lu 9:10-17)

6 Yesukafo ka ya lo fuli loto Galili nofuna kuliya ma Taibeliyasi nofudo yalo ya leketo filiga afulaleka wiye. ²Wito, wenena mau naba ya neta-mata kilamo wenena olu faka lo gedeto monala gilibaito eyamo yamu ege meleti wae. ³Ege meleti wato, Yesu ya ege-ege moinamo we gilimito mowalo ya diti amedoti minae. ⁴Ido Yuda wenena Gotikafo Elita O Gedami foliwa alitito ⁵Yesu ya ko faka loto wenenawa mau naba-nabama o fedato geyeto Filipi loga o edeto limo, Beleti ya egaloti meina fito wenena naba lako ya gimogeto ogo-funami ne? loto ⁶neta enae, loto koli minoto ya kepa melete loga o edaiye.

⁷Loga o edaito, ya Filipikafo ka itibito loumami, We makafo ikana eiti (8) ya lono oluto meinala oluto melemo dinami yakafo beleti meina fito gimogeto muni ámenagoliye, loumaiye. ⁸Loumaito, ege-ege moinamo we yauti ma Saimoni Pita kunalafo Adulu yakafo eti loto loumami, ⁹Amalo ya kipa ma nemo yakafo beleti yuwa balikafa olufe lamo faifu (5) ido laefa lele yaki olu minaifa, wenena mau naba minanako, efe yakafo nedi enune? liye. ¹⁰Eti lito, Yesukafo limo, linate wenena logimato ya olu mau witi mikalo minalo, lito minato mika yalo ya yuwa eba naba-naba nedo ya wemomo faifu tauseni (5,000) ya amedoti minomo wae.

¹¹ Etiti amedoti minomo wato Yesukafo beleti ya oluto, siyane, lalole, loumuto, wenenawa mau naba amedoti minamo ya iya mele gimaiye. Ido laefa yaki ayaidana oto ya etito nenune, loti kolado ya gimaiye. ¹² Gimaito, kobina noti-noti muni ito Yesukafo ege-ege moinamo we eti loto logimami, Luma nemo ya u kopa otenaiye. Kiyaka alo, lito ¹³ beleti yuwa balikafo olufe lamo faifu (5) yamakafo luma nemoma ya kiyaka oti owo kedikoko naba tuwelu (12) ya koilato lumuto faito fultaiye.

¹⁴ Ido wenena aumala gilibami neta eti imo monala eyeti ya eti loti lamo, Polofete lakoma mikaleka oloto pinaiye, loti lamoma moda ama ya ne, loti ¹⁵ ido Yesu olu ogonā o edeti anikafo oluti kiyabate we wekudi bulu edenune, loti ato, ya geyefe loto fulo gedeito, aimolako mowalo ya idaiye.

**Yesu ya no mulalo
leya-leya wito wimo ka**

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Ena lunaga fo saipaito ya ege-ege moinamo we ya nofuna anawalo lumuti ¹⁷ Kapeneyamu numudo itibito unune, loti sipiku idae. Sipiku idato, sini naba dito ya Yesu o fedāmaito wewa yako wafa, ¹⁸ epe auma wito, no sato naba itaito, ¹⁹ uti ala faiga faifufe (5), ido sikisife (6), kilomita yaidalo uti no muliti ya u fedato, Yesu ya no mulalo ya leya-leya wito gege uto sipi ya olu alalili melaito eyeti ya ukani ololo iye. ²⁰ Eti o minato, ya luni fito limo, Namoma minowe. Linate ya koli gimāmaneyo, loto logimaiye. ²¹ Logimaito, sipiku ya ido, loti ilimi meleiti ya unune, loto kolamo ebalekama sipi ya alako u ayalo fedaiye.

Wenena yate Yesu monila wilamo ka

²² Ena wenena mau naba-naba ya nofuna filiga afulaleka ono minato, ko lito ya eti loti lamo, Melo luwaila ya sipi la-

woko yako neto ya eye minogeto ayau ege-ege moinamo we ya Yesu fulo edeiti inanimoko diti wamoma ne, loti kolae. ²³ Eti loti koliti minato ya Taibeliyasi numudoti sipi ma ya Wekolakafo siyane, lalole, loumuto kobina gimaito, nado yaloma ya o fedato, ²⁴ wenena yate Yesuki ido ege moinamo we yaki amalo mināmae, loti koliti ya sipiku ya diti Kapeneyamu numudoka itibiti uti yalo monila wilae.

**Yesu ya kosinaukati
kobina minami ka**

²⁵ Nofuna wela amaleka ya wenenawa Yesu monila wiliti olu oloto piti ya eti loti loumamo, Api lilibanimo we, kamo nenafeko animo ne? loti loga o edato ²⁶ Yesukafo eti loto logimami, Namō ka ona kula logimowe. Linate neta mona kofawa aumane gilboneto eye minamo yamu ya kolāmae. Weni-neta gimōneto noti muti imo yamamu ya namo moni wili minae. ²⁷ Linate ya lono oluti kobina fa neta u kopa unami neta yamu ya kolāmalo. Omuni kofawa minowaminowa enawamo kobina yamu ya lonowa olalo. Namō We Kula ya Goti Menefokafo lufuwala mele nomami yamu ya namo kofawa minomo dinawamo kobinawa ya gimīnagolowe, logimaiye.

²⁸ Logimaito, eti loti itibiti loga o edamo, Lamo nedi-nedi oto Goti lonola olu minenune? lato, ²⁹ Yesukafo itibito logimami, Gotikafo nilifainako, koli kikito numu-numu o minamo wenena ya Goti lonola olu minamo wenena minae, loto ya liye.

³⁰ Eti lito, amote itibiti loumamo, Ena nena neta ma kofawa ailoma aumaka lilibanimo neta ya olu oloto piyageto eyeto koli kikito kumunune? Kamo nena lono olunane? ³¹ Autefo kolofate-mota yate mika kofo mikalo ya wenineta kuliya mana no-no amo yamu eti limo,

Nenawae, loto kosinaiti kobina gimami ne,
 loto ka mono lufuwau (*Kis 16:4, Sng 78:24*) ya nemo ne, loti lae. ³²Eti lato, Yesukafo eti loto logimami, Ka ona kula logimowe. Mosesekafo ya kosinaukati kobina gimámaima ne. E'e, Menefokafo ya kosinaukati kobina kula gimimi minaiye. ³³Kobina kosinaukati lumuto mikaleka wenena omuni kofawa olu oloto pi gimami ya Goti kobinala kula ya ne, lito ³⁴amote eti loti loumamo, Wekola, kamo kobina lanimo ya kamena-kamena lumutoko mino, loumae. ³⁵Loumato, Yesukafo eti loto logimami, Omuni kofawa minomino amo kobina ya namo ya minowe. Namodoka amo wenena ya moda kadunamu folámenagilae. Ido koli kikito numu minamo wenena ya moda no yamuki kolámenagilae.

³⁶Etito nefa, linate ya namo neyafa, koti koli kikito nomámae, loto ya logimitoma ne. ³⁷Menefokafo numu minami wenena ya namodoka o fuli lenawamo ne. Ido wenena namodo enawamo ya ma olu kopa fulu gedámenagolowe. ³⁸Kosinaiti lomomo ya nanimone weneloti ka lonowa olunae, loto lomámowe. E'e, nilifi melami we welaloti ka lonowa olunae, loto lomomo ne. ³⁹Menefokafo nomami wenena muki yauti ma u kopa ámunawae, loto geyeto kiyaba o gedeto kamena nabalo ya muki olu nedi gedenagolowe, loto lomo ka ya nilifi melami we kala lalo kiyami ka ya ne. ⁴⁰Nalafa namo neyefe loti neyeti, koli kikito numunawamo wenena muki ya omuni kofawa minomo diti minenagilae, loto lomo ka ya Menefo kala lalo kiyami ka ya ne. Ena nanimone kamena nabalo ya olu nedi gedenagolowe, loto ya liye.

⁴¹Eti loto ya kosinaiti kobina ya namo ya minowe, limomu ya Yuda wenena yate koli nosámamiti ka eti loti ⁴²lo mi-

namo, Ena, ama we ya Yosefe nalafa Yesu olafote melafote lele ya lamo geyonima ne. Ido kosinaiti lomoma ne, loto limo ya nedito eti loto ya lo minaiye? lae.

⁴³Eti lato, Yesukafo itibito eti logimami, Linanimonigu ya kolamo nosámamiti etiti ya ádalo. ⁴⁴We ma aimola siya-mulunauti kolito namodoka enami ya ma minámaiye. E'e, Menefo nilifami yakafo ika o gedagetoko enawamo ne. Wenenawa ya nanimo kamena nabalo ya olu nedi gedenagolowe. ⁴⁵Polofete yate eti lamo,

Goti aimolakafo wenena muki ka mono api gilibinagoliye,
 loti ka mono lufuwau (*Ais 54:13*) ya nemo ne. Yamu wenena ya Menefokafo ka logimito api gilibami ya kawa kolamo wenena ya namodoka enagilae.

⁴⁶Menefo eyamo wenena ya ma minámae. E'e, Gotidokati lomomo we namo lawokokafo Menefo eyomo we ya minowe. ⁴⁷Namo ka ona kula logimowe. Ma yate namo koli kikito nomamo wenena ya omuni kofawa minomo diti minenagilae. ⁴⁸Omuni kofawa minenawamo kobinawa ya namo ya minowe. ⁴⁹Linate autibo-kolofatina ya mika kofo mikalo ya weni-neta kuliya mana oloto piyaito ya noti minoti folamo ne. ⁵⁰Nefa, wenena mate kosinaiti lomami kobina nenawamo wenena ya folámenagilae. Ya kobinawa namodoka ama ne. ⁵¹Omuni kofawa minenawamo kobinawa ya kosinaiti lomomo namo nanimo ya minowe. Yamu ma yate namodokati kobina noti ya minomo diti minowa-minowa oti minenagilae. Namu emilane ya kobinaidana ne. Mikau-mikau wenena omuni kofawa minomo dinawae, loto ya emilane gimina-nagolowe, loto liye.

⁵²Yamu Yuda wenena linanimonina ka lodilumu oti eti loti lamo, We ya

egaidana oto emilala lomageeto nenu-momu liye? lae.

⁵³ Eti lato, Yesukafo eti loto logimami, Namu ka ona kula logimowe. Linate ya We Kula namo emilane ido wanune ánenawamo ya omudi kofawa minenawamo mona ya lunigu mino gedámenagoliye. ⁵⁴ Ma yate namo emilane wanune notiko minenawamo wenena ya minowaminowa oti minato nanimo kamena nabalo ya olu nedi gedena-golowe. ⁵⁵ Namu emilane ya kobina kula ne. Ido wanune ya no kula ne. ⁵⁶ Namu emilane ido wanune notiko minenawamo wenena ya namo luneu mino nedenagilae. Ido namo yaki amo lunigu mino gedenagolowe. ⁵⁷ Menefo ya minowa-minowa oto nemo we yakafo nilifi melaito lomomo yamu Menefodo metolito mino-mino o minowe. Etito minoneto namo noti minenawamo wenena yaki ayaidana oti namodo metoliti minenawamo ya minomo diti minenagilae. ⁵⁸ Kosinauti kobina ya monawa etito ne: Ya autibo-kolofatina yate mana noti ya minoti folama nefa, namo kobinane ama nenawamo wenena ya minomo diti minowaminowa oti minenagilae, loto ya logimaiye. ⁵⁹ Kawa ya Kapeneyamu numudo mono numugu ya minoto ya logimito api-napi gilibaiye.

Yesu ya omude kofawa minenumo kala olu minami ka

⁶⁰ Eti loto api gilibaito, ya ege melamo wenena yauti wenena so loti koliti eti lamo, Ka ya kolonimo keinaidana oto liye. Ya kema kolinami ne? loti ⁶¹ ya eleka ginaito Yesukafo ya siya-mulunau kolito eti loto logimami, Linate ka ya kolamo nosámaife? ⁶² Etiti kolamo ya We Kula namo komu minomo ebato olu itibito idoneto ya omunikafo kotima ya nedi enawamo ne? ⁶³ Ukade atuwa ido emila yakafo omude kofawa minomo dinumo kanuwa ma minámaiye.

E'e, omude kofawa minomo dinumo kanuwa ya Goti Ouna lonola ne. Namu ka logimomo ya oudi ido omudi kofawa minomo dinawamo kanuwa ya ne. ⁶⁴ Nefa, linatedokati wenena liligaleka koli kiki ádo minae, loto logimaiye. Yesu ya koli kikito umámamo ya adeina afimalekati geye fuli loto geyemo idaiye. Ido ayaidana oto kuwolafo anido melenami we yaki eyefe loto eye minaiye. ⁶⁵ Ido ka ma eti loto enu wito limo, Yamu ya eti loto logimoma ne. Wenena ya Menefokafo olu aila wi gedámageeto namodoka oti minenawamo ma minámaiye, loto ya liye.

⁶⁶ Ena kamena yaloti ya ege melamo wenena yauti wenena so loti amo minaido ya minámenune, loti eleka ginaito fulu edae. ⁶⁷ Yamu Yesukafo ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya loga o gedeto limo, Linate ayaidana oti fulu nedenune, loti lo minafe? liye.

⁶⁸ Ido Saimoni Pitakafo eti loto loumami, Wekolao, kamo fulu kedeitoma kemado unumo ne? Kamo lawokokafo omude kofawa minenumo kala olu minane. ⁶⁹ Lamo ya kamo koli kikito kumuto eti loto koli kumu minonimo ya kamo ya Gotidokati felegaga we minane, loumaiye.

⁷⁰ Loumaito, Yesukafo eti loto logimami, Namokafo linate tuwelu (12) ya luti fiyofa, ido linate yauti ma ya Satanidoka ekeleto minaiye, loto ya logimaiye. ⁷¹ Kawa logimami ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) yauti ya we ma kuwolafo anido melenami we Saimoni Isikaliyoti nalafo Yudasi yamu liye.

Yesu kunalafo-mota koli kikito umámamo ka

7 Ena Yudia ebalo Yuda wenena yate, Yesu ofenune, loti kudala kiyamo yamu mikanina fulito Galili mikalo yako u yaleka waka oto moinaiye. ² Etito moni minaito, Yuda wenena numuna kolokalo

kuwamo foliwa kamenani alitiye. ³Alitito, Yesu kunalafo-mota yate eti loti loumamo, Kamo ya aumaka gilibinanimo neta ma olu oloto piyageto kege melamo wenena yate eyenawae, loto ya eba ama fulito ya Yudia mikalo ya uto gilibo. ⁴Ma yakafo oloto pinae, lenami ya falukuto minoto lono olunami ya ma minámaiye. Yamu kamo ya lono yaidana olunae, loto kolinanimo ya uto wenena muki ya olu oloto pi gimageto eyenawae, loti ⁵kunalafomota yate koli kikitito umámoti eti lae.

⁶Lato, ya Yesukafo eti loto logimami, Linate kamena-kamenau ya neta enune, lotima fa enagilae. Namu kamenane ya oiya o fedámaiye. ⁷Wenena yate ya linate koli nosámami gimámenagilae. Namu ya monani nosámami ya lo oloto pi gedomo yamu koli nosámami numu minae. ⁸Linanimoko foliku ya walo. Namu ya kamenane o fedámami, yamu ya oiya eti-mati ya ámunagolowe, loto logimaiye. ⁹Eti loto Galili mikalo ya minaiye.

¹⁰Ena kunalafo-mota komu wato, aiga aimolako umalo pito wiye. ¹¹Ena foliku ya Yuda wenena kiyaba we yate moni wiliti eti loti loga-loga amo, Egaleka minaiye? loti lae. ¹²Ido fa wenena yate amomu momona oti kumomo fimo idae. Yauti liligate, Amo ya we lalo ne, lato ido liligate, E'e, etito minámaiye. Amo ya wenena koni wi minaiye, loti lafa, ¹³Yuda we kiyaba we kolini ya koliti ka oloto ádae.

Yesu numuna kolokalo kuwamo foliku ya api gilibami ka

¹⁴Ena foli kofalau ya Yesukafo ya fel-egaga kuliyai numuna naba kilalau ya dito ka mono loto api-napi gilibaito, ¹⁵Yuda we kiyaba we yate, Aiyo, lo kolaiye, loti ya eti loti lamo, Lamo lufuwa numudeu ya idámaima nenako, egalekati oto ka mono monawa ya

kolito liye? lato ¹⁶Yesukafo eti loto logimami, Namu mono api gilibomo ya namodokati minámaiye. E'e, nilifi melami we yalekati ne. ¹⁷Yamu wenena mate ka mono monawa ama ya Gotidokati nefemo, ido nanimo Yesudokati ne? loti moni wilinawamo wenena yauti Goti kala lalo kiyaido golodenune, loti kolinawamo wenena yate monawa kolinagilae. ¹⁸Makafo aimola kalaukati kolito lenami we ya aimola kuliya dito minenaiye, loto lenagolifa, namokafo nilifi melami we kuliya dito minenaiye, loto lomo ya mona ona kulako meloneto, nosámami mona ma ya ukaneu minámaiye.

¹⁹Mosesekafo ya lo melami ka lo oloto pi gimaima nefa, linatedokati ya ma lo melami ka golodamo we ma minámae. Ena linate nena netamu ya nofenune, loti ya lo minae? logimaiye. ²⁰Logimaito, ya wenena fa wenena yate eti loti lamo, Kamo ya Satani kimi-welakafo seka-mulugau mino kedaiye. Kamo kema kofenae, loto liye? lae. ²¹Lato, ena Yesukafo eti loto logimami, Namu Sabati foliku neta kofawa lawoko aumane gilibomo yamu oti aiyo, loti lo yaleka waka kofamo minae. ²²Mosesekafo natige-mota ukanido Goti ainala fukenune, loto logimaima nefa, ya monawa ya Mosesekafo api gilibá-maito, aulafo-kolofala yate aipama ne. Eti logimainako, linate Sabati foliku ya Goti ainala fuko-fuko o minae. ²³Yamu ya Mosesekafo ka lo melami ya koli fullitotenune, loti ya Sabati foliku ya natige-mota ukanido ya Goti ainala fuko gedeti lonowa ya olu-olu o minae. Eti o minamo namo ya Sabati foliku ya we ma ukanaana muki ya olufe lo edomo yamu ya nediti ya koli nosámami nomae? ²⁴Wenena monani kofe ádotima faifa kopa lifima kawa ya ádaló. Kofe lenawado yaloko lalo, loto logimaiye.

**Yesu ya Goti ilifi melami we
Kilisto nefe? loti loga amo ka**

²⁵Ena Yelusalemu wenena yauti mate eti loti lamo, We ya ofenune, loti lo-lo amoma ya moda ama ya nemo yae. ²⁶Nedito ka olotoko limo ya mono kiyaba we yate ka lo fuko edámamo minae? Ya monala kolamo ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ne, loti kolafe? ²⁷E'e, Yesu oloto piyami eba ya koli minoba, Goti ilifi melami we Kilisto fedenami ya ebalá ya kolife ádenagolone, loti ya lae.

²⁸Etiti lamo yamu Yesukafo ya felegaga kuliyai numuna nabau ya ka mono api gilibi minoto lo faka loti limo, E'e, linaté kofe loti neyeti namo oloto piyomo eba ya koli minone, lafa, lomomo ya nanimo sene-muluneuti kolito lomámomo ne. Mona ona kula aboga nemo yakafo nilifi melaito lomomo ne. Ido amomu ya linaté kati kife loti kolámáe. ²⁹Namo ya aimola muluna kemanauti nilifi melaito lomomo nenako, namo eyefe lo minowe, loti liye.

³⁰Kawa eti limomu nela wi edenune, loti lafa, kamenala oiya o fedámami yamu ani keina ito fulitae.

³¹Ena wenena fa wenena muki yate Yesu koli kikito umuti eti loti lo minamo, We ama yakafo neta kofawa aumala lilibi minami ya Goti ilifi melami we Kilisto o fedenami yakafo we ama olu afima o edeto ya olu oloto pinagolife? loti ya lae.

**Yesu nela fi edalo, loti
kimiwe gilifi melamo ka**

³²Ena wenena mau minamo yate kawa amomu momona oti kumomo fiti lato ya Falisi we yate koliti, Goti yokila ki umu-umu amo we kiyabani we yaki ya lokoli-fakoli oti, Yesu ya nela fi edalo, loti felegaga kuliyai numuna naba kimiwe gilifi melato wamo, ³³yamu Yesukafo eti loti limo, Namó

kamena lina efema lináteki minoto nilifi melami we minaidoka itibinagolowe. ³⁴Itiboneto, linaté namomu moni wiliti olu oloto piti neyámenagilae. Ido uto minenado ya linaté ma ámunagilae, logimaiye. ³⁵Logimaito, Yuda wenena yate eti loti lokoli-fakoli amo, Wewa ya egaleka wageto monila wilito olu oloto piyámenumo ka liye? Yuda wenenate Giliki mikalo minomo wadoka ya uto Giliki wenena ka mono logiminae, loto kolito life? ³⁶Monine wiliti olu oloto piti neyámenagilae, loto, ido unado yalo ya ma ámunagilae, loto limo ya egaidanamu liye? loti ya lokoli-fakoli ae.

**Yesu koli kikito umunawamo ya no
fiyawa yaidana enawamo ka**

³⁷Ena Yuda wenena yate foli minomo diti mino fuli lenune, loti wenena mau naba-naba witi minato, Yesukafo nedito minoto ka auma wito limo, Ma yate nomu kolinawamo ya namodoka oti nenawae. ³⁸Ido ma yate koli kikito numu minenawamo yamu ka mono lufuwana yau eti loti wiyamo,

Yaidana amo wenena ya no fiya yaidana oto seni-mulunigu olu oloto pi gedageto no yaidana oto lumutoko minenagoliye,

loti ya wiyamo ne, loto ³⁹kawa limo ya Ouna yamu liye. Ido monawa etito ne. Yesu koli kikito umamo wenena ya Ouna Felegaga giminae, loto ya Yesu kamena yalo ya kosinau lamenala lulau ya itibito idámmainako, ya Ouna lomámami ne.

**Yesumu koliti fokiti u
filiga-aliga amo ka**

⁴⁰Ido wenena ya ka ya kolagu yauti mate Yesumu eti lamo, Amo ya polofete yama ona ne, lato ⁴¹ido mate, Amo ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ne, lato, ido liligaleka yauti mate, Fulitalo. Kilisto ya Galili mikalo oloto pinami nefe? E'e, ⁴²Kilisto ya Defiti numuna

atela Betelehemu yalo Defiti ufa fiyami wenena yauti oloto pinagoliye, loti ka mono lufuwau ya eti loti wiyamoma ne, loti lanako, ⁴³wenena muki ya amomu ka ailo-ailo loti foki filiga-aliga oti, ⁴⁴liligate nela ofenune, loti lafa, ani keina ito fulo edae.

Yuda kiyabani we yate Yesu koli kikito umámamo ka

⁴⁵Ena felegaga kuliyai numuna naba kimiwe ya Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido Falisi we minado ya itibiti wato, loga o gedeti lamo, Linate nediti olámoti faifa ae? loti loga ato, ⁴⁶kimiwe yate ka itibiti lamo, Ena, wewa ka limo yaidana oti komuma ádamo nenako, loto olámoto faifa one, lato, ⁴⁷Falisi we yate ka itibiti logimamo, Linate yaki ya koti wiyaiife? ⁴⁸Kiyaba we wenaba yauti ido Falisi we lamodokati ya ma koli kikito umobe? ⁴⁹E'e, ya ma eti ámonimo nefa, wenena fa wenena mau minamo yama lo melami ka ya kolámoti, Goti omunalu u kopa unawamo wenena yamako koli kikito umae, loti ya lae.

⁵⁰Eti lato, ena koinanibo we ma Nikodemusi ya komu Yesu nedo wimo we ya eti loto logimami, ⁵¹Linate we ma monala ya loga o edeti kolámoti, ido monala nosámami eyámoti lifima ka logiminawamo yamaidana iye. Eti alo, loto lo melami ka lufuwa wiyagu yau eti loto nemo nefe? Etito minámaiye, lito, ⁵²koinalafomota yate ka eti loti itibiti lamo, Ena, kamo yaki Galili mikaloti abe? Ka mono lufuwau ya katoto kolo. Polofete ya Galili mikaloti oloto piyámenawamo ne, loto nemo ya kolo, loti lae. [⁵³Eti loti upatoti numunigu-numunigu wae.

Kume-ugele wena ma Yesu nedo ilimiti amo ka

8Ena Yesu ya Olifi mowalo ya dito minaito, ²ko lito yaloti itibito felegaga kuliyai numuna naba kilalau idaito, wenena mate amodoka oti mau wiyato, yalo amedoto minoto ka mono logimito api gilibaito, ³lo melami ka api gilibi-gilibi amo we ido Falisi we yate wena ma kume-ugele no minaido eyeti olu oloto piti Yesu nedo ilimiti uti olu omunido nedi edeti ⁴Yesu eti loti loumamo, Api lilibanimo we, wena ama yakafo kume-ugele no minaido eyeto olu oloto piyone. ⁵Yamu Mosesekafo wena yaidana enawamo ya kifanakafo gini folalo, loto lo melami ka yamo lolomaiye. Ido kamodokati ya nediye loto ne? loti ⁶ya faifa eti loti loga o edeti, ka olu yaida-amaida kama lagetoma ya ligiya lo edenune, loti kepa meleti lae. Eti lato, Yesukafo kuba wito anakafo mikalo ya lufuwa wiyaiye.

⁷Lufuwa wi minaito, loga-miga o edato, amo ya nedito eti loto logimami, Linate yauti ma lifimala minámageto minenami we yakafo apito kifanakafo ofageto ya ofalo. ⁸Eti loito kofa kuba wito mikalo ya lufuwa wiyaiye.

⁹Ena amote kala koliti kiyabani we we kilofo ya komu wito eyeti lawoko lawoko ege uti u fuli lato, wena ya Yesu omunalu aimolako ya minaiye.

¹⁰Ena Yesu ya nedito loga o edeto limo, Wena, egaleka wae? Lifima ka ma lokomámamo nefe? lito ¹¹wenawa yakafo limo, Wenaba, ma minámaiye, lito ya Yesukafo limo, Ena namo yaki lifima ka ma lokomámenagolowe. Kamo ya itibito uto mona nosámami ya kofa melámo, loumamiye.]

Yesu ya wenena mikau-mikau lamenate nemo ka

¹²Ena Yesukafo wenena ka ma mene oto logimami, Namu wenena mikau-mikau ya lamenani minonako, ma namo nege-nege moninawamo ya sinidigu ya moinámenagilae. E'e, omuni kofawa minenawamo lamenawa ya mino gedena-goliye, liye. ¹³Lito, Falisi we yate eti loti loumamo, Ama ya kamo kaimo monaka lo oloto melanimo yama kolonimo kula minámaiye, lato, ¹⁴Yesukafo eti loto logimami, Namu ya omo ebalekati ido unamo ebaleka ya monawa koli minonako, namo nanimo monane lo oloto meloneto kulawa o minaiye. Linate ya omo ebalekati ido unamo ebaleka ya monawa kolámoti koli kopaitae. ¹⁵Linate lifima ka lo-lo o minamo yakafo atuwa o minaiye. Namu ya lifima ka ya oiya ádenamo ne. ¹⁶Nefa, ido ma lenae, loto lenamo ya moda ona kula lenamo ne. Namu lifima ka ya nanimoko lenamo minámaiye. E'e, Menefo nilifi melami yakafo ane olu faka lagetoto lenamo yamu kula enagoliye. ¹⁷Ido linanimo lo melami ka lufuwatigu yau eti limo, We lele yate we ma monala lo oloto piyaitoma kula ne, loto ya lufuwau yau nemo ne. ¹⁸Yamu ya namo monane lo oloto piyoneto ido Menefo nilifi melami yakafo ayaidana oto monane lo oloto pi minaiye, loto ya liye.

¹⁹Ka ya eti loto logimaito, amote loga o edeti lamo, Mekafo ega ya ne? lato ya amokafo logimami, Linate namo neyefe ádanako, Menefo ayaidana oti kolife ádae. Namu ya neyefe lamo neko Menefo yamuki kolife lagi ne.

²⁰Eti loto Yesukafo felegaga kuliyai numuna nabau ya kifana melamo koukame negu eba mau ya ka mono logimito ka ya liye. Ena kamenala oiya alitámami yamu ya ani keina ito nela numugu ya fulo edámae.

Uto minenado ya linate ámunagilae, loto Yesukafo limo ka

²¹Ena Yesukafo mene oto eti loto logimami, Namu fulo gedeto woneto linate namomu moni wiliti ya lifimaniki minoti fulunawamo ne. Namu uto minenado ya linate ámunagilae, lito ²²Yuda wenena yate lamo, Namu unadoka ya ámunagilae, loto limo ya nedito ya liye? Aimola nedala oluto fulunagolo lifemo? lato, ²³Yesukafo eti loto logimami, Linate ya wakati minae. Namu ya yalekati minowe. Linate ya mika amaloti minafa, namo ya mika amaloti minámowe. ²⁴Yamu ya lifimaniki ya minoti fulunawamo ne, loto ya logimomo ne. Namu minomo ama ya monane logimi-gimi omo ya koli kiki ádenawamo ya lifimani faifa mino gedageto fulunagilae, loto ya liye.

²⁵Eti lito, ya amote loga o edeti lamo, Ena, kamo kema minane? lato, Yesukafo logimami, Lono aipodoti logimi-gimi omo aya efe ya ne. ²⁶Namu ya linate lifimani ido keinani yamu ka mumudi olu minofa, nilifi melami we yakafo aimola ka ona kula lo-lo o minaito, nanimo ya amo welauti kolodo ya mikalo amalalo lo oloto melowe, loto liye.

²⁷Kawa ya Melafomu eti loto logimaifa, amo yate kolife ádae. ²⁸Yamu Yesukafo enu wito eti loto logimami, Linate We Kula namo yá yofolo nofoti olu akaiya faka lo nedanawado ya monane kolife lenagilae. Ido nanimone senemuluneuti kolito neta ma ámoto, Menefokafo api nilibami kawa ya lo minomo yaki ya kolife lenagilae. ²⁹Nilifi melami we ya namodoka mino nedaito, namo kamena-kamena neta oneto kolami lalo imo yamu namo ma fulo nedámaiye, loto ³⁰ka eti lo minaito wenena mumudi koli kikito umae.

Ka ona kula yakafo efili ledami ka

³¹Ena Yesukafo koli kikito umamo Yuda wenena eti loto logimami, Linate ya namo kanelo moni minenawamo ya namo nege moinamo wenena kula mine-nagilae. ³²Etiti minoti ka ona kula ya kolife lato, aya kawa ona kula yakafo efili gedenagoliye, loto liye. ³³Eti lito, amote ka itibiti eti loto loumamo, Lamo Abalahamu ufa fiyami wenenala minonimo ya ma nela wi ledato minámoninako, kamo efili gedenami ne, loto lanimo ya nedito lane? loumae.

³⁴Loumato, Yesukafo ka itibito eti loto logimami, Namu ka ona lema logimowe. Ma yate nosámami mona melamo ya monawa yakafo nela wi gedaito, nelalo kouba-naba o minamo yamu lowe. ³⁵Nela wi gedami wenena wenabani numuna ebalalo ya kamena-kamena kiyaba oti minomo idámenagilae. E'e, Nalafo ya Melafo numuna ebalalo ya kamena-kamena minowaminowa oto minomo dinagoliye. ³⁶Yamu ya Nalafo namo efili gedonetoma linate ona nela wi gedá-mageto minenagilae.

³⁷Linate Abalahamu ufa fiyami wenenala minamo ya moda koli minowe. Etiti minafa, namo kane ya linatedoka kopopo o-o minainako, nofo fulunune, loti lo-lo o minae. ³⁸Namo Menefodoka neta eyomo ya lo-lo o minowe. Ido linate linanimotina metibodokati neta koliti ya o-o minae, loto logimaito, ³⁹lamo metefo Abalahamu ne, loti ka itibiti loumato, ya Yesukafo eti loto logimami, Linate Abalahamu ufa fiyami wenenala kula minamo neko amo monala yaidana oti mele minagi ne. ⁴⁰Nefa, Gotidokati ka ona kula kolomo logimi minomo ya linate nofenune, loti lo minae. Neta yaidana Abalahamukafo ámami ne. ⁴¹Linate ya linanimo metibo kanulalo ya egeto meleti leya wi-wi o minae, lito ya amote eti loumamo,

Kopa kanudoti oloto piyonimo minámaiye. Metefo lawoko Goti ne, lato, ⁴²Yesukafo eti loto logimami, Namu ya Gotite minoidoti lomomo ne. Nanimo sene-muluneuti kolito lomámomo ne. E'e, amokafo nilifi melaito lomomoma nenako, linate metibo ya Goti nemo neko, seti-muludi ya namo nomagi ne.

⁴³Nediti ya ka lomo ya kolife ádo minae? Namu ka lomo ya linate ogofuti kolámamo yamu ya kolife ádo minae.

⁴⁴Linate metibo Satani wenenala minoti, metibo kolami mona ya meyalo melenune, loti koliti minae. Amu ya kana afimaukati gini fulumo idami we ya minaiye. Ido siya-mulunau ka ona ma minámainako, ka ona kula koli fultami we ya ne. Amu ya ka suki we ido suki aboga minami yakafo aimola monala ya meleto ka suki lo-lo o minaiye. ⁴⁵Ido namo ya ka ona kula logimi-gimi o minofa, linate kane ya koli fulo minae. ⁴⁶Linatedokati mate namo lifimane lenawamo ya fowe loti ádenagilae. Namu ka ona kula logimomo ya nediti koli kikito nomámae? ⁴⁷Wenena ma Goti wenenala minamo yate ka limo moda koli minae. Linate Goti wenenala minámanako, kala koli fulo minae, loto ya liye.

Namu Abalahamu oloto piyámaito minomo wema minowe, loto Yesukafo limo ka

⁴⁸Eti lito, Yuda wenena yate ka itibiti eti loti ya loumamo, Kamo Samalia we ma Satani kimiwela seka-mulugau dito minaiye, loto ya ka ona lo minobe? lato, ⁴⁹Yesukafo ka itibito eti loto logimami, Satani kimiwela sene-muluneu minámaiye. E'e, namu Menefo kuliya olu faka lo minofa, linate ya namo kuline ya oto lumuti fulo minae. ⁵⁰Namu nanimo kuline dinaiye, loto ádowe. Mাকাfo kuline olu faka lo nedenamei ya iya meleto olufe lenami we ne. ⁵¹Namu ka ona kula

logimowe. Ma yate namo kane olu minenawamo wenena ya folámenagilae. E'e, moda minowa-minowa oti minomo dinawamo ne, loto ya liye.

⁵²Eti lito, Yuda wenena yate eti loti loumamo, Kamo Satani kimiwela sekamulugau mino kedami ya oiya ona koli minone. Abalahamu moda folami ne. Ido polofete ya ayaidana oti folamo ne. Ido kamo eti loto lanimo, Namokane olu minenawamo wenena ya folámoti, minowa-minowa oti minenagilae, loto lanimo, ⁵³ya autefo-kolofate Abalahamu wenaba lakoma folamima nenako, kamo ya olu afima edenae, loto labe? Ido polofete ya ayaidana oti folamo ne. Kamo nedito kaimo kulika oluto di minane? loti ya lae.

⁵⁴Eti lato, Yesukafo ka itibito eti loto logimaiye. Namonanimokuline olu faka lonetoma ya kuline u fa neta enagoliye. Menefo yamu Gotite ne, loti lamoma ya amokafo kuline olu faka lo minaiye. ⁵⁵Linate amo ya kolife ádae. Namoya kolife lo minowe. Yamu namo ya kolife ádowe, loto lomo neko, ya linate yaidana minoto ka suki logi ne. Ido namo ya kolife loto kala olu meyalo meleto moni minowe.

⁵⁶Autibo-kolofati Abalahamukafo ya namo kamenane alitagetokenae, loto lalo koli minami ne. Ido minoto kamena alitito koto alikani ima ne. ⁵⁷Eti lito, Yuda wenena yate loumamo, Kamo melegeka fifti (50) ya olu fulámaninako, kamo Abalahamu eyanimonefe? Olo, lato, ⁵⁸Yesukafo logimami, Namona lema logimowe. Namo Abalahamu oloto piyámaito minomo wema minowe, loto liye.

⁵⁹Eti limomu kifana oluti ofenune, loti lafa, felegaga kuliyai numuna nabau yati ya falukuto u yau amau oto feka lumuto wiye.

Omuna likami we ma kala

9Ena Yesukafo ya kanudo uto we ma olafo mulunauti omuna likami olu oloto pito eyaito, ²ege-ege moinama we yate loga o edeti lamo, Api lilibanimo we, kema lifimalakafo omuna likami ne? Ama ya aimoladokati nefemo, ido olafo melafodokati ne?

³Eti lato, Yesukafo eti loto logimami, E'e, aimola lifimala ido olafo melafolifimanina yalekati ya minámaiye. Goti aumala monala amodoka oloto pinaiye, loto neta etito oloto pito ne. ⁴Fo lito minonido ya nilifi melami we lonola oluto minokele. Sinidenami ya lonola olunumo kamenawa fuli lenagoliye. ⁵Namo mikaleka minomo kamenalo ya namo wenena mikau-mikau ya lamenani minowe, loto liye.

⁶Eti loto ya mikalo ketufu otokululu wito we omuna likami ya omunalo fili edaiye. ⁷Fili edeto ya eti loto ilifi melami, Kamo ya Silowamu nofugu ya uto noku wiyo, loto loumaiye. No Silowamu ya Yuda kanidokati ilifi Melamile, loti ya kuliya monawa ya nemo ne.

Ena wewa ya uto noku wito omuna kaiye. Omuna koto wenenala minado ya itibito aiye.

⁸Itibito ami wewa komu wako lo gede-gede imo we ya koliti wenenawa yate muki oiya eyeti loga-loga oti lamo, Mikalo amedoto minoto wako lo ledelede imo wema ya nefe? lato, ⁹liligate lamo, Moda ya nemo yae, lato, ido liligate, E'e, yamaidana ailo ma ne, lato, ya aimola auma wito limo, Namoyama ya minomo yae, liye.

¹⁰Eti lito, loga o edeti eti lamo, Kamo egaidana oto omuga falatane? lato, ¹¹amokafo itibito logimami, Wema kuliya Yesu yakafo mikalo ketufu otokululu wito omunelo fili nedeto ya eti loto lonomami, Kamo Silowamu nofugu ya

uto noku wiyo, lito uto noku wiyoneto omune falatiye. ¹²Eti lito, loga o edeti lamo, We ya egaleka minaiye? lato, Ya namo kolámowe, loto ya liye.

¹³⁻¹⁴Ena Yesukafo kaba kululu wito omunalo fili edaito, omuna falatimo ya Sabati foliku ya neta eti iye. Yamu ya omuna falatimo we ya Falisi we minado ya ilimiti wato, ¹⁵Falisi we yate ayaidana oti loga o edeti lamo, Kamo egaidana oto omuga falatane? lato, ya amo eti loto logimami, Amo ya omunelo kaba ya fili nedaito, namo ya uto noku wito omune komo ne, liye. ¹⁶Eti lito, Falisi we yauti mate eti lamo, We ya Sabati foli olu kopaitami ya Gotidokati minámaiye, lato ya mate lamo, Amo ya nosámami neko, neta yaidanama etito olufe ádagí ne. Eti loti ka lodilumu oti lae.

¹⁷Yamu ya omuna falatimo we ya kofa loga o edeti lamo, Omuga olu falato kedami yamu kaimoka ya amo yamu nediye loto koli minane? lato, amokafo limo, Polofete ne, loto liye.

¹⁸Ena Yuda wenena yate eti loti lamo, We ama ya omuna likaito minaimakafo omuna falatiye, loti ya ona lafemo, ido suki lae? loti kani ligi-ligi kiti olafote melafote luni fiyato aito, ¹⁹loga o gedeti lamo, Linate natiboma kedami kame-naloti omuna likaiye, loti lo minamoma ama ya nefe? Etito minaima egaidana oto omuna falatiye? loti loga o gedae. ²⁰Loga o gedato, olafote melafote yate ka itibiti eti loti lami, Natefo ya amaló nemo ya koli minoiye. Ido kedami kame-naloti omuna likami yaki koli minoiye. ²¹Ido egaidana oto omuna kaiye? Ido kemakafo omuna olu falato edaife? Ya we ya kolámoiye. Kipawa ya naba ditaima ne. Aimola loga o edato monawa logimaneyo, loti lami ²²ya Yuda wenena yamu koli gimaito eti laiye. Ya koli gimami monawa etito ne: Yuda wenena yate komu ka eti loti lokoli-fakoli lamo,

Mate Yesu yamu Gotikafo ilifi melami we Kilisto ne, loti lenawamo ya ka mono kolagu yauti fulo feka o gedunene, loti lama ne. ²³Yamu ya olafote melafote ya koli gimaito, eti lami, Amo ya naba ditami ne. Aimola loga o edalo, loti ya laiye.

²⁴Yamu omuna komu likami we ya kofa lula fiti eti loti loumamo, Kamo Goti kuliya olu faka loto ka ona lolomo. Wewa ya monala koli minone. Amo we nosámami ne, lato, ²⁵eti loto logimami, Amo ya we nosámami nefe? Ido lalo nefe? Ya ma kolámowe. Omune likoto minomakafo omune falatomo netawa lawoko ya kolife lo minowe, loto logimaiye.

²⁶Eti logimaito, ilulu kuti loga o edamo, Nedi-nedi o kedaiye? Egaidana oto omuga olu falatiye? lato, ²⁷amokafo eti loto logimami, Namó logimoma ya linate kolámae. Nedito kofa logimoneto kolinune, loti lo minae? Linate yaki ege melenune, loti lo minafe? Olala! logimaiye.

²⁸Eti lito, olu leke-make o edeti eti loti lamo, Kamo ya ege melanimó we minane. Lamo ya Mosese ege moinionimo we ya minone. ²⁹Mosese ya Gotikafo ka loumami ya koli minoba, we ama ya yaukati amaukati oloto pito aife? Ya ma kolámone, loumae. ³⁰Eti lato, we yakafo ka itibito eti loto logimami, Omune olu falatimo we ya yaukati aife? Amaukati aife? Oloto pito ami ya kolife ádone, loti lamo ya ka manidigu minámaito lafe?

³¹Lamo Goti yakafo nosámamo wenena ka lenawamo ya kolámami ne, loto ya koli minone. Ido ma yate Goti koli umuti welalo golodoti moni minenawamo wenena ya ka lenawamo moda koli minami ne, loto yaki koli minone. ³²Yamu we kemakafo we ma omuna likami oloto pito nemo ya omuna olu falatiye? Ka yaidana ka mika oloto piyaigu akaimati kolámoto minomo idonimo ne. ³³Wewa

ya Gotidokati lomámami neko, lono yaidana olámagi ne, loto logimaiye.

³⁴Eti logimaito, amote eti loti loumamo, Okafo mekafo kopa moniti kedamo kamoki u ayaida animo yakafo ka mono api lilibinae, loto labe? Olo, loto ya itufu fulae.

Yesu koli kikito umámenawamo ya omuni likami minenawamo ka

³⁵Ilifato, ya Yesukafo kolito olu oloto pito loga o edeto limo, Kamo We Kula koli kikito umu minabe? lito, ³⁶wewa yakafo limo, Wenabao, kamo kemamu lane? Nilibageto eyefe loto ya koli kikito umunae, lito, ³⁷Yesukafo eti loto loumami, Kamo moda kotanimo yae. Ka lokomomo ama ya minomo yae, loto loumaiye. ³⁸Eti loumaito, wewama yakafo eti limo, Wekolao, namo koli kikito komowe, loto ounalula-kala ya umaiye.

³⁹Ena Yesukafo eti loto limo, Namu wenena lifima itibito giminae, loto mikalo lomomo ne. Yamu ya wenena mate omude likaiye, loti kolamo wenena ya omuni olu falato gedena. Ido omude moda falatotaiye, loti kolamo wenena ya omuni faifa likoto minenaiye, loto ya liye. ⁴⁰Eti loto lito, Falisi we liliga adu minamo yate koliti ya eti lamo, Aiyo, lamo omude likami minogeto labe? lato, ⁴¹Yesukafo eti loto logimami, Linate omuni likami minamo neko, lifimatina minámagi ne. Nefa, linanimotina ya lamo omude moda falatito minone, loti lo-lo amoma neako, lifimatina mino gedenaagoliye, loto ya logimaiye.

Yesu ya sipisipi kiyabani we lalo nemo ka

10Ena Yesukafo ka ma eti loto logimami, Namu ona lema logimowe. Makafo sipisipi kilanigu dinae, lotoma, kanudo idámoto maleka kila kofalalo dinami ya ugele we ido neta kopa

olami we ne. ²Ido kanudo efe loto dinamami we ya sipisipi kiyabani we ne. ³Amo o fedenami ya kanu kiyaba we yakafo eyeto kanu wi edenagoliye. Kanu wi edageto sipisipi yate nola lebona kolato aimola sipisipila ya kulini loto lu fito kilauti gilimito lumunagoliye. ⁴Gilimito lumuto olu komu mele gedeto wageto nola lebona ya kolanako, ege unagilae. ⁵Etiti ege unagilafa, ido we kofawa makafo lu finami ya ege ámunagilae. Amo nola lebona ailo nenako, amodokati koli unagilae, loto ⁶ka asa wito eti loto logimami ya nena netamu liye? loti kani ligi-ligi kiyae.

⁷Kani ligi-ligi kiyamo yamu Yesukafo ka enu wito eti loto logimami, Ka ona kula logimowe. Sipisipi dinawamo kanunina namo ya minowe. ⁸Namo oloto piyámomo kamenalo komu oloto piyamo we ya ugele we, neta-mata olu kopaitamo we minafa, sipisipi yate kanina kolámamo ne. ⁹Kanu ya namo ya minowe. Namodo dinawamo wenena ya olu omuni koneto ya uti oti weni-neta olu oloto piti ya noti minenawamo ne.

¹⁰Ugele namo we yate giniti olu kopa o gedeti ugele oluti koli unune, lotiko o fede minae. Ido namo ya ouni-lunikani kofawa olu gimoneto laloko minenawae, loto oloto piyowe. ¹¹Namo ya sipisipi kiyabani we lalo minowe. Kiyaba we lalokafo sipisipi kiyaba o gede minoneto nofo fulunawae, loto ya fa kiyaba o gede minowe. ¹²Sipisipi aboga minámami we ya kifana meinawa yamuko kolito kiyaba o gedainako, yamu kofukuti kula fadena o fedenami ya wewa eyeto sipisipi ya fulo gedeito koli unagoliye. Koli wageto, kula fadenakafo ya oto sipisipi ya ginito olu upatenagoliye. ¹³Eti enami we ya meinala yamuko lonola olainako, sipisipi yamu kala ki gimámoto koli unagoliye.

¹⁴⁻¹⁵Namo ya sipisipi kiyabani we lalo minowe. Menefokafo namo neyaito ido

amo eyoneto koli filiga-filiga o-o minoiye. Ido ayaidana oto namoki ido sipisipineki koli filiga-filiga o-o minone. Yamu ya namo sipisipi kiyaba o gede minoneto nofo fulunawae, loto ya fa kiyaba o gede minowe.

¹⁶Ena namo sipisipine ma so loti minamo ya kila amauko ma minámae. Maki lakoina gilimito oneto none lebona ya kolinagilae. Etito sipisipi ya mau lawoko wi gedoneto ya kila lawoko ido kiyaba we lawoko etito oloto pito minenagoliye.

¹⁷Namo oto melete omo ya fulito fulunagolowe. Yamu Menefokafo siya-muluna numu minaiye. Namu oto melete omo ya fulito fuluto kofa nedito minenagolowe. ¹⁸We mate faifa nofo folámenagilae. E'e, nanimo kane lalo kiyodo ya fulito fulunagolowe. Namu fuluto ido nedito enamo aumane moda mino nedaiye. Eti loto Menefokafo lonomami ne, loto ya liye.

¹⁹Eti lito, Yuda we yate koliti kofa lodilumu oti ²⁰minaguti mumudite eti loti lamo, Amu ya Satani kimiwelakafo siya-mulunau idaito ouna u kopa wimo we ya ka limo ya nediti koli minae? lato, ²¹ido mate eti lamo, Satani kimiwela mino edenami yakafo ka yaidana ádenagoliye. Ido Satani kimiwela makafo we ma omuna likami ya olu falatenami nefe? lae.

Yuda wenena muki ya Yesu kuwolafa builamo ka

²²Ena Yuda we yate felegaga kuliyai numuna naba lusa kiyamo foli kamenawalo ya epe limo kamenawa fedaito ²³ya felegaga kuliyai numuna naba ogona-agona oti kolokalo numuna yaidana oti kuwamo anawaleka ya kuliya Solomoni Kilalau ya Yesu uto oto monito minaiye.

²⁴Moni minaito, Yuda wenena yate olu ogona o edeti eti loti loumamo,

Kamo nedito kamena fana ya monaka olu falukageto kate lele ki minone? Kamo Gotikafo ilifi melami we Kilisto minotoma, lo oloto melete lolomomo, lato, ²⁵Yesukafo ka itibito eti loto logimami, Namu moda logimitomoma nefa, ya linate koli kiki ádae. Namu Menefo kuliyalo lono olu-olu o minomo yakafo monane lo oloto gimimainaifa, ²⁶linate ya namo sipisipine oti minámanako, koli kikito nomámae. ²⁷Namu sipisipine yaidana oti moni minamo wenena ya namo none lebona kolato ya geyefe lo minoneto nege moni minae. ²⁸Nege moni minato, omuni kofawa minowaminowa enawamo mona olu gimoneto u kopa ámuti moda minomo diti minenagilae. Ya wenena ya namo aneloti makafo apasoto olunami ya ma minámaiye. ²⁹Menefokafo namodo minenawae, loto olumo nomami we yakafo wenena ido neta-mata muki ya olu afima o gede fuli lo minainako, ma yate Menefo anauti apasoti olunune, loti enawamo ya ogoufámenagilae. ³⁰Namu ido Menefo ya lawoko minoiye, loto liye.

³¹Eti lito, Yuda wenena yate kofa kifana nuba oti ofo fulunune, loti ato ³²Yesukafo eti loto logimami, Lono lalo neta mona-mona Menefo aumalalo oloneto ya eye minamo lonone lalo ologu yauti ma nena neta yamu kifanakafa nofenune, loti lo-lo o minae? loto loga o gedaiye.

³³Loga o gedaito, Yuda we yate ka itibiti eti loti loumamo, Lono lalo olu-olu animo yamu minámaiye. Kamo faifa wenena makafo namo Goti minowe, lo-lo o minanimo ya Goti kamana kiyane. Yamu ya kifanakafa kofenune, loto lo minone, loti ya lae.

³⁴Eti lato, Yesukafo ka itibito eti loto logimami, Gotikafo lo melami kala linate gimaigu yau eti limo, Linate Goti yaidana oti minae, loto ya nanimo loma ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 82:6*) nemo ka ya kolámafe? ³⁵Yamu ka mono lufuwau ka nemo ya u kopa ámenagolinako, Gotikafo linate Goti yaidana oti minae, loto kala kolamo we ya logimainako, ³⁶namo ya Menefokafo oluto fele fulo nedaito, lumuto mikalo minomo ya Goti Nalafo minowe, loto logimomo yamu linate Goti kamana kiyane, loti ya nediti lae?

³⁷Neta o-omo ya linate eyamo ya Menefokafo o-o imomaidana ámonetoma ya namo koli kikito nomámalo. ³⁸Ido netawa o-oneto ya neyama nefa, koli kikito nomámotima ya neta kofawa aumala gilibomo yalekama koliti ya neyefe lalo. Neyefe lenawamo ya Menefokafo luneu mino nedaito, ido namo ayaidana oto amo lulau mino edomo mona ya kolife lalo, loto liye. ³⁹Eti lito, nela numugu fulo edenune, loti afa, amo fulo gedeito wiye.

⁴⁰Uto kofa Yodani no wela filigaleka afula Yonikafo komu apito wenena noku wi gedaido yalo uto minaiye. ⁴¹Yalo minaito, wenena mukite minaido ya u fedeti ka eti loti lamo, Yoni ya Goti aumala lilibami neta mona olu oloto piyámaifa, wewa amamu kala limoma muki ya ka ona kula ne, lato, ⁴²mika yalo ya wenena mukite Yesu koli kikito umae.

Lasalusi folami ka

11 Ena Betani numudo ya we ma kuliya Lasalusi ya neta kilito onaido ya Maliate atelafo Matate numuni meya yalo ya ne. ²Komu Malia yakafo ladanuwa imo nowala ya Wekola fili edeto manena yowalakafa kiyanaló kilili edami wena emonala Lasalusi ya neta kilamima nenako, ³yamu kunalafo atelafo lele yate Wekolao, seka-muluga umanimó wema moda neta kili minaiye, loti ka ya Yesudoka fulaito ya wiye.

⁴Eti loti fulaito, Yesukafo kawa kolito ya eti loto limo, Netawa kilami ya fulu-

nami neta kilámaiye. E'e, netawa fede umami ya Goti aumala gilibageto eyeti Goti kuliya olu akaiya enawae, loto fede umaiye. Ido yako minámaiye. Netawa kilami yakafo Goti Nalafo namo ya aumala ya giliboneto kuline olu faka lenawae, loto ya liye.

⁵Ena Yesu ya Matale, kunalafóle, Lasalusile ya siya-muluna gimito, ⁶ido neta kilami kawa ya kolito, minaido ayalo ya fo kamena lele fa minoto, ⁷aiga ya eti limo, Yudia mikalo itibito wokele, loto ege-ege moinamo we logimaito, ⁸eti loti loga o edamo, Api lilibanimo we, Yuda we yate komu yaloma kifanakafó kofenune, loti lamo yama nenako, kamo nedito kofa itibinune, loto lane? loti loga o edae.

⁹Eti loga o edato, Yesukafo ka itibito logimami, Mate ledafe, folilofe ido lunagafe ya moninawamo wenena ya mikaleka ama lamedo moinanako, moda uteba-ateba ginámenagolifa, ¹⁰ido ma ya luwaila moninawamo ya lamena minámainako, uteba-ateba gininagoliye, loto logimaiye.

¹¹Ena ka ma enu wito eti logimami, Yowote we Lasalusi oku onami ya uto eku enagolowe, loto logimaiye. ¹²Eti logimami yamu ege-ege moinamo we yate eti loti loumamo, Wekolao, oku onenami ya neta kilami moda faka lenami ne, loti lamo, ¹³ya Yesu ya Lasalusi folami yamu logimaifa, ido oku ona onamimu liye, loti kolife ádanako, ¹⁴yamu Yesukafo ka lo oloto ito logimami, Lasalusi ya moda fulutaiye. ¹⁵Ido linate koli kiki lenawae, loto namo uto yalo minámoneto folaito, ya linatemu kolito senemulune lalo iye. Moda amodoka wokele, loto logimaito, ¹⁶ido Tomasi kuliya ma Didimusi yakafo Yesu ege-ege moinamo we liliga ya eti loto logimami, Amoki fulunuge, lako wokele, loto ya logimaiye. [Wewa kuliya ya Giliki wenena kanidokati ya

Didimusile, loto nemo kuliya monawa ya lobe kipale, loto ne.]

Yesu ya nedinumo ido kofawa minenumo aboga ya nemo ka

¹⁷Ena Lasalusi kono ukana kaleku mele edamo ya fo kamena fo (4) ya wito Yesu u fedeto ya kawa kolaiye. ¹⁸Ena Betani numuna ya Yelusalemu minomo lomaido adu kilomita tili (3) ya kofala ma yalo ya nenako, ¹⁹Yuda wenena mukite Matate Maliate gemonani folami yamu afele uto geyenune, loti wae.

²⁰Wato, ena Yesu o fedaiye, loti lamo ka ya Mata kolito, Malia ya numugu fa minaifa, ido amo ya uto kanudo katula enae, loto wiye. ²¹Uto katula oto ya eti loto loumami, Wekolao, kamo amalo minanimo neko, nemonane folámagi ne. ²²Ido oiya ama kamo ya neta yaidana neta yamu Goti loumageto moda kumunamima ne, loto ya koli minowe, loto loumaiye.

²³Loumaito, Yesukafo eti loto loumami, Kemonaka ya moda kofa nedinagoliye, loumaito, ²⁴Matakafo eti loto loumami, Aiga kamena nabalo ya wenena folaguti nedinawamo kamenalo ya kofa nedinami ya koli minowe, lito ²⁵Yesukafo loumami, Itibiti neidamo ido omuni kofawa minamo aboga ya nanimo ya minonako, ma namo koli kikito numunawamo yate fulunawafa, ayawa ya moda kofawa minomo dinagilae. ²⁶Ido ma yate omuni kofawa minoti koli kikito numunawamo ya folámotiko minomo uti minenagilae. Kamo kawa ya koli kikitabe? lito, ²⁷ya Matakafo loumami, O, Wekolao, Gotikafo Nalafo Killisto ilifi melami we ya mikaleka lumunagoliye, loti lamoma ya kamo minanimo ya koli kikito komowe, loto ya loumaiye.

Yesu ya kufu imo ka

²⁸Eti loto kunalafo Malia nedo uto nimu-nimu loto eti limo, Api lilibami wema oto kamo kaka-kaka liye, loto loumaito, ²⁹ya Maliakafo kolito ayalo nedito Yesu nedo unae, loto kolito wiye. ³⁰⁻³¹Wito, ya Yuda wenena kenanumukubanumu oti numunau minamo wenena yate ya eyeto ya kono kalelo ya kufu enae, loto wiye, loti ege uti eyamo ya Yesu ya numuna onowalo Mata ka loumaido ayalo minaiye.

³²Yamu Malia ya numuna onowalo ya lumuto Yesu eyeto kiyana abusa wito eti loto loumami, Wekolao, kamo amalo minanimo neko, nemonane ya folámagi ne, loto ³³kufu ito ya Yuda wenena ege wamo yaki lakoina kufu amo ya Yesukafo geyeto siya-mulunau yukeke ito keina naba fuluto ³⁴ya egau mele edae? lito ya Wenabao, oto eyo, loti loumae.

³⁵Ena Yesu ya omunau kufu di faitoto omunauti omuna nowala lomaito, ³⁶Yuda wenena eyeti eti loti lamo, Eyalo. Siya-muluna naba-naba umaiye, lato, ³⁷ido liligate lamo, We ama ya omuna likami we olu falato edami yamaidana oto amalo minami neko, ya fa olu faka lo edagi ne, loti ya lae.

Yesukafo Lasalusi olu nedi edami ka

³⁸Eti lato, ya Yesukafo kofa siya-mulunau yukeke ito kono kalelo ya u fedeto ya kono aumala kifana lula kanu ya kifana nabakafo itamo ya eyeto ³⁹ya kifana olu fulalo, lito ya folami we emona-ilofo Matakafo eti loto loumami, Wenabao, kamena fo (4) ya onami yakafo uwanu otaiye, lito, ⁴⁰Yesukafo eti loto loumami, Kamo koli kikito numunanimo Goti aumala oloto piyageto eyenanimo ne, loto lokomomo ya kolámabe? loto loumaito, ⁴¹ki-

fana olu fulato, ya Yesukafo ko akawa ito eti loto limo, Weyano, kamo lokomomo kolanimo yamu ya keboka lokomowe. ⁴²Kamo kamena-kamena lokomomo koli-koli o minanimo ya koli minofa, wenena amau minomo wamo ya kamo nilifi melageto lomomo yama koli kikitinawae, loto ya lokomowe.

⁴³Eti loto lo faka loto loumami, Lasalusiyo, kamo lomo, loto lu fiyaito, ⁴⁴ya folami wema lomaiye. Lomaito, kiyana-analo ya owo lafolafokafo nela luku edamo ido kola-wela lafolafokafo asa wiyamo yama Yesukafo efili fulo edalo, loto ya logimaiye.

Yuda wenabani yate Yesu ya fulunaiye, loti lo wiyamo ka

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lu 22:1-2)

⁴⁵Ena Yuda wenena Malia minaidoka o fedamo wenena yauti mumudite Yesu neta imo ya eyeti koli kikito umafa, ⁴⁶liligate ya Falisi we minado ya uti Yesukafo neta imo ka yama wetata gimato, ⁴⁷amote kawa ya koliti Goti yokila ki umamo we kiyabani we yate mono kanisole olu mau wi gedeti eti loti lokolifakoli amo, Ama we yakafo neta kofawa mumudi oto aumala gilibami we ya nedi-nedi o edenune? ⁴⁸Lalimo koito edenumo ya wenena muki yate koli kikito umunagilanako, Lomu kimiwe yate olu kuwotefo buluti oti felegaga ebate ido wenenate yaki muki olu kopaiti ledenagilae, loti ya lae.

⁴⁹Eti loti ya ena amo minagu yauti we ma kuliya Kaiyafasi ya melege lawoko ayau ya Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo eti loto limo, Linate ka manidigu minámami minafe? ⁵⁰Lamo Yuda wenena muki ya u kopa otenune, loto we lawoko ma lamomu oto fulunami ya lalo minenagolone, loti ya kolámafe? loto logimaiye.

⁵¹Eti loto limo ka ya aimola kala kiyaido ádaiye. Melege onema ama ya

ayau ya Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba minaima nenako, Yesu ya ona Yuda wenenamu oto fulunaiye, loto limo ka ya ayalo kulawa fedaiye. ⁵²Kawa limo ka ya Yuda wenena yamuko ádaiye. Goti nomilipala mikau-mikau mino oluti wamo wenena muki ya olu mau wi ledaito mau lawoko wito minenune, loto yamu kawa ya logimami ne.

⁵³Ena kamena yaloti mele piti ya egaidana oto Yesu ya ofenune? loti kudala kiyae. ⁵⁴Yamu ya Yesukafo Yuda wenena minado ya kofa oloto pito moinámoto, mika ma kofa mika adu nemo filigaleka ya numuna ma nemo kuliya Efelaimi yalo ya ege-ege moinamo we gilimito wito yalo ya minae.

⁵⁵Ena Yuda wenena Gotikafo Elita O Gedami foli kamenani alitito numuna kefoku-kefoku yati wenena so loti ukade-oude-lute-kate noku wito Goti omunalo mo loto minenune, loti Yelusalemu ya idae. ⁵⁶Diti felegaga kuliyai numuna nabau ya Yesu moni wiliti eti loti ya lokoli-fakoli amo, Linate nediye loti kolae? Amo ya oto foli ya ágenaife? lato, ⁵⁷Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido Falisi we yate ka auma witi eti loti lamo, Linate ma yate minenami eba kolitima ya oti lolomato nela wi edenune, loti lae.

Maliakafa no ladanuwa imo no ya Yesu kiyanalalo fili edami ka

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12Ena Gotikafo Elita O Gedami foliwa alitoto kamena sikisi (6) yako wageto neto, Yesu ya Betani numudo ya u fedaito numuna yalo ya Lasalusi Yesukafo folaiiguti olu nedi edami we ya minaiye. ²Minami eba yalo ya Yesu konuma-kobina ofo ki edato, Matakafa olufe loto mele gedaito, Lasalusiki lako noti minato, ³Mali-

akafo yá nowala ladanuwa imo kuliya naliti meinala naba nemo ya oluto Yesu kiyanaló lekito fili edeto atela yowalakafo kilili edaito, numugu ya moifawa faito fulitaiye.

⁴Etito nefa, Yesu ege-ege moinamo we yauti ma Yudasi Isikaliyoti kuwolafo anido melami we yakafo eti loto limo, ⁵Ladanuwa imo no ya fuloto kifana meina olunumo ya we makafo melege la-woko lono oluto meinala olami yaidana oluto wenena neta ko ánamo wenena ya gimonimo neko, lalo agi ne, loto ya liye. ⁶Eti loto limo ka ya neta ko ánamo wenena yamu kolito ádaiye. Aimola ya ugele we minoto Yesu ege-ege moinamo we kifana-koukameni kiyaba oto kifana melagu yati ugele olu-olu imo ne.

⁷Yamu Yesukafo eti loto ya limo, Linate wena ya ka loumámalo. Ladanuwa imo no ya kiyanelo fili nedami ya foloneto mele nedenawamo yamu kolito mele minami nefa, oiya fili nedaiye. ⁸Wenena neta ko ánamo wenena ya moda linateki ekeleti minomo unawafa, namo ya linateki kamena fana ekeleto minámenagolowe, loto ya liye.

Lasalusi fulunaiye, loti ya Yuda wenaba yate lo gedamo ka

⁹Ena Yuda wenena so loti yate numuna yalo minaiye, loti lamo ya koliti ayalo ya u fedamo ya Yesu yamuko áumae. Lasalusi folaiguti olu nedí edaito minami we yaki eyenune, loti wae. ¹⁰⁻¹¹Ido Lasalusi yamu Yuda wenena mumudi yate kiyabani we kiyanido yati Yesudoka u ekeleti koli kikito umamo yamu Goti yokila ki umamo we kiyabani we ama ya Lasalusi yaki lakoina gininune, loti ka lono olae.

Yesu Yelusalemu idaito, aiyo-koiyo lo edamo ka

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lu 19:28-40)

¹²Ena leda ko lito wenena mau naba yate foliku ya Yelusalemu ya o fedamo wenena yate Yesu kanudo o minaiye, loti kala kuwa koliti ¹³ya yá aila leketi olu ani-ani oti kanudo katula enune, loti uti ya aiyo-koiyo ka lo edeti eti loti lamo, Aiyo, siyane, hosana!

Wekola kuliyaló ami we ya lalo kolimo wimo ne.

Isilaeli wenena kiyabate we wekudi ya lalo kolimo wimo ne, loti aiyo-koiyo ka lo edemo wae.

¹⁴Ena Yesukafo yafo-dogi agele olu oloto pito meyalo ya minoto wimo yamu ka mono lufuwau ya eti limo,

¹⁵Linate Saiyoni wenena, koli gimámaneyo. Eyalo. Kiyabatina we wekudi ya yafo-dogi agele meyalo amedoto minoto ya aiye,

loto ka mono lufuwau (*Sek 9:9*) nemo ka yama oiya ayalo kulawa fedaiye. ¹⁶Ya ka ya ege-ege moinamo we ya komu ya kolife ádoti minafa, ido Yesu kosinau lamenalauka itibito idaito, aya kawa ya koliti ama ya amomu lufuwa wiyanako, neta eti o edae, loti koliti ya kolife lamo ne.

¹⁷Ena komu Yesukafo Lasalusi lula fito olu nedí edaito kono kalekuti lomaito, eyamo wenena mau naba yate liligaleka wetata o gimato, ¹⁸aumala gilíbami netawa ya kawa kolamo yamuki wenena so loti kanudo katula ato, ¹⁹Falisi we yate inanimoko eti loti lokolifakoli amo, Linate ka lamoma eleka ginami ya koli minafe? Muki wenena amodoka u ekeletamo ama yae, loti lokoli-fakoli ae.

Giliki wenena ma Yesu eyenune, loti lamo ka

²⁰Ena Yuda wenena foliku ya Goti oudelute-kate umunune, loti Yelusalemu o fedamo wenena minagu ya Giliki wenena ma minoti ²¹Galili mikalo Betesaida numudoti we Filipi minaido ya oti eti loti loumamo, We kofawe, lamo Yesu ya eyenune, loto kolone, loumae. ²²Loumato, Filipi uto Adulu ya loumaito lako Yesu nedo ya uti ka ya loumaito, ²³Yesukafo eti loto ya logimami, We Kula namo kuline oloto pi lalo enami kamenawa ama ya fedaiye. ²⁴Ka ona lema logimowe. Yuwa witi ufa ya mikau lumuto foikámotoma ya idámenami ne. Nefa, lumuto mula fudoto fokinami ya dito ilawa mumudi oloto pinami ne. ²⁵Wenena makafo aimolamuko kolinami we ya u kopa unagolifa, makafo ama mikalo aimolamu kolámenami ya omuna kofawa minowa-minowa enagoliye. ²⁶Ido makafo namo koubanabane we minenae, lenami ya nege-nege moni minaneyo. Ido namo minodo ya kouba-nabane we yaki mine-nagolone. Ido ma ya namo kouba-naba o nedenantawamo wenena ya Menefokafo kulini olu faka lenagoliye, loto ya liye.

We Kula ya olu akaiya nedenangilae, loto Yesukafo limo ka

²⁷Ido ka ma mene oto eti loto logimami, Ama ya sene-muluneu yukeke ito kolomo keina iye. Ena nediye lenamo ne? Weyano, kamenane alitimo ya kamo olu fulito nedo, lenafe? E'e, kamenawa yamu Menefo nilifi melaito, lomomoma nenako, yaidana ádenamo ne. ²⁸Weyano, kamo aumaka olu oloto piyageto kulika oloto pi lalo enaiye, lito ya kosinauti ka eti loto limo, Kuline moda oloto pi lalo ito ido kofa ma oloto pi lalo enagoliye, loto ya liye.

²⁹Eti lito, wenena mau minamo yate koliti ya mate kopana ko kalake liye, lato, ido ma yate enisole makafo ka loumaiye, lato, ³⁰Yesukafo wenido yati oluto eti loto logimami, Ka ya nanimomu minámaiye. E'e, linatemu oto oloto piyaiye. ³¹Oiya ama ya mikaleka wenena lifima ka giminami kamena alitinako, mika amalo wenena wenabani Satani ya itufu fulitenagolowe. ³²Ido mikalekati olu faka lo nedato, mikau-mikau wenena muki ika oneto namodoka enagilae, loto ³³ya eti limo ka ya fulunami monawa yamu ya logimaiye.

³⁴Logimaito, wenena mau minamo yate ka itibiti eti loti loumamo, Lamo lo melami ka yau eti loto neto kolonimo, Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya folámoto ya minomo uto minenagoliye, loto limo ka ya kolitonimo ne. Etito nefa, ido kaimoka ya We Kula ama ya olu akaiya edenagilae, loto ya nedito lane? We Kula ya kema ne? loumae.

³⁵Loumato, Yesukafo ka eti loto logimami, Yo lamena ya linate minagu ya kamena lina efema lamena enagoliye. Yamu ya sinikafo asa wi ledetenaiye, loti ya yo lamena mino gedami kamenalo ya oti meleti moniti minalo. Ma yate sinidenaiyu uti kanu kofe ádenagilae. ³⁶Yamu ya yo lamena mino gedami kamenalo ya lamena wenenala kula enune, loti lamenawa ya koli kikito umalo, loto ya Yesukafo ka eti loto uto falukuto minaiye.

Yuda wenena muki yate Yesu koli kikito umámamo ka

³⁷Ena Yesukafo ya neta mona-mona oto aumala omuni kulalo ya gilibaifa, koli kikito umámae. ³⁸Koli kikito umámamo ka ya polofete Aisaiyakafa eti limo, Wekolao, ka wetata o gimonimo ya kemakafo koli kikito minaiye? Ido

Wekola aumala oloto pi gimami ya kemakafo eyefe lenaiye?

loto ka mono lufuwau (*Ais 53:1*) nemo ka yama u Yesudo ya kulawa fedaiye.

³⁹⁻⁴⁰Ido Aisaiya ka ma eti limo,

Omunikafo ko-ko o minoti, lunikafo ko-life loti koliti, seni-muluni ya olu eleyapa witi namodo ato olu faka lo gedetena, loto ya omuni ofo likoto luni olu gedo gedaiye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 6:10*) nemo ka ya koli kiki ádamo monawa yamu ya liye. ⁴¹Eti loto Aisaiyakafo kawa lufuwa wiyami ya Yesu aumala lamenala naba eyainako, yamu amomu loto ya lufuwa wiyami ne.

⁴²Ena Yuda wenena kiyabani we lili-gate Yesu koli kikito umafa, lo oloto pin-unako, Falisi we yate ya mono numuguti olu fulito ledetenawae, loti koli gimaito, Yesu koli kikito umamo ya lo oloto piyá-mae. ⁴³Aya wenenawa ya mikaleka wenena yate kulini olu faka lenawamo yamuko kolamo, ido Gotikafo kulini olu faka lenami yamu kolámae.

Yesu kala yamo wenena muki iya melenami ka

⁴⁴Ena Yesu ya ka lo faka loto eti limo, Namu koli kikito nomamo wenena ya namoko o nomámae. Nilifi melami we yaki lakoina koli kikito lomae. ⁴⁵Ido namo neyefe lamo wenena ya nilifi melami we yaki lakoina leyefe lae. ⁴⁶Ido koli kikito numunawamo wenena ya siniku minámenawae, loto namo mikaleka minamo wenena olu lamena o gedenae, loto lomomo ne. ⁴⁷Ido kane koli fulitenawamo ya lifima ka gimámengolowe. E'e, namo ya wenena lifimani olu giminae, loto ámowe. Olu omuni kenae, loto lomomo ne. ⁴⁸Ido namo fulu nedeiti kane yaki koli fulitenawamo wenena ya lifima ka itibito giminami we ya ne. Ka lomo ka yamo kamena nabalo ya olu kalo mele gedeto, lifima ka

itibito giminami ne. ⁴⁹Namo ka lomo ya nanimo luneuti kolito ma ádowe. E'e, Menefo nilifi melami we aimolakafo ka eti loto lo oloto melenane, loto lo meleto kane olami ya ne. ⁵⁰Ido amo welaloti ka yakafo omudi kofawa minenawamo kanuwa nemo ya koli minowe. Yamu ka lo minomo ya Menefokafo kane oluto lonomaido ayalo ya lo-lo o minowe, loto ya liye.

Yesukafo ege-ege moinamo we kiyani noku wi gedami ka

13 Ena Gotikafo Elita O Gedami foliwa alitito Yesukafo aimolamu eti loto kolami, Namu mika fulito Menefodoka itibito dinamo kamenane ya alitiye, loto kolito ya mikaleka wenenala siya-muluna gimami ya sene-mulune gimi fuli loto fulunae, loto ya kolaiye.

²Ena Satanikafo Saimoni Isikalipyoti nalafo Yudasi ya Yesu kuwolafo anido melenaiye, loto ile fali siya-mulunau wiyaito, ya luwaila kobina nenune, loti mau wi minato, ³Yesu ya eti loto kolami, Menefo yakafo neta-mata muki ya namo anelo mele fuli limo ne. Ido namo ya Gotidokati lomoma nenako, kofa ya Gotidoka itibito dinamo ne, loto kolito, ⁴weni-neta noti minaguti nedito, ukanalo owo fana ya kololototo tauli ya kofalalo lukaiye. ⁵Lukuto no ya lapeku ya lekito apito ege-ege moinamo we kiyani noku wi gedeto tauli kofalalo lukami yakafo kilili o gedaiye.

⁶Eti o gedemo oto Saimoni Pita nedo ya aito, eti loto loumami, Kamo Wekolamakakafo kiyane noku winae, loto abe? lito ⁷Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Neta o minomo ya monawa oiya amaleka ya kolámane. Minoto aiga afimaleka kolinagolane, lito ⁸Pitakafo eti loto loumami, E'e, namo kiyane ya noku wiyámenane. Fulito, loumaiye. Loumaito, Yesukafo eti loto loumami, Namu noku wi kedámenamo ya namote

lute lawoko minámenagoliye, lito, ⁹Saimoni Pitakafo eti loto loumami, Aiyo, Wekolao, eti lotoma ya kiyane yako noku wi nedámoto, ane, manene yaki muki noku wi nedo, loumaiye. ¹⁰Loumaito, Yesukafo eti loumami, Ma ya noku onoti aiga kiyaniko noku wiyatoma, ukani mo loto minenagilae. Yamu linate ya yaidana oto olu mo lo gedofa, linate muki yamu ádowe, loto limo, ¹¹ya kuwolafo anido melami we ya eyefe linako, linate muki ya mo loti minae, loto ádowe, loto ya liye.

¹²Ena kiyani noku wi fuli loto ukanalo owo fana ya kofa olu wito weni-neta noti minagu kofa amedoto eti loto logimami, Namu neta ama o gedomo ya monawa linate koli minafe? ¹³Linate ya api lilibanimo we ido Wekolate, loti ya lonumu-numu o minamo we yama moda ya minonako, lema lonumu minae. ¹⁴Etito namu Wekolatina ido api gilibomo wemakafo kiyadi noku wi gedomo ya linate ayaidana oti wenenatina kiyani noku wimo walo. ¹⁵Namu eti enawae, loto neta o gedomo mona ya linate yaki ayaidanako omo unawae, loto gilibowe. ¹⁶Namu ona lema logimowe. Koubanaba we yakafo wenabala olu afima o edámenami ne. Ido ilifi melaito wimo we yakafo ilifi melami we ya olu afima o edeto minenami we yaki ma minámaiye. ¹⁷Yamu linate ka logimomo kolife loti ayalo efe ya meyalo meleti minenawamo ya moda lalo kolimo unawae.

¹⁸Lalo kolimo unawafa, linate muki yamu ádowe. E'e, namu iyaina o gedomo wenena ya koli minowe. Ka lufuwa ma ya eti limo, Wela-neta beleti umomo we ya nofenami kuwonefo builami we ya ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 41:9*) nemo ka yama u ayalo kulawa fedenagoliye. ¹⁹Neta ya aiga oloto pinagolito ya namu minomo ama ya monane logimi-gimi omo ya linate koli kikitenawae, loto ya

oiya oloto piyámaito komu logimi minowe. ²⁰Namu ka ona lema logimowe. Ma yate lono ka logimomo ya koliti uti olamo wenena ya we mate olu koina wi gedenawamo ya namu lono aboga yaki olu koina wi nenenagilae. Ido namu o nenenawamo ya nilifi melami we yaki olu koina wi edenagilae, loto ya liye.

Yesukafo Yudasi lo oloto pi umami ka

(*Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lu 22:21-23*)

²¹Ena Yesukafo kawa eti loto siya-mulunau yukeke ito keina fuluto eti loto lo oloto meletu logimami, Namu ka ona lema logimowe. Linatedokati makafo namu ya kuwonefo-mota anido giminagoliye, lito, ²²ege-ege moinamo we ya kogo inanimu geyeti, Kemamu liye? loti ligiligi kani kiyae.

²³Ena ege-ege moinamo we yauti ma ya Yesu siya-muluna umami we ya Yesute lako ekeleti amedoti minaiye. ²⁴Yalo amedoti minaito, ya Saimoni Pitakafo omuna kifiya fatana kito loumami, Loga o edageto lokomaneyo. Ya kemamu liye? lito ²⁵amu ya atela ya Yesu ikiyalo ya fuloto loga o edami, Wekolao, kamo kemamu lane? lito ²⁶Yesukafo ka itibito limo, Beleti obokito supuku ya fito olu umoneto nenami we yamu lowe, loto ya beleti obokito supuku ya fito Saimoni Isikaliyoti nalafa Yudasi ya olu umaito naiye.

²⁷Naito, Satanikafo siya-mulunau idaito ya Yesukafo Yudasi eti loto loumami, Neta enae, loto lanima ya uto alako omo, loto ²⁸ya ka eti loto loumami ya liliga muki yau minamo ya monawa kolife ádae. ²⁹Kolife ádamo yauti malekate eti loti kolamo, Yudasikafo ya kifana mele-mele onimo koukame kiyaba imo we nenako, wenena neta ko ánamo wenena ya kifana giminaiye, loto ilifi melaifemo, ido foli neta ma meina finaiye, loto ilifi

melaiye? loti kolae. ³⁰Ena Yudasi ya beleti obokito umami ya noto ayalo yati lumuto uto sinidigu ya wiye.

**Yesukafo lo melami
ka kofawa lomami ka**

³¹Ena Yudasi wito, Yesukafo eti loto limo, Oiya ama ya We Kula namo ya kuline oloto wiye. Ido namodoti ya Goti kuliya oloto wiye. ³²Ido namodoti Goti kuliya oloto winako, Goti aimodokati ya namo kuline olu oloto pinagoliye. Oiya eti-mati ya kuline olu oloto pinagolimo ne. ³³Nomilipane-motao, namo ya kamena lina efema ya linateki minenagolowe. Ena namo monine wilinagilae. Yamu Yuda wenena logimomaidana oto oiya linate yaki logimowe. Namu unado ya ámunagilae.

³⁴Ena lo melomo ka kofawa logimowe. Linanimotina seti-muludi ya gimi-gimi o minalo. Namokafo ya sene-mulune linate gimi-gimo omo yamaidana oti linanimotina seti-muludi gimi-gimi otiko minalo. ³⁵Etiti seti-muludi gimi-gimi enawamo ya wenena muki yate ya namo nege-nege moniti minamo wenena kula minae, loti ya geyenagilae, loto logimaiye.

Pitako Yesu kuliya olu falukunami ka

*(Mt 26:31-35; Mk
14:27-31; Lu 22:31-34)*

³⁶Ena Saimoni Pitakafo loga o edeto limo, Wenabane, kamo ya egaleka unane? lito ya Yesukafo ka itibito loumami, Namu unado ya oiya eti-mati ya nege ámunagolane. Minoto aiga nege enagolane, lito, ³⁷Pitakafo eti loto loumami, Wenabane, nedito oiya kege ámunamo ne? Nofu fulunune, lotima fa nofo fulunawae. Namu kege melenae, lito, ³⁸Yesukafo ka itibito loumami, Ona, kamo fa nofo fulunawae. Kege melenae, loto labe? Namu ona lema lokomowe. Okolofu nola ádageto

kamo kamena tili (3) ya kuline olu falukunagolane, loto loumaiye.

**Yesu ya Metefo nedo
dinumo kanu nemo ka**

14 Ena Yesukafo ka ma enu wito eti loto logimami, Linate seti-muludigu yukeke ageto keina folámalo. Goti koli kikito umuti namoki lakoina koli kikito nomalo. ²Menefo numuna meyalo ya numuna so loto minomo wiye. Ayalo ya eba olufe lo gedena, loto unagolowe. Ya etito minámami neko, kawa ya logimámogi ne. ³Ido uto eba olufe lo gedetoto, ya namo minenado ya linateki namoki lakoina minenagolone, loto kofa itibito oto gilimito unagolowe. ⁴Ido uto minenamo kanuwa ya eye minae, loto logimaiye.

⁵Logimaito, Tomasikafo eti loto loumami, Wenabate, kamo uto minenanimomo eba ya lamo kolife ádone. Yamu egaidana oto kanu ya kenumo ne? lito, ⁶Yesukafo eti loto loumami, Kanu ido mona ona kula ido kofawa minenawamo mona ya nanimo ya minowe. Etito minomo ya namo fulu nedeiti Menefo nedo unawamo ya ma minámaiye. ⁷Linate namo neyefe lamo neko, Menefo yaki eyefe lo minagi ne. Oiya amaloti ya Menefo kolife loti ya eyefe lo minae, liye.

⁸Lito, Filipikafo eti loto loumami, Wenabate, kamo Metefo lilibageto eyenumo yamo ya ogofunaiye, lito, ⁹Yesukafo loumami, Filipiyo, namo kamena fana linateki minomo yama neyefe ádanimo nefe? Namu neyamo wenena yate Menefo ya eye minae. Kamo ya Metefo lilibageto kenune, lanimo ya nedito lane?

¹⁰Namu ya Menefo lulau mino edomo, ido Menefo ya namo luneu mino nedami ya koli kiki ádabe? Ka logimi-gimi omo ya nanimodokati logimámowe. E'e, Menefo luneu mino nedami yakafa

lonola ya olu-olu o minaiye. ¹¹Namo ya Menefo lulau mino edoneto, ido Menefo ya namo luneu mino nedaiye. Ya kawa ya koliti koli kikito nomalo. Ido koli kiki ádotima ya neta o-omo monane yamu koliti koli kikito nomalo.

¹²Namo ona lema logimowe. Namu koli kikito numunawamo wenena yate lono olu minomo yaidana oti ya olunagilae. Ido yako minámaiye. Namu Menefodoka dinagolomo yamu ya namo olu fulo nedeti olunagilae. ¹³Nalafu namodokati Menefo kuliya dinagoliye, loto namo kulinelo ya linate neta-mata mamu lonumunawamo ya moda enagolowe. ¹⁴Linate namo kuline olu minoti neta-mata mamu lonumunawamo ya moda enagolowe, loto ya liye.

Goti Ouna Felegaga aiga enagoliye, loto Yesukafo limo ka

¹⁵Ena ka ma enu wito eti loto ya limo, Linate seti-muludi numu minenawamo ya wenelo golodenagilae. ¹⁶Etiti minenawamo ya namo Menefo loumoneto linate adi olu faka lenami we ma ilifi melageto lumuto linateki minowaminowa oto minenagoliye. ¹⁷Amo ya ka ona kula aboga Ouna ya ne. Amo ya mika ama wenenala yate eyefe ádoti ya ido kolife ádanako, yamu olámenawamo ne. Amo ya lumuto lutigu mino gedenagolimo we ya oiya linateki minomino inako, linate koli-ágoli ámoti, kutifi o ede minae.

¹⁸Namo fulo gedoneto, lifa nomilipa keleti minámenagilae. E'e, namo linate-doka itibito enagolowe. ¹⁹Kamena kofala lina ma nenako, ya fuli lageto linate ya neyenagilafa, ido mika ama wenenala ya neyámenagilae. Namu ya omune kofawa minomo idonako, linate yaki omudi kofawa minomo dinagilae. ²⁰Kamenawa yalo ya eti loti kolinawamo, Namu ya Menefo lulau mino

edowe. Ido linate ya namo luneu mino nedae. Ido namo ya linate lutigu mino gedowe. Ya kamenawa yalo ya kolife lenagilae. ²¹Weneloti kane olu minoti meyalo melamo wenena ya seni-muluni nomamo wenena minae. Ido seni-muluni nomamo wenena ya Menefokafo siya-muluna gimageto nanimo yaki sene-mulune gimito monane olu oloto pi gim-inagolowe, loto ya liye.

²²Eti lito, Yudasí Isikalíyoti lilafokafo loga o edeto limo, Wenaba, kamo ya nedito monaka ya lamo yako olu oloto pi lumuto, ido mikalo wenena liligaleka olu oloto pi gimámenanimo ne? lito, ²³Yesukafo ka itibito loumami, Seni-muluni numunawamo wenena ya kane koliti golodenagilae. Ido seni-muluni numuti kanelo golodenawamo wenena ya Menefokafo siyamuluna giminagoliye. Siya-muluna gimageto namoki lakoina wenenawaleka ya uto lako mino gedemo dinagoloiye. ²⁴Ido seni-muluni nomámenawamo wenena ya kane ya koliti golo ádenagilae. Ido kawa koli-koli o minamo ya nanimo kane ma minámaiye. E'e, ya Menefo nilifi melami we kala ya ne.

²⁵Ena namo nanimo ya linateki minoto ya kawa muki logimofa, ²⁶adi olu faka lenami we Ouna Felegaga ya Menefokafo namo kulinelo ilifi melageto lumuto neta muki neta ya api-napi o gimito ya ido nanimo logimi minomo ka ya kofa kati-manidigu mele gedenagoliye.

²⁷Ena namo you amene mona gimomo ya mino gedageto unae. Mika ama wenenala you lo gedamo yaidana oto olu you lo gedámowe. E'e, namo nanimo you amene monane ya gimowe. Yamu ya seti-muludigu yukeke ageto keina folámalo. Ido koli gimámaneyo. ²⁸Namu uto minoto linatedoka kofa itibito enagolowe, loto logimitoneto kolitamoma ne. Menefo ya we naba-

naba minoto olu fulo nedaima nenako, linate luti-kati nomamo neko, ya Menefodoka dinagolomo yamu seti-muludigu lalo kolagi ne. ²⁹Ama ya kulawa oloto piyámaito, aiga oloto piyageto eyeti koli kiki loti kolinawae, loto ya komu ya logimowe.

³⁰Ena namo ama ya ka ma mu-mudi enu wito logimámenagolowe. E'e, mika amalo wenena wenabanina Satani oto namo ya olu fulo nedámenagolifa, ³¹namo Menefo sene-mulune umutoko minomo ya mika ama wenenala kofife lenawae, loto Menefo ka lonomami ya olu meyalo melenagolowe. Nedito wokele, loto ya logimaiye.

Yesu ya nela waini mona ya ne.

Lalimo uma akawa ya minonimo ka

15 Ena ka ma enu wito eti loto logimami, ilawa liyami nela waini kofala mona ona ya namo minoneto, ido Menefo ya nela waini kilau kiyaba imo we aboga ne. ²Neto ya yá akawa ma ya namodoka mino oluti uti ilawa liyámamo ya alito olu fulitenagolifa, akawa mate ilawa linawamo ya lalo diti ilawa so loti linawae, loto kiyanau ya ali fulitenagoliye. ³Linate ya ka mono logimomo kawa yakafo ouni-lunikanigu nosámami neta nemo ya oiya olu fulito gedetaiye. ⁴Yamu linate ya namodoka mino nedalo. Mino nedato ya namoki ya mino gedenagolowe. Nela waini akawa yakafo kofalalo minámenami ya aimolako minenami ya ilawa liyámenagoliye. Ido linate ya ayaidana oti namodoka mino nedámenawamo ya ilawa liyámenagilae.

⁵Nela waini kofala mona ya namo minoneto, ido uma akawa ya linate ya minae. Ma yate namodoka mino nedamo wenena ya namo ya amodoka mino gedoneto, amo yate ilawa nabanaba liyae. Linate namoki minámenawamo ya neta ma enawamo ya ogoufámenami

ne. ⁶Makafo namodoka mino nedámenawamo ya yá akawa yaidana oto alito olu fulitato fulunagoliye. Folageto ya olu mau witi fulo yoku iti kinagilae.

⁷Linate namodoka mino nedato ido kane ya linatedoka mino gedenami ya neta yaidaamaidanamu Menefo loununawamo ya oloto pi giminagoliye.

⁸Linate ilawa naba-naba linawamo ya geyeti namo nege melamo wenena minae, loti geyefe loti Menefo kuliya ya olu faka lenagilae.

⁹Menefokafo siya-muluna numu-numu o minami yaidana oto namokafo sene-mulune linate gimi-gimi o minowe. Yamu linate namo sene-mulune gimodo ayaloko ya minalo. ¹⁰Namo ya Menefo ka limo ya kolito golodoto ya siya-muluna nomaido ayalo yako moni-moni o minowe. Linate ayaidana oti namo wenelo ya golodotima ya sene-mulune gimodo yaloko ya minenagilae. ¹¹Namo lune-kaneu lalo kolomo yakafo linate seti-muludigu uto faitoto minenaiye, loto ka ama ya logimi fuli lowe.

¹²Namo lo melomo kane ya eti loto logimowe. Namokafo sene-mulune gimomo yamaidana oti linanimotina ya seti-muludi gimi-gimi o minalo. ¹³We ma yowola wenenamamu oto fulunami mona ya wenena seni-muluni gimiti olu lalo o gedamo mona muki ya ofo fuloto ne. ¹⁴Ka muki logimomo ya meyalo meleti minotima ya namo yowone wenena minenagilae. ¹⁵Namo kamena amaloti ya kouba-nabane wele, loto kofa logimámenagolowe. E'e, namo yowone wenenanele, loto logimowe. Kouba-naba we yakafo wenabala neta-mata oto meletto imo monala ma kofe ádaifa, nanimo ya Menefodokati ka kolodo ya lo oloto pito logimi fuli lomo yamu namo kouba-nabane wele, loto ádoto yowone wenena minae, loto logimowe.

¹⁶Linate namo iyaina o nedámamoma ne. E'e, namokafo linate ya uti ilawa olu oloto pinawae, loto iyaina o gedeto luti fiyomoma ne. Ido ilawa olu oloto pinawamo ya minowa-minowa oto minomo dinagoliye. Etiti minoti ya namo kulinelo ya Menefo neta yaidana-amaidanamu loununawamo ya giminagoliye. ¹⁷Namo mona etiti melenawamo ka ya logimowe. Linate ya seti-muludi gimi-gimi o minalo, loto ka auma wito lo mele gedowe.

**Yesu koli nosámami umamo
yaidana oti wenenala koli
nosámami giminawamo ka**

¹⁸Ena mika ama wenenala yate seni-muluni koli nosámami giminawamo ya linate eti loti ya kolalo. Wekolate ya komu apiti ya koli nosámami umama ne, loti namodo ya kolalo. ¹⁹Linate ya mika ama wenenala yaki ekelamo neko, ya wenenatele, loti seni-muluni gimagi ne. Nefa, namo ya mika ama wenenala minagu yati linate luti fiyomo yamu amo monanina linate fulo gegeka itanako, ya koli nosámami gimi minae. ²⁰Kouba-naba we yakafo wenabala olu afima o edámenami ne, loto komu logimomo ka ya kati kife lalo. Olu nosámami o nomamo yamaidana oti linate o giminawamo ne. Ido namo kane koli lunigu melamo yamaidana oti linate katina kolinawamo ne. ²¹Nilifi melami we ya eyefe ádama nenako, namo wenenane ya minae, loti koliti olu ya ama o gedenawamo ne.

²²Ena namo amo minado ya lumuto logimámomo neko, lifimaninaki minámagi ne. Nefa, ama lifimanina ya egaidana oti olu falukunawamo ne? ²³Ma yate namo seni-muluni koli nosámami nomamo wenena Menefoki ya ayaidana oti koli nosámami umae. ²⁴Amo minagu ya mona kofawa melomo, ya wenena komu

melámamo mona ya namo olu oloto pito melámomo neko, lifimaninaki minámagi ne. Nefa, ama ya olu oloto pito meloneto eyamo yate ya eye fuliti, namo koli nosámami numuti ya Menefo ayaidana oti koli nosámami umu minae. ²⁵Eti amo yamu ya lo melami kanigu ya eti limo, Amo yate faifa koli nosámami nomae, loto ka mono lufuwau (*Sng 35:19, 69:4*) nemo ka ya ayalo kulawa fedaiye.

²⁶Ena adi olu faka lenami we ya Menefodokati ilifi melenamo we ka ona kula aboga Ouna ya Menefodokati lumunami kamenalo ya monane lo oloto pinagoliye. ²⁷Ido linate ya lonone aipodomati namoki minomo idama nenako, linate yaki monane lo oloto melalo.

16 Linate ya namo fulo nedeiti uteba witenawae, loto ka ya komu logimitoma ne. ²Amo yate mono numuguti ya gilifi feka fuliti kanu ku gedenawamo ne. Ido kamena ma alite-nagoliye. Yalo ya Goti lonola olu minonimo ne, loti ya linate gini fulunawamo ne. ³Amo ya Menefote namote leyefe ádanako, ya eti enawamo ne. ⁴Eti enawafa, namo kawa komu ya logimitomoma ne. Ya ka ya kulawa fedageto ya amokafo komu lolomaima ne, loti ya kati ki gedoti kinawae, loto ya logimowe.

Goti Ouna Felegaga lonola ka

Komu ya kamena fanaidana linateki minenagolonako, loto logimámoma ne. ⁵Ena ama ya nilifi melami we nedoka dinae, loto odoma ya linatedoka yati makafo kamo egaleka unane? loto loga o nedami we ma minámaiye. ⁶Minámaifa, logimomo kawa yamu milumawa seti-muludigu auwa ya faito minaiye. ⁷Etiti minafa, namo ka ona logimowe. Linate ufe lenawae, loto ya itibito dinagolowe. Namu itibito idámenamo ya

linatedoka adi olu faka lenami we ya lomámenagoliye. Yamu dito ilifi meloneto ya linatedoka lumunami ne. ⁸ Lumuto wenena monanina apoli gimageto ya nosámami monawa, ido efe limo monawa, ido lifimani itibito giminami monawa ya kolinawamo ne. ⁹ Namó kóli kíkíto nomámanako, ya amokafo nosámami monawa ya lagetó kolinawamo ne. ¹⁰ Ido Menefodoka itibito idoneto kofa neyámenagilanako, ya amokafo efe limo monawa ya lagetó kolinawamo ne. ¹¹ Ido mika amalo wenaba Satani lifimála itibito umaima nenako, Gotikafo wenena lifimani itibito giminami monawa ya lagetó kolinawamo ne.

¹² Ena ka logiminamo ka so loto fa nefa, kamena oiya ama ya lo fuli loto logiminamo ya keina fulutenawae, loto logimámowe. ¹³ Yamu ka ona kula aboga Ouna ya lumuto kawa ona kula ya api gilíbi fuli lenagoliye. Ya aimola siyamulunauti logimámenami, Gotikafo loumami aya yako logiminagoliye. Ido neta-mata aiga oloto pinami yaki lo oloto giminagoliye. ¹⁴ Ka ya nanimodokati oluto lo oloto giminami yakafo namo kuline olu faka lenagoliye. ¹⁵ Menefodoka neta-mata muki nemo ya aboga namo minowe. Yamu ya namodokati oluto lo oloto giminagoliye, loto logimoma ne.

Yesu ya utoto kofa itibito enami ka

¹⁶ Kamena lina efema minoti neyámenagilae. Ido kofa kamena lina efema minoti ya kofa neyenagilae, lito, ¹⁷ ege-ege moinamo we yauti maleka ya lokolifakoli oti eti lamo, Nena netamu ya ka eti loto liye? Kamena lina efema minoti neyámenagilae, loto, ido kamena lina efema minoti ya kofa neyenagilae, loto ya ido Menefodoka dinagolonako, loto limo yamu ¹⁸ eti loti lamo, Kamena lina ne, limo ya nediye liye? Ya monawa lamo kolife ádone, lae.

¹⁹ Ena loga o edenune, loti kolamo, Yesukafo seni-mulunigu geyeto ya eti loto logimami, Linate kamena lina efema minoti neyámenagilae, loto, ido kamena lina efema minoti ya kofa neyenagilae, loto logimomo yamamu ya lokolifakoli o minafe?

²⁰ Namó ka ona lema logimowe. Linate kufu oti kufu nema o minato, ido mika ama wenenala yate alikani enagilae. Linate miluma-aluma koliti minenagilafafa, milumatina yakafo olu eleyapa wito seti-muludi lalo kolinagilae. ²¹ Wena makafo nomilipala kedenae, loto kame-nala alitageto ya miluma kolinami ne. Nefa, nomilipala kede oloto pitoma ya miluma kolami yama fulitito ya nomilipala kedami yamu siya-muluna lalo kolinami ne. ²² Ido linate ayaidana oti ya kamena amaleka miluma naba kóli minafa, kofa itibito oto geyoneto seti-muludi lalo kolinagilae. Setimuludi lalo kolinawamo monawa ya olu kopa o gedenamei we ma minámaiye.

²³ Ena kamena yalo ya neta yaidanaa-maidanamu ma loga o nedámenagilae. Namó ka ona kula logimowe. Linate Menefo neta yaida-amaidanamu loumunawamo ya namo kuline olu minanako, giminagoliye. ²⁴ Komu minomo idado yaloma ya namo kulinelo ya neta mamu loumámamo ne. Oiya amalekati ya loumu-umu o minalo. Eti loumu-umu o minenawamo ya setimuludi laloko kolikoli o minenawae, loto ya giminagoliye.

²⁵ Ka logimi minomo yama asa wito logimoma nefa, kamena ma alitenami yalo ka asa wito ádoto, Menefo yamu lo oloto pito logiminagolowe. ²⁶ Kamena yalo ya kuline olu minoti ka loumunagilae. Namokafo linate yamu Menefo loumu gedena, loto logimámowe. ²⁷ E'e, namo Menefodokati lomomo ka ya kóli kiki loti seti-muludi numu-numu o minanako, Menefo aimola siya-muluna ya gimi-gimi o minainako,

namokafo Menefo loumu gedena, loto ádowe. Linate kuline olu minoti ka loununagilae.

²⁸Namo Menefodokati mikalo lomomo ne. Ido ama mika ya fulito Menefodoka kofa itibito dinagolowe, lito, ²⁹ege-ege moinamo we ya eti loti loumamo, Aiyó, kamo oiya ama ya ka asa wito ádoto, lo oloto lomanimo ya ³⁰neta-mata muki ya kaimokafo koli fuli lane, loto koli minone. Yamu ya kamo Gotidokati lomanimo ne, loto koli kikito minoninako, kofa loga-miga o kedámenagolone, loti loumae.

³¹Eti loti loumato, Yesukafo ka itibito eti loto logimami, Linate oiya ya koli kikito minafe? ³²Kolalo. Kamená ma alitageto yalo ya linate namo fulo nedeti upa-napatoti numunidoka u fuli lenawamo ne. Kamenawa oiya ne. Linate fulo nedanagilafa, nanimoko minámenagolowe. E'e, Menefo namodoka mino nedainako, nanimoko minámenamo ne. ³³Namo luneu mino nedeti ya you amene mona olunawae, loto ya ka ya logimowe. Linate mikalo amaló minoti keina nabau mino-mino afa, namo ya mikaleka keina imo monala muki olu afima o edonako, yamu linate ya aumaniki minalo, loto logimaiye.

Yesukafo Goti loumami ka

17 Ena Yesukafo ka ya lo fuli loto, kosinauka ko faka loto, eti loto Goti loumami, Menefone, kamenawama alitiye. Kamo ya Nakafa namo kuline olu oloto piyageto namo Nakafokafo ayaidana oto kamo kulika olu oloto pinagolowe. ²Kamo mikau-mikau wenena muki kiyabani we fulo nedanimo ya wenena olu mau wi gedeto nomageto, namodo amo wenena ya kofawa minowa-minowa enawamo mona olu oloto pi giminane, loto lonomanimo ne.

³Ido kofawa minowa-minowa enawamo monawa ya etito ne, Kamo Goti ona kula lawoko ido namo Yesu Kilisto nilifi melageto omo we ya lamoki kutifi ledenawamo ya omuni kofawa minowa-minowa oti minenagilae.

⁴Ena lono ka lonomanimo oluto olu fuli loto ya mikalo ya kulika olu oloto piyowe. ⁵Yamu Menefone, mika ama oloto piyámami kamenalo ya kamote kosinau kulite akaiya dito nemo yamaidana oto oiya ama ya kamoki minoneto ya kofa olu itibi nomageto olu minenae.

Yesukafo ege-ege moinamo we yamu kolito Goti loumami ka

⁶Ena mikalo wenena yauti olu mau wi gedeto nomageto namodo amo wenena ya kulika lo oloto pi gimomo ne. Ya wenena kamo wenenaka minamo ya namo nomanimo ne. Ido kamo kaka ya koli kiki loti meyalo meleti ⁷ya neta-mata muki nomanimo ya kamodoka yatiko mino nedami yama oiya ya kolife lo minae. ⁸Kamo ka lonomanimo ya logimoneto koliti olu minae. Etiti ya kamodokati lomomo yama kolife loti ido kamo nilifi melanimo yama koli kiki lae.

⁹Namo wenenawa yamu kolito lokomowe. Mika ama wenenala yamu oto lokomámowe. Nomanimo yama kaimo wenenaka kula minamo yamamu amomu kolito lokomowe. ¹⁰Namo wenenane muki ya kamo wenenaka kula minae. Ido kamo wenenaka yaki ya namo wenenane kula minae. Ido amo lunigu yau namo kuline olu oloto piyaiye.

¹¹Namo mikaleka minomo fuli lotainako, amo yako mikaleka minato, namo ya kamodoka enagolo ya owe. Felegaga Menefo, lalimo lute lawoko meletó mino-mino o minomi ya amote ayaidana oti luni lawoko meleti minenawae, loto kamo kulika nomanimo yamakafo kiyaba o gedo.

¹²Amodoka mino gedomo ya kulika nomanimo yakafo kiyaba o gedoneto ma u kopa áumamo ne. Lowa eba nomilipala lawoko yako u kopa wido ya ka mono lufuwau nemo ka ya ayalo kulawa fedaiye. ¹³Ido ama ya kamodoka dinae, loto namo sene-mulune lalo kolomo yamakafo amo seni-mulunigu dito faitenaiye, loto mikalo ama minoto kawa ya lowe.

¹⁴Ena namokafo kaka ya logimoneto olu minato, namo monane ya mika ama wenenala monani yaidana oto miná-mainako, amo yaki ayaidana oti monani ailo melanako, mika ama wenenala yate koli nosámami gimi-gimi o minae. ¹⁵Kamo mikalekati gilimo, loto ádowe. Nosámami aboga ya olu kopa o gedetenaiye, loto kiyaba o gedo, loto lokomowe. ¹⁶Mika ama wenenala mikaleka mona melamo yaidana oto namo melámonako, amo yaki ayaidana oti mikaleka mona melámae.

¹⁷Kamo ka ona kula yakafo ukaniouni-lunikani olu felegaga o gedo. Kamo ka lanimo ya ka ona kula ya ne. ¹⁸Kamokafo lono ka lonumuto mikaleka nilifi melanimo yaidana oto lono ka logimito mikau-mikau gilifi melomo ne. ¹⁹Amo ya ka ona kula olamo yakafo ya ukaniouni-luni-kani olu felegaga itenaiye, loto nanimo ya amomu kolito ukane-oune-lune-kane olu felegaga itowe.

Yesukafo koli kikito umamo wenena muki yamu kolito Goti loumami ka

²⁰Ena namo ya wenenawa yamuko kolito lokomámowe. E'e, ka mono logimato koliti koli kikito numumo dinawamo wenena muki yamuki kolito lokomowe. ²¹Amo ya luni lawoko mele gedo, loto lokomowe. Menefone, kamo ya namo luneu minanimo ido namo ya lukau minomo yaidana oti amo ya lalimo luteu minenawae, loto kolito loko-

mowe. Eti ato, mika ama wenenala yate kaimoka nilifi melageto lomomo yama koli kikitenawae, loto kolito lokomowe. ²²Lalimo lute lawoko meleto mino-mino o minomi yaidana oti amo ya luni lawoko meleto minenawae, loto ya kulite dinami mona nomanimo yama gimomo ne. ²³Namo lunigu minoneto, ido kamo luneu minageto, amo luni kutifiti u lawoko wato, mika ama wenenala yate kaimoka nilifi melageto lomomo yama kolife lenawae. Ido kamo ya sekamuluga nomanimo yamaidana oto gimi-gimi o minane, loti yaki kolife lenawae.

²⁴Ena Menefone, nomanimo wenena yama namo minenado minenawae, loto kolowe. Mika kosina apito oloto piyámami kamenalo ya sekamuluga numuto kosina lamena nomanimo yama lalimoki minoti eye lalo melenawae, loto kolowe. ²⁵Menefo efe limo mona aboga, mika ama wenenala yate kamo keyefe ádafa, nanimo ya moda keyefe lo minoneto, ido wenenawa yate kaimoka nilifi melageto lomomo yama kolife lo minae. ²⁶Namo kaka kuka lo oloto pi gimitomo, ya moda logimitoko minenagolowe. Kamo sekamuluga nomanimo mona yama mino gedenami, ido nanimo yaki lunigu mino gedenae, loto kaka kuka logimitoko minenagolowe, loto ya Goti loumaiye.

Yudasikafo Yesu kuwolafo anido melami ka

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lu 22:47-53)

18Ena Yesukafo ya Goti loumu fuli loto ege-ege moinamo weki lokoina numudoti lumuti no kefolo ma kuliya Kidiloni ya kiliti yá kiniba ma nedo yalo ya wae. ²Wado yalo ya Yesu ya ege-ege moinamo we yaki kamenakamena mau wi-wi ato, kuwolafo anido melenami we Yudasi yaki komu ebawa ya eyami ne.

³Ena yalo minato, ya Yudasikafo gamani kimiwe yaki ido Goti yokila ki umamo we kiyabani we ido Falisi we kimiweni yaki gilimito amo minadoka wito lumuti lamu-feiyati kiti kefaafaki oluti wae.

⁴Wato, ena Yesukafo neta-mata o edenawamo neta ya koli fuli loto ya yá kiniba kanu welalo ya uto geyeto eti limo, Linate kema moni wili minae? loto loga o gedaito, ⁵amote itibiti loumamo, Nasalete numudoti we Yesu moni wilone, loti loumato, Yesukafo limo, Namoma ya minomoya, loto logimaito, ido kuwolafo anido melami we Yudasi yaki minagu ya minaiye.

⁶Ena Yesukafo, Namoma ya minomoya, loto logimami, ya eleigiti gegekati uti lumu fou lae.

⁷Eti ato, kofa loga o gedeto limo, Linate kema moni wili minae? lito, amote Nasalete numudoti we Yesu moni wilone, lato, ⁸Yesukafo ka itibito logimami, Namoma ya minowe, loto logimomo ya namomu moni wilitima ya ama minamo we ya koito gedalo, lito, ⁹eti amo yamu komu ya eti loto limo, Nomanimo wenena yama kiyaba o gedoneto ma u kopa áumamo ne, loto komu limo ka yama ayalo kulawa fedaiye.

¹⁰Ena Saimoni Pitakafo ya emi fana olu minami ya ika oto yokila ki umamo we kiyabani we naba kouba-nabala we kuliya Malukusi ya kala onaleka ya fuko fulitaiye. ¹¹Eti ito, Yesukafo Pita eti loto loumami, Emika ya owolau ya koilo. Keinawa ya Menefokafo nomami yama olámenamo nefe? loto ya liye.

Yesu ya Anasi nedo ilimiti wamo ka

¹²Ena gamani kimiweki, kiyabani we wenabani yaki, ido Yuda wenena yauti felegaga kuliyai numuna naba kimiwe yaki ya Yesu oluti nela wi edeti ¹³Anasi nedo ya ilimiti wae. Ena Anasi olulafo

olami we Kaiyafasi ya melege lawoko ayau ya Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba minainako, yamu Anasi nedo ya ilimiti wae. ¹⁴Kaiyafasi yakafo komu Yuda we eti loto logimami, We lawoko ma lamomu oto fulunami ya lalo minenagolone, loto logimitami ne.

Pitakafo Yesu kuliya olu falukami ka

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lu 22:55-57)

¹⁵Ena Saimoni Pitate Yesu ege-ege moinami we mate ya Yesu ilimiti wado ege ya waiye. Wami ege-ege moinami wewa ya yokila ki umuumu amo we kiyabani we wenaba yakafo eya minami nenako, Yesu ege uto numuna kilalau ya lako idaifa, ¹⁶Pita ya kila welalo feka ya nedi minaiye. Nedi minaito, yokila kiyamo we kiyabani we wenaba eyami wewa yakafo lumuto kila welalo kiyaba imo nomili ya loumaito Pita kanu wi edaito, kila lulauka ya idaiye. ¹⁷Idaito, kanu kiyaba imo nomiliwa yakafo Pita eti loto loumami, Kamo ya we youma ege-ege moinamo we yauti ma minabemo? lito, ya E'e, namo minámowe, loto ya liye.

¹⁸Eti lito, ya kouba-naba we ido felegaga kuliyai numuna naba kimiwe yate epe fuluti yo kiti labi minato, Pita yaki lakoina nedi minoti yo labi minae.

Yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo Yesu loga-miga o edami ka

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lu 22:66-71)

¹⁹Ena yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo Yesu ege-ege moinamo we yaki ido ka mono lolo imo ka yakimu loga-miga o edaito, ²⁰Yesukafo ka itibito loumami, Namoma ya mono numunigu ido felegaga kuliyai numuna nabau ya Yuda wenena mau witi minado ya wenena muki ka oloto

logimito, api gilibi-gilibi omoma ne. Ka falukuto ya ma ádowe. ²¹Yamu nedito namo loga o nedane? Kane logimoneto kolamo wenena ya loga o gede kae. Amo ya ka logimi-gimi omo ka ya moda koli minamo ne, loto loumaiye.

²²Eti lito, felegaga kuliyai numuna naba kimiwe minagu yauti makafo Yesu ofoto ya eti limo, Kamo yokila ki umamo we kiyabani we wenaba ya ka yaidana ya nedito loumane? lito ²³Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Ka nosámami loneyama ya monawa lo oloto melo. Ido ka lalo lenamo ya nedito nofane? loumaiye.

²⁴Loumaito, Anasikafo logimaito, Yesu ana nela witi yokila ki umamo we kiyabani we wenaba Kaiyafasi nedo ilimiti wae.

**Pitakafo kofa Yesu
kuliya olu falukami ka**

*(Mt 26:71-75; Mk
14:69-72; Lu 22:58-62)*

²⁵Ena Saimoni Pita ya yo labito nedi minaito, loga o edeti lamo, Ege-ege moinamo we minagumati kamo ya ma minabemo? lato, ya amokafo, E'e, namo minámowe, logimaiye.

²⁶Logimaito, yokila ki umamo we kiyabani we wenaba kouba-nabala we yauti ma Pitakafo ofoto kala fuko fulitami we yama wenenalakafo eti loto loumami, Aiyo, kamo yá kinibauma amoki lako minageto keyoma nena, lito ²⁷Pitakafo kofa, E'e, lito ayalo ya okolo-fokafo nola liye.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti wamo ka
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lu 23:1-5)

²⁸Ena ko lo falatito Yesu ya Kaiyafasi negu yauti ilimiti lumuti gamani numudo ya wae. Uti Yuda wenena yate Goti omunalo ya sete-mulude olu fuma wito Goti Elita O Gedami foliwau ya wete-neta ánotenune, loti gamani numu-

nau ya idámoti feka ya minae. ²⁹Feka minato, Pailatikafo ayalo lumuto loga o gedeto limo, We ama ya nena lifimala nemomu ya ilimiti ae? lito, ³⁰wenena yate ka itibiti eti loti loumamo, Amo ya nosámami mona melámami neko, kamo minanido ya ilimito ámogi ne, lae.

³¹Eti lato, Pailatikafo eti loto logimami, Linanimotina oluti lo melamo katinau yati lifimala olu umalo, lito, Yuda wenena yate eti loti loumamo, Lamo wenena lifimani olu gimito gini folámenawamole, loti lo fuko ledetama ne, lae. ³²Eti loti lamo ya Yesu fulunami kanu aimolakafo ka komu lo oloto gimिताidoma ayalo kulawa fedaiye.

³³Ena Pailatikafo gamani numugu ya itibito dito Yesu ilimiti alo, lito ya koliti ilimiti ato, ya loga o edami, Kamo ona Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? Olo, lito, ³⁴Yesukafo itibito limo, Ka ya kaimoka kakaloti labemo, ido wenena mate namomu eti lokomato kolito lane? loumaiye. ³⁵Loumaito, Pailatikafo itibito limo, Namu ya Yuda we minámowe. Kaimoka wenenaka ido yokila kiyamo we kiyabani we yate namo minodo ya kilimiti amo ya kamo nedi ageto kilimiti ae? loto loga o edaiye.

³⁶Loga o edaito, Yesukafo ka itibito eti loto limo, Namu ama mikaleka wenena wekudinina ya minámowe. Mikalo wenena wekudinina minomo neko, kouba-nabane we yate namo ane olu faka loti Yuda wenena yate nela fi nedetewanawae, loti lowa fi gimagi ne. Nefa, namo wenena kiyaba o gedomo monane ya mikaleka wenena wekudinina kiyaba o gedamo mona yaidana oto minámaiye, loto loumaiye. ³⁷Ido Pailatikafo eti loto loumami, Kamo wekudi ma minabe? Olo, lito ya Yesukafo ka itibito limo, Moda ya lanimo yae. Namu wekudi minoto ya ka ona kula lo oloto pi giminae, loto mikaleka lumuto oloto piy-

omo ne. Yamu ka ona kula kolife lamo wenena ya namo kane yaki kolife lae, loto loumaiye. ³⁸Loumaito, Pailatikafo eti loto loumami, Ka ona kula ya nena neta ne? loto ya liye.

**Pailatikafo Yesu ya yá
yofolo ofalo, loto limo ka**

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lu 23:13-25)

Pailatikafo eti lototo kofa feka ya utu Yuda wenena minado lumuto eti loto logimami, Namu we ama ya lifimala moni wilofa, olu oloto piyámowe.

³⁹Monatina ma etito nemo, Goti Elita O Gedami folilo linate lonomado ya namo nelalo minamo we yauti ma ya efili edowe. Monani etiti melamo yamu onema ama ya linate Yuda wenena kiya-bani we wekudi efili edoneto fa mino ledenaiye, loti kolafemo? loto loga o gedaiye. ⁴⁰Loga o gedaito amo yate kofa eti loti auma witi lamo, E'e, ama we ya minámaiye. Balabasi ya efili edo, loti lae. Eti lamo we Balabasi ya wenena gininito netani-matani ipoto olu-olu imo we ne.

19Ena Pailatikafo logimaito, kimiwe yate Yesu yafo atuwa kaila lelelimo ipi yakafo ofoti, ²kefani kailakafo kokamu olufe loti manenalo ya aumawai kolouto wi edeti, ukanalo owo fana kisi limo yaki wi edae. ³Etiti ya amo nedo oti, Aiyu, siyane, Yuda wenena kiyabani we wekudi, siyane, loti anikafo aumawai ofae.

⁴Ena Pailatikafo Yuda wenena minado ya kofa lumuto eti loto logimami, Eyalu. Namu linatedoka ilimito lomomo ya lifimala moni wilofa, olu oloto piyámowe, loto logimomo ya kolalo, liye. ⁵Lito, ya Yesu kokamuwa kaila imo wi edamo ido owo kisi limo yaki wiyami lomaito, Pailatikafo gilibito ya, We ama ya eyalo, loto logimaiye.

⁶Logimaito, yokila ki umamo we kiya-bani we ido felegaga kuliyai numuna

naba kimiwe yaki eyeti ya, Yá yofolo ofo! Yá yofolo ofo! loti ka auma witi lato, Pailatikafo eti loto logimami, Namu lifimala moni wilofa, olu oloto piyá-monako, linate linanimotina oluti uti ya yá yofolo ofalo, loto logimaiye. ⁷Logimaito, Yuda wenena yate ka itibiti eti loti loumamo, Amokafo namo Goti Nalafo minowe, loto aimola yamu lo-lo o minami ya wenena yaida lenawamo ya fulunawae, loto lo melami kateu ya nemo ne, lato, ⁸Pailati ya kolito koli naba kolaiye.

⁹Koli naba kolito ya Yesu ilimito gamani numugu kofa dito loga o edeto limo, Kamo egalekati animo ne? lito ya Yesukafo ka itibito loumámaiye.

¹⁰Ka itibito loumámaito, Pailatikafo eti loumami, Ka lonomámanimo nefe? Namokafo efili kedenawae, lenamo ya efili kedenagilae. Ido yá yofolo kofenawae, lenamo ya kofenagilae. Yaida mona muki ya namoko kiyaba oma ne. Ya ma kolámabe? loumaiye.

¹¹Loumaito, Yesukafo ka itibito eti loto loumami, Akaiya nemo we yakafa auma komámami neko, kamo auma wito namo olu afima o nedámagi ne. Yamu ya wenena kamodoka nilimiti amo wenena lifimanikafo kamo lifimaka olu fulu edeto ne, loto ya liye.

¹²Eti lito, Pailatikafo kawa ya kolito Yesu efili edenae, loto kolaiifa, Yuda wenena yate eti loti auma witi lamo, Kamo we ya efili edenanimu ya Sisa kafuwalo we minámenagolane. We makafo kiyaba we wenaba minowe, lenami ya Sisa olu afima o edenae, loto ya liye, loti lae.

¹³Eti loti lamo ka ya Pailati ya kolito logimaito, Yesu ilimiti lomato, ka lo onowa mele-mele imo folomolo ya amedoto minaiye. Ebawa ya Kifanakafa Olufe Lamo Ebale, loti kuliyai melamo ya Yuda wenena kanidokati ya Gabatale, loti kuliyai melae.

¹⁴Ena Yuda wenena Gotikafo Elita O Gedami foliwa neta-mata olufe lenawamo kamena ya neto, ya belo alitito ya Pailati folomolo ya minoto Yuda wenena eti loto logimami, Linate wekuditinama ama ya eyalo, lito, ¹⁵amo yate eti loti auma witi lamo, Ilifi fulo! Ilifi fulo! Yá yofolo ofo! lato, Pailatikafo eti loto logimami, Aiyo, wekuditina yá yofolo ofoneto fulunaiye, loti lo minafe? Olalo, lito yokila ki umamo we kiyabani we yate ka eti loti itibiti loumamo, Lamo wekudite Sisa lawokomako nema ne. Ma minámamo ne, loti lae. ¹⁶Eti lato, Pailati kolito Yesu yá yofolo fulunaiye, loto fulo anigu itaiye.

Yesu yá yofolo ofamo ka

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lu 23:26-43)

¹⁷Ena kimiwe yate Yesu oluti yá yofolo olu umato moufaito, mika ma kuliya Ateni Aumale, loti melamo, ya Yuda kalekati kuliya Gologotale, loti melamo, yalo ya ilimiti uti ¹⁸yá yofolo ofamo, ya we lele ma lakoina ginamo ya ma ya ofo filigaleka iti, ma ya ofo filigaleka iti, ido Yesu ya ofo muliti ya itae.

¹⁹Ena Pailatikafo lito ya yá yofolo Yesu atela mulalo ya eti loti lufuwa wiyamo, Nasalete we Yesu ya Yuda wenena kiyabani we wekudi ne, loti wiyamo, ²⁰ya Yuda ka ido Lomu ka ido Giliki ka tili (3) yalekati wiyato, Yesu ofamo eba ya adu numudo nena, Yuda wenena so loti ayalo uti oti amo yate lufuwawa ya katae. ²¹Etiti katato, Yuda wenena yokila ki umamo we kiyabani we yate uti Pailati eti loti loumamo, Kamo Yuda wenena kiyabani we wekudi ne, loto lufuwa wiyanimu ya fulito. Aimolakafo namo Yuda wenena kiyabani we wekudi minowe, loto

limo we ne, loto wiyo, lato, ²²Pailatikafo ka itibito logimami, Lufuwa wiyomo ya moda witowe, loto ya liye.

²³Ena kimiwe yate Yesu yá yofolo ofoti ukanalo owo olamo ya u fo (4) wito iya meleti olafa, ukanalo owo lulau ya yalekati owo omo waka lomamo kifamo yaidana oti kifámamo ²⁴yamu ya eti loti lokoli-fakoli amo, Ya fekailámoto mele muliti ito noka kedeto melafu makafo olu fulo ledenami ya olunaiye, loti ya eti amo yamu ka ma mono lufuwau ya eti loto limo,

Amo yate ukanelo owo iya mele oluti ma luma nemo ya noka kedeti olae, loto ka mono lufuwau (*Sng 22:18*) nemo ka ya ayalo kulawa fedaiye.

²⁵Ena Yesu olafole kunalafole, Kolopasi olonafo Maliale, lilafo Madala numudoti wena Maliale Yesu yá yofola monau ya nedi minae. ²⁶Ido Yesukafo olafoki ege-ege moinami we siyamuluna umami weki adu nedi minami ya geyeto olafo eti loto loumami, Wena, nakafo auwa ya ne, loto, ²⁷ido ege-ege moinami wewa eti loto loumami, Okafo ya ne, lito ya kamena yaloti ya aimola numunau ilimito uto kiyaba o edemo wiye.

Yesu folami ka

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lu 23:44-49)

²⁸Ena Yesukafo lonola fuli limo ya kolito mono lufuwau ka ma nemoma ya kulawa fedenaiye, loto ya Kenebane apaitaiye, lito ²⁹no waini ekefa imo ma nomuku negu yau ya kuwo nokuti noi aila yaidanakafa ekefa imo noku yau fiti oiyo umalo ya welau wiyato naiye. ³⁰Noto ya Moda fuli lotaiye, loto manena olu kuba wito ouna ilifi melete folaiye.

Kimiwekafo kiya Yesu yofalau ya magala ofami ka

³¹Ido aya kamenalo Yuda wenena Goti Elita O Gedami foliwa neta-mata olufe lenawamo kamena neto, ido leda ya Sabati foliwa naba nenako, wenena yá yofolo ginamo ya kono ukani ya yá yofolo fa minenami eleka lofaiye, loti Pailati eti loti loumamo, Kimiwe yate kiyani auma leketi kono ukani ya ikil-iti oluti unawae, loti loumato, ³²O, lito kimiwe yate we lele Yesuki ginamo ya ma kiyana auma leketi, uti ma kiyana auma lekae. ³³Leketi uti Yesu ofado ya uti moda fulutami ya eyeti kiyana auma lekámae. ³⁴Lekámafa, kimiwe makafo yofalau ya kiyakafo magala ofaito, wanuki noki ayauti lomaiye.

³⁵⁻³⁷Eti o edamo yamu eti limo,

Aumala ya lekámenagilae,
loto ka mono lufuwau (*Sng 34:20*) ya nemo ne. Ido ka ma eti limo,
Amo yate magala ofamo we ya eye minenagilae,
loto ka mono lufuwau (*Sek 12:10*) nemo ka ya kulawa fedenaiye, loto netawa ya oloto piyaiye. Ena netawa lufuwa wiyami wewa netawa ya aimola omuna kulakafo eyami nenako, lo oloto melomo ya ona lowe, loto koli minaiye. Kawa ya ona kula ne. Yamu ya linate yaki koli kikitawae, loto lo oloto melaiye.

Yesu mele edamo ka

(*Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lu 23:50-56*)

³⁸Ena Alimatea numudoti we Yosefe ya Yesu ege melami we minaifa, Yuda wenena kolini kolito lo oloto piyámoto monala mele falukuto meleto moni minami yakafo Pailati nedo ya uto Yesu kono ukana ikilito oluto unagolowe, loto loumaito, Pailatikafo, O, lito uto ikil-ito oluto wiye. ³⁹Eti ito, Nikodemusi yaki komu Yesu nedo luwaila wimo we

yakafo yá nowala ladanuwa imo neta lele ma kuliya mulu yaki ma kuliya alo yaki olu lawoko ito keinala teti (30) kilogilamu yaidana oto ya futuwai oluto uto Yosefe ana olu faka lito ⁴⁰Yesu kono ukanalo ya yá nowala fili edeti owo lafo-lafo kiyobakafo asa wi edami ya Yuda wenena yate wenena folamo ya eti o gede-gede ae.

⁴¹Ena Yesu yá ofolo ofado filigaleka ya yá kiniba ma negu yau kifana lula ma kono ukana melenune, loti uwaitagu ya wenena ma mele gedámamo kofawa negu ⁴²ya Yuda wenena Sabati foliwa neta-mata olufe lenawamo kamenawa nemo yamu koliti eba adu yau ya Yesu kono ukana ya mele edaiye.

Yesu folaiguti neidami ka

(*Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lu 24:1-12*)

20 Ena Sabati foli fuli lito salele komu kamenalo leda luwaila ko ádaito Madala numudoti wena Malia ya kono ukana melamo ebalo ya u fedeto eyami ya kono melamo kifana lula welaloti kifana naba ya u ailo uto, kanu godo minaito, ²eyeto olu-loto uto Saimoni Pitate Yesu ege-ege moinami we siya-muluna umami wete eti loto logimami, Wekola kono ukana oluti utanako, egauka melafe? Lamo ma kolámone, liye.

³Eti lito, Pitate ege-ege moinami wewa yate kono melado ya unaliye, loti ⁴oluloti wami ya ege-ege moinami we mamamo Pita olu aiga edeito u komu u fedeto ⁵lulau ya idámoto ya kuba wito kami ya owo lafo-lafo kiyobakafo asa wi edamo yako neto kaiye.

⁶Etito ko minaito, Saimoni Pitakafo aiga u fedeto lulau dito ya owo kiyoba ya neto koto ⁷ido manenalo asa wiyamo neta ma owo kiyobaki ekeleto minámoto ailo fele iya fi minaito ya eyaiye. ⁸Eyaito ya kono melado komu u fedami we yamaki ayaida oto dito eyeto ya koli kik-

itiye. ⁹Aya kamenalo ya Yesu folauguti nedinagoliye, loto mono lufuwau nemo ka yama kolife ádamo ne. ¹⁰Ena kofa itibiti numunidoka waiye.

**Yesukafo Madala numudoti wena
Malia oloto pi umami ka**

(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

¹¹Ena Malia ya kono melamo lega ya nedi minoto kufu oto, kanu welalo ya kuba wito kono melamo ebau ya kami, ¹²enisole lele ukanido owo kiyobaki Yesu mele edado ya amedoti minami ya ma ya manena nedoma neto ido ma ya kiyana nedoma neto ya geyaito, ¹³amo yate eti loti loumami, Wenao, nedito kufu o minane? laito, amokafo logimami, Wekolanema olumo egauka melafe? Kolámowe, loto ¹⁴olu eleyapa wito kami ya Yesu aimola nedi minami eyaifa, Yesu ne, loto eyefe ádaiye.

¹⁵Eyefe ádaito, Yesukafo loga o edeto limo, Wenao, nedito kufu ane? Kema moni wili minane? lito ya amokafo ya yá kiniba kiyaba we ya ne, loto kala kito eti loto loumami, Wenabao, kamokafo olumo maleka meletoma ya lonomageto kolito uto oluto unafao, lito, ¹⁶Yesukafo, Maliao, lito, amokafo olu eleyapa wito Yuda kalekati Labonai, loto loumami ka monawa ya api lilibanimo we, loto ya liye. ¹⁷Eti lito, Yesukafo eti loto loumami, Oiya Menefodoka idámomo yamu neyabusa wiyámo. Kunanefo-mota minado ya uto eti loto logimo, Namoki linateki Metefo ido Gotite nedo ya dinagolowe, liye, loto logimo, lito, ¹⁸Madala wena Malia itibito oto ege-ege moinamo we eti loto lo oloto gimami, Namu Wekola eyetowe, loto, ido kawa loumami yama logimaiye.

**Yesukafo ege-ege melamo we
oloto pi gimami ka**

*(Mt 28:16-20; Mk
16:14-18; Lu 24:36-49)*

¹⁹Ena aya kamenawa ya Sade lunaga sinidito ege-ege moinamo we ya Yuda wenena kolini koliti numugu mau witi kanu ku kiki loito minato, Yesu ya kiliyanigu o fedeto nedi minoto eti loto logimami, You amene mona ya linatedoka mino gedenaiye, loto ²⁰ana leleki yofalaki ya gilibaito, ege-ege moinamo we ya Wekola eyeti seni-muluni lalo kolae.

²¹Ena Yesukafo kofa eti loto logimami, You amene mona ya linatedoka mino gedenaiye. Menefokafo namo nilifi melami yaidana oto namokafo linate gilifi melowe, loto ²²wela-mula fulu gedeto ya eti loto logimami, Ouna Fel-egaga ya mino gedenaiye. ²³Linate wenena lifimani kilili o gedenawamo ya moda ona kilili iye. Ido lifimani koito gedenawamo ya moda ona fa mino gedaiye, loto ya logimaiye.

Yesukafo Tomasi oloto pi umami ka

²⁴Ena ege-ege moinamo we tuwelu (12) yauti ma kuliya Tomasi kuliya ma Didimusi ya ege moinamo we minagu ya minámaito, Yesu oloto pi gimaiye. ²⁵Eti inako, ege-ege moinamo we liliga yate loumamo, Wekola eyone, loti loumafa, eti loto logimami, Namu nanimo omunekafu koto anau nilikafu ofamo ya eyeto ane umakafu godigu loloi oto ido yofalau yaki anekafu loloi otomako ya koli kikitena, loto ya liye.

²⁶Ena fo kamena eiti (8) ya wito ege-ege moinamo we numugu ya kofa minamo ya Tomasiki lakoina minoti kanu ku kiki loito minato, Yesu ya kiliyanigu kofa o fedeto nedi minoto eti loto logimami, You amene mona linatedoka mino gedaiye, loto ²⁷Tomasi

eti loto loumami, Kamo aga umakafo aneu ya loloi oto eyo. Ido aga sino loto yofaneu ya olu kolo. Olu kolitoma ya kaka lele kiyámoto koli kikilo, loto loumaito, ²⁸Tomasikafo ka itibito eti loto loumami, Kamo Wekolane ido Gotine minane, loto loumaiye.

²⁹Loumaito, Yesukafo loumami, Kamo neyaninako, koli kikitane. Namo neyámoti koli kikitamo wenena ya lalo kolitomi minenagilae, loto loumaiye.

Lufuwa ama ya monawa Yonikafo lo oloto melami ka

³⁰Ena neta kofawa aumala gilibami neta ma so loto Yesukafo ege-ege moinamo we omunido yalo ya olu oloto piyami neta ya lufuwau amau ya muki wiyámami ne. ³¹Wiyami efe uma ya eti loto wiyami, Linate katoti koliti ya Yesu ya Goti Nalafo ilifi melami we Kilisto ne, loti koli kikitawae. Koli kikito umuti ya amo kuliya omudi kofawa mino gedemo dinagilae, loto wiyami ne.

Ege-ege moinamo we noku ya minato Yesu oloto pi gimami ka

21 Ena kofa aiga ege-ege moinamo we Taibeliyasi nofudo ya minato, Yesu oloto pi gimami ya etito oloto pi gimami ne. ²Saimoni Pitale, Tomasi kuliya ma Didimusile, Galili mikalo Kana numudoti we Nataniyelile, Sebedi nalafo lele yaki ido ege-ege moinamo we yauti ma lele yaki etiti wenena yaleka minato, ³Saimoni Pitakafo eti loto logimami, Namo laefalo moninae, loto unagolowe, lito, ya eti loumamo, Kamoki lakoina unune, loti sipiku ya diti uti moinamo ya luwaila yalo ya laefa ma olámae.

⁴Eti ato, ko lenae, loto ido ya Yesu no akelo ya nedi minaifa, lebona eyámato, ⁵Yesukafo eti loto loga o gedami, Nanefo-motao, laefa ma olafe? lito amote, Ma minámaiye, loti ka itibiti

loumato, ⁶amokafo eti loto logimami, Owo ya fulo filiga sipi onaleka ya itenawamo ya olunagilae, lito owo ya fulo onaleka ya itato, laefa ya faitito ika o moinafa, ogoufámae.

⁷Yamu ya Yesu ege-ege moinami we siya-muluna umami wekafo ya Pita eti loto loumami, Moda Wekola ya nemo yae, loumaito, Saimoni Pita kawa kolito ukanalo owo ya kololoto meleito lono olaido yati kofa olu wito sipikuti nofugu ya satomo wito wimo ya ⁸no ake faiga minámami wani hadeti (100) mita yaidana oto neto wito, ido ege-ege moinamo we liliga ya noku fiyamo owoku ya laefa faitito sipiku minoti ika-ika oti oluti wae.

⁹Uti olumo noku meleiti akelo ya lumuti kamo ya yo ligu ya laefati beletiti neto ya kae. ¹⁰Kato, Yesukafo eti loto logimami, Laefa olamo maleka oluti alo, lito, ¹¹Saimoni Pitakafo sipiku ya dito owo ya noku yati ika oto oluto ekela ami ya laefa naba-naba faitimo ya wani hadeti fifti-tili (153) yaleka ya nemo nefa, owo ya fukámaiye.

¹²Ena Yesukafo eti loto logimami, Oti ledakonuma nalo, lito ya ege-ege moinamo we ya, Wekola ya ne, loti koli fuli lotanako, ya kamo kema minane? loti loga o edámae. ¹³Ena Yesu oto beletiti laefati oluto iya meleto gimaiye.

¹⁴Yawe ya Yesu folaiguti nedito ege-ege moinamo we oloto pi gimami ya kama tili (3) oloto pi gimaiye.

Yesukafo sipisipine weni-neta gimo, loto Pita loumami ka

¹⁵Ena leda-konuma notiti minado ya Yesukafo Saimoni Pita eti loto loga o edami, Yoni nalafo Saimoniyo, koinakafo-mota seni-muluni numu minamo we ya olu fulo gedeto seka-muluga nomabe? lito Pitakafo loumami, O, Wekolao, namo sene-muluneu ya kamomu kolomo ya neye minane, lito ya

Yesukafo loumami, Sipisipine momola weni-neta gimo.

¹⁶Eti loto kofa loga o edami, Yoni nalafo Saimoniyo, kamo ona seka-muluga nomabe? lito Pitakafo loumami, O, Wekolao, namo senemuluneu kamomu kolomo ya neye minane, lito ya Yesukafo loumami, Sipisipine ya kiyaba o gedo.

¹⁷Eti loto kofa ma eti loto loga o edami, Yoni nalafo Saimoniyo, kamo ona seka-mulugau ya namomu kolabe? loto kamena tili (3) loga o edami yamu Pita siya-muluna keina ito ka itibito loumami, Aiyu, Wekolao, kamo neta-mata muki ya koli fuli lo minanimo wema minaninako, namo sene-muluneu ya kamomu kolomo yaki koli minane, lito ya Yesukafo loumami, Sipisipine weni-neta gimo.

¹⁸Namo ona lema lokomowe. Kamo we kofawe minanimo kamenalo ya kimekati olufe loto wito kanu ma moninae, loto kolanidoka ya moni-moni anima nefa, ido aiga we kilofo meleto minenanimu kamenalo ya aga sino laget, we makafo kime wi kedeto ma ámunae, loto kolinanimo ebaleka yaleka kilimito unami ne. ¹⁹Eti loto limo ya Pita fulunami monawa yakafo Goti kuliya olu faka lenaiye, loto kolito liye. Eti loto ya Pita loumuto limo, Kamo oto nege-nege melo, loto loumaiye.

Yoni kala

²⁰Eti loto loumaito, Pita ya oluwe oto Yesu ege-ege moinami we siya-muluna

umami we gege wito eyami wewa ya komu Goti Elita O Gedami kobinawa nagu ya atela ya Yesu ikiyalo ya fuloto eti loto loga o edami, Wekolane, kemakafo kamo kuwokafo anido gim-inamimu lane? loto loumami we ²¹ya Pitakafo eyeto Yesu loga o edeto limo, Wekolao, ama we ya nedi enami ne? loto loga o edaito, ²²Yesukafo eti loto loumami, Amo ya namo itibito enamo kamenalo ya faifa minenaiye, loto kolinamo ya kamo netaka nefe? Kamo ya faifa nege yako melo, loto liye.

²³Eti limo yamu mono koinanibo liliga yate aiga ya eti loti lo oloto melamo, Yesu ege-ege moinami wewa ya folámenagoliye, loti lafa, Yesukafo ya folámenami ne, loto ádami ne. Faifa eti loto loumami, Namu itibito enamo kamenalo ya faifa minenaiye, loto kolinamo ya kamo netaka nefe? loto ya limo ne.

²⁴Ena ege-ege moinami wewa ya makafo netawa-matawa eye fuli limo netaleka lo oloto meleto lufuwau amau ya wiyami we ya ne. Kawa ya lo oloto melami ya ka ona kula ne, loto koli minone.

²⁵Ena Yesukafo neta-mata ma muki oto meleto imo yama ya egaidana oto lufuwau ya wi fuli lenumo ne? Muki lufuwau ya olu melonimo neko, lufuwa neta yamo uto mikaumikau faito fulitageto eba ma minámoto buku ma fa minagi ne, loto kolowe. Modae.

**Gotikafo Yesu itibito
ilimito kosinau idami ka**

(Mk 16:19-20; Lu 24:50-53)

⁹Eti loto logimaito, Gotikafo omunido olu faka loto ilimito kosinau idaito, limukafo faluku o edaito ya ogofuti eyá-mae. ¹⁰Ogofuti eyámoti kosinau akawa auma witi kogo ko minato, we lele ukanido owo feke wiyami ya kaita minadoka oti nedi minaiye. ¹¹Nedi minoti eti loto logimami, Galili wenena, nediti amalalo ya nedi minoti kosinau kogo ko minae? Wewa Yesu ya linatedokati ilimito kosinau idami ya itibito mikalo enami kamena ya kosinau wito eyamo yaidana oto itibito enagoliye, loti laiye.

Matiyasi ya Yudasi lonola olunami ka

¹²Eti laito, ya minamo mowa Olifi ya fuliti lumuti kilomita lawoko yaidana uti Yelusalemu numudo ya itibiti wae. ¹³Itibiti u fedeti numuna ma mulalo aifa nedo diti minomo wae. Minamo wenena ya kulini etito ne: Pita, Yoni, Yemusi, Adulu, Filipi ido Tomasi, Batolomiu ido Matiu, Alifiusi nalafo Yemusi, Saimoni kuliya ma Seloti, ido Yemusi nalafo Yudasí yaleka we ya minae. ¹⁴Etiti wenena muki mau wi-wi amo yaki, Yesu kunalafo-motaki, olafo Maliaki, ido wenaipamaki muki seni-muluni lawoko meleti minoti Goti loumumo wae.

¹⁵Ena kamena yalo koli kikitamo wenena wani hadeti tuwedi (120) ya mau minagu ya Pitakafo omunido nedito ¹⁶eti loto logimami, Mono wenenane-motao, kolalo. Yudasikafo Yesu ya kuwolafo-mota gilimito oto anido gimami we kala ya adeina afimaleka Ouna Felegagakafo Defiti welalo ka ya melami kama oiya u ayaloma wiyaiye. ¹⁷Ido Yudasí komu lamoki lakoina ekeleto minoto mono lono olumo wone.

¹⁸Etito nefa, wewa mona nosámami melami, meinala umamo yakafo mika

ma meina fito aya mikalo ya lumu fou loto, muluna poloka kito siya-mulunau neta muki feka aito folaiye. ¹⁹Folaito, Yelusalemu numudo minamo wenena muki ya kawa koli fuli lamo yamu folami mikawa ya kuliya Akeldamale, loti melamo katelokati monawa ya Wanu Leikami Mikale, loto ne. ²⁰Yamu mono lufuwa bukuku Mono Nema yau eti limo, Numuna ya lupa minageto wenena ma yau minámenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sng 69:25*) ya nemo ne. Ido maki ya eti limo,

We ma yakafo kiyaba we lonola ya olunami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 109:8*) ya nemo ne.

²¹Etito yamu Wekolate Yesu ya folauguti kofa nedami kala ya lo oloto melenami we ma lamo minonigu yauti Yesu lamoki minami kamena muki yalo lakoina moni-moni ami we ma iya ku melokele. ²²Wewa olu oloto pinumo ya Yonikafo noku wi gede minaido yaloti uto Yesu lamodoka ilimito kamenalo kosinau idami ya eye fuli lonimo we-momo yaumati we ma iya ku melokele, loto logimaiye.

²³Eti logimaito, we lele ma ya ma kuliya Yosefe kuliya lele ma Basabasi ido ma Yasitusi, ido we ma kuliya Matiyasi ya olu oloto piyamo ne. ²⁴⁻²⁵Ido mukite Goti eti loumamo, Wekolao, wenena muki sete-muludeu ko-ko animo we kaimokafo Yudasí lonola fulitito aimola kanulalo uto u kopa wimoma nenako, yamu we lele yauti lawoko ma iya ku edanimi we ya ebalala olunami wewa lilibo, loti loumu minae. ²⁶Eti loumutiti mau minamo ya noka kedeti Matiyasi kuliya ya oloto piti, aposolo minenaiye, loti lato aposolo leweni (11) minagu ya ekeleti minae.

Ouna Felegaga ami ka

2 Ena foli felegaga kamena ya kuliya Pentikosi fedaito, eba lawoko nedo yalo koli kikitamo wenena muki mau minae. ²Mau minato, kaita nola ma kosinaiti epe naba-naba fu-fu limo nola yaidana oto limo ya numugu yau amedoti minamo muki ya kolae. ³Kolato, neta ma yo kuluma yaidana oto oloto pito netawa ya poni-poni loto wenena numugu minamo muki ya ukanido lomaiye. ⁴Ukanido lomaito, ido muki ya Ouna Felegaga yakafo mino gedeto senimulunigu faitoto, luwa-lawa ka mona-mona lenawae, loto auma gimaito ya ka mona-mona lomo wae.

⁵Ido aya kamenalo Yuda wenena Goti koliya kolamo ya mikau-mikau Yelusalemu yati numudoka oti yalo minae. ⁶Aya wenenawa yate ka lamowa ya koliti yamu mau minamo muki yate wenenawa inanimoni kani yama loti lato kolanako, yamu moda elegi minae. ⁷Elegi minoti kani ligi-ligi kiti loga o gedamo, Ka lo minamo we muki ya Galili wenena minafe? Olo. ⁸Ya egaidana oti lalimote kate ona ya weniguti lamo ya otefo metefote lolomamo yaidana oto kolone? ⁹Ido lalimo muki minonimo ya Patia wenena, ido Midia wenena, ido Elamu wenena, ido wenena ma Mesopotemiakati, ido Yudiakati, ido Kapadosiakati, ido Pontusikati, ido Esiakati, ¹⁰ido Filigiakati, ido Pamufiliakati, ido Isipikati, ido Libia ebaukati Sailini adu nemo wenena, ido Lomu wenena oto amau minonimo yaki ¹¹maleka Yuda wenena ona minone. Ido maleka wenena ailo-ailo oto Yuda wenena monani olonimo yaki, ido lalimo ya Kiliti wenena, ido Alebia wenena etito ya minoba, ido Gotikafo auma wiyami neta lalo olufe lito amo yamu lalimote katelokati lato moda kolife loto koli minone, loti minae. ¹²Eti loti eleigiti kani

ligi-ligi kiti inanimi loga o gedamo, Netawa kolonimo ya monawa ya nena ne? loti loga-miga ae. ¹³Etiti loga-miga ato, wenena malekate eti lamo, No waini muki ya noti kani-manini u kopa wito minae, loti kiya o gedae.

Pitakafo logimami ka

¹⁴Ena Pitakafo Yesu lonodo we leweni (11) yaki minadoti nedito, wenena mau naba minamo au naba loto eti logimami, Wenenane-motao, Yuda wenena minamo ido linate Yelusalemu ku onamo wenena muki kawa kolamo monawa fokito logiminagolowe. Ka logiminamo ya kani kiti kolife loti kolalo. ¹⁵Linate ya wemomowa ya no waini noti kani-manini u kopa wae, loti kolafa, ido etito minamaiye. E'e, oiya uma ya leda naini (9) kiloku yaidana otoko nenako. ¹⁶Netawa yamu polofete Yowelikafo eti limo,

¹⁷Gotikafo eti limo, Kamena naba alitenami kamenalo Oune ya wenena muki mona-mona ya gimoneto, natibo-mota ido olutibo-mota kane lo oloto melenagilae. Ido linate we kofaweti ya famo yaidana oti ya eyenagilae. Ido we kilofa-akilofa yaki famo kula eyenagilae. ¹⁸Ido aya kamenalo kouba-nabane we wena Oune ya gimoneto kane ya lo oloto melenagilae. ¹⁹Ido kosina akawa yaki mebe-maba ma gilibito ido mikalo umalo yaki namo aumane gilibomo neta ya wanuti, ido yoti, yokila nabati ya gilibinagolowe. ²⁰Gilibinamo ya fo adoto ido ikana ya olu wanu yaidana lafa lenagoliye. Etito lenaido yalo ya Wekola kamenala naba ido lamenala ya oloto pinami ne. ²¹Ido Wekola kuliyalo lula finawamo wenena muki ya olu omuni kenami ne,

loto ka mono lufuwau (*Jol 2:28-32*) ya nemo ne.

²²Ido linate Isilaeli wenena kawa koli minalo. Nasalete numudoti ami we Yesu ya Goti aumala lilibami neta mona-mona yaki, ido mebe-maba yaki, aumala nabaki olu oloto pi gimami ya Gotikafo ilifi melomo we ne, loti kolinagilae, loto etito amokafo mino edaito, netawa ya omunido olu oloto pi gimaito, linanimote netawa ya moda koli minae. ²³Adeina afimalekati Gotikafo wewa yama ya linate anido melenae, loto kolito kala lalo kiyaito, linateki ido ka koliti kolámoti amo we yaki ana-kiyanalo oluti yá yofolo ofoti folae.

²⁴Ofoti folafa, ido folami mona yakafo nela wi edenami ya ogoufámainako, Gotikafo fuluto ogofu naba-naba kolaigu yauti efili edeto folaiguti olu nedi edaiye. ²⁵Ido Defitikafo amomu eti limo, Wekola ya kamena-kamena omunelo minaito ya eye-eye o minowe. Ido ane onaleka minami nenako, netamata makafo olu afima o nedámenagoliye. ²⁶⁻²⁷Ido oune ya folamo ebau yau fulo edeto koito edámoto, namo Felegaga We minomo ukane aumane ya fitala kiyámenaiye, loto lanimoma nenako, yamu sene-muluneu lalo kolowe. Yamu namo ya wenekafo alikani ka loto, mikaleka ukaneki minomo kame-nalo ya kamo o nedenanimo kolito kiyabaka oto minomo dinae. ²⁸Ido kofawa minomo idamo kanu nilibito namo mino nedageto, alikani naba-naba enagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 16:8-11*) ya nemo ne.

²⁹Mono wenenane-motao, auma wito logimowe. Autefo-kolofate Defiti ya fulutaito, kale li edato, ido kale li edamo ebala ya amau adu ya ne. ³⁰Ido amo ya polofete minoto eti loto kolami, Gotikafo onale, loto kamo ufa fiyanimo yauti

we ma olu nedi edageto, kamo ekeina folomoka yalo minoto ya wenena kiyaba o gedenagoliye, loto auma wito lo mele umami ne, loto koli minaiye. ³¹Etito netawa fedenami ya kolainako, yamu Metefokafo ilifi melami we Kilisto ya fulunaiguti olu nedi edeto ya folamo ebau fulo edámaito, kono ukana ya kaleku yau fitala kiyámenami ne, loto monawa ya lo oloto gimami ne. ³²Ido Gotikafo Yesu folaiguti kofa olu nedi edaito, ido lalimo muki ya omude yakafo moda eyefe lonimo ne. ³³Ido Goti ya Yesu kuliya olu faka loto, ane onaleka kuliyai we minenaiye, loto ido Ouna Felegaga kumunae, loto lo mele umamima ya Melafodoka yati oluto ido netawa onema linate eyeti kolamo ya oloto pi ledaiye. ³⁴Oloto pi ledaito, Defiti aimola ukana ya kosinau idámami nefa, eti limo,

Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ³⁵ya kuwokafo-mota fulo kiyaga feumau gedenagolowe, loto limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya nemo ne.

³⁶Yamu linate Isilaeli wenena muki ya kolife loti kolalo. Linate yate we yá yofolo ofo folamo wewa Yesu ya Goti yakafo Wekola, ido ilifi melomo we Kilisto ya ne, loto bulu edaiye, loto logimaiye.

Wenena muki seni-muluni olu eleyapa witi noku wiyamo ka

³⁷Ena kawa logimami ya koliti seni-mulunigu keina naba-naba koliti, Pitaki aposolo liligaki eti loti loga o gedamo, Mono wenenate-motao, nedi-nedi enune? loti loga ae. ³⁸Loga o gedato, Pitakafo itibito logimami, Linanimoni muki ya seti-muludi olu eleyapa witi Yesu Kilisto kuliyalu noku winawamo ya Gotikafo lifimatina kilili o gedeto, Ouna Felegaga

gimageto olunagilae. ³⁹Yamu linate ido nomilipatina ido faiga minamo wenena muki Wekola Gotitekafo luni finami wenena muki ya Ouna Felegaga giminae, loto lo mele gedaiye, loto logimaiye.

⁴⁰Eti logimito, ka maleka muki fuka ka auma wito eti logimami, Linate kamena oiya amo minamo wenena nosámamo minagu lifimanina olunawamo yaidana oti olutenuwe, loti fulo gedalo, loto logimaiye. ⁴¹Eti logimaito, ido kamena yalo wenena so loti tili tauseni (3,000) yate Pita ka limo ya koli kikito umato noku wi gedamo ya koli kikitamo wenena enu wiyae.

Koli kikitamo wenena seni-muluni lakoina melamo ka

⁴²Ena kolife lenune, loti aposolo api gilibamo ka auma witi koli-koli o minamo mono wenena maleka ani olu faka lo gede minoti, weni-netati ya lakoina noti Goti loumu-umu o minae. ⁴³Eti o minato, aposolo yate Goti aumala gilibami neta mona-mona ido mebe-maba gilibi-gilibi amo netawa ya wenena muki eyeti elegi minae. ⁴⁴Ido koli kikitamo wenena seni-muluni lawoko meleti, netani-matani olu lawoko oti olu minae. ⁴⁵Yamu mikani ido koukameni maki kifanalo fuloti kifana oluti wenena netamu moni wilamo wenena iya meleti gimae. ⁴⁶Iya meleti gimiti, seni-muluni lawoko melamo ya kamena-kamena felegaga kuliyai numuna naba kilalau yau lakoina uti mau wi-wi o minae. Mau witi minoti, numunigu-numunigu weni-neta ido mono kobina ya iya meleti no-no minoti, seni-mulunigu alikani oti, luni-kani lawoko meleti, ⁴⁷Goti ebola loumato, wenena muki ya geye lalo meleti geye minae. Etiti minato, kamena-kamena ya Wekolakafo mau-

nigu yau olu omuni kami wenena ya olu mene o gedaiye.

Pitakafo we ma kiyana nosámami olu lalo o edami ka

3 (3) yaidana oto Goti loumunawamo kamena adu melaito ya Pitate Yonite felegaga kuliyai numuna nabau idaiye. ²Diti yalo felegaga numuna kanu kuliya Omona Biyanele, lamo kanu welalo yalo we ma olafo mulunauti kiyana nosámami ma nemo ya eyaiye. Eyami wewa ya kamena-kamena auwafo-mota yate mofuti oti yalo fulo edato ya wenena felegaga kuliyai numuna nabau diti lumuti amo ya kifanamumu wako lo gede-gede iye. ³Wewa yakafo Pitate Yonite felegaga kuliyai numuna nabau dinagili ami ya geyetoto, Neta ma nomailo, loto wako lo gedaiye. ⁴Wako lo gedaito, Pitate Yonite wewa eyefe loti eyeti ya Pitakafo, Lamo ya leyo, loto loumaito, ⁵ena wewa, Neta ma numunagilaiye, loto kogo geyaito ⁶Pitakafo loumami, Kifana ma ko ánofa, ido neta ma ko nomo ya moda kumunagolowe. Yesu Kilisto Nasaleta numudoti ami we kuliyalu ya kamo mikaloti nedito kanu moino, loto loumuto, ⁷ana onaleka oluto olu faka lo edaiye. Eti o edaito ya ayalomati kiyana moda aumafoto lito, ⁸satoto kiyanakafu nedito kanu monito monimo uto, felegaga kuliyai numuna nabau ya we lele yaki lakoina diti uti wewa yakafo satomo akaiya-akaiya wito Goti ebola liye. ⁹Etito kanu monito Goti ebola limo ya wenena muki eyeti ¹⁰eyefe lotiti, Aiyo, wewa ya felegaga kuliyai numuna nabalo kanu kuliya Omona Biyanele, lamo kanu welalo ama ya kifana-koukamemu wako lo lede-lede ima ya nefe? loti u lalo wimo eyeti ya elegiyae.

**Pitakafo wenena felegaga
kuliyai numuna nabau
minamo ya logimami ka**

¹¹Ido wewa yakafo Pitate ido Yonite ukanido oluto minaido ya wenena muki oluloti amo minado felegaga kuliyai numuna naba ogonaagona oti kolokalo numuna yaidana oti kuwamo anawaleka ya kuliya Solomoni Kilalau, yaleka o fedeti elegiti olu mau witi minae. ¹²Eti ato, Pitakafo geyetoto eti loto logimami, Isilaeli wenena, linate nediti elegiti minae? Kogo leyamo ya lalimo aumate yakafefe, ido lalimo Goti monalalo meyalo melenumo lonote yakafefe wewa ya olu kanu moni edaiye, loti kati kiyafe? Olo? ¹³Abalahamu, Aisaka, Yekopu Gotinina, lalimote aute-mota kolofate Gotinina yakafo moda we naba ne, loti kolinagilae, loto koubanabala we Yesu olu naba o edeto kuliya lame-nala umaiye. Eti ifa, linate ya ofato fulunaiye, loti Yesu ya kuwolafo-mota anido melamo ne. Eti melafa, ido komu ya Pailatikafa nelauti efili fulo edenae, loto lima ya linate, E'e, loti mesafa wi umamo ne. ¹⁴Mesafa wi umuti, felegaga nemo we monala efe limo we ya meti umuti, wenena gini folami we efili fulo edenane, loti loumamo ne. ¹⁵Linate kofawa minomo dinawamo mona aboga ya oluti ofo folafa, ido Gotikafo folaigniti olu nedi edaito, omudekafo eyomi ne. ¹⁶Ido wewa ama eyeti koliti o-o minamo ya Yesu kuliyafo koli kikito umonimo mona yakafo olu aumafofo lo edami ne. Etito Yesu kuliya yakafo ido Yesu koli kikito umonimo mona amodokati ami yakafo wewa kiyana nosámami moda olu faka lo edaito ya linate muki eye minamo ne.

¹⁷Ena mono wenenane-motao, linate ido kiyabani we Yesu eti o edamo monawa ya kolife ádamo ya moda kolowe. ¹⁸Eti o edafa, adeina Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya keina kolinagoliye,

loto limo ka polofete muki wenido melaito kalawama ya oiya linate mona melado ya kalawama etito wiyaiye.

¹⁹Yamu lifimate kilili o ledeto, Wekolakafo oudeu olu aila wi ledenami kamena ya lamodoka lilifinaiye, loti setimuludi eleyapa witi Gotidoka itibiti alo. ²⁰Itibiti ato, Yesu ya ilifi melami we Kilisto minami ya adeina akaimati lamomu moda olu iyaina o edeitami ya minonido ilifi melenagoliye, loti setimuludi eleyapa wiyalo. ²¹Aiga ilifi melenagolifa, oiya kosinau kiyaba minageto, polofete felegaga we wenido lo mele lomami ka ya melaito, ka lamo ya neta-mata muki kofawa olufe lenami kamena fedageto yalo Yesu itibito enagoliye.

²²Yamu Mosese yakafo eti limo, Wekola Gotitina yakafo linate wenenatina minaguti polofete ma namo yaidana oto olu oloto pi gimito gilifi melenaiye. Olu oloto pi giminami wewa yakafo logimami kala muki ya koliti meyalo melalo. ²³Ido makafo kala koli kolámenami ya Goti wenenala yauti moda u kopa unagoliye, loto ka mono lufuwau (Lo 18:15, 18-19) ya nemo ne. ²⁴Etiti polofete muki Samuweli kamenalalo akaimati ka lomo idamo yama ya oiya ama netawamatawa o fedami yamu ka lo-lo amo ne.

²⁵Ido Gotikafo polofete neta iya ku gedami ido autibo kolofati-mota amoki olu kutifi gedami ka ya linate iya ku gedami ya moda olunagilae. Ido Gotikafo Abalahamu eti loumami, Namu ya ufa fiyanimo we yakafo mikau-mikau wenena muki olu lalo o gedenae,

loto ka mono lufuwau (*Stt 22:18*) ya nemo ne. ²⁶Eti loto loumami ya linate nosámami monatina ya olu fuliti setimuludi olu eleyapa wiyato olu lalo o gedenae, loto kouba-nabala we ya olu

oloto pito komu linanimodoka gilifaiye, loto logimaiye.

Pitate Yonite nela wi gedamo ka

4 Pitate Yonite wenena ka logimi minaito, Goti yokila ki umamo weki, ido felegaga kuliyai numuna naba kimiwe wenabaniki, ido Sadusi wenenaki ya we lele minaido o fedae. ²Minaido o fedeti aposolo ya wenena api gilibiti eti logimamo, Yesu folaiguti neidainako, wenena ya ayaidana oto fulunuguti nedinune, loti lamo ka ya kolamo yamu seni kala-kala naba lito, oti ³Pitate Yonite anido olafa, lunaga melainako, yamu leda ligiya lo gedenuwe, loti nela numugu yau olumo fulo gedae. ⁴Olumo fulo gedafa, ido ka mono lami kolamo wenena ya muki koli kikito umuti, ido Yesu wenenalaki ekeleti koli kikitamo wenena so loti faifu tauseni (5,000) yaidana minae.

Pitate Yonite ligiya o gedamo ka

⁵Ido leda ya Yuda wenena wenabaniti, ido wenena kiyabani weti, ido lo melami ka api gilibamo weti ya Yelusalemu numudo mau wiyae. ⁶Mau minagu ya Goti yokila ki umamo we wenabani Anasile, ido wenenala Kaiyafasile, Yonile, Aleksadale, ido wenenala maki lakoina mau minae. ⁷Mau minoti we lele ya olu mau minagu gilimiti idato, omunido ya minaito, eti loti loga o gedamo, Kema aumalalofe, ido kuliyalofe lonowa ama ya olaie? loti loga o gedae.

⁸Loga o gedato, Ouna Felegagakafo Pita siyamulunau faitoto mino edaito eti loto logimami, Wenabate ido kiyabate wenenao, ⁹lamo we kiyana nosámami olu lalo edomi yamu egaidana oti wewa ya olu faka lo edaiye? loti loga o ledamo yamu lo oloto melenae. ¹⁰Ena lo oloto melenamo ya linateki ido Isilaeli wenena muki yaki kolife loti kolalo. Gotikafo ilifi melami we Yesu Kilsto, Nasaleté numu-

doti we ya linate yá yofolo ofato folami ya Gotikafo folaiguti olu nedi edami we kuliyalo ya wewa omunido nedi minami ya olu faka lo edaiye. ¹¹Ido wewa yamu eti limo,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22*) ya nemo ne. ¹²Yesu yakafoko olu omude kenami ne. Etito nenako, mikau-mikau wenena minagu yauti makafo kuliyalo olu omude kenumo we ma minámaiye, loto logimaiye.

¹³Ena Pitate Yonite koli gimámaito mau minamo wenena yate geyamo ya we lele ya fa wenena minoti, lufuwau api gilibamo numugu kamena lina efemako wamima ne, loti koliti yamu elegiti, ena amo ya Yesuki lakoina minomino ama ne, loti ya koli minae. ¹⁴Eti koli minato, we olu faka lo edami we ya lakoina nedi minamoma ya eyamo yamu ka lenawamo ya ma minámaiye. ¹⁵Ka minámaito, kanisole mauniguti feka uti minailo, lato, lumuti minaito, inanimoni ka lo kifiti ya eti lamo, ¹⁶Lalimote we lele ya nedi-nedi o gedenuwe? Wewa lele yate Metefo aumala lilibami neta naba ya olu oloto piyaito, ya Yelusalemu numudo minamo wenena muki ya koli fuli lotae. Ido netawa oloto piyámaiye, loto lenumo ya ogoufámone. ¹⁷Ido kawa ya numudo-namado upatoto wenena koli fuli lotenawae, loto lalimote ya wewa kuliyalo ya wenena ma kofa logimámailo, loto aumafofo loto lo fuko gedenuwe, loti lae. ¹⁸Eti lotiti we lelema kofa luni fiyato aito, eti logimamo, Yesu kuliyalo wenena kofa logimiti api gilibámailo, loti aumafofo loti lo fuko gedae.

¹⁹Lo fuka gedafa, Pitate Yonite yate ka itibiti eti logimami, Lamo katina yalo golodoto Goti kala fulitenumo ya Goti kolinami lalo enaife? Kawa ya linani-

motina iya meleti kolalo. ²⁰Yamu lamo netama eyeto kolito o minomi neta ya lo oloto melámenalimo ya ogoufámoiye. E'e, lo oloto melemo dinagolojiye, loti laiye.

²¹Eti loti laito, wenena muki netawa eti amo ya koliti Goti ebola loumuti minanako, kiyaba we yate we leledoka neta ma o gedámamo faifa koli giminami ka makafo igamu oti nelauti efiliti gilifi fulato waiye. ²²Ido Goti aumala gilibami netakafo we kiyana nosámami olu lalo o edami wewa ya melegela foti (40) ya ne.

Koli kikitamo wenena Goti loumamo ka

²³Ena Pitate Yonite nelauti efili gedato, mono wenenani minado uti Goti yokila ki umamo wenabani ido wenena kiyabani we ka logimamo ya logimaiye. ²⁴Ka logimami ya kolititi luni olu lawoko meleti, Goti eti loti loumamo, Wekola nabao, mika kosina kuwo no ido netamata mona-mona neta nemo ya olu oloto piyane. ²⁵Ido kamo Ouga Felegaga yakafo kouba-nabaka we autefo Defiti welalo ka melaito eti limo, Ailo feka wenena ya nediti seni kalakala naba lo minae? Ido wenenawa yate nediti Wekola ya kudala ki minae? Eti afa, ogoufámae. ²⁶Ido mikalo kiyaba we wekudi yaki ya minoti, wenena kiyabani we Wekola Goti yaki ido ilifi melami weki lowa fi giminune, loti wenena naba ya mau witi ki minae,

loto ka mono lufuwau (*Sng 2:1-2*) ya nemo ne.

²⁷Ona lito, ido aya numuna meyalo ya Heloti ido Pontiusi Pailati yaki ailo feka wenena ido Isilaeli wenena yaki ya mau witi oti felegaga kouba-nabaka we Nakafo Yesu ya ilifi melanimo we lowa fi umunune, loti ka lo kifae. ²⁸Etiti ka lo kifamo ya eti-mati enawae, loto kamo kaimoka aumakakafo ido kolitoto

komu lotanimo yaloma wiyaiye. ²⁹Eti afa, kamo Wekolate oiya kuwotefo-mota ka makafo igamu oti lamo yamu lamo kouba-naba o kedonimo ya aumakama lomageto, wenenawa kolini kolámoto, kaka ya wenena muki logimimo dinune. ³⁰Etito aumaka ya lilibito, felegaga kouba-nabaka we Nakafo Yesu kuliyalo ya wenena neta kilamo ya olu faka lo gedeto aumaka lilibanimo neta olu oloto pimo wo, loti loumae.

³¹Eti loti loumuitato, numuna mau minamo numuna ya mima naba-naba ito, Ouna Felegagakafo oto seni-mulunigu mino faitito, kolini kolámoti Goti kala ya aumafofo loti logimiti minae.

Koli kikitamo wenena luni lawoko meleti minamo ka

³²Ido koli kikitamo wenena muki luni-kani lawoko meleti, ido we ma netala ko nami yama ya nanimoko netane ne, loto ádami ne. E'e, muki wenena yate netanina ko namo neta muki ya iya melamo ne. ³³Ido aposolo yate Wekola Yesu fo-laiguti kofa neidami kala ya auma naba-naba witi logimimo wae. Ido nasafili mona naba ya mino gedami ne. ³⁴Ido aya wenena minagu yau ya netamu moni wilamo wenena ma minámamo ne. Ido kamena maleka neta ko namo wenena ya numuni-ebani netani-matani nemo yama kifanalo fuloti meina oluti ³⁵aposedodoka ya gimato, amo yate neta ko ánamo wenena netamu moni wilamo wenena ya iya meleti gimae.

³⁶Eti ato, ya we ma nemo kuliya Yosefe ya aposolo yate kuliya Banabasile, loti melamo kuliya mona ya olu aila wi gedami wele, loti melamo wewa ya Lifai ufa fiyaigu yauti kuwo nokafo ogona imo eba kuliya Saipulusi yauti oloto piyami ne. ³⁷Wewa yakafo mikala ma kifanalo fulu fulu loito meina ya oluto aposolo gimami ne.

Ananaiyasite Safailate kanina

5 Ena we ma nemo kuliya Ananaiyasi olonafu Safailate lakoina mikani ma yaki kifanalo fuloti meina olaiye. ²Meina oluti eti enune, lito olonafokafo, O, lito meinawama oluti iya meleti, filiga nanimo netanele, loto meleito filigako oluto uto ya aposolo suki ka loto gimaiye. ³Gimaito, Pitakafo eti loto loga o edami, Ananaiyasi, kamo ned-ito Satanikafo lukau ya mino kedaito, Ouna Felegaga ka suki loumuto mikaka meinala liliga olu falukane? ⁴Komu mikawa kifanalo fulámanimo kamenalo ya kaimo mikaka nemo nefe? Ido aiga ya meina fiyamo kifanawa ya oluto kaimoka aboga minoto yaida-amaida enae, loto eti abe? Ya egaidana oto lukakakau kolito olu kopaito eti ane? Eti animo ya wenena ma ka suki logimámane. E'e, Goti ka suki loumane, loto loumaiye. ⁵Eti loumaito, Ananaiyasi kawa kolito lumu fou loto moda folaiye. Folaito, wenena muki kawa koliti koli naba-naba gimaiye. ⁶Ido we kofawe yate kono ukana lafo-lafokafo asa witi oluti uti kale li edae.

⁷Ena aiga tili (3) awa yaidana oto olu fulito olonafu kawa ya kolámoto o fedeto numugu idaiye. ⁸Numugu idaito, Pitakafo loga o edeto loumami, Mikati meinala olami ya etito nefe? lito, amokafo, Ona lane, meinala etito ne, loto liye. ⁹Ido Pitakafo eti loumami, Linate setimuludi lawoko meleti Wekola Ouna ya kepa mele edenune, loti ya egaidana oti kolaiye? Koli mino. Wagafo kale li edamo wenena numuna kanu welalo minamo ya kamoki kilimiti uti kale li kedenagilae, lito ¹⁰ayalo kiyanalolumu fou loto moda folaito, we kofawe yate numugu diti kono ukana oluti uti wanafo kale li edagu ayau ya mele edae. ¹¹Ido monolo mau wi-wi amo wenena

muki ido muki kawa kolamo ya koli naba gimaiye.

Aposolo yate neta mona-mona amo ka

¹²Aposolo yate mebe-maba yaki, ido Goti aumala gilibi-gilibi imo neta mona-mona ya wenena minagu ya olu oloto piyae. Eti ato, ido koli kikitamo wenena muki ya seni-muluni lako meleti felegaga kuliyai numuna naba ogonagona oti kolokalo numuna yaidana oti kuwamo anawaleka ya kuliya Solomoni Kilalale, loti lamo yau mau wi-wi o minae. ¹³Mau wiyato, wenena yate lalo geyafa, koli kolanako, yamu ya amoki mau wiyámamo ne. ¹⁴Etito nefa, we wena so loti mulalo-mulalo oti Wekola koli kikito umamo ya amodoka mene otiko minae. ¹⁵Etito wenenani neta kilamo ya yafalo meleti, ido ma ya agagalo meleti gilimiti oti kunu wiliti yalo meleti eti kolamo, Pita uto oto enami kamamunakafo neta kilamo wenena maleka ya ukanido oluto olu faka lo gedenaiye, loti kanudo mele-mele ae. ¹⁶Eti o-o ato, ido Yelusalemu numuna eba adu numudonamadoti wenena muki mau wiyamo ya neta kilamo wenenaniki, ido Satani kimiwela seni-mulunigu mino gedeti olu nosámami gedami wenenaniki gilimiti amo wenena muki ya moda olu faka lo fuli lae.

Enisolekafo nela numuguti aposolo gilimito wimo ka

¹⁷Ena yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yaki ekeleti minamo we muki Sadusi wenena maunigu minamo ya netawa yamu koliti komumu witi ¹⁸aposolo ani-kiyanido oluti nela numunau yau olumo fulu gedae. ¹⁹Fulu gedato, luwaila Wekola enisolela yakafa nela numuna kanu wi gedeto feka gilimito uto ²⁰eti logimami, Linate uti felegaga kuliyai numuna nabau diti wenena

muki minamo ya omuni kofawa mine-nawamo mona ka muki ya logimalo, loto logimaiye. ²¹ Logimami ka koliti meyalo meleti leda ko lido ya felegaga kuliyai numuna naba kilalau diti ka mono api gilibi minae.

Ido yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yaki ege melamo wenena yaki o fedeti Sanihetilini Kanisole ya Isilaeli wenena kiyabani wenaba minamo muki olu mau wi gedeti, ya kimiwe nela numuguti aposolo ya gilimiti alo, loti gilifi melae. ²² Gilifi melato, kimiwe yate uti nela numugu ya moni wilafa, minámato, ²³ itibiti oti eti logimamo, Lamo u fedeto eyonimo ya nela numuna kanu moda aumafofo loti ku kiki loitato, ido kiyaba we yaki kanudo kiyaba oti minato, kanu wito dito moni wiloba, minámae, loti logimae.

²⁴ Logimato, ya yokila ki umamo we wenabanina yate ido felegaga kuliyai numuna naba kimiwe kiyabani wete kawa ya koliti netawa fedami yamu kani ligi-ligi kiyae. ²⁵ Eti o minato, we ma minado fedeto eti logimami, Eyalo. Nela numugu fulo gedamo wenenama ya felegaga kuliyai numuna nabau ya wenena ka mono api gilibi minae, loto logimaiye. ²⁶ Logimaito, koliti kimiwe kiyabani weki ido kimiweki uti aposolo gilimiti afa, wenena yate kifana fuloti lofotenawae, loti koli gimaito, sodoti gilimiti ae.

Aposolo ya koli kolámamo ka

²⁷ Gilimiti oti yokila ki umamo kiyabani we wenaba yakafo loga o gedelaiye, loti kanisole wenena omunido ya olu nedi gedato, eti loto loga o gedami, ²⁸ Lamo ya, Wewa welalo ya api gilibámalo, loto lo fuko gimonima nefa, kolámoti linatate ka ya Yelusalemu numudo kofa lato, wenena muki katina koli fuli lato, ido linatate yaki wewa ya lamote ofo folae, lenune, loti lifima lamodoka me-

lenune, loti auma witi koli minae, loto logimaiye.

²⁹ Eti logimato, Pitaki ido aposolo yaki ka itibiti logimamo, Wenena kanina ya koli fulito Goti kala yako meyalo melone. ³⁰ Ido autefomota Gotinina yakafo Yesu, linatate yá yofolo ofo folamo we, ya folaiyuti olu nedi edeto ³¹ aimola ana onaleka melete ya oluto dito kiyabani we wenaba ido olu omuni kenami wele, loto mele minaiye. Mele minami ya Isilaeli wenena seni-muluni olu eleyapa wiyato lifimate kilili o gedelaiye, loto melaiye. ³² Eti lo melaito, ido lamo netawa eyeto lo oloto melemo wogeto ido Ouna Felegaga ya Gotikafo kalalo golodamo wenena gimami we yaki ayaidana oto lo oloto pimo wiye, loti logimae.

Falisi we makafo Kanisole seni-muluni olu you limo ka

³³ Ena kawa lamo ya Kanisole wenena kolititi ya seni kala-kala nababana lito, Gini fulunuwe, loti kolae. ³⁴ Eti loti kolafa, Falisi we ma kuliya Gamaliyeli, lo melami ka api gilibami we, wenena muki kuliya olu faka lamo wewakafo Kanisole kulumanigu nedito kimiwe eti logimami, Aposolo feka gilimiti wato, kamena lina feka mine-nawae, loto logimaiye. ³⁵ Eti logimaito, feka gilimiti wato, amokafo eti limo, Linatate Isilaeli wenena neta ma wemomowa ya o gedenuwe, loti kolinawamo ya kolife loti kati kiyalo. ³⁶ Komu we ma nemo kuliya Teudasi yakafo, Namo kuline nemo we minowe, loto lito wenena so loti fo hadeti (400) yaidana oti ege melama nefa, kuwolafomota yate ofo folato, ege melamo wenena muki ya upatoti wato, lonola ya u fa neta bulaiye. ³⁷ Ena aiga gamanikafo wenena kulini lufuwa wiyamo kamenalo ya Galili we ma kuliya Yudasi oloto piyami yakafo wenena ma ile-fali senigu wito, Gamani

wenenaki fina finune, lito ege wato ofo folato ege melamo wenenala muki ya upatae. ³⁸Eti upatato, ido oiya netawamatawa fedami yamu ka logimowe. Linate wemomowa ya olu kopa gedá-moti koito gedalo. Nelauti efilito fulo gedalo. Ido lonowa mona ya faifa wenenadokati minagetoma, lonowa ya u kopa unagolimo ne. ³⁹Nefa, lonowa mona ya Goti aimoladoka minagetoma ya Gotiki fina fi minanako, Wemomowa lononina ya itenune, loti enawafa, ogoufámenawamo ne, loto logimaiye.

Yesu yamu ginato ya alikani amo ka

⁴⁰Gamaliyeli eti logimaito, ka limo lalo koliti aposolo luni fiyato, itibiti ato, olu kimiwe gimato, kedadunu ginae. Ginato, auma witi lo fuko gimamo, Yesu welaloti ya kofa wenena api gilibámalo, loti logimiti nelauti efili fulo gedato, ⁴¹Kanisole mau wiyaguti lumuti eti loto kolami, Gotikafo lalo leyeto Yesu yamu keina naba ogofuto koloie, loto kolaiye, loti kolami nenako, yamu lelewa seni-mulunigu alikani naba-naba aiye. ⁴²Ena kamena-kamena felegaga kuliyai numuna nabau, ido wenena numunigu Yesu ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya ne, loti kala kuwa lalo ya api gilibiti lo oloto melemo utiko minae.

Ani olu faka lo gedenawamo we olu oloto piyamo ka

6 Kamena yalo koli kikitamo wenena so loti Yesu ege melamo wenena mene-mene omo wato, ido minagu yauti Giliki ka lamo wenena yate moila ka eti loti lamo, Yuda ka lamo yate wenena kamena-kamena neta-mata ko ánamo wenena neta iya meleti gimi-gimi o minado ya lamo wenaipa-kenate ya ani olu faka ádo-ádo ae, loti moila ka logimae. ²Eti logimato, Yesu lonola we tuwelu (12) yate ege melamo wenena muki olu mau wi gedeti eti loti logimamo, Lal-

imo ya Goti kala api gilibonimo lonowa fulitoma weni-neta iya melamo lono oluto meleta moni minenumo ya efe ádenagoliye. ³Yamu mono wenenate-motao, linanimi minagu yauti wemomo seweni (7) Ounakafo lunigu mino faitimo we, ka maninigu nemo we, lalo geyenawamo ya moni wiliti olu oloto pi gedato lonowa ya anido meleta ⁴ido lamo ya Goti loumu-umu onimo lono ido kala kuwa lo oloto melenumo lono auma wito olu-olu minenagolone, loti logimae.

⁵Eti logimato, mau minamo wenena muki ya lalo koliti Sitifeni koli kikila naba neto Ouna Felegaga siya-mulunau faitito mino edami we ya kiyaka oti, ido Filipi, Polokolusi, Nikanoli, Timoni, Pamenasi, Nikolasi Antiyoku numudoti ami we Yuda mono wenenadoka enu wiyami we yaki kiyaka o gedae. ⁶Wemomowa kiyaka o gedamo ya aposolo minado gilimiti ato, Goti loumutiti anikafo wemomo maninido melae.

⁷Etito Goti kala kuwa ya upatoto monimo wito Yelusalemu numudo koli kikitamo wenena muki mene-mene omo wato, ido yokila ki umamo we minaguti yauti ma so loti kala kuwa lalo koli kikito umae.

Sitifeni ana-kiyanalo olamo ka

⁸Ena Gotikafo Sitifeni ya nasafili mino o edeto auma umaito, wenena minagu ya mebemabaki Goti aumala gilibami netaki monamona olu oloto piyaifa, ⁹wenena malekate Sitifeni moila fi umae. Wenenawa ya Yuda wenena mono numunani ma kuliya ya efili ledamo we mono numunile, loti lamo mauniguti mate Yuda wenena minamo Sailini mikalekati amo, ido ma Aleksadilia mikaloti amo, ido ma Silisia mikalekati amo, ido ma Esia mikalekati amo wenena yate Sitifeni moila fi umu minafa, ¹⁰Ouna yakafo Sitifeni welau ka melaito, ka lido fulo edenawamo

ya ogoufámae. ¹¹Ogoufámamo nenako, momona oti wenena ma olu oloto pi gedeti kani oluti eti loti logimamo, Sitifeni yakafo Mosesete ido Gotite kamani kiyaito kolonimo ne, loti logimalo, loti logimae. ¹²Etiti ka lamo yakafo wenena fa wenena ido Yuda mono kiyabani we ido ka mono api gilibamo we ile-fali senigu wiyato Sitifeni minaido oti anakiyanaló oluti kanisole mau minagu ilimiti wae. ¹³Ilimiti uti ka su lo edenawamo wenena ya gilimiti ato, amo yate eti logimamo, Wewa ya kamena-kamena felegaga eba ama ido lo melami ka ya kamani kimo wimo ne. ¹⁴Yamu kolonimo ya Yesu Nasaleta numudoti ami we yakafo felegaga kuliyai numuna naba ya luko fulito ido monate Mosesekafo lomami ya olu eleyapa wi melenagoliye, loto limo kawa kolonima ne, loti lae. ¹⁵Eti loti lato, Sanihetilini kanisole mau minagu amedoti minamo wenena muki yate Sitifenidoka kogo eyamo kola-wela ya enisole kola-wela yaidana ito eyamo ne.

Sitifenikafo Sanihetilini kanisole logimami ka

7 Ena yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenabakafo Sitifeni loga o edeto loumami, Kawa lo kedamo ya ona nefe? loto lito, ²Sitifenikafo itibito loto loumami, Wenenane, ido menefo-motao, ka lenagolomo ya kolalo. Adeina autefo kolofate Abalahamu Halani numudoka ku onámaido Mesopotemia mikalo minami kamenalo ya lamena aboga Goti yakafo oloto pi edeto ³eti loto loumami, Mikaka ido wenenaka fulo gedeito mika ma kilibinamo ebaleka wo, loto loumaiye.

⁴Eti loumaito, ka kolito Kalidia mika fulito, Halani numudo uto yalo minaiye. Minaito, melafó fulutaito Gotikafo ilifi melaito oto linate oiya minamo mikalo ya o fedaiye. ⁵Etito u ilifi melami ya

mika ma aimola aboga ona minenaiye, loto umámami ne. E'e, mika kefolá efe maki umámami ne. Umámaifa, ido aiga kamo ido ufa fiyaniguti wenena mika gimoneto aboga ona minenawae, loto lo mele umaiye. Eti loto melaima nefa, aya kamenalo ya Abalahamu nomilipala minámae. ⁶Ena Gotikafo eti loumami, Ufa fiyanigu yauti wenenaka ya wau wenena yaidana oti minoti, ailo wenena mikanigu ya melege fo hadeti (400) yalo ya *minoti kouba-naba o gedeti, keina naba-naba kolimo unawae.* (Stt 15:13-14) ⁷Eti enawamo nefa, ido kouba-naba o gedamo wenena ya namokafo lifimanina itibito gimoneto aiga ufa fiyaniguti wenenaka ebawa ya fuliti oti mika amalo ya ouni-luni-kani numuti minenagilae,

loto ka mono lufuwau (Kis 3:12) ya nemo ne. ⁸Eti loumuto ainála ukanigu fukenawamo ya namoki olu kutifi gedena, loto lo mele umaiye. Ena aiga Abalahamu nalafo Aisaka oloto pito, fo kamena eiti (8) wageto Goti ainála ukanau fuko edaiye. Ido Aisaka nalafo Yekopu oloto piyami, ido Yekopu nalafo autefomota tuwelu (12) ya oloto piyamo ne.

⁹Ido autefo-mota kunanibo Yosefe komumu witi kifanamu koliti wenena anigu gimiti meina olato Isipika mikalo ilimiti wae. Ilimiti wafa, Gotikafo amodoka mino edeto ¹⁰keina kolaiiguti oluto ka manenau mele edaito minami Isipi wenena kiyabani we wekudi Felo yakafo Yosefe mona lalo melami ya eyeto Isipika wenena muki ido aimola numuna ebala kiyaba o gedeto minenaiye, loto kuliyai we naba olu nedí edaiye.

¹¹Ena aiga Kenani mikalo ido Isipi mikalo muki ya kadunamu kamena naba oloto pito numuna eba gedo fulitagetó keina naba-naba koliti autefomota kadunamu fuluti minae. ¹²Minoti

Yekopu ya Isipika yuwa witi ya ne, loti lamo ka ya kolito autefo-mota kana gili-faito yalo wae. ¹³ Uti itibiti oti kofa wato, Yosefekafo yalafu-mota monala lo oloto mele gimaito, ido mikalo kiyabani we wekudi Felokafo Yosefe wenenala geyefe liye. ¹⁴ Etito ya Yosefekafo alo, lotaito, melafo Yekopukele wenenala muki we wena sewedi-faifu (75) ya gilimito wae. ¹⁵ Ena Yekopu Isipika uti minoto folaito, ido autefomota ayaidana uti minoti aiga folae. ¹⁶ Folato, kono ukani oluti Sekemuka oti eba ma Abalahamukafo komu adeina Sekemu numudo Hamoli nalafu-mota kono melenumole, loti lamo eba meina fiyaigu yama kale li gedae.

¹⁷ Ena adeina Gotikafo Abalahamu lo mele edami kaloma u ayalo winami kamena ya alili melaido yalo wenenate Isipika minamo ya kefo minamae.

¹⁸ Etiti minomo wato, Isipi kiyaba we wekudi kofawa ma oloto piyami yakafo Yosefe eyefe adaiye. ¹⁹ Eyefe adami wewa yakafo wenenate ya koni wito olu nosamami o gedeto, autefo-mota nomilipani ya fulo feka gedeto fulunawae, loto aumafofo liye.

²⁰ Kamena yalo ya Mosese oloto piyaito, kipawa Goti omunalo ya omuna biyane minoto ikana tili (3) ya melafo numunau yau olu kiyaba o edemo wato, ²¹ aiga numuna kila feka fulo edamo kamenalo Isipi kiyabani we wekudi Felo olulafokafo olu leboilami ya aimola kedami yaidana oto kiyaba o edaiye. ²² Kiyaba o edaito, Isipi wenenala ka maninigu nemo ka muki ya api ilibato, ya kalo ido lonodo ya u wenaba ya bulu edae.

²³ Ena melegela foti (40) ya olu fuloto Isilaeli wenenane uto geyenae, loto ²⁴ uto eyami ya Isipi we makafo Isilaeli we ma ofo minaito eyetoto uto ana olu faka loto Isipi we ya ofo folaiye. ²⁵ Ofo fulutoto eti loto kolami, Wenenane yate

namomu kolife loti Gotikafo wenenane Isipi wenenala kiyabani we wekudi analoti efili gedena, loto aumala nomaiye, kolinagilae, loto kala kiyafa, etiti kani kiyamae. ²⁶ Ido leda Isilaeli we lele ma fina fi minami ya geyeto olu filiga-filiga o gedeto, olu kutifi gedena, loto kolito eti loto logimami, Aiyo, linate ufa lawoko ma minainako, nediti fina fiyae? loto loga o gedaifa, ²⁷ koinalafu olu nosamami edami we yakafo Mosese itufu fulito loumami, Kamo ya kiyabate we ido lifima lumunanimo we kemakafo bulu kedami ne? ²⁸ Meloma Isipi we ofo folanima yamaidana oto namo nofenagolabe? Olo. lito, ²⁹ ya Mosesekafo ka ya kolito Midiyani wenenala mikanigu koli uto, yalo numuna ku onoto, wau we yaidana minoto, wena olami nalafu lele ya oloto piyaiye.

³⁰ Ena melege foti (40) ya aya ebalo minototo ya uto kofu mikau Sinai mowa adu minaido yalo kaila imo ya ailau ma yo lito yo famula yau ya enisole ma oloto pi edaiye. ³¹ Netawa eyami yamu elegito eyefe lenae, loto adu wito Wekolakafo eti loto loumami nola ya kolaito eti limo, ³² Namu aukafo-mota Gotitina minoto ido Abalahamule, Aisakale, Yekopule Gotinina minowe, loto lito Mosese nola kolito ya koli naba kolito ukana ololo oto ko faka adaiye. ³³ Ko faka adaito, Wekolakafo eti loto loumami, Mika leya wiyanimu yalo ya felegaga mika nenako, kiyagalo wiyanimu neta kololoto. ³⁴ Namu ya wenenane Isipi mikalo minamo ya olu nosamami o gedato, moda koto, kufu amo ya kolitoto efili gedena, loto omo ne. Amalo ano. Isipika itibito kilifi melenagolowe, loto loumaiye.

³⁵ Aya wewa Mosese ya wenenalate mesafa wi umuti, kamo ya kiyabate we ido lifima lomanimo we kemakafo bulu kedami ne? loti lo edamo wewa yama Goti aimolakafo we yamo kiyabani we wenaba ido nelauti efili gedena we

minenaiye, loto enisolela ilifaito, yá kefolau oloto pi umuto Goti kala loumami ne. ³⁶Aya wewa yakafo Isipikati gilimito wiye. Ido Isipi mikaloki ido Kuwo No Kisi Limo yaloki ido kofu mikau melege foti (40) yalo minado ya Goti aumala gilibami neta mona-mona olu oloto pi gedemo wimo ne.

³⁷Aya wewa Mosese yakafo Isilael wenena eti loto logimami, Gotikafo linate ufa fiyagu yauti polofete ma namo yaidana oto ya linatedoka gilifi melenagoliye, loto logimami ne. ³⁸Ido kofu mikau mau minagu yau minoto, ido enisole ya Sinai mowa yalo loumami yaki lakoina minoto, autefo-kolofate-motaki lakoina minoto, olu kofawa minomo dinawamo ka ya kolitoto lo oloto mele gedami ne.

³⁹Etito nemo nefa, ido autefo-kolofate-mota yate Mosese kala golodámae. E'e, kala golodámoti meni umuti, Isipi mikalo itibiti unune, loti lunigu ya etiti koli minoti ⁴⁰Aloni eti loumamo, Kamo goti lebonani olufe lagetó u komu meleti lilimiti unune. Wewa Mosese Isipikati lilimito ami we ya nedi-nedi o minaiye? Ya kolámone, loti loumamo ne. ⁴¹Eti loumamo kamena yalo bulumakau momola lebonala olufe loti gotiwa ya neta umunune, loti neta ofo kiti yokila ki umuti inanimoni anikafo olufe lamo netawa kuliya ya olu faka lo edenune, loti konuma-kobina naba ofo ki nae. ⁴²Etiti afa, Gotikafo mesafa kito kosináleka neta-mata ya ouni-luni-kani umunawae, loto liye. Eti loto limo yaidana oto polofete lufuwa wiyagu ya eti limo,

Isilaeli wenena, linate kofu mikau melege foti (40) yalo minadoma ya bulumakauti sipisipiti ofoti yokila ki numunune, loti ki numu-numu o minamo nefe? ⁴³E'e, etiti minámoma ne. Linate gotitina ma kuliya

Moloki ya seli numuna ku edagu yau meleti mofuti moni-moni amoma ne. Ido gotitina ma kuliya Lefani ya ukulu yaidana oto lebona imo ya oluti moni-moni amoma ne. Eti amo ya gotiwa ya ouni-luni-kani giminuwe, loti ya olufe lamo nenako, yamu kuwotibo-mota anido gimoneto anikiyanido oluti gilimiti Babiloni mikau faiga yalo unagilae, loto ka mono lufuwau (*Amo 5:25-27*) ya nemo ne.

⁴⁴Autefo-kolofate-mota kofu mikau minamo kamenalo ya Gotikafo linateki lakoina minomo wowe, loto logimami mebe-mabala felegaga seli mono numuna ya amoki lakoina ne. Aya numuna kunawamo kamamuna Gotikafo Mosese etiti kunawae, loto ilibaito, eyaido yalo kuwamo ne. ⁴⁵Etiti kuwamo, aiga ya autefo-kolofate-motaki, ido kiyabani we Yosuwaki Gotikafo komu meletó ailo feka wenena gitufu fulitami mikanina ya olado felegaga seli numunawa olamo ya mofuti oluti oti mikawalo o fedato yalo ya minomo Defiti minami kamenalo wiye. ⁴⁶Minomo wito, Defiti Goti lalo eyami we yakafo eti loto loumami, Yekopu Gotila minanimo ya numuna ku kedenafe? loto loga o edaifa, ⁴⁷Solomonikafo moda numuna ya ku edami ne.

⁴⁸Etito nefa, Goti akaiya nemo we ya wenena anikafo numuna kuwamo yau minámenami ne. Yamu polofetekafa eti loto limo,

⁴⁹Wekolakafa eti loto limo, Kosina ya ekeina folomone ya neto, ido mika ya kiyane leya wi-wi o minomoma ebane nenako, ido egaidana oti numuna ku nedanawae? Ido onenamo ebane ya egau ne? ⁵⁰Namo anekafa netawa-matawa muki olu oloto piyomo ne, loti kolámafe? loto limo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 66:1-2*) ya nemo ne.

⁵¹ Linate ka koliti kolámoti amo wenena minamo ya seti-muludigu ido kati-manidigu ka mono kolámamo wenena minae. Ido linanimo ya autibo-kolofati-mota yamaidana oti minamo kamena-kamena Ouna Felegaga ya golo-golo ádamo ne. ⁵² Ido polofete yauti we ma ya autibo-mota yate olu kopa edámamo nefe? Mona efe limo we ya oloto pinaiye, loti ka lo melamo we yaki gini folamo ne. Ido wewa ya linatete ya kuwolafomota anido meleti ofo folamo ne. ⁵³ Linate eti amo ya lo melami ka ya enisole Goti we-lauti gimato oluti nefa, ido meyalo melámamo ne, loto logimaiye.

Sitifeni kifanakafo ofo folamo ka.

⁵⁴ Sitifeni kawa logimami ya koliti seni kalakala naba lifa, ⁵⁵ Ouna Felegaga siya-mulunau ya faitito kosinau kogo ko minoto eyami Goti lamenala naba yaki ido Yesu ya Goti ana onaleka nedito minami ya eyaiye. ⁵⁶ Eyeto eti loto logimami, Moda kosina godo neto We kula ya Goti ana onaleka minami ya eyowe, loto logimaiye.

⁵⁷ Logimami ka ya koliti anikafo kanigu itoti au naba-naba loti ya muki oluloti oti olu lulau edeti, ⁵⁸ anakiyanaloluti yaloti numudo kila feka ika oti, oluti uti kifanakafo ofomo uti, ukanido owo fana ya kololototi, we kofawe ma kuliya Solo ya kiyanalolaelae. ⁵⁹ Meleti ya Sitifeni kifanakafo ofo minato, ya eti limo, Wekola Yesuwo, oune ya olo, loto loumuto, ⁶⁰ ido kiyana umola fito au naba eti loumami, Wekolao, lifimanina amodoka melámo, loto eti loito ya folaiye.

8 Solo ya yalo minoto Sitifeni ofo folamo ya siya-muluna lalo iye.

Solokafo monolo mau wiyamo wenena olu nosámami gedami ka

Ido aya kamena yaloti Yelusalemuka monolo mau wi-wi amo wenena

ya keina naba-naba apito kolato, muki ya giyadato, Yudia ido Samalia mikau-mikau upatoti wato, aposolo yako Yelusalemu minae. ² Minato, Goti monala melamo we mate ya Sitifeni kono ukana oluti uti kale li edeti amomu kufu nema naba ae. ³ Eti afa, Solokafo monolo mau wi-wi amo wenena ya apito olu kopa o gedeto numuni negu-negu muki dito we wena ani-kiyanido ika oto nela numugu olumo fulo gedaito minae.

Samalia ebau yalo Gotikafo ilifi melami we Kilisto kala kuwa ya lo oloto melamo ka

⁴ Ido upatoti wamo wenenate ya numudonamado uti kala kuwa ya logimimo wae. ⁵ Logimimo wato, ido Filipi yakafo Samalia ebalo wenena numuni nabalo uto Gotikafo ilifi melami we Kilisto kala ya lo oloto melaito, ⁶ wenena muki mau naba minamo yate kala ya koliti Goti aumala gilíbami neta olu oloto piyami ya eyeti, ka logimami ya auma witi koli minae. ⁷ Ido Satani kimi-wela yate wenena muki mino gedamo ya lunigu yau diti kai naba-naba melato, ido ma ya ukani ipedotoko nemo, ido ma ya kiyani galidimo yaleka ya olu faka lo gedaiye. ⁸ Yamu aya numudo minamo wenena muki alikani nabanaba ae.

⁹ Ido numuna meya ayalo ya we ma nemo kuliya Saimoni yakafo kamena fana kibe lusa ki-ki ito, Samalia minamo wenena muki netawa koliti elegiyae. Wewa aimola kuliya olu faka loto, Namokuline nemo we minowe, lito ¹⁰ wenena muki kulini nemo ido fa wenena yaki ka logimami ya auma witi koli minoti eti loti lamo, Wewa ya goti kuliya Aumala Naba Nemo ya minaiye, loti lo-lo minae. ¹¹ Ido kamena fana kibe lusa ki-ki imo monala eyeti moda elegiyanako, amodoka ege melae. ¹² Eti afa, Filipikafo Goti wekudite wenenala kiyaba

o ledami ka ido Yesu Kilisto kuliya yamu kala kuwa logimaito, koliti koli kikitamo we wena muki mono noku wiyae. ¹³Mono noku wiyato, Saimoni aimolakafo ayaidana oto koli kikito umutoto noku wiyaiye. Noku wito Filipi nedo- nedo moinami ege meleto Goti aumala gilibami neta mona-mona olu oloto pi gedami ya eyeto elegi minaiye.

¹⁴Ido Yelusalemu numudoka aposolo yate Samalia wenena Goti kala kuwa koliti koli kikito umamo ya kolado Pitate Yonite amodo gilifi melae. ¹⁵⁻¹⁶Gilifi melato, amodoka u fedaito, Ouna Felegakafafo koli kikitamo wenena lunigu mino gedamaito, faifa Yesu kuliyalo yako noku wiyana, Ouna Felegaga lunigu lumuto mino gedenaiye, loti Wekola loumaiye. ¹⁷Eti loumuiti we lelete anikafo ya koli kikitamo wenena maninido melaito, Ouna Felegaga mino gedaiye.

¹⁸Ido aposolo anikafo ya wenena maninido melaito, Ouna Felegaga mino gedami Saimonikafo eyeto uto kifana oluto ¹⁹lele minaido uto eti loto logimami, Linate kifana gimoneto aumawa nomaito, namo ayaidana oto wenena maninido ane meloneto Ouna Felegaga mino gedenaiye, loto nomo, liye.

²⁰Pitakafo eti loto loumami, Gotikafo faifa lomami neta ya kamo kifana meina finae, loto laninako, ya kifana yate kamote moda lakoina yo eifamenami yoku yau unagilaiye. ²¹Kamo ya Goti omunalo ya ouga-luka-kaka efe adainako, lonowa lamoki lakoina lono olamenagolane. ²²⁻²³Nosamami neta yakafa lukau olu faitoto netawa nela wi kedami ne, loto kolowe. Yamu seka-muluga eleyapa wito nosamami monaka fulito, seka-mulugau netawa nosamami kolanimo neta ya Wekola lifimaka kilili o nedo, loto loumo, loto loumaiye. ²⁴Saimonikafo itibito loumami, Netawa

linate lami ya ma oloto pi numutenaiye, linate namomu Goti loumailo, loto logimaiye.

²⁵Ena Yesu monala eyami logimiti Wekola kala kuwa lo oloto meleiti ya Yelusalemu itibiti unagili uti moinado wenena Samalia numuna meya muki minamo ya kala kuwa logimimo waiye.

Filipikafo kala kuwa lalo ya Itiyopia ami we loumami ka

²⁶Ena Wekola enisolela makafo Filipi minaido oto eti loto loumami, Kamo ya kanu ya waka afulaleka fafato mikau yau Yelusalemu numudokati lumuto u Gasa numudoka wimo yalo kanudo wo, loto loumaiye. ²⁷Loumaito, apito monimo uto aya kanudo yalo moda kiyaba we ma Itiyopiakati ami we ma katula iye. Wewa Itiyopia mikau kiyabani wena wena Kadasi kifana-koukamela kiyaba imo we yakafa Yelusalemuka Goti oune-lune-kane umunae, loto uto, ²⁸aiga numunaleka itibito enami kamenalo ya yafu-hosite ika o-o ami netalo amedoto minoto polofete Aisaiya mono lufuwa wiyami ka ya katomo wiye. ²⁹Katomo wito, Ounakafo Filipi eti loto loumami, Kamo ya uto mulalo moinami neta adu ege-ege wo, loto loumaito, ³⁰Filipi kolito oluloto uto wewa ya polofete Aisaiya lufuwa wiyami ka ya kato minami ya kolito loga o edami, Kamo lufuwa katanimo ya monawa kolife loto kolabe? loto loga o edaiye. ³¹Loga o edaito, itibito loumami, We makafo ka monawa ya api nilibamenami ya egaidana oto kolife lenamo ne? loto loumuto kamo dito namote lakoina amedoto minenaliye, loto loumaiye. ³²Loumami ya ka mono lufuwalo etito katami,

Sipisipi ma ofenuwe, loti ilimiti wado, ido sipisipi momola yowala fukewawado ya sipisipi kai melamami yaidana oto amokafo ka adaiye. ³³Ka adaito, ukana kolinami ona

umuti ligiya lo edado efe loti olu kalo mele edámae. Ido mikalo minami kamenala ya fukoti, ofo folanako, kemakafo ufa fiyaiguti wenenala kani ogofu lenagoliye?

loto ka mono lufuwau (Ais 53:7-8) ya nemo ka kato minaiye.

³⁴Kato minami kiyaba wekafo Filipi loga o edami, Lonomageto kolinagolowe. Polofete ya kemamu eti liye? Aimolamufe, ido we mamu liye? loto loga o edaiye. ³⁵Loga o edaito, Filipikafo yaloti mele pito aya mono kawaloti Yesu kala kuwa lalo ya api ilibimo wiye.

³⁶Etito ilibimo wito monimo lumuti nolo ya fedaito kiyaba wekafo limo, Moda noma ama ya ne. Namu mono noku winamo ya kemakafo kanu ku nedenaiye? loto loga o edaiye. [³⁷Filipikafo loumami, Kamo ouga-luka-kaka muki koli kikito umutoma ya moda noku winane, loto loumaito, itibito loumami, Namokafo Yesu Kilsto ya Goti Nalafo ne, loto koli kikito umowe, loto loumaiye.]

³⁸Ido yafu-hosite ika o-o ami neta ya olu you loto melaito, Filipite kiyaba wete yaloti lumuti noku lomato, Filipi noku wi edaiye. ³⁹Noku wi edeito nokuti feka aito, Wekola Ouna yakafo Filipi ilimito wito kiyaba wekafo kofa eyámaito alikani naba oto kanulalo wiye. ⁴⁰Kanulalo wito, ido Filipi ya Asidoti numudo yalo oloto pito numudo-namado monimo uto kala kuwa lalo ya logimimo uto Sisalia numudo fedaiye.

Solokafo siya-muluna eleyapa wiyami ka

(Ap 22:4-16, 26:9-18)

9 Solokafo Wekola ege melamo wenena gini fulunae, loto igamu imo uto Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba nedo uto ²eti loumami, Namu Damasikusi numudoka uto Yesu kanulalo moinamo wenena ma mine-

nawamo wefe, ido wenafe olu oloto pi gedetoma anikiyanido nela wito ya Yelusalemu numudoka gilimito enae, loto kolomo yamu kamokafo Damasikusi numudo Yuda wenena mono numunigu mau wi-wi amo wenena ya lufuwa wi gedeto nomagetoma ya oluto unae, loto loumaito, ya lufuwa wi umaito oluto wiye.

³Yalo uto uto Damasikusi numuna olu alalili melaito, ya kosinaito lamena kaito ogona o edeto lamena iye. ⁴Eti ito, mikalo lumu fou loto nola ma kolami eti loto loumami, Solo, Solo, kamo nedito olu kopa o nede minane? loto loumami ya kolito ⁵eti limo, Wekolao, kamo kema minane? loto loga o edaito, amokafo itibito loumami, Namu Yesu ya olu kopa o nede minanimu we ya minowe. ⁶Ena kamo nedito, numuna meya nabaleka wageto yalo neta enanimu ka ya lokumunagoliye, loto loumaiye.

⁷Loumaito, wemomo amoki moinamo we ya ka nola kolafa, ido we ma eyámamo yamu ka kedámoti minae.

⁸Ido Solo mikalekati nedito ya kogo kenae, loto omuna falatifa, neta ma ágaito analo oluti Damasikusi numudoka ilimiti wato, ⁹yalo fo kamena tili (3) omuna likaito minoto wela-netati nonanoti ya ánaiye.

¹⁰Ena Damasikusi numudo Yesu ege melami we ma kuliya Ananaiyasi nemo ido famoidana olumo omunalo melaigu ya Wekolakafo loumami, Ananaiyasiyo, loto loumaito, ya itibito limo, Ye, Wekolao, namo ama minowe, lito, ¹¹ya Wekolakafo eti loto loumami, Kamo uto kanu ma kuliya Efe Limole, lamo yalo uto Yudasi numunalo we ma Tasusi numudoti ami we kuliya Solo ya moni wilo. Wewa ya lonumu minaiye. ¹²Lonumu minoto famoidana kami ya we ma kuliya Ananaiyasi yakafo amodoka o fedeto omuna kofa kenaiye, loto

anakafo ukanalo melami we ya kaiye, loto loumaiye.

¹³ Loumaito, Ananaiyasikafo limo, Wekolao, wewa yamu wenena muki ka lamo ya moda kolutomo ne. Amo yamo wenenaka Yelusalemuka minamo ya olu kopa o gede-gede imo ne. ¹⁴ Ido amalo ya ayaidana oto yokila ki komamo we wenabani kulinido oto wenenaka muki kulikalalo olu faka lo ledo, loto lokumunumo ya adekiyadelo nela wito lilimito unae, loto aiiye, loto loumaifa, ¹⁵ Wekolakafo eti loto loumami, Kamo faifa wo. Wewa namo kouba-nabane we minoto, ailo feka wenenati ido kiyabani we wekudi minagu ido Isilaeli wenenati minagu ya uto kuline olu oloto pi giminaiye, loto iyaina o edetowe. ¹⁶ Ido kuline yamu keina naba-naba kolinami ya ilibinagolowe, loto loumaiye.

¹⁷ Eti loumaito, ya Ananaiyasi uto numugu yau dito Solo ukanalo anakafo meleto eti loto loumami, Wenenane, Solo, Wekola ya Yesu aimola kanudo oloto pi komami we yakafo kamo omuga kofa kageto Ouna Felegaga mino kedami faitenagoliye, loto ya nilifaito owe, loto loumaito, ¹⁸ ayalo Solo omunauti neta ma laefa kidinuma yaidana olumo wiyaito, omuna kofa koto, nedito mono noku wiyaiye. ¹⁹ Eti ito welaneta nototo kofa auma olaiye.

Solokafo Damasikusi numudo Yesu kala kuwa lo oloto melami ka

Ena Solo ya Yesu ege melamo we Damasikusi numudoka minamo yaki kamena mumudi lakoina minoto, ²⁰ ayalo Yuda wenena mono numunigu dito Yesu ya Goti Nalafo ne, loto apito lo oloto melaiye. ²¹ Lo oloto melaito, wenena muki kala ya kolamo elegiti eti loti lamo, Yelusalemu numudo wenena ya Yesuwo, ade olu faka lo ledo, loti lamo wenena ya ginimo wimo wema nefe? Ido amalo ayaida oto nela wi gedeto yokila

kiyamo we kiyabani we minadoka gilimito unae, loto imo we aima yama nefe? loti loga-miga ae.

²² Eti lafa, Solo auma wito lo oloto melemo uto Yesu ya ona Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya minami nenako, yamu logimaito, Yuda wenena Damasikusi numudo minamo kani ligiligi kiyae.

Yuda wenenate Solo kuwonibo bulu edato, koli wimo ka

²³ Ena fo kamena so loti wageto ya Yuda wenenate Solo ofo fulunuwe, loti mau witi ka lo kifafa, ²⁴ ido Solokafo ka lo kifamo ka kolaiye. Kolaito fo lido ido siniku ya numuna meya naba kila kanu-anu welalo ya ofo fulunuwe, loti kiyaba afa, ²⁵ ege melamo we yate luwaila siniku ya Solo ilimiti uti kifana numuna meya kila mulalo yama minoti kedikoko owoku koli edeti nela onowa filiga-filiga olu minoti fulato yalo lumuto u feka wiye.

Solo Yelusalemu numudo minami ka

²⁶ Ena Yelusalemu numudoka u fedeto Yesu ege melamo weki ekelenae, lifa, amo ya Yesu ege melami we ne, loti koli kikitámoti ya koliya kolae. ²⁷ Koliya kolato, Banabasikafo oto ana olu faka loto, ilimito aposolo minadoka waiye. Uti Solo kanudo Wekola eyaito, ka loumami kolito Damasikusi numudo uto wenena kolini kolámoto Yesu kuliyalo lo oloto melami kala ya logimaiye. ²⁸ Logimaito, etito Solo ya amoki lakoina minoto Yelusalemu numudo faifa monito wenena kolini kolámoto Wekola kuliyalo lo oloto mele-mele iye. ²⁹ Lo oloto melami ya Yuda wenena Giliki ka lamo wenena yaki moila-moila fiyaifa, ofo fulunawamo kanu moni wilato, ³⁰ mono wenenala yate kawa koliti, ya ilimiti Sisalia numudo uti ilifi fulato u Tasusi numudo u fedaiye.

³¹ Etito Yesu wenenala Yudia, Galili, Samalia minado ya you amene kamena lalo oloto piyaito, Ouna Felegagakafo seni-mulunigu olu aila wito auma wi gedaito, wenena muki amodoka menemene ato Wekola koliya koliti moinae.

Pitakafo Ainiyasi olu faka lo edami ka

³² Ido Pita ya numudo-namado ya monimo uto felegaga wenena liliga maki geyena, loto Lidaka numudo minadoka u fedaiye. ³³ Yalo minoto we ma eyami kuliya Ainiyasi ukana ipedimo folomoloko onoitto minami melege eiti (8) ya wimo we ³⁴ ya Pitakafo eti loto loumami, Ainiyasiyo, Yesu Kilstokafo olu faka lo kedaiye. Nedito, kunuka olufe lo, lito ayalo neidaiye. ³⁵ Neidaito, wenena muki Lida numudoti ido Saloni ofuna mikaloti minamo ya eyeti seni-muluni eleyapa witi Wekola koli kikito umae.

³⁶ Ido Yopa numudo Yesu ege melami wena ma kuliya Tabita (Giliki wenena kanidokati kuliya Dokasi) ya nemo kamena-kamena mona laloko meleto neta ko anamo wenena ani olu faka lolo iye. ³⁷ Aya kamena yalo ya neta naba kilito folaito, ya kono ukana noku witi olu numuna ofugu mauka diti melae. ³⁸ Melato, ya Lida numuna ya Yopa numuna adu nemo yamu Yesu ege melamo wenena yate Pita Yopa numudo minami ya koliti we lele ma amodoka gilifi melato, alako lamo minionido ano, loti gilifi melae. ³⁹ Gilifi melato, uti loumaito, Pitaki lakoina oti o fedato, ilimiti ofugu ayau idato wenaipa-kena muki ya amo nedo oti ogona o edeti kufu nema oti minoti Dokasikafo omuna kofawa minoto ukanido owo mona-mona kifito gimami neta ya ilibi minae. ⁴⁰ Ilibato, Pitakafo wenena muki gilifi fulo fekaito, kiyana umola fito Goti loumuito eleyapa wito wena folami ya eyeto, Tabitao, neido, lito omuna falatoto Pita eyeto amediye. ⁴¹ Amedoto

minaito, Pitakafo analo oluto olu nedi edaito nedito minaito, koli kikitamo wenena ido wenaipa-kena amodoka luni fiyaito, idato ya Dokasi omuna kofawa minami ya gilibaiye. ⁴² Ido kawa ya Yopa numudo upatoto wito wenena koli fuli loti, mumudi Wekola koli kikito umae. ⁴³ Ido Pita Yopa numudo we ma kuliya Saimoni bulumakau atuwa olufe lo-lo imo we numunau amoki lakoina kamena fana minaiye.

Enisole makafo oto Koniliusi loumami ka

10 Ena Sisalia numudo we ma nemo kuliya Koniliusi ya ne. Amo ya kimiwe mau naba minamo kulini Itali Mikalo Kimiwele, loti lamo yauti kimiwe wani hadeti (100) ya kiyabani we ne. ² Wewa ido wenenala muki ya mono koliti Goti koliya koliti moinae. Etito ya Yuda wenena neta ko anamo wenena ya kifana-afana neta-mata muki gimito, ido Goti loumu-umu imo we ne. ³ Ido fo kamena malo ya lunaga tili (3) kiloku yaidanalo neta ma famo yaidana oto efe loto eyami ya Goti enisolela makafo famoku oloto pi umuto amo nedo oto, Koniliusiyo, loumaiye.

⁴ Lomaito, kogo ko faka loto eyeto koli naba-naba umaito eti loto loumami, Wekolao, nediye? loto loga o edaito, enisolemakafa itibito loto loumami, Goti loumu-umu animo kaka ido neta ko anamo wenena nasafili o gedanimonaka ya Goti kolito kamomu kala ki minaiye. ⁵ Yamu kamo Yopa numudo wemomo ma gilifi melageto uti we ma kuliya Saimoni, kuliya ma Pita ya monila wiliti ilimiti itibiti enawae. ⁶ Wewa ya lilafo Saimoni bulumakau atuwa olufe lo-lo imo we numunau kuwo no anawaleka akaila yalo minaiye, loto loumaiye.

⁷ Loumuto utaito, ena Koniliusi koubanabala we lele maki ido kimiwela

amoteko mino-mino amo we minagu yauti we ma mono kolami yaki luni fiyaito, ⁸ amodoka ato ya netawa muki fede umami yama logimito Yopa numudoka gilifi melaiye.

**Wekolakafa Pita famoidanau
oloto pito neta ilibami ka**

(Ap 11:4-10)

⁹ Gilifi melaito, monimo uti uti kanudo onoti, ko lito kofa uti numuna meya olu alili melado ya folilo Pitakafa Goti loumuna, loto numuna obito eba ketalo dito minaiye. ¹⁰ Minoto ya Goti loumu minaidoti kadunamu fuluto neta ma nena, loto kolaifa, ido weni-neta ofo ki minamo kamenalo neta ma famoidana kami ne. ¹¹ Famoku eyami ya kosina godito yauti neta naba ma lafo-lafo yaidana oto onowa filiga-filiga ya olu minoto fulaito, mikalo lomami eyaiye. ¹² Eyami ya lafo-lafowa lulau yafu mona-mona ani-kiyani fo (4) nemo ido yá kefa-afa, ido koiyofa-aiyofa, nema-afa, mona-mona yau minamo eyaito, ¹³ ido ka nola makafo eti loto loumami, Pita, kamo nedito ya ofoto no, loto loumaifa, ¹⁴ Pitakafa limo, Wekolao, yaidana ámena. Namu neta fuma wiyami ido neta mo ádami ya moda ánodo ne, loto liye. ¹⁵ Eti lito, ka nolamakafa kofa loumami, Neta ma Gotikafa mo loto nemo neta olufe limo, ya neta fuma wiyami ne, loto ádo, loto loumaiye. ¹⁶ Eti loumuto ido netawa ya ayamaidana oto kamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo itibito kosin-
auka idaiye.

¹⁷ Idaito, Pitakafa neta kofawa kami ya monawa yamu kala mumudi ki minaido Koniliusikafa gilifi melami wenenala Saimoni numuna olu oloto piti numuna kila kanudo minoti ¹⁸ wenenala luni fiti eti lamo, Saimoni kuliya ma Pita ya numuna amau nefe? loti loga o gedae. ¹⁹ Loga o gedato, Pitakafa neta kami yamu kala ki minaito, Ounakafa

eti loto loumami, Saimoniyo, we tili (3) moni wili kede minae. ²⁰ Aya wenenawa ya namokafa gilifi meloneto ya amoki unae, loto kaka lele kiyámoto, nedito lomagego lakoina walo, loto loumaiye.

²¹ Ka loumutaito, Pita minadoka lumuto eti loto logimami, We ma monila wilimo amo we yama minowe. Linate ya nediyé loti ae? loto loga o gedaito, ²² wewa yate eti loti loumamo, Kimiwe wani hadeti (100) mau wiyamo kiyabani we Koniliusikafa lilifi melaito one. Amo ya efe limo mona meleto Goti koliya kolami we nemo ya Yuda wenenala muki amomu kolamo lalo kolae. Lalo kolato, enisole felegaga nemo makafo oloto pi umuto eti loto loumami, Pita ka lenami kolinune, loto amodoka gilifi melaito uti ilimiti ato ya Pita numugau enaiye, loto loumaito, kolito lilifi melaiye, loti loumae. ²³ Loumato, Pitakafa numugu idalo, loto nasafili o gedaito, yalo onato ko lito Pitaki ido wemomowaki Yopa numudoti Yesu mono wenenala malekaki lakoina wae.

Pitakafa Koniliusi numunau idami ka

²⁴ Ena uti ya kanudo onoti uto Sisalia numudo u fedato Koniliusikafa wenenala ido auwa-mota olu mau wi gedaito, kiyabani minato ²⁵ o fedato, Pitakafa numugu dinae, loto kanugu idaido Koniliusi oto oune-lune-kane umuna, loto kiyanaló kiyana umola fiyaifa, ²⁶ Pitakafa olu nedi edeto eti loumami, Neido. Namu yaki fa we yako minowe, loto loumaito, ²⁷ lokoli-fakoli oti, numugu diti wenenala mau minamo ya geyaiye.

²⁸ Geyeto eti loto logimami, Linate lamo Yuda wenenala monate ya koli minama ne. Lo fukamo monate ya ailo feka wenenaki ekelámoti, ido numunigu yaki idámalo, loto lo fuko ledetami ne. Etito nemo nefa, Gotikafa we ma ya fuma wiyami ido mo ádami ne, loto

ádo, loto nilibaiye. ²⁹Yamu ano, lagetoye ya kane lele kiyámoto owe. Ido lune fiyanimo monawa ya lagetoye kolinae, loto logimaiye.

³⁰Logimaito, Koniliusikafo itibito eti loto loumami, Neta oloto pi nedami ya eyeto sini kamena fo (4) onotowe. Netawa yamu ka lokumunagolowe. Aya kamenalo lunaga tili (3) kilokulo ya numuneu Goti loumu minoneto moda ayalo ya we makafo ukanalo owo lamena imo wiyami we ya namodoka omunelo oloto pito eti loto lonomami, ³¹Koniliusiyo, Goti ka loumanimo ya kolito, ido neta ko ánamo wenena neta-mata gimanimo monaka ya kolaiye. ³²Yamu Yopa numudo wemomo gilifageto Saimoni kuliya ma Pita ya ilimiti enawae. Amo lilafo Saimoni bulumakau atuwa olufe lo-lo imo we numunau kuwo no anawaleka akaila minaiye, loto lonomaiye. ³³Eti lonomaito, ayalo wenena gilifoneto kamodoka wato ya kamo kane kolito animo yamu sene-muluneu lalo iye. Ido lamo ya oto ama Goti omunalo olu mau wito minonimo Wekolakafa kamo ka logimo, loto aumafofo loto lokomami yama lagetoye kolinune, loto loumaiye.

Pitakafa Koniliusi ido wenenala ka mono logimami ka

³⁴Ena Pitakafa apito eti logimami, Goti ya wenena iya meleto eika wiyámaifa, ³⁵ido wenena muki nedo-nedo ufa monalo-monalo koliya kolinawamo ya ido monani efe loti mele minamo wenena ya koina wi gedaiye. Kawa onale, loto oiya kolife loto kolowe. ³⁶Ido kawa Gotikafo Isilaeli wenena fulu ledami ka ya Yesu Kilistokafo olu you lo ledami ka ya lo oloto melaiye. Wewa ya mikau-mikau wenena muki Wekolate ya ne. ³⁷Ido kana Galilika Yonikafo noku wiwi imo ka ya lo oloto melaito, aiga Yudia eba nedo-nedo neta muki o fedami

ya moda koli minama ne. ³⁸Koli minama ya Gotikafo Yesu ya Nasaletakati ami we lonone olunaiye, loto Felegaga Ounaki ido aumala nabaki umuto, ido Goti ya mino edainako, mika nedo-nedo uto oto wenena lalo o gedeto, ido Satanikafo olu kopaitami wenena muki ya olu faka lo gedami kawa linate muki moda koli minama ne.

³⁹Ido lamo omudekafa Yelusalemu numudo ido Yuda wenena mikaninalo neta muki oto melami ya moda eyonimo ne. Ido yá yofolo ofo folafa, ⁴⁰fo kamena tili (3) yalo ya Gotikafo folaguti kofa olu nedi edeto oloto pi lomaifa, ⁴¹ido wenena muki ya eyámae. E'e, wenena iyaina o ledami wenena yako ya folaguti neditaito, weteneta amoki lakoina nonimo ya oloto pi ledami ne. ⁴²Amokafo ka gedimo eti lolomami, Wenena muki ya lo oloto meleti gimalo. Ido Gotikafo wenena folamoki ido omuni kofawa minamo wenenaki lifimani itibito giminane, loto iya melami wewa namo ya minowe, loto logimalo, loto lolomaiye. ⁴³Ido polofete muki yate amomu eti loti lamo, Wenena muki koli kikito umamo ya kuliyalo lifimanina kilili o gedenami ne, loti lamo ne.

Felegaga Ounakafa ailo feka wenena ya mino gedami ka

⁴⁴Pitakafa kawa lo minaito, ya muki koliti minamo wenenadoka Ouna Felegaga oto mino gedaiye. ⁴⁵Mino gedaito, ido Yuda wenena koli kikitamo ya Pitaki lakoina amo yate Gotikafo ailo feka wenena ya Felegaga Ouna moda gimami ya koliti elegiti naba ae. ⁴⁶Eleigi ato, ido wenenawa ya luwa-lawa ka monamona loti Goti ebola lomo wamo ne. Ena Pitakafa eti loto limo, ⁴⁷Wenenawa Felegaga Ouna mino ledami yaidana oto moda mino gedainako, yamu nokafo noku wi gedenune, loti ya kemakafa

mono noku wi gedenawamo kanu ya ku gedenagoliye? ⁴⁸Yamu Yesu kuliyalu noku wi gedalo, loto auma wito logimaiye. Logimaito, ena kamena maleka lamoki mino ledo, loti loumae.

Yelusalemuka mono kolamo wenena Pitakafo logimami ka

(Ap 10:9-23)

11 Ido aposoloki ido Yesu mono wenenala Yudia mikau-mikau minamo yate ailo feka wenena yaki Goti kala ya koliti kolife loti kolae, loti lamo kawa kolae. ²Yamu Pita Yelusalemu numudo itibito wito Yuda wenena koli kikitamo yate eti loti loumamo, ³Kamo ya Goti ainala ukanigu fukámamo wenena numunigu dito wetineta lakoina namo ne, loti oudae.

⁴Oudato, Pitakafo neta muki oloto pi umami neta ya efe loto eti loto logimami, ⁵Etito namo Yopa numudo minoto Goti loumu minodo ya famoidana komo ya neta ma lafo-lafo naba yaidana kosinaiti onawalo filiga-filiga oloto, namodoka lomaiye. ⁶Netawa lomami lulau yau komo ya numudo yafo ani-kiyani fo (4) nemo, kefa fadena ido koiyofa-aiyofa, nema-afa kosinalo moinamo, muki ya eyowe. ⁷Ido kolomo ka nola makafo eti loto lonomami, Pitao, nedito neta auwa ofoto no, lonomaifa, ⁸itibito ya loumomo, Wekolao, e'e, namo neta fuma wiyami mo ádami neta ya ánenamo omo ne, loto loumowe. ⁹Loumoneto, ya ka nolamakafa kofa eti loto lonomami, Neta ma Gotikafo olu mo lotami neta yamu mo ádami ne, loto ádo, loto lonomaiye. ¹⁰Eti lonumuto ido netawa ya ayamaidana oto kamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo ika oto itibito kosinauka idaiye.

¹¹Ayalo ya we tili (3) makafo Sisalakatiki gilifi namo minodo melami we ya numunalo minodo ya o fedae. ¹²O

fedato, Ouna yakafo amoki unune, lotoma kaka lele kiyámoto lakoina walo, loto lonomaito, mono wenenane sikisi (6) yaki lakoina uto Koniliusi numunau yau muki idone. ¹³Idogeto, amokafo neta fede umami mona ya lolomami etito ne. Enisole yakafo numunau oloto pi umuto eti loumami, Kamo Yopa numudo gilifageto Saimoni, kuliya ma Pita ilimiti ato ¹⁴ka lageto kamo ido wenenaka yaki kolato, kawa yamo olu omudi kenagoliye, loto loumaiye, loto lolomaiye.

¹⁵Eti lolomaito, namo ka apito logimodo ya Ouna Felegaga kana lamodoka lomami yamaidana oto amodoka lomaiye. ¹⁶Lomaito, Wekola ka limomamu kofa kane kiyoneto amokafo eti limo, Yoni ya nokafo noku wi gedaifa, Goti yamo Ouna Felegagakafo linete noku wi gedenaiye, loto limo ne. ¹⁷Etito nenako, lalimo Wekola Yesu Kilisto koli kikito umonimo Gotikafo Ouna Felegaga lomami yamaidana oto gimagetoma ya namo ya egaidana oto Goti, E'e, loumuto kanu ku gedenamo ne? loto loga o gedaiye.

¹⁸Ka limo kolititi odunawamo ka ma minámaito, Goti ebola loti eti lamo, Gotikafo ailo feka wenena yaki omuni kenawae, loto seni-muluni olu eleyapa winawamo mona gimami ne, loti lae.

Antiyoku numudo Yesu wenenala mau wiyamo ka

¹⁹Ena Sitifeni ofo fulamo kamenalo koli kikitamo wenena keina naba-naba kolato, giyadato faiga upatoto uti Fonisia ebau, Saipulusi mikau ido Antiyoku numudo wamo ya kala kuwa Yuda wenenako logimimo wae. ²⁰Eti afa, ido maleka Saipulusi ido Sailini ebalekati amo we yate Antiyoku numudo uti Giliki wenena yaki Wekola Yesu kala kuwa logimomo wae. ²¹Logimimo wamo Wekola aumala ya

mino gedami yamu wenena naba-naba seni-muluni eleyapa witi Wekola koli kikito umae.

²²Koli kikito umato Yelusalemuka monolo mau wi-wi amo wenena ya kawa koliti Banabasi ya ilifi melato, Antiyoku numudo wiye. ²³U fedeto Goti nasafili o gedami mona ya eyeto siya-mulunau lalo kolito, ya kamena-kamena Wekola auma witi koli kikito umutiko minalo, loto logimaiye. ²⁴Logimami we ya we lalo neto siya-mulunau Felegaga Ounakafo mino ede faitito, ido koli kiki-ila naba ne. Ido wenena naba-naba gilimaito, Wekoladoka ekela.

²⁵Ena Banabasikafo Solo ya moni wilinae, loto Tasusi numudo uto ²⁶olu oloto pito, ilimito Antiyoku numudo itibito oto, melege lawokolo wewa lelema ya monolo mau wi-wi amo wenenaki lakoina olu mau witi wenena naba-naba ya api gilibi-gilibi minaiye. Ido kana Antiyoku numudo yalo Yesu ege melamo we ya Kilisto wenenalale, loti kulini melae.

²⁷Aya kamenalo polofete maleka Yelusalemu numudoti oti Antiyoku numudo o fedae. ²⁸O fedamo minaguti we ma kuliya Agabusi ya Ouna yakafo welalo melaito eti loto logimami, Lomu mika negu-negu kadunamu naba-naba oloto pinagoliye, loto logimaiye. (Ido kadunamuwa naba-naba ya aiga kiyaba we wenaba Kolodiusi kamenala yalo ya oloto piyaiye.) ²⁹Ido Yesu ege melamo wenena yate mono wenenate Yudia minamo ani olu faka lenune, loti linanimo muki netani yauti ma iya meleti giminawamo neta ya olu mau wiyae. ³⁰Etiti giminawamo netawa ya Banabasite Solote anido meleti, mono kiyabani we ya gimailo, loti gimiti gilifi melae.

Pita nela numuguti eflifi edami ka

12Ena aya kamenalo ya gamani kiyaba we wenaba Helotikafo monolo mau wi-wi amo wenena ya keina naba giminae, loto maleka ani-kiyanido oluto nelalo fulo gedaiye. ²Eti o gedeto ya Yoni yalafu Yemusi ya emi fanakafo ofo folalo, loto kimiwe logimaito ofo folae. ³Ofo folato, ya Yuda wenena eyeti lalo kolamo ya geyeto kimiwela Pita yaki ana-kiyanalo olaiye. Olami Yuda wenena foli kamenanina ya beleti olufe loti fudenami neta yisi melamoti faifa kiti no-no amo foliwa yalo olami ne. ⁴Olaito, ya kimiwe mau fo (4) minamo anido melaito ya kiyaba o ede minae. Ido mau muki yau kimiwe fo (4) minae. Etiti minato, Helotikafo Goti Elita O Gedami foliwa fuli lageto ya wenena muki omunido olu kalo mele edenae, loto kala kiyaiye. ⁵Kala kiyaito, Pita ya nela numugu minaito ido monolo mau minamo wenena Pita yamu koliti Goti auma witi loumu-umu o minae.

⁶Eti o minato, Helotikafo, Leda wenena omunido Pita olu kalo mele edenae, loto kolami kamenalo yalo luwaila sinidigu yau kimiwe lele filiga-filiga minoti kiyaba o edaigu muliti ya Pita oku ono minaito, ya auma wiyami nela lele ainikafo olufe lamo yakafo nela wi edeti, ido nela numugu kanu welalo ya kimiwe maleka kiyaba oti minae. ⁷Ena Wekola enisolela ma kaita o oloto piyaito, nela numugu lamena naba-naba ito, ido enisolekafo Pita ukanalo ofoto eku oto, Alako neido, loto loumaito, ayalo ya Pita analo ya auma wiyami nela kulalu oto mikalo olumo wiyaiye. ⁸Ido enisolekafo loumami, Ukagalo owo wito kiyagalo winanimo neta wiyo, loumaito, kala meyalo melaiye. Ido ukagalo owo mulalo wi-wi animo ya wito nege ano, loumaiye. ⁹Loumaito, nela numuguti Pita ege wito, Netawa ya ona fede

nomámaiye. Faifa famoidana kowe, loto kala kiyaiye. ¹⁰Kala kiyaito, lelema ya kimiwe kiyaba o edeti minamo we ya fulo gedeti uti uti, kimiwe liliga kiyaba o edeti minamo yaki fulo gedeti uti kanu gedimo ainikafo olufe lamo ya wenena numuna meya nabaleka unuwe, loti wiyamo kanu yalo o fedaito kanuwa aimolakafo kanu wiyaito, ya lumuti feka uti kanudo lakoina waido yaloti kaita enisolema fulo edeto wiye.

¹¹Utaito, ya Pitakafo kolami, Namoiya ya netawa ya moda ona fede nomaiye, loto kolife loto kolowe. Ido Gotikafo enisolela ilifi namodo meleto Heloti anauti ido Yuda wenena neta nosámami eti o nedengili kani kiyagu yauti moda efili nedaiye, loto kolaiye.

¹²Eti loto kolami ya Yoni, kuliya ma Maki, olafo Malia numuna yalo ya wenena naba mau witi Goti loumu minado ya uto ¹³numuna kila kanudo kesoba wiyaiye. Kesoba wiyaito, koubanaba nomili ma kuliya Loda yakafo kanu winae, loto aifa, ¹⁴Pita nola ya kolutoto siya-mulunau lalo naba kolami yamu kanu wiyámoto faifa itibito oluloto uto, Pita ya kanudo minaiye, loto logimaifa, ¹⁵ido, Kudu-kudu kilane, loti lae. Eti loti lafa, ido, E'e, ona logimowe. Amo ya ne, loto ilulu kuto logimaito, amo yate, Enisolela ne, loti lae.

¹⁶Eti lato, Pitakafo kanu kesoba ilulu kuto wi minaito, ya kanu witi eyeti elegiyae. ¹⁷Elegiti minato, ya amokafo, Ka ádaló, loto anakafo mebe-maba o gimito ya Wekolakafo nela numugu yauti ilimi feka itami mona logimaiye. Logimami ya Yemusiki ido koinatefomota yaki netawa yamu logimalo, loto logimito fulo gedeito eba mauka wiye.

¹⁸Ena ko lito nela numugu kimiwe yate, Pita egau wiye? loti lo yaleka waka oti ya koli naba-naba koli minae.

¹⁹Koli kolato, Helotikafo lito ya auma witi moni wili edafa, olu oloto piyámato,

ya kimiwe kiyaba o edamo ya loga-miga o gedeto ya gini folalo, lito eti o gedae. Eti o gedato, Heloti Yudia mikalo fulito Sisalia numudo uto yalo minaiye.

Heloti folami ka

²⁰Heloti ya Taiya numudo wenenate Saidoni numudo wenenate moila fiyaito, wenenawa yate luni-kani olu lawoko meleti amoki lokoli-fakoli minenune, loti kolae. Eti loti koliti, komu ya Heloti numuna kiyaba we Bilastusi ade olu faka lenaiye, loti uti kala olae. Kala olamo ya ayau eba Heloti kiyaba o gedami wenena konuma kobina lumu-lumu anako amoki fina fiyámene, loti you amene mona mele ledó, loti Heloti nedo unune, loti lae.

²¹Eti lato, kamena melami aya kamenalo Helotikafo kiyaba we wekudi ekeinala ya wito folomolalo amedoto minoto wenena ka logimaiye. ²²Ka logimaito, wenena yate, Aiyo, amo ka limo ya wenena kani minámaiye. E'e, ya goti kala ne, loti au naba lomo wae. ²³Etiti au lato, Heloti ya Goti ebola ádainako, ayalo Wekola enisolelakafa ofaito koiyofalenipate ukana lulau nato folaiye. ²⁴Folaito, Goti kala ya u naba uto upatomo wiye.

²⁵Ido Banabasite ido Solote lononi olami fuli lito Yelusalemukati oti Yoni kuliya ma Maki ya ilimiti itibiti aiye.

Banabasite ido Solote mono lonodo gilifi melamo ka

13Ido Antiyoku numudo yalo monolo mau wiyamo wenena minagu ya kala kuwa lalo lo oloto melamo we ido ka mono api gilibamo we minae. Aya wewa kulini etito ne: Banabasile, ido Simeyoni ya kuliya ma Nigele, ido Sailinikati ami we Lusiusi yale, ido Manaini ya amo kipa minami kamenalo kiyaba we wenaba Helotiki lakoina minoto naba idami

we yale, ido Solo ya ne. ²Etito Wekola ouni-luni-kani umuti konuma ánoti moi witi minamo kamenalo Ouna Felegagakafo, Banabasite ido Solote lonone olunawaiye, loto logimomo yama ya linate lelewa ya fokiti iya melalo, loto logimaiye. ³Yamu konuma ánoti moi witi Goti loumuiti anikafo atenido meleti gilifi melae.

Banabasite ido Solote ya Saipulusi mikau kala kuwa lalo logimami

⁴Ouna Felegagakafo etito lelewa gilifi melaito, ya uti Selusia numudo akaimaleka fedeti sipiku diti uti Saipulusi mikau ya kuwo no muliti nedo ya uti, ⁵Salamisi numudo fedeti, Yuda wenena mono numunigu Goti kala ya lo oloto melaito, ido Yoni yaki lakoina minoto ya ani olu faka limo ne.

⁶Etiti nokafo olu ogona imo mikau ya moni fuli loti u Pafosi numudo fedeti yalo ya Yuda we ma kibe lusa ki-ki imo suki polofete ma kuliya Ba-Yesu, ido kuliya ma Elimasile, loto nemo wewa ya katula aiye. ⁷Wewa ya aya ebau kiyaba we wenaba Segiusi Paulusiki lakoina minaito kiyaba we wenaba ka manenau nemo we yakafo Goti kala ya kolinae, loto Banabasite ido Solote ka fulu gedaiye. ⁸Ka fulu gedaifa, Elimasi ya kuliya mona ya kibe lusa ki-ki imo we yakafo wewa lele ya kuwonibo buluto kiyaba we wenaba ya koli kikitimo monaleka yati olu eleyapa wi edenae, loto lono olaiye, ⁹Lono olaifa, ido Solo, kuliya ma Polo, ya siya-mulunau Ouna Felegaga mino ede faitimo yakafo Elimasi efe loto kogo eyeto eti loumami, ¹⁰Kamo ya Satani nomilipala minane. Ido mona-ana efe limo mona muki ya kuwolafo minane. Ido kote wiyanimonaki, nosámami netaki yakafo ukagau faitimo ne. Wekola monala lalo ya olu kopa omo wanimo monaka ya fulitámenabe? ¹¹Kamo

eti o-o minaninako, oiya Wekolakafa kofageto omuga likoto minoto ya kama ma yaloti fo limo ya ágenagolane, loto loumaito, ayalo amodoka ya limuki ido sinidimoki ya aito omuna likaito anakafo kanu moni wilito analo oluti kanu ilibinawamo wenena moni wili-wili o minaiye. ¹²Netawa oloto piyami ya kiyaba we wenaba yakafo eyeto ido Wekola kala api ilibamo ka ya kolito ele-gito koli kikitaye.

Pisidia mikau Antiyoku numudo ya mono lono olami ka

¹³Ena Poloki lakoina moinamo wenenala yaki Pafosi numudo fuliti sipiku kofa diti uti Pamufilia mikalo Pega numudo fedato, yaloti ya Yoni fulu gedeto itibito Yelusalemu wiye. ¹⁴Wito, Pega numudokati uti Pisidia mikalo Antiyoku numudo fedae. U fedeti Sabati yalo Yuda wenena mono numunigu diti amedoti minato, ¹⁵ido wemakafo lo melami ka ido polofete lufuwa wiyamo ka yauti ya kato fuli lito mono numuna kiyaba we yate ka fulu gedeti eti logimamo, Mono wenenate-motao, olu auma wi ledenami ka ya logiminune, loti kolitima kawa ya lolomalo, loti logimae.

¹⁶Eti logimato, Polokafo nedito anakafo mebe-maba oto eti logimami, Linate Isilaeli wenenaki ido ailo feka wenena Goti koliya kolamo yaki ka lenagolomo ya kolalo. ¹⁷Lamo Isilaeli wenena Gotite yakafo lamo aute-mota kolofate ya iyaina o gedeto, ido Isipika wau uti minamo kamenalo ya kipa ufa fito ya olu mau naba-naba wi gedeto, aumala aumafoto limo yakafo ebawa yaloti gilimito wimo ne. ¹⁸Etito gilimito fafato mikalo wito melege foti (40) yalo ya minomo wamo wenenawa mona nosámami melafa, kiyaba lalo o gedemo wimo ne. ¹⁹Etito ya ido Kenani mikalo wenena afo monalomonalo seweni (7) ya minamo ya ginito mikani ya oluto

wenenala gimami ne. ²⁰Gimaito, ya minomo wamo melege fo hadeti fifti (450) yaidana olu fuloti minamo ne.

Etiti minotiti wenenane ya kiyaba o gedenawae, loto kiyabani we ya olu oloto pi gimi-gimi omo polofete Samuweli kamenalalo wiye. ²¹Ido aya kamenalo ya Isilaeli wenena yate Goti eti loti loga o edamo, Kiyabate we wekudi kiyaba o ledenami we ma lumunabe? loti loga o edato, Benisamini ufa fiyaigu yauti ya Kisi nalafo Solo ya olu oloto pi gimaito wewa kiyaba o gedemo melege foti (40) ya wiye. ²²Etito kiyaba o gedaite, aiga Gotikafo Solo olu fulo edeito ya Defiti kiyabani we wekudi mino gedenaiye, loto olu oloto pi gimaiye. Gimami we yamu eti limo,

Yesi nalafo Defiti kala kiyami ya namo kane kiyomo yamaidana oto nenako, eti enaiye, loto namo senemulune kolomo neta muki ya meyalo melenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Sng 89:20*) ya nemo ne. ²³Eti loto ido lo mele ledami kala ya kulawa linaiye, loto wewa ufa fiyaigu yauti lamo Isilaeli wenena olu omude kami we Yesu ya lomami ne.

²⁴Ido komu Yesu amami kamenalo Yonikafo Isilaeli wenena muki senimuluni eleyapa witi mono noku wi fuli lenawae, loto lo oloto melemo wimo ne.

²⁵Ido mono lonola ya fuli lenagolito ya amokafo eti loto loga o gedami, Linate kolamo ya namo kema ne, loti kolae? Namu wewa ya minamowe. E'e, aiga enami we ya namo efe yamo kiyanaloluwami netala olu fulo edenamo ya efe adenagoliye, loto logimaiye.

²⁶Mono wenenane-motao, linate Abalahamu nakulafo-mota minamo yaki linate ailo feka wenena Goti koliya kolamo yaki lamodo kawa olu omude kenami ka ya fulo ledami ne.

²⁷Yelusalemuka minamo wenenaki, ido kiyabani weki ya Yesu efe loti eyamamo

ne. E'e, ido aya wenenawa ya Yuda mono numunigu SabatikuSabatiku ya polofete lufuwa wiyagu yauti katoti koliti o-o minamo wenena ya Yesu ligiya loumado ayalo ya polofete ka lamo ya olu wiyami ne. ²⁸Wenenawa Yesu ofo fulunawamo ka ya moni wilamo olu oloto piyamafa, ofo folo, loti Pailati ilulu kuti loumamo ne. ²⁹Ido amomu polofete yate ka mono lufuwau wiyamo neta muki yama o ede fuli loitato, ege melamo we yate kono ukana ya ya yofoloti oluti uti kifana lulau mele edamo ne. ³⁰Mele edafa, Gotikafo folaiguti olu nedi edaiye. ³¹Olu nedi edaito, ido komu Yesu ofo folamamo kamenalo Galili mikalo fulito Yelusalemu wimo kamenalo amoki lakoina wamo wenena ya Yesu fulutoto kofa nedami we ya kamena so loto oloto pi gimaito eyae. Oiya aya wenenawa yate lamo Isilaeli wenenate Yesu kala kuwa lo oloto mele-mele logimae.

³²Yesu kala kuwa lalo ya logimoge. Gotikafo Yuda wenenate autefo kolofate-mota ya giminae, loto adeina auma wito lo mele gimami yama ³³Yesu folaiguti olu nedi edaido yalo nanibo-mota minonimo yaki ailo feka wenenaki auma wito lo mele gimami kala oiya moda olu kulawa o ledetaiye. Yamu Gotikafo eti loto limo,

Namu ya onema kamo kedoneto, ya nanimo Nanefo ya minane,

loto ka mono lufuwau (*Sng 2:7*) ya nemo ne. ³⁴Ido Gotikafo Yesu folaiguti olu nedi edainako, ukana aumala fitala kiyamenami ne, loto kawa ya onale, loto lilibami ka ma Goti ya eti loto limo,

Namokafo komu Defiti felegaga neta lalo ona nemo neta yama kumunae, loto lo melomo netawa yama linate giminae,

loto ka mono lufuwau (*Ais 55:3*) ya nemo ne. ³⁵Yamu eba maleka eti limo,

Kamokafo felegaga we ya ukana aumala fitala kiyámenaiye, loto auma wito lane,

loto ka mono lufuwau (*Sng 16:10*) ya nemo ne. ³⁶Ido Defiti kofawa minami kamenalo ya Goti kalalo meyalo meletu wenenala minagu ya lono olumo uto folageto aulafo-mota mele gedagu ya mele edato kono ukana fitala kiyami ne. ³⁷Nefa, ido wewa ama ya Gotikafo olu nedi edami we ya kono ukana fitala kiyámami ne. ³⁸Yamu wenenane-motao, Yesu neta imo yakafo lifimate ya kilili o ledami ka ya lo oloto mele gimonomo ya kolinagilae, loto kolone. ³⁹Ido Mosese lo melami ka yakafo nosámami mona-ana muki kilili o ledeto monanina efe limo wenena minae, loto lo ledami ogoufámami yama wewa yakafo koli kikitamo wenena muki ya lifimani kilili o gede fuli loto monatina efe limo wenena minae, loto lo gedami ne. ⁴⁰Ido polofete lo melamo ka ya linedoka gimitenaiye, loto koti moinalo. Kawa ya eti lamo,

⁴¹Linate Goti kamana kiyamo wenena ya kolalo. Namokafo linate minamo kamenalo neta enamo yama makafo netawa logimami neko, koli kikitamo umámagi ne. Netawa enamo ya linate eyeti kati ligi-ligi kiti u kopa walo.

loto ka mono lufuwau (*Hab 1:5*) ya nemo ne, loto Polokafo logimaiye.

⁴²Ena Polote Banabasite Yuda wenena mono numunani fuliti unagilaido wenena yate eti logimamo, Kofa Sabatiku ya itibiti oti ka maki enu witi lolumunawaiye, loto logimae. ⁴³Logimiti wenena mau naba mono numuniguti lumuti Yuda wenena so loti ido ailo feka wenena Yuda mono auma witi kolamo yaki Polote Banabasite gege wato, lelewa yate kani oluti Goti nasafilila mona ya fulitámoti olu kikito minalo, loto logimi minaiye.

⁴⁴Ena Sabati ma o fedaito, wenena so loti numuna meya nabau minamo ya Wekola kala ya kolinuwe, loti oti mau naba wiyae. ⁴⁵Mau naba wiyamo ya Yuda wenena yate geyeti komumu witi, Polo ka limo ya wi fuko edeti kamana kiyae.

⁴⁶Eti ato, Polote ido Banabasite kolini kolámoti eti logimami, Yuda wenena Goti kala komu logiminune, loto moda logimitoto nefa, kawa koli kikitamo umámoti meti umamo linanimo ya omude kofawa minowa-minowa oto minomo dinumo ya ogoufámone, loti lanako, lamo ya fulu gedeto ailo feka wenena minado yalo unagoloiye. ⁴⁷Yamu Wekolakafo eti limo

Namokafo linate mikau-mikau uti olu omuni kenawamo ka logiminawae, loto ailo feka wenena seni-muluni lamena o gedenawamo wenenane ya gilifi melowe,

loto ka mono lufuwau (*Ais 49:6*) ya nemo ka auma wito lolomaiye, loto logimaiye.

⁴⁸Ido ailo feka wenena kawa ya koliti senimulunigu lalo koliti Wekola kala ya lalo ne, loti lamo wenenawa ya omuni kofawa minowaminowa oto minomo dinagilae, loto iyaina o gedeitami wenena ya koli kikitae.

⁴⁹Ido mikau-mikau ya Wekola kala upatoto wifa, ⁵⁰ido Yuda wenena yate Goti koliya kolamo wenaipa kulini nemoki ido numudo wenabanina yaki ile fali senigu wiyato, Polote Banabasite kamani kiti olu keina naba o gedeti ebanidoti giyadato wami ne. ⁵¹Giyadanako, ya wewa lele kiyanido momupa itili fuliti Aikoniyamu numudoka waiye. ⁵²Uti Yesu ege melamo wenena ya alikani naba-naba ato, ido Ouna Felegagakafo seni-mulunigu faito mino gedaiye.

Polote Banabasite Aikoniyamu numudoka mono logimami ka

14 Ena Aikoniyamu numudo Polote Banabasite ayaida oti Yuda wenena mono numunigu diti lo oloto mele gimaito, wenena so loti Yuda wenenaki ailo feka wenenaki ya ka lami koliti koli kikitae. ²Eti afa, Yuda wenena koli kikitamo yate ailo feka wenena ile fali senigu witi Yesu wenenala yamu seni kala-kala lagetoto koli nosámami gimina-wae, loti kani fiyae. ³Etito Polote Banabasite ya aya ebawalo ya kamena fana minoti kolini kolámoti Wekola yamu auma witi logimimo waiye. Eti o minaito, ya Wekolakafo nasafili o gedami kala kolinawamo wenena kawa ona kulako ne, loto kolinagilae, loto aumala gilibami neta monamona olu oloto pi giminami auma ya we lelewa gimaiye. ⁴Gimaito, numuna meya nabau minamo wenena fokiti maleka ya Yuda wenena amodoka ekelato, ido maleka ya aposolodoka ekela.

⁵Eti ekelato, aiga ailo feka wenenate, Yuda wenenate ido kiyabani weki yate lelewai olu keina gimito kifanakafo gini fulunune, loti kudawani ki minae.

⁶Etiti kudawani ki minato, Polote Banabasite kawa ya kolititi koli uti Likonia mikalo u fedeti Listila numudo ido Debe numudo ido numuna eba ma mino adu ekeleto nemo ebau yaki moniti ⁷kawa kuwa lalo ya logimimo waiye.

Listila numudo Polote Banabasite lo oloto melami kani

⁸Ido Listila numudo yalo we ma olafo mulunauti kiyana galidimo ya kanu ogofuto moínámami we ma ne. ⁹Aya wewa ya Polo ka logimami ya koli minaito, Polokafo efe loto eyeto kolami ya wewa Yesu koli kikito umaito, olu faka lo edenaiye, loto kolito ¹⁰ya lula fito eti loumami, Kiyaga leya wito neido,

loto auma wito loumaito, ayalo satomo akaiya wito apito kanu moínaiye.

¹¹Kanu moínaito, ido wenena mau naba yate Polo neta imo ya eyeti au loti eti lamo, Aiyo, goti ya wenena ukade yaidana oti bulamo ya lamodoka lomae, loti Likonia kanidokati au loti lae. ¹²Ena Banabasi ya suki goti kuliya Susile, loti melae. Ido Polo ka lo fukoto lo-lo imo yamu suki goti kuliya Hemesile, loti melae. ¹³Ido suki gotinina Susi mono numunala ya numuna meya naba kilala feka ya ne. Ido suki goti Susi yokila ki umami weki, ido wenena mauki aposolowa lele yokila ki giminuwe, loti kolanako, yamu yokila ki giminami wekafo bulumakau weki ido ekeina neta-mataki oluto numuna meya naba kanu welalo ya aiye.

¹⁴Etito aifa, aposolo Banabasite Polote kawa ya koliti ukanido owo ya fekaliti wenena naba mau minamo ya maunigu oluloti oti au loti lami, ¹⁵Aiyo, linate nediti neta ya o minae? Lamo ya faifa we linate yaidana oto minoiye. Lamo ya kawa kuwa lalo ya lo oloto pi gimito linate suki goti kopa neta koli umamo ya fuliti eleyapa witi, Goti omuna kofawa nemo we mika kosina, kuwo no ido neta-mata mona-mona yau nemo ya olu oloto piyami wema ya ekelenawae, loto logimoie. ¹⁶Komu adeina amokafo wenena ya linanimoni monani ya melenawae, loto koitami nefa, ¹⁷aimola monala ya moda olu oloto pi lomaiye. Amo ya kosinaiti ko fulu gedeto ido neta kifamo ilawa kula lenami kamenalo wenineta ya gimainako, yamu netawa eti imo yakafo kiyaba lalo o gedami monala ya gilibaiye. Gilibaito, linate koti seni-mulunigu alikani nabanaba ae, loto logimaiye. ¹⁸Etito logimaifa, ido wenenawa yate we lele yokila ki giminagolone, loti ilulu kuwato, ido

Polote Banabasite, koiya naba fiti, E'e, loti lo fuko gedaiye.

Polo kifanakafo ofamo ka

¹⁹Ena Antiyoku ido Aikoniyamu numudokati Yuda wenena ma oti wenena kani fiyato, kifana fuloti Polo ofae. Ofamo ya fulutaiye, loti koliti ukana ya ika oti numuna meya naba kilalauti oluti feka wae. ²⁰Oluti feka wafa, ido ege melamo wenena oti olu ogona o edato, kofa nedito numuna meya nabau itibito uto leda ya Banabasite Debe numudo waiye.

Lelewa itibiti Antiyoku numudo Siliala ebau wami ka

²¹Ido Polote Banabasite kawa kuwa lalo ya Debe numudo lo oloto meleti, wenena so loti olu Yesu ege mele gedaiye. Ena itibiti Listila numudo, ido Aikoniyamu numudo, ido Antiyoku numudo o fedaiye. ²²O fedeti ya Yesu ege melamo wenena auma witi koli kikito umutiko minenawae, loti apito logimimo waiye. Apiti logimami ya eti lamo, Lalimo ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinune, loto kolinumo ya mikalo amau komu ya keina so loto ya kolinumo ne, loti logimaiye. ²³Eti logimiti Polote Banabasite, Monolo mau wi-wi amo wenena maunigu-maunigu yauti mono kiyaba we minenawae, loti we maleka iyaina o gedeti ido weni-neta moi witi minoti, Goti loumu-umu minotiti kiyabani wewa Wekola ya koli kikito umamo we ya analo ya melae.

²⁴Analo meleti Pisidia mikalo monimo uti Pamufilia mikalo fedeti, ²⁵Pega numudo minamo wenena ya kala kuwa logimititi Atalia numudo lumuti, ²⁶yaloti sipiku diti uti Antiyoku numudo fedaiye. Antiyoku fedami ya komu mono wenena ya wewa lele mono lono olunawami Goti nasafili o gedageto lonola olunawaiye, loti Goti

analo melato, uti lonowa olumo uti fuli lagetoto itibiti aya ebau kofa aiye. ²⁷O fedeti yalo Polote Banabasite yate mono wenena ya olu mau wi gedeti Gotikafo lelewa ani olu faka loto auma wi gedaito mono lono olami ka logimiti, ido ailo feka wenena koli kikitamo kanu wi gedami ka ya logimaiye. ²⁸Etito logimiti Yesu ege melamo wenenaki kamena fana lakoina minae.

Kanisole Yelusalemuka mau wiyamo ka

15Ido wemomo maleka Yudia mikaloti oti Antiyoku numudo fedeti Yesu mono wenenala eti loti api gilibamo, Linate Mosese lo melami kala yauti api lilibami mona ya meyalo meleti Goti ainala ukadigu fukámenawamo ya olu omudi ágenawamo ne, loti api gilibi-gilibi o minae. ²Etiti gilibanako Polote Banabasite wenenawaki auma witi moila naba fiyae. Kawa yamu Yesu wenenala yate Polote Banabasite lakoina koli kikitamo wenena maki ya iya meleti aposolo ido mono kiyaba we minadoka ya uti kama neta api gilibamo ka yamu lokoli-fakoli minenagilae, loti Yelusalemuka gilifi melato wae.

³Etiti mono wenena ya gilifi melato uti Fonisia ebalo ido Samalia ebalo monimo uti ailo feka wenena seni-muluni eleyapa wiyamo mona yamu logimigimi omo wae. Kawa ya Yesu mono wenenala koliti seni-mulunigu lalo naba kolae.

⁴Seni-muluni lalo ito, ido Polote Banabasite ya Yelusalemuka u fedaito, Yesu mono wenenalati, ido aposoloti, mono kiyaba weti yate aiyo-koiyo naba logimato, Gotikafo lonone olunaiye, loto mino gedaito lonola olamo ka ya logimaiye. ⁵Eti logimaito, koli kikitamo wenena ma Falisi we minaguti amo yate nediti eti lamo, Ailo feka wenena Goti

ainala ukanigu fukoti Mosese lo melami ka olu meyalo melalo, loto auma wito logiminune, loti lae.

⁶Eti lato, ya aposoloki mono kiyaba weki kawa ya fokito kolinuwe, loti olu mau witi ⁷kamena fana ka lo yaleka waka o minato, Pita nedito eti logimami, Wenenane-motao, komu Gotikafo ailo feka wenena ya kala kuwa lo oloto melageto ya koliti koli kikito numunawae, loto linate minagu yauti namo ya iyaina o nedetami mona yama moda koli minamo ne. ⁸Goti setemuludeu kolikoli imo wekafo kolami ya ailo feka wenena koli kikito numunawamo wenenane minae, loti ya kolinawae, loto Ouna Felegaga lomami yamaidana oto gimaiye. ⁹Etito gimami ya mona ailo mele gedeto, ido mona ailo mele ledámaiye. E'e, moda koli kikito umanako, lifimanina ya kilili o gedaiye. ¹⁰Eti nemo nenako, linate nediti Goti siya olu kala-kala lo edae? Lamoki ido autefomotaki keina ya mofunumo ya ogoufámonimo keinawa ya nediti olu mofu gedae? ¹¹E'e, etito minámaiye. Wekola Yesu Kilisto ya nasafilila yakafo olu omude kami yaidana oto wenenawa yaki olu omuni kaiye, loto koli minone, loto logimaiye.

¹²Etito logimaito, mau minamo muki ya ka meto fulitaito minoti Gotikafo Polote Banabasite gimaito ya aumala gilíbami neta ya ailo feka wenena minagu olu oloto pi gedami ka Polote Banabasite logimaito koli minae.

¹³Ka logimi fuli lito Yemusikafo eti loto logimami, Mono wenenane-motao, ka lomo ya kolife loti kolalo. ¹⁴Gotikafo ya namo wenenane minenawae, loto komu ya ailo feka wenena minaguti aimola wenenala iyaina oto kiyaba o gedami mona ya Saimonikafo lolomaito kolone. ¹⁵Ido polofete yaki ka ayamaidana eti lamo,

¹⁶Wekolakafo ka asa wito eti loto limo, Aiga namo itibito oto Defiti numuna lumu fou limo ya kofa kuto numuna u kopa wimo ya olufe lenae. ¹⁷Yamu wenena liliga yaki ido ailo feka wenena nanimo wenenane minenawae, loto lo melomo wenena yaki ya Wekola moni wilinawamo ne. Ido ailo feka wenena nanimo wenenane minenawae, loto Wekolakafo netawa eti imo ne, loto ¹⁸Wekola komu adeinalekati netawa kolami we yakafo eti limo ne, loti ka mono lufuwau (*Amo 9:11-12*) ya nemo ne.

¹⁹Yamu kane-manene kolomo ya ailo feka wenena yate eleyapa witi Gotidoka wamo wenena ya keina gimámenune, loto kolowe. ²⁰Keina gimámoto ka fulu gedeto etito logiminuwe, Konuma-kobina suki gotinina gimamo ya ánaló. Ido kopa olu onámalo. Ido neta kenobalalo ipili witi ofo folamo ya ánaló. Ido wanu yaki ánaló, loto lufuwa wi fulu gedunune. ²¹Yamu adein aukati numudo-numudo Mosese kala ya lo oloto mele-mele minato, ido oiya ya ayaidana oto Sabatiku-Sabatiku Yuda wenena mono numuni negu-negu ya kato to koli-koli o minone, loto logimaiye.

**Ailo feka wenena koli kikitamo
ya kanisole wenena yate
lufuwa wi fulu gedamo ka**

²²Ena aposolo ido mono kiyaba weki lakoina mono wenena mau naba muki yaki ka lo kifititi minagu yauti we lele ma olu oloto piti, Polote Banabasiteki lakoina Antiyoku numudo unawae, loti mono wenena kiyabani we ya kuliya Yudasi kuliya ma ya Basabasi, ido we ma kuliya Sailasi ya olu oloto piti lufuwa witi gimato oluti wae. ²³Wato, lufuwawa wi fulu gedeti eti lamo, Aiyo, lamo aposolo ido mono kiyaba we ya mono wenenatina minonimo

yate linate ailo feka wenena ya Antiyoku numudo minamo, ido Silia ebau minamo, ido Silisia ebau minamo, ya setinane, loto aiyokoioyo ka fulu gedone.

²⁴Ena wenena ma lamodokati uti linate-doka u fedeti ka lamo yakafo setimuludigu fiti kati-manidi ya olu kopaitae, loti lamo ka ya kolone.

²⁵Aya kawa ya kolito olu mau wito ka lo kifito sete-mulude olu lawoko meletu we maleka iyaina oto wewaki Polote Banabasite setemulude gimonimo weki lakoina linatedoka gilifi melone. ²⁶Wewa lele ya Wekola Yesu Kilisto lonola olainako, yamu wenena gini fulunune, loti igamu ae. ²⁷Yamu Yudasite ido Sailasite yate wenikafo ka lufuwa wi fulu gedonimo yaidana oto logimato kolinagilae, loto gilifi melogeto wae.

²⁸Ido lamoki Ouna Felegagaki ya keina maki olu mofu gedámenune, loto efe loto kolonimo yamu mona etiti logiminumo ya meyalo melalo. ²⁹Ido suki goti ya konuma kobina ofo ki gimamo ya linate moi witi ánaló. Ido wanu yaki moi witi ánaló. Ido neta ma kenobalalo ipili witi ofo folamo yaki moi witi ánaló. Ido kopa-napa olu onamo mona yaki melámalo. Linate netawa-matawa ya ekena oti moninawamo ya lalo ne. Modae,

loti ka lufuwa wi fulu gedae.

³⁰Wemomoma ya gilifi melato, uti Antiyoku numudo ya lumuti mono wenena muki olu mau wi gedeti, lufuwama ya gimato, ³¹katoti koliti olu auma wi gedeti fulamo lufuwa yamamu senimuluni lalo iye. ³²Etito Yudasite Sailasite ya polofete minoti ya wenena ya olu aila wi gedeti olu auma wi gedenune, loti ka naba logimi minaiye. ³³Wewa lele ya kamena fana Antiyoku numudo

minaito ya Yesu mono wenenala yate you amene mona ya mino gedenaiye, loti wenena gilifi melamo wenenadoka ya itibito unawaiye, loti gilifi melae. [³⁴Gilifi melafa, Sailasi ya amaleka fa minenae, loto fa ne.] ³⁵Ido Polote Banabasite Antiyoku numudo minoti yalo amoki wenena liligaki Wekola kala api gilibiti lo oloto mele-mele o minae.

Polote Banabasite koina wiyami fuko filiga-filiga ami ka

³⁶Ena aiga Polokafo Banabasi eti loumami, Numudo-numudo uto Wekola kala lo oloto gimonimo ya mono wenenate koli kikito umamo monanina geyenaliye, loto itibito unune, loto loumaito, ³⁷Banabasikafo Yoni kuliya ma Maki yaki ilimito lakoina unuwe, loto kolaifa, ³⁸ido Polokafo amomu kolami ya Pamufiliaka fulu ledeito wito lamoki lakoina lonodo áumonimoma nenako, iliminalimo ya efe ádenagoliye, loto kolaiye. ³⁹Etito kolami yamu moila naba fiti, lelewai fokiti ailo-ailo waito, Banabasikafo Maki ilimito sipiku idaito Saipulusi ebau ya waiye. ⁴⁰Ido Polokafo Sailasi ya ilimaito lakoina waito, ya mono wenena yate Wekola nasafilila ya linate unawaido lakoina mino gedenaiye, loti logimato, ⁴¹Silia ebau ido Silisia ebau yau moniti monolo mau wiwi amo wenena ya olu auma wi gedemo waiye.

Timotite ido Polote lakoina wami ka

16Ena Polo ya Debe numudo fedeto, uto ya u Listila numudo fedaito, yalo Yesu ege melami we ma kuliya Timoti ya minaiye. Kipawa olafa ya Yuda wena koli kikito umami wena ya ne. Ido melafa ya Giliki we ne. ²Ido mono wenena Listila numudo minamo ido Aikoniyamu numudo minamo yate kipawa monala lalo eye-eye amo ne. ³Ido kipawa Timoti ya Polokafo ilimito

una, loto kolami ya Yuda wenena muki mika yalo minamo yate melafo ya Giliki we ne, loti kolamo yamu Polokafo Goti ainala ukanalo fuko edaiye. ⁴Fuko edetoto ya numudo-numudo monimo uti aposolote mono kiyaba wete Yelusalemuka minamo yate, Eti enawae, loti lamo ka ya logimiti, linate kawa ya olu meyalo melalo, loti koli kikitamo wenena ya logimimo waiye. ⁵Eti logimato, ya monolo mau wi-wi amo wenena koli kikinina ya aumafofo lomo idaito, ya ido kamena-kamena wenena ma oti enu witiko minae.

Polokafo Masedonia wa ya famoku eyami ka

⁶Ido Poloki lakoina moinamo wene-naki Esia ebau uti, kala logiminuwe, loti afa, Ouna Felegagakafa kanu ya ku gedaito, Filigia ebau ido Galesia ebau ya numuna meya nedo-nedo monimo wae. ⁷Monimo uti Misia eba onowalo ya fedetiti Bitinia ebau ya unuwe, loti kolafa, Yesu Ouna yakafo kanu ku gedaito, ⁸ya Misia elita oti Tolowasi numudo lomae. ⁹Lumuti yalo luwaila Polokafo neta famoidana kami ya we makafo eti loumami, Kamo ya Masedonia ebateu ya oto ade olu faka lenage ano, loto auma wito loumaiye. ¹⁰Eti loumaito, Polo ya famoidana kaito, lamo ya Gotikafo kawa kuwa lalo ya logiminawae, loto Masedonia ebau lilifi melaiye, loto koloninako, yamu unune, loto ayalo ya koukamete olu kenumu one.

Lidia siya-muluna olu eleyapa wiyami ka

¹¹Lamo sipiku dito Tolowasi eba ya fulito efe loto u akaila Samotelesi ebau kuwo no ogona ido ya fedeto, ido uto leda ya Neyapolisi numudo ya u fedone. ¹²Fedeto sipikuti lumuto u Filipai numudo u fedone. Komu aya ebalo ya Lomu wenena ya o fedeti numuna meya

naba ku onamo ebawa Masedonia mikau Filipai ya kuliya nemo numudo yalo kamena maleka minone.

¹³Ido Sabatiku ya numuna meya naba ya fulito no nabalo uto Yuda wenena ya Goti loumu-umu amo eba nefe? loto kolito ebawalo u fedeto amedoto yalo wenaipa mau witi minamo ya ka logimone. ¹⁴Ka logimogeto, wenaipa kolagu yauti ailo feka wena ma Goti ouna-lulakala umami wena kuliya Lidia ya Taiy-ataila numudo yalo lafo-lafo lalo-talo kisi limo netalo kifana lono olami wena yakafo ka lonimo ya kolaiye. Kolaito, Wekolakafo wenawa siya-mulunau lono olaito, Polo ka logimami ya kolito kolife loto kolito koli kikitaiye. ¹⁵Koli kikitimo wena yaki ido wenenalaki noku wiyado ya amokafo lolomami, Linate ya namo Wekola koli kikito umaiye, loti kolitima ya numuneu diti minenawae, loto auma wito lolomaito, O, loto idonimo ne.

Polote ido Sailasite nela fiyami ka

¹⁶Kamena ma Yuda wenena Goti loumu-umu amo ebalo ya unune, loto uto kouba-naba nomili ma Satani kimi-wela mino edami ya katula one. Satani kimiwela yakafo nomili welalo ka melaito, falukami ka ya lo oloto mele-mele ito wenena yate ka limo ya kolinune, loti meina fi-fi ato, nomili aboga ya kifana ko namo we builamo ne. ¹⁷Nomiliwa yakafo lamo Polokeleki lege-lege oto au loto eti limo, Wemomo yaleka yate olu omude kenawamo mona yamu logimi-gimi minamo ya akaiya dito nemo we kouba-nabala we minae, loto au loto logimi-gimi o minaiye. ¹⁸Etito kamena-kamena ya ilulu kuto lo-lo o minaito Polokafo eleka fito eleyapa wito Satani kimiwela eti loumami, Namu Yesu kuliyalo lokomowe. Kamo ya nomili lulauti yauti dito wo, loto loumaito, ayalo ya fulu edeito wiye.

¹⁹Ena nomili aboga wemate kifana naba oluti mau wiyamo mona ya fuli limo yamu koliti Polote Sailasite anikiyanido oluti ika-ika oti, maketilo yalo kiyaba we mau witi minado gilimiti uti, ²⁰ka olu efe lo-lo amo we omunido ya olu nedo gedeti eti logimamo, Yuda we lele ya numudelo oti lute olu kopa o ledeti ²¹mona ma api lilibami ya lamo Lomu wenena ya oluto meyallo melogetoma ya lo melami kate ya fukenumo ne, loti lae. ²²Eti lato, wenena mau naba minamo yaki we lele ya apiti gini minato, ka olu efe lo-lo amo we yate ukanido owo wakoti kefa yakafo ginalo, loti logimae. ²³Eti logimato, kefafo ginititi gilimiti uti nela numugu yau fulo gedeti, nela numugu kiyaba we ya feka utenawaiye, loto kiyaba o, loti aumafofo loti loumae. ²⁴Loumato kiyaba we yakafo ka lamo ya kolito wewa lelema gilimito uto ofugu nela numuna lulau muliti yau fulo gedeito ya yá naba fukamo yakafo kiyanido olu kiki lo gedaiye.

²⁵Ena luwaila akaila ya Polote ido Sailasite Goti loumuti mono nema loti ebola laito nela fiyamo we liliga ya noni koli minato, ²⁶ena mima naba kaitato oto, nela numuna lagi ya momoga oto, ido nela numugu kanu muki ya kaita faifa wi godito, nela fiyamo we muki anikiyanido auma wiyami nela ainikafo olufe lamo yakafo nela wiyamo ya muki kulalu oto mikalo olumo wiyaiye. ²⁷Olumo wiyaito, nela numugu kiyaba wekafo oku onaiguti nedito, kanu muki wito godimo ya eyeto, Aiyo, nelalo we ya koli utae, loto kolami yamu emila naba ya kimelauti ika oto aimola ukana ya ofo fulunae, loto ito ²⁸Polokafo lula fito loumami, Ukaga olu kopaitámo. Lamo muki ama ya minone, loto au loto loumaiye. ²⁹Loumaito, kiyaba we ya feiya otano, loumuto Polote ido Sailasite minaido oluloto kiyanido kiyana umola

wito ukana ololo iye. ³⁰Ena numuguti gilimito feka uto logimami, We kofawe, namo egaidana oneto olu omune kenami ne, loto loga o gedaiye. ³¹Loga o gedaito, itibito lami, Wekola Yesu koli kikito umunanimu ya olu omuga kenami ne. Kamoki wenenakaki ya eti alo, loto logimito ³²amoki wenenalaki Wekola kala ya logimaiye.

³³Ido aya kamenalo luwaila ya gilimito uto ukanido kefa fiyami ya noku wi gedaito, ido amoki ido wenenalaki ya mono noku wi gedaiye. ³⁴Mono noku wi gedaito, we lelema gilimito numunau dito weni-neta ofo ki gedaito, wenenalaki Goti koli kikito umamo yamu alikani naba-naba ae.

³⁵Ena ko limo ya ka olu efe lo-lo amo we yate kimiwe kiyaba we ya nela numuna kiyaba we nedo yalo uti we lele nelauti efili gedo, loti loumalo, loti gilifi melae. ³⁶Gilifi melato, uti loumato, nela numuna kiyaba wekafo kolito Polo eti loumami, Ka olu efe lo-lo amo we yate kamote ido Sailasite nelauti efili gedo, loti ka fulo nedanako, yamu oiya ya nela numuguti lumuti sodoti wailo, logimaiye. ³⁷Eti logimaifa, Polokafo kimiwe kiyaba we eti logimami, Lamo ya Lomu wenena ona minoifa, kate kolámoti wenena omunido kefafo lofoti nela numugu fulo ledeti amoma nenako, oiya ya lamo falukuti lilifi melenagili lafe? E'e, etito ámunaliye. Inanimoni oti lilimi feka ledalo, loti logimalo, loto logimaiye.

³⁸Ka logimami koliti uti ka olu efe lo-lo amo we logimato, Polote ido Sailasite Lomu we ona minaiye, loti kolamo yakafo koli gimaito, ³⁹we lele minaidoka oti eti logimamo, Lamo eti onimo yamu miluma kolone, loti nela numugu yauti gilimi fekaiti numuna meya naba amalalo ya fuliti wailo, logimae. ⁴⁰Eti logimato, Polote ido Sailasite nela numugu fuliti Lidia numunalau ya uti

monolo mau wi-wi amo wenena ya olu mau wi gedeti auma wi gedenami ka ya logimiti fulo gedeti waiye.

**Tesalonaika wenena yate Polote
Sailasite gininagilamo ka**

17 Polote ido Sailasite ya uti Amifipolisi numudo u fedeti yaloti ya u Apolonia numudo ya u fedami ido yaloti u Tesalonaika numudo u fedaito, yalo ya Yuda wenena mono numunani ma ne. ²Ido Polokafo Yuda mono numugu di-di imo monala ya meletto Sabati foliwa kamena tili (3) yalo mono numugu dito wenenaki mau wiyamo ya mono lufuwa yauti katoto api gilibami ³Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya ukana ogofu naba kolito fulutoto nedaiye, loto ya Goti kala lufuwa wiyagu ya eti limo ne, loto api gilibito eti logimami, Yesu kala kuwa logimi-gimi omo wewa ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya ona ne, loto logimaiye. ⁴Eti lo oloto gimaito, Yuda wenena maleka ya kawa koli kikito umuti Polote ido Sailasitedo ekelato, ido Giliki wenena Goti koliya kolamo wenena so lamo yaki ido wenaipa ma kulinigi wena so lamo yaki ayaidana oti u lele yaleka ekela.

⁵Eti afa, Yuda we yate eti amo yamu ya komumu witi seni-mulunigu nosámami koliti ya maketilo uti wenena mona nosámami mele-mele oti moinamo ya olu mau wi gedeti, amoki numuna meya nabau uti fina finune, loti ile fali seni-mulunigu witi, oluloti uti Polote Sailasite ani-kiyanido oluti ya wenena mau naba minamo omunido gilimito enune, loti Yesoni numunalo u fedeti moni wilafa, ⁶olu oloto piyámae. Olu oloto piyámoti ya Yesoniki ido Yesu mono wenenala malekaki ya ani-kiyanido oluti ika oti numuna meya naba kiyaba we minadoka gilimiti uti au loti lamo, We lele ya mikau-mikau moniti luni olu kopa o gede-

gede amo we yaumati oiya lamodoka ato, ⁷Yesonikafo olu koina wi gedeto numunau nasafili o gedaiye. Nasafili o gedaito, we lele yate kiyabate we wenaba Sisa kala ya meyalo melámoti, kiyabate we wekudi ma nemo kuliya Yesule, loti laiye, loti logimae. ⁸Eti logimato, wenena mau minamo ido numuna meya naba kiyaba we yaki kawa ya koliti seni kala-kala lito, ⁹Yesoniki Yesu mono wenenala liligaki ya kifanani ya ka lo-lo amo numugu ya melenawae, lato olu melato, efiliti gilifi melato wae.

**Polote Sailasite Belia
numudo lono olami ka**

¹⁰Ena luwaila Yesu mono wenenala yate Polote Sailasite gilifi Belia numudoka melato, yalo u fedeti Yuda wenena mono numunigu idaiye. ¹¹Idaito, ya Belia wenena monani yakafo Tesalonaika wenena monani olu fulo edaito kala kuwa lalo ya olu seni-mulunigu meleti lalo naba-naba koliti kamena-kamena mono lufuwa ya katoti Polo kawa limo ya ona nefemo? Kolife lenune, loti eti o-o minae. ¹²Ido Yuda wenena ya so loti koli kikitato, ido Giliki wenaipa kulini nemo wenaipa so loti minamo yaki ido Giliki wemomo so loti minamo yaki Wekola Yesu koli kikito umae.

¹³Koli kikito umato, Yuda wenena Tesalonaika numudo minamo wenena yate Polokafo Goti kala Belia numudoka lo oloto melaiye, loti lamo ka koliti Belia uti wenena mau naba minamo fina fi giminawae, loti ile fali senigu wiyae. ¹⁴Yamu Yesu mono wenenala yate Polo ya kuwo no anawaleka afumaleka ilifi melato wifa, Sailasite ido Timotite ya Belia numudo minaiye. ¹⁵Minaito, wemomo Poloki moinamo we yate ilimiti Atenisi numudo o fedeti yalo fulo edato, Polokafo Sailasite Timotite alako namodoka ailo, loto logimalo, loto logi-

mami ka ya oluti itibiti Belia numudo wae.

**Polokafo Atenisi numudo
minamo wenena logimami ka**

¹⁶Ena Polokafo we lele kiyabani o minoto ya numuna meya nabau ya suki goti ya so limo koto siya-mulunau keina kolaiye. ¹⁷Keina kolami yamu Yuda mono numugu uto Yuda wenena yaki, ido Giliki wenena Goti koliya kolamo yaki ka lo yaleka waka oti, ido kamenakamena maketilo minamo wenena yaki ka lokolifakoli o minae. ¹⁸Eti o minoti, api gilibamo wenena kulini Epikuliyanile, loti lamo, ido maleka ya kulini Sitowikile, loti lamo yate Poloki moila-moila fiyae. Moila fiyamo wenena malekate eti lamo, Ka manenau minámami we yakafo nediye loto liye? loti lae. Eti lato, Polokafo Yesu kala kuwa laloki ido folaiguti neidami kala yaki lo oloto mele gimaito, malekate eti lamo, Wenena ailo ebamaukati suki gotinina mamu lo oloto melaiye, loti lae. ¹⁹Eti loti ya ilimiti Aleyopagusi mowalo kanisole mau minagu u fedeti yalo eti loumamo, Kamo ka kofawa api gilibanimo yama lolomageto kolinune. ²⁰Ka lanimo ya u ailo uto kawa yaidana oto komu kolámonimo nenako, yamu ka monala ya kolife loto kolinune, loti loumae. ²¹Eti lato, kamena-kamena Atenisi wenena muki yaki, ido wenena ailo ebauti oti yalo minamo wenena yaki ka kofawa mona yamu moila-moila fitiko minae.

²²Etito Polokafo Aleyopagusi mowalo kanisole mau minagu omunido nedito ya eti logimami, Atenisi numudo minamo wenena, namo geyomo ya gotinina ya aumafofo loti koli kikito gimigimi o minae. ²³Yamu numunani meya nabau ya monito gotitina ya efe loto geyeto, ido mono folomo ma komo ya lufuwa etito neto katomo, Ama goti ma

lamo eyámonimo we netala ne, loti lufuwa wiyamo ne. Etiti lufuwa wiyamo neta eyámamo neta oudi-luti-kati umuti moni minamo netawa kala ya namo logimowe. Kolalo.

²⁴Gotikafo mika kosina ido neta-mata muki yau nemo ya olu oloto piyami we ya mika kosina Wekolani yamo ya mono numuna naba wenena anikafo kuwagu yau minámenami ne. ²⁵E'e, muki neta olu oloto piyami we yakafo omude kofawa minami monaki, ido wete-mulaki, ido neta-mata muki malekaki ya wenena muki lumulumu o minami nenako, wenena mate neta o nedenantawae, loto neta mamu moni wilinami we ya minámaiye. ²⁶E'e, ido netawa olu oloto piyámami kamenalo ya mikalo minenumo kamenate ya melete, ido yalo mine-nawae, loto minenumo ebate ya moda iya mele ledaiye. Iya mele ledeto kana we lawoko olu oloto piyaido welokati yalotiko mikau-mikau wenena mine-nawae, loto wenena afo mona-mona muki ya olu oloto pimo wiye. ²⁷Eti imo ya monine wilinawae, loto kolito iye. Eti imo ya wenena ya monila wilimo unawamo uti olu oloto pi edenagilafa, ido amo ya lamo muki minonidokati ya faiga minámaiye. ²⁸E'e, amodokati omude kofawa mino-mino onimo mona ya oluto, auma oluto ya moni-moni minone. Ido linate minaguti nema lufuwa wiyamo we mate eti lamo, Lamoki ya nomilipala minone, loto lufuwa wiyamo ne.

²⁹Ena nomilipala minoninako, Goti ya suki goti kifana golife ido siluwafe yaidana oto nemo, wenena ka maninikafo anidunu olufe lamo neta yaidana oto ne, loto eti kate kiyámokele. ³⁰Etito minámaiye. Komu Gotikafo ya netawa kolife ádamo wenena goudámaifa, ido oiya muki wenena mikau-mikau minamo ya eti logimami, Linate seti-muludi olu eleyapa wiyalo, loto auma wito

logimaiye. ³¹Logimami ya lifima ka itibito lumunami kamena ya meletu, aya kamenalo ya ilifi melami wekafo efe lotu lifimate lumunaiye. Etito wenena muki, Ya onae, loti kolinawae, lotu wewa folaiguti olu nedi edaiye, lotu logimaiye.

³²Eti logimaifa, folaiguti nedami ka yamu logimami koliti maleka kamana kiyafa, maleka yate eti loumamo, Kamena ma netawa yamu kofa lagetu ya kolinune, loti loumae. ³³Eti loumato, Polo ya kanisole mau wiyagu yauti fulu gedetu wito ³⁴we mate ege meleti koli kikitae. Koli kikitamo wenenawa minagu yau Aleyopagusi kanisole we kuliya Diyonisiusi yaki wena ma kuliya Damalisi yaki ido mumudi malekaki ya minae.

Polo Kolinti numudo lono olami ka

18 Aiga ya Polo Atenisi numudo ya fulito, Kolinti numudo ya utu ²yalo Yuda we ma kuliya Akuila katula iye. Wewa ya Pontusi ebau kedamo ya olonafu Pilisila yate komu Itali ebau minaiya, eba kiyaba we wenaba Kolodiusi yakafo Yuda wenena muki Lomu numudo minamo ya ebate fulitalo, lotu gilifi melainako, yamu lelewa ya oiyako Itali ebaukati aiyae. Aito, Polokafo geyenae, lotu lele minaido utu ³lele ya seli numuna olufe lo-lo amo ya Polo yaki yaidana kifana lono olami we ma nenako, yamu numunigu lakoina minoto lono lakoina olae. ⁴Lono lakoina olato Sabatiku-Sabatiku ya Polo utu Yuda wenena mono numunigu dito Yuda wenena ido Giliki wenena kani oloneto koli kikitawae, lotu auma wito logimi-gimi iye.

⁵Ido Sailasite Timotite Masedonia ebauti aito Polo ya kamena-kamena lo oloto mele-mele o minami lono yako oloto ido Yesu ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ona ya ne, lotu Yuda we-

nenae ya olu oloto pi gimaifa, ⁶kala kolámoti kamana kiyato, Polokafo ukanalo owo oloto momupa ekelami ya itili otu eti logimami, Lifimatina ya namodoka minámenagoliye. E'e, Linanimonidoka minenaiye. Yamu oiya fulu gedetu ailo feka wenena minagu lo oloto mele-nagolowe, lotu logimaiye.

⁷Eti logimito fulu gedetu utu numuna ma mono numuna adu negu yau idaiye. Numunawa ya we ma kuliya Titiusi Yasitusi Goti ya ounalula-kala umami we numunala ne. ⁸Ena Yuda wenena mono numuni kiyaba we Kilisipusi yaki wenenala muki yaki Wekola koli kikitatu umato, ido Kolinti numudo minamo wenena kala kuwa lalo kolaguti wenena so lotu ya koli kikitatu umutu mono noku wiyae.

⁹Luwaila ma Polo famo kaigu yau Wekolakafo eti lotu loumami, Wenena kolini kolámoto, ka logimi-gimi animo mona ya fulitámo. ¹⁰Yamu namo ya kiyaba o kedoneto aya numuna meya nabau yau wenenane so lanako, yamu we makafo olu nosámami kedenami we ma minámaiye, lotu loumaiye. ¹¹Eti loumami yamu Polokafo aya ebawau ya melege wanite hafute (1 ½) ya Goti kala api gilipi minaiye.

¹²Ido Galio ya Akaiya ebau kiyaba imo kamenalalo ya Yuda wenena yate seni-muluni olu lawoko meleti Polo ya olu kalo mele edenune, lotu ka olufe lo-lo imo we minaidoka ilimitu uti ¹³eti lamo, Wewa yakafo Goti ouniluni-kani ya umunawae, lotu kani fiyami ya mona api gilipaito monawa meyalu melatoma lo melami ka ya fukenagilae, lotu olu kalo mele edae. ¹⁴Etiti olu kalo mele edatu, Polokafo kawa ya itibito logiminae, lotu ifa, Galiokafo Yuda wenena eti logimami, Aiyo, linatu Yuda wenena, aya we yakafo wenena koni wiyafemo, ido ailo mona nosámami melami ka ya lonomamo neko, efe lotu koligi ne.

¹⁵ Etito nefa, linate ya kaki, ido kuliniki, ido linanimo lo melami katinaki yamu moila fiyamo ya linanimo yate kawa ya olufe lalo. Ka yaidana oto ka ya kolinamo ya olufe ádenamo ne, loto logimito ¹⁶ka olufe lo-lo amo numuguti gilifi fulalo, lito kimiwe yate gilifi fulato feka wae. ¹⁷Feka uti muki yate Yuda wenena mono numuna kiyaba we kuliya Sostenesi ya eyeti ana-kinyanalo oluti ka olufe lo-lo amo numuna kolaleka oloto yalo ofo minafa, Galio yakafo geyeto netawa yamu kala mumudi kiyámaiye.

Polo itibito Antiyoku wimo ka

¹⁸Ena Polo ya Kolinti numudo kamena fana minomo ditoto Yesu mono wenenala fulo gedeito Silia ebau unae, loto sipiku idaito, Pilisilate ido wanafo Akuilateki sipiku diti Silia ebau amoki lakoina wae. Lakoina wato, ido komu Senkilia numudo fulito unagolimo kamena ya ka ma auma wito lo mele umami yamu atela yowala fukaiye. ¹⁹Atela yowala fukaito, uti Efesusi numudo fedeti yalo Pilisilate ido Akuilate ya fulo gedeito aimola ya Yuda wenena mono numunigu dito Yuda wenena yaki ka lokoli-fakoli o minae. ²⁰Eti o minato, mate loumamo, Kamo ya kamena fana lamoki minenane, loumafa, itibito logimami, E'e, loto logimaiye. ²¹Eti logimito fulo gedeito unagolimo kamena eti logimami, Gotikafo namo ya kofa itibito enane, loto kolinami ya itibito linate minado ya enagolowe, loto lo mele gedoto, sipiku dito Efesusi numudo fulito wiye. ²²Fulito uto Sisalia ebau fedeto mikalo lumuto uto mono wenena mau minadoka dito aiyo-koiyo logimitoto aiga yaloti lumuto Antiyoku numudo itibito wiye.

²³Antiyoku numudo itibito uto yalo kamena ma minototo ebawa fulito Yesu ege melamo wenena muki ani olu faka loneto auma witiko koli kikite-

nawae, loto Galesia ido Filigia ebau yau numudo-numudo monimo wiye.

Apolosikafo Efesusi numudo lo oloto melami ka

²⁴Ido Yuda we ma kuliya Apolosi ya Alekisadilia numudo kedamo ya fulito Efesusi numudo oto minaiye. Aya wewa ya ka manenau nemo we mono lufuwa ya katoto koli fuli limo ne. ²⁵Ido ka mono api ilibamo wenenala ya Wekola kanulalo moninawamo mona ya moda api ilibato, kolife loto kolami ne. Ido neta naba ne, loto Yesu kala ya auma wito lo oloto mele gimi-gimi o minaifa, Yoni noku wi gedami mona yamuko kolaiye. ²⁶Wewa wenena kolini kolámami ya Yuda wenena mono numunigu auma wito api gilibaito, Pilisilate ido Akuilate ka limo koliti numunigu ilimiti uti nasafili o edeti, Goti kanula moninami ya ma enu witi efe loti api ilibaiye.

²⁷Ena Apolosi ya Akaiya ebau unae, loto kolaito, Yesu mono wenenala yate aiyo-koiyo lo edenawae, loti Yesu ege melamo wenena yalo minado ya lufuwa wi fulo gedae. Wi fulo gedato, uto numudo fedeto Goti nasafili o gedaito Yesu koli kikito umamo wenena ya auma wito ani olu faka liye. ²⁸Yamu uto wenena omunido ka auma wito Yuda wenena ka lamoma olu afima o edeto, mono lufuwa katoto etito Yesu ya Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya ne, loto api gilibilibili iye.

Polokafo Efesusi numudo lo oloto melami ka

19 Apolosi ya Kolinti numudo minaito, Polo ya luwa fi kanu dito uto lumuto Efesusi numudo fedeto yalo Yesu ege melamo wenena maleka olu oloto pito ²eti loto loga o gedami, Linate Goti koli kikito umado ya Ouna Felegakafa seti-muludigu mino gedaife? loto loga o gedaito, amo yate itibiti

loumamo, E'e, Ouna Felegaga ne, loto ma kolámonimo ne, loti itibiti loumae. ³Loumato, Polokafo eti logimami, Yamu ya yalate nena ka koliti mono noku wiyae? loto loga o gedaito, Yoni kala api lilibamo ya kolito mono noku wiyone, loumae.

⁴Eti loumato, Polokafo eti logimami, Yoni ya wenena monani nosámami meni umuti, senimuluni olu eleyapa wiyamo wenena ya noku wi gede-gede o minoto, ido Yuda wenena eti logimami, Linate ya nege enami we ya koli kikito umalo, loto logimaiye. Wewa lo edami ya Yesu ya ne. ⁵Kawa limo ya kolititi Yesu kuliyalu ya noku wiyae. ⁶Noku wiyato, Polo anakafa maninido melaito, Ouna Felagagakafo seni-mulunigu mino gedaito luwa-lawá ka loti Goti kala lo oloto melae. ⁷Etiti lo oloto melamo wemomo ya tuwelu (12) wemomo minae.

⁸Ena ikana tili (3) Polo yalo minoto, Yuda wenena mono numunigu dito wenena minamo ya kani finae, loto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kala ya fokito auma wito logimi-gimi iye. ⁹Auma wito lokoli-fakoli minaifa, wenena maleka seni-muluni gedimo koli kikitámamo yate wenena omunido Wekola kanula gilíbami mona ya kamana kiyae. Yamu Polo fulu gedeto Yesu ege melamo wenena gilimito uto kamana-kamana ya Tilanusikafo ka lo oloto melami numunau yau dito wenena yau minamo yaki auma wito lokolifakoli o-o iye. ¹⁰Ido melege lele yalo Polo eti omo wito yamu Yuda ido Giliki wenena muki Esia ebau minamo yate Wekola kala ya moda koliti, maleka koli kikitato, maleka koli kikitámae.

Sifa nalafomota Satani kimiwela olu fulamo ogoufámamo ka

¹¹Gotikafo aimola aumala gilíbami neta aumafofo limo mona gilibinaiye, loto auma ya Polo analo melaito, netawa

naba ya gilibi-gilibi iye. ¹²Yamu wenena yate Polo lafo-lafola ido ukanalo owo ya ukanalo olami netawa ya oluti neta kilamo wenena minado uti ukanido melato, neta kilamo ya olu faka lito, ido Satani kimiwela seni-mulunigu mino gedamo yaki fulu gedeti u-u ae.

¹³Ena Yuda wenena maleka eba nedo-nedo moniti Satani kimiwela wenena seni-mulunigu mino gedamo olu fulamo lono olu minamo we yate Wekola Yesu kuliyalu olu fulu gedenuwe, loti eti lamo, ka auma wito logimone. Kolalo. Yesu ya Polo lo oloto melami kuliyalu wenena fulu gedeti walo, loti logimigimi ae. ¹⁴Ido Yuda we ma yokila ki umamo we kiyabani we Sikefa ya nalafomota seweni (7) yate Satani kimiwela wenena seni-mulunigu mino gedamo olu fulamo lonowa ya olamo ne. ¹⁵Lonowa olamo ya fo kamana ma Satani kimiwela yakafa itibito eti logimami, Yesu ya eyeto, Polo yaki eyomoma nefa, linate ya kema ma minae? loto itibito logimaiye. ¹⁶Logimaito, Satani kimiwela siya-mulunau mino edami we yakafa ayalo wemomowa muki ya auma wito ginito, olu afima o gedeto ukanido owo ya fekali-makali ito ukanido wanuni bubu lito, numunauti lumuti koli wae.

¹⁷Kawa ya Yuda wenena ido Giliki wenena Efesusi numudo minamo ya koliti koli naba-naba gimaito, Wekola Yesu kuliya ya olu faka lae. ¹⁸Ido koli kikitamo wenena minagu yauti wenena so loti yate seni-muluni olu eleyapa witi wenena omunido monani nosámami mele-mele amo yama ya olu oloto pito lomo wae. ¹⁹Ido wenena so loti ya kibe-lusa ki-ki amo yate oti kibe-lusa ka lufuwa wiyamo bukunina ya oluti oti wenena omunido yoku kiyamo ne. Ido kibe-lusa bukuninawa yoku kitamo ya meinala ya katamo kifanala siluwa fifiti tauseni (50,000) yaidana ne. ²⁰Etito

Wekola kala kuwa ya auma wito mikau-mikau upatomo wimo ne.

²¹ Etito netawa fuli lido ya Ounakafo Polo loumaito kolami ya Masedonia ebau ido Akaiya ebau uto Yelusalemu ya unae. Uto yalo minototo ya Lomuka yaki unae, loto kolaiye. ²² Eti loto kolami ana olu faka limo we lele Timotite ido Elastusite ya Masedonia ebau yau gilifi meleto aimola ya Esia mikalo kamena maleka yalo minaiye.

Efesusi numudo fina fiyamo kani

²³ Ena aya kamena yalo Wekola kanula gilibami mona yamu wenena finakona ka naba-naba lomo wae. ²⁴ Ido yalo siluwakafo ekeina neta olufe lo-lo imo we ma nemo kuliya Demitiliusi yakafo suki goti kuliya Atemisi mono numunala lebona imo kefo-efema ya siluwakafo olufe limo ya kifana lonodo olamo wenenala lono olato, wenena netawa eyeti meina fi-fi anako, yamu kifana naba olu-olu ae. ²⁵ Ido wewa yakafo lonodo we ido lono yaidana oti olamo we olu mau wi gedeto eti logimami, Wenenate, kolalo. Lalimo lonowa olonimo ya meina naba-naba olu-olu minone, ya koli minae. ²⁶ Koli minoti ido wewa Polo yakafo oto mona melami ya moda eyeti koli fuli lae. Amokafo eti limo, Wenena anikafo goti lebonani olufe lamo ya goti neta kula minámaiye, loto auma wito logimaito, wenena so loti ya kawa koliti ona liye, loti koli kikitae. Ido Efesusi numudo amaleka yaki eti oto ido Esia ebalo-ebalo yaki mona yaidana oto melaiye. ²⁷ Etito mona meleto ka limo yamu wenena yate lalimote meina lonote ya nosámaiye, loti lenagilae. Ido yako minámaiye. Gotite Atemisi mono numunala ya lalo eyámenagilae. Ido aya gotiwama Esia mikau-mikau minamo wenena ido mikau-mikau minamo wenena ya ebola lo-lo minamo gotiwa ya fa wena ne, lenagilae, loto logimaiye.

²⁸ Eti logimaito, wenena mau naba minamo ya kawa koliti seni kala-kala naba-naba lito, ya apito au naba loti eti lamo, Atemisi ya lamo Efesusi minonimo wena nabate ne, loti ka naba au-au loti lo minae. ²⁹ Etiti au lo minoti wenena muki numuna meya nabau minamo ya au lo filiga-filiga oti we lele Masedoniakati Polo ege wami kulini Gaiyusi ido Alistakusi ya ani-kianido oluti ika oti gilimiti numuna nabau wenena mau wi-wi amo ebalo oluloti wae. ³⁰ Oluloti wato, ido Polo yakafo wenena mau minamo omunido uto logiminae, loto kolaiya, Yesu ege melamo wenena yate eti ámenaiye, loti olu kiki lae. ³¹ Eti ato, eba kiyaba we maleka Polo wenenala minamo yate mau wi-wi amo ebalo ya áumo, loti amodoka ka fulo edae.

³² Ido wenena mau minamo ya kanimanini u kopa wito, wenena maleka ya ka ma au lo minato, ido maleka yate ailo ka ma au lo minato, ido wenena so lamo ya nena monamu oti mau wi minafe? Mona ya kolámoti kani ligi-ligi ki minato. ³³ Ido Yuda wenena yate Alekisada ya itufu fulo mau minamo wenena omunido itato mau minagu yauti malekate au loti, Eti logimo, loti logiminami ka ya loumae. Eti loumato, amokafo logiminagolowe, loto kolito wenena mau minamo, Ka ádalo, loto ana fulaifa, ³⁴ Yuda we ma nemo yamu ya eyetiti weni lako meleti kamena fana tu (2) awa ya au loti eti lamo, Atemisi ya lamo Efesusi numudo minonimo wena nabate ne, loti au loti lomo idae.

³⁵ Au loti lomo idato, numuna meya naba kanisole lufuwa wi-wi imo we yakafo sodoti minalo, loto ya eti logimami, Efesusi wenena, wenena muki eba negu-negu yaki kolamo ya lamo Efesusi wenena minonimo ya Atemisi mono numunalaki, ido mono kifanama ya kosinauti lomami yaki kiyaba o-o minone, loti koli minae. ³⁶ Yamu ya

kawa onale, loti kolonimo nenako, we makafo etito minámaiye, loto lenami we ma minámaiye. Yamu linate sodoto minoti neta olu kopa ámaló. ³⁷We-wama lele Gaiyusite ido Alistakusite ya ani-kiyanido oluti gilimiti amalo afa, mono numude yauti neta ma ugele olámoti, ido Atemisi kamana kiyámaiye. ³⁸Demitiliusi ido lonodo we auwafo-mota yate olu kalo mele gedene, loti kolitima ka olufe lo-lo amo kamena melenawado yalo oti olu kalo mele gedewawae. ³⁹Ido linate ka ma minagetoma numuna meya minamo wenena kiyabani we wenena olu mau wi gedewawamo kamenalo ya aya kawa eti logimalo. Inate yate kawa koliti olufe lenawae. ⁴⁰Ido etito onema fina fito au naba lonimo yamu Lomu kimiwe yate olu kalo mele ledeti lifima itibito o ledato lamo mona melonimo yamu ka ma itibito logiminumo ogoufámenagolone, loto logimaiye. ⁴¹Eti logimitoto wenena mau minamo ya gilifi fulaito wae.

Polo Masedonia ebau ido Giliki mikau wimo ka

20 Ena wenena ka au naba-naba lamo ya fultato, Polokafo Yesu ege melamo wenena olu mau wi gedeto seni-muluni olu auma wi gedename ka logimitoto, Minalo, loto fulo gedeto Masedonia ebau ya wiye. ²Uto aya ebau ya monimo uto mono wenena ya seni-muluni olu auma wi gedename ka nabababa logimi-gimi omo uto uto aiga Giliki mikau namo Luka minodoka ya fedaiye. ³Fedeto yalo ikana tili (3) minototo sipiku dito Silia mikalo unagolifa, aya kamenalo Yuda wenena yate ofo fulunuwe, loti ka lo kifamo ya kolitoto mikalo Masedonia ebau ya uto Siliaka itibito unae, loto wiye. ⁴Wito, ido Belia numudoti we Pilusi nalafo Sopatale, ido Tesalonaika numudoti wemomo lele Alistakusile ido Sekudusile, ido Debe

numudoti we Gaiyusile, ido Timotile yaki, ido Esia ebaloti we Tikikusile ido Tolofimusile yaki lakoina wae. ⁵Wewa yate komu uti Tolowasi numudo kiya-bate minato, ⁶ena foliwa ya beleti olu efe loti fudenami neta yisi melámoti faifa kito no-no amo foliwa ya fuli lito lamo sipiku dito Filipai numudo fulito uto fo kamena faifu (5) ya uto uto Tolowasi numudo fedeto yalo fo kamena seweni (7) ya minone.

Polokafo Tolowasi numudo Yutikasi folaiaguti olu nedi edami ka

⁷Ido salele komu kamenalo wete-neta ido mono kobina ya nenune, loto mau wiyogeto Polo ya leda unae, loto kolainako, yamu wenena logimimo wito luwaila duwa-duwanaka wiye. ⁸Etito logimaito, mau minonimo eba ya numuna mulalo mulalo oti kuwamo numuna feiya lamu so loto nemo numugu Polokafo logimami ne. ⁹Ido ebawau ya we kofawe ma kuliya Yutikasi numuna widuwa fuko melamo ebalo amedoto minoto Polo ka lo minaito, wewa omuna fifi omo uto uto moda oku onototo numuna mulalo akawamati mofuluto lumuto lumuto waka afuma mikalo fou lito, analo olu faka lafa, moda folaiye. ¹⁰Folaito, Polokafo lumuto kuba wito wewa kofawe ya abusa wito eti limo, Koli kolámalo. Omuna kofawa ne, loto logimaiye. ¹¹Eti logimito itibito numuna mulalo ya dito, konuma beleti ya leketo noto, kamena fana logimimo uto uto, ko lido yalo fulo gedeto wiye. ¹²Wito, wenena yate we kofawe ya omuna kofawa nemo yamu seni-muluni olu you lo gedaito, ilimiti numunalau wae.

Polo Tolowasi numudo fulito Miletusi numudo wimo ka

¹³Polo mikalo Asosi numudo unae, loto limoma nenako, lamo sipiku dito Asosi numudoka komu uto yalo kat-

ula oto sipiku ilimito unune, loto etito wone. ¹⁴Etito uto Asosi numudo kat-ula oto, sipiku ilimito Mitilini numudo ya u fedone. ¹⁵U fedeto leda ya ebawa fulito kuwo no mulalo uto Kiyosi ebalo ya u adu fedeto, oku onototo leda ya no mulalo monimo uto Samosi ebau ya fedeto, oku onototo yaloti Miletusi numudo u fedone. ¹⁶Ido Polokafo kolami ya Yuda wenena foliwa kuliya Pentikosi fedainako, alako uto foliwa fedenaido Yelusalemu minenae, loto kolainako, Asia ebau yalo kamena fana minotenune, loto Efesusi numuna ya elita oto fulito unune, loto kolaiye.

Polokafo Efesusi numudo kiyaba we logimami ka

¹⁷Ido Polokafo Miletusi numudo yalo minoto yalekati Efesusi numudo mono kiyaba we ya namodoka alo, loto ka fulo gedaite, ¹⁸koliti amo minaido o fedato, eti loto logimami, Namu Asia ebau komu kamena o fedomo yalomati kamena fana linateki lakoina minomo yama monane koli minae. ¹⁹Etiti koli minamo ya Yuda wenena yate namo ya olu afima nedunune, loti lo kifamo yamu sene-muluneu keina nabanaba koli minofa, Wekola kouba-naba o ede-ede o minomo ya kuline olu faka ádotu kufu omo ya koli minae. ²⁰Ido linate kolamo ya namo adi olu faka lenami ka ma ya olu falukámowe. Wenena mau wiyado omunidoti numuniguti ya uto api gilimigilimi omo ya moda ko minae. ²¹Ido Yuda wenena ido Giliki wenena monani nosámaidokati yati olu eleyapa witi Gotidoka ekeleti Wekolate Yesu koli kikitito umalo, loto aumafofo loto logimigimi minomo ne. ²²Ido oiya ya Ouna welalo meyalo melete, Yelusalemu numudo unagolowe. Yalo neta ma fede numunami ya kolife ádowe. ²³Kolife ádofa, Ouna Felegagakafa lonomami, Numudo-numudo unanimo ya nela wi

kedato, seka-mulugau keina naba-naba kolinanimo ne, loto fuka ka lonomaifa, ²⁴kolini kolámowe. Nofu fulunawamo yamu kane mumudi kiyámowe, E'e, kanuwa moinomom kanu ya meyalo melete, monimo woneto fuli lenaiye, lotoko koli minowe. Ido lonowa ya Wekola Yesukafo anelo melami lonowa ya olumo idoneto fuli lenaiye, lotoko koli minowe. Gotikafo nasafili o ledami kala kuwa lalo ya lo oloto melomo idowe.

²⁵Ena oiya kolomo linate muki minagu ya monito Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami ka ya lo oloto mele gimigimi omo wenena muki yate namo kone-wene kofa neyámenagilae. ²⁶Yamu onema ka aumafofo loto logimowe. Linate minagu yauti we ma u kopa unami lifimala ya namodoka minámenagoliye. Lifimala moda linate-doka minenagoliye. ²⁷Yamu Gotikafo eti enae, loto kala lalo kiyami neta muki ya moda lo oloto mele gimitoma ne. ²⁸Ido linate ya linanimo oudi-luti-kati koti kiyaba lalo o minoti ido Ouna Felegagakafa linate ya mono wenena kiyabani we minenawae, loto logimami mono wenenatinawa yaki koti kiyaba laloko o gedalo. Linate sipisipi kiyaba we yaidana oti minoti Goti monolalo mau wi-wi amo wenenala ya aimola wanula yakafo meina fitami wenenala ya kiyaba laloko o gedalo. ²⁹Ido kolomo ya fulu gedoneto wenena kula fadena yaidana amo yate linatedoka o fedeti mono wenena olu kopa o gedenawamo ne. ³⁰Ido yako minámaiye. Linanimo minagu yauti ma oloto piti mono wenena koni wiyogeto oti lege melenawae, loti lenagilae. ³¹Yamu koti kiyaba oti minalo. Namu logimigimi o-o omo ka yama ya kati ki minalo. Kawa ya melege tili (3) yalo siniku ido fo lido ya linate muki kolito kufu oto koti kiyaba oti mi-

nenawae, loto etito fuka ka logimomo womo ne.

³²Ido oiya ya linate Goti analo meloneto, nasafili o ledami kalakafo kiyaba o gedenaiye. Aya kawa yakafo olu auma wi gedeto, ido felegaga o gedami wenena minagu yau linate eba ma giminaiye.

³³Ido we ma kifanala siluwafe, ido kifanala golife, ido ukana owofe, ko lalo meleto olunae, loto kolito aku ádowe. ³⁴E'e, namo ane yakafo lono oluto neta ma ko ánomo neta ya meina fito, wenenane yaki netamu moni wilama ya ani olu faka lo-lo omo monane ya moda eyeti kolife lo minae. ³⁵Ido neta-mata muki oto meleto omo ya lonowa yaidana oto olonimo yakafo wenena aumani minámami ya ani olu faka lokele, loto gilibowe. Yamu Wekolate Yesu aimolakafo eti limo, We makafo we ma ya neta faifa umunami ya siya-mulunau lalo kolinamila yakafo we ma neta umaito, faifa olunami we siya-mulunau lalo kolinamila ya olu afima o edenaiye, loto limo kati meletenaiye, loto kati ki-ki o minalo, loto logimaiye.

³⁶Polo ka lo fuli loito mono kiyaba we lakoina minamoki muki kiyani umola fiti Goti loumae. ³⁷Goti loumato, wenenana yate kufu nema oti abusa witi mudo edato, ³⁸Polokafo eti logimami, Namu kone-wene ya kofa neyámenagilae, loto logimami yamu senimulunigu keina naba-naba koliti ilimiti uti sipiku fulo edae.

Polo Yelusalemu wimo ka

21 Ena yalo lamo wenenawa yama fulu gedeito sipiku dito no mulalo efe loto uto Kosi ebau fedeto, ledawa ya Lodesi ebalo ya u fedeto, ido yaloti uto Patala numudo fedone. ²Fedeto yalo sipi ma Fonisia mikalo unae, loto o minaito eyeto yau dito wone. ³Uto Saipulusi mika kuwo no muliti nemo ya eye-

toto ebawa ya ade adowaleka neto ya fa fulito, uto uto Silia mika ya eyeto, uto uto Taiya numudo fedone. Yalo sipikuti koukame oluti mikalo melenawae, loti lae. ⁴Eti lato, ya sipikuti lumuto uto numudo dito, Yesu ege melamo wenena moni wilinune, loto uto geyeto, fo kamena seweni (7) yalo amoki lakoina minone. Minogeto, Ounakafo Yesu ege melamo wenena logimaito, amo yate Polo ya Yelusalemu numudo ya áumo, loti auma witi loumae.

⁵Eti loumafa, amoki minenumo kame-nate ya fuli lotaito, aya ebau ya fulito ya kofa unagolone, loto wone. Wogeto, Yesu ege melamo we muki yaki ido olonibo nomilipaniki lilimiti numuna meya nabauti no anawalo uto akelo kiyade umola fito Goti loumone. ⁶Goti moda loumutogeto, Walo, lolomato, ido, Minalo, logimitoto sipiku idogeto numunidoka itibiti wae.

Sisalia ebau polofete Agabusikafo Polo loumami ka

⁷Ena lamo Taiya numudo fulito sipiku ya minoto uto uto, Tolemesi numudo fedeto, sipikuti lumuto yalo mono wenenate geyeto aiyo-koiyo logimito fo kamena lawoko amoki minone. ⁸Minoto ledawa ya numunawa ya fulito uto uto Sisalia numudo fedogeto yalo we ma Goti kala kuwa lalo lo oloto mele-mele imo we kuliya Filipi amoki minone. Wewa ya kiyaba we seweni (7) ya minagu yamati ne. ⁹Ido olulafo fo (4) we ámuti ya Goti kala lo oloto mele-mele o minae.

¹⁰Ido lamo ya yalo kamena maleka minototo polofete ma kuliya Agabusi Yudia eba fulito lamodoka ya lumuto aiye. ¹¹Amokafo lamodoka oto Polo kimela ya oluto aimola ana-kiyana ya nela wito eti lolomami, Ouna Felegaga yakafo eti limo, Yuda wenena Yelusalemu minamo yate kime aboga

ya etiti nela wi edeti ailo feka wenena anido melenagilae, loto limo ne, loto lolomaiye.

¹²Kawa eti lolomami ya kolutoto lamoki ido wenena yalo minamo yaki Polo ya Yelusalemuka ámunaiye, loto ilulu kuto loumogeto, ¹³Polokafo itibito lolomami, Nediti kufu oti keina nomae? Yelusalemu unamo ya nela wi nedewawae, loto koli kolámowe. Ido Wekola Yesu kuliya yamu fulunamo yaki yamu sene-muluneu keina kolámowe, loto lolomaiye. ¹⁴Eti lolumuto ka loumonimo kolámaito, fulito eti lonimo, Wekolakafo kala lalo kiyaido eti enaiye, loto kolone, loto lone.

¹⁵Eti loto koukamete olufe loto Yelusalemu ya unune, loto idone.

¹⁶Yesu ege melamo we maleka Sisalia numudoti ato, lamoki lakoina wonimo wenena ya lilimiti uti we ma amoki minenune, loto kolonimo numunalau ya fulu ledae. Wewa ya kuliya Nasoni ya Saipulusi ebau yauti ami we adeinati Yesu ege melami we ne.

¹⁷Ena Yelusalemu o fedogeto Yesu mono wenenala yate leyeti seni-mulunigu lalo koliti aiyo-koiyo lo ledae. ¹⁸Aiyo-koiyo lo ledato, leda ya Poloki lamo liliga maki Yemusi eyeto lokoli-fakoli enune, loto amo nedo wogeto yalo mono wenena kiyabani we muki minae. ¹⁹Minato, Polokafo aiyo-koiyo ka logimito ailo feka wenena minagu yau mono lono olami yamu Gotikafo neta mona-mona imo ka ya muki logimaiye.

Polokafo kiyaba we kani meyalo melami ka

²⁰Kawa logimami ya koliti Goti kuliya olu faka loti ebola lo minae. Ena amote Polo eti loumamo, Kolabe? Yuda wenena so loti tauseni-tauseni yate oti koli kikitamo muki ya lo melami ka aumafofo

loti meyalo mele-mele o minae. ²¹Eti minafa, wenena malekate kamokafo Yuda wenena ailo feka wenena ebanido minamo wenena ya Mosese lo melami kala ya fuliti nomilipati ukanigu Goti ainala fukámoti, Yuda wenena monanina meyalo melámalo, loto api gilibane, loti lae. ²²Yamu nedi-nedi enune? Wenenawa eti lamo ya Yelusalemuka moda o fedetane, loti koli fuli lenawamo ne. ²³Yamu ka ma lokomogeto kolito ya eti enane. Kolo. Lamo minoniguti we fo (4) Goti omunalo ka lo meleti edamo ya ne. ²⁴Wewa ya gilimito lakoina uto amoki ukani-luni-kani noku witi olu felegaga mo loto minenune, loti mona melenawamo yaidana oto meletoto, ido ofo ki Goti umunawamo neta ya meina fi gedeto gimageto fuli liye, loti ateni yowala fuko gedenawae. Etito wenena muki yate mona melenanimo eyeti kamomu ka lamo ya ka ona minámaiye, loti koliti kaimoka lo melami ka ya meyalo meletoto minane, loti kolinawae. ²⁵Ido ailo feka wenena koli kikitamo wenena ya mona etiti melenawae, loto etito ka lufuwa wito fulu gedonimo ne. Ido suki goti konuma-kobina ofo ki gimamo ya linate moi witi ánaló. Ido wanu yaki moi witi ánaló. Ido neta ma kenobalalo ipili witi ofo folamo yaki moi witi ánaló. Ido kopa-napa olu onamo mona yaki melámalo, loto ka lufuwa wito fulu gedone, loti loumae.

²⁶Ido ledawama ya Polokafo we kusema gilimito uto, ukani-luni-kani noku wito, olu felegaga mo loto minenune, loti mona melamo ya amoki lakoina melaiye. Monawa ya meletoto felegaga kuliyai numuna nabau dito yokila ki umamo we ya ukani-seni-muluni olu felegaga mo lenawamo kamena ya fuli lenami ka logimito, ido wewa Goti yokila ki umunawamo kamena ya mele gimaiye.

Polo felegaga kuliyai numuna nabau minaito, nela wi edamo ka

²⁷Ena fo kamena seweni (7) yama mino fuli lenagolito Esia mikaloti Yuda wenena malekate Polo felegaga kuliyai numuna nabau minami ya eyeti wenena mau minamo muki ile fali senigu wiyato uti ana-kijanalo oluti ²⁸au loti eti lamo, Isilaeli wenenate, ade olu faka lalo! Aya ama wekafo mikau-mikau monito wenena muki mikau-mikau api gilibami ya lamo Yuda wenena minonimoki, ido lo melami kate yaki, ido numude ama yamuki kamade kito ka nosámami api gilibaiye. Ido yako minámaiye. Aya fel-egaga numude naba kilalau Giliki wenena gilimito dito felegaga ebate amau yaki olu ladi o edaiye, loti au loti lae.

²⁹Eti lamo ka ya komu Efesusi numudoti we ma kuliya Tolofimusi numuna meya nabau ya Polote lakoina minaito, ya geyanako, ya Polokafo wewa ilimito felegaga kuliyai numuna nabau ya idaiye, loti kolae.

³⁰Eti loti koliti numuna meya nabau minamo wenena muki ya ile fali senigu witi eba nedonedoti oluloti oti mau witi uti Polo ana-kijanalo oluti felegaga kuliyai numuna nabauti ika oti feka lomato ayalo kenemane oti kanu muki ya moda kuwae.

³¹Ido wenena yate Polo oluti ofo fulunune, loti o minato, Lomu kimiwe kiyabani we wenaba yakafo Yelusalemu minamo wenena muki seni kala-kala lito, ka naba-naba loti, fina fi minae, loti lamo ka ya kolito ³²ayalo ya kimiwe kiyabani we malekaki ido kimiweki gilimito oluloti wenena mau minado ya wato, kimiwe kiyabani weki kimiwe geyetiti Polo ofo minamo ya fulitae.

³³Ofo fulitato, kimiwe kiyabani we wenaba yakafo Polo nedo uto ana-kijanalo oluto aini nela gedimo lele yakafo nela wi edalo, logimito wenena mau minamo

loga o gedami, Aya we ama ya kema ne? Ido nedi-nedi iye? loto loga o gedaifa, ³⁴wenena mau minamo maleka ya ka ma au-au loti lato, ido maleka ya ka ailo lomo wato, ido wenena ka naba-naba lanako, kimiwe kiyabani we wenaba ya ka ona ya olu oloto piyámoto, kimiwela eti loto auma wito logimami, Polo ilimiti kimi numunau ya walo, logimaiye. ³⁵Eti logimami ka koliti Polo ilimiti uti kimi numuna naba kanu-wela latalo yako u fedafa, wenena mau minamo ya ofo fulunagilamo yamu kimiwe yate Polo olu faka loti oluti numugu idato, ³⁶gege wamo yate, Ofo folalo. Ofo folalo, loti au loti lomo wae.

Polokafo wenena mau wiyamo logimami ka

³⁷Ido kimiwe ya Polo kimi numuna naba lulau oluto dinune, loti ato, amokafo kimiwe kiyabani we wenaba, Ka ma lokumunafao? loto loga o edaito, kiyaba wekafo itibito eti loumami, Giliki ka kolanimi nefe? ³⁸Kamo ya Isipi we ma gamani yaki fina finune, loto we nosámamo fo tauseni (4,000) ya gilimito eba fafato yau wimo wema ya minabe? loto loga o edaito ³⁹Polokafo itibito loumami, Namu Yuda we minowe. Numune meya ya Silisia ebau kuliya Tasusile, loto ya kuliya dito nemo numuna ne. Ido wenena ka logiminafao? loto loga o edaiye. ⁴⁰Loga o edaito, ya kimiwe kiyabani wemakafo, Faifa logimo, loto loumaito, Polokafo latalo nedi minoto wenena mau naba minamo ya ka ádenawae, loto ana olu faka lito ka ádoti minato, Yuda wenena inanimoni kanidokati ka eti logimami,

22 Koinanefo-mota ido menefo-mota, ligiya lo nedamo ka yamu itibito logiminagolowe. Kolalo, loto logimaiye. ²Eti logimami kawa ya inanimoni kanidokati logimaito, wenena koliti ka kedámae.

Ka kedámato, Polokafo eti limo, ³Namo Yuda we minofa, onefokafo Tasusi numudo Silisia ebau ya kedeto nilimito amau aito, ya naba idomo ne. Ido Gamaliyeli yakafo api nilibito Mosese lo melami kalalo meyalo melenaiye, loto lo melami ka autefo-mota meyalo mele-mele amo ya api nilibaito, inate onema amau minamo yaidana oto Goti lonola auma wito olunae, loto olu-olu minomo ne. ⁴Etito Yesu kanulalo moinamo wenena ya kaila fi gedeto gini fulunae, loto kimiwe ya we wena ani-kiyanido oluti gilimiti uti nela numugu fulo gedalo, loto logimi-gimi omo ne. ⁵Ido Goti yokila ki umamo we wenabaniki ido kanisole we muki yaki namo monane koli minanako, ya ona liye, loti lenagilae. Ido yako minámaiye. Amodoka lufuwa witi Yuda wenena Damasikusi numudo minamo fulo gedamo lufuwa ya oluto uto Yesu kanulalo moinamo wenena ya nela wi gedeto gilimito itibito oneto Yelusalemu kiyabate we yate lifima giminawae, loto moni-moni omo ne.

Polokafo Yesu koli kikito umami monawa ya logimami ka

(Ap 9:3-19, 26:12-18)

⁶Etito kanudo ya monimo uto folilo Damasikusi numuna olu alili meleto woneto kaita kosinaiti lamena naba yakafo ogona o nedeto lamena naba iye. ⁷Lamena naba ito, mikalo lumu fou loneto, ka nola yakafo eti loto lonomami, Solo, Solo, nedito kaila fi nede minane? loto lonomaito, kolito ⁸Wekolao, kamo kema minane? loto loga o edoneto, amokafo itibito lonomami, Namu Yesu Nasalete numudoti kamo yakafo kaila fi nede-nede minanimo we ya minowe, loto itibito lonomaiye. ⁹Eti lonomaito, wenena namoki moinonimo

wenena ya lamena eyafa, ka nola limo ya kolife ádae.

¹⁰Kolife ádato, Wekolao, nedi enae? loto loga o edoneto eti loto lonomami, Mikaloti nedito Damasikusi numudo wageto yalo lono muki komoneto olunanimo ka we makafo lokumunaiye, loto lonomaiye. ¹¹Lonomaito, lamena yakafo lamena naba oitainako, omune likaito, namoki moinamo wenena yate anelo oluti Damasikusi numudo nilimiti wae.

¹²Nilimiti wato, yalo we ma kuliya Ananaiyasi minodo aiye. Wewa yakafo Mosese lo melami kala auma wito meyalo mele-mele imo, ya Yuda wenena yalo minamo muki omunido we lalo nemo we yakafo minodo oto, ¹³adu nedi minoto eti limo, Wenenane Solo, omuga kofa eyo, lito ayalo ya moda eyomo ne. ¹⁴Ena Ananaiyasi yamo eti lonomami, Autefo-mota Gotinina yakafo mona etito melenane, loto kala lalo kiyami monala ya kolife loto kolinane. Ido we monala efe limo nemo we ya eyeto welauti ka limoma ya kolinane, loto iyaina o kedaiye. ¹⁵Ido muki neta moda koto kolito animo ya kuliyallo wenena muki lo oloto mele giminane. ¹⁶Ido oiya ya nedito kiyaba kofala fana ane? Neido. Neidageto mono noku wi kedoneto ane olu faka lo, loumageto lifimaka kilili o kedonagoliye, loto lonomaiye.

Wekolakafo Polo ailo feka wenenadoka ilifi melami ka

¹⁷Ido aiga namo Yelusalemu itibito uto felegaga kuliyai numuna nabau dito Goti loumu minodo ya famo yaidana oto koto Wekola ya eyomo ne. ¹⁸Eyoneto, amokafo eti lonomami, Numuna meya naba amalo minamo wenena kane logiminanimo ya koli kikitámenagilanako, yamu alako Yelusalemu ya fulito wo, lito ¹⁹itibito loumomo, Wekolao, aya wenenawa ya namo Yuda mono

numuna negu-negu koli kikitamo wena ya nela numugu fulo gedeto kefa gininae, loto u-u omo yama kolife loti koli minae. ²⁰Ido Sitifeni ya kaka kuwa lo oloto mele-mele imo we ofo folamo kamenalo nanimone yalo minoneto eti ato sene-muluneu lalo ito ofo folamo we ukanido owo ya kiyaba minomo ne, loto lounowe. ²¹Loumoneto, Wekolakafo eti limo, Kamo ya numuna eba faiga mauka ailo feka wenenadoka kilifoneto ya wo, loto lonomaiye, loto logimaiye.

Lomu kimiwe kiyabani we wenaba yakafa Polo kiyaba edami ka

²²Ido wenena mau minamo yate Polo ka limo ya kolimo wafa, Wekolakafo ailo feka wenenadoka kilifoneto wo, loto lonomaiye, loto limo ka yamu aumafoko loti au-au loti eti lamo, Aya wewa ya mikalo ama omuna kofawa minomo dinami ya fe ádaiye. Ofo folalo, loti au-au lae. ²³Ido auma witi au-au loti ukanido owo mulalo wiyamo ya kololototi momupa ya kiliti fulo akaiya akaiya o minato, ²⁴kimiwe kiyabani we wenaba yakafa eti limo, Ilimiti kimi numunau ya uti wenena nena-netamu auma witi au-au lo edafe? Ka monawa ya lo oloto melageto kolinune, loto ipi ofoti, loga o edalo, loto logimaiye.

²⁵Logimaito, koliti ipi ofenune, loti nela wi edato, Polokafo kimiwe kiyaba we ma adu nedi minami ya loga o edami, Linate namo Lomu we ona minomo ya lifimane olu oloto piyámanako, ya eti o nedenawamo ya efe life? loto loga o edaiye.

²⁶Loga o edaito, kimiwe kiyaba we ya kawa limo ya kolito uto kimiwe kiyabani we wenaba nedo uto kawa ya eti lounami, Nedi-nedi enane? Wewa ya Lomu we ona ya ne, loto lounamaiye. ²⁷Logimaito, kimiwe kiyabani we wenaba ya Polo nedo woneto, ka lonomageto kolinae, loto uto loga o edami, Kamo Lomu

we ona minabe? lito ya itibito lounami, O, ona minowe, lito itibito limo, ²⁸Namo Lomu we ona minenae, loto kifana nabababa yakafa meina fitowe, loto Polokafo lounami, Eti aba, ido nanimone ya etito minámaiye. E'e, kedaidokati ya moda Lomu we ona yaidana oto minowe, lounamaiye. ²⁹Eti lounaito, ayalo ya wenena loga o edenuwe, loti lamo wenena ya fulo edeti wato, kimiwe kiyabani wenaba ya Polo Lomu we ona minami ya aini nela gedimo yakafa nela wi edami yamu koli naba-naba umami ne.

Polokafo kanisole wenena mau wiyamo ya logimami ka

³⁰Ledawa kimiwe kiyabani we wenaba yakafa Yuda wenena Polo nena-netamu ligiya lo edafe? ya kolinae, loto kolainako, nelauti efilito yokila ki umamo wenabanina ido Yuda mono kanisole wenena muki yaki ka fulo gedaito koliti oti mau wiyato, Polo ya ilimito oto omunido olu nedi edaiye.

23Ena Polokafo Yuda mono kanisole mau minamo kuliya Sanihetilini efe loto geyeto eti logimami, Wenenane-motao, namo ya adeinati Goti omunalo oune-lune-kane moda laloko minoto, efe lotoko monimo uto monane efe limo neto, ido onema yaidana oto moni minowe, loto logimaiye. ²Eti logimaito, ayalo ya yokila ki umamo kiyabani we wenaba Ananaiyasikafo Polo adu nedo minamo wenena ya logimami, Welau ya ofalo, logimaito, ³Polokafo eti lounami, Gotikafo kofenami ne. Kamo ya numuna kilawa ufa feke filiti olu lalo itamo yaidana oto minane. Kamo yakafa amedoto minoto Mosese lo melami kalo ya lifimane ya moni wilinae, loto minanimo nefa, kaimoka namo ya ofalo, loto lanimo yakafa Mosese lo melami ka ya olu fukane, lounamaiye.

⁴Eti loumaito, Polo adu nedo minamo wenena yate eti lamo, Egaidana oto Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenabanina ka nosámami loumane? lato, ⁵itibito logimami, Wenenane, namo wewa ya Goti yokila ki umamo we kiyabani wenabanina ne, loto kolámowe. Yamu mono lufuwa wiyaiyu ya eti loto limo,

Wenenatina kiyaba o gedamo we ya ka nosámami lo edámalo, loto ka mono lufuwau (*Kis 22:28*) ya nemo ne, loto logimaiye.

⁶Ena Polokafo kanisole wenena ya maleka Sadusi wenena minato, ido liliga ya Falisi wenena minae, loto kolito ya kanisole mau minagu ya au loto eti limo, Wenenane, namo ya Falisi we ya minowe. Ido Falisi we ma nalafo ya minowe. Ido namo ya folamo wenena folaguti olu nedo gedenaiye, loto koli kikitomo eti enami kamenawa ya auma wito kiyaba edemo idonako, yamu oiya olu kalo mele nedae, loto au loto logimaiye.

⁷Eti logimaito, ayalo Falisi wenenaki ido Sadusi wenenaki inanimoni moila fiti maunina ya fokiti u ailo-ailo wae. ⁸Eti amo ya Sadusi we yate eti lamo, Wenena folaguti kofa neidámenagilae. Ido enisole yaki minámae. Ido ouni-ani yaki minámaiye, loti lo-lo ato, Falisi we yate eti lamo, Netawa muki ya ne, loti koli kikitae. ⁹Yamu ka naba-naba lato, Falisi wenena minaguti lo melami ka api gilibilibili amo we malekate nediti auma witi eti lamo, We auwa ya lifimala ya olu oloto piyámone. Ido enisolefe ido ounafe yamakafo ka loumaife? Eti loumaitoma ya nediye lenune? loti ka auma witi logimae.

¹⁰Eti lato, ka moila ya u naba-naba wito, kimiwe kiyabani we wenaba kolami ya wenena yate Polo ya filiga-filiga ika ato, fekalito fulutenaiye, loto koli umaito, kimiwelama auma wito eti logimami, Lumuti Polo ya wenena minaguti

ika oti ilimiti kimi numuna nabau oluti idalo, loto gilifi melaito, koliti eti ae.

¹¹Ena luwaila yalo Wekolakafo Polo nedo oto nedi minoto eti loumami, Kamo kolini kolámo. Amalo Yelusalemu ya kane lo oloto melanimo yaidana oto Lomu numudo uto kane lo oloto meleanane, loto loumaiye.

Polo ofo fulunune, loti ka lo kifamo ka

¹²Ledawa Yuda wenena maleka oti mau witi kudala kiti eti lamo, Konuma kobinaki ido nonanoki ánoto moi wito minomo uto uto Polo ofo fulutoto konuma kobina kofa nenune, loti auma witi lo melae. ¹³Etiti auma witi lo melamo we ya foti (40) wemomo yaidana oti minae. ¹⁴Ido wewa ya yokila ki umamo we kiyabani we ido wenena kiyabani we minado uti eti logimamo, Lamo ya ka lo melonimo aumafofo loto onale, loto lonimo ya konuma kobinati ido nonanoti yaki ánoto moi wito monimo uto Polo ofo fulutoto yaloko kofa neta nenune, loto lo melone. ¹⁵Yamu oiya linateki ido Yuda kanisole wenenaki ya Lomu kimiwe kiyabani we wenaba nedo uti eti loumalo, Polo ya minonido ilimito ano. Polo olu kalo mele edamo ka mona ya kolife loto kolinune, loumalo. Eti loumato, Polo linatedoka ilimito enawado ya Polo kanu kofalalo ofo fulunune, loti logimae.

¹⁶Eti logimafa, Polo komolafokafo ka lo kifamo ya kolito kimi numuna nabau ya dito Polo loumaiye. ¹⁷Loumaito, Polokafo kimiwe kiyaba we ma lula fito eti loumami, Kipa ama ya kimiwe kiyabani we wenabaleka ilimito wageto ka lenami ya kolinaiye, loto loumaiye.

¹⁸Loumaito, we yakafo kipa ya kimiwe kiyabani we wenabaleka ilimito uto eti loumami, Nela fiyami we Polo yakafo lune fito kipawa ya ka

lokumunaiye. Ilimito kamodoka wo, loto lonomaiye, loto loumaiye.

¹⁹ Eti loumaito, analo oluto ilimito anawaleka uto eti loumami, Nena ka lonumunae, loto ane? loto loga o edaito, ²⁰ amokafo eti loumami, Yuda wenena mate kamokafo Polo ya minonido ilifageto ageto monala melami kolife loto kolinune, loti lenawamo ya suki lokumunagilae. ²¹ Kawa ya lokomatoma kolámo. Wenenawa ya foti (40) yate ofo fulunune, loti kanudo kiyabala mine-nagilanako, yamu, O, logimámo. Wenenawa yate kudala kiyamo ya aumafofo loti onale, loti ya konuma-kobinati ido nonanoti ánoti moi witi monimo uti Polo ya ofo fulutoto kofa nenune, loti lamoma ya oiya kanudo ya ki minae. Ido kamo ya kani kolito, O, lenanidole, loti kiyabaka minae, loto loumaiye. ²² Eti loumaito, kimiwe kiyabani we wenaba yakafo eti loumami, Ka lo oloto pito nomanimo ya wenena ma logimámo, loto ilifi melaiye.

Polo ya Felikisi nedo ya ilifi melami ka

²³ Kimiwe kiyabani we wenaba yakafo kimiwela kiyabani we lele ya luni fiyaito, aito eti logimami, Linate uti kimiwe mikalo unawamo ya tu hadeti (200), ido kimiwe ma yafo-hosi meyalo minoti unawamo ya we sewedi (70), ido kimiwe ile oluti unawamo ya tu hadeti (200) ya Sisalia numudo onema naini (9) kiloku luwaila unawae, loti olu mau wi gedailo. ²⁴ Ido kimiwe yate Polo ya kiyaba lalo o edeti, ilimiti gamani kiyaba we wenaba Felikisi nedo ya unawae, loto yafo-hosi ya mele edailo, logimito ²⁵ ka lufuwa wi fulo edami ya etito ya wiyami, ²⁶ Aiyo, namo ya Kolodiusi Lisiyasikafo lufuwa uma ya kiyabate we wenaba Felikisi ya wi fulo kedowe. Siyane. ²⁷ Yuda wenena yate we uma ya anakiyanalolo oluti ofo fulunune, loti lafa, namo kolomo amo ya Lomu we

ona ya ne, loto kolitoto kimiwene yaki oto aniguti oluto olu omuna ko edone. ²⁸ Ido namo ya wewa ligiya lo edamo mona ya kolinae, loto kolito Yuda kanisole minagu ilimito woneto ²⁹ lo melami ka yamu ligiya lo edafa, netawa ma o melageto ofo fulunawamo netafe, ido nela wi edenawamo netafe, ya olu oloto piyámowe. ³⁰ E'e, olu oloto piyámofa, wenena yate falukuti kudala kiti ofo fulunune, loti lamo kawa ya kolitoto ayalo minanido ilifi melowe. Ilifi meloneto ido ligiya lo edamo wenena yaki kamodoka oti ligiya lo edenawamo ka ya lokumunawae, loto auma wito logimowe. Modae.

Eti loto lufuwa wito fulo edaiye.

³¹ Ena kimiwela ya kiyabani we wewalo meyalo meleti, luwaila siniku Polo ilimiti uti Antipatilisi numudo fedae. ³² Fedato, leda kimiwe mikalo wamo we ya itibiti kimi numudoka ato, yafo-hosi meyalo amedoti wamo we ya ilimiti uti uti ³³ Sisalia numudo fedeti, gamani kiyaba we wenaba minaidoka ya uti lufuwa wi fulo edami ya umuti Polo yaki analo melae. ³⁴ Analolo melato, amokafo lufuwa katoto loga o edami, Kamo ya egaukati we minane? loto loga o edaito, Polokafo itibito loumami, Silisia ebauti minowe, loumaito, ³⁵ eti limo, Ligiya lo kedenawamo wenena atoma kaka ya olufe lenamo ne, loumuto Heloti numuna kuwaigu yau Polo kiyaba o edalo, loto logimaiye.

Yuda wenena yate Polo ligiya lo edamo ka

24 Ido fo kamena faifu (5) wageto yokila ki umamo we kiyabani we wenaba Ananaiyasiki, ido Yuda wenena kiyabani we malekaki, ido Lomu kuifa ka meyalo mele-mele amo kolami we ma kuliya Tetulusi yaki Sisalia numudo lumuti Polo ligiya lo edenawamo ka ya eba

kiyaba we wenaba loumae. ²Loumato, Polo lula fiyaito aito, Tetulusikafo Polo olu kalo mele edenawamo ka mona ya Felikisi eti loto loumami, Kiyabate we wenaba Felikisiyo, kamena fana kiyaba o ledanimo you amene mona mino ledelede iye. Ido kiyaba lalo o ledanimo yakafo wenena ama mikau minamo ya eti enawae, loto ka kofawa logimagero meyallo meleti minomo idamo monani oiya lalo iye. ³Etito lamodoka numudonamado neta-mata mona-mona muki lalo o-o animo yamu kolonimo ya kulika ya olu faka loto siyane, lalole, loto lokumu-kumu one.

⁴Ena ka fana lokomogeto lonoka olu kopaitotenaiye, loto ka lina lokumunagologe. You loto koli ledole. ⁵Ido we auwa ya kaila-maila fi-fi imo we ne. Yuda wenena mikau-mikau minamo ya filiga-filiga fina finawae, loto ile fali senigu wi-wi imo we ne. Amo ya mono wenena Nasaleta we ege melamo wenena ya kiyabani we ne. ⁶Ido yako minamaiye. Felegaga kuliyai numuna naba ya olu ladi enae, loto idaito, ya ana-kiyanalo olonimo ne. [⁷Olonimo ya Mosese lo melami kalo ya lifima umunune, loto loba, kimiwe kiyabani we wenaba Lisiyasikafo oto adeu yauti auma wito oluto, ligiya lo edenawamo wenena ya uti kamo omugalo ligiya lo edenawae, loto auma wito lolomaiye.] ⁸Ido oiya kaimoka loga-miga o edagero ka lenami kolito kawa yamu ligiya lo edonimo ka ya ona lae, loto kolife loto kolinane, loto loumaiye.

⁹Loumaito, Yuda wenena yaki lakoina ligiya lo edeti eti lamo, Netawa ya ona ne, loti auma witi lae.

Polokafo Felikisi loumami ka

¹⁰Ena gamani kiyaba we wenabakafo Polo eyeto ka lenanimo ya kolinune, loto ana olu faka lito, Polokafo eti loumami, Namu kolomo ya kamo eba umau mi-

namu wenena ya kamena fanalo ka olufe lo gede-gede o minanimo ya kane ligi-ligi kiyamoto olu kalo mele nedamo ka ya itibito lokumunagolowe. ¹¹Namu ya komu fo kamena tuwelu (12) áumami kamena yalo Yelusalemu numudo Wekola oune-lune-kane umunae, loto idomo ne. Eti omo yamu kaimoka loga o gedanimo ya kawa ya onale, loto kolife loto kolinagolane. ¹²Ido wenena ligiya lo nedamo wenena ya namu fellegaga kuliyai numuna nabau ya wenenamaki auma wito ka moila fiyogeto ya ma neyámae. Ido Yuda mono numugufe, ido numuna meya nabau ya eba malekafe ya wenena ile fali senigu wiyomo yama neyámae. ¹³Neyámafa, ido olu kalo mele nedamo ka ona monawa ya ogofuti olu oloto pi kedámenagolane.

¹⁴Olu oloto pi kedámenagilafa, ido neta lawoko eti omo ya lokumunagolowe. Namokafo autefo-mota Gotinina oune-lune-kane umu-umu o minomo ya Yesu kanulalo moinamo wenena minaguti ya minowe. Aya monowa ya ailo mono ne, loti lo-lo afa, Mosese lo melami kaki ido polofete lufuwa wiyamo kaki ya muki onale, loto koli kikitomo ne. ¹⁵Ido namu yaki aya wenenawa ama mau minamo inanimoni ya koli kikitamo yamaidana oto Gotikafo wenena mona efe limo melamo wenenaki, ido mona nosámami melamo wenenaki ya fologuti ya olu nedi ledenaiye, loto koli kikito umuto kiyabala omo idowe. ¹⁶Yamu Gotikafofe, ido wenena yatefe, ya mona nosámami melaiye, loti lo nedetenawae, loto kamena-kamena mona efe limo ya auma wito mele-mele owe.

¹⁷Ido namu melege so loto eba faiga minomo ya Yuda wenenane neta ko ánamo wenena ani olu faka lo gedonawae, loto giminamo neta ido Goti yokila ki umunae, loto netawa-matawa oluto Yelusalemuka ya itibito omo ne.

¹⁸Netawa oluto o fedeto ya felegaga kuliyai numuna naba kilalau idoneto olu oloto pi nedamo kamenalo ya ukanelune-kane noku witoto olu felegaga mo loto moda minowe. Etito minomo wenena mau naba yama namoki lakoina minámamo ne. E'e, ido namo ya ka nabababa ma loto wenena ile fali seni wiyámomo ne. ¹⁹Eti ámofo, Yuda wenena maleka Esia ebaloti amo wenena yate olu kalo mele nedunune, lotima amaloto oti omugalo olu kalo mele nedenawamo ya kaimokafo wenenawa suki lae, loto kolinagolane. ²⁰Ido olu kalo mele nedámagayama wenena amau minamo wenenawa inanimoto yate Yuda kanisolette maunigu olu kalo mele nedamo ka ya itibito logiminagolowe, loto nedi minomoto kamenalo ya nena mona nosámami melofe? Ya moda olu oloto piti ya lokumunawae. ²¹Ido omunido ya minoto ka lawoko ma eti loto logimomoto, Namoto ya folamoto wenena folaguti nedinawamoto ne, loto yalo koli kikitowe, loto auma wito au loto logimomoto yamamuto olu kalo mele nede minafe? loto loumaiye.

²²Ena Felikisi Yesu kanulaloto moninawamoto mona komoto moda kolamito yakafo eti limoto, Oiyakawa melenae. Ido aiga kimiwe kiyabawenabanina Lisiyasi ageto ya olu kalo mele kedamoto ya olufe lo kedenae, loto loumuto ²³ido kimiwe kiyabaweni we ma eti loumami, Polo kiyabawedeto nela wi edámoto, wenenala ya neta-matamamoto kolinamito ya umunune, loti enawamoto ya, E'e, logimámalo, loto loumaiye.

Felikisikafo Polo melege lele nela numugu fulo edamito ka

²⁴Fo kamena maleka wagetoto Felikisite olonafoto Yuda wena Dulusilate ya aiye. Otototo ya Polo ilimito alo, loto ka fulaito, ilimito ato, amoto ya Gotikafo ilifimelami we Kilistoto Yesu koli kikitoto

umunawamito mona ya logimaito koli minaiye. ²⁵Etito logimamito ya Gotimonalafe limoto mona, ido ukadelute-kate kotikiyabalaloko onimomona, ido Wekolalifimate olu kalo mele ledenamito kamena kala loumaito, ya Felikisikoliya umaito, ya eti loumami, Yamodane. Fa utominagetoto kamena ma ka fuloneto enane, loto loumaiye. ²⁶Loumuto, Polokafo ya nelauti efilito nedo, loto kifana ma falukoto numunaiye, loto kala kiyainakoto, yamoto ya kamena sototo ka fulaito, ilimito ato ya lokolifakolito o-o aiye.

²⁷Ena Felikisi yakafo Yuda wenenalokoli numunawae, loto Poloto ya faifanela numugoto ya koitoto edaiye. Koitoto edaito aigoto ya melege lele utaito Posiustofesitustoyakafo Felikisibalawolaiye.

Polokafo Sisa ya kane olufe lo nedeniye, loto limoto ka

25 Fesitusikafo aya ebaloto fo kamena tilito (3) minototo, Sisalia numudotofulito Yelusalemutoidaito, ²yalo yokilakimomoto we kiyabaweni we ido Yuda wenenalokiyabaweni we yate otimunaloto Poloto ya olu kalo mele edamoto ka ya loumae. ³Eti loti loumamoto, Kamoto ya ade olu fakalotokimiwe gilifagetoto Poloilimito Yelusalemutoenawae, lotiwakoto edamoto ya kanudoto enaidoto ofotofulunune, loti kudalakiyae. ⁴Kudalakiyafoto, Fesitusikafo itibitoto logimamito, Poloto ya Sisalia numudoto nela numugoto minamito ne. Ido kofaitibitoto lumunamoto kamena alitinakoto, ⁵yamokiyabatimote malekanamokilakotolumutoto yalo wewamotomona nosámamito melagetomoto ya olu kalo mele edenawae, loto logimaiye.

⁶Eti logimito fo kamena eitoto (8) yafeto, idoteni (10) yafeto Yelusalemutominototo Sisalia numudoto itibitolumutoka olufe lo-lotomowenena olu mauiwogedeto eti limoto, Polotonomodotilimito alo, litoto ⁷etito ato, Polotaidoto Yuda wenenalokoli

Yelusalemu numudokati lomamo yate oona o edeti olu kalo mele edenawamo ka naba lo minafa, kawa logimonimo ya olu onae, loti ogofuti kolinawamo ka ya minámaiye. ⁸ Etito Polo yakafa olu kalo mele edamo wenena ya itibito logimami, Namu ya Mosese lo melami ka Yuda wenena meyalalo mele-mele onimo ka yafe, ido Yuda wenena felegaga kuliyai numuna naba yafe, ido Lomu kiyaba we wenaba ona Sisa yafe, ya ka nosámami ma lo gedámomo ne, loto logimaiye.

⁹ Eti logimaito, ya Fesitusikafo Yuda wenena namomu lalo kolinawae, loto kolito ya loga o edami, Kamo ya Yelusalemu wageto yalo nanimone omunelo olu kalo mele kedamo kawa ya koli nedanane, labe? loto loga o edaiye.

¹⁰ Etito loga o edaito, Polokafo itibito loumami, Oiya Lomu kiyaba we wenaba Sisa ka olufe lo-lo amo wenenala maunigu omunido nedi minomo amau yako ya kane koli nedanawae, loto auma wito lowe. Kamo kaimoka koli minane. Yuda wenena neta ma olu nosámami o gedámoma ya moda kolitanima ne. ¹¹ Etito nemoma nefa, nosámami mona ma meloneyama yamu ofo fulunune, loti lenawamo ya namo ya nofo folámalo, loto ádenae. E'e, Yuda wenena yate olu kalo mele nedamo kanina ya ona minámenami ya we makafo anelo oluto wenenawa ya anido giminami monawa ya efe ádenaiye. Yamu Lomu kiyaba we wenaba ona Sisakafo olu kalo mele nedamo ka ya koli nedanaiye, loto auma wito liye. ¹² Eti lito, Fesitusikafo kanisole weki lokoli-fakoli otiti ya eti loumami, Kamo Sisa olu kalo mele nedamo ka koli nedanaiye, loto lanimo yamu Sisa minaido unane, loto loumaiye.

Fesitusikafo Polo yamu Agilipa loumami ka

¹³ Ena minomo uto kamena ma kiyaba we wekudi Agilipate ido olonafu Benaisite ya Fesitusi aiyo-koiyo ka lo edenaliye, loti Sisalia numudo oti ¹⁴ kamena fana yalo minanako, ya Fesitusikafo Agilipate ya Polo olu kalo mele edamo mona ya lokoli-fakoli oti etito loumami, We ma ama nemo ya Felikisikafo nela numugu koito fulu edeito wiye. ¹⁵ Etito wito, Yelusalemu womo kamenalo ya yokila ki umamo we kiyabani we, ido Yuda wenena kiyabani we yate wewa ya olu kalo mele edamo ya lifima ka umo, lo, loti lonomamo ne. ¹⁶ Lonomafa, namokafo eti logimomo, Lomu wenena yate kaila we ma ofo fulunawamo anido ya faifa melámae. E'e komu ya wewa yakafa ligiya lo edamo wenena omunido ya olu kalo mele edamo ka itibito logiminami ne. Lomu wenena monanina etito ne, loto logimowe.

¹⁷ Logimoneto, amau namoki lakoina itibiti oto, kamena fana kiyaba ámoto ledawa ya ka olufe lo-lo amo wenena ya olu mau wi gedeto kimiwe ya logimomo, Wewa ya ilimito alo, loneto ilimiti ae. ¹⁸ Ilimiti ato, wenena ligiya lo edamo yate nediti Polo mona nosámami-asámami yaidana oto melaiye, loti ligiya lo edenawafe? loto kane kiyofa, ya eti o edámae. ¹⁹ Eti o edámafa, inanimomo monanina yaki, ido folami we ma kuliyu Yesu ya Polokafo omuna kofawa ne, loto limo we yakimu ya ka fi uma. ²⁰ Egaidana oto kala mona olu oloto pito kolife loto kolinae? loto kane kito eti loto loga o edomo, Kamo ya Yelusalemu wageto yalo olu kalo mele kedamo kawa ya koli nedanawae, labe? loto loga o edowe. ²¹ Loga o edoneto, Polokafo Lomu kiyaba we wenaba Sisa yakafa olu kalo mele nedamo ka ya koli nedanaiye, loto aumafofo lito kimiwe

ya logimomo, Wewa ya kiyaba o edalo. Aiga Sisa nedo ya ilifi melenae, loto logimomo ne, loumaito, ²²Agilipakafo eti loumami, Nanimone wewa ka lenami ya kolinae, loto kolowe, loumaito, itibito loumami, Leda kolinane, loumaiye.

²³Leda Agilipate ido Benaisite lakoina kimiwe kiyabani we wenabaki, ido numuna meya naba wenena kiyabani weki, ya wenena mau wi-wi amo numugu idato, wenena muki aiyo-koiyo lo gedato, Fesitusikafo, Ilimiti alo, lito Polo ilimiti ae. ²⁴Ilimiti ato, Fesitusikafo eti limo, Kiyaba we wekudi Agilipa ido linate muki lamoki minamo ya aya wewa ya eyalo. Amo ya Yuda wenena muki Yelusalemu minamo ido Sisalia numudo amalo minamo yate omunelo ilulu kuti eti lonomamo, Ofo fulunawae, loti au-au lafa, ²⁵eyomo ya wewa ofo fulunumo neta ma o melámaiye. Ido aimolakafo eti limo, Sisakafo kane olufe lo nedenaie, loto limo yamu Lomuka ilifi melenagolowe, loto ka lo meleto ²⁶amo mona melami yamu ofo fulunawamo kala ya kiyabate we wenaba lufuwa wi fulo edenae, loto kolofa, ka ma minámainako, wewa ya kiyaba we wekudi Agilipa kamo omugalo ido linate muki amalo minamo omunido ya ilimito oneto kala ya koliti ka mona olu oloto piyato, kawa lufuwa wi fulo edenae. ²⁷Ido nela fiyami we ma ilifi melenamo we ya olu kalo mele edamo ka yaki fulámenamo ya fe ádenami ne, loto kolowe, loto logimaiye.

Polokafo Agilipa ka loumami

26 Ena Agilipakafo Polo eti loumami, Kaimoka kaka lagetoto kolinune, loumaito Polokafo ana olu faka loto olu kalo mele edamo ka ya apito itibito eti limo, ²Kiyaba we wekudi Agilipao, onema Yuda wenena ligiya lo nedamo ka muki ya itibito lenagolo omugalo neidomo

ya sene-muluneu lalo kolowe. ³Ena Yuda wenena monate ailo-ailo muki ya moda koli minanimomo nenako, yamu sene-muluneu lalo kolowe. Yamu you loto koli minageto ka lenae.

⁴Komu adeina kipa kefolo minodoti oto oiya kamenalo ya Yuda wenena muki yate mona melomo ya ko minae. Ido nanimomo ebaneuka ya olu oloto piyamo kamenaloti monane neyeti, ido Yelusalemuka minoto mona melomo yaki moda ko fuli lae. ⁵Ido kamena fana neye minanako, lenune, loti kolinawamo ya Yuda monolo wenena minagu yauti mau ma kuliya Falisile, loti lo melami ka ya auma witi meyalomele-mele amo minagu ya namo minaiye, logiminagilae. ⁶Etito nefa, oiya ya Gotikafo auteformota lo mele gimami ka ya koli kikitito umuto kulawa ya kiyabala o-o omo yamu olu kalo mele nede minae. ⁷Ido lo mele gimami kawa ya lamo wenenate afo monalo-monalo tuwelu (12) yate kamena-kamena ya Goti auma witi kouba-naba o ede-edo minamo ya kulawa olunune, loti kiyabala o-o minamo ne. Wenabao, kulawa olunae, loto ya kiyabala o-o minamo yamu Yuda wenena ya ligiya lo nede-nede o minae. ⁸Ena linate Yuda wenena ya Gotikafo folamo wenena folaguti olu nedi gede minaiye, loti nediti koli kikitámamoma minae?

⁹Namo nanimomo yaki Yesu Nasaleten numudoti we kuliya ya olu waka itenae, loto auma wito lono naba-naba olumo idomo ne. ¹⁰Ido aya monawa ya Yelusalemu yalo melomo ne. Ido yokila ki umamo kiyabani we wenido ya Yesu wenenala so loti ya nela numugu olu fulo gedoneto gini fulunuwe, loti lamo ya lalole, loto lo-lo omo ne. ¹¹Eti omo kamena-kamena muki ya Yesu mono wenenala olu kopa o gedenaie, loto Yuda wenena mono numuni negu-negu dito, eleyapa witi koli kikitámenawae, loto

kanu auma wito moni wili-wili omo ne. Ido sene kala-kala lito olu kopa o gedena, loto numudo-namado eba faiga negu-negu yaki moni-moni omo ne.

**Polokafo Yesu koli kikito
umami monala yamu limo ka**

(Ap 9:3-19, 22:6-16)

¹²Ena yokila ki umamo we kiyabani we wetelo eti enaiye, loti lufuwa witi nomato, oluto Damasikusi numudo uto Yesu mono wenenala olu kopa o gedena, loto womo ne. ¹³Woneto, wenabane, folilo kanudo u minodo lamena mafo olu fulo edami ya lamena kosinauti oto namoki ido wenena lakoina wonimo yaki ogona o ledeto lamena naba-naba iye. ¹⁴Lamena nabanaba ito, lamo muki mikalo lumu fou logeto, Yuda wenena katedokati ka nola yakafo eti lonomami, Solo, Solo, nedito olu kopa o nedenede minane? Kamo ya bulumakaukafo aboga kefa kowalo kiyana kafo ofami yaidana oto kaimoka ya olu ogofu minane, loto lonomaiye. ¹⁵Eti lonomaito, itibito lomo, Wekolao, kema minane? loto loga o edoneto eti lonomami, Namo Yesu ya olu kaila o nedenanimo we ya minowe. ¹⁶Kamo oiya mikaloti neido. Namo kouba-nabane we minoto, neyetanimo yaki, ido aiga neta maki kilibinamo ya uto wenena lo oloto pi giminane, loto iyaina o kedowe. ¹⁷Ido kaimoka wenenakati ailo feka wenenati yate olu kopa kedenune, loti enawamo anigu yauti olu omuga kenae. ¹⁸Eti o kedeto aya wenenawa minadoka kilifi melenae. Kilifi meloneto ya lifimani kilili o gedageto koli kikitamo wenena Gotikafo olu fellegaga o gedami wenena minagu ya minenawae, loto wenenawa omuni likami ya olu omuni falatoto sinikuti gilimito lamedo enane. Ido Satani kiyaba o gedami kilalau yauti gilimito Goti kilalau ya gilimito enane, loto lonomaiye.

Polokafo Yesu lonola olami ka

¹⁹Kiyaba we wekudi Agilipao, ena namo ya kosinauti famoidana oto eyoneto, Eti o, loto lonomami kalo ya moda golodoto, ²⁰komu ya Damasikusi numudo uto logimito, ido yaloti Yelusalemu minamo wenenaleka ya uto logimito, yaloti Yudia ebau muki minamo wenenaleka uto logimito ido ailo feka wenenaleka yaki yalo uto logimito, muki ya eti loto logimomo, Seti-muludi olu eleyapa witi Gotidoka oti ido monatina melenawamo ya wenena yate eyeti seti-muludi moda olu eleyapa witae, loti kolinawae, loti mona lalo ya melalo, loto lo oloto mele-mele o minowe. ²¹Eti omo yamu Yuda wenena yate namo felegaga kuliyai numuna naba kilalau minodo ane-kiyanelo oluti nofo fulunune, loti lafa, ²²Gotikafo ane olu faka lomo idainako, ido oiya onema ama ya ane olu faka lo minainako, linate kulinigi we minamo ido fa we minamo omunido ya minoto kawa logimi minowe. Ido ka ailo ya logimamoto polofeteki ido Moseseki yate, Netawa etito o fedenaiye, loti lamo ka ya ayaidana oto logimowe. ²³Amo ya eti lamo, Gotikafo ilifi melami we Kilisto ya ogofu naba kolito, kana folaguti nedinami we yakafo aimola wenenalaki, ido ailo feka wenenaki ya Goti kala kuwa lo oloto mele giminagoliye, loti lamo ne, loto loumaiye.

²⁴Ido Polo olu kalo mele edamo ka itibito lo minaido Fesitusikafo au loto eti limo, Polo, kamo ya moda kuduku kilane. Kamo ya lufuwa muki kataninako, kaka-manega ya umu kopa idane, loumaito, ²⁵Polokafo eleyapa wito itibito loumami, Wenaba Fesitusi, namo kuduku kilamowe. E'e, namo kane-manene ya efe loto neto kama lomo ya ona ne. Kiyaba we wekudima ya

neta-mata lomo ya koli minaito, koliya kolámoto faifa oloto loumowe. ²⁶Ido kolomo ya aya netawa muki ya falukuto ma o minámainako, netawa ya moda koli minaiye. ²⁷Kiyaba we wekudi Agilipao, kamo ya polofete kanina koli kikito minabe? Namó kolomo, Koli kikito minane, loto ya loumaiye.

²⁸Eti lito, Agilipakafo Polo eti loumami, Oiya eti-mati kamena lina efe yako namo ya Yesu we olu bulu edenae, loto kaka kiyabe? loto loga o edaiye. ²⁹Loga o edaito, itibito loumami, Kamena linafe, ido kamena fanafe, ya lalo ne. Ido kamoki ido onema wenena muki kane koli minamo wenena yaki ya namo koli kikitomo yaidana oti koli kikitonawae, loto kolowe, loto Goti loumofa, aini nela ya linatedoka minámenaiye, loto kolowe, loto loumaiye.

³⁰Eti loumaito, kiyaba we wekudima ya nedaito, ido gamani kiyaba we wenaba ido Benaisi ido wenena muki lakoina minamo yaki nediti ³¹numuna fuliti feka uti, ka lo filiga-filiga oti minoti eti lamo, We ama mona melami ya ofo fulunumo monafe, ido nela numugu fulo edenumo monafe, yama melámaiye, loti lae. ³²Eti lato, Agilipakafo Fesitusi eti loumami, Wewa ya Sisakafo ka koli nedenaieye, loto ádami neko, moda namokafo efili fulo edagi ne, loto loumaiye.

Polo Lomu ebau unaiye, loti sipiku fulo edamo ka

27 Ena Itali mikalo gilifi melogeto unawae, loti lo kifititi Poloki ido nela wiyamo we malekaki ya kimiwe wenaba ma kuliya Yuliusi amo Sisa kimi-wela maunigu nemo we ya analo melae. ²Analo melato, sipi ma Adilamitiumu numudoti oto Esia numuni kuwo no anawalo nedo-nedo minomo unagolowe, loto limo sipiku ya idato, namo Lukate idoito ido Masedonia mikaloti we ma

Tesalonaika numudoti ami kuliya Alis-takusi yaki lakoina wone.

³Ledawa Saidoni numudo o fedeto mikalo lomogeto, Yuliusi ya Polo milumala kolito olu lalo edeto eti loumami, Kamo neta mamu kolinanimo ya wenenaka minado wageto kumunawae, loto loumaito wone. ⁴Uto eba yaloti fulito kuwo nolo wogeto, ido epe naba yakafo unagolonimo ebalekati oto sipi ya ofaito kanu ailo uto Saipulusi eba adu no anawalo epe naba ádami ebalo ya monimo wone. ⁵Monimo uto Silisia eba no anawalo ido Pamufilia eba no anawalo kuwo no nabalo ya yofototo Maila numudo Lisia ebau ya fedeto yalo sipikuti lomone.

⁶Lomogeto, yalo kimiwe wenaba yakafo Aleksadilia numudoti sipi ma nemo Itali mikalo unae, loto imo ya eyeto lilimito uto yau fulo ledaiye. ⁷Fulo ledaito, ebawa fulito kamena fana ya epe naba yakafo unagolonimo ebalekati ainako, kuwo nolo moinamo we ya koiya naba-naba fiyato, you you lotoko uto Nidusi numudo adu ya wogeto epe yakafo aumafofo loto fu-fu lito, kofa unumo ogoufámoninako, ya Kiliti eba no anawalo epe naba ádami ebalo Salimone numudo adu yalo wone. ⁸Yalo wogeto, kuwo nolo moinamo we ya koiya naba-naba fimo wato, Kiliti eba no anawalo monimo uto, numuna meya ma kuliya Sipi Mele-mele Amo Eba Lalole, loti lamo eba Lasea numudo adu ya fedone.

⁹Fedogeto, ya kamena fana kuwo nolo u minogeto ya Yuda wenena konumakobina moi witi ánamo foliwa ya moda fuli loitaito, epe yakafo naba loto kuwo no ofo-ofotoko minenami kamenalo o fedainako, Polokafo eti loto fuka ka lolomami, ¹⁰Wemomo, lalimote oiya kofa unune, lenumo ya kolomo sipite koukamete yako u kopa ámunagoliye. E'e, lalimote yaki u kopa unagolone, loto

kolowe, loto logimaifa, ¹¹ido kimiwe wenaba yakafo kala koli fulito, sipiku lono olamo we kiyabani we ido sipi aboga ka lamo yako meyalo melaiye. ¹²Yako meyalo melaito, aya ebawa minonimo umalo ya epe naba imo kamentalo sipi melenawamo ya lalo ámenagolinako, sipiku minonimo wenena so loti yate eti lamo, Eba uma ya nosámainaki, fulito kuwo nolo uto Finikisi numudo kanu moni wilito u fedetoma kamena nosámami kamena yalo mine-nune, loti ka lo kifiti kolae. Yalo mine-nune, loti lamo ebawa ya Kiliti ebalo Finikisi numudo sipi mele-mele amo eba kola ya fo lomami eballo ne.

Kuwo no ya epe nabakafo ofami ka

¹³Aiga epe you limo ma apito fu-fu lito sipi lono olamo we yate ebawa lonigu ya oiya unumo ne, loti koliti sipi momoga oto utenaiye, loti olu kiki lo edamo neta ya nokuti ika ato, Kiliti ebau no anawalo ya woba, ¹⁴kamena kefo efemako wogeto epe aumafofo limo kuliya Fo Idaidokati Amile, loti lamo yakafo Kiliti ebaloti kenemane oto lumuto ¹⁵sipima ya itufaito, kenoba oto sipi ya unami ya ogoufámaito, ya epe aidokati faifa moninune, lofa, eti ogoufámogeto epekafo sipi kuwo nolo itufaiye. ¹⁶Etito uto eba kefolo ma kuliya Kauda no anawalo ya epe naba ámami eballo ya uto, yalo kenu kefolo ma ya sipi naba afowalo ika o-o imo kenu ya fokitenaiye, loto koiya naba fiti olu kiki lone. ¹⁷Olu kiki logeto, ika oti olu sipi nabau meletiti nela aumafofo limo ya oluti sipi nabama fokitenaiye, loti nelakafo sipi feumau meleti kutifi kiki lae. Olu kiki lotiti kuwo noku Afilika adu nemo Silitisi eballo ya ake ma mowa yaidana oto no feuma nemo yamu koliya koliti sipilo lafo-lafo naba kailamo ya efiliti olu melato, faifa mulalo ya no ogofuto wone. ¹⁸Etito ogofuto moni minogeto,

epeki ido kuwo noki yakafo aumafofo loti lofo-lofo o minami yamu sipi keina otenaiye, loti ledawa koukame ma oluti kuwo noku fulae. ¹⁹Fulato, ido fo kamena tili (3) wito, sipi netala ma lono minámami neta-mata ya ayaidana oti inanimu anikafo oluti kuwo noku fulae. ²⁰Fulato, ido kamena fana fo ya limukafo asa wito ukuluti ya ágone. Epe yakafo no ya aumafofo loto fu-fu loto olu akaiya-akaima o ledainako, yamu, Lalimo u eba maleka uto ko ágenagolone, loto kate kiyone.

²¹Ido kamena fana wenena ya weni-neta ánoti minato, Polokafo uto minagu ya nedi minoto eti logimami, Wemomo, linate Kiliti eba fulito umaleka ámenune, loto logimoma kane kolamo neko, ya neta keinawa fede lomami ya oloto pi lomámagi ne. ²²Eti ifa, ido lamo minonigu yati ma folámenagolone. Folámogeto sipi yako moda u kopa unagoliye. Yamu seti-muludi ya you laneyo. ²³Luwaila siniku abogane Wekola kouba-naba o edomo we yakafo namodoka enisolela ilifaito oto ²⁴amokafo eti lonomami, Polo, koli kolámo. Sisa nedo uto omunalo minageto olu kalo mele kedamo ka ya kolinaiye. Goti yakafo nasafili mona o kedename ya wenena muki kamoki lakoina sipiku moinamo ya olu omuni kenae, loto liye, loto eti lonomaiye. ²⁵Yamu seti-muludi lalo aneyo. Wekolamu kane lele kiyámoto eti enae, ka lonomami ya eti enaiye, loto aumafofo loto koli kikitomo ya kiyabala edowe. ²⁶Etito epekafo sipi ya itufageto mika ma kuwo nokafo ogona imo eballo dinagoliye, loto logimaiye.

²⁷Ido epe naba ya omo idami salele lele ya wito epekafo fu loto oluto uto Mediteleniyani kuwo nolo ya itufumatufu o lede minaito, luwaila siniku akaima sipi lono olamo we, Ya mika nedo adu one, loti koliti, ²⁸Mika adu

nefe, ido faiga ne? Kolinune, loti neta iya mele-mele imo neta ya noku fulato lumuto wimo no fanala ya foti (40) mita yaidana oto ne, loti koliti minato, kamena kefo ma wito, kofa iya mele-mele imo netama ya noku fulato lumuto wimo ya no fanala teti (30) mita neto ya kolae. ²⁹ Etiti kolamo kifagu dite-nune, loti koli gimaito, neta ma mikau lumuto sipi olu kiki lenaiye, loti sipi egeka yalekati olu kiki lenami neta fo (4) ya noku fulato lomae. Lomato, ido, Alako olu omude kalo, loti suki go-tinina logimi minae. ³⁰ Logimiti lono olamo we yate sipi fuliti koli unune, loti kolanako, sipi kolaleka yalekati olu kiki lo edenami neta ma fulogeto lumunaiye, loti suki loti uti sipikuti kenu ya oluti nela onowa filiga-filiga olu minoti fulato, kuwo nolo lumuto lumuto minaiye. ³¹ Eti ato, Polokafo kimiwe kiyabani weki kimiwelaki eti logimami, Sipiku lono olamo wewa ya sipiti fuliti unawamo ya omudi ko ágenawamo ne, loto logimaito, ³² yamu kimiwe yate nela kenulo olamo ya fuko fulitato, kuwo noku olumo wiyaiye.

³³ Ido ko lenagolito Polokafo wenena muki weni-neta nenawae, loto kolito eti logimami, Kamena fana salele lele linate koti kiyaba otiko minanako, weti-neta ánotiko minae. ³⁴ Etiti minamo yamu ya oiya weti-neta nalo, loto auma wito logimowe. Weti-neta yakafo auma wi gedenaie. Kolalo. Lamo minonigu yati we ma u kopa ámunami ne, loto logimaiye. ³⁵ Eti logimitoto omunido beleti ma oluto, siyane, lalole, loumuto leketo naito, ³⁶ wenena muki ya seni-muluni lalo ito ayaidana oti weni-neta nae. ³⁷ Ido lamo sipiku minonimo wenena ya tu hadeti sewedi sikisi (276) ya minone. ³⁸ Etito minamo weni-neta nato muni ito ya sipi keina otenaiye, loti yuwa witi sipi lulau nemo ya kuwo noku fulato lomaiye.

Sipi mikalo dito lekami ka

³⁹ Ko lido ya sipiku lono olamo we yate mika eba ko minafa, mika ya eyefe ádoti, no anawalo eba ma kifana minámami eyeti sipi ya oluto yalo dito no akelo unune, loti koliti kanu moni wilae.

⁴⁰ Kanu moni wiliti sipi olu kiki lenami neta nelala ya fukoti noku fuliti sipi moninami kanu ya ilibinawamo neta nelani ya efliti, sipi itufuto oluto unami lafo-lafo seli naba ya aufa ika oti olu faka lato wifa, ⁴¹ ido sipi ya ake naba kuwo noku nemo ya mulalo dito kolaleka ya olu kiki lito unami ogoufá-maito, kuwo no yakafo aumafofo loto sipi egeka ofomo wito foki-naki iye.

⁴² Foki-naki ito, nela fiyamo we ya kula nowa kiliti koli utenawae, loti kimiwe yate gini fulunune, loti kolafa, ⁴³ kimiwe kiyabani we yakafo Polo ya ofotenawae, loto kolito, Eti ámalalo, logimaiye. Eti logimito eti lolomami, Linate kula nowa kilamo we ya komu kuwo noku satoti kula nowa kiliti u no akelo ya walo.

⁴⁴ Ido linate wenena liliga ya yá ketati, ido sipi foki-naki imo netati ya no mulalo meleti yalo minoti no ekela akelo walo, loto lolomaiye. Etito lamo wenena muki ya u kopa ámutoto mikalo wone.

Polo Malitaka eba nemo ka

28 Ena lamoma u ekela ya uto ebawa kuliya Malitale, loti lamo ya eyone. ² Ido ebawa yalo minamo wenena yate oiyo-koiyo loti nasafili o ledeti, ko naba wito epe limo ya ko fologeto yo ki ledato yo laibonimo ne. ³ Ido Polokafo yo umala olu mau wito yo ki minaito, koiyofa ma ayau nemo ya yo kala-kala limo kolito feka oto analo ya adala oto yodo lo ne. ⁴ Yodo lo neto mika aboga yate koiyofa analo nemo ya eyeti inanimoni lokoli-fakoli oti eti lamo, We auwa ya wenena gini folami we ona ne. Eti imo ya kuwo noku folámainako,

gotite Wenena Lifima Itibito Giminami we yakafo eti imo wewa omuna kofawa minámenaiye, loto limo ne, loti lafa, ⁵Polokafo koiyofawama olu fulu yoku ito moda faifa lalo minaito, ⁶wenena yate ukana fudenaife, ido alako lumu fou loto fulunaife? loti kamena fana kiyaba oti eye minafa, neta ma ukanalo fedeto olu kopa edámaito eyeti kani-manini olu eleyapa witi, Wewa ya goti ma ne, loti kolamo ne.

⁷Ido mikawa adu yaleka minamo wenena kiyabani wenaba kuliya Pubiliusi ya mika aboga yakafo numunau lilimito uto olu lalo ledeto fo kamena tili (3) ya nasafili o ledaiye. ⁸Eti o ledaito, melafa neta kilami ya ukana kala-kala lito, sefe adumu oto, folomolo ya ono minaito Polokafo ono negu ya dito Goti loumuito anakafa ukanalo ya olaito neta kilami ya faka lo edaiye. ⁹Faka lo edaito, ya eyetititi aya ebawau minamo wenena liliga neta kilamo ya ato olu faka lo gedaiye. ¹⁰Yamu muki mona lalo mele ledeti, ido unune, loto onimo kamenalo ya netate minámami ya wenena neta-mata oluti oti sipiku ya mele ledae.

Polo uto Lomu numudo fedami ka

¹¹Ena ikana tili (3) yalo minototo ya sipi ma epe limo kamenalo aya ebau minomo wimo sipiku yau idone. Sipiwa ya Aleksadilia numudoti ami sipi ya kolaleka suki goti Susi lobe nalafa lele lebonina imo sipiwa yau dito ebawama fulito uto ¹²uto Silakiyusi numuna meya nabalo ya fedeto fo kamena tili (3) ya minototo ¹³kofa sipiku dito yaloti monimo uto Legiumu numuna meya nabalo fedeto, ledawa ya epekafo fu loto sipi oluto wito leda ya Puteyoli numudo ya fedone. ¹⁴Ya numudo yalo Yesu mono wenenala maleka geyogeto amo yate fo kamena seweni (7) ya lamoki minenune, lato minone. Minototo yaloti Lomu numudo one. ¹⁵Ogeto, yalo Yesu

mono wenenala minamo yate Lomu enagolonimo kawa lamo ya kolititi liliga oti Apiyusi maketi ebalo fedeti leyae. Ido liliga ya oti Numuna Tili (3) kanudo moainamo wenena ono-ono amo numudo ya fedeti leyato, Polokafo geyeto Goti eti loumami, Siyane, lalole, lito siya-muluna olu auma wi edami ne.

Polokafo Lomu numudo Goti kala kuwa lo oloto melami ka

¹⁶Ido Lomu numudo fedogeto ya kiya-bani we yate Polo ya aimolako numunau yau minageto ya kimiwe makafo kiyaba o edenaiye, loti lae.

¹⁷Eti lato ya fo kamena tili (3) utaito, Polokafo Yuda wenena kiyabani we alo, loto ka fulu gedaito oti mau witi minato ya eti logimami, Wenenanemotao, namo nanimo ya neta ma wenenane yafe, ido autefo-mota monani lolomamo yafe, olu nosámami gedámofa, Yelusalemu numudo nela fi nedeti Lomu wenena anido melae. ¹⁸Anido melato, loga o nedeti nofo fulunawamo neta ma ámonako ya nelauti efili nedunune, loti kolafa, ¹⁹Yuda wenena yate auma witi, E'e, loti lamo yamu Sisa yakafo kane olufe lo nedenaie, loto auma wito lomoma ne. Eti lofa, ya nanimo wenenane olu kalo mele gedenamoma ka ya ma minámaiye, loto kolowe. ²⁰Aya monawa yamu linate ya luni fioneto ato, geyeto linateki lakoina lokoli-fakoli enagolone. We ya Isilaeli wenena auma witi kiya-bala o-o minamo we yamu nela wi nedato, minowe, loto logimaiye.

²¹Logimaito, itibiti loumamo, Kiya-bate we Yudia ebau minamo yate kamomu lufuwa ma wi fulu ledato ya ma olámonimo ne. Ido Yudia yaloti amo wenena yate wenena lo kedamo kafe, ido ka nosámami lo kedamo kafe, yama lolomámamo ne. ²²Etito nefa, wenena mikaumikau ya ailo mono kolamo wenena ka nosámamo lo gedanako, yamu

kamo kaka kiyanimu ka ya lolomage to kolinune, loto kolone, loti loumae.

²³ Eti loumuti Polo nedo oti amoki lokolifakoli o minenune, loti kamena melato aya kamenawalo wenena so loti amodoka ato leda yaloti u luwaila yalo Goti wekudikafa kiyaba o ledami mona ya kolife loti kolinawae, loto logimito ka mona fokito api gilibaiye. Ido Yesu ya kolife loti koliti koli kikito umunawae, loto Mosese lo melami ka yauti ido polofete lufuwa wiyamo kanina yauti ya Yesu kala lamo ya logimi minaiye.

²⁴ Logimi minaito, liliga ya koli kikitafa, ido liliga ya koli kikitamae. ²⁵ Yamu seni-muluni olu lawoko melamoti unagilato Polokafo eti loto logimami, Ouna Felegagakafa kala ya polofete Aisaiya welalo meleto autibomota yamu kolito ka ona kula eti logimami,

²⁶ Kamo aya wenenawa minadoka ya uto eti logimo, Linate koli-koli o minafa, ka kolife loti kolamoti ido koko o minafa, neta kofe loti eyamae. ²⁷ Eti amo wenenawa ya seni-

muluni moda gedimoko minanako, kani anawako koliti omuni olu likotiko minae. Eti amamo neko, seni-muluni ya olu eleyapa witi namodo ato olu faka lo gedagi ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9-10*) ya nemo ne.

²⁸ Yamu linate ka logimomo ya kolife loti kolalo. Gotikafo wenena olu omude kami kala kuwa ya ailo feka wenena ya fulu gedetami ne. Fulu gedetami nenako, kala kuwa ya koli kikito umunawae, loto logimaiye. [²⁹ Kawa logimami yamu Yuda wenena inanimonigu yau moila ka naba loti fulu edeti wae.]

³⁰ Ena melege lele lulau ya Polo numuna aimola meina fiyaigu ya minaito, ido wenena muki eyenune, loti amodoka amo ya aiyo-koiyo ka logimito, ³¹ koli kolamoto, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kala ya lo oloto mele-mele o minoto, Wekola Yesu Kilisto kala api gilibi-gilibi o minaito ido mate lonola itamamo ne. Modae.

Lomu

Polokafo mono wenena Lomu numudo minamo ya lufuwa wi fulo gedami ka

Komu ka

Polo ya Kolinti numudofe, ido Senkilia numudo minami kamenalo ya lufuwa ama wito, Yesu koli kikito umuti Lomu numudo minamo wenena ya fulo gedanae, loto wena ma kuliya Fibi umaito, oluto uto uto Lomu numudo u fedeto ya gimami ne.

Mono wenenawa Lomu numudoka minamo wenena maleka ya Yuda wenena ido maleka ya ailo feka wenena ya minae. Ido Lomu numuna ya Itali mikalo gamani wenena numuni meya nabalo ya kiyabani we wekudini kuliya Sisa ya minaiye. Aya we yakafo mika negu-negu wenena muki olu afima o gedeto, wekudini kuliyai we wenaba ya nanimoko minenae, loto kimiwe so loto gilifi melaito, ba lomo wamo ne.

Ena Polokafo eti loto kolami, mikalo wenena muki ya Goti omunalo lifima mino ledami wenena ya minone. Ido lonote yakafofe, ido mona lalo melenumo yakafo ya olu lalo o ledame-nami ne. Etito ya nefa, ido Yesu koli kikito umunumo, ya Gotikafo lifimate kilili oto, monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenami ne, loto Lomu numudo uto kawa kuwa lalo api gilibinae, loto kolito, lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Namo Polo, Kilisto Yesu kouba-nabala we ya aposolo we minenane, loto lune fito, Goti kala kuwa lalo lo oloto melenane, loto olu eika wi nedami ne.

²Kawa kuwa lalo ya komu adeina lo mele ledaito, polofetela yate felegaga lufuwau wiyamo, ³ya Nalafo yamu

lo mele ledami ne. Amo ya mikaleka ukanaki oloto piyami, ya Defiti ufa fiyami wenena yauti oloto piyaiye. ⁴Ido Ouna ya felegaga minami yakafo moda Goti Nalafo aumafofo limo we ne, loto lilibami, ya folaiguti olu nedidami yakafo ya lilibami ne. Wewa ya Yesu Kilisto Wekolate ya ne. ⁵Amodokati ya mika negu-negu wenena muki minagu yauti mate ka limo ya koliti, koli kikito umuti, golodenawamo yamu kuliya ditoko minenaiye, loto nasafili o ledeto, aposolo lonowa lomaito ya olu minone. ⁶Ido aya wenena minagu yauti linate yaki Yesu Kilisto wenenala minae, loto luti fiyami ne.

⁷Linate Gotikafo siya-muluna gimami wenena Lomu numudo minamo, ya felegaga wenenane minae, loto luti fiyami wenena, linate muki ya lufuwa ama wi fulo gedowe. Eyallo.

Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilstodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Polokafo wenenawa geyenae, loto auma wito kolami ka

⁸Ena komu ka ama ya logimi-nagolowe. Kolalo. Linate koli kikitamo monatina yamu wenena mikau-mikau lo-lo o minanako, linate muki yamu kolito ya siyane, lalole, loto Yesu Kilisto kuliyallo ya Gotine loumu minowe. ⁹Koli minafe? Goti lonola olu minomo, ya ounelune-kane lawoko meleto Nalafo kala kuwa lalo lo oloto mele minowe. Aya Goti yakafo monane muki kolami we onobalalo ya ka ama lenagolowe. Kolalo. Namo ya kamena-kamena linatemu kolito kulitina loumutoko minoto, ¹⁰ya linatedoka enae, loto kolito kiyaba omo idomo, ya oiya ama ya Gotikafo lalo kolito kanune olu oloto pi nedagetoma ya enae, loto loumutoko minowe. ¹¹Eti loto

loumomo, ya linate geyenae, loto kolomo, ya Ouna netala faifa lomami neta ya olu gedeto oneto yakafo auma wi gedenaiye, loto auma wito koli minomo yamu etito loumutoko minowe.¹² Ido eti loto koli minomo, ya linatemuko kolámowe. Namoki linateki lakoina minoto ya linate koli kikitamo monatina yakafo namo sene-mulune olu aila wi nedageto, ido namo koli kikitomo monane yaki linate setimuludi olu aila wi gedenaiye, loto kolito ya oto geyenae, loto loumutoko minowe.

¹³Ido mono wenenane-motao, linate kolife ádotenawae, loto ka ama logimowe. Kolalo. Ailo feka wenena maleka minagu yau mono lono oluto kulawa olu oloto piyomo, ya linate minagu yau ayaidana oto mono lononelo kulawa ma olu oloto pinae, loto kamena-kamena ya linatedoka enae, loto kanu ma moni wilofa, ido ka ma-ma oloto piyami yamu kanune minámaito minowe.¹⁴⁻¹⁵ Wenena muki, Giliki kafi lufuwa kamo ido ágamo wenena, ka maninigu nemo ido minámami wenena, muki ya kawa kuwa lalo lo oloto giminamo lonowa nomaima nenako, yamu linate Lomu numudo minamo yaki ayaidana oto lo oloto giminae, loto auma wito kolowe.

Kawa kuwa lalo ya Goti aumala nemo ka

¹⁶Kawa kuwa lalo lo oloto melomo yamu ukanelo kolámomo ne. Ya neditole? Kawa kuwa lalo ya Goti aumala nemo ka yakafo koli kikitenawamo wenena muki olu omuni kenami, ya Yuda wenena olu komu meletoto, ido yaloti Giliki wenenaki wenena maleka muki yaki koli kikitenawamo ya olu omuni kenami ne.¹⁷ Aya kawa kuwa lalo yakafo koli kikitamo wenena ya Goti monala efe limoma olu oloto pi gimami yamu ya koli kikito umu-umu o minae. Aya yamu ya eti limo,

Monanina efe limo wenena ya koli kikito minamo yamu ya kofawa mino kolinagilae, loto ka mono lufuwau (*Hab 2:4*) ya nemo ne.

Wenena muki Goti meni umuti u sinidigu minamo ka

¹⁸Etito wenena yate Goti monala meni umuti nosámami mona ailo-ailo muki mele minamo yamu ya amokafo kosinaukati lifima ka naba-naba olu oloto pi gede-gede o minaiye. Wenenawa mona nosámami melamo yamo ka ona kula ya miwi minae.¹⁹ Koli minafe? Goti monala maleka, mikaleka wenena kolinawamo monala, ya amokafo olu oloto pi gedainako, moda lunigu oloto nemo,²⁰ ya adeina akaima mika kosina olu oloto piyami kamenaloti ya amo aumala, minowa-minowa oto nemo aumala, ido monala ailo, wenena monanina yaidana oto minámami, akaiya dito nemo omudekafo eyámonimo monala, ya neta-mata olufe limo netawa yakafo olu oloto pi gedaito, moda eyefe loti monala kolamo ne. Monala etiti kolamoma nenako, yamu wenena mate monala kolámone, loti lenawamo ka ma minámaiye.

²¹Goti minaiye, loti moda kolafa, ido Gotite ona kula minaiye, loti kuliya olu faka ádoti, siyane, lalole, loti loumá-moti, kani kiyamo mona ya u fa neta uto, ido luni-kani kolife ádami ya sinikafo asa wi gedaito minae.²² Eti o minamo ya ka manedeu ne, lo minafa, ido u koliti kolámoti amo wenena buluti,²³ Goti fulu fitala kiyámenami we lamenala ya fulititi, fulu fitala kinami wenena, nema-afa, aniki-kianiki leya witi moinamo neta, kudi-koiyofa yaidana oti olufe loti, ya gotite ne, loti koli kikito gimi minae.

**Wenena muki nosámami
monako melemo wamo ka**

²⁴Goti lamenala etiti fulitanako, inanimu lunikani kume-ugele kopa-napa nenawamo monamu kolamo yamu fuma wiyami mona meleti inanimu lulawanigu ya ukani olu kopaiti, ukanido kolinawamo mona ya fa melenawamo ne, loto Gotikafo koito gedaiye. ²⁵Wenenawa yate Goti kala monala ona kula ya koli fulititi, suki we kala monala koli kiki loti, ido neta-mata olu oloto piyami we ya meni umuti, olufe limo neta yako koli gimiti kouba-naba o gede minae. Wewa meni umamo we kuliya ya olu faka lo edemo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

²⁶Ido meni umamo yamu Gotikafo koito gedaito, ya ukanido kolinawamo monamu aku loti koli minoti, ya wenaipani yate wemomoki efe loti onenawamo mona ya fuliti, inanimonigu ya kopa mona mele-mele o minato, ²⁷ido wemomo yate ayaidana oti wenaipaki efe loti onenawamo mona ya fuliti, wemomo ailo mamu koliti ukani yo lito we ma kopa olu onamo, ya etiti suki kanu moimamo yamu inanimu ukani-luni-kanigu ya lifima ka itibiti olu minae.

²⁸Wenenawa yate Goti kate ki umámenagolone, loti kolamo yamu ya Gotikafo kani-manini ya u fa netalo wageto kopa-napa mona melenawae, loto koito gedaito, ²⁹ya lunikanigu mona nosámami-asamami faitoto mino gedaito, fina lowamuko kolimo diti, neta-mata maki maki olunumolae, loti koliti, wenena koli nosámamiko gimiti, komumu-kamama witi, gini fuluti, moila fiti, koni witi, kani nosámamiko kimo idamo mona yamo luni-kanigu faitoto neto, ya wenena kamani kiti, ³⁰ka nosámami lo gedeti,

Goti koli nosámami umuti, ka koliti kolámoti, inanimomuko lalo minone, loti koliti, inanimu ukani-kulini olu faka loti, nosámami-asamami mona kofawa olu oloto piti, onibo menibo ka lamo ya kolámoti, ³¹lunikanigu kolife ádoti, mona ona melámoti, inanimu wenenanina ya koli gimámoti, mulunigu kolámamo wenena, ³²ya yaidana mona mele minamo wenena moda fuluti u kopa unawae, loto Gotikafo lo melami ka ma ne, loti kolafa, aya mona faifa ilulu kuti melamo yako minámaiye. E'e, enu witi melamo, ya wenena mate mona yaidana melamo ya lalo geye minae.

**Lifima meina lalo ido
nosámami olunawamo ka**

2 Etito linete ya wenena maleka monani nosámamaiye, lo gede minamo, ya linanimu monatina yamu nediye lenawamo ne? Wenena mamu ya mona etiti-etiti melamo ya nosámamaiye, loti lolo amo wenena ya linete aya mona melanako, yamu lolo amo kawa ya linanimu yamuki ya lo minae. ²Ido yaidana mona mele minamo wenena ya Gotikafo lifima ka itibito gimami, ya moda ona efe lotoko gimami ne, loto koli minone.

³Ido linete ya wenena maleka nosámami mona melamo yamu lifimani ne, loti lo gedegede afa, linete ya aya mona melamo yama Gotikafo lifimate itibito olu lomámenagoliye, loti kati kiyafe? ⁴Ido Goti siya kala-kala alako ádaito, olu you loto lalo o lede minami mona aboga ya monalawa fa neta ne, loti kati kiyafe? Ake, linete eti loti kati kopanapa kiyamo wenena ya Goti olu lalo o ledami monawa ya eyeti seti-muludi olu eleyapa wiyalo, loto monawa mele ledaiye, loti kolámafe?

⁵Ido linete seti-muludi gedimo olu eleyapa wiyámanako, yamu kamena na-

balo, Gotikafo lifima ka kula, efe lenami ka naba-naba olu oloto pi lumunami kamenalo ya ka naba-naba olunawamo ka ya linanimote olu mau wi-wi o minae. ⁶Yamu ka ma eti limo,

Amokafo ya wenena muki inanimomo nanido ya itibito olu giminagoliye, loto ka mono lufuwau (*Sng 62:12, Snd 24:12*) ya nemo ne. ⁷Mona lalo meleminawamo wenena ya kofawa minowa-minowa oto mino kolinagolone, loti koliti ya auma witi mona lalo mele minenawamo wenena ya kofawa minowa-minowa oto mino kolinawamo mona ya giminagoliye. ⁸Ido wenena mate inanimomuko koliti, ka ona kula meni umuti nosámami monalo meyalo mele minenawamo wenena ya siya kala-kala laget, lifima ka naba-naba giminagoliye.

⁹Koli minafe? Nosámami mona mele minamo wenena muki ya inanimomo nanido ya miluma ka, keina naba-naba imo ka ya olunagilae. Etiti olunawamo, ya Yuda wenena u komu uti olato, ido yalo Giliki wenenaki wenena maleka muki yaki olunagilae. ¹⁰Etiti olunagilafa, ido mona lalo mele minamo wenena muki ya inanimomonanido ya you amene mona, lamena mona, kulini idami mona ya olunagilae. Etiti olunawamo, ya Yuda wenena u komu uti olato, ido yalo Giliki wenenaki wenena maleka muki yaki olunagilae. ¹¹Moda kolafe? Goti ya wenena iya meleteo eika wiyámami wema ne.

¹²Goti lo melami kala olámamo wenena yate nosámami mona mele minamo yamamuko moda fuluti u kopa unagilae. Lo melami kawa yakafo ligiya lo gedámenagoliye. Ido lo melami kala olato, aya ka yakafo kiyaba o gedami wenena yate nosámami mona mele minamo yamamu lo melami kawa yakafo ligiya lo gedeto lifima ka itibito olu gim-

inagoliye. ¹³Moda kolafe? Lo melami ka ya faifa kani atuwaloko kolinawamo ya Goti onobalalo ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedámenagoliye. E'e, lo melami ka ya koliti meyalo meleenawamo yamuko monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenagoliye.

¹⁴Yamu kolalo. Ailo feka wenena ya lo melami ka olámafa, ido inanimomonikafo koliti kawalo golodenawamo, ya kawa olámamo wenenawa ya moda inanimomonikafo kiyadoti ya moda lo melami kawa kolomoidana oti minae. ¹⁵⁻¹⁶Eti o minamo wenenawa lunigu ya lo melami kawa mino gedeto ya lonowa olami mona olu oloto pi minae. Etito kamena nabalo, ya falukuto melonimo mona ido lute-kateu falukuto kolonimo ka muki ya Gotikafo iya meleteo, lifima ka itibito lumunami kamenalo, ya wenena yate mona ma melonimo ya moda lalo nefa, ido ma ya nosámainako, lifimate ne, loti kani kiti ouniluni-kanigu kolamo mona yakafo olu oloto pi gedeenagoliye. Yamu ya kawa kuwa lalo lo oloto melomo, ya Gotikafo lifima kawa itibito lumunami, ya Yesu Kilisto anau melageto, amokafo iya meleteo lumunami ne, loto lo oloto melowe.

**Yuda wenena yate lo melami ka
meyalo melamo aumanina ma
mino gedámami ka**

¹⁷Ido linate ma ya Yuda wenena minone, loti, ido lo melami ka ya litumate ne, loti, ido Goti ya lalimo Gotite ne, loti linanimokultina olu faka lo minoti, ¹⁸ido lalo kolami mona ya kolife loti koliti, ido lo melami kakafo api gilibitaima nenako, mona-ana lalo lema ya eye lalo meleti, ¹⁹⁻²⁰ido lo melami ka yau kolife lonimo ka monala ona kula moda olu minone, loti kolamo yamu ya ouni omuna likami wenena ya kanu lalo gilibinumo wenena minone, loti, ido sinidigu moimamo we-

nená ya olu lamena o gedenumo wenena minone, loti, ido kolife ádamo wenena ya kolife lenawamo mona gilibinumo wenena minone, loti, ido ge ádamo wenena ya api gilibinumo wenena minone, loti auma witi koliti, ²¹linate api gilibi-gilibi amo yamaidana oti linanimo luti-kati ya api ilibámafe? Ugele ámaló, loti lo-lo amoma nefa linanimotina ya ugele mona mele minafe? ²²Ido kumeugele ánaló, loti lo-lo amoma nefa linanimotina ya kumeugele no minafe? Ido suki goti yaidana-amaidana ya eleka naba ginaima nefa, linanimotina ya wenena mate netawalo ya kifana-konumakobina melagu yati ma ugele olu minafe? ²³Ido lo melami ka ya lamo olonimo ne, loti linanimo kulitina olu faka lo-lo amoma nefa linate ya aya kawa koliti kolámoti amo monatina yakafo Goti kuliya oluti lomafe? ²⁴Aya mona melamo wenena yamu eti limo, Ailo feka wenena yate linanimo monatina yamu Goti kuliya kamana ki minae, loto ka mono lufuwau (Ais 52:5, Ese 36:22, 23) ya nemo ne.

Goti ainála ukanigu fukamo ka

²⁵Goti ainála ukanigu fukamo, ya lo melami kawa meyaló melenawamo yako moda kulawa minenami nefa, ido lo melami ka koliti kolámoti enawamo, ya aya monatina yakafo Goti ainála ukanigu nemo ya u minámamidana enami ne. ²⁶Ido Goti ainála ukanigu fukámamo wenena yate lo melami kawa meyaló melenawamo, ya aya mona yakafo ainála ukanigu minámami ya u mino gedamidana enami ne, loto geyenagoliye.

²⁷Etito ya ukanigu ainála fukámamo wenena lo melami kawa meyaló melenawamo mona yakafo linate mono lufuwa oluti ainawa ukanigu mino gedaifa, lo melami kawa koliti kolámoti

o minamo wenena, linate lifimatina olu oloto pi giminagoliye.

²⁸Koli minafe? Yuda wenena monanina atuwaloko melamo ya Yuda wenena ona kula minámae. Ido ukani atuwaloko Goti ainála fukamo ya ainála ona kula mino gedámaiye. ²⁹E'e, Yuda wenena ona kula ya ouni-luni-kanigu ya Goti wenenala minae. Ido ainála ona kula ya ouni-luni-kanigu ya ne. Lo melami ka lufuwa wiyamo ya meyaló meleti fukamo neta ya minámaiye. E'e, Ounakafo lunigu mele gedami neta ya ne. Etiti minenawamo yamu wenena yate gebonina ádenawamo nefa, Goti yakafo gebonina lenami ne.

Mona nosámami yakafo mona lalo olu oloto piyámenami ka

3 Etito Yuda wenena ya egaidana oti ailo feka wenena olu fuló gedeti lalo minae? Ido Goti ainála ukanigu nemo yakafo egaidana oto olu lalo o gedaiye? ²Aiyo, olu lalo o gedami neta kefo minámaiye. E'e, u komu melami neta ya Goti aimola kala ya Yuda wenena anigu melami ne.

³Yamu nediye loto lenune? Maleka yate kalawa ya koli fulititi, koli kiki ádamo monawa yakafo Goti ka lido efe lotoko meyaló melemono idami monala ya olu fuló edenaife? ⁴E'e, etito minámaiye. Wenena muki ya suki monako mele minae, loto geyenagoloba, ido Goti monala ya u ona kulako minowaminowa oto minenami ne, loto eyenagolone. Etito yamu ya ka ma eti loto nemo,

Kamo ka lanimo ya moda efe lotoko lo-lo o minane, loti kolinagilae. Ido mate olu kalo mele kedenawamo ya moda olu fuló gedanagolane,

loto ka mono lufuwau (*Sng 51:4*) ya nemo ne.

⁵Eti loto nemo nefa, ido nosámami monate yakafo Goti efe limo monala

olu oloto piyagetoma, ya nediye loto lenune? Gotikafo lifima ka naba itibito lomami ya mona nosámami melaiye, loto lenube? Eti lomo ya mikaleka monaidana meletu lowe. ⁶Yama minámaiye. Etito nemo neko, ya Gotikafo egaidana oto mikaleka wenena monate ya iya melenami ne? ⁷Ido namo suki monane yamo ya Goti monala ona kula olu oloto pi edemo uto kuliya olu faka lagetoma, ya lifima ka itibito olu nomami, ya nedito olu nomami ne? loto we makafo lenaife? ⁸Ido nosámami mona meletu ya olu itibito kulawa lalo oloto piyokele, loto lenube? E'e, eti ádenagoloba, ido wenena mate kamade kiti, eti lo-lo ae, loti lamomu lo minae. Eti lo minamo wenena ya lifima ka naba itibito giminami ya moda efe loto giminagoliye.

**Wenena muki u kopa unumo
mona yako melonimo ka**

⁹Etito ya nediye loto lenune? Yuda wenena ya wenena ailoma olu fulu gedeti lalo lema mino kolamo nefe? E'e, etito moda minámaiye. Yuda wenena, Giliki wenena, maleka wenena muki ya nosámami monate yakafo nela wi ledaito minone, loto ya moda lotonima ne. ¹⁰Aya yamu ya ka mono lufuwau ya ka ma etito nemo,

Mona efe limoko melamo wenena ya ma minámae.

Moda ona lowe.

Lawokoti maki minámae.

¹¹Kolife lamo wenena yaki ya ma minámae.

Ido Goti monila wilamo wenena yaki ya ma minámae.

¹²Muki ya kanu lalotokati ya u kopa uti, olu lawoko iti u fa neta buluti minae.

Mona lalo mele minamo wenena ya ma minámae.

Moda ona lowe.

Lawokoti maki minámae.

(Sng 14:1-3, 53:1-3)

¹³Kenebani ya folamo wenena kalenina wela itámamo kale yaidana oto ne.

Weni kuluma yakafo wenenani koni wiwi ae. (Sng 5:9)

Weni atuwau ya koiyofa lotala yaidana oto ne. (Sng 140:3)

¹⁴Wenigu ya ka nosámami-asámami ekefa imo ka ya faitiye. (Sng 10:7)

¹⁵Kiyani yakafo alako uti wenena ma gini fulu-fulu ae.

¹⁶Wenena olu kopa o gedeti, keina fulunawamo mona mele gede-gede amokanudo ya monimo wae.

¹⁷You amene melamo kanu ya ma kolámae. (Ais 59:7-8)

¹⁸Ido omunido ya Goti ya koliya kolamo omuni melámae. (Sng 36:1)

loto ka mono lufuwau ya nemo ne.

¹⁹Ena lo melami ka limo muki ya kawa kouba-naba o edamo wenena logimami ne, loto kolone. Eti loto logimami, ya mikalo wenena muki monate opolito lifimate Gotidoka oloto pi fulu liye, loti kolamo yamu kenebanido winagoliye, loto lo melami kawakafo logimami ne. ²⁰Moda kolafe? Lo melami kalekati ya monate nosámami minone, loto kolife loto koli minoninako, yamu lo melami kawa golodenawamo lonowa olagu yauti wenena ma Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenami wenena ya ma minámae.

**Kilisto koli kikito umamo
yamuko monatina efe limo
wenena minae, lo gedami ka**

²¹Ido oiya ama ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo ledami mona olu oloto pi lomami, ya lo melami ka ido polofete kanina lufuwa wiyagu ya olu nuba oto lo oloto mele ledami, ya lo melami ka meyalo melonimo yamu ma minámaiye. ²²E'e, Yesu Kilisto koli kikito umamo wenena muki ya koli

kikitonimo yamu ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo ledami ne. Eti lo ledami, ya wenena iya melete eika wito lo ledámaiye. ²³E'e, muki wenena ya nosámami mona melete, Goti lamenala olu keleuto minone. ²⁴Eti o minionimo, ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami ya lalimo mona melonidokati ma minámaiye. E'e, Kilisto Yesu meina fito efili ledami yamu monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami, ya aimola nasafilila yakafo faifa eti o ledami ne.

²⁵Aya we Kilisto Yesu folageto, wanula yakafo wenena koli kikito umunawamo yamu nosámami mona lifimanina kilili o gedena, loto Gotikafo adeina akaimati lo melami ne. Eti loto lo melami, ya monatina efe limo wenena minae, lo ledami monala ya olu oloto pi lomaiye. Komu wenena nosámami-asámami mona meleto wamo, ya Gotikafo lifima ka naba alako olu oloto pi gimámoto, olu you loto koito gedemo wifa, ²⁶ido oiya kamena amaleka ya aimola monala efe limoko nemo olu oloto pi lomami, ya Yesu koli kikito umamo wenena ya monatina efe limo wenena minae, lo gedami monala ya moda efe limo mona ne, loto olu oloto pi lomami ne.

²⁷Etito nemoma nenako, yamu ukade-kulite olu faka lenumo kanu ya ega ya ne? Kanuwa moda ku ledami ne. Ido nena monakafo ku ledaiye? Lo melami ka lono olonimo mona yakafofe? E'e, koli kikitonimo mona yakafo ukade olu faka lenumo kanuwa moda ku ledami ne. ²⁸Etito ya wenena mate lo melami ka lonowa olunawamo yamu ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedámenagoliye. E'e, koli kikitenumo yamamuko monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenagoliye, loto kolone.

²⁹Ido amo ya Yuda wenena yako Gotinina nefemo? Ido ailo feka wenena

yaki Gotinina minámaife? E'e, moda ailo feka wenena yaki Gotinina ne. ³⁰Goti ya moda lawoko ya nenako, amokafo ainala ukanigu fukamo wenena koli kikitamo yamu kolito, ido ainala ukanigu fukámamo wenena yaki koli kikitamo yamu moda ayaidana oto kolito, ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedename ne.

³¹Etito nemoma nenako, yamu koli kikitonimo monawa yakafo lo melami ka olu fa neta itobe? E'e, etito minámaiye. Koli kikitonido yamo lo melami ka ya olu auma wi edone.

**Abalahamu koli kikitimo
yamu monala efe limo we ne,
loto Gotikafo lo edami ka**

4 Etito ya mikaleka autefo-kolofate Abalahamu yamamu nediye loto lenune? Netawa yamu kolami ya nediye loto kolami ne? ²Abalahamu monala efe lotoko melami yamu Gotikafo monala efe limo we ne, loto lo edami neko, ya aimola ukana-kuliya olu faka lenami kanu ma mino edagi ne. Ido Goti omunalo etito minámaiye. ³Aya yamu ya ka mono lufuwau ya nediye liye?

Abalahamukafo Goti koli kikito umami yamu monala efe limo we ne, loto lo edami ne, loto ka mono lufuwau (*Stt 15:6*) ya nemo ne.

⁴Ido lono olamo wenena meinanina ya lono aboga yakafo nasafili o gedeto meinawa faifa gimaiye, loto lobe? E'e, lono olado ya moda lifima meinawa ya gimaiye, loto kolone. ⁵Etito nefa, ido Goti omunalo ya monate efe limo wenena minenune, loto nedi-nedi enune? Monate u efe lenami lono ya auma wito olunuba, ido ogoufámonimo yamu Goti monalalo meyalo melámonimo mona lifimate kilili oto monatina efe limo wenena minae, lo ledami we koli kikitito umunumo, ya koli kikito umonimo

yamu ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenami ne.

⁶Etito Defiti yaki ayaidana oto wenena mate monanina olufe lamo lono olámafa, ido Gotikafo monanina efe limo wenena minae, loto lo gedami wenena ya lalo koli minae, loto kolito, ⁷yaidana wenena yamu eti limo,

Wenena ma lo melami ka meni umamo mona lifimanina ya kilili oto, nosámami monanina olu fulo gedami wenena ya moda lalo koli minae.

⁸We ma nosámami monala yamu Wekolakafo lifima itibito olu umámenami we ya moda lalo koli minenaiye, loto ka mono lufuwau (*Sng 32:1-2*) ya nemo ne.

⁹Ido lalo koli minamo wenenawa ya Goti ainala ukanigu fukamo wenena yamuko lifemo, ido ainala ukanigu fukámamo wenena yakimu liye? Aya yamu ya Abalahamu monala ya oluto logiminagolowe. Kolalo. Abalahamu koli kikitimo yamu monala efe limo we ne, loto lo edami ka ya lo-lo one. ¹⁰Ido nena kamenalo eti lo edami ne? Ainala mino edami kamenalo nefemo, ido ainalaki minámami kamenalo ne? Komu ainalaki minámami kamenaloma ya eti lo edami ne. ¹¹Ido ainalaki minámaido ya koli kikito umami yamu monala efe limo we ne, lo edeto, ya ainalawa ukanigu fukomo unawamo monawa ya aiga olamima nenako, yamu ainalaki minámamo wenena koli kikitamo yamu monanina efe limo wenena minae, lo gedami wenena muki ya aunibokolofanina Abalahamu ya ne. ¹²Ido ainalaki minoti koli kikitamo wenena yaki ya aunibokolofanina ya ne. Aya wenenawa ya ainalawa ukanigu fukamo yamuko kolámoti, autefo-kolofate Abalahamu ainalaki minámami kamenaloma koli kikitimo monalalo yaki meyalo meleti monimo wamo yamu ya aunibokolofanina ya ne.

Koli kikitamo wenena muki ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo gedami ka

¹³Moda kolafe? Komu adeina Gotikafo Abalahamu lo mele umuto limo, kamo ido ufa finanimo wenena ya mikaleka eba muki ya iya ku gedowe, loto loumaima, ya lo melami kalo meyalo melami yamu loumámaiye. Koli kikito umami yamu ya monaka efe limo we minane, loto lo edeto, lo mele umami kawa ya loumaima ne. ¹⁴Ido lo melami kalo meyalo melamo yamu iya ku gedowe, loto logimami neko, ya koli kikitamo monanina ufa neta wagi ne. Ido lo mele gimami ka yaki u kopa wagi ne. ¹⁵Yamu kolalo. Lo melami ka yakafa lifima ka naba olu itibito lomaiye. Ido lo melami ka ma minámami neko, ya kawa kolito kolámoto onimo mona ya ma minámagi ne.

¹⁶Etito Gotikafo Abalahamu ufa fiyami wenena muki yamu kolito, ya lo mele gimami ka ya kulawa amodoka fedenaiye, loto nasafili monala yakafa iya ku gedowe, loto, ya koli kikito umamo yamuko lo mele gimami ne. Ido Abalahamu ufa fiyami wenena muki yamu limo, ya lo melami kawakafa kiyaba o gedami wenena yamuko ádaiye. E'e, Abalahamu koli kikitimo monalo meyalo melamo wenena muki yaki Abalahamu ya autefo-kolofate lawokoma nenako, yamu lo mele gimami kawa ya kulawa moda lamodoka lakoina fedenaiye. ¹⁷Aya yamu ya eti limo,

Mikau-mikau wenena muki ya aunibokolofanina minenane, loto fulo kedowe,

loto ka mono lufuwau (*Stt 17:5*) nemo ka ya Goti onobalalo moda ona kula gedimo ka ne. Aya Goti koli kikito umami, ya folamo wenena olu kofawa o gedeto,

ido neta ma minámami ya faifa oloto piyo, loto olu oloto piyami we ya ne.

¹⁸ Abalahamukafo Goti lo mele umami kawa ya kulawa egaidana oto fedenaiye? loto kolámaifa, ido auma wito koli kikitoto kawa kulawa moda fedenagoliye, loto kolito kiyabala o minaiye. Aya kawa eti loto lo mele umami, Ufa finanimi wenena etiti minomo unawamo ne, loto ka mono lufuwau (*Stt 15:5*) ya nemo ne. Ido yaloti ka ma yaki eti loto lo mele umami,

Mikau-mikau wenena muki ya auni-bokolofanina minenane, loto ka mono lufuwau (*Stt 17:5*) yaki nemo ne. ¹⁹ Eti loto lo mele umami kamenalo ya Abalahamu melegela wani hadeti (100) yaidana oto minaima nenako, amo ukanau ya kipa ufa finamo aumane moda fuli limo ne, loto kolito, ido olonafo Sala ukanau yaki nomilipala mulunau minenami aumala moda fuli lotami ne, loto kolife loto kolaifa, ido aya yamu kala lele kiyámoto, koli kikitimo mona u kopa áumaito, ²⁰ Goti lo mele edami ka yamu kolito koli fa neta itámami, koli kikito umumo idami mona yakafo olu auma wi edaito, Goti kuliya olu faka loto, ²¹ ya lo mele edami kawa ya kulawa olu oloto pinami aumala ne, loto auma wito kolami, ²² yamu ya Monala efe limo we ne, loto lo edami ne, loto ka mono lufuwau (*Stt 15:6*) ya nemo ne.

²³ Ena eti loto lo edami kawa ya Abalahamu yamuko lufuwa wiyámaiye. ²⁴ E'e, lalimo Wekolate Yesu folaiguti olu nedi edami we koli kikito umonimo wenena yamuki ayaidana oto monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenagoliye. ²⁵ Nosámami mona melonimo yamu Goti Nalafo fulunaiye, loto fulu edaiye. Ido monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenae, loto lamomu kolito ya folaiguti olu nedi edami ne.

Goti nasafilila yamu koli lalo otoko minenumo ka

5 Etito koli kikito umonimo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledaito, ya Wekolate Yesu Kilstokafo olu itibito Gotiki koina wi ledaiye. ² Ido amo koli kikito umonido ya nasafilila lulau idonimo kanu wi ledaito, ayau minonimo ya Goti lamenalau unune, loto kolito kiyaba o minoto, ya setemuludeu lalo kolitoko minone.

³ Ido yako minámaiye. Keina naba fede lomaigu yau moda ayaidana oto sete-muludeu lalo kolitoko minone. Ya neditole? Keina monamona o lumuto fedenami yakafo lute-kate olu auma wi ledenagoliye. ⁴ Ido lute-kate auma winami yakafo monate olu efe lo ledageto, Goti lalo leyenagoliye. Ido monate efe lageto, Goti lalo leyenami mona yakafo sete-mulude olu aila wi ledageto, amomu kolito kiyabala o minenune. ⁵ Ido kiyabala onimo mona ya kutuwa ámenagoliye. Moda kolafe? Ouna Felegaga lomami yakafo Goti siyumuluna lomami mona ya sete-muludeu leki faitimo yamu ya kiyabala omo dito kulawa olunune, loto lalo kolitoko minone.

⁶ Yamu kolalo. Lamo aumate minámaido ya Gotikafo Yesu kamena mele umaito, ya aya kamenawalo Goti monala melámamo wenena yamu kolito ya folaiye. ⁷ Koli minafe? Monala efe limo we yamu kolito ana olu faka loto fulunami we lawoko ma nefemo, ido minámaiye? Ya ma kolámoba, ido monala laloko melami we yamu koliti auma witi ana olu faka loti fulunawamo wenena lawoko-lawoko ma minenawamo ne, loto kate kiyone. ⁸ Eti loto kate kiyoba, ido lamo monate nosámami melemo idonimo kamenalo, ya Kilstokafo lamomu kolito ade olu faka loto folami

mona yakafo Goti siya-muluna oto dito koli lomami mona ya lilibaiye.

⁹Etito oiya ama ya wanulakafo lifimate kilili oto, monatina efe limo wenena minae, loto lo ledainako, aiga ya lifima ka naba giminami kamena ya amokafo oto dito olu omude kenaiye. ¹⁰Koli minafe? Komu ya lamoki Gotiki kuwolafo-kuwolafo minonido, ya Nalafo folami mona yakafo olu itibito Gotiki kutifi ledainako, oiya amoki kutifonimo yamu ya folaiguti nedito minowaminowa oto minami mona yakafo oto dito olu omude kenaiye. ¹¹Ido yako minámaiye. Wekolate Yesu Kilstokafo olu itibito Gotiki kutifi ledami mona oiya olonimo yamu Goti lulau mino edonimo yamu sete-muludeu lalo kolitoko minone.

**Adamukafo folami monala
ya lomaifa, ido Yesukafo
kofawa minowa-minowa
imo monala ya lomami ka**

¹²Etito we lawoko yakafo nosámami mona melami yama mikaleka o fedaito, ido nosámami mona yamakafo folamo mona ya fede gimami, ya ayaidana oto wenena muki yaki nosámami mona melanako, yamu muki ya fulumo wamo ne. ¹³Koli minafe? Lo melami ka gimámami kamenalo ya nosámami mona ya mikaleka nemo ne. Ido lo melami ka ma minámenami, ya wenena lifimani etito ne, etito ne, loti kolinawamo kanu ma minámaima nefa, ¹⁴ido Adamu kamenalalo yati ya fulumo wamo mona yakafo wenena muki olu afima o gedemo uto uto, Mosese kamenalalo yaki ayaidana oto wenena muki ya nosámami mona melamo, ya Adamu ka kolito kolámoto imo mona melami yaidana oti melámafa, moda fulumo wamo monawa yakafo olu afima o gedeto kiyabani we wenaba yaidana oto mino gedami ne.

Wewa Adamu ya aiga enami we Kilisto mebemabala oto lilibami nefa, ¹⁵ido lelewa ya kanu ailo-ailo olu oloto piyaiya, ya Adamukafo ka kolito kolámoto imo kanu olu oloto piyaito, ido Gotikafo neta lalo faifa lomami kanu olu oloto piyaiye. Koli minafe? We ma lawoko ka kolito kolámoto imo kanu olu oloto piyami yamamu wenena muki fulumo wamoma nefa, ido Goti nasafilila yakafo, ido we lawoko Yesu Kilisto nasafilila yakafo moda olu fulo edeto, neta lalo faifa lomami ya wenena muki olu oloto pi ledemo wiye.

¹⁶Ido netawa faifa lomami yaki ido wewa lawoko nosámami mona melami yakafo neta olu oloto pi ledami yaki moda ailo-ailo ne. Wewa Adamu nosámami monala lawoko yaloti ya lifima ka naba olu oloto pi ledaito, ya Gotikafo wenena muki olu kalo mele ledeto u kopa unawae, loto lo ledami nefa, ido ka kolito kolámoto onimo mona lifimate muki ya wewa Kilstokafo olu mofuto, ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami mona ya faifa lomami ne. ¹⁷Yamu ya wewa lawoko ka kolito kolámoto imo mona yaloti ya fulumo wonimo mona yakafo wenena muki olu afima o ledeto kiyabate we wenaba yaidana oto mino ledami nefa, ido wewa lawoko Yesu Kilstodokati ya Gotikafo oto dito nasafilila ido efe limo monala naba-naba ya faifa lomageeto, ya oluto omude kofawa minowa-minowa oto kiyaba wenena naba minomo dinune.

¹⁸Etito ya wewa Adamu ka kolito kolámoto imo monala lawoko yamu ya wenena muki u kopa unawae, loto lo ledami yamaidana oto wewa Kilisto efe limo monala lawoko yamuki wenena muki monatina efe limo wenena minae, loto lo ledainako, omude kofawa minowa-minowa enumo kanu olu oloto pi ledami ne. ¹⁹Koli minafe? Wewa Adamu lawoko ya ka kolámami mona

yakafo wenena mumudi monanina olu nosámami o gedami yamaidana oto wewa Kilisto lawoko yaki ka meyalo melami mona yakafo wenena mumudi monanina olu efe limo o gedenagoliye.

²⁰ Etito nefa, ido ka kolito kolámoto onimo mona ya moda oloto pimo unaiye, loto lo melami ka ya mene oto lomaiye. Ido nosámami mona melemononido, ya nasafili monala ya oto dito mele ledemo idami ne. ²¹ Eti o ledami, ya komu fulumo wonimo mona yamu nosámami monakafo olu afima o ledeto kiyabate we wenaba mino ledami yamaidana oto oiya Wekolate Yesu Kilisto yamu monatina efe limo wenena minae, lo ledeto ya nasafili mona yakafo kiyabate we wenaba yaidana oto mino ledami, ya kofawa minowa-minowa oti mino kolinawae, loto eti o ledaiye.

Yesu Kilisto folaiguti olu nedi edami monalo ya olu mene o ledami ka

6 Yamu nediye loto lenune? Nasafilila oto dito oloto pi lumunaiye, loto nosámami mona mele minokele, loto lenube? ² E'e, etito minámaiye! Nosámami mona moda fulu umonima nenako, yamu egaidana oto aya monalo enu wito melemonunimo ne? ³ Ido Kilisto Yesuki ekeleto noku wiyonimo wenena muki ya folaigu yaki lakoina ekeleto folonimoma ne, loti ya ma kolámafe? ⁴ Yamu kolalo. Melafo lamena aumala yakafo Kilisto folaiguti olu nedi edami yamaidana oto lalimote yaki omude kofawa minonimo kanu kofawalo ya moni-moni o minenune, loto amo folaito, mele edagu yau lamo noku wiyonido ya amoki lakoina ekeleto fologeto mele ledamo ne.

⁵ Etito ya amo folaigu yaki lakoina ekelonima nenako, yamu folaiguti neidaido yaki ayaidana oto ekelenagolone. ⁶ Etito ekeleto, ya nosámami mona kofa kouba-naba o edámenune, loto ukade

nosámami mona mele-mele o minami aumala ya wakenami ne, loto lute lila ya amoki lakoina yá yofolo moda folami ne, loto koli minone. ⁷ Moda kolafe? Folamo wenena ya nosámami monakafo nela wi gedámami ne.

⁸ Ena Kilstoki lakoina fulutonima nenako, yamu amoki lakoina omude kofawa minenunimo ne, loto koli kikitone. ⁹ Eti loto koli kikitonimo, ya Kilisto folaiguti olu nedi edami yamu ya fulunami mona ya kofa kiyaba we wenabala minámamima nenako, moda kofa folámenagoliye, loto moda koli minone.

¹⁰ Etito folami, ya nosámami mona kamena lawoko moda fulu umutaifa, ido oiya kofawa minami, ya Goti yamuko kolito ya oto meleto o-o minaiye. ¹¹ Yamu ya linate yaki moda ayaidana oti nosámami mona moda fulu umutoba, ido Kilisto Yesu lulau mino edeto Goti yamuko kolito ya oto meleto o-o minone, loti kolitiko minalo.

¹² Etiti minoti, ya ukadi atuwa fulu fitala kinami lalo kolami monalalo meyalo meletenune, loti, ya nosámami monakafo aya ukadigu ya kiyabatina we wenaba mino gedena, loto enami, ya koli umámalo. ¹³ Ido ukadi kofalana-kiyana yakafo efe ádami mona meletenune, loti ya nosámami mona kouba-naba o edámalo. E'e, folaguti nediti kofawa minamo wenena yaidana oti minanako, yamu ukadi-luti-kati ya Goti umuti, ido ukadi kofalana-kiyana muki ya efe limo mona meleti, Goti ya kouba-naba o edalo. ¹⁴ Koli minafe? Linate ya lo melami ka kilalau minámoti, nasafilila kilalau minama nenako, yamu nosámami mona ya kiyabatina we wenaba minámenagoliye.

Nosámami mona meyalo melenumo ya aya monakafo nela wi ledami ka

¹⁵ Yamu ya nedi-nedi enune? Lo melami ka kilalau minámoto,

nasafilila kilalau minonima nenako, loto nosámami mona faifa melenumo nefemo? E'e, etito minámaiye!¹⁶ Linate ukadiluti-kati ya we ma umuti golodenune, loti koubanaba o edenawamo, ya aya we welalo mele-mele amo yakafo nela wi ledaiye, loti ya ma kolámafe? Etito ya nosámami monalo melenune, loti golodenawamo, ya aya monakafo nela wi gedageto, ya fuluti u kopa unagilae. Ido Goti welalo melenune, loti golodenawamo, ya monatina efe lenagoliye.

¹⁷⁻¹⁸ Etito komu ya nosámami monakafo nela wi gedaito, kouba-naba o edemo wamo nefa, ido ka mono kula api gilíbamo ya koliti, luti-kati lawoko meleti kawa meyalo melato, ya nosámami monawa nelalauti ya efilito, efe limo mona nelalau ya mele gedaito kouba-naba o ede minone, loto kolito, ya siyane, lalole, loto Goti loumokele.

¹⁹ Kawa eti loto logimomo, ya linate luti-kati amika melainako, faifa mikaleka wenena lonimo ka ya lofi meleto logimowe. Yamu kolalo. Linate komu ya fuma wiyami mona ido ka koliti kolámoti amo mona ya kouba-naba o edenune, loti ukadi kofala-ana-kiyana muki ya aya monawa melado ya oto diti koliti kolámoti amo monawa melemo idamo yamaidana oti oiya ama ya efe limo mona ya kouba-naba o edenune, loti ukadi kofala-ana-kiyana muki ya aya monawa melalo. Eti enawamo ya felegaga wenenala minenawamo ne.

²⁰ Koli minafe? Komu ya nosámami monakafo nela wi gedaito, kouba-naba o edamo kamenalo, ya efe limo monakafo kiyabatina we wenaba minámami ne. ²¹ Ido aya kamenalo ya nena neta lalo kula ma olu oloto piyamo ne? E'e, neta lalo ma minámaito, monawa nosámami yama oiya kati ki umunawamo ya ukanido kolinawamola imo ne. Aya

monawa yakafo moda fuluto u kopa unumo kanuwa olu oloto pi ne. ²² Etito nefa, ido oiya ama ya nosámami mona nelalauti ya moda efilito, Goti kouba-naba o edamo nelau ya mele gedeto, ya neta lalo kula olu oloto pi gedami, ya felegaga mona meleti, kofawa minowa-minowa oti mino kolinawae.

²³ Moda kolafe? Nosámami monadokati meina olunumowa ya moda fuluto u kopa unumo ya nefa, ido Gotikafo faifa lomami neta ya Wekolate Kilisto Yesu lulau mino edeto kofawa minowa-minowa oto mino kolinumo ya ne.

Felegaga kanu kofawalo moinonimo ka

7 Ido mono wenenane-motao, linate lo melami ka koli minamo wenena ya logimowe. Kolalo. Wenena omuni kofawa minamo kamenalo yako lo melami ka ya kiyaba we wenabanina ne, loti ya ma kolámafe? ² Etito ya wena ma wanafo omuna kofawa minenami kamenalo ya lo melami kawakafo amoki olu kutifi o edaifa, ido wanafo folagetoma, ya wanafoki kutifami kawa nelalauti moda efilaiye. ³ Yamu ya wanafo omuna kofawa minenami kamenalo ya wewakafa wanafo fulitito we malo wage-toma, ya kume-ugelelo moni minaiye, loto lo edenagoloba, ido wanafo folagetoma ya kawa nelalauti efilito minainako, we malo unami ya kume-ugele ka ma ádenagilae.

⁴ Etito ya mono wenenane-motao, linate yaki Kilisto ukana ofo folado ya Gotikafo olu enu wi gedaito, ya lo melami kawa moda fulu umutama nenako, yamu we ma ailo, folaigniti olu nedi edami welo uti ya Goti omunalo moda monatina kula oloto pinawae, loto eti o gedaima ne.

⁵ Koli minafe? Komu, lute lilalo mona melemo idonimo kamenalo, ya fuluto

u kopa unumo mona kulawa olu oloto pi lumunae, loto nosámami mona yo limo monala ukadeu ya lonola olu minaima, ya lo melami kalekati oluto ya aya lonowa nosámami ilulu kuto olaie. ⁶Etito olaifa, ido oiya ama ya nela wi ledami monawa yauti moda fulutonima nenako, yamu lo melami kalekati moda efili ledetaima ne. Eti o ledami, ya oiya lo melami ka lufuwa lila monalalo melenuwe, loto lono olámoto, Ouna monala kofawalo melenune, loti lono olunawae, loto efili ledetaima ne.

Nosámami monakafo olu kopa o ledami ka

⁷Yamu nediye loto lenune? Lo melami ka mona ya nosámami mona nefe? E'e, etito minámaiye! Lo melami ka kolámomo neko, namo nosámami mona ya kolámogi ne. Koli minafe? Lo melami ka yakafo eti limo, Wenena netanina yamu kolámalo, loto ka mono lufuwau (*Kis 20:17, Lo 5:21*) nemo ka yakafo lo fuko ledámami neko, ya netaninamu kolinumo mona ya nosámami mona ne, loto kolámogi ne. ⁸Ido nosámami mona yakafo lo melami kawa yaloti oluto ya lunekaneu ya netanina-matanina muki yamu kolimo idomo mona olu oloto pi nedaiye. Yamu kolalo. Lo melami ka minámami neko, ya nosámami mona moda folamidana agi ne.

⁹Etito namo komu lo melami ka yamu kolámomo kamenaloma ya mino kolomo ne, loto kolofa, ido aiga, Goti lo melami kala kolodo, ya nosámami mona neidaito, ¹⁰ya namo fuluto u kopa unamo we minowe, loto kolomo ne. Eti loto kolomo, ya Gotikafo kawa olu lalo o ledageto, mino kolinawae, loto lo mele ledaifa, ido namo kolito ya moda fuluto u kopa unamo ne, loto kolomo ne. ¹¹Koli minafe? Nosámami mona yakafo lo melami ka oluto ya meyallo melenane,

loto kone wiyami kanu olu oloto pito, kone wito nofo folami ne.

¹²Etito ya lo melami ka ya felegaga nemo, ido kawa muki lo melami ya moda ka lalo, efe limo ka, felegaga ka ya ne. ¹³Etito nemoma nenako, yamu netawa lalo ya nofo folami neta ma nefe? E'e, etito minámaiye! Nosámami mona ya nofo folami neta ya ne. Koli minafe? Nosámami mona ya aimola monala nosámami ona oloto pinaiye, loto netawa laloto oluto ya nofo folami kanuwa olu oloto piyami, ya lo melami kawa yakafo nosámami monawa oto dito nosámami ona ne, loto olu oloto pi ledami ne.

Lute lilaki ido lute kofawaki ya lowa fina fi minami ka

¹⁴Koli minafe? Lo melami ka ya Ounadokati ne, loto koli minoba, ido namo ya mikaleka we minomo ya nosámami monakafo nela wi nedaito, koubanaba o ede-ede o minowe. ¹⁵Eti o minoto, ya nanimo oto meletoma omo monane ya kolife ádowe. Monama melenae, loto lalo eyomo mona ya melámofa, ido mona ailo, eleka naba nofami mona ya mele-mele o minowe. ¹⁶Etito eleka nofami mona meletoma, ya lo melami ka lalo ne, loto kane lawoko mele lo melami kalo itowe. ¹⁷Etito nefa, ido nanimo kaneloti ya monawa melámowe. E'e, nosámami mona luneu nemo yamakafa melaiye.

¹⁸Koli minafe? Namoma mikaleka we minomo nenako, ukane-lune-kane lilau yau mona lalo ma minámaiye, loto koli minowe. Namoma mona lalo melenamolae, loto kolofa, ido monawa lalo melenamo aumane ma minámaiye. ¹⁹E'e, ya mona lalo melenae, loto kolomo mona ya melámowe. Ido nosámami eleka nofami mona ya mele minowe. ²⁰Etito minofa, ido eleka nofami monawa mele minomo, ya nanimo melámowe. E'e, nosá-

mami mona luneu nemo yamakafo ilulu kuto mele minaiye.

²¹Yamu kolalo. Nanimo mona lalo melenae, loto kolomo we lune-kaneu ya mona nosámami mino nedaiye, loto kolowe. ²²Moda kolafe? Namu oune-lune-kaneu ya Goti lo melami kala ya koli lalo umu minofa, ²³ido ukaneu ya ka ailo ma oune-lune-kane kuwolafo ka yakafo lowa fina fi nedeto, olu nosámami monawa ukaneu nemo yamakafo nela wi nede ne, loto koli minowe.

²⁴⁻²⁵Aiyo, namo keina naba-naba kolomo we, ya Goti lo melami ka meyallo meleto kouba-naba o edemo unae, loto kane ki minofa, ido ukane yakafo nosámami mona lo melami ka meyallo meleto kouba-naba lonola kopa olumo idowe. Aiyo, eti o minomo we, ya ukane fulunami netawa yakafo nela wi nedaiguti ya kemakafo efili nedeniye? Wekolate Yesu Kilisto yamu ya siyane, lalole, loto Goti loumu-umu o minowe.

Kilisto Yesu ya lifimate kilili oto, Ouna Felegaga fulo luteu ledami ka

8 Etito oiya Kilisto Yesu lulau mino edonimo wenena ya lifima ka olu itibito lomámenagoliye. ²Moda kolafe? Linate Kilisto Yesu lulau mino edamo yamu Ounakafo olu kofawa o gedami ka lo melami yakafo nosámami mona ido fulunawamo mona lo melami ka nela wi gedemo wiguti moda efili gedetaima ne.

³Yamu kolalo. Mikaleka ukade-lute-kate ya auma wiyámainako, lo melami ka ogofuto meyallo melámonimo yamu Gotikafo aimola Nalafo ilifi melaito lomami ne. Ilifi melami, ya nosámami mona yamu ilifi melaiye. Ido lomami, ya nosámami mona melonimo wenena ukade-lute-kate yamaidana oto mikaleka ukanalula-kala oluto lomaito, ya aya mikaleka ukanalula-kala ya Gotikafo nosámami mona lifima ka olu umami ne. ⁴Lifima ka olu umami, ya

lamo mikaleka ukade-lute-kate monalalo moinámoto, Ouna monalalo monimo unumo wenena ya lo melami ka efe limo monala ya lamodoka u oneniye, loto lifima ka olu umami ne.

⁵Koli minafe? Mikaleka ukani-luni-kani monala melamo wenena yate mikaleka ukaniluni-kani lalo kolami neta ya kani ki umafa, ido Ouna monala melamo wenena yate Ouna lalo kolami neta ya kani ki umu minae. ⁶Moda kolafe? Mikaleka ukade-lute-kate kolami mona ya moda fuluto u kopa unumo mona ya nefa, ido Ouna kolami mona ya kofawa mino kolimo idami mona, you amene mona ya ne. ⁷Etito ya mikaleka ukade-lute-kate kolami mona yakafo Goti lo melami kala meyallo melenami ogoufámainako, ya aya kala meyallo melámoto, Goti kuwolafo nemo ⁸yamu ya mikaleka ukaniluni-kani meyallo melamo wenena yate Goti lalo geyenami mona melenawamo ya ogoufámae.

⁹Eti o minafa, ido linate lutigu ya Goti Ouna mino gedaima nenako, yamu mikaleka ukadiluti-kati meyallo melámoti, Ouna lulau mino edeti amo monala ya mele minae. Ido Kilisto Ouna lunigu mino gedámami wenena ya amo wenenala minámae. ¹⁰Nosámami mona yakafo ukadi ya ofo folami nefa, ido lutigu ya Kilisto mino gedetoma ya efe limo wenena minae, loto lo gedami yamu oudi ya moda kofawa ne. ¹¹Ido Yesu folaiguti olu nedi edami we Ouna ya lutigu mino gedaitoma, ya aya we, Kilisto folaiguti olu nedi edami we yakafo aimola Ouna lutigu mino gedami yamu ya ukadi fulunami netawa ya olu kofawa o gedenagoliye.

Ouna Felegaga yakafo Goti nomilipala olu leboilami ka

¹²Etito ya mono wenenane-motao, mikaleka ukade-lute-kate yakafo nena

neta lomaido ya lalimo lifima itibito umuto monala melenumo ne? Ma miná-maiye! ¹³E'e, mikaleka ukadi-lutikati monala melenawamo ya fuluti u kopa unagilafa, ido Ouna mino gedami yakafo mikaleka ukadi monala ya ofo fulunawamo ya kofawa mino kolimo dinagilae. ¹⁴Goti Ounakafo gilimaito moni minamo wenena muki ya Goti nomilipala minae. ¹⁵Kolafe? Amokafo Ouna gimami, ya koli kolinawamo mona yakafo kofa nela wi gedenamami ouna ma gimá-maiye. E'e, Ouna gimami, ya nanimo nomilipanele, loto olu leboilami Ouna ya gimaito, amoki koina wi minae. Aya Ouna lulau mino edeto ya Weyano, Menefo, loto lula fi-fi one.

¹⁶Ouna aimolakafo ya lamo oudeki mino ledeto ya Goti nomilipala minone, loto kolonimo ka ya amoki lakoina lo oloto pi lomami ne. ¹⁷Ido nomilipala minoninako, amo netala-matala nomilipala iya ku gedami neta olunagolone. Ido olunumo, ya Kilstoki lakoina lamenalau minenagolone, loto oiya ama amoki lakoina keina mo-funumo ya Kilisto olu minami netawa ya lakoina olunagolone.

Lamenala aiga olu oloto pi lumunami kamena yamu kolonimo ka

¹⁸Yamu kolalo. Lamenala olu oloto pi ledenamami ya neta lalo dito nemo ma nana, keina oiya ama kolonimo ya fa netaidana ne, loto kolowe. ¹⁹Koli minafe? Mika kosina olu oloto piyami neta-mata muki ya Goti nomilipala olu oloto pi gedenamami kamena ya eyenumolae, loti auma witi koliti, ya kiyaba o-o minae. ²⁰⁻²¹Netawa-matawa u fa neta wimo, ya inanimo lalo kolamo minámaiye. E'e, Gotikafo u fa neta unaiye, loto lido, ya aya netawa fulu fitala kimo idami monakafo nela wi gedami, ya aimola nomilipala nelauti efilito olu lamenalau mele ledenaido, ya olu oloto piyami netawa-

matawa muki ya efilageto, ya fulu fitala kiyámoto, faifa laloko minowaminowa oto minenagolone, loti koliti kiyaba o-o minae.

²²Yamu kolalo. Wenaipa nomilipani kedenagili ogofu kolamo yaidana oti mika kosina olu oloto piyami netawamatawa muki olu lawoko oti ya adeinati ogofu koliti, au-au, lomo uti uti, oiya ama ya ayaidana otiko minae, loto kolone. ²³Ido yako minámaiye. Lalimo yaiki, neta-mata lumunami yauti kana olonimo we Ouna ya luteu mino ledami wenena, ya amokafo nanimo nomilipane minenawae, loto olu leboilami kula, ya ukade efilito olu aimoladoka olunami kamena yamu auma wito kolito kiyaba oto, ya sete-muludeu au-au, loto kolito minone. ²⁴Etito kiyabala onimo yakafo olu omude kami nefa, ido kulawa ya omudekafo moda eyonimo neko, ya netawa yamu kolito kiyaba ámogi ne. Koli minafe? Wenena omunikafo koti olu minamo neta ya egaidana oti netawamu koliti kiyaba enawae? Moda eti ámenagilafa, ²⁵ido omudekafo ágonimo neta yamu kolito kiyabala o minenumo, ya kate lawoko kito ya olunune, loto auma wito kiyabala o minenune.

²⁶Ido Ouna yaiki ayaidana oto lamo oude-lutekate aumala minámami yamu kolito, ya ade olu faka lo minaiye. Goti loumunumo, ya egaidana oto efe loto loumunuwe? loto kolife ádoba, ido Ouna aimolakafo lamomu kolito, luteu ya ka ma wetekafo ogofuto ádenumo ka ya au-au, loto ade olu faka loto Goti loumu-umu o minaiye. ²⁷Eti o ledami we yakafo Goti kala lalo kiyami kalo meyalo meleto felegaga wenenala yamu kolito loumainako, yamu oude-lute-kateu nemo ka muki opoilami we Goti yakafo Ouna kalau nemo ka ya moda kolife lo minaiye.

²⁸Ido Goti seni-muluni umamo wenena, aimola kala lalo kito luni fiyami

wenena, ya neta-mata muki o gimito fedenami yakafo olu lalo o gedanae, loto amokafo olu lawoko ito olufe lo gedami ne, loto koli minone. ²⁹ Eti o gedami wenena ya adeina akaimati geye fuli limo, ya Nanefo lebonala enawae, loto komu adeinati auma wito lo gedami ne. Eti o gedami, ya Nalafo kunalafa-mota mumudi minenawagu yauti amo ya kana Nanefo minenaiye, loto eti o gedami ne. ³⁰ Ido eti loto auma wito lo gedaido, yalo ya luni fiyaiye. Ido luni fiyaido, yalo ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedaiye. Ido monatina efe limo wenena minae, loto lo gedaido, yalo ya olu lame-nalau o gedami ne.

**Goti siya-muluna lomami
monau yati olu ailo o ledenami
neta ma minámami ka**

³¹ Netawa muki eti o ledami yamu nediye loto lenune? Goti ya lamoki koina wiyainako, kema ya kuwotefo minenami ne? ³² Amo ya lalimo muki yamu kolito, aimola Nalafo koito edámoto, fulunaiye, loto fulo edami we yakafo amoki lakoina neta-mata muki ya egaidana oto faifa lomámenami ne? E'e, moda lumunagoliye.

³³ Ido Gotikafo iyaina o ledami wenena ya kemakafo olu kalo mele ledenae, loto enami ne? Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami, ³⁴ ya kemakafo lifimatina ne, loto lo ledenami ne? Kilisto Yesu folami, ya oto dito olu nedi edaito, ya Goti ana onaleka minoto lamomu kolito loumu-umu o minami we ya ne.

³⁵ Amo siya-muluna lomami mona yauti nena netakafo olu ailo o ledenami ne? Ka keina naba o lumuto fedenamife, ido miluma kolito kate mumudi kinumofe, ido olu nosámami o ledenawamofe, ido kadunamu fulunumofe, ido apako minenumofe ido fulunagolone, loto koli lumunamife, ido

lofo fulunawamofe, ya netawa yaidana-amaidana yakafo Kilisto siya-muluna lomami mona yauti olu ailo o ledenami nefe? E'e, etito minámaiye! ³⁶ Netawa ya Goti wenenala o gimito fedemo idami yamu ya eti limo,

Kamo wenenaka minonimo yamu ya kamena-kamena lofo fulu-fulu o minoti, ya sipisipi ofamo yamaidana oto lofenune, loti leyamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 44:22*) ya nemo ne. ³⁷ Etito nefa, ido Kilisto siya-muluna lomami we mino ledainako, yamu netawa-matawa monamona o lumuto fedageto ya auma wito olu fulo gedemo idone.

³⁸ Koli minafe? Namu kane auma wito kiyomo, ya fulunumowafe, ido faifa minenumowafe, ido enisolefe, ido wenabaninafe, ido neta-mata oiya fedenamife, ido aiga fedenamife, ido neta auma wiyami netati mafe, ³⁹ ido dito nemo netafe, ido lumuto nemo netafe, ido neta-mata olu oloto piyami neta yaidanaamaidana muki yauti makafo Goti siya-muluna lomami monau yati olu ailo o ledenami neta ma minámaiye, loto auma wito koli minowe. Aya siya-muluna lumumo idami mona ya Wekolate Kilisto Yesu lulau mino edonimo yamu lomami ne.

**Polo ya Isilaeli wenenala yamu
kolito siya-muluna keina imo ka**

9 Ena namo Kilisto lulau mino edomo we yakafo ka suki ádoto, ka ona lomo, ya Ouna Felegaga luneu mino nedeto lito, ido nanimo yaki ounelune-kane yauti eti loto logimowe. Kolalo. ²⁻³ Mikaleka wenenane, Isilaeli wenena yamu kolito sene-mulune keina naba-naba ito ogofu kolimo idomo, ya aiyo, kanu ma nemo neko, nanimo ya Kilstodokati u kopa uto, ebane ya wenenanewa gimogi ne, loto kolito Goti loumu minowe.

⁴Aya Isilaeli wenenane, ya Gotikafo nanimo nomilipane minenawae, loto olu lebolito, aimola lamenala ya mino gedeto, amoki kutifi gedami ka ido lo melami ka ya gimito, felegaga kuliyai numuna nabau ya mono lonola gimito, ido ka lalo lo mele gimami, ya etito-etito olu lalo o gedena, loto lo mele gimami ne. ⁵Ido aunibokolofanina ya ka mono kiyaba we wenaba kulinigi we ya minae. Ido aya wenena yautiko Kilisto ya mikaleka ukanaki oloto pito aiye. Aya we Kilisto ya wenena, neta-mata, muki ya kiyabani we wenaba Goti ya nemo yamu kuliyai olu faka lo edemo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

⁶Ido Goti kala logimami ya u fa wiye, loto ádalo. E'e, Isilaelikati oloto piyamo wenena yauti ma ya Isilaeli wenena kula minámamo ne. ⁷Ido Abalahamu ufa fiyami wenena yauti ma ufa fiyami wenena kula yaki minámamo ne. E'e, aya yamu ka ma eti limo, Aisaka ufa finami wenena yako kamo ufa finanimi wenena kula ya minenawamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Stt 21:12*) ya nemo ne. ⁸Aya ka monawa etito ne: Abalahamu nomilipala faifa mikaleka monalekati oloto piyamo ya Gotikafo nanimo nomilipane minenawae, loto olu leboilámaiye. E'e, Goti ka lo mele umaido yati oloto piyami nomilipala yautiko ufa finanimi wenena kula ya minenagilae, loto limo ne. ⁹Yamu ka ma ya eti limo,

Kamenawa melodo ya itibito oneto, ologafo Salakafo nakafo ma kedenagoliye,

loto lo mele umami kawa ya ka mono lufuwau (*Stt 18:10, 14*) ya nemo ne.

¹⁰Ido yako minámáiye. Ka ma yamuki kati kife lalo. Autefo-kolofate Aisaka lawoko yakafo olonafo Lebeka lobe kipa mulunau melami, ¹¹⁻¹²ya kipawa lele kedámami kamenalo ya monanina lalo

ido nosámami ma melámaifa, Gotikafo lele yamu onibo Lebeka eti loumami, Komu we yakafo ege melami we ya kouba-naba o edeto kafuwalo minenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Stt 25:23*) ya nemo ne. Eti loto loumami ka monawa etito ne: Gotikafo wenena iyaina o gedena, loto, ya wenenawa monanina yamu kolito iyaina o gedámáiye. E'e, aimola kala lalo kito, luni fito iyaina o gedena amo ka ya auma wito minenagoliye, loto kawa loumami ne. ¹³Aya yamu ya eti limo,

Yekopu ya sene-mulune umofa, ido Iso yamu eleka nofaiye, loto ka mono lufuwau (*Mal 1:2-3*) ya nemo ne.

¹⁴Yamu nediye loto lenune? Goti monala ya efe ádáiye, lenube? E'e, etito minámáiye. ¹⁵Aya yamu ya Mosese eti loumami,

Wenena ma milumani kolito ani olu faka lenamo, ya moda nanimo kane lalo kito ya milumani kolito ani olu faka lenamo ne. Ido wenena mamu sene-muluneu kolinamo, ya moda nanimo kane lalo kito ya senemuluneu kolinamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Kis 33:19*) ya nemo ne. ¹⁶Etito ya wenena luni-kani kolinawamofe, ido auma wito lono olunawamo yamu iyaina o gedámáiye. E'e, Goti aimola yakafoko milumani kolito ani olu faka lenami yamu iyaina o gedami ne.

¹⁷Aya yamu ya Felo ya eti loto loumami,

Kamo ya kiyabani we wekudi minenane, loto olu faka lo kedomo, ya namo aumane kamodoka olu oloto piyonet, ya kuline mikau-mikau ba loto lo oloto melema unawae, loto olu faka lo kedowe,

loto ka mono lufuwau (*Kis 9:16*) ya nemo ne. ¹⁸Etito ya aimola kala lalo kito

ya wenena ma milumani kolito ani olu faka liye. Ido aimola kala lalo kito ya wenena ma luni-kani gedageto minenawae, loto olu gedo gedaiye.

¹⁹Aya yamu ya linate yauti makafo eti lonumunami, Aiyo, aimola kala lalo kito mona mele lomami, ya kemakafo ogofuto monala olu eleyapa wito ailo melenami ne? E'e, ogoufámonimo yamu amokafo nedito olu kalo mele ledaiye? loto loga o nedenanimo nefe? ²⁰E'e, kamo eti loto loga o nedenanimo we ya faifa mikaleka we ma minoto, egaidana oto olu itibito Goti ka loumunane? Aya yamu ya eti limo,

We makafo kaba oluto neta ma olufe lenami, ya netawa yakafo kamo etito olufe lo nedanimo ya neditole? loto wewa ya loumunami nefe?

loto ka mono lufuwau (*Ais 29:16, 45:9*) ya nemo ne. ²¹Kaba masa olufe lenawamo wenena yate kaba oluti, filigaleka yauti masa ma lalo neta wenena omuni fulunamidana imo neta olufe lenune, loti koliti, ido filigaleka yauti masa ma fa neta yako olufe lenune, loti inanimu luni-kani kolinawado ya masawa olufe lenawamo ya nosámenami nefe? E'e, inanimu netanina ma nenako, inanimu luni-kani kolinawado ya moda olufe lenawamo ne.

²²Ido Gotikafo ayaidana oto aumala lilibito lifima ka naba-naba olu oloto pinae, loto kolito, ya wenena ma lifima ka naba giminami wenena ya masa nosámami yamaidana oti u kopa unawamo ne, loto olufe lo gedetami nefa, kamena fana-fana olu you loto koito gedami, ²³ido wenena ma milumani kolito ani olu faka lo gedenami wenena ya masa lalo yamaidana oti lameneu minenawamo ne, loto komu adeina akaima olufe lo gedetami, ya aimola lamena aboga nemo mona olu oloto pi gimone to wenena muki kolife lenawae, loto eti o gedami ne. ²⁴Ido lalimo ya milumate

kolito lameneu minenawae, loto olufe lo ledami wenena lute fiyami, ya Yuda wenena yautiko lute fiyámaiye. E'e, ailo feka wenena yauti yaki lute fiyaiye.

²⁵Yamu ya Hosea lufuwa wiyaiyu ya eti limo,

Wenena ailo, namo wenenane minámamo wenena, ya nanimo wenenane minae, loto lo gedenagolowe. Ido sene-mulune gimámomo wenena, ya sene-mulune gimomo wenenale, loto lo gedenagolowe. (*Hos 2:23*) ²⁶Ido linate ya namo wenenane minámae, loto logimomo ebalo, ayalo ya kofawa minomo idami we Goti nomilipala ya minae, loti lo gedenagilae, (*Hos 1:10*)

loto ka mona lufuwau ya nemo ne.

²⁷⁻²⁸Ido Isilaeli wenena yamu ya Aisaiya yaki eti loto lo oloto melami,

Isilaelikati ufa fiyamo wenena ya kuwo noku ake nemo yaidana oti oloto piti minenagilafa, ido Wekolakafo kala ya mikaleka ama ya alako auma wito olufe lenagolinako, aya wenena mumudi yauti faifa kefolo efe yako olu omuni kenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Ais 10:22-23*) ya nemo ne.

²⁹Ido aya yamu Aisaiyakafa komu eti limo,

Wekola auma aboga yakafo Isilaeli wenena kefo efemako fa minonigu yauti ufa melenawamo ne, loto koito o ledámami neko, ya numuna meya Sodomu ido Gomola yaidana oto lofo fulu fuli lagi ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 1:9*) ya nemo ne.

³⁰Yamu nediye loto lenune? Kolalo. Ailo feka wenena ya monanina olufe lenawamo lono ya auma witi olámafa, ido koli kikito umamo yamu ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo gedami mona ya olamo ne. ³¹Ido Isilaeli wenena ya lo melami kalo monito

ya monate efe limo wenena minenune, loti lonowa auma witi olafa, ido aya kalo ya efe loti moinámamo ne. ³²Ya neditole? Koli kikito umuto ya moninune, loti kolámoti, inanimono lono ya oluto moninune, loti o minanako, efe loti moinámoti, uteba gininami kifanalo ya uteba witi lumu fou lamo ne. ³³Aya yamu ya eti limo,

Kolalo. Saiyoni numudo ya uteba ginito olu kopa o gedename kifana ya fiyowe. Amo koli kikito umamo wenena ya moda ukanido kolámenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Ais 8:14, 28:16*) ya nemo ne.

Isilaeli wenena yate Goti monala ya kolife ádamo ka

10 Ena mono wenenane-motao, Isilaeli wenenane yamu kolito Goti loumomo, ya olu omuni ko gedageto ya sene-muluneu lalo kolinae, loto loumumo idowe. ²Wenenawa yate Goti yamu auma witi kolafa, ido kolife ádo minae. Aya monanina ya geyefe loto ya lowe. ³Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenami mona yamu kolife ádoti, lo melami ka meyalo melenumo ya Goti omunalo ya monate efe lenagoliye, loti inanimono monanina yamuko kolimo idamo yamu ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo gedename kanu ya meni umu minae.

⁴Yamu kolalo. Kilistokafo Goti lo melami ka ya moda efe loto meyalo melefuli lo fulitami, yamu koli kikitamo wenena muki ya ebate oluto aimola efe limo monalawa ya lamodoka meleto, ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami ne.

⁵Kolafe? Lo melami ka meyalo melado ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedename mona yamu Mosesekafo eti loto lufuwa wiyami,

Lo melami ka lonowa olunawamo wenena ya kawa muki meyalo melenawamo yako omuni kofawa minenawae,

loto ka mono lufuwau (*Wkp 18:5*) ya nemo ne. ⁶Eti loto nemo nefa, ido koli kikitamo yamu ya monatina efe limo wenena minae, loto lo gedami mona yamu eti limo,

Linate kema ya kosinauka dinami ne?

loti seti-muludigu kolámalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 30:12*) nemo ka, ya dito Kilisto ilimito lumunuwe, loti seti-muludigu kolámalo, loto limo ne. ⁷Ido,

Kema ya no-lowwa feumau ya lumunami ne? loti yaki seti-muludigu kolámalo,

loto ka mono lufuwau (*Lo 30:13*) nemo ka, ya lumuto Kilisto folaiguti olu nedi edeto ilimito dinune, loti yaki seti-muludigu kolámalo, loto limo ne. ⁸Aya ka ya nediye liye?

Kawa kuwa ya moda linatedoka adumeleto minoto, ya lutigu wetigu moda mino gedaima ne,

loto ka mono lufuwau (*Lo 30:14*) nemo ka, ya kawa kuwa koli kikitawae, loto lo oloto melemele onimo ka ya ne.

⁹Moda kolafe? Kamo ya Yesu ya Wekola ne, loto wekakafo lo oloto melenanimo, ido Gotikafo folaiguti olu nedi edami ne, loto seka-mulugau koli kikitenanimo, ya olu omuga kenami ne. ¹⁰Koli minafe? Lutekafo koli kikitenumo ya Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenagoliye. Ido wetekafo lo oloto melenumo ya olu omude kenami ne.

¹¹Aya yamu ya eti limo, Amo koli kikito umamo wenena muki ya ukanido kolámenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Ais 28:16*) ya nemo ne. ¹²Etito ya Yuda wenena, Giliki wenena, ailo feka wenena olu ailo-ailo itenami ma minámaiye. E'e,

Wekola lawoko ya muki Wekolate nenako, amokafo wenena muki lula finawamo ya olu lalo o gedemo dinagoliye. ¹³Aya yamu ya eti limo, Wekola kuliyalo lula finawamo wenena muki ya olu omuni kenami ne, loto ka mono lufuwau (*Jol 2:32*) ya nemo ne.

¹⁴Etito nemoma nenako, yamu mate koli kikito umámamo wenena ya egaidana oti lula finawamo ne? Ido kala kuwa kolámamo wenena ya egaidana oti koli kikito umunawamo ne? Ido kawa kuwa lo oloto melenami we ma minámenami ya egaidana oti kolinawamo ne? ¹⁵Ido gilifi melámenawamo ya egaidana oti lo oloto melenawamo ne? Aya yamu ya eti limo,

Ka lalo oluti oti lo oloto melamo wenena ya kiyani omona biyane ne, loti muluni idaito lalo geyamo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 52:7*) ya nemo ne.

Isilaeli wenena koli kiki ádamo ka

¹⁶Etito nefa, ido kawa kuwa lalo ya ma koliti kolámoti o minae. Yamu ya Aisaiyakafo eti limo, Wekolao, ka wetata o gimonimo ya kemakafo koli kikito minaiye? loto ka mono lufuwau (*Ais 53:1*) ya nemo ne. ¹⁷Etito kawa kolinawamo yako koli kikitenawamo ne. Ido Kilisto kala lo oloto melenawamo yako kolinawamo ne.

¹⁸Etito nemo nefa, ido ka ma lenagolowe. Kolalo. Amo ya kawa kuwa ya ma kolámafe? E'e, moda kolitamone. Aya yamu ya eti limo, Noni lebona mikau-mikau u fulitami, ido ka lamo ya eba negu-negu ba lomo u fuli limo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 19:4*) ya nemo ne. ¹⁹Ido ka ma lenagolowe. Kolalo. Isilaeli wenena yate kolife ádafé?

E'e, moda kolife lotamo ne. Aya yamu Mosekafo komu Goti welaloti ya eti limo,

Namo ya wenena ma kulini minámami ya olu faka lo gedenamone, ya linate komumu winagilae. Wenenawa ka maninigu minámami ya ani olu faka lo gedenamone, ya linate seti kala-kala lenagoliye,

loto ka mono lufuwau (*Lo 32:21*) ya nemo ne.

²⁰Ido aiga Aisaiyakafo Goti welaloti ka ma auma wito eti limo,

Namo monine wilámamo wenena yate olu oloto pi nedamone. Namomu koliti loga-miga ámamo wenena ya monane olu oloto pi gimomone,

loto ka mono lufuwau (*Ais 65:1*) ya nemo nefa, ²¹ido Isilaeli wenena yamu eti limo,

Luni-kani gedito, ka koliti kolámoti amo wenena ya kamena fana ane folado gimomone,

loto ka mono lufuwau (*Ais 65:2*) ya nemo ne.

Isilaeli wenena maleka ya koli kikitoti Goti nasafilila olamo ka

11 Yamu ka ma lenagolowe. Kolalo. Gotikafo Isilaeli wenenala ya meya gimaiye? E'e, etito minámaiye! Nanimo yaki Isilaeli we, Abalahamu ufa fiyami we, Benisamini wenena yauti oloto pito minomomone. ²Gotikafo adeina akaimati geyefe limo wenenala ya meya gimámami ne.

Ido Elaiya kala ka mono lufuwau nemo ya ma kolámafe? Amokafo Isilaeli wenena ligiya lo gedetone ya Goti eti loto loumami,

³Wekolao, yokila ki-ki amo folomoka muki ya foki-naki oti kofu o fulititi, ido polofeteka gini fulutato, ya nanimo yako faifa minoneto ya nofo fulunune, loti o minae,

loto ka mono lufuwau (1 Kin 19:10, 14) ya nemo ne. ⁴Eti loto loumaifa, ido Gotikafo ka itibito nediye loto lounami ne?

Wenena naba-naba seweni tauseni (7,000) yaidanate suki goti Bali ya kiyani umola fi umámamo wenena ya namodoka minenawae, loto kiyaba o gedowe,

loto ya ka mono lufuwau (1 Kin 19:18) ya nemo ne.

⁵Etito oiya ama yaki wenenawa yauti liligaleka ya nasafilila yakafo iya ku gedaito, amo wenenala minae. ⁶Ido nasafilila yakafo eti o gedaima, ya lonon-idokati ma minámaiye. E'e, lono olamo yamu iya ku gedami neko, ya nasafili monawa ya nasafili ona kula minámagi ne.

⁷Yamu nediye loto lenune? Isilaeli wenena moni wilamo netawa ya olu oloto piyámato, ido iya ku gedami wenena ya moda olu oloto piyato, ido liligaleka ya luni-kani gedimo minenawae, loto olu gedo gedaima ne. ⁸Aya yamu ya eti limo,

Omuni fi-fi ageto ya kofe ádoti, kani melageto ya kolife ádoti minenawae, loto Gotikafo eti o gedaima nenako, adeinati eti omo uti uti oiya ama yaki ayaidana o minae,

loto ka mono lufuwau (Lo 29:4, Ais 29:10) ya nemo ne. ⁹Ido Defitikafo ka ma ya eti limo,

Neta-mata ofo kiti no kolamo mona yakafo ika o gedeto, olu kilifuku nela wi gedeto, olu uteba wi gedeto, lifimanina itibito giminaiyae, loto kolowe. ¹⁰Omuni olu likageto ya kofa ágoti, meni ya kuba witi minowaminowa oti minenawae,

loto ka mono lufuwau (Sng 69:22-23) ya nemo ne.

Gotikafo ailo feka wenena olu omuni kami ka

¹¹Etito ya ka ma lenagolowe. Kolalo. Isilaeli wenenawa uteba wiyamo, ya lumu fou loti u kopa unawamo nefe? E'e, etito minámaiye! Gotikafo komumu winawae, loto, ya koliti kolámoti amo mona yamu ya ailo feka wenena olu omuni kami kanu olu oloto pi gedami ne. ¹²Etito Isilaeli wenenawa koliti kolámoti amo mona yamu ya mikaleka wenena muki ya koli kikitoti mino kolinawamo kanu olu oloto pi gedemo idami ne. Ido Isilaeli wenenawa Goti meni umamo yamu ailo feka wenena yate amomu koliti ya koli kikito umumo idamo ne. Etito nemoma nenako, yamu Isilaeli wenenawa itibiti amodoka o fuli lenawamo, ya ailo feka wenena mikau-mikau minamo muki yaki moda lakoina oto diti koli kikitoti mino kolimo dinawamo ne.

¹³Ido linate ailo feka wenena ya ka ama logiminagolowe. Kolalo. Gotikafo ailo feka wenena minagu ya aposolo lonowa olunane, loto nilifi melaito omo yamu sene-mulune lalo kolito lonowa ya olu minomo, ¹⁴ya mikaleka wenenane, Isilaeli wenena yate koliti ya komumu winawamo mona olu oloto pi gedoneto, ya amo yauti liliga olu omuni kenaiye, loto eti o minowe. ¹⁵Yamu kolalo. Gotikafo Isilaeli wenena gilifi fullitaido ya wenena muki mika negu-negu yauti itibito olu amodoka ito koina wi gedaima nenako, yamu Isilaeli wenenawa itibito aimoladoka gilimito enami ya nedi-nedi enawae? Moda folaguti olu nedi gedami yaidana enagilae.

¹⁶Mide kofawa yauti konuma-kobina kana apito nenumola, ya ayauti maleka felegagale, loto Goti umunumo, ya netawa muki ya Goti netala, felegaga neta ne. Ido yá ma lufawa ya felegagale, loto Goti umunumo, ya yáwa ko-

fala ana muki ya Goti netala, felegaga neta ne. ¹⁷Ido Isilaeli wenena ya yá olifi lalo neta numudoka kifamo yaidana oti minafa, ido yáwa akawa maleka lekami ne. Ido linate ailo feka wenena ya yá olifi kofuku faifa idami yaidana oti minagu yauti akawa maleka kiyaka oto yá olifi lalo netalo meletu olu mene oto kiyaba o gedami, ya yá lufawa yakafo olu mene enawamo akawa ya yá nowala olu umageto dinami yaidana oto aimola wenenala ouni wela-neta gimito olu auma wi gedaigu yau linate yaki oiya lakoina no koliti minae. ¹⁸Eti o minanako, linate ya Isilaeli wenena ya yá akawa yaidana oto olu fulitito, lalimo oto dito olu mene o ledami ne, loti linanimo ukadi-luti-kati ya oluti idámalo. Ido, e'e, olu fulu gede minone, loti linanimo kulitina olu faka lenawamo, ya ka ama kolife loti kolalo. Linate ya faifa yá akawa yaidana oti minae. Yá lufawa ya olu auma wi edámamo ne. E'e, yá lufawa yakafo linate olu auma wi gede minaiye.

¹⁹Etitu linate ya Gotikafo lalimo olu mene o ledenae, loto aya wenena ya yá akawa yaidana oto leketo olu fulitami ne, loti ka itibiti lenawamo, ²⁰ya moda ka ona lenagilafa, ido kati kife loti kolalo. Amo ya koli kiki ádamo yamu leketo olu fulu gedaima ne. Ido linate koli kikito umamo yamu ya ayau ya minae. Etito ya linanimo ukadi-luti-kati oluti idámoti, koliya koliti koti moinalo. ²¹Gotikafo aimola Isilaeli wenenala koito gedámoto, yá akawa yaidana oto leketo olu fulitainako, yamu linate ayaidana oto koito gedámoto, leketo olu fulu ledetenaiye, loti ya koti moinalo.

²²Etitu ayalo ya Goti olu lalo o ledami monala, ido lifima ka naba olu lomami monala ya eti loti kati kife loti kolalo. Isilaeli wenena maleka, lumu fou lamo wenenaleka ya lifima ka naba olu gimami nefa, ido linatedoka ya olu

lalo o gedaiye. Etito nefa, ido linate ya lalolau mino edenawamo ya moda olu lalo o gedenami kulawa ya eye minenagilafa, ido eti ámenawamo ya linate ayaidana oto leketo olu fulu gedenagoliye. ²³⁻²⁴Ido Isilaeli wenenawa koli kikitámamo monanina olu eleyapa witi koli kikito umunawamo, ya amokafo itibito olu mene o gedenagoliye. Koli minafe? Kofuku faifa idami olifi yauti yá akawa ma numudoka kifamo olifilo olu mene enawamo ya ogoufámafa, ido amokafo linate ya kiyaka o gedeto olu mene o gedaima nenako, yamu numudoka olifilo aimola yá akawa yaki itibito olu mene enae, lenami ya moda itibito olu mene o gedenami ne. Goti aimola olu mene o gedenami aumala moda mino edainako, koli kikito umunawamo ya moda eti o gedenagoliye.

**Gotikafo milumate kolami
mona ya wenena muki
gilibinae, loto kolami ka**

²⁵Yamu mono wenenane-motao, linate ya ka manedeu ne, loti linanimo ukadi-luti-kati olu faka lotenawae, loto, ya ka ma komu falukuto nemo ya kolife lenawae, loto kolito ya logiminagolowe. Kolalo. Isilaeli wenena yauti liliga ya adeinati luni-kani gedito minomo wamo nefa, ido ailo feka wenena amodoka moda o fulu lenawamo kamenalo, ²⁶ya Isilaeli wenena muki olu omuni kenagoliye. Aya yamu eti limo, Saiyoni mowaloti ya nelauti efili gedenami we ya oto, Yekopu ufa fiyami wenena Goti monala meni umamo ya seni-muluni olu eleyapa wi gedenagoliye. ²⁷Etitu lifimanina kilili o gedenamo kamenalo ya namoki olu kutifi gedenae, loto lo mele gimomo kalo yama winaiye, loto ka mono lufuwau (*Ais 59:20-21, Jer 31:33-34*) ya nemo ne.

²⁸Ena Isilaeli wenenawa yate Kilisto kala kuwa lalo meni umuti Goti kuwolafo minamo, ya linate ailo feka wenena kawa kuwa koli kikitenawamo kanu olu oloto pi gedena, loto kolito eti o gedami ne. Etito nefa, ido Isilaeli wenenawa iya ku gedeto siya-muluna gimini minami, ya aunibo-kolofanina yamu kolito eti o gedami ne. ²⁹Koli minafe? Gotikafo wenena luni fito, aumala monala faifa gimitami yama siyamuluna olu eleyapa winami ma minámaiye.

³⁰Yamu kolalo. Komu ya linate ailo feka wenena ya Goti kala ya meyalo melámamo nefa, ido oiya ya Isilaeli wenenawa meyalo melámanako, linate milumatina kolami ne. ³¹Ido oiya ayaidana oti Isilaeli wenenawa yaki kalalo ya meyalo melámamo, ya linate milumatina kolami mona yamu ya amoki milumanina kolami mona ya oiya olunagilae, loto monawa gimami ne. ³²Etito ya Gotikafo wenena muki olu lawoko o ledeto, kalalo meyalo melámonimo monakafo nela wi ledami wenena ya minae, loto lilibami, ya muki milumate kolami mona ya mele ledena, loto monatewa lilibami ne.

Goti ebola lenumo ka

³³Aiyo, Goti ka manenau nemo mona ido neta-mata muki kolife limo mona ya moda akaimati dimo uto uto koli akaiya itainako, amokafo eti o gedena, loto kolami ka ya egaidana oto kolife lenumo ne? Ido monala ya moni wilito egaidana oto eyefe lenumo ne? ³⁴Aya yamu ya eti limo,

Wekola kalau nemo ka ya kemakafo kolami ne?

Ido kala kife lenami ka ya kemakafo loumami ne? (*Ais 40:13*)

³⁵Ido Gotikafo lifima neta itibito numunaiye, loto neta ma kemakafo umami ne? (*Jop 41:11*)

loto ka mono lufuwau ya nemo ne. ³⁶Yamu kolalo. Mika kosina neta-mata muki ya amodokatiko oloto pito, ido amokafoko mona aboga kiyabani wenaba minoto, ido amodokako ya u fuli lo fulitaima nenako, kuliya naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

Ukade-lute-kate muki ya Goti umu kiki lenumo ka

12 Etito ya mono wenenane-motao, Goti siya-mulunau kolami mona yamu kolito, ya sene-muluneuti ka ama auma wito logiminagolowe. Kolalo. Yokila ki umamo neta yamaidana oti linate omudi kofawa minamo ya ukadi Goti umalo. Ya aimola felegaga netala, lalo eyenami neta umuti kouba-naba o edenawamo ya atuwako ámoti, oudi-lutikati kulawa yakafo kouba-naba o edalo. ²Ido Gotikafo lalo kolami mona, mo loto onobalalo efe limo mona lalo ona kula yama kolife lenune, loti ya mikaleka wenena oiya ama mona melado ya meyalo melámoti, luti-kati kofawa gimami yakafo monatina eleyapa witi melalo.

Mono auma wi ledeto lonolalo fulo ledami ka

³Nasafilila nomami yamu ya linate muki eti loto logimowe. Kolife lalo. Linanimomu ya oto diti kolámalo. E'e, Gotikafo koli kikitenawamo auma iya mele gimaido, ayalo ya sodoti kati kife lotiko minalo.

⁴Etito ya ukade lawoko yau kofateade-kiyade muki nemo, ido lononina yaki lawoko minámami, ailo-ailo nemo ⁵yamaidana oto mono wenena muki Kilisto lulau mino edonimo ya olu lawoko o ledaito ukana lawoko yaidana oto minoto, ido mono wenena ailo-ailo ya ukana kofalaana-kiyana yaidana oto minonimo, ya Kilisto wenenala ailo

muki ya lamo kofate-ade-kiyade yaidana oti minae. Ido lamo yaki ya kofani-anikiyani yaidana oto minone.

⁶Ido amo nasafilila yakafo lonola olunumo auma ailo-ailo iya melete faifa lomaido, ayalo ya olokele. Etito polofete lono olunawamo auma gimami, ya koli kikitewawamo auma iya mele gimaido, yalo ya ka welaloti lo oloto melalo. ⁷Ido mono kouba-naba lonola olunawamo auma gimami, ya kouba-naba lonola olalo. Ido wenena api gilibinawamo auma gimami, ya api gilibalo. ⁸Ido wenena luni-kani olu auma wi gedename auma gimami, ya luni-kani olu auma wi gedalo. Ido ko namo netanigu yati ko ánamo wenena giminawamo auma gimami, ya luti-kati lawoko meleti efe loti gimalo. Ido kiyaba we mine-nawamo auma gimami, ya auma witi kiyaba laloko o gede minalo. Ido wenena milumani koliti ani olu faka lo gedewawamo auma gimami, ya setimuludigu lalo koliti ani olu faka lo gedalo.

Wenenate sete-mulude kulawa giminumo ka

⁹Wenenatina setimuludi giminawamo, ya atuwako gimámoti, kulawaki gimi-gimi o minalo. Ido mona nosámami ya meti umuti, mona lalo yako olu kikitoti meletiko minalo. ¹⁰Ido Goti wenenala muki ya lalimo wenenate ona minae, loti setimuludi kulawa gimalo. Etiti ya linanimo kulitina oluti idámoti, wenena ailo muki kulini olu faka lo-lo enawamo mona ya gilibalo.

¹¹Ido Wekola lonola olunawamo ya kenoba ámoti, Ounakafo oudi-luti-katigu ya yo lamena o ledoto, loti lonola auma witi olu koliti, koubanaba o edalo. ¹²Keina kolinawagu ya auma witi minoti, amomu lalo koliti kiyabala oti, loumutiko minalo.

¹³Felegaga wenenala neta mamu kolinawamo ya ani olu faka lalo. Ido eba malekati enawamo, ya auma witi kiyaba lalo o gedemo idalo.

¹⁴Wenena mate olu nosámami o gedewawamo ya itibiti olu lalo o gedalo. Goti loumuti ya olu kopa o gedo, loti ádoti, olu lalo o gedo, loti loumalo. ¹⁵Lalo kolamo wenenaki lakoina lalo koliti minalo. Ido keina fuluti kufu o minamo wenenaki lakoina kufu oti mino gedalo. ¹⁶Luti-kati lawoko meleti, ya linanimomu kolamo yamaidana oti mono wenenatina yakimu kolalo. Kulite nemo wenena minenune, loti kolámoti, kiyanido wenena yaki koina wi gedalo. Ka manedeu ne, loti linanimomu kolámalo.

¹⁷Ido mate olu nosámami o gedewawamo, ya itibiti olu nosámami o gedámalo. E'e, wenena muki omunido ya mona laloko melalo.

¹⁸Linanimo oudi-luti-katigu you ameneko meleti, ya wenena muki yaki lakoina you ameneko minenune, loti kanuwa auma witi moni wilalo. ¹⁹Sene-mulune gimomo wenenane-motao, linanimotina ya wenena lifima ka itibiti gimámalo. Ka muki ya Goti anau meleti, eba umalo. Aya yamu ya Wekolakafo eti limo, Wenena lifima ka giminamo ya nanimo lonone ma nenako, namo nanimonekafo itibito giminamo ne, loto ka mono lufuwau (*Lo 32:35*) ya nemo ne. ²⁰Ido ka ma ya eti limo, Kamo kuwokafo kadunamu folagetoma, ya wela-neta umo. Ido nomu kolagetoma, ya no umo. Eti ageto, ya mona mele kedami yamu ukanalo nabanaba kolinami ne,

loto ka mono lufuwau (*Snd 25:21-22*) ya nemo ne. ²¹Moda kolafe? Nosámami monawa yakafo olu afima o ledámene-naiye, loti monawa lalo melenawamo

yakafo nosámami monawa olu afima o edalo.

Gamani kiyaba wenena mona mele giminumo ka

13 Ena wenena muki ya gamani kiyabatina wenena kanido meyalo melalo. Kiyabate wenena muki ya Goti welalotiko kiyaba o ledamoma ne. Ido amokafo kiyaba o ledamo auma gimámami neko, ya kiyabate wenena minámagi ne. ²Yamu kiyaba wenena kanina koli fultitamo wenena ya Goti aimola welaloti ka koliti kolámoti amo mona melae. Ido ka koliti kolámoti amo wenena ya inanimo lifima ka itibiti olunawamo mona ya melamo ne.

³Yamu kolalo. Mona lalo melenumo ya kiyabate wenena kolini koláme-nagoloba, ido mona nosámami melenumo ya moda kolini kolinagolone. Yamu ya kiyaba wenena kolini koláme-nae, loto kolinanimo, ya mona laloko mele minageto ya keboka lenawae. ⁴Koli minabe? Kiyaba we, Goti lonola olami we yakafo olu lalo o kedenami lono olaiye. Etito nefa, ido mona nosámami melenanimo ya moda koliya kolo. Amo ya kimi olu minami ya faifa olá-maiye. E'e, Goti lonola olami we yakafo nosámami mona melamo wenena ya lifima ka moda itibito giminami lonola olu minaiye. ⁵Yamu kiyabate wenena kanido meyalo melonimo, ya lifima ka naba olutenune, loto kolito yamuko meyalo melenumo ya ogoufámáiye. E'e, meyalo melonimo mona ya moda efe limo mona ne, loto lute-kateu kolito yakimu kanido meyalo mele minenumo ya moda lalo enagoliye.

⁶Etiti Goti lonola olamo wenena ya minoti, kamena-kamena aya lonowa olutoko minama nenako, yamu kifana takisi yaki ya meina melemele o minae. ⁷Yamu wenena muki efe loti gim-inawamo neta ya gimalo. Kifana takisi

ailoailo muki ya olu-olu enawamo wenena ya efe lotiko gimalo. Ido kiyabani wenena ya efe loti luti lalo meleti kanido meyalo melalo. Ido kulinigi wenena ya efe loti kulini olu faka lalo.

Sete-mulude gimi-gimi enumo ka

⁸Wenena mate lifima o gedenuwado ya alako itibiti gimi fuli lalo. Lifima lawoko yako itibi gimi fuli ádenumo, ya sete-mulude giminumo mona ya ne. Koli minafe? Sete-mulude gimi-gimi enumo ya lo melami ka yama lamodoka ya winaiye. ⁹Yamu kolalo. Lo melami ka ma eti limo,

Kume-ugele ánaló. Wenena gini folámalo. Neta ugele olámalo. Wenena netanina yamu kolámalo,

loto ka mono lufuwau (*Kis 20:13-17, Lo 5:17-21*) nemo ka, ido lo melami ka ma ailo-ailo muki yama olu lawoko ito ya eti limo,

Kaimokamu kolanimó yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino,

loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) ya nemo ne. ¹⁰Etito sete-mulude gimi-gimi enumo, ya wenena olu nosámami o gedenumo ma minámáiye. E'e, seni-muluni gimi-gimi enawamo ya lo melami ka meyalo melamo wenena ya minenawae.

Efe limo monako melenumo ka

¹¹Ido eti enawae, loto ka ma logimi-nagolowe. Kolalo. Lamo kana apito koli kikito umonido ya olu omude kaifa, ido oiya ama ya kulawa moda alitimoma nenako, yamu oku onaguti nedinawamo kamena oiya ama ya ne, loti koliti ya eti alo. ¹²Sinidimo ya moda fuli loto, ko lenagolo moda alitimo yamu sinidimo monala olu wado fulito, lamena kiya-lawe kefa-afala muki ya olu minoto, ¹³efe loto fo lido yaidana oto moinokele. No noto lute u kopa ito alikani oto

u wanoba dinumo mona, kume-ugele noto kopa olu onenumo mona, moila fito komumu winumo mona muki yalo ya moinámokele. ¹⁴E'e, ukanido owo wiyamo yaidana oti ya Wekolate Yesu Kilisto oluti amodoka ekeleti minalo. Ido ukadi-luti-kati lalo kolami monakafo ika o ledetenaiye, loti ya aya monalo kati fulámalo.

Koli kikitamo wenena ailo ya koli nosámami gimámenumo ka

14 Ena koli kikitamo monanina auma wiyámami wenenaki ya koina wiyalo. Eti oti ya kani ligi-ligi kiyamo mona yamu moila fi gimito olufe lo gedenuwe, loti ádoti, faifa amoki koina witi minalo. ²Wenena mate neta-mata muki faifa nenune, loti koli kikitoti no kolamo nefa, ido koli kikitamo monanina auma wiyámami wenena yate kefa moi witi, konumakobina yako no kolamo ne. ³Linate neta-mata muki no kolamo wenena yate neta ma moi wiyamo wenena seti-muludigu koli nosámami gimámalo. Ido linate neta ma moi wiyamo wenena yate neta-mata no kolamo wenena ya mona nosámami mele minae, loti lo gedámalo. Gotikafo linate lelewai ya koina wi gedainako, yamu koli nosámami itibi-natibi ámallo. ⁴Kamokafo we ma kouba-nabala we monala nosámaiye, loto lo edanimu, ya kema minoto eti lane? Aimola wekolala onobalalo ya lumu fou lenaife, ido auma wito minenaiye. Ido Wekolakafo olu auma wi edenami aumala mino edainako, moda auma wito minenami ne.

⁵Ido wenena mate kamena yamu kolamo, ya kamena ma ya foli kamena naba nefa, ido ma ya fa kamena ne, loti kolafa, ido maleka yate kamena muki moda ayaidako ne, loti kolamo ne. Wenenawa muki ya inanimu luni-kanigu

kolinawado ya moda koli kikitamo. ⁶Foli kamena naba ma ne, loti kolamo wenena ya Wekola kuliya olu faka loti eti loti kolamo ne. Ido neta-mata muki no kolamo wenena ya siyane, lalole, loti Goti loumuti ya no kolamo yamu moda Wekola kuliya olu faka loti no kolamo ne. Ido neta ma moi wiyamo wenena ya ayaidana oti siyane, lalole, loti Goti loumuti, ya Wekola kuliya olu faka loti moi wiyamo ne.

⁷Koli minafe? Lamo mono wenena muki yauti ma aimolamuko minenami ya ma minámaiye. Ido ma aimolamuko fulunami yaki ya ma minámaiye. ⁸Kofawa minenumowa ya Wekola kuliya olu faka lotoko minone. Ido fulunumowa ya Wekola kuliya olu faka lotoko folone. Yamu ya kofawa minenumofe, ido fulunumofe? Moda Wekola wenenala ya minone. ⁹Aya yamu ya Kilisto fulutoto folaiguti neidami, ya folamo wenena ido kofawa minonimo wenena lakoina Wekolate minenae, loto fulutoto folaiguti neidami ne.

¹⁰Yamu linate mate mono wenenatina ma monanina nosámaiye, loti lo gedamo ya nediti eti lo gedae? Ido linate ailo ma mono wenenatina seti-muludigu koli nosámami gimamo ya nediti koli nosámami gimimo minae? Lamo muki ya Gotikafo olu kalo mele ledenami ebalalo ya nedinagolone, loto kolone. ¹¹Aya yamu ya eti limo,

Mikalo-mikalo wenena muki ya kiyani umola fi numuti wenikafo Goti ne, loti lo oloto melenagilae, loto namo kofawa minowa-minowa oto minomo yamaidana oto ya kawa gedimo ya logimowe, loto Wekolakafo limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 49:18, 45:23*) ya nemo ne. ¹²Etito ya lalimo muki ya Gotidoka lawoko lawoko uto, lalimo monate yamu lo oloto melogeto ya efe loto kolito loga-miga o ledenagoliye.

Wenenate ya monate eyeti lumu fou lotenawae, loto koto moninumo ka

¹³Etito ya wenenate monanina etito-etito nosámaiye, loto kofa lo gedámokele. E'e, mono wenenate maleka ya monate eyeti uteba witi lumu fou lotenawae, loti linanimo monatina yamu kati kife loti moni minalo.

¹⁴Ena namo ya Wekola Yesu lulau mino edomo we yakafo auma wito eti loto kolife lo minowe: Neta-mata mona-mona nenumo olu fuma wi ledenami neta ma minámaiye. E'e, ma minámaifa, ido we makafo ya neta ama olu fuma wi nedenaíye, loto kolito, ido kopa nenami, ya aimola kala etito kolami yamo olu fuma wi edenami ne. ¹⁵Yamu kolalo. Kamo ya wekaneta nenanimo, ya mono wenenaka ma keyeto kala ligi-ligi kito siya-muluna keina kolagetoma, ya seka-muluga umanimo kanuma keleutane. Koli minabe? Kilisto ya mono wenenaka yakimu kolito folaima nenako, egaidana oto faifa nena, loto, noto wenenaka ya olu kopa o gedane? Eti o gedámalo. ¹⁶Linate ya mona faifa lalo melone, loti kolafa, ido wenena ma geyeti koli nosámotenawae, loti ya koti kiyaba oti moinalo.

¹⁷Yamu kolalo. Goti ya kiyabate we wekudi kilalau minonimo mona ya wetenetaki noki no kolinumo mona ma minámaiye. E'e, Goti ya kiyabate we wekudi kilalau minonimo mona ya efe limo mona, you amene mona, Ouna Felegaga lulau mino edeto lalo kolinumo mona ya ne. ¹⁸Yamu linate ya etiti moniti Kilisto kouba-naba o edenawamo, ya Gotikafo lalo geyageto, ido wenena yaki monatina lalo eyenagilae.

¹⁹Etito ya you amene mona melenumo kanu, ido wenenate ouni-lunikani olu auma wi gedenumo kanu ya auma wito moni wilokele. ²⁰Weti-neta mamu koliti ya Goti lonola olu kopaitá-

malo. Neta-mata muki ya moda mo limo, faifa nenumo neta nefa, ido we makafo kala ligi-ligi kito kopa nenami, ya netawa yaloti uteba wiyageto olu nosámami o edenami ne. ²¹Yamu ya kefa ma nenawamofe, ido no waini ma nenawamofe, ido mona ailo-ailo melenawamo yamu mono wenenatina ya uteba witenawae, loti wenenatina yamu koliti moi winawamo, ya mona lalo melenagilae. ²²Neta mamu koli kikitamo ya moda Goti onobalalo ya linanimo luti-katigu yako koli kikito minalo. We makafo neta ya lalo ma nenako, yamu lifima ka mino nedámami ne, loto kolife lenami we ya moda lalo kolito minomo unami nefa, ²³ido kala ligi-ligi kiyami we yakafo kopa nenami, ya koli kiki ádainako, yamu lifima ka moda mino edami ne. Koli minafe? Mona mamu koli kiki ádoto kopa melenumo, ya aya mona ya nosámami mona, lifima olu lumunami mona ya ne.

Yesu monala yamu kolito ege melenumo ka

15 Lamo koli kikitonimo monate gedimo wenena ya lalimomuko kolámoto, mono wenenate ge ádamo wenena ya auma wiyámamo yamu kolito ani olu faka lenumo, ya lalo enaiye. ²Lalimo muki ya wenenate lalo enawae, loto, ido monolo gedenaawae, loto kate ki gimito ani olu faka lo gedokele. ³Etito Kilisto yaki aimolamuko kolámoto, Melafo eti loto loumami, Wenena yoka kamaga kiyamo ka ya namodoka ekelami ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 69:9*) nemo ka ya monala lilibami ne.

⁴Yamu kolalo. Komu adeina afimalekati ka mono lufuwa wimo idamo, ya aya lufuwa yakafo sete-mulude olu aila wi ledageto, ya amomu kolito kiyabala enumo mona ya auma wito melemo

dinawae, loto Gotikafo ka muki aya lufuwau wiyamo yakafo api gilibinaiyee, loto kawa gimaito, lufuwa wiyamo ne.

⁵Ido Goti ya olu auma wi ledami aboga ido sete-mulude olu aila wi ledami aboga yakafo linate muki oudi-luti-katigu lono olageto, ya Kilisto Yesu monala meleti luti-kati u lawoko uto, ⁶weti lawoko wageto ya Wekolate Yesu Kilisto Melafo Goti kuliya olu faka lenawae.

Kilistokafo wenena muki ani olu faka lo gedami ka

⁷Etito ya Kilistokafo lamoki koina wiyami yamaidana oti linate ya Goti wenenala muki yaki koina wiyalo. Aya mona yakafo Goti kuliya olu faka lenagoliye. ⁸Aya yamu logimowe. Kolalo. Kilistokafo Goti kala ona kula yamu kolito, ya Goti ainala ukanigu fukamo Yuda wenena aunibo-kolofani ka lo mele gimami kalo winaiye, loto ani olu faka limo lono olu gedami ne. ⁹Eti o gedami, ya ailo feka wenena yaki milumani kolami monawa ya eyeti Goti kuliya olu faka lenawae, loto eti o gedami ne. Aya yamu ka mono lufuwau ya ka ma eti limo,

Etito ya ailo feka wenena minagu yau keboka loto, kulika olu faka lenami nema lo minenagolowe,

loto (*Sng 18:49*), ¹⁰ido ka ma eti limo, Linate ailo feka wenena yaki aimola wenenalaki lakoina seti-muludigu lalo kolalo,

loto (*Lo 32:43*), ¹¹ido ka ma eti limo, Linate ailo feka wenena muki ya Wekola ebola-abola lalo. Mikaumikau minamo wenena muki ya kuliya olu faka lenawae,

loto (*Sng 117:1*), ¹²ido ka ma Aisaiyakafo eti limo,

Yesi ufa fiyami wenena yauti we ma oloto pito enami, ya dito minoto u mikau-mikau minamo wenena kiyaa-

bani we wenaba minenami, ya ailo feka wenena amomu koliti kiyabala enawae,

loto (*Ais 11:10*) ka mono lufuwau ya nemo ne.

¹³Ena amomu kolito kiyabala o-o minonimo mona aboga Goti yakafo kiki kito umunawagu yau you amene mona ido lalo kolinawamo mona ya seti-muludigu mele faito gedenami, ya Ouna Felegaga aumala yakafo amomu koliti kiyabala enawamo mona kulawa ya olu oloto pi gedemo dinaiye.

Polokafo mono lono olami yamu siya-mulunau lalo kolami ka

¹⁴Ena mono wenenane-motao, linani-motina ya mona lalo mino faito gedami, ya kolinawamo ka muki kani-manidigu mele faito gedainako, mono wenenatina api gilibife lenawamo aumala ya mino gedami ne, loto nanimo linatemu kolito ya kane lele kiyamoto, moda kolife lo minowe. ¹⁵⁻¹⁶Ido Gotikafo namo ailo feka wenena minado ya uto Kilisto Yesu kouba-nabala we minenane, loto nasafilila nomami yamu lufuwa amau ya ka ma kati meletenaiye, loto auma wito kati oluto, etiti-etiti mona melalo, loto kawa wi fulo gedowe. Ido lonola olomo, ya Ouna Felegagakafo ailo feka wenena olu Goti felegaga wenenala o gedageto, ya Goti onobalalo lalo enawamo wenena umunae, loto yokila ki umamo yaidana oto ya Goti kala kuwa lalo lo oloto melowe.

¹⁷Yamu Goti lonola olomo, ya Kilisto Yesu lulau mino edeto sene-muluneu lalo kolitoko olu minowe. ¹⁸Neta mamu ya ka ma ádenagolowe. Neta lawoko, Kilistokafo namodoka mino nedaito lonola olomo yamuko lenagolowe. Ailo feka wenena koliti golodenawae, loto amokafo mino nedaito, ya kawa kuwa lo oloto melete, lonowa oluto, ¹⁹Ouna aumala mino nedami yakafo Goti au-

mala gilibinae, loto neta ma olu oloto pi gedoneto muluni idami mona melomo, ya Yelusalemu numudoti utoto oto eba nedo-nedo monimo uto uto faiga Ililikumu ebalo o fedomo, yalo yaki Kilisto kala kuwa lalo ya kolinawae, loto lo oloto melomo lonowa ya olu fuli lowe. ²⁰ Etito olomo, ya we makafo numuna lagi fitaido ya namo mene oto kuwámenagolowe, loto Kilisto kuliya yamu kolámamo ebalo ya kawa kuwa lalo lo oloto melenae, loto auma wito kolito, ya lonowa olowe. ²¹ Aya yamu ya eti limo, Amomu ka ma lo oloto mele gimámamo wenena ya kolinagilae. Ido kala kuwa kolámamo wenena ya koflife lenagilae, loto ka mono lufuwau (*Ais 52:15*) ya nemo ne.

Polokafo Lomu wenena minadoka enae, loto logimami ka

²² Aya yamu ya linatedoka yaki enae, loto kolomo, ya kamena-kamena kanu ku nedaito minofa, ²³ ido oiya ama ya eba amaló lonowa olunamo ma minámmainako, adeinati linatedoka enae, loto kolomo yamu ya ²⁴ aiga kefolá Sipeni ebalo unae, loto kanu kofalalo linateki koina wito omunekafo geyeto, sene-muluneu lalo kolito mino kolimo dito, linate ane olu faka lenawado ya Sipenidoka unamo ne.

²⁵ Yalo unamo nefa, ido oiya eti-mati ya Yelusalemuka uto ya Goti felegaga wenenala yalo minamo ya ani olu faka lenae, loto wowe. ²⁶ Aya felegaga wenenawadoka ya kadunamu folamo kamena naba ya o fedami, yamu mono wenena Masedonia ebalo ido Akaiya ebalo minamo yate kifana-koukameni yauti ma giminune, loti lalo koliti mau wi gede kolamo, ²⁷ ya aya Yuda wenena mono netanina yauti Gotikafo ailo feka wenena gimamima nenako, yamu aya wenenawa mikaleka netanina yauti lifima

itibiti Yuda wenena ani olu faka loti giminune, loti lalo koliti, etiti lifima gimamoma ya itibiti giminawamo ne.

²⁸ Etiti netanina yauti olu mau wi gedemo uti, mono mona kulawa anelo moda melato, ya oiya namo wenenawa giminae, loto oluto uto gimitoto, ²⁹ yaloti Sipenika unae, loto kanu kofalalo ya linate geyenagolowe. Etito linatedoka enamo ya faifa ámenagolowe. Kilistokafo olu lalo o ledemo idami mona oude-lute-kateu mele faitenaiye, loto enagolowe.

³⁰ Ena mono wenenane-mtao, kati oluto ka auma wito logimomo ya kolalo. Linate Wekolate Yesu Kilisto yamu koliti, ido Ounakafo setemulude gimigimi onimo mona olu oloto pi lomami yakimu koliti, ya ane olu faka loti namoki Goti loumu-umu omo lonowa ya lakoina auma wito olunune, loti namomu koliti loumalo. ³¹ Eti enawamo, ya Yudia ebalo ka koliti kolámoti amo wenena aniguti ya olu omune ko nedo, loto loumomo, ido felegaga wenenala Yelusalemudoka minamo ya ani olu faka lenamo lonowa ya lalo eyenawae, loto loumomo, ya linate lakoina ayaida oti loumalo. ³² Etito ya Goti lalo kolageto ya linatedoka oto, sene-muluneu lalo kolito linateki mino kolinae.

³³ Ena Goti you amene mona aboga ya linateki muki mino gedenaiye. Ona.

Aiyo-koiyo ka ma fulo gedami ka

16¹⁻² Ena mono atetefo Fibi ya Senkilia numudoka monolo mau wi-wi amo wenena kouba-naba o gedegede imo wena minami yakafo namoki ido mono wenenala muki ade olu faka limo wenama nenako, yamu linatedoka enaido ya Wekola lulau mino edeti felegaga wenena mona melefe lo gedewawamo mona ya mele edeti amoki koina witi, ya neta mamu kolinami ya

ana olu faka lalo, loto kuliya ido monala etito oloto pi gimowe.

³Ena Kilisto Yesu lulau mino edeto lono lakoina olonimo wena Pilisilate wanafo Akuilate ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo. ⁴Lele ya komu namomu koliti fa fulunaliye, loti ane olu faka lami yamu siyane, lalole, loto kolomo ya namoko minámaiye. Ailo feka wenena eba nedo-nedo monolo mau wi-wi amo wenena muki ya lele yamu koliti, siyane, lalole, loti Goti loumu minae. ⁵Ido lele ya numunigu monolo mau wi-wi amo wenena muki ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

Ena sene-mulune umomo we Epainetusi ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo. Amo ya Esia ebalu Kilisto koli kikito umamo wenena yauti kana apito koli kikito umami we ya minaiye.

⁶Ido Malia ya linatemu kolito mono lono auma wito olu gedami wena ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo.

⁷Ido nanimo wenenane Adolonikusite, Yuniyasite u komu mele nedeti Kilisto lulau mino edami we lele ya aposolo lono olami we kuliya i minoti, ya komu ya namoki lakoina nela wi ledamo ne. Aya we lele ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

⁸Ido Wekola lulau mino edeto sene-mulune umomo we Ampiliyatusi ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo.

⁹Ido Kilisto lulau mino edeto lono lakoina olonimo we Ubanusi, ido sene-mulune umomo we Sitakisi ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹⁰Ido Kilisto lulau mino edeto mono mona ona kula melemo idami we Apelesi ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo.

Ido Alistobulusi numunau minamo wenena ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹¹Ido nanimo wenenane Helotiyoni ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo.

Ido Nasisusi numugu minamo yauti Wekola lulau mino edamo wenena ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹²Ido Wekola lulau mino edeto mono lono auma witi olami wena lele Tilifinate, Tilifosate ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

Ido sete-mulude umonimo wena, Wekola lulau mino edeto auma wito mono lono olami wena Pesisu ya aiyo-koiyo ka fulu edomo ya loumalo.

¹³Ido Wekola lulau mino edami we lalo lema Lufusi, ido olafo ya namo onefo yaidana oto minami wena ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹⁴Ido wemomo ma Asinkilitusile, Filegonile, Hemesile, Patolobasile, Hemasile, ido mono weni ma mino gedamo wemomo maki, ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹⁵Ido we wena Filologusile Yuliale, ido we ma Neleusi emonalale, ido Olimpasile, ido felegaga wenena mino gedamo muki ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimalo.

¹⁶Ena linate mono wenenatina geyeti aiyo-koiyo ka logimiti ya felegaga mona meleti abusa wi gedalo.

Eba negu-negu ya monolo mau wi-wi amo wenena muki yate aiyo-koiyo ka ya linate fulu gede minae.

Mono olu kopaitamo wenena yamu logimami ka

¹⁷Ena mono wenenane-motao, namo kati oluto ka ama auma wito logimowe. Kolalo. Linate api gilibonimo ka kolife loti kolamo, ya wenena mate ádoti, ailo, ika oti iya mele foki gedonawamo ka lenawamo wenena ya geyefe loti, meti gimalo. ¹⁸Yaidana wenena yate Wekolate Kilisto kouba-naba o edámae. E'e, inanimu ukani-luni-kani

kouba-nabala lono oluti, ya leya folami ka, ka magu suki loti ya monanina kolife ádamo wenena luni-kani kola wi gede minae. ¹⁹Ido linate golodamo monatina yamamu wenena muki kolanako, yamu linatemu kolito senemuluneu lalo kolowe. Etito mona lalo melenawamo ka manidigu minageto, ido nosámami mona yamu kolámenawae, loto senemuluneu ya linatemu kolowe.

²⁰Ena you amene mona aboga Gotikafo kamena fana áumageto ya Satani fulo kiyadi feumau itageto leya wi edenagilae.

Wekolate Yesu nasafilila ya linatedoka mino gedenaiye.

Aiyo-koiyo ka ma logimami ka

²¹Ena mono lono lakoina olomi we Timoti, ido nanimo wenenane Lusiusile, Yesonile, Sosipatale yate aiyo-koiyo ka ya linate fulo gede minae.

²²Ido namo Tetiusi ya Polo welaloti oluto nanimo anekafo lufuwa ama wiyomo we yaki Wekola lulau mino edeto aiyo-koiyo ka ya linate fulo gede minowe.

²³⁻²⁴Ido Gaiyusi yaki aiyo-koiyo ka ya linate fulo gede minaiye. Amo numunau

ya namoki ido monolo mau wi-wi amo wenena muki yaki nasafilila o lede-lede imo ne.

Ido numuna meya naba ama kifana kiyaba imo we Elastusi ido mono wete ma Kuatusi yaki aiyo-koiyo ka ya linate fulo gede minaiye.

[Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya linate muki mino gedenaiye. Ona.]

Goti kuliya olu faka lenumo ka

²⁵Ena Goti olu auma wi kiki lo gedenamei aumala moda mino edami ne, loto Yesu Kilisto kala kuwa, lo oloto melemele omo kawa kuwa lalo yakafo eti limo ne. Aya kawa kuwa, falukami ka ya adeina monau akaimati lo oloto melámaifa, ²⁶ido oiya ama ya polofete we lufuwa wiyagu ya minowa-minowa omo idami we Goti lo melami kalo ya mikalomikalo wenena muki ya kolife loti, koli kikitoti golodenawae, loto olu oloto pi gedami ne. ²⁷Aya ka manenau nemo we Goti lawoko yako Yesu Kilisto yamu ya kuliya naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

1 Kolinti

*Polokafo mono wenena Kolinti
numudo minamo ya lufuwa
kana apito wi fulo gedami ka*

Komu Ka

Polokafo Efesusi numudo minami kamentalo ya Yesu koli kikito umamo wenena Kolinti numudo minamo ya lufuwa ama wi fulo gedami ne. Kolinti ya numuna meya naba, Akaiya ebalo Giliki mikau ya ne. Kolinti numudo minamo wenena maleka ya Giliki wenena, ido maleka ya Yuda wenena yauti wenena so loti ya neta-mata naba ko namo wenena minoti, ido muki ya mikaleka ka maninigu nemo wenena minafa, ido suki goti ya ouni-luni-kani umuti, ukani-luni lalo kolami mona nosámamiasámami melemo idamo ne.

Polo eba nedo-nedo moinami kamenta lele (2) yalo ya Kolinti wenena Yesu kala kuwa lalo kana apito logimaito, ya wenena maleka seni-muluni olu eleyapa wiyato, ikana eitini (18) ya amoki lakoina minoto ka mono api gilibimo wiye. (Aposolo 18:1-17) Ido fulo gedeito, yaloti eba nedo-nedo monimo uto Yesu kala kuwa ya wenena ma muki api gilibaito, ya Apolosi ya Kolinti numudoka uto, wenenawa mono ka api gilibami ne. Ido aiga ya Kolinti mono wenenawa yate neta ma-mamu ya Polo loga o edenune, loti koliti, lufuwa wi fulo edato, ya Polokafo oluto, ido aya mono wenenawa yauti maleka yate mona nosámami melamo kanina ya kolainako, yamu godunagolowe, loto kolito, ido loga o nedamo kanina yamu ka itibito logiminagolowe, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyo, linate Goti wenenala Kolinti numudo monolo mau wi-wi amo, ya namo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo kala lalo kito lonowalo ya fulo nedaito olu minomo we, ya mono wenenate Sostenesite minoto, lufuwa ama ya wi fulo gedowe. Eyalo.

Linate Kilisto Yesu lulau mino edeti felegaga wenenala minenawae, loto olu eikawa wi gedami, ya mika negu-negu Wekolate Yesu Kilisto kuliyalo loumu-umu o minamo wenena muki yaki lakoina felegaga wenena minenawae, loto olu eikawa wi ledami ne. Amo ya Wekolate ido Wekolanina ya minaiye.

³ Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Goti ebola loumami ka

⁴ Linate Kilisto Yesu lulau mino edamo wenena ya Gotikafo nasafili o gedami yamu namo ya linatemu kolito siyane, lalole, loto loumu-umu o minowe. ⁵ Moda kolafe? Kilisto lulau mino edamo yamu amokafo mono lenawamo ka ido kolinawamo ka mona-mona kati-manidigu faitoto mele gimami, ⁶ ya Kilisto yamu lo oloto melonimo ka ya linatedoka mino kikito gedaiye. ⁷ Yamu Gotikafo Ouna netalamatala muki faifa gimami ya olu fuli loti, ya Wekolate Yesu Kilisto oloto pinamile, loti kiyabala o minae. ⁸ Amokafo ya Wekolate Yesu Kilisto kamenalalo ya lifimatina minámagego minenawae, loto linatedoka lituma fi kiki lo gedami, ya mino gedemo idagego kamenta fuli lenami ne. ⁹ Goti ka onako limo we yakafa Nalafa Wekolate Yesu Kilistoki koina winawae, loto luti fiyami ne.

Mono wenena fokiti u filiga-aliga amo ka

¹⁰Ena mono wenenane-motao, Wekolate Yesu Kilisto kuliya yamu ya kati oluto ka ama lenagolowe. Kolalo. Linate muki ka ailo-ailo loti foki filiga-aliga ámalo. Luti-kati mele lawoko oti, kati lawoko kiti, u lawoko ageto minalo.

¹¹Aiyo, mono wenenane-motao, linate moila fiyamo ka ya ilulu kuti lo-lo o minae, loti wena Kloe wenenala yate lonomato kolomo ne. ¹²Moda kolafe? Linate yauti mate ya Polo wenenala minone, lato, ido mate ya Apolosi wenenala minone, lato, ido mate ya Sifasi Pita wenenala minone, lato, ido mate ya Kilisto wenenala minone, loti lo-lo amo, ¹³ya nediti ya eti loti lo-lo o minae? Kilisto ya fokito minaife? Ido namo Polo ya linatemu kolito yá yofolo folomo nefe? Ido namo Polo kuline loti mono noku wi gedamo nefe? ¹⁴⁻¹⁵E'e, wenena ma ya namo Polo kuline loti mono noku wi ledamo ne, loti lotenawae, loto, nanimo ya linate yauti ma mono noku wi gedámomo, yamu ya siyane, lalole, loto Goti loumowe. Kilisipusite, Gaiyusite, lele yako noku wi gedowe. ¹⁶Ido ma Sitefanasi wenenala yaki noku wi gedowe. Ido liliga ma ya noku wi gedofemo, ido noku wi gedámowe? Ya ma kane melaiye. ¹⁷Kilistokafo wenena mono noku wi gedemo unane, loto nilifi melámaiye. E'e, kane kune lalo lo oloto melemo unane, loto nilifi melaiye. Etito kala kuwa lo oloto melemo, ya Kilisto yá yofola u fa neta otenaiye, loto mikaleka ka manedeu nemo ka ma mene oto ádoto, amo kala kuwa yako lo oloto melemele o minowe.

Goti aumala ya Yesudokako nemo ka

¹⁸Yá yofo yamu logimonimo ka ya u kopa unawamo kanudo moinamo we-

nenan koliti ya nei ka ne, loti kolafa, ido olu omude ko minami kanudo moinonimo wenena ya kawa kolito ya Goti aumala ne, loto koli minone. ¹⁹Yamu ya eti limo,

Namo ka maninigu nemo wenena kanina ya olu kopaitenagolowe. Ido kolife lamo wenena kolamo ka ya koli fulitenagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Ais 29:14*) ya nemo ne. ²⁰Ka maninigu nemo wenena ya ega ya minae? Ido ka mono monawa api gilibamo wenena yaki ega ya minae? Ido oiya ama minamo wenena monanina yamu lodilumu oti, ka kona wi-wi amo wenena yaki ega ya minae? Gotikafo mikaleka ka manedeu nemo ka muki ya olu nei fi edaiye.

²¹Koli minafe? Goti ka manenau nemo ka aboga yakafo mikaleka wenena ka maninigu nemo yauti monane kolife ádenawae, loto kolaima nenako, yamu lo oloto melonimo ka, ya nei ka ne, loti kolamo ka yakafo koli kikitamo wenena olu omuni kenae, loto lalo kolaiye.

²²Yuda wenena yate Goti aumala lilibinami neta ya lilibo, loti lo-lo ae. Ido Giliki wenena yate ka manedeu nemo ka maki kolinune, loti moni wili-wili ae.

²³Eti o-o afa, ido lamo ya Kilisto yá yofolo folami ka lo oloto mele-mele onimo, ya Yuda wenena yate koliti lukafamesafa ato, ido ailo feka wenena yaki koliti ya nei ka ne, loti koli minae. ²⁴Eti loti kolafa, ido Gotikafo lute fiyami wenena, Yuda wenena, Giliki wenena, wenena maleka muki ya Goti aumala ido ka manenau nemo ka muki ya Kilistodoka ne, loto koli minone. ²⁵Yamu kolalo. Goti kala kiyami ka ya nei ka ne, loti kolafa, ido aya nei kawa yakafo mikaleka ka manedeu nemo ka ya olu fulo ede minaiye. Ido Goti ya amika melaiye, loti kolafa, ido aya amika melamima yakafo mikaleka aumate ya olu fulo ede minaiye.

²⁶Yamu mono wenenane-motao, Gotikafo linate luti fiyami wenena ya egaidana wenena minae? Ya koti kolife lalo. Mikaleka wenena yate geyamo, ya linatedoka ya ka maninigu nemo wenena lawoko-lawoko ya minato, ido auma wiyamo wenena yaki lawoko-lawoko ya minato, ido onibo-menibo kulini nemo wenena yaki lawoko-lawoko yako minae, loti linatemu kolamo ne. ²⁷Eti loti kolamo, ya Gotikafo ka maninigu nemo wenena ukanido kolinawae, loto ka maninigu minámami wenena ya luni fiyaiye. Ido auma wiyamo wenena ukanido kolinawae, loto aumani minámami wenena ya luni fiyaiye. ²⁸Ido wenena lunikafo ukani oluti idamo wenena ya olu afima o gedena, loto fa wenena, geye nosámami amo wenena, lumuti minamo wenena ya luni fiyaiye.

²⁹Etito lute fiyami, ya mikalo wenena ma Goti onobalalo ukani olu faka ádenagilae, loto lute fiyaiye. ³⁰Linate Kilisto Yesu lulau mino edamo mona ya moda Gotidokati ne. Etito Gotidokati ya ka manedeu nemo mona, ido monate efe limo mona, ido felegaga minonimo mona, ido lifimate meina fi ledami mona, muki ya Yesudokako ne, loto amodoka ekele ledami ne. ³¹Aya yamu ya eti limo, We makafo kuliya olu faka lenae, loto kolitoma ya Wekola kuliya yako olu faka lo, loto ka mono lufuwau (*Jer 9:24*) ya nemo ne.

Polokafo Yesu yá yofola yamuko lo oloto melami ka

2 Etito ya mono wenenane-motao, namo linatedoka omo, ya Goti yamu kolomo ka lo oloto giminae, loto ka maneneu naba nemo ya kolinawae, loto muludi dinami ka ma ádomo ne. ²E'e, linate minagu ya Yesu Kilisto kala kuwa

ido yá yofolo folami ka yamuko kolito logiminae, loto, ido ka maleka yamu kolámenagolowe, loto auma wito kolito linatedoka womo ne. ³Ido linatedoka minomo, ya aumane minámaito, koli no-maito ukane ololo oto minomo, ⁴⁻⁵ya koli kikitenawamo ya mikaleka wenena ka manedeu nemo ka ya lituma fi kikito gedámenaiye. E'e, Goti aumala yakafoko lituma fi kikito gedenagoliye, loto ka mono lo oloto gimomo ya ka maneneu nemo ka yauti kati oloto ádomo ne. E'e, Ounaki aumalaki linatedoka oloto piyaidoti ya lomo ne.

Goti Ouna mino gedami wenena yako Goti monala kolife lenawamo ka

⁶Ido ka mono koli gedamo wenena kilianigu minoto, ya ka manedeu nemo ka yauti logimigimi oba, ido kawa logimonimo, ya mika amalalo wenena ka maninigu nemo ka, ido we nabanina, u kopa unawamo we ka maninigu nemo ka yaidana oto logimámone. ⁷E'e, Goti ka manenau nemo ka, momona ka, olu falukuto nemo ka ya lo oloto mele-mele o minone. Kawa ya lalimo lamenalaki oloto pito minenawae, loto Gotikafo adeina mika kosina neta-mata olu oloto piyámoto minami kamenalo, ya ka manenau nemo kawa ya ne. ⁸Kawa ya mikalo wenena we nabanina kolife ádamo ne. Kolamo neko, ya lamena aboga Wekola ya yá yofolo ofámagi ne. ⁹Yamu ya eti limo, Neta-mata wenena omunikafo ágoti, kanikafo kolámoti, lunikafo ma kolámamo neta-mata ya Gotikafo wenena seni-muluni umamo wenena olufe lo gedami neta ya ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 64:4*) ya nemo ne.

¹⁰Netawa-matawa ya Gotikafo Ouna mino ledami wenena ya olu oloto pi ledami ne. Moda kolafe? Ouna yakafu neta-mata muki monanina, ido Goti

aimola falukami monala, muki ya koto koli fuli lo minainako, olu oloto pi ledami ne. ¹¹Yamu kolalo. Kemakafo wenena ma kani kiyamo ka ya kolinami ne? Kala kiyami we ouna lulau nemo yakafoko kolinagoliye. Ido ayaidana oto Goti kala kiyami mona ya wenena mate kolámenagilae. Goti Ouna yakafoko kolinagoliye. ¹²Yamu lamo ya mikaleka wenena monanina yauti oude olámone. E'e, Gotikafo netala-matala faifa lomami neta ya koti kolife lenawae, loto amodokati ya Ouna ya olu minone. ¹³Ido netawa-matawa ya lo oloto gimonimo ka ya wenena ka maninigu nemo ka yakafo api lomámami ne. Ounakafo api lomamima nenako, wenena Ouna mino gedami wenena ya Ouna kala ka ona kula ya logimi-gimi o minone.

¹⁴Wenena Goti Ouna mino gedámami wenena ya Ouna monola kula ya nei ka ne, loti koliti kolámenagilae. Ido kolinune, loti lenawamo ya egaidana oti kolife lenawamo ne? Ouna mino gedami yakafoko kolife lenawamoma nenako, mino gedámami yamu ya wenenawa ogofuti kolife ádenagilae. ¹⁵Ouna mino gedami wenena neta-mata muki koti kolife lenagilanako, yamu wenena mate ogofuti monanina iya melámenagilae. ¹⁶Yamu ya eti limo,

Wekola kalau nemo ka ya kemakafo kolito, ya ogofuto api ilibinami ne? loto ka mona lufuwau (*Ais 40:13*) ya nemo ne. Etito nemo nefa, ido Kilisto kalau nemo ka ya mino ledami ne.

Mono lono olamo wenena ya Goti lonola olamo ka

3 Yamu mono wenenane-motao, namo komu ya Ouna wenenala ka logimigimi omo ka ya linate logiminae, loto kolofa, ido linate ya ogoufámae. Linate ya faifa mikaleka wenena, Kilisto lulau oiyako mino edamo nomilipa kefolo yaidana oti minanako, ²yamu oudi

wela-neta auma wiyami neta ya ma gimámoto, aminako gimomo ne. Oudi kobinala gedimo ya giminae, loto kolofa, ido linate ogoufámamo ne. Ido oiya amaleka yaki ayaidana oti ogoufámae. ³Faifa mikaleka wenena yaidana oti minae. Moda kolafe? Linate komumu witi moila fi-fi amo wenena ya faifa mikaleka wenena keleti, mikaleka wenena yamaidana oti mona meleti moinae. ⁴Linate yauti ma yate Polo wenenala minone, lato, ido ma yate Apolosi wenenala minone, loti lo-lo amo, ya faifa mikaleka wenena yaidana oti minae.

⁵Kati kife lalo. Apolosi ya egaidana we ne? Ido namo Polo ya egaidana we minowe? Faifa Wekola kouba-nabala we lono ka lolomaito ya oluto mono logimoido, ya linate koli kikito umamo ne. ⁶Etito namo olu kifoneto, Apolosikafo nonami olaifa, ido Gotikafoko kulawa olu oloto piyaiye. ⁷Yamu olu kifonimo wenena ido nonami olu minamo wenena ya faifa wenena minoninako, Goti kulawa olu oloto piyami we yamuko lokele. ⁸Olu kifonimo we ido nonami olamo we ya litipe lako nenako, muki ya meinate ya lalimo lonotelo iya meletolo mageto ya olunagolone. ⁹Lonowa muki ya Goti lonola ne. Ido Goti lonolawa ya lakoina olomi we ya lamo ya minoiye. Ido Goti lono kilala ya linate ya minae.

Mono lono olamo wenena ya Goti numunala kuwamo ka

Ido Goti numunala yaki linate ya minae. ¹⁰Etito Gotikafo lono nomaido, ayalo ya namo numuna ku kolomo we kulakafa lagi fiyowe. Ido lagi fiyodo, yaloti ya wenena mate numuna ya mene oti ku-ku ae. Linate wenena yaida we yate kofe loti ku minalo. ¹¹Lagi fiyomo ya Yesu Kilisto ya ne. Ailo ma finawamo ya moda olámenagoliye. ¹²Ido lagi fiyodo, yaloti ya wenena mate numuna mene oto kunawamo, ya ma golikafofe, ido ma

siluwakafofe, ido ma ani galalo wiyamo yaidana kifana meinala naba idami kifanafofe, ido ma ya yákafofe, ido ma menefakafofe, ido ma kile yawakafofe, neta yaidana-amaidana oti kunawamo, ¹³ya aiga, kamena nabalo ya lono olu-olu onimo monate ya oloto pinagoliye. Ya kamenalo ya yo naba famulakafo lono olu-olu onimo mona ya mebemaba oto, ya monate apolinagoliye. ¹⁴Wenena mate numuna kunawamo ya yokafo ádagetoma, ya meina olunagilae. ¹⁵Ido wenena ma lononina yokafo lo fuli lage-toma, ya lononi, meinani muki ya u kopa unagoliye. Wenenawa ya olu omuni kenagolifa, ido yoku wadoti itibiti olamo wenena yaidana kelenagilae.

Mono wenena ya Goti felegaga numunala minamo ka

¹⁶Linate ya Goti felegaga numunala minato, Goti Ounakafo lutigu mino gedami ya kolámafe? ¹⁷Ido Goti felegaga numunala ya fele nemo yamaidana oti linate ya minanako, wenena mate numunala olu kopaitatoma, ya amokafo ayaidana oto wenenawa olu kopa o gedenagoliye.

Mikaleka wenena kulini ya oluto idámenumo ka

¹⁸Linate luti ya kola wiyámalo. Linatedokati mate mikaleka oiya ama wenena kani koli lunigu meleti, ka manedeu nemo wenena minone, loti kani kinawamo wenena ya kawa koli fuliti, wenena onobanido neidana oti moninawamo, ya ka maninigu nemo wenena kula enagilae. ¹⁹Mikaleka ka maninigu nemo ka ya Goti onobalalo ya nei ka ne. Yamu ya eti limo, Ka maninigu nemo wenena ya wenenani koni wi-wi amo kanu wado ya Gotikafo kilifu ku gedeto, nela wi gede minaiye,

loto ka mono lufuwau (*Jop 5:13*) ya nemo ne. ²⁰Ido ka ma ya eti limo, Ka maninigu nemo wenena kani ki minamo ka ya fa neta o-o minaiye, loto Wekolakafo koli minaiye, loto ka mono lufuwau (*Sng 94:11*) ya nemo ne.

²¹Yamu mikaleka wenena kulini olu faka ádalo. Neta-mata muki ya linatemu kolito mele gedaiye. ²²Namo Polole, Apososile, Sifasi Pitale, ya linatemu kolito, kiyaba o gedalo, loto fulu ledaito, ya mikalo neta-mata muki yaki, kofawa minonimo ido folonimo yaki, neta-mata oiya nemo neta ido aiga oloto pipi enami neta-mata ya linate netaniko muki ne. ²³Ido linate ya Kilisto wenenala minato, ido Kilisto ya Goti wenenala ya ne.

Wekola lonola olamo wenena ya monanina olu oloto pinami ka

4 Etito ya linate lamomu kolinawamo, ya Kilisto kouba-nabala we, ido Goti kala falukami ka kiyabala we ya minae, loti lamomu kolalo. ²Ena kiyaba lono olamo wenena ya koti efe lotiko lonowa olunawamo yako wenabanina lalo geyenawamo ne. ³Etito nanimo monane yamu ya linatefe, ido mikaleka wenena ma yate ka ma lenawamo, ya fa neta ne, loto kolowe. Ido nanimo yaki monane yamu ka ma ádenagolowe. ⁴Namo lifimane minámaiye, loto kolofa, ido eti loto kolomo yamu ya lifimane minámaiye, loto ádenagolowe. E'e, monane opoilami we lawoko ya Wekola ya ne. ⁵Yamu oiya amaleka ya linate wenenana monanina ya iya mele gedámalo. Faifa kiyaba ato, Wekola itibito enami kamenalo ya neta siniku falukuto nemo ya olu lamedoka oto meletto, ido luteu kolonimo ka monawa yaki olu lakoina oloto piyageto, ya ayalo Goti aimolakafo monate opolito wenena muki inanimoge bonina lenagoliye.

**Kolinti wenena yate inanimu
ukani-luni oluti idamo ka**

⁶Ena mono wenenane-motao, kawa eti lomo, ya linatemu kolito Apolosi ido namodoka ya metolito loneto, ya linate ya mikalo we ma oluti diti, ma oluti lumuti o ledeti, ya luti-kati oluti ditenawae, loto, ya linate ya lamodoka metoliti mono lufuwa ya olu fulámoti, kolife loti kolinawae, loto yamu lowe. ⁷Kemakafo olu faka lo gedaito ya ukadi-luti oluti idamo ne? Ido neta-mata muki mino gedami neta yauti ya nena neta Gotikafo gimámamai? E'e, muki ya moda gimitaima nenako, gimámamidana oti ya nediti ukadi-luti oluti idae?

⁸Linate ya oiya eti-mati moda ogo-futi minafe? Ido neta-mata ko namo wenena moda minafe? Ido lamo fulo ledeiti, wenena ma kiyabani wenena nabanina builafe? Etiti builamo neko, ya lalimo ya linateki lakoina wenabanina minoto kiyaba o gedoniko ya lalo kologi ne. ⁹Koli minafe? Gotikafo lamo aposolo we ya wenena muki gegeka afima fulo ledami, ya lofo fulunawamo wenena yaidana oto minoninako, mika kosina enisole ido wenena, muki yate eleigiti leye minae, loto kolowe.

¹⁰Lamo Kilisto yamu kolito, ka manedeu minámamidana oto minonimo nefa, ido linate ya Kilistodoka ka maninigu nemo wenenaidana minone, loti kolae. Lamo amika mele minoba, ido linate ya auma wiyone, loti kolae. Linate kuliyai we ya diti minafa, ido lamo ya lumutoko minonimo ne. ¹¹Adeinati ya kadunamu fuluto, nomu kolito, ukadelo owo migoliko wiyonimo, ya liyadoti lofenagiliko lomato, numude minámaito minomo uto uto, oiya ama yaki moda ayaidana otoko minone. ¹²Etito minoto, ya lalimo adekafo lono auma wito olu minone. Ka nosámami lolomamo ya

itibito olu lalo o gede minone. Olu nosámami o ledamo, keinawa ya fa mofu minone. ¹³Kamade kiyamo ya olu you lo gedenumo ka itibito logimi-gimi one. Lamo mikalo wenena muki omunido ya moita neta, fuma nosámami wiyami neta fulitenawamo yaidana oto minonimo, ya adeinati etito minomo dito dito, oiya ama yaki moda ayaidana otoko minone.

**Polo ya monanelo meyalo
melalo, loto logimami ka**

¹⁴Ena kawa lufuwa wiyomo yakafo olu ukadido koli gedena, loto wiyamowe. E'e, linate ya sene-mulune gimomo nomilipane yaidana oti minamo, ya kati oluto fuka ka ama lufuwa wiyowe. ¹⁵Kilisto lulau mino edeti kiyaba o gedamo we mumudi teni tauseni (10,000) yaidana oti minomo wama nefa, ido mono metibo ya muki minámae. E'e, namo ya Yesu Kilisto lulau mino edeto kala kuwa lalo moda kana oto apito logimodo ya koliti, koli kikitamo yamu linate ya namokafo kedomo, mono nomilipane ya minae.

¹⁶Yamu kati oluto, ya namo monanelo meyalo melalo, loto auma wito logimowe. ¹⁷Aya yamu ya mono nanefo sene-mulune umomo we Timoti, Wekola lulau mino edeto monalalo melefe lo moinami we ya ilifoneto, linatedoka wiye. Amokafo ya namo Kilisto Yesu lulau mino edeto mona melomo kanu ya mono wenena numudo-namado logimito, gilibito, o-omo yama logimageto ya kofa kolinawae.

¹⁸Ena linate liligate lamodoka ámenagoliye, loti namomu koliti, linanimu ukadi-luti oluti di minafa, ¹⁹ido namo Wekola lalo kolinaido ya kamena fana áumageto linatedoka oto, ya ukaniluni oluti idamo wenenawa ka lenawamo yako kolámoto, aumanina yaki apolito kolinae. ²⁰Goti kiyabate we wekudi ki-

latau minonimo mona ya ka lenumo ma minámaiye. E'e, aumala olunumo ya ne. ²¹Ena linate namomu nediye loti senimulunigu ya koli minae? Linate-doka enamo, ya kefaki enafemo, ido sene-mulune gimito, ounelune-kane you lenamiki enae? Kati kife loti kolalo.

Kolinti mono wenena minagu ya kopa mona naba oloto piyami ka

5Ena ka ma kolomo ya logimi-nagolowe. Kolalo. Kopa olu onamo mona, nosa naba ámami mona, ya ailo feka wenena yaki lalo ágamo mona, ya we makafo melafo olonafo kopa olu onami mona, ya linatedoka oloto piyaiye, loti lo minamo ya kolowe. ²Ido linate ya nediti ukadi-luti-kati oluti idae? Linate keina fuluti, monawa melami we ya kiliyatigu yati fulo feka edamo neko, ya lalo agi ne.

³Namo ukane ya faiga nefa, ido ounelune-kane ya linateki minoto, kiliyatigu minomo yaidana oto ya monawa melami we ya olu kalo mele edetoma ne.

⁴Yamu linate ya Wekola Yesu kuliyalo mau wiyagu, ya namo oune-lune-kane linateki minoneto, Wekola Yesu aumala mino gedageto, ⁵yaidana we ya mikaleka ukana olu kopa o edenaiye, loti Satani anau melalo, loto logimowe. Eti o edenawamo, ya Wekola kamenalalo ya ouna olu omuna kenaiye, loti eti o edalo.

Mona nosámami melamo wenenaki koina wiyámalo, loto logimami ka

⁶Linanimo ukadi-kuliti olu faka lo-lo amo ya nosámáiye. Beletiku ya yisi kefo efema fulato, muki fudomo idami ya kolámafe? ⁷Linate ya beleti kofawa minenune, loti ya yisi lila fa mino gedami ya olu fuli lo fulitalo. Moda kolafe? Kilisto ya Goti Elita O Ledami sipisipi momola ya ofato, lamomu kolito folamima nenako, yamu linate minagu ya yisi ma minámaito ya minae. ⁸Etito ya

foli kamenawa naba yamu koliti, yisi lila ya numuniguti olu fuli lo fulitamo yamaidana oto lamo ya yisi lila, ya kopa mona ido koli nosámami gimonimo mona ya olu fuli lo fulitoto, yisi minámami beleti yaidana oto oude-lutekate mo loto minoto, mona ona kulako melete moni minokele.

⁹Ena lufuwa wi fulo gedomo, ya linate ya kopa olu onamo wenenaki koina wiyámalo, loto lufuwa wiyomo, ¹⁰ya mikaleka ouniko mino gedami wenena kopa olu onamofe, ido ko lalotalo meleti suki ka loti neta ugele olamofe, ido neta koli umuti kouba-naba o edamo wenena yamu ádowe. Yaidana wenena fulo gedenuwe, lenawamo, ya oiya ama mikalekati u fuli lamo neko, wenenawa fulo gedagi ne. ¹¹Ido lufuwa wi fulo gedomo, ya mono wenenate ma ya kopa olu onenawamofe, ido ko lalotalo melenawamofe, ido neta ma koli umuti kouba-naba o edenawamofe, ido wenena kamani kinawamofe, ido no noti luni-kani olu kopaitenawamofe, ido suki ka loti neta ugele olunawamo wenena ya monolo minagu yati fulo feka o gedeti, amoki koina wiyámoti, neta ma lakoina ánalo, loto lufuwa wi fulo gedomo ne.

¹²Yamu kolalo. Wenena ma mono kolámoti, feka fa minamo wenena ya namokafo egaidana oto monanina opolito olu kalo mele gedenamo ne? E'e, eti ámenagolofa, ido linate ya linanimo mono kiliyatigu ya wenena monanina opoliti olu kalo mele gedenawamo ya moda lalo enaiye. ¹³Ido feka minamo wenena ya Gotikafo monanina opolito olu kalo mele gedenagoliye. Yamu ya eti limo,

Kopa moinamo wenena ya kiliyatiguti fulo feka o gedalo,

loto ka mono lufuwau (*Lo 13:5, 17:7, 19:19, 21:21, 22:21, 24, 24:7*) nemo kalo ya moda meyallo melalo.

Mono wenenatina olu kalo mele gedámalo, loto logimami ka

6 Ena linatedokati makafo mono wenenala olu kalo mele edenae, loto kolami we yakafo kawa ya egaidana oto felegaga wenena minadoka lo oloto melámoto, ido monanina efe ádami wenenana minadoka lo oloto melenami ne? ²Aiga ya felegaga wenena yate mikalo wenena muki ka ukanido nemo ya olufe lenawamo ne, loti kolámafe? Etito linate ya mikaleka wenena muki ka ukanido nemo ya olufe lenawamoma nenako, yamu oiya ama ya fa ka, mikaleka ka ma oloto piyagetoma, ya linate ogofuti olufe ádenawafe? ³Ido enisole kanina yaki olufe lenumo ne, loti kolámafe? Etito oiya ama ya mikaleka ka ma olufe lenumo ya egaidana oto keina enami ne? ⁴Ido mikaleka ama ka oloto piyagetoma, ya linate kawa oluti, fa wenena, monoku kulini minámami wenena minadoka ya uti, ka ya olufe lo ledalo, loti anigu melamo, ya neditole? ⁵Eti loto logimomo, ya linate koliti ukanido kolinawae, loto logimowe. Linate mono wenenatina ka ukanido ma oloto piyagetoma, ya linate minagu ya ka manenau nemo we, olufe lo gedenami we lawokoti ma minámaife? ⁶Aiyo, linate mono wenenana yate mono wenenatina olu kalo mele gedeti, ya mono kolámamo wenenadoka ya kawa oluti wamo, ya nedito ae?

⁷Linanimotina ya ligiya ka lo yalekawaka o minamo mona yakafo moda lumu fou lotamo monatina ya olu oloto pi gedaiye. Wenenatina yate olu nosámami o gedenawamofe? Ido netatina ipoti olunawamofe? Ya linate fa koito gedámanako, ya nedito eti ae? ⁸Ido fa koito gedámenune, loti kolamo yako minámaiye. E'e, uti linanimo mono wenenatina olu nosámami o gedeti, netanina kopa ipoti olu-olu amo ne.

⁹Ido monanina efe ádami wenenana ya Goti kiyabate we wenaba monala, nomilipala iya ku gedami monala ya olámenawamo ne, loti kolámafe? Linanimo luti ya kola wiyámalo. Kopa olu onamo wenenana, neta koli umuti koubanaba o edamo wenenana, we-wena ugele moinamo wenenana, wemomo wenaidana ono gedamo wenenana, ¹⁰ugele olamo wenenana, ko lalo-talo melamo wenenana, no noti luni-kani olu kopaitamo wenenana, kamani kiyamo wenenana, suki ka loti neta ugele olamo wenenana, yaidana wenenana ya Goti kiyabate we wenaba monala, nomilipala iya ku gedami monala ya ma olámenagilae. ¹¹Ido linate yauti maleka komu moda ayaidana oti minamo nefa, ido Wekolate Yesu Kilisto kuliyalo ido Gotite Ouna yakafo oudi-luti-kati noku wito, olu felegaga o gedeto, monanina efe limo wenenana minae, loto lo gedami ne.

Ukade ya Ouna Felegaga numuna nemo ka

¹²Ena linate neta muki enumo neta fa enumo ne, loti lo-lo afa, ido neta ma enumo ya ade olu faka ádenami neta ne. Ido namo neta muki enamo neta fa enafa, ido neta makafo ika oto nela wi kedenae, loto o nedename netalo ya ekelámenamo ne.

¹³Kefa kobina ya sete-kofumawa netala nemo, ido sete-kofumawa ya kefa kobina netala ne, loti lo-lo afa, ido Gotikafo lelewai lakoina olu fulageto minámenagoliye. Ena ukade ya kopa olu onenumo neta minámaiye. E'e, Wekola netala ne. Ido Wekola ya ukade kiyabala we ne. ¹⁴Ido Gotikafo Wekola olu nedi edami yaidana oto lamo yaki amo aumalakafa olu nedi ledenagoliye.

¹⁵Linate ukadi ya Kilisto ukana kofala-anakiyana ne, loti kolámafe? Etito Kilisto ukana kofala-ana-kiyana ya egaidana oto oluto kopa olu onami

wenalo ya ekelenamo ne? E'e, etito minámaiye! ¹⁶We makafo kopa olu onami wena ma olu onenami, lele ya ukani u lawoko enami ne, loti kolámafe? Aya yamu ya eti limo, Lele ya ukani u lawoko oti minenawaiye, loto ka mono lufuwau (*Stt 2:24*) ya nemo ne. ¹⁷Ido Wekoladoka ekelenami we ya Wekolaki ouni-luni-kani u lawoko enagoliye.

¹⁸Yamu linate kopa olu onamo mona ya meti umuti koli walo. Kopa mona liliga muki melenumo ya ukadeu áumaifa, ido kopa olu onamo wenena ya inanimoni ukani olu kopaitae. ¹⁹Ido ukade ya Goti Ouna Felegaga numunala ne, loti kolámafe? Lunigu mine-naiye, loto Gotikafo Ouna mele ledaima nenako, yamu linate ya ukadi-luti-kati aboga minámamo ne. ²⁰Meinatina naba fiyaima nenako, yamu ukadiluti-kati yakafo Goti kuliya olu faka lalo.

Olonafo wanafo kanina

7 Ena, linate lufuwa wi fulo nedeti, ka loga o nedamo yamu lo oloto melegenagolowe. Kolalo. We makafo wena olámoto minenae, loto minenami ya moda lalo enami nefa, ²ido kopa olu onamo mona upatotenaiye, loti we yate ailo-ailo aimola olonafo oluto, amote ekeleti minenawami, ido wena yate ailo-ailo aimola wanafo mofu meleto, amote ekeleti minenawami ya moda lalo enami ne. ³Ido wekafo ukaga ya ologafo e'e, loununanimi, ya lifima olutenae, loto, e'e lounámamo. Ido ayaidana oto wena nakafo ukaga ya wagafo e'e, loununanimi, ya lifima olutenae, loto e'e lounámamo. ⁴Olonafo ukana ya aimola ya aboga minámaiye. E'e, wanafo ya aboga ne. Ido ayaidana oto wanafo ukana ya aimola ya aboga minámaiye. E'e, olonafo ya aboga ne. ⁵Etito ya olonafo wanafo linate ukadi olu e'e, loti ádalo. Ido kamena ma ya Gotidokako kate ki

umunaliye, lotima, ya kamena amalo ya koli umunaliye, loti, ido kamena malo ya kofa ekelenaliye, loti kamena meleti moninawami ya lalo enami ne. Ido kamena wanafo fulu lageto ya ukadi yo lotagetoma ya Satanikafo kopa mele ledetenaiye, loti kofa itibiti ekeleti minailo. ⁶Kawa eti logimomo, ya lo melami ka ádowe. Faifa linatemu kolito ya eti loto logimomo ne.

⁷Ido wenena muki nanimo minomo yaidana oti minomo wamo neko, moda lalo agi ne, loto kolofa, ido wenena muki ya Gotikafo aumate ailo-ailo lomami, ya ma gimi ailo ito, ido ma gimi ailo ito, etito lumu-lumu o minaiye.

⁸Etito ya we áumamo nomilipa, ido wena olámamo kipapa, ido wena-kena, ya namo wena olámomo yaidana oti linate faifa minomo dinawamo ya moda lalo enawae, loto logimomo nefa, ⁹ido kopa olu onámenawamo aumanina minámagetoma, ya olonafo wanafo oti minalo, loto logimowe. Fa minenawamo ya ukade yo lotenaiye, loti ya olonafo wanafo oti minalo.

¹⁰Ido olonafo wanafo linate ya ka ma logiminae. Ena kawa ya namo weneloti minámaiye. E'e, Wekola welaloti eti loto logimowe. Kolalo. Wena makafo wanafo fulu edámaneyo. ¹¹Ido fulu edagetoma, ya wanafo minámageto minaneyo. Ido e'e, lagaiyama, ya wanafote kofa sodoti ekeleti minenawaiye. Ena we makafo ayaidana oto olonafo ilifi fulámaneyo.

¹²Ido liliga ma ya ka logiminamo ya Wekola aimola welakafo ka lidoti minámaiye. E'e, Ouna mino nedaito, kane kito kolomo ka ya logiminae. Kolalo. Mono wenenate yauti we ma olonafo koli kiki ádami wena yakafo amote minenaliye, loto koli umuto lenami, ya ilifi fulámaneyo. ¹³Ido mono wena ma wanafo koli kiki ádami we yakafo amote minenaliye, loto koli umuto lenami, ya fulu edámaneyo.

¹⁴Koli minafe? Koli kiki ádami we ya olonafu koli kikila yakafo olu felegaga o edaiye. Ido koli kiki ádami wena ya wanafo mono wete koli kikila yakafo olu felegaga o edaiye. Etito minámami neko, ya nomilipatige ya Goti omunalo mo ádami nomilipa ya minagi ne. Etiti mine-nagilafa, ido oiya ya felegaga nomilipa ya minae.

¹⁵Ido koli kiki ádami we makafo olonafu mono wena ilifi fulitena, loto lenamife, ido koli kiki ádami wena makafo wanafo mono we fulu edena, loto lenami, ya faifa unaiye, loti koito edalo. Etito unami, ya mono kolami olonafufe, ido wanafofe, yama nelalo minámaiye. E'e, Gotikafo you amene mona ya meleti minenawae, loto lute fiyaiye. ¹⁶Wena, kamokafo wagafo ana olu faka lageto ya koli kiki lenaife, ido ádenaife? loto kolámane. Ido we, kamokafo ologafo ana olu faka lageto ya koli kiki lenaife, ido ádenaife? loto kolámane.

Gotikafo monate lomami kanudo ya monolo moninummo ka

¹⁷Etito wenena muki ya Wekolakafo inanimmo monanina ido lononina iya mele gimami, aya kanudo ya monimo wato Gotikafo luni fiyami, ya aya kanudo ya monimo idalo. Kawa ya wenena numudo-namado monolo mau wiwi amo ya lo mele gedowe. ¹⁸Linate Goti ainala ukadigu fukamo wenena luti fiyami, ya ainala kilili fultámalo. Ido ainala ukadigu fukámamo wenena luti fiyami, ya ainala ukadigu ya fukámalo. ¹⁹Ainalaki minenubemo, ido minámame-nune? Ya kulawa minámaiye. E'e, Goti welalo golodo minonimo yakafoko kulawa iye.

²⁰Yamu ya linate muki ya oti meleti o minamo monatina ido lonotina ya gimito luti fiyaido, ayalo ya minalo.

²¹Linate ya wenena mate nela wi gedato

kouba-naba lononina olu gedamo wenena luti fiyami, ya keina kolámalo. Ido efili gedato unawamo kanu ma oloto piyagetoma ya uti, ayalo lono kula olalo.

²²Kouba-naba oti nelalo minamo wenena ya Wekolakafo luni fiyami, ya aimola efili gedami wenenala oti minae. Ido wenena faifa nelalo minámamo ya Wekolakafo luni fiyami, ya Kilisto kouba-naba oti nelalo minamo wenenala oti minae. ²³Linate meinatina naba fiyaima ne. Mikaleka wenena nelanigu áumalo.

²⁴Mono wenenane-motao, linate muki ya oti meleti amo monatina ido lonotina gimito luti fiyaido, ayalo ya Gotiki minalo.

Nomili kipa kanina

²⁵Ena kipa wena olámamo, ido nomili we áumamo yamu Wekola aimola welaloti olomo ka ádofa, ido Wekolakafo milumane kolaidoti mono ka maneneu melaima nenako, loto ka ma logimoneto ya metoliti minenawae, loto ya logiminae. Kolalo. ²⁶Kamena amaleka ka keina imo oloto pi-pi imo yamu oti meleti amo monatina melado ya ayalo minatoma ya lalo enagoliye, loto kolowe. ²⁷Eti loto kolomo, ya linate olodiboki ekeleti minamo we ya gilifi fulitenawamo kanu moni wilámalo, loto logimowe. Ido linate olodibo minámami we ya wena ma moni wilámalo, loto logimowe. ²⁸Eti loto kolofa, ido wena olunae, lotoma, ya olunanimo yaki moda efe lenagoliye. Ido we áumami nomili yakafo we unae, lotoma, ya unami yaki moda efe lenagoliye. Moda efe lenagolifa, ido yaidana enawamo wenena ya ukani atuwaleka keina mona-mona oloto pi giminami yamu eti ámenawamo ya oto dito lalo enagoliye, loto kolito lowe.

²⁹Ena mono wenenane-motao, ka ama lenamo ya kolalo. Kamena lina

nemo yamu oiya amaloti ya wemomo oloniboki minamo we ya olonibo minámamo yaidana oti minalo. ³⁰Ido kufu-nema o minamo wenena ya kufu ámamo yaidana oti minalo. Ido seni-mulunigu lalo kolamo wenena ya lalo kolámamo yaidana oti minalo. Ido neta meina wiyamo wenena ya netawa olámenawamo yaidana oti minalo. ³¹Ido mikaleka neta-mata oluti lononina olamo wenena ya olu kiki ádamo yaidana oti minalo. Kawa eti lomo, ya mikaleka ama monawa koto kolito o-o minonimo ya moda u fuli lenagolimo yamu lowe.

³²Ido linate ya mikaleka fa neta ya oudiluti-kati ika yaleka-waka o gedetenaiye, loto kolomo yamu lowe. Wena olámami wekafo Wekola netalamu kolito ya Wekolakafo lalo neyenami mona melenae, loto kolinagoliye. ³³Etito nefa, ido olonafoki minami wekafo mikaleka netamu kolito ya olonefokafo lalo neyenami mona melenae, loto kolito, ³⁴ya lulakala lele melenagoliye. Ido we áumami wenafe, ido nomili, ya ayaidana oto Wekola netalamu kolito, ya ukana-ouna-lula-kala muki ya umuto, felegaga wenenala minenae, loto kolinagoliye. Etito nefa, ido wanafoki minami wena yakafo mikaleka netamu kolito, ya wanefokafo lalo neyenami mona melenae, loto kolinagoliye. ³⁵Kawa eti lomo ya nela wi gedenae, loto ádowe. E'e, olu lalo o gedenae, loto kolito, ya linate mona lalo meleti, Wekoladoka luti-kati lawoko meleti lonola olunawae, loto logimowe.

³⁶Ido kipa makafo ko mele edamo nomili ya we unami kamenala moda otainako, fa minenane, loto loumunamo ya efe ádaito, wena olunamo ya mona lalo melenae, loto kolinami, ya we-wena moda ekelenagilaiye. Ya lifima mona minámaiye. Moda efe loto

nefa, ³⁷ido kipa makafo lula-kalau ka auma wito kolami, ya mona ma ika o edámenami, ka kolinami aumala mino edami kipa ya nomiliwa wena olámoto, nomili kipa fa minenaliye, loto lula-kala auma wito kolinami, ya moda lalo enagoliye. ³⁸Etito makafo ko mele edamo nomililawa wena olunami ya moda efe lenagoliye. Ido makafo wena olámenami ya oto dito lalo ona kula enagoliye.

Wena-kena kanina

³⁹Ena wena ya wanafo faifa minenami kamenalo ya moda kafuwalo ekeleto minenaiye, loto lo mele ledami ne. Ido wanafo folagetoma, ya lo melami kawa nelalauti moda efilito, we malo unae, loto kolinami, ya moda unaifa, ido faifa welo ámunaiye. Wekola lulau mino edami welo yako unaiye. ⁴⁰Ido faifa minenami ya moda oto dito lalo kolimo dinagoliye, loto kolowe. Eti lomo, ya Goti Ouna mino nedaito lowe, loto kolowe.

Neta mamu koliti yokila ki umamo kobina ka

8Ena ama ya neta mamu koliti yokila ki umamo kobina yamu ka ma lenae. Kolalo. Ka mona muki ya moda koli minonimo ne, loto kolone. Ido kawa monawa faifa kolonimo mona yakafo ukade-lute-kate oluto idaifa, ido setemulude gimonimo mona yakafo olu auma wi ledaiye. ²We makafo ka mona ma moda koli fuli lowe, loto kala kiyami, ya kawa monawa faifa kolaifa, ido kulawa mino edámaiye. ³Ido makafo siyumuluna Goti umami, ya Gotikafo moda eyefe liye.

⁴Etito ya neta mamu koliti yokila ki umamo kobinawa no-no enawamo mona yamu kolalo. Neta yaidana-amaidana yamu koli umunawamo ya neta kula ma minámaiye. E'e, Goti lawoko yako kula minaiye, loto

kolone. ⁵Etito ya kosinauka netafe, ido mikaleka neta yaidanaamaidana yamu gotite ne, loti, ido wekolate ne, loti koli umunawamo neta mona-mona nemo nefa, ⁶ido lamodoka ya Metefo Goti lawoko nemoma, ya amodokati neta-mata muki oloto piyaito, ido lamo yaki amo lulau mino edone. Ido Wekola lawoko Yesu Kilisto nemoma yakafo neta-mata muki olu oloto piyaito, ido lamo yaki amodokatiko omude kofawa minone, loto kolone.

⁷Eti loto koloba, ido wenena liliga yate eti loti kolife ádoti minae. Aya wenena yauti mate, komu suki goti koli umamo wenena, ya kobinawa nonimo ya netawamu koliti yokila ki umamo kobina kula ne, loti koliti namo, ya aya mona yamo luni-kani aumala kefoko nemo ya olu kopa o gedaiye.

⁸Eti loti kolafa, ido kobina yakafo Goti onobalalo mele ledámenagoliye. Ma ánenumo ya oluto lumuto koli lomámenami ne. Ido ma nenumo ya oluto dito koli lomámenami ne. ⁹Etito nefa, ido linate monawa kolife loti faifa nono amo wenena yate mono wenenatina liliga mono aumanina kefoko nemo ya uteba witenawae, loti koti moinalo.

¹⁰Koli minafe? Kamo monawa kolife lanimo we ya suki goti numunau ya kobina noto minenanimu, ya mono aumala kefoko nemo we yakafo keyeto, ya namoki ma netafe, loto lula-kala olu auma wito, netawamu koliti yokila ki umamo kobina ma notenaiye, loto kolámabe? ¹¹Etito ya mono aumala kefoko nemo we, mono wenenaka Killistokafo amomu kolito folami we, ya kaka kolanimo mona yakafo olu kopa o edane. ¹²Yamu kolalo. Mono wenenatina olu nosámami o gedeti, luni-kani aumala kefoko nemo olu kopa o gedamo, ya Kilisto yaki olu nosámami o edae. ¹³Etito ya kobina makafo mono wenenane ma olu uteba wi gedenami, ya

namokafo mono wenenane olu uteba wi gedetene, loto kefa-kobinawa muki moda moi wito fa minoto fulunae.

Polokafo aposolo lonolalokati meina ma olámami yamu lalo kolami ka

9Ena namomu kolalo. Namu nelalo minofe? E'e, mona ma melenae, loto kolito ya fa melenamo ne. Ido aposolo we minámomo nefe? Moda minomo yae. Ido Wekolate Yesu ya namo eyámomo nefe? Moda eyomoma ne. Ido Wekola lulau mino edomo ya lonone kula oloto piyami ya linate ya minámafe? ²Aiyo, wenena liliga omunido ya aposolo ne, loti neyefe ádamo nefa, ido linate ya moda efe loti neyamoma ne. Wekola lulau mino edomo ya aposolo lonone ilawa liyami kula ya linate ya minae.

³Monane yamu ka lo yaleka-waka o nedamo wenena ya olu itibito eti logimigimi omo, ⁴Lamo mono lonotelokati ya wete-netaki noki faifa nenumo ya ka ma minenami nefe? ⁵Ido Sifasi Pitale, aposolo liligatekaki, Wekola kunalaemotaki, muki ya olonige-mota, mono wenaipani gilimiti mono lonodo u-u o minamo, ya lamo ayaidana enumo ya ka ma minenami nefe? ⁶Ido muki ya kifana lono olámoti, mono lonoko oladoti ya weni-neta nono amo yaidana oto namote Banabasite yaki eti enalimo, ya lamodokako ka ma minenami nefe? ⁷We ma kimi lono olunami ya aimola kifanalakafo wela-neta meina fito nenami nefe? Ido ma ya lono kila olaito, ya kulawa oloto piyageto olu ánenami nefe? Ido ma ya meme kiyaba oto, ya amina nowala ma olu ánenami nefe? Fa nenawamoma ne.

⁸Ido ama ya mikaleka wenena ka lenawamo yaidana oto lofe? Ido lo melami ka ya ayaidana oto ádaife? ⁹E'e, Mosese lufuwa wiyaiyu ya lo melami ka ma eti limo,

Bulumakau yakafo yuwa witi leya wito lilika wi kedageto, ya welalo nela melámalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 25:4*) ya nemo ne. Ena Gotikafo ka ya bulumakau yamuko kolito limo nefe? ¹⁰Ido lalimomu ádami nefe? Ya lalimomu limo ne. Lono kila oluti, ya emina amo yate ido kobina doilamo yate nenune, loti kolitiko lonowa olu-olu o minae. ¹¹Ido lamo ya linate ouni-luni-kanigu ya Ouna netala kulawa olu kifonimo, ya linatedokati ukade atuwa neta olu nenumo ya keina ife? ¹²Mono kiyabatina we liliga ya linatedokati ukani atuwa neta olu nono amo yamaidana oto lamoki olu nonimo neko, ya efe ádagi nefe? Moda oto dito efe lenagolifa, ido linatedokati ma olámone. E'e, Kilisto kala kuwa lalo kanula olu itotenune, loto keina mona-mona mofuto monimo unune, loto auma wito kolone.

¹³Felegaga kuliyai numuna nabau ya lono olamo wenena yate mono numuguti weni-neta no-no amo, ido yokila kiyamo folomolo lono olamo wenena yate neta kiyagu yauti ma olu no-no amo, ya linate kolámafe? ¹⁴Ido ayaidana oti kawa kuwa lalo lo oloto melenawamo wenena ya kawa kuwa lonowa oladokati ya ukani atuwa netanina olu oloto pi giminawae, loto Wekolakafa lo melami ne.

¹⁵Eti loto lo melami nefa, ido yaidana netawa ya namokafo ma olámomo ne. Ido oiya ya linatedokati ma olunae, loto lufuwa ama wiyámowe. E'e, eti omo neko, ya alikani kane ya oluto lumuto fulo nedageto ya kolinamo keina naba-naba agi ne. Ido folomo neko, ya keina kolámogi ne. ¹⁶Kawa kuwa lalo lo oloto melomo mona ya ukane oluto idomo mona ma minámaiye. E'e, lonowa ya namodoka auma wito melami ne. Eti imoma nenako, kawa kuwa lo oloto melámomo neko, keina naba-naba

fologi ne. ¹⁷Nanimo lunekafo lonowa yamu kolito olomo neko, ya meina moda ologi ne. Ido lonowa yamu kolámenamo, ya amokafo moda olunane, loto anelo melami ne. ¹⁸Etito nemoma nenako, yamu nena meina olunamo ne? Kawa kuwa lalo lo oloto melenado, ya ukane atuwa neta meina olunamo aumane ya fulitoto, kawa kuwa faifa giminae, loto lo oloto gimigimi omo mona ya moda meinane yaidana oto ne.

Polokafo wenena muki kouba-naba o gede minami ka

¹⁹Eti o minomo yamu wenena mate nela wi nedamo ma minámami nefa, ido wenena muki ya olu Kilistodoka ekele gedena, loto nanimo lalo kolodo ya kouba-naba o gede minowe. ²⁰Etito ya Yuda wenena olu Kilistodoka ekele gedena, loto Yuda wenena omunido ya Yuda wenena mona melamo yaidana oto melomo ne. Ido nanimo ya lo melami ka kilalau ya minámofa, ido lo melami ka kilalau minamo wenena olu Kilistodoka ekele gedena, loto wenenawa omunido ya lo melami ka kilalau minamo wenena mona melamo yaidana oto melomo ne.

²¹Ido lo melami ka olámamo wenena olu Kilistodoka ekele gedena, loto wenenawa omunido ya lo melami ka olámomo yaidana oto minowe. Ido Goti lo melami ka olámomo ne, loto ádowe. E'e, Yesu lo melami ka kilalau ya minowe. ²²Ido mono aumanina minámami wenena olu Kilistodoka ekele gedena, loto wenenawa omunido ya mono aumane minámami yaidana oto minowe. Mona yaidana-amaidana meleto, ya wenena muki yauti maleka olu omuni kenae, loto wenena ailo-ailo omunido ya monane ailo-ailo melomo ne. ²³Ido neta-mata muki oto meleto omo, ya kawa kuwa lalo yamu kolito, ya lakoina olunune, loto oto meleto o-o minowe.

Auma wito oluloto ya ekeina neta olunumo ka

²⁴Ena kafa-nafa lo-lo amo ebalo ya kafa-nafa lenawamo wenena muki olu-loti wafa, ido ekeina neta olunawamo, ya u komu fedami we lawoko yako olunagoliye, loti kolámafe? Etito linate yaki ayaidana oti ekeina neta olunune, loti olulalo. ²⁵Etito kafa-nafa lo-lo enawamo wenena muki yate ukade olu auma winune, loti bubu-baba loti moniti, neta maleka moi witi mino-mino ae. Eti o-o amo, ya fa neta, u kopa enami ekeina yamu koliti ya olunune, loti eti o minafa, ido lalimo ya minowa-minowa enami neta yamu kolito olunagolone, loto eti o minone. ²⁶Etito ya nanimo olulomo, ya kofe lotoko oluloto minowe. Ido fina fiyomo, ya faifa mebe-maba oto fiyámowe. ²⁷E'e, namo kawa kuwa lo oloto gimomo we ya lumu fou loto, ekeina netawa olámotena, loto ukane yakafo efe limo mona yako meyalo meletu, kouba-naba lonola ya olunami ne, loto nanimo ukane aumafofo loto fina fi umu minowe.

Kepa mele lomaigu ya lumu fou lotenune, loto lolomami ka

10Yamu mono wenenane-motao, Mosese kamenalalo ya autefokolofate monanina yamu kolife ádotenawae, loto ka ama logiminagolowe. Kolalo. Amo muki ya limukafo fo-sema mele gedaito, uti Kuwo No Kisi Limo fuko yaleka-waka ito wamo ne. ²Ido limuki kuwo noki yakafo wenenawa muki noku wito olu Mosesedoka gedami ne. ³Ido Goti Ounakafo weni-neta olu oloto pi gimaito, ya muki nomo idamo ne. ⁴Ido no yaki olu oloto pi gimaito, ya muki nomo wamo ne. Etito Goti Ounakafo kifaguti ya no gimaito nomo wamo, ya Kilisto ya wenenawaki lakoina uto gimaito, muki nomo wamo ne. ⁵Eti o minafa, ido wenenawa yauti maleka mu-

mudi ya Gotikafo lalo geyámaito, kofu mikalo kanudo-kanudo ya fulumo wamo ne.

⁶Ido netawa o fede gimami, ya mona kamamuna yaidana oto api lilibami, ya amote nosámami netamu kolamo yaidana oti kolitenawae, loto monawa lilibami ne. ⁷Etito ya wenenawa yauti maleka yate suki goti yamu kolamo yaidana ámalu. Eti amo yamu ya eti limo,

Wenenawa yate wete-neta nenune, loti amedoti minadoti ya melege olunune, loti neidamo ne,

loto ka mono lufuwau (*Kis 32:6*) ya nemo ne. ⁸Ido kopa olu onámokele. Amodokati maleka yate kopa olu onamo, ya fo kamena lawoko, ayalo wenena mau naba-naba, tuwedi-tili tauseni (23,000) ya folamo ne. ⁹Ido Wekola kepa mele umámokele. Wenenawa yauti maleka yate kepa mele umato, ya koiyofa mumudi adala ginaito fulumo wamo ne. ¹⁰Ido eleka ka ádalu. Amodokati maleka yate eleka ka lato, ya gini fulufulu imo enisole yakafo gini folami ne.

¹¹Ena wenenawadoka ya netawa o fede gimami, ya mona kamamuna, fuka ka yaidana imo, ya lalimo mika kame-nala alitido minonimo wenena api lilibinaiye, loti kanina ya lufuwa wiyamo ne. ¹²Yamu makafo aumane ne, loto kolinami we ya moda koto moino. Lumu fou lotenane. ¹³Kepa mele gimami mona yaidanaamadana ya linate-doka o fede gimimo idami, ya ailo ma minámaiye. E'e, mikalo minamo wenena muki ya ayaidana otoko kepa mele gimimo idami nefa, ido Gotikafo lituma fi ledemo idami we yakafo adi olu faka lagetoto, kepa mele giminami mona yakafo aumatina olu fulu edenami ya ma minámaiye. E'e, kepa mele giminami mona ma o fede giminaido, ya Gotikafo koli unawamo kanu ma olu oloto pi

gedageto, ya auma witi leya wi kiki loti minenagilae.

**Goti ona kula yamuko kolito,
neta ma muki yamu
koladokati ya koli unumo ka**

¹⁴ Etito sene-mulune gimomo wenenanemotao, linate suki goti yamu kolinawadokati ya koli walo. ¹⁵ Linate kati-manidi nemo wenena ya kawa logimomo moda kolife loti kolalo. ¹⁶ Nomu ubale fuko ledami, ya siyane, lalole, loto, noto ya Kilisto wanulaki lakoina ekelonimo ne. Ido beleti leketo noto ya Kilisto ukanaki lakoina ekelonimo ne. ¹⁷ Beleti lawoko nemoma nenako, ya aya beleti lawokodokatiko ya lamo muki nonimo yamu wenena mumudi ya ukana lawoko ya minone. ¹⁸ Ido Isilaeli wenena mono monanina yamu kolalo. Yokila ki umamo neta no-no amo wenena ya yokila kiyamo folomoki lakoina ekelamo ne.

¹⁹ Eti lomo ka ya egaidamu lowe? Neta mamu koliti yokila ki umamo kobina ya neta kula ne, loto lofe? Ido netawamu kolamo yaki ya neta kula nefe? ²⁰ Etito minámaifa, ido yokila kiki amo, ya Goti yokila ki umamo ma minámaiye. E'e, Satani kimiwela yokila ki gimamo ne. Ido linate ya noti Satani kimiwelaki lakoina ekelenawamo ya kolomo nosámaiye. ²¹ Linate Wekola nomulauti noti, ido Satani kimiwela nomuniguti nenawamo ya ma minámaiye. Ido Wekola folomolaloti noti, ido Satani kimiwela folomonidoti nenawamo yaki ya ma minámaiye. ²² Kolafe? Wekola olu nunube koli lumunami mona mele ede-nube? Ido lamo aumate yakafo amo aumala olu fulo edaife?

²³ Mona muki melenumo ya ka ma minámenagoliye, loti lo-lo afa, ido mona muki melenumo ya ade olu faka ádenami ne. Mona muki melenumo ya ka ma minámenami nefa, ido mona muki melenumo ya olu lalo o ledámenami ne.

²⁴ Linate ya linanimo yamu kolámoti, wenena ma muki yamu kolalo.

²⁵ Kefa melado ya ma meina fito ne-nune, lotima, ya lute nosámotenaiye, loti kati ligi-ligi kiti loga-miga ámoti, faifa meina fiti nalo. ²⁶ Aya yamu ya eti limo, Mika ido neta-mata muki mikalo nemo ya Wekola netala ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 24:1*) ya nemo ne.

²⁷ Ido ka mono kolámamo wenena yauti makafo olu lalo o gedena, lage-toma, ya numunau dinune, loti kolitima ya fa idalo. Diti minato, ya weni-neta giminawamo yamu lute nosámotenaiye, loti kati ligi-ligi kiti loga-miga ámoti, faifa nalo. ²⁸ Ena we makafo ya kefa ama ya neta mamu koliti yokila ki umaguti kefa ne, lenami, ya ánalo. Lo oloto gimami we yamu koliti, ya lula olu nosámamitenune, loti fulitalo. ²⁹ Linanimo luti nosámotenaiye, loto ádowe. Wewa lula nosámotenaiye, loto lowe.

Yamu kolalo. Mona makafo nela wi nedámami nefa, ido neta ma nenamo yamu we ma lula olu nosámagetoma, ya nedito koli nosámami numunami ne? ³⁰ Goti nasafilila yamu kolito, siyane, lalole, loumuto netawa nenamo yamu makafo nedito kamane kinami ne?

³¹ Etito linate ya kefa-kobina nenawamofe, ido nonano nenawamofe, ido mona yaidanaamaidana melenawamo, ya Goti kuliya olu faka lotiko eti alo. ³² Wenena muki, Yuda wenena, Giliki wenena, Goti wenenala mau minamo, muki yamu koliti, ya mona ma melenumo ya leyeti uteba witenawae, loti koliti ya aya mona melámalo. ³³ Ido ayaidana oto nanimo yaki oto meletu o-omo mona melomo, ya wenena muki neyeti lalo kolinawae, loto mele-mele owe. Eti omo, ya nanimone olu lalo o nedena, loto kolámowe. Wenena muki olu omuni ko gedageto lalo enawae, loto kolito eti o-o minowe.

11 Etito Kilisto monalalo meyalo mele-mele omo yamaidana oti linate ya namo monanelo meyalo meleti moinalo.

**Monoku ya maninido
owo mofunawamo ka**

²Ena namo oto melete o-omo mona melomo ya linate koli fuli loti kati ki minoti, ka mono mona gimitodo, yalo yako mino-mino amo yamu gebotina logimowe. ³Ena ka ama lenamo ya kolife lenawae, loto linatemu kolowe. Wemomo manini ya Kilisto ya ne. Ido wenaipa manini ya wemomo ya minae. Ido Kilisto manena ya Goti ya ne. ⁴We mate maninido owo mofuti Goti loumunawamofe, ido Goti welaloti ka lo oloto melenawamo, ya inanimoni manini olu ukanalo koli umunawamo ne. ⁵Ido wena mate maninido owo moufámoti Goti loumunawamofe, ido Goti welaloti ka lo oloto melenawamo ya inanimoni manini olu ukanalo koli umunawamo ne. Eti enawamo, ya kopa olu onamo wenaipa manini yowala muki fuko fulito gedamo wenaipa yaki u la-woke enagilae. ⁶Yamu ya wena ma manenalo owo moufámenami ya manena yowala muki fuko fulitalo. Ido wenaipa ukanido koliti manini yowala koitenawamo, ya maninido owo moufaneyo. ⁷Ido wemomo ya Goti lebonala oti, kuliya olu faka lenawamo wenena minamo yamu ya wemomo maninido owo mofuti mono lenawamo ya efe ádenagoliye. Ido wenaipa ya wemomo kulini olu faka lenawamo wenena ya minae.

⁸Yamu kolalo. Wena Ifi ukanauti oluto we olufe ádaiye. E'e, we Adamu ukanauti oluto wena olufe limo ne. ⁹Ido wena yamu kolito ya we olu oloto piyámaiye. E'e, we yamu kolito ya wena olu oloto piyami ne. ¹⁰Yamu ya wenaipa yate mono aumate ya lalimodokati

minámaiye, loti ainawa maninido mofuti, ya efe lenami mona melenawamo ya enisole yaki eyenawamo ne.

¹¹Etito nefa, ido Wekola lulau mino edeti ya wemomo yate wenaipa fulo gedeti inanimoko minenawamo ya ma minámaiye. Ido wenaipa yate wemomo fulo gedeti inanimoko minenawamo yaki ya ma minámaiye. ¹²E'e, wena ya we Adamu ukanauti oluto olufe limo yamaidana oti wemomo yaki wena ukaniguti kedamo ya minae. Ido netawa muki ya Gotidokatiko ne.

¹³Linate ya linanimoni koliti iya melalo. Wena ma manenalo owo moufámoto Goti loumunami ya efe limo mona nefe? E'e, etito minámaiye. ¹⁴Ido we ma manena yowala fana onenami ya ukanalo kolinami neta ne. Aya monawa ya adeina mona, mono kolámoti minoti ya kolamoma ne. ¹⁵Ido wenaipa manini yowala fana ya maninido owo yaidana oto gimamima nenako, yamu manini yowala fana onenami ya ekeinani lalo ona ne. ¹⁶Etito nefa, ido mate kawa ya eleka lofaiye, loti kolinawamo, ya lamo mona ailo ma melámone. Ido Goti wenenala numudo-namado monolo mau wiwi amo muki yaki ayaidana oti ya mona ma ailo melámae, loti kolalo.

**Monolo mau witi weni-neta
olu kopa oti no-no amo ka**

¹⁷Ena neta mamu geboti ádenamo ka ya kati oluto logiminagolowe. Kolalo. Linate monolo mau wiyamo ya luti olu lalo ámoti, olu nosámami oti mau wiwi amo ne. ¹⁸Eti amo yamu komu ka lenagolowe. Kolalo. Linate monolo mau wiyamo ya wenena iya meleti fokiti minae, loti lonomato kolomo ya ka ona kelaiye, loto kolowe. ¹⁹Ena iya meleti foikamo monawa ya faifa oloto piyámaiye. Eti amo mona ya linatedokati mono wenena kula ya olu oloto pi gedenamei mona ya ne. ²⁰Ena Wekola wela-

neta nenune, loti mau wiyafa, eti o melamo yamu u Wekola netala ámami neta ya nae. ²¹ Linanimo weti-neta oluti oti iya melámoti, faifa linanimoniko nato, ya mate kadunamu fuluti fa minato, ido mate nonano noti kani-manini u kopa iye. ²² Aiyo, linanimo numuni ya ayau weti-neta nenawamo ma minámaife? Ido Goti wenenala mau minamo ya oluti lumuti koli gimato, netani minámami wenena olu ukanido koli gede minafe? Nena ka logiminae? Gebotina lenafe? E'e, netawa yamu gebotina ma ádenagolowe.

Wekola mono kobinala yamu limo ka

(Mt 26:26-29; Mk 14:22-25; Lu 22:14-20)

²³ Etito namo Wekoladokati olomo ka ya linate moda logimitomo, ya oiya ama kofa logiminamo ya kolalo. Wekola Yesu ya kuwolafo-mota anido melami kame-nalo luwaila yalo beleti oluto, ²⁴ siyane, lalole, loto Melafo loumuto, ya leketo eti limo, ama ya namo ukane ya linatemu oto ne. Monawa etiti melenawamo kame-nalo ya kati ki numuti etiti melemo idalo, loto limo ne. ²⁵ Ido aiga no fuli lotiti ya nomuma yaki ayaidana oto oluto ya eti limo, nomu amau ya namo wanune ya Gotiki olu kutifi gedami ka kofawa olu auma wi edami wanune ya ne. Linate etiti nenawado-nenawado ya kati ki numuti etiti nomo idalo, loto limo ne. ²⁶ Etito ya beletiki nomuki yauti kamena-kamena nomo idonido ya Wekola folami kala kuwa lo oloto melemo dito minogeto, itibito enaiye.

²⁷ Yamu mate Wekola beletila ido nomula ya kopa nenawamo yate Wekola ukana ido wanula olu kopa oti nato, lifima mino gedenagoliye. ²⁸ Etito makafo beletiki ido nomuki yauti ma nena, lenami, ya komu lula-kalau monala koto kolife loto, etito nenaie. ²⁹ Eti ámoto, faifa nenami, ya Wekola ukana ko-

life ádoto nainako, ka amodoka mine-nami neta oto aimolakafo no minaiye. ³⁰ Linate eti o-o amo yamu maleka mumudi aumani minámaito, neta kiliti minae. Ido maleka ya moda fulutamo ne. ³¹ Etito nefa, ido lalimo monate iya melefe lonimo neko, olu kalo mele ledámagi ne. ³² Ido Wekolakafo monate iya mele ledeto, koli kolinumo neta olu lomami, ya mono kolámamo wenena yaki u kopa otenawae, loto, etito olufe lo lede minaiye.

³³ Yamu mono wenenane-motao, linate wetineta lakoina nenune, loti mau witi, ya kiyaba o minato, muki o fedenawamo ya moda lafa loti nalo. ³⁴ Ido kuluma olu kopa ato lifima olu lumutenaiye, loti ya mate kadunamu fulutima, ya inanimoni numunigu komu nalo.

Ena ka liliga ya nanimo enamo kame-nalo ya olufe lenagolowe.

Goti Ouna Felegaga netala-matala iya mele lomami ka

12 Ena mono wenenane-motao, Ouna netalamatala yamu kolife ádotenawae, loto logiminagolowe. Kolalo. ² Linate komu ailo feka wenena minamo kame-naloma ya ka ádamo netalo ika o gedato, kopa yauka-amauka wamo yama moda koli minae. ³ Yamu kolife lenawamo ka ama logiminagolowe. Kolalo. Wenena mate Goti Ouna welalo yati Yesu ya u kopa enaiye, lenawamo ya ma minámaiye. Ido Ouna Felegaga welaloti yako Yesu ya Wekola ne, loti lenawamo ne.

⁴ Ena mono neta-mata iya mele lomami ya ailo-ailo nefa, Ouna ya lawoko ne. ⁵ Ido mono lono iya mele lomami ya ailo-ailo nefa, lono aboga Wekola ya lawoko ne. ⁶ Ido mono aumala iya mele lomami ya ailo-ailo nefa, auma aboga Goti ya lawoko ne. Amo yakafoko wenenala muki ya aumala olu oloto pi lomami ne.

⁷ Eti imo, ya Ouna aumala olu oloto pito ya wenenala mau naba olu lalo o gedena, loto aumalawa ailo-ailo iya mele gimimo uto, muki ya inanimu aumanina iya ku gedeto gimami ne.

⁸ Etito wenena ma ya Gotikafo ka maninigu minenami ka lo oloto melenawamo ya Ounakafo gimimo wiye. Ido ailo ma ya Gotidokati ka kolinawamo ka lo oloto melenawamo ya aya Ouna yakafoko aimola monalalo oluto gimimo wiye. ⁹ Ido ailo ma ya aya Ouna yakafoko mino gedeto ya koli kikitenawamo auma ya gimimo wiye. Ido ailo ma ya aya Ouna lawoko yakafoko mino gedeto ya neta kilamo wenena olu faka lo gedenawamo auma ya gimimo wiye. ¹⁰ Ido ailo ma ya Goti aumala gilibinawamo mona olu auma wi gedemo wiye. Ido ailo ma ya polofete ka lo oloto melenawamo ya gimimo wiye. Ido ailo ma ya ouna-ana mona-mona koti kolife loti iya melenawamo auma ya gimimo wiye. Ido ailo ma ya luwalawa ka lenawamo ya gimimo wiye. Ido ailo ma ya luwalawa kawa olu eleyapa winawamo auma ya gimimo wiye. ¹¹ Eti o lomami aumawa muki ya aya Ouna lawoko yakafoko olu auma wi lede minami, ya aimola lula-kalau lalo kolito ya wenena ailo-ailo iya mele ledemo wiye.

**Kilisto ukana lawoko yau
wenenala ya kofala-ana-kiyana
muki minonimo ka**

¹² Ena ukade ya lawoko nefa, kofateadekiyade muki ya ne. Ido kofateadekiyade muki ya olu lawoko ito, ukade u lawoko wiye. Ena Kilistodoka ya ayaidana oto ne. ¹³ Gotikafo lalimo muki, Yuda wenena, Giliki wenena, ailo feka wenena, nelalo minoti kouba-naba lono olamo wenena, nelalo minámamo wenena, muki ya Ouna lawoko yakafo noku wito olu lawoko o ledaito, u Kilisto ukana lawoko wone. Eti o minonimo

muki ya Ouna lawoko lomami, ya no yaidana oti nenawae, loto Ouna lomami ne.

¹⁴ Etito ukadeu ya kofate-ade-kiyade ya neta lawoko yako minámaiye. E'e, mumudi ne. ¹⁵ Yamu kiyade yakafo namo ya ana minámonako, ukanau ya minámowe, lenami, ya egaidana oto ukadeu ya minámenagoliye? Moda ukadeu fa minenami ne. ¹⁶ Ido kate yakafo namo ya omuna minámonako, ukanau ya minámowe, lenami, ya egaidana oto ukadeu ya minámenagoliye? Moda ukadeu fa minenami ne. ¹⁷ Ido ukadeu muki ya omude yako nemo neko, egaidana oto kate kologi ne? Ido muki ya kate yako nemo neko, egaidana oto ladanuwa kologi ne? ¹⁸ E'e, ukade kofala-ana-kiyana muki ya Gotikafo aimola kala lalo kito ukadeu ya melefe lo ledami ne. ¹⁹ Etito nefa, ido ukadeu muki ya neta lawoko yako nemo neko, ukade egaleka minagi ne? ²⁰ E'e, ama ya kofala-ana-kiyana muki ya nefa, ukade moda lawoko ne.

²¹ Etito ya omude yakafo ade ya minámami neko, fa lalo minogi ne, loto egaidana oto loumunami ne? Ido manede yakafo kiyade ya minámami neko, fa lalo minogi ne, loto egaidana oto loumunami ne? ²² Etito minámaiye. Ukadeu ya neta maleka auma wiyámaiye, loto koloba, aya netawa minámami neko, ya nosa naba ámogi ne. ²³ Ido ukadeu ya neta maleka lalo eyámonimo neta ya ekeina lalo olu egelonimo ne. Ido ma yamu ukadelo kolonimo ya asa wito kiyaba lalo o ede minone. ²⁴ Ido ma yamu ukadelo kolámonimo ya koito edogeto, fa oloto minami ne. Etito Gotikafo ukade olu lawoko oto olufe loto, ya lumuti minami netala ya lono naba umami ne. ²⁵ Eti imo, ya ukade kofala-ana-kiyana ya fokiti u ailo-ailo ámoti, ukade muki yamu koliti kiyaba lalo o edenawamo ne, loto

eti imo ne. ²⁶ Etito ya kofala-ana-kiyana yauti ma ya ogofu kolagetoma, ya ukade liliga muki yaki lakoina ogofu kolinagoliye. Ido kofala-ana-kiyana yauti ma ya kuliyana olu faka lagetoma, ya ukade liliga muki yaki lakoina lalo kolinagoliye.

²⁷ Ena linate ya Kilisto ukana ya minae. Ido ailo-ailo ya kofala-ana-kiyana ya minomo wamo ne. ²⁸ Etito ya Gotikafo wenena ailo-ailo olufe loto ya wenenala monolo mau minagu mele ledami, ya komu aposolo wenena ya mele ledami ne. Ido yaloti polofete wenena ya melete, ido yaloti api lilibamo wenena ya melete, ido yaloti ya Goti aumala lilibamo wenena, ido yaloti ya neta kilamo wenena olu faka lo gedanawamo auma olamo wenena, ani olu faka lo gedamo wenena, kiyabate wenena, luwa-lawa ka lenawamo wenena ya mele ledami ne. ²⁹ Eti o ledami, ya wenenala muki ya aposolo lono olamo nefe? Ido muki ya polofete ka lo oloto melamo nefe? Ido muki ya api lilibamo nefe? Ido muki ya aumala lilibamo nefe? ³⁰ Ido muki ya neta kilamo wenena olu faka lo gedanawamo auma olamo nefe? Ido muki ya luwa-lawa ka lo-lo amo nefe? Ido muki ya kawa olu eleyapa wiyamo nefe? ³¹ Etito minámaifa, ido linate mono netala-matala iya melete faifa lomami yauti neta dito nemoma ya olu oloto pinune, loti auma witi kolalo.

Sete-mulude ona kula giminumo ka

Ena kanu oto dito lalo lema gilibinagolowe. Katoti kolalo.

13 Wenena luwa-lawa kanina yaki ido enisole kanina yaki lenafa, ido sene-mulune gimigimi ámenamo yakafo ka lenamo ya fa belo fu lamo yaidanafe, ido ofato kai-kai melami neta yaidana otoko minenagolowe. ² Ido Goti welaloti ka lo oloto melenamo auma mino nedaito, ido ka falukami muki

ido ka ma muki yaki koli fuli loto, ido koli kikine naba-naba yakafo mowa ya loumoneto moda nedito eba maleka unami auma yaidana mino nedenaifa, ido sene-mulune gimigimi ámenamo ya fa digani minenagolowe. ³ Ido netanematane iya mele gimi fuli loto, ido ukane yaki fulu yoku itenawae, loto giminafa, ido senemulune gimámenamo, ya monawa yakafo olu lalo o nedámenami ne.

⁴ Sete-mulude giminumo mona ya etito ne: Wenena mate olu nosámami o ledatoma, ya itibito you lo gedetoko minenumo ne. Ido wenena olu lalo o gedeto ani olu faka lo minenumo ne. Ido komumu ya wiyámenumo ne. Ido lalimo ukade-lute oluto idámoto, kulite olu faka ádenumo ne. ⁵ Ido kolonimo di kolámonimo di oto felala oto moinámenumo ne. Ido lalimo netate yamu oto dito kolámenumo ne. Ido sete alako kala-kala ádenami ne. Ido wenena neta o mele ledenawamo ya olu minámenumo ne. ⁶ Ido mona nosámami yamu lalo kolámoto, mona ona kula yamuko lalo kolinumo ne. ⁷ Ido ka keina muki age-toma, ya moda olu mofu minenumo ne. Ido koli kikite fuli ádenami ne. Ido Gotikafo ade olu faka lo minaiye, loto lalo kolito kiyabala otoko minenumo ne. Ido neta keina mona-mona oloto piyagetoma, ya moda aumafofo loto mino kolinumo ne. Etito ya sete-mulude giminumo mona ya ne.

⁸ Ena sete-mulude gimi-gimi onimo mona ya fuli ádenagoliye. Goti welaloti ka lo oloto melamo mona ya olu fuli lenami ne. Ido luwalawa ka lo-lo onimo mona yaki moda fuli lenami ne. Ido ka kolonimo ka yaki olu fuli lenami ne. ⁹ Kolafe? Ka muki kolonimo ya faifa mulalo yako kolonimo ne. Ido Goti welaloti ka lo oloto melonimo ya faifa mulalo yako lo oloto melonimo ne. ¹⁰ Etito nefa, ido aiga ya kula moda oloto piyageto, ya

mulalo o-onimo neta ya moda olu fuli lenami ne.

¹¹Namo kefolá minomo kamenalo ya faifa nomilipa kefolá ka loto, nomilipa kefolá yaidana oto kane kito, nomilipa kefolá yaidana oto lunekaneu kolimo dito minofa, aiga ya wenena buluto, nomilipa kefolá monawa ya moda olu fuli lomo ne. ¹²Yamu kolalo. Noku kamamuna nemo neta kofe ádonimo yamaidana oto oiya amaleka ya kofe ádoba, aiga ya kote fito eyefe lenumo ne. Ido oiya amaleka ya faifa mulalo yako koli minoba, aiga ya kulawa koli fuli lenumo ne. Amokafo leye fuli lo minami yaidana oto. ¹³Etito ya koli kikito umumo idonimo mona, ido amomu kolito kiyaba o edemo idonimo mona, ido sete-mulude gimi-gimi onimo mona, yaleka monawa lelei-lawokoi ya minowa-minowa oto minenagolifa, ido ayauti ya sete-mulude gimi-gimi onimo mona lawoko yakafoko moda u komu melami mona ya ne.

Goti welaloti ka lo oloto melenumo ya mono lonogu dito nemo ka

14 Seti-muludi gimi-gimi enawamo kanudo ya auma witi moni minalo. Ido Ouna netala-matala yamu auma witi kolalo. Ido aya netala yauti ya Goti welaloti ka lo oloto melenawamo yamu kolimo idalo. ²Makafo luwa-lawá ka yauti lenami, ya ounakafo asa wiyami ka lo oloto melaifa, ido kawa monawa kolife ádo minanako, luwalawa kawa ya wenena logimámáiye. E'e, Goti yako loumami ne. ³Etito nefa, ido Goti welaloti ka lo oloto melenami we yakafo wenena luni olu auma wi gedeto, kani oluto ka mono kanu gilibito, senimulunigu olu aila wi gedami ne. ⁴Luwalawa ka yauti lenami we ya aimola lula olu auma wi minaifa, ido Goti welaloti ka lo oloto melenami we yakafo monolo mau minamo wenena luni olu auma wi

gedami ne. ⁵Linate muki ya luwa-lawá ka lenawamo yamu kolofa, ido Goti welaloti ka lo oloto melenawamo yamu auma wito kolimo idowe. Luwa-lawá ka yauti lotiti, ya monolo mau minamo wenena luni olu auma wi gedename ka ya kolinawae, loti kawa monawa olu eleyapa witi logimalo. Ido ka oluwe oto logiminami we ma minámagetoma, ya Goti welaloti ka lo oloto melenawamo wenena lononina yakafo luwa-lawá ka yauti lenawamo wenena lononina olu fulo gedami ne.

⁶Ena mono wenenane-motao, namo linatedoka oto ya luwa-lawá ka yautiko logiminamo, ya egaidana oto olu lalo o gedename ne? Etito minámaifa, ido Gotikafo olu oloto pi nomami ka logiminamofe, ido kolife lenawamo ka logiminamofe, ido Goti welaloti ka logiminamofe, ido api gilibinamo ka logiminamo, ya olu lalo o gedename neta ya ne.

⁷Ido kani-manini minámami neta, nema nomufe, ido koi ya wiyato, nola lebona oloto ádagetoma, egaidana oto nolawa kolife lenawae? ⁸Ido kanugana meleti luni finawamo ya ufe ádenami, ya egaidana oti koliti ile-kimi oluti unawamo ne? ⁹Etito linate ayaidana oti luwalawa ka yauti asa witi lenawamo, ya egaidana oti kolife lenawamo ne? Fa ka lenawamo ya epekafo oluto u kopa enagoliye. ¹⁰Mikau-mikau ya wenena mona-mona kanina muki-muki ne, loto kolone. Ido kawa monawa muki ya aboga yate moda kolife lenagilae. ¹¹Etito ya ka ma monawa kolámone-toma, ya kawa limo we yakafo namomu kolinami ya ailo we ne, loto kolinagoliye. Ido namokafo amomu kolinamo ya ailo we ne, loto kolinagolowe. ¹²Yamu linate yaki Ouna netala-matala yamu aumafofo loti kolanako, monolo mau minamo wenena luni olu auma wi gedename netala yamu auma witi kolimo idalo.

**Luwa-lawa ka yauti lo oloto
melenawamo mona
yamu logimami ka**

¹³ Etito ya luwa-lawa ka yauti lo oloto melenawamo wenena linate kawa monawa olu eleyapa wi giminumo auma lomo, loti Goti loumalo. ¹⁴ Kolafe? Luwa-lawa ka yauti Goti loumunamo, ya lune-oune yakafo loumomo nefa, ido kane-manene ya kulawa oloto piyámenagoliye. ¹⁵ Yamu nedi-nedi enae? Luneounekafo loumuto, ido kane-manene yakikafo loumunamo ne. Ido mono nema lenamo, ya lune-ounekafo nema loto, ido kane-manene yakikafo nema lenamo ne. ¹⁶ Ido kamo ya eti ámoto, luka-ouga yakafoko Goti ebola lo oloto melenanimomo, ya lo fuli lagetoyapa ya monawa kolámamo wenena yate kawa lanimo ya kolife ádanako, egaidana oti aga olu faka loti onale, lenawamo ne? ¹⁷ Kamo moda Goti ebola efe loto lo kolaba, ido kawa lanimo yakafo wenenawa luni olu auma wi gedámaiye.

¹⁸ Ena linate luwa-lawa ka yauti lo lo amo wenena muki ya namo olu fulo gedeto lo-lo omo yamu siyane, lalole, loto Goti loumowe. ¹⁹ Eti o minofa, ido monolo mau minonigu yau luwa-lawa ka yauti ka fana-fana teni tauseni (10,000) lo oloto melenamo yamu oluto lumuto kolofa, ido kane-manene yakafo ka lina efema ade filiga faifu (5) yako lo oloto meleto wenena api gilibinamo yamu oluto dito koli minowe.

²⁰ Ena mono wenenane-motao, linate kati kinawamo ya nomilipa kefolo yaidana oti kati kiyámalo. E'e, nosámami mona yamu koliti ya nomilipa namuna yaidana oti minalo. Ido kati kinawamo ya wenena auma wiyamo yaidana oti kati kiyalo. ²¹ Lo melami ka lufuwa wiyagu ya eti limo, Wenenawa ka logimomo, ya ailo wenena weniguti luwa-lawa ka lenawamo

yakafo logiminafa, ido aya ka yaki ya koliti kolámoti o minenagilae, loto Wekolakafo liye, loto ka mono lufuwau (*Ais 28:11-12*) ya nemo ne. ²² Etito ya luwa-lawa ka lenawamo ya Goti aumala gilibinami mona gimami, ya koli kikitamo wenena yamu gimámaiye. E'e, koli kiki ádamo wenena yamu gimami ne. Etito nefa, ido Goti welaloti ka lo oloto melenawamo ya aumala gilibinami mona gimami, ya koli kiki ádamo wenena yamu gimámaiye. E'e, koli kikitamo wenena yamu gimami ne.

²³ Etito ya mono wenena muki mau minoti, muki yate luwa-lawa ka lato, monawa kolife ádamo wenenafe, ido koli kiki ádamo wenena ya oti kolinawamo, ya aiyo, kudu-kudu kilamo ka lae, loti lenagilae. ²⁴ Ido muki ya Goti welaloti ka lo oloto melato, koli kiki ádami we mafe, ido monawa kolife ádami we ma oto kolinami, ya lula-kalau monala-anala yamu ka lamo yakafo u amodoka meyau fito, olu kalo mele edamo yamaidana oto metolito kolito, ²⁵ ya siya-mulunau neta falukuto nemo yama oloto piyageto, etito kiyana umola fito kola-wela kuba wito Goti koli umuto, ya Goti linateki ona minaiye, loto lo oloto melenagoliye.

**Monolo mau winawagu yau
monatina efe loti melenawamo ka**

²⁶ Etito ya mono wenenane-motao, nedi-nedi enune? Mau winawagu yau linate muki yauti mate mono nema olato, mate api gilibinawamo ka olato, mate Gotikafo olu oloto pi gimami ka olato, mate luwa-lawa ka yauti ka ma olato, mate luwa-lawa kawa olu eleyapa winawamo ka olato, ya mono monawa muki melenawamo ya wenena luni olu auma wi gedenuwe, loti melaneyo. ²⁷ Luwa-lawa ka lenune, lenawamo, ya wenena lelefe, ido lelei-lawokoi

yako loti, ya lawoko-lawoko lenawado, makafo kawa monawa olu eleyapa wi gimaneyo. ²⁸Ido oluwe enami we minámagetoma, monolo mau minagu yau luwa-lawa ka yauti ádalo. Makafo lenae, loto kolinami, ya aimola lulau yaki ido Gotidoka yakiko loumaneyo.

²⁹Ena Goti welaloti ka lo oloto melenawamo wenena ya lelefe, ido lelelawokoi yate lenawado, liligate koliti ya kawa kolife loti iya melalo. ³⁰Ido liligate amedoti minamo yauti ma Gotikafo ka ma olu oloto pi umunami, ya komu limo we ya fulitaneyo. ³¹Etiti ya wenena muki kolife lenagilae, loti, ido muki ya luni olu lalo enami ne, loti muki ya lawoko-lawoko Goti welaloti ka lo oloto melalo. ³²Goti welaloti ka lo oloto melenae, loto luni-ounikafo kolagetoma, ya sodoti kiyaba enawamo auma moda mino gedami ne. ³³Moda kolafe? Kopa namo ka ma lenae, namo ka ma lenae, loti olu kopaiti, muki olu lawoko oti lenawamo mona ya Gotidokati ma minámaiye. E'e, you loti sodoti minenawamo mona ya Gotidokatima ne.

Ena felegaga wenena monolo mau witi mona mele-mele amo yamaidana oti linate yaki meyalo melenawamo yamu logiminagolowe. Kolalo. ³⁴Wenaipa ya monolo mau wiyagu yau sodoti ka ádoti minalo, loto lo fuko gedogeto ya lumuti minenawae, loto lo melami ka ya limo ne. ³⁵Monolo mau wiyagu yau wenaipa ka kopa lenawamo ya ukanido kolinawamo mona melamoma nenako, yamu ka ma kolife lenune, lotima ya numunigu uti, inanimu wanibo loga o gedaneyo. ³⁶Ido e'e, lenawamo, ya Goti kala ya linatedokati apito oloto piyami nefe? Ido linatedoka yako o fedami nefe? Etito minámaiye.

³⁷Linatedokati ma yate polofete wenena ya minone, loti kati kiyamofe, ido Goti Ouna mino ledami wenena ya minone, loti kati kiyamo, ya lufuwa wi fulo

gedomo ka ya Wekola lo melami ka ya ne, loti kolife loti kolalo. ³⁸Ido ma ya etito kolámone, lenawamo, ya aya wenena ya mono kolife ádamo wenena ya minae, loti kolinagilae. ³⁹Yamu mono wenenane-motao, linate Goti welaloti ka lo oloto melenune, loti oto diti kolalo. Ido luwa-lawa ka lenawamo kanu ya ku gedámalo. ⁴⁰Ido mono mona muki melenawamo ya lalo efe lotiko melalo.

Yesu folaiiguti neidami ka

15 Ena mono wenenane-motao, kala kuwa lalo lo oloto gimitomo ya kofa logiminagolowe. Kawa ya moda koliti, ya ayau minomo idamo ka ya ne. ²Aya kawa lo oloto gimitomo ya koli fa itámoti, koli kikitoti moni minenawamo, ya olu omuni kami ka ya ne.

³Aya kawa ya dito nemo ka ne, loto linate gimomo, ya namo yaki komu olomo ka ya kolalo. Ka mono lufuwau limo yamaidana oto Kilstokafo lifimate yamu kolito ya folaiye. ⁴Folaito mele edato, ya ka mono lufuwau limo yamaidana oto kamena lelei-lawokoi (3) yalo ya olu nedi edaiye. ⁵Olu nedi edaito, komu Sifasi Pita omunalo oloto piyami, yaloti ege-ege moinamo we tuwelu (12) ya omunido oloto piyaiye. ⁶Ido yaloti mono wenena mau naba faifu hadeti (500) ya muki omunido oloto pi gimaito, eye fuli lamo ne. Eyamo wenena yauti mumudi ya oiya lufuwa ama wiyomo kamenalo ya faifa minae. Ido liligaleka moda fulutamo ne. ⁷Ena yaloti Yemusi omunalo oloto piyami, yaloti aposolo muki omunido oloto piyami ne.

⁸Ena aiga ona ya namo, nomilipa nosámami owola efili fulami yamaidana oto minomo we efe yaki omunelo oloto piyami ne. ⁹Namo ya Goti mono wenenala ginito olu kopa o gedomo we ya aposolo muki yauti namo ya kiyanido we minomo, ya aposolole, loti namomu lolo amo ya efe ádaifa, ¹⁰ido namo ya Goti

nasafilila yamu ya aposolola minomo ne. Ido nasafili o nedami ya faifa o nedámaiye. E'e, lono olomo yakafo aposolo liliga muki olu fulo gedeto auma wito ofofa, ido nanimokafo ma ámowe. Goti nasafilila mino nedami yakafo lonowa olumo idaiye. ¹¹ Etito ya namofe, ido lili-gafe, lalimo muki ya aya kawa lo oloto mele-mele onimo, ido aya kawa koli kikitamo ne.

**Yesu folaiguti neidainako,
koli kikitamo wenena muki
olu nedí gedenami ka**

¹² Ena Kilisto ya folaiguti olu nedí edami ka lo oloto mele-mele onimo nenako, linatedokati liliga yate wenena folaguti nedinawamo ma minámáiye, loti egaidana oti lo-lo amo ne? ¹³ Folaguti nedinawamo ma minámami neko, Kilisto olu nedí edámagi ne. ¹⁴ Ido Kilisto olu nedí edámami neko, ya lo oloto mele-mele onimo ka ya u fa ka agi ne. Ido linate koli kikitamo mona yaki u fa neta agi ne. ¹⁵ Ena yako minámáiye. Gotikafo Kilisto olu nedí edami ka lo ede-edé onima nefa, folaguti olu nedí gedámenami neko, Kilisto olu nedí edámagi ne. Ido olu nedí edámami neko, lamo olu nedí edami ka lonimo ya Goti ka su lo edogi ne. ¹⁶ Etito wenena folaguti olu nedí gedámenami neko, Kilisto yaki olu nedí edámagi ne. ¹⁷ Ido Kilisto olu nedí edámami neko, lifimatina fa mino gedagi nemoma nenako, koli kikitamo mona u fa neta agi ne. ¹⁸ Ido Kilisto lulau mino edeti folamo wenena yaki u kopa wagi ne. ¹⁹ Oiya ama mikaleka minonimo kamenalo ya Kilisto yamu kolito kiyaba o edogeto, aiga olu nedí ledámenami neko, ya milumani kolamo wenena muki yauti lamo milumate oto diti kolinawamo ya moda lema kolinawagi ne.

²⁰ Ido etito minámáiye. E'e, Kilisto moda folaiguti olu nedí edami, ya fu-

lumo wamo wenena muki u komu mele gedeto neditami ne. ²¹ Yamu kolalo. We ma Adamukafo wenena fulumo idonimo kanu olu oloto pi ledaima nenako, yamu we ma Kilistokafo foloniguti nedinumo kanu yaki olu oloto pi ledami ne. ²² Etito ya Adamuki ekeleto fulumo idonimo yamaidana oto Kilistoki ekelonimo yaki olu omude kofawa o ledemo dinami ne. ²³ Etito nefa, ido muki ya inanimu kámenanina moda gimami ne. Kilisto u komu melami we moda neditami, yaloti amo o fedenaído ya aimola wenenala ege meleto nedinumo ne.

²⁴ Ido yaloti amo yakafo wenaba muki, ido kulinigi we muki, ido auma wiyamo neta-mata olu fuli lo fulitoto, ya kiyaba we wekudi lonola ya Melafo Goti anau melageto, ya mikaleka kámenala moda fuli lenagoliye. ²⁵ Etito oiya ama ya kiyaba we wekudi lonola olumo idami, ya Gotikafo kuwolafo-mota muki fulo kiyana feumau gedageto, ayalo ya lonowa ya Melafo anau melenami ne. ²⁶ Kuwolafo-mota maleka muki olu fuli lo fulitoto, aiga ona olu fuli lo fulitenami kuwolafo ya fulumo idonimo mona ya ne. ²⁷ Yamu ya eti limo, Wenena, neta-mata, muki ya fulo kiyana feumau gedami ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 8:6*) ya nemo ne.

Etito Goti yakafo wenena, neta-mata, muki ya Kilisto kiyana feumau nemo ne, loto limo, ya wenenawa, netawa-matawa muki fulo kiyana feumau gedami wewa aimola yaki kiyanaló minenami yamu ádaiye, loto kolone. ²⁸ E'e, Gotikafo wenena, neta-mata, muki fulo kiyana feumau gedaído, yaloti ya Nalafo aimola yaki ya Melafo fulo kiyana feumau gedami we Goti yako moda akaiya dito nemo we minenagoliye, loto kafuwalo ya uto minenagoliye.

²⁹Ena etito minámaiye, loti kolinawamo, ya wenena mate folamo wenena yamu mono noku wiyamo ya nedi-nedi enawae? Folamo wenena olu nedi gedámenami negeyama, ya folamo wenenawa yamu nediti noku wiyamo ne? ³⁰Ido lamo yaki lofo fulunawamo kanudo ya nedito moni-moni o minone? ³¹Aiyo, mono wenenanemotao, Kilisto Yesu Wekolate lulau mino edonigu ya linate ya mono ekeinane olomo wenena ona kula minamo yamaidana oto ka ona kula ama ya logimowe. Kolalo. Namu fulunamo kanudo ya kamenta-kamenta moni-moni o minowe. ³²Efesusi numudo ya kefa fadena, kaila fiyamo kefaki fiyomo, ya mikaleka wenena monanido meyalo meleto fiyomo neko, monawa yakafo egaidana oto olu lalo o nedagi ne? Ka ama eti limo,

Leda ya fulunagoloninako, oiya ama ya kefa kobina nonano ya no kolimo idokele,

loto ka mono lufuwau (*Ais 22:13*) nemo ka, ya folaguti olu nedi gedámenami neko, fa meyalo mele-mele ogi ne.

³³Wenena ma yate linate koti witi kopa kanudo ya ika o gedetenawae, loto ka ama logiminagolowe. Kolalo.

Kopa moni-moni amo wenenaki koina winawamo mona yakafo monanina lalo melenawamo ya olu kopa o gedénagoliye,

loti wenena lo-lo amo ka ya kolife lalo.

³⁴Linate luti-kati kopa-napa nemo ya olu eleyapa witi kati kife loti koliti, ya kopa kanu fulitalo. Moda kolafe? Linate minagu yauti maleka ya Goti yamu kolámamo minae. Eti loneto ya koliti ukanido kolinawae, loto lowe.

Foloniguti nedinumo ukade ya ailo ona nemo ka

³⁵Ena liligate eti lenawamo, Folamo wenena ya egaidana oto olu nedi gedénagoliye? Ido ukani lebona ya nena ne-

taidana oti olu oloto pinawamo ne? loti lenagilae. ³⁶Eti loti kani kopanapa kiyamo wenena ya nediye loti lae? Linate neta kifinawamo, ya faifa idámenami ne. E'e, mula fudoto fokito, atuwa folaito ya moda dinami ne. ³⁷Ido neta kifinawamo, ya neta naba, ditami neta yakafo kifámenagilae. E'e, ufa neta, kilefe, ido yuwa witife, ido ailo neta ya ufa yako kifinawamo ne. ³⁸Eti enawamo, ya Gotikafo kala lalo kito ya ufa neta ailo-ailo ya aimola aila, atuwa, kula lebona ailo-ailo ya ukana yaidana oto umaido, ayalo ya oloto pito dinami ne. ³⁹Ido omuna kofawa nemo neta ya ayaida oto ukade lawoko minámaiye. E'e, lalimo wenena ukade ya ma ne. Ido numudo kefa, kofuku kefa ukani ya ailo ne. Ido nema ukani yaki ailo ne. Ido nokukefa ukani yaki ailo ne. ⁴⁰Ido kosinau neta ukani minomo wito, ido mikaleka neta ukani minomo wifa, kosinau nemo ya lamenala ailo ne. Ido mikaleka nemo ya ailo ne. ⁴¹Fo lamenala ma neto, ikana lamenala ma neto, ido ukulu lamenala ya ma ne. Ido ukulu ailo-ailo ya lamenani lawoko minámaiye. Ailo-ailo ne.

⁴²Ido folaguti nedinawamo ya ayaida oto ne. Mele edamo neta ya fitala kinami nefa, olu nedi edenami neta fitala kiyámenagoliye. ⁴³Mele edamo neta ya fa neta nefa, olu nedi edenami ya lamenalaki minénagoliye. Mele edamo neta aumala minámaifa, olu nedi edenami ya aumalaki minénagoliye. ⁴⁴Mele edamo neta ya mikaleka ukana nefa, olu nedi edenami ya kosinaleka ukana minénagoliye.

Mikaleka ukade minainako, kosinaleka ukade yaki minénagoliye.

⁴⁵Etito ka ma yaki eti limo, Komu we Adamu ya ounaki omuna kofawa oloto piyami ne, loto ka mono lufuwau (*Stt 2:7*) ya nemo ne. Ido aiga we Adamu kuliya Yesu ya

Ounakafo omude kofawa olu oloto pi ledami aboga oloto piyami ne. ⁴⁶Ido kosinaleka ukade komu melámaiye. E'e, mikaleka ukade komu meletu, kosi-naleka ukade ya aiga oloto pinami ne. ⁴⁷Komu we ya mikakafo olufe limo, ya mikalekati we ne. Ido aiga we ya kosi-nalekati we ne. ⁴⁸Mikaleka we nemo yamaidana oto mikaleka wenenala minamo ne. Ido kosinaleka we nemo yamaidana oto kosinaleka wenenala minamo ne. ⁴⁹Ido mikaleka we lebonala onimo yamaidana oto kosinaleka we lebonala yaki enagolone.

⁵⁰Ena mono wenenane-motao, ka ama logimowe. Kolalo. Mikaleka ukade ya Goti kiyaba we wekudi kilalau ya dito nomilipala iya ku gedami eba olunami ya minámaiye. Ido fitala kinami netawa yakafo fitala kiyámenami mona, nomilipala iya ku gedami mona olunami yaki minámaiye. ⁵¹Yamu kolalo. Falukami ka lo oloto gimowe. Wenena muki yauti liliga folámenumo nefa, muki ya bulu ledenagoliye. ⁵²Eti o ledenami, ya fuli lenami bumu wekilofu nomu fu lagetto, ya omude kabi wiyonimo yaidana oto kaita bulu ledenagoliye. Moda kolafe? Bumu wekilofu nomu yakafo nola lagetto, folamo wenena ya olu nedi gedagetto, fitala kiyá-moti minenagilae. Ido lamo ya bulu ledenagoliye. ⁵³Etito ukade fitala kinami neta ya buluto fitala kiyámenami neta minenagoliye. Ido ukade fulunami neta ya buluto folámenami neta minenagoliye. ⁵⁴Ido fitala kinami ukade ya buluto fitala kiyámenami neta minoto, ido fulunami ukade ya buluto folámenami neta minagetto, aya kamena yamu eti limo,

Fulunumo mona ya fina fi edeto olu fuli lo fulitaiye. (*Ais* 25:8). ⁵⁵Aiyo, fulunumo mona olu fulu ledenan-

imo aumaka ega ya ne? Ido lofenanimo weka-kauwa ega ya ne? (*Hos* 13:14).

loto ka mono lufuwau nemo ka, ya kamena yalo ya gedenagoliye.

⁵⁶Fulunumo mona wela-kauwa ya lifimate ya ne. Ido lifimate aumala ya lo melami ka yakafo olu oloto pi ledami ne.

⁵⁷Etito nefa, ido Gotikafo Wekolate Yesu Kilistodokati olu fulu edenumo auma olu oloto pi lumu minami we ya siyane, lalole, loto ebola loumokele.

⁵⁸Yamu sene-mulune gimomo mono wenenane-motao, linate Wekola lulau mino edeti lonola auma witi olamo ya ufa neta ámunagoliye, loti koliti, ya auma wi kiki loti minoti, keina ma o fedenami ya momoga ámoti, Wekola lonola auma witi olumo idalo.

Yelusalemu mono wenena kifana mele gedalo, loto logimami ka

16 Ena linate yate felegaga wenena ma yamu koliti kifana olu mau wi gedenawamo ka ama lenagolowe. Kolalo. Galesia ebalo ya numudo-namado monolo mau wi-wi amo wenena ya monawa etiti melalo, loto logimomo yama linate ayaidana oti melalo. ²Namo enamo kamenalo ya kifanawa aefa fito moni wilito olu mau witenuwe, loti linate ailo-ailo muki ya kifana ma olu oloto piyado, ayalo ya katoti iya meleti Sadeku-Sadeku ya ayauti maleka olu ailo oti inanimu numunigu olu mau wi melalo. ³Eti oti ya kifanawa faifa giminawamo ya Yelusalemu numudoka oluti unawamo wenena iya ku gedato, ya namo enamo kamenalo ya wenenawa lufuwa wi gimito gilifoneto ya oluti unawae. ⁴Ido namoki unune, loto kolinumo ogoufagetoma, ya lakoina unune.

Polokafo Kolinti numudoka unae, loto logimami ka

⁵Ena namo Masedonia ebalu uto, ayalo moni minoto, fuli loto ya linatedoka enagolowe. ⁶Oto ya linateki kefoma minenafemo, ido minomo idoneto epe limo kamena fuli lenaife? Kamenawa kolife ádofa, mino fuli loto eba maleka unae, lenado ya linate ane olu faka lato, etito unamo ne. ⁷Ido oiya ama faifa kanu uto geyomo unamo ya eleka nofaiye. E'e, Wekolakafo lalo kolagetoma, ya linatedoka oto kamena ma linateki minenae, loto kolowe. ⁸Eti loto kolofa, ido oiya ama ya Efesusi numudo minoneto, foli kamena Pentikosi o fedenaiye. ⁹Amaleka ya mono kanu naba wito, lono naba olu oloto pi nede minaito, ya olomo kula iye. Ido mono kuwolafo yaki naba minae.

¹⁰Ena Timoti linatedoka enami, ya Wekola lonola olu minomo yamaidana oto olu minami we nemoma nenako, yamu linatedoka koli kolámageto mine naiye, loti olu lalo o edalo. ¹¹Kiyanido we ne, loti oluti lumuti eyámalo. E'e, olu you lo edeti, unaido ya ana olu faka lato, namodoka enaiye. Amoki mono wenenate liliga yaki kiyabani minowe.

¹²Ena mono kunatefo Apolosi yamu ka ama lenagolowe. Kolalo. Mono wenenate liliga ya linatedoka unawamo, ya amoki lakoina unane, loto auma wito ilulu kuto loumofa, amokafo oiya amaleka unami ya kolami nosa naba ámaifa, ido kamena maleka kanu ma wi edageto ya linatedoka unagoliye.

Onowaleka ka

¹³Ena linate koti moniti, koli kikitamo monau ya auma wi kiki loti nedi minoti, auma wiyamo wenena yaidana oti auma wi minalo. ¹⁴Oti meleti enawamo, ya seti-muludi gimiti eti alo.

¹⁵Ena mono wenenane-motao, ka ma logiminagolowe. Kolalo. Sitefanasiki wenenala muki yakimu moda koli minae. Amote Akaiya ebaloti ya wenena muki u komu mele gedeti koli kikitoti, ya inanimu luni-kani koladoti ya linate felegaga wenena kouba-naba o gedenuwe, loti eti o minae. ¹⁶Eti o-o minamo mona yaidana oti melamo wenena yaki ido wenena muki mono lonodo ade olu faka loti auma witi olu-olu amo wenena yaki ya linate kiyabatina wenena minanako, ka lenawamo ya kolalo, loto kati oluto auma wito logimowe.

¹⁷Ena linatemu kolito sene-muluneu kolomo, ya Sitefanasile, Fotunatusile, Akaikusile linatedokati ya namodoka oti nasafili o nede minato ya sene-mulune eleyapa wiyaito lalo kolowe. ¹⁸Eti o nedamo ya namoki ido linateki luteoudeu olu aila wi ledamo ne. Eti o minamo mona yaidana oti melamo wenena kulini ya olu faka lalo.

¹⁹Ena Esia mikalo numudo-namado monolo mau wi-wi amo wenena yate linate aiyo-koiyo ka fulu gede minae.

Ido Akuilate olonafo Pilisilate Wekola lulau mino edeti aiyo-koiyo ka auma witi fulu gede minaiye. Ido lele ya nununigu monolo mau wi-wi amo wenena muki yate aiyo-koiyo ka ya linate fulu gede minae.

²⁰Ido mono wenenate muki yate aiyo-koiyo ka ya linate fulu gede minae.

Ena linate mono wenenatina geyeti aiyo-koiyo ka logimiti ya felegaga mona meleti abusa wi gedalo.

²¹Ena namo Polo aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya lufuwa onowaleka ama ya nanimo anekafo wiyowe.

²²Ma yate seni-muluni Wekola gimamatoma ya u kopa unawae.

Wekolate enagoliye.

²³Wekola Yesu nasafilila ya mino gedenaiye. ²⁴Kilisto Yesu lulau mino edonimo yamu senemulune gimomo

mona ya linate muki mino gedenaiye.
Modae.

2 Kolinti

*Polokafo mono wenena Kolinti
numudo minamo ya lufuwa
kofa aiga wi fulo gedami ka*

Komu Ka

Polokafo Masedonia eballo minami kamenalo ya Yesu koli kikito umamo wenena Kolinti numudo ido Akaiya ebau minamo wenena ya lufuwa ama kofa aiga wi fulo gedami ne. Komu lufuwa wi fulo gedaigu yau mona melamo yamu goduto, ido loga-miga o edamo ka yamu itibito logimami ka ya koliti meyalo melafemo, ido koliti kolámoti o minafe? loto, lono lakoina olami we Taitusi ya Kolinti numudoka uto kani ya kolitoto, itibito oto lonumuto ya kolinagolowe, loto ilifi melaito wiye. Uto kani kolitoto, itibito oto ya eti limo, Kolinti wenena Polo kala koliti maleka ya seni-muluni olu eleyapa wiyafa, ido liliga yate Polo ya aposolo ona ya minámaiye, loti lanako, seni-muluni eleyapa wiyá-mae, loto loumaito, kolito ya lufuwa ama ya kofa wi fulo gedami ne. (2 Kolinti 7:5-9)

Polokafo lufuwa ama wiyaiyu ya wenena maleka seni-muluni eleyapa wiyamo yamu alikani oto, Yesu Kilisto kala yaki api gilibito, ido neta ko ánamo wenena yamu koliti neta ma gimalo, loto logimami ne. Ido aposolo ona minámaiye, loti namomu lo-lo amo wenena ya namo moda aposolo ona kula minowe, loti kolinagilae, loto aimola monala melami kala ido keina naba kolami kala ya lufuwa ama wito Taitusi umaito, oluto uto gimami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, linate Goti wenenala Kolinti numudo monolo mau wi-wi amo, ido felegaga wenenala muki Giliki eba

kuliya Akaiya mika negu-negu minamo, linate muki ya namo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo kala lalo kito lonolalo ya fulo nedaito olu minomo we ya mono wenenate Timotite minoto, lufuwa ama ya wi fulo gedowe. Eyallo.

²Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Metefo Goti ebola ka

³Wekolate Yesu Kilisto Gotila minoto Melafo minoto imo we kuliya ya olu faka lokele. Amo ya Metefo siya-mulunau kolami mona aboga ya ne. Ido setemuludeu keina kolonimo kamenalo ya ade olu faka lo lede-lede imo we Goti ya ne. ⁴Keina mona-mona lamodoka fede lomami kamenalo ya amokafo ade olu faka lo lede-lede o minaiye. Eti o ledami, ya wenena ma keina mona-mona fede giminami, ya amokafo lalimo ade olu faka lo ledami yamaidana oto wenenawa ani olu faka lo gedenawae, loto eti o ledami ne. ⁵Moda kolafe? Kilisto keina naba-naba kolami mona yamo lamoguka naba-naba faitoto nemo yamaidana oto ya Kilisto lulau mino edonimo yamu Gotikafo ade olu faka lo lede-lede imo mona yaki lamoguka naba-naba faitoto ne.

⁶Keina lamodoka fede lumunami yakafo linate adi olu faka loto olu omudi kenaiye, loto linatemu kolito keinawa ya olu lomami ne. Ido lamo ade olu faka lo ledenami ya moda linatedoka yaki lonowa oluto adi olu faka lageto ya lamo keina kolonimo yamaidana oti linate yaki keina kolinawagu yau auma witi nedi minenawamole, loto linatemu kolito ade olu faka lo ledami ne. ⁷Ido linateki lamoki lakoina keina kolonimo yamaidana oto ade olu faka lo ledami mona yaki lakoina olu minone, loto koloninako, yamu linate moda auma

witi nedi minenagilae, loto auma wito koli minone.

⁸Ena mono wenenane-motao, lamo Esia ebalo minonido keina ma fede lomami ya linate kolife lenawae, loto ka ama ya logiminagolowe. Kolalo. Lamo aya ebalo minonimo ya keina nababana yakafo olu afima o ledaito ya aumate fuli lito moda fulunube? loto koloba, ⁹ido Gotikafo wenena folaguti olu nedi gede-gede omo we ya koli kikito numuti, linanimo aumatina yamu kolámenawae, loto oude-lute-kateu yau fulunumo kawa olu oloto pi lomaiye, loto kolone. ¹⁰Eti loto koloba, ido aya fulunumo monawa nosa naba ámaigu yauti olu omude kami we yakafo oiya ama yaki olu omude kenami ne. Ido neta-mata yaidana-amaidana kofa-kofa oloto pi lumuto lofo fulunae, loto enami, ya amokafo kofa-kofa olu omude kenami ne, loto koli kikito umuto kiyaba o ede minone.

¹¹Yamu ya linate yaki ade olu faka loti lamomu koliti loumu-umu o minalo. Etiti wenena mukite loumunawamo kawa ya Gotikafo kolito nasafili o ledageto, ya wenena mukite lamomu koliti siyane, lalole, loti ebola loumunawae, loti loumu-umu o minalo.

**Polokafo mona ona kula yako
Kolinti wenena mele gedami ka**

¹²Etito ya sete-mulude lalo koli-koli onimo ka ya logiminagolowe. Kolalo. Lamo moda felegaga mo limo monalo moinionimo ya Gotidokati ne. Mikaleka ama ka manedeu negu yauti monawa ya melámone. E'e, Goti nasafilila yakafoko adelo olu faka lito mikaleka wenena muki omunido ya monawa melone. Ido linate kiliyanigu ya moda oto dito aya monawa meloninako, yamu ka ma ukadelo minámaito moda oude-lute-kateu lalo koli-koli onimo ka ya lo oloto melone.

¹³⁻¹⁴Yamu kolalo. Lufuwa wi fulo gedonigu ya ka ailo-ailo ma wiyámone. E'e, linate moda katoti monawa kolife lenawado, yamako wi-wi one. Etito komu ya lamomu koliti kefoma kolife loti kolafa, ido aiga ya moda kolife lo fuli lenawamo ne, loto sene-mulune kolito kiyaba o minowe. Moda kolafe? Wekolate Yesu kamenalalo ya lamo linatemu kolito alikani enumo yamaidana oti linate yaki lamomu koliti alikani enawamo ne, loti kawa mona ya koli fuli lenawamo ne, loto kolito ya kiyaba o minowe.

¹⁵Aya yamu kolito linate ya kamena lele ya lalo kolinawamo ne, loto komu linatedoka oto geyetoto, ¹⁶ya linate-dokati uto Masedonia ebalo minoto, ya itibito Masedonia ebalekati ya kofa linatedoka enae, loto kolowe. Ido yaloti ya linate ane olu faka loti Yudia ebaleka nilifi melenawamo ne, loto kolowe.

¹⁷Namo ya eti loto kolito lomo ya moda itibi-natibi oto fa ka lofe? Ido eti enae, loto kolomo, ya mikaleka mona meleto kamena lawoko ya faifa O, loto, ido E'e, loto, lelewai ya olu lawoko ito lofe? E'e, etito minámaiye! ¹⁸Goti ya ka ona aboga nenako, yamu lamo ka logimonimo ya faifa O, loto ido E'e, loto lakoina ekeleto ádone.

¹⁹Moda kolafe? Linate kiliyanigu yau Goti nalafo Kilisto Yesu ya namole Sailasile Timotile kala kuwa lo oloto melonimo we yakafo O, loto ido E'e, loto lelewai olu lawoko meleto ádaiye. E'e, amo ya kamena-kamena moda O, lotoko ya liye. ²⁰Aya yamu kolalo. Gotikafo eti enae, loto lo mele lomami ka muki ya Kilistodoka moda O, lotoko ne. Etito nemoma nenako, yamu amodokati ya lalimo moda Onale, loto Goti kuliya olu faka lo minone.

²¹Ena linateki lamoki Kilisto lulau mino edonimo mona olu auma wi ledami we, ido yá nowala fili ledami we ya Goti

aimola ne. ²² Amokafo aimola lebonala o ledami ne. Ido aiga lumunami neta yauti komu apito lomami neta ya aimola Ouna luteu mele ledami, ya etito netawa muki lumunagoliye, loti kolinagilae, loto luteu mele ledami ne.

²³ Ena Goti ounelune-kane neyefe limo we omunalo ya ka ona ama logiminagolowe. Kolalo. Linate keina naba-naba kolitenawae, loto linatedoka Kolinti numudo ya kofa itibito ámowe. ²⁴ Eti lomo ya linate koli kikitina ya kiyabala we naba ya minone, loto ádowe. E'e, koli kikitina yakafo olu auma wi gedageto auma witi nedi minae, loto kolomoma nenako, yamu lalo kolinawae, loto linateki lakoina amo lonola olonimo wenena minone, loto lowe.

2 Etito ya kofa keina kolitenune, loto itibito linatedoka ámenagolowe, loto lune-kaneu auma wito kolowe. ² Moda kolafe? Namo keina ka giminamo ya kemakafo sene-mulune olu lalo o nedename ne? Linate keina olu gimonetoma ya egaidana oti itibiti sene-mulune olu lalo o nedename? ³ Etito ya linate alikani numunawamo wenena minafa, ido linatedoka oto keina kolitena, loto komu lufuwa wi fulo gedomo ya namo neta mamu lalo kolinamo ya linateki lakoina lalo kolinawamo ne, loto linatemu auma wito kolomo nenako, yamu lufuwawa ya wi fulo gedomo ne. ⁴ Moda kolafe? Komu lufuwa wi fulo gedomo ya sene-mulune keina oto ogofu naba-naba kolito, kufu omo omune nowala naba-naba lomaito lufuwawa ya wiyomo ne. Etito wiyomo ya linate katoti keina kolinawae, loto wiyámowe. E'e, linate senemulune naba-naba gimomo mona ya kolife loti kolinawae, loto lufuwawa ya wi fulo gedomo ne.

Lifima mino edami we lifimala ya kilili o edalo, loto logimami ka

⁵ Etito nefa, ido wewa mona olu kopaitami ya namoko keina nomámaiye. E'e, linate muki yaki keinawa maleka gimaima ne. Ido malekale, lomo ya ka auma wito lotena, loto faifa keinawa maleka gimami ne, loto lowe. ⁶ Ido linate maleka muki ya lifima ka loumonimo ya moda ne, loti ⁷ oiya ya wewa siyumulunau keina naba-naba fuluto u kopa otenaiye, loti lifima kawa kilili o edeti, ido olu auma wi edenawamo, ya moda lalo minenagoliye. ⁸ Yamu ya linate setimuludi umamo mona ya ilibalo, loto kati oluto logimowe. ⁹ Etito komu lufuwa wi fulo gedomo yama linate kawa muki ya koliti meyalo melenawafemo, ido melámenawae, loto linatemu kolife loto kolinae, loto komu lufuwa ya wi fulo gedomo ne.

¹⁰⁻¹¹ Ena linate ya we ma lifimala kilili o edenawamo ya namoki ya kilili o edenamo ne. Moda kolafe? Satani kala kiyami mona ya moda koli minoninako, yamu olu afima o ledetenaiye, loto wenena lifimani kilili o gedomo ya linatemu kolito ya Kilisto omunalo ya lifimani kilili o gedomo ne.

Polokafo Taitusi monila wilami ka

¹² Ena Tolowasi numudo o fedeto ya Kilisto kala kuwa lalo lo oloto melena, loto kolomo ya Wekolakafo kanu wi nedaifa, ¹³ ido mono koinanefo Taitusi ya monila wilofa, linatedokati itibito ámami yamu ounu ya you amene miná-maito, moda unagolowe, minalo, loto logimito fulo gedeito monimo uto Masedonia eballo ya owe.

Kilisto kala kuwa ya ladanuwa imo ka

¹⁴ Ido Kilisto lulau mino edonimo yamu Gotikafo aimola aumala mino ledaito, neta-mata muki olu afima ede-

numo kanulalo ya lilimito u-u ito, wenena eba negu-negu ya lamodokati kala kuwa koliti aimola ladanuwala kolinawamo mona olu oloto piyami we ya siyane naba-naba loumowe. ¹⁵Aya yamu kolalo. Wenena maleka olu omuni kami wenena, ido maleka u kopa unawamo wenena, muki kiliyanigu yau kala kuwa lo oloto melonimo, ya Kilisto ladanuwala imo neta, Gotikafo lalo kolami neta ya minone. ¹⁶Moda kolafe? Wenena maleka fulunawamo kanudo minamo yamu kawa kuwa ladanuwa kolamo ya fulunawamo monawa ya olu oloto pi gede minaiye. Ido maleka kofawa minowa-minowa enawamo kanudo minamo yamu kawa kuwa ladanuwa kolamo ya kofawa minenawamo monawa ya olu oloto pi gede minaiye. Yamu kemakafo lonowa ya ogofuto olunaiye? ¹⁷Linate ya moda leyefe loti leye minae. Wenena muki Goti kalalo yati ya kifanakoukame olunune, loti lonowa olamo yaidana oto olámone. E'e, lamo ya Goti omunalo Kilisto lulau mino edeto oude-lute-kate mo loto minonigu yauti Gotidokati ka lo oloto ya melone.

Gotiki kutifi ledami ka kofawa lo oloto melamo ka

3 Ena lamo kulite kofa apito olu faka lenune, loto lobe? Ido lamo ya wenena maleka yamaidana oto mono lonote ido monate yamu ya mate ka lufuwa witi lomamo ya oluto oto linate giminube? Ido linate yate lufuwa yaidana witi lamo adelo olu faka lenawamo nefe? ²E'e, lamo mono lonote monawa olu oloto piyami lufuwate oude-lute-kateu nemo lufuwa ya linate ya minae. Eti o minamo yamu wenena muki yate linate monatina ya lufuwa yamaidana ito koti kofe loti kolamo ne. ³Eti amo ya lamo lonote yamu lufuwa neta ma Kilistodokati ami yaidana oto linate ya eikawa witi minae. Aya lu-

fuwawa ya yá nowalakafa wiyámaiye. E'e, kofawa minowa-minowa oto nemo we Goti Ounakafa wiyaiye. Ido kifana ketalo ya lufuwa wiyámaiye. E'e, wenena ouni-lunigu yau ya wiyaiye.

⁴Eti lonimo ya moda Kilistodokati Goti onobalalo koli kikito umuto ya lone. ⁵Eti loto loba, ido lonowa ya lalimokafo ogofuto olone, loto kolinumo ya ma minámaiye. E'e, lono ma ogofuto olunumo ya moda Gotikafo olu auma wi ledenami yako ogofuto olunumo ne.

⁶Ido amokafo moda amoki kutifi ledami mona kofawa lonola ya ogofuti olunawamo ne, loto olu auma wi ledami ya lo melami ka lufuwa wiyagu yauti ma minámaiye. E'e, moda Ounadokati ya ne. Moda kolafe? Lo melami ka lufuwa wiyamo yakafo wenena gini fulu-fulu ifa, ido Ounakafa ya olu omude ko minaiye.

⁷Ena lo melami ka, kifana ketalo lufuwa wiyami ka, wenena gini fulu-fulu imo ka lonola ya moda lamenaki aito, ya Mosese kola-wela lamena naba ito, Isilaeli wenena yate kolau ya ogofuti kogo eyámamo ne. Ido aya lamenawa ya kamena lina efemako minoto eifaiye. ⁸Ido Ouna lonola lamenala yamo olu fulo edeto lamena naba-naba ona imo ne, loti kolámafe?

⁹Aya yamu kolalo. Lifima olu lomami ka lonola ya lamenaki amima nenako, yamu monatina efe limo ne, loto lo ledami ka lonola yakafo olu fulo edeto lamenala naba-naba ona kula ne. ¹⁰Etito aya lamenawa naba-naba yakafo komu neta lamenala ya olu afima o edeto lamena ona feke loto linako, yamu komu neta lamenala ya ma eyámenagolone. ¹¹Moda kolafe? Kamena lina efemako minoto eifami monawa ya lamenaki aima nefa, ido minowa-minowa oto minenami monawa yakafo olu afima o edeto lamenala naba-naba ona kula ne.

¹²Aya yamu kolito kiyaba oto minoninako, yamu aumafofo loto kawa lo oloto mele-mele one. ¹³Mosese mona melami yaidana oto melámone. Amodoka ya lamena kamena lina efemako minoto efinami mona ya Isilaeli wenena kogo eyetenawae, loto lafo-lafokafo kola-wela olu falukami ne. ¹⁴Eti imo nefa, ido aya wenenawa luni-kani omuna likainako, yamu adeinati Gotiki kutifi gedami ka lilau yauti kato-kato amo, ya falukuto nemo monawa, kolife ádamo mona ya mino gedemo uto uto, oiya ama yaki moda ayaidanako oto mino gedami ne. Moda kolafe? Kilisto lulau mino edenawamo yako olu oloto pi giminami ne. ¹⁵Etito nefa, ido adeinati Mosese kala lufuwa kato-kato amo kamenalo ya ouniluni-kani olu faluku gedami minomowamo, ya onema yaki moda ayaidana oti minae. ¹⁶Eti o minafa, ido maleka ya ouni olu eleyapa witi Wekoladoka amo, olu falukami monawa ya olu fulu gedeto, olu oloto pi gimi-gimi iye.

¹⁷Ena Wekolawa ya Ouna ya ne. Ido Wekola Ouna minaido, yalo ya efilito, olotoko minenumo mona ya ne. ¹⁸Etito lalimo muki ya kote-wete olu falukámagegeto minonimo, ya wenena noku kamamuni nemo yamaidana oto Wekola lamenala yakafo lamena o lede-lede imo, ya aya Ouna nemo we Wekoladokati ya aimola lebonala bulu lede-lede imo, aya lamenalawa yakafo mino ledami ya u naba-naba uto minomo unami ne.

Lamena o ledami mona ya luteu melami ka

4 Etito ya Gotikafo milumate kolito aya lonowa lomainako, yamu keina kolito lumu fou ádonimo ne. ²E'e, wenena ukanido kolinawamo mona falukuto nemo mona muki ya moda mete umutone. Wenena koni wi-wi amo monalo ya moinámone. Ido Goti kala ya olu kopaitámone. E'e, ka ona

kula ya wenena muki omunido lo oloto melonimo, ya moda Goti onobalalo lono oluto ido mona melonimo ya eyefe loti lunigu moda kolife loti kolinawae, loto eti o-o minone.

³Etito minoba, ido lo oloto melonimo kawa kuwa lalo ya falukuto nefe? U kopa unawamo wenena kolato ya moda falukuto nemo ne. ⁴Eti amo wenenawa ya kawa kuwa lalo lamena o gedageto ya Goti lebonala ona nemo we Kilisto lamenala eyetenawae, loto oiya ama mikaleka wenena gotinina Satani yakafo koli kiki ádamo wenena luni-kani omuna ya olu liko gedami ne.

⁵Moda kolafe? Lalimo kate kute ya lo oloto melámone. E'e, Kilisto Yesu ya Wekola ne, loto, ido lamo ya Yesu yamu kolito linate koubanabatina wenena ya minone, loto lo oloto mele-mele o minone. ⁶Aya yamu kolalo. Gotikafo adeina monau akaima ya sinidigu ya lamena enaiye, loto olu oloto piyami we amo aimola yakafo Kilisto kola-welalo ya Goti lamenala eyefe loti kolinawae, loto oude-luteu lamena o ledami ne.

⁷Etito nefa, ido aya auma naba-naba ona kula ya lalimo aumate minámaiye. E'e, moda Goti aumala ne, loti kolife lenawae, loto netawa lalo ona lomami ya wenena netanina lalo kaba masa lulau melamo yaidana oto luteu ya olonimo ne.

⁸Muki ebau moinonimo ya keina naba mona-mona yakafo miwi ledenae, loto o fede lumu-lumu ifa, olu kopa o ledámami ne. Ido kate kife lenumo kanute ya ku ledenae, loto o fede lomaito kate mumudi ki-ki oba, ido kate ya u kopa áumami ne. ⁹Ido wenena muki yate olu kopa o ledenuwe, loti liyado-liyado afa, ido Metefo ya fulu ledámami ne. Ido lofo fulunuwe, loti lofato lumu fou lo-lo oba, moda folámonimo ne. ¹⁰Yesu kofawa minowa-minowa imo monala ya lamo ukadelo oloto pinaiye, loto kamena-

kamena ya Yesu ofo folamo yamaidana oti lamo yaki lofo fulunuwe, loti o-o amo monawa ya ukadelo olu mofuto monimoni o minone.

¹¹Moda kolafe? Yesu kofawa minowa-minowa imo monala ya lamo ukade ama fulunami ukadelo ya oloto pinaiye, loto lamo kofawa minonimo wenena ya kamena-kamena Yesu yamu oto fulunumo monawa fede lumu-lumu iye. ¹²Etito ya fulunumo monawa yakafo lamodoka lonola olu-olu o minaifa, ido linatedoka ya kofawa minowa-minowa enawamo monawa yakafo lonola olu-olu o minaiye.

¹³Ena ka ama kolalo.

Koli kikito umomo yamu lo oloto melowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 116:10*) nemo yamaidana oto lalimo koli kikitonimo wenena yaki moda koli kikito umonimo yamu lo oloto mele-mele o minone. ¹⁴Eti loto lo oloto melonimo, ya Wekola Yesu olu nedo edami we yakafo lalimo yaki ayaidana oto Yesuki lakoina olu nedo ledeto, ya linateki lakoina lilimito aimola minaido ya dinagoliye, loto kolito ya lo oloto mele-mele o minone.

¹⁵Etito ya amo nasafilila ya wenena naba-naba so loto mino gedageto ya u naba-naba unamima nenako, yamu siyane naba-naba loti ebola loumumo uti uti Goti kuliya olu faka lo-lo enawae, loto linatemu kolito ya netawa-matawa muki olu oloto pi lomami ne.

Koli kikitonimo mona yakafo auma wi ledami ka

¹⁶Aya yamu ya lumu fou ádonimo ne. Ido ukade ya moda u kopa unae, loto o-o ifa, damoto oude-lute-kate moda kamena-kamena olu kofawa o lede-lede imo ne. ¹⁷Moda kolafe? Oiya amaleka ya keina kolonimo mona ya fa neta kamena lina efemako minoto fuli lenami keina ya lonola olumo uto, moda ekeina

lamena lalo neta ona kula olufe-fe lo lede minami yakafo keinawa oiya ama kolonimo ya olu fulo edeto u naba-naba dimo uto minowa-minowa oto minenagoliye. ¹⁸Etito ya netawa-matawa oiya amaleka eyonimo neta yamu metolito kolámoto minone. E'e, eyámonimo neta yamuko metolito kolito ya minone. Moda kolafe? Oiya amaleka eyonimo neta ya kamena lina efemako minoto fuli lenagolifa, ido eyámonimo neta ya moda minowa-minowa oto minenagoliye.

5 Etito lamo mikaleka ukade ya seli numuna yaidana oto fulu fitala kiyagetoma, ya Gotikafo kosinauka minowa-minowa oto minenami numuna, wenena anikafo olufe ádamo numuna olu oloto pi ledami ne, loto kolife lo minone. ²Aya yamu ya oiya ama minonimo ya kosinauti numude ya kolouto winune, loto auma wito kolito ya au-au loto minone. ³Etito kolouto wiyogeto oude ya apako minámenaiye.

⁴Moda kolafe? Lamo oiya ama seli numugu fa minoto ya keina kolito au-au lo minone. Eti onimo ya aya ukade olu fulitenuwe, loto kolámone. E'e, moda kofawa minowa-minowa oto minenumo mona yakafo fulu fitala kinami netawa ya mikilitageto kosinau ukade winune, loto kolone. ⁵Ena Goti aimola yakafo aya netawa ya olunawae, loto olu oloto pi ledami ne. Ido moda ona giminae, loto lilibito Ouna ya olu komu melete lomami ne.

⁶Yamu ya kamena-kamena lalo kolito auma wito mino-mino one. Eti onimo ya moda ukade ama mikaleka numude yaidana oto neto yau minonimo kame-nalo ya numude ona Wekoladoka nemo yau minámone, loto kolife lone. ⁷Etito ya koli kikito umonimo monalo yaloko moda monimoni o minone. Omudekafo eyonimo monalo ya moinámone. ⁸Aya yamu ya moda lalo kolito auma wito

minone. Ido oiya eti-mati ya ukade mikaleka numudeu yati uto numude ona yau dito Wekolaki lakoina minonimo neko moda lalo agi ne, loto kolone.

⁹Etito ya ukade amaleka fa minenubemo, ido fulitito unube? Moda aimola ona lalo kolinami mona yako melenuwe, loto auma wito kolito ayalo yako moni-moni o minone. ¹⁰Moda kolafe? Lalimo muki ya Kilisto olu kalo mele ledenami folomolalo ya olu nedi ledenami ne. Ayalo ya mikaleka ukadeu minonimo kamenalo ya mona lalo melobe? Ido fa mona, nosámami mona melobe? Mona yaidana-amaidana melonido, ayalo ya lifima efe lotoko itibito olunagilae, loto olu nedi ledenami ne.

Kilisto koli kikito umuti Gotidoka itibalo, loto logimami ka

¹¹Etito ya Wekola koliya kolonimo mona ya kolife lo minoninako, yamu wenena kani oluto ka logimi-gimi one. Eti o minonimo ya moda Goti onobalalo oloto minone. Ido linate omunido yaki monate moda oloto ne, loti lutigu koli minae, loto kolowe. ¹²Eti lonimo ya kofa lalimo kulite olu faka loto logiminuwe, loto ádone. E'e, wenena mate atuwako eyamo neta yamuko koliti inanimoni kulini olu faka lo minafa, ido kula lulau nemo yamu kolámamo wenena ya linate yate ka itibiti lebote logiminawamo ka ma logiminuwe, loto eti loto lo minone. ¹³Moda kolafe? Lamo ya kudukudu kilonimo neko, ya moda Goti yamuko kolito ya fa kilogi ne. Ido kate-manede efe loto nemo, ya moda linate yamu kolito ya eti o minone.

¹⁴Aya yamu kolalo. Kilisto siya-muluna lomami mona yakafo ika o ledeto luteu yau lonowa auma wito olaito ya eti loto kolone: We lawoko yakafo wenena muki yamu kolito folainako, yamu wenenawa muki ya moda

folamoidana iye, loto kolone. ¹⁵Etito wenena muki yamu kolito folami, ya kofawa minamo wenena ya kofa inanimonimu koliti moinámenawae, loto folaiye. Moda wewa lalimotemu kolito fulutoto kofa itibito neidami wewa yamu koliti moninawamo ne, loto wenena muki yamu kolito folaiye.

¹⁶Etito lalimo ya oiya amalekati ya wenena ma geyenumo ya mikaleka mona meletu geyámenumo ne. E'e, komu ya Kilisto yaki eyonimo ya mikaleka mona meletu eyoba, ido oiya amalekati ya etito eyámone. ¹⁷Yamu kati kife loti kolalo. Kilisto lulau mino edamo wenena ya kofawa ailo olu oloto pi gedaiye. Komu neta lila ya moda fuli lito, ido neta-mata muki ya kofawa ne.

¹⁸Ido aya neta-mata muki-muki ya moda Gotidokati ne. Amoki lamoki kuwolafo-kuwolafo minonimo mona yama Kilstokafa kilili o ledeto, itibito olu aimoladoka o ledami ne. Eti o ledeto ya aya ka, itibito olu aimoladoka o ledami kawa ya wenena muki logimalo, loto lonowa ya lamo adeu melami ne. ¹⁹Aya kawa ya etito ne: Goti ya Kilisto lulau mino edami ya mikaleka wenena kuwolafo minamo monanina kilili o gedeto itibito olu aimoladoka o gedami ne. Eti o gedeto ya nosámami monanina lifimawa gimámoto, ido aya kawa, itibito olu aimoladoka o gedami kawa ya logimalo, loto lonowa ya lamo adeu melami ne.

²⁰Aya yamu ya Kilisto welaloti ya kala kuwa oluto moinonimo wenena ya minone. Eti o minonimo, ya Gotikafo kati oluto auma wito ika o gedenae, loto lamo weteu yau minoto logimami yamaidana oto Kilisto welaloti kati oluto ya Gotidoka itibalo, loto auma wito logimone. ²¹Amo ya nosámami mona ma melámaifa, ido Gotikafo lamomu kolito ya amo lulau mino edonimo yamu Goti monala efe limo ya olu lamodoka

mofu ledenae, loto nosámami monate lifimawa muki olu amodoka mofu edaiye.

Aposolo lono olamo we ya ka keina naba olu moufamo ka

6 Lamo ya Gotiki lono lakoina oluto linate ya kati oluto eti loto logimone: Goti nasafilila olutamo ya u fa netaidana oto olu kopaitotenuwe, loti koti olalo, loto auma wito logimone. ²Moda kolafe? Amokafo eti lomo,

Sene-mulune lalo imo kamenalo ya ka lanimu moda kolowe. Ido omuga komo kamenalo ya moda agalo olu faka lowe,

loto ka mono lufuwau (*Ais 49:8*) ya nemo ne. Yamu kolalo. Oiya ama ya moda siya-muluna lalo imo kamena ona ya ne. Moda kolafe? Oiya ama ya moda olu omuga kami kamena ya ne.

³Lamo ya wenena mate mono lonote yamu ka nosámami lotenawae, loto ya uteba winawamo mona lawoko ma melámonimo ne. ⁴E'e, Goti kouba-naba o edonimo monalo ya monimo uto aya monawa yako gilibi-gilibi o minone.

Etito ya ka keina ailo-ailo o fedaigu yau aumafofo loto minoto ya kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. Ido keina mona-mona fede lo-maigu, ido ka mammo ika yaleka-waka o ledaigu, ido ka mammo nela wi kiki lo ledaigu yau kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. ⁵Ido kamenakamena lofoti, nela wi ledeti, ika yaleka-waka o ledagu yau kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. Ido lono ya koiya fito olu minoto, oku yaki onámoto Metefo loumutoko minoto, kadunamu yaki fuluto mino-mino onimo ya kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. ⁶Ido oude-lutekate mo lotoko minoto, kate-manede kolife loto minoto, sete-mulude you loto minoto, wenena olu lalo o gede-gede onimo yaki ya kouba-naba o edonimo mon-

awa ya gilibi minone. Ido Ouna Felegaga lulau mino edeto, sete-mulude ona kula gimito, ⁷ka ona kula lo oloto melonimo, ido Goti aumala mino ledami yaki ya kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. Ido ile-kimi yaidana oto ya efe limo mona ya ade onalekaki adowalekaki olu kikito minonimo mona yaki ya kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone.

⁸Ido wenena maleka yate kulite olu faka lo-lo afa, maleka yate kulite olu afima o lede-lede ae. Ido wenena maleka yate ka nosámami lo lede-lede afa, maleka yate ka lalo lo lede-lede ae. Aya mona muki mele ledagu yau Goti kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone. Ido wenena mate leyeti ya koni wiyamo wenena minae, loti leyafa, lamo ya mona ona kulako melonimo wenena ya minone. ⁹Ido lamo ya fa wenena, leyámenawamo wenena yaidana oto ya minoba, wenena naba-naba moda leyefe lo minae. Ido fulunagilamo wenena yaidana oto ya minoba, kofawa minomino one. Ido Gotikafo monate olufe lo ledenae, loto lofo minaifa, ido lofo folámami ne. ¹⁰Ido keina ka naba fede lumu-lumu ifa, sete-muludeu ya moda kamenakamena alikani o-o minone. Ido neta ko ánamo wenena yaidana oto ya minoba, wenena nabanaba mona lalo ko nenawamo mona ya api gilibi-gilibi o minone. Ido neta ma kefoki ko ánoba, neta-mata muki faifa olu minone. Aya mona-ana muki melonimo ya Goti kouba-naba o edonimo monawa ya gilibi minone.

¹¹Aiyo, linate Kolinti wenena, lamo linate ya sete-mulude naba-naba gimito, ya weteuti ka ma miwito ádotu muki ya lo oloto gimone. ¹²Lamo ya sete-muludeu ya kanu ku gedámoba, linate linanimoni seti-muludigu ya kanu ku minae. ¹³Yamu ya linate nomilipane-mota yaidana oto ka ama logimowe. Kolalo.

Lamo oude-lute-kate naba-naba gimono imo yaidana oti linate ya oudi-luti-kati naba-naba itibiti mele lamodoka italo.

Lalimo ya Goti felegaga numuna ya minone, loto limo ka

¹⁴Linate ya Goti koli kikito umámamo wenena yaki kopa koina witi lakoina ekeleti moínámalo. Moda kolafe? Efe limo mona yakafo egaidana oto lo melami ka meni umamo mona yaki koina winami ne? Ido ko sinidimo yaki ido ko lamena imo yaki egaidana oti kutifinawami ne? ¹⁵Ido Kilistote ido nosámami we naba Beliyalite ya egaidana oti luni lawoko melenawami ne? Ido Goti koli kikito umamo wenena yaki ido koli kikito umámamo wenena yaki monanina ya egaidana oti lawoko melenawamo ne? ¹⁶Ido Goti felegaga numuna yaki ido kolofa kibe-lusa neta-mata yaki egaidana oto olu lakoitenumo ne? Moda kolafe? Lalimo ya Goti kofawa mino-mino imo we felegaga numuna ya minone. Etito ya Goti aimolakafo eti limo,

Namo ya kiliyanigu ya minoto, amoki lakoina moninagolowe. Amo Gotina ya minoneto, ido namo wenenane ya minenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Wkp 26:11-12, Ese 37:27, Jer 32:38*) ya nemo ne. ¹⁷Aya yamu ya Wekolakafo ka ma eti limo,

Amo kiliyanigu yauti uti fele ailo ya minalo. Fuma wiyami neta ya ma olámalo. (*Ais 52:11*) Ido namo ya *linateki koina winagolowe*. (*Ese 20:41*) ¹⁸Namo ya Metibo minoneto, ido linate ya nanimo nanefo olunefo minenagilae, loto Wekola auma aboga yakafo eti limo ne, (*2 Sml 7:14, 7:8*)

loto ka mono lufuwau ya nemo ne.

7 Aiyoy, sene-mulune gimomo wenenanemotao, kawa lo mele ledaima nenako, loto yamu ukade-oude olu fuma

winami mona muki ya kilili oto Goti koliya kolito felegaga mo limo monalo yako efe loto meyallo melokele.

Polokafo Kolinti wenena yamu lalo kolami ka

²Seti-muludigu yau eba ma lomalo. Lamo ya wenena lawokoti maki olu nosámami o gedámonima ne. Ido lawokoti maki olu kopa o gedámonima ne. Ido lawokoti maki netala-matala ma ipoto olunune, loto koni wiyámonima ne. ³Eti lomo ya ka nosámami fi giminae, loto ádowe. E'e, lamo moda linateki lakoina fulunuwe, loto ido kofawa minenuwe, loto luteoude naba-naba gimone, loto komu logimitomo moda kilitamoma ne. ⁴Linate yamu kolomo ya moda auma wito lalo kolito gebotina naba-naba lo minowe. Keina naba fede lomaigu yau linatemu kolomo mona yakafo sene-mulune olu you loto mino faito nedaito alikani naba-naba omo ya fuli ádenagoliye.

⁵Moda kolafe? Lamo ya Masedonia ebalo o fedonimo kamenalo ya ukade amene meletto ma minámone. E'e, ka keina mona-mona ya fede lomami ya wenena maleka yate moila fi lomato, ido luteu ya kate mumudi ki minone. ⁶Etito minoba, ido keina kolamo wenena olu you lo gede-gede imo we Goti yakafo Taitusi ilifaito lamodoka oto minoto ya olu you lo ledaiye. ⁷Ido amo ya oto mino ledami yamu lalo kolonimo yako minámaiye. E'e, linate yamu amo siyamuluna olu you lo edami kawa yaki oluto oto lolomaido ya Gotikafo sete-mulude olu you lo ledaiye. Kawa ya eti loto lolomami, Linanimoni yate namomu auma witi kolamo ka, ido seti-muludigu naba-naba koliti kufu nema o minamo ka, ido linateki namoki sete-mulude lawokoko meletto minenuwe, loti auma witi kolamo ka ya lonomaito, kolomo ya

sene-mulune alikani naba-naba oto dito kolomo ne.

⁸Yamu kolalo. Komu ya lufuwa wi fulo gedomo yakafo linate olu miluma koli gimami, ya aya yamu namo sene-mulune moda lalo iye. Komu ya sene-mulune miluma kolomo nefa, ido oiya ama ya eti loto kolowe: Aya lufuwa yakafo kamena lina efemako olu miluma koli gimaifa, ⁹ido oiya ama ya moda lalo kolomo ya linate miluma kolamo yamu minámaiye. E'e, milumawa kolamo mona yakafo olu seti-muludi eleyapa wi gedami yamu lalo kolomo ne. Moda kolafe? Gotikafo lalo kolami monalo ya meleti milumawa kolamoma nenako, yamu lamo olu kopa o gedenumola ma minámaiye. ¹⁰Yamu kolalo. Gotikafo lalo kolami monalo meletu miluma kolinumo mona yakafo sete-mulude olu eleyapa winumo mona ya olu oloto pi lede-lede o minaiye. Ido aya yamu olu omude kaima nenako, sete-muludeu keina kolámenumo ne. Etito nefa, ido mikalekatiko miluma kolonimo mona yakafo u kopa unumo mona olu oloto pi lede-lede o minaiye.

¹¹Moda kolafe? Aya monawa Gotikafo lalo kolami monalo meleti miluma kolamo monawa yakafo linatedoka ilawa kulawa olu oloto pi gedami ya eti loti kolalo: Ayalo ya moda auma witi kolimo uti ya nosámami mona yamu lonimo ka ya olufe lenuwe, loti lono auma witi oluti, ido mona nosámami kiliyatigu nemo yamu auma witi goduti, ido lifima mino ledetenaiye, loti koli naba-naba koliti, ido lamo kofa leyenune, loti seti-muludigu naba-naba koliti, ido mona nosámami melami we ya lifima auma witi itibiti olu umuti, ya etiti aya kawa ya olufe lamo yamu linatedoka keinawa ma minámaiye, loto olu oloto pi gedami ne.

¹²Etito komu ya lufuwa wi fulo gedomo ya wewa mona nosámami

melami yamuko lufuwa ya wi fulo gedámowe. Ido wewa olu nosámami o gedami wenena yamukiko lufuwa ya wi fulo gedámowe. E'e, moda linate yate inanimoni monatina lamomu auma witi kolamo monawa ya moda oloto piyageto Goti onobalalo moda kolife lenagilae, loto aya yamu lufuwa ya wi fulo gedomo ne. ¹³Yamu ya sete-mulude olu you lo ledetaima ne.

Ido lamo sete-mulude olu you lo ledami yako minámaiye. E'e, linate muki yate Taitusi ounalula-kala amene melami mona mele umamo yamamu siya-muluna alikani imo mona ya eyeto lamo sete-mulude yaki alikani naba-naba iye. ¹⁴Moda kolafe? Namu komu ya linate gebotina ya Taitusi loumomo kalo ya moda ukanelo kolámomo ne. E'e, linate logimonimo ka muki ya moda ona kula nemoma ya moda ayaidana oto Taitusi onobalalo gebotina lonimo kawa ona kula nemo monawa moda oloto pito ne. ¹⁵Ido amokafo linate kala ki gimami ya linate kiliyatigu minami kamenalo ya linate muki koli koliti ukadi lololo ito amoki koina witi welalo golodamo mona yamamu kala kito ya moda siya-muluna naba-naba gimami ne. ¹⁶Ena neta muki moda olufe-fe lenagilae, loto linatemu auma wito laloko kolomo yamu senemuluneu ya alikani o minowe.

Yelusalemu mono wenena ani olu faka lo gedamo ka

8Ena mono wenenane-motao, Masedonia ebalo numudo-namado monolo mau wi-wi amo wenena ya Goti nasafilila gimami yamu logiminagologe. Kolalo. ²Aya wenenawa ya keina naba-naba fede gimito kepa mele gimaifa, ido ayalo ya seni-mulunigu lalo naba koli-koli o minae. Ido aya kamenalo yaki neta ma ko ánoti futuwako ona minafa, ido ayalo ya mono wenena malekamu ya koliti

ani olu faka lenune, loti neta-mata kifana-afana naba-naba olu mau wi-wi ae. ³Eti amo ya moda ogofuti giminawado nemo yako gimámae. E'e, ogofuti giminawamo nedo ya kofa maki mulalo-mulalo meleti olu mau wi-wi amo ne. Namu moda kototo ya lo oloto melowe. Eti amo ya inanimoni seni-mulunigu lalo koladoti ya eti ae. ⁴Etito ya mono wenena maleka yate felegaga wenenawa ya ani olu faka lamo wenena yaki koina wito lakoina nasafili o gedenuwe, loti aumafofo loti kate fiti wako lo ledamo ne. ⁵Lamo ya neta ma fa giminawae, loto kate kiyonimo nefa, ido amo yate aya kate kiyonimo mona ya olu fuloti, komu inanimoni ukani-ouni-luni-kani muki ya Wekola umuti, ido yaloti ya Goti kala lalo kiyami monalo meyalo meleti ya lamoki lakoina lomae.

⁶Yamu lamo Taitusi kala olonimo ya amokafo aya nasafili lonowa ya linate-doka komu apito olu oloto piyami yamaidana oto oiya ama yaki lonowa ya moda olu fuli lenane, loto auma wito loumone. ⁷Etito ya linate koli kikitamo, ido lo oloto melamo, ido ka kolife lamo, ido auma witi kolamo, ido seti-muludi lamoki kutifi ledamo, yaleka mona muki ya linate auma witi mele minamo ya moda ayaidana oti mono wenena ani olu faka loti nasafili o gedenawamo monawa yaki auma witi melalo.

⁸Eti logimomo ya moda lo mele gedowe, loto ádowe. E'e, linate seti-muludi gimamo monatina ona kula moda lilibinawae, loto mono wenena maleka auma witi kolamo monanina yakafo linate monatina kepa mele ede-naiye, loto lowe. ⁹Yamu kolalo. Wekola Yesu Kilisto nasafilila ya linate moda koli minae. Amo ya neta-mata muki ko naifa, ido linatemu kolito netawa-

matawa muki fulitito fa we bulami, ya linate ya neta ko namo wenena bulu gedena, loto u fa we bulaiye.

¹⁰Ido oiya ama ya mono wenena lili-galeka ani olu faka lo gedenawamo monawa yamu ka ma logiminae. Ya koliti meyalo melenawamo ya moda u efe lenaiye. Linate komu melege malomati ya monawa apiti melamo yamako miná-maiye. Moda u komu meleti monawa melenuwe, loti seti-muludigu lalo kolamo wenena ya linate ya minae. ¹¹Aya yamu oiya ama yaki moda eti enuwe, loti auma witi kolamo monawa melamo yamaidana oti moda kulawa oloto pi fuli lenaiye, loti netatina adigu olu minagu yauti moda giminawamo monawa ya mele fuli lalo. ¹²Moda kolafe? We makafo neta giminae, loto kolinami, ya Gotikafo netala mino edami ya eye fuli linako, yamu ogofuto giminami ya moda lalo eyenagoliye. Ido mino edámenami neta yamu ka ma minámenami ne.

¹³Eti loto logimomo ya moda wenena liligaleka olu you lo gedogeto, ido linate ya keina kolinawae, loto ádowe. E'e, moda lakoina ayaidako oti mino kolinawamo ne, loto lowe. ¹⁴Etito oiya ama ya linate neta-mata ko nado ya iya meleti wenena netanina minámami wenena giminawamo, ido kamena malo ya amo neta-mata ko nenawado ya iya meleti linate moni wilinawamo neta ma olu oloto pi gedato, ya moda lakoina ayaidako oti mino kolinawamo ne. ¹⁵Aya yamu ya ka ma eti limo, Weni-neta kuliya mana ya naba olu mau mau witi moinamo wenena yate leiga neta koilámamo ne. Ido ke-fofa olu mau wiyamo wenena yate mamu moni wilámae. Moda ogofuto ne,

loto ka mono lufuwau (*Kis 16:18*) ya nemo ne.

Mono lono olu-olu amo we ma Kolinti numudoka enawamo ka

¹⁶Ena Gotikafo Taitusi siya-mulunau lono olaito amo ya namo yaidana oto linatemu auma wito kolami yamu siyane, lalole, loto Goti loumokele.

¹⁷Moda kolafe? Taitusi kala olonimo ka ya moda kolito meyalo melenae, loto kolami yako minámaiye. E'e, aimola lula-kalau yau auma wito linatedoka unae, loto lalo kolami ne.

¹⁸Ido mono koinatefo we ma ya amoki lakoina olu ekeleto gilifi melonimo we ya numudo-numudo mono wenena mau minamo ya kawa kuwa lalo lo oloto melamo lonodo ya kuliya nemo we ya ne. ¹⁹Ena yako minámaiye. Wenena ani olu faka lenumo nasafili lonowa olonimo yakafo Wekola aimola kuliya olu faka lenaiye, loto, ido lamo auma wito kolonimo mona yaki gilibinaiye, loto lonowa olonido ya aya wewa ya lamoki lakoina monito ade olu faka lenaiye, loti numudo-numudo mono wenena mau minamo yate ko melamo we ya ne. ²⁰Etito ya mono wenena ani olu faka lenumo netawa naba-naba ya lamo olu mau wito oluto uto giminumo lonowa ya olu kopaitae, loti wenena mate lo ledetenawae, loto wewa Taitusiki lakoina ilifi melone. ²¹Eti onimo ya moda mona efe limo melonimo mona ya Wekola yako eyefe lenaiye, loto minámaiye. E'e, wenena yaki monate eyefe loti kolinawae, loto kate kito wewa yaki ilifi melone.

²²Ido mono koinatefo we ma ya wewa lele yaki lakoina ilifi melone. Wewa ya kamenakamena mono lono ailo-ailo kepa mele umonido ya muki ogofuto aumafofo loto olu kolami we ya ne, loto eyone. Ido oiya amaleka ya linatemu lalo kolito komu lono olami yama olu fulo edeto auma naba-naba wito olu kolami ne.

²³Ena Taitusi ya mono lono lakoina olomi koinanefo ya linate kiliyatigu yau olu-olu imo we ya minaiye, loti kolalo. Ido mono koinatefo we lele ya mono wenena numudo-numudo mau minamo wenena wenidoti ya mono lonodo moinami we, Kilisto kuliya olu faka lo-lo ami we ya minaiye, loti kolalo. ²⁴Yamu linate setimuludi gimamo monatina, ido lamo gebotina lonimo ka ya kulawa gilibalo. Eti enawamo ya numudo-numudo mono wenena mau minamo ya moda kolinawae, loti eti o gedalo.

Mono wenena ani olu faka lenawamo ka

9Ena felegaga wenena ani olu faka lenumo lonowa yamu linate moda koli minanako, yamu egaidana oto ka fana ma lufuwa wi giminamo ne? ²Linate auma witi kolamo monatina ya moda koli minowe. Etito ya komu melegeloma yalo ya linate Giliki wenena Akaiya eballo minamo yate mono wenenawa ani olu faka lenumo neta ya olu mau winune, loti ya eti o minamo ne, loto linatemu kolowe. Eti loto kolito, ya gebotina Masedonia wenena logimodo, ya moda linate auma witi lonowa olamo monatina yamu aya wenenawa yauti muki ya seni-mulunigu lono auma wito olaiye.

³Etito ya linate moda netawa olu mau wi minamo ne, loto gebotina lonimo kawa ya fa neta otenaiye, loto, ido namo ka logimitomo ya kulawa enaiye, loto mono koinatefo ama ya moda gilifi melowe. ⁴Netawa moda olu mau wi minamo ne, loto linatemu kane auma wito kiyomo ya nefa, ido aiga nanimo ya oto Masedonia wenenaki lakoina enumo, ya linate netawa olu mau wi fuli ádenawamo yamu ukanido kolitenawae, loto ádone. E'e, lalimo ya linate gebotina lonimo kawa yamu lalimo ukadelo kolitenuwe, loto ⁵aya yamu ya mono

koinatefo ama ya linatedoka gilifi meloneto, unawamo ya moda lalo enami ne, loto kane kiyowe. Eti loto kane kiyomo, ya linate yate mono wenenawa ani olu faka lo gedenumo neta naba-naba olu mau wito faifa giminuwe, loti komu lo melamo kawa ya kulawa olufe-fe lalo, loto wewa kani oluto, u komu mele ledenawae, loto gilifi melowe. Etito ya linate netawa giminawamo ya eleka lofaiye, loti kolinawamo ma minámaiye. E'e, netawa naba-naba faifa giminumo moda olufe-fe loitonimo ya lalo ona kolone, loti kolamo mona ya moda eyefe lenumo ne.

⁶Aya yamu kolalo. Wenena mate neta kefo efemako olu kifinawamo ya faifa kefo efemako olu nenagilae. Ido mate neta naba-naba olu kifinawamo ya moda naba-naba olu nenagilae. ⁷Yamu linate muki ya linanimotina seti-muludigu koliti kati kife loitado, ayalo yako netawa gimalo. Wenena mate kate olado ya gimoninako, keina kolone, loti giminawamo ya nosámenaiye. Moda kolafe? Seni-muluni alikani oti giminawamo wenena ya Gotikafo siya-muluna gimami ne.

⁸Ena linate ya kamena-kamena oti meleti enawamo monatina muki ya moda ogofuti aumafofo loti mona lalo ya mele gimimo utiko minenawae, loto Gotikafo nasafili naba-naba linatedoka olu oloto pi gede-gede o minenami aumala ya moda mino edami ne. ⁹Aya yamu ya eti limo, Amokafo neta-mata ko ánamo wenena ya moda itili oto gimami ne. Amo efe limo monala ya moda minowaminowa oto minenagoliye, loto ka mono lufuwau (*Sng 112:9*) ya nemo ne.

¹⁰Ena amo ya neta olu kifinawamo ufa neta yaki ido weni-neta konuma kobina yaki olu oloto pi gimi-gimi imo we yakafo linate ufa netatina olu oloto

pi gimimo uto efe limo monatina kulawa naba-naba olu oloto pi gedename ne. ¹¹Eti o gedename ya wenena mate neta mamu moni wilinawamo ya linate yate faifa giminawamo neta-mata muki ko nenawae, loto olu oloto pi gimageto ya aya netawa gimi-gimi enawoda ya lamo oluto uto gimogeto ya moda siyane, lalole, loti Goti ebola loumunagilae.

¹²Moda kolafe? Aya mono lonowa yakafo felegaga wenena liliga ko ánamo neta ma olu oloto pi gede minami yako minámaiye. E'e, aya mona olu fulo edeto ya siyane, lalole, loti Goti ebola naba-naba loumu-umu o minamo mona olu oloto piyami ne. ¹³Ido aya mono lonowa yakafo linate mono monatina olu oloto piyami ne. Moda kolafe? Linate Kilisto kala kuwa koli kikitone, loti lo-lo ado ya meyalo melamo monatina, ido aya wenenawaki ido wenena muki yaki koina witi neta naba faifa gimamo monatina, aya yamu ya Goti kuliya olu faka lenawamo ne. ¹⁴Ido Goti nasafilila naba-naba linatedoka mino gedami yamu wenenawa seni-mulunigu linatemu koliti ya Goti loumu-umu o gedename ne.

¹⁵Gotikafo faifa lomami neta ya neta kula lalo naba nenako, yamu monawa ogofuto lo oloto melámenagolone. Aya netawa yamu siyane, lalole, loto ebola oto dito loumokele.

Wenena mate Polo kamana kiyamo yamu lo oloto melami ka

10Ena nanimo Polokafo kati oluto logiminae. Kolalo. Wenena lili-gate namo yamu eti loti lo minae: Amo ya kiliyateu minami kamenalo ya ukana oluto lomaifa, ido eba maleka uto minoto ya ka aumafofo loto lufuwa wi fulo ledaiye, loti namomu lolo amo ne. Eti lo minafa, ido namo ya Kilisto you limo monala ido olu lalo o ledami monala yamu ²oia ya ka ama logiminagolowe. Kolalo. Linatedoka uto

minoto ka aumafofo loto logiminamo ya eleka naba nofaiye. Eleka naba nofaifa, ido linate minagu liligate lamomu kolamo ya mikaleka monalo meyalo meleti moni-moni o minae, loti kolamo wenena ya aumane mino nedami mona ya gilibinae, loto kane ki minowe.

³Moda kolafe? Lamo mikaleka ukadeki moni minoba, ido lowa fina fi-fi onimo ya mikaleka mona meletoto fiyámone. ⁴E'e, lamo kiya-lawe kefa-afa oluto lowa-fina fi-fi onimo ya mikalekati minámaiye. Goti aumala yakafo kuwolafo auma wiyami kilala ya luko fultitone. Wenena kani ki-ki amo mona ya moda olu fulone. ⁵Ido ka ma mona-mona dito wenena Gotiki kutifinawamo kanunina ku gedena, loto di-di imo ka muki yaki olu fulo-fulo o minone. Ido kate ki-ki onimo mona muki ya Kilisto meyalo melenaiye, loto kate nela wi ede-ede o minone.

⁶Ido linate ka lonimo ya meyalo melenawamo lonowa olu fuli lenawamo kamentalo ya liliga eleka finawamo mona muki yamu moda lifima itibito giminune, loto kiyaba o minone.

⁷Linate omunido oloto nemo neta yako eye minae. Linate moda Kilisto wenenala kula minone, loti auma witi kolamo wenena ya moda eti loti kati kife loti kolalo. Linate Kilisto wenenala kula minamo yamaidana oto lamo yaki moda wenenala kula minae, loti lamomu kolife lalo. ⁸Moda kolafe? Wekolakafo linatemu kolito ya olu afima o gedalo, loto aumala lomami minámaiye. E'e, linatemu kolito ya olu auma wi gedalo, loto aumala lomami ne. Aya aumala lomami ka ya oto dito logiminamo yamu ukanelo kolinamo ma minámaiye.

⁹Yamu kolalo. Linate lufuwa wi fulo gedomo ya koline kolinawae, loto olu koline fito wiyomo ma minámaiye. ¹⁰Moda kolafe? Wenena liligate

namomu eti loti lamo, Lufuwalo ya ka aumala nemo ka keinala nemo ka ya lufuwa wi-wi o minaifa, ido aimola ya o lamodoka ami ya wida limo netaidana eyone. Ido ka limo ya fa netaidana kolone, loti namomu lo-lo o minae. ¹¹Linate yaidana wenena yate eti loti kolalo: Linatedoka ámoto lufuwa wi fulo gedonimo ka ya moda kulawa kiliyatigu minoto olu oloto pi gedonagolonimo ya kolife lalo.

¹²Yamu kolalo. Lamo kate kife loto kolonimo ya wenena mate inanimoni kulini olu faka lo-lo amo wenena yaidana oto minone, ido yaidana oto minámone, loto egaidana oto lenume ne? Ya ma minámaiye! Etito minámaiye, ido wenenawa inanimonimuko kolito yaidana we minone, loti inanimoni wenenani monanina katoti, inanimoni kulini oto idamo ka ya kopa kato minae.

¹³Eti o minafa, ido lamo oto dito kulite olu faka ádenagolone. E'e, Gotikafo lonola me fi lomaido, ayalo ya moda olumo uto uto linatedoka yaki lonowa olonimo ne, loto, aya yamuko lenune.

¹⁴Moda kolafe? Linatedoka ámoto, faifa lonowa yamuko lonimo neko, ya kulite oto idogi nifa, ido etito minámaiye. E'e, lamo u komu meletoto linatedoka kana apito Kilisto kala kuwa lalo lo oloto gimonima ne.

¹⁵Ido me fi lomami lonodoti ya uto wenena maki olamo lono yamuki logimito kulite oluto dinumo ya ma minámaiye. E'e, linate koli kikitina dimo wageto ya lamo lonote kiliyatigu me fi lomami yaki lakoina u naba-naba dimo unaiye, loto kolito ya kiyaba o minone.

¹⁶Etito ya linatedokati uto eba maleka yaki kawa kuwa lalo lo oloto melenune, loto kolito, ya wenena liliga lononina me fi gimaido ya u ekeleto oluto lamo kulite olu faka lenume ya ma minámaiye.

¹⁷Aya yamu ya eti limo,

We makafo kuliya olu faka lenae, loto kolitoma ya Wekola kuliya yako olu faka lo,

loto ka mono lufuwau (*Jer 9:24*) ya nemo ne. ¹⁸Moda kolafe? We makafo aimola kuliya olu faka lenami we ya Goti omunalo kuliya minámaiye. E'e, Wekolakafo we ma kuliya olu faka lenami we yako kuliya ona minenami ne.

Aposolo suki lono olamo we monanina lo oloto melami ka

11 Ena oiya ama ya ka maninigu minámami wete lamo yaidana oto ka kefo efema logiminamo ya linate moda kolinuwe, loti kolinawamo ya namo moda lalo kolinagolofa, ido moda koli minae, loto kolowe. ²Yamu kolalo. Namu linatemu auma wito kolomo ya moda Gotidokati kolomo ne. Moda kolafe? Linate ya mo loto felegaga nomili yaidana oti Wadibo lawokolo unawae, loto linate ya Kilisto umunae, loto ko mele gedofa, ³ido koiyofa suki ka manenau nemo we yakafa wena Ifi kola wiyami yamaidana oto linate koti wiyageto ya felegaga mo loto Kilisto lulau mino edenuwe, loti kati lawoko ki minamo kanudoka yati ika o gedete-naiye, loto koli nomaiye.

⁴Moda kolafe? We mate linatedoka oti ya Kilisto monala logimonimo ka ya lo oloto melámoti ailo ma logiminawamofe, ido Ouna mino gedami we yamu ádoti, ailo ma olunawae, loti logiminawamofe, ido kawa kuwa lalo kolamo ka ya ádoti ailo ma logiminawamofe, ya linate faifa lalole, loti koito gedamo yamu linatemu kolito koli nomaiye.

⁵Yamu kolalo. Linate yate eti amo we ya aposolo we wenaba ona minae, loti kolafa, ido namo olu afima o nedamo mona ma minámaiye, loto kolowe. ⁶Namo ka lo oloto melenae, loto omo ya wenelo kefoma keina ifa, ido ka

maneneu nemo ya kefo minámaiye. E'e, aya monawa muki ya moda gilibi fuli lotoma ne.

⁷Ido namo ya linate diti minenawae, loto nanimo lumuto minoto Goti kala kuwa lalo lo oloto gimomo, ya linate-dokati meina ma olámoto, faifa lo oloto gimomo ya nosámami mona melofe?

⁸Linatedoka uto mono lono olunae, loto wodo, ya Yesu mono wenenala ailo malekate ane olu faka loti neta numunumu amo meina ya ugele olomoidana iye. ⁹Ido linate kiliyatigu minomo kamentalo ya neta ma mino nedámami, ya linate yauti maleka keina kolitenawae, loto, neta mamu wako lo gedámoma ne. E'e, Masedonia ebalekati mono wenenate ma oti, moni wilomo neta ya moda nomama ne. Etito linate keina kolitenawae, loto, linatedokati ya ane olu faka lenami neta ma olámoma ne. Ido kofa enamo, ya moda ayaidako oto monane melenagolowe.

¹⁰Aya monawa melomo ka olu faka lo-lo omo, ya Akaiya mikau minamo wenena yate kanu ku nedámenagilae, loto Kilisto kala ona kula luneu mino nedaito ya lowe. ¹¹Eti omo ya neditole? Linate sene-mulune gimámomo yamu nefe? E'e, etito minámaiye. Gotikafo senemulune gimomo mona moda eye fuli liye.

¹²Etito nefa, ido we liligate inanimo ukanikulini olu faka loti ya wenena omunido Polo mono lono olamidana oto olone, loto lo-lo enuwe, loti kolamo kanunina moda ku gedenae, loto monane etito melomo mona yako melema unagolowe. ¹³Moda kolafe? Yaidana amo we ya aposolo ona minámae. Suki we minoti lono olamo ya wenena koni witi u Kilisto aposolola yaidana bulunune, loti eti o-o minae. ¹⁴Eti o-o minamo yamu kati ligi-ligi kiyámalo. Moda kolafe? Goti kuwolafo Satani yaki u lame-nalaki we enisole yaidana bulunae, loto

eti o-o imoma ne. ¹⁵Eti o-o minami yamu ya amo lonola oluolu amo we yate ayaidana oti efe limo mona lonola oluolu amo we lebonanidana o-o enawamo ya neta kofawa ya ne, loti kolámalo. E'e, kamena nabalo ya monaninawa melamo yamu moda lifima itibiti olunawamo ne.

Polokafo aposolo lono olami yamu keina naba olu moufami ka

¹⁶Ena ka ama ya kofa lenae. Kolalo. Linate namomu kolinawamo ya ka manenau minámaiye, loti ya kolámalo. Etito minámaifa, ido ka manenau minámaiye, loti namomu kolinawamo ya moda ka maninigu minámami we yate lo-lo amo ka ya linate moda kolamo yamaidana oti namo yaki oiya ama kuline kefo efema olu faka lenamo ka ya moda kolalo. ¹⁷Ama ya namo auma wito kolito kuline olu faka lenamo ka logiminamo, ya Wekola monalalo ya meyalo melete ádenagolowe. E'e, kuline olu faka lenamo, ya ka maninigu minámami wete lamo yaidana oto lenagolowe. ¹⁸Wenena muki yate mikaleka monalo meyalo meleti kulini olu faka lo-lo amoma nenako, yamu namo yaki kuline olu faka lenagolowe.

¹⁹Moda kolafe? Ka maninigu minámami wenena yate ka manidigu nemo wenena linate ya ka logiminawamo, ya linate moda lalo koliti, koito gede-gede o minae. ²⁰Ido makafo linate ya nela wi gedeto, ido netatina ipoto oluto, ido linateki koina wi gedenae, loto koti wito, ido aimola ukana olu faka loto, ido kotiwetido gininami, ya linate faifa koito ede-ede o minamo, ya neditole? ²¹Lamo ya mona yaidana mele gedámoto, fa you loto minonimo mona yamu lomo ya ukanelo kolomo mona kelami ne.

Ido wenena mate auma witi inanimoni kulini olu faka lenawamo, ya namo yaki ka maneneu minámami kelete ya ayaida oto auma wito nanimo kuline olu faka

lenagolowe. Kolalo. ²²Aya we ya Hibulu we minafe? Namoki moda Hibulu we ya minowe. Ido Isilaeli we minafe? Namoki moda Isilaeli we ya minowe. Ido Abalahamu ufa fiyami we yauti minafe? Namoki moda Abalahamu ufa fiyami we yauti minowe. ²³Ido Kilisto koubanabala we minafe? Namu ya moda olu fulo gedeto, Kilisto koubanabala we ona kula ya minowe.

Moda kolafe? Namu oiya ama ya kudu-kudu kilamo wete lamo yamaidana oto kuline olu faka lo minowe. Kilisto lonola ya olu fulo gedeto auma wito olu-olu o minomo we ya minowe. Ido nela numugu ya olu fulo gedeto ono-onono omo we ya minowe. Ido auma witi nofo-nofo amo ya olu fulo gedeto mino-mino omo we ya minowe. Ido fulunagolowe, loto kolomo mona yamo wenenawa ya muki olu fulo gedami ne. ²⁴Yuda wenena kiya-bani we yate kaila nelakafo kamena foti (40) ipi nofagu yauti lawoko mako nofámoti fulito nedamo monawa ya ayaidako oti kofa-kofa kamena faifulo (5) ya nofamo ne. ²⁵Ido Lomu kimiwe yate kefakafo nofamo ya ayaidako oti kofa-kofa kamena tililo (3) ya nofamo ne. Ido kamena lawoko ma wenena mate kifanakafo nofo fulunuwe, loti nofamo ne. Ido sipiku no mulalo wodo ya sipi lekemake ito u kopa noku ya fulunae, loto kolito minomo ya ayaidako oto kofa-kofa kamena tililo (3) ya kolomo ne. Ido kamena lawoko ma ya kuwo noku lulau minoneto sinidoto ko loto imo ne.

²⁶Ido kamena-kamena kanu faigako monimoni omo ya moda nokafo olu kopa o nedaito, ido ugele we yate olu kopa o nedato, ido nanimone wenenane yaki olu kopa o nedato, ido ailo wenena yaki olu kopa o nedanawamo kanudo ya amo lonolalo moni-moni o minomo ne. Ido numuna meya nabau yaki u kopa uto, ido eba fafato yaki u

kopa uto, ido kuwo noku yaki u kopa uto, ido suki mono kolamo wenena yate lonowa olu kopaitenawamo kanuwalo ya fulitámoto, aya lonolalo ya moni-moni o minomo ne.²⁷ Aya lonowa olomo ya auma wito keina kolito olu-olu o minomo, ya kamena-kamena oku onámoto kiyaba otoko minoto, ido kadunamu fuluto nomu fuluto minoto, ido kamena-kamena wene-neta moi wito minoto, ido epe fuluto ukanelo owo kefo efemako wito minoto, ya lonowalo moni-moni o minomo ne.

²⁸Ena aya yako minámaiye. Maki enu wito kolomo, ya kamena-kamena mono wenena mau minomo wamo muki ya kiyaba o gedena, loto auma wito kolomo ya keina naba-naba koli-koli o minowe.²⁹ Liliga u kefo idamo ya moda namoki lakoina u kefo idowe. Ido liliga lumu fou lamo ya namo sene-muluneu keina nabanaba kolowe.

³⁰Ena namo kuline yamu lenamo, ya moda amika melomo mona yamuko lo naba enamo ne.³¹ Wekola Yesu Melafo Gotila ya moda minowaminowa oto kuliya olu faka lo-lo amo we yakafa neye minaiye. Namoda suki ádowe.

³²Ena Damasikusi numudo minoneto ya wekudini kuliya Aletasi kafuwalo we wenaba yakafa nela fi nedena, loto Damasikusi kila kanudo ya kiyaba alo, loto kimiwela gilifami ne.³³ Eti o minafa, ido mono wenenate yate namo ya kedikoko owoku koliti ya kila lawe godigu yauti fulu feka o nedato, kila feka lumuto ya wenaba anauti koli womo ne.

Gotikafo Polo famoidana oto ilibami ka

12Ena nanimo kuline olu faka lenamo mona yamo olu lalo o ledámenagolifa, ido linatemu kolito ya ka ma lenagolowe. Neta ma Wekolakafa famoidana olu oloto pi nomami neta ya logiminae. Kolalo.²⁻⁴Namo we la-

woko ma Kilisto lulau mino edami we yamu kolomo wewa ya komu kaita ilimito kosinau eba ma mulalo akaiya lelelawokoi (3) yalo ya idami wewa ya ukanaki ilimito idaife, ido ukana olu fulito ilimito idaife? Ya namo kolámowe. Gotikafo koli minaiye. Aya we ya ilimito Paladaisika idaito, yalo ya ka ma wenena ogofuti ádenawamo ka ya kolaiye. Aya ka ya wenena lo oloto giminae, loto kolaifa, ya lo fuko edami ne. Aya we yamu kolomo, ya moda ukanaki ilimito idaife, ido ukana olu fulito ilimito idaife? Ya namo kolámowe. Gotikafo koli minaiye. Netawa ya komu olu oloto pi umaito melege fotini (14) utami neta ya oiya ama ya lo oloto melowe.⁵ We yaidana we kuliya olu faka lenagolofa, ido nanimo kuline ya olu faka ádenagolowe. E'e, amika melomo mona yamuko olu faka loto lenamo ne.

⁶Moda kolafe? Nanimo kuline olu faka lenae, loto kolinamo ya ka maneneu minámami ka ma ádenamo ne. E'e, ka ona kula yako lenamoma ne. Etito nefa, ido wenena mate namomu oluti diti kolitenawae, loto nanimo kuline olu faka ádenagolowe. Moda oto melete o-omo monane ya inanimoni koti ido koliti o-ado yaloma ya moda kolinawamo ya ne.

Polo amika melami ka

⁷Ena netawa naba-naba olu oloto pi nomami neta yamu ukaga oto ditenane, loto ukanau yau kaila imo neta Satani lonola oluto nofo-nofo enami neta ma nomami ne. Netawa nomami ya kaimoka ukaga oto ditenane, loto nomami ne.⁸ Aya netawa nomami ya olu fulu nedenaie, loto kamena lelelawokoi ya Wekola wako lo edofa,⁹ido amokafo lonomami, Kamo amika melanigu yau namo aumane moda oloto pife lo-lo inako, yamu namo nasafiline mino kedami ya moda ne, loto lono-

mami ne. Yamu Kilisto aumala moda namodoka mino nedenaie, loto amika melomo mona yamu keina kolámenagolowe. E'e, aya yamu lo naba itenae, loto lalo kolowe.

¹⁰ Etito amika melomo kamenalo ya moda auma wito minomoma nenako, loto Kilisto yamu ya olu nosámami o nedagu, ido keina naba fede nomaigu, ido kaila fi nedagu, ido keina kologu, ido amika melogu yau moda laloko koli-koli o minowe.

Linatemu kolito mono monatina olu auma wi gedena, loto logimami ka

¹¹ Kawa eti lomo ya ka maneneu minámamidana oto lofa, ido linate yate mona mele nedamo yamu ya eti lowe. Moda kolafe? Linate kiliyatigu minamo we ya aposolo we wenaba ona minae, loti kolato, ido namo ya fa neta minofa, ido namo olu afima o nedamo mona ma minámainako, yamu linate kuline olu faka lamo neko moda lalo agi ne. ¹² Neta kofawa Goti aumala lilibami neta, ya eyeto mulude idami neta, aumafofo loto olu oloto piyami neta, yakafo aposolo ona ne, loto lilibami neta, ya kiliyatigu moda auma wito olu oloto pi-pi o minomo ne. ¹³ Ido muki ebau mono wenena mau minadoka aposolo lonowa olomo ya linatedoka ayaidana otoko olomoma nenako, yamu egaidana oti mono wenenawa liligaleka yate linate ya olu afima o gedamo ne? Mona lawoko yako linate keina kolitenawae, loto ane olu faka lenami neta ma linatedokati olámomo mona yakafo olu afima o gedami mona ma nefe? Aiyo, olu nosámami o gedomo monawa ya kilili o nedalo!

¹⁴ Ena oiya ama ya linatedoka kofa enae, loto kolomo ya u kamena lelei-lawokoi (3) enagoliye. Etito enamo ya mikaleka netatina yamu kolámowe. E'e, linanimo yamuko kolomoma nenako, yamu linate keina kolitenawae, loto

linatedokati neta ma olámenagolowe. Moda kolafe? Nomilipani yate neta-mata olu mau witi onibo-menibo ani olu faka lo-lo amo mona ma minámaima ne. E'e, onibo-menibo yateko nomilipanina kiyaba o gedenawamo neta olu mau wi-wi enawamoma ne. ¹⁵ Yamu namo ya moda oudi olu auma wi gedena, loto linatemu kolito netane-matane muki fulitito, oto meletu o-omo monane muki yaki linatemu oto fulito fulunamo ya moda lalo ona kula kolinagolowe. Namu etito sene-mulune oto dito gimimodo ya linate itibiti seti-muludi oto lumuti numu minafe?

¹⁶ Etito nefa, ido keina kolitenawae, loto namo ya linatedokati neta ma olámomo mona ya linate moda koli minae. Aya mona moda koli minafa, ido liligate eti lamo, Polo ya suki ka manenau nemo we ma nenako, kote wito ika o ledaiye, loti namomu lo minae. ¹⁷ Ya egaidana oto eti omo ne? Wemomo linatedoka gilifi meloneto agu yauti makafo koti wito netatina ipoto olami yakafo eti o ledaiye, loti lafe? ¹⁸ Taitusi ya kala oluto amoki lakoina mono wete maki gilifi melomo kamena yama Taitusikafo koti wito netatina ma ipoto olami nefe? Lamo oude lawoko meletu kanu lawoko moinámonimo nefe? Olalo!

¹⁹ Eti loto wiyomo ka ya lamo ukadelo nemo ka olufe lenumo lufuwa ya wi fulu ledae, loti lamomu koli minafe? Etito minámaiye. Goti onobalalo Kilisto lulau mino edonido ya lo-lo o minone. Aiyo, sene-mulune gimomo wenenanemotao, lamo oto meletu onimo mona muki ya moda linate olu auma wi gedenuwe, loto eti o-o minone. ²⁰ Moda kolafe? Namu ya linatedoka enamo ya lalo geyenamo mona ma melámato, ido linate yaki ayaida oti lalo neyenawamo mona ma melámotenae, loto koli nomaiye. Ido kiliyatigu yau moila fiyamo mona, wenena ma netaninamu

kolamo mona, seti kala-kala limo mona, inanimonimuko kolamo mona, wenena kamani kiyamo mona, lodobe fiyamo mona, ukadi oto diti kolamo mona, kopa moinamo mona ya eyetenae, loto keina kolowe. ²¹ Etito kofa enamo ya linate liliga muki komu nosámami mona melamo ya fuma wiyami monani, ido kopa olu onamo monani, ido ka kolámamo monani meleti seni-muluni olu eleyapa wiyámamo, yamu kiliyatigu yau Gotine yakafo kuline oluto lomagego ya kufu ka nabanaba lotenae, loto keina kolowe.

Koli kikitina koti kiyaba alo, loto logimami ka

13 Oiya ama linatedoka kofa enamo yakafo u kamena lelei-lawokoi (3) enagoliye.

Ka mona-mona ma oloto piyagetoma, ya netawa eyefe loti eyamo wenena lelefe, ido lelei-lawokoi yate inanimoni omunikafo eyamo neta lo oloto melato, weni lawoko wage-toma yako kolife lone, loti kolalo, loto ka mono lufuwau (*Lo 19:15*) ya nemo ne.

² Namu komu linatedoka kofa uto minoto ka logimitomo yama oiya faiga minoto kofa logiminagolowe. Linate komu adeinati nosámami mona mele-mele amo wenena, ido liliga muki yaki kolife lalo. Kofa itibito enamo ya olu you lo gedámenagolowe. ³ E'e, namo ka lolo omo mona ya Kilisto welaloti kula nefe? loti linate kepa mele numuti kolife lenuwe, loti kolamo yamu moda aumala gilibinagolowe. Amokafo oto meletu o gedami ya wida lo gedami ma minámaiye. E'e, kiliyatigu yau aumala olu oloto pi gede-gede iye. ⁴ Moda kolafe? Amo komu ya wida loto minaito, ya yá yofolo ofo folafa, ido oiya ama ya Goti aumalalo ya moda omuna kofawa minami ne. Ido lamo yaki amo lulau mino

edeto wida loto minoba, ido Goti aumalalo ya moda amoki lakoina kofawa minonimo mona ya linatedoka olu oloto pi gedenumo ne.

⁵ Linanimo koli kikitina ona kula nefe, ido minámaiye? loti linanimo oudi-lutikati kepa mele umuti kolife lalo. Yesu Kilisto ya linanimo lutigu mino gedami ya kolife ádafé? Ido E'e, kepa mele giminami ya suki neta fa neta ne, loto geyenami nefe? Ya kolife lalo. ⁶ Ido lamo kepa mele lumunami ya suki neta fa neta minámaiye, loto leyenami ne, loti linate kolife lenawae, loto kolito minowe.

⁷ Ena Goti loumu-umu o minonimo ya linate nosámami mona ma melámenawae, loto loumone. Eti loto loumonimo, ya moda kepa mele lumuti lalo leyenawae, loto loumámone. E'e, kepa mele lumuti ya fa we, suki we yaidana oti leyenawamo, ya ka ma ádenagolone. Linate yate efe limo mona yako melenawae, loto aya yamu kolito ya loumu-umu o minone. ⁸ Moda kolafe? Ka ona kula ya olu afima o edenumo ma minámaiye. E'e, aya ka ona kula ya olu faka lenumo lono yako olu-olu o minone.

⁹ Etito lamo ya amika mele minogeto ido linate ya auma wi minamo kame-nalo ya moda alikani o-o minone. Ido linate moda olufe-fe lo gedenaie, loto loumu-umu o minone. ¹⁰ Aya yamu ya kolalo. Wekolakafo aumala nomami ya wenena olu afima o gedo, loto nomámaiye. E'e, wenena olu auma wi gedo, loto aumala nomami ne. Yamu namo moda aiga oto linateki lako minenamo ya aya aumalawa mino nedami yamu ka naba-naba olu oloto pi gimitenae, loto oiya faiga minoto ya kawa lufuwa ya wi fulu gedowe.

Onowaleka ka

¹¹ Aiyo, mono wenenane-motao, ka ama onowaleka melomo ya kolalo. Setimuludigu lalo aneyo. Monatina olufe-fe

lalo. Kati oluto ka logimomo ya kolife lalo. Luti lawoko melalo. Wenenaninaki you amene meleti minalo. Eti enawamo ya Goti siya-muluna gimami aboga ido you amene aboga ya linateki mino gedename ne.

¹²Ena linate mono wenenatina geyeti aiyokoiyo ka logimiti ya felegaga mona meleti abusa wi gedalo.

Felegaga wenena muki yate aiyokoiyo ka ya linate fulu gede minae.

¹³Wekola Yesu Kilisto nasafilila, ido Goti siya-muluna lomami monala, ido Ouna Felegaga koina wi ledami monala ya linate muki mino gedenaiye. Modae.

Galesia

Polokafo mono wenena Galesia ebau minamo ya lufuwa wi fulo gedami ka

Komu Ka

Galesia ebau ya numuna meya negu-negu Kilisto wenenala monolo mau wi-wi amo ne. Komu Polo ya ailo feka wenena numuni meya Antiyoku, Aikoniyamu, Listila ido Debe ya uto Yesu kala kuwa lalo lo oloto meletu, eti limo, Lo melami ka meyalo melonimo lono olunumo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo ledámenami ne. E'e, Kilisto Yesu koli kikitito umunumo yamuko lifimate kilili oto, monatina efe limo wenena minae, lo ledenami ne, loto api gilibaito, ya wenena maleka seni-muluni olu eleyapa wiyamo ne. (Aposolo 13, 14). Ido aiga ya Yuda mono mona api gilibamo wenena, Polo koli nosámami umamo wenena ya oti eti logimamo, Linate setimuludi olu eleyapa wiyamo, ya Mosese lo melami kala yaki meyalo meleti, Goti ainala ukadigu fukenawamo yako Goti wenenala ona kula enawae, loti lo-lo amo ka ya Galesia mono wenena yate koliti ya aiyo, ainawa ukadeu fukenawae, loti kolamo ne. Eti loti kolamo ka ya Polokafo kolito siya kala-kala lito, aya kawadokati ya itibiti uti Yesudokako kofa ekeleti, amo kanulalo efe loti moninawae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyo, linate Galesia ebau numuna negu-negu monolo mau wi-wi amo, ya namo Polo, aposolo minomo we, ya mono wenenate muki yaki lakoina minoto lufuwa ama ya wi fulo gedowe. Eyalu.

Aposolo lonowa olomo, ya wenena wenidoti olámomo ne. Ido wenena mate nilifi melámamo ne. E'e, Yesu Kilistote Melafo Goti folaiguti olu nedí edami we yate nilifi melaito olomo ne.

³Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaíye.

⁴Oiya amaleka kamena nosámami monau minonigu yauti aya Wekola Yesu Kilistokafo efili ledenae, loto nosámami monate yamu ya oto meletu imo mona ya fulito folami, ya Metefo Goti kala lalo kiyami monalo meyalo meletu eti o ledami ⁵yamu Goti kuliya naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

Kawa kuwa lalo ya lawoko yako nemo ka

⁶Ake, linate ya Kilisto nasafilila yamu Gotikafo amodoka luti fiyaido yati alako meti umuti u kala kuwa olu ailo itamo kalo ekelamo, ya kolomo ei-ai, loto wene lawa apaitami ne! ⁷Ido kala kuwa ailo ma minámaífa, wenena mate olu kopa o gedeti, Kilisto kala kuwa lalo olu ailo bulunune, loti koli minae. ⁸Eti o minafa, ido lalimofe, ido kosinauti enisole matefe, oti ya kala kuwa lalo komu lo oloto gimonimo ya olu kopaiti, ailo ma logimiti ya u kopa unawamo wenena aneyo. ⁹Ka ya komu moda lotonimo yama oiya kofa logimowe. Kolalo. Wenena mate oti ya kala kuwa lalo olu minamo ya olu kopaiti, ailo ma logimiti ya u kopa unawamo wenena aneyo.

¹⁰Kawa eti lomo, ya wenena koli numunawae, loto kolito lofemo, ido Gotikafo koli numunaiye, loto kolito lowe? Ido wenena lalo neyenawae, loto kanu moni wili minofe? E'e, wenena lalo neyenawamo kanu ma moni wili minomo neko, ya Kilisto kouba-nabala we ma minámogi ne.

**Polokafo aposolo lono olami
monala yamu logimami ka**

¹¹ Etito mono wenenane-motao, ka ama kolife lenawae, loto logimowe. Kolalo. Kawa kuwa lalo lo oloto gimomo ya wenena luni-kaniguti ma minámaiye. ¹² Ido wenenadokati olámoneto, wenena mate api nomámamo ne. E'e, Yesu Kilistokafo olu oloto pi nomami ne.

¹³ Komu ya Yuda wenena mono monate ya namo melemo idomo ka ya linate moda kolitama ne. Ya kamenalo ya Goti wenenala monolo mau wi-wi amo wenena ya auma wito gini giyadoto olu kopa o gedemo woma ne. ¹⁴ Eti omo, ya aunefo-kolofane monanina yauti ma olumo witenaiye, loto aumafofo loto monawa melemo idomo yamo namo wenenane minagu ya koinanefo-mota mumudi ya olu fulu gedeto Yuda mono monate ya kolife lomo idoma ne.

¹⁵ Eti o-o minofa, Gotikafo komu onefo mulunau minomo kamenalo ya iyaina oto neyeto, nasafililakafo lune fiyami we lalo kolami kamenalo, ¹⁶ ya ailo feka wenena minagu ya kala kuwa lo oloto giminane, loto namodoka Nalafo olu oloto pi nomami kamenalo, ayalo ya mona mamu wenena ma loga-miga o gedámomo ne. ¹⁷ Ido Yelusalemu numudo ya aposolo lonodo u komu meleti olamo we minadoka ya idámomo ne. E'e, Alebia mikalo ya uto minoto, aiga ya Damasikusi numudo itibomo ne.

¹⁸ Eti o minoneto, aiga ya melege leleilawokoi (3) utaito, yalo ya Sifasi Pita eyenae, loto Yelusalemu numudoka idowe. Dito ya fo kamena fifitini (15) yalo ya amote minomi ne. ¹⁹ Amote minomi kamenalo ya aposolo liligaleka ya ma geyámoto, Wekola kunalafo Yemusi yako eyomo ne. ²⁰ Eti omo yamu kala kuwa lalo olomo ka ya wenena mate api nilibámamo, Kilistokafo olu oloto pi no-

mami ne, loti linate kolife lenawae, loto ka lufuwa wi fulu gedomo ama yau suki ka ma wiyámowe. E'e, Goti onobalalo ya ka onakole, loto lufuwa wiyowe.

²¹ Ena yaloti uto Silia mikalo ido Silisia mikalo moinomo, ²² ya Yudia mikalo wenena Kilisto lulau mino edeti monolo mau wi-wi amo wenena yate kone neyámafa, ²³ namomu ya ka ama yako kolamo, Komu ya koli kikitonimo ka olu kopaitenae, loto mono wenenate giyado gini-gini o minami we yamakafo oiya ama ya aya kawa lo oloto mele minaiye, loti ²⁴ namomu koliti ya Goti kuliya olu faka lamo ne.

**Polo ya Yelusalemuka dito aposolo
liligaki luni lawoko melamo ka**

2 Ena aiga ya melege fotini (14) utaito, yalo ya Yelusalemu numudo kofa dinae, loto namote Banabasite lakoina dito, Taitusi yaki ilimito lako idonimo ne. ² Etito idonimo ya faifa idámoto, Wekolakafo olu oloto pi nomaido idonimo ne. Eti omo ya lonowa auma wito olutoto, ido oiyaki olu minomo lono ya u fa neta keletenaiye, loto kiyaba we kulinigi we inanimi minagu ya kawa kuwa lalo ailo feka wenena minagu lo oloto gimigimi omo ka ya gilibomo ne.

³ Eti loto gilibomo, ya lako onimo we Taitusi ya Giliki we ma nenako, Yuda wenena Goti ainala ukanigu fukamo aina ya amo ukanau minámami nefa, ido ainawa ya ukanau fukalo, loti lo melámamo ne.

⁴ Eti loti lo melámafa, mono wenena suki-faki we mate momona oti kiliyateu idamo ya Kilisto Yesu lulau mino edeto efili ledami minonimo monate ya omunikafo eyenune, loti, Yuda wenena lo melamo kakafo kofa nela wi ledenune, loti diti ya Goti ainala Taitusi ukanau fukenawae, loti auma witi kolamo ne.

⁵ Eti loti kolafa, lamo ya auma wito, e'e, lonimo, ya kawa kuwa lalo, ka ona kula

nemo ka ya linatedoka mino gedenami ne, loto, kawa lamo ya mete umuto golo ádoto, auma wito minone.

⁶Ena wenena mate ya kiyaba we kulinigi wele, loti kolafa, ido namo ya kulini naba yaidanaamaidana nemo wenena yamu kolámenagolowe. E'e, Goti ya wenena ma naba ne, ido ma kiyanido we ne, loto iya mele ledámami ne. Etito ya kulinigi we kelamo wewa yate namo kawa kuwa lo oloto mele-mele omo kalo ya ka ma yaki mene oto logimo, loti lonomámamo ne. ⁷E'e, aya wewa yate eti loti kolamo, Gotikafo Yuda wenena ainala ukanigu fukamo wenena ya kala kuwa lalo logiminami lono ya Pita analo meleto, ido ayaidana oto namo ailo feka wenena ainala ukanigu fukámamo wenena logiminamo lonowa ya namo anelo melami ne. ⁸Etito Pita olu auma wi edeto, ainala ukanigu fukamo wenena minadoka ya aposolo lonodo ilifi melami wewa yamakafo ayaidana oto namoki olu auma wi nedeto, ailo feka wenena minadoka nilifi melami ne, loti kulinigi we kelamo wewa yate eti loti kolamo ne.

⁹Eti loti koliti, ido nasafilila nomami yaki eyefe loti, ya Yemusile, Sifasi Pitale, Yonile, mono wenena lawenina kelamo we yate namote Banabasite adelo oluti lamoki koina witi, lamo ya ailo feka wenena minadoka unawae, loti lolumuti, ido amo ya Yuda wenena minadoka unune, loti eti o ledamo ne. ¹⁰Eti o ledeti, ya ka ma lawoko, ya wenena ma ka keina ukanido minageto neta mamu koliti aefa fiti moni wilamo wenena yamu koliti ani olu faka lo gedalo, loti lolomamo, ya aya monawa auma wito melenae, loto adeinati koli minomo ne.

Polokafo Pita ka auma wito loumami ka

¹¹Ido Sifasi Pita ya Antiyoku numudo oto minami kamenalo, ya efe ádami

mona melami ya eyeto, kote fito ka auma wito loumomo ne.

¹²Wenena ma Yemusi nedoti ámamo kamenalo ya Pitakafo ailo feka wenenaki lakoina no minafa, ido Yuda wenenawa oti minamo kamenalo, ya Goti ainala ukanigu fukamo wenenawa ya ka lotenawae, loto koli kolito, ailo feka wenena minadoti ya itibito u Yuda wenenalo yako ekeleto, feleko minoti no-no amo ne. ¹³Eti o minamo ya Yuda wenena liligaleka ya ayaidana oti amoki lakoina suki monawa ya mele minanako, Banabasi yaki suki monaninawa yakafo ika o edami ne.

¹⁴Eti o minafa, namokafo kawa kuwa lalo, ka ona kula kanudo ya efe loti moínámamo monanina eyeto, ya muki onobanido ya Sifasi Pita eti loto loumomo, Kamo ya Yuda wema minaba, Yuda wenena monanina melámoto, ailo feka wenena monanina melanima nenako, nedito ailo feka wenena ya lamo Yuda wenena monate melalo, loto ika o gede minane? loto loumomo ne.

Yesu koli kikito umamo yako monatina efe limo wenena minae, lo gedenami ka

¹⁵Lamo ya ailo feka wenena, kopa minamo wenena yauti oloto piyámonimo ne. E'e, Yuda wenena yauti oloto piyonimo nefa, ¹⁶ido lo melami ka meyalo melenumo lono olonimo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledámami ne. E'e, Yesu Kilisto koli kikito umunumo yamuko eti lo ledenami ne, loto koli minoninako, lalimo Yuda wenena yaki Kilisto Yesu koli kikito umone. Wenena ma lo melami ka lonowa olunawamo yamu monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenami wenena ma minámanako, yamu lo melami ka lonowa ya litumate minámaiye. E'e, Kilisto koli kikito umunumo

yako monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenami ne, loto koli kikito umone.

¹⁷ Etito minoba, ido Kilisto lulau mino edonimo yamu monatina efe limo wenena minae, loto lo ledami kanudo moinonimo kamenalo, ya lalimo Yuda wenena ya ailo feka wenena yamaidana oto nosámonimo wenena minone, loto monate olu oloto piyagetoma, ya nediye loto lenune? Kilisto ya nosámami monau lilimami we ne, lenube? E'e, etito minámaiye. ¹⁸ Lo melami ka lonowa ya litumate minámaiye, loto fulitonimo, ya kofa itibito olu minogetoma ya lalimo golo ádonimo monate olu oloto pinumo ne.

¹⁹ Lo melami ka yakafo fulunamo kanu wi nedami yamu Gotidokako omune kofawa mino edenae, loto aya kawa nelala ya moda fulu umowe. ²⁰ Kilistoki lakoina yá yofolo moda fulutoto, ido omune kofawa fa minomo ya nanimo ya minámowe. E'e, lunei ya Kilisto mino nedami ne. Etito namo oiya ukaneki omune kofawa minomo, ya Goti Nalafo, siyumuluna nomami we, namomu kolito folami we ya koli kikito umu-umu o minomo yamuko kofawa mino kolito oto meletu o-o minowe. ²¹ Goti nasafilila ya olu fa neta builámowe. E'e, lo melami ka meyalo melonimo yamu monatina efe limo wenena minae, lo ledami neko, Kilisto folami mona ya fa neta agi ne.

Lo melami ka ya ogofuto meyalo melámenumo ka

3 Aiyo, linate Galesia wenena nei kilamo, linate omudi kulalo ya Yesu Kilisto yá yofolo ofo folamo ka lo oloto gimito gilibito oneto ya moda kolife lamoma nenako, kemakafo luti-kati olu kopaitaiye?

² Neta lawoko mamu loga o gedenagolowe. Lonomalo. Ouna lutigu olamo, ya lo melami ka meyalo melamo

yamu olamo nefemo, ido kala kuwa koliti koli kikito umamo yamu olamo ne? Moda koli kikito umamo yamu olamoma nena. ³ Kudu-kudu kilafe? Ounakafo olu ogofu gedaito mono kanudo apiti moinamo wenena ya oiya linanimo ukadi-luti-kati yakafo olu ogofu gedaito ufe loto monimo dinune, loti kolafe?

⁴ Neta naba linatedoka oloto piyami ya u fa neta wife? E'e, fa neta minámaiye, loto kolowe. ⁵ Ido Ouna lutigu mele gedeto, aumala gilibami mona olu oloto pi gedemo idami we yakafo lo melami ka meyalo melamo yamu eti o gedaifemo, ido kala kuwa koliti koli kikito umamo yamu eti o gedami ne?

⁶ Aya yamu ya eti limo, Abalahamukafo Goti koli kikito umami yamu monala efe limo we ne, loto lo edami ne,

loto ka mono lufuwau (*Stt 15:6*) ya nemo ne. ⁷ Yamu eti loti kolalo. Koli kikitamo wenena ya Abalahamu ufa fiyami wenena ona minae.

⁸ Ido ailo feka wenena mate koli kikito umunawamo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenae, loto komu adeina kolito ya Abalahamu kawa kuwa eti loto lo oloto umami, Kamomu ya wenena mikau-mikau olu lalo o gedenae,

loto ka mono lufuwau (*Stt 12:3, 18:18, 22:18*) ya nemo ne. ⁹ Etito Gotikafo koli kikitamo wenena muki ya Abalahamu koli kikitimo weki lakoina olu lalo o gede minaiye.

¹⁰ Ido lo melami ka meyalo melamo lonowa yakafo lituma wi gedageto moninawamo wenena ya u kopa enawamo wenena minenagilae. Aya yamu ya eti limo,

Ka mono lufuwau ya lo melami ka muki-muki lufuwa wiyamo ya meyalo melelo idámenawamo wenena ya u kopa enagilae,

loto ka mono lufuwau (*Lo 27:26*) ya nemo ne. ¹¹Ido ka ma ya eti limo, Monanina efe limo wenena ya koli kikito minamo yamu ya kofawa mino kolinagilae,

loto ka mono lufuwau (*Hab 2:4*) ya nemo ne. Yamu lo melami ka meyalo melenawamo wenena ya Goti onobalalo monatina efe limo wenena minae, loto lo gedenamami wenena ma minámae, loto kolife lo minone. ¹²Ido lo melami ka lonowa ya litumate enami mona ya koli kikito umonidoti minámaiye. Aya yamu ka ma ya eti limo,

Lo melami ka lonowa olunawamo wenena ya kawa muki meyalo melenawamo yako omuni kofawa minenawae,

loto ka mono lufuwau (*Wkp 18:5*) ya nemo ne.

¹³Ena lo melami ka muki-muki meyalo melámonimo yamu u kopa enumo monawa yauti ya Kilistokafo meina fito efili ledami, ya lamomu kolito u kopa imo monawa ya mofu ledami ne. Yamu ka ma ya eti limo, Yálo kali gedamo wenena muki ya u

kopa enawamo wenena minae,

loto ka mono lufuwau (*Lo 21:23*) ya nemo ne. ¹⁴Ido Kilistokafo eti o ledami, ya ailo feka wenena Kilisto Yesu lulau mino edamo ya Abalahamu neta lalo o edami mona ya mino gedenaieye, loto eti o ledami ne. Ido Ouna luteu mino ledenaieye, loto komu lo mele ledami ka ya koli kikito umonimo yamu kulawa olunawae, loto u kopa enumo monawa ya mofu ledeto, meina fito efili ledami ne.

Goti aiga lo melami kala yakafo komu lo mele gimami ka ya olu afima o edámenami ka

¹⁵Ena mono wenenane-motao, neta fa mikaleka netalo ka ma lenagolowe. Kolalo. Mikaleka ka, wenena maki kutifi gedeto lo auma wito melenumo ka ya

wenena mate koli fulitámenawamo ne. Ido ayalo ya ka ma kofa mene oti lo melámenawamo ne. ¹⁶Ido Gotikafo olu lalo o gedenaie, loto lo mele gimami ka ya Abalahamuki ido ufa fiyami weki yamu logimami ne. Eti loto ufa fiyami we yamu limo, ya wenena muki yamu ádaiye. Ufa finanimo weki yamu lowe, loto loumami, ya we lawoko Kilisto yamuko liye.

¹⁷Aya ka monawa ya logiminagolowe. Kolalo. Gotikafo Abalahamuki kutifi edami ka ya komu adeina meletoto, ido aiga melege fo hadeti teti (430) utaito, yalo ya lo melami ka lo oloto piyami ne. Etito ya lo melami kawa yakafo kutifi edami ka Gotikafo komu lo mele umami ya olu kopaito kilili ámenami ne. ¹⁸Mono neta iya ku ledami ya lo melami kalekati olunumola nemo neko, ya lo mele lomami kalekati olunumo ma minámagi ne. Ido Gotikafo Abalahamu lo mele umami kalekati ya umutami ne.

¹⁹Etito nemoma nenako, lo melami ka ya nedito lo oloto piyaiye? Kolito kolámoto onimo monate lilibinae, loto mene oto lo melami, ya aya kawa minomo uto uto, ufa fiyami we yamu komu Abalahamu lo mele umami wewa ya oloto piyageto, lo melami kawa u ayalo winaiye, loto lo melami ne. Ido enisole ya gilifi melaito lumuti ya lo melami kawa ya muliti we Mosese analo melato, amokafo wenena logimami ne. ²⁰Ena muliti we ya we lawoko yamuko ámaifa, ido Goti lawoko aimolako Abalahamu lo mele umami ne.

Lo melami ka yakafo Kilistodoka enawae, loto lilimami ka

²¹Etito nemoma nenako, kawa aiga lo melami yakafo Goti komu lo mele gimami kala olu afima o edami nefe? Etito minámaiye. Lo melami ka makafo olu omude kami ka ma nemo neko, kawa meyalo melonimo yamu monatina efe

limo wenena minae, lo ledagi ne. ²²Ido etito minámaiye. E'e, wenena muki lifimanina yakafa nela wi gedami ne, loto ka mono lufuwau ya lo oloto piyami ne. Etito Yesu Kilisto koli kikito umonimo yamu ya lo mele lomami kawa kulawa giminamo ne, loto koli kikitamo wenena ya eti o gedami ne.

²³Etito nefa, ido komu, koli kikitonimo monawa oloto piyámami kamenalo, ya lo melami ka yakafa nela wi ledami ne. Gotikafo koli kikitenumo mona aiga olu oloto pinae, loto eti o ledami ne. ²⁴Yamu lo melami ka ya api lilibito kiyaba o ledami neta yakafa Kilistodoka lilimo fulageto, ya koli kikito umunumo yamu monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenae, loto kawa lo melami ne. ²⁵Ido koli kikito umonimo monawa moda oloto pitainako, kiyaba o ledami kawakafo oiya amaloti nela wi ledámami ne.

Koli kikitonimo yamu Goti nomilipala minonimo ka

²⁶Linate muki ya Kilisto Yesu lulau mino edeti koli kikito umamo yamu Goti nomilipala ona minae. ²⁷Kolafe? Linate Kilistoki ekeleti noku wiyamo wenena muki ya Kilisto lebonala wi minae. ²⁸Eti o minamo, ya linate ya ma Yuda wenena minae, loti, ido ma ailo feka wenena minae, loti, ido ma nelalo minoti kouba-naba lono olamo wenena minae, loti, ido ma nelalo minámamo wenena minae, loti, ido ma wemomo minae, loti, ido ma wenaipa minae, loti lo-lo amo, ya etiti minámae. E'e, linate muki ya Kilisto Yesu lulau mino edeti ya u lawoko o minae. ²⁹Etiti linate ya Kilisto wenenala minanako, Abalahamu ufa fiyami wenena yaki minamo yamu Gotikafo Abalahamuki ufa fiyami wenenalaki lo mele gimami kalalo neta iya ku gedami ya moda olunagilae.

Yesukafo nelauti efili ledeto Goti nomilipala olu leboilami ka

4 Ka lomo ya monawa etito ne. Wenena ma fulunawamo ya netaninatanina muki ya iya ku gedamo nomilipani ya netawa aboga minafa, nomilipani kefola minamo kamenalo ya netawa-matawa olámoti, faifa koubanaba lono olamo wenena yamaidana oti minato, ²ya wenena mate kiyaba o gedeti, netani-matani yaki kiyaba o gedeti minato, aiga ya gedatoma, menibo kamena melaido ayalo ya moda olunawamo ne.

³Ido lalimo ayaidana oto komu namuna minonimo kamenalo ya mikaleka mona kiyaba o ledami mona-ana yakafa nela wi ledami ne. ⁴Etito minoba, Gotikafo kamenawa melami yama moda o fedetaito, yalo ya aimola Nalafo ilifi melaito, wena mulunauti oloto pito, lo melami ka meyalo meletto nelalau minami, ⁵ya lalimo lo melami ka nelalau minonimo wenena ya meina fito efili gedoneto Gotikafo nanimo nomilipane minenawae, loto olu leboli ledenae, loto oloto pito ami ne.

⁶Etito linate ya Goti nomilipala minamo yamu amokafo Nalafo Ouna ya luteu ilifi fulo ledami ya Menefo, Weyano, loto auma wito limo ne. ⁷Yamu linate oiya ama ya nelalo kouba-naba lono olamo wenena ya minámae. E'e, Goti nomilipala ya minae. Ido nomilipala minanako, Gotikafo iya ku gedami neta ya moda olunawamo ne.

Polokafo Galesia wenena yamu kala ligi-ligi kiyami ka

⁸Ena komu linate Gotiki koina wiyámamo yamu ya neta-mata Goti ona kula minámami neta-mata ya koli umuti kouba-naba o-o amo yamu nelau minamo ne. ⁹Eti o minamo nefa, oiya ama ya Gotiki koina wiyamo ne, lenafe? E'e,

oiya ama Gotikafo linateki koina wiyami kamenalo ya linate mono mona-ana auma minámami mona, kula minámami mona-anadoka kofa itibiti u kouba-naba oti nelalau ya unune, loti ya nediti eti o minae? ¹⁰ Linate ya lo melami ka meyalo melogeto ya Gotikafo lalo leyenaiye, loti mono kamena ailo-ailo yamu koliti, ido melegeti ikanati yaki mele ailo-ailo oti melamo ya kula iye, loti koli minae. ¹¹ Etiti koli minamo yamu namokafo auma wito mono lono olu gedomo yakafo linatedoka kulawa ámoto, u fa netaidana otenaiye, loto linatemu kolomo ya koli nomaiye.

¹² Aiyo, mono wenenane-motao, kati oluto logimowe. Kolalo. Namu ya linate yaidana oto minoma nenako, linate ya namo yaidana oti minalo. Linate ya olu nosámami o nedámae. ¹³ Goti kala kuwa lalo komu apito lo oloto gimomo ya ukane nosámami kamenalo ya lolomaima ne, loti namomu ya koli minae. ¹⁴ Eti omo ya ukane nosámami ya kepa mele gimaiifa, seti-muludi nosámami koli numuti eleka fi nedámoti, moda Goti enisolelaki koina wiyamo yamaidana oti, ido Kilisto Yesuki koina wiyamo yamaidana oti ya namoki koina wiyamoma ne. ¹⁵ Eti o nedeti lalo koli minamo mona ya oiya egaleka ne? Ya kamenalo ya linate omudi kula ya ogo-futi ikilamo neko, moda ikiliti nomagi ne, loto linatemu kolife loto lowe. ¹⁶ Eti o minafa, ido oiya ama ka ona kula logimomo yamu kuwotefo ne, loti namomu koli minafe?

¹⁷ Wenenawa yate auma witi linateki koina winune, loti afa, olu lalo o gedonawamo ma minámamiye. E'e, inanimomuko koliti ade olu faka lenawae, loti linateki koina witi mono efe limo kanudoka yati olu ailo ata wi fulo gedonune, loti koli minae. ¹⁸ Ena linate mona lalo melenune, loti auma witi kolinawamo ya moda lalo enagoliye. Eti

enawamo, ya namo linateki minenamo kamenalo yako eti ámalu. E'e, kamena-kamena eti o-o enawamo ya moda lalo enagoliye.

¹⁹ Aiyo, nomilipane kefolao, Kilisto lebonala lutigu oloto pinaiye, loto wenaipa nomilipani kedenagili ogofu kolamo yaidana oto namo ya linatemu kolito miluma naba-naba kofa koli-koli o minowe. ²⁰ Aiyo, namo linatemu kolito kane ligi-ligi kiyomoma nenako, oiya linateki lakoina minoto ani olu faka lo gedonamo ka logimife lenamolae, loto auma wito kolowe.

Hagali ido Sala kepa kanina

²¹ Ena loga o gedonagolowe. Lonomalo. Linate lo melami ka kouba-nabala o minenune, loti kolamo, ya lo melami kawa ya koliti monawa kolife ádo minafe? ²² Lo melami kawa lufuwa wiyagu ya eti limo, Abalahamu nalafa lele oloto piyami, ya ma nelalo kouba-naba lono olu minami wena Hagalikafo kedami, ido ma nelalo minámami wena olonafa Salakafo kedami ne. ²³ Etiti kedami, ya nelalo minami wenakafo kedami nalafa Isimaeli ya faifa mikaleka monalekati kedaifa, ido nelalo minámami olonafokafo kedami nalafa Aisaka ya Goti lo mele umami kalalekati oloto piyami ne.

²⁴ Ena kawa mona yauti mona ma ya eti loto kolinumo ne: Wenawa lele ya Gotikafo wenenalaki kutifi ledami ka lele yaidana oto ne. Ma ya Hagali nelalo kouba-naba lono olami wena ma nenako, nomilipala kedami yaki ayaidana oto nelalo minamo wenena minae. Ido ayaidana oto kutifami ka Sinai mowaloti oloto piyami ka ya litumate ne, loti kolamo wenena ya kawa yakafo nela wi gedainako, nelalo koubanaba lonola olu minamo wenena ya minae.

²⁵ Ido Sinai mowa ya Alebia mikaleka nemoma, ya nelalo minami wena Hagali ufa fiyami wenena ebanina ya ne.

Ido ayaidana oto oiya ama numuna meya naba Yelusalemu ya lo melami kawa nelalo kouba-naba lonola olu minamo wenena numuni meya naba ya ne. ²⁶ Etito nefa, lalimo numude meya naba ya Yelusalemu ailo, kosinauka nemo numuna, ya nelalo kouba-naba lono ma minámami eba ya ne. Aya eba ya otefo yaidana oto nemoma nenako, lo melami kakafa nela wi ledámami nomilipala ya minone.

²⁷ Aya Yelusalemu lele yamu ya kepa ka ma eti limo,

Kamo keni wena, nomilipa ma kedámamimo wena ya alikani o mino. Kamo nomilipa kedenagolo ukaga ogofu imo kolámamimo yamu wagafo elita o kedaifa, seka-muluga lalo kolito, nema lo naba oto lu fiyo. Kamo ya wena ma wanafoki faifa minami wena ya olu fulo edeto nomilipaka ufa melenawamo wenena so loti minenawamo yamu lalo kolimo uto alikani ka naba lo-lo o mino,

loto ka mono lufuwau (*Ais 54:1*) ya nemo ne.

²⁸ Ena mono wenenane-motao, linate ya wena Sala nalafo Aisaka yaidana oti Goti lo mele umami kalalo ya nomilipala minamoma ne. ²⁹ Etiti minafa, ido komu ya Abalahamu nalafo ma mikaleka monalekati kedami kipa Isimaeli yakafa nalafo ma Ounadokati kedami kipa Aisaka olu nosámami o edami yamaidana oti oiya ama ya melemo wamo ne. ³⁰ Etito nemo nefa, ido ka mono lufuwau ya nediye liye?

Nelalo kouba-naba lono olami wena nalafo yakafa nelalo minámami wena nalafoki lakoina menibo netala iya ku gedaito olunami ma minámaiye. E'e, ma olámenagolinako, nelalo minami wenawate nalafote gilifi fulo,

loto ka mono lufuwau (*Stt 21:10*) ya nemo ne. ³¹ Yamu mono wenenane-

motao, lalimo ya nelalo lono olami wena nomilipala ma minámone. E'e, nelalo minámami wena nomilipala ya minone.

Kilisto efili ledami monau ya auma wito minenumo ka

5 Etito nelau minámenawae, loto Kilistokafo moda efili ledetaima ne. Yamu neta mamu kolito kouba-naba o edogeto nelalau kofa kilifuku ono ledetenaiye, loti auma witi minalo.

² Namu Polokafo ka ama logimowe. Kolife loti kolalo. Linate Gotikafo lalo leyenaiye, loti ukadigu ainala fuko gedewawamo ya Kilisto linatedoka u fa netaidana enagoliye. ³ Yamu komu logimoma ya kofa auma wito logimife lowe. Kolalo. We makafo Goti ainala ukanau fuko nedalo, loto ainawa olunami wewa ya lo melami ka muki-muki meyalo melámenami ya lifima ka mino edenagoliye. ⁴ Linate lo melami ka meyalo melonimo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, lo ledenami ne, loti kolamo wenena, linate Kilistoki kutfaguti ya fukoti, nasafilila fulitamo wenena ya minae.

⁵ Eti o minafa, lamo ya Ouna lulau mino edeto koli kikitonimo yamu Gotikafo monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenagoliye, loto kolito kiyabala o minone. ⁶ Kilisto Yesu lulau mino edonimo ya Goti ainalaki minobemo, ido minámone? Lelewai ya kulawa minámaiye. E'e, koli kikito umonimo yamu sete-mulude giminumo mona melemo idonimo yakafoko kulawa iye.

⁷ Linate komu ya mono kanudo auma witi monimo wamo nefa, onema ya kemakafo kanu ku gedaito, ka ona kula ya meyalo melámoti minae? ⁸ Meyalo melámamo monawa ya iyaina o gedami we Gotidokati minámaiye. ⁹ Beletiku ya yisi kefo efema fulato, muki fudomo idami ne, loti koliti ya kati kife lalo.

¹⁰Linate ya namoki lakoina Wekola lulau mino edonimo nenako, yamu linatemu kolito ya kati ailo ma kiyámenagilae, loto koli kikito minowe. Etito koli kikito minofa, ido we ma kemakafofe oto oudi-luti-kati olu kopaitami we ya lifimala keinawai ya itibito olunagoliye.

¹¹Ido mono wenenane-motao, nanimo komu ya Goti ainala ya wemomo muki ukanigu fuko gedalo, loto lo oloto melomo yamaidana oto oiya lo oloto mele minomo neko, ya Yuda wenena yate olu nosámami-asámami o nedámagi ne. Ido wenenawa yá yofomu koli fulitamo yaki ya fuli lagi ne. ¹²Luti olu kopaitamo wenena ya inanimu ukani ya kulawai kofuto fuko fulitamo neko, ya lalo agi ne, loto kolowe.

¹³Mono wenenane-motao, linate ya nelau minámoti minenawae, loto Gotikafo iyaina o gedami ne. Eti o gedami yamu nelau minámoninako, ukade-lute lalo kolami mona fa melenune, loti kolámalo. E'e, Goti wenenala muki ya seti-muludi gimiti, ani olu faka loti kouba-naba o gedalo.

¹⁴Aya yamu ya eti limo, Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino, loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) nemo ka lawoko ya lo melami ka muki olu lawoko ito lo melami ne. ¹⁵Goti monala etito nefa, ido linateki wenenatinaki wetikafo ka ligi-ligi loti lowafina fiti minenawamo ya linateki wenenatinaki muki olu kopa itotenune, loti monatina ya koti moinalo.

Ouna Felegaga aumalalo monito ya lute lila meyalo melámenumo ka

¹⁶⁻¹⁷Etito ka ama ya logimowe. Kolalo. Ukade-lute lalo kolami mona yakafa Ouna kolami mona ya fina fi ofaiye. Ido Ouna kolami

mona yakafa ukade-lute lalo kolami mona ya fina fi ofaiye. Etiti lele ya kuwolafo-kuwolafo minainako, linate neta enune, loti kolafa, ogoufámae. Yamu Ouna aumalalo yako moinalo. Eti enawamo ya ukadi-luti lalo kolami mona melámenagilae. ¹⁸Ido Ounakafo kanulalo gilimito enami ya lo melami ka yamo wenabatina ámenagoliye.

¹⁹Ena ukade-lute mona melenae, loto lalo kolami monala moda oloto nemo ya etito ne: kopa olu onamo mona, fuma wiyami mona, kopa moinamo mona, ²⁰suki goti koli umamo mona, kibe-lusa kiyamo mona, koli nosámami gimamo mona, moilla fiyamo mona, komumu wiyamo mona, seni kala-kala lo-lo amo mona, inanimomuko kolamo mona, ka ailo-ailo loti foki filiga-aliga amo mona, ²¹wenena netaninamu kolamo mona, no noti luni u kopa amo mona, alikani oti u wanoba idamo mona, ido mona lili-galeka yaidana mona yamu komu ya fuka ka logimitoma nefa, oiya kofa eti loto logiminagolowe. Kolalo. Yaidana mona mele minamo wenena ya Goti wekudite kiyaba o ledami ebala olámenawae, loto logimowe.

²²Ido Ounakafo ilawa kula liyami mona ya etito ne: Sete-mulude gimonimo mona, luteu lalo kolonimo mona, you amene melonimo mona, sete-mulude leba fiyami mona, wenena olu lalo o gedeto ani olu faka lo gedonimo mona, mona ona kula mele-mele onimo mona, ²³you lotoko minionimo mona, ukade-lute-kate kiyaba laloko onimo mona, muki ya Ounadokatiko ne. Mona yaidana melenumo ya lo fuko ledenawamo ma minámaiye. ²⁴Ido Killisto Yesu wenenala ya ukade-lute yo limo monala ido lalo kolami monala ya yá yofolo moda ofo fulutonimo ne.

²⁵Ouna lulau mino edeto ya omude kofawa minioninako, yamu Ouna lulau mino edeto mona meletoko moinokele.

²⁶ Etito monito ya ukadelute oluto dinune, loto wenenate seni-muluni olu kisilo gedeto netaninamu kolámokele.

Mona yaidana-amaidana melenumo ya kulawa itibito olunumo ka

6 Ena mono wenenane-motao, linate yauti wefe wenafe ma nosámami mona kilifulau lumu fou lagetoma, ya linate Ounaki koina wiyamo wenena yate wenenawa ya olu itibiti kanu lalotoka mele edalo. Eti o edenawamo ya linanimo monatina yamu koliti, ya nosámami mona ma ika o ledetenaiye, loti koti kiyaba oti, olu you lo edeti kanuwa laloko ilibalo. ²Keina kolinawamo ka ma wenenatidoka mino gedagetoma, ya ani olu faka lo gedalo. Eti enawamo ya Kilisto lo melami kalo ya moda golo-denagilae. ³Yamu kolalo. Wenena muki ya faifa mikaleka wenena minoninako, mate inanimomu oto diti kolinawamo ya inanimu luni-kani kola wiyamo wenena ya minae. ⁴Yamu linate muki linanimo monatina lonotina eyefe loti koliti, ya lalo nefemo, ido nosámaiye, loti koti kiyaba otiko moinalo. Eti enawamo ya wenena ma monanina yamu kolámoti, linanimo monatina lonotina yamu koliti ya seti-muludi lalo kolinawamo ne. ⁵Moda kolafe? Wenena muki ya inanimu keinanina ya olunawamo ne.

⁶Ido linate mono ka kolamo wenena yate api gilíbamo wenena olu lalo o gedeti, neta-mata lalo muki olamo yauti iya meleti gimalo.

⁷Luti-kati kola wiyámalo. Goti kola winawamo ma minámaiye. E'e, neta kifinawamo ya kula lagetoma netawa olunagilae. ⁸Mate inanimu ukani yamuko koliti lono olunawamo ya aya ukanidokati u kopa unawamo kulawa ya olunagilae. Ido ma yate Ounamu koliti lono olunawamo ya aya Ounadokati omuni kofawa minowa-minowa enawamo kulawa ya

olunagilae. ⁹Yamu ya kulawa oloto pinami kamenalo ya moda olunagolone, loto mona laloko mele minenune, loto eleka fiyámoto, meletoko minokele. ¹⁰Etito ya kamena oiya mino ledami kamenawalo ya wenena muki olu lalo o gedokele. Eti enumo ya koli kikitamo wenena muki ya wenenate ona kula minae, loto oto dito olu lalo o gedokele.

Onowaleka ka

¹¹Ena oiya ama ya nanimo aneakafo lufuwa wi gedomo ya lufuwa naba nedoka ya eyalo.

¹²Wenena ma yate Kilisto Yesu yá yofola yamuko kolinumo ya kaila fi ledetenawae, loti kolamo yamu ukani atuwalo ya mono we ona kulaidana leyenawae, loti Goti ainala ya linate ukadigu fukalo, loti auma wi gimi minae. ¹³Yamu kolalo. Goti ainala ukanigu fukamo we inanimoni yaki lo melami ka ya efe loti meyalo melámamoma minafa, ido linate ya lege ato ainala ya ukadigu fukenawamo, ayalo ya ukadekulite olu faka lenune, loti koli minae. ¹⁴Eti o minafa, nanimo kuline olu faka ádenagolowe. E'e, Wekolate Yesu Kilisto yá yofola yamuko kolito kuliya olu faka lenagolowe. Amoki ekelomo yamu mikaleka mona-ana ya yá yofolalo folamidana oto ika o nedámaiye. Ido namo yaki yá yofolalo folomo yamaidana oto minonako, mikaleka mona-ana yamu kolámomo ne.

¹⁵Kilisto lulau mino edonimo ya Goti ainala ya ukadeu fukafe, ido fukámafe? Lelewai ya kulawa minámaiye. E'e, kofawa olu oloto pi ledami yakafoko kulawa iye. ¹⁶Kawa ya koliti, ayalo moninawamo wenenadoka ya you amene mona ido milumate kolami mona ya mino gedenaiye. Ido Isilaeli wenena yauti Goti wenenala ona kula minamo wenenadoka yaki ayaidana oto mino gedenaiye.

¹⁷Ena namo Yesu kouba-nabala we fulanala ya ukanelo neto olu minomo yamu mate olu afima o nedunene, loti enawamo ya monanina fulitalo.

¹⁸Mono wenenane-motao, Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya oudi-luti-katigu mino gedenaiye. Ona.

Efesusi Komu Ka

Efesusi ya numuna meya naba ya Esia ebau ya ne. Yalo ya wenena mumudi suki gotinina ma kuliya Atemisi ya uniluni-kani umuti, mono numuna naba ku edamo ne. (Aposolo 19:23-28) Ena Polo eba nedo-nedo moinami kamena lele (2), yalo ya Efesusi numudo uto, Yuda wenena mono numunigu dito api gilibami ne. (Aposolo 18:18-21) Ido eba nedo-nedo moinami kamena tili (3), yalo ya Efesusi numudo kofa itibito uto, melege tili (3) yalo ya minoto, koli kikitamo wenena ya api gilibimo wiye. (Aposolo 19:1-10)

Ena Lomu numudo nelau minami kamenalo ya nofo fulunawamo kamena moda adu nenako, ka ma api gilibinae, loto lufuwa ama wi fulu gedami, ya katoti oluti Esia ebau numudo-namado monolo mau wi-wi amo wenena minado yaki fulu gedato katenawae, loto lufuwa ama ya wi fulu gedami ne. Ido mono lono olu-olu imo we Tikikusi yakafo Polo monala ido kala muki ya logiminagoliye, loto Efesusi numudoka ilifi melami we ya lufuwa ama oluto uto gimaiye, loti wenena mumudi kani kiyamo ne. (Efesusi 6:21, 22)

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, linate felegaga wenena Efesusi numudo minoti, Kilisto Yesu lulau mino edeti koli kikito umu minamo wenena ya namo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo kala lalo kito lonowalo ya fulu nedaito olu minomo we, ya lufuwa ama wi fulu gedowe. Eyalo.

²Metefo Gotidokati ido Wekolate Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Gotikafo Yesudoka mono kanuwa olu oloto pi ledami ka

³Wekolate Yesu Kilisto Gotila minoto Melafo minoto imo we ebola ya oluto dito loto kolokele. Amokafo Kilisto lulau mino edonimo yamu kosinau mono ubalela mona-mona olumo faito ledetami ne. ⁴Komu adeina mika apito oloto piyamami kamenalo ya amo lulau mino edenawae, loto iyaina o ledami, ya amo omunalo felegaga mo loti minenawae, loto iyaina o ledeto mono ubalewa olu lomami ne. Eti o ledami, ya siya-muluna lomami yamu ⁵Yesu Kilistodokati olu nanimo nomilipane itenae, loto komu adeinati lo ledami yamu olu leboilami ne. Eti imo, ya moda aimola kala lalo kito ido siyamulunau lalo kolito ya eti o ledami ne. ⁶Ido aimola nasafilila lamena imoma ebola olu faka lenawae, loto eti o ledami ne. Nasafililawa ya Nalafo siyamuluna umu-umu o minami we lulau mino edonimo yamu nasafili o ledami ne.

⁷Ido amo lulau mino edonimo yamu wanulakafo meina fito efili ledeto, nosamami monate kilili o ledami, ya Goti aimola nasafili aboga minaima nenako yamu eti o ledami ne. ⁸Nasafililawa mau naba-naba lekito lomami, ya ka manedeu minenami ka mona-mona ido kolife lo fuli lenumo ka naba yaki lomami ne. ⁹Eti o ledami, ya aimola siyamulunau lalo kolito ya kala lalo kiyami ka, komu falukuto nemo ka lo oloto pi lomami, ya etito ne: ¹⁰Wenena, netamata, kosinaleka, mikaleka, muki-muki ya kofa itibito olu lawoko ito Kilisto ya kiyabani we wenaba mona aboga minenaiye, loto kamenawa melami yama moda o fedageto ya eti enami ne.

¹¹Ya we ya lulau mino edonimo yamu lamo yaki ya nanimo wenenane ko nomo netane ona ya minenawae, loto iyaina o ledami ne. Eti loto komu adeina auma

wito lo ledami, ya amokafo neta-mata enae, loto kala ki minami yamu moda olufe-fe limo we yakafo komu adeina eti lo ledeto iyaina o ledami ne. ¹²Eti o ledami, ya lalimo komu apito Kilisto lulau mino edeto amomu kolito kiyaba onimo wenena ya oto meletu o minonimo monate yamo lamenala ebola olu faka lenaiye, loto eti o ledami ne.

¹³Ena linate ayaidana oti kala kuwa lalo olu omudi kami ka ona kula ya koliti koli kikito umuti lulau mino edamo yamu Ouna Felegaga lutigu mele gedena, loto iya ku gedami yamamo aina wito eikawa wi gede ne. ¹⁴Gotikafo lalimo muki kofa itibito olunae, loto meina fito efili ledami, ya neta aiga lumunae, loto Ouna Felegaga luteu ago o mele ledami ne. Eti o ledami, ya lamenala ebola olu faka lenawae, loto eti o ledami ne.

Goti lamenala aumala ya mino faito gedenaiye, loto Polokafo loumu-umu o minami ka

¹⁵Etito namo ya linate Wekola Yesu koli kikito umuti felegaga wenenala muki seti-muludi gimigimi o minamo ka kolomo, yaloti ¹⁶ya kamena-kamena linatemu kolito, siyane, lalole, loto Goti loumutoko minomo ya eti loto loumu-umu o minomo, ¹⁷Wekolate Yesu Kilisto Gotila Metefo lamena aboga yakafo Ounadokati oudi olu lamena o gedeto, ka manidigu mele gedeto, Goti monala olu oloto pi gimageto, kolife lenawae, loto loumu-umu o minowe.

¹⁸Eti o gedageto, luti-kati omuna olu lamena ageto, ya iyaina o ledami mona yamu kolito kiyaba o minonimo yama kolife loti, ido amo lamena abogakafo olu lamena o ledageto, aimola felegaga wenenala lalo lema minenawae, loto olu mau wi ledeto olu amodoka ekele ledenami yamaki kolife loti, ¹⁹ido aumala, naba-naba neta-mata muki olu

fulo gedami aumala, ya lamo koli kikitonimo wenenadoka olu oloto pi ledami aumala yamaki kolife lenawae, loto loumu-umu o minowe.

Aya aumalawa naba-naba yakafo ²⁰Kilistodoka olu oloto pito, folaiguti olu nedi edeto ya kosinauka ana onaleka olu amedo edaito ne. ²¹Yakafo ya mikauka kosinauka wenabafe, ido kulinigi wefe, ido auma wiyamo wefe, ido wekolafe, ido kulini kani kuni idami wenena mona-mona nabanina muki ya amokafo olu fulo gedeto dito ne. Etito minami ya kamena oiya yako minamaiye. Moda minowa-minowa oto minenagoliye.

²²Ido wenena, neta-mata, muki ya fulo kiyana feumau gedeto, ya u kiyabani we wenaba dito minenaiye, loto, ido mono wenenala mau naba manini ya mino gedenaiye, loto fulo edami ne. ²³Etito amo ya manede neto, ido lamo ya ukana minonimo, ya amo neta-mata muki netau yau mino faitoto minami weki kutifi filiga-filiga o minoninako, amo moda mino faito ledami, ido lamo ya mino faito edonimo ya minone.

Lifimateu folonigu yauti Gotikafo Kilistoki lakoina olu nedi ledami ka

2Ido linate ya komu nosamami monatina lifimatigu ya moda folamo yama ne. ²Kamena yalo ya linate aya mona melamo ya mikaleka ama mona ege meleti epe-uwapeku aumaniki minamo we enisole nosamamo kiyabani we wenaba nosamami aboga monalamaidana ya meleti moinae. Wewa ounawa ya wenena ka koliti kolamoti moinama wenena lunigu oiya amaleka lono olu-olu o minami we ya ne. ³Aya wenena kiliyanigu yau lalimo muki yaki komuma monito ukade lalo kolami mona melonimo yama ukade-lute-kate leya-leya ido ya ege melone. Eti onimo

ya wenena liliga luni lila monalawa yamu ya lifima ka naba olu minamo ya lalimo komuma ayaidana oto lute lila mona melonima ne.

⁴Eti onima nefa, ido Goti miluma kolami mona aboga yakafo siya-muluna oluto dito lomainako, ⁵yamu monate nosámaigu foloniguti ya Kilstoki lakoina olu omude kofawa o ledami ne. Ya koli minafe? Amo nasafilila yakafo olu omudi kami ne. ⁶Ido Kilisto Yesu lulau mino edonima nenako, yamu amoki lakoina olu nedo ledeto, ido amoki lakoina olu kosinauka amedo ledaiye. ⁷Eti o ledami, ya Kilisto Yesu lulau mino edonimo ya olu lalo o ledami mona yakafo kamena minowa-minowa omo unaido yalo ya nasafilila naba-naba faitomo idami ya olu oloto pinaiye, loto eti o ledami ne.

⁸Moda kolafe? Koli kikito umamo yamu amo nasafililakafa olu omudi kami ne. Ido aya netawa ya linatedokati minámaiye. E'e, Gotikafo faifa gimami neta ya ne. ⁹Wenena mate lalimo mona-anate efe loto melenumo lono olonimo yamu lomami ne, loti inanimo ukani-kulinina oluti ditenawae, loto Gotikafo e'e, faifa gimowe, loto lomami ne. ¹⁰Ido amokafo kofawa olu oloto pi ledami, ya lalo melenumo mona, komu olufe limo monawa lalo ya ayalo moninawae, loto Kilisto Yesu lulau mino edonimo ya kofawa olu oloto pi ledami ne.

Gotikafo Yuda wenenaki ailo feka wenenaki Kilisto lulau mino edamo ya olu lawoko itami ka

¹¹Etito Goti aimolakafa olu omude kami yamu linate eti loti kati ki minalo: Komu adeinati ya Yuda wenena, Goti ainala ukade atuwa fukonimo wenena ya faifa lalimo adekafo fukoba, ido ainala mino ledaiye, loto, ido linate

ailo feka wenena ya fa wenena ukadigu ainala minámami wenena minae, loto lolo one. ¹²Ya kamenalo ya linate Kilisto mino edámoti, Isilaeli wenena yaki wenenate minámoti ailo feka minanako, yamu Gotikafo iyaina o ledeto amoki kutifi edonimo ka ya lo mele lomaifa, ido linate ailo feka minanako, yamu logimámaiye. Eti inako, lutikafo neta kula ya ma olu yawa fiyámaito, Gotiki mino edámoti, faifa mikaleka wenenako ya minae. ¹³Etiti komu ya faiga minama nefa, ido oiya ama Kilisto Yesu lulau mino edamo yamu amo wanulakafa olu adu bulu ledami ne, loti kati ki minalo.

¹⁴⁻¹⁵Yamu ya eti loti kolalo: Amo aimoladoka yako you amene monate ya ne. Komu ya eti alo, eti ámallo, loto lo melami ka yamu Yuda wenenaki ailo feka wenenaki kuwolafo-kuwolafo minonima nefa, ido amo ukana yamo lo melami kawa kuwolafo-kuwolafo monatewa kilili o ledeto, ya kilawa muliti pito olu filiga-filiga mele ledami yama ikilito, lelewai ya moda olu lawoko itami ne. Eti o ledami, ya amo lulau mino edonimo wenenawa lelewai ya olu lawoko ito kofawa olu oloto pi gedoneto you lo minenawae, loto eti o ledami ne.

¹⁶Ido komu ya kuwolafo-kuwolafo minonimo wenena lelewai ya Goti kuwolafo yaki minoba, amo ukana lawoko yá yofolo folami yakafo kuwolafo-kuwolafo minonimo monate ofo fulu ledeto, ya lelewai olu lawoko o ledeto itibito Gotiki olu kutifi ledenae, loto eti o ledami ne. ¹⁷⁻¹⁸Eti o ledeto, ya oto faiga minamo wenena ido adu minonimo wenena lelewai ya amodokati Ouna lawoko luteu mino ledami yakafo olu Metefodoka u fede ledami yamu lelewai ya olu you lo ledami ka ya lo oloto lomami ne.

Kilisto wenenala muki ya Goti numuna minonimo ka

¹⁹ Etito oiya ama linate ya ailo wenena, kamena linako mino ledamo wenena yaidana minámae. E'e, Goti felégaga wenenalaki olu ekele gedeito, aimola nomilipala ona ya minae.

²⁰⁻²¹ Ido Goti numuna kuwami yaidana oti minae. Kilisto Yesu aimola ya lagi ya ne. Ido aposolote polofete ya numuna kilawa fito olu auma wi gedageto, ya amo lulau mino edamo ya numuna naba efe loto mene-mene omo dito, u Wekola lulau mino edamo yamu felegaga kuliyai numuna naba oloto pito minomo idaiye. ²² Minomo idaito, ya linate yaki ayaidana oti Ouna lunigu mino gedami yamu u Goti numuna ona minenawae, loto amo lulau mino edamo ya mene oto ku gedami ne.

Kilisto kala kuwa ya ailo feka wenena lo oloto pi gimami lono ya Polo anau melami ka

3 Aya yamu ya namo Polo linate ailo feka wenenamuku kolito Kilisto Yesu kala kuwa oluto moinoneto nela fi nedamo minowe.

² Ido linate ya moda eti loti koli minae: Gotikafo nasafilila nomami, ya linatemu kolito nasafiline giminamo kanu yamu logiminane, loto lonolawa nomami ya ³ eti loto nomaiye: Amokafo falukami ka lo oloto pi nomaito kolomo yama lufuwa ka lina efema wi fulo gedomo, ⁴ ya linate katoti ya lunekafo falukami kawa Kilisto yamu kolife lomo ya moda kolife lenawae. ⁵ Falukami kawa ya komu wenena adeina afimalekati minomo idamo ya lo oloto pi gimámami nefa, oiya felégaga aposolola ido polofetela ya Ouna lulau mino edonimo ya lo oloto pi lomami ne. ⁶ Kawa ya etito ne: Kala kuwa lalo yakafa Isilaeli wenenaki ailo feka wenenaki olu lawoko o ledaito, ya

Kilisto Yesu lulau mino edonimo yamu kala lo mele lomami kula ya koli kikitoto olonimo wenena lakoina minoto, ukana lawoko ya lakoina minoto, ido iya ku ledami neta olunumo wenena lakoina minone, loto lo oloto pi lomami ne.

⁷ Kawa kuwalo lonodo wela mine-nane, loto Goti aumala namodoka olu oloto pito nasafilila nomaito, eti o minomo ne. ⁸ Namu ya felegaga wenenala muki yauti kiyanido we lumuto minofa, ido nasafililawa ya eti loto nomami ne: Kilistodoka ya mono netala, ko nami neta ogofuto katámenumo netala, ya ailo feka wenena lo oloto giminane, loto nasafili o nedeto lonowa nomami ne. ⁹ Ido neta-mata muki olu oloto piyami we Gotikafo adeina akaimati falukami ka lula-kalau falukuto kolami ka ya lo oloto pi giminane, loto nasafili o nedeto lonowa nomami ne.

¹⁰ Eti o nomami, ya oiya amaleka monolo mau wi-wi amo wenenala muki ya kawa olu oloto pi lomami ya kosinalo minamo wenena wenabani ido kulinigi we leyeti ya ka manenau nemo ka mona-mona kolife lenawae, loto nasafili o nedeto lonowa nomami ne. ¹¹ Eti enae, loto adeina akaimati kolami ka ya olu Wekolate Kilisto Yesudoka moda kulawa itami ne. ¹² Ido koli kikito umoninako, yamu amo lulau mino edonimo yamu koli kolámoto, auma wito minoto, u Gotidoka ekelone. ¹³ Yamu eti loto logiminagolowe. Kolalo. Namu linatemu oto ogofu kolomo yamamu muludi fou ádaneyo. Eti omo ya linate olu lamena o gedami mona ya ne.

Polokafo wenenawa yamu kolito Goti loumami ka

¹⁴ Aya yamu ya Metefo onobalalo ya kiyane umola fito loumu-umu o minowe. ¹⁵ Aya Metefodokatiko ya wenena muki mikaleka kosinaloka kulite naba ya olu-olu o minone.

¹⁶Ido loumu-umu o minomo ya eti loto loumowe: Amo ya lamena auma mona abogadokati ya Ounakafo aumala luti-katigu olu auma wi gedageto, ¹⁷ya koli kikito umato, ya Kilisto setimuludigu mino gedageto, ya linate setimuludi gimi-gimi o minenawamo mona yakafo numuna lagi yaki ido yá lufawaki yaidana oto olu kiki lo gedenaiye. ¹⁸Eti o gedageto ya linateki felegaga wenenala ma muki yaki lakoina Kilisto siyumuluna lumu-lumu o minami monala naba-naba, fana-fana ba loto omo uto, akaimati dimo uto, akaiyati lumumo wimo monala ya kokatoti kolinawamo auma gimageto olunawae. ¹⁹Ido siyumuluna lumu-lumu o minami monalawa kate-manede olu fulu edami mona ya kolife lato ya Goti faitoto minomo idami we yakafo mino faito gedenaiye, loto loumu-umu o minowe.

²⁰Ena amo aumala yamo luteu lono olu-olu o minami yamu ya neta oto meletoto o-o imo we yakafo neta mamu loumonimoti kate kiyonimoti muki ya olu fulu edemo uto lono naba-naba ogo-futo olu minami we ²¹ya kuliya akaiya dimo wimo ya mono wenenala mau minonidokati ido Kilisto Yesudokati ya wenenala muki kedemo idamo mene-mene oti diti kuliya olu faka lato akaiya dito minomo uto minenaiye. Ona.

Ounakafo olu lawoko o ledaito u lawoko minonimo ka

4 Etito namo Wekola lulau mino edomo yamu nela fi nedato minomo wekafo kati oluto ka ama eti loto logiminagolowe. Kolalo. Linate mona lalo melenawae, loto iyaina o gedaido aya monalo yako moinalo. ²Etiti monitima ya inanimoto ukadi-luti oluti idámoti, amene meleti you loti moni-moni o minalo. Ena wenenala maleka monanina eleka fi giminawamo ya itibi setimuludi gimi minoti, sodoti ekeleti moni mi-

nalo. ³Etiti moninawamo ya you amene mona yakafo nela kutifamo yaidana oto Ounakafo olu lawoko o ledaigu yau apasotenaiye, loti koti kiyaba otiko moinalo.

⁴Amo ukana lawoko, ido Ouna lawoko ne.

Ido ayaidana oto ya namomu koliti kiyabane alo, loto lute fiyami ka yaki lawoko ne.

⁵Ido Wekola lawoko ne.

Ido koli kikitonimo ya lawoko ne.

Ido noku wi ledami ya lawoko ne.

⁶Ido Goti Metefo lawoko yakafoko wenenala, neta-mata, muki olu fulu gedeto kiyabate we minoto, muki luteu mino ledeto, muki minonigu yau lonola olumo idami we ya lawoko ne.

Mono auma wi ledeto lonolalo fulu ledami ka

⁷Etito lawoko minoba, ido Kilistokafo mono neta ailo-ailo etito lumunae, loto kolaido ayalo nasafilila olu ailo-ailo oto lomami ne. ⁸Yamu ya eti limo,

Amo akaiya idami ya kuwolafo-mota olu afima o gedeto nelau minamo wenenala gilimito dito ya mono neta olu gimami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 68:18*) ya nemo ne.

⁹Ido akaiya idaiye, limo ya egaidanamu liye? Komu ya lumu feumau mikau yau lomami ne, loto limo yaki ne. ¹⁰Lomami wewa aya we ya dito kosina olu fulu edeto akaiya dito mulalo idami ya neta-mata muki netau mino faitoto minenae, loto lomaidoti idami ne.

¹¹Ido aya we ya wenenala ma ya aposolo lono olunawamo auma gimaiye. Ido ma ya polofete lono olunawamo auma gimaiye. Ido ma ya eba negu-negu moniti kala kuwa lo oloto giminawamo auma gimaiye. Ido ma ya mono kiyaba we minenawamo auma ido mono we-

nenana api gilubinawamo auma gimaiye. ¹²Eti o gedami, ya felegaga wenenala olufe-fe lo gedato, mono koubana-naba lonola olumo wogeto, Kilisto ukana u naba dito gedenaiye, loto etito gimimo wiye.

¹³Mono netawa etito lomami, ya lonolawa olumo uto uto, ya muki kili kikitoto, ido Goti Nalafo monala kolife loto onido, yalo ya lutekate lawoko melogeto, Kilisto ge ona dimo we yamaidana oto lamo mono wenenala gedoti minenawae, loto mono netawa lomami ne. ¹⁴Netawa etito lomami, ya oiya amalekati nomilipa kefolamaidana oti minamenawae, loto lomami ne. Nomilipa kefolala ya no satoto imo epekafo neta oluto olu ya ama imo yaidana oti minae. Ido ayaidana oti monoku ge adamo wenena ya ka mono ailo-ailo ka suki-faki lenawamo wenena yate ka ona kula kanuwaloti ika o ledenuwe, loti koni wi-wi amo ka lenawamo ya koliti kopa u yau-amau oti mono ailo-ailo kili kikitoti ae.

Eti afa, ido lamo ya oiya amalekati ge adamo nomilipa kefolala yamaidana oti minamenawae, loto mono netawa lomami ne. ¹⁵Etito lomami, ya setemulude gimi-gimi o minenumo yamu ka ona kula yako loto, ido manede nemo we Kilistodokako mona muki melenumo yamu ya gedoti minenawae, loto mono netawa lomami ne. ¹⁶Amo ya manede neto, ido wenenala muki ya ukana minoninako, amodokati olu kutifi ledami nela muki olu auma wi ledami yakafa olu enu wito ekele gunado lede minami ne. Eti o ledaito, ya kofala-ana-kiyana minonimo wenena muki ya mono lonote efe loto olonido, ayalo ya setemulude gimi-gimi o minonimo yamu ya ukana naba dito ufe loto gedomo unaiye.

Kofawa moninumo ka

¹⁷Aya yamu namo Wekola lulau mino edomo wekafo amo onobalalo ka auma wito logiminagolowe. Kolalo. Linate oiya amalekati ya ailo feka wenena luni-kani fa netamu koliti moinama yaidana oti moinalamo. ¹⁸Amo ya setemuluni gedinako, yamu luni-kanigu kolife adoti, Goti omude kofawa mino kolimo dinumo mona lomami ya meni umuti, mino faiga iti ya kani-manini sini naba-naba diye. ¹⁹Kani-manini sini naba-naba dito ya ukanido kolamoti, kopanapa moninawamo monaleka yako ukani fulo meleti ya neta olunumolae, ama neta olunumolae, loti ilulu kuti moinama ya mona fuma wiyami yaidana-amaidana melema u-u amo wenena minae.

²⁰Amo ya eti o minafa, ido linate ya Kilistokafa yaidana mona gilibamami ne. ²¹Aimola monala koliti, ido amo lulau mino edamo yamu api gilibami, ya Yesu lulau ya ka ona kula mino edaiye, loti koliti, ²²ya monatina komu melamo luti lila ya kopa netamu kolito koti wito olu kopa o gedami luti yama fulitalo. ²³Fulititi ya oudi-kati olu kofawa o gedami ya oluti, ²⁴luti kofawa ya Goti aimola monala yamaidana oto ka ona kula monala lalo fele lema nemo monau yau olu oloto pi gedami luti ya olu yau wiyalo, loto api gilibami ne.

²⁵Etito mono wenenate muki yaki amo ukana lawoko yakafoko kofala-ana-kiyana minoninako, loti suki mona fulititi, lokoli-fakoli enawamo ya ka ona kula yako loti minalo. ²⁶Seti-muludi kala-kala lagetoma, ya nosamami mona meletenuwe, loti alako fo faifa nedo yako setimuludi olu you loti melalo. ²⁷Eti oti ya kamade ki-ki imo we Satani ya kanu wi edamalo.

²⁸Linate yauti mate ugele o-o amo wenena yama oiya amalekati ya ugele

ámalo. Ugele ámoti, lono lalo neta yako auma witi olalo. Eti oti ya wenena ma ka keina ukanido minagetoma ya ani olu faka loto neta ma giminumo ya olunune, loti lonowa lalo neta inanimu adikafo ya auma witi olalo.

²⁹ Ka nosámami wetiguti lomámaneyo. Ka laloko wenena olu auma wi gedenami ka u efe lenami ka yako loti ya kolinawamo wenena nasafili o gedenaiye, loti aya ka yako wetiguti lomaneyo. ³⁰ Ido Goti ya efili gedenami kamena nabalo yamu koliti amo wenenala ona minone, loti kolinawae, loto Ouna Felegaga ya ainala yaidana oto oudi-lutigu mele gedami we ya siyamuluna olu keina koli edámalo. ³¹ Seti-muludigu ekefa imo mona, ido seti kala-kala limo mona, ido koti fudimo mona, ido kai-kai melamo mona, ido kamani kiyamo mona muki, ido nosámami mona muki yaki kiliyatigu yauti fulo faiga italo. ³² Fulo faiga iti ya Goti wenenala muki olu lalo o gedeti, seti-muludigu koliti lifimani kilili o gedalo. Gotikafo Kilisto lulau mino edeto linate lifimatina kilili o gedami yamaidana oti linate ya wenenatina lifimani kilili o gedalo.

Mona nosámami fulitoto Goti monala ege melenumo ka

5 Etito Goti nomilipala siya-muluna gimami wenenama minanako, yamu amo monalalo ege meletiko moni minalo. ² Eti oti moniti ya Kilisto siya-muluna lomami yamaidana oti setimuludi gimi-gimi omo uti moinalo. Amo yamo siya-muluna lumuto ya Goti yokila ki umamo neta ladanuwa imo yaidana oto aimola ukana umaima ya lamomu umami ne. Eti o ledami ya linate ayaidana oti seti-muludi ya gimi-gimi omo uti moinalo.

³ Etiti moniti ya kopa olu onamo mona ido fuma wiyami mona muki ido ko

lalo-talo melenawamo mona ya linate minagu ya oloto pitenaiye, loti monawa yamu ka kefo efemaki ádalo. Linate ya felegaga wenena minama nenako, yamu ufe lenami mona yako melalo. ⁴ Ido ukanido kolamo kati, ido fa kati alikani kati yaki muki ya linate minagu ufe ádainako, yamu yaidana ka ya ádalo. E'e, siyane, lalole, loti nasafili ka yako loti moinalo. ⁵ Aya yamu ya eti loti koli gedoti kolama ne: Kopa olu onoono amo wenenati, ido seni-muluni fuma wiyami wenenati, ido neta-mata maki maki olunumolae, loti, netawa ya koli umuti kouba-naba o edamo wenenati, yaidana wenena muki ya u Gotite Kilistote kiyaba we wekudi kiyaba o ledamo ebanigu yau eba ma olámenagilae, loti moda koli gedoti kolamo ne.

⁶ Aya mona yamu ya ka koliti kolámoti amo wenenadoka ya Goti siya kala-kala limo ka moda oloto pi gimainako, yamu wenena mate fa ka logiminawamo ya kote witenawae, loti ya kolato kula ámaneyo. ⁷⁻⁸ Linate komu ya sinidimo wenenala minomo idamoma nefa, oiya Wekola lulau mino edeti ya lamena wenenala minanako, koliti kolámoti amo wenenawadoka ekelámoti, lamena nomilipala mona meletiko moinalo. ⁹ Moda kolafe? Mona lalo ido efe limo mona, ido mona ona kula muki ya lamena yakafo kulawa olu oloto pipi o minami ne. ¹⁰ Etiti moniti ya neta enune, lotima ya Wekola omunalo lalo enami nefe, ido nosámenami ne? loti kolife lotiko ya eti alo.

¹¹⁻¹² Eti oti ya sinidimo mona, kula oloto piyámami monalo ya koina wiyámalo. Amo yate falukuti mele minamo mona faifa wetata enumo ya ukadelo kolinumoma nenako, yamu olu lamedo o gedalo. ¹³ Eti o gedenumo neta-mata ya lamenakafo netawa monala kula olu oloto pi edenami ne. Ido monawa oloto

enami neta ya u eikawa wito lamedo minenami ne. ¹⁴Yamu ya eti lonimo, Linate oku onamo wenena ya neidalo. Folaguti neidato ya Kilisto olu lamena o gedenagoliye, loto lo-lo onimo ne.

¹⁵Yamu linate ya koti moinalo. Ka maninigu minámami wenena yaidana oti moinámoti, ka luti-katigu nemo wenenaida mona meleti moni minalo. ¹⁶Oiya ama ya kamena nosámamima nako, loti kamenatina ya fa fulámoti, Goti kanulalo koti moinalo. ¹⁷Etiti ya ka kolámamo wenena yaidana oti moinámalo. Wekola lalo eyami mona ya kolife loti meyalo melalo.

¹⁸Ido no noti kudu-kudu kilámalo. Yakafo ukadi-oudi-luti-kati olu kopaitenagolo ifa, ido linate oudi-luti-katigu yau Ouna mino faito gede-gede ageto minalo. ¹⁹Eti o minoti ya lokoli-fakoli enawamo ya Ounakafo olu koto gedageto, mono nema lofi mele edeti, ya Goti ka lufuwala yauti nema loti, ido inanimono nemanina loti, ya Goti ebola nema loti ya wetiguti yako ádalo. Oudi-luti-katigu muki ya nema loti Wekola loumalo. ²⁰Eti oti ya kamena-kamena neta-mata muki yamu siyane, lalole, loti Wekolate Yesu Kilisto kuliyalo ya Metefo Goti loumalo.

We wena kanina

²¹Kilisto ya Wekolate ne, loti kuliya olu faka loti, Goti wenenala muki kiyanido ya minalo.

²²Linate wenaipa ya Wekola kiyanalo minamo yamaidana oti linanimoni wadibo kiyanido ya minalo. ²³Kilisto wenenala mau naba ya amo ukana minionimo wenena olu omude kami we amo ya manede nemo yamaidana oti wemomo ya olonibo-mota manini ya minae. ²⁴Yamu Kilisto wenenala mau naba ya amo welalo golodamo yamaidana oti linate wenaipa ya

wadibo ka lenawamo muki ya koliti golodalo.

²⁵Ido linate wemomo ya olodige-mota setimuludi gimalo. Kilistokafo wenenala mau naba ya siya-muluna lumuto, lamomu kolito oto meleto imo mona ya fulito folami yamaidana oti linate wemomo yate olodige-mota ya seti-muludi gimalo. ²⁶Amo folami, ya wenenala mau naba ya kala yakafo noku wito olu mo lo ledeto felegaga o ledenae, loto folaiye. ²⁷Eti o ledami, ya luteu subulafe, ido kislupafe yaidanaamaidana neta ma minámageto minoto, mo loto felegaga wenenala minogeto olu lamena o ledeto ya ko meloneto nanimo wenenane minenawae, loto eti o ledami ne.

²⁸Ido ayaidana oti linate wemomo ya linanimo ukadimu kolamo yamaidana oti olodige-mota ya seti-muludi gimalo. Olonafo siya-muluna umami we yakafo aimola ukana-lula-kala yaki lakoina siya-muluna umu minaiye. ²⁹⁻³⁰We ma aimola ukana koli nosámami umunami we ma minámaiye. E'e, muki ya ukani wela-neta umuti, kiyaba lalo otiko minae. Kilisto wenenala mau naba ya amo ukana kofala-ana-kiyana minanako, amokafo kiyaba lalo o gedetoko minami yamaidana oti wemomo muki ya inanimono ukani kiyaba lalo otiko minae. ³¹Etito ya eti limo,

Yamu wemomo yate onibo menibo fulo gedeiti olonibodo ekelamo, lele ya ukani u lawoko oti minenawaiye, loto ka mono lufuwau (*Stt 2:24*) ya nemo ne.

³²Falukami kawa ya ka naba ona kula nefa, ido namo ya Kilisto yaki ido wenenala mau naba yakimu kolito lowe. ³³Ido linate wemomo muki yaki linanimono ukadi-luti-katimu kolamo yamaidana oti olodige-mota ya seti-muludi gimalo. Ido wenaipa linate ya wadige-mota kulini olu faka lalo.

Onige menige nomilipani kanina

6 Ena linate nomilipa ya otige metige wenido golodamo mona ya efe limo mona ne, loti Wekola lulau mino edeti wenido golodalo. ²⁻³Aya yamu ya eti limo,

Otibo metibo kulini olu faka lalo, loto, ido ayalo ya ka ma eti limo,

Eti enawamo ya mikaleka ama ya mino koliti kamena fana minomo dinawae,

loto ka mono lufuwau (*Kis 20:12, Lo 5:16*) nemo ka, ya lo melami kalo, ayalo ka ma mene oto lo mele lomami kawa komu ka ya ne.

⁴Ido linate menibo-mota yate nomilipatina seni kala-kala lenami mona mele gimámoti, Wekola kala efe loti auma witi kanido meleti api gilibiti, kiyaba lalo o gedetiko minalo.

Kouba-naba wenena ido wenabanina kanina

⁵Ena linate kouba-naba wenena ya Kilisto welalo golodamo yamu luti-kati lawoko meleti koli koliti ukadi ololo oti mikaleka wenabatina wenido golodalo.

⁶Eti oti ya wenena omunido lonowa ologeto leye lalo melenawae, loti olámalo. Kilisto kouba-nabala we minone, loti luti-kati kokatoti Goti lalo kolami monalo mele oluti walo. ⁷Eti oti ya setimuludigu lalo koliti auma witi kouba-naba o gedeti enawamo ya moda wenena yamu koliti olámalo. Wekolamu koliti ya olalo. ⁸Etiti olunawamo ya moda eti loti koli minae: Mate nelalo minoti kouba-naba lono olamo wene-nafe, ido ma faifa minamo wenenafe, mukite mona lalo efe loto melonido ayalo Wekoladokati lifima olu itibito olunagolone, loti koli minae.

⁹Ena linate wenabanina moda ayaidana mona mele gedalo. Amoki linateki lakoina Wekolatina kosinau

nemo ya wenena iya meletoto eika wiyámami wema ne, loti koli minama nenako, loti olu ya ama oti logimámalo.

Mono lowa-fina ka

¹⁰Ena ka ma lawoko ama ya eti loto wi fuli lenagolowe. Kolalo. Linate Wekola lulau mino edato ido amo aumala naba-naba mino gedaito agu yau auma witi minalo. ¹¹Eti o minamo ya kamade kiki imo we Satanikafo ika o ledenae, loto kote wi-wi imo monala o fedage-toma, ya auma wito minenune, loti Gotidokati kiya-lawe kefa-nafa muki ya oluti minalo.

¹²Moda kolafe? Lamo lowa-fina fiyonimo ya mikaleka wenenaki fiyámone. E'e, kosinau Satani enisolela nosa naba ámamo kimiwela muki yaki fito, wenabani yaki fito, kulinigi weni yaki fito, sinidimo mona ama mika negu-negu kiyabani we yaki fito, yaleka wekiko fiyonima ne. ¹³Yamu ya nosámami we fi lofenawamo kamenawalo ya itibito fi ginito lowa-fina fi fulito auma wito minenune, loti Gotidokati kiya-lawe kefa-nafa muki ya oluti minalo.

¹⁴Eti o minenawamo ya etiti auma witi minalo: Ka ona kula yakafo kime yaidana ageto ya oluti wiyalo. Ido efe limo mona yakafo ikite lawela yaidana ageto ya oluti wiyalo. ¹⁵Ido kala kuwa you amene ka olufe lo ledami yakafo kiyadelo neta yaidana ageto ya oluti wiyalo. ¹⁶Ido koli kikitonimo mona yakafo lawe yaidana ageto ya kamena-kamena olu faka loti olu minalo. Eti ato ya nosámami aboga yo limo ilela muki ya ukanidoti keletageto ya efinaiye. ¹⁷Ido olu omude kami yakafo manede lawe yaidana ageto ya olu moufalo. Ido Goti kala yakafo Ounadokati emi fana yaidana ageto yaki olu minalo.

¹⁸Eti oti ya leda lunaga kamena-kamena Ouna lulau mino edeti mono ka mona-mona loti neta-mata muki yamu

Goti loumutiko minalo. Etiti loumamo yamu ya ko kopaitámoti auma witi kiyaba o-o minoti felegaga wenenala muki yamu koliti ya loumutiko minalo.

¹⁹Ido namo yaki lakoina loumu nedalo. Eti ato ka wenelo mele nedageto ya kala kuwa lalo falukami kala ya wenena kolife lenawae, loto koli kolámoto lo oloto melenaiye, loti namomu loumalo. ²⁰Aya lonodo ya nilifi melaito olomo yamu nela wi nedamo minowe. Eti o nedamo minofa, koli kolámoto kane kune logimo, loto lonowa nomaima nenako, loto auma wito logiminae, loto kolomo yamu linate namomu koliti Goti ayaidana oti loumalo.

Onowaleka ka

²¹Ena oto melete o minomo monane ya kolinawae, loto mono wenenate

Wekola lulau mino edeto mono kouba-naba lono olu-olu imo we Tikikusikafo oto ya monane muki ya logiminagoliye. ²²Logimageto, ya oto melete onimo monate kolato ya seti-muludi olu aila wi gedenaiye, loto linatedoka ilifoneto ya auwa aiye.

²³Ena Metefo Gotidokati, ido Wekolate Yesu Kilstodokati ya you amene mona linate mono wenenedoka mino gedeto ido koli kikito umamo mona yaki seti-muludi gimi-gimi o minamo mona yaki ya mino gedenaiye.

²⁴Linate Wekolate Yesu Kilsto seti-muludi ona kula minowa-minowa oti umumo wamo wenena muki ya nasafili mona moda mino gedenaiye. Modae.

Filipai

Polokafo mono wenena Filipai numudo minamo ya lufuwa wi fulu gedami ka

Komu Ka

Polokafo nelau minaido ya lufuwa ama wito, mono wenena Filipai numudo minamo ya fulu gedami ne. Filipai numuna meya ido Tesalonaika numuna meya ya Masedonia ebau ya ne. Komu, Polo Yesu lonodo monimo wimo kamenalo, ya Filipai numudo kamena maleka-maleka ya wimo, kana uto Yesu kala kuwa lo oloto melaito, ya wenena maleka seni-muluni olu eleyapa witi Yesu koli kikito umamo ne. Ido aiga ya itibito uto mono wenenawa koli kikinina olu auma wi gedami ne. (Aposolo 16:12-40, 20:1-6)

Etito ya siya-muluna naba-naba gimaito, ido wenenawa yaki seni-muluni naba-naba umuti, ya kamena-kamena kifana, neta-mata olu mau witi, ana olu faka lenune, loti fulu edae. (Filipai 4:14-16) Ido nelau minami kame-nawalo ya ayaidana oti eti o edenune, loti Efaoloditusi anau melato, oluto monimo uto Polo umaito, olami yamu lufuwa amau ya netawa fulu nedamo ya moda olowe, siyane, lalole, loto wi fulu gedami ne. (Filipai 4:18) Lufuwa ama wiyami kamenalo ya nelau minami nefa, ido alikani imo yaidana oti wenenawa yaki keina ma kolafa, ido Yesu yamu koliti ya kamena-kamena alikani otiko minalo, loto logimami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, linate Kilisto Yesu lulau mino edamo felegaga wenena Filipai numudo minamo, ya linateki, mono kiya-batina weki, ido mono lono olu-olu amo wenena muki yaki ya lamo Polote Timotite Kilisto Yesu kouba-nabala lono

olomi we ya lufuwa ama wi fulu gedoiye. Eyalo.

²Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilstodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Polokafo wenenawa yamu kolito Goti loumu-umu imo ka

³Namo ya linate kane ki gimomo kamena-kamena ya siyane, lalole, loto Gotine loumu-umu o minowe. ⁴⁻⁵Linate kawa kuwa lalo kana apito koliti koli kikitamo kamenalo yaloti ya moda ade olu faka loti, mono lonowa lakoina olumo uti uti, oiya ama yaki ayaidana otiko minamo, yamu kamena-kamena linate muki yamu kolito Metefo adi olu faka lenami ka loumu-umu omo kamena muki ya moda sene-mulune alikani otoko minoto, eti loto loumu-umu o minowe. ⁶Ido lono lalo oudi-lutigu apito olami we yakafa olumo uto uto, Kilisto Yesu kamenalalo ya moda olu fuli lenami ne, loto auma wito kolomo yamu lalo kolitoko loumu-umu o minowe.

⁷Eti loto linatemu kolomo ya moda efe loto kolomo ne. Moda kolafe? Namu ya nelalo minodo, ido kawa kuwa lalo olu faka loto auma wito lo oloto melodo, ayalo ya nasafilila olomo mona ya linate muki lakoina olamoma nenako, yamu linate ya oune-lune-kaneu ya mino nedamo ne. ⁸Yamu kolalo. Kilisto Yesu siya-mulunau mino edeto linatemu auma wito kolomo monane ya Gotikafo moda kolami ne.

⁹Ido linatemu kolito loumu-umu o minomo ka ama ya logiminagolowe. Kolalo. Linate kolife-fe loti koli fuli lamo monatina yakafa seti-muludi gimimiamo monatina olufe-fe lo gedageto, ya naba-naba dimo unaiye, loto, ¹⁰ido etito ya Kilisto kamenalalo ya monatina mo lotoko minoti, lifima ka ma minamageto

minenune, loti mona ailo-ailo kepa mele umuti, ya mona lalo yako melenawamo ne, loto, ¹¹ido eti o-o minamo linate ya Yesu Kilistokafo oudi-luti-katigu yau efe limo mona kulawa ya leki faito fuli loitami yamu wenena muki yate Goti kuliya olu faka loti ebola lotiko mine-nawae, loto linatemu kolito loumu-umu o minowe.

Polo nela wi edamo yakafo kawa kuwa lalo kanula wiyami ka

¹²Ena mono wenenane-motao, ka ama kolife lenawae, loto logiminagolowe. Kolalo. Namu amalo kaila fi nedamo mona yakafo kawa kuwa lalo kanula kuwami ma minámaiye. E'e, kaila fi nedamo yamu ya kawa moda upatoto wiye. ¹³Etito ya wenena amau wekudini numuna naba kiyaba o-o amo kimiwela muki, ido wenena liliga muki neyeti, ya Kilisto yamu nela wi edamo ne, loti kolife lo minae. ¹⁴Ido Wekola lulau mino edeti mono kolamo wenenate muki yaki nela wi nedamo kawa koliti, ya seni-muluni olu auma witi oto dito koli kolá-moti, Goti kala auma witi lo oloto mele minae.

¹⁵Ena liliga yate kamo olu fulu nedenate, ido namo olu fulu kedenafe, loti inanimu kulini yamu koliti ya Kilisto kala kuwa lo oloto melafa, ido liligate luni lalo meleti lo-lo o minae. ¹⁶Wewa ya namokafo kawa kuwa lalo olu faka lenamo lonowa yamu amalo minami ne, loti koliti, ya seni-muluni numuti kawa kuwa lo oloto melafa, ¹⁷ido liligate inanimu ukani-kulini olu faka lenune, loti Kilisto kala kuwa lo oloto melamo ne. Etiti lo oloto melamo mona ya efe loti melámae. Eti amo mona yakafo nelau minogu ya keina ma mene oto mele edenuwe, loti kani kiti ya kawa kuwa lo minae. ¹⁸Yamu nedi-nedi enune? Mona ailo-ailo melamo wenenawa malekate suki mona meleti kawa kuwa lo oloto

melafa, ido malekate mona ona kula meleti lo oloto melamo, ya lelewai Kilisto kala kuwa lo oloto melamoma nenako, yamu moda lalo kolowe.

Ido oto dito lalo kolitoko mine-nagolowe. ¹⁹Moda kolafe? Linate yate namomu koliti Metefo loumu-umu o minamo yakafo, ido Yesu Kilisto Ouna nomami yakafo, ane olu faka lagetoto ya keinawa ama kolodo yati moda olu omune kenami ne, loto kolomo, yamu oto dito lalo kolitoko mine-nagolowe. ²⁰Aya yamu kolalo. Namu ya neta mamu ukanelo kolinamo neta ma minámenagoliye. E'e, namu ya adeinati moda auma naba-naba wito, ukanelune-kaneru yau Kilisto olu faka lo edemo uto uto, oiya ama yaki ayaidana oto omune kofawa minenamofe, ido fulunamofe, mona lelewa yamo Kilisto olu faka lo edemo unagoliye, loto auma wito kolito kiyaba o-o minowe.

²¹Omune kofawa minomo ya neta neta ne? Moda Kilisto yako ne, loto kolowe. Ido fulunamo ya oto dito lalo neta ona fede numunami ne, loto kolowe. ²²Etito nefa, ido ama ukaneki faifa minenamo ya lonone kulawa olu oloto pi nedenami ne. Yamu nedi-nedi enamo ne? Yama kolife ádowe. ²³Kanu lele yakafo ika yaleka-waka o nedaiye. Uto Kilistoki lakoina minenamo ya neta ma muki olu fulu edeto lalo neta ona ma nenako, yamu eti enae, loto auma wito kolomo nefa, ²⁴ido ukaneki amau faifa minoto, linate adi olu faka lenamo ya moda lonone ona kula ne.

²⁵Aya yamu auma wito kolife lomoma nenako, yamu faifa minenae, loto kolito, ido linate muki yaki lakoina minenamo yakafo koli kikitina olu alikani oto auma wi edenaiye, loto koli gedo minowe. ²⁶Etito ya linateki kofa lakoina minenamo yamu linate ya namomu koliti Kilisto Yesu lulau mino edeti kuliya olu faka lenawamo mona ya dimo unaiye.

**Keina fede lomaigu yau auma
wito minenumo ka**

²⁷Ena komu kana neta lawoko ya linate oti meleti enawamo monatina muki ya efe loti Kilisto kala kuwa lalo api gilibami mona yako melalo. Eti enawamo ya moda namo oto geyenafe, ido faiga minoto kati kuti kolinafe, ya moda oudi-luti lawoko meleti auma witi nedo minamo ka, ido kati lawoko kiti kawa kuwa lalo koli kikitonimo lono ya lafa loti auma witi olu-olu o minamo ka, ²⁸ido kuwotibo kolinina ma kolámamo ka ya kolinagolowe. Aya monatina ya kuwotibo eyeti, ya inanimu u kopa unawamo mona ido linate olu omudi kenami mona ya moda oloto pi gimageto kolife loti kolinagilae. Aya mona ya Gotidokati olunagilae.

²⁹Moda kolafe? Gotikafo Kilisto yamu kolito linate faifa gimami neta ya koli kikito umamo mona yako minámaiye. E'e, linate amomu kolamo yamu kaila fi gedado ya keina kolamo mona yaki gimami ne. ³⁰Aya keina kolonimo monawa ya namodoka naba-naba fede nomami yama komu eyama ne. Ido oiya yaki fede nomami ka ya moda koli minae. Aya monawa mele nomama ya ayaidana oto linatedoka oiya keina naba-naba fede gimaiye.

**Kilisto ege melete ukade
oto lumuto wenenateki lute
lawoko melenumo ka**

2Etito ya Kilisto lulau mino edonimo yamu sete-mulude olu auma wi ledami ya nenako, ido siya-muluna lomami yakafo sete-mulude olu aila wi ledami ya nenako, ido Ouna mino ledaito amoki lakoina moni minonimo ya nenako, ido muludeu kolito wenena olu you lo gede minonimo ya nenako, ²yamu ya linate kati lawoko kiti, oudi-luti-kati lawoko meleti, seti-

muludi gimi-gimi amo mona lawoko melenawamo, ya namo lalo kolinamo mona ya naba-naba umunuwe, loti eti alo, loto kati oluto logimowe.

³Oti meleti enawamo ya linanimomuko koliti monatina ma melámalo. Ido linanimu ukadi olu faka lenuwe, loti monatina ya ma melámalo. E'e, linanimu ukadi oto lumuti ya wenena ma muki kiyanido we minenune, loti kati kife loti kolalo. ⁴Linanimu netatina yamuko kolámalo. E'e, wenena ma netanina yaki koti kiyaba lalo o gedalo.

⁵Kilisto Yesu lula-kalau kolami yamaidana oti linate luti-katigu ya kolalo.

⁶Amo ya Goti ona kula minaifa, ido Goti yaidana oto minenami mona ya auma wito olu kiki lenae, loto kolámaiye.

⁷E'e, aimola monala fulitito, koubanaba we ona kula buluto, wenena yaidana oto oloto piyaito, ⁸ya wenena yate eyamo, ya fa mikaleka wenena lalimo yaidana oto ne, loti eyae.

Amo ya ukana oto lumuto, Goti welalo meyalo melete fulunae, loto imo yako minámaiye.

Yá yofolo fulunae, loto welalo melami ne.

⁹Eti imo yamu Gotikafo olu akaiya edeto, amo kuliya yakafo wenena kulini, neta-mata kuliya, muki olu fulo gedeto oto dito minenami kuliya ya umami ne.

¹⁰Eti o edami, ya moda Yesu kuliyalo ya wenena, neta-mata, muki kosinauka minamo, mikaleka minamo, mika feumauka minamo yate kiyani umola fiti, ¹¹wenikafo ya Yesu Kilisto ya Wekola ne, loti lo oloto melenawamo yamo Melafo Goti lamenala kuliya olu faka lo akaiya itenawae, loto eti o edami ne.

**Mikaleka wenena minagu ya
lamena mona melenumo ka**

¹²Etito ya linate sene-mulune gimomo wenenane-motao, linate adeinati

ka koliti meyalo melemo idamo yamaidana oti oiya amaleka yaki linanimotina olu omudi kami lono olamo, ya moda kolija koliti ukadi ololo oti olumo idalo. Etito komu namo linateki lakoina minonido yamaidana otiko meyalo melalo, loto ádowe. E'e, oiya ama faiga minomo kamenalo ya moda oto diti lonowa olumo idalo. ¹³Moda kolafe? Gotikafo lutigu lonola olami, ya moda aimola lalo kolinami mona ya linate melenune, loti kolinawamo, ido ayaloti monawa efe lotiko meyalo melenawamo ya lutigu lonowa olu-olu o minainako, yamu meyalo meleti olu omudi kami lonowa ya olumo idalo.

¹⁴Linate oti meleti enawamo monatina muki melenawamo, ya lukafa-mesafa oti moila fiyamo mona ma melámalo. ¹⁵⁻¹⁶Etiti ya linatedoka ka ma minámageto minoti ya moda mo lotiko minenawamo ne. Eti o minenawamo, ya koinatibo mikaleka wenena kopa-napa tekaemakae loti moinamo wenena minagu yau Goti nomilipala oudi-lutigu ka ma minámageto minenawamo ne. Aya wenena minagu yau linate omude olu kofawa o ledami ka olu kiki loti lo oloto gimigimi o minenuwe, loti mika lamena o edami neta yamaidana oti lamena o gede-gede o minae. Eti o-o amo yamu namo lonowa auma wito olu-olu omo idomo ya u fa neta ámami ne, loto kolito, ya Kilisto kamenalalo ya linatemu kolito alikani naba-naba enagolowe.

¹⁷Ena linate koli kikito umuti ya yokila ki umamo yamaidana oti mono lono olado, yalo ya mene oto wenena ama yate nofo folato wanune no waini yaidana oto leikagetoma, ya moda lalo kolito linateki lakoina alikani o mine-nagolowe. ¹⁸Ido linate yaki ayaidana oti lalo koliti namoki lakoina alikani oti minalo.

Timoti kala

¹⁹Etito nefa, ido namo ya linate katina kolito lalo kolinae, loto kamena kefo ma minoto Timoti ya linatedoka ilifi meleanae, loto kolito, ya Wekola Yesu lulau mino edeto kiyaba o minowe. ²⁰Moda kolafe? Aya we yakafo linatemu kolito kiyaba o gedena, loto oto dito kolami yaidana we ma namodoka mino nedámaiye. ²¹Ailo wenena muki ya Yesu Kilisto netala yamu kolámoti, inanimonetanina yamuko auma witi koli-koli o o minamo ne. ²²Eti o minafa, ido aya we monala ya we ma nalafote melafote lakoina lono olu-olu ami we yamaidana oto, amo ya namote lakoina kawa kuwa lalo lonowa olu minomi mona ya linate moda koli minae. ²³Yamu ya namodoka neta ma fede numunami ya kolife lenamo kamenalo, ayalo ya linatedoka ilifi melenae, loto kolowe. ²⁴Ido nanimo yaki aiga kefola enamo ne, loto Wekola lulau mino edeto koli kikitoto minowe.

Epafoloditusi kala

²⁵Ido oiya eti-mati ya mono koinatefo Epafoloditusi ya linatedoka itibito ilifi melenae, loto auma wito kolowe. Amo ya namoki lakoina mono lono olomi we, ido mono ka kuwolafo fina fi umomi we ya linate yate namodoka ilifi melato, amokafo keina kolodo ya ane olu faka loto minami we ne. ²⁶Amo ya neta kilami ka ya linate moda kolitamone, loto kolainako, yamu linate amomu kati lapa kitenawae, loto linate muki yamu mulunau naba-naba koli minaiye. ²⁷Aya yamu kolalo. Amo ya neta naba-naba ona kilito, fulunae, loto ifa, ido Gotikafo amo milumala kolami yako minámaiye. Namoki keina naba-naba oto dito kolite-naiye, loto namo milumane yaki lakoina kolito, olu faka lo edami ne.

²⁸Aya yamu ya linate kofa eyeti alikani ato, ido namo keinane you

lenaiye, loto oiya ama linatedoka ilifi melowe, loto oto dito kolowe. ²⁹Yamu linate Wekola lulau mino edeti alikani naba-naba oti amoki koina wiyalo. Ido yaidana wenena ya kulini olu faka lalo. ³⁰Moda kolafe? Amo ya linate ane olu faka lo-lo amo lononina ogofuti olámotena-wae, loto aya lono olu fuli lenae, loto omuna kofawa minenami mona ya olu kiki ádotu, Kilisto lonola yamu kolito ya moda fululaigami ne.

Polokafo Kilisto Yesu monala yamuko kolami ka

3Ena mono wenenane-motao, ka ama mene oto logiminagolowe. Kolalo. Linate Wekola lulau mino edeti alikani oti minalo. Namu ka komu logimomo ya kofa ayaidana oto logiminamo ya kolomo keina ámaiye. Ido linate ya kawa kolinawamo yakafo ani olu faka lenami ne.

²Kula fadena yaidana oti mona melamo wenena, lono wenena nosámamo, Goti ainala ukadeu minenaiye, loti ukani fuko-nako amo wenena yamu koliti ya koti moinalo. ³Moda kolafe? Lalimo ya Goti Ounakafo auma wi ledageto mono lono olonimo wenena, Kilisto Yesu yamu kolito kuliya olu faka lonimo wenena, mikaleka monate yamu koli kiki ádonimo wenena, ya Goti ainala ona kula mino ledami wenena ya minone.

⁴Eti o minoba, ido nanimo mikaleka monane yamu koli kikitena, loto kolomo neko, faifa eti ogi ne. Wenena mate mikaleka monanina yamu koli kikitenuwe, loti kolinawamo, ya moda namo monane yakafo amo monanina ya olu fulu edami ne. ⁵Namu oloto piyoneto ya fo kamena eiti (8) ya utaito, Goti ainala ukaneu fuko nedamo ne. Ido Isilaeli wenena yauti oloto piyomo ne. Ido Benisamini ufa fiyaigu yauti ya minowe. Ido aunefo-kolofane muki ya

Hibulu wenena minanako, ya namo Hibulu we ona kula ya minowe. Ido ka lo mele ledami ya auma wito kolito Falisi we ya minowe. ⁶Ido mono lono ya auma wito olunae, loto komu Kilisto mono wenenala kaila fi gede-gede omo we ya minowe. Ido Gotikafo monaka efe limo we minane, loto lo nedenaie, loto ka lo mele ledami ya mama oto meyalo melomo, ya namodoka ka ma minámaito minomo ne.

⁷Eti omo we ya minofa, ido aya mona-ana yakafo olu lalo o nedename mona ma nefe? E'e, Kilisto yamu kolito ya aya monawa ya fa neta, olu nosámami o nedename neta ne, loto kane kife loto kolowe. ⁸Ena yako minámaiye. Wekolane Kilisto Yesuki koina winamo ya neta naba-naba ona kula ma nenako, yamu neta ma muki ya fa neta, olu nosámami o nedename neta ne, loto kane kife loto kolowe. Kilisto yako olunamo ne, loto amomu kolito netane-matane muki ya moda mene umuto, fa neta, moita netaidana oto ne, loto kane kife loto kolowe. ⁹Etito amo lulau mino ede kolito, ya nanimo efe limo monane, ka lo mele ledami mona ege melenadoka yati olunamo mona ya ma minámaiye. E'e, Kilisto koli kikito umomo yamu monaka efe limo we minane, loto lo nedename mona, ya Gotidokati nemo mona, koli kikitonimo yamu monatina efe limo wenena minae, loto lo ledenami mona, aya yako olunamo ne, loto kolowe.

¹⁰Etito ya amoki koina wito, ido fo-laiguti neidami aumala ya kolito, ido keina kolami yaki enu wito lakoina kolito, ya amo folami yamaidana oto fulunamo, ¹¹ya etito fulunaguti nedinamo mona yaki moda ogofuto olunamo ne, loto aya mona yamu kolito, ya komu monane-anane muki ya fa neta, moita netaidana oto ne, loto mene umowe.

¹²Ena oiya eti-mati ya moda olu-towe, loto ádowe. Ido moda olufe-fe lo

nedetami ne, loto yaki ma ádowe. E'e, Kilisto Yesukafo aya monawa olunane, loto olu kiki lo nedami yamu nanimo yaki olu kiki lenae, loto aumafofo loto ege melemo wowe.

¹³ Mono wenenane-motao, nanimo oiya moda olu kiki lotowe, loto ádowe. E'e, mona lawoko yako melowe. Neta-mata komu nemo ya kane ki umámoto, aiga o fedenami neta yamuko kolito ya aumafofo loto monimo uto uto, ¹⁴ Kilisto Yesu lulau mino edomo ya Gotikafo akaiya ido, loto lune fito le fi nedami neta ya olunae, loto aumafofo loto ege melemo wowe.

¹⁵ Etito lalimo monoku gedonimo wenena ya aya kate kife loto kolokele. Ido kati ailo ma kinawamo, ya Gotikafo aya yaki olu oloto pi giminagoliye.

¹⁶ Etito nefa, ido kate kife loto kolitonimo monalo ya moda meyalo meletoko moinokele.

¹⁷ Aiyo, mono wenenane-motao, namo monane melomo ya linate oudi-luti-kati lawoko meleti nege melalo. Eti enawamo ya wenena lamo yamaidana oti moinamo wenena yaki geyefe loti geyalo. ¹⁸ Moda kolafe? Namu adeinati logimi-gimi omo ka ya oiya ama yaki kufu oto kofa logiminagolowe. Kolalo. Wenena mukite Kilisto yá yofola kuwolafo monala meyalo meleti moinae. ¹⁹ Aya wenena ya moda fuluti u kopa unawamo ne. Inanimoni seni kofumawa ya gotinina ya ne. Ido ukanido kolinawamo monani yakafo kulite olu faka lenami neta ne, loti lalo koliti, mikaleka neta yamuko kani ki umamo ne, loto kolito ya kufu o gedowe.

²⁰ Eti o minafa, ido lalimo ya kosinau wenena minonimo, ya ayalekati olu omude kami we Wekola Yesu Kilisto itibito enaiye, loto kiyaba o ede-ede o minone. ²¹ Amokafo lamo mikaleka ukade, lumuto nemo neta ya moda aimola ukana lamena imo yaidana bulu

ledenami ne. Aya aumala mino edami yako minámaiye. E'e, neta-mata muki olu aimoladoka oto olu afima edenami aumala yaki mino edami, ya aya aumala yakafo lamo ukade olu aimolaidana bulu ledenami ne.

Lute lawoko meletu alikani oto kate kife lenumo ka

4 Etito ya linate sene-mulune gimomo wenena, linatemu auma wito kolomo wenena, linate kokamune minamo wenena, linatemu kolito alikani o minomo wenena, sene-mulune gimomo mono wenenane-motao, linate etiti Wekola lulau mino edeti aumafofo loti nedi minalo.

² Ena wena Yuwodiata ido Sintikete, linate lele ya Wekola lulau mino edeti moila ka fulititi luti lawoko melailo, loto kati oluto ka auma wito logimowe.

³ Ido namoki lakoina lono olanimo we ona kula, kamo yaki wenawa lele ani olu faka lo gedo. Aya wenawa lele yate komu kawa kuwa lalo lonowa ya namoki lakoina aumafofo loto olonimo ne. Aya kamenalo ya Kilemeniki, ido lono koinanefo ma muki kulini ya omude kofawa minowa-minowa oto minenamo wenena kulite lufuwa witami bukuku yau moda lufuwa wi melami nemo wenena yaki, aya mono lonowa ya lamoki lakoina olu-olu onimo ne.

⁴ Kamena-kamena ya Wekola lulau mino edeti alikani otiko minalo. Ya kofa logiminagolowe. Alikani otiko minalo.

⁵ You loti meleti moinamo monatina ya wenena muki kolinawae, loti aya mona meletiko minalo. Wekola moda adu ne. ⁶ Neta-mata yaidana-amaidana yamu kati lapa kiyámoti, ka ma muki ya Goti anau meleti, siyane, lalole, loti neta-mata muki yamu lo oloto meleti loumu-umu otiko minalo. ⁷ Eti enawamo ya Goti you amene monala naba-naba, kolife lenumo monate olu fulu edeto

akaiya dito nemo monala yakafo Kilisto Yesu lulau mino edamo yamu luti-kati kiyaba o gede-gede o minenami ne.

⁸Ena mono wenenane-motao, ka la-woke ma logiminagolowe. Kolalo. Mona ona kula nemo mona, olu faka lo ledenami mona, efe limo mona, mo loto nemo mona, omona biyane nemo mona, kuliya lalo nemo mona, mona lalo ona ma minenami mona, ido ebola lenumo mona ma minenami, aya monawa muki ya kati ki umuti metoliti kolalo. ⁹Ido api gilibomo mona ya olu kiki loti koliti, ido nanimo mona melomo ya moda eyeti ido koliti amo, aya monawa ya melalo. Eti enawamo ya you amene aboga Goti ya moda mino gedenami ne.

Filipai wenena yate Polo ana olu faka lamo ka

¹⁰Ena oiya ama ya linate kofa namomu koliti ane olu faka lamo yamu Wekola lulau mino edeto alikani naba-naba oto minowe. Ido komu yaki moda namomu kolafa, ido ane olu faka lenawamo kanu ma minámaiye, loto koli minowe. ¹¹Etito nefa, ido neta mamu kolowe, loto ádowe. E'e, neta yaidana-amaidana fede nomaido, ya faifa sene-muluneu lalo kolomo mona yako melenamo ne, loto kane kife loto kolitoto ogofuto minowe. ¹²Lumuto minomo kamenalo ya moda ogofuto lumuto mino kolowe. Ido dito minomo kamenalo ya faifa dito mino kolowe. Neta-mata mona-mona fede nomami ya kadunamu folofe, ido neta naba nofe, ido netamata ko nofe, ido neta mamu kolofe? Netawa yaidana-amaidana fede nomaido, ya moda sene-muluneu lalo kolomo mona olu oloto pito melenamo ne, loto kane kife loto kolitoto ogofuto minowe. ¹³Olu auma wi nedami we lulau mino edomo yamu neta-mata muki ya moda ogofuto minowe.

¹⁴Etito minofa, ido keina ama kolomo, ya linate namoki lakoina koliti ane olu faka lo nedamo mona ya moda lalo mele nedae. ¹⁵Ido kawa kuwa lalo apito lo oloto gimomo kamenalo, Masedonia ebaloti womo kamenalo, ya wenena liliga eba maleka-maleka monolo mau wi-wi amo ya mono lono ani olu faka lo gedofa, amo yate itibiti namoki koina witi ane olu faka loti neta ma nomámamo ne. E'e, linate Filipai wenena yako eti o edonimo ne, loti kolife lo minae. ¹⁶Etito ya Tesalonaika numudo minomo kamenalo yaki neta mamu koloneto, ya linate kamena-kamena neta fulo nedamo ne. ¹⁷Eti lomo, ya faifa numunawamo netamu kolowe, loto ádowe. E'e, linate mono monatina kulawa ya u naba-naba dimo uto olu lalo o gedenami ne, loto aya yamu koli minowe.

¹⁸Ido oiya ama ya linate neta-mata fulo nedamo ya Epafoloditusi analoti olomoma nenako, yamu neta mamu kolámoto, moda nabanaba ko nonako, neta maleka faifa ne. Netawa fulo nedamo, ya Gotikafo kolami ya lalo imo, yokila ki umamo neta lalo ona eyami yaidana oto, ladanuwa ona kolami yaidana oto nemo neta ya ne. ¹⁹Ido namo Gotine ya neta-mata muki-muki lamenu nemo neta ko nami yakafo linate Kilisto Yesu lulau mino edamo wenena neta mamu keina kolinawamo ya adi olu faka loto olufe lo gede fuli lenagoliye.

²⁰Ena Metefo Gotite kuliya naba-naba mino edamima ya minomo dito minowaminowa oto nemo ne. Ona.

Onowaleka ka

²¹Felegaga wenena muki Kilisto Yesu lulau mino edamo ya aiyo-koiyo logimonimo ka ya linate logimi fuli lalo. Mono wenenate namoki lakoina minonimo ya aiyo-koiyo ka ya linate fulo gede minae. ²²Felegaga wenena muki yate

aiyokoiyo ka ya linate fulo gede minae.
Ido aya wenena yauti liliga Sisa numu-
nau lono olamo wenena yate moda au-
mafofo loti fulo gede minae.

²³Wekola Yesu Kilsto nasafilila ya
oudi-lutikatigu mino gedenaiye. Modae.

Kolosi

Polokafo mono wenena Kolosi numudo minamo ya lufuwa wi fulo gedami ka

Komu Ka

Polokafo nelau minaido ya lufuwa ama wito, koli kikitamo wenena Kolosi numudo minamo ya fulo gedaiye. Kolosi numuna meya ido Efesusi numuna meya ya Esia ebau ya ne. Polo aimola ya Kolosi numudo áumaifa, Efesusi numudo uto Yesu kala kuwa lalo lo oloto melaido, ya mate seni-muluni olu eleyapa witi Yesu koli kikito umae. Koli kikitamo wenenawa yauti maleka ya numuna meya adu nemoma, Kolosi, Laodisia, Hiyelapolisi, yalo ya uti kawa kuwa logimato, ya koli kikitamo wenena monolo mau wi-wi amo ya Epafalasikafo kiyaba o gedeto, api gilibi minaiye. (Aposolo 19:1, 8-10, Kolosi 1:6-7, 2:1)

Etito ya Polo nelau minami kame-nawalo ya wewa Epafalasi uto mono wenenawa kani kuni ya Polo loumaiye. (Kolosi 1:8, 4:12-13) Loumaito, ya wenenawa mono monanina yamu lalo kolaifa, ido wenena mate mono ka ailo suki loti api gilibamo, ya koli kikinina olu kopaitotenawae, loto lufuwa ama wito, Tikikusite Onesimusite gimaito, oluti Kolosi numudo uti gimami ne. (Kolosi 4:7-9) Wewa Onesimusi kala ma ya Polokafo lufuwa ma wito Filemoni fulo edami lufuwau yau katenawamo ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyō, linate felegaga wenena Kolosi numudo minoti, Kilisto lulau mino edeti koli kikito umu minamo mono wenenane-motao, namo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo kala lalo kito lonowalo ya fulo nedaito olu minomo we, ya mono wenenate Tim-

otite minoto, lufuwa ama ya wi fulo gedowe. Eyalo.

Metefo Gotidokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Polokafo wenenawa yamu kolito Goti loumu-umu imo ka

³Lamo kamena-kamena Wekolate Yesu Kilisto Melafo Goti loumuto, ya linatemu kolito siyane, lalole, loto loumu-umu o minone. ⁴⁻⁵Linate ya ka ona kula, kawa kuwa lalo ya komu koliti, ya kosinau mono mona mele gedami yamu koliti kiyaba oti minanako, Kilisto Yesu koli kikito umuti felegaga wenenala muki seti-muludi gimini minamo yamu kolito ya siyane, lalole, loto loumu-umu o minone.

⁶Kawa kuwa lalo ya mikau-mikau oloto pito upatomo uto kula limo, ya linate yaki koliti, Goti nasafilila ona kula kolife loti kolamo, ya aya kamenaloti ya kawa kuwa linatedoka moda ayaidana oto oloto pito dimo uto kula liye. ⁷Kawa kuwa api gilibami we Epafalasi ya setemulude umonimo we, lamoki lakoina mono kouba-naba lonowa olami we, ya ade olu faka loto Kilisto lonola olu kolami we yakafo kawa kuwa api gilibaido ya moda kolamo ne. ⁸Ido linate oudiluti-katigu ya Ounakafo lono olaido ya seti-muludi gimini minamo ka, ya aya we yakafo wetata o lomaito kolonimo ne.

⁹Etito aya ka kolonimo kamenalo, yaloti ya lamo yaki kamena-kamena linatemu kolito Goti loumu-umu o minonimo, ya Ounakafo lamena o gedageto ya Goti lalo eyami monala kolife-fe lenawamo ka, moda aimola kolami ka, ka manenau nemo ka ya oudi-luti-katigu mele faito gedo, loto loumu-umu o minone. ¹⁰Eti o gedageto, ya linate moda Wekola monalalo meyalo meletiko moinato, ya siya-muluna laloko kolinaiye. Etiti ya

mono lono mona-mona olunawamo ya kula lagetō, ya Gotiki koina witi monala kolife-fe lomo uti minenawae, loto loumu-umu o minone. ¹¹Eti o minenawamo, ya aimola aumala lamena imo yakafo olu aumafofo lo gedageto, ya neta keina agetoma ya moda auma witi minoti, seti-muludi leba fiyageto, luti lalo koliti, ¹²ya Metefo siyane, lalole, loti loumu-umu o minenawae, loto loumu-umu o minone. Amo yakafo lamedo netala-matala felegaga wenenala iya mele giminami, ya linateki giminae, loto oudi-luti-kati olufe-fe lo gedami ne. ¹³Eti o ledami, ya sini aboga aumalauti efili ledeto, siya-muluna umami we Nalafo kiyaba we wekudi kilalau ya fulo ledami ne. ¹⁴Aya wewa yakafo meina fito efili ledeto lifimate kilili o ledami ne.

**Goti aumala, monala, lamerala,
muki ya Nalafodoka nemo ka**

¹⁵Nalafo ya Goti eyámonimo we lebonala imo, ya neta-mata muki olu oloto piyámaito minami we, amo ya kana we wenaba ne. ¹⁶Moda kolafe? Amo lulau mino edeto neta-mata muki olu oloto pi fuli limo, ya kosinaleka, mikaleka, eyonimo, eyámonimo, wenenati, enisoleti, kiyabani we wekudinife, ido wekolanife, ido wenabanife, ido kulinigi wefe, muki ya Gotikafo olu oloto pinae, loto kolaido, ya Nalafokafo olu oloto pito, ido Nalafo yamu kolito olu oloto piyami ne. ¹⁷Ido amo ya monau akaimati minomo dito nemo we ya neta-mata muki ya kana we wenaba ne. Ido amo anau yako netamata muki ufe-fe lomo wimo ne. Etito amo minámami neko, ya neta-mata muki u kopa wagi ne.

¹⁸Ido mono wenenala mau naba ya amo ukana ya minogeto, amo ya manede ya ne. Amo ya aipami we, kana nalafo, ya olu komu mele edeto folaigniti olu nedi edami, ya neta-mata muki yauti

amo ya kana we Wekola ya mine-naiye, loto eti o edami ne. ¹⁹Moda kolafe? Gotikafo Nanimo monane, aumane, lamenane, muki ya amo lulau mino faito edemo unaiye, loto lalo kolito, ²⁰ido yá yofola wanula yakafo kuwonefo neta-mata muki-muki, mikaleka netafe, ido kosinaleka netafe, muki olu you lo gedeto ya kofa itibito olu namoki kutifi gedena, loto lalo kolaiye.

²¹Ido linate yaki komu Goti wenenala minámoti, monatina nosámami melamo yakafo luti-katigu kuwotibo bulu ede minamoma nefa, ²²ido oiya ama ya felegaga, mo loto, ka ma minámageto minenawamo wenena ya amo onobalalo mele gedena, loto amo mikaleka ukana folami yakafo kofa itibito olu aimolaki kutifi gedami ne. ²³Eti o gedena, loto limo, ya linate kala kuwa lalo koliti kiyabala o minamo ya koli fultámoti, moda koli kikito umamo mona olu lagi fi gedaido, yalo ya minomo idatoma, ya eti limo netawa o gedena, loto kawa kuwa, ya wenena muki mika negu-negu lo oloto pi gimimo wamo ka, ya namo Polo yaki kouba-nabala lonowa olomo we ya o minomo ne.

**Polokafo auma wito Goti kala
kuwa lo oloto gimami ka**

²⁴Ena namo oiya ama keina kolomo, ya moda linatemu kolito kawa kuwa lo oloto meleto keinawa kolomoma nenako, yamu alikani o minowe. Kilisto mono wenenala mau naba ya amo ukana nemo, ya aya wenenawa yamu ogofu kolami ya oiya fuli ádainako, yamu namo yaki linatemu kolito ukanu ogofu kolomo, ya faitomo dito koli minowe. ²⁵Ido aya wenenalawa kiyaba o gedenanimo lonone ya olunane, loto Gotikafo linatemu kolito lonowa nomami, ya welaloti api gilibinamo lonowa olu fuli lenane, loto nomaido, ya eti o minomo ne.

²⁶Aya ka komu falukuto nemo ya adeina akaima wenena ufa fi melemo idado yalekati muki ya olu faluku gedami nefa, ido oiya ama ya aimola fellegaga wenenala ya lo oloto pi gimami ne. ²⁷Ailo feka wenena mikalo-mikalo minagu yauti aimola felegaga wenenalawa ya falukami kawa, lamenala meinala naba nemo kawa, ya Gotikafo lo oloto pi giminae, loto kolami ne. Aya kawa kulawa ya eti loti kolalo. Kilisto ya lutigu mino gedamima nenako, yamu lamenala olunune, loti koliti ya kiyabala o minae, loto lo oloto pi gimami ne.

²⁸Etito ya wenena muki ya Kilisto lulau mino edamo wenena naba, gedamo wenenala ya amo onobalalo mele gedunune, loto wenena muki fuka ka logimito, ka manedeu nemo ka muki api gilibito, ya Kilisto monala lo oloto gimimino ne. ²⁹Ido aya yamu ya amo aumalakafa namo luneu olu auma nabababa wi nedami, yakafo lonowa olomo ya aumafofo lotoko olumo idowe.

Kote winawamo wenena mete gimito Kilisto monala kolife lenumo ka

2 Etito ya ka ama kolife lenawae, loto kolito ya logiminagolowe. Kolalo. Mono wenena linate ido Laodisia wenena ido wenena maleka yaki omudikafo kone neyamamo wenena muki, ya linatemu aumafofo loto kolito ya lonowa olu-olu o minowe. ²Eti o minomo, ya seti-muludi gimigimi o minenawamo mona yakafo mono wenenatinaki olu kutifi gedageto, yakafo oudilutikati olu auma wi gedenaiye, loto eti o minowe. Etiti minenawamo ya Goti falukami kala, Kilisto yamu kolife loti kolinawamo kala muki ya moda koli faito fulitenagilae, loto kolito ya lonowa olu-olu o minowe. ³Goti ka manenau nemo ka, ido kolife lo minami ka, muki ya Kilisto lulau faitoto mino edami yamu

kolife lenune, loto ya amodokatiko moni wilito olu oloto pinumo ne.

⁴Kawa eti loto logimomo, ya wenena mate kati fiti koti witenawae, loto ya logimowe. ⁵Moda kolafe? Ukane yakafo linateki mino gedamofa, ido oune-lune-kane yakafo linateki mino gedeto linatemu kolomo, ya monatina olu lawoko iti efe loti mele minoti, auma witi Kilisto koli kikito umamo mona yamu kolomo, ya sene-muluneu lalo kolito minowe.

Kilisto Yesuki mino kolinune, loto amodoka ekelenumo ka

⁶Etito linate yate Kilisto Yesu ya Wekolate ne, loti amoki koina wiyamo yamaidana oti amo lulau mino edeti moni minalo. ⁷Etiti moni minamo, ya lagitina ya amodoka fi kiki lo ititi, ido lufawatina ya amodoka auma wito olageto, yaloti amo lulau mino edeti u naba uti gedomo idalo. Etiti ya koli kikitamo kanuwa api gilibado, ayalo ya leya wi kiki lo minalo. Eti o minoti ya ebola seti-muludigu faitigu yauti siyane, lalole, loti loumu-umu o minalo.

⁸Eti o minamo ya wenena mate mikaleka ka maninigu negu yauti ya fa ka loti, koti witi, oudi-luti-kati nela witenawae, loti ya koti kiyaba alo. Yaidana ka ya Kilistodokati adoti, mikaleka ka wenena monanidokati ya api gilibi minae.

⁹Yamu kolalo. Yesu ukanau ya Goti aimola mino faitoto neto, ¹⁰ido linate ya amo lulau mino edamo ya moda ogofuti minae. Amo ya wenabati, ido kulinigi weti, muki ya kiyabani we Wekola ya minaiye.

¹¹Ido amo lulau mino edamo yamu ya Goti ainala, wenena anikafo fukamamo ainala ya linatedoka ne. Ainalawa ya Kilistodokati nenako, yakafo ukadiluti-kati lila, mikaleka neta ya olu fulo gedaito ya minae. ¹²Eti enae, loto linate

mono noku wiyagu ya amodoka ekele gedeto, ya kaleku amoki lako mele gedaiye. Eti o gedami, ya Gotikafo folauguti olu nedí edami we aumala ya koli kikito umamo yamu amoki lako olu nedí gedaiye.

¹³Etito linate ya komu Goti ainala ya ukadilutigu minámaito, nosámami monatina melagu yau folamo wenena minafa, ido oiya amoki lakoina olu kofawa o gedami, ya nosámami monate muki ya kilili o ledeto, ¹⁴lo melami ka lufuwa wiyamo ya kuwotefo lowa-fina fi lofami ka ya yá yofolo ofoito, kilili o ledeto, olu fulo faiga itami ne. ¹⁵Eti imo yamo ya wenabati, ido kulinigi weti, muki olu fulo gedeto, ya wenena muki omunido ya olu afima o gedeto, u komu meleto gilimito wimo ne.

Kilistoki lakoina folonimo ka

¹⁶Yamu linate ya weni-netati nonanoti noti ido ánoti enawamo yamu, ido foli mona-mona, melegeloti, ikana folami kamenaloti, Sabati foliwaloti yamu koliti ido kolámoti enawamo monatina yamu ya wenena mate ka ma logiminawamo, ya koli gimámalo. ¹⁷Monawa ya aiga enami mona kamamuna yaidana nefa, ido kulawa ya Kilistodoka ne.

¹⁸Ido wenena ma yate luni-kani lila yakafo inanimoni ukani fa oluti diti, eti loti lo-lo amo, famoidana etito-etito konimo, yamu linate ukadi oluti lumuti, enisole koli gimiti koubanaba o gedalo. Eti ámenawamo ya mono wenena kula ámamo wenena minenawae, loti kati oluti logiminawamo ya kolámalo. ¹⁹Kilisto ya lamo manede nefa, ido wenenawa ya amodoka ekele guna ádo minae. Ekele guna ádo minafa, ido lalimo ukana minonimo wenena muki ya amodokati ya olu kifi ledami nela yakafo anakiyana, kofala-afala muki ya olu kik-

ilo ledeto, ekele gunado lede minainako, ya gedenumo auma ya Gotikafo oloto pi lumu minami yamu ya gedomo idone.

²⁰Ena mikaleka ka mona ya meni umuti, Kilistoki lakoina fulutamoni wenena linate ya mikaleka wenena mona melamo yamaidana oti lo fuko gedamo kalo ya nediti meyalo mele minae? ²¹Aya ka, ya neta ama ya olámalo, ido neta ama ya no kolámalo, ido neta ama ya olu kolámalo, loti ²²neta-mata yaidana-amaidana yamu eti loti lo-lo amo netawa, ya ukade atuwa neta, u fuli lenami netamu ya faifa lo minae. Yaidana ka ya wenena inanimoni kani kiyadoti lo meleti api-napi gilibi minamo ka, ya nediti koli minae? ²³Aya ka ya koliti golodenawamo mona ya wenena mate eyenawamo, ya inanimoni lunikani yauti mono lono oluti, ya ukani oluti lumuti, neta-mata lalo neta ya auma witi moi wi-wi amo mona, ya ka maninigu nemo mona ne, loti geyenawafa, ido yaidana mona ya kula minamaiye. E'e, yakafo lute lila olu afima o edámenami ne.

Kilistoki lakoina olu nedí ledami ka

3 Etito linate ya Kilistoki lakoina olu nedí gedamima nenako, yamu neta-mata akaiya nemo neta, Kilisto ya Goti ana onaleka amedoto minami ebalo nemo neta yamu koliti minalo. ²⁻³Linate moda fulutiti, ido kofawa minamo monatina ya Kilistoki lakoina Goti lulau mino edamo yamu falukamima nenako, mikaleka netamatalo ya luti-kati melámalo. Akaiya nemo netalo ya luti-kati meleti minalo. ⁴Eti o minamo, ya kofawa minonimo monate nemo we Kilisto oloto pinami kamenalo, yalo ya linate amoki lakoina lamenalau yau oloto pinagilae.

**Kilisto luteu mino ledami yamu
wenena kofawa minonimo ka**

⁵Etito ya mikaleka ukadi-luti-kati monatina, ya kopa olu onamo mona, fuma wiyami mona, ukadi yo limo mona, nosámami mona yamu kolamo mona, yaleka mona muki ya ofo folalo. Ido neta-mata ma-mamu kolamo mona ya neta koli umuti kouba-naba o edamo mona yaidana nemo yaki ya ofo folalo. ⁶Yaleka monawa muki yamu ya Goti siyalo melami mona ya ka koliti kolámoti amo wenenadoka ya oloto pinagoliye. ⁷Ido linate komu, aya monawa oti meleti o-o amo monatina melamo kamenalo, ya aya monau yau moni-moni ama ne.

⁸Eti o-o ama nefa, oiya amaleka ya mona maleka, setido melami mona, seti kala-kala limo mona, wenena koli nosámami gimamo mona, kamani kiyamo mona, fuma wiyami ka wetiguti lomami mona, yaleka mona muki yaki fulitalo. ⁹Ido suki ka ya wenena logimámalo. Linate luti lila yaki ido monala yaki ya olu fulititi, ¹⁰luti kofawa olu wita-moma nenako, yamu mikaleka monawa muki ya fulitalo. Aya luti kofawa ya Goti olu oloto piyami we aimola lebonalama nenako, yamu amo monala kolife lenawae, loto olu kofawa-kofawa o ledetoko mino-mino iye.

¹¹Etito ya wenena kofawa minonimo monalo ya wenena olu iya mele gedenumo mona ma minámaiye. E'e, wenena ma Giliki wenenale, ido ma Yuda wenenale, loti lamo, ido ma Goti ainala ukanigu fukamo wele, ido ma ainalaki minámami wele, loti lamo, ido ma numuga wele, ido ma bomai megalu wele, loti lamo, ido ma nelalo kouba-naba lono olamo wele, ido ma nelalo minámamo wele, loti wenena olu iya mele gedamo mona, ya lute kofawa monalau

ya ma minámaiye. E'e, Kilisto yako muki ogofuto luteu mino ledami ne.

Mono mona kula melenumo ka

¹²Yamu ya linate Goti felegaga wenenala, iyaina o gedami wenena, siyumuluna gimami wenena yate monatina melenawamo, ya setimuludigu ya wenena milumani kolamo mona, olu lalo o gedamo mona, linanimo ukadi oluti idámamo mona, you lo minamo mona, setimuludi leba fiyami mona, yaleka mona muki ya ukanido owo yaidana oti olu witi mele minalo. ¹³Wenena ma monanina eleka fi gimamo wenena ya itibiti sodoti ekeleti minoti, ido mate ekefa imo mona mele gedamo yamu seti-muludigu koli nosámami giminawamo, ya Wekolakafo linate lifimatina kilili o gedami yamaidana oti linate ya wenena lifimanina kilili o gedalo. ¹⁴Ido akaiya nemo mona yakafo yaleka mona muki olu lawoko ito ufe loto ogofuto nemo mona, ya seti-muludi gimi minenawamo mona ya ne. Yamu aya mona ya ukanido owo yaidana oti olu witi mele minalo.

¹⁵Ido Kilisto you amene monala yamo setimuludigu kiyaba o gedaneyo. Aya monawalo ya amokafo ukane olu lawoko iti minenawae, loto iya ku gedami ne. Ido seti-muludigu ya siyane, lalole, loti koli umalo. ¹⁶Ido Kilisto kala ya luti-katigu mino faito gedaneyo. Eti o minoti, ya aya ka manidigu naba-naba nemo yauti fuka ka loti wenenatina api gilibi minato, ido Ounakafo mino gedageto ya mono nema lofi mele edeti, ya Goti ka lufuwala yauti nema loti, ido linanimo mono nemanina loti, ya Goti ebola nema loti nasafili mona lutigu nemo yauti loumalo. ¹⁷Etiti ya oti meleti o-o enawamo monatina muki, ka lenawamofe, ido mona melenawamofe, muki ya Wekola Yesu kuliyalo yako oti meleti o-o minalo. Eti o minoti,

amodokati ya Metefo Goti siyane, lalole, loti ebola loumalo.

Wenaipa, wemomo, nomilipani kanina

¹⁸Ena linate wenaipa, ya linanimoni wadibo ka lenawado ya kolalo. Aya mona ya Wekola lulau mino edeti efe limo mona melenawamo ya ne.

¹⁹Ido linate wemomo, ya olodibo setimuludi gimi-gimi o minalo. Etiti ya setido mele gimámalo.

²⁰Ido linate nomilipani, ya otibometibo ka lenawado ayalo ya golodalo. Aya mona ya Wekola lalo ona eyami mona ya ne.

²¹Ido linate menibo, ya nomilipatina keina kolitenawae, loti ya seni kala-kala lenami mona nosámami mele gimámalo.

Kouba-naba wenena ido wenabanina kanina

²²Ido linate kouba-naba lono olamo wenena ya mikaleka ama wenabatina ka muki lenawado ya goloko dalo. Eti oti, ya wenena omunido ya lono ologeto lalo leyenawae, loti ámoti, luti lawoko meleti Wekola koli umuti ya eti o minalo. ²³Etiti ya oti meleti o-o enawamo monatina muki ya wenena yamu koliti melámoti, Wekola yako koli umuti oudi-luti-katigu yauti auma witi melalo. ²⁴Eti oti ya Wekoladokati ya meinatina, aimola netala iya ku gedami, ya olunagolone, loti ya koli minae. Wekola Kilisto kouba-naba lonola ya olamoma ne. ²⁵Etiti kolafa, ido mate mona nosámami melenawamo monalo ya lifimatina itibiti olunagilae. Amo ya wenena iya meleto eika wiyámami ne.

4 Ido linate wenaba, ya kouba-naba wenenatina ya efe loto ogofunami mona lalo yako mele gedalo. Linate yaki ya wenabatina kosinau nemo ya moda koli minae.

Mono wenena muki kanina

²Ena kamena-kamena Goti louumu o minalo. Eti oti ya siyane, lalole, loti koti kiyaba edetiko loumu minalo.

³⁻⁴Eti loti loumunawamo, ya lamomu yaki lakoina koliti, ya Gotikafo ka mono kanuwa wi ledageto, ya Kilisto kala kuwa, falukami kala lo oloto melenawae, loti lamomu koliti loumalo. Eti loti loumunawamo, ya namo ka lo oloto melenamo, ya efe loto kokatoto lo oloto melenaiye, loti namomu koliti loumalo. Kawa yamu ya nela wi nedato minowe.

⁵Ena mono kolámamo wenena omunido ya monatina efe lotiko meleti, ka manidigu nemo kanudo yaloko moni minalo. Kamenatina ya fa fulámalo. ⁶Etiti moniti ya wenena ka itibiti logiminawamo, ya efe lenami ka, ogofunami ka kolife loto logiminune, loti, ya ka lenawamo ya kuwo filato, leya imo yaidana oti nasafili ka yako lo-lo o minalo.

Onowaleka ka

⁷Ena sete-mulude umonimo mono kunatefo, Wekola lulau mino edeto koubanabala lono lakoina olonimo we, mono lonowa olu-olu o minami we Tikikusi yakafo uto namo Polo kane kune muki ya logiminagoliye. ⁸Eti loto logimageto, ya linate lamomu kolife lenawamo ka yakafo seti-muludi aila wi gedenaie, loto linatedoka ilifi melowe. ⁹Ilifi melomo, ya mono we ma, sete-mulude umonimo we, koli kikitotoko moinami we, linate numunidoti ami we Onesimusi yaki lakoina gilifi meloneto, uti amaloti kawa muki wetata giminawaiye.

¹⁰Ena mono we ma, lakoina nelalo minomi we Alistakusi yakafo aiyo-koiyo ka ya fulo gede minaiye. Ido Banabasi ofolafo Maki yaki ayaidana oto fulo gede minaiye. Amo ya linatedoka age-toma, ya olu lalo o edenawamo ka

moda logimitonimo ya koli minae. ¹¹Ido mono we ma Yesu kuliya ma Yasitusi yaki ayaidana oto aiyo-koiyo ka ya fulu gede minaiye. Wewa yaleka we tili (3) yako Yuda wenenau yati ade olu faka loti, Goti kiyabate we wekudi kilalau ya wenena maki giliminune, loti koubanaba lonola lakoina olu minae. Wewa yalekate senemulune olu aila wi nedamo ne.

¹²Ena linate numunidokati we, Kilisto Yesu koubanabala we Epafalasi yaki aiyo-koiyo ka ya fulu gede minaiye. Amokafo linate ya Gotikafo lalo kolami mona ya kolife loti, auma witi melefe lotiko minenawae, loto linatemu kolito Goti loumu-umu o minami lono ya auma wito olaiye. ¹³Wewa yakafo linateki, ido mono wenena maki Laodisia numudo minamo, ido Hiyelapolisi numudo minamo, muki yamu kolito siya-mulunau miluma naba-naba kolaiye, loto ya monala eye minoto, lo oloto gimowe.

¹⁴Ena lusa we, sete-mulude umonimo we Luka yaki aiyo-koiyo ka ya fulu gede

minaiye. Ido Demasi yaki ayaidana oto fulu gede minaiye.

¹⁵Ena lamo ya mono wenenate Laodisia numudo minamo ya aiyo-koiyo ka fulu gedonimo ya linate logimalo. Ido mono wena Nimifa, ido numunau monolo mau wi-wi amo wenena yaki ayaidana oto aiyo-koiyo ka fulu gedonimo ya logimalo.

¹⁶Ena ka lufuwa ama ya linate kiliyatu katoti, koli fulu loti ya Laodisia numudo monolo mau wi-wi amo wenena katenawae, loti fulu gedalo. Ido lufuwa ma ya Laodisia wenena fulu gedomo yaki linate ayaidana oti oluti katalo.

¹⁷Ena Akipusi ya Wekola lulau mino edanimu yamu mono lono komami ya kofe loto monito, aya lonowa ya olu fulu lo, loti loumalo.

¹⁸Namo Polokafo aiyo-koiyo ka ama ya nanimo anekafo lufuwa wiyowe. Eyalo. Namu nelalo minomo yamu kati melámaneyo. Nasafili mona ya linate-doka mino gedenaiye. Modae.

1 Tesalonaika

*Polokafo mono wenena Tesalonaika
numudo minamo ya lufuwa
kana apito wi fulo gedami ka*

Komu Ka

Polokafo Kolinti numudo minami kamenalo ya Yesu koli kikito umamo wenena Tesalonaika numudo minamo ya lufuwa ama wi fulo gedami ne. Tesalonaika numuna meya naba ya Masedonia ebau ya kuwo no anawaleka ya ne. Polo eba nedonedo moinami kamena lelei-lawokoi (3) yalo ya kana Yesu kala kuwa Tesalonaika wenena lo oloto gimaito, wenena seni-muluni olu eleyapa wiyamo, ya maleka Yuda wenena minato, ido so loti ya ailo feka wenena minae. Etiti minato, Yuda mono kiyabani we ya Polo yamu komumu witi, seni-mulunigu nosámami kolanako, Yesu wenenala ya Polote Sailasite gilifi Belia numudoka melato waiye. (Aposolo 17:1-14) Utaito, aiga Yuda wenena yate Yesu wenenala keina gimi minamo ka ya Polo kolito, lono koinalafo we Timoti ya ka makafo olu auma wi gedenami ya logiminagoliye, loto wenenawa minadoka ilifi melaito wiye. Uto logimito, itibito Polo Kolinti minaidoka oto, kaninaki loga o edamo kaki ya loumaiye. Loumaito kolito ya ka ma itibito lufuwa wi fulo gedenae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, linate Metefo Goti ido Wekola Yesu Kilisto lunigu mino gedeti Tesalonaika numudo monolo mau wi-wi amo wenena, lamo Polole, Sailasile, Timotile lufuwa ama ya wi fulo gedoge. Eyallo.

Nasafillo mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Wenenawa yamu kolito Goti loumami ka

²Lamo kamena-kamena linate muki yamu kolito siyane, lalole, loto kullitina Goti loumuumu o minone. ³Linate koli kikitamo lono kulawa ya oluti, setimuludi gimigimi-amo lono ya auma witi oluti, Wekolate Yesu Kilisto koli umuti kiyabala amo mona ya auma witi melemo wamo yamu kolito Metefo Goti onobalalo ya kamena-kamena lo oloto pito, siyane, lalole, loumu-umu o minone.

⁴⁻⁵Aiyo, Goti siya-muluna gimami mono wenenate-motao, Yesu kala kuwa lalo lo oloto gimonimo ka kolamo ya faifa ka ne, loti koli fultámae. E'e, ya aumalaki ido Ouna Felegagaki yate kawa ya ona kula ne, loto luti-kati olu auma wi kiki lo gedainako, linatemu kolonimo ya moda iyaina o gedaiye, loto koli minone. Linatedoka minonimo kamenawaloma ya linatemu kolito mona melonima ya linate moda koli minae.

⁶Ido linate ya lamo monate ido Wekola monala yaidana oti monatina melamo, ya ka mono kolámamo wenena yate kaila naba fi gedafa, ido Ouna Felegagakafo olu aila wi gedaito kala kuwa koli setimuludigu meleti alikani oti minamo mona meleti, ⁷ya Masedonia ido Akaiya mikaloti koli kikitamo wenena muki ya monawa gilibatogege uti ayaidana oti melemo wamo ne. ⁸Etito linatedokati Wekola kala kuwa ba loto Masedonia ido Akaiya mikalo ya oloto piyami yako minámaiye. E'e, linate Goti koli kikito umamo kawa ya eba nedo-nedo upatoto wimo yamu ka ma logiminumo ya ma minámaiye. ⁹Kawa kuwa ya moda numudonamado u fuli lito kolitanako, linate minado wonimo mona yamu inanimonina yate lo-lo o minae. Linate ya suki goti yamu koli minadoti ya setimuludi olu eleyapa witi

Goti ona kula kofawa minowa-minowa oto minami we yamu koliti kouba-naba o edeti, ¹⁰ido Nalafo Yesu folaiguti olu nedi edami we, lifima ka naba-naba o fede lumunaido yati olu omude kami we ya kosinaiti enami ya kiyabala oti minae, loti kawa ya numudo-namado lo-lo o minae.

Polokafo mona meletu lono olami ka

2Ena mono wenenate-motao, linate minadoka oto lono olonimo u fa neta ámami yama linate moda koli minae. ²Ido komu Filipai numudo ya keina naba kologeto ka nosámami lo ledamo yamaki ya moda koli minae. Eti o ledafa, ido linate minadoka wonimo ya kuwotefomota ilulu ku minagu ya Gotite yakafo olu auma wi ledaito, kala kuwa lalo oluto lo oloto pi gimonimo yamaki ya moda koli minae.

³Etito koli kikitawae, loto kati oluto kawa kuwa lo oloto melonimo, ya kanu lalototi ika o gedetune, loto kolito lobemo, ido mona fuma wiyami api gilibinune, loto kolito lobe, ido koti winune, loto kolito lo oloto melonimo ya ma minámaiye. ⁴E'e, Gotikafo lalo leyeto kane kune lo oloto pinawae, loto lonowa adeu melaito ya lo minone. Eti loto lo minonimo ya wenena yate lalo leyenawae, loto kolito ádone. E'e, lute-kateu ko fuli loto monate iya mele ledami we Goti yakafo lalo leyenaiye, loto kolito kawa ya lo minone.

⁵Eti loto lo minonimo ya ka magu mele gedeto ádone. Moda linate koli minae. Ido neta-mata mamu kolonimo ya mono lonowa yamo olu falukunaiye, loto ádone. Moda Gotikafo leye minaiye. ⁶Ido wenena linatefemo, ido malekafe kulite naba melenawae, loto ádonima ne. ⁷E'e, Kilisto aposololama minoninako, linate ade olu faka lalo, loto ogofuto logimonimo nefa, ido wenaiya mate nomilipani kiyaba lalo

o gedamo yamaidana oto linate minagu minoto olu you lo gedonima ne. ⁸Linatemu auma wito kolito ya Goti kala kuwa lalo yako logiminune, loto kolámone. E'e, sete-mulude naba-naba gimoinako, oto meletu onimo monate muki yaki linate giminune, loto kolonimo ne.

⁹Aiyo, mono wenenate-motao, lamo lonote ya koiya fito olonimo yama linate kati ki minae. Goti kala kuwa lalo logimonimo kamenalo ya linate weti-neta ika o gedetune, loto atuwa lono yaki siniku ido ko lido yaki ya muki auma wito oluto kawa kuwa lalo lo oloto gimonimo yama kati ki minae.

¹⁰Ido monate yaki eyefe loti ko minae. Linate koli kikitamo wenena minagu ya felegaga minoto, monate mo loto feke lotoko minoto, lifimate minámami minonimo monate ya linate kama, ya Goti yaki ayaidana oto monatewa ko minaiye. ¹¹⁻¹²Menibo-mota mate nomilipani o gedamo yamaidana oto lamokafo linate muki ya seti-muludi olu auma wi gedeto kati oluto ka auma wito logimigimi ogeto, ya Gotikafo kiyaba o ledami kilaneu oti lameneu minenawae, loto mau wi gede minami we nomilipala kula minado yaloko moinalo, loto auma wito logimonimo monate yama moda koli minae.

Keina kolafa, koli kikitoti auma witi minamo ka

¹³Ido Goti kala logimogeto, lalo oti kolamo ya wenena kanidana oti kolámama ne. Goti kala moda ona kula yakafo koli kikitamo wenena linatedoka lono olu minami ka ne, loti kolamo yamu ya siyane, lalole, loto Goti loumumo idone.

¹⁴Mono wenenate-motao, linate Yudia mikalo Goti wenenala Kilisto Yesu lulau mino edeti monolo mau wi-wi amo wenena ya gege ato Yuda wenena lili-

galekate giniti keina naba olu gimamo yamaidana oti linanimotina wenenati liligaleka yate linate giniti keina naba olu gimae.

¹⁵Aya Yuda wenena yate ya Wekola Yesu ido adeina polofete we yaki ayaidana oti gini fuluti, ido lamoki olu fulu ledeti lilifi melamo ne. Wenenawa ya Goti lalo kolami mona ya melámoti, ido wenena muki olu kuwonibo bulu gedae. ¹⁶Eti amo ya ailo feka wenena yaki logimato Gotikafo olu omuni kotenawae, loti kanu ku lede minae. Eti o-o amo yamo nosámami monanina mulalomalalo melemo dito, lifimanina yakafo akaiya idaito ya Goti siya kala-kala limo mona ya amoguka oloto pi gimami ya ne.

Polokafo wenenawa siya-muluna gimami ka

¹⁷Aiyo, mono wenenate-motao, lamo kuwotefo-mota ya kamena lina efema linatedokati olu fulu ledamo, ya oude-lute-kate yakafo linate fulu gedámone. E'e, ukade yako fulu gedonimo yamu miluma-aluma kolito minoninako, kofa geyenune, loto sete-muludeu naba-naba koli minoto, uto geyenumo kanu ya auma wito moni wilone. ¹⁸Eti loto koli minonimo yamu uto geyenune, loto nanimo Polo ya ya kamenalo nune, ama kamenalo nune, loto koli minofa, Satanikafo kanute ito ledaiye.

¹⁹Ena Wekolate Yesu oloto pinami kamenawalo ya amo omunalo sete-muludeu lalo enami neta, ido alikani oto minenumo neta, ido kulite dinami meina neta ya egalekati enaiye? Linatedokati enagoliye. ²⁰Linate ya lamo kulite dinami neta, ido kuli-kuli oto minonimo neta ya minae.

Timoti ilifi melaito wimo ka

3 Etito linatemu muludeu naba kolito, Atenisi numudo ya moda lalimoko

minenaliye, loto ²Timoti mono wenenate ya Gotiki lakoina lono oluto Kilisto kala kuwa lalo lo-lo imo we ya linate minadoka uto ka monalo olu kikito gedeto, olu auma wi gedenaie. ³Ido keinawa mona-mona o linatedoka fedagetoma koli kikitina olu kopaitotenawae, loto ilifi meloneto wiye. Gotikafo yaida neta lamodoka o fedenami ne, loto iya ku ledaima ya linate moda koli minae. ⁴Lamo komu linateki lakoina minonimo kamenalo ya keina naba mona-mona o fede lumunaiye, loto logimi-gimi onimo ne. Ido aya kawama moda fedetami ne, loti koli minae.

⁵Etito nemo yamu namo ya linatemu senemuluneu naba-naba kolito, onomo neidomo ya kepa mele ledami we Satanikafo kepa mele gedageto lonote u fa neta utenaiye, loto Timoti ilifi melomo ya koli kikitafe? Koli kiki ádafa? Uto koto enage wo, loto Timoti ilifi meloneto wimo ne.

Timoti itibito oto Polo siya-mulunau olu aila wi edami ka

⁶Ena oiya ama ya Timotima linate-dokati itibito oto, linate koli kikitamo, ido seti-muludi gimi-gimi o minamo kawa ya lolumuto ido lalimomu kolito ya linate koli lalo lumu minae, loto kawa ya lolumuto, ido linate geyenune, loto auma wito kolonimo ya linateki ayaidana oti leyenune, loti auma witi koli minamo kawa ya lolumu fuli limoma nenako, ⁷yamu aiyo, wenenate-motao, lalimo kaila fi ledado miluma kolonigu ya linatemu kolito kate ligi-ligi kiyoba, ido linate Goti koli kikito umu minamo kawa kolonimo yakafo sete-mulude olu lalo o ledaiye. ⁸Linate Wekola koli kikito umuti auma wi minamo yamu kolito sete-mulude lalo inako, mino kolimo idone.

⁹Yamu linatemu kolito Goti onobalalo setemuludeu alikani oto kolonimo

yamu siyane, lalole, loto loumonimo, ya ogofuto lo fuli ádenagolone.¹⁰ Yamu linatedoka oto geyeto, koli kikitamo ka maleka kolámenawamo kaleka ya olu mene o gedunune, loto lumi wiyaiigu ido ko lido ka auma wito Goti loumone.

¹¹Ena Metefo Goti aimola yakafo ido Wekolate Yesu yakikafo kanu olu oloto pi ledaito ya linatedoka enagolone.¹²Ido setemulude ya linate gimimo idonimo mona ya Wekolakafa sete-muludeu mele ledami yamaidana oto linate yaki linanimo lulawanigu ido wenena liliga muki yaki seti-muludi gimimo dinawamo mona ya seti-muludigu mele gedeto, u faitoto uto upatenagoliye.¹³Eti enami ya Wekolate Yesu ya amo felegaga wenenala muki yaki oloto pinami kamenawalo ya Metefo Gotite omunalo Wekolakafa seti-muludi olu auma wi gedageto, mo loto lifimati minámenami felegaga minenawae.

Lute lamenaki minenumo ka

4Ena mono wenenate-motao, ka ama auma wito logiminagologe. Kolalo. Linate monimoni o minenawamo monatina ya Gotikafo eyeto lalo kolinaiyé, loto mona api gilibonimo ka ya koliti meyalo melamo nefa, ido oiya ama ya aya monawa oto diti efe lotiko melemo dinawae, loto Wekola Yesu lulau mino edonimo yamu kati oluto logimone.

²Wekola Yesu welaloti ka lo mele gedonimo ya moda koli minae.³Goti yakafo lula-kala auma wito kolami ka ya etito ne: Linate ya felegaga minomo diti kopa olu onámalo.⁴Linate muki ya linanimo ukani kiyaba o minenawamo mona ya felegaga ido efe lotiko melalo.⁵Ailo feka wenena ya Gotiki kutifámamo wenena yate kopa olu onenu-molae, loti kani lapa-lapa kimo wamo yaidana oti ⁶linate mono wenenatina

elita oti koni wiyámalo. Wekola yakafo nosámami monawa muki yaidana me-lenawamo ya lifima ka itibito olu gim-inaiye, loto moda auma wito lo fuko gimitonima ne.

⁷Koli minafe? Gotikafo luti fumaki minenawae, loto iyaina o ledámaiye. E'e, luti lamenaki felegaga minenawae, loto iyaina o ledaima ne.⁸Yamu mate ka ya koliti kolámoti amo ya faifa wenena kanina minámaiye. E'e, Goti yakafo Ouna ya felegaga nemoma gimami we aimolakafa ka limo ya koliti kolámoti o minae.

Sete-mulude gimito mona lalo meletoko minenumo ka

⁹Ido mono kolamo wenenatina ya seti-muludi gimi-gimi alo, loto egaidana oto ka lufuwa wi giminumo ne? Linanimotina ya Gotikafo eti alo, loto seti-muludi gimi-gimi amo monawa ya moda api gilibitaima ne.¹⁰Ido Masedonia mika nedonedo mono wenenatina mino oluti wamo yaki moda seti-muludi gimi-gimi o minamo ne. Eti o minafa, ido aya monawa ya melemo idalo, loto kati oluto auma wito logimone.¹¹Ido lo mele gedonido ya ayalo linate sodoti minoti, linanimo netatina yamuko kati kiti, linanimo adikafo lono oluti ya olu lalo oto olunune, loti auma wiyalo.¹²Etiti ya neta mamu kolone, loti mono kolámamo wenena omunido wako ádenawamo ya monate wanoba minenaiye, loti eti alo.

Wekola Yesu Kilisto itibito enami ka

¹³Ena wenenate, linate fulutamo wenena yamu kolife ádatoma ya mono kolámamo wenena yate folamo wenena kofa itibiti nedinawamo ne, loti kolámoti kufu-nema oti kenanumu-kubanumu wi-wi o minamo yaidana otenawae, loto logiminagologe. Kolalo.¹⁴Yesu fulutoto neditami ka

ya moda koli kikitonimo ne. Etito Gotikafo Yesu ilimi aimoladoka imo yamaidana oto Yesu koli kikito umuti folamo wenena yaki olu Yesudoka ekele gedengoliye, loto kolife lone.

¹⁵Aya yamu ya Wekola aimola ka limo ya eti loto logimone. Kolalo. Mikalo kofawa minonimo wenena lalimo ya Wekola o fedenaido ya fulutamo wenena olu aiga o gedámenagolone. ¹⁶E'e, Wekola aimola kosinauti lumuto, ka naba loto lu fiyageto, ido enisole kiyabani we wenaba yakafo nola melageto ido Goti bumu-wekilofo nomula nola melageto lumunagoliye. Lomageto, ya Kilisto koli kikito umuti folamo wenena yate komu nedinagilae.

¹⁷Ena aya kamenalo wenena omude kofawa fa minonimo ya kaita lilimito kosinau dito wenenawa yaki enu wi ledeto limuku olu faka lo ledageto yalo ya Wekolaki katula enune. Etito Wekolaki minowa-minowa oto mine-nagolone. ¹⁸Linate kawa ya lokoli-fakoli oti mono wenena muki logimiti luni-kani olu auma wi gedalo.

Wekolamu kolito kiyabala enumo ka

5 Ena mono wenenate-motao, kame-nawa ido ka melami yamu egaidana oto lufuwa wi giminumo ne? ²Linanimotina ya moda eti loti kolife lo minamo, ugele we ya luwaila kaita fedefede amo yaidana oto Wekola kame-nala kaita fedengoliye. ³Wenena yate sodoto minenumo kamena lalo ne, loti moni minenawado, yalo ya neta koliya fiyami neta ya kaita oloto pi gimina-goliye. Wena ma nomilipala mulunau nemo kedenagolo ogofu kolami yaidana oto kaita oloto pi gimageto koli unune, loti enawafa, ido ogoufámanako, olu kopa o gedengoliye.

⁴Eti o gedengolifa, ido mono wenenatemotao, linate ya siniku miná-manako, egaidana oto Wekola kame-

nala ugele we yaidana oto kaita fede gimageto ukadi ololo enawamo ne?

⁵Linate muki ya fo lamena wenenala minae. Lumi sinidimo wenenala minámone. ⁶Yamu ya wenena liligama oku onoti minamo yaidana oti oku onámalo. Luti-kati kopa melámoti, kiyaba lalo oti minalo. ⁷Oku onamo wenena yate luwaila ono minae. Ido no noti luni-kani olu kopaitamo wenena yate luwaila no noti olu kopaiti minae. ⁸Eti o minafa, ido lalimo lamena wenenala minonimo ya lute-kate kiyaba lalo okele. Eti o minoto ya koli kikitonimo ido setemulude gimi-gimi onimo monawa yakafo ikite lawela yaidana oti olu wiyalo. Ido Gotikafo olu omude kenaiye, loto kiyabala oto minonimo monawa yakafo atete lawela yaidana oti olu wiyalo.

⁹Aya ka monawa etito ne. Gotikafo lifima ka naba itibito lumunae, loto iya ku ledámami ne. E'e, Wekolate Yesu Kilistokafo olu omude kenae, loto iya ku ledaima ne. ¹⁰Amokafo lamomu kolito folaima, ya enami kamenalo ya moda fulutonimowafe, ido faifa minenumowafe? ya olu lakoito amoki lawoko minowaminowa oto mino kolinune, loto folami ne. ¹¹Eti imo yamu lokoli-fakoli oti, lulanawigu ya wenena muki seni-muluni olu aila wi gedeti, ido luni-kani olu auma wi gedemo wamo mona ya moda meletiko minalo.

Gotikafo mona lalo melenawae, loto ade olu faka limo ka

¹²Ena mono wenenate-motao, neta mamu ka auma wito logiminagologe. Kolalo. Kiliyatigu ya Wekola lonola auma witi oluti kati oluti ka mono logimiti kiyaba o gedamo wenena ya kiyanido minoti, monatina efe lotiko mele gimalo. ¹³Ena mono lonowa olamo yamu ya seti-muludi gimiti kulini olu faka lalo, loto lonimo ya auma wito lone. Ido you

amene mona ya wenena muki mele gimigimi o minalo.

¹⁴Ena mono wenenate-motao, ka ma kati oluto logiminagologe. Kolalo. Wenena lono olámoti faifa moinamo ya lo fuko gimalo. Ido wenena kani ligi-ligi kiyamo wenena ya kani olufe lo gedalo. Ido auma wiyámamo wenena ya ani olu faka lo gedalo. Ido wenena muki, lalo ido nosámamo wenena amene mele gimiti olu you-you lo gedalo.

¹⁵Wenena mate mate mona nosámami mele giminawado, ayalo ya linate yauti maleka ya lifimawa itibiti mona nosámami mele gimitenawae, loti wenena muki koti kiyaba o gedetiko moinalo. Linanimotina ido wenena liligaleka muki ya mona laloko mele gimimo idalo.

¹⁶Seti-muludigu alikani oti laloko minomo idalo. ¹⁷Goti loumutiko minalo.

¹⁸Neta-mata muki neta yamu siyane, lalole, loti Goti loumalo. Kilisto Yesu yamu koliti eti lonumunawae, loto Gotikafo kala lalo kito linatemu kolami ne.

¹⁹Goti Ounakafo luti-katigu lono olami ya miwiyámalo. ²⁰Goti welaloti lenawamo ka ya menumu o edámalo.

²¹E'e, neta-mata muki koliti ya kolife loti iya meleti, lalo minenami ya olu kiki loti olu minalo. ²²Ido nosámami neta mona-mona ya ata wi fulitalo.

²³Goti you amene aboga aimolakafu noku wito olu felegaga o gedageto, oudi mo lageto minenawae. Ido ukadi-oudi-luti-kati muki ya amokafo kiyaba o gedageto, Wekolate Yesu Kilisto kofa itibito enami kamenalo ya lifimati minamoto, laloko minageto minenawae, loto Goti loumu minowe. ²⁴Luti fiyami we ya ka lido meyalo meletoko minami we nemoma nenako, lonowa oluto ya olu fuli lenagoliye.

Onowaleka ka

²⁵Mono wenenate-motao, lamomu koliti Goti loumu ledalo.

²⁶Linate mono wenenate muki geyeti ya aiyokoiyo ka fulu gedonimo ya logimiti felegaga mona meleti abusa wi gedalo.

²⁷Wekola onobalalo lo gedoto logimowe. Kolalo. Lufuwa ama ya mono wenenate muki kato gimato kolinawae.

²⁸Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya linatedoka mino gedenaiye. Modae.

2 Tesalonaika

*Polokafo mono wenena Tesalonaika
numudo minamo ya lufuwa
kofa aiga wi fulu gedami ka*

Komu Ka

Polo ya Kolinti numudo minomo wimo kamenalo ya Yesu koli kikito umuti monolo mau wi-wi amo wenena Tesalonaika numudo minamo ya lufuwa kofa aiga wi fulu gedami ka ama ya ne. Wenenawa yauti maleka yate Yesu Kilisto moda itibito otaiye, loti kani kiti lo-lo amo yamu Polo ya kawa kolito lufuwa ama wi fulu gedaigu ya kamena fuli lenagolido neta ma o fedenami ka, ido Wekola kiyabala o minoto mona efe loto melenumo ka ya auma wito api gilibinae, loto lufuwa ama ya wi fulu gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyu, linate Metefo Goti ido Wekola Yesu Kilisto lunigu mino gedeti Tesalonaika numudo monolo mau wi-wi amo wenenao, lamo Polole, Sailasile, Timotile lufuwa ama ya wi fulu gedoge. Eyalo.

²Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Polokafo wenenawa yamu kolito Goti loumami ka

³Mono wenenate-motao, lamo linatemu kolito Goti loumonimo, ya koli kikitamo mona nabanaba dimo uto, ido linate muki seti-muludi gimigimi o minamo mona yaki u naba dimo wimo yamu kolito ya siyane, lalole, loto kamenakamena loumu-umunimo ya moda efe loto loumumone. ⁴Yamu lalimo ya Goti wenenala

numudo-namado monolo mau wi-wi agu ya linate gebotina logimonimo, ya mono kuwolafo kaila fi gedato, keina naba-naba koli minamo ya luti-kati efilamaito, ilulu kuti auma witi koli kikitoti mino-mino amo monatina yamamu gebotina logimi-gimi o minone.

Gotikafo monate iya meleto lifima meina efe loto itibito lomami ka

⁵Keina naba o fede gimami yamakafa kepa mele gimaito, ya Goti wekudite kiyaba o ledami kilalau ya moda ogo-futi dinawamo wenenane ona kula minae, loto geyami, ya efe lotoko iya mele ledami mona ya lilibami ne. Ena aya kilalamu kolamo yamu oiya ama ya moda keinawa naba ya koli minae. ⁶Moda kolafe? Aiga ya Gotikafo efe limoko nemo monala ya meyalo meleto, kaila fi gedamo wenenawa ya lifima itibito gimito kaila fi gedeto, ⁷ido linate keinawa koli minamo wenena ya lamoki lakoina olu you lo ledenagoliye.

Eti enami, ya Wekola Yesu ya enisolela auma wiyamo yaki kosinauti yo famula naba-naba ligu yau oloto pinami kamenalo, yalo ya ⁸Gotiki kutifina amamo wenena ido Wekolate Yesu kala kuwa lalo koliti golo adamo wenena ya lifima ka naba itibito giminagoliye. ⁹Lifimawa itibito giminami, Wekola kolawelalo ido aumala lamenalalo yati fulu faiga o gedageto, u kopa unawamo kanu ya lifima meinawa itibito gimageto, yalo ya minowa-minowa oti minenagilae.

¹⁰Ido enami kamenawalo ya felegaga wenenala, koli kikito umamo wenena muki yate eyeti eleigiti aiyu-koiyo loti kuliya olu faka lomo dinawae. Ido linate ya lo oloto gimonimo ka koli kikitamo yamu aya kamenalo ya linate ya lamoki ido wenenawa muki yaki lakoina minenagolone.

Wenenawa yamu koliti Goti loumamo ka

¹¹Netawa muki o fedenami yamu ya moda kamena-kamena linatemu kolito Goti loumonimo, ya Gotite yakafo auma wi gedageto, ya mona laloko melenune, loti lalo koliti, ido koli kikitoti lono kula muki olunune, loti kolamo mona ya etiti melenawae, loto luti fiyami monawa ya linatedoka olu oloto pi gedeto, lalo geyenagoliye, loto loumu-umu o minone. ¹²Eti enawamo ya Wekolate Yesu lamena kuliya ya linate minagu u naba dimo unaiye. Ido linate yaki amo lulau mino edamo ya lamena kulitina naba giminami ne. Gotite ido Wekola Yesu Kilisto nasafili o gedami monawa yakafo netawa ya olu oloto pinagoliye.

Nosa naba ámami we oloto pinami ka

2Ena mono wenenate-motao, Wekolate Yesu Kilisto kofa itibito ageto, amodoka olu mau winumo yamu ka ama kati oluto logiminagologe. Kolalo. ²Wenena liligalekate Wekola kamenala moda otaiye, loti Ounakafo wetelo melaito lone, lenawamofe, ido wenena mate lolomato lone, lenawamofe, ido Polo lufuwa wiyaguti lone, lenawamo, ya linate alako kati ligi-ligi kiti setimuludi fou ádaneyo. ³Koti witi olu yaidamaida ka logiminawamo ya kolámalo.

Kolafe? Kamena fuli lenagolido, komu ya mono kula meni umunawamo kanuwa naba oloto pinami, ido ka kolito kolámoto o-o imo we, u kopa unami we ya oloto pinami ne. ⁴Aya we ya wenena neta-mata koli umuti gotite ne, loti kouba-naba o ede minamo neta muki ya olu fulo gedeto minenae, loto fina fi ginito, Goti felegaga kuliyai numuna nabau ya dito amedoto minoto, namoko ya goti minowe, loto aimola yamu eti loto lenami ne.

⁵Netawa yamu komu linatedoka minoto logimitomo yama kati melaife?

⁶Ido aimola kamenalalo ya oloto pinaiye, loto oiya kanula ku edami mona ya moda koli minae. ⁷Yamu kolalo. Ka kolito kolámoto imo aumala yakafo oiya lonowa falukuto olu minaifa, ido kanula oiya ama ku edemo idami mona ya wenena minaguti wageto, ayalo ya moda oloto pinagoliye. ⁸Aya kamenalo ya ka kolito kolámoto o-o imo wewa ya oloto piyageto, Wekola Yesukafo wela-muladuna ofo fulunami ne. Amo oloto pito enami lamenala yakafo moda ofo lilika winagoliye.

⁹Ka kolito kolámoto o-o imo wewa ya Satani aumala mino edageto ya aumala mona-monaki oloto pito, neta kofawa aumala gilibageto eyeti eleiginawamo suki neta naba-naba olu oloto piyageto, ¹⁰wenena liliga u kopa unawamo ya ka ona kula, olu omuni kenami ka ya senimuluni umunawamo mona ya fulitanako, wewa ya nosámami monawa suki neta muki olu oloto pinami yakafo luni ya kola winagoliye. ¹¹⁻¹²Etito ya ka ona kula ya koli kiki ádoti, nosámami mona yamu seni-mulunigu lalo kolamo wenenawa muki ya Gotikafo inanimoni kani auma wito kola winawamo kanu olu oloto pi gedoneto, suki kawa koli kikitato ya olu kalo mele gedeto lifima ka naba itibito giminae, loto eti o gedaiye.

Gotikafo iyaina o ledami ka

¹³Wenena maleka ya eti enawafa, ido linate Wekola siya-muluna gimami mono wenenatemotao, kana akaimati Gotikafo namo wenenane minenawae, loto Ounakafo olu felegaga o gedaito ka ona kula koli kikitawamo ya olu omudi kenae, loto iyaina o gedami yamu siyane, lalole, loto kamena-kamena loumu-umu onimo ya

moda efe loto loumumo idone. ¹⁴Etiti minenawae, loto linatemu kolami, ya kala kuwa lalo logimogeto ya koliti Wekolate Yesu Kilisto ekeina lamenala olunawae, loto Gotikafo luti fiyami ne. ¹⁵Yamu mono wenenate-motao, linate auma witi minalo. Ido api gilbonimo ka ya wetekafo lonimofe, ido adekafo lufuwa wiyonimo, muki ya olu kiki loti meyalo meleti minalo.

¹⁶Ena Yesu Kilisto, Wekolate nemo we, ido Metefo Goti, siya-muluna lomami we, nasafilila yakafo sete-mulude olu aila wi ledami mona minowaminowa oto minenami mona ido lalo kolito kiyabala minonimo mona lomami we yate ¹⁷seti-muludi olu aila wi gedeti, lagi fi gedaito, ka kula lenawamo mona ido lono kula olunawamo mona ya linate auma witi melemo dinawae.

Wekolakafo ade olu faka lo ledami ka

3Ena mono wenenate-motao, ka ma nemo ya kolalo. Wekola kalakafo ufe loto upatito linatedoka kuliya naba oloto pimo idami yamaidana oto oloto pimo dinaiye, loti ya lamomu koliti Goti loumalo. ²Ido wenena ma koli kiki ádamo yamu wenena luni-kani nosámami ido monani nosámami wenena ya aniguti olu fulo gedo, loti yaki lamomu koliti Goti loumalo.

³Ido mona efe lotoko melami we Wekolakafo linate ya olu auma wi gedeto, nosámami aboga ika o gedetenaiye, loto kiyaba o gede mine-naiye. ⁴Linate kati oluto ka logimonimo ya oiya moda golodoti minoti, ido ayaidanako oti golodoti kolimo dinawae, loto Wekola lulau mino edeto linatemu kolito kate lawoko ki minone.

⁵Wekolakafo luti-kati ya ilibageto, Goti monala, sete-mulude gimi-gimi enumo monala, ido Kilisto monala, keina kolonigu ya auma wito mino kolinumo monala ya meyalo melemo

unawae, loto linatemu kolito ya Goti loumone.

Lono auma witi olalo, loto logimami ka

⁶Ena mono wenenate-motao, Wekolate Yesu Kilisto kuliyafo ya kati oluto logimoge. Kolalo. Mono kolamo wenena maleka yate ka api gilbonimo ya koli fulititi, lono olámoti faifa moni minamo wenenawa ya ekena o gedalo. ⁷Linate ya lamo monate yaidana oti monatina melenawamo ya moda efe lenagoliye, loti koli minae. Lamo ya linatedoka minonimo kamenalo yama fa kanu moinámoto, lonoguko minonimo yama linate moda kama ne.

⁸Ido linatedokati weti-neta yama faifa ánonima ne. E'e, konuma-kobina aefa fi gimitenune, loto leda lunaga kamena-kamena adekafo lono auma wito oluto koiya fi-fi onima ne. ⁹Etito minoba, ido lamo ya mono kiyabatina we minoninako, linate wete-neta faifa lomamo neko, ya efe lagi ne. Moda efe lenagolifa, ido linate ya lamo onimo yaidana enawae, loto auma wito monawa gilbonima ne.

¹⁰Etito linatedoka minonimo kame-naloma yaki ya lono olámenawamo wenena ya weni-neta faifa gimámalo, loto kati oluto logimitonima ne. ¹¹Ena ama ya linate yauti maleka lono olámoti, faifa minoti wenena ma monanina yamu lo yaleka waka oti moni minamo kawa ya aito kolone. ¹²Yaidana amo wenena ya Wekola Yesu Kilisto lulau mino edeto kani oluto eti loto logimoge. Kolalo. Lononina sodoti oluti, ya wenineta inanimi lononidokatiko ya noti minalo, loto auma wito logimonimo ka ya fulo gedone.

¹³Ena mono wenenate-motao, linate mona lalo mele minamo ya seti-muludigu eleka fi umámalo. ¹⁴Ido lufuwa wi fulonimo ka ya meyalo

melámenawamo wenena ya geyefe loti geyeti, ya ukanido kolinawamo ne, loti wenenawaki ya koina wi gedámalo. ¹⁵Eti o gedeti ya kuwotefole, loti koli gimámalo. E'e, mono wenenatele, loti kolife lenawamo ka ya auma witi logimalo.

Onowaleka ka

¹⁶Ena you amene mona aboga Wekola aimola yakafo kamena-kamena neta-

mata muki oti meleti enawado ya you amene monala mele gede minenaiye. Wekola ya linateguka mino gedemo dinaiye.

¹⁷Namo Polo aiyo-koiyo ka fulo gedomo ya lufuwa onowaleka ama ya nanimo anekafo wiyowe. Lufuwa wi-wi omo ane lebona imo ya etito ya wi-wi owe.

¹⁸Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya linate muki mino gedenaiye. Modae.

1 Timoti

*Polokafo Timoti ya lufuwa
kana apito wi fulo edami ka*

Komu Ka

Timoti ya Esia ebalekati we neto, melafo ya Giliki we ido olafo ya Yuda wena minami ne. Etiti minamo, ya Polo eba nedo-nedo moinami kamena lele (2) yalo ya amo numunidoka o fedeto, Timoti eyeto ya ane olu faka lenami we minenaiye, loto ilimito uto, lelewai ya lakoina moniti mono lono olaiye. (Aposolo 16:1-3) Aiga Polokafo Timoti ya Yesu koli kikito umamo wenena Efesusi numudo minamo ya kiyaba o gedena-aiye, loto lonowa analo meletu, Masedonia mikalo uto, yalo minoto, mono wenena kiyaba o gedenami mona yamu Timoti ya ka ma loumunae, loto lufuwa ama ya wi fulo edami ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyu, mono nanefo ona Timotiyo, namo Polo, Kilisto Yesu aposolola ya lufuwa ama wi fulo kedowe. Eyo. Omude olu kami we Goti ido kiyabala o minonimo we Kilisto Yesu ya aposolo lonowa olunane, loti anelo melaito olu-olu o minowe.

Metefo Gotidokati ido Wekolate Kilisto Yesudokati ya nasafili mona ido milumate kolami mona ido you amene mona ya kamodoka mino kedenaiye.

Suki ka muki ya olu fulenumo ka

³Ena komu ya namo Masedonia mikalo unae, loto kaka oluto Efesusi numudo minoto, wenena liligate ka mono ailo suki neta api gilibamo wenena ya eti ádalo, loto auma wito logimo, loto lokomomo yama eti o. ⁴Wenena ya ikaga loti aunibo-kolofani katoti kulini-kulini loti lodilumu o

minamo mona yamo Goti koli kikito umuti kouba-naba o edamo mona ya olu oloto piyámaiye. E'e, aya mona melamo yamo etito nefe, matato nefe? loti fa ka lo yaleka-waka o minamo mona olu oloto piyainako, eti ámalu, loto auma wito logimo.

⁵Eti loto logimageto, ya koliti seni-muluni mo limo ya minoti, Goti omunalo ka ukadelo minámaiye, loti lunikani laloko minoti, kati lawoko koli kikito umu minoti, ya etiti wenena muki seti-muludi giminawae, loto kolito ya logimo. ⁶Wenena liligate aya monawa ya ata witi u faifa ka olu oloto piti lodilumu oti ⁷Gotikafo lo melami ka api gilibinumo we minenune, loti kolafa, ido kawa yaki ido monawa yaki auma witi lo oloto melamo ya kolife ádae.

⁸Kolife ádafa, ido Goti lo melami ka ya ka lalo ne, loto kolone. Ido kawa ya wenena kolife loti koliti lonola efe loti olunawamo ya moda lalo enagoliye, loto kolone. ⁹Lo melami kawa ya wenena monanina efe limo wenena yamu ádaiye. E'e, wenena ka koliti kolámoti oti kopa mona meleti moinamo wenena, Goti meni umuti nosámami mona melamo wenena, Goti felegaga monala melámoti, mikaleka monako melamo wenena, onibo menibo gini folamo wenena, ido ailo wenena gini folamo wenena, ¹⁰kopa olu onamo wenena, Sodomu wenena monanina melamo wenena, wenena ma ugele oluti nelalo kouba-naba lonodo fulo gedeti meina olamo wenena, ka su lamo wenena, ka suki loiti ya kawa olu auma witi olu onale, loti Goti kuliya lamo wenena, ido mona maleka ka mono kula kuwolafu nemo mona yaidana o melamo wenena, aya wenena yamu kawa lo melami ne, loto kolone.

¹¹Ka mono kulawa ya lalo koli minomo wimo we Goti kala kuwa lalo

lamena imo ya lo oloto gimo, loto lonowa nomami ne.

Yesukafo Polo lifimala olu fuloto mono lono umami ka

¹²Ena Wekolate Kilisto Yesukafo olu auma wi nedeto, lonowa moda efe loto olunane, loto mono lono nomami yamu siyane, lalole, loto loumu minowe.

¹³Komu ya namo kamana kito ka nosámami lo edeto ya kuwonefole, loto koli kikito umamo wenena ya ginito keina ka naba gimomo yama mono ya kolife loto koli kiki ádoma nenako, yamu milumane kolito, ¹⁴Wekola nasafili monala ya oto dito oune-lune-kaneu faitoto leki nedaido ya Kilisto Yesu koli kikitoto sene-mulune umomo mona ya nomaiye.

¹⁵Ena Kilisto Yesukafo nosámami mona melamo wenena ya olu omuni kenae, loto mikalo lomaiye, loti lamo ka ya ka ona nemoma ya wenena muki koli kikitenawamo ya moda efe lenami ne. Ido namo ya nosámami mona melamo wenena muki ya olu fulo gedeto, nosa naba ámami mona ya melomo ne. ¹⁶Etito minofa, ido Yesu Kilisto kamana fana olu you lo ledami monala ya wenena muki olu oloto pi giminae, loto ya lifima olamo wenena komu we namo milumane kolami yama faifa kolámaiye. E'e, wenena aiga ya monawa namodoka melami ya eyeti, ayaidana oti koli kikito umuti omuni kofawa minowa-minowa oti minenawae, loto eti o nomami ne.

¹⁷Ena wenena, neta-mata muki-muki kiyaba o lede minowa-minowa omo dinami kiyabate we wekudi, folámenami we, eyámonimo we, Goti lawoko lako kuliya naba ido lamenala ya olu faka lo edemo dito minowa-minowa oto nemo ne. Onae.

Nosámami mona olu fuloto, koli kikitoto mono lono auma wito olo, loto loumami ka

¹⁸Ena mono nanefo Timotiyo, komu kamomu polofete ka lamo yama kane ki minoto, ka auma wito lufuwa ama ya wi fulo kedowe. Eyo. Kamo ya kawa yamamu kaka ki minoto, wenena mate auma witi lowa fina fiyamo yamaidana oto mono lono ya auma wito lalo olo. ¹⁹Eti animo, ya koli kikito umuto, Goti omunalo ka ukanelo minámaiye, loto luka-kaka laloko minanimo mona ya koto kiyaba otoko lonowa ya olu mino. Wenena liligate monawa fulititi, koli kikitamo mona ya meni umamo wenena ya sipi lekami yaidana oti minae. ²⁰Ayau yati Himeneusite Alekisa-date lele ya Goti kamana kofa kiyámenawami mona ya api gilibinune, loto Satani anau fulowe.

Wenena muki yamu kolito Goti loumunumo ka

2Ena namo komu ka ma kaka oluto eti loto lokomowe. Wenena muki yamu kolito ani olu faka lo, loto Goti ka auma wito loumuto, siyane, lalole, loto ebola lokele. ²Ido lalimo sodoto you loto minoto, Goti felegaga monala muki ya meyalo melogeto, wenena liligate monawa lalo eyenawae, loto kiyaba o ledamo we wenaba ido kafuwalo we muki ya luni-kani olu lalo o gedo, loto Goti loumokele. ³Yaidana mona ya efe limo ne, loto olu omude kami we Goti ya lalo kaiye. ⁴Amokafo wenena muki olu omuni koneto ya ka ona kula kolife loti koli kikitenawamo ya lalo enaiye, loto auma wito kolami ne.

⁵Goti ya lawoko ne. Ido lamo wenena yaki amo yaki kuwolafu-kuwolafu minogeto, ya we lawoko Kilisto Yesu ya muliti we lawokokoko ne. ⁶Amo yakafa wenena muki nelau minonimo yamu

meina fito efili ledenae, loto oto meletu imo mona ya fulito folaiye. Ido kawa kuwa oloto piyami kamena ne, loto Gotikafo lo oloto piyaito upatiye. ⁷Ido kawa ya lo oloto gimi-gimi oto moninane, loto namo aposolo lonolalo fulu nedami, ya ailo feka wenena minado ya utu, ka ona kula koli kikitenawamo ka api gilibo, loto fulu nedami ne. Kawa lomo ya suki ádowe. E'e, ka ona lowe.

⁸Etito wemomo ya eba nedo-nedo Goti loumunawamo, ya seni kala-kala lito moila finawamo mona minámageto, ukani-ouni-lunikani mo lotoko minoti, ani sino loti loumunawae, loto kolowe.

Wenaipa mona lalo melenawamo ya ekeinani ona kula nemo ka

⁹Ido ayaidana oti wenaipa ya ekeina olunune, loti kolinawamo ya kani kife loti, ogofuto efe lenami netako ya olunawae, loto kolowe. Wenena lalo leyenawae, loti ya manini yowala ya olu lufuwa-afuwa witi, ekeina falake-falake limo neta, besekuti ukanido owoti neta-mata yaidana meinala naba lamo-lamo neta ya olu egelámalo. ¹⁰E'e, monolo minone, lenawamo wenaipa yate lono lalo oluti mona lalo melenawamo ya ekeinanina ona kula ya ne.

¹¹⁻¹²Wenaipa yate wemomo api-napi gilibiti olu afima o gedámoti, sodoti lumuti minoti, ka kedámoti, kani kife loti ka kolalo, loto auma wito logimowe. ¹³Ya neditole? Adamu ya komu olu oloto pito, aiga Ifi ya olu oloto piyami ne. ¹⁴Ido Adamu ya Satanikafo kola wiyámami nefa, ido wena ya kola wiyaito, ka kolito kolámoto imo mona meyalo melaima nenako, yamu wenaipa ya sodoti lumuti minalo, loto logimowe. ¹⁵Ido wenaipa kani kife loti mona lalo meleti, koli kikitoti seni-muluni gimiti, felegaga mona mele-mele enawamo ya nomilipani kedenawamo ya olu omuni kenaiye.

Mono kiyaba we kanina

3Ena ma yate mono kiyaba we bulunune, loti kolamo we ya lono kula yamu kolae, loti lo-lo amo ka ya moda ka ona lo-lo amo ne. ²Yamu mono kiyaba we monanina ya etiti melenawae: Ka ukanido minámageto minoti, wena lawokoko oluti, ukani-luni-kani koti kiyaba oti, kani lalo kiti, monanina efe lenami meleti, nasafili mona meleti, mono ka ogofuti api-napi gilibinawamo ne. ³Ido no noti luni-kani u kopa enami mona melámoti, finakona fiyámoti you amene mona meleti, moilati yaki fiyámoti, ido kifana-afana yamu kolámoti minenawae. ⁴Etiti minenawamo, ya sodoti kani kife loti inanimoni olonibo, nomilipani, netanimatani, muki ya kiyaba lalo o gedato, nomilipanina yate kulini olu faka loti, ka lenawado muki ya meyalo melenawae. ⁵Moda kolafe? We ma aimola olonafo, nomilipala, netala-matala kiyaba lalo o gedámenami we yakafo egaidana oto Goti monolo mau wi-wi amo wenenala ya kiyaba o gedenaiye? Moda ogoufámenami ne.

⁶Ido kamena linako koli kikitamo we ya mono kiyaba we bulu gedatoma, ya inanimi kulini yamu oto diti kolato, Gotikafo kamade ki-ki imo we Satani ya lifima ka itibito umami yaidana oto gimitenaiye, loti ya bulu gedámalo. ⁷Ido we ma mono kiyaba we bulu edenune, lenawamo, ya mono kolámamo wenena yate monala nosámami eyeti ya kamana kiyato, ukanalo kolinami yakafo olu Satani kilifulau ya you edetenaiye, loti feka minamo wenena yate lalo geyamo we yako bulu gedalo.

Mono kouba-naba wenena kanina

⁸Ena mono kouba-naba we ya ayaidana oti wenena omunido ya monanina efe limo we, sodoti kani

kife loti minoti, weniguti ka lele ádoti, no waini naba ya no kolámoti, kifana-koukame ko lalo melámoti, ⁹Goti omunalo ka ukadelo ma minámaiye, loti luni-kani mo lotoko minoti ka mono kula olu oloto pi lomami ya koli kikitoti kolinawae. ¹⁰Wewa monani ya komu eyefe loti ko fuli lato, ya monanina efe loto minomo idaitoma, ya mono kouba-naba lonodo ya fulo gedalo.

¹¹Ido wenaipama ya ayaidana oti wena omunido ya monanina efe limo wena, sodoti kani kife loti minoti, wena kamani kiyámoti, ukani-luni-kani koti kiyaba oti, lononina monanina muki ya ufe lotiko melenawae.

¹²Ido mono kouba-naba we yate wena lawokoko oluti, olonibo, nomilipani, nentanimatani, muki ya kiyaba lalo o gedewae. ¹³Eti o minoti ya mono lononina olunawamo u lalo unami ya kulini lalo melato, Kilisto Yesudoka koli kikito umunawamo ka logimi-gimi enawamo ya kotageto logiminagilae.

Goti monala ona kula ya Yesudoka lilibami ka

¹⁴⁻¹⁵Ena namo kamodoka alako enae, loto kolofa, ido neta makafo kanune itageto minenafemo? loto kolito ya Goti wenenala minonimo monate kolife lenane, loto komu lufuwa ama ya wi fulo kedowe. Aya wenenala ya kofawa minowa-minowa imo we Goti wenenala mau minonimo ya ka ona kula litumala ido mona lufawa ya minone. ¹⁶Goti monala ona kula ya komu falukami nefa, oiya olu oloto pito Yesudoka lilibami ya neta naba-naba ona kula ne, loto kolonimo ka ya etito ne:

Amo ya u wena yaidana oto ukanaki oloto piyaito, Ounakafo monala efe limo yamu lo oloto piyaito, enisole yate eyato, kala kuwa ya ailo feka wena lo oloto gimato, mika onowa-lumauki we-

nena koli kikito umato, kosina lamenau ya itibito ilimito idaiye.

Wenena mate ka suki loti mono ka olu kopaitenawamo ka

4 Ena Ouna ya eti loto lo oloto pito limo, Minomo dito aiga ya wenena liligaleka koli kikito umamo monanina ya fulititi, nosámami aboga ouna kimiwela yate koni witi api gilibamo ka ya koliti uti suki mono lenawagu yau u ekelenagilae. ²Ido suki monowa ya monabi lele wiyamo wenena, inanimu luni-kani ya wenena neta yoku kiti bodimo yamaidana oti minoti ya Goti omunalo ka ukadelo ne, loti kolámamo wenena yate ka suki eti loti logimamo, ³Linate we wena mofu melámalo, loti, ido konumakobina maleka moi witi minalo, loti lo fukoti logimi minae. Eti lo minafa, ido konumakobinawa ya Gotikafo olu oloto piyami, wena ka ona kula kolife loti koliti, koli kikito umamo wenena yate oluti, siyane, lalole, loti loumuti ya nenawae, loto olu oloto piyami ne. ⁴⁻⁵Moda kolafe? Gotidokati oloto piyami neta-mata muki ya lalo yako oloto piyaima nenako, yamu siyane, lalole, loto loumuto olunumo yama Goti limo ka yaki ido loumonimo ka yaki ya olu felegaga otainako, loto moi winumo ma minámaiye.

Kilisto kouba-nabala wena lalo ya mona melenawamo ka

⁶Kawa ya mono wenate lo oloto gimanimu ya Kilisto Yesu kouba-nabala we lalo minenane. Etito minageto ya ka mono lalo koli kikitoto api gilibonimo ka golodomo idanimu yakafo ouga-luka-kaka auma wi kedonagoliye. ⁷Ido ikaga ya Gotidokati minámaiye. E'e, faifa mikaleka ka wena kilofa-akilofa lenawamo yamaidana oto nemo ka ya meka umuito, Goti monala yako melenae, loto ukaga-ouga-

luka-kaka olu kokatoto mino. ⁸Ukade atuwa olu kokatoto moinonimo ya lalo nefa, ido Goti monalalo ukade-oude-lute-kate olu kokatoto moninumo yakafo oiya kamenalo yaki ido aiga kame-nalo yaki moda mino kolimo idonimo mona olu oloto pi lomami yamu lalo neta lema ne. ⁹Ka ya ona kula nena, yamu wenena muki olu lunigu melatoma ya lalo enagoliye. ¹⁰Kofawa minowaminowa imo we Goti yakafo olu omude kenami ne, loto koli kikito umuto kiyabala omo idonima nenako, lonola auma wito gedoto olu-olu o minone. Amo ya wenena muki olu omuni kami we nefa, ido koli kikito umonimo wenena ya oto dito olu omude kami we ne.

¹¹Kawa ya wenena muki meyalo melalo, loto auma wito logimito, api gilibo. ¹²Ena kamo ya we kofawe minanimo yamu wenena mate eleka fi numutenawae, loto ya ka lanimo, mona melanimo, seka-muluga gimanimo, koli kikitanimu, luka mo lotoko minanimo, muki ya koli kikitamo wenena neyeti ayaidana enawae, loto etito gilibo. ¹³Goti kala katoto logimito, ka mono monawa lo oloto gimito, mona lalo api gilibanimo monalo ya luka-kaka auma wito meleto etito namo kiyabane o mino. ¹⁴Komu ya mono kiyaba we yate manegalo anikafo olamo kamenalo ya polofete ka ma kamomu lo oloto piyaidoma ya mono lonola olunanimo auma komami yama koito edámoto, lonowa moda auma wito olu mino. ¹⁵Wenena muki yate mono monaka dimo wimo ya kenawae, loto netawa muki lokomodo ya luka-kaka fulu yaloko ito olu kokatoto mino. ¹⁶Kaimoka ukaga-ouga-luka-kaka ido ka mono api gilibanimo ya koto kiyaba oto olu kikito mino. Eti enanimo yakafo kaimoka olu omuga kenami, ido ka lanimo kolamo wenena yaki olu omuni kenami ne.

Goti wenenala muki ya wenenate ona kula minamo ka

5 Ena we kilofu ma monala yamu ka loumunae, lenanimo ya ka auma wito loumámo. E'e, menefole, loto you loto loumo. Ido wemomo kipa-apa yaki yanefo-kunanefole, loto mona lalo mele gimo. ²Ido wena kilofuakilofu ayaidana oto onefo-motao, loto, ido wenaipa nomilipa ya nemona-ilofo-motao, loto ukaga-ouga-luka-kaka mo lotoko minoto mona lalo mele gimo.

Wena-kena kiyaba o gedenumo ka

³Ena wena-kena inanimoniko minamo ya kiyaba lalo o gedalo, loto logimo. ⁴Ido wena-kena ma ya nomilipani nakunibo-mota minenawamo ya mono lononina komu lono ya inanimoni numunigu yau onige menige aunigemota yate komu afimaleka o gedadoma ya koliti, lifima itibiti giminawamo, ya Gotikafo geyeto lalo kolinagoliye, loto auma wito logimito api gilibo.

⁵Ido wena-kena ona, aimolako minami yakafo Goti yamu kolito kiyaba o edeto ya leda lunaga loumutoko minoto, ane olu faka lo, loto loumami ne. ⁶Etito minaifa, ido wena-kena ma yate inanimu ukani yamuko koliti moni minenawamo ya omuni kofawa minafa, ido moda fulu fitala kitamo yamaidana oti ya minae. ⁷Ka ukanido minámageto minenawae, loto kawa ya auma wito logimo.

⁸Ido ma yate inanimu wenenanina kiyaba o gedámoti, ido aya wenenaninawa yauti onibo, menibo, olonibo, nomilipani ya oto diti kiyaba lalo o gedámamo wenena ya koli kikitamo mona meni umutiti, koli kiki ádamo wenena ya olu fulu gedeti nosa naba ámami mona ya mele minae.

⁹⁻¹⁰Ena wena-kena ma ya melegenisikisiti (60) olu fulamo wena-kena, wanibo lawokoloko minoti, mona lalo

melemo idamo wena minae, loti monanina eyefe loti eyamo wenena yate lo gedamo, ya nomilipani kiyaba lalo o gedeti, wenega wenena nasafili o gedeti, Goti felegaga wenenala kouba-naba o gedeti, keina ma ukanido nemo wenena ani olu faka lo gedeti, mona lalo muki yaidana oti melemo idamo wena-kena yaidanako kulini wiyalo.

¹¹ Kulini etiti winawafa, ido wena-kena kofawa yate kulite wiyo, lenawamo ya, E'e, logimalo. Yaidana wenawa ya we mamu koliti, Kilisto yako koli umadokati ya we ma unune, loti ¹² komu ka lamoma fulitamo yamu ya lifima ka ukanido nemo ne. ¹³ Etiti minoti, ya lono olámoti, faifa u yau amau oti moni minamo yako minámaiye. E'e, fa ka yaki loti, wenena ma neta o melamo lodobe fi ya ama oti, ádenawamo ka yaki lo-lo amo ne. ¹⁴ Yamu wena-kena kofawa ya we malo uti, nomilipa kedeti, wenenani, netani-matani ya kiyaba o gedanawae, loto kane lalo kiyowe. Eti enawamo ya kuwotefo kamade kinami ka moni wilinami ya ma olu oloto piyámenagoliye. ¹⁵ Kolafe? Wena-kena ma yate kanu lalo fulititi, Satani ege meletamo ne.

¹⁶ Ido koli kikitamo wenaipa yate wenenanina yauti wena-kena ma minenawamo ya inanimoni wenenanina ani olu faka lalo, loto logimo. Eti ato ya monolo mau wi-wi amo wenena yate neta wena-kena giminawagu yauti olámato, wena-kena ma inanimoko minamo wenaipa yako ani olu faka lenawamo ya keina kolámenawae.

Mono kiyaba we ani olu faka loto meina lalo giminumo ka

¹⁷ Ena mono kiyaba we lonowa lalo olamo ya linate mono kolamo wenena yate kulini olu faka loti olu lalo o gedalo. Ido amo yauti ka mono monawa logimiti, api-napi gilibamo lono olu-olu o mi-

namo we ya olu lalo o gedeti meina ya oto diti gimalo. ¹⁸ Aya yamu ya eti limo, Bulumakau yakafo yuwa witi leya wito lilika wi kedageto, ya welalo nela melámalo,

loto ka mono lufuwau (*Lo 25:4*) ya nemo ne. Ido ka ma ya eti limo,

Lono olamo wenena yate meinanina olunawamo ne,

loto Wekolakafa limo ka (*Lu 10:7*) ya nemo ne.

¹⁹ Ena we ma lawoko yakafo kiyaba we ma ligiya lo edenami ya kolámalo. Wenena lelefe, ido lelei-lawokoi inanimomo omunikafo eyamo neta yamu weni lawoko unami ka lo oloto melenawamo yako kolalo. ²⁰ Ido mate mona nosámami melenawamo ya liligaleka yaki koli kolinawae, loti muki omunido olu oloto iti ka logimalo.

Mono mona koto kiyaba oto minenumo ka

²¹ Ena Gotite Kilisto Yesute iyaina o gedami enisoleki onobanido ya eti loto lo auma wi komowe. Kolo. Monawa lokomomo ya kaimo kakaloti mele fito etito ne, loto wenena mele dilumu o gimámo. E'e, kefoma olumo witenaiye, loto koto kiyaba o mino. ²² Wenena mate mono lono olunawae, loto agakafa alako maninido olámo. Ido wenena mate nosámami mona melenawamo yaki lakoina melámo. E'e, kaimo ukaga-ouga-lukakaka mo lotoko minenaiye, loto koto kiyaba otoko moino.

²³ Kamo muluga kelo oto ukaga kame-nakamena neta kilanimo yamu ya faifa no yako ánoto, no waini ya kefo efema yaki no.

²⁴ Ena wenena liligaleka ya monani nosámami yamu lifima ka itibiti olunagilae, loto geyefe lone. Eti loto geyoba, ido liligaleka yate mona nosámami falukuti melamo ya lifima ka olunawamo ya aiga oloto pinagoliye. ²⁵ Ido

ayaidana oti maleka mona lalo melamo ya moda oloto nefa, ido maleka oiya falukuto nemo ya aiga oloto piyageto kenagolone.

Nelalo kouba-naba wenena kanina

6 Ena nelalo kouba-naba wenena muki ya eti loto logimo: Wenena mate Goti kuliya ido ka mono ya kamana kite-nawae, loti wenabanina kouba-naba o gedeti, kulini olu faka lenune, loti auma witi kolalo, loto logimo. ²Ido wenabanina yauti mate Goti koli kikito umamo ya mono wenenate minae, loti eleka fi gimámalo. E'e, lonotina aboga ya lonowa meinala lalo olamo we ya Goti koli kikito umamoma nenako, loti setimuludi gimiti luti-kati kokatoti kouba-naba o gedalo, loto logimo.

Ka ona kula koli fulititi kifana-koukame yamuko kolamo wenena u kopa unawamo ka

Kawa muki ya api gilibito auma wito logimo. ³Ido ma yate ka ailo ma api gilibiti, Wekolate Yesu Kilisto kala kula koli fulititi, ka mono mona lalo api lilibami ya meni umunawamo, ⁴ya inanimu ukani-kulini oluti diti, ka ma kolife ádoti ya minae. Ka mona yamu moila fiti, ka lifima-lifima lenune, loti kopa kolamo yamo neta-mata mamu luni ofo gimiti, ilulu kuti kamani kiti, kani-manini nosámami ki gimiti, ⁵moila fi-fi amo wenena yate luni-kani u kopa wito ka ona kula ya luni-kaniguti fulititi, Goti kanula ya kifana-koukame olu oloto pinumo kanu ne, loti kani kopa-napa ki-ki ae.

⁶Eti loti kani kiyafa, ido Goti monala melonimo wenena sete-mulude olu lata wi minogeto ya monate olu lalo ona lema o ledaito lalo minone. ⁷Mikalo ya koukamete minámami oloto piyonimo, minoto fulunumo ya ayaidana oto koukamete minámami faifa fuluto unune. ⁸Yamu ya konuma-kobina ukadelo

owo mino ledenami ya moda lata wi minenune. ⁹Etito minoba, ido wenena mate kifana-koukame naba ko nenune, loti kolinawamo wenena ya Satanikafo kepa mele giminaigu ya lumu fou loti kilifuku onenagilae. Etiti ya fa neta ido olu nosámami o gedenami neta eye lalotalo melamo mona yakafo gini fulunami kanudo ya ika o gedageto u kopa unagilae. ¹⁰Moda kolafe? Kifana-afana ya seni-muluni umamo mona yakafo nosámami mona muki-muki olu oloto piyami mona ya ne. Etito nemoma nenako, wenena liligate kifana-afana yamu kolamo, ya koli kikitadokati ika o gedaito, inanimu ooniluni-kani kaila fiti ogofu naba-naba koli minae.

Goti wenenala auma wito mona melenumo ka

¹¹Ido kamo Goti wenenala minanimu we ya aya mona muki ya meka umuto koli oluloto uto, ya efe limo mona, Goti monala, koli kikitenanimo mona, seka-muluga giminanimu mona, auma wito mino kolinanimu mona, amene meleto sodoto minenanimo mona yamu auma wito kolito ya melemo ido. ¹²Etito minoto Goti koli kikito umanido yati neta ma ika o nedetenaiye, loto nosámami mona ya kuwonefo ne, loto fina fi umumu wo. Gotikafo omuga kofawa minowa-minowa oto minenane, loto iya ku kedami mona yama olu kiki loto olu mino. Aya mona yamu wenena muki onobanido ya koli kikitanimu ka lo oloto meletanimu ne.

¹³Ena neta-mata muki olu omuni kofawa oloto pi gede-gede imo we Goti yaki ido Kilisto Yesu aimola monala ya Pontiusi Pailati lo oloto umami we Yesu yaki onobanido ya auma wito lokomowe. Kolo. ¹⁴Ka mono kula lolomami ya wenena mate ka nosámami lo edetenawae, loto kawa ya olu kopaitámoto, Wekolate Yesu Kilisto oloto pinami ka-

mena yamu kolito ya kawa olu kiki-toto lo oloto melete kiyabala omo ido, loto auma wito lokomowe. ¹⁵Kamenawa ya Gotikafo koli melaidoko oloto pinagoliye. Ido lalo koli minomo wimo we amo ya kiyabate we wenaba la-wokoko ya ne. Amo ya kiyaba we wekudi muki ya Kiyabani We Wekudini minoto, ido wekola muki ya Wekolani minami ne. ¹⁶Amo yako folámenami we, lamenalaleka o fedámenumo lame-nau minami we, mikaleka wenena eyá-monimo we ya ne. Ido eyenune, loto enumo ya ogoufámone. Kuliya diwa-diwa minoto, aumala minowa-minowa o edemo dinami ne. Ona.

Neta-mata ko namo wenena kanina

¹⁷Ena wenena oiya ama mikaleka neta-mata ko namo wenena ya eti loto auma wito logimo: Inanimo ukani-kulini oluti idámoti, kifanakoukame ya fuli lenami neta ne, loti kolamo yamu netawa ya litumate ne, loti kolámalo. E'e, Gotikafo netawa-matawa muki lomami, ya seti-muludi lalo koliti ko noti

minenawae, loto olu oloto pi lumu minami we yako litumate ne, loti koli umalo. ¹⁸Eti loti koli umuti, ya mona lalo meleti, keina kolamo wenena kani koliti ko namo netatigu yauti naba oluti iya mele gimiti, mona lalo yaidana oto melenumolae, loti aya monawa ya ko noti minalo. ¹⁹Eti enawamo ya oto melete onimo mona ona kula ya oluto kofawa minowa-minowa enune, loti ya aiga kamenalo ya u lalo unawamo neta mau minageto eyenagilae, loto auma wito logimo.

Onowaleka ka

²⁰Aiyo, Timotiyo, Gotikafo agalo melami ya kiyaba oto olu mino. Ido fa ka, mikaleka ka ya we mate oluti Goti kala olu kuwolafu bulu edeti, ya neta-mata monawa koli fuli lone, lamo ya suki loti ilulu kuti lo-lo amo ka ya koli fulito. ²¹Wenena liligaleka ya kawa olutadoma nenako, Goti koli kikito umone, loti kolafa, ido ata wi minae.

Ena nasafili mona ya linatedoka mino gedenaiye. Modae.

2 Timoti

*Polokafo Timoti ya lufuwa
kofa aiga wi fulo edami ka*

Komu Ka

Polokafo Yesu kala kuwa lalo lo oloto melainako, ana-kiyanalolo oluti gamani numuna meya naba Lomuka ya nela numugu fulo edato, yalo minoto, ya nofo fulunawamo kamena moda adu ne, loto kolainako, Timoti yamu kolito lufuwa ama ya wi fulo edami ne.

Timoti ya Polo ana olu faka limo we minoto, amoki lakoina lono oluto, Yesu koli kikito umamo wenena Efesusi numudo monolo mau wi-wi amo wenena kiyabani we ya ne. Yamu Polokafo etito-etito kiyaba o gedeneane, loto lufuwa ma komu wito, ido lufuwa ama ya kofa aiga wi fulo edami ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyo, mono nanefo sene-mulune komomo we Timotiyo, namo Polo, Kilisto Yesu aposolola ya lufuwa ama wi fulo kedowe. Eyo. Kilisto Yesu lulau mino edonimo yamu omudi kofawa minenawae, loto iya ku ledeto lolomami ka ya lo oloto gimo, loto Gotikafo kala lalo kito lonowalo ya fulo nedaito olu-olu o minowe.

Metefo Gotidokati ido Wekolate Kilisto Yesudokati ya nasafili mona ido milumate kolami mona ido you amene mona ya kamodoka mino kedenaiye.

Wekola monala ido kala kuwa yamu ukadelo kolámonimo ka

³Ena aunefo kolofane-mota mona melamo yamaidana oto namo ya Goti omunalo ka ukanelo minámaiye, loto lune-kane mo lotoko minoto ukane-oune-lune-kane umuto kouba-naba o edemo dito, kamena-kamena leda lu-

naga loumomo ya kamomu kolito, siyane, lalole, loto loumumo idowe. ⁴Eti loto loumuto, ya kamo kufu o nedanimu yamamu kane ki minoto ya oto keyeto lalo kolito alikani enamo mona ya sene-muluneu faitenagoliye, loto ya oto keye-nae, loto auma wito kolowe.

⁵Ido Goti koli kikito ona kula umanimo yamamu kane ki minowe. Komu ya aukafo wena Lowisite okafo Yunisite koli kikito umu minami mona ya moda ayaidana oto oiya kamodoka yaki nemo ya moda kane kife loto kolowe. ⁶Aya yamu kolito ya kaka meletenaiye, loto ya kaka oluto kofa lokomowe. Kolo. Namone ya manegalo meloneto Gotikafo mono auma komami yama kamo ya olu mumusi lagetoto auma wito oloto pinaiye. ⁷Kolabe? Gotikafo Ouna lomami ya mulude fou lenaiye, loto lomámami ne. E'e, auma wi minoti, seti-muludi gimi-gimi o minoti, ukadi-oudi-luti-kati koti kiyaba lalo enawae, loto Ouna ya lomami ne.

⁸Yamu kamo ya Wekolate monala lo oloto melenanimo ya ukagalo kolámo. Ido namo ya amo kuliya yamu nelau minomo yamuki ukagalo koli nomámo. E'e, Gotikafo kala kuwa lalo lo oloto melenumo yamu ya kaila fi ledenawamole, loto aumala lomaima yamu ya kamoki ayaidana oto aumala ya olu minoto lo oloto melete, kaila fi kedenawamo kanudo ya leya wi mino. ⁹Amo yakafo olu omude kototo ya felegaga wenenane minenawae, loto iyaina o ledeto lute fiyami, ya lalimo monate yamu eti o ledámaiye. E'e, adeina afimaleka mika kosina oloto piyámami kame-nalo ya aimola kala lalo kito nasafilila lomami yamu ya Kilisto Yesu lulau mino edonimo ya iyaina o ledeto lute fiyami ne. ¹⁰Ido oiya amaleka ya olu omude kami we Kilisto Yesu oloto piyami yakafo nasafililawa olu oloto pi lomami, ya fulumo wonimo mona ya fulo fulitito, fulu fitala kiyámoto omude

kofawa minowa-minowa omo dinumo mona yama kala kuwa lalo yakafo olu oloto pi lomami ne.

¹¹Ido kawa kuwa lalo ya lo oloto meleto api-napi gilibito moninane, loto aposolo lonolalo fulo nedaito ya olu minowe. ¹²Lonowa etito olomo yamu ya keinawa mofu minofa, ido ukanelo kolámowe. E'e, koli kikito umomo weki moda kutifito minomo, ya lonowa anelo melami ya amo aumala yakafo moda ogofuto kiyaba o edemo uto uto kamena nabalo ya moda oloto pife lenagoliye, loto kane lawoko kife loto koli minomo nenako, ukanelo kolámototo minowe.

¹³Ena Kilisto Yesu lulau mino edeto, koli kikitoto seka-muluga umu-umu o minoto, ka mono kula namodokati kolanimo yamaidana oto lo oloto gimi mino. ¹⁴Ido Ouna Felegaga luteu mino ledami yakafo aga olu faka lagetto kawa kuwa agalo melami ya olu kiki loto kiyaba o edo.

¹⁵Ena Esia mikalo minamo wenena muki ya meni numuitamo ne, loto koli minane. Aya wenena yauti Figelusite Hemogenesite meni nomami yaki ya moda kolanimo ne.

¹⁶Ido Onesifolusi ya nelau minomo yamu ukanalo koli nomámoto, kamena-kamena lunekane olu lalo o nede minainako, Wekolakafu amo wenenala milumani kolito ani olu faka lo gedami mona ya giminaiye, loto kolowe. ¹⁷Amo ya Lomu numudo ya oto auma wito monine wilimo uto uto olu oloto pi nedami ne. ¹⁸Yamu Wekolakafu lalo kolagetto, kamena nabalo ya Wekoladokati milumala kolami mona ya olu oloto pinaiye, loto kolowe. Ido Efesusi numudo minomi kamenalo yaki auma wito ane olu faka limo monala yama ya kaimoka eyanimo ne.

Kilisto Yesu lonola ya auma wito olunumo ka

2Yamu mono nanefo, Kilisto Yesu nasafilila mino edami yakafo auma wi komaido, ayalo ya auma wito mino. ²Ido wenena mumudite omunido namodokati kolanimo ka ya ka ona kula kanuwalo monimo idamo wenena anido melagetto, yaloti oluti wenena maki api gilibinawamo lono ya ogofuti olunagilae, loto api gilibo.

³Ido Kilisto Yesu kimiwela lalo yaidana oto minanimo ya lamoki lakoina auma wito keina kolo. ⁴Kimi lono olumo wamo wenena yate wenabanina olu lonowalo mele gedami we ya lonote lalo eyenaiye, loti atuwa lono mona-mona ya egaidana oti olu nuba enawae? Ya we ya olámenagilae. ⁵Ido kafa-nafa lenawamo wenena yauti makafo kiyaba we ka lado muki olu meyalo melámenami ya manenalo kokamu ya mofu edámenagilae. ⁶Ido neta olu kifiti lono naba oluti koiya finawamo wenena yate kobina kula lagetto olu komu iti nenawamo ya moda efe lenami ne. ⁷Kawa lokomomo ya metolito kolito iya mele mino. Wekolakafu luka-kaka olu kokatagetto muki kolife lenane.

⁸Ena Yesu Kilisto ya kakaloko minagetto mino. Amo ya Defiti ufa fiyami we yauti ya folaiguti neidami ne, loto kala kuwa lalo lo oloto mele-mele o minowe. ⁹Eti o minomo yamu keina naba kolimo idomo, ya kailai we nela wi gedamo yamaidana oti nela wi nedato ya minofa, ido Goti kala ya moda nela wiyá-mae. ¹⁰Etito Goti iyaina o gedami wenena muki yaki Kilisto Yesu lulau mino edenawamo yamu olu omuni kagetto, lamenawa minowa-minowa imo ya olunawae, loto kolito, keinawa muki ya olu mofu-mofu o minomo ne.

¹¹ Ka ama ya koli kikitonimo ka kula ya ne:

Amo folaigu ya enu witoma, omuna kofawa minaigu yaki enu winune.

¹² Ido keina olu mofumo ditoma, amoki lakoina kiyaba we wekudi lono yaki olumo unune.

Ido mete umogetoma, amo yaki meya lumunami ne.

¹³ Ido kege melenune, loto loba, ka lonimo meyalo melámogetoma, amo ya aimola kala yamu E'e, lenami ogoufámainako, kala ya moda meyalo melemo dinami ne, loto lo-lo onimo ka ya ka ona kula ne.

Ka ona kula yamuko kolito mona lalo meletoko minenumo ka

¹⁴ Ena wenena kani meletenaiye, loto kawa ya kofa-kofa logimimo wo. Ka mono yamu moila fiyamo mona yakafo wenena ani olu faka ádaiye. E'e, moila kawa kolinawamo wenena ya olu kopa o gedetenaiye, loti monawa melámalo, loto Goti onobalalo lo fukoto logimo.

¹⁵ Ido kamo ya Gotikafo koli kumunami lalo enaiye, loto amo onobalalo ya auma wito lonoka olo. Eti oto ya ka mono ona kula kanula ya efe lotoko olufe-fe lo minenanimi, ya lonoka yamu ukagalo kolámenanimi ne. ¹⁶ Ido fa ka, mikaleka ka ya ekena oto mino. Eti loti ilulu kuti lo-lo amo ka yakafo Goti monala koli fulitenawamo mona ya oto dinagoliye. ¹⁷ Ido kanina yakafo ukanigu numuna ba limo yaidana oto ba lenagoliye. Yaida wenena minagu ya Himeneusi ido Filetusi yate ¹⁸ ka ona kula ya fulititi, folaguti neidamo mona ya moda oloto pitami ne, laito ya wenena liligaleka koli kikitamo yama olu kopa o gede minaiye.

¹⁹ Etiti minafa, ido Gotikafo kifana lagi fiyamima ya auma wito minaido ya aina melami ka ama ya eti limo,

Wekolakafo wenenala geyefe lo minaiye,

loto ka mono lufuwau (*Nam 16:5*) nemo, ido ka ma yaki etito nemo,

Wekola kuliya olu minamo wenena muki ya nosámami monadokati ya eleyapa wiyalo,

loto lo-lo onimo ka ya nemo ne.

²⁰ Ena numuna nabau yau nomu ma golikafo ido ma siluwakafo olufe lamo yako minámami ne. Ma mikakafo ido ma yákafo olufe lamo yaki lakoina negu yau mau ya neta laloko meleti, ido mau ya fa neta ido nosámami neta ya melamo ne. ²¹ Yamu wenena mate inanimi luni-kanigu yati fa neta ido nosámami neta fulitenawamo, ya nomuku yau neta laloko melamo yaidana oti minenawamo, ya aboga yakafo olu felegaga o gedeto, lono lalo muki ya anido melenami yamu kolito ya olufe-fe lo gedename ne.

²² Yamu kamo ya kipa kofawe seni-muluni lalo kolami mona ya meka umuto koli oluloto uto, ya wenena lunikani mo lotoko minoti Wekola loumu-umu o minamo wenenaki lakoina ya efe limo mona, koli kikitawamo mona, seti-muludi giminawamo mona, you amene melenawamo mona yamu auma witi koliti ya melemo idalo.

²³ Ido fa ka, ka maninigu minámaid-okati etito nefe? matato nefe? loti logamiga amo ka ya moila fiyamo mona olu oloto pi-pi iye, loto kolito ya meka umo. ²⁴ Wekola kouba-nabala wenena ya moila finawamo mona ma melámaneyo. E'e, wenena muki olu lalo o gedeti, mono ka ogofuti api gilibi koliti, seni-muluni leba fi minoti, ²⁵ ukani-kulini oluti lumuti, wenena ofo gedamo ya you loti monani olufe lo gedewawamo mona ya amodoka minaneyo. Eti enawamo, ya Gotikafo lonola olu gedageto, wenenawa ouni-luni-kani olu eleyapa witi ka ona kula ya kolife loti

kolinawafe? loti, ²⁶ido kamade ki-ki imo we Satani kala lalo kiyami monalo ya meyalo melenawae, loto nela wi gedami we kilifulauti ya kofa itibiti kani kife lenawafe? loti ya you loti monani olufe lo gedenawamo mona ya amodoka minaneyo.

Kamena fuli lenami yamu limo ka

3Ido ka ama ya eti loto kolife loto kolo. Kamena fuli lenae, loto alitenami ya keina naba-naba imo kamena ya mino ledenagoliye. ²Wenena ya inanimu yamuko lalo kolinawamo, kifana eye lalo melenawamo, inanimu kulini olu faka lenawamo, inanimu ukani koli akaiya itenawamo, ka nosámami lenawamo, onige menige ka lato koliti kolámoti enawamo, wenena lalo o gedato ya itibiti lalo koli gimámenawamo, felegaga mona melámenawamo, ³seni-muluni gimámenawamo, wenena lifimani kilili o gedámenawamo, kamani kinawamo, ukani-ouniluni-kani kiyaba lalo ámenawamo, fina lowa yamuko kolinawamo, mona lalo ya eye nosámami melenawamo, ⁴wenena kuwonibo anigu gilibinawamo, kaita moninawamo, wenena naba minone, loti kolinawamo, Goti seni-muluni umámoti, inanimu lalo eyenawamo neta monamona ya seni-muluni umunawamo ne. ⁵Yaidana wenena ya mono atuwa olu minafa, ido kulawa aumala ya meni uma. Aya wenenawa ya meka gimi mino.

⁶Eti o minamo wenena yauti mate wenena numunigu ya diti, wenaipa ouniluni-kani auma wiyámami wenaipa kani oluti api gilibato koli kikito gimae. Wenaipawa ya nosámami monani olu mau wi minoti keina kolamo yamu inanimu seni-muluni lalo kolami mona ailo-ailo yakafa ika o gedaito, ⁷kamena-kamena ka mono yauti-amauti koli-koli o mi-

nafa, ido ka ona kula kolife lenawamo ya ogoufámae.

⁸Ena komu adeina afimaleka ya Yanesite Yabelesite ya Mosese kuwolafu bulu edami we ya ayaidana oti wenenawa yate ka ona kula kuwonibo bulu edamo wenena ya kani-manini u kopa utainako, kepa mele gimaido ya koli kikitinawamo wenena minámae, loto geyefe limo ne. ⁹Monanina etito nefa, ido neta enawamo ya egaidana oti omo dinawamo ne? Yanesite Yabelesite ka maninigu minámami monani oloto piyami ya wenena muki geyefe lamo yamaidana oto wenenawa ka maninigu minámami monanina opoilageto, wenena muki geyefe lenagilae.

Polo ido Timoti mono monanina ka

¹⁰Ido kamo nege animo ya mono logimi-gimi omo, mona mele-mele omo, kane ki-ki omo, koli kikitoto mino-mino omo, lune-kaneu amene mele gede-gede omo, sene-mulune gimi-gimi omo, lono olumo womo, ¹¹ido Antiyoku numudo, Aikoniyamu numudo, Listila numudo, yalo ya kaila fi nedato keina naba-naba kolomo ya moda kolane. Kailawa monamona fi nedato keinawa olu mofu-mofu omo nefa, ido muki yauti Wekolakafa olu omune kami ne.

¹²Ido Kilisto Yesu lulau mino edeti Goti monala meyalo melenune, loti kolinawamo wenena muki ya wenena mate olu nosámami o gedenagilae. ¹³Ido nosámami wenena ido koni winawamo wenena yate inanimonidoka ido wenena maleka yaki ya koni witi lonowa olumo diti nosámami monanina u naba-naba enami ne.

¹⁴Etiti minenawafa, ido kamo ya api kilibonimo koli kikitinimo ka ya meyalo melewo. Ya ka api kilibonimo wenena monate ya moda koli minanima nenako, loto, ¹⁵ido kipa kefolo minanigumati ya felegaga ka mono lufuwa ya

kolimo dito minanido yakafo luka-kaka olu lamena ageto, Kilisto Yesu koli kikitito umanido ya olu omuga kami ka nemo yaki moda koli minanima nenako, loto kawa ya meyalo melemo wo.

¹⁶Goti kala muki ka mono lufuwau wiyamo ya Ounakafo olu oloto pi fuli lito nemo ya ka mono mona api lilibito, fuka ka lolumuto, monate olufe lo ledeto, efe limo mona melenumo ya api lilibi minami ne. ¹⁷Eti o ledami, ya Goti wenenala olufe-fe lo ledageto, mona lalo muki moda ogofuti melenawamo ne, loto eti o ledami ne.

Goti kala auma wito lo oloto melo, loto loumami ka

4Ena Goti yaki ido Kilisto Yesukafo kofawa minonimo wenena ido fulutamo wenena lifima olu itibito giminami we yaki onobanido ka lokomomo, ya amo oloto pinami yamu ido kiyabate we wekudi minami yamu ya lo auma wi komowe. Kolo. ²Kala ya lo oloto melemele o mino. Kamena lalo imo nefe, ido lalo amami nefe? loto adoto, koto kiyaba oto lo oloto gimigimi o mino. Kani oluto lo fuko gedeto, olu auma wi gimito, api-napi lono sodoto you loto oluto ya efe lotoko api gilibo. ³Kolabe? Kamena ma alitageto, ya ka mono kula yamu eleka ginageto koli fulitenagilae. Koli fulititi mono ma lalimo katekafo lalo kolinumo ka yako kolinagolone, loti inanimoni api-napi gilibinawamo wenenani olu mau wi gedenawamo ne. ⁴Ido ka ona kula ya koli fulititi, ya u ikaga kalo ya kani fuloti kolinagilae.

⁵Eti enawafa, ido kamo ya kamena-kamena luka-kaka kiyaba lalo otoko minoto, keina mona-mona olu mofuto, Yesu kala kuwa lalo lo oloto pito, mono lonoka muki ya olu fuli lo mino.

Fulunamo kamena moda adu ne, loto loumami ka

⁶Ido Goti umunuwe, loti no waini yokila ki-ki amo folomolo leikamo yaidana oto namo kofawa minomo monane ya moda umutoto, unamo kamenane moda alili otaiye. ⁷Lowa fina lalo moda fitomo ne. Kafa-nafa lomo dito ya u fuli limo ebalo ya moda u fedetomo ne. Koli kikitomo ya moda kiyaba lalo oto olu minomo ne. ⁸Ido ama ya monate efe limo wenena manedelo kokamu mofu ledenami ya moda kiyabane imo, ya minoto kamena nabalo ya Wekola iya melefe lo ledami we yakafo numunagolimo, ya namoko minamaiye. E'e, Yesu oloto pinami yamu auma witi koliti seni-muluni umamo wenena muki yaki lakoina giminagoliye.

Onowaleka ka

⁹Ena namo minodo ya alako enanimo kanu ya auma wito moni wilo. ¹⁰Demasi ya oiya ama mikaleka mona ya siyumuluna umainako, fulo nedeito Tesalonika numudo ya wito, Kelesenisi ya Galeisia ebalo ya wito, Taitusi ya Dalimesia ebalo ya moda utami ne. ¹¹Ama ya Luka yako lakoina minomi nenako, loto alako ano. Enanimo ya Maki yaki ya ane olu faka lenami mono lono ya olunaiye, loto ilimito ageto ya lakoina ailo. ¹²Ido Tikikusi ya ilifi meloneto Efesusi numudo ya moda utami ne.

¹³Ido kamo enae, loto ya ukanelo owo feka wiyomo Tolowasi numudo Kalipusi numugu ya apasoto fulitomo yamaki oluto, ido bukune yaki ido aila yamu naba kolomo yaki oluto ano.

¹⁴Ena Alekisada, neta ainikafo olufe lo-lo imo we yakafo olu nosamami naba o nedaito, monala melaido ayalo ya Wekolakafo lifima moda itibito umunami ne. ¹⁵Wewa ya ka lonimo ya auma wito oluto lumunae, loto imoma ne-

nako, loto kamo yaki amomu kolito koto kiyaba otoko moino.

¹⁶Ena olu kalo mele nedamo kana kamenalo ya we makafo oto ane olu faka lenami we ma minámaito, muki ya fulu nedeiti wae. Eti amo yamu lifi-mani itibito gimámo, loto Goti loumowe.

¹⁷Eti o nedafa, ido kawa kuwa lo oloto mele fuli loneto ailo feka wenena muki ya kolinawae, loto Wekolakafo ane olu faka loto olu auma wi nedami nenako, ya kula-laiyoni welauti olu omune kami ne.

¹⁸Ido Wekolakafo ya nosámami mona muki yauti olu fulu nedeto, kosinau wekudite kiyaba o ledenami kilalau ya niliminami ne. Amo kuliya naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

¹⁹Ena Pilisilate wanafo Akuilate, ido Onesifolusi numunau minamo wenena muki ya aiyo-koiyo ka fulu gedomo ya logimo.

²⁰Ena Elastusi ya Kolinti numudo ya minami ne. Ido Tolofimusi neta kilaito ya Miletusi numudo ya fulu edeito omo ne.

²¹Ena ko wiyami kamenawa oiya ali ádenami kamenalo ya enanimo kanuwa alako moni wilito ano.

Ena Yubulusite Pudenisile Linusile Kolodiale mono wenenate muki yaki aiyo-koiyo ka ya fulu kede minae.

²²Wekola ya ouga-lukau mino kedenaie. Nasafili mona ya linatedoka mino gedenaiye. Modae.

Taitusi

*Polokafo Taitusi ya
lufuwa wi fulo edami ka*

Komu Ka

Taitusi ya Giliki we nemo, ya Polo welaloti Yesu kala kuwa kolito siyumuluna olu eleyapa wito koli kikitimo yamu Polokafo ya mono nanefo minaiye, loto lo edami ne. (Taitusi 1:4) Wewa ya Poloki lakoina mono lono oluto, ana olu faka loto mono wenena eba nedo- nedo ya seni-muluni olu auma wi gedeto mono ka api gilibami we ya ne. (2 Kolinti 7:5-7, 8:6, Galesia 2:1-3)

Ena Kiliti no muliti nemo ebalo ya lakoina moniti Yesu kala kuwa lo oloto gimami kamenalo ya Polo eba maleka unae, loto kolami, ya Taitusi ya Kiliti ebalo fa minoto mono lono onowa fa nemo ya olufe loto fuli lenane, loto fulo edeito wiye. (Taitusi 1:5) Uto eba maleka monito, aiga ya Kiliti wenenawa api gilibinami ka ma loumunae, loto lufuwa ama ya wi fulo edami ne. Kiliti wenena muki monanina ya nosa naba ámainako, yamu maleka seni-muluni olu eleyapa witi Yesu koli kikito umamo wenena ya monanina yamu ka auma wito api gilibo, loto lufuwa amau ya loumami ne. (Taitusi 1:10-14, 16, 2:1, 15)

Timoti lufuwa wi fulo edami yamaid- ana oto Taitusi yaki loumami ka ama ya ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, lakoina koli kikitonimo nanefo ona Taitusiyo, namo Polo, Goti kouba-nabala we ido Yesu Kilisto aposolola ya lufuwa ama wi fulo kedowe. Eyo.

Lonowalo fulo nedami, ya Gotikafo iyaina o gedami wenena koli kikite- nawae, loto, ido ka ona kula yakafo

monate olu felegaga o ledami ka ya kolife lenawae, loto lonowalo ya fulo nedami ne. ²Omude kofawa minowa-minowa enumo kawa koli kikitoto kolife lonimo ya Goti ka suki ádami wekafo komu adeina mika kosina olu oloto piyámami kamenaloti ya lo mele ledami yamamu kolito kiyaba minone. Kawa ya adeinati limo nefa, ³ido aimola kame- nalalo ya kala lo oloto melonido olu oloto piyami ne. Kawa ya olu omude kami we Gotikafo anelo melete lo oloto melenane, loto lo melete nomami ne.

⁴Lakoina koli kikitonimo nanefo ona Taitusiyo, Metefo Gotidokati ido olu omude kami we Kilisto Yesudokati ya nasafili mona ido you amene mona ya mino kedenaiye.

Mono kiyaba we kanina

⁵Ena lono onowa ma fa nemo ya olufe loto fuli lenane, loto, ido numudo- namado ya namo lokomodo ayalo ya mono kiyaba we bulu gedemo unane, loto Kiliti ebalo ya fulo kedeito omoma ne. ⁶Yamu ya mono wemomo mate monanina efe lotiko mele minoti, wena la- wokoko olamo we ya nomilipani yaki koli kikitoti minenawamo yako mono kiyaba we bulu gedo. Ido nomilipani ya ka kolámoti kopa mona melae, loti wenena mate lenawamo, ya mono kiyaba we lono ma gimámo. ⁷Kiyaba we yakafo Goti lonola kiyaba imoma ne- nako, ya monala efe lotoko minenami yako lonowa olunami ne. Yamu aimola lula-kala lalo kolami mona melámoto, siya kala-kala alako ádotó, no noto lula- kala u kopa enami mona melámoto, fina alako fiyámoto, kifana-koukame ya- muko kolámoto minenami, ⁸ido we- nena nasafili o gedeto, mona lalo siya- muluna umuto, kala kife loto, monala felegaga efe lotoko melete, ukana-lula- kala kiyaba lalo otoko minenami, ⁹ido mono wenenala koli kikitoti mona lalo

melenawae, loto ani olu faka loto ka mono kula ya api gilibito, ido ka mono olu kopaitamo wenena kanina ya oluto lumunae, loto ka mono auma wiyami ka, api-napi gilibi-gilibi onimo ka ya olu kiki loto olu minenami we ya mono kiyaba we lalo minenaiye. Yaidana amo wemomo yako mono kiyaba we ya bulu gedo.

**No muliti nemo eba Kilitilo
minamo wenena monanina ka**

¹⁰Wenena mumudite ka kolámoti, fa ka loti koni witi minamo wenena ya minae. Ido aya wenena minagu ya Yuda wenena, Goti ainala ukanigu fukamo wenena ya oto diti eti o-o minae. ¹¹Eti o minamo wenenawa ya kifanakoukame fa olunune, loti wemomo olonibo nomilipani wenenani liligaleka muki ya api gilibámamo neta ya api gilibiti olu kopa o gedo minanako, weni uguninumo ya efe lenagoliye. ¹²Kilitilo minamo wenena minaguti ya inanimimo polofetenina makafo ya eti limo, Kiliti wenena ya adeinati ka sukiko lo minoti, fadena neta yaidana oti kaila fi minoti, neta nenawamo yamuko koliti, lono eleka fiyamo minae, loto ¹³geyefe lototo limo kawa ya ona ne. Yamu kamo ya auma wito lo fuko gedo. Eti ageto ya koli kikitamo mona kula melenawamo, ¹⁴ya Yuda wenena ikaga kanina ido wenena ka ona kula meni umamo wenena lo fukamo kanina ya kolámenawae, loto auma wito lo fuko gedo.

¹⁵Luni-kani mo limo wenena yate neta-mata muki yamu kolato mo limoko nefa, ido nosámami monakafo senimuluni olu kopa o gedami wenena, koli kiki ádamo wenena ya ouni-luni-kani muki ya fumako wi fulitainako, neta mamu kolato mo limo ma minámaiye. ¹⁶Wenenawa ya Gotiki kutifone, loti wenikafo lafa, ido monanina yakafo E'e, lo minaiye. Ya wenena ya uwanuwa

minoti, ka koliti kolámoti amo ya mona lalo melenawamo ma minámaiye. Yamu mono kiyaba we lalo, auma wiyamo we yako bulu gedo.

**Mono wenena monanina efe
loti melenawamo ka**

2 Kilitilo minamo wenena etiti minafa, ido kamo ya ka mono kula efe loti kolinawamo ka ya logimi-gimi o mino. ²Eti lageto, ya we kilofo-akilofu yate nonano neta-mata nenawamo ya alili suwomo noti, kani kife loti koliti, ukani-luni-kani kiyaba lalo oti ya koli kikitito minamo, ido seni-muluni gimi-gimi o minamo, ido auma wi kiki loti nediminenawamo kulawa enami mona ya amodoka minaneyo.

³Ido wena kilofu-akilofu yate ayaidana oti mona melenawamo ya wenena yoni kamani kiyámoti, ekefa imo nokafo nela wi gedámageto minoti, kanu lalo api gilibinawamo mona ya amodoka minaneyo. ⁴Eti oti ya wena kofawena gilibinawamo ya wanibo nomilipanina sodoti olu lalo o gedeti, ⁵ukani-luni-kani kiyaba lalo oti, monani feke limoko minoti, numuni ebani kiyaba lalo oti, mona lalo meleti, wanige-motate ka lenawamo ya koliti golodoti minenawamo mona ya gilibaneyo. Eti ámenawamo ya Goti kala kamana kitenawae, loti eti alo.

⁶Ido we kofawe ya ayaidana oto kani oluto logimageto, ya ukani-lunikani kiyaba lalo o minenawamo mona ya amodoka minaneyo.

⁷Ido kaimoka ya neta-mata muki yau olu komu mele gedeto mona lalo yako mele minageto, keyeti ya eikawakau meyalo mele minenawae. Ido mono api gilibinanimimo ya ka ona kulako efe loto logimito, ⁸lofe lenanimimo ka ya wenena mate koli nosámami enawamo ya ma minámenaiye. Eti ageto ya kuwotefo ka nosámami lolumunune, loti moni

wilinawafa, ido minámainako, ukanido koliti fulitenagilae, loto eti o.

⁹Ido koubana-naba wenena kani oluto logimageto, ya we nabanina yate ka lenawamo muki ya koliti koubana-naba lono laloko o gedato ya lalo kolinagilae, loti eti enawamo mona ya amodoka minaneyo. Ka latoma wenido ofámoti, ¹⁰netani-matani kiyaba o gede minagu yauti ma ugele-agele ánoti, koito gedeti minoti, kiyaba laloko ona kula o gedegede o minenawamo mona ya amodoka minaneyo. Eti oti ya mona muki meleenawamo ya olu omude kami we Goti kala olu omona itenumo yamo kawa ekeina olu edenune, loti eti enawamo mona ya amodoka minaneyo.

Goti monala meyalo meletó Kilisto kiyabala enumo ka

¹¹Goti nasafilila, wenena muki olu omude kami nasafilila ya moda oloto piyami ne. ¹²⁻¹³Aya nasafilila yakafo api lilibami, ya Goti, wenabate, olu omude kami we Yesu Kilisto lamenala oloto pinami yamu kolito, alikani oto kiyabala onimo, ya Goti mete umonimo mona ido mikaleka netamu kolonimo mona ya fulitito, oiya ama mikaleka moinonimo kamenalo ya ukade-lute-kate kiyaba lalo oto, monate efe lotoko meletó, Goti felegaga monala ya meyalo meletó kiyabala o minenawae, loto api lilibi minami ne. ¹⁴Amo yakafo lo melami ka kolito kolámoto onimo monate muki yauti meina fito efili gedena, loto, ido nanimo wenenane kula minoti, mona lalo ya auma witi mele-mele o minenawae, loto iyaina o ledeto, olu mo lo ledena, loto lalimomu kolito oto meletó imo mona ya fulito folami ne.

¹⁵Kawa ya Goti aumala mino kedami yamo kani oluto api gilibito, fuka ka auma wito logimito olufe lo gede mino. Eti o minanimo ya wenena mate

nosámami keyenawamo mona ya ma melámo.

Mono mona melenumo ka

3Ido kani meletenaiye, loto ya kofa logimageto, ya wenena yate gamani wenaba ido kulinigi we idamo lomamo muki ka lenawamo ya koliti golodoti, ya lono lalo mona-mona mino oluto wimo ya kokatoti oluti, ²ido wenena kamani ma kiyámoti, ka moila ma fiyámoti, you lotiko minoti, ya wenena muki you amene mona ya gilibalo.

³Yamu ya eti loti koli minalo: Lalimo komu ya ayaidana oto kate kopanapa kito ka kolámoto minoto, kopa kanudo ika o ledado u ya di ama di oto monito, neta-mata mona-mona yamu sefela kilonimo neta ido lalo kolonimo mona yakafo nela wi ledeito minoto, wenena ma ka naba-naba lo gedeto, netanina olamo yamu geye nosámami onimo ya wenenate senimulunigu koli nosámami lomato, ido lalimo ya ayaidana oto koli nosámami gimigimi o minone.

⁴Etito minoba, ido olu omude kami we Goti olu lalo o ledami monala ido siya-muluna lomami monala oloto piyaido ⁵⁻⁶ya olu omude kami ne. Eti o ledami, ya lalimo monate efe loto melonimo yamu eti o ledámaiye. E'e, aimola siya-mulunau milumate kolami yamu ya olu omude kami we Yesu Kilistodokati ya Ouna Felegaga leki faitoto lomami yakafo noku wi ledaido ya kofawa olu oloto pi ledeto, monimo dinumo kanu kofawa lumuto olu omude kami ne. ⁷Eti o ledami, ya aimola nasafilila yamu ya monatina efe limo wenena minae, loto lo ledaito, omude kofawa minowa-minowa enumo yamu kolito kiyaba o minonimo wenena ya nomilipala iya ku ledami neta aboga minenawae, loto eti o ledami ne. ⁸Kawa ya kula nemo yamu koli kikitoto minonimo ne.

Etito nemoma nenako, Goti koli kiki-ito umamo wenena yate mona lalo melenawamo lono ya mama oti olu-olu o minenawae, loto kamokafo kawa ya auma wito lo oloto gimo, loto kolito ya lokomowe. Netawa ya lalo ona kula, wenena olu lalo o gedami neta nefa, ⁹ido mono mona mamu kopa etito nefe? matato nefe? loti ka maninigu melenawamo ka moni wiliti, aunibo-kolofani katoti kulini-kulini loti, moila fiti lo melami ka yamu ka lodilumu oti, itibi-natibi amo ka ya fa neta, kula minámami netama nenako, loto meka umu mino.

¹⁰⁻¹¹Ido wenena makafo ka mono olu ailo itami we ya kala oluti kamena lawokofe, ido lelefe, loumato, kolámename, ya yaidana amo wenena u ailo kopa kanudo moniti lifima olu minanako, inanimono monanina yakafo lifima ka olu itibito giminagoliye, loto kolanimoma nenako, loto fulo edeito, aimolako minenami ne.

Onowaleka ka

¹²Ena namo Atemasife, ido Tikikusife, kamodoka ilifi melonetoma,

ya namodoka Nikopolisi numudo enanimo kanu ya auma wito moni wilo. Namu ya ko wiyami kamenalo ya numuna yalo ya minenae, loto kane ki minowe.

¹³Ena Apolosi ido lo melamo ka kolami we Senasi ya mono lonodo unawami, ya neta mamu koliti aefa fiti moni wilitenawaiye, loto auma wito ani olu faka lo gedo.

¹⁴Ido mono wenenate yaki mono monanina yakafo ilawa liyámotennaiye, loti atuwaleka neta mamu aefa fiti moni wilinawamo wenena ya ani olu faka lo gedenuwe, loti mona lalo melenawamo lono ya olu kolinawae, loto auma wito api gilibo.

¹⁵Ena namoki minamo wenena muki yate aiyo-koiyo ka fulo kede minae. Ido koli kikitonimo kanudo lakoina moniti seni-muluni lumu minamo wenena ya aiyo-koiyo ka fulo gedonimo ya logimo.

Nasafili mona ya linate muki mino gedenaiye. Modae.

Filemoni

Polokafo Filemoni ya lufuwa wi fulo edami ka

Komu Ka

Filemoni ya neta-mata so loto ko nami we Kolosi numudoka ku onoto, ya Yesu koli kikito umaito, amo numunau ya Yesu wenenala monolo mau wi-wi amo ne. Wewa yakafo we ma nelalo koubanaba lonola olunami we kuliya Onesimusi ya meina fiyaito, lonola olaifa, ido netala ma ugele oluto koli uto, Lomu numudo u fedeto minoto Polo eyaiye. Eyaito, ya Yesu kala kuwa loumaito, kolito siya-muluna olu eleyapa wito Polo ana olu faka lomo uto, aiga ya itibito Filemoni nedo ilifi meloneto unaiye, loto Polokafo kolito, ya lufuwa ama wiyami ne. Filemoni ya wewa lifimala kilili o edageto, lonola kofa olunaiye, loto lufuwa ama wito Onesimusi umaito, ya oluto uto Filemoni nedoka ya itibaiye.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, lono koinatefo sene-mulune komomo we Filemoniyo, namo Polo, Kilisto Yesu yamu nelalo minomo we ya mono kunatefo Timotite minoto, lufuwa ama ya wi fulo kedowe. ²Kamoki, mono lemonate Apiyaki, lono koinatefo Akipusi, ido numugau ya monolo mau wi-wi amo wenena muki yaki eyalo.

³Metefo Gotidokati ido Wekola Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino gedenaiye.

Polokafo Filemoni yamu kolito Goti loumu-umu imo ka

⁴⁻⁵Namo kamena-kamena Menefo Goti loumomo, ya kamokafo Wekola Yesu koli kikitoto seka-muluga umuto, ido felegaga wenenala muki yaki

seka-muluga gimi-gimi o minanimo yamu kolito ya siyane, lalole, loto kulika loumu-umu o minowe. ⁶Ido koli kikitanimomo ka ya mono wenena auma wito logimi-gimi animo nenako, Kilisto lulau mino edonimo wenena mono neta lalo muki lomami ya kolife loto kolinane, loto kamomu loumu-umu o minowe. ⁷Ido koinanefo, kamo Goti felegaga wenenala seka-muluga gimi-gimi animo yamu seni-muluni olu aila wi gedaninako, loto alikani naba oneto, namo sene-mulune yaki olu aila wi nedane.

Polokafo Onesimusi kala loumami

⁸Etito seka-muluga gimi-gimi animo yamu namo Kilisto Yesu lulau mino edeto ya mona ma melenanimo ya eti o, loto ogofuto auma wito lokumunafa, ido eti loto lokomámenagolowe. ⁹E'e, sene-mulune komomo yamu kaka oluto lokomowe. Kolo. Namu, Polo, we kilofa minoto, Kilisto Yesu yamu nelau minoto, ¹⁰ya mono nanefo Onesimusi, nelau minomo kamenalo ya mono nanefo builami we yamu kaka oluto lokomowe. ¹¹Wewa ya komu aga olu faka lo kedámami nefa, ido oiya ama ya kamote namote ade olu faka lo ledenami we ya builami ne.

¹²Ido kamodoka itibito ilifi melomo, ya senemuluneki yaidana oto ilifi melowe. ¹³Ilifi melomo, ya Yesu kala kuwa lalo yamu nelau minomo ya ebaka olami neko, ane olu faka lagi ne, loto kolofa, ¹⁴ido ane olu faka lo nenedane, loto auma wito lokumunae, loto eleka nofaiye. E'e, kamo kaka lalo kito eti o nenedane, loto ane olu faka lo nenedanimo ya lalo kolinae. Yamu kamo O, lagetoyako eti enagolowe.

¹⁵Ido wewa ya kamena lina efema kamodokati faiga minami, ya itibito kamodoka oto oiya yaloti kamoki lakoina minomo dinagoliye, loto kolowe. ¹⁶Oiya nelalo koubanaba

lonoka olu-olu enami we yako minámaiye. E'e, mono kunakafo sekamuluga umunanimu we yaki minaiye. Namo sene-mulune umu minofa, ido nelalo kouba-naba lonoka olu minoto, Wekola lulau mino edami ya mono kunakafo minoto imo we ya kamo seka-muluga umunanimu mona yakafo namo sene-mulune umomo mona ya olu afima o edenaiye.

¹⁷Yamu ya namoki lakoina mono lono olomi koinanefo minowe, lenanimu, ya wewa itibito enaido ya aiyo-koiyo lo nedenanimo yamaidana oto aiyo-koiyo lo edo. ¹⁸Ido mona nosámami mele kedaife, ido neta ma itibito komámaito, ya namokafo lifimala itibito kumunagolowe. ¹⁹Namo Polo nanimone aneakafo lufuwa ama ya wiyowe. Lifimala itibito kumunagolowe. Ido Gotikafo olu omuga kami yamu lifimawa itibito numunane, lenamo ya ukagalo kolitenane, loto eti ádenagolowe. ²⁰E'e, Wekola lulau mino edomi yamu ane olu faka lo nedanane,

loto kolomo, ya kamo Kilisto lulau mino edeto mono kunanefo minanimu ya sene-mulune olu aila wi nedo.

²¹Ido lufuwa ama wi fulu kedeto ya eti o, loto lokomomo ka ya moda meyalo melenane, loto kolomo yako minámaiye. E'e, kamo ya lokomomo ka ya olu fulu edeto, mulalo-mulalo eti enane, loto koli minowe.

²²Ido neta lawoko ma lokomowe. Kolo. Linate namomu koliti Goti loumu-umu o minamo kawa ya Gotikafo kolito linatedoka olu itibito o nedanagoliye, loto auma wito kolonako, yamu oku onenamo eba ya olufe lo nedo.

Onowaleka ka

²³Ena mono we ma Kilisto Yesu lulau mino edeto lakoina nelalo minomi we Epafalasi yakafo aiyo-koiyo ka ya fulu kede minaito, ²⁴ido lono koinatefo Maki, Alistakusi, Demasi, Luka yaki ayaidana oti fulu kede minae.

²⁵Wekolate Yesu Kilisto nasafilila ya onuniluti-katigu mino gedenaiye. Modae.

Hibulu

*Isilaeli wenena mono
lufuwa wi fulo gedami ka*

Komu ka

Lufuwa ama ya Yuda wenena Yesu koli kikito umamo ya lufuwa wi fulo gedami we kuliya ya kolámone. Yuda wenena ya Hibulu ka lamo yamu Hibulu wenenale, loto lo-lo one.

Hibulu wenena maleka ya Yesu kala kuwa kuwolafo-mota minamo yate Hibulu wenena Yesu koli kikito umamo ya olu keina mofu gedanako, koli kikitamo wenenawa yauti maleka yate itibito uto Yuda mono kanina kofa meyalo melenune, loti kolamo ne. Eti o minamo yamu ya lufuwa ama wiyami we yakafo Yesu ya Goti Nalafo lawoko ona kula nemo yakafo enisoleki, adeina polofeteki, Moseseki, Aloniki ido Goti yokila ki umu-umu amo we muki yaki olu afima o gedaima nenako, kate ligi-ligi kiyámoto, moda koli kikito umuto, kala meyalo melete, auma wi kiki loto monimo wokele, loto lufuwa amau ya auma wito logimami ne.

Yesudokati ya Goti monala eyefe lenumo ka

1 Komu adeina Gotikafo autefo-kolofate-mota ka logimami, ya kamena malo-malo ido mona ailo-ailo ya polofete wenido melaito, mona gilíbimo idamo ne. ²Etito nefa, ido oiya ama kamena naba alitido ya moda Nalafo welalo melaito mona lilibami ne. Ido aya we Nalafo ya neta-mata muki moda aboga minenaiye, loto iyaina o edami we, ya mika kosina muki olu oloto pinae, loto imo, ya Nalafokafo olu oloto pi fuli limo ne. ³Amo ya Goti ekeina lamenala ido aimola lebonala ona minoto, ido kala

aumala nemo yakafo neta-mata muki olu auma wi gede minami we yakafo lifima noku wiyami lonola olu fuli loito, ya akaiya kuliyai we wenaba ana onaleka amedoto minaiye.

Yesu yamo enisole olu fulo gedeto nemo ka

⁴Etito Melafokafo Nalafo kuliya naba iya ku edami yakafo enisole kulini olu fulo edami yamaidana oto amo moda dito neto, ido enisole ya lumuti minae.

⁵Moda kolafe? Amokafo eti limo, Namo ya onema kamo kedoneto, ya nanimo Nanefo ya minane, loto loumuto (*Sng 2:7*), ido ka ma ya eti limo,

Namo ya Melafo minoneto, ido amo ya nanimo Nanefo minenagoliye, loto ka mono lufuwau (*2 Sml 7:14*) nemo ka ya enisole mamu life? E'e, enisole yamu ádaiye. ⁶Ido Kana Nalafo mikaleka ilifi melenae, loto imo kame-nalo yaki ka ma ya eti limo, Goti enisolela muki ya oudi-luti-kati umalo,

loto ka mono lufuwau (*Lo 32:43, Sng 97:7*) ya nemo ne. ⁷Ido ka ma ya enisole yamu ya eti limo,

Kouba-naba wenenala enisole ya epe yaidana oto, ido yo famula yaidana oto olufe limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 104:4*) nemo ka ya enisole yamu lifa, ⁸ido Nalafo yamu ya eti limo,

Gotiyo, kamo ekeina folomokalo ya kiyaba we wekudi minowa-minowa oto minomo dito minane.

Ido kiyaba we wekudi lono olanimo ya moda efe limo mona yakafoko kiyaba o gedemo idane.

⁹Efe limo mona ya koli lalo umuto, ido lo melami ka meni umamo mona ya eleka naba-naba kofainako, yamu Goti, kamo Gotika yakafo koinakafo-mota olu fulo gedeto

seka-muluga laloko kolinane, loto ya yá nowala fili kedomo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 45:6-7*) nemo ka ya Nalafo loumami ka ya ne. ¹⁰Ido ka ma ya eti loto loumami,

Wekolao, kana monau akaima ya mika olufe loto aumala umuto, ido kamo agakafo kosina yaki olufe lanima ne.

¹¹Netawa muki ya moda u kopa unagolifa, ido kamo ya moda minowaminowa oto minomo dito minane.

Muki ya ukanido owo yaidana oto lila melageto, ¹²wenena ya kunu wakoti olu uku loti loloukamo yaidana oto kamo ya mika kosina muki olu uku loto lolokunanimu ne.

Ido wenena ukanido owo ma olu fuliti, ailo ma oluti wiyamo yaidana oto kamo ya mika kosina muki ya olu fulito, ailo ma olufe lenanimu ne.

Etito nefa, ido kamo kaimoka ya monau akaimati minanimu ya moda ayaidana otoko minomo uto uto, kamenaka ya fuli ádenami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 102:25-27*) nemo ka ya Nalafo loumami ka ya ne.

¹³Ido ka ma ya eti loto loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ya kuwokafo-mota fulo kiyaga feumau gedenagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) nemo ka ya kamena malo ya enisole mamu yaki life? E'e, enisole yamu ádaiye.

¹⁴Enisole muki ya Goti kouba-naba wenenala, ouna-ana yaidana oti minamo, ya olu omuni kenami mona mele gedami wenena ani olu faka lenawae, loto gilifi melami ne, loti ya ma kolámafe?

Goti olu omude kami kala ya naba ona kula nemo ka

2 Etito ya ka mono kolonimo ya fa neta ne, loto keletoto koli kopaitotenuwe, loto kawa moda auma wito kolife loto kolokele. ²Moda kolafe?

Gotikafo enisole wenido melaito ka logimato u ayalo wiyami ka ya koliti kolá-moti fulo gegeka itado-itado ya lifima ka keinawa moda ayalo-ayalo efe loto itibito gimaima nenako, ³yamu lamo olu omude kami mona lalo neta ona kula ya fa koitenumo, ya lifima ka keinawa ya egaidana oto koli wogeto lamodoka ámenami ne?

Olu omude kami kawa ya Wekolakafo komu apito lo oloto gimaito, kolamo wenena yate amo welaloti lolomamo ne. ⁴Ido aya kawa yamu Goti yaki lakoina moda onale, loto aumala lilibami neta-mata ailo kofawa olu oloto piyami ya eleiginawae, loto ainala meleto, ido aimola lulakalauti ya Ouna Felegaga monala ailo-ailo iya mele lumumo wimo mona yakafo aya kawa ya olu auma wi edami ne.

Yesu lawoko ya olu omude kami mona aboga ka

⁵Etito mika ma aiga oloto pinami ka lonimo ya enisole yate kiyaba enawae, loto ádaiye. ⁶Eti ádaifa, ido we makafo ka auma wito eti limo,

Lamo fa wenena minoninako, nedito ya kaka ki lumu minane?

Ido fa wenena kede melonima nenako, nedito ya kiyaba o lede minane?

⁷Kamena lina efema ya enisole diti minato, ido wenena ya lumuti mine-nagilae, loto fulu ledane.

Ido kokamu atetelo meleto kulite olu faka lo ledanimu, ⁸ya neta-mata muki fulu kiyade feumau gedeto, kiyabani wenena bulu ledane,

loto ka mono lufuwau (*Sng 8:4-6*) ya nemo ne.

Ido neta-mata muki kiyabani wenena minenawae, loto lo mele ledaima nenako, neta lawoko ma kiyaba ámenumu ya ma minámaiye. Ma minámaifa, ido oiya ama ya neta-mata muki moda kiyabani wenena minone, loto ágone. ⁹Etito

ágoba, ido Yesu ya eyone. Goti nasafil-ila yamo wenena muki yamu kolito fulu-naiye, loto kamena lina efema ya enisole diti minato, ido amo ya lumuto minenagoliye, loto fulo edaiye. Etito fulo edami, ya ogofu kolito folainako, yamu kokamu atelalo meleto, kuliya olu faka lo edami ne.

¹⁰Moda kolafe? Goti yako neta-mata muki ya mona aboga ne. Ido amo yakafoko muki neta olu oloto piyami we ne. Aya we yakafo nomilipala mumudi lamedoka gilimito enae, loto olu omude kami mona aboga ya ufe-fe lenaiye, loto keinawa kolami mona olu umami ya moda efe liye. ¹¹Yamu kolalo. Wewa olu felegaga bulu ledami weki ido lamo felegaga o ledami wenenala yaki moda wenena lawoko minonimo, yamu amo ya ukanalo kolámoto moda kunanefo-motale, loto lo ledami ne.

¹²Eti loto lo ledami yamu ya eti limo, Namu kunanefo-mota ya kulika lo oloto gimito, wenenaka monolo mau minagu yau keboka loto mono nema lenagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 22:22*) ya nemo ne. ¹³Ido ka ma ya eti limo, Koli kikine ya amodoka melenagolowe, loto (*Ais 8:17*), ido ka ma ya eti limo, Namoki nomilipane Gotikafo nomami yaki moda ama ya minone, loto ka mono lufuwau (*Ais 8:18*) ya nemo ne.

Yesukafo ade olu faka lo ledenae, loto mikaleka ukana olami ka

¹⁴Etito ya nomilipawa mikaleka ukani ya emilaki ido wanuki nemo yamu amo yaki ayaidana oto mikaleka ukana olami, ya fuluto kamade ki-ki imo we, fulu-fulu onimo mona aboga Satani olu fulo edeto, ¹⁵ya wenenawa mikalo minamo kamenanina muki ya fulunawamo monawa kuliya koliti nelalau minamo ya

efili gedena, loto mikaleka ukana oluto lamomu folaiye.

¹⁶Eti imo, ya enisole ani olu faka ádaiye. E'e, Abalahamu ufa fiyami wenena ani olu faka lo gedaiye, loto kolone.

¹⁷Eti o gedami, ya wenena lifimanina kilili oto, Gotiki itibito kutifi gedena, loto Goti lonola, yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba lonola ya olaiye. Eti imo, ya wenena yamu siyumulunau kolito, lonowa ya efe lotoko olunae, loto ya kunalafomota ukani monani muki yaidana oto mikaleka ukana wito monate yaki kolito ya moda efe loto iye. ¹⁸Moda kolafe? Amo ya kepa mele umaito, keinawa kolitaima nenako, yamu wenena kepa mele gimaito, keinawa koli minamo ya ani olu faka lenami aumala moda mino edami ne.

Yesu ya dito neto, ido Mosesese ya lumuto nemo ka

3 Etito ya felegaga wenenane-motao, Gotikafo kosinau wenena enawae, loto lakoina iyaina o gedami wenena linate ya Yesu yamu kati kife loti kolalo. Amo ya aposolo ido yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba kuliya lo oloto mele-mele onimo we, ²ya amokafo iyaina o edami we lonola moda efe lotoko olami, ya Mosesekafo Goti wenenala efe lotoko kiyaba o gedami yamaidana oto moda efe lotoko olaiye.

³Moda kolafe? Numuna kuwami we kuliya dito minoto, numunawa kuliya ya olu fulo edami yamaidana oto Yesu kuliya ya dito minoto, Mosesese kuliya ya olu fulo edeto minenaiye, loto Gotikafo koli umami ne. ⁴Numuna-amuna muki ya wenena yate ku-ku amo neta ya nefa, ido wenena, neta-mata, muki olu oloto piyami we ya Goti ya ne. ⁵Ido Mosesese ya Goti koubanabala we minoto ya wenenala kiyaba o gedami lonola efe lotoko olami ya Gotikafo aiga lenae, loto kolami ka ya lo oloto gimi-gimi iye. ⁶Eti

ifa, ido Kilisto ya Goti Nalafo minoto ya wenenala kiyaba o gedami lonola efe lotoko olami ya lalimo amoki lakoina minenune, loto laloko kolito kiyaba o ede minonimo mona ya auma wi kiki loto melemo uto fulunune, loto minenumo ya moda wenenala ona minone, loto kolinune.

**Isilaeli wenena koliti
kolámoti amo ka**

⁷ Etito yamu ya Ouna Felegagakafa eti limo,

Nola lebona onema kolitima, ⁸ ya lukafa umámalo.

Ka koliti kolámoti amo kamenalo lukafa umamo yamaidana ámallo.

Moda kolafe? Kofo mikalo kepa mele nomamo kamenalo, ⁹ ya autibokolofatina yate aumala nefe? minámaife? loti kepa mele nomamo, ya melege foti (40) lulau ya aumane gilibomo mona moda eyetama nefa, ido ka koliti kolámoti oti lukafa nomamo mona mele-mele o minamo ne.

¹⁰ Eti amo yamamu namo ya aya wenenawa kamena-kamena senimulunigu keleutoti koli kopaiti, namo monane koliti kolámoti o minae, loto eleka naba-naba fi gimito, ¹¹ lune-kane mele nosámami gimomo yamu ya moda namo monane use, loti mino kolinawamo monane ya ma olámenawae, loto ka auma wito onale, loto lowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 95:7-11*) ya nemo ne.

¹² Yamu ya mono wenenane-motao, linate yauti lawoko ma lula-kala nosámageto koli kiki ádoto omuna kofawa nemo we Goti ya meya umutenaiye, loti ya koti moinalo. ¹³ Eti o minamo, ya kamena oiya amaleka Gotikafo onemale, loto kuliya melami kamena mino ledaido ya wenenate yauti lawoko

ma nosámami monakafa kola wiyageto, lukafa umutenaiye, loti kamena-kamena ka mono, ani olu faka lo gedenami ka ya lokoli-fakoli oti minalo.

¹⁴ Moda kolafe? Apito koli kikito umonidoti ya auma wi kiki loto kolonimo, ya aya monawa olu kikitoto moni minoto fulunumo ya moda Kilistoki kutifonimo wenenala ona minone, loto kolinune. ¹⁵ Yamu ya eti limo,

Nola lebona onema kolitima, ya lukafa umámalo.

Ka koliti kolámoti amo kamenalo lukafa umamo yamaidana ámallo, loto ka mono lufuwau (*Sng 95:7-8*) nemo kawa ya moda logimowe.

¹⁶ Ido kema wenena yate ka koliti kolámoti oti lukafa umamo mona ya mele-mele o minae? Ya Mosesekafa Isipi ebaloti gilimito ami wenena muki yate eti o-o minae. ¹⁷ Ido kema wenena ya Gotikafo melege foti (40) lulau ya eleka naba-naba fi gimi minaiye? Ya nosámami mona mele-mele amo wenena eleka fi gimaito, ya kofo mikau lumu fou loti folato kono aumanina ya aya mikau ya nemo ne. ¹⁸ Ido moda use, loti mino kolinawamo monane ya ma olámenawae, loto ka auma wito onale, loto lo melami ka ya kema wenena yamu lo melaiye? Ya ka lido meyalo melámamo wenena yamu lo melami ne. ¹⁹ Etito ya use, loto mino kolinumo monala olunune, loti lafa, ido koli kikinina minámainako, moda ogoufámae, loto kolife loto koli minone.

**Koli kikitamo wenena yako
use, loto mino kolinumo
monala olunawamo ka**

4 Etito ya use, loto mino kolinumo monala ya olunawae, loto lo mele ledami kama faifa nemoma nenako, yamu Gotikafo leyami ya linate yauti lawoko ma keleutoto ata witenaiye, loto

koli kolokele. ²Moda kolafe? Kala kuwa lalo ya komu wenena lo oloto gimami yamaidana oto lalimo yaki moda lo oloto lumutaima ne. Etito nefa, ido kolamo wenenawa ya faifa koliti, koli kikinina olu meyalo melámanako, yamu kolamo kawa yakafo olu lalo o gedámaiye.

³Etito ya koli kikito umonimo wenena ya use, loto mino kolinumo monala ya moda oluto minone. Aya yamu ya eti limo,

Lune-kane mele nosámami gimomo yamu ya moda namo monane use, loti mino kolinawamo monane ya ma olámenawae, loto ka auma wito onale, loto lowe,

loto ka mono lufuwau (*Sng 95:11*) ya nemo ne. Etito nemo nefa, ido mika kosina olu oloto pi fuli limo kamenalo, yaloti ya lonowa moda fuli lito ya use, loto mino kolami ne. ⁴Yamu ya ka ma etito nemo,

Gotikafo neta-mata muki olu oloto pi fuli loito, ya fo kamena seweni (7) yalo ya use, loto mino kolami ne,

loto ka mono lufuwau (*Stt 2:2*) nemo, ya fo kamenawa seweni (7) yamu limo nefa, ⁵ido aiga ya eti limo,

Moda namo monane use, loti mino kolinawamo monane ya ma olámenawae,

loto lo melami kawa yaki ka mono lufuwau (*Sng 95:11*) ya nemo ne.

⁶Etito ya use, loto mino kolinumo monala ya olunagilae, loto lo melami kawa ya faifa nefa, ido kala kuwa lalo ya komu lo oloto gimami wenena yate ka lido ya meyalo melámanako, ya olámae. Etiti olámanako, ⁷yamu mino oluto uto uto ya kamena ma kofa melami kuliya onemale, loto limo ka ya Defiti lufuwa wiyaiyu ya eti limo,

Nola lebona onema kolitima, ya lukafa umámalo,

loto ka mono lufuwau (*Sng 95:7-8*) nemo kawa ya moda logimoma ne.

⁸Yamu kolalo. Yosuwa yakafo Goti monala use, loti mino kolamo monala ya gimami neko, ya aiga kamena mamu ya ka ma ádagi ne. ⁹Etito ya Goti wenenala use, loto mino kolinumo kamena, Sabati foliwa yaidana imo kamena, ya moda mino ledaima ne. ¹⁰Moda kolafe? Goti aimola lonola olu fuli loito ya use, loto mino kolami yamaidana oto wenena ma use, loti mino kolamo monala olutamo wenena yate moda lononina olu fuli loiti ya use, loti mino kolamo ne.

¹¹Yamu ya lalimo yauti makafo komu wenena ka meyalo melámamo yamaidana oto lumu fou lotenaiye, loto kolito ya use, loto mino kolinumo monala olunune, loto auma wiyokele.

¹²Yamu kolalo. Goti kala aumafofo loto, kofawa nemo ka yakafo emi fana wela filigafiliga nemo emi kaila ya olu fulu edami ka, ya luteu akaima uto lutekateki ido oudeki iya meleto, auma lulau dunumaki ido umolaki iya meleto, ya lutekafo kate kiyonimo monawa ya olu oloto pi minaiye. ¹³Ido Goti olu oloto piyami neta-mata muki yauti lawoko ma amo onobalalo falukunami neta ya ma minámami ne. E'e, amo monate katoto imo we omunalo ya neta-mata muki moda apako olotoko nemo ne.

Yesu ya yokila ki-ki amo kiyabani we wenabate nemo ka

¹⁴Etito ya kuliyai we, kosina lulauka dito minami we Yesu, Goti Nalafo ya yokila ki umamo kiyabani we wenabate nemoma nenako, loto koli kikite lo oloto mele-mele onimo ya olu kikitoto olu minokele. ¹⁵Moda kolafe? Yokila ki umamo kiyabani we wenabate ya neta-mata kepa mele lomami mona muki ya moda ayaidana oto kepa mele umaima nenako, yamu lamo aumate minámami yamu ya mulunau koli minaiye. Etito kolaifa, ido amo ya moda nosámami mona ma melámami ne. ¹⁶Yamu ya Goti

kiyaba we wekudi folomola ya nasafili lumunami folomoma nenako, loto keina ma ukadelo minenaido yalo ya moda nasafilila yakafa ade olu faka lenami monala olu oloto pito, ido kate kolito olu you lo ledenami monala olunagolone, loto lalo kolito aumafoko loto amo nedo ya moda adu wokele.

Yokila kiyamo kiyabani we wenaba kanina

5 Etito ya yokila kiyamo kiyabani we wenaba ya iyaina o gede-gede imo mona yamu kolalo. Gotikafo wenena yauti we lawoko ma olu oloto pi edami, ya wenenala yamu kolito, amo onobalalo lonowa oluto, lifimanina yamu neta ofo ki umunawamo yaki ido Goti faifa umunawamo neta yaki ya yokila ki numunaiye, loto iyaina o edaiye. ²Iyaina o edami wewa wenenala kanu lalo kolife ádoti kopa moni-moni amo monanina eyeto ya aimola yaki aumala minámainako, yamu olu you lo gede koli minaiye. ³Etito ya wenenala lifimanina yamu neta ofo kinawamo yokila ki umami yamaidana oto aimola aumala minámami monala yamu ya aimola lifimala yamuki neta ofo kito yokila ki umu-umu imo ya moda efe loto iye.

⁴Ido lonowa ya neta nabama nenako, yamu we ma aimola lula-kalauti kolito olunamila ya ma minámaiye. E'e, komu kana lonowa ya mele pito aipami kamenalo ya Alonikafo olunaiye, loto iyaina o edami yamaidana oto wemomo malekaki iyaina o gedemo idami ne.

⁵Etito ya Kilisto yaki moda aimola kuliya oto dito yokila kiyamo kiyabani we wenaba minenae, loto ádaiye. Eti ádaifa, ido Gotikafo eti limo, Namu ya onema kamo kedoneto, ya nanimo Nanefo ya minane, loto loumami (*Sng 2:7*), ⁶ido ka ma eti limo,

Melekisedeki yaidana oto kamo ya minowa-minowa oto yokila ki numunumu animo we ya minane, loto loumami ka ya ka mono lufuwau (*Sng 110:4*) ya nemo ne.

⁷Aya wewa ya mikaleka ukanaki minami kamenalo ya fulunaiguti olu omuna kenami aumala mino edami we wako lo edeto omuna nowala lomaito kufu auma wito oto loumaiye. Etito aimola ouna-lula-kala muki umu Melafodokako itainako, yamu ka limo ya moda kolaiye. ⁸Amo ya Nalafo nefa, ido keina kolami monawa yamo ka meyalo melenami mona ya moda koli fuli liye. ⁹Etito ya ka meyalo melami mona moda kolife-fe lo fuli loito, ya amo kalalo meyalo mele minamo wenena muki olu omuni kami mona minowa-minowa oto minenami mona ya olu oloto pi gedaiye. ¹⁰Eti imo we ya Melekisedeki yamaidana oto yokila ki umamo kiyabani we wenaba minane, loto Gotikafo iyaina o edami ne.

Nomilipa kefolo yaidana oto minámenumo ka

¹¹Aya yamu ka ma naba lenune, loto koloba, ido linate ya luti-kati u emi wela fiyámami yaidana inako, yamu kawa mona fokito gilibunune, loto onimo ya koiya fiyone. ¹²Moda kolafe? Linate ya kamena fana moda kolimo idamoma nenako, ya oiya amaleka wenena ma api gilibamo neko, moda efe lagi ne. Etito nefa, ido linate ogoufámanako, yamu mate kofa oti Goti kala mona kofa api gilibinawamo ya moda lalo enaiye. Ido oudi-luti-kati wela-neta auma wiyami neta nenawamo yaki ogoufámae. Faifa aminako ogofuti nenawamo ne. ¹³Moda kolafe? Wenena ya aminamuko kolamo ya nomilipa kefolo minanako, yamu efe limo mona kawa ya kolife loti kolámae. ¹⁴Ido gedamo wenena ounilunikani yakafa kamena-kamena lono auma

wito oluto ya mona ma laloki ido ma nosámami yaki koti iya mele-mele o minanako, ouni-luni-kani wela-neta auma wiyami neta yamu kolife loti koli minae.

**Koli kikite aumafofo
loto olu minenumo ka**

6¹⁻² Etito ya Kilisto kala kuwa apiti lolomamo ka yako ádokele. Moda kolafe? Oude lila lofo fulunami mona mete umuto sete-mulude eleyapa wito koli kikite Gotidoka melonimo ka, ya noku wiyamo mona ailo-ailo, ido anikafo atetelo olamo mona, ido wenena folaguti nedinawamo mona, ido kamena nabalo iya mele ledeto lifima ka itibito lumunami mona ya moda minowa-minowa oto minenami mona, yaleka mona yamu api lilibamo ka ya numuna lagi yaidana oto ne. Etito ya numuna lagi kofa-kofa fiyámoti, moda auma witi fitado, yaloti enu witi numuna kumo wamo yaidana oto aya kawa api lilibitado, yaloti enu wito mono monate olufe lo ledenami ka lo-lo oto monolo u gedenumo kanudo ya monimo idokele. ³Ido Gotikafo eti enawae, loto lalo kolinami ya moda eti enagolone.

⁴Yamu kolalo. Wenena mate koli kikitamo monanina meni umunawamo ya egaidana oti kofa itibiti seni-muluni kofa eleyapa winawamo ne? Yaidana mona ma minámaiye. E'e, wenena luni-kani olu lamena o gedaito, ido kosinauti neta lomami neta no koliti, ido Ouna Fellegaga lakoina lunigu oluti, ⁵ido Goti kala yaki ido enami kamenala aumala lilibami mona yaki lalo lema ne, loti kolamo, ⁶ya aya wenenawa lumu fou loti meni umunawamo, ya kofa itibiti seni-muluni kofa eleyapa winawamo kahunni ma minámaiye. E'e, eti amo mona yamo ya Goti Nalafo ya yá yofolo ya kofa ofo folanako, ya wenena muki omunido ukanalo kolinami mona ya o mele edae.

⁷Moda kolafe? Mikalo ya kamena-kamena ko wito, fou loto olu you lito ya wenena lono kila olamo ya kobina lalo neta olu oloto pi gedami mika ya Gotikafo ubale fuko edami nefa, ⁸ido nonami-anami kaila imo netako olu oloto piyami mika ya moda nosámoto u kopa unami kanula adu melainako, yokafo lenami ne.

⁹Ena sene-mulune gimomo wenenane-motao, aya kawa logimonimo ya nefa, linate u kopa unawae, loto ádone. Olu omudi kami mona ya oto diti mele-mele o minenawae, loto metolito kolito lone.

¹⁰Yamu kolalo. Goti ya efe lotoko nemo wema nenako, yamu lonotina yaki ido kuliya ya seti-muludi umamo monatina yaki olu oloto piti, ya felegaga wenenala adeinati ani olu faka lo-lo amo, ido oiya ama yaki kouba-naba lono olu gede-gede o minamo monatina yamuki ya kala melámenagoliye. ¹¹Ido linatemu kolonimo ya aya mona auma witi melemo idamo yamaidana oti ya linate muki koli kikito umuti kiyabala omo idamo monatina yaki aumafofo loti mele-mele o minenawamo, ya kamenatina fuli lenami ya moda kulawa fedenaiye, loti kolife loti koliti ya eti enawae, loto linatemu auma wito kolone. ¹²Eti enawamo ya moda kenoba ámoti, komu wenena koli kikito umuti kiyabala omo diti diti lo mele gimami ka kulawa olamo wenena ya monanido meyalo mele-mele enawamo wenena minenawae, loto linatemu auma wito kolito ya lone.

**Goti lo mele lomami ka ya auma
wiyami ka ona kula nemo ka**

¹³Moda kolafe? Gotikafo Abalahamu lo mele umami ka ya onale, loto kawa auma wi umunami, ya we makafo amo kuliya olu fulu edami we onobalalo

lenami ma minámainako, yamu aimola kuliyalo onale, loto ya eti limo,

¹⁴Namo ubale fuko-fuko omo wekafo ya kamo moda naba-naba fuko kedenagolowe.

Ido namo kede melemo unawamo ufa gimigimi omo wekafo ya kamo moda ufa finanimo wenena naba-naba kumunagolowe,

loto lo mele umami ka ya ka mono lufuwau (*Stt 22:17*) ya nemo ne. ¹⁵Yamu ya Abalahamukafo kiyabala omo uto uto ya lo mele umami kawa kulawa olami ne.

¹⁶Yamu kolalo. Wenena ya ka ma auma wi umuti onale, loti lenawamo, ya we ma kuliya dito nemo kuliyalo ya lo metoliti lenawado, ya wenena mate kawa olu fa neta itenawamo ma minámaiye. ¹⁷E'e, Goti lula-kala kolami mona u ailo ámunagolinako, lo mele lomami ka kulawa olunumo wenena ya auma wito lilibinae, loto kolito ya aimola kuliyalo onale, loto lo mele lomami ne. ¹⁸Etito ya u ailo ámunami neta lele yamamu Goti ka suki lenami ogoufámaiye, loto lilibaido, yalo ya lalimote koli amodoka wonimo wenena ya kawa moda kulawa mele ledami ne, loto lalo kolito kiyabala omo idonimo mona olu kiki lenawae, loto lute-kate olu auma wi ledaiye. ¹⁹Etito moda kulawa mele ledami ne, loto kiyabala omo idonimo monawa ya oude litumala auma wito ge-gedimo neta nenako, ya Goti nedoka lulau idaiye. ²⁰Ayau ya u komu mele ledami we Yesu ya Melekisedeki yaidana oto minowa-minowa oto yokila ki umamo kiyabani we wenaba minoto moda dito ayau mino ledami ne.

Melekisedeki monala ka

7 Ena aya yamu kolalo. Wewa Melekisedeki ya numuna meya naba Salemu wenena kiyabani we wekudi, ido Goti akaiya nemo we

yaki yokila ki umu-umu imo we, ya Abalahamu lowa-finalo monito wenena ma kiyabani we wekudi gini fulu fulu loito, itibito kanudo ya aito, Melekisedekikafo katula oto ubale fuko edaito, ²ya Abalahamukafo lowa-finawa fiyagu yauti oluto ami neta-mata muki ya teni-teni (10-10) iya melaigu yauti-yauti lawoko-lawoko oluto Melekisedeki ya umaiye. Ena wewa Melekisedeki kuliya monawa ya efe limo mona kiyaba we wekudile, loto ne. Ido numuna meya naba Salemu wenena kiyabani we wekudile, loti kuliya melamo monawa ya moda you amene mona kiyaba we wekudile, loto ne. ³Wewa ya olafo melafo ido aulafo-mota yamu lufuwau ya wi melámamo ne. Ido kedami kamenala ido folami kamenala yaki ayaida oto lufuwau ya wi melámamo ne. E'e, Goti Nalafo yaidana oto amodoka olumo metolito yokila ki umami we kuliya moda minowa-minowa oto minenami ne.

⁴Ena wewa ya moda we naba-naba nemo yamu metoliti kolalo. Autefo-kolofate kana we Abalahamu yakafa lowa-fina fiyagu yauti oluto ami neta mau naba ya teni-teni (10-10) iya melaigu yauti-yauti lawoko-lawoko oluto umami we ne. ⁵Ena Lifai ufa fiyami wemomo maleka yokila ki umamo lonowa Gotidokati olamo we ya wenenani yate netanina-matanina teni-teni (10-10) iya melemo wagu yauti-yauti lawokolawoko namodoka mele-mele amo ya olalo, loto Gotikafo Sinai ka lo mele gedaigu ya nemo ne. Ena wenenawa ya inanimi wenenani Abalahamukafo ufa fiyami wenenamako minafa, ido eti alo, loto lo mele gedami ne.

⁶Etito nefa, ido wewa Melekisedeki ya Lifai ufa fiyaigu yauti minámaifa, ido Gotikafo auma wito lo mele umami

ka olami we Abalahamukafo netalamatala teni-teni (10-10) iya melaigu yauti-yauti lawoko-lawoko umaito, ya Melekisedekikafo oluto ya ubale fuko edaiye. ⁷Ido ubale gimamo we ya diti minamo we yate lumuti minamo wenena ya ubale fuko gedenawamo ne, loto koli minone.

⁸Etito amaleka ya Lifai ufa fiyami we, ya wenenaninate netani-matani teni-teni (10-10) iya melagu yauti-yauti lawoko-lawoko Gotidoka mele-mele amo neta olamo we ya fulumo wafa, ido Melekisedeki ya kofawa nemo monala yamu lo edami ne. ⁹⁻¹⁰Ido Lifai ufa fiyami we ya wenenaninate netani-matani teni-teni (10-10) iya melagu yauti-yauti lawoko-lawoko Goti umamo neta olu-olu amo we aunibokolofani Abalahamukafo Melekisedeki katula imo kamenalo ya nomilipala ma kede melámami ne. Ya kamenalo ya Lifai aulafo-kolofala Abalahamu ukanau faifa nemoma nenako, yamu Abalahamukafo netawa teni-teni (10-10) yautiyauti lawoko-lawoko Melekisedeki umami kamena ya Lifai yaki lakoina umami ne, loto lenune.

Yesu ya yokila ki-ki amo we muki olu fulo gedami ka

¹¹Ena Lifai ufa fiyami we yokila ki umu-umu amo lonowa ya numuna lagi yaidana oto neto, yaloti mene oto Sinai ka muki ya Isilaeli wenena eti alo, loto lo mele gedami ne. Etito nefa, ido aya lonowa yakafo wenena olufe-fe lo gedami nemo neko, aiga ya yokila ki umunami we ma ailo oloto pinagoliye, loto ya ma ádagi ne. Ido ya we ya Aloni yaidana oto oloto pinaiye, loto ádaiye. E'e, Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto limo ne.

¹²Moda kolafe? Yokila ki umu-umu amo lono lila fulitito kofawa ma olu oloto piyami, ya lo melami ka lila yaki

moda ayaidana oto fulitito kofawa ma olu oloto piyami ne. ¹³⁻¹⁴Etito we ma Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto limoma, ya Wekolate yamu liye. Ido amo ya Lifai ufa fiyami wenena yauti oloto piyámaiye. E'e, ailo Yuda ufa fiyami wenena yauti oloto piyami ne, loto koli minone. Ena aya Yuda wenena yamu Mosesekafo yokila ki umunawamo ka ma ádainako, aya wenenawa yauti mate yokila ki umu-umu amo folomolo ya lonowa ma olámamo ne.

¹⁵Ena yokila ki umu-umu imo we ma Melekisedeki yaidana oto moda oloto piyaiye, loto kolonimo yakafo kawa monawa ya olu oloto pi minaiye. ¹⁶Ya we ya yokila ki umu-umu imo lonowa olami ya mikaleka aulafo-kolofala kulini yamu ya lo melami ka yakafo lonowalo olu oloto pi edámáiye. E'e, omuna kofawa minowa-minowa oto minenami aumala yakafo lonowalo ya olu oloto pi edaiye. ¹⁷Moda kolafe?

Melekisedeki yaidana oto kamo ya minowa-minowa oto yokila ki numunumu animo we ya minane, loto ka mono lufuwau (*Sng 110:4*) nemo ka ya lo edami ne.

¹⁸Yamu kolalo. Komu lo melami ka yama ya auma wito olu lalo o ledenami ma minámainako, yamu kilili fulitami ne. ¹⁹Moda kolafe? Lo melami ka yamo neta ma olufe-fe ádaifa, ido olu fulo edami kanu ailo ma wiyami, ya koli kikitito umuto kiyabala omo idonimo kanu yamo Gotidoka u adu melenumo kanu ya ne.

²⁰Ido aya kanu wiyami ya faifa wiyámoto, moda aimola kuliyalo onale, loto auma wi edami ne. Moda kolafe? Komu yokila ki umu-umu amo we lononina olamo ya aimola kuliyalo onale, loto auma wi gedámami nefa, ²¹ido amaleka wewa yamu ya eti limo,

Kamo ya minowa-minowa oto yokila ki numu-numu animo we ya minane,

loto Wekolakafo aimola kuliyalo onale, loto kawa auma wi umutami, ya lula-kala kofa eleyapa wi melámenami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 110:4*) nemo ka ya eti loto loumaido, yalo ya moda onale, loto aumafofo loto loumuto iyaina o edami ne. ²²Etito ya Gotiki olu kutifi ledami ka yakafo komu ka olu fulo edeto akaiya dito nemo kawa ya Yesu aimolakafo olu auma wi edami ne.

²³Ena komu yokila ki umu-umu amo we ya fulu-fulu amo we minanako, ya lonowa fuliti folato, ailo ma ebanina ya olumo wafa, ²⁴ido Yesu ya kofawa minowa-minowa oto minami wema nenako, yamu yokila ki umu-umu imo lonola ya we ailo mate olámenawamo, moda minowa-minowa oto olumo dinami ne. ²⁵Etito amo ya lamomu kolito Goti loumuna, loto kofawa minowaminowa oto minaima nenako, yamu amo koli kikito umuto Gotidoka o fedonimo wenena ya olu omude koto olufe-fe lo ledenami aumala moda mino edami ne.

²⁶Aya yokila ki umamo kiyabani we wenaba ya moda ogofuto ade olu faka lolo imo we ona ya ne. Amo lifimala minámaito, mo loto feke lotoko minoto, lamo nosámonimo wenena yaidana ámoto, ailo felegaga ona minami, ya kosina muki olu fulo edeto akaiya dito nemo we ya fulo edami ne. ²⁷Amo ya yokila ki umamo kiyabani we wenaba ailo ma muki minamo yaidana oto minámaiye. E'e, amo yate inanimu lifimanina yamu kamena-kamena neta ma ofoti wanu ya lekiti ukana yokila ki umutiti, aiga ya wenena lifimanina yamuki ayaidana oti netamata ofo ki umu-umu afa, ido amo ya kamena lawoko yako aimola ukana ido wanula ya moda umaito fuli limo ne. ²⁸Moda kolafe? Lo melami ka yakafo yokila ki umamo kiyabani we wenabale, loto aumani minámami we iyaina o gedami nefa, ido aya lo melami ka

ya moda otaito, aiga ya aimola kuliyalo onale, loto olu auma wi edami ka yakafo Nalafa iyaina o edami ne. Aya Nalafa ya olufe-fe loto olu ogofu edeito ya etito minowa-minowa oto minenagoliye.

Yesu ya kosinauka Gotiki olu muliti mele ledami ka

8Ena kawa muki lufuwa wiyonimo ya olu lawoko ito logiminagolowe. Kolalo. Aya wewa ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba, ya lamomu kolito kosinau akaiya kuliyai we wenaba folomolalo ana onaleka amedoto minami ne. ²Aya wewa ya felegaga ebau, ya felegaga seli numuna ona kula, wenena kuwámamo, Wekola aimola kuwaigu yau mono lono kiyaba o-o imo we ya ne.

³Moda kolafe? Yokila ki umu-umu amo kiyabani we wenaba muki ya wenena lifimanina yamu neta ofo ki umunawamo yaki ido Goti faifa umunawamo neta yaki ya yokila ki numunaiye, loto iyaina o gedemo idainako, ya aya wewa yaki neta ma umami ya moda efe loto iye. ⁴Etito ya amo mikalo uma minami neko, yokila ki umami we minámagi ne. Mikalo uma ya Goti lo melami kalo ya netawa umu-umu amo we yateko lonowa olu-olu ae. ⁵Eti amo lononina ya kosinau neta kamamuna yaidana oto mebe-maba oti olu-olu afa, ido kulawa ya kosinauka ne. Moda kolafe? Mosesekafo felegaga seli numuna naba kuna, loto ito ya eti loto loumami, Neta-mata muki olufe lenanimu ya modamowalo kilibomo kamamuna yalomako olufe loto mino, loto fuka ka loumami ya ka mono lufuwau (*Kis 25:40*) ya nemo ne.

⁶Etito nefa, ena ama ya Yesu mono lono olami ya amo lononina olu fulo edeto lalo lema nemo monawa ya eti loti kolalo. Gotikafo Yesu yamu lo mele lomami ka yakafo komu ka lo mele gimami

ya olu fulo edeto ka lalo lema ne. Etito yamu ya aya kawa yamo amoki olu kutifi ledami ka kofawa yakafo komu olu kutifi gedami ka ya olu fulo edeto ka lalo lema ne. Etito amo ya aya kutifi ledami kawa kofawa ya muliti we nemoma nenako, yamu amo mono lono olami yaki moda ayaidana oto komu mono kiyaba we lononina olu fulo edeto lalo lema ona ne.

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa yakafo komu ka olu lila itami ka

⁷Yamu kolalo. Amoki olu kutifi ledami komu ka ya moda ogofuto efe loto nemo neko, aiga ya olu kutifi ledami kanu kofawa ma moni wilámagi ne. ⁸Moda kolafe? Aya wenenawa yamu kolami nosámaito, ya eti limo,

Kolalo. Minoto kamena malo ya Isilaeli wenenane ido Yuda wenenane ya namoki olu kutifi gedenamo kanu ma kofawa olufe lo gedenagolowe, loto Wekolakafo liye.

⁹Komu ya aunibo-kolofanina ya anido oluto Isipi ebaloti gilimito omo kamenalo ya namoki olu kutifi gedomo ka ya gimofa, ido amote kawalo ya meyalo melámato, namo mene gimonako, yamu komu olu kutifi gedomo yamaidana oto olu kutifi gedámenagolowe, loto Wekolakafo liye.

¹⁰Moda kolafe? Ya kamena utaito, aiga ya namo lo melomo ka ya kanimaninigu mele gedeto, ido senimulunigu lufuwa wi gedeto, ya namo ya Gotini mino gedoneto ido amo ya wenenane ona kula minenawamo kawa kofawa, aya ka yakafo Isilaeli wenenane ya namoki olu kutifi gedenagolowe, loto Wekolakafo liye.

¹¹Ido wenenawa yate wenenanina ido koinanibo-mota ya Wekolaki etiti koina wiyalo, loti api gilibinawamo

lono ma minámenagoliye. E'e, wenena muki, kulini kefoko nemo wenena, kulini naba-naba olamo wenena, muki ya moda ekele gunadoti namoki koina winagilae.

¹²Yamu kolalo. Wenenawa efe ádami monanina kilili oto olu you lo gedeto, ido nosámami monanina yamu kane kofa kiyámenagolonako, yamu netawa lalo muki ya o gedenagolowe, loto Wekolakafo eti limo ne,

loto ka mono lufuwau (*Jer 31:31-34*) ya nemo ne. ¹³Ena kofawale, loto amoki olu kutifi ledami kawa limo yamo ya moda komu ka ya olu lila itami ne. Ido lila meletami neta ya moda kilofa melainako, yamu fuli lenami kamenala moda alili melaiye.

Yuda wenena yokila ki-ki amo we mono lono olamo ka

9Ena komu olu kutifi ledami ya mono lono etiti olu-olu enawamole, loto lo melami ka yaki ido mikaleka felegaga numuna yaki nemo ne.

²Aya yamu kolalo. Felegaga seli numuna naba kuwamo, ya ofugu komu negu yau feiya kiyamo neta yaki ido folomo ma mulalo Goti onobalalo kobina beleti mele-mele amo yaki nemo eba ya felegagale, loti kuliya melamo ne. ³Ido yaloti uto owo lafo-lafo ma kailado, egeka ya eba maleka felegaga ona kulale, loti kuliya melamo, ⁴yalo yokila ladanuwa imo neta ki-ki amo folomo golikafo olufe lamo yaki ido olu kutifi ledami koukame feumalo mulalo onowalo-onowalo muki ya golikafoko ekelamo yaki nemo ne. Aya koukamewa lulau yau masa ma golikafo olufe loti ayau ya kobina kuliya manale, loti melamo yaki, ido komu Aloni kolobola gala fokito idami kolobo yaki neto, ido kifana keta olu kutifi ledami ka lufuwa wiyami kifana yamaki ayau

neto, ⁵ido mulalo koukame welalo ya enisole lele olufe loti melado, ayalo Goti lamenala lumuto mino gedami, aya eballo ya wenena lifimani yamu wanu leukamo lono olu-olu amo eballo, ya enisole lele yate okanani yakafo olu fo-sema mele gedamo, aya netawa monawa ya oiya ama ya ogofuto lo oloto melámenagolone.

⁶Ena netawa muki etiti olufe loitato ya yokila ki umu-umu amo we yate felagaga seli numugu ya kamena-kamena diti ofugu ya minoti lononina olu-olu afa, ⁷ido owo lafo-lafo kailamo lulau ya yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba aimola yako melegelo-melegelo kamena lawoko yako idami, ya faifa idámaiye. Wanukiko dito, aimola lifimani yamu ido wenena lifimani nefa ágamo lifimanina yamuki ya dito leki-leki iye.

⁸Ena aya monalo ya Ouna Felegagakafo lilibami monawa ya eti loti kolalo. Felegaga seli numuna komu nedo lonola faifa nemo kamenalo ya felegaga eba ona kula Goti nedo unumo kanu ya oloto pife ádami ne. ⁹Ido aya netawa ya kamena oiya ama mebe-mabala ya ne. Ya kamenalo ya wenena lifimani yamu neta ofo kiti, ido Goti faifa umunawamo neta yaki yokila ki umu-umu amoma nefa, ido aya neta yamo wenena olufe-fe loto luni-kani olu you lo gedami ma minámaiye. ¹⁰E'e, aya mono mona ya faifa kefa kobina nonano etiti no-no enawamo ka, ido noku winawamo mona ailo-ailo etiti mele-mele enawamo ka, ya ukade atuwaleka neta yamuko ka lo melaido, ya meyalo meleti minomo wato wato, kulawa o fedageto moda fuli lenaiye, loto lo melami ne.

Kilisto ya mono lono kula olami ka

¹¹Etito nefa, ido Kilisto ya yokila ki umamo kiyabani we wenaba, ya neta kula oloto pitami neta kiyabala we wenaba moda o fedaiye. Amo ya felegaga

seli numuna ona kula, wenena anikafo kuwámamo numuna, mika amalo minámami numuna, komu numuna olu fulo edami numugu yau idami ne. ¹²Ayau idami ya moda eba felegaga ona kula, Goti nedoka ya moda kamena lawoko dito, ayalo moda minowa-minowa oto minenae, loto unagolimo ya meme ido bulumakau momola wanula ya oluto idámami ne. E'e, aimola wanula oluto idami yakafo meina fito efili ledami mona, yakafo minowa-minowa oto minenami mona olu oloto pi ledami ne.

¹³Moda kolafe? Wenena mate lo melami ka ma koli fuliti ukani atuwa koloutámenami, ya yokila ki umu-umu amo we yate meme ido bulumakau we wanula olunawamofe, ido bulumakau wena yoku kiyamo lainawa oluti ya ukanido itili o gedenawamo yakafo olufe lo gedageto, lo melami kalo ya ukani atuwa moda koloutenami ne. ¹⁴Etito nefa, ido Kilisto wanula yakafo netawa ya olu fulo edami ne. Amo ya lifimala minámaito, feke mamakeke limo we yakafo Ouna minowa-minowa oto minami Ouna aumalalo ya aimola ukana Goti umainako, yamu Goti kofawa nemo we lonola olunawae, loto wanula yakafo ukade atuwa yako kilili o ledámoto, moda oude lila lofo folami mona ya lutekateuti ya olu fulitito kilili o ledami ne.

Kilisto wanula yakafo Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa olu auma wi edami ka

¹⁵Etito Gotiki olu kutifi ledami ka komu lo melami ya kolito kolámoto onimo lifima yamu amo ya fulutoto meina fito efili ledainako, iyaina o ledami wenena ya minowa-minowa enami neta mele ledowe, loto lo mele lomami ka kulawa olunawae, loto Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa muliti we ne.

¹⁶Yamu kolalo. We makafo aiga foloneto ya netane-matane olunami

wele, loto iya ku edami, ya kutifami ka yaidana oto iya ku kedami aboga ya folagetomako ya olu ukagaleka itenanimu ne. ¹⁷ Kofawa minenami ya kutifami kawa lo melami ya faifa minenagoliye. Ido folagetomako ya kulawa oloto pinagoliye.

¹⁸ Etito yamu ya Gotiki olu kutifi ledami ka lila ya wanukafoko kutifi ledami monawa ya olu auma wi edami ne. ¹⁹ Moda kolafe? Gotikafo lo melami ka ya Mosesekafo wenena muki lo oloto gimim fuli loto, ya bulumakau momola yaki ido memeki wanula ya oluto, no yaki leki ayau ito, mabanu oiyo ma kuliya hisopu yalo ya sipisipi yowala kisi limo ma asa wi meletu, yakafo wanuwa ya mono lufuwa aila loloukamo yaki ido wenena muki yaki itili o gedetu ²⁰ ya eti limo,

Wanu ama ya Gotiki olu kutifi gedami ka olu auma wi edami wanuma ya ne. Kawa ya meyalo melalo, loto lo mele gedami ne,

loto ka mono lufuwau (*Kis 24:8*) nemo ka ya logimito, itili o gedemo uto, ²¹ yaloti felegaga seli numuna ido mono lono olu-olu enawamo neta-mata muki ya moda wanuwa yakafo itili o gede fuli liye.

²² Yamu kolalo. Goti lo melami ka ya nediye loto lolomami ne? Moda adu neta-mata muki ya wanu yakafoko koloutenami ne. Ido wanu leukamenami ya lifima ya kilili enami ma minamaiye.

**Yesu aimola ukana umami
yakafo lifima olu fulami ka**

²³ Etito netawa ofamo wanuwa yakafo kosinaleka neta kamamuna ya koloutenawae, loto lo mele gedami nefa, ido olu fulu gedami neta ofamo we ya aimola wanula yakafoko kosinaleka neta ona kula ya koloutimo ne. ²⁴ Etito Kilisto ya felegaga ebau idami, ya wenena anikafo kuwamo neta, eba ona kula kamamuna

yau idamaiye. E'e, kosinauka ona kula Goti nedo ya dito, yalo ya oiya lamomu kolito Goti onobalalo oloto piyami ne.

²⁵ Ido melege wido-wido ya yokila ki umu-umu amo kiyabani we wenaba yate ailo neta wanula oluti felegaga ebau idamo ya nefa, ido Yesu ya eti amaiye. Amo aimola ukana ya yokila ki umamo yaida oto umami ya kofa maki-maki mele umamaiye. ²⁶ E'e, eti imo neko, ya adeina mika kosina olu oloto piyaido yalomati ya kamena mumudi ukana ogofu kolimo oto oto oiya yaki kolagi ne. Ido etito minamaiye. E'e, oiya ama kamena fuli lenae, loto igu uma ya kamena lawoko moda lifima olu fuli lenae, loto omuna kofawa nemo ya fulito Goti yokila ki umamo yaida oto aimola ukana umunae, loto oloto piyami ne.

²⁷ Ido wenena ya kamena lawoko fuluti, ya aiga Goti onobalalo neidato olu kalo mele gedenami yaidana oto ²⁸ kamena lawoko Kilistokafo wenena muki lifimani ya aimola ukanalo mofuto, ya yokila ki umamo yaida oto aimola ukana umuto folaiye. Eti imo ya kofa oloto pinami ya lifima yamu amenagoliye. Moda kiyabala o-o amo wenena olu omuni koto giliminae, loto oloto pi giminagoliye.

**Lo melami ka ya
kamamuna yako nemo ka**

10 Etito lo melami ka ya neta lalo aiga oloto pinami kamamuna ya ne. Netawa kulawa ona minamaiye. Yamu ya aya kalo ya melege wido-wido moda ayaida netako kofa-kofa ofoti yokila ki umu-umu otiko minamo yakafo Gotidoka etiti o fedamo wenena ya olufe-fe lo gedenamila ma minamaiye. ² E'e, olufe-fe lo gedenamila minenami, ya lonowa etiti olu-olu amo wenena luni-kanigu yau lifimanina moda kilili ageto, ka ukadelo ma minamaiye, loti kolamo neko ya yokila ki-ki amo lonowa

fulitagi ne. ³Etito nefa, ido aya netawa ki umu-umu o minamo yamo melege wido-wido ya lifimanina yamu kofa kani kinawamo mona ya gimi-gimi o minaiye. ⁴Moda kolafe? Meme ido bulumakau we wanula yakafo lifima kilili enamila ma minámaiye.

⁵⁻⁶Etito Kilisto ya mikaleka lumunae, loto imo kamenalo ya eti limo, Neta-mata ofoti yokila ki kumuti, ido neta ma kumunawamo yamu kolámane.

Ido neta ofoti yokila ki fuli loti, ido lifimani yamu neta-mata ofoti yokila ki-ki amo ya lalo eyámane. Ya lalo eyámaba, ido mikaleka ukane ya olufe lo nedane.

⁷Yamu ya Gotiyo, mono lufuwa aila loloukagu yau namomu lufuwa wiyado ya aya ukaneu ya kaka lalo kiyanimonalo ya meyalo melenae, loto o fedowe, loto lowe, loto ka mono lufuwau (*Sng 40:6-8*) ya nemo ne.

⁸Yaleka ka komu ya eti limo, Lo melami kalo meyalo meleti ya neta-mata ofoti yokila ki umuti, ido neta ma umuti, ido neta ma ofoti yokila ki fuli loti, ido lifimani yamu neta-mata ofoti yokila ki-ki amo yamu kolámoto, ya lalo eyámane, loto lido, ⁹yaloti ya eti limo, Kaka lalo kiyanimonalo ya meyalo melenae, loto o fedowe, loto limo kalo, yalo ya aiga mona olu auma wito gedoto melenae, loto ya komu mona olu fulitami ne.

¹⁰Ena aya mona, Goti kala lalo kiyami monawalo, yalo ya Yesu Kilisto ukana kamena lawoko umutami yakafo lalimo moda olu felegaga o ledami ne.

Kilisto aimola ukana umami yakafo lifimate muki kilili o fulitami ka

¹¹Moda kolafe? Yokila ki umu-umu amo we muki ya kamena-kamena nedi minoti mono lononina olu-olu amo, ya moda ayaida netako kofa-kofa ofowa-

ofowa oti yokila kiwa-kiwa o minamo yakafo lifima olu fulenami ma minámaiye. ¹²Etito minámaifa, ido amo yakafo aimola ukana lawoko lifimate yamu yokila ki umamo yaidana oto mele umutami, ya moda minowa-minowa oto minenami mona ya ne. Etito umuitami, ya dito Goti ana onaleka amedoto minoto, ¹³ya Melafokafo kuwolafomota fulo kiyana feumau gedenaiye, loto kiyaba o minaiye. ¹⁴Moda kolafe? Amo wenenala felegaga monalo meyalo melenumo kanu olufe lo lede minami wenenana ya aimola ukana lawoko umami yakafo Goti onobalalo olufe-fe lo ledetami mona ya moda minowa-minowa oto minenami mona ya ne.

¹⁵Ena aya yamu ya Ouna Felegaga yaki lo oloto pi lomami ka komu ya eti limo,

¹⁶Ya kamena utaito, aiga ya namo lo melomo ka ya seni-mulunigu mele gedeto, ido kani-maninigu lufuwa wi gedenamo kawa yakafo namoki olu kutifi gedenagolowe, loto Wekolakafa liye,

loto ka mono lufuwau (*Jer 31:33*) nemo,

¹⁷ido yaloti ya eti limo,

Nosámami monanina ido ka koliti kolámoti amo monanina yamu kane kofa kiyámenagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Jer 31:34*) ya nemo ne. ¹⁸Ena netawa moda kilili o ledaido, yalo ya kofa lifima yamu neta ma ofoto yokila ki umunumola ma minámaiye.

Yesu koli kikito umuto auma wito Goti nedo adu u fedenumo ka

¹⁹Etito ya mono wenenane-motao, felegaga eba ona kula yau dinumo kanu wi ledami ya Yesu wanula ya ne, loto lute-kate kokatoto ne. ²⁰Ya kanuwa ya kofawa, ido kofawa minowaminowa oto minenami kanudo, ya owo lafo-lafo kaliti itamo ya Yesu ukana yaidana oto

nemo ya olu esama oto idami ne. ²¹Ido amo ya yokila ki umami wete naba minoto ya Goti wenenala kiyaba o ledelede o minaiye. ²²Aya yamo lutekateu nosámami monate keina kolonimo ya wanulakafo itili oto moda kilili otaima ne, loto kolito, ido ukade ya no feke limokafo noku wi ledaito ya minoto, ya koli kikitonimo yakafa olu auma wi ledenami, ya lute-kate ona kula amodoka meleto adu o fedokele.

²³Ido amo ka lo mele lomami we ya mona onako melainako, yamu kiyabala o minone, loto lo oloto melonimo ya kate ligi-ligi kiyámoto, moda koli kikito umutoko lo oloto melokele. ²⁴Ido setemulude gimi-gimi enumo mona yaki, ido mona lalo wenena ani olu faka lenumo mona yaki melemo idokele, loto mono wenenate yaki kate ki gimito auma wito logimokele. ²⁵Etito ya mono wenenateki monolo mau wiyonido ya wenena ma áumamo mona yaidana oto melámokele. Kamena naba moda alili melaiye, loti kolamo yamu auma wito wenenate senimuluni ya olu auma wi gedokele.

Goti Nalafo meni umunawamo ya ka naba-naba itibi giminami ka

²⁶Etito ya ka ona kula kolitoto olu lute-kateu meletonidoti, ya aiga lalimo kate ma kito lifima kanudo moni minenumo, ya kemakafo wanu ma lekito yokila ki umuto lifimate kilili o ledenami ne? Ya ma minámaiye. ²⁷E'e, eti enumo ya olu kalo mele ledenami yaki, ido yo ma kala-kala naba-naba limo ya Goti kuwolafo-mota ki fuli lenami yo yaki ya kiyabala oto koli naba-naba kolinagolone.

²⁸Moda kolafe? Mosese lo mele umami ka koli fulitami we ya wenena lelefe, ido leleilawokoife, mate eyeti neta o melami ya lo oloto melatoma, ya kala koliti olu you lo edámoti, alako ofo folamo ne. ²⁹Eti amo yamu mate

Goti Nalafo koli kikito umadoti ya kofa itibiti meni umunawamo ya nediye loti kati kiyae? Wenenawa ya Gotiki olu kutifi ledami wanulakafo olu felegaga o gedaima nefa, ya amo yate wanuwa ya olu fa neta oiti, Ouna nasafili aboga lukafa-mesafa o ede minamo, ya lifima ka kefo efema olu oloto pi giminagoliye, loti kati kiyafe? E'e, wenenawa ya ka naba-naba olunagilae.

³⁰Aya yamu ya Gotikafo eti limo, Lifima ka giminamo ya nanimo lonone ma nenako, moda namo nanimonekafo itibito giminamo ne, loto (*Lo 32:35*), ido ka ma eti limo, Wekolakafo aimola wenenala olu kalo mele gedenagoliye, loto ka mono lufuwau (*Lo 32:36, Sng 50:4, 135:14*) nemo ka eti loto lo melami we monala ya moda koli minone. ³¹Goti kofawa minowaminowa imo we yakafa adelo oluto lifima itibi lumunae, loto enami, ya koli kolinumo neta naba-naba ne.

Koli kikitelo ya auma wito minenumo ka

³²Etito linate ya kamena komu yaukama kati kife lalo. Ya kamenalo ya luti-kati lamena o gedami kamenalo, ayalo ya keina naba-naba kolamo yakafa ilulu kuto ika o gedenae, loto ifa, ido aumafofo loti minamoma ne. ³³Kamena ma ya wenena omunido ka nosámami lo gedeti, mona nosámami mele gimato, ido kamena ma ya mate keina ayaidana oti olamo wenena yaki lakoina u ekeleti minoti ani olu faka lo-lo amoma ne. ³⁴Eti o-o amo ya linate yate nela wi gedamo wenena kani koliti ani olu faka lo-lo oti, ido linanimo netatina-matatina ipoto oluti wamo ya moda koukamete kula ya minowaminowa oto minenaima ne, loti koliti ya setimuludi laloko koliti minama ne.

³⁵Yamu ya koli kikitina auma witi olamo ya fulitámalo. Olu kiki loti minenawamo ya meinatina kulawa nababala olunagilae. ³⁶Moda kolafe? Linate ya Goti kala lalo kiyami monalo meyalo meleti minenawamo ya neta ma lumunae, loto lo mele ledami ka ya kulawa olunune, loti auma witi kiyabala o-o enawamo ya moda ogofu ne. ³⁷Aya yamu eti limo,

Enagolimo, ya kofa kiyaba ámoto, moda enami ne,

loto ka mono lufuwau (*Hab 2:3*) nemo ka ya kamena lina efemako wageto ya moda fedenaiye. ³⁸Ena ka ma ya eti limo,

Monanina efe limo wenenane ya koli kikito minamo yamu ya kofawa mino kolinagilae. Ido ma ya koli koliti meni numunawamo ya oune-lunekaneu koli lalo gimámenagolowe,

loto ka mono lufuwau (*Hab 2:4*) ya nemo ne.

³⁹Etito nefa, ido lamo ya koli kolito mete umuto u kopa unumola ya ma minámaiye. E'e, koli kikitoto oude-lutekate kofawa minowaminowa enumo wenena ya minone.

Koli kikitonimo mona ka

11 Ena koli kikitonimo mona ya enami netamu koli gedoto kiyabala o minionimo mona, ya eyámonimo neta moda lutekafo olu kiki lo ledaito olu minionimo mona ya ne. ²Etito ya adeina wenena koli kikitamo yamu Gotikafo lalo geyowe, loto lo gedaima ne. ³Ido koli kikitoninako, ya eti loto kolife lonimo, Gotikafo mika kosina muki olu oloto piyami, ya ka limo yakafoko olu oloto piyami ne. Etito ya ogofuto eyámenumo netawa yakafu neta-mata muki eyonimo neta ya olu oloto piyami ne, loto kolife lo minone.

Abelile, Enokule, Nowale koli kikitamo kanina

⁴Ena Abeli koli kikitinako, ya neta ofoto Goti yokila ki umami yakafu Keini yokila ki umami neta ya olu fulu edaiye. Etito netawa umami ya Gotikafo lalo eyeto monala olu oloto piyami ya efe limo we ne, loto lo edami ya ne. Etito amo ya fulutaifa, ido koli kikila yakafu api lilibimo idaiye.

⁵Ido Enoku koli kikitinako, ya folámenaiye, loto Gotikafo oluto idami ne. Oluto idaito ya wenena yate monila wilimo wafa, eyámamo ne. Moda kolafe? Oluto idámami kamenalo ya Gotikafo lalo eyami monalo moni-moni imo ka lo oloto mele edami ya ka mono lufuwau ya ne.

⁶Ido koli kiki ádenumo, ya Gotikafo lalo eyami monalo moninumo ma minámaiye. E'e, Goti nedoka o fedenuwe, loti enawamo wenena yate Goti ne, loti koli kikitoti, ido auma witi monila wilimo wamo wenena ya meinanina kulawa lumunami we ne, loti koli kikito umunawamo yako amo nedoka o fedenawamo ne.

⁷Ido Nowa koli kikitinako, ya Gotikafo neta komu eyámamo neta ma etito o fedenagoliye, loto fuka ka loumaito, ya auma wito kolito, aimola wenenalaki olu omude kenaiye, loto sipi naba olufe liye. Etito ya mikaleka wenena muki ya lifima monanina olu oloto pi gedeto, ido Goti koli kikito umamo wenena ya monanina efe limo wenena minae, loto lo gedami monala, nomilipala gimami monala ya olaiye.

Abalahamu ido olonafu Sala koli kikitami kanina

⁸Ido Abalahamu koli kikitinako, ya Gotikafo eti loumami, Fokito eba maleka kaimo ebaka namodokati olunanidoka ya wo, loto loumaito, ya egalekamu liye?

loto kolámoto, faifa welalo meletu fokito wiyé. ⁹Fokito uto lo mele umami ebalo u fedeto, ayau ya koli kikitinako, ya kopa eba ailoti oti minamo wenena yaidana oti seli numuna ku onoti, nalafo Aisakale nakulafo Yekopule yaki lakoina aya ka lo mele gimami ya kulawa olunune, loti ayalo etiti minae. ¹⁰Ya we ya numuna meya ma, lagi auma wiyami numuna, Gotikafo olu oloto pito kuwami numuna, aya numuna yamu kolito kiyaba o-o minainako, yamu eti o minae.

¹¹Ido olonafu Sala yaki moda mabuli meletu, nomilipala kedenami kamena moda fuli lifa, ido Gotikafo nomilipaka oloto pinaiye, lotu lo mele umami we ya mona ona kulako melami we ne, lotu metolito kolainako, yamu amo yaki ayaidana oto koli kikitinako, ya kedenami aumala moda amodokati oloto, ya nomilipala mulunau ne. ¹²Etito wewa lawoko ya mabuli meletu nomilipala olonafu mulunau melenami aumala moda fulutami yaidana oto nefa, ya amodokati ufa fiyami wenena kato fuli ádenagolone. Moda kosinalo ukulu minomo wimo, ido kuwo no anawalo ake minomo wimo yaidana oto wenenawa ya oloto pimo uwa-uwa minamo ne.

¹³Ena yaleka wenena muki ya koli kikitito umutiko minoti moda fulu fuli lamo ne. Gotikafo ka lo mele gimami ya kulawa olámoti, faifa faigako minoti netawa ya eyeti aiyo-koiyo loti lunikanigu lalo koliti ya eti loti kolamo, Lamo ya wenena ailo malekati oti minamo yaidana oto, kamena lina efemako mikalo ama ya minenagolone, loti lo oloto melamo ne. ¹⁴Ido eti loti lo-lo amo wenena ya inanimu ebanina ona kula yamu kolamo mona ya lo oloto melae. ¹⁵Moda kolafe? Fulitamo eba yamu kolamo neko, ya itibinawamo kanu moda mino gedagi nifa, ¹⁶ido oiya ama ya olu fulu edami eba, kosinaleka eba yamu auma witi kolanako, yamu Gotite ne,

loti lamo yamu Gotikafo ukanalo kolámoto, moda numuna meya ma olufe lo gedaiye.

¹⁷⁻¹⁸Ido Gotikafo Abalahamu kepa mele umaito, moda koli kikitinako, ya nalafo Aisaka ofo fuluto yokila ki umunae, lotu umaiye. Aya kipawa yamu Gotikafo komu eti limo,

Aisaka ufa finami wenena yako kamo ufa fiyanimo wenenale, lotu kulini minenagoliye,

lotu lo mele umami ka ya ka mono lufuwau (*Stt 21:12*) ya nemo ne. Ido ka ma muki lo mele umami ya koli kiki lotu kolami wewa yakafo nalafo lawokoko kedami kipa ya yokila ki umunae, lotu imo ya ¹⁹eti lotu metolito kolami, Goti ya wenena folaguti olu nedu gedenami aumala ya moda mino edamima ne, lotu kolaiye. Aya mona melami yamu mebemabala kolito ya eti lotu kolinumu, Kipawa ya moda folaguti olu itibito umamidana oto olaiye, lotu kolife lokele.

Aisakale, Yekopule, Yosefele koli kikitamo kanina

²⁰Ido Aisaka koli kikitinako, ya nalafo lele Yekopute Isote aiga fede giminami neta yamu logimito ubale fuko gedaiye.

²¹Ido Yekopu koli kikitinako, ya fulunami kamena alitito ya nalafo Yosefe nalafo lele olu filiga-filiga meletu ubale fuko gedeto, ya kolobola fito mulalo kuba wito ouna-lula-kala ya Goti umaiye.

²²Ido Yosefe koli kikitinako, ya fulunami kamena alitito ya Isilaeli wenena aiga Isipi ebalekati unawamo yamu kala kito, ya kono aumala yamu ka lo mele gedaiye.

Mosese koli kikitimo ka

²³Ido Mosese olafote melafote koli kikitainako, ya Isipi ebalo kiyabani we wekudi Felokafo ka lo melami ya koliya

kolámoti, Mosese olafokafo kede kolaito ya eyeti omuni folami yamu ikana lelei-lawokoi olu faluku edaiye.

²⁴Ido Mosese aimola koli kikitinako, ya naba idami kamenalo ya Felo olulafo nalafole, lenawamo ya E'e, liye. ²⁵Amo ya lifima kanudo alikani oto kamena lina efemako moninami ya eleka ofaito, moda Goti wenenalaki keina numunawae, loto kolito u ekelaiye. ²⁶Eti imo ya meinala lalo aiga olunami yamu kolainako, Kilisto olu nosámami o edato ukanalo kolami yaidana oto namo ukanelo kolinamo ya neta lalo ona kula nemoma nenako, yakafo Isipi ebalo kifana-koukame naba-naba nemo olu fulo edami neta ne, loto kolaiye.

²⁷Ido koli kikitinako, ya Isipi ebalo kiyabani we wekudi Felo siya kalakala limo ya koliya kolámoto, moda omudekafo eyámonimo we ya eyamidana oto auma wito minoto, ya Isipikati fokito wenenala muki gilimito wiye.

²⁸Ido koli kikitinako, ya kana nomilipa gini fulunami enisole yakafo koito ledenaiye, loto sipisipi momola ofoti wanuwa yakafo numudi kanudo filalo, loto Goti Elita O Gedenami mona etito api gilibami ne.

Isilaeli wenena ma muki koli kikitamo kanina

²⁹Ido Isilaeli wenena muki ya koli kikitinako, ya Kuwo No Kisi Limo ya kofala muliti ya fukoto lano oto gedito yau wato, ido Isipi kimiwe ya ayaida oto enune, loti afa, nowa yakafo itibito oto elele o gedami ne.

³⁰Ido koli kikitinako, ya fo kamena seweni (7) lulau ya numuna meya Yeliko kila lawe ya olu ogona-ogona oti moni minato, ya kilawa leketo guludimo ne.

³¹Ido wemomo kopa ika o gede-gede imo wena Lahapukafo koli kikitinako, ya Isilaeli we lele yate amo wenenala numuni ebanina ya momona oto ko mele-

naliye, loti ami we ya olu you loto olu lalo o gedaito, amoki minotiti kofa uti wenenani minadoka gilimiti oti, ya wena wenenala ka koliti kolámoti amo wenena muki ya giniti, ido wenawama ofo folámoti, koito edamo ne.

³²Ena ka ma liligaleka ya nediye loto lenamo ne? Gideyonile, Balakile, Samusonile, Yefitale, ido Defitile, ido Samuwelile, ido polofete muki, yaleka ya kanina lenamo kamena ya ogoufámaiye. ³³Aya yaleka we yate koli kikitinako, ya wenena mau naba kiyabani we wekudinina olu afima o gedamo, ido mona olu efe lo gedamo lono ya olamo, ido Goti lo mele gimami ka ya kulawa olamo, ido kula-laiyoni welalo ya itamo, ³⁴ido yo auma wito limo ya eifamo, ido emi fanakafo kofa-kofa gininuwe, loti ado, yaloti koli uti faifa minamo, ido aumanina minámami kamena ya olu auma wi gedami, ido lowafina fiyagu yau auma witi minamo, ido mika malekati amo kimiwe ya giniti giyadamo ne. ³⁵Ido wenaipa ma ya nanibo folaguti kofa olu nedi gedaito ya itibiti olamo nefa, ido wenena maleka ani-kiyani nela witi kefa nabakafo gini minamo, ya mono ya fulitatomá efiligedenune, lato, ya fologeto olu nedi ledenami mona yakafo oiya ama kofawa minonimo mona olu fulo edami neta ona kula ne, loti kolanako, ya E'e, lato, gini folamo ne.

³⁶Ido maleka ya kiya ka nosámami lo gedeti ipi ginamo, ido maleka ya ani-kiyanido seni nelakafo wi gedeti nela numugu fulo gedamo, ³⁷ido maleka ya kifanakafo gini folamo, ido maleka ya kepa mele gimamo, ido maleka ya sokafo ukani fuko filiga-filiga o gedamo, ido maleka ya emi fanakafo gini folamo, ido maleka ya sipisipi atuwa ido meme atuwa yako lolokuti monimo uti uti, kadunamu fuluti, keina naba-naba kolamo ne. Ido wenena maleka ya olu

kopa o gedato, ³⁸ya monimo uti uti maleka kofu mikau no minámaigu monimo wamo, ido maleka ya mowalo-mowalo diti lumuti monimo wamo, ya kifana lula ligu ido mika lula ligu yau monimo u-u o minamo wenenawa ya mikaleka neta-mata muki olu fulo edamo wenena, wanoba neta ona kula ya minae.

³⁹Yaleka wenena muki ya koli kikitamo yamu Gotikafo lalo geyami ka ya ka mono lufuwau nemo nefa, ido ka lo mele gimami neta kulawa ya olámamo ne. ⁴⁰Ya neditole? Gotikafo lamo yakimu kolito, ya lalo neta dito nemo ma olufe lo ledami ne. Yamu ya komu koli kikitamo wenenawa ya olu komu meleti wato olufe-fe lo gedenami ma minámaiye. E'e, amoki lamoki olu lakoito olufe-fe lo ledenami ne.

Yesu yamu kolito mono mona auma wito melenumo ka

12 Etito ya adeina wenenawa mau naba yate limu yaidana oti olu ogona o ledeti koli kikitamo monanina lilibamo, yamu lalimo ya neta-mata keina enami neta yaki, ido lifima mona olu ekele ledemo idami mona yaki ya wadoto olu fuloto, ya oluloti walo, loto kanu lilibaido, yalo ya lute-kateu auma wito kolito ya olulotoko wokele. ²Etito uto ya koli kikitonimo monawa ido kulawa ya Yesu ya nenako, loto kogo eyetoko minokele. Amo ya siya-mulunau ya aiga lalo kolitoko minenae, loto kolainako, yamu auma wito yá yofolo ogofu kolito, ya ukanalo naba-naba kolami ya fa neta ne, loto kolito, ya koli onowa melami ne. Etito ya dito Goti folomolalo ana onaleka amedoto minaiye.

Gotikafo monate olufe lo ledenae, loto keina ka ma lomami ka

³Linate keina kolamo ya eleka ginageto oudi-luti-kati lumu fou lotenaiye, loti Yesu yamu kati kife loti kolalo. Lifimanina mino gedami wenena muki yate auma witi kuwotefo bulu edokele, loti afa, amo moda aumafofo loto minami mona yamamu kati kiti metoliti kolalo.

⁴Linate ya lifima mona olu afima o edenune, loti aumafofo loti minafa, ido ginato wanuti lumunami kamena yama oiya linatedoka o fedámaiye.

⁵⁻⁶Ido linate olu auma wi gedenami ka ya nomilipala yamaidana oto logimami ya kati melaiye? Aya ka ya kofa eti loti kolalo,

Nanefo-motao, Wekolakao siyamuluna gimami wenena muki ya monanina olufe lo gede-gede o minaiye. Ido nanimo nomilipane onale, loto amoki koina wi gedami wenena muki ya moda ipi gini-gini o minaiye.

Yamu kamo monaka olufe lo kedenae, loto mona mele kede-kede o minami ya fa neta ne, loto kaka kiyámo. Ido auma wito olufe lo kedenae, loto keina kumunami ya koli fulitenae, loto kolámo,

loto ka mono lufuwau (*Snd 3:11-12*) nemo yamo eti loto lolomami ne.

⁷Etito linate ya Gotikafo nomilipala yamaidana oto monate olufe lo ledaiye, loti koliti ya moda aumafofo loti minalo. Moda kolafe? Nomilipa ma menibomota yate monani olufe lo gedámamo nomilipa ma minafe? E'e, etito minámaiye. ⁸Yamu nomilipala-mota muki ya monate olufe lo lede-lede iye. Ido linate ya eti o gedámenami, ya nomilipala ona minámae. Moda kanudo nomilipa yaida oti minae.

⁹Ena ka ma ama ya kolife loti kolalo. Ukadeki mikaleka ama minonido

ya metefo-mota yate monate olufe lo ledato, ya gebonina loto kanido meyalo melonima ne. Etito ya oude Melafo ya oto dito ebola loto, kalalo meyalo meleteo ya omude kofawa minowa-minowa oto mino kolinune, loti kolámafe? ¹⁰Ido mikaleka metefo-mota yate inanimoni ouni-luni-kanigu lalo koladoti ya kamena lina efemako monate olufe lo ledafa, ido amo ya aimola felegaga monala yaki lakoina olunawae, loto ade olu faka loto, monate ya olufe lo ledemo idaiye.

¹¹Ena monate olufe lo ledenae, loto imo kamenalo ya lalo kolámoto, keina koli minoba, ido aiga ya moda auma wito api lilibito olufe lo ledaido, yalo ya moda ilawa kulawa ya mona lalo meleteo, sete-mulude you loto mino kolone.

Auma wito nedi minenumo ka

¹²Etito ya adi bibi ádami, ido kiyadi folami ya olu auma wiyalo. ¹³Ido wenena ma kiyani aumala minámami wenena ya kanu leya wi yau amau otenawae. Moda olu faka lo gedenuwe, loti linanimoni kiyadi ya kanu lalo yaloko efe loti leya wiyalo.

¹⁴Wenena muki yaki lakoina you amene monawalo melenuwe, loti lonowa auma witi olumo idalo. Ido felegaga mona meyalo melámamo wenena ya Wekola eyámenagilae. Aya yamu koliti ya felegaga monalo meyalo melenuwe, loti aya lonowa yaki auma witi olumo idalo. ¹⁵Ido makafo Goti nasafililalekati keleutotenaiye, loti koti kiyaba alo. Ido makafo siya-mulunau ya yá ilawa ekefa imo liyami yaidana oto lito uwanuwa yakafo muki olu fuma wi gedetenaiye, loti koti kiyaba alo. ¹⁶Ido makafo kopa olu onami monafe, ido Goti meya umami mona ya meletenaiye, loti koti kiyaba alo. Yaidana wenena ya Iso kanulalo moni minae. Aya we ya Aisaka kana nalafo

nefa, ido onemako nenami neta kefola yamu aimola ebala, kuliya, muki ya fa fulitaiye. ¹⁷Eti oto, aiga ya melafo ubalela olunae, loto kolaifa, ido E'e, loumaiye. Eti loumaito, ya amokafo kufu naba-naba oto, ubalewa itibito olunami kanu ma aefa fito moni wilaiya, ogoufámami yama linate moda koli minae.

Gotidoka adu ekelonimo ka

¹⁸Etito ya kolalo. Isilaeli wenena mikaleka Sinai mowa ogofuti anikafo oluti kiyankafo leya winawado o fedamo yamaidana oti linate ya ámae. Aya mowalo o fedato, ya yo famula naba oto, sini kamulu pito, epe naba-naba ito, ¹⁹bumu wekilofu nomu ya nola melaito, ka welauti limo ya wenenawa yate lebona koliti ya ka ma kofa ádenaiye, loti Mosese wako lo edamo ne. ²⁰Aya kawa ya eti limo, Wenena mate mowalo ya kiyani kefo efema leya winawamo wenena ya linate kifanakafo gini folalo. Ido yako minámaiye. Yafo-kulafe, ido yakefafe, ma yaleka moninami yaki ofo folalo,

loto Gotikafo lo melami kawa ya ka mono lufuwau (Kis 19:12, 13) nemo ka ya wenenawa kolamo, ya koliya naba-naba koliti, ya ka ma kolinumoni ogoufámone, loti kolamo ne. ²¹Ido aya netawa eyamo ya koli naba-naba gimami neta ma nenako, yamu ya Mosesekafo eti limo, Koli naba-naba nomaito ukane ololo iye, loto limo ka yaki ka mono lufuwau (*Lo 9:19*) ya nemo ne.

²²Etito nefa, ido linate ya mowa yaidanalo ámae. E'e, linate ya Saiyoni mowalo ya oti, ido omuna kofawa nemo we Goti numunala meya kosinawu Yelusalemu yalo ya oti, ido enisole alikani oti mau naba-naba minado ya oti, ²³ido Goti kana nomilipala kulini

kosinauka lufuwa wiyami wenena mau minado ya oti, ido wenena muki monanina lifimala olu efe loto itibito gimami we Gotido ya oti, ido monanina efe limo wenena, olufe-fe lo gedetami wenena ouni minado ya oti, ²⁴ido Gotiki kutifi ledami ka kofawa muliti we Yesudo ya oti, ido wanula itili o ledami wanukafo Abeli wanula olu fulo edeto nasafili ka lo-lo imo wanulalo yaloki ya moda o fadae.

**Koti kiyaba oti moinalo,
loto lolomami ka**

²⁵Ka lo minami we ya linate eleka fi umutenune, loti koti kiyaba oti moinalo. Moda kolafe? Komu ya mikaleka ama ka auma wito lo melami, ya wenenawa eleka fi umado ya lifima itibito gimami ya ta lenawamo ya ogoufámamima nenako, yamu lalimote kosinauti we ya mete umunumo yamu lifima itibito lumunami ya egaidana oto ta lenumo ne? ²⁶Aya kamenalo ya nola lebona yakafo mika olu momoga imo nefa, ido oiya ama ya eti limo,

Kamena lawoko ma olu momoga enamo ya mika yako minámaiye. E'e, mika kosina muki ya olu momoga enamo ne,

loto lo mele ledami ka ya ka mono lufuwau (*Hag 2:6*) ya nemo ne. ²⁷Etito kamena lawoko ma yamu limo ka ya monawa eti loto ya lolomaiye. Kolalo. Momoga ámenami neta yako faifa mine-nami ne, loto olu oloto piyami neta-mata muki ya olu momoga oto, olu fulo fulite-namo ne, loto yamu ya lolomaiye.

²⁸⁻²⁹Yamu ya momoga ámenami eba kiyaba wenena naba minenumo eba ya amo anauti olunumoma nenako, yamu siyane, lalole, loto loumokele. Etito ya mono lono oluto Goti umonimo lonowa ya moda lalo eyenami ne. Eti onimo ya moda Gotite ya yo famula neta-mata

ki fuli limo yo yaidana oto minaima nenako, yamu koliya kolito kuliya olu faka loto lalo eyenami lonowa ya olu umokele.

Mono mona kula melenumo ka

13 Koli kikitamo wenena muki ya wenenate ona kulale, loti setimuludi gimi-gimi o minalo. ²Wenena ma ailo malekati enawamo ya kati melámoti, moda nasafili o gedalo. Moda kolafe? Wenena mate wenena nasafili o gedamo, ya faifa mikaleka wenena o gedone, loti kolafa, aya wenenawa ya enisole ona ya minae.

³Ido nela numugu minamo wenena ya moda amoki lakoina nela wi ledamoidana iye, loti koli gimiti minalo. Ido ukanido olu nosámami o gedamo wenena yaki linate moda ayaida ukadi nemo yamu koliti kati ki gimalo.

⁴Kume-ugele namo wenena, ido kopa olu onamo wenena, ya Gotikafo lifima olu itibito giminamima nenako, loti linate muki ya we wena mo loti efe lotiko mofu melamo ya neta lalo ona ne, loti kolalo.

⁵Linate oti meleti enawamo monatina muki ya moda kifana-koukamemu kolinawamo mona ya ma melámalo. E'e, neta oiya ama olu minamo ya moda ne, loti faifa laloko koliti minalo. Moda kolafe? Amokafo eti limo,

Namo fulo gedenumo ya ma minámaiye. Ido mene giminamo yaki ma minámaiye, loto ka mono lufuwau (*Lo 31:6, 8*) nemoma nenako, ⁶yamu lalimote ya sete-mulude olu auma wito eti lokele, Wekola ya ane olu faka lo-lo imo we ya nenako, loto koli koláme-nagolowe. Wenena yate nedi-nedi o nedenumo ne?

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:6, 7*) nemo ka ya lokele.

Yesu yamuko kolito ege melenumo ka

⁷Linate yate mono kiyabati wenena, Goti kala logimamo wenena ya kati ki gimalo. Aya we yate oti meleti o-o amo monanina ya kulawa eyefe loti koli kikinina ya meyalo melalo.

⁸Yesu Kilisto monala melami ya moda ayaida otoko adeina akaimati melemo uto uto oiya ama yaki melemo dito, ya monala etitoko melewamelewa oto minenami ne. ⁹Mono ka mona-mona ka ailo ona lo-lo amo yamamo ika o ledetenaiye, loti koti kolalo. Moda kolafe? Goti nasafilila yakafo oude-lute-kate olu auma wi lede-lede o minenami ya lalo ona nefa, ido nenumo neta yakafo oude-lute-kate olu auma wi ledenami neta ma minámaiye. E'e, aya neta meyalo meleti moinamo wenena ya netawa yakafo olu lalo o gedenami ma minámaiye.

¹⁰Lalimo folomote neto, yaloti ya fel-egaga seli numuna yokila ki umamo lonola olamo we yate nenawamo ya efe ádaiye. ¹¹Moda kolafe? Wenena lifimani yamu yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo bulumakaufe, ido sipisipife, yaidana neta wanuwa oluto uto eba felegaga ona yau dito umaifa, ido netawa ukanawa ya oluti uti numuni kila feka ya yoku ki fuli lo-lo amo ne. ¹²Yamu ya Yesu yaki aimola wanula yakafo wenena olu fel-egaga o gedenae, loto numuna meya kila welalo feka ya keina ka naba-naba olu moufami ne. ¹³Aya yamu ya lalimote moda kila feka amodoka uto ya ka nosámami lo edeti mona nosámami mele edamo keinawa olu moufami yaki lakoina u ekeleto minokele. ¹⁴Moda kolafe? Mikaleka ama ya numude meya minowa-minowa enami ya ma minámaifa, ido aiga enami numude mamu kolito ya moni minone.

¹⁵Etito amo yamu kolito ya kamena-kamena Goti ebola lo-lo otoko minokele. Ayalo ya wetekafo kulawa ya amo kuliya lo oloto melemele enumo mona ya ne. Eti enumo yakafo yokila ki umonimoidana iye. ¹⁶Ido mona lalo meleti wenena ani olu faka loti linanimo netatina yauti giminawamo mona ya kati melámalo. Yaki ya yokila ki umonimoidana imo monawa ya Gotikafo lalo ona eyami ne.

Gotikafo mino kolonimo kanu wi ledami ka

¹⁷Mono kiyabati wenena yate lononina yamu Goti onobalalo wetata umunumoma ne, loti kolanako, yamu oudi-luti-kati ya koti kiyaba o gede-gede o minae. Eti o gedamoma nenako, yamu ka lenawamo ya linate moda koliti meyalo melalo. Eti enawamo ya mono kiyabati wenenawa lalo koliti lonowa olunawamo ne, loti eti alo. Ido eti ámenawamo ya keina koliti lonowa olunawamo yakafo linate adi olu faka ádenagoliye.

¹⁸Lalimo ya oto meleteo onimo monate muki ya moda efe lotoko moninagolo koloninako, yamu Goti omunalo oude-lute-kate moda laloko minone, loto kolone. Yamu linate yate lamomu koliti Metefo loumu-umu o minalo. ¹⁹Ido linatedoka alako itibito enamo kanu ya wi edo, loti loumu-umu o minalo, loto oto dito kati oluto ya logimowe.

²⁰Ena you amene aboga Goti yakafo Wekolate Yesu moda sipisipi kiyabani we wenaba ne, loto amoki olu kutifi ledami ka, minowa-minowa oto minenami ka ya wanulakafo olu auma wi edami ne, loto folaguti olu nedi edami ne. ²¹Aya Goti yakafo linate lalo kolami mona ya mele-mele o minenawae, loto mona lalo muki oudi-luti-katigu olufe lo gedenaiye, loto kolito loumu-umu o minowe. Eti o gedeto ya amo omu-

nalo lalo kolami mona oudelute-kateu yau Yesu Kilistokafo olufe lo ledenaiye, loto loumu-umu o minowe. Amo kuliya naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

Onowaleka ka

²²Ena mono wenenane-motao, namo ka ama lina efemako lufuwa wi gimomo yamu linate setimuludi lalo meleti ya oudi-luti-kati olu auma wi gedenami kawa kolife lalo, loto kati oluto logimowe.

²³Ena mono koinatefo we Timoti ya moda efili edetamo ne, loti kolalo. Amo ya alako o fedagetoma, ya amoki lakoina oto linate ya geyenaliye.

²⁴Linate mono kiyabati wenena muki ido felegaga wenena muki yaki lamo aiyo-koiyo ka fulu gedonimo ya logimalo. Itali wenena yate aiyo-koiyo ka ya linate fulu gede minae.

²⁵Nasafili mona ya linate muki mino gedenaiye. Modae.

Yemusi

*Yemusikafo Isilaeli wenena
Yesu koli kikito umamo ya
lufuwa wi fulo gedami ka*

Komu Ka

Lufuwa ama wiyami we Yemusi, ya Yesu kunalafa ne. (Matiu 13:55) Komu ya Yemusi kunalafa-motate Yesu koli kikito umámafa, aiga Yesu folaiguti neidaito ya seni-muluni olu eleyapa witi koli kikitamo ne. (Yoni 7:3-5) Ido Yemusi ya Yelusalemu numudoka monolo mau wi-wi amo wenena kiya-bani we ya ne. (Aposolo 12:17, 15:4, 13-21, Galesia 1:19, 2:9) Ido Yuda wenena Yesu koli kikito umamo ya Yesu kuwolafo-mota yate keina naba olu mofu gedato, mikau-mikau upatoti wamo wenena ya lufuwa ama wi fulo gedami, ya Yesu koli kikito umamo wenena ya mona lalo melenawamo yakafo Yesu wenenala ona kula minae, loto olu oloto pi gedenaiye, loto monawa api gilíbami ka ya lufuwa ama wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyu, linate Isilaeli wenena afo monalomonalo tuwelu (12) ya upatoti mino oluti wamo, ya namo Yemusi, Goti ido Wekola Yesu Kilisto kouba-nabani we ya lufuwa amau ya aiyokoioyi ka wi fulo gedowe. Eyalo.

Keina o lumuto fedagetoma lute-kate olu auma wi ledenami ka

²Ena mono wenenane-motao, keina monamona o linatedoka fedagetoma, sete-muludeu lalo kolito minenune, loti etiti kati kiyalo. ³Koli kikite ya kepa mele umunami yakafo lute-kate olu auma wi ledenagoliye, loti kolamo yamu setimuludigu ya lalo koliti mi-

nalo. ⁴Ido luti-kati auma winami yakafo lono olageto linate gedoti minamo monatina efe lotoko minomo dito ya keleutámenagoliye.

Ka manedeu kefo nemo yamu Goti loumunumo ka

⁵Ena linate ka manedeu ya kefo nenako, loti, neta-mata yaidanamu ya kolito Goti loga o edonimo wenena muki ya loudámoto, faifa lumulumu imo we ya ka manedeu ma mele lumunabe? loti loga o edenawamo ya moda gim-inagoliye. ⁶Ido ka manedeu ma lumunabe? loti loga o edenagilima ya kati ligi-ligi kiyamoti, koli kikito umuti loumalo. Wenena kani ligi-ligi kiyamo ya no satito epekafo olu upatito fokito wimo yaidana oti minae. ⁷⁻⁸Aya wenenawa kani ligi-ligi kiyamo ya neta-mata muki ado ouniluni-kani auma wiyámami wenena minamo ne. Etiti minamo nenako, Wekoladokati neta ma olunumo ne, loti kani kinawamo ya ma olámenagilae.

Neta-mata ko namo ido ko ánamo wenena kanina

⁹Ena linate mono wenenate kulitina lumuto nemo wenena ya Gotikafo olu akaiya o gedami yamu ya seti-muludigu lalo kolalo. ¹⁰Ido neta-mata ko namo wenena ya neta ugawa gululudomo wiyami yaidana oti fulunawamo nenako, yamu linate neta-mata ko namo wenena ya Gotikafo olu afima o gedami yamu setimuludigu faifa lalo kolalo. ¹¹Koli minafe? Fo auma wito dito limo yakafo ugawa megunito gululudoto olumo wiyaito omona biyanela u kopa wimo yamaidana oti neta-mata ko namo wenena ya lono kofalau piti fulunagilae.

Keina naba o lumuto fedami ka

¹²Ena keina naba o gimito fedami ya auma witi minomo uti lumu fou

ádamo wenena ya Gotikafo lalo geyeto, seni-muluni nomamo wenena ya kofawa minomo idamo kokamu ya giminae, loto lo mele ledami kokamuwa ya olunawamo yamu moda lalo kolimo idae. ¹³Ena kepa mele lumunami kame-nalo ya Gotikafo kepa mele ledaiye, loti ádalo. E'e, neta nosámami yakafo Goti kepa mele edenami ya ogoufámaiye. Ido Gotikafo ya kepa mele ledámenami ne. ¹⁴E'e, wenena muki ya inanimu lalo kolamo mona yakafo kanu laloto yati ika o gedeto ya kepa mele gimaiye. ¹⁵Ena lalo kolonimo mona ya wenaipa nomilipani mulunigu nemo yaidana oto nosámami mona ya kedaiye. Ido nomilipa naba idami yaidana oto nosámami mona naba dito ya fulumo wonimo mona ya kedami ne.

¹⁶Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenane-motao, yaidana mona yakafo kote witenaiye, loti kati kife lalo. ¹⁷Efe loto lalo nemo neta-mata muki faifa lomami ya Metefo kosinalo lamena muki olu oloto piyami we nedokati lomami ne. Ido Metefo monala ya lamena lido neta kamamuna ya kamena ma fana uto ido kamena ma lina wimo yaidana oto minámaiye. E'e, amo monala u ailo-ailo áumaiye. ¹⁸Aimola kala lalo kito ya kofawa oloto pinawae, loto kala ona kula yakafo kofawa olu oloto pi ledami ne. Eti o ledami, ya miguti kula limo neta kana olonimo yaidana oti linate ya wenena, neta-mata muki olu oloto piyogu yauti u komu kana olu oloto piyomo wenenane minenawae, loto eti o ledami ne.

Koli kikitamo wenena ya Goti kala koliti meyalo melenawamo ka

¹⁹Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenanemotao, kolife loti kolalo. Linate muki ya ka alako-alako ádalo. E'e, mate ka lenawamo moda alako kolife loti kolalo. Ido seti-muludi ya alako kala-kala ádaneyo. ²⁰Moda

kolafe? Sete kalakala lagetoma, Goti mona efe limo melenawae, loto kolami monawa ya melámenagolone. ²¹Yamu fuma wiyami mona muki ido mona nosámami oloto pimo wimo ya meti umuti, you loti minoti, Goti olu omudi kenami kala lutikatigu mele gedami ya koli kiki loti olalo.

²²Ido Goti kala ya koliti welalo golodalo. Linanimu luti kola witi kati atuwaloko kolámalo. ²³Moda kolafe? Wenena mate Goti kala ya koliti welalo golodámamo wenena ya noku koni-weni kamamuna kamo wenena yaidana oti minae. ²⁴Aya wenenawa koni-weni kamamuna koti wafa, alako koni-weni kamoma ya kani melami ne. ²⁵Eti o minafa, ido wenena mate Goti lo melami kala, efe ona limo ka, efili ledami ka ya kofe lomo wamo ya koliti kani melámageto, efe loti meyalo meleti moni minamo wenena ya netamata o-o enawamo ya moda lalo koli minomo unagilae.

²⁶Ido we makafo mono kolomo we minowe, loto kolaifa, ido wela koto kiyaba ámami ya aimola lula-kala kola wiyainako, yamu mono kolami monala ya u fa neta unagoliye. ²⁷Metefo Goti onobalalo ya mono mona kula feke loto mo ona limo ya etito ne: Nomilipa lifati wenakenati keina naba kolitenawae, loto milumani kolito kiyaba o gede-gede enumo, ido mikaleka mona yamo olu fuma wi ledetenaiye, loto ukade-oude-lute-kate koto kiyaba o-o minenumo mona ya mono mona kula feke ona limo ya ne.

Wenena muki ayaidana otoko sete-mulude giminu ka

2Ena mono wenenane-motao, linate Wekolate lamena naba-naba nemo we Yesu Kilisto ya koli kikito umamo yamu wenena iya meleti eika wiyámalo. ²Moda kolafe? Linate mono numudigu we lele idami, ma ya ukanalo owo lalo

wito analo neta falake limo olu egelami we idaito, ³ido ma ya neta ko ánamima nenako, yamu ukanalo owo nosámami wito idagaiyama, linate we ma ukanalo owo lalo wiyami we ya lalo eyeti, siyane, eba amalo laloto ya amedoto mino, loti loumafa, ido neta ko ánami we ya yolalo nedi mino, loti loumunawafemo, ido faifa mikalo kiyadelo amedoto mino, loti loumunawamo, ⁴ya luti-katigu nosámami koliti wenena ya iya meleti eika wiyamo mona ya melone, loti kolámafe?

⁵Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenanemotao, kolalo. Goti seni-muluni umamo wenena yate amo wekudite wenenala kiyaba o ledami ebala ya olunawae, loto lo mele gedami we yakafo mikaleka neta ko ánamo wenena iyaina o gedami, ya koli kikitina ko nenawae, loto, ido aya ebane iya ku gedomo ya olunawae, loto iyaina o gedami ya ma kolámafe? ⁶Eti o gedaifa, ido linate ya neta ko ánamo wenena eleka fi gimamo ne. Linate olu afima o gedeti, ka olu efe lo-lo amo numudo gilimiti uti ligiya lo gedamo wenena ya kema ne? Neta ko namo wenena yate eti o gede-gede ae. ⁷Ido aya wenenawa yate Kilisto kuliya lalo linate gimami kuliya ya kamana ki-ki amo ya kolámafe?

⁸Goti kiyaba we wekudi lo melami kala naba ya eti limo, Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino, loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) nemo ka ya linate meyalo melayama ya moda lalo minenagilae. ⁹Etito nefa, ido linate wenena iya meleti eika winawamo ya moda nosámami mona meleti, lo melami kala koliti kolámoti amo yamu kawa yakafo olu ligiya lo gedenagoliye.

¹⁰Aya yamu kolalo. Goti lo melami kala muki ya meyalo melenawamo nefa, ido kawa yauti ma lawoko koli fulite-

nawamo yamo u muki koli fulitamo wenena lifima olagu yau linateki lakoina olunagilae. ¹¹Moda kolafe?

Kume-ugele ánaló,

loto lo melami we yakafo ka ma yaki,

Wenena gini folámalo,

loto lo melami ka ya ka mono lufuwau (*Kis 20:13-14, Lo 5:17-18*) ya nemo ne. Yamu linate ya kume-ugele ánafa, ido wenena ma gini folamo ya moda lo melami kala ya koli fulitae.

¹²Etito Goti lo melami kala efili ledami ka yakafo olu kalo mele ledenagoliye, loti koli minanako, yamu ka lenawamo ya moda koti kiyaba otiko lo-lo o minalo. Ido mona melenawamo yaki moda koti kiyaba otiko meleleme o minalo. ¹³Moda kolafe? Kamokafo wenenaka milumani kolámenanimó ya Gotikafo ayaidana oto milumaka kolámoto, moda lifima ka olu kumunagoliye. Yamu milumani kolalo. Ido milumate kolami mona yakafo lifima ka olu lumunami mona olu afima o edenagoliye.

Mona lalo melámenumo ya koli kikitonimo mona u fa neta unami ka

¹⁴Ena mono wenenane-motao, we makafo namo Goti koli kikito umowe, loto lifa, ido mona lalo melámenami ya egaidana oto lalo enaiye? Faifa kawa yamo olu omuna kenami nefe? ¹⁵Kati kiyalo. Mono wenenate ma ukanalo owo ko ánoto, wela-neta minámagetoma, ¹⁶linate yauti makafo eti loto loumunami, Seka-muluga you lagetó minoto, ukaga olu mumusi loto, ukagalo owo wito, weka-neta nenage wo, loto wela-netati ukanalo owoti umámoto, ya ka loumunami yakafo egaidana oto ana olu faka lenagoliye? ¹⁷Ido ayaidana oto koli kikitamo mona yako meleti, ido mona lalo yaki melámenawamo, ya koli kikitina ya moda fulutami neta ne.

¹⁸Ido we makafo, Kamo koli kikika ya mino kedageto, ido namo monane lalo

ya mino nedaiye, loto lenaiye. Mona lalo melámanimo yamu koli kikika egaidana oto nilibageto eyenae? Namonane lalo melomo yakafo koli kikine ya kiliboneto kenagolane. ¹⁹Linate Goti la-woke ne, loti koli kikitamo ya moda lalo kolafa, ido Satani kimiwela muki ya ayaidana oti koli kikitamo yamu koli gimaito, ukani ololo o minae.

²⁰Linate kati kopa-napa kiyamo wenena, koli kikitafa, ido monatina lalo melámamo yamu ya koli kikitina ya ufa neta unagoliye, loti kolámafe? Ka ama logiminamo ya kolalo. ²¹Autefokolofate Abalahamukafo Goti yokila ki umunae, loto nalafo Aisaka ya mono folomolo melaito ya Gotikafo eyeto, monala efe limo we ne, loto lo edami ne. ²²Yamu kolalo. Abalahamu koli kikitimo yamu Goti loumami ka yaki meyalo melami, ido monalawa melami yakafo koli kikila ya olu efe lo edaiye.

²³Etito ya, Abalahamukafo Goti koli kikito umami yamu monala efe limo we ne, loto lo edami ne,

loto ka mono lufuwau (*Stt 15:6*) nemo ka ya ayalo wiyaiye. Ido wenena ya Abalahamu ya Goti yowola we ne, loti lo-lo o minae. ²⁴Yamu kolalo. We ma faifa koli kikitimo yamuko ya monala efe limo we ne, loto lo edámenami ne. E'e, monala melenami yamuki ya monala efe limo we ne, loto lo edenami ne.

²⁵Ido Yosuwakafo momona oti uti kutowefomota aumanina ya eyeti otillomailo, loto Isilaeli we lele gilifi melaito wami, ya kopa olu ono-ono imo wena Lahapukafo numunau ya nasafilio gedeto, wenenane yate ginitenawae, loto olu fulo kanu ailo gedaito ya Gotikafo eyeto, monala efe limo wena ne, loto lo edami ne. ²⁶Yamu kolalo. Ukani oui mino gedámaito ya moda fulutami yaidana oto ya ma koli kikitafa, monani lalo olu

oloto piyámamo ya koli kikininawa yaki ya moda fulutaiye.

Ka lenumo ya koto kolife lotoko lenumo ka

3Ena mono wenenane-motao, ka mono api gilibamo lono ya kotimo neta minámami yamu linate yauti lono yaidanalo muki builámalo. Ya neditole? Fa wenena ya lifima ka giminagolifa, ido ka mono api gilibonimo wenena ya kawa moda kolitonima nenako, yamu lifima ka itibito lumunami ya you loto lomámenagoliye.

²Ena lalimo muki ya oto melete onimo monate mona-mona ya moda ufe ádami ne. Yamu we makafo ka ufe limoko lenami ya aimola ukana-ounalula-kala muki kiyaba lalo oto, monala efe loto melemo dinagoliye. ³Yafo-hosi ya kate olu meyalo melenaiye, loto nela kefola welau melete, yalo nune, loto kolonido ya nela ika ogeto, yafo-hosi ya moda meyalo melete, ukana naba ya olu eleyapa wito ayalo ya wiye.

⁴Ido sipi yamu kati kiyalo. Sipi nabababa neta ya epe nabakafo fu loto oluto nolo mulalo ya wimo netawa kola witi olu ya-ama amo neta ya kefo efelako nefa, sipi oluto moinami we yakafo yaleka unae, loto kala kinaido ya kola wiyami neta ika yaleka itami, moda ayaleka ya wiye. ⁵Ido ayaidana oto ukadeu wete kuluma ya kefola neta nefa, aimola kuliya olu faka loto ka naba-naba lomo wimo ne.

Kati kiyalo. Kofuku ya yo famula kefo efema olumo wiyami yakafo lomo uto uto yá-nela menefa-anefa muki ya yo liye. ⁶Ido wete kuluma yaki yo famula ya ne. Ukade-akade negu wete kuluma ya kefo neta nefa, nosámami mona nabababa olu oloto piyami ne. Yo eifámenami ebau yati oloto piyamidana oto ukade-oudelute-kate ido oto melete onimo monate muki ya olu kopaitami ne.

⁷Fadena neta-mata muki, kefa fade-nati, nema-afati, koiyofati, noku-kefati, muki ya wenena mate kiyaba oti olu you lo gede minafa, ⁸ido weté kuluma ya olu you lenami we ma minámaiye. E'e, weté kuluma ya lono nosámami naba oluto monito, wenena gini fulunami mona naba amodoka mino edami ne.

⁹Weté kuluma yakafo Metefo Wekola ya ebola lo minoba, ido wenenate Goti lebonala minamo wenena ya olu kopa o gedenumo ka lo gedone. ¹⁰Etito weté lawoko yautiko ka lele idami, ya ebola ka ido olu kopa o gedenumo ka ya lolo o minone. Aiyo, mono wenenanemotao, aya monawa ya efe ádaiye. ¹¹No fiya lawoko yautiko ya no laloki ido kuwo noki lakoina lumunaife? ¹²Ido mono wenenanemotao, yá adekafo ya olifi ilawa linaife? Ido nela waini yakafo ade ilawa linaife? E'e, etito minámaiye. Ido ayaidana oto kuwo no fiyau yati no lalo lomámenami ne.

Mona lalo ya Gotidokatiko ami ka

¹³Ena linate minagu yati kema ya ka manenau neto kolife loto kolami we ne? Aya we ya ukana ya oluto lumuto mona lalo melete oto melete enami mona lalo yakafo ka manenau nemo monala ya lilibinami ne. ¹⁴Ido setimuludigu ya komumu ekefa oto wiyamo mona ido linanimo ukadi-kulitina olu faka lamo mona ya mino gedagetoma, ka manedeu ne, loti alikani oti ka ona kula meti umuti suki loti linanimo gebotina ádalo. ¹⁵Aya ka manidigu nemo monawa ya kosinau Metefodokati lomámaiye. E'e, mikaleka ama wenenadokati Satanidokati ami mona ya ne. ¹⁶Kolafe? Komumu winawamo mona ido inanimo ukani-kulini olu faka lenawamo mona minaidoka, yalo ya kopa moinamo mona ido nosámami mona muki ya olu oloto pinawamo ne.

¹⁷Etito nefa, ido kosinau Metefodokati ka manedeu nemo mona ya komu ya ukade-oudelute-kate mo limo mona ya ne. Ido yaloti ya sodoto lata wito, you loto minoto, ka kolito, wenena milumani kolito olu lalo o gedenumo mona lute-kateu faitimo mona, kate lele kiyámoto, monabi lele wiyámonimo mona ya ne.

¹⁸Ido ufa lalo kifato fokito dito ilawa kulawa liyami olunawamo yaidana oto muliti mele gede-gede o minoto you limo mona melenumo ya monate efe lomo dinami kulawa olunune.

Mikaleka netamu kolamo wenena ya Goti kuwolafo builamo ka

4 Linate minagu ya fina lowa fiyamo mona ido moila fiyamo mona ya egalekati oloto piyaiye? Linanimo lalo kolamo mona yakafo ukadi-oudi-lutikatigu lowa-fina fiyaidokati ya oloto piyami ne, loti kolámafe? ²Neta-mata etito-etito olunumolae, loti koliti monimo wafa, ido olámae. Olámanako, yamu gini fuluti komumu wiyafa, ido ogofuti olámoti, ka moila fiti fina fiyae. Kolalo. Linate netawa yamu Goti loulámanako, ya olámae. ³Ido loumunawamo, ya alikani enune, loti setimuludigu mikaleka netamuko kolimo idamo ya neta yaidanaamaidana olunuwe, loti lamo ya kopa loumanako, moda olámae.

⁴Aiyo, linate Gotiki ekelone, loti lafa, ido wenaipa kopa ono-ono oti moinamo yamaidana oti mikaleka neta-mata setimuludi umu-umu oti moni minamo mona ya Goti kuwolafo builamo mona ne, loti kolámafe? Yamu mikaleka netamata sete-mulude umunuwe, loti kolinawamo wenena ya Goti kuwolafo builamo ne. ⁵⁻⁶Ido Gotikafo ouna mele ledami, ya namoko setimuludi numunawae, loto auma wito kolito, ido nasafili mona ya mulalo-mulalo oto mele ledemo idami ne, loto ka mono lufuwau

lolomami ka ya faifa ka ne, loti kolafe? Etiti kolámalo. Aya yamu ya eti limo, Inanimo ukani-kulini oluti idamo wenena ya Gotikafo fina fi ginito, ido inanimo ukani-kulini oluti lomamo wenena ya nasafili o gede minaiye, loto ka mono lufuwau (*Snd 3:34*) ya nemo ne.

⁷Yamu ya linate ukadi-kulitina oluti lumuti Goti kalalo meyalo melalo. Kamade ki-ki imo we Satani ya fina fi umato, moda fulo gedeito koli unaiye. ⁸Luti-kati Gotidoka mele umato, amo yaki linatedoka mele giminagoliye. Linate adi noku wiyamo yaidana oti mona nosámami melamo ya moda fulitalo. Ido kati ligi-ligi kiyato seti-muludi olu fuma wiyami mona ya kilili oti mo lagetoto minalo. ⁹Linate lifimatina yamu keina naba-naba fuluti ei-ai loti kufu naba alo. Kiya amo monatina olu eleyapa witi kufu nema loti minalo. Ido lalo kolamo monatina olu eleyapa witi keina naba kolalo. ¹⁰Wekola onobalalo ya linanimo ukadi-luti-kati oluti lomato, ya amokafo olu faka lo gedenami ne.

Wenena kamani kiyámenumo ka

¹¹Ena mono wenenane-motao, wenena kamani kiyámalo. Goti wenenala kamani kiti iya melenawamo wenena ya lo melami ka yaki kamana kiti iya melae. Yaidana amo wenena ya lo melami kawa ya meyalo melámae. E'e, kawa iya mele-mele o minamo mona melae. ¹²Ido ka ya olufe loto iya mele ledeto enami we lawoko ya ne. Aya wewa yakafoko olu omude ko ledeto ido olu kopa o ledeto enami ya moda ogofuto ne. Etito linate ya egaidana wenena minoti ya wenenate iya melenune, lae?

Lalimo kulite olu faka ádenumo ka

¹³Ena linate minagu yauti mate eti lamo, Onemafe, ledafe numuna malo uto melege lawoko minoito neta-mata

olumo yaleka waka oto ko nenumo lono olunumolae, loti kati ki-ki amo wenenama ya ka ama lenamo ya kolalo. ¹⁴Linatedoka ya leda fede giminami neta ya ma kolife ádae. Ido kofawa minonimo mona ya nedi imo neta ne? Yokila idami ya oloto pito kamena kefo efema minoito fuli limo yaidana oto kofawa minonimo mona ya etito ne.

¹⁵Etito linate ya Wekolakafa kala lalo kito yaida enawae, lenami ya omude kofawa minoto neta yaida-amaida enune, loti lenawamo ya efe lenami ne. ¹⁶Etito nefa, ido linate ya linanimo gebotina loti kulitina olu faka lo-lo o minae. Aya monawa ya nosámaiye. ¹⁷Yamu kolalo. Wenena yate efe limo mona ya kolafa, ido monawa ya meyalo melámenawamo ya lifima moda mino gedenaiye.

Neta ko namo wenena kanina

5 Ena linate kifana-koukame ko namo wenena ya ka ama lenamo ya kolalo. Kamena nabalo keina naba linate-doka fedenagolimo yamu koliti ya kufu naba oti ei-ai loti minalo. ²Ko namo neta-tatina moda fitala kitaito, ido ukanido owo ya kanu sigefakafa moda no fuli loitami ne. ³Ido golikafo ido siluwakafa olufe lamo netatina ya moda ufa loitami ne. Ufa limo monawa yakafo nosámami mona melamo ya olu oloto piyageto, yokafo ukade limo yaidana oto ukadi olu kopaitenagoliye. Kamena fuli lenae, loto imo kamenalo ya linate mikaleka neta yamuko koliti olu mau naba wiyamo ne.

⁴Koli minalo. Linate lonodo we midigu ya weti-neta doilamo lono meinanina efe loti gimámamo yakafa ligiya lo gedami ne. Wenenawa lonotina olamo kanina ya Wekola aumafofo limo we ya moda koli minaiye.

⁵Linate mikaleka minoti ya onoti nediti omudi folami neta-mata olu mau witi no fuli loiti lalo koli minamo, ya yafu neta-mata muki umato no-no ito

naba di kaito, ofo folamo yaidana oto
linate kamenatina ya moda alito ne.
⁶Linate ya monani efe limo wenenama,
koli nosámami gimámamo wenena ya
olu kalo mele gedeti gini fulutamo ne.

**Sete-mulude olu auma wi edeto
Wekola kiyabala enumo ka**

⁷Etito mono wenenane-motao,
Wekola kofa itibito enami kamena ya
auma witi kiyabala omo idalo. Migu
ufa neta kifi-kifi amo wenena yate
auma witi kiyaba omo kula naba lito
oloto pinaido wamo monanina yamu
kati kiyalo. Amote ya komu ko wiyami
kamena ido aiga ko kofa winami
kamena auma witi kiyaba omo wae.
⁸Ido ayaidana oti linate Wekola kofa
enami kamenala alitimo yamu sodoti
kiyabala oti seti-muludi olu auma wi
edeti minalo.

⁹Ido mono wenenane-motao, kolalo.
Iya mele-mele imo we moda kanudo
nemoma nenako, lifima ka itibito lu-
mutenaiye, loti ya linanimotina ka
nosámami lo filiga-filiga o gedámalo.
¹⁰Mono wenenane-motao, Wekola we-
laloti ka lamo we polofete ya keina
naba-naba o fede gimado ya auma witi
sodoti minomo idamo monanina yamu
kati kiyalo. ¹¹Wenena keina naba o
gimito fedami kamenalo ya koli kiki-
toti auma witi minamo wenena yama
moda lalo kolimo idae, loto kolonimo
ne. Komu adeina we ma kuliya Yopu ya
keina naba-naba kolaifa, ido koli kik-
itoto auma wito minomo idaito, aiga
Wekolakafa olu lalo o edami ka ya moda
kolitama ne. Etito ya Wekola mulunau
kolami mona ido milumate kolami mona
faitoto mino edami yama linate moda
koli minamo ne.

**Kuliya ya loto ka ma olu
onale, loto ádenumo ka**

¹²Ena mono wenenane-motao, ka
naba ama ya ne. Linate wenena ma ka
logiminagilima ya kosina kuliyafe, ido
mika kuliyafe, ido neta-mata yaidana-
amaidana kuliya ya loti kawa ya olu
onale, loti ádalo. Linate O, lenune, lo-
tima faifa O, loti, ido E'e, lenune, lotima
faifa E'e, lenawamo ya Gotikafo ka naba
itibito gimámenagoliye.

**Monanina efe limo wenena
yate Goti loumunawamo ka**

¹³Linate minagu yauti mate keina
kolitima, Goti ya loumalo. Ido seti-
muludigu lalo kolitima, Goti ebola loti
nema lalo. ¹⁴Ido linate minagu yauti
makafo neta kilagetoma, ya monolo mau
wi-wi amo kiyabani we luni fiyato, oti ya
Wekola kuliyafo ya yá nowala ukanalo
filiti ya neta kilamila yamu koliti Goti
loumalo. ¹⁵Eti loti loumunawamo ya
koli kikito umanako, Wekolakafa kolito
ya neta kilinawamo wenena ya olu faka
lo gedeto, ido lifimani mino gedagetoma
ya kilili o gedenami ne.

¹⁶Yamu linate mona nosámami
melamo yamu mono wenenatina lo
oloto mele gimato, amote linatemu
koliti Goti ya loumato, lifimatina kilili
o gedeto ya neta kilamo olu faka lo
gedenaiye. Kolalo. Monanina efe limo
wenena yate Goti ka loumunawamo
ya u faifa neta ámunagoliye. E'e, ka
lenawamo ya Gotikafo moda kolainako,
yamu loumunawamo kawa ya aumafofo
limo neta ne.

¹⁷Polofete ma kuliya Elaiya ya lamo
faifa mikaleka wenena yaidana oto mi-
naifa, auma wito koli kikitoto minoto
ko wiyámenaiye, loto Goti loumaito, ya
moda melege tili hafu (3 ½) yalo ya
mikaleka ko wiyámaiye. ¹⁸Ido kofa aiga

Goti loumaito ya kosinaukati ko wiyaito mikau ufa neta-mata fou loto idami ne.

We ma kanu lalo fulitenami ya kofa itibito ilimito enumo ka

¹⁹Ena mono wenenane-motao, linate minagu yauti makafo ka ona kula kan-

ula fulitito ailo wagetoma, mate kofa itibito ilimiti enawamo ²⁰ya eti loti kolalo: Lifimala nemo we ya kanu nosá-maido moinami, yaloti ya we mate olu itibito ilimiti ato, aya wewa lifimala muki ya Gotikafo kilili o edeto, folaiguti olu omuna kenaiye, loti kolalo. Modae.

1 Pita

Pitakafo mono wenena minagu-minagu ya lufuwa kana apito wi fulu gedami ka

Komu Ka

Saimoni Pitakafo Yesu mono wenenala eba negu-negu upatoti wamo wenena ya lufuwa kana apito wi fulu gedami ka ama ya ne. Wi fulu gedami kamentalo ya gamani wenena ido inanimonenenani mono kolámamo wenena yate mono wenenawa kaila nosa naba ámami fi gedanako, keina naba-naba folato, ya Pitakafo mono auma wi gedenae, loto lufuwa ama wi fulu gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyu, linate Gotikafo iyaina o gedami wenena upatoti uti eba kuliya Pontusi, Galesia, Kapadosia, Esia, Bitinia, yaleka eba muki yau wau wenena yaidana oti minamo wenena ya namo Pita, Yesu Kilisto aposolola ya lufuwa ama wi fulu gedowe. Eyalu.

²Metefo Gotikafo komu adeinati geye fuli loto iyaina o gedami, ya Yesu Kilisto wanula yakafo itili o gedenaiye, loto, ido Ounakafo olu felegaga o gedageto ya golodenawae, loto iyaina o gedami ne.

Nasafili mona ido you amene mona ya linatedoka mino faito gedenaiye.

Mino kolinumo eba kiyabate nemo ka

³Wekolate Yesu Kilisto Melafo Gotila kuliya oluto idokele. Amokafo siyamulunau naba-naba kolito ya kiyabane enawamo monatina oudi-luti-katigu ya kofa-kofa o minenaiye, loto olu kofawa o ledami, ya Yesu Kilisto folaigniti olu nedidami yakafo eti o ledami ne. ⁴Eti oto, kosinauka ubale olu yawa fi ledami, ya fitala kiyámenami, ido fuma wiyámenami, ido lila melámenami, moda aimola ana lufuwa ya linate kiyabatina

melami, ⁵ya koli kikito umu minamo yamu ya Goti aumalakafa kiyaba o gedemo uto uto moda kamena nabalo ya olu omudi kami mona u oloto pi fuli lenagoliye.

⁶Aya yamu ya linate seti-muludigu lalo koliti alikani naba-naba o minafa, ido oiya amaleka kamena lina efemako neta-mata mona-mona yakafo kepa mele gimaigu yau keina koli minae. ⁷Eti o minamo yakafo koli kikitina ya kepa mele umu-umu iye. Ya koli minafe? Kifana goli ya moda fuli lenami neta nefa, ido monala yoku ya kepa mele edamo ne. Ido koli kikitina ya kifana goli olu fulu edeto lalo lema neta ona nemoma nenako, yamu keina koli gimami netawa yakafo yo yaidana oto kepa mele umaigu yau kulawa oloto pi lalo ageto, ya Yesu Kilisto oloto pinaido ya gebotina, ido lamenatina, ido kulitina naba moda olu oloto pi gedenagoliye.

⁸Amo ya omudikafo eyámafa, ido seti-muludi umu-umu o minae. Moda kolafe? Oiya ama ya eyámamo nefa, ido koli kikito umuti ya moda seti-muludigu lalo koliti alikani o-o amo monatina lamenala olu akaiya idaima nenako, loto egaidana oto lenune? Moda ogoufámone! ⁹Ido koli kikitina kulawa olu minama, ya olu omudi kaima nenako, loti alikaniwa naba-naba o-o amo ne.

¹⁰Ena polofete yate nasafili o gedenaiye, loti linate yamu adeinati lo oloto melamo we yate olu omude kami kawa mona kulawa ya auma witi moni wilimo idamo ne. ¹¹Aya we ya Kilisto ukana ogofu kolinami ka, ido yaloti lamenala kuliya naba olunami ka ya Kilisto Ouna lunigu nemo yakafo u komu meleto lo oloto itaima ne. Eti loto lo oloto itami, ya nena kamena yamu liye? Kamena yaidanafe, ido amaidanafe? loti logaloga oti monawa moni wilimo idamo ne. ¹²Eti loti monawa moni wilimo idado, ya aya netawa yamu lo oloto meleti

mono lonowa olamo kulawa ya inani-monidoka minámaito, moda linatedoka oloto pinaiye, loto lo oloto pi gimami ne. Ido oiya ama ya aya kawa kuwa lalo ya Ouna Felegaga kosinauti ilifaito lomami we welaloti ya wenena mate linate lo oloto pi gimama ne. Aya netawa yamu Goti enisolela yate mona kulawa ya koli apasenumolae, loti koli minae.

Felegaga mona yako melalo, loto iyaina o ledami ka

¹³Yamu ya linate kati-manidi olu kikitoti lutioudi koti kiyaba o minoti, Yesu Kilisto oloto pinami kamenalo ya nasafili o gedenami mona yamu kati kife loti kiyabala o minalo. ¹⁴Welalo golodoti minamo nomilipa yaidana oti minalo. Komu ya kawa kolámamo kamenalo ya linanimo oudi-luti-kati kolamo monau minomo idamo yaidana oti oiya melámalo. ¹⁵Luti fiyami we ya felegaga nemo yamaidana oti linate yaki neta mama enawamo ya felegaga mona yako meletiko minalo. ¹⁶Moda kolafe? Namo ya felegaga minoma nenako, yamu linate ya felegaga minalo, loto ka mono lufuwau (*Wkp 11:44-45, 19:2, 20:7*) ya nemo ne.

Gotikafo meina naba meletoto fa mona yauti efili ledami ka

¹⁷Ena Gotikafo wenena iya meletoto eika wiyámoto, wenena muki ya inanimo monanido ya lifima itibito efe lotoko gimami we ya Metefole, loti loumamo yamu ya oiya ama wau wenena yaidana oti mikaleka minado ya koliya koliti monatina melalo. ¹⁸⁻¹⁹Moda kolafe? Komu ya fa mona, autige-motadokati olamo mona meleti minagu yauti meina fito efili gedaima, ya u kopa unami neta, kifana siluwafe, ido golife, yakafo meina fito

efili gedámami ne. E'e, Kilisto wanula meinala naba-naba yakafo meina fito efili gedaima ne, loti koli minae. Ya we ya sipisipi momola ukanalo nosámami neta ma minámoto, mo ona limo sipisipi yaidana oto ne. ²⁰Adeina akaima mika kosina olu oloto piyámaidokati ya moda metoli edaima nefa, ido oiya ama kamena alili melaido ya linatemu kolito moda olu oloto pi edami ne. ²¹Ena linatemu kolami wenena linate ya Kilistodokati ya Goti koli kikitoti umamo minae. Moda kolafe? Aya we Goti yakafo amo folaiguti olu nedi edeto ya lamena kuliya naba umaima nenako, yamu koli kikitina, ido amomu koliti kiyaba o minamo monatina, ya Gotidoka ya ne.

Goti wenenala muki ya sete-mulude gimigimi enumo ka

²²Ena ka ona kula meyalo melamo yamu ya oudi mo lito minanako, yamu mono wenenatina seti-muludi ona gimamo, ya moda luti-kati ona kula gimigimi amo mona ya moda aumafoto loti mele minalo. ²³Moda kolafe? Linate ya kofawa olu oloto pi gedaima, ya mikaleka fitala kinami ufa melado yati minámaiye. E'e, moda fitala kiyámenami ufa, Goti kala kofawa minowaminowa imo kaloti ya kofawa olu oloto pi gedaima ne. ²⁴Moda kolafe? Ka ama ya eti limo, Wenena muki mikaleka ukade ya yuwa yaidana oto ne. Ido kulite idami mona ya yuwa ugawa imo yaidana oto ne. Ena yuwa ya meguinaito, ugawa ya olumo wito fitala kiyaima nefa, ²⁵ido Goti kala ya minowaminowa oto nemo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 40:6-8*) ya nemo ne. Ido aya kala ya lo oloto pi gimamo kawa kuwa ya ne.

Wekola ya kifana lagi kofawa minomo idami ka

2 Etito ya linate wenena koli nosámami o gedamo mona, koni wiyamo mona, suki mona, netaninamu koliti setimuludi nosámami mele gimamo mona, kamani kiyamo mona, muki ya moda wakoti fulalo. ²Wakoti fulo meleti, ya nomilipa namuna kofawa oloto piyamo yate aminamu kolamo yaidana oti linate amina ona kula oudi-luti-kati nenami yamu kolalo. Eti enawamo yakafo olu omudi kami monatina u naba dinagoliye. ³Moda kolafe? Wekola ya moda lalo ona kula minaiye, loti kolamo, ya aya aminamu kolitiko minalo.

⁴Ido amo ya kifana kofawa minowa-minowa imo yaidana oto minaifa, ido wenena mate eye fa netaidana ae. Eti afa, ido Gotikafo eye lalo neta ona kula ito, kiyaka oto numuna lagi yaidana oto fulo edami ne. Etito linate ya amodoka o fedeti, ⁵moda ayaidana oti kifana kofawa minowa-minowa imo yaidana oti minamo, ya ika mau wito olu mene-mene o gedeto, Ouna numunala ku minaiye. Ido felegaga kuliyai numuna nabau yau yokila ki umamo yaidana oti linate oudi-luti-kati umamo wenena fellegaga ya netawa umamo ya Yesu Kilisto yamu kolito lalo eyaima ne. ⁶Aya yamu ya eti limo,

Kolalo. Saiyoni numudo ya kifana lagi meinala naba-naba nemo ya ko lalo meletu oluto kiki loto fiyowe. Amo koli kikito umamo wenena ya moda ukanido kolámenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Ais 28:16*) ya nemo ne. ⁷Yamu ya linate koli kikitamo wenena ya moda eye lalo ona itafa, ido koli kiki ádamo wenena yamu ya eti limo,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya

kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne,

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22*) ya nemo, ⁸ido ka ma ya eti limo, Uteba ginito olu kopa o gedename kifana ya ne,

loto ka mono lufuwau (*Ais 8:14*) ya nemo ne. Amo kala ya koliti meyalo melámamo yamu ya uteba-ateba wi minae. Ido eti enawae, loto adeina lo mele gedaima nenako, yamu moda eti o minae.

⁹Eti o minafa, ido linate ya iyaina o gedami wenenala, yokila ki umamo wenena kiyaba we wekudi wenenala, fellegaga wenenala mau naba, aimola wenenala ona ya minae. Eti o minamo, ya sinidigu yauti luti fito olu aimola lame-nala lalo neta omona biyane lamenalau o gedami we lonola lalo naba auma wito olami kawa kuwa lo oloto melenawae, loto eti o gedami ne. ¹⁰Linate komu ya fa wenena yako minamoma nefa, ido oiya ama ya Goti wenenala ona kula ya minae. Ido komu ya mulunau kolami mona olámamoma nefa, ido oiya ama ya mulunau koli gimami mona ya moda olu minae.

Goti wenenala mona melenumo ka

¹¹Sene-mulune gimomo wenenane-motao, linate ya wau wenena yamaidana oti mikaleka ama ya kamena lina efemako minenagilae. Yamu namo ya kati oluto eti loto logimowe. Kolalo. Ukade lalo kolami mona ya oude lowa-fina fi umami mona nemo yamu ya fulitalo.

¹²Aya mona ya fulititi, ailo feka wenena minagu yau monatina lalo yako melalo. Etiti moninawamo, ya amote nosámami wenena minae, loti kamadi kinawamo, ya linate lalo melamo monatina eyefe lanako, Goti amodoka o fedenami kame-nalo ya kuliya olu faka lenawae, loti ya etiti moinalo.

¹³Linate Wekola yamu koliti, ya gamani ka lo mona-mona melado ya meyalo melalo. Moda kolafe? Gamani kiyaba we wekudi ya kuliya dito nemo yamu welalo melalo. ¹⁴Ido kafuwalo wenena mika negu-negu ya kiyaba o gedeti, mona nosámami melamo wenena lifima olu gimiti, ido efe limo mona melamo wenena ya gebonina lenawae, loto gamani lonodo gilifi melami, yamu lo melamo kanina yaki lakoina golodalo. ¹⁵Eti enawamo, ya ka kolámamo wenena ka maninigu minámami ka lo-lo amo, ya linate mona lalo melenawamo yakafo ka kenebanido winagoliye, loto Gotikafo lalo kolami ne.

¹⁶Yamu linate ya neta makafo nela wi gedámaito, moda efiliti minamo yaidana oti moni minalo. Eti oti, ya nelalo minámamo monawa yakafo mona nosámami olu asa witi falukámoti moda Goti nelalalo wenenala yaidana oti ya minalo. ¹⁷Wenena muki ya monatina efe lotiko mele gimalo. Goti wenenala muki ya seti-muludi gimalo. Goti koliya kolalo. Gamani kiyaba we wekudi ya monatina efe lotiko mele gimalo.

Kilisto keina olu moufami yaidana oto olu mofunumo ka

¹⁸Linate kouba-naba lono olamo wenena yate wenabatina kulini olu faka loti kiyanido ya minalo. Wenaba you loti minoti mona lalo mele giminawamo wenena yamuko ádowe. E'e, ka aumafofo loti nosámami mona mele giminawamo wenabatina yaki ayaidanako o gedalo. ¹⁹Yamu kolalo. Linate lifimatina minámaido ya wenena kopa olu nosámami o gedatoma, ya linate Goti yamu koliti auma witi keinawa olu mofunawamo ya moda lalo geyenagoliye. ²⁰Moda kolafe? Linate ya nosámami mona ma melatoma, ya itibiti kaila fi gedenawado ya faifa auma witi olu mofunawamo, ya egaidana oto kulitina dinami ne? E'e,

etito minámaifa, ido mona lalo meleti moninawado ya olu kopa o gedatoma, ya auma witi keinawa olu mofunawamo ya moda Goti omunallo yaidana mona ya lalo neta ona ne.

²¹Yamu aya mona meyalo melenawae, loto luni fito iyaina o gedami ne. Kilisto aimola ya olu komu melete eikawanelo ya nege melenawae, loto linatemu oto ogofu kolami yama monawa gilibami ne.

²²Amo ya nosámami mona ma melámami ne. Ido welauti ya suki ka ma olu oloto piyámami ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 53:9*) ya nemo ne. ²³Ido ka nosámami loumado ya amokafo ka ma nosámami itibito logimámami ne. Ido ukana ogofu kolaido ya lifima ka ma itibito logimámami ne. E'e, ka olufe lo ledami we analo ya kawa muki moda melami ne.

²⁴Amo yakafo lamomu kolito yá yofolo folami, ya nosámami monate olu aimola ukanalo mofuto ya folaiye. Eti o ledami, ya nosámami monatina fulu umuti, ya omudi kofawa minoti, efe limo mona yako meleti minenawae, loto eti o ledami ne. Ido amo ofamo yamakafa linate ya moda olu faka lo gedami ne.

²⁵Moda kolafe? Linate ya sipisipi yaidana oti moni fuisami ya minafa, ido oiya ama ya itibiti oudi koto kiyaba imo weloka ya ae.

Olonibo wanibo kanina

3¹⁻²Linate wenaipa ya ayaidana oti linanimo wadibo kafunigu ya minalo. Eti o minenawamo, ya wadibo maleka Goti kala koli fuliti moninawamo, ya linate olonibo ka ma ádoti, Goti kuliya olu faka loti monatina fellegaga meleti moinamo mona ya eyefe lenawamo, yakafo Gotidoka ika o gedanami ne, loti wadibo kafunigu ya minalo. ³Ido ukadi atuwa ekeinalla, ya manidi yowala minawamofe, ido ki-

fana golikafo olufe lamo neta egele-nawamofe, ido ukadido owo lalo neta winawamo ya olu egelámalo. ⁴E'e, ukadi lulau falukuto nemo ekeinana ya oudi-luti you amene melenawamo mona, u kopa ámunami ekeina, Goti omunalo lalo ona nemo ekeina yama olu egelalo. ⁵Moda kolafe? Felegaga wenaipa komu adeina minamo ya Goti yamu koliti kiyaba o edeti, aya ekeina olu egeleti wanibo kafunigu ya minomino ae. ⁶Etito Salakafo ayaidana oto wenabane, loto Abalahamu loumuto welalo melami yaidana oti linate monatina efe lotiko meleti, neta ma koliya kolámoti, amo olulafo-mota ya minae.

⁷Ena linate wemomo yaki ayaidana oti kati ki efe loti koliti, olodiboki lakoina ekeleti minalo. Wenaipa ukani aumala ya lumuto nemoma nenako, loti, ido linateki amoki lakoina olu kofawa o gedami nasafilila gimito mino ko-ko enawamo iya ku ledaima nenako, loti ya koti kiyaba lalo yako o gedalo. Eti oti ya Goti loumunawamo kanu ya neta makafo ku ledámenagoliye, loti eti o gedalo.

Wenena muki kanina

⁸Ena kawa ama ya eti loto lo fuli lenae. Kolalo. Linate muki luti-kati lawoko meleti, muludigu koliti, mono wenenatina seti-muludi gimiti, wenena muki milumanina koliti, linanimo ukadiluti-kati oluti idámoti ya minalo. ⁹Etiti minato ya ido mate mona nosámami mele gedanawamo, ya linate lifima itibiti mele gedámalo. Ido ka mesafa kiti logiminawamo, ya ka itibiti moila fi gimámalo. E'e, eti o gedanawamo ya linate itibiti Metefokafo olufe lo gedenaie, loti koliti, ya mona lalo mele gedalo. Moda kolafe? Metefo Goti aimola ubalela ya olunune, loti aya mona meyalo melalo, loto iya ku gedaima ne. ¹⁰Yamu ya ka ma eti limo,

Makafo mino kolinae, loto kolito ido kamena lalo eyenae, loto kolinanimo we ya monaka etito melo: Weka kuluma yakafo ka nosámami ma lotenae, loto ido weka atuwa yauti suki ka ma lotenae, loto weka koto kiyaba o. ¹¹Ido nosámami mona ya meka umuto mona lalo melo. Ido you amene mona olu oloto pinae, loto kaimo luka ido wenenaka luni olu you lo gedenanimo lonowa auma wito olo.

¹²Moda kolafe? Monanina efe limo wenenana ya Wekola omuna yakafo koto kiyaba o gedeto ido ka loumamo ya moda kapepe o-o minaifa, ido mona nosámami melamo wenenana ya amo onobalalo melanako, yamu geyami nosámainako, ka itibiti olunawamo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 34:12-16*) ya nemo ne.

Keina olu mofuto mona lalo yako melenumo ka

¹³Ena linate ya mona lalo yako melenuwe, loti auma witi koliti monimo unawamo, ya kemakafo olu kopa o gedanami ne? ¹⁴Yaidana ma minámaifa, ido efe limo monatina yamu ka keina imo ma linatedoka o fedenami, ya moda lalo kolinawamo wenenana ya minae. Moda kolafe?

Kolini ya kolámalo. Ido muludi fou ádaneyo. ¹⁵E'e, seti-muludigu ya Felegaga we Wekolate ne, loti aumafofo loti kolalo,

loto ka mono lufuwau (*Ais 8:12-13*) nemo ka ya Kilisto yamu auma witi kolalo. Wekola koli kikito umuti kiyaba o ede minamo mona yamu ya wenenana mate loga-miga o gedanawamo, ya linate kokatoti monawa fokiti lo oloto pi giminuwe, loti kamena-kamena olu lele loti minalo.

¹⁶Ido lo oloto pi giminuwe, lenawamo ya sodoti you amene mona meleti Goti koliya koliti logimalo. Eti enawamo yamu mate kamadi kinawamo ya Kilisto lulau mino edeti monatina lalo mele-mele o minado ya itibiti ka nosámami lo gedamo wenenawa ukanido kolinagilae, loti luti-kati olu lamena oti minoti, kawa monawa lo oloto pi gimalo. ¹⁷Moda kolafe? Lamo ya nosámami mona melogetoma ya itibito keina kolinumo ya moda lalo nefa, ido Goti ya lalo kolito lenami ya mona lalo melonido ya itibito keina kolinumo, ya moda lalo neta ona kula dito nemo ne.

**Kilisto ya Gotidoka gilimito unae,
loto fulutoto neidami ka**

¹⁸Etito Kilisto aimola ya efe limo we yakafo lamo efe ádonimo wenena yamu kolito nosámami monatemu kamena lawoko folami, ya linate Gotidoka gilimito unae, loto folami ne. Amo ukanau ofato folamima nefa, ido ounakafo olu kofawa o edami ne. ¹⁹Ido aya ounawa yakafo uto ouni nelalo minado ya ka lo oloto gimami ne. ²⁰Ya wenena koliti kolámoti o minamo, ya komu adeina Nowa kamenalalo, nolo unami numuna sipi yaidana oto ku minami kamenalo, ya Gotikafo kamena-kamena koito gedeto kiyaba omo idaito, ya wenena kefo efema eiti (8) yaidanako sipiku idato, no lafa naba-naba oto wenena muki ginito, aya wenena yako olu omuni kami ne.

²¹Ido aya netawa ya moda mono noku wiyonimo yakafo lalimo olu omude kaiye, loto mebe-maba iye. Aya nokafo ya ukade fuma ya olu fulitamile, loto ádowe. E'e, Yesu Kilisto folaigniti neidami yakafo Goti onobalalo lute-kate olu lamena o ledo, loto lula fiyonimole, loto lowe. ²²Ya we ya kosinau dito Goti ana onaleka minaito, ya enisole, ido wenabanina, ido aumani nemo wenena muki ya amo kiyanalo ya minae.

**Mono kolámamo wenena
monanina fulitenumo ka**

4¹⁻²Etito Kilisto ukana ogofu kolami yamu linate yaki ayaidana oti kati kinawamo yakafo kiya-lawe yaidana oto auma wi gedageto minalo. Moda kolafe? Ukana ogofu kolami we yakafo mikaleka faifa minenami kamenalo ya wenena ukani lalo kolami monalo meyallo melámoto, moda Goti lalo kolami monalo ya meyallo melemo dinae, loto nosámami mona ya moda olu fulitami ne.

³Aya yamu kolalo. Ailo feka wenena lalo kolamo monanina ya kopa-napa olu onamo mona, ukani-luni-kani lalo kolami mona, no noti kani-manini olu kopaitamo mona, alikani amo kamenalo ya weni-neta ido ekefa imo no ya kopa ilulu kuti no-no amo mona, suki goti kibelusa lo fuko ledami neta-mata kopa kouba-naba o edamo mona, muki ya linate komu melemo wamo kamena ya moda fuli lotaiye, loti kolalo.

⁴Etito linate oiya ama ya amoki lakoina uti kopa-napa monawa ilulu kuti melámamo yamu ya wenenawa yate kani ligi-ligi kiti kamadi ki-ki o minae.

⁵Eti o minafa, ido monawa melamo monanina ya moda Goti onobalalo fokiti monawa loumunagilae. Amo ya ka olufe-fe limo we naba ya nenako, wenena muki, kofawa minamo ido folamo yaki, muki ya mona melonimo ka moda olufe-fe lo ledenagolo moda kala ki minaiye. ⁶Aya yamu ya kawa kuwa lalo ya folamo wenena yaki lo oloto gimaima ne. Eti o gedami ya wenena muki mikaleka ukani monala melamo yamu ya lifima ka olufe-fe lo ledami yaidana oto amoki ya eti o gedenae, loto ido Goti kofawa nemo yamaidana oti ya ouni kofawa minenawae, loto kawa kuwa lo oloto gimaima ne.

**Kamena alitimo yamu nasafilila
lomaido ya lonola lalo olunumo ka**

⁷Ena neta-mata muki ya moda onowa meletu fuli lenami kamena ya alili melaiye. Yamu linate kati ki efe loti minoti ya auma witi Goti loumunuwe, loti ukadi-luti-kati koti kiyaba o minalo. ⁸Sete-mulude gimonomo mona yakafo nosámami mona muki ya olu fito minaiye. Eti imo yamu u komu melenawamo mona ona ya auma witi seti-muludi ya gimi-gimi otiko minalo. ⁹Mono wenena wenega enawamo ya eleka fiyámoti moda kiyaba lalo o gedalo.

¹⁰Linate ailo-ailo muki ya Goti nasafilila ailo-ailo yauti mono lono olunawamo auma iya mele gimami, ya aya nasafilila yakafo olu auma wi ledageto, mono lonola olunumo ya koto kiyaba lalo lema enune, loti aya mono aumawa gimami yakafo mono wenenatina ani olu faka lo gedalo. ¹¹Moda kolafe? Linate ka mono lo oloto melenawamo wenena ya Goti kala ona lema yako lo oloto melalo. Ido wenena ani olu faka lenawamo wenena ya Goti aumala gimaido yaloko mono lonowa olalo. Eti oti ya neta-mata o o amo yakafo Yesu Kilistodokati Goti kuliya olu faka lenaiye, loti eti alo. Amo kuliya naba ido aumala moda minowaminowa oto minenaiye. Ona.

**Kilisto keina kolami yaki
lakoina kolinumo ka**

¹²Sene-mulune gimomo wenenane-motao, linatedoka ka naba-naba o fedeto kepa mele giminae, loto aigu yau kati ligi-ligi kiti neta ailo ona ma fede lomaiye, loti kolámalo. ¹³E'e, Kilisto yaki keinala lakoina olu mofu minone, loti lalo yako kolalo. Eti loti koliti ya amo lamenala oloto pinaido ayalo yaki ya lakoina seti-muludi lalo ona koliti alikani naba-naba enagolone, loti eti alo.

¹⁴Linate Kilisto kuliya yamu ka nosámami lo gedatoma, ya Goti Ouna lamena imoma mino gedaima nenako, yamu moda lalo koliti minenagilae.

¹⁵Ido linate minagu yauti mate wenena gini folamofe, ido ugele olamofe, ido wenena ma keinanina lodobe fiyamofe, ido nosámami mona ma melenawamo ya aya mona yamu lifima keinawa itibito olutenuwe, loti inanimonatina koti kiyaba alo. ¹⁶Ido Kilistodoka ekeleti minamo yamu keina mona mele gedatoma, ya ukanido kolámalo. E'e, amo kuliya olu kiki loti minado ya Goti ebola olu faka lalo.

¹⁷Yamu kolalo. Gotikafo ka muki monawa opolinami lonola ya aimola wenenaladoka apito olami kamena moda otaiye. Etito lalimo ya kawa komu apito lomaima nenako, yamu uto kala kuwa lalo koliti kolámoti o minamo wenena ya moda nena ka olu gimito onowa mele gedenami ne? ¹⁸Etito,

Monanina efe limo wenena olu omuni kami kanudo ya keina koliti aefa fiti moinamo yama nenako, yamu Goti meni umamo wenena, ido nosámami mona mele-mele amo wenena, ya nedi-nedi enawamo ne?

loto ka mono lufuwau (*Snd 11:31*) ya nemo ne. ¹⁹Yamu Goti lalo kolito lido ya keina naba kolamo wenena linate yaki monatina lalo yako meleti ido oudi mele Goti analo yalo iti moinalo. Amo lawoko neta-mata muki olu oloto piyami we yakafo kamena-kamena kiyaba lalo yako o lede-lede o minaiye.

Mono kiyaba wenena kanina

5 Etito ya kiliyatigu yau mono kiyaba we linate ya namo koinatibo kiyaba we minoto, ido Kilisto keinala naba kolami ya eyeto kawa kuwa lo oloto mele-mele omo uto, ido lamenala oloto pinami yaki lakoina olomo we yakafo kati oluto eti loto logimowe. Kolalo.

²Goti wenenala ya linate mono kiyaba we adigu melami ya aimola sipisipila yaidana oti minamo yama nenako, loti koti efe loti kiyaba o gedalo. Etiti kiyaba o gedato ya nela lono olamoidana oti olámalo. E'e, moda Goti onobalalo seti-muludi lalo meletiko olalo. Ido kifana-koukame ko nenumolae, loti fa netamu koliti lonowa olámalo. E'e, moda aya lonowa yamu muludi idageto olalo. ³Ido kiyaba we naba buluti ya wenenawa adigu melami wenena ya olu afima o gedámalo. E'e, moda sipisipi mau naba yaidana oti minamo ya lege alo, loti kanuwa gilibaló. ⁴Eti o minato, ya sipisipi kiyabani we Wekola oloto pito enami kamenalo, ya moda kafa-nafa lagu yauti ma u komu uti neta olamo yaidana oto kokamu atenido moufamo netaidana, kosinauti lamena imo fitala kiyámenami ekeina ya olunagilae.

Ukade oto lumuto kate kife loto auma wito minenumo ka

⁵Ido ayaidana oti linate we kofawe ya gedamo wenena ka lenawamo ya kolife loti koliti, wenido meyalo melalo.

Ido linate muki ya linanimo ukadi ya oluti lumuti, ido wenenatina kulini ido ani olu faka lenawamo mona ya ukanido owo yaidana oto olu wiyalo. Aya yamu ya kolalo.

Wenena mate inanimó ukani-luni-kani oluti idamo, ya Gotikafo fina fi ginito, ido mate inanimó ukani-lunikani oluti lomamo ya nasafili o gedami ne,

loto ka mono lufuwau (*Snd* 3:34) ya nemo ne.

⁶Yamu linate ya Goti ana gedimo feu-mau yau linanimo ukadi-luti-kati oluti lumuti minalo. Ya aimola kamenala melaido ya moda olu faka lo ledenami ne, loti. ⁷Amo ya lamomu kolaima nenako, loti keina kolamo ka muki ya amodoka fulo umalo.

⁸Kati kife loti ukadi-luti-kati koti kiyaba o minalo. Kuwotibo kamadi kiki imo we Satani ya kula-laiyoni wela atoto ka naba limo yaidana oto monito, yalekati ofo nenafe? amalekati ofo nenafe? loto u ya fede ama fede oto moni wili minaiye. ⁹Ena mono wenenatina mikau-mikau ya keinawa ayaidanako oloto pi gede fulitami ne, loti koli minanako, yamu koli kikitina auma witi nedi minoti, fina fi umalo.

¹⁰Ido linate ya keinawa kamena lina efema ya kolato, ya Goti, nasafili mona-mona aboga, ya Kilisto lulau mino edeti aimola minowaminowa oto minami lamenalaleka enawae, loto luti fiyami we yakafó kofa olufe-fe lo gedeto, lituma fi gedeto, olu auma wi kikito gedenagoliye. ¹¹Amo aumala naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

Onowaleka ka

¹²Ena Sailasi anakafo ya ka ama lina efe ya lufuwa wi fulo gedowe. Amo ya mono wenenate ka ona kula kanuwalo efe loto moni-moni o minami we ne, loto koli umowe.

Ena nasafili lulau minagu ya Goti nasafilila ona kula nemoma nenako, loti ayau moda auma witi nedi minalo, loto kati oluto olu auma wi gedomo ka ya lufuwa amau ya lo oloto mele gimowe.

¹³Linateki lakoina iyaina o gedami wenena Babiloni numudo monolo mau wi-wi amo yate linatemu koliti aiyokoiyo ka ya fulo gede minae. Ido mono nanefo Maki yaki ayaidana oto fulo gedaiye.

¹⁴Ena linate mono wenenatina geyeti aiyokoiyo ka logimiti ya seti-muludi gimamo mona ya gilibinune, loti abusa wi gedalo.

Linate muki Kilisto lulau mino edamo ya you amene mona mino gedenaiye. Modae.

2 Pita

*Pitakafo mono wenena minagu-minagu
ya lufuwa kofa aiga wi fulo gedami ka*

Komu ka

Saimoni Pitakafo Yesu mono wenenala eba negu-negu upatoti wamo wenenana ya lufuwa kofa aiga wi fulo gedami ka ama ya ne. Aya wenenana minagu ya api gilibamo wenenana so loti moniti suki ka lamo, ya mona-ana nosámami ya lalole, loti, ido Yesu kofa itibito ámenagoliye, loti suki ka yaidana oti lo-lo amoma nenako, yamu Yesu wenenala monolo auma witi minadoti ya ka koliti kolámoti oti moinamo wenenawa fuisamo monanina yakafo ika o gedaito, ya lumu fou lotenuwe, loti koti kiyaba oti moinalo, loto fuka ka logimami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyoy, lamo Gotite olu omude kami we Yesu Kilisto efe limo monalaleka mino edeto koli kikite lalo neta ona kula olonimo ya linate yaki ayaidana oti olamo wenenana ya namo Saimoni Pita, Yesu Kilisto kouba-nabala we ido aposolola ya lufuwa ama wi fulo gedowe. Eyalo.

²Linate ya Goti ido Wekolate Yesu ya moda kolife lo gimamo yamu nasafili mona ido you amene mona ya linate-doka mino faito gedenaiye.

Mono ona kula yako olu luteu melenumo ka

³Amo ya aimola lamenala ido lalola yamu iyaina o ledami ne. Eti o ledami wewa kolife lo umonimo yamu ya kofawa minenumo neta, ido aimola monalalo meyalo melenumo netamata muki ya aimola Goti aumala yakafo ogofuto lumutami ne. ⁴Aya mona melami yakafo lo mele ledami ka naba-naba, lalo neta

ona kula moda lomami ne. Etito lomami ka yamo mikaleka ukade-lute-kate lalo kolami mona, olu kopa o ledami mona kilifula yauti efili ledaito, ya Gotiki lakoina aimola monala melenawae, loto lomami ne.

⁵Aya yamu ya lono aumafofo loti oluti, ya koli kikitina olado, yalo olu enu witi mona lalo mele lawoko italo.

Ido monatina lalo melado, yalo olu enu witi ka manidigu minenami lono ya auma witi olu lawoko italo.

⁶Ido ka manidigu nedo, yalo olu enu witi ukadi-luti-kati koti kiyaba enawamo lono ya aumafofo loti olu lawoko italo.

Ido ukadi-luti-kati koti kiyaba o minado, yalo olu enu witi keina mona-mona kolinawagu yau auma witi minenawamo lono ya aumafofo loti olu lawoko italo.

Ido auma witi minado, yalo olu enu witi Goti monalalo meyalo melenawamo lono ya auma witi olu lawoko italo.

⁷Ido Goti monalalo meyalo melado, yalo olu enu witi wenenatina olu lalo o gedenawamo lono ya auma witi olu lawoko italo.

Ido wenenatina olu lalo o gedado, yalo olu enu witi seti-muludi gimi-gimi enawamo lono ya aumafofo loti olu lawoko italo.

⁸Moda kolafe? Aya monawa muki linatedoka mino gedeto u naba-naba wagetoma, ya Wekolate Yesu Kilisto kolife lo umamo mona ya u fa neta ámunagoliye. E'e, moda monawa kulawa ya fede giminagoliye. ⁹Etito nefa, ido wenenana mate aya monawa mino gedámami wenenana ya omuni likami wenenana yaidana oti neta kula faiga nemo yama eyefe ádanako, mona nosámami komu melamo lifimani kilili o gedaima ya moda kani melaiye.

¹⁰Yamu mono wenenane-motao, linate luti fito iyaina o gedami kanudo

ya leya wi kiki loto moninuwe, loti auma witi lonowa olalo. Moda kolafe? Aya monawa melenawamo ya moda lumu fou ádenagilae. ¹¹Etito ya Wekolate olu omude kami we Yesu Kilisto kiyaba we wekudi minowaminowa oto minami ebalalo dinawamo kanu naba-naba ya wi gedenagoliye.

¹²Etito aya netawa yamu linate moda koli fuli loti, ido ka ona kula kolititi, ayalo ya moda auma witi nedi minamoma nefa, ido kati meletenaiye, loto moda kati oluto kofa-kofa logimitoko mine-nagolowe. ¹³Moda kolafe? Namo ya oiya ama mikaleka ukaneki minomo kamenalo ya oudi-luti-kati olu ekuto, kofa-kofa logimitoko minenamo ya moda efe loto ne, loto kolowe. ¹⁴Ido kamena lina efe ya wageto, ukane ama ya kilili o fulitenagolowe, loto kolowe. Aya yamu ya Wekolate Yesu Kilisto moda olu oloto pi nomami ne. ¹⁵Etito ya namo fulo gedenamo ya linate netawa yamu kati ki-ki o minenawamo kanu moda olufe lo gedenae, loto lonowa aumafofo loto olu minenagolowe.

Goti lamenala Yesudoka mino edami ka

¹⁶Moda kolafe? Linate ya Wekolate Yesu Kilisto aumala ido enami kala lo oloto pi gimonimo, ya wenena ka maninigu nemo yauti faifa kani kiti olufe lamo ka ya meyalo meletto ádone. E'e, moda aimola Goti lamenala aumala mino edami ya lalimo omudekafo eyetoto, ya kawa lo oloto melonimo ne. ¹⁷Aya yamu kolalo. Amo kuliya naba ido lamenala ya Melafo Gotidokati olaito, ya kosina lamena feke ona kula limo wewa nola lebona yakafo amomu ya eti limo, Ama ya sene-mulune umomo Nanefo ya ne. Amo ya lalo eyowe,

loto ¹⁸kosinaiti nola lebona imo, ya lamo amoki lakoina felegaga mowalo ya minoto kolonimo ne.

¹⁹Etito ya polofete kanina ya moda gedimo ona ne, loto kolife loto koli minone. Kawa ya eba sinidigu feiya lamu lamena o minami yaidana oto ne. Etito linate ayaidana oti siniku minoti ya ko lomo-lomo ukulu moikabo oloto pito lenami kamena kiyaba amo yamaidana oto, lamena imo we ya enamile, loti setimuludigu kiyabala o minamo kamenalo ya aya kawa kolife loti kolimo idamo, ya moda lalo efe loti minae.

²⁰Etiti komu ya eti loti kolife lalo: Ka mono lufuwau yau polofete lufuwau witamo ka ya makafo aimola lula-kala yauti kawa monawa kolife lenamila ma minámaiye. ²¹Aya yamu kolalo: Wewa polofete inanimu ouni-luni-kanigu koladoti ya Goti welaloti logimamo ka ma minámaiye. E'e, Felegaga Ounakafo weni olu koto gedaito, ya Gotidokati yako lo oloto melamo ne.

Ka mono olu kopaitamo wenena kanina

(Yu 4-19)

2Ido komu wenena kiliyanigu ya wenena mate Goti welaloti kala logimone, loti suki ka ma lo-lo amo, ya moda ayaidana oto linate kiliyatigu yaki ya wenena mate ka mono ma api gilibi minone, loti suki ka lenawamo ne. Amo yate ka suki mono olu kopa o gedename ka ya olu momona oti ka ona kula yaki lakoina kopa lo oloto gimiti, ido ouni meina fi gedami aboga Wekola yaki meni umuti, ya alako u kopa unawamo kanu moda inanimote wi minenawamo ne. ²Etiti ya inanimu ukani-luni-kani lalo kolami monalo meyalo melenawamo monanina ya wenena ma mukite gege melenagilanako, yamu ka ona kula kanu ya moda kamana kinawamo ne. ³Ido neta-mata ma-ma ko

lalo melamo yamu linate ka suki logim-iti kifanakoukametina ika enawamo ne. Eti enawamo wenenawa yamu ya moda adeinati lifima ka olu itibito giminiae, loto lo melami ka ya moda kenoba ámoto, ido u kopa unawamo kanuni yakafo oku onámoto, moda kiyabani o minami ne.

⁴Moda kolafe? Enisole maleka nosámami mona melamo, ya Gotikafo koito gedámaiye. E'e, lowa eba Talitalo sini ona digu ya fulo nelalo gedeito, ayau lifima ka olu itibito giminami kamena ya kiyabawa o minenawae, loto eti o gedami ne.

⁵Ido mikalo adeina minamo wenena muki yaki koito gedámaiye. E'e, Nowa yakafoko efe limo mona lo oloto mele gimi-gimi imo we yaki ido wenenala seweni (7) yakiko kiyaba o gededito, mikalo wenena ma muki yate Goti meni umamo, ya no lafa naba-naba yakafo olu afima o gedami ne.

⁶Ido numuna meya Sodomu ido Gomola yaki lifima ka olu itibito gimito, ya yokafo ki fuli loitaito lainako nemo ne. Eti o gedami, ya aiga wenena yate Goti meni umunawamo mona ya fa melenagolone, loti moni minenawamo wenena ya lifima ka olu itibito giminamo mona moda gilibinae, loto eti o gedami ne. ⁷Eti o gedaifa, ido monala efe limo we kuliya Loti ya ayauti ilimito olu omuna koto, numuna meya nabawa ya yo ki fuli limo ne. Wenenawa ka koliti kolámoti amo, faifa inanimu ukani-lunikani lalo kolami monalo yako meyalo mele-mele amo monanina yamu wewa Loti siya-mulunau keina naba-naba koli minami ne. ⁸Moda kolafe? Wewa ya wenenawa kiliyanigu minami ya ka koliti kolámoti amo monanina eyeto ido kolito yamu ya aimola ouna efe ligu ya kame-nakamena keina naba-naba kolimo dito minami ne.

⁹Ena yaleka monawa muki yamu kolalo. Goti koli umamo wenena ya kepa mona-mona yakafo ika o gedaigu yauti Wekolakafo gilimito olu omuni kenami aumala moda mino edami ne. Ido monanina efe ádami wenena ya lifima ka olu itibito giminami kamena naba ya moda kiyabani imo ne, loto, oiya ama lifima ka olu itibito gimigimi o minami aumala yaki moda mino edami ne. ¹⁰Ido aya wenena yauti mate ukani lalo kolami mona, fuma ona wiyami monalo kopa meyalo mele-mele o minoti, wenabanina lukafa mesafa koli gimamo wenena ya moda lifima ka naba-naba ona kula itibito giminami ne.

Ya we ya ka kolámoti, inanimu lunikanigu kolado yaidana enune, loti amo, ya lamenau minamo wenena kamani kitenuwe, loti koli kolámae. ¹¹Eti o minafa, ido enisole yate wenenawa ya olu fulo gedeti, ukani-luni-kani muki ya aumafofonina naba-naba mino gedami wenena minafa, ido Wekola onobalalo ya ligiya ka lo gedeti kamani kiyámae.

¹²Eti ámafa, ido wenenawa ya nema-kefa ka manenau minámaito ukana monalalo yako meyalo melami, ya olafokafo kedami ya wenena analo oluti ofo folato u kopa unaiye, loto kedami yamaidana oti minoti, ya neta-mata monawa kolife ádamo ka ya kopa loti kamani ki-ki oti, u kopa wamo kanudo moni minanako, yamu u kopa ona unawamo ne. ¹³Ya we ya nosámami mona melamo meinala ya moda itibito nosámami mona olunagilae. Amo folilo ya kopa no noti kobina naba-naba no-no amo ya alikani mona lalo ona ne, loti kolamo, ya linate koti witi kiliyatigu ya minoti, olu ono witi nosupa wi gedeti, linateki mono weti-neta lakoina no minagu ya naba-naba noti olu kopa iti minae. ¹⁴Omuni ya kopa ugele olu onamo mona yamuko koliti feloli omuni koti, ido nosámami-asamami mona ya melewa-melewa omo

unawamo fuli ádenami ne. Etiti minoti, ya wenena ma ouniluni-kani auma wiyá-mami wenena ya ika o gedeti, kifana-koukame ko nenumolae, loti ouniluni-kanigu ya auma witi koli minae.

Yaidana amo wenena ya moda nola nomilipala ona minae. ¹⁵Efe limo kanu ya meni umuti, uti u fusiti Beyo nalafa Balamu kanulalo ya ege melamo ne. Ya we ya nosámami monalo meina lalo neta olunamolae, loto auma wito kolito, ¹⁶ya Goti lo fukami kala kolamima nefa, ido aimola kala kito mene umunae, loto kolami monala olu oloto pi edami ya etito ne: Yafo-dogila ya ka we-lauti ádenamima nefa, wenena ka lamo yaidana oto ka loto monala yamu oduto, ya wewa polofete kudu-kudu kilamila ya kanu ku edami ne.

¹⁷Ena wenenawa ya no fiya lenu imo yaidana oti, ido limu epe naba-naba yakafo itufaito u filiga-falaga imo yaidana oti minato, ya sini ona doto kamulu piyami kila kiyabani imo ne. ¹⁸Ya we ya ka naba-naba faifa ka loti, ya wenena fuisamo mona meleti minamo wenena kilifunigu yauti oiya efe yako efilamo wenena ya ukani lalo kolami mona ailo-ailo gilibiti ika o gedeti, ¹⁹ya moda efiliti ona minenawae, loti ka lalo logimafa, ido aya wenenawa inanimoni u kopa wamo monanina yakafo moda nela wi gedami ne. Moda kolafe? Mona makafo we ma olu afima o edenami mona ya moda nela wi edami mona ya ne.

²⁰Aya yamu kolalo. Wenena mate Wekola olu omude kami we Yesu Kilisto kolife lo umagu yau mikaleka olu kopa o ledami mona nelalauti moda efiliti moninagilafa, ido aya monawa nelala yakafo kofa itibito olu kilifuku gedeto olu afima o gedagiyama, ya moda oiya kofa itibiti wamo kanunina nosámami yamakafo komu kanunina nosámamila yama olu fulo edeto, nosa naba ámami

mona o gede minaiye. ²¹Moda kolafe? Yaidana wenena ya efe limo kanuwa kolife ádamo neko, ya moda kefolo nosámagi nefa, ido oiya ya kanuwa kolife loti koliti, ya felegaga ka lo mele gimaidoti ya kofa itibiti meni umamo, ya moda nosa naba ámami neta ya ne.

²²Eti amo yamu ka ma ama ya kolalo: Kula ya aimola omu kilamila ya kofa itibito nenami ne, loto ka mono lufuwau (*Snd 26:11*) ya nemo ne. Ido ka ma, Yafo ya noku onototo, ya alako kofa itibito kaba wiyaiyu ya kese-kese winami ne, loto lo-lo onimo ka yama moda yaidana wenenawadoka ya wiyami ne.

Wekola itibito enami ka

3¹⁻²Ena sene-mulune gimomo wenenanemotao, oiya ya linate kofa lufuwa wi fulo gedomo ka ama ya ne. Ido aya lufuwa leleku ya felegaga we polofete yate komu adeina lotamo ka, ido Wekola olu omude kami wekafo lo melami ka, ya linanimo aposolotina moda logimitamoma ya kati melete-naiye, loto katimanidi olu eku oneto, ya oudi-luti-kati lawoko meleti kati kife lenawae, loto lufuwa lele ya wi fulo gedowe.

³Ena komu ka ama ya eti loti kolife loti koli gedalo: Kamena fuli lenae, loto alili melenami, ya mono ka koli fa neta itamo wenena o fedeti, inanimoni ukani-luni-kani lalo kolami monalo meyalo meleti, kuwa kawa kiya o edeti ⁴eti loti lenawamo, Mika kosina apito oloto piyami kamenalo yalomati neta-mata muki ya faifa ayaidana otoko mino oluto idaito, ya autefokolofate-mota moda ayaidana oti fulumo wato wato, ena oiya amaki muki neta ya ayaidana oto faifa ne. Yamu itibito enagolowe, loto lo mele lomami ka ya

kulawa ega ya ne? loti kawa kuwa kiya o edeti lo-lo enawamo ne.

⁵Yaidana amo wenena ya mika kosina monawa yamu kolámenune, loti kolamo wenena minae. Aya monawa etito ne: Adeina akaima kosina oloto piyami ya Gotikafo ka lito ya oloto piyami ne. Ido mika ya nokuti oloto piyami ido nokafo olu oloto piyami yaki moda Gotikafo ka lito ya oloto piyami ne. ⁶Ido yaloti mino oluto uto kofa lito, no ya kosinauti mikauti oloto pito ami yakafo mikawa olu afimau ito, wenena neta-mata ayalo nemoma muki olu kopa o gedeitami ne. ⁷Etito nefa, ido aya ka limo yakafo moda mika kosina oiya ama nemo ya yo formula iya ku edeto kiyaba o edemo uto uto, ya ka muki olufe lenami kamena nabalo ya Goti meni umamo wenena u kopa unawae, loto kiyabani o minaiye.

⁸Etito nefa, ido sene-mulune gimomo wenenane-motao, linate ya neta ma lawoko yamu eti loti kolinawamo ya kati melámaneyo: Wekola ya fo kamena lawoko yamu kolami ya melege wani tauseni (1,000) yaidana oto ne. Ido melege wani tauseni (1,000) yamu kolami ya fo kamena lawoko yaidana oto ne. ⁹Wekola ka lo mele lomami ya kula olu oloto pinae, loto kenoba ámaiye. Mate ya kenoba iye, loti kolafa, ido etito minámaiye. Amokafo wenena liligaleka u kopa utenawae, loto kolito, ido wenena muki seni-muluni olu eleyapa winawae, loto kolami, ya moda linatemu kolito kiyaba o minami ne.

Mika kosina fuli lenami ka

¹⁰Ido Wekola kamenala naba ya moda ugele we kaita amo yamaidana oto kaita enami ne. Aya kamenalo ya kosina muki nola naba fu loito u fuli lenami ne. Ido neta-mata muki neta mona lufawa yaki yokafo lo fuli lenami ne. Ido mikaki, ido neta-mata muki ayalo olufe lamo neta-mata lono-ano muki yaki moda ki fuli

lenami ne. ¹¹Etito netawa-matawa muki ya u fuli lenamima nenako, loti linate ya moda egaidana wenena minenumo ne, loti kolae? Monatina moda felegaga yako meleti, ya Goti monala olu kiki loti olu minalo.

¹²Eti o minoti, ya Goti kamenala naba ya moda alakoko enamile, loti auma witi lonola oluti kiyabala oti minalo. Aya kamenalalo ya kosina muki moda yokafo kiyageto, u fuli lenami ne. Ido neta-mata muki ya moda yowa kala-kala yakafo lageto, u nokako bulunami ne. ¹³Etito enami nefa, ido kosina kofawa ido mika kofawa ayau ya mona efe limo yako minenami eba ya oloto pinamile, loto iya ku ledami, yamu kiyabala o-o minone.

Wekola kiyabala oto, amo monala meyalo melenumo ka

¹⁴Ena sene-mulune gimomo wenenane-motao, linate etiti netawa-matawa yamu kiyaba o minama nenako, yamu amo onobalalo oudiluti-kati fuma ma minámaito, nasamula wi ledámageto, you ameneku mino kolinune, loti auma witi lonowa olalo. ¹⁵Ido Wekolate ya kiyaba o minoto, olu you lo ledami mona ya olu omude kami neta iye, loti kolalo. Aya ka ya mono koinatefo lute umonimo we Polo yaki ka manenau mele edaigu yauti moda lufuwa wi fulu gedami ne. ¹⁶Ido lufuwalau muki yau moda ayaidana oto netawa yamu lo-lo imo ne. Aya lufuwalau yau ka maleka lapau nemo ya monawa kolife lenuwe, loto koiya naba fito kato minone. Aya kawa ya wenena ma, ka mono koliti kolámoti o minamo wenena, ido monolo auma wiyámamo wenena yate koli kopaiti, ido mono lufuwa ma muki yaki moda ayaidana oti koli kopaitamo monanina yakafo inanimoni u kopa unawamo kanunina ya moda wi gedami ne.

¹⁷Yamu ya linate sene-mulune gi-momo wenenane-motao, netawa muki ya moda kolutamoma nenako, yamu monolo auma witi minadoti ya ka koliti kolámoti oti moinamo wenenawa fuisamo monanina yakafo ika o gedaito, ya lumu fou lotenuwe, loti koti kiyaba oti moinalo. ¹⁸Eti oti moniti, ya Weko-

late, olu omude kami we Yesu Kilsto nasafilila ido monala ya kolife loti kolimo idalo.

Amo kuliya naba-naba mino edamima ya moda oiya yaki, ido minowa-minowa oto minenami kamenalo yaki moda mino edetoko nemo ne. Ona.

1 Yoni

*Yonikafo mono wenena muki
lufuwa wi fulo gedami ka*

Komu ka

Yesu ege-ege moinami we Yoni ya we kilofu melami kamenalo ya Efesusi numudo minoto, Yesu koli kikito umamo wenena Esia ebau minamo ya lufuwa ama wi fulo gedami ne.

Lufuwa ama wiyaiyu ya suki ka api gilibamo wenena ya koni witenawae, loto Goti wenenala fuka ka logimito, ido sete-mulude ona kula gimi-gimi enumo mona yamu ya logimami ne. Ido Goti Nalafo kuliya koli kikito umonimo wenena ya kofawa minowa-minowa oto minomo dinumo mona ya moda olu minonimo ne, loti kolife lenawae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Yesu yamu lo oloto melami ka

1 Kofawa minowa-minowa imo Ka yamu lo oloto mele-mele o minone. Kawa ya kana monau akaimati minomo dito minami yama kolito, omudekafo eyone. Amo ya eyeto, adekafo olu kolitonimo ne. ²Aya we kofawa minomo idami kula ya oloto piyaito eyonima nenako, loto kofawa minowa-minowa oto minomo idami kula ya Metefodoka minomo oto minami, amodokati lamodoka oloto pito ami we kala kuwa lo oloto melete logimi-gimi o minone. ³Ido linate ya lamoki koina winawae, loto neta ya koto kolito onimo ayawa ya linate yaki logimi minone. Ido koina wiyonimo ya moda Metefoki Nalafo Yesu Kilistoki koina wiyone. ⁴Etito setemuludeu alikani mona yakafo faite-nagoliye, loto lufuwa ama ya wi fulo gedone. Eyalo.

Lamenalo ya moni minenumo ka

⁵Ena ka kula amodokati kolonimo kawa eti loto logimi minonimo ya etito ne: Goti ya lamena nenako, sini ya amodoka ma minamaiye. ⁶Lamo ya Gotiki koina wiyone, loto, ido sinidigu moni minenumo ya ka suki loito, ka ona kula monala meyalo melámonimo ne. ⁷Etito nefa, ido aimola ya lame-nalo nemo yaidana oto lamoki lame-nalo moni minenumo yamo koina wi filiga-filiga ogeto, ido Nalafo Yesu wanula yakafo nosámami monate muki ya kilili o ledageto mo loto minenune.

⁸Ena nosámami monate minamaiye, lenumo ya lute-kate kola wiyogeto, ka ona kula oudelute-kateu minámami ne. ⁹Ido nosámami monate lo oloto melogetoma ya amokafo ka limo muki moda meyalo melete, monala efe limoko nemo we yakafo nosámami monate olu fulo ledeto, efe ádami monate muki ya kilili o ledageto mo loto minenune. ¹⁰Ido nosámami mona ma melámone, lenumo ya Goti ka su we ne, loto lo edonimoidana inako, amo kala ya lute-kateu minámamiye.

Yesu Kilisto ade olu faka lo ledami ka

2 Nomilipane kefolao, linate ya nosámami mona meletenawae, loto ka ama ya lufuwa wi fulo gedowe. Ido nosámami mona ma melogetoma, ya Metefokafo olu kalo mele ledenaido ya monala efe limoko nemo we Yesu Kilisto ya lamodoka melete loumu-umu o minaiye. ²Amo yakafo lamo nosámami mona lifimate yamu aimola wanula lekito folaiye. Ido lalimo yamuko folámamiye. E'e, mikalo wenena muki lifimanina yamu folaiye.

Gotiki kutifamo wenena ya ka lido meyalo melenawamo ka

³Ido Goti ka lido meyalo mele minenumo ya koto amoki kutifone, loto kolife lo minone.

⁴Makafo amoki kutifowe, loto lifa, ido ka lido meyalo melámenami we ya ka suki we minaito, ouna-lula-kalau ya ka ona kula minámaiye. ⁵Ido amo kalalo meyalo melenawamo wenena ya Goti siya-muluna gimami mona ya amoguka oloto pife lenami ne. Eti enumo ya amo lulau mino edone, loto etito kolife lenumo ne: ⁶Amo lulau mino edone, loti lamo wenena ya Yesu monala melami yamaidana oti monanina melemo unawamo ya moda efe lenagoliye.

⁷Sene-mulune gimomo wenenane-motao, namo lo melami ka ailo kofawa ya lufuwa ama wi fulu gedámowe. E'e, lila kana akaimati logimato kolimo idamo kawa yama ne. Adeina kawa limo ya moda kolitamoma nemo ne. ⁸Etito nefa, ido kawa lufuwa wi fulu gedomo ya lo melami ka kofawa idami, ya lamena kula ya moda oloto pitaito lamena o minaito, sini ya u fuli lenami nenako, yamu kawa ya Yesudoka ido linatedoka lakoina ona kula o minami monawa etito yamu ya wiyowe.

⁹Makafo lamedo minowe, loto, ido wenenala siya-mulunau koli nosámami umu minenami ya moda siniku fa minaiye. ¹⁰Ido mate wenenanina senimuluni gimi minamo wenena ya moda lamedo minomo idato, ido amodoka olu uteba wi gedenami mona ma minámaiye. ¹¹Etiti minafa, ido mate wenenanina koli nosámami gimi minamo wenena ya moda siniku minoti, sini kanuwalo ya moinato, sini yakafo omuni olu likainako, kanu unawamo ya ágamo ne.

¹²Linate nomilipane kefolao, Yesu kuliyalo Gotikafo lifimatina kilili o gede-

taima nenako, loto lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

¹³Ido linate menibo-mota ya kana monau akaimati minomo idami weki kutifina oti minamo yamu lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

Ido linate we kofawe ya nosámami aboga olu fulu edetamo yamu lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

¹⁴Linate nomilipane-mota ya Metefoki kutifina oti minamo yamu lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

Ido linate menibo-mota ya kana monau akaimati minomo idami weki kutifina oti minamo yamu lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

Ido linate we kofawe ya auma witi minoti, Goti kala lutigu mino gedaito, nosámami aboga ya olu fulu edetamo yamu lufuwa ama ya wi fulu gedowe.

Sete-muludeu ya mikaleka mona yamu kolámenumo ka

¹⁵Ena mikaleka mona ido mikaleka nemo neta-mata ya oudi-luti-kati umámalo. Ouni-lunikani mikaleka neta umamo wenena ya Metefo seni-muluni umamo mona ya mino gedámaiye.

¹⁶Moda kolafe? Mikaleka mona-ana muki, ya mikaleka ukade-lute-kate yakafo neta ma-mamu kolonimo mona, ido omudekafo ko lalo-talo melonimo mona, ido ukade-kulite oluto idonimo mona, muki ya Metefodokati minámaiye. E'e, ya mikalekatiko nemo ne. ¹⁷Ena mikaleka mona yaki ido mikaleka neta-mata yamu kolonimo mona yaki u fuli lenami nefa, Goti kala lalo kiyami mona mele minamo wenena ya minowaminowa oti minomo dinagilae.

Kilisto kuwolafo oloto pitamo ka

¹⁸Nomilipane-motao, fuli lenami kaimena ya moda adu meletaiye. Ido Kilisto kuwolafo oloto pinaiye, lato kolamo

yama oiya kuwolafo mumudi moda oloto piti minamo yamu ya kamenawa moda adu meletaiye, loto kolone. ¹⁹Wenenawa yama lamo minoniguti fulo ledeiti wamoma nefa, ido mono wenenate ona kula ya minámae. E'e, mono wenenate ona kula minamo neko, moda lamoki lakoina fa minagi ne. Ido fulo ledeiti utama nenako, loto muki ya mono wenenate kula ya minámae, loto kolife lonima ne.

²⁰Eti o minafa, ido linate ya felegaga aboga yakafo Ouna Felegaga lutigu mele gedaima nenako, yamu linate muki ka kulawa kolamo wenenako minae. ²¹Etito linate ka ona kula kolife ádae, loto lufuwa wi fulo gedomo minámaiye. E'e, moda kolife loti kolae. Ido ka suki mona-mona ya ka ona kulau yati oloto piyámami ne, loti koli fuli lotama ne, loto lufuwa ama ya wi fulo gedowe.

²²Ena ka su we ya ne, loto kemamu lenune? Yesu ya Gotikafo mikaleka ilifami we Kilisto minámaiye, loti lo-lo amo wenena ya moda ka su wenena ya minae, loto geyefe lenune. Aya wenena ya Melafote Nalafote meni gimamo wenena ya Kilisto kuwolafo ya minae. ²³Mate Nalafo meni umunawamo ya moda Melafo yaki lakoina meni umunawamo ne. Ido mate Nalafoki kutifinawamo ya Melafoki yaki lakoina kutifinawamo ne.

Ouna Felegagakafo ka ona kula api lilibi minami ka

²⁴Linate ya kana akaimati kolimo idamo ka yama oudi-luti-katigu olu kiki loti koli minalo. Kana akaimati kolimo idamo kawa ya lutigu mino gedenami ya linate yaki Nalafote Melafote lunigu moda mino gedenawae. ²⁵Ido olu lumunae, loto lo mele ledami ya moda kofawa minowa-minowa oto minomo dinumo mona ya ne.

²⁶Ena wenena mate kanu ma ailo gilibinune, loti oudi-luti-kati olu kopa o gedetenawae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedowe. ²⁷Ido linate ya wenena mate egaidana oti api gilibinawamo ne? Ouna Felegaga gimami ya moda lutigu mino gedamima nenako, yamu Ouna Felegagawa yakafo neta-mata muki api gilibi minaiye. Ido amo api gilibami ya suki ma minámaiye. E'e, ka ona kula yako nenako, yamu linate api gilibaido, ayalo ya meyalo meleti Kilisto lulau mino edalo.

Oiya ama ya Goti nomilipala minonimo ka

²⁸Ena nomilipane kefolao, linate amo oloto pito enami kamenalo ya onobalalo u falukuto ukadelo kolámoto, moda auma wito mino kolinune, loti amo lulau mino edalo. ²⁹Linate ya amo monala efe limoko ne, loti kolamo, ya ayaidana oti wenena monanina efe limoko mele-mele o minamo wenena yaki Gotidokati oloto piyamo minae, loti kolife lalo.

3 Aiyoy, Metefo Goti ya siya-muluna lomami mona ya lumu ailo ito, nomilipane minae, loto lo ledaima nenako, moda ona eti o minonimo ne. Ido mikaleka wenena yate amo eyefe ádanako, yamu lamo yaki leyefe ádae. ²Sene-mulune gimomo wenenanemotao, oiya ama ya Goti nomilipala minone. Ido aiga ya egaidana oto minenumo ne? Oiya moda oloto pife ádaifa, ido amo oloto piyageto ya eyefe lenumoma nenako, yamu ukade monate muki ya amo ukana monala lebonaidana oto minenagolone, loto kolife lo minone. ³Ido eti loto koli umuto kiyabala o minonimo wenena muki ya Wekola lulakala mo loto minami yamaidana oto mo loto minenune, loto ukadeoude-lutekate ya koto kiyaba otoko minone.

⁴Ena nosámami mona ya lo melami ka koli fulitami mona ya ne. Yamu nosámami mona melamo wenena yate lo

melami ka ya koli fulito minae. ⁵Ido linate ya amokafo nosámami mona lifima mofunae, loto oloto piyaima ne, loti koliti, ido nosámami mona ma amo lulau mino edámáiye, loti kolife lo minae. ⁶Etito ya amo lulau mino edamo wenena ya nosámami mona melemo ámunagi-lae. Ido nosámami mona melemo wamo wenena ya amoki kutifina ámoti, eyefe ádoti minae.

⁷Nomilipane kefolao, wenena mate efe limo kanudokati ika o ledetenawae, loti koti moinalo. Monanina efe lotiko melemo unawamo wenena ya amo monala efe limo we minami yamaidana oti monanina efe limo wenena ya minae. ⁸Kana monau akaimati kamani ki-ki imo we Satanikafo nosámami mona meletoke minaima nenako, yamu mate nosámami mona mele-mele o minamo ya Satani wenenala ya minae. Ido Goti Nalafokafo oloto piyami, ya Satani monala ya ofo fulo fulitenae, loto oloto piyami ne.

⁹Gotidokati oloto piyamo wenena ya Goti monala lunigu mino gedaima nenako, yamu nosámami mona mele-mele ámamo minae. Wenenawa ya Gotidokati oloto piyamoma nenako, yamu nosámami mona mele-mele enawamo ya ma minámáiye. ¹⁰Etito ya Goti nomilipala ido Satani nomilipala ya geyefe lenune. Monanina efe loti mele-mele ámamo wenena ya Goti wenenala minámae. Ido wenenani seni-muluni gimi-gimi ámamo wenena yaki ya Goti wenenala minámae, loto geyefe lenune.

**Yesu yakafo sete-mulude
giminumo mona lilibami ka**

¹¹Ena kana akaimati ka mono kolimo idamo ka etito ya ne: Sete-mulude gimi-gimi o minokele, loti kolamoma ne. ¹²Adeina we Keini ya nosámami abogadokati nemo we yakafo kunalafu ofo folami ya nedito ofo folami ne? Aimola

monala melami ya nosámaito ido kunalafu monala melami ya efe limo yamu ya ofo folami ne. Eti imo yaidana ámokele.

¹³Ena mono wenenane-motao, mikaleka wenena yate koli nosámami gimatoma, ya kati mumudi kiyámalo. ¹⁴Lalimote ya Goti wenenala sete-mulude gimi-gimi onimo mona eyeto ya moda foloniguti uto kofawa minomo idonigu yau moda u minone, loto kolife lone. Seni-muluni gimi-gimi ámamo wenena ya moda folagu ayau ya minae. ¹⁵Wenenani koli nosámami gimi-gimi amo wenena lunigu yau moda gini folamo wenena minae. Ido gini folamo wenena muki ya kofawa minomo dinawamo mona lunigu mino gedámáiye, loti linate ya moda kolife lo minae.

¹⁶Yesukafo lamomu kolito kofawa minami ya fulito folami yamu siya-muluna lomami monawa ya koli minone. Etito lalimo yaki Goti wenenala yamu kolito kofawa minonimo ya fulito fulunumo ya moda efe lenagoliye. ¹⁷Ido we ma mikaleka neta-mata mino edagetoma, yakafo wenenala neta mamu fulunami ya eyeto, siyamulunau koli fulitoto ya egaidana oto Goti siya-muluna umunami ne? Ya ma minámáiye. ¹⁸Nomilipane kefolao, sete-mulude giminumo ya faifa kakafo ido wetekafo lenumo yako minámáiye. E'e, ani olu faka lo gedeto sete-mulude ona kula gimokele.

**Sete-mulude ona kula giminumo ya
Goti onobalalo lalo kolinumo ka**

¹⁹⁻²⁰Wenena ani olu faka lo gedeto setemulude ona kula giminumo yamu ka ona kula wenenala minone, loto kolife lo minoto, ido lifimate yamu lute-kate lapa-lapa kinumo, ya Goti lute-kate olu fulu edeto nemo we yakafo neta-mata muki koli fuli lo minainako, loto amo

onobalalo lute-kate olu you lo meletu minenagolone.

²¹Sene-mulune gimomo wenenane-motao, lifimate yamu lute-kate lapa-lapa kiyámogetoma ya Goti onobalalo auma wito mino kolito ²²ka limoma golodoto lalo eyami mona mele-mele o minoninako, yamu neta-mata yaidanaamaid-anamu loumogeto ya moda lumu-lumu o minaiye. ²³Ido lo melami kala ya etito ne: Nalafo Yesu Kilisto kuliya koli kikitito umuti, wenenala muki seti-muludi gimi-gimi o minalo, loto lo melami kalawa meyalo melenumo ya moda efe lenagoliye. ²⁴Lo melami kala meyalo mele-mele o minamo wenena ya amo lulau mino edato, ido amo yaki lunigu mino gedaiye. Ena Ouna lomamima nenako, yamu luteu mino ledami ne, loto kolife lo minone.

**Ouna Felegagakafo ka wenido
melami wenena ido ka wenido
melámami wenena kanina**

4 Sene-mulune gimomo wenenane-motao, polofete suki we muki ya oloto piti mikalomikalo monimo wanako, yamu we ma Ounakafo wenelo melaito lowe, loto ya kawa lenami ya kopa koli kiki ádalo. Yaidana wenena ka lenawamo yama Gotidokati ona kula nefemo, ido minámaiye? loto kolife lenune, loti ya koti kolalo. ²Goti Ounakafo ka wenido melami wenena yate Yesu Kilisto ya Gotidokati mikaleka ukanaki oloto piyami we ne, loti lo oloto melenawamo ne. Yamu linate eti loti koliti ya Gotidokati lae, loti geyefe lenawae. ³Ido Yesu yamu eti loti lo oloto melámenawamo wenena ya Gotidokati ádoti, Kilisto kuwolafo ounakafo wenido melaito lo-lo amo ne, loti geyefe lalo. Ya we ya oloto pinaiye, loti linate kolitamoma ya moda oiya ama mikaleka oloto pito minami ne.

⁴Nomilipane kefolao, linate ya Gotidokati minamo yamu lutigu minami we aumala yakafa nosámami aboga mikaleka nemo we aumala ya olu afima itamima nenako, yamu linate ya suki wenenawa moda olu fulo gedetamo ne. ⁵Ya we ya mikalekati minanako, lolo amo ka ya mikalekati ka lato, ido mikaleka wenena yate kani fuloti kolikoli o minae. ⁶Ido lamo ya Gotidokati minoninako, Gotiki kutifamo wenena yate ka lonimo ya kani fuloti kolikoli o minafa, ido Gotidokati minámamo wenena yate ka lonimo ya koli fulo minae. Etito ya ka ona kula aboga Ouna ido suki ka aboga ouna ya moda kolife loto koli minone.

**Goti sete-mulude umonimo
ya wenenala yaki
sete-mulude giminumo ka**

⁷Sene-mulune gimomo wenenane-motao, setemulude gimi-gimi onimo mona ya Gotidokatima nenako, loto, ido wenena seni-muluni gimi-gimi o minamo wenena ya Gotidokati oloto piti, Gotiki kutifi minamoma nenako, loto setemulude gimi-gimi o minokele. ⁸Goti ya siyamuluna gimami mona kula abogama nenako, yamu seni-muluni gimi-gimi ámamo wenena ya Gotiki kutifámae. ⁹Gotikafo Nalafo lawokodokati ya kofawa minomo dinumo auma lumunae, loto mikalo ilifi melaido, ayalo ya siya-muluna lomami monawa olu oloto pi ledaima ne. ¹⁰Ido siya-muluna lomami monawa etito ya ne: Lalimo Goti ya sete-mulude umámoba, aimolakafo siya-muluna lumuto, nosámami mona lifimate yamu Nalafo wanula lekito fulunaiye, loto ilifi melami ne.

¹¹Sene-mulune gimomo wenenane-motao, Gotikafo etito siya-muluna ona kula lomaima nenako, loto lalimo yaki sete-mulude gimi-gimi o minenumo ya

moda efe lenagoliye. ¹²Wenena ma Goti eyamo wenena ma minámae. Setemulude gimi-gimi o minogetoma ya Goti luteu mino ledeto, siya-muluna lomami mona ya lamoguka oloto pife limo ne.

¹³Amokafo aimola Ouna lomainako, yamu amo lulau mino edogeto, ido amo ya luteu mino ledami ne, loto kolife lo minone. ¹⁴Ido Melafokafo Nalafo mikau-mikau wenena olu omuni kenaiye, loto ilifi melami ya lamo eyonima nenako, loto kawa kuwa lo oloto mele minone. ¹⁵Mate Yesu ya Goti Nalafo ne, loti lo oloto melamo wenena ya Goti lulau mino edato, ido amo ya lunigu mino gedami ne. ¹⁶Etito ya Goti siya-muluna lomami ya kolife loto koli kikitoto minone.

Goti ya siya-muluna gimami mona aboga nenako, yamu seni-muluni gimi-gimi o minamo wenena ya Goti lulau mino edato, ido amo ya lunigu mino gedami ne. ¹⁷Etito ya Yesu minami yamaidana oto lamo yaki mikaleka amalo minoninako, yamu olu kalo mele ledenami kamena nabalo ya moda auma wito mino kolinawae, loto sete-mulude gimi-gimi o minonimo mona ya lamoguka olufe-fe lo fuli liye. ¹⁸Setemulude enumo ya koli kolinumo ma minámaiye. Koli kolonimo mona ya etito ne: Lifima ka itibito lomagego ya miluma naba-naba kolinumo ne, loto koli koloninako, yamu sete-mulude gimi-gimi onimo mona olufe-fe lo fuli limoma yakafa koli kolonimo mona ya ilifi fulami ne. Ido koli kolamo wenena ya senimuluni gimi-gimi amo mona olufe-fe lo fuli ádami ne, loto kolone.

¹⁹Gotikafo komu apito siya-muluna lomainako, yamu lamo sete-mulude gimi-gimi o minone. ²⁰Makafo Goti sene-mulune umowe, loto lifa, ido wenenala koli nosámami umu minenami ya moda suki we ne. Moda kolafe? Omunikafa geyamo wenenani seni-muluni

gimámamo wenena yate egaidana oti Goti eyámamo we ya seni-muluni umunawamo ne? Moda ogoufámenagilae. ²¹Yamu linate Goti seti-muludi umamo wenena ya wenenatina yaki lakoina seti-muludi gimi-gimi o minalo, loto lo mele ledaima ne.

Kilisto wenenala ya mikaleka mona olu fulo edonimo ka

5 Wenena mukite Yesu ya Gotidokati mikaleka ilifami we Kilisto ne, loti koli kikito umamo wenena muki ya Gotidokati oloto piyamo wenena ya minae. Ido melafu senimuluni umu minamo wenena ya nomilipala yaki lakoina seni-muluni gimi minenagilae. ²Etito Goti sete-mulude umuto ka lido meyalo melemele o minonido, ayalo ya nomilipala-mota setemulude gimi-gimi o minone, loto koli minone. ³Goti ya sete-mulude umu minonimo mona ya ka lido meyalo mele-mele o minonimo mona ya ne. Ido ka lo melami ya keina ámaiye. ⁴Gotidokati oloto piyamo wenena muki ya mikaleka mona olu fulo ede-edo o minae. Mikaleka mona olu fulo edonimo auma ya koli kikitonimo ya ne.

Gotikafo Nalafo yamu lo oloto melami ka

⁵Kema wenena yate mikaleka mona olu fulo ede-edo o minae? Yesu ya Goti Nalafo ona kula ne, loti koli kikito umamo wenena yako eti o minamo ne.

⁶Yesu Kilisto ya noki wanuki yau oloto piyami we ne. Nokiko yau ámaiye. E'e, noki wanuki yau lakoina oloto piyami ne. Ido Ouna ya ka ona kula aboga nenako, Ouna ya eyefe loto lo oloto mele-mele imo we ne. ⁷⁻⁸Yamu Ounaki noki wanuki lelei-lawokoi (3) yate ka lawokoko lamo yamo Yesu monala ya olu oloto pife lo minae.

⁹Ena wenena yate neta ma eyefe loti lo oloto melenawamo ka ya moda kolidi one. Ido Gotikafo Nalafo monala eyefe loto lo oloto melami ka ya Goti aimola lo oloto melami kalama nenako, yamu kawa ya fa wenena kanina olu fulo edami ka ya ne. ¹⁰Goti Nalafo kolidi kikito umamo wenena lunigu yau lo oloto melami kawa ya moda kolidi minamo ne. Ido Goti kolidi kikito umámamo wenena ya Nalafo yamu lo oloto melami ka kolidi kiki ádamo yamo Goti ka su we ne, loti lo edamoidana iye.

¹¹Ido lo oloto melami ka ya etito ne: Gotikafo kofawa minowa-minowa oto minomo dinumo mona moda lomaito, ido aya kofawa minomo dinumo monawa ya Nalafodoka ne. ¹²Nalafoki ekelamo wenena ya kofawa minomo dinawamo monawa ya moda olu minae. Ido Nalafoki ekelámamo wenena ya kofawa minomo dinawamo mona olámae.

Kofawa minomo dinumo mona kolife lenumo ka

¹³Linate Goti Nalafo kuliya kolidi kikito umamo wenena ya kofawa minowaminowa oto minomo dinumo mona ya moda olu minonimo ne, loti kolife lo minenawae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedowe. ¹⁴Ido amo omunalo ya eti loto auma wito mino kolidi umi minone: Amo kala lalo kiyaido ya neta mamu loumogatoma ya moda kolidi lumu minaiye, loto kolife lo minone. ¹⁵Ido ka yaidana-amaidana muki loumonimo ya moda kolidi minaiye, loto kolife lonimo, ya netawa yamu loumonimoma ya moda olu minone, loto kolife lone.

¹⁶Ena makafo mono wenenala nosámami mona ma mele minenaido eyenami, ya nosámami monawa yakafoto fulunami mona minámageto eyetoma, ya amomu kolito Goti loumageto, kofawa minenami mona ya umunami ne. Eti lomo, ya gini fulunami mona melámamo wenena yamu lowe. Ido nosámami mona ma ya lofo fulunami mona ya nemo ne. Yaidana mona melenawamo yamu Goti loumalo, loto ádowe. ¹⁷Efe ádami mona muki ya moda nosámami mona nefa, ido nosámami mona ma ya lofo folámenami mona ya ne.

¹⁸Ido Gotidokati oloto piyamo wenena muki ya nosámami mona melemono idámamo ne. E'e, Goti Nalafo yakafoto kiyaba o gedainako, nosámami aboga yakafoto olámenagoliye, loto kolife lo minone. ¹⁹Lamo ya Gotidokati oloto piyone, loto kolito, ido mikaleka wenena, neta-mata, muki ya nosámami aboga kemanau ya minae, loto kolife lo minone.

²⁰Ido Goti Nalafokafo lumuto ya ona kula abogaki kutifina oto minenune, loto lute-kate olu lamena o ledaiye, loto kolife lo minone. Ido ona kula aboga lulau mino edonimo, ya Nalafo Yesu Kilisto lulau ya mino edonimo ne. Ya we ya Goti ona kula nemo, ya kofawa minowaminowa oto minomo dinumo aboga ne.

²¹Nomilipane kefolao, wenena mate neta yaidana-amaidana yamu kolitokouba-naba o edamo neta ya linate ukadi-oudi-luti-kati koti kiyaba oti fulo gegeitalo. Modae.

2 Yoni

*Yonikafo mono wena
ma lufuwa wi fulo edami ka*

Komu Ka

Lufuwa amau ya Yesu ege-ege moinami we Yonikafo aimola kuliya ya lufuwa wiyámaifa, ka maninigu nemo wenena yate Yonikafo ona lufuwa wiyami ne, loti lo-lo ae. Amo ya kuwolafo yamu kolito kuliya ya lufuwa wiyámaife? Ya kolife ádone. Etito mona yaidana oto meletoto eti loto lufuwa wiyami, Gotikafo iyaina o kedami wena, namo kiyaba we, we kilofa ya kamoki ido nomilipaka yaki lufuwa ama ya wi fulo gedowe, loto lufuwa wiyami, ya mono wena ma kuliya ádami yamu lifemo, ido Yesu wenenala Esia eba malo ya monolo mau wi-wi amo yamu kolito kulini olu faluku gedeto, wenaki nomilipalaki yamu limo ya asa wiyami ka life? Aya yaki ya kolife ádone.

Lufuwa ama wiyau yau sete-mulude gimi-gimi onimo mona ya Goti ka lido meyalo meletoto moni minonimo mona yamu loto, ido Yesu kala kuwa ona kula koli fulititi, mono ka ailo ma api gilíbamo wenena yamu fuka ka auma wito loto api gilíbami ne.

Lo oloto melami ka

1¹⁻² Aiyu, Gotikafo iyaina o kedami wena, namo kiyaba we, we kilofa ya kamoki ido nomilipaka yaki lufuwa ama ya wi fulo gedowe. Eyalo.

Namo sene-mulune ona kula gimi minomo ya namoko minámaiye. E'e, ka ona kula luteu mino ledami ya lamodoka minowa-minowa oto mino ledenagolinako, yamu ka ona kula kolife lo minamo wenena muki yateki sete-mulude gimigimi o minone.

³Metefo Gotidokati ido Nalafa Yesu Kilistodokati ya nasafili mona ido milumate kolami mona ido you amene mona ya mino ledenaiye. Etito ya mona ona kula ido setemulude gimi-gimi omo idonimo mona yaki moda mino ledenami ne.

Sete-mulude gimi-gimi enumo ka

⁴Ena nomilipaka mate Metefokafo ka lolomaido meyalo meleti ka ona kula kanulalo moni minamo ya geyeto sene-muluneu alikani naba-naba owe.

⁵Ido wena, oiya ama ka lokomomo ya kofawa minámaiye. E'e, kana akaimati kolimo idonimo ka yama sete-mulude gimi-gimi okele, loto lokomowe.

⁶Ido sete-mulude gimonimo mona ya Goti ka lido meyalo meletoto moni minonimo mona ya ne. Aya monawalo moni mino, loto lo melami kawa ya kana akaimati moda kolimo idanimo ne.

Yesu Kilisto kala olu kiki lenumo ka

⁷Ena kote wiyamo wenena mumudi ya Yesu Kilisto mikaleka ukanaki oloto piyaiye, loti koli fulo gegeitamona wena ya mika negu-negu minomona wae. Yaidana amo wenena kote wiyamo ya Kilisto kuwolafo ona minae. ⁸Etito ya lono olonimo meina ma ya u kopa otenaiye, loti linanimotina ya koti kiyaba o-o minalo. Etiti minoti aiga kulawa faitimo ya olunawamo ne.

⁹Wenena ma ya Kilisto ka mono api lilibami kalo moni minámoti, uti ka ailo malo ekelamo wenena ya Goti mino gedámaiye. Ido api lilibami kalalo moni moni amo wenena ya Melafote Nalafote lakoina mino gedaito ya minae. ¹⁰Wenena ma ya mono kawa olu minámamo wenena ya linatedoka oti ka mono api gilibinune, loti lenawamo ya linate ya E'e, loti aiyo-koiyo ka ma logimámalo. Ido numudeu idalo, loti koina wi gedámalo. ¹¹Yaidana amo wenena koina wi

gedenawamo ya nosámami lono olu-olu amo ya ani olu faka lenagilae.

Onowaleka ka

¹²Ena ka liliga muki ya faifa nefa, oiyokafo ailalo lufuwa winae, loto eleka nofaiye. E'e, sete-muludeu alikani mona

yakafo faitenaiye, loto oto linateki lakoina minoneto ya wetekafo lokoli-fakoli enune, loto kolowe.

¹³Ena kamo atekafo Goti iyaina o edami wena nomilipala yamate aiyo-koiyo ka fulu gede minae. Modae.

3 Yoni

*Yonikafo mono we ma kuliya Gaiyusi
ya lufuwa wi fulo edami ka*

Komu ka

Lufuwa amau ya Yesu ege-ege moinami we Yonikafo aimola kuliya lufuwa wiyámoto, faifa Gaiyusiyo, namo kiyaba we, we kilofo ya lufuwa ama wi fulo kedowe, loto limo ne. Wewa Gaiyusi ya Goti lonola olamo wenena ani olu faka loto, kiyaba o gedami mona melami yamu ebola lifa, ido we ma Diyotelefese mona melami yamu fuka ka lo edami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyo, sene-mulune komomo we Gaiyusiyo, namo kiyaba we, we kilofo ya lufuwa ama wi fulo kedowe. Eyo. Namu sene-mulune ona kula kumu minowe.

²Sene-mulune komomo we, kamo ouga lalo minomo dito minami yamaidana oto ukaga yaki neta kilámoto, netaka-mataka muki yaki moda laloko minomo dito minenaiye, loto kamomu kolito Metefo loumu-umu o minowe.

³Kamo ka ona kula kanulalo moni-moni o minanimo we, ya mono wenenate lili-galeka oti ka ona kula meyalo mele-toko minanimo yamu lo oloto melamo ya kolito sene-muluneu alikani nabanaba owe. ⁴Nomilipane ka ona kula kanuwalo moni minamo ka ya kolito sene-muluneu alikani naba-naba o minomo ya alikani omo mona ailo makafo olu fulo edámenagoliye.

Gaiyusi mono lono lalo olami ka

⁵Aiyo, sene-mulune komomo we, kamo mono wenenate kiyaba o gedanimo ya faigati afa, koina wi gedena, loto olu lalo o gede-gede

animo mona ya lalo neta ne. ⁶Wenenawa yate monolo mau wi-wi agu yau seka-muluga gimanimo mona yama lo oloto melae. Aya wenenawa nune, loti kolinawamo, ya kamo Goti lalo eyenami mona yamu kolito ani olu faka lo gedeto gilifi melageto unawamo ya lalo enagoliye. ⁷Amote Wekola kuliya yamu koliti inanimu ebanina fulititi ya mono kolámamo wenenadokati neta ma olámoti, faifa mono lonodo wanako, ⁸yamu lalimo yaki ka ona kula upatenami lonowa ya lakoina olu-olu o minenune, loto yaidana enawamo wenena ya koina wi gedeto ani olu faka lo gede-gede okele.

Diyotelefese mona nosámami melami ka

⁹Ena monolo mau wi-wi amo wenena ya ka ma lufuwa wi fulo gedofa, Diyotelefese ya kiyabani we komu we minenae, loto ka ya koli fulitito koina wi ledámoto, ¹⁰ka nosámami ilulu kuto kamade ki-ki o minami ya lamoko o ledámaiye. E'e, mono wenenate ma ato ya amo yaki koina wi gedámaiye. Ido wenena mate koina wi gedunune, loti amo, ya amokafo E'e, loto monolo mau minaguti ya gilifi feka mele-mele o minaiye. Yamu namo otoma ya monala yamu lo oloto melenagolowe.

Demitiliusi mona lalo melami ka

¹¹Ena sene-mulune komomo we, nosámami mona ya ege moinámo. E'e, mona lalo yako ege moino. Mona lalo mele-mele o minamo wenena ya Gotidokati oloto piyamo minae. Ido mona nosámami mele-mele o minamo wenena ya Goti eyefe ádamo minae.

¹²Demitiliusi monala lalo yamu wenena muki lo oloto melato, ido ka ona kulau yaki monala oloto piyami, ya lamo yaki monala lo oloto mele minonimo ya

ka ona lo oloto melae, loto lamomu ya moda koli minane.

Onowaleka ka

¹³Ena ka liliga muki ya faifa nefa, oiyoki no lumuki yakafa lufuwa winamo lalo neyámaiye. ¹⁴Aiga kefolo kamodoka oto keyenae, loto kolonako, yamu o fedoneto wetekafo lokolifakoli enaliye.

¹⁵You amene mona ya mino kedenaiye.

Yowote wenena amau minamo ya aiyo-koiyo ka fulo kede minae. Ido kamo ya yowote wenena auwauka minamo ya kulini katoto aiyo-koiyo ka fulo gedonimo ya logimo. Modae.

Yuti

*Yutikafo mono wenena
lufuwa wi fulo gedami ka*

Komu Ka

Yuti ya Yesute Yemusite kunalafu minoto (Matiu 13:55, Maki 6:3), ya Yesu koli kikito umamo wenena lufuwa wi fulo gedami ka ama ya ne. Wenenawa minadoka ya suki ka api gilibamo wenena oti, ya Yesu koli kikito umamo kanulaloti ika o gedetenawae, loto mono wenenawa ya fuka ka logiminae, loto lufuwa ama ya wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

1 Aiyu, linate Metefo Gotikafo iyaina o gedami wenena amo lulau mino edamo ya siya-muluna gimaito, Yesu Kilistokafo kiyaba lalo o gede-gede imo wenena ya namo Yuti, Yesu Kilisto kouba-nabala we, Yemusi kunalafu ya lufuwa ama wi fulo gedowe. Eyalu.

²Milumatina kolami mona ido you amene mona ido siya-muluna gimami mona ya linatedoka oto dito mino gedenaiye.

Koli kikitonimo ka olu kopaitamo wenena kanina

(2 Pi 2:1-19)

³Sene-mulune gimomo wenenane-motao, linateki lamoki olu lawoko o ledeto olu omude kami mona yamu lufuwa wi fulo gedenae, loto auma wito kolofa, ido oiya ama ya koli kikitonimo ka, felegaga wenenala kamena lawoko adeu melami ka ya linatedoka u kopa utenaiye, loto kati oluto ya linate auma witi kawa kuwa kuwolafo kanina ya yoto meleti olufe lo gedalo, loto lufuwa wi fulo gedenae, loto aumafofo loto kolito minowe. ⁴Yamu kolalo. Wenena ma Goti meni umamo wenena

ya momona oti kiliyatigu diti minae. Aya wenena ya Wekolate Yesu Kilisto kiyaba we lawoko ya mesafa wi umuti, Goti nasafilila olu ailo iti, nasafili moda lumutaima nenako, yamu kopa mona faifa melokele, loti eti o-o amo wenena ya minae. Aya wenenawa lifima ka moda itibito giminagoliye, loto komu adeina mono lufuwa wiyagu ya nemo ne.

⁵Ido linate ya namo ka lenagolomo ya muki moda koli fuli lo minafa, ido namo ya kofa olu kanido itoneto kati ki minenawae, loto eti loto logiminagolowe. Kolalo. Wekolakafo Isilaeli wenena mau naba ya Isipi mikaloti efilito gilimito oto, ya aiga koli kikito umámamo wenena ya ginito olu kopa o gedami ne. ⁶Ido enisole yaki inanimu kiyaba lono gimami ya koti kiyaba ámoti, inanimu ebanina fulitamo yamu ya kamena nabalo lifima ka itibito giminamo ya kiyabawa o minenawae, loto nela gedimo minowa-minowa enami nelakafo wi gedeto, ya sini kamulu piyaigu yau fulu nelalo gedeitami ne. ⁷Ido numuna meya Sodomu ido Gomola, ido ma filigafiliga minomo wamo yaki moda aya wenenawa yaidana oti kopa olu onamo mona meleti, ya ukani yo lito kopa-kopa olu onamo mona ailo ona melemo u-u amoma nenako, yamu lifima ka itibito gimaito, yoku lo fuli lamo yowa ya moda minowa-minowa omo idami yo yama olu lilibi minaiye.

⁸Ena ayaidana oto wenena ama famo kamo wenenawa yate ukani olu kopa o gedamo yako minámaiye. Wekola aumala yaki ya mesafa wi umuti, ido lamedo minamo we yaki kamani ki-ki o minae. ⁹Eti o minafa, ido Goti enisole kiyabani we wenaba kuliya Maikoli yakafo Mosese kono ukana yamu Satani yate moila fiyami kamenalo, ya kamana kito lifima ka itibito loumunae, loto kolami keina ito, ya Wekolakafo

moda lifima ka itibito kumunagoliye, loto loumami yako ne.

¹⁰ Eti loto yako loumaifa, ido wenena ama ya ka monawa kolife ádamo neta ya kopa kamana ki-ki o minafa, ido mona muki eyamo mona yama ya nema-kefa kani-manini minámami neta yaidana oti faifa lunikafo koliti meyalo mele minamo monawa yakafo olu kopa o gede minaiye. ¹¹ Aiyo, wenenawa egaidana enawamo ne? Ya we ya Adamu nalafa Keini kanulalo moni minae. Ido kifana-koukame yamu koliti, ya Beyo nalafa Balamu koli kopaitami monawa ya kopa melemo wae. Ido Lifai nakulafo Kola eleka fiyami monala melamo yakafo moda muki ya u kopa ona wamo ne.

¹² Linate mono wenenatinaki mau witi setimuludi gimamo kobina ofo ki nenawagu ya aya wenenawa kiliyatigu ya minoti, fuma wi gedami neta yaidana oti ya koli kolámoti, linateki lakoina nono afa, ido inanimu ukani yako kiyaba o-o minae. Eti amo wenenawa ya limu oto mau wito ko winae, loto ifa, epekafo olu upatito ko wiyámami yaidana oti minae. Ido yá ma ilawa liyami kamenalo ya ilawa liyámoto, moda fulutaito ya mona lufawaki atae lo fulitamo yaidana oti, ya kamena lele fulutamo wenena ya minae.

¹³ Ido kuwo no sato nabanaba ito ketufula olumo mulalo kesa imo yaidana oto amo ukanido kolamo mona ya mele minae. Ido ukulu moínami yaidana oti minamo wenenawa ya sini naba-naba ge ona dimo ebau minowa-minowa oti minenawamo eba yakafo moda kiyabani imo ne.

Meina nosámami olunawamo ka

¹⁴⁻¹⁵ Ena Adamu kede melaido, yaloti oloto piyamo wenena faifu (5) ya oloto piti diti nomilipani kedeti fulu uti uti omo wato, aiga ya Enoku oloto pito minami we yakafo yaidana wenena yamu eti loto lo mele gedami ne:

Kolalo. Wekola oto ya wenena muki lifimanina ka itibito giminae, loto enami ne. Eti enami, ya meni umamo wenena muki yate meni umuti, ya ilulu kuti meni umamo mona kopa mele-mele o minamo yamu, ido mona nosámami melamo wenena yate meni umuti ka nosámami mona-mona auma witi lo ede-ede o minamo yamu, ya koliti sefe lenawae, loto monanina olu oloto pi gedena, loto enami ne. Eti enami, ya felegaga enisolela mau naba-naba tauseni-tauseni yaki gilimito enami ne,

loto adeina we Enokukafo limo ka yama u aya wenenawalo ya wiyami ne.

¹⁶ Wenenawa ya seni-mulunigu koli nosámamiasamami oti, ido ka nosámami momona ka lo yaleka waka oti, ido inanimu ukani-luni-kani lalo kolami mona meyalo mele-mele oti, ido inanimu kad-inani fiti wenikafo kulini olu faka lolo oti, ido wenena mate ade olu faka lenawae, loti ka magu-sagu mele gimigimi amo, yaidana monalo ya moni minae.

Koli kikitonimo mona yakafo olu auma wi ledami ka

¹⁷ Ido linate sene-mulune gimomo wenenanemotao, Wekolate Yesu Kilisto aposolola ka komu lotamo yama kofa kani kiti koliti minalo. ¹⁸ Kamena alitenaido ya wenena mate ka koliti kolámoti kiya o edenawamo wenena oloto piti, ya inanimu ukani-luni-kani lalo kolami mona, Goti meni umamo monalo yako meyalo melemo unawamo ne, loti logimitama ne. ¹⁹ Aya wenenawa yate mono wenena iya mele foki gedamo, ya Goti Ouna ya mino gedámami ne. Mikaleka ouni yako mino gedaiye.

²⁰ Eti o minafa, ido sene-mulune gimomo wenenane-motao, linate koli kikitina felegaga ona nemo ya numuna lagi

auma wiyami yaidana oto ne. Aya yamo ya linanimo oudi-luti-kati olu auma wi gedageto, ya oti meleti enawamo monatina kula yako mulalo mulalo oti melemo idalo. Eti oti ya Goti loumuti, ya Ouna Felegaga lulau mino edeti loumutiko minalo. ²¹Wekolate Yesu Kilisto milumate kolami mona yakafo omude olu kofawa minowa-minowa o ledenami ne, loti kiyabala oti minoti, ya Gotikafo siyamuluna gimami monau ya linanimo ukadi-oudiluti-kati koti kiyaba otiko mino edalo.

²²Ena mono koli kikitenube, koli fulitenube? loti kani ligi-ligi kiyamo wena ya milumani koliti ani olu faka lalo. ²³Yoku unawagu yauti alako ika feka o gedeti olu omuni kalo. Ido maleka inanimo ukani-luni-kanigu nemo monako melamo, ya ukadelo owo fuma ona wiyami yamaidana oto nemo yamu aya monawa ya eleka naba-naba fi

umuti, koliya koliti wenenawa milumani kolalo.

Goti ebola lenumo ka

²⁴Ena linate uteba witenawae, loto koto kiyaba o gedami we, aimola lame-nalalo onobalalo ya moda lifimani miná-mageto alikani naba-naba oti mine-nawae, loto etito ayalo mele gedenami aumala mino edami we, ²⁵Goti lawoko nemo we, olu omude kami we, ya Wekolate Yesu Kilistodokati moda kuliya naba-naba, ido kiyaba we wenaba aumala, ido mika kosina neta-mata mukimuki kiyaba o gedami aumala, ido neta-mata enae, loto eti enami aumala, ya komu adeina kamena minámaigu mino edami yakafo moda ayaidana otoko mino edemo uto uto, oiya ama yaki, ido aiga yaki, moda ayaidanako minowa-minowa otoko mino edemo dito nemo ne. Onae.

Oloto Piyami Ka

Yoni oloto pi umami ka

Komu Ka

Yonikafo kuwo nokafo ogona imo eba kuliya Patimosi yalo nelau minami kamenalo ya famoidana kaigu Yesu ya neta ma o fedenami olu oloto pi edaito ya kaiye. Netawa kami ya Yesukafo Sataniki wenenalaki olu afima o gedainako, Yesu koli kikito umonimo wenena Gotikafo olu lalo o ledeto, eba lalo lumunaiye, loti auma witi koli kikito umumo walo, loto Yesu wenenala keina naba kolamo ya api gilibito lufuwa ama ya wiyami ne.

Yonikafo lufuwa ama wiyami ka monala

1 Adeina afimalekati ka ama ya falukuto mino oluto ami nenako, Gotikafo aiga fedenami neta alitenami ya kouba-naba amo wenenane kolinawae, loto Yesudoka olu oloto pi umaiye. Olu oloto pi umaito, Yesukafo ya enisolela namo Yoni minodo ilifaito oto neta oloto pi nomaiye. ²Neta muki oloto pi nomaito eyomo ya Goti kala yaki, ido Yesu kala yaki ya ona kula ne, loto lufuwau ama ya wiyowe.

³Kamena naba alitimo yamu welaloti lonomaito, lufuwa wiyomo kawa ama ya katenami we ya alikani naba ageto ido kawa koliti meyalo melenawamo wenena yaki ayaidana oti alikani naba enagilae.

Setinane, loto fulo gedami ka

⁴Namo Yonikafo Esia mikau yau numuna meya maleka seweni (7) yalo monolo mau wi-wi amo wenena ya lufuwa wi fulo gedowe.

Adeina afimalekati minomo dito, ido oiya minoto, ido aiga enami we ne-

dokati, ido ouna seweni (7) ya ekeina folomolalo minamo nedokati, ⁵ido Yesu Kilisto Metefo kala kuwa efe lotoko lo oloto melami we, folaigniti kofa ned-ito komu melami we, mikalo kiyaba we wekudi kiyabani we wenaba minami we nedokati ya nasafili mona ido you amene mona ya mino gedenaie.

Yesu siya-muluna lumuto folaito, wan-ula yakafo monate nosámami nela wi ledaido yaloti efili ledeto, ⁶Gotine Menefo ya kouba-naba o edenawae, loto kiyaba we wekudi wenenala, ido yok-ila ki umonimo wenenala bulu ledaiye. Amo lamenala naba-naba ido aumala naba-naba mino edamima ya moda minomo dito minowa-minowa oto nemo ne. Ona.

⁷Moda enami kamenalo ya limulo ageto wenena muki omunikafo eyenawamo ne. Ido yá yofolo ofamo wenena yaki eyenawamo ne. Ido wenena muki mikalo minamo yate amomu kufu nema naba-naba enawamo ne. Eti enamile. Onae.

⁸Wekola Gotikafo eti loto limo, Kana ona afimalekati nanimone ya minomo oto, ido aiga afimaleka muki neta fuli lenami kamenalo ya minenamo ne, loto limo ya amo ya adeina afimalekati minomo dito, ido oiya yaki minoto, ido aiga ya enagolimo ya aumafofo aboga ya ne.

Famo yaidana oto ona omunallo oloto pi umami ka

⁹Namo Yoni linate koinanibo minomo ya Yesu lulau mino edonimo yamu linateki koina wito keina naba kolam-oidana oto keina naba koloneto, kiya-bate we wekudi wenenala kiyaba o ledenami kamena ya you loto keina auma wito olu mofuto kiyaba o minone. Namu ya Goti kala, ido Yesu kala kuwa lo oloto melonako, yamu ane-kiyanelo oluti kuwo nokafo ogona imo eba kuliya

Patimosi yalo fulo nedato minomo ne.¹⁰ Minoneto, Wekola fo kamenala yalo Ouna mino nedaito, negeka yati ka nola naba nemo bumu wekilofu nomu yaidana oto koloneto,¹¹ eti lonomami, Neta eyenanimo ya monolo mau wiyamo wenena ya numunina meya seweni (7) Efesusi, Simena, Pegamumu, Taiyataila, Sadisi, Filadelifia, Laodisia yaleka ya lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

¹²Lonomaito, wewa ka lonomami ya eyenae, loto eleyapa wito neta golikafo olufe lamo mulalo lamu mele-mele amo seweni (7) ya eyoneto,¹³ ido neta mulalo lamu mele-mele amo neta minagu yau ma minaito, eyomo We Kula yaidana oto minami, ukanalo owo fana-fana ya kiyanalo lomami wito, ido kime golikafo olufe lamo ya ikiyalo wiyaiye.¹⁴ Ido atela yowala ya nema kiyoba yowala kiyoba limo yaidana oto ido limu feke limo yaidana oto feke liye. Ido omuna ya yo famula yaidana oto ne.¹⁵ Ido kiyana ya kapa bolonisi yoku kiyato falake limo yaidana oto lamena imo ne. Ido nola ya noila naba satimo nola yaidana oto ne.¹⁶ Ido ana onaleka ukulu seweni (7) ya olu minami, ido wela yauti emi kaila fiyami onawala filiga-filiga wela fitami ya o feka aiye. Ido kola wela ya folilo fokafu loitami yaidana oto limo ne.

¹⁷Wewa eyomo ya lumu fou loto kiyanalo ya folamoidana oto onomo ne. Ono minoneto, ana onaleka yakafu ukanelo oluto eti loto lonomami, Koline kolámo. Namo kana afimalekati nanimone ya minomo oto, ido aiga afimaleka muki neta fuli lenami kamenalo ya minenamo ne.¹⁸ Namo ya kofawa minomino omo we ya minowe. Foloma nefa, oiya moda kofawa minowa-minowa oto minomo dito minowe. Ido fulumo wamo mona, ido folamo eba kuliya Eidisi yauki ya kiyaba we minowe.

¹⁹Yamu neta moda eyanimo yaki, ido oiya nemo yaki, ido aiga oloto o fe-

denami yaki ya lufuwa wi melo.²⁰ Ido ukulu seweni (7) ya ane onaleka yau oloneto eyanimo, ido neta golikafo olufe lamo mulalo lamu mele-mele amo neta seweni (7) ya eyanimo ya monawa lokomowe. Ukuluwa seweni (7) ya numuna meya seweni (7) yalo ya monolo mau wiwi amo enisolenina ya minae. Ido feiya lamu (7) golikafo olufe lamo yama ya monolo mau wiwi amo seweni (7) ya minae, loto lonomaiye.

Efesusika monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulu gedami ka

2 Ido ka ma enu wito etito lonomami, Efesusika monolo mau wi-wi amo wenena enisolenima ya etito lufuwa wi fulu edo.

Ka ama ya ukulu seweni (7) ana onaleka yau olu minoto, ido feiya lamu seweni (7) golikafo olufe lamo minagu yau moni-moni imo we kala ya ne.² Eti limo, Linate mona melamo, lono auma witi olamo monatina ido luti-katigu auma witi minamo monatina ya koli minowe. Ido nosámamo wenena oti ya aposolo minone, loti lamo ya iya meleti suki monanina olu oloto piti seti-muludi gimámamo monatina ya koli minowe.³ Ido namomu linate ya luti-katigu auma witi minoti ido keina o fedaito auma witi minoti ya aisa loti fulitámae.

⁴Eti amo nefa, neta mamu ligiya logimowe. Komu ya linate yate seti-muludi numu-numu minama nefa, ido oiya ya etiti minámae.⁵ Komu mona laloko mele-mele amo monatina yamamu kati kiti minalo. Seti-muludi olu eleyapa witi komu mele-mele amo monati ya kofa itibiti melalo. Ido seti-muludi olu eleyapa wiyámatoma namokafo minado oto neta mulalo lamu melelemele amo netatina ya ebalalo yaloti olu fulite-nagolowe.⁶ Ido mona ma linate melamo ya lalole. Nikolasi ege melamo wenenala mona mele-mele amo ya linate

eleka naba-naba ginami ya namoki eleka naba-naba nofaiye.

⁷Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakafo monolo mau wi-wi amo wenena logimami kawa ya fokiti kolife loti kolalo. Wenena ya Satani fina fi ofoti olu afima o edenawamo ya Goti mina lalo lema negu yau ya ilawa kofawa minomo idamo ya nalo, logimoneto nenagilae. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Simenaka monolo mau wi-wi amo ya lufuwa wi fulo gedami ka

⁸Ena ka ma eti loto lonomami, Ido Simenaka monolo mau wi-wi amo wenena enisolenina ya etito lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya we kana afimalekati aimola ya minoto, ido aiga neta muki fuli lenaido ya minami we komu folaifa, oiya moda kofawa minami we kala ya ne. ⁹Linate keina naba kolamo ido mikalo neta ko anamo wenena minamo ya koli minofa, ido kosinau neta yamu neta ko namo wenena ona ya minae. Ido linate kamani ki minamo wenena yamu koli minowe. Wenenawa yate, Yuda wenena mono monalalo mele minone, loti lafa, etito minamaito, Satani wenenala ona minae. ¹⁰Ido keina naba linate olu mofunagilamo yamu koli kolamalo. Moda Satanikafo kepa mele gedena, loto wenenala logimageto linate yauti mate ya anikiyanido oluti nela numugu fulo gedato, fo kamena teni (10) ukani ogofu koliti keina naba olunagilae. Ido aya kamenalo koli kolamoti, ka ona kula kanuwalo moni-moni o minoti folatoma, kokamu lalo kofawa minomo idamo kokamu ya giminagolowe.

¹¹Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakafo monolo mau wi-wi amo wenena logimami kawa ya fokiti kolife loti kolalo. Wenena ya Satani fina fi ofoti

olu afima o edenawamo ya kofa fulunawamo mona olu kopa gedena ya moda ogoufamenaiye. Etito lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Pegamumuka monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulo gedami ka

¹²Ena ka ma eti loto limo, Ido Pegamumuka monolo mau wi-wi amo wenena enisolenima ya etito lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya emi onowa filiga-filiga wela fitami nemo olami we kala ya ne. ¹³Linate numuna meya nabau onoti nediti minamo yalo Satani ekeina folomola ne, loto koli minowe. Etito nefa, linate koli kikito numuti fulo nedamae. Fulu nedamoti, ido numudi meya nabalo Satani lono olu minami yau Antipasi kane kune efe lotoko lo oloto melami we ya ofo folamo kamenalo yaki linate koli kikito numuti fulu nedamae.

¹⁴Etito nefa, ido neta-mata mamu ligiya logimowe. Linate minagu yau lili-gate Balamu kala api gilibami ya meyalo melae. Balamukafo ya Balaki Isilaeli wenena kani oluto weni-neta suki goti gimamo ya noti, kopa-kopa olu onamo mona melenawae, loto mona nosamami ya api gilibaito melenawae, loto mona api ilibaito ilulu kuto gilibimo idami ne. ¹⁵Ayaidana oti wenena ma linate minagu ya Nikolasi api gilibami kala ya meyalo melamo wenena minae. ¹⁶Yamu setimuludi olu eleyapa witi melalo. Eti amatoma, linate minadoka alako oto emima wenu nemo yakafo wenenawaki fina finagolowe.

¹⁷Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakafo monolo mau wi-wi amo wenena logimami ka ya fokiti kolife loti kolalo. Wenena ya Satani fina fi ofoti olu afima o edenawamo muki ya kosina kobina kuliya mana faluku nemo ya gimito ido kifana kiyoba limo yalo kuliya kofawa

lufuwa nemo ya olunami we aimola yako kuliya kolinami ya giminagolowe. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Taiyatailaka monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulo gedami ka

¹⁸Ena ka ma eti loto limo, Kamo ya Taiyatailaka monolo mau wi-wi amo wenena enisolenima ya lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya Goti Nalafo omuna ya yo famula yaidana imo ido kiyana ya kifana bolonisi falake limo yaidana oto nemo kala ya ne. ¹⁹Linate mona melamo ya seti-muludi gimamo monatina, koli kilito nomamo monatina, mono wenena ani olu faka lamo monatina, luti-katigu auma witi minomo wamo monatina ya koli minowe. Ido komu monawa mele-mele ama nefa, oiya mona melamo yakafo kana mona melamo yama olu afima o edaiye, loto koli minowe.

²⁰Etito nemoma nefa, ligiya ma logimowe. Wena ma Yesebeli ya namo polofete wena minowe, loto limo wena yamu kolito koito faifa minenaiye, loti lo minae. Aya wenawakafo lonodo wenenane suki ka api gilibito, kanu lalotokati ika o gedaito, kopa-napa onono amo mona meleti, ido suki goti kobina ofo ki edamo oluti no-no amo mona melae. ²¹Namo ya monala fulo edeto, siya-muluna olu eleyapa winaiye, loto kiyabala o minofa, E'e, loto eti amaiye. ²²Yamu moda ukana ogofu naba-naba neta kilami ya olu mofu edenae. Ido mate wenawaki kume-ugele mona melamo ya monala meni umuti seni-muluni olu eleyapa wiyamatoma ukani ogofu gimito keina moda naba-naba giminagolowe. ²³Wenawa ege melamo ya nomilipala yaidana oti amo ya muki gini foloneto monolo mau wi-wi amo wenena muki ya namo ya wenena muki kani-maninigu, ido senimulunigu koli fuli lito mona melenawado yamu lifima itibito giminagolomo we

ya minaiye, loti kolinagilae. ²⁴Taiyataila numudo wenena liliga minamo ya ka logiminagolowe. Kolalo. Linate wenawa kala meyalo melamoti Satani kala ya falukamile, loti lamo kalawa ya linate koli kikitamamo keina ma olu mofu gedamoto ²⁵linate neta olamo ya aumafoto loti olu minomo enamo kame-nalo walo.

²⁶Linate wenena ya Satani fina fi ofoti minoti olu afima o edenawamo ya monane meyalo melemo uti kamena fuli lenami yalo Menefokafo aumala nomami yaidana oto mikau-mikau wenena kiyabani wenaba minenawae, loto auma giminagolowe. ²⁷Ido auma umunamo we yamu eti limo,

Kolobo gedimo ainikafo olufe lamo ya olu minoto auma wito kiyaba o gedenaiye. Ido we ma kaba masa ofaito foki-naki imo yaidana oto ginito foki-naki enaiye,

loto ka mono lufuwau (*Sng 2:9*) ya nemo ne. ²⁸Ido yako minamaiye. Ukulu Moikabo yaki giminagolowe. ²⁹Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakafa monolo mau wi-wi amo wenena logimami ka ya fokiti kolife loti kolalo. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Sadisika monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulo gedami ka

3Ena ka ma eti loto lonomami, Ido Sadisika monolo mau wi-wi amo wenena enisolenina ya lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya Goti ouna seweni (7) ido ukulu seweni (7) ya olu minami we kala ya ne. Linate mona melamo ya koli minowe. Wenena yate geyamo omuni ya kofawa minae, loti kolafa, ido linate moda fulutae, loto koli minowe. ²Menefokafo mono wenenane mona efe lotoko mele-mele enawae, loto limo ka linate meyalo melamamo ya koli minowe. Yamu oku onaguti nediti, monatina kefo

efema lalo nemo ya adu fulunagolimo ya olu auma wi edalo. ³Ka mono ya api gilibatato, kolitamo yama kati kiyalo. Kawa ya meyalo meleti seti-muludi ya eleyapa wiyalo. Etiti oku onaguti neidámatoma namo enamo kamena ya kolámoti minanako, linate minado ugele we yaidana oto enagolowe.

⁴Etito nefa, Sadisi minamo wenena yauti wenena liliga ukanido owo olu fuma wiyámamo ya mono wenenala mona lalo melanako, yamu ukanido owo feke limo wi gedoneto namoki koina wito moninagolone.

⁵Ido ayaidana oti wenena ya Satani fina fi ofo minoti olu afima o edenawamo ya ukanido owo feke limo wiyato, kulini ya kofawa minomo idamo bukuku yauti kulini ya kilili o gedámenagolowe. Ido Menefoki enisolelaki omunido wenenawa ya namo wenenane minae, loto lo oloto melenae. ⁶Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakako monolo mau wi-wi amo wenena logimami ka ya fokiti kolife loti kolalo. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Filadelifiaka monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulo gedami ka

⁷Ena ka ma eti loto limo, Ido Filadelifiaka monolo mau wi-wi amo wenena enisolenima ya lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya felegaga nemo we ona kula nemo we anau yau Defiti kanu winami oiyola ki ya olu minami we kala ya ne. Amokako kanu winami ya we makako kunami ya ogoufámaiye. Ido kanu kunami ya we makako winami yaki ogoufámaiye. ⁸Linate mona mele-mele amo ya koli minowe. Aumatina naba minámaifa, ido kane ya meyalo meleti, kuline ya olu faluku nedámamo ya koli minowe. Yamu moda omunido kanu wi gedomo ya we makako kanuwa kunami ya ogoufámenaiye.

⁹Moda Satani mono wenenala, Yuda wenena mono mona ya mele minone, loti lafa, eti ámoti suki lamo wenenawa ya linate kiyanido oti kiyani umola fiti linate Yesu siya-muluna gimami wenenala ya minae, loti kolinagilae, loto eti o gedanagolowe.

¹⁰Linate you loti kiyaba minoti keina auma witi moufalo, loto logimito melomo kane ya meyalo melamo yamu keina yakafo mikau-mikau wenena muki kepa mele gedanae, loto enami ya linatedoka otenaiye, loto kiyaba lalo o gedanae.

¹¹Kofa itibito enamo kamenane adu melaiye. Wenena mate kokamuti olunawamo ya olu ipotenawae, loti koli kikitito nomamo ya aumafofo loti olu minalo.

¹²Wenena mate Satani fina fi ofo minoti olu afima o edenawamo wenena ya namokako Goti wenenala kiyaba o gedami ebau yau kifana lagi yaidana oto olu nedi gedanae. Ido aya ebalo yalo minoti minomo diti fuliti ámunagilae. Ido Gotine kuliya yaki, ido Gotine numuna meya naba kuliya Yelusalemu Kofawa Nemo ya kosinaiti Gotine nedoka lumunami kuliya yaki wenenawadoka kuliniwa ya lufuwa winagolowe. Ido namo kuline kofawa yaki ya amodoka lufuwa winagolowe. ¹³Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakako monolo mau wi-wi amo wenena logimami ka ya fokiti kolife loti kolalo. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Laodisiaka monolo mau wi-wi amo wenena lufuwa wi fulo gedami ka

¹⁴Ena ka ma eti loto lonomami, Ido Laodisiaka monolo mau wi-wi amo wenena enisolenina ya lufuwa wi fulo edo.

Ka ama ya we ona kula aboga minami, Goti kala kuwa ya ona efe lotoko lo-lo imo, netamata muki Gotikako olu oloto piyami neta ya kiyaba we

imo kala ya ne. ¹⁵Linate kouba-naba o nedamo monatina ya moda koli fuli lotomo ya auma witi kouba-naba o nedámafa, ido meti nomámamo ne. Namo kolomo ya linate meti numunawafe, ido auma witi kouba-naba o nedenawae, loto kolofa, ¹⁶ido faifa mulitiko minamo auma witi kouba-naba o nedámoti meti nomámanako, yamu no mumusiko limo yaidana oto weneu yauti umu kili fulo gedengolowe.

¹⁷Linate eti lamo, Lamo koukame muki neta ogofuto ko noninako, neta mamu moni wilámone, loti kati ki minafa, ya mino nosámoti, wenena milumati kolinawamo minoti ya neta ko ánamo minoti, omuni likami wenena minoti, apako minoti minamo yamu kolife loti kolámae. ¹⁸Yamu logiminagolowe. Kolalo. Neta ko nenumo minenune, loti lenawamo ya namodokati kifana goli yoku kiyato, moita ukanalo witámami netawa lalo ona ya meina fiyalo. Ido linate ya ukani apako nemo ya olu falukunune, lotima oti ukanido owo feke limo ya namodokati meina fiyalo. Ido omunido filato, omudi kofa falatenaiye, lotima kefa nowala omunido filinawamo ya namodokati meina fiyalo.

¹⁹Namo sene-mulune gimomo wenena mona nosámami melatoma ya goduto olu efe lo gede-gede owe. Yamu linate auma witi setimuludi olu eleyapa wiyalo.

²⁰Moda kolalo. Namo kanudo feka ya nedi minoto kesoba-kesoba wi minowe. Ena makafo none kolito kanu wi nedename ya numunau yau dito weteneta amoki noneto ido amo ya namoki nenagoliye.

²¹Namokafo Satani olu afima o edeito oiya Menefo kiyaba o gedami folomola yalo lakoina amedoto minomo yaidana oti Satani fina fi ofo minoti olu afima o edenawamo wenena kiyaba o geden-

amo folomolo namoki amedoti lakoina kiyaba o gedunune, loto logimowe.

²²Wenena kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo. Ouna Felegagakafa monolo mau wi-wi amo wenena logimami ka ya fokiti kolife loti kolalo. Lufuwa wi fulo gedo, loto lonomaiye.

Kosinau Goti kuliya olu faka loti ebola lamo ka

4 Namo netawa ya koto koli fuli loto, moda kosinau yalo kanu ma godo nemo ya kowe. Ido nolama bumu wekilofu nomu yaidana oto komu kolomo yamakafo kofa loto eti lonomami, kamo umalo ido. Idageto neta ma aiga oloto pito fedenami kiliboneto ya kenane, loto lonomaiye. ²Eti loto lito, ayalo Ouna Felegagakafa mino o nedaito, omunelo ya kosinau yau ekeina folomo ma neto yalo we ma amedoto minami ya eyomo ne. ³Amedoto minami kola-wela ya kifana lalo ma nemo kuliya yasipa yaidana oto falake lito, ido kifana lafama kuliya koniliyani yaidana oto falake limo ne. Ido fuweba ma kifana yaila limo kuliya emelali yaidana oto nemo yakafo ekeina folomola olu ogona o edeto nemo ne. ⁴Ido ekeina folomo ma ya tuwedi-fo (24) nemo ya ekeina folomowa ya olu ogona edeti minato, ido yalo we kilofu kulini we tuwedi-fo (24) amedoti minamo ya ne. Wewa ukanido owo feke limo witi, ido atenido ya kifana golikafo kokamu olufe lamo mofuti minamo ne. ⁵Ido ekeina folomolawa yalekati kopana imo eyoneto, kalake lumuto nola naba limo ya kolomo ne. Ido folomolawa kolaleka ya feiya lamu seweni (7) ya lamena o minamo ne. Feiya lamuwa ya Goti ouna seweni (7) ya minae. ⁶Ido ekeina folomolawa kolaleka yalo neta kuwo no yaidana oto no keyamula wilito kama-muni keletu lamena ku-ku limo yaidana oto nemo ya eyowe.

Ido ekeina folomolawa muliti neto ogona o edeti filiga-filiga minamo neta omuni kofawa nemo fo (4) minomo wamo ya ukani konidoka ido menidoka yaki omuni so loto nemo ne. ⁷Netawa omuni kofawa nemo neta ma ya kolawela kula-laiyoni kelaiye. Ido ma ya kola-wela bulumakau we kelaiye. Ido ma ya we koni-weni kelaiye. Ido ma ya nema lubiya kosinalo asa limo kelaiye. ⁸Ido neta kofawa nemo muki okanani sikisi (6) ya minomo wimo ido ukanalo yaki, ido okanani feumau yaki omuni so loti minomo wamo ne. Ido sinidigu ido fo lido kamena-kamena ya nema lomo uti eti lotiko lamo,

Wekola Goti aumafofo aboga ya adeina afimalekati nemo, ido oiyaki minami, ido u minowa-minowa omo unami we ya felegagale, felegagale, felegagale,

loti nema lo-lo amo ne.

⁹Ido neta omuni kofawa minamo yate ekeina folomolo amedoto minami we, kofawa minowaminowa oto minomo dito nemo we ya nema loumuti kuliya olu faka loti, ebola loti, siyane, lalole, loumuti ado ¹⁰ya we kilofo kulini nemo we tuwedi-fo (24) minamo yate kofawa minowaminowa oto minomo dito nemo we, ekeina folomolalo amedoto minami we kiyanalalo kiyani umola fiti ouni-luni-kani umu-umu oti, kiyabate we wekudi ya minane, loti atenido ya kokamuni kifana golikafo olufe lamo ya wakoti ekeina folomolo kiyanalalo meleti eti loumamo,

¹¹Wekolate ido Gotite minoto ya kamo muki neta olu oloto pito, ido kaimo kolanidoti neta olu oloto pi fuli lageto, netawa minomo idaiye.

Eti animo yamu moda kulika lamenala naba-naba idaito, ido kulika akaiya dito minomo idaito, ido mikakosina neta-mata muki kiyaba o ledan-

imo aumaka ya kamodoka ne, loto lokomonimo ya efe lotoko ne, loti lo-lo ae.

Sipisipi Momolakafa Gotidokati lufuwa olami ka

5Ena ekeina folomolo amedoto minami we ana onaleka lufuwa lolokuto olu minami eyomo ya filiga-filiga lufuwa wito, ido eba seweni (7) yalo neta ma fuma yaidana oto nemokafo olu ekeleto lagoilami ya eyowe. ²Ido eyomo ya enisole aumafofo nemo yakafo ka au naba loto eti limo, Mona efe limoko melami we lufuwawa ekeleto lagoilami ya oluto fumala kololototo fukoto apasenami ya kemakafo ogofunaiye? loto lo oloto melaiye. ³Eti ifa, we makafo kosinau minaife, ido mikalo minaife, ido mikau lulau folamo ebalo minaife, lufuwawa lolokuto lagoilami oluto, fumala fukoto, foladoto lulau ogofuto eyenami we ya minámaiye. ⁴Ido lufuwawa lolokuto lagoilami oluto, fumala fukoto foladoto lulau ogofuto eyenami we yama minámainako, yamu kufu naba omo ne. ⁵Eti oneto, we kilofo kulini nemo we minaguti makafo lonomami, Kufu ya ámo. Moda we kuliya Kula-Laiyoni ya Yuda wenena afo monama minaguti Defiti ufa fiyami we kuliya nemo we yakafo kuwolafo ya moda olu afima o gedeitaiye. Amo ya lufuwawa lolokuto nemo yaki, ido fumala olu ekeleto lagoilami seweni (7) yaki ogofuto foladenaiye, loto lonomaiye.

Sipisipi Momola kala

⁶Ena ekeina folomolo muliti nedo yalo Sipisipi Momola nedi minaito, neta omuni kofawa nemo fo (4) yaki, ido we kilofo kulini nemo we yate olu ogona o edeti minamo ya geyowe. Sipisipi Momolawa ofo fulutamo kelami ne. Atela kauwa seweni (7) ido omuna seweni

(7) nemoma ya Goti ouna seweni (7) mikaumikau muki yau gilifami ya minae. ⁷Sipsisipi Momolakafo uto ekeina folomolo amedoto minami we lufuwa loloukani ana onaleka yau olu minami ya olaiye. ⁸Olutaito, neta omuni kofawa nemo fo (4) ido we kilofu kulini we tuwedi-fo (24) minamo yaki Sipsisipi Momola kiyanalo kiyani umola fiyae.

Kiyani umola fiyamo we muki neta ma kuliya hapu ofoto nema lenune, loti anigu olu minoti, ido golikafo olufe lamo masa yau ladanuwa imo yokila ki umamo neta ya felegaga wenenala Goti loumu-umu amo kanina ya nemo faitoto nemo ya olu minae. ⁹Ido nema kofawa ya eti loti lamo,

Kofato folanimo ya Goti wenenala mine-nawae, loto folageto wanuka yakafo wenena luwa-lawa numuguti, ido afo monalo-monalo minadokati, ido ka noni ailo-ailo lamo minadokati ido ukani ailo-ailo wiyami muki minadokati, wenena meina fito Goti umanima nenako, lufuwawa ekeleto lagoilami ya oluto fumala kololototo fukanimo ya ogofuto foladenane.

¹⁰Eti animo wenenawa ya wenenane minoti, ido muliti we Goti yokila ki umamo we minoti Goti kouba-naba o edenawae, loto bulu gedageto mikalo kiyaba o gedenawae, loti lae.

Sipsisipi Momola ebola lamo ka

¹¹Ena kofa komo ya enisole tauseni-tauseni naba-naba mau minamo katoto ogoufámoneto yate nema naba lamo ya kolomo ne. Ido enisolewa yate ekeina folomoki, ido neta omuni kofawa nemo fo (4) ido we kilofu kulini nemo ya olu ogona o gedeti ¹²au loti nema eti lamo, Sipsisipi Momola ofo folamo ya kiyaba we wekudi aumala mino edaito, neta-mata ko noto, ka manenau minoto, aumala nemo yamu kuliayi

we minoto, kuliya oluto idaito ebola lonimo ya efe lotoko ne, loti lae.

¹³Ena mikaleka, kosinaleka, mika waka feumau, kuwo noku ya minomo wamo muki minamo yate nema lato kolomo eti lamo,

Ekeina folomolo amedoto minamiki, Sipsisipi Momolaki geboni logeto, kulini akaiya dito minomo idaito, ido kulini lamenala naba-naba idaito, ido neta-mata muki kiyaba o gedami aumanina ya amodoka mino gedami, ya moda minowa-minowa oto mino gedemo dinami ne,

loti lamo ya kolowe.

¹⁴Eti lato, neta omuni kofawa nemo fo (4) yate ya onae, loti lato, we kilofu kulini nemo we ouni-luni-kani ona umone, loti kiyanalo kiyani umola fiyae.

Sipsisipi Momolakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma fukami ka

6Ena Sipsisipi Momolakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma ya fuko apasaito eyomo ne. Eyoneto, neta ma kofawa nemo fo (4) minaguti makafo nola kalake limo yaidana oto, Ano, lito kolomo ne. ²Kolito eyomo ya moda yafu-hosi feke limoma ami ya meyalo we ma minami anau ya kimi olu minaito ya kuwolafo olu afima gedami kokamula ya atelalo mofu edaito, wenena lowa fina fito olu afima o gedenami we yaidana oto wimo ne.

³Utaito, Sipsisipi Momola yakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma mama naba tu (2) ya fuko apasaito neta kofawa nemo minaguti makafo, Ano, loto limo kolowe. ⁴Koloneto, yafu-hosi maki kisi limo ami ya meyalo minoto ami we ya mikau-mikau yalekati you amene mona ya oluto wenena inanimoniki lowa fiti gini fulumo unawamo mona melenawae, loto emi naba umaito wimo ne.

⁵Ena Sipisipi Momolakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma naba tili (3) ya fuko apasaito eyomo ne. Eyomo ya neta kofawa nemo fo (4) minaguti ya makafo, Ano, loto limo kolomo ne. Kolito eyomo ya yafo-hosi lumu limo ya aito, meyalo ami we ya neta iya mele-mele amo neta anau olu minaiye. ⁶Olu minaito, kofa kolomo ya neta kofawa nemo fo (4) minaguti ya wenena ka lamo yaidana oto limo, Konuma kobina miná-mainako, yuwa witi meina finami ya fo kamena lawoko lono olami meinalakafo yuwa witi kilogilamu lawokoko meina finaiye. Ido yuwa bali meina finami ya fo kamena lawoko lono olami meinalakafo yuwa bali kilogilamu tili (3) yako meina finaiye. Ido yá olifi ilawa nowala ido no waini ya olu kopaitámo. Faifa mine-naiye, loto limo ya kolomo ne.

⁷Ena Sipisipi Momolakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma naba fo (4) ya fuko apasaito, eyomo ne. Eyomo ya neta kofawa nemo fo (4) minaguti neta naba fo (4) yakafo, Ano, lito kolomo ne. ⁸Kolito eyomo ya yafo-hosi komulege ma aito, meyalo ami we ya kuliya Fulumo Wamo Monale, loto nemo ne. Ido egeka nemo we ya kuliya Folamo Ebale, loto nemo ido kuliya ma Eidisi ne. Ido mikalo minamo wenena muki ya olu mau fo (4) wi gedaigu yauti mau lawoko ma wewa lele anigu meletto gini fulunawami auma gimaiye. Gini fulunawami ya maleka emi yamo gini fulageto, ido maleka ya kadunamu yamo gini fulageto, ido ma ya neta kilamo yamo gini fulageto, ido ma ya fadena netakafo gini fulunaiye, loto auma ya gimaiye.

⁹Ido lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma naba faifu (5) ya fuko apasaito eyomo ya Goti umu-umu amo folomo feumau yau wenena gini folamo ouni ya geyomo Goti kala kuwa aumafofo loto lo oloto pimo wamo nenako, ku-

wonibo ya gini folae. ¹⁰Ouni geyomo yate au naba loti eti lamo, Aumafofo Aboga neta-mata muki mikau-kosinaw nemo Wekola wekudi minanimo felegaga nemo we ona kula nemo we, kamena nenaki kiyabaka minogeto wenena mikalo minoti lofo folamo ya iya meletto lifima itibito giminanimo ne? loti loga o edae. ¹¹Loga o edato, muki ukanido owo feke limo ya gimito eti logimami, Linate ya kamena lina mako kiyaba minomo wato, wenenawa linate giniti folamo yaidana oti koinatige-mota liliga koubanaba o nedamo ya giniti fulumo diti idato, modae, loto lodo ya lifima ka itibito giminamo ne, loto logimaiye.

¹²Ido lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma naba sikisi (6) ya fuko apasaito, eyomo mika mima naba-naba oto ido fo ya ádoto lafo-lafo lumu ona kelaito, ido ikana ya wanu yaidana oto lafa kisi ona limo ne. ¹³Ido ukulu kosinalo nemo ya epe nabakafo yá ade ofaito, ade ilawa liyámami yáloti olumo wiyami yaidana oto kosinaloti olumo wiyami ne. ¹⁴Ido kosina ya kunu olu uku loti kululu wiyamo yaidana oto kululu wito, mowa muki ido nokafo ogona imo eba muki ya komu minamo ebanina yaloti atae loti u ailo wae.

¹⁵Ena mikalo kiyaba we wekudi muki, kulinigi nemo we muki, kimiwe kiyabani wenaba muki, neta-mata ko namo we muki, auma wiyamo we muki, koubanaba lono olamo wenena muki, ido inanimo lononido olamo wenena muki ya mika lula ligu yau ido kifana naba mowau yau faluku minae. ¹⁶Falukuti minamo yate mowaki ido kifanaki au loti logimamo, Ekeina folomolo amedoto minami we yakafo leyageto Sipisipi Momolakafo lifimate itibito lumute-naiye, loti linate mowaki kifanaki lamodo olumo witi olu fito ledalo. ¹⁷Yamu lifimate itibiti lumunami kamena nabalo ya oiya moda fedeitaiye. Kemakafo omu-

nalo ya ogofuto aumafofo loto nedi minenaiye? loti lae.

**Gotikafo Isilaeli wenena
iya ku gedami ka**

7 Netawa ya fuli lotaito mika onowa fo (4) yalo enisole fo (4) ya nedi minamo geyowe. Nedi minamo we anigu yau mikalo moninami epe fo (4) ya mikalo, ido kuwo nolo, ido yá-nelalo ya fu-fu ádenaiye, loti olu kikito minamo geyomo ne. ²Ena fo idaidoka afimati enisole ma idaito eyomo ne. Idami ya Goti kofawa minomo wimo we ainala neta ya olu minami ne. Aya enisole-wakafo Goti mika ido kuwo no ya olu kopaitenawae, loto enisole fo (4) auma gimami we ya au loto eti logimami, ³Linate ya alako mikati, kuwo noti, yáti ya olu kopaitámalo. Komu ya Gotite kouba-nabala wenena onobanido yalo ainala wi gedunune, loto logimaiye. ⁴Eti logimaito, Goti wenenala iya melami ainala wiyamo wenena ya Yuda wenena afo monalo-monalo muki minaguti ya wani hadeti foti-fo tauseni (144,000) wenena minae, loto lito kolomo ne.

⁵Ido afo mona Yuda yauti tuwelu tauseni (12,000) ya ainala wi gedamo ne.

Ido afo mona Lubeni yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Gati yauti tuwelu tauseni (12,000),

⁶ido afo mona Aseli yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Napitali yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Manase yauti tuwelu tauseni (12,000),

⁷ido afo mona Simeyoni yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Lifai yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Isaka yauti tuwelu tauseni (12,000),

⁸ido afo mona Sebuluni yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Yosefe yauti tuwelu tauseni (12,000),

ido afo mona Benisamini yauti tuwelu tauseni (12,000) ya

ainala etiti wi gedamo ne.

**Wenena naba mau wiyamo Goti
ouni-luni-kani umamo ka**

⁹Netawa ya fuli lotaito eyomo mau naba-naba minamo ya makafo katenami ya ogofúamaiye. Amo ya mikau-mikau yauti ido afo monalomonalo minaguti, koni-weni-ukani mino ailo-ailo mona mona nemo yauti, ka noni yaki ailo-ailo lamo minagu ya yauti oti ekeina folomo kolaleka Sipisipi Momola omunalo mau minae. Mau minamo ya ukanido owo feke limo witi, ya yá akawa anigu olu minoti, ¹⁰ka naba loti eti lamo, Gotite ekeina folomolo amedoto minami we yaki ido Sipisipi Momola yate omude olu kaima ne, loti lo minae.

¹¹Ido enisole muki ya ekeina folomo ido we kilofu kulinigi nemo we ido netama kofawa nemo fo (4) ya olu ogona o gedeti minamo ekeina folomo kolaleka mikalo lumuti, Goti ouni-luni-kani umuti kuliya olu faka loti ¹²eti lamo,

Ya onae. Gotite ya ebola, ido kuliya lamenala naba-naba, ido ka manenau nemola, ido siyane, lalole, loti lamo ka, ido kuliya akaiya dito nemola, ido kiyaba we wenaba aumala, ido netamata muki kiyaba o gedami aumala ya moda minowaminowa oto mino edemo dinami ne. Ya onae,

loti lae.

**Wenena keina naba
olu mofu gedaguti amo ka**

¹³Ena we kilofu kulini we minaguti ma yakafo loga o nedami, Wenenawa

ukanido owo feke limo wiyamo ya egaleka wenena minae? Ido egalekati ya ae? loto loga o nedaito,¹⁴ namokafo itibito loumomo, Wenabane, kaimoka ya koli minane. Namo ya kolámowe, loto loumowe. Loumoneto, amokafo lonomami, Wenenawa ya keina naba-nabama olu mofu gedaguti amo wenena ya ukanido owo ya Sipisipi Momola wantulau noku wito olu mo feke limo ne.¹⁵ Yamu ya,

Goti ekeina folomolalo kolaleka minoti, kamena-kamena fo limo sini dimo ya felegaga kuliyai numunala naba yau kouba-naba o edemo wae.

Ido ekeina folomolo amedoto minami we yakafo mino gedeto kiyaba o gedenaiye.

¹⁶ Kofa kadunamu kolámenawamo ne. Ido kofa nonano yamu folámenawamo ne. Ido fo ya kiyámenawamo ne. Ido fo loitamí yakafo ukani olu kopaitámenami ne.

¹⁷ E'e, Sipisipi Momola ekeina folomo muliti minami ya wenenawa ya sipisipi kiyabani we ya minenami ne. Ido no kofawa minomo idami fiyalo yalo gilimito unaiye. Ido Gotikafo omuni nowala ya kilili o gedageto kufu ma kofa ámenawamo ne, loto lonomami ne.

Lufuwa asa wito lagoilami fuma fukami ka

8 Sipisipi Momola yakafo lufuwa ekeleto lagoilami fuma ma naba seweni (7) ito ya fuko apasoitoto kosinalo kamena lina hafu auwa yaidana ka meto fulitaito minamo ne.

² Ena eyomo ya enisole seweni (7) Goti kolaleka nedi minamo we bumu wekilofo nomu seweni (7) ya gimaiye.

³ Ido enisole makafo oto yo yokila ki umu-umu amo folomolo adu yalo minoto, masa golikafo olufe lamo olu minoto, yokila ladanuwa lalo imo ki-

nami neta so loto ya Goti umunaiye, loto ya umaito, oluto yokila yaki Goti wenenala loumamo kanina yaki olu lakoito, ekeina folomo kolaleka yokila ki umu-umu amo folomolo golikafo olufe lamo yalo kito yokila umaiye. ⁴ Umaito, yokila ladanuwa lalo imo neta masau kiyami yokila yaki, Goti loumu-umu amo kanina yaki enisole anauti uto Goti minaidoka idaiye. ⁵ Idaito, enisolema masama golikafo olufe lamoma oluto, folomolo yaloti yo limo oluto, masau meleto olu faitoto, fululu kito fiyalo mikalo itaito, ko kalake naba loto, ko nunu loto, kopana lamenala kiya fulamo yaidana oto wito mika mima iye.

bumu wekilofu nomu ka

⁶ Ena enisole seweni (7) bumu wekilofo nomu seweni (7) olu minamo ya fu lenune, loti olu kenumu oti wenido melae.

⁷ Ido enisole komu wekafo bumu wekilofo nomula fu lito, ome gedimo ido yo famula ya wanu yaki olu lakoito mikalo ya lomaiye. Lomaito, mika uma muki ya eba tili (3) iya melaigu yaumati lawoko ma moda lo fuli loto ido eba lawoko ma yá maleka loto ido menefaanefa yuwanela ya lo fuli liye.

⁸ Ido enisole naba tu (2) bumu wekilofo nomula fu lito, yo naba-naba mowa naba yo limo yaidana oto limo ya fiyalo kuwo noku yau itaito lomaiye. Lomaito, kuwo no ya no tili (3) iya melaigu yauti mau lawoko ya wanuko bulaito, ⁹ ido muki kefa kofawa nemo kuwo noku minamo ya tili (3) iya melaigu yauti mau lawoko ya folamo ne. Ido sipi muki ya sipi mau tili (3) iya melaigu yauti mau lawoko ya olu nosámami oto olu kopaitami ne.

¹⁰ Ido enisole naba tili (3) bumu wekilofo nomula fu lito, ukulu naba-naba feiya yaidana famula imo kosinaloti olumo wiyami ya no muki yaki, ido

no fiya muki yaki ya mau tili (3) iya melaigu yaumati mau lawoko yau lomami ne. ¹¹ Ukuluwa lomami ya kuliya Ekefa Yukeke Imo ne. Ido no ya olu ekefa yukeke imo bulaito, wenena muki nowa noti ya folamo ne.

¹² Ido enisole naba fo (4) bumu wekilofo nomula fu lito, fo ikana yaki, ukulu yaki ginami yamu lenawamo kamenanina ya tili (3) iya melaigu yauti mau lawokolo ya ádae. Ido yamu fo kamena lawoko ya tili (3) iya melaigu yauti mau lawoko yau fo ádaiye. Ido ayaidana oto luwaila iya melaigu yauti mau lawokolo ikanaki ukuluki ya ádae.

¹³ Ido nema lubiya kosina aufalo bu loto moinami eyomo yakafo au naba-naba loto eti limo, Ake, enisole tili (3) liliga ya bumu wekilofo nomuni fu lenawado ya wenena muki mikalo minamo keina naba-naba kolinagilae, loto limo ne.

Enisole naba faifu (5) bumu wekilofo nomula fu limo ka

9 Ido enisole naba faifu (5) bumu wekilofo nomula fu lito, ya ukulu ma kosinanti lifito olumo mikalo wiyami ya eyomo ne. Eyomowa ya lowa eba kanu ya winaiye, loto ukuluwa kanu winami oiyo ya umaiye. ² Umaito, lowa eba naba-naba kanu wiyaito, yo naba kiyamo yokila yaidana oto yokila naba-naba yakafo lowa ebauti dito, fo yaki kosina yaki ogoufaito sinidoto kamulu piyami ne. ³ Ido yokila lulau yati ebenu ya oloto piti mikalo lomamo ya fuma makana mikalo minamo ya wenena ginigini amo aumani yaidana oto gimaiye. ⁴ Auma gimami neta yakafo ya mikalo yuwa-nelati, ido yá nelati, ido yáti ya ofámoti, wenena onobanido Goti ainala wiyámamo yako ya gininawae, loto fuka ka logimaiye. ⁵ Ido wenena gini fulunawamo auma gimámaiye. E'e, ya faifa ikana faifu (5) yaidanako ukani ginato

ogofu naba koliti minenawae, loto auma ya gimami ne. Ido ukani ogofu naba-naba kolamo ya ine-ine bulume yakafo adala ito ogofu kolonimo yaidana oto ne. ⁶ Ido aya kamenalo ya wenena ogofu kolamo yate, Moda fulunune, loti aumafofo loti kolinawafa, folámenagilae. E'e, fulunawamo mona ya oloto pi gimámenami ne.

⁷ Ido ebenuwa ya yafo-hosi fina lowalo unagili olu kenumu amo yaidana oti kelamo ne. Ido atenido yalo neta golikafo olufe lamo kosa yaidana nemo neta ya mofu minamo ne. Ido koni-weni wenena koni-weni kelamo ne. ⁸ Ido manini yowala ya wenaipa manini yowala fana nemo yaidana oto ne. Ido weni-kauwa ya kula-laiyoni weni-kauwa fitami yaidana oto ne. ⁹ Ido ikinido ya lawe kapa kelami neta olufe lamo ya wiyamo ne. Ido okanani nola limo ya yafo-hosi so loti fina lowa ebalo yalo oluloti, wenena moninawamo neta ika oti wamo nola limo yaidana oto ne. ¹⁰ Ido afowanido ya naka yalo nemo ya ine-ine afowa yaidana oto nemo naka yakafo wenena ukanigu ginato ikana faifu (5) ogofu naba-naba koliti minenawae. ¹¹ Netawa mikalo kiyabani we wekudi ya lowa eba kiyaba imo enisole kuliya ya Hibulu kalekati Abadoni ya ne. Ido Giliki kalekati Apoliyoni ya ne.

¹² Keina naba-naba komu fedaito kolamo yama moda fuli loitaiye. Ido keina lele ma aiga fedenaiye.

Enisole naba sikisi (6) yakafo bumu wekilofo nomula fu limo ka

¹³ Ido enisole naba sikisi (6) yakafo bumu wekilofo nomula fu lito, ya Goti yokila ki umu-umu amo folomo kifana golikafo olufe lamo Goti omunallo nedo yalo onowalo-onowalo welakauwa fo (4) nedokati nola limo ya moda kolowe. ¹⁴ Nola limo yakafo enisole naba sikisi (6) bumu wekilofo nomu olu mi-

nami we eti loto loumami, Enisole fo (4) Yufuletisi no nabalo nela wi gedami ya efili gedo, loto loumaiye. ¹⁵Loumaito, enisolewa fo (4) ya Goti kiyaba o gedemo u aya kamenawa ya fo life, lunagafe, fo kamenafe, ikana yaufe, melege yaufe, kamena efe loto ya enaido ya wenena muki mau tili (3) iya melaigu yauti mau lawoko minagu muki ya gini fulunawae, loto kiyaba o gedami enisolewa ya efili o gedaiye. ¹⁶Efili gedaito, ido kimiwe yafo-hosi meyalo minamo wenena naba-naba tu hadeti miliyoni (200,000,000) wenena yaidana minae, lato kolomo ne.

¹⁷Ido mebe-maba komo ya etito gey-omo ne. Yafo-hosi ido wenena meyalo minamo ikinido lawe wiyamo ya kisi limo yo yaidana oto, ido lumu limo kifana safaiya yaidana oto, ido komulege limo kifana kuliya salifa yaidana oto ne. Ido yafo-hosi manini kula-laiyoni manini yaidana oto ne. Ido wenigu yauti ya yo famulati yokilati kifana salifati yaki auma wito lomaiye. ¹⁸Ido wenena olu kopa o gedenamei netawa nosámami tili (3) ya yafo-hosi wenigu yauti enami yakafo mikalo minamo wenena muki ya iya melete olu mau tili (3) wito mau lawoko ya gini folae. ¹⁹Gini folato, ido yafo-hosi afowani ya koiyofa ateni yaidana oto nenako, wenena ginamo aumani ya wenigu ido afowanido yalo minaiye.

²⁰Ido wenena liliga netawa nosámami gini folámamo wenena yate neta-mata anikafo olufe lamo ya koli umuti moinamo kanu yalekati eleyapa witi ámamo ne. Ido Satani kimiwela koli gimi-gimi amo monanidikati seni-muluni ya eleyapa witi melámamo ne. Ido suki goti netamata ágamo, ka kolámamo, kanu moinámamo neta goli, siluwa, bilonisi, kifana ido yákafo olufe lamo yaleka neta ya oui-luni-kani gimi-gimi o minamo ne. ²¹Ido yako

minámaiye. Wenena gini folamo monati, lota kiyamo monati, kopa olu onamo monati ido neta ugele namo monati yalekati eleyapa witi meni umámamo ne.

Enisole lufuwa iya fito loloukami kefola olu minami ka

10Ena enisole ma aumala naba-naba nemo ya kosinaito lomaito eyomo ne. Lomami ya limukafo asa wi edaito, fuweba ya manenalo neto ido kola-wela ya fo lamenala yaidana oto siligaegae fuloto neto ido kiyana ya numuna lagilo yo famula ogona oto nemo yaidana oto ne. ²Ido anau lufuwa loloukami kefola ya foladoto olu minaiye. Ido kiyana onaleka ya kuwo nolo ya leya wito, kiyana adowaleka ya mikalo leya wito minoto, ³kula-laiyoni wela atoto ka naba limo yaidana oto au naba liye. Au naba lido ko kalake seweni (7) yaki ka lae. ⁴Ido ko kalake seweni (7) moda lamo ka moda lufuwa winae, loto kolofa, kosinaloti nola ma kolomo eti lonomami, Ko kalake seweni (7) yate ka lamo ya lufuwa wiyámo. Kawa falukuto fa minenaiye, loto lonomami ne.

⁵Lonomaito, ena enisolema komu ey-omo kuwo nolo ido mikalo leya wito minamimakafo ana onaleka sino lo kosinau itaito, ⁶we ya kofawa minowa-minowa oto minomo dito nemo we, kosina ido neta-mata muki ayalo nemo ya olu oloto piyami, mika ido neta-mata muki ayau nemo olu oloto piyami, ido kuwo no ido netamata ayau nemo ya olu oloto piyami we kuliya loto olu onale, loto eti limo, Gotikafo kamena ma enu wito kiyaba ámenagoliye. ⁷Kiyaba ámenagolifa, ido enisolema naba seweni (7) ya bumu wekilofa nomula fu lito lenami kamenalo kala falukuto nemo ya koubanabala we polofete logimami yaidana oto ya ayalo winaiye, loto liye.

⁸Ena kosinaiti nola komu kolomomakafo kofa oloto pito eti lonomami, Kamo enisole kuwo nolo ido mikalo kiyana leya wito nedo uto lufuwa loloukami foladoto nemo anau olu minami ya, Olo, loto lonomaiye. ⁹Lonomaito, kolito enisole nedo uto lufuwa loloukami kefola ya nomo, loumoneto itibito limo, Neta ya oluto nenanimo ya mulugau ya ekefa enami ne. Nefa, wekau ya fimona nowala yaidana oto leya fulunami ne, loto lonomaiye. ¹⁰Eti lonomaito, lufuwa loloukami kefola ya enisolema anauti oluto nowe. Noneto, weneu ya fimona nowala yaidana oto leya folami nefa, ido mikilitomo ya muluneu ekefa naba-naba kolowe.

¹¹Ena eti loto lonomami, Kamo neta ya wenena mikau-mikau minadoka, ido afo monalomonalo minadoka, ido ka noni ailo-ailo ladoka, ido mikalo kiyaba we wekudi minadoka o fedenami neta yamu kofa lo oloto meleto logimimo wo, loto lonomami ne.

We lele ma oloto pinawami ka

11 Ena kolobo numuto eti lonomami, Goti felegaga kuliyai numunala naba yalo ya uto kolobo yakafo meleto koto katoto yokila ki umu-umu amo folomo yaki ayaidana oto kato. Ido yalo wenena mau witi ouni-luni kani umuti ebola loti minamo ya nenaki minae, loto yaki kato. ²Eti enagolaba, eba ya felegaga kuliyai numuna naba kilala feka mau wiyamo eba ya fulito katámo. Ebawa ya ailo feka wenena gimainako, numuna meya felegaga Yelusalemu yalo ikana foti-tu (42) ya leya witi moninagilae. ³Ido kamena yalo ya namo kane lo oloto pinawami we lele gilifi meloneto kufu nema enagili ukanido owo witi o-o amo neta ya witi fo kamena wani tauseni tu hadeti sikisiti (1,260) yalo kane ya lo oloto melemo unagilaiye, loto lonomaiye.

⁴Wewa lele ya yá olifi lele ido neta mulalo lamu mele-mele amo neta lele ya minoti mikaleka muki mikau Wekolala onobalalo ya nedi minami ne. ⁵Ido we makafo kuwonibo buluto olu kopa o gedena, loto lenami ya wewa lele wenigu yauti yo ya lumuto ki ludo gedena-goliye. Etito we makafo lelewa olu kopa o gedena, lenami ya ludoto fulunami ne. ⁶Ido wewa lele ya lo oloto melenami kamenalo yalo ko wiyámenaiye, loto aumawa gimainako, ko wiyámenagoliye. Ido no ya olu wanu bulunawami auma ya gimito ido neta mona-mona yakafo oto mikalo minamo wenena ya olu keina giminamile, loti kolinawami auma yaki giminaiye.

⁷Ena wewa lele ka lo oloto mele-melami lono ya fuli lagetto kefa kaila fiyami yakafo lowau negu yauti dito, we lele fina fi ginito, olu afima o gedeto ginageto fulunagilaiye. ⁸Fulunawami ya kanudo numuna meya nabau kono ukani ya ono minenami ne. Aya numunawa asa wiyami kuliyai Sodomu ido Isipi ya ne, loti lamo aya ebalo Wekolani yaki yá yofolo ofato folami ne. ⁹Ido kono ukani ya ono minageto wenena mikau-mikau afo monalo-monalo muki, ido ka noni ailo-ailo lamo muki, ido ukani ailo-ailo wiyami muki minadoti wenena yate fo kamena tilite hafute (3 ½) kono ukani geyetiko minoti kale li gedámenune, loti lenawamo ne. ¹⁰Ido wewa lele fulutami yamu mikalo minamo wenena muki yate seni-muluni laloko koliti, koukame olu filiga-filiga oto oluti, alikani naba enagilae. Wewa lele yate lo oloto mele logimami ka yamo mikalo minamo wenena ya keina naba-naba olu mofu gedeti fulutaima nenako, yamu alikani enagilae.

¹¹Eti afa, fo kamenawa tilite hafute (3 ½) ya wagetto Gotikafo omuni kofawa minenawaiye, loto weni-mula gimaito, nediti minaito, geyeti ya koli naba-naba kolae. ¹²Koli kolato, lelewa kolami ya

kosinaiti ka nola nabakafo eti limo, Linate umalo idailo, loto logimaito, ku-wonibomota geye minato wewa lelema limu lulau ya kosinau idaiye.

¹³Ido kosinau idami kamena ayalo mika mima naba-naba oto, ido numuna meya nabawa yau numuna muki mau teni (10) iya melaiyu yauti mau lawoko ya guludoto, ido wenena seweni tauseni (7,000) ginaito folato, wenena liliga kofawa minamo ya koli naba-naba koliti senimuluni olu eleyapa witi meleti, Goti kosina aboga ya lamena kuliya naba ya umamo ne.

¹⁴Kolalo. Keina naba-naba kolamo naba tu (2) ya moda fuli lotaito, ido keina naba tili (3) ya alili melaiye.

Enisole naba seweni (7) bumu wekilofo nomu fu limo ka

¹⁵Ena enisole naba seweni (7) bumu wekilofo nomula fu lito, kosinaiti noni ma ka naba-naba eti loti lamo, Oiya ama ya Wekolate ido ilifi melami we Kilisto yate mikalo wekola auma ya moda mofuti, mikau-mikau kiyaba we wekudi lono ya minowaminowa oto olumo unagilaiye, loti lae.

¹⁶Ena we kilofo kulinigi nemo we tuwedi-fo (24) Goti onobalalo ekeina folomonido amedoti minamo yate kiyani umola fiti koni-weni mikalo meleti ouniluni-kani umuti eti loumamo,

¹⁷Wekola Goti aumafofo aboga komu afimaleka minoto, oiya minomo idanimo we, kamo aumaka yakafo mika uma kiyaba o ledanimo lonoka ma olu aipaninako, yamu siyane, lalole, loto lo minone.

¹⁸Kamo wenenaka minámamo wenena yate seni kala-kala lito seka kala-kala naba-naba limo monaka ya oloto pito fedaito, folamo wenena lifima itibito giminanimo kamena ya oloto pito fedaiye.

Ido kouba-nabaka we polofete ido wenenaka kolika kolamo kulini nemo yaki kulini minámami yaki lifima itibito giminanimo kamena ya oloto pito fedami ne. Ido mika olu kopaitamo wenena ya olu kopa o gedanimo kamena yaki oloto pito fedami ne,

loti lo minae.

¹⁹Eti lato, Goti felegaga kuliya numuna naba kosinau nemo kanu wiyaito, felegaga kuliya numuna lulau Gotiki olu kutifi gedami koukamela ya oloto piyaiye. Oloto piyaito, kopana lamenala kiya fuloto, ko nunu loto, ko kalake naba loto, mika mima naba ito, ome naba lomami ne.

Wenate ido koiyofa nabate ka

12Ena kosinalo mebe-maba naba ma oloto piyami etito ne. Wena ma nemo fokafo ukanalo owo yaidana oto asa wi edaito, ikana ya kiyana feumau neto, ido ukulu tuwelu (12) yakafo kokamu olufe lamo ya atelalo moufami ne. ²Wenawa nomilipala mulunau nemo ya nomilipa kedenagolinako, ukana ogofu naba-naba kolito, au naba limo ne. ³Etito neto mebe-maba ma kosinalo oloto piyami ya moda koiyofa naba-naba ma ne. Minami ya ukana kisi limo ne. Ido atela seweni (7) ya ne. Ido atela kowa teni (10) neto, ido atelalo mikalo kiyaba we kokamuni yaidana oto kokamu seweni (7) ya mofu minami ne. ⁴Ido afowa yakafo kosinau ukulu mau lele ya koito mau lawoko ya kililifa oto gitufu fulaito mikalo lomae.

Lomato, koiyofawa yakafo wenawa nomilipala oloto pinaido ayalo ofo nanae, loto kolaleka minoto kiyaba o minaiye. ⁵Kiyaba o minaito, wenawama nalafu kedaito, kipawama kiyaba we minoto ya kolobo ainikafo olufe lamo ya oluto mikau-mikau minamo wenena aumafofo loto kiyaba o gedenami ya oloto

piyaiye. Oloto piyaito, makafo nalafo ipoto oluto Goti nedo ekeina folomolalo ilimito wiye. ⁶Wito, wenama ya kofu mikalo koli wito, Gotikafo eba olufe lo mele edeito fo kamena wani tausenit tu hadeti sikisiti (1,260) ya kiyaba o ede-nae, loto eba olufe lo edami ebalu ya u fedaiye.

⁷Ena kosinau fina lowa oloto piyaito, enisole kiyabani we Maikoli enisolelaki uti, koiyofa enisolelaki fina fi ginato, amote itibiti fina fi giniti, ⁸ido aumanina yakafo olu afima o gedámatu, kosinau ebanina yaloti fulitae. ⁹Koiyofa naba ya salopaina adeina afimalekati nemo kuliya ya Kamade Kiyamile, ido kuliya ma ya Satanile, loti lamo yakafo mikau-mikau minamo wenena muki ya olu kanu lalotokati ika o gede minami we ya kosinaloti enisolela yaki lakoina gitufato, mikalo lomamo ne.

¹⁰Ena kolomo kosinauti ka nola naba eti limo, Gotite ya olu omude kami monala, ido aumafofo limo monala, ido kiyaba we wekudi minami monala ya oloto piyami ne. Ido ilifi melami we Kilisto neta-mata enae, loto enami aumala yaki oiya oloto piyami ne.

Yamu koinatefo-mota ligiya lo gede-gede imo we ya fo limo, sinidimo ya Goti onobalalo nedi minoto ligiya lo gede-gede omo wimo we ya kosinaloti moda itufato, mikalo lomami ne.

¹¹Ido amo yate Sipisipi Momola wanula yakafo kala kuwa lalo ya lo oloto melamo monanina yakafo ya kuwonibo olu afima o gedamo ne. Ido inanimoni koliti lofo fulutenawae, loti ádae.

¹²Yamu kosina ido kosinau yau minamo muki ya alikani naba-naba alo. Alikani naba-naba afa, linat mikalo minamo, ido kuwo noku minamo ya kamade ki-ki imo we ya

linat minadoka lomainako, keina naba-naba kolinagilae. Ido kame-nala lina ne, kolainako, siya kala-kala naba-naba liye,

loti lo minamo ne.

¹³Ena koiyofa itufu melato, mikalo lomami ya kolito kipa kedami wenama ya ege uto iyadami ne. ¹⁴Iyadaifa, ya bu loto eba ko mele edamo kofu mikalo wimo ya faiga koiyofa fulu faiga edenaiye, loto wenawama nema lubiya okana lele ya umaito, u ebawa wito koiyofa fulu faiga ito, minaito yaleka welaneta umuto, melege tilite hafute (3 ½) ya kiyaba o edemo wimo ne. ¹⁵Etito ya koiyofawamamo ya wena no yakafo ofageto wenawa ya u kopa unaiye, loto no naba yaidana oto welauti omu kilito fulaiye. ¹⁶Eti ifa, mika yakafo wenama ana olu faka loto kale godito koiyofa welauti umu kilami noma ya kaleku yau lumuto fuli limo ne. ¹⁷Etito wena yamu kolito koiyofa siya kala-kala naba-naba lito, nomilipala liliga yaki fina fi gininae, loto wiye. Wenawawa Goti lo melami kala meyalo meleti Yesu kala kuwa lo oloto melamo wenena ya minae. ¹⁸Ido koiyofa ya uto kuwo no akelo ya nedi minaiye.

Kuwo no lulau yati kaila fiyami kefa di fedami ka

13Ena eyomo ya kuwo no lulau yati kaila fiyami kefa ma idami ya atelalo welakauwa teni (10) ya nemo, ido atela seweni (7) ya nemo, ido atela wela-kauwa muki yalo mikalo kiyaba we wenaba kokamuni yaidana oto kokamu teni (10) ya mofuto minami ne. Ido atela muki yalo Goti kamana kiti lufuwa wiyamo ya mofuto minami ne. ²Ido kefawa kaila fiyami eyomo ya kulalepati yaidana kelaifa, ido kiyana ya kulabeya kiyana yaidana kelami, ido wela ya kulalaiyoni wela yaidana kelami ne. Ido koiyofa yakafo kaila fiyami kefawa

ya namote kiyaba we wenaba minoto ido mika kosina neta-mata muki kiyaba gedeto, ido neta-mata ma enae, loto kolinami ya eti enaiye, loto aumala ya umami ne.

³Ido eyomo kaila fiyami kefawa ya fulunaiye, loti ofato folaifa, ido kuwaito u lalo wimo ne. U lalo wimo ya wenena muki mikau-mikau minamo yate neta eyeti elegiti ege melae. ⁴Ege melato, koiyofakafo kaila fiyami kefa ya namote kiyaba o gedenalaye, loto aumala naba umami yamu ouni-luni-kani umuti ebola-abola lo-lo ae. Eti o-o minoti ido kaila fiyami kefa yaki olu akaiya edeti ebola-abola loti eti lamo, Kemakafo kefawa yaidana oto ne? Ido kemakafo amoki ogofuti fina finawae? loti lae.

⁵Ido kefawa aimola ebola loto Goti kamana kinaiye, loto koito edami ne. Ido auma wito kiyaba o gedename lonola ikana foti-tu (42) olu minenaiye, loto kamana mele umami ne. ⁶Amokafo Goti kamana apito kito, Goti kuliya kamana kito, Goti minami eba yaki kamana kito, ido wenena ya kosinau minamo yaki kamani kiyaiye. ⁷Ena felegaga wenena olu kuwonibo buluto fina lowa fi ginito, ya olu afima o gedengolowe, lito Gotikafo, O, lito, eti o-o minaiye. Ido wenena mikau-mikau minamo, ido afo monalo-monalo minamo, ido koni-weni-ukani ailo-ailo nemo minamo, ido ka noni ailo-ailo lamo minamo yate ka lodo ya meyalo melenawae, lito Gotikafo, O, lito eti o-o minaiye. ⁸Ido kana adeina akaimati mika kosina olu oloto piyámami kamenalo yalo Sipisipi Momola ofo folamo kofawa minomo idamo bukula yau mikalo minamo wenena kulini lufuwa wiyámami wenenawa yate kefawa ouni-luni-kani umuti ebola lo-lo enawamo ne.

⁹Linate kani nemo yate kawa ya kolife loti kolalo.

¹⁰Makafo ani-kiyanido olato, nela numugu minenawae, loto lenami ya ani-kiyanido olato nela numugu minenawae. Ido emi fanakafo gini fulunawae, loto lenami ya emi fanakafo gini fulunawae.

Yamu felegaga wenena ya you loti keina auma witi olu moufamo mona meleti ka ona kula kanuwalo efe loti moni-moni enagilae.

Mika lulauti kaila fiyami kefa ya idami ka

¹¹Ena mika lulauti kefa kaila fiyami ma ya idaito eyomo ne. Atelalo wela-kauwa lele sipisipi momola wela-kauwa yaidana oto nefa, nola ka limo ya koiyofa naba nola limo yaidana oto ne. ¹²Ido aiga ami kefa ya kaila fiyami kefa komu idami aumala yaidana oto nemo, komu idami kefa ya welalo auma wito lono olu minaiye. Lono olu minaito, kefa kaila fiyami komu idami ya ofoti fulutamo kuwaito u lalo imoma ya muki mikalo minamo wenena ya ouni-luni-kani umuti kuliya olu faka lenawae, loto ilulu ku gede minaiye. ¹³Ido mebe-maba ya olu oloto pimo uto, wenena muki omunido ya kosinaiti yo mikalo lomami ya olu oloto pito gilibami ne. ¹⁴Eti imo kaila fiyami kefa komu idami welalo mebe-maba ya olu oloto pi gedename auma ya umainako, yamu mebe-mabawadunu mikalo minamo wenena koni wiyami ne. Ido kefa kaila fiyami emi fanakafo ofo folafa, kofa nedito kofawa nemo ya koli umuti kuliya olu faka loti ido kola-wela lebonala olufe loti ouni-luni-kani umunawae, loto aumafoto loto logimami ne. ¹⁵Logimaito, welalo golodato, ido kefa kaila fiyami lebonala yakafo ka lenaiye, loto welamula umaito, wenena ya koli umuti kuliya olu faka loti ebola ádamo wenena muki ya ginaito fulunawae, lito Gotikafo, O, lito eti imo ne.

¹⁶Ido yako minámaiye. Kefawa kaila fiyami aiga ami yakafu wenenala muki kulini nemo, ido kulini minámami, ido neta ko namo, ido neta ko ánamo, ido inanimu lononina olamo, ido nelalo lono olamo yaleka wenenala ya linate ani onaleka yafe, ido onobanidofe yalo aina ofo melenawae, loto aumafoto loto logimami ne. ¹⁷Ainawa ya kefa kaila fiyami kuliyafe, ido kuliya katamo nabalafe ne. Yamu wenena ainala ukanido wiyámamo ya neta-mata meina fiti, ido neta-mata kifanalo fuloti enawamo ya ogoufámae.

¹⁸Linate wenena ka maninigu nemo yako netawa fokiti kolife loti kolinagilae. We ma ka manenau nemo yakafu kefa kaila fiyami nabala mona ya kataneyo. Nabawa ya sikisi hadeti sikisiti-sikisi (666) we nabala ya ne.

Sipsisipi Momolaki wenenalaki ka

14 Ena komo moda Sipsisipi Momola ya Saiyoni mowalo nedi minaito, ido wenena mau naba-naba wani hadeti foti-fo tauseni (144,000) onobanido yalo amo kuliya ido Melafo kuliya lufuwa wiyami nemo wenena ya amoki lakoina minamo ne. ²Ido kolomo ya kosinaloti nola limo ya noila naba satimo nolaki ido ko kalake limo nolaki yaidana oto ne. Ido nolawa ya wenena nema loti lenawamo neta kuliya hapu ofato, nola limo yaidana oto ne. ³Aya wenenawa ya ekeina folomo onobalalo ido neta kofawa nemo fo (4) ido we kilofu kulini nemo we onobanido yalo nema kofawa lo-lo minamo ne. Nema lamo ya wenena ma koliti ogofuti lenawamo wenena ya ma minámae. Wenena wani hadeti foti-fo tauseni (144,000) minamo ya mikalo wenena muki minagu yauti meina fito efili gedami wenena yako koliti nemawa lamo ne. ⁴Aya wenenawa wenaipaki ekelámamo yamu inanimoni ukani ya mo loto feke lotoko minae. Ido Sipsisipi

Momola nedo-nedo wimo ya ege mele-mele ae. Amo ya Gotite Sipsisipi Momola wenenani minamo konuma kobina miguti kula limo komu idami ya kofuto Goti umunumo neta yaidana oti minae. ⁵Ido wenigu yauti ka suki ka lomámaito lifimani ya minámaiye.

Enisole tili (3) nemo ya ka

⁶Ena eyomo ya enisole ma kosinalo yowa bu loto monimo wimo yakafu kala kuwa lalo minowa-minowa oto nemo ka ya oluto, wenena mikau-mikau minamo, ido afo monalo-monalo muki, ido ka noni ailo-ailo lamo muki, ido ukani ailo-ailo wiyami minamo ya lo oloto pi gimimo wiye. ⁷Amokafo ka naba loto eti limo, Goti lifima iya mele gedename kamenala fedainako, kuliya koliti, lamena kuliya naba ya loumu minalo. Linate ya kosina, ido kuwo no, ido no fiyawa olu oloto piyami we ya ouni-luni-kani umuti ebola-abola ya lo minalo, loto logimo wiye.

⁸Eti loto logimo wito, ya enisole ma yakafu oto eti limo, Numuna meya naba Babiloni ya moda guludiye. Moda ona u kopa utaiye. Babiloni wenena mona nosámami melamo yakafu mikau-mikau wenena monani olu kopa o gedeti monani nosámami yamo no waini kaila fiyami yaidana oto wenena olu kopa o gedami ne, loto limo ne.

⁹Eti loto wito, enisole naba tili (3) oto ka naba loto eti limo, Wenena yate kefa kaila fiyami ido kefa kaila fiyami lebonala ouni-lunikani umuti ebola loti, ido ainala ani onalekafe ido onobanidofe olunawamo wenena ya ¹⁰Goti siya kala-kala naba-naba limo monala yaki kolinagilae. Goti siya kala-kala limola ya no waini kaila fiyami no olu you ádaito, aumafofola faifa nemo yaidana oto ya nomuku lekinami ya nenagilae. Noti ya felegaga enisoleki ido Sipsisipi Momola yaki omunido ya yo naba-

naba kifana salifa limo negu ogofu naba-naba kolinagilae. ¹¹Ido yoku yau ogofu naba-naba kolinawamo yo ya minowa-minowa oto lomo unagoliye. Etiti wenenawa kefa kaila fiyami ido kefa kaila fiyami lebonala oui-luni-kani umuti, ebola loti ido ainala ani onalekafe, ido onobanidofe olunawamo ya fo limo sinidimo ogofu kolinawamo monani ya fuli ádenami ne.

¹²Yamu Goti wenenala Goti lo melami ka meyalo meleti auma witi Yesu koli kikito umuti, ya you loti keina auma witi olu moufamo mona mele-mele enawae.

¹³Ena namo kolomo kosinaiti nola ma lonomami, Kamo ka ya etito lufuwa wiyo. Oiya kamena amaloti wenena Wekoladoka ekeleti minoti fulunawamo ya alikani enagilae, loto lonomaito, ido Ouna Felegagakafa limo, Ya onae. Ido wenenawa komu koiya fiti lono naba olamo ya monanina lalo melamo ka ya gege melete lo gedotainako, foli mine-nagilae, loto liye.

Kamena naba ya ka

¹⁴Ena namo ko faka loto eyomo limu kiyoba limo yalo we ma We Kula yaidana oto minami, ya amedoto minoto atelalo ya wekola kokamu golikafo olufe lamo mofuto ido anau emi wela fitami ya olu minami ne. ¹⁵Minaito, ido enisole ma felegaga kuliyai numuna nabauti o feka oto, limulo minami ya lula fito eti loumami, Emika oluto lono olo. Mikalo kobina muki ya kula linako, fukoto olu mau winanimo kamena fedeitaiye, loto loumaiye. ¹⁶Yamu limulo amedoto minami yakafo emila oluto mikalo neta kula limo neta lalo muki fukoto olu mau wiyaiye.

¹⁷Ido enisole ma felegaga kuliyai numuna naba kosinai nemo yauti o feka oto amo yaki emi wela fitami ya olu minaiye. ¹⁸Ido enisole ma yakafo yo

famula kiyaba imo yokila ki umu-umu amo folomolo yaloti oto, emi wela fitami olu minami ka naba lula fito loumami, Mikalo nela waini ilawa ya kula lotami nenako, kamo emika oluto nela waini ilawa laloto kula limo ya fuko, loto loumaiye. ¹⁹Loumaito, enisolema emila oluto mikalo ya nelaloti nela waini ilawa muki ya fukoto mau wito, kifana masa nabau nela waini ilawa fuloti lipi-lipi agu yau fulaiye. Ayaidana oto Gotikafo siya kala-kala naba-naba loitamila oloto pinaiye. ²⁰Ido numuna meya naba kilala feka yalo nela waini ilawa leya witi lilika wiyato, kifana masa yauti wanu naba lumuto lumuto nofunaidana nemo minoto ya yafu-hosi ya olu waka edenae, loto welalo idami tili hadeti mita (300) yaidana minomo wimo ne.

Enisole yate neta nosámami mikalo minamo giminawamo ka

15 Ena kosinalo mebe-maba naba ma oloto piyami ya eyomo etito ne. Eyomo ya enisole seweni (7) yate neta nosámami seweni (7) ya wenena keina naba olu giminami ya olu minato, netawa nosámami ya fuli lagetoto Goti siya kala-kala loitamila yama fuli lenami ne.

²Ido neta ma eyomo ya neta kuwo no kelami ya botolokafo ido yokafo olufe lamo ya eyowe. Eyomo onowaleka ya wenena yate kefa kaila fiyami ido kefa kaila fiyami lebonala ido kuliya nabala ya olu afima o edetamo wenena nedi minamo ya geyomo ne. Wenenawa nema lenawae, loto Gotikafo neta ma kuliya hapu gimaito anigu olu minato geyomo ne. ³Ido amo yate Goti kouba-nabala we Mosese nemala ido Sipisipi Momola nemala ya etiti nema lamo,

Wekola Goti aumafofo aboga, kamo mona melanimo naba-naba nemo animo ya eyeti eleigiyae.

Kamo ya muki wenena kiyabani we minanimo monaka muki ya efe lotoko minoto ido ona kulako ne.

⁴Wekolate kaimoka yako felegaga minaninako, kemakafo kolika kolámenaiye? Ido kemakafo lamena kulika naba ya komámenaiye?

Mikau-mikau wenena muki monaka efe lotoko nemo ya eyanako, kamodoka oti ouni-luni-kani kumuti keboka lenawamo ne,

loti nema eti lae.

⁵Namo ya kawa kolito eyomo ya kosinau felegaga kuliyai numuna naba ya felegaga seli numuna ona kula negu yau Goti monala ona kula olu oloto pi gimami eba ya kanu godo minami ne. ⁶Kanu godo neto enisole seweni (7) ya neta nosámami wenena olu kopa o gedename neta seweni (7) anigu olu minamo feka amo ne. Ido ukanido owo feke loto falake limo witi, ido golikafo olufe lamo kime ya ikinido wiyamo ne.

⁷Ido neta kofawa nemo fo (4) yauti lawoko makafo enisole seweni (7) ya lape seweni (7) golikafo olufe lamo gimaito, olu minamo ne. Ido lapewa yau Goti minowaminowa imo we siya kala-kala naba loitami netawa yama faitimo ne.

⁸Ena felegaga kuliyai numuna naba lulau yau Goti lamenala nabalekati ido aumafofolo yalekati yati yokila dito felegaga kuliyai numuna naba ya olu faitoto minainako, yamu wenena yau dinawamo ya ogoufámae. Dinawamo ogoufámamo yamu kiyaba o minato, enisole seweni (7) yate neta nosámami wenena keina naba giminawamo lononina fuli lagetoto felegaga kuliyai numuna nabau ya dinawamo ya ogoufamo ne.

**Goti siya kala-kala
limola lapeku nemo ka**

16 Ena felegaga kuliyai numuna naba yauti nola naba ma kolomo ya amokafo enisolema seweni (7) ya eti

logimami, Linate ya uti lape seweni (7) ya oluti Goti siya kala-kala limola lapeku nemo mikalo ya leikalo, loto logimaiye.

²Logimaito, enisole komu nemo yakafo lapela oluto uto lapelauti neta ya mikalo leikageto wenena kefa kaila fiyami ainala mino o gedageto lebonala ouni-luni-kani umuti kuliyai olu faka lamo wenena ya numuni nosámami-asámami ukanido yalo ogofu naba imo neta ya oloto pi gimimo wiye.

³Ido enisole naba tu (2) lapela oluto lapelauti netawa ya kuwo noku leikageto kuwo nowa ya wenena folamo wanuni yaidana oto bulageto, neta-mata muki kofawa nemo kuwo noku minamo ya fulu fuli lamo ne.

⁴Ido enisole naba tili (3) lapela oluto, lapelauti neta no nabau, ido no fiyawau yau leikageto no ya wanu bulami ne. ⁵Wanu bulaito, kolomo enisole no kiyaba imo yakafo eti limo,

Felegaga minanimo weyo, kamo oiya minoto, ido kana ona minanimo ya lifima iya mele gimanimonakawa ya efe limo ne. ⁶Wenena yate wenenaka ido wekaloti kaka logimamo wenenaka yaki giniti, ya wanunina lekiti gini folamoma nenako, kamo ya nenawae, loto no ya wanu bulu edeto gimanimonakawa ya lifimani efe limo ya olae,

loto loumaiye.

⁷Ido yokila ki umu-umu amo folomolo yaloti ka nola limo kolomo eti limo,

O, Wekola Goti aumafofo aboga, lifima iya mele gimanimonakawa ya ona kula minoto ido efe limo ne,

loto liye.

⁸Ena enisole naba fo (4) lapela oluto, lapelauti neta fo yalo leikageto fokafa aumafofo loto wenena muki kinae, lito Gotikafo o, limo ne. ⁹Etito fo kala-kala limo yakafo wenena muki kiyaito, amo yate Goti neta nosámami gimami kiyaba imo we ya kamana kiyafa, ido seni-

muluni eleyapa wi meleti lamena kuliya naba umámamo ne.

¹⁰Ido enisole naba faifu (5) lapela oluto, lapelauti neta ya kefa kaila fiyami ekeina folomola yalo leikageto, ayalo kiyaba o gedami ebala ya sinidimo ne. Ido wenena yate ogofu naba koliti weni kofala kuti, ¹¹ido ukani naba ogofu ito numuni nosámami linako, Goti kosina aboga ya kamana kiyafa, seni-muluni eleyapa wi meleti monani nosámami melamo ya meni umámamo ne.

¹²Ido enisole naba sikisi (6) lapela oluto, lapelauti netawa ya no naba Yu-fulletisi yau leikageto, no ya lano ageto fo idaidokati ya mikalo kiyaba we wekudi ya o fedenawae, loto kanu olu oloto piyami ne. ¹³Eti o gedaito, eyomo ya Satani kimiwela tili (3) ya kela kola-wela yaidana oti minae. Kelawa koiyofa naba welau yauti ido kefa kaila fiyami welau yauti ido suki polofete wela yauti o feka amo ne. ¹⁴Amo ya Satani kimiwela minanako, ya mebe-maba olu oloto pimo wamo ya mikaumikau mikalo kiyaba we wekudi minado ya moniti Goti aumafofo aboga kamenala nabalo ya lowa fina finawae, loti olu mau wi gedemo wae.

¹⁵Yesukafo eti limo, Linate kolife loti kolalo. Moda namo ya ugele we yaidana oto kaita fedenagolowe. We makafo oku onámoto apako minoto ukanalo kolitena, loto ukanalo owola adu melami we ya alikani naba enagoliye, loto limo ne.

¹⁶Ena Satani kimiwelawa yate mika ma kuliya Hibulu kalekati Amagedonile, lamo yalo mikalo kiyaba we wekudi olu mau wi gedamo ne.

¹⁷Ena enisole naba seweni (7) lapela oluto, lapelauti neta ya kosinau leikageto felegaga kuliyai numuna nabau ya ekeina folomolo yati nola ma au loto eti limo, Moda fuli loitaiye, loto liye. ¹⁸Eti lito, kopana lamena kiya fuloto, ko nunu loto, ko kalake naba loto, mika mima naba-naba iye. Eti imo ya

kana wenena mikalo minado afimalekati ya mimawa naba-naba imo yaidana oto minámami ne. ¹⁹Etito numuna meya naba mika foki-naki oto olu tili (3) ito, ido mikau-mikau numuna meya naba ya moda olu kopaitami ne. Ido Gotikafo Babiloni numudo minamo wenena ya monani nosámami-asámami melamo, yamu kala koli fulu gedámoto siyamulunau nosámami naba-naba kolainako, yamu wenena no waini namo yaidana oti wenenawa Gotikafo, Nenawae, loto siya kala-kala nabanaba limola yama nomu yau faitimo ya gimaiye. ²⁰Etito gimaito, ido nokafo dito mika mowa olu afimau sapitaito, ido mowa ma minámami ne. ²¹Ido ome naba-naba nemo muki keinala fotifaifu (45) kilogilamu yaidana oto ya kosinaloti wenena minado lumuto ginaiye. Ginaito, ukani gelo naba-naba inako, yamu amo yate Goti neta nosámami gimami yamu kamana kiyamo ne.

Kopa olu ono-ono moinami wena ka

17 Ena enisole seweni (7) lape seweni (7) ya olu minagu yauti makafo namo minodo oto eti lonomami, Ano, kopa olu ono-ono moinami wena muki koli minamo wenawa ya numuna meya naba no naba muki adu nedo ku onami ya lifima ka olunagoliye. Ano, kilibinae. ²Amoki mikalo kiyaba we wekudi kopa olu onamo mona melemele ato, ido wenena mikalo minamo ya amoki kopa olu onamo ya wenena no noti omuni u kopa wimo yaidana oto minae, loto lonomaiye.

³Lonomaito, Ouna Felegaga mino nedaito, enisole nilimito mika kofa mikalo wimo ne. Yalo eyomo wena ma kefa kaila fiyami kisi limo meyalo amedoto minaiye. Kefa kaila fiyami ukanalo ka lufuwa wiyami mona-mona Goti kamana kiyami ya neto, ido atela seweni (7) ya neto, ido atelalo wela kauwa ya teni (10) ya ne. ⁴Wenawa ukanalo owo

kamulu limo ido kisi limo wi minoto ekeina golikafo olufe lamoki, ido kifana meina naba nemo yakafo olufe lamo yaki, ido okani omuna biyane nemokafo olufe lamo yaki, ukanalo olu egelaiye. Ido nomu golikafo olufe lamo olu minaito, lulau yau neta nosámami-asámamiki, kume-ugele nami monalaki Goti omunalo lubanu imo ya faitimo ne. ⁵Ido onobalabo etito lufuwa wiyami monawa falukuto nemo ka ya eti limo, Numuna meya naba-naba Babiloni ya kopa olu ono-ono moinamo wenati, mikalo ukani koliti nosámami-asámami mona melamo wenena onibole, loto nemo ne. ⁶Ido eyomo ya wenawa fel-egaga wenena Yesu koli kikito umuti kala kuwa lo oloto melamo wanuni ya noito ouna-lula u kopa wimo ne. Eyo-neto wene-lawa apaitaiye.

⁷Yamu enisole yakafo loga o nedami, Kamo weka-lawa ya nedito apaitaiye? Namo wenawa monalaki, ido kefa kaila fiyami monalaki, ido atela seweni (7) ya neto, ido atelalo wela-kauwa (10) ya meyalo moinami yaki, monani muki ya lokumunagolowe. Kolo. ⁸Kefawa kaila fiyami eyanimo ya komu kofawa nemo nefa, oiya kofawa minámami ya aiga lowauti itibito neidageto ofo fulunawae. Ido mikalo minamo wenena ya kana adeina akaimati mika kosina olu oloto piyámami kamenaloti kofawa minomo idamo bukuku yau kulini lufuwa wiyámami wenena yate kefa kaila fiyami eyamo komu kofawa nemo nefa, oiya kofawa minámami, aiga itibito enainako, yamu eleginagilae.

⁹Linate wenena ka manidigu nemo yako netawa fokiti kolife loti kolinagilae. Kefawa kaila fiyami atela seweni (7) ya mowa seweni (7) nemo yalo wename amedoto minaiye. ¹⁰Ido atela yaki ya mikalo kiyaba we wekudi ya ne. Minaguti ya faifu (5) ya folato, lawoko kofawa ne. Ido ma oiya oloto piyámami ya

aiga oloto pito, kamena linako, wenena kiyaba o gede minenagoliye. ¹¹Ido kefa kaila fiyami komu kofawa nemo, oiya kofawa minámami, aimola ya mikalo kiyaba we wekudi naba eiti (8) ya minaiye. Amo ya mikalo kiyaba we wekudi seweni (7) minaguti yauti minami ya u kopa unagoliye.

¹²Ido atela wela-kauwa teni (10) eyanimo mikalo kiyaba we wekudi seweni (7) ya neto, oiya kiyaba o gedamo lononi olámafa, ido kamena linako, wani auwa yaidana oto kefa kaila fiyami yaki lakoina kiyaba o gede minenagilae. ¹³Luni-kani lawoko minageto, kiyaba o gedamo aumanina ya kefa kaila fiyami umunawamo ne. ¹⁴Ido amoki Sipisipi Momola yaki lowa fina finawafa, ido Sipisipi Momola ya wekola muki Wekolanina minoto, ido kiyaba we wekudi muki Kiyabani We Wekudi minainako, amoki ege melamo weki yate wenenawa olu afima o gedenawae. Ido ege melamo wenena luni fito, iyaina o gedami ka ona kula kanuwalo efe loto moni-moni o minamo wenena ya amoki lakoina minenawae.

¹⁵Ido enisolewa yakafo kofa eti loto lonomami, No naba yalo kopa olu ono-ono moinami wena ya anawalo amedoto minami ya eyanimoma nowa ya wenena mikau-mikau minamo, ido afo monalo-monalo minamo, ido ka noni ailo-ailo lamo minamo, ido ukani ailo-ailo wiyami ya nowa ya minae. ¹⁶Ido kefa kaila fiyami yaki wela kauwa yaki geyanimo yate kopa olu ono-ono moinami wenawa seni-mulunigu nosámami koliti, neta-matala muki ya oluti olu kopa edeti, ukana emila ya noti, ukana ya yoku kiti budenagilae. ¹⁷Yamu Gotikafo kolami ya luni-kani lawoko minageto, kiyaba o gedamo aumanina muki ya kefa kaila fiyami umunawae, loto kani fiyaito, Goti ka lido winami kamenalalo yalo fuli lenaiye. ¹⁸Ido we-

nawa eyanimo ya numuna meya naba ya mikalo kiyaba we wekudi mikau-mikau kiyaba o gede-gede imo ya ne, loto lonomaiye.

Babiloni u kopa wimo ka

18 Eti lonomaito, enisole ma kosinauti lomaito eyomo ne. Enisolewa ya aumala naba mino edami ido lamena ogona imo yakafo mika lamena o fulitami ne. ²Amokafo au naba loto eti limo,

Numuna meya naba Babiloni ya u kopa wimo ne. Ido aya numuna ebawau ya oiya Satani kimiwela ku onato, ido ouni nosámami olu yawa fiyamo ne. Ido nema-afa fuma wiyami wenena eleka ginaito áne-nawamo nema muki ya ayau olu yawa fiyamo ne.

³Etitto wenena mikau-mikau minamo ya no waini gimiti luni-ouni olu kopaitamo yaidana oti amoki kopa olu onamo mona mele-mele o minamo ne. Ido mikalo kiyaba we wekudi yate amoki kopa olu onamo mona mele-mele amo ne. Ido numuna meya nabau minamo wenena ya mona nosámami-asámami meleti neta-mata muki so loto nemo ya olunune, olunune, loti kolanako, wenena mikau-mikau kifana lono olamo yate netawa oluti kifanalofuti, wenenawadokati kifana-afana ya oluti u neta ko namo wenena bulamo ne,

loto lonomaiye. ⁴Ena kosinauti nola ka limo ma ya kolomo eti limo,

Linate wenenane minamo ya amoki lakoina mona nosámami meleti, lifima olunawamo yaidana oti olutenawae, loto numuna ya fuliti koli walo. ⁵Amo lifimala omo dito, kosina ana olaito, ido Gotikafo monala nosámami-asámami melami ya

kala koli fulo edámainako, linate fuliti koli walo.

⁶Wenawa ya linate gimami yaidana oti itibiti umalo. Ido linate gimami mulalo-mulalo lifima naba ya itibiti umalo. Ido nenaiye, loto no waini kaila fiyami aumafofo limo no ya olufe lo gedami yaidana oti umalo.

⁷Ido aimola ukana atuwa kolito, kuliya oto dito epola loto, neta lalo-talo yamu auma wito kolito netawa olami ya linate oiya neta umunumo netawa ya olu afima gedenaiye, loti ukana ogofu nabanaba yaki, ido keina naba-naba yaki olu mulalo-mulalo umalo.

Wenawa ya aimola siya-mulunau eti loto epolali limo, Namu kiyaba wena wenakudi ya minomo idomo ne. Ido wena-kena minámowe. E'e, wenakena minámomo ya kufu nema ya ámenagolowe, loto kolainako, ⁸kamena lawoko maloko ayalo mona nosámami ailo-ailo ya amo nedo oloto pi umunaiye. Eti enami neta ya neta kilamo mona, ido kufu nema amo mona, ido kadunamu folamo mona ya amodoka oloto pi umunaiye. Ido Wekola Goti yakafo lifima iya mele umunami ya aumafofo aboga minainako, ukana ya yo kito ludo edenagilae,

loto limo ne.

⁹Ena mikalo kiyaba we wekudi wenawa yaki kopa olu onoti, amoki mikaleka neta yamu auma witi kolito olamo we yate yo ludamo yo yokila ya eyeti, kufu nema oti, ikinido kesoba winagilae. ¹⁰Ido lifimala olunami ya eyeti, koli naba-naba gimageto, faiga aufaleka nedi minoti, eti lenawamo, Aiyo, aiyo, numuna meya naba Babiloniyo, numuna ge kofa danimo ya kamo kaita lifimaka oloto pi komami auwae,

loto lenagilae.

¹¹Ena koukameni meina finawamo wenena ma minámanako, mikau-mikau kifana lonodo we wenawamu koliti, kufu nema enagilae. ¹²Ido koukamenina ya kifana goli, ido kifana siluwa, ido kifana fowena meina naba nemo, ido beseku lulu okani kelami neta meina finagilamo ya minámenawamo ne. Ido lafo-lafo feke wanoba nemo, ido lafo-lafo kumulu limo, ido lafo-lafo kisi limo meina finagilamo ya minámenawamo ne. Ido yá monamona ladanuwa imo, ido yafolefeni welakauwakafo neta olufe lamo, ido yá meinala nemokafo neta olufe lamo, ido bilonisikafo neta olufe lamo, ido ainikafo neta olufe lamo, ido kifana dowo limo yakafo neta olufe lamo, neta-mata mona-mona olufe lamo ya meina finagilamo ya minámenawamo ne. ¹³Ido koukamenina neta ma kulini sinamoni, ido gene, neta kiyato yokila ladanuwa imo, ido yá nowala ladanuwa imo kuliya mulu, ido yokila ladanuwa imo kiyamo kuliya falagenesenisi ya meina finagilamo ya minámenawamo ne. Ido koukamenina no waini, ido olifi nowala, ido palawa lalo nemo, ido yuwa witi meina finagilamo ya minámenawamo ne. Ido koukamenina bulumakau, ido sipisipi, ido yafohosi, ido yafo-hosi ika imo neta, ido wenena ukani ido ouni meina finagilamo ya minámenawamo ne.

¹⁴Ido kifana lonodo we yate loumunawamo, Neta-mata muki yamu sekamulugau lalo kolito olunae, loto kolanimo ya fulo kedeitaiye. Ido neta-mataka lalo-talo nemo, ido kulika faka limoma ya moda fuli lito kofa olámenagolane, loti loumunagilae.

¹⁵Ido kifana lonodo we netawa kifanalo fuloti, amodokati meina naba olu-olu amo we yate faiga aufaleka nedi minoti, lifimala olami eyato, koli naba-naba gimaito, yamu kufu naba oti, au loti lenawamo,

¹⁶Aiyo, aiyo, numuna meya nabao, ukagalo owo ya lafo-lafo feke wanoba nemo, ido lafo-lafo kumulu limo, ido lafo-lafo dowo limo, ido lafo-lafo kisi limo ya wiyanimo, ido goli yakafo, ido kifana fowena meina naba nemo yakafo, ido beseku lulu okani kelami neta yakafo ukaga ya olu egele minane. ¹⁷Ido kamena lina efemako wani auwa yalo ya muki netawa ko nanimo moda u kopa utaiye,

loti lenagilae.
Ido sipi kiyaba we muki, ido sipiku moinamo wenena muki, ido sipiku lono olamo we muki, ido kuwo nolo kifana lono olamo we muki ya faiga nedi mine-nawae. ¹⁸Ido ludami yo yokila eyeti, au loti lenawamo, Aya numuna meya naba gedimo yamaidana imo ma ya egaleka ne? loti lenagilae. ¹⁹Eti loti maninido ya mika momupa ya fuliti, kufu naba-naba oti, seni-muluni folaito, au loti lenawamo,

Aiyo, aiyo, aya numuna meya nabalo sipi kiyaba we oti koukameni kifanalo fuloti ko namo we bulamo ne. Ido kamena lina efemako wani auwa yalo ya olu u kopa utaiye.

²⁰Linate kosinau minamo ya amomu alikani naba-naba alo. Ido linate Goti wenenalaki, ido aposoloki, ido polofetekiyali alikani naba-naba alo. Gotikafo wenawa mona nosámami linate mele gedami yamu lifima iya mele umaiye,

loti lenagilae.

²¹Ena enisole ma aumafofo limo yakafo kifana naba-naba olu faka loto kuwo noku yau fuloto eti limo, Namu kifanama aumafofo loto fulomo monane yaidana oto numuna meya nabama Babiloni ya auma witi fulato, fuli lito kofa oloto piyámenagilae.

²²Ido Babiloniyo, kamodoka nema loti melege olunune, loti hapu ofamo neta monalo-monalo nola limo, ido nema nomu wiyamo nola limo, ido bumu wekilofu nomu fu lamo nola limo ya kofa kolámenagilae.

Ido lono monalo-monalo lono olu kolamo we ma kamodoka ya kofa oloto piyámenagilae. Ido lonogunu kulolo-kalolo ya kamodoka kofa kolámenagilae.

²³Ido kamodoka lamu lamenala ya kofa lamena ádenagoliye. Ido kipate nomilite mofu melenagilami ya noni ya kamodoka kofa kolámenagilae. Komu kamo kifana lonodo we ya kulinigi nemo wenaba minae. Ido kibe-lusaka kiyanimu yakafo wenena mikau-mikau ya koni wiyaiye.

²⁴Ido aya ebalo ya polofete gini folamo wanunina, ido Goti wenenala gini folamo wanunina, ido mikaumikau gini folamo wenena muki wanunina ya oloto piyamo ne,

loto limo ne.

19Ena namo kosinanti ya wenena mau naba-naba au loti lamo kolomo eti loti lamo,

Goti ebola lokele. Amo ya olu omude kami we minoto, kuliya dimo wito, aumafofola naba ne. ²Yamu lifima iya mele lomami monala ya ona kula minoto efe limo ne. Ido kopa olu ono-ono moinami wena auma wiyami nemo mona nosámamila yakafo mikau-mikau minamo wenena kani oluto olu kopaitami ya iya melete lifimala umaiye. Ido koubanabala wenena gini folami yamu lifima itibito umaiye,

loto lae. ³Ido kofa au loti lamo,

Goti ebola lokele. Amo ludami yo yokila ya minowa-minowa oto dimo unaiye,

loto lae.

⁴Ena we kilofu kulini nemo we tuwedi-fo (24) ido neta kofawa nemo fo (4) yate Goti ya ekeina folomolo amedoto minami we ya ouniluni-kani umuti ebola loti eti lamo, Ya onae. Goti ebola lokele, loti lae. ⁵Ido ekeina folomolokati nola makafo eti limo,

Linate kouba-nabala we muki koliya kolamo ya kulini nemo wenenate, ido faifa lumuti minamo wenenate linate muki Gotite ebola lalo, loto liye.

Sipisipi Momola ya wena olunami ka

⁶Ena wenena mau naba-naba au loti lato kolomo ya noni ya noila naba satimo nola yaidana oti lamo, ido ko kalake naba-naba limo yaidana oti au loti lamo,

Wekolate Goti aumafofo aboga ya kiyaba we wekudi minainako, ebola lokele. ⁷Etito lalimo alikani nabanaba oto sete-mulude olu lalo oto, kuliya olu faka lokele. Yamu Sipisipi Momola ya wena olunami kamenala adu melainako, olonafu ya aimola olu kenumu o minaiye.

⁸Ido Gotikafo nomiliwa ukanalo owo feke loto falake loto mo limo winami ya umaiye,

loto lae. Ukanalo owo feke limo ya Goti wenenala efe limo monani ya ne.

⁹Ena enisole yakafo eti lonomami, Etito lufuwa wiyo. Sipisipi Momola wena olageto, linate oti konuma kobina nenune, loti luni finami wenena yate seni-muluni alikani naba enagilae, loto liye. Eti loto ka ma enu wito limo, Aya kawa ya Goti kala ona kula ne, loto lonomami ne. ¹⁰Eti lito, ounelune-kane umunagolowe, loto kyanalo kiyane umola fiyofa, eti limo, Kamo eti ámo. Namokafo kamoki ido koinakafo-mota Yesu ka ona kula ya oloto pi ledami ya koli kikito olu-olu amo we yamaidana oto Goti kouba-nabala we mi-

nowe. Kamo Goti yako ouga-luka-kaka umuto kuliya olu faka lo. Yamu Yesu kala ona kula ya oloto pi ledami yakafo polofete kala kuwa lo oloto melenawae, loto mino o gedami ne, loto lonomami ne.

Yafu-hosi feke ma meyalo moinami ka

¹¹Ena kosina godo neto eyomo ya moda yafu-hosi feke ma nedi nemo meyalo minami we ya kuliya Monala Efe Lotoko Melami We ido Ona Kula Gedimo We ne. Lifima olu iya melaido ido lowa fiyaido mona efe lotoko melemele iye. ¹²Ido omuna ya yo famula yaidana oto neto ido atelalo mikalo kiyaba we wekudi kokamu yaidana oto kokamu so loto mofu minami ne. Ido amodoka kuliya lufuwa nemo ya aimolako kolaito, kuliya kolinami ma ya minámami ne. ¹³Ukanalo owo ya wanu builami wi minaito, ido kuliya ya Goti Kala ne. ¹⁴Ido kosina kimiwe mau naba yafu-hosi meyalo minoti, ukanido owo feke loto falake loto mo limo wiyamo ya ege melemo wae. ¹⁵Ege melemo wato, ido welauti emi wela kaila fiyami ma idami yakafo wenena mikau-mikau ya olu afima o gedenami ne. Ido aimolakafa kolobo ainikafo olufe lamo ya oluto aumafofo loto kiyaba o gedenami ne. Ido amokafo kifana masa nabau nela waini ilawa leya wiyageto, nowala lomami ya Goti siya kala-kala naba-naba limola ya ne. ¹⁶Ido ukanalo owo yalo, ido kiyana amanalo kuliya etito lufuwa wiyami, Kiyaba we wekudi muki ya Kiyabani We Wekudini minoto, ido wekola muki ya Wekolani minami ne, loto nemo ne.

¹⁷Ena eyomo enisole ma folo nedi minami yakafo muki nema kosinalo akawa bu loti moinamo ya au loto eti logimami, Linate ya Gotikafo konuma kobina naba ofo kiyaido yalo oti olu

mau wiyalo. ¹⁸Mikalo kiyaba we wekudi ukani emila, ido kimiwe kiyabani wenaba ukani emila, ido kulini nemo we ukani emila, ido yafu-hosiki ido meyalo moinamo we yaki ukani emila, ido muki wenena ya kouba-naba lono olamoki, ido inanimoni lononi olamo faifa wenena ido wenena kulini nemo ukani emila linate nenune, loti oti mau wiyalo, loto logimami ne.

¹⁹Ena eyomo ya kefa kaila fiyami ido mikalo kiyaba we wekudiki, kimiweni mau minamoki yate yafu-hosi meyalo moinami we yaki kimiwela mau minamo yaki lowa finune, loti mau witi minae. ²⁰Eti afa, ido kefa kaila fiyami ya ana-kiyanalo oluti, ido suki polofetema ya kefa kaila fiyami welalo ya neta kofawa Satani aumala olu oloto pito gililami we ya amoki ana-kiyanalo oluti nela wi gedae. Nela wi gedami we ya mebe-mabawa yakafo wenena kefa kaila fiyami ainala oluti ukanido witi, ido lebonala ouni-luni-kani umuti, kuliya olu faka lamo wenena ya koni wi-wi ami ne. Yamu lelewai ya kofawa minami ya ani-kiyanido oluti yo nofunama kifana salifakafo loto kisilo minaigu yau fulo gedaiye. ²¹Ido liliga ya emi wela kaila fiyami yafu-hosi meyalo moinami we welauti idami yakafo gini folaito, nema yate o fedeti ukani emila noti muni fudimo ne.

Satani nela finami ka

20Ena namo enisole ma kosinaiti lomami ya eyomo lowa eba kanu winami oiyo ya olu minoto ido ana filiga ya nela naba keina imo ma ainikafo olufe lamo ya olu minaiye. ²Olu minoto koiyofa nabama, adeina afimalekati minomo idami salopainawa ya nosámami aboga Satani minami ya ana-kiyanalo oluto, melege wani tauseni (1,000) yalo nelau onenaiye, loto nela wi edaiye. ³Nela wi edeto lowa ebau fulo edeto, kanu kuto,

mikau-mikau wenena kofa koni wiyá-mage-to, melege wani tauseni (1,000) fuli lenaiye, loto welalo ito kikito itaiye. Melegewa ya fuli lageto efili edato, kamena lina efema feka moninagoliye.

⁴Ena namo ekeina folomo eyomo mulalo amedoti minamo Gotikafo olu kalo mele gedenawamo lono olunawae, loto auma gimami ne. Ido wenena Yesu kala kuwa lo oloto melemo wamo yamu kenebani fukato, folamo we ouni ya geyomo ne. Aya wenenawa yate kefa kaila fiyami, ido lebonala ouni-luni-kani umuti kuliya olu faka ádamo ainala ya onobanido ido anido oluti wiyámamo ne. Wiyámoti folaguti kofa nediti, Kilisto yaki lakoina kiyaba amo lononi melege wani tauseni (1,000) yalo olumo wamo ne. ⁵Aya wenena u komu meleti folaguti kofa neidamo ne. (Folamo wenena liliga ya melege wani tauseni (1,000) fuli lageto folaguti kofa neidamo ne.) ⁶Wenenawa u komu meleti folaguti kofa neidamo ya alikani naba-naba oti, Goti felegaga wenenala minamo ne. Ido aiga ona fulunawamo mona ya aya wenenawa ya gini folámaito, Gotiki ido Yesuki yokila ki gimi-gimi enawamo weni minoti melege wani tauseni (1,000) yalo amoki kiyaba we wekudi lono olumo unawamo ne.

Satani olu afima o edami ka

⁷Ena melege wani tauseni (1,000) ya wageto Satani efili edageto, nela numugu yauti oto ⁸koni winae, loto wenena numudo-namado mika filiga-falaga yaleka waka minadoti uto, Goki wenenala yaki, ido Magoki wenenala ya ile fali seni-mulunigu ito, Goti wenenalaki fina finawae, loto olu mau wi gedenami ne. Mau winawamo wenenawa ya kuwo no anawalo ake yaidana oti kato fuli ádenagilae. ⁹Wenenawa yate mikaumikau monimo uti uti Goti wenenala ku onamo eba numuna meya naba Goti siya-

mulunau lalo kolami yalo fedeti, ogona o edenawamo ne. Eti enawafa, ido kosin-auti yo ya lumuto muki ya kito ludaiye. ¹⁰Kito ludageto, Satani koni wiyami we ya yo nofunu kifana salifakafo yo eifámenaigu yau kefa kaila fiyami ido suki polofete ya fulo gedagu yau amo yaki ya fulo edae. Yau ya fo limo sinidimo minowa-minowa oti ogofu naba-naba kolimo unagilae.

Lifima olu giminami ka

¹¹Ena ekeina folomo naba feke limo yaki, ido yalo amedoto minami we yaki eyomo ne. Amo nedokati mika kosina ya koli utaito, kofa oloto piyámenagilae. ¹²Ido eyomo wenena folamo kulini nemo, ido kulini minámami ya ekeina folomo omunalo nedi minato, buku-aku ya olu ata lae. Ido buku ma ya kofawa minomo idamo buku yaki olu ata lae. Bukuwama olu ata lamo yalo folamo wenena monani melamo ka ya bukuwa yau lufuwa wiyami ya kato, lifimani iya mele gedaiye. ¹³Aya kamenalo kuwo no lulau folamo wenena ya folaguti kofa neidato, ido wenena fulumo wamo mona melamo, ido folamo eba Eidisi yau minamo wenena muki ya folaguti kofa neidato, ido muki inanimi monani ya buku yau lufuwa wiyami yamu lifima iya mele gedami ne. ¹⁴Ena fulumo wonimo mona ido folamo eba Eidisi ya yo nofunu yo eifámenaigu yau fulaiye. Yo nofunawa yo eifámenami ya ona fulunawamo eba ya ne. ¹⁵Ido we makafo kuliya ya kofawa minomo idamo buku yau minámaitoma nofunawa yo eifámenami yau fulami ne.

Kosina kofawa ido mika kofawa ka

21 Ena namo kosina kofawa ma ido mika kofawa ma eyomo ne. Yamu kosina lilama ido mika lilama fuli lito, kuwo no oiya ya minámaiye. ²Ido eyomo ya felegaga kuliyai numuna meya naba ya numuna meya

naba kofawa nemo Yelusalemu ya wena ma wanafote anido olu giminawamo ya ukanalo ekeina egelami yaidana oto kosinalo Gotidokati lomo wito eyomo ne. ³Ido ekeina folomolo yati nola naba kolomo ya eti limo, Moda oiya ama Goti numuna ku onami ya wenena minagu neto, ido amo ya minagu mine-naiye. Ido wenenala minato, Goti aimola amodoka minoto Gotinina mino gedename ne. ⁴Omuni nowala muki kilili o gedename ne. Mika kosina lilama ya fuli limoma nenako, wenena folamoti, kufu nema amoti, kono miluma kolamoti, ukani ogofu kofa kolamoti ya miná-menaiye, loto liye.

⁵Ido ekeina folomolo amedoto minami yakafo limo, Neta-mata muki ya kofawako olu oloto pi minowe, loto lonumuto kofa enu wito limo, Kawa ona kula gedimo ya lufuwa wiyo, loto lonomaiye.

⁶Ena lonomami, Neta-mata muki ya moda fuli liye. Kana ona afimaleka nanimone ya minoto, ido aiga muki neta fuli lenami ya minoto, ya aipomo we minoto, onowa melomo we minowe. We makafo nomu kolinami no ya no fiyawa yaidana oto faifa umunae. ⁷Ido makafo Satani fina fi ofoti olu afima o edenami we ya netawa lalo nemo namodoti olaito, Gotila minoneto, ido amo ya nanefo minenami ne.

⁸Etito minenaifa, ido koli gegigi wiyamo, ido koli kikitto ádamo, ido mona ailo-ailo nosámami ona melamo, ido wenena gini folamo, ido kopa-kopa olu onamo, ido kube lusa kiyamo, ido suki goti olufe loti ouni-luni-kani gimiti kulini olu faka lamo, ido suki ka lamo muki ebanina ya yo nofuna salifakafo yo eifámenaigu ya nenako, yau unawamo ne. Aya ebawau yau ona fulunawamo ne, loto lonomaiye.

Yonikafo Yelusalemu kofawa ya eyami ka

⁹Ena enisole seweni (7) lapema seweni (7) ya negu-negu ya neta nosámami Goti mikalo wenena giminami neta ya seweni (7) faitimo ya olu minaguti makafo namodo oto eti lonomami, Kamo ageto Sipisipi Momola olonafo minenami nomili ya kilibinae, loto lonomaiye. ¹⁰Lonomaito, Ouna Felegaga mino nedaito, enisole nilimito u mowa naba fana nedo fedeto, felegaga kuliyai numuna meya naba Yelusalemu ya kosinalo Gotidokati lomo wimo ya nilibaiye. ¹¹Neta nilibami ya Goti lamenala naba nemo yakafo lamena kuku limo minomo wiye. Kifana fowena meina naba fi onami kuliya yasipa falake imo yaidana oto lamena kuku limo ne. ¹²Ido kifana kila naba fana fana ya numuna meya nabama olu ogona ito kanu wela tuwelu (12) neto, ido yalo enisole tuwelu (12) ya minomo wae. Ido kanu wela nedo-nedo Isilaeli wenena afo monalo-monalo kulini tuwelu (12) ya lufuwa witi melamo ne. ¹³Kila fo idaidoka negu kanu wela tili (3) neto, ido kila filigaleka negu kanu wela tili (3) neto, ido kila fo lomaidoka negu kanu wela tili (3) neto, ido kila filigaleka negu kanu wela tili (3) nemo ne. ¹⁴Aya numuna meya naba kilalawa naba monalo ya kifana tuwelu (12) ya meleti, mulalo kila kuwamo nedo yalo Sipisipi Momola aposolola tuwelu (12) kulini lufuwa witi melamo ne.

¹⁵Enisolema ka lonomami ya numuna meya nabati, ido kanu welalati, ido kifana kilalati, ya fanala koto katenae, loto kolobo golikafo olufe lamo ya anau olu minaiye. ¹⁶Numuna meya nabama kilalawa ya yofoto nemoki sino loto nemoki ya kolobola yakafo meletoto koto katami ya numuna meya naba fanala ya tu tauseni fo hadeti (2,400) kilomita ne.

Ido yofototo ido sino loto yaki ayaidana ne. ¹⁷Ido enisolemakafa wenena neta mele koti olu minamo yaidana oto kila mele kami sikisiti (60) mita ne.

¹⁸Ido kilawa ya kifana yasipakafa olufe loti, ido numuna meya nabama ya goli ona botolo yaidana oto falake limo yakafo olufe lamo ne. ¹⁹Kila monalo kifana naba nemo ya kifana ailo-ailo meina naba dito nemo falake-falake loto nemo yakafo ekeina olu edae. Ido kila mona naba wani (1) kifana yasipa ya ne. Ido kila mona naba tu (2) kifana diyau limo kuliya safaiya ya ne. Ido kila mona naba tili (3) kifana yailako limo kuliya ageti ya ne. Ido kila mona naba fo (4) kifana yailako ona limo kuliya emelali ya ne. ²⁰Kila mona naba faifu (5) kifana lafa limo kuliya sadonikisi ya ne. Ido kila mona naba sikisi (6) kifana lafa limo kuliya koniliyani ya ne. Ido kila mona naba seweni (7) kifana komulege limo kuliya kilisolaiti ya ne. Ido kila mona naba eiti (8) kifana lumu limo kuliya belili ya ne. Ido kila mona naba naini (9) kifana komulege limo kuliya topasi ya ne. Ido kila mona naba teni (10) kifana kiyoba limo kuliya kilisopelesi ya ne. Ido kila mona naba leweni (11) kifana lumu limo kuliya yasiniti ya ne. Ido kila mona naba tuwelu (12) ya kifana kamulu limo kuliya ametisiti ya ne. ²¹Ido kanu wela tuwelu (12) ekeina neta meinala naba idami lulu okani yaidana kelami yakafo olufe lae. Kanu muki ya ekeina netawakafa olufe lae. Ido numuna meya nabau kanu moninawamo eba ya kifana goli ona botolo yaidana oto falake limo yakafo olufe lae.

²²Ena Wekola Goti aumafofo abogati Sipisipi Momolati felegaga kuliyai numunala minainako, numuna meya nabau ya felegaga kuliyai numuna ya eyámomo ne. ²³Ido aya numuna meya nabau ya Goti lamenala naba yakafo lamena umaito, ido Sipisipi Momola

ya ebawa feiya lamula nenako, yamu fofe, ido ikanafe egaidana oto lenami ne? ²⁴Ido mikau-mikau minamo ya aya lamenalawa yakafo lamena aido ya moinato, ido mikalo kiyaba we wekudi muki ya netani-matani lalotalo oluti aya numudo enawamo ne. ²⁵Ido yalo kofa sini ádenagolinako, ya kamena-kamena kanu kuwámenawamo ne. ²⁶Ido yalo mikaumikau minamo wenena yate kifana koukameni lalo-talo kulini naba yaki oluti enamo ne. ²⁷Ido neta nosámami fuma wiyami ido mona nosámami-asámami yalo idámaito, ido wenena mona nosámami mona-mona melamo ido ka suki-faki loti moinama wenena ya numunau idámato, wenena ya kulini Sipisipi kofawa minomo idamo bukula yau nemo yako dinawamo ne.

22 Ena enisolema yakafo no naba kofawa minomo dinawamo falake limo ya nilibaito eyomo ne. No nabawa ya Gotite Sipisipi Momolate ekeina folomoni yaloti lumuto ²uto numuna meya nabau kanu kofalalo muliti yalo wiye. Wito, no naba onowa filiga-filiga yá kofawa minomo idami ya minomo lomaiye. Ido yáwa ya ikanalo-ikanalo tuwelu (12) ya ilawa li-li imo ne. Ido yáwa aila yakafo wenena mikau-mikau olu faka lo gede-gede imo ne. ³Ido neta-mata Goti meya umami ya neta ma aya ebawa yalo minámami ne.

Numuna meya nabau ya Gotite Sipisipi Momolate ekeina folomoni yalo neto, koubanabala wenena oui-lunikanu umu-umu amo ne. ⁴Amo kola-wela ya eye minato, ido onobanido yalo kuliya minenami ne. ⁵Ido sini kofa ádenagoliye, loto Wekola Gotikafo lamenalala gimainako, yamu feiya lamu lamenalafe, ido fo lamenalafe lenawamo kamenu ya moda fuli limo ne. Ido kiyaba enawamo lononi ya moda minowaminowa oti olumo dinagilae.

Yesu itibito enami ka

⁶Ena enisolema yakafo eti loto lonomami, Kawa ya ona kula gedimo ka ne. Ido Wekola Goti ka mono lo oloto mele-mele amo we ya mino gedami wekafo neta fedenami alitimo neta ya oloto pi gedageto kolinagilae, loto enisolela ya ilifi melami ne, loto lonomaiye.

⁷Yesukafo limo, Kolalo. Moda namo alako fede giminagolowe, loto liye. Eti lito, wenena ya ka lo oloto melami lu-fuwa negu yau katoti koliti kawa meyalo melenawamo ya alikani naba enagilae.

⁸Namo Yoni nanimo ya netawamatawa kolito eye fuli lomo ne. Kolito eye fuli loto enisole netawa nilibi minami ya oune-lune-kane umunae, loto kiyanalalo kiyane umola fiyofa, ⁹ido amokafo, Kamo eti ámo. Namu ya kamoki ido koinakafo-mota polofete ido lo oloto melami ka bukuwa negu ya meyalo mele-mele amo wenena muki yaki lakoina kouba-nabala we ya minone. Yamu Goti yako ouga-luka-kaka umuto, kuliya olu faka lo mino, loto lonomaiye.

¹⁰Eti lonumuto ya ka ma enu wito limo, Kamena alitimo nenako, lo oloto melami ka bukuwa nemo ya olu falukámo. ¹¹Etito wenena mona nosámami mele-mele amo ya mona nosámami yako mele-mele omo unagilae. Ido wenena mona fuma wiyami mele-mele amo ya fuma wiyami mona yako o mele-mele omo unagilae. Ido wenena mono efe limoko mele-mele amo ya mona efe limoko mele-mele omo unagilae. Ido felegaga mona mele-mele amo ya felegaga monako mele-mele omo unagilae, loto lonomaiye.

¹²Yesukafo eti limo, Moda namo alako fede giminagolowe. Ido wenena muki inanimoni mona melado ya lifimanina olu le fi gedomo oluto

enagolowe. ¹³Kana ona afimaleka nanimone minoto, ido aiga muki neta fuli lenami ya minenagolowe. Apito minoto ido onowa ya minomo minowe.

¹⁴Ido wenena ukanido owo noku wi minenawamo wenena yate yá kofawa minomo idamo ilawa ya noti, numuna meya nabau ya dinawae, loto auma mino gedageto ya numuna kanu welau dinawamo ya alikani naba-naba enagilae ¹⁵Eti enawafa, ido wenena ukanido koliti, mona nosámami-asámami mona-mona melamo, ido kibe-lusa kiyamo, ido kopa olu onamo, ido gini folamo, ido suki goti olufe loti ouni-luni-kani gimamo, ido wenena muki suki ka senimulunigi lalo koliti suki lo-lo amo ya aya wenenawa numuna meya naba kilala feka yalo minomo dinagilae.

¹⁶Namu Yesukafo mono wenenane mau wiyamo kawa ona kula ya logiminaiye, loto enisolene ya kamodoka ilifi melowe. Namu ya Defiti ufa fiyaigu yauti gala ya minowe. Ido ukulu ya leda luwaila lamena naba imoma Moikabo namo ya minowe, loto limo ne.

¹⁷Ena Ouna Felegaga ido Sipisipi Moma olonafa yate, Yesuwo, Ano, loti loumato, ido wenena muki bukuwa wiyomo kawa kolinawamo yaki, Ano, loumalo. Ido wenena muki ya nomu kolinawamo ya alo. Oti no kofawa minomo idamo no nenune, loti kolatoma, ya faifa gimageto nenawae.

Fuka ka ido lo melami ka

¹⁸Ena wenena muki kawa lo oloto mele gimomo bukuku yau kolinawamo ya fuka ka logiminagolowe. Kolalo. Aya kawa yalo ka ma enu winami ya Gotikafo neta nosámami ya bukuwau melami yama umunaiye. ¹⁹Ido aya kawa yaloti ka ma olu fulunami ya Gotikafo yá kofawa minomo dinawamo ilawa ya iya melete umaito, ido felegaga kuliya numuna meya nabau ebalala umami yaki ya

amodokati itibito olunaiye. Aya buku ya negu netawa lolomaiye.

²⁰Amo ya netawa oloto pi ledami we Yesukafo eti loto limo, Ya onae. Namo moda kenemane alako fede gim-

inagolowe, loto liye. Ya onae. Wekolate, Yesuwo, ano.

²¹Yesu Kilsto nasafilila Goti wenenala muki minadoka ya mino gedenaiye. Onae.